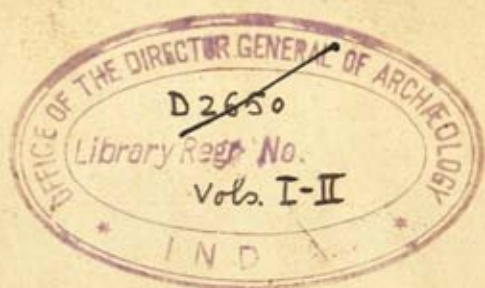

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
CENTRAL
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO 23549

CALL No. 091.4912/Mit

D.G.A. 79

~~D2658~~

Vols I & II

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

RÁJENDRALÁLA MITRA,

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, and of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, of the Royal Academy of Science, Hungary, and of the Anthropological Society of London; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c., &c.

PUBLISHED

23549

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME I. *(Vol. 2 inside)*

091.4912

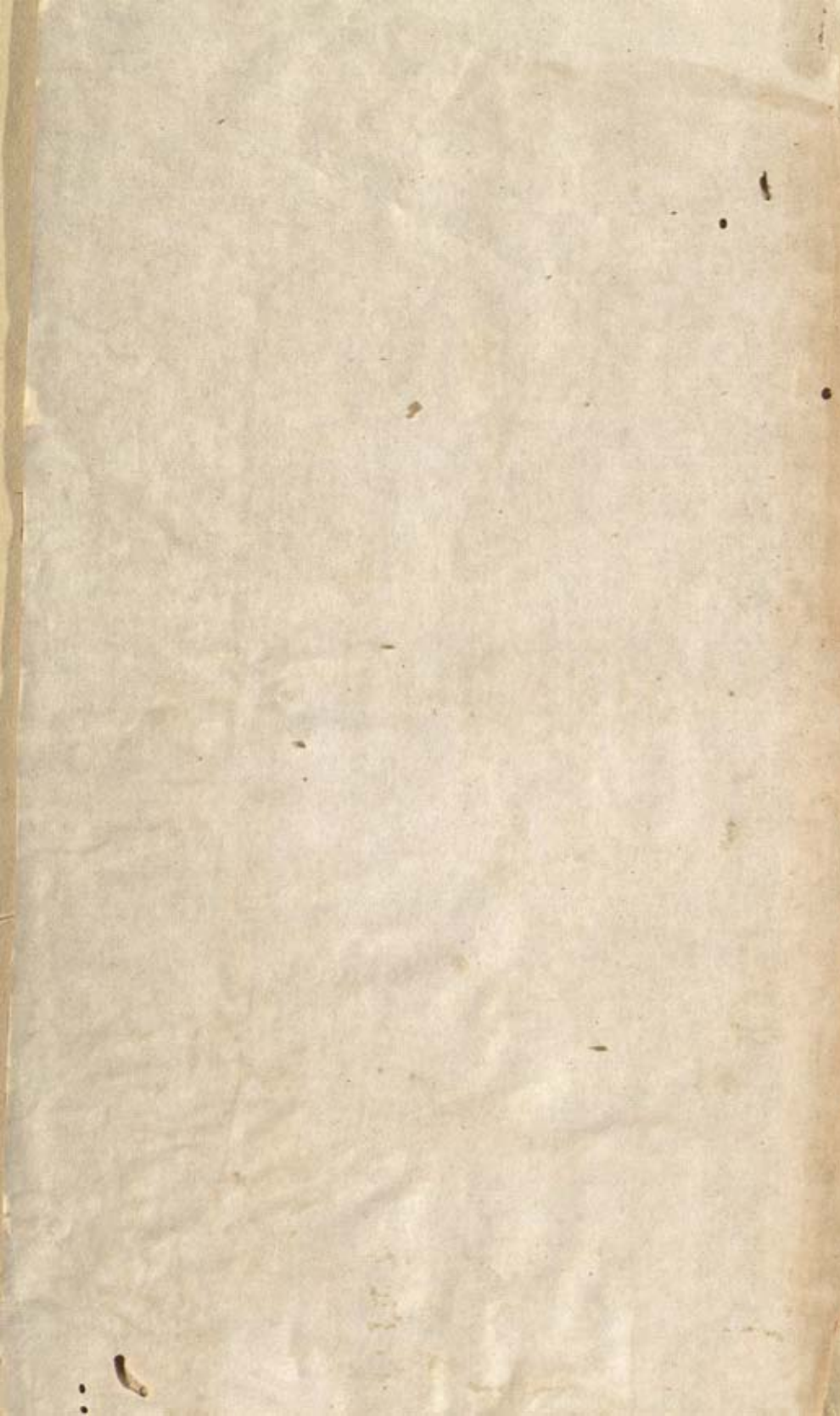
Mit

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1871.

XII. F. 11-18.

XII F. 11

P R E F A C E.

In May, 1868, Pandit Rádhákrishna, of Lahore, suggested to His Excellency the Viceroy, the "compilation, by Government, of a catalogue of all the Sanskrit manuscripts preserved in the Libraries of India and Europe, and stating that anything done towards the encouragement of Sanskrit learning would be gratefully appreciated by scholars." The suggestion was most favourably received, but owing to the want of the necessary materials, the work could not then be undertaken; with a view, however, to further the object, and to discover and utilize the large collections of Sanskrit MSS. lying unnoticed and uncared for in native libraries it was, among other things, resolved—

1st. "To print uniformly all procurable unprinted lists of Sanskrit manuscripts in Indian Libraries, and to send them to the various learned societies of Europe and to individual scholars in Europe and India, with an intimation that the Government will carefully attend to their suggestions as to which of the manuscripts therein mentioned should be examined, purchased or transcribed."

2nd. "To institute searches for manuscripts, and to this end prepare lists of desirable codices; to distribute these lists among scholars and other persons willing to assist in the search, with a request that they report their discoveries to such officer as may from time to time be appointed by the Government of India; and to depute competent scholars on tours through the several presidencies and provinces to examine the manuscripts reported upon, to seek new manuscripts, to purchase manuscripts procurable at reasonable rates, and to have copies made of such manuscripts as are unique or otherwise desirable, but which the possessors refuse to part with."

In Bengal the task of collecting the lists was made over to the Royal Asiatic Society, and by it intrusted to the writer of this note.

The following pages are the first-fruits of the undertaking on this side of India. In submitting them to the public, the Compiler is anxious that their scope and purpose as laid down in the Government resolutions quoted above, should be distinctly understood; that nothing

more should be expected from them than just what they profess to records of names, dates, extent and subjects of little-known manuscripts with just so much of explanation as might awaken, without presuming to gratify, curiosity, and assist competent scholars in the examination and analysis of such works as are likely to prove interesting, with a view ultimately to the compilation of a catalogue *raisonné* of Sanskrit literature. The catalogue of the Asiatic Society's Library has been adopted as a guide, and only such codices have been noticed as are not to be found in it. Those described as belonging to the Asiatic Society were when first examined, in the possession of a Pandit at Benares, from whom they have since been purchased.

The works have been named as they have turned up, without an attempt at classification. It is intended, however, to supply a classified index on the completion of a Volume.

The Sanskrit portion of these Notices has been revised by Pandit Harachandra Vidyābhushana.

Mánikṭalah, 20th April, 1871.

INDEX

	Page		Page
A 'chára-dípa, ...	74	A 'tma Upanished, ...	56
A 'dhána Prayoga, ...	83	A 'treya, ...	3
Adhvara-kánda, ...	65	Aurdha-dehika-Paddhati, . .	105
Advaita Upanishad, ...	50	Balabhadra, ...	74
Agni Purána, ...	97	Balabhadra Sandarbha, . . .	74
Agnýádhána Paddhati, . . .	65	Bálabodhiní, ...	93
Alátas 'ánti Upanishad, . . .	50	Bálabodhiní-bhávaprakás 'íní,	99
Amoghánandiní Sikshá, . . .	72	Bálakrishna Champu, ...	40
Amṛita-náda Upanishad, . . .	24	Baudháyana, ...6-12-81-100	
Amṛita-vindu Upanishad, . . .	22	Baudháyaniya Somaprayoga,	12
A 'nanda Giri, ...	2	Bháminívilása Kávyá, ...	44
A 'nandavana, ...5-33		Bhattotpala, ...	28
Ananta Deva, ...	37	Bháva Mis'ra, ...	96
Aniruddha, ...	39	Bháva-prakás 'a, ...	96
Aniruddha-charita Champu,	39	Bhoja Deva, ...	89
Antyeshti Prayoga, ...	24	Brahma Upanishad, ...	15
Apekshá-buddheranekatva-		Brahma-vindu Upanishad, . .	52
sankhyá-hetutva-vichára, . .	78	Brahmopanishad-Dípiká, . .	90
Apyaya Dikshita, ...	35	Chákshusha Upanishad, . . .	23
A 'runeya, ...	53	Champu-kávyá, ...	38
A 'runya Upanishad, ...	55	Champu Rámáyana, ...	39
A 'runyopanishad Dípiká, . .	92	Chandraprabhá Nátiká, . . .	67
Ashu Ghosha, ...	22	Chandras 'ekhara, ...	42
Atharvas 'ikhá Upanishad, . .	48	Charaka, ...	96
Atharvas 'ira Upanishad, . .	47	Chayana Paddhati, ...	27
Atharvas 'ira Upanishad Dí-		Chhanda Súra, ...	1
piká, ...	32	Chhurika (Kshurika) Upa-	
A 'tmajñánopodes 'a-vidhí, . .	94	nished, ...	25
A 'tma Purána, ...	97	Chulika Upanishad, ...	47

	Page		Page
Chulikopanishad Dípiká, ..	63	Grihya Smṛiti, ...	3
Dakṣiṇá-murtistotra-vyá- khyá Pravandha, ...	76	Grihya Sūtra, ...	13
Damayantí, ...	38	Haláyudha, ...	1
Damayantí-Kathá, ...	38	Haṇsa Upanishad, ...	25
Dána-chandriká, ...	4	Haṇsopanishad Dípiká, ...	90
Danta, ...	5	Hari, ...	46
Dars'apaurnamása-práyas- chitta Káriká, ...	64	Harihara, ...	29-93
Devarāja, ...	39	Harijívana Mis'ra, ...	69
Dhanví Svámí, ...	35	Harirāja, ...	30
Dhárá, ...	70	Harivilása Mahákavya, ...	46
Dharma-vijaya, ...		Hiranyakes 'i, ...	86
Dhúrta-samágama, ...	47	Hiranyakes 'i-sūtra-prayo- ga-ratna, ...	86
Dhyána-vindu Upanishad, ..	52	Itihása-samuchchaya, ...	83
Divákara Bhaṭṭa, ...	4	Jábála Upanishad, ...	57
Dráhyáyana, ...	35	Jábálopanishad Dípiká, ...	92
Dráhyáyana-Sūtra-Tíká, ..	35	Jagadis 'a Tarkálaṅkára, ..	104
Dvadasáha-hotra Prayoga, .	99	Jagannátha, ...	44
Dravyaguna, ...	109	Jambhala Datta, ...	68
Dvadv's'áha-prayoga Vṛitti, ..	106	Jánakí-pariṇaya, ...	36
Gánapatya Tápaní, ...	61	Jayatírtha, ...	75
Ganes'a, ...	61	Jíva Gosvámí, ...	8
Garbha Upanishad, ...	48	Jívanmukta Upanishad, ..	5
Garbhopanishad Dípiká, ..	63	Jívarāja, ...	40
Garga Ácharya, ...	7-82	Jyotis 'vara, ...	47
Garga Saṅhitá, ...	80	Kaivalya Upanishad, ...	57
Garuḍa Upanishad, ...	21	Kaivalyopanishad Dípiká, .	32
Goloka Tápaní, ...	22	Kálágnirudra, ...	59
Gopála, ...	8	Kálágnirudra Upanishad, ..	58
Gopála Champu, ...	40	Kálanirṇaya-Dípiká-viva- rana, ...	77
Gopála Nyáyapañchánana, .	99	Kalávilása Kavya, ...	44
Gopála Tápaní, ...	8	Káliká, ...	80
Gopála-Tápaní-Dípiká, ...	18	Káliká Purāṇa, ...	80
Gopichandana Upanishad, .	60	Kálipati, ...	26
Gopichandanopanishad Di- pika, ...	20	Kalpa Sūtra, ...	61
Govardhana A'charya, ...	43	Kamalákara Bhaṭṭa, ..., 11,	85
Govardhana Bhaṭṭa, ...	14	Káma-sūtra, ...	98
		Karma-Paddhati, ...	108

	Page		Page
Karṇasundarī Nāṭikā, ...	82	Manyu-deva, ...	85
Karpura-manjarī Nāṭikā, . .	46	Māsaka, ...	61
Kātyāyana, ...	93	Mṛitasanjivani, ...	1
Kausikī S'ikshā, ...	72	Muhurta sarvasva, ...	109
Kedāra Bhaṭṭa, ...	89	Mukundānanda Bhāna, ...	26
Kes'ava Svāmī, ...	17	Mukunda Bhaṭṭa, ...	88
Kimpancha-charita, ...	34	Muṇḍita Prahasana, ...	68
Kṛishṇa, ...40-42-45-5-7-59		Nādavindu Upanishad, ...	51
Kṛishṇa-bhakti-Chandrikā, . .	64	Nāgadeva Bhaṭṭa, ...	74
Kṛishṇa Bhaṭṭa, ...	14	Nādi-jnyāna, ...	109
Kṛishṇa Kavi, ...	45	Nārada, ...7-73	
Kṛishṇa Upanishad, ...	59	Nārada Purāṇa, ...	
Kshemendra, ...	44	Nāradiyā S'ikshā, ...	
Kshurika vide Chhurika, . .	25	Nāradiya-S'ikshā Vivaraṇa, .	
Lakshmana, ...39-96		Narasīṇha Dikshita, ...	8
Lakshmana Somarājī, ...	43	Nārāyaṇa, . .1-18-18-20-2-36-68	
Lāla Mis'ra, ...	69	Nārāyaṇa Bhaṭṭa, ...91-100	
Laukika-vishayatā-vichāra, .	77	Nārāyaṇa Upanishad, ...	12
Liṅga-pratiṣṭhā Vidhi, ...	6	Nārāyanopanishad Dipikā, .	96
Lomas'ī S'ikshā, ...	71	Nāla, ...	38
Lolimbarāja, ...	49	Nīlakanṭha Dikshita, ...	38
Mādhava, ...	74	Nīlarudra Upanishad, ...	51
Mādhava Achārya, ...10-36		Nṛisīṇha, ...	27
Mādhava Champu, ...	62	Nṛisīṇha Tāpanī, ...	9
Mādhava Kṛishṇa, ...	62	Nṛisīṇha-Tāpanī Bhāshya, .	16
Mādhavānala Upākhyāna, . .	43	Paramahansa Upanishad, . .	56
Mādhva-Vijaya, ...	36	Paramahāṇsopanishad Dī-	
Mahā-bhāshya, ...	31	pikā, ...29-91	
Mahādeva Somayājī, ...	86	Pāras'ika-prakās'a, ...87-1-1	
Mahā-rudra, ...	58	Pārijāta-haraṇa Champu, . .	45
Mahā Upanishad, ...	25	Parivrājaka Upanishad, ...	30
Mahāvratā Prayoga, ...	107	Parva-Nirṇaya, ...	27
Māhis'eya, ...	3	Pās'ukādi-prayoga Sūtra, . .	107
Mānasa-pūjana, ...	104	Paundarika Prayoga, ...	106
Maṇḍuka, ...	73	Piṇḍa Upanishad, ...	55
Maṇḍukī S'ikshā, ...	73	Piṅgala, ...	1
Mani-parikshā, ...	71	Piṅgala S'āstra, ...	103
Mantrārtha Bhāshya, ...	19	Pippālada Sākhā, ...	8

	Page
Chulik	
Daksh	
khy:	
Pramāṇa-Paddhati, ...	75
Damay	
Pratāpa-nārasīṇha, ...	26
Dāna-	
Prātisākhya, ...	2
Danta,	
Prāyascitta-pradīpa, ...	20
Dars'aj	
chitt	
Rādhā, ...	41
Rādhā-Kṛishṇa, ...	62
Devarā	
Rādhā-vinoda Kāvya, ...	41
Dhanv	
Rādhikā Upanishad, ...	62
Dhārā,	
Raghunātha Bhaṭṭa, ...	14-40
Dharma-vijaya	
Surjana Charita Kāvya, ...	42
Dhūrta-samā	
janīvalabha, ...	46
Dhyāna-vinod	
ma, ...	5-17-19-4-42-43
Divākara Bh	
ma Tāpanī, ...	5-33
Drāhyāyana	
Rāmabhadra, ...	36
Drāhyāyana	
Rāmachandra Bhaṭṭa, ...	75
Dvādasāha	
Rāmachandra Champu, ...	41
Dravyagur	
Rāmachandra Kavi, ...	41
Dvādvāśh	
Rāmakṛishṇa Kāvya Saṭika, ...	42
Gānap	
Rāmātīrtha, ...	76
Ganes'	
Rāmāyana, ...	39
Garbh	
Ranarāja, ...	35
Garbh	
Rasapradīpa, ...	79
Garga	
Rāsasundara Mahākāvya, ...	102
Garga &	
Rudra Bhāshya, ...	101
Garuda	
Rudrachandra Deva, ...	64
Goloka	
Rudra Deva, ...	26
Gopāla	
Rudra-Padphati, ...	100
Gopāla	
Rudra-Saṅghitā, ...	66
Gopāl	
S'abdas'akti-prakās'ikā, ...	104
Gopāla	
S'abdas'akti-prakās'ikā-pra-	
bodhinī, ...	104
Gopich	
S'abdendus'ekhara-doshod-	
dhāra, ...	85
Gopich	
Sadāchāra-Saṅgraha, ...	103
pika,	
Govard	
Sambandha-nirṇaya, ...	99
Govard	
Sambhu Bhaṭṭa, ...	80

	Page
Sandhyāopaniṣad	
Vyākhyā, ...	34
S'aṅkara A'chārya, ...	10
22, 63, 63-94-95	
S'aṅkarānanda, 90-90-91-9192-97	
S'aṅkara Prakās'a, ...	26
Saṅkha, ...	3
Saṅkhāyana, ...	13-13
Sannyāsa Upanishad, ...	54
Saṅskāra-Paddhati, ...	11
Saṅskāra-prakās'a, ...	26
Saṅskāra-Prayoga, ...	85
Saptas'atī Kāvya, ...	43
Saptas'lokī-Vīrtī, ...	30
Sarva Upanishad, ...	79
S'āstra-siddhānta-les'a Saṅ-	
graha, ...	35
Satsaṅga-vijaya, ...	37
Satyabhāmā, ...	45
Satyanātha, ...	7
Satyanātha Māhātmya-rat-	
nākara, ...	7
Sāyana A'chārya, ...	9-101
Siddhānta-lesa, ...	35
Siddhāntalesa Tīkā, ...	35
Sinhāsana-Dvātrīṅś'at-kathā, ...	73
S'itā, ...	17-41-43
Sītā-rāma-vihāra Kāvya, ...	17
S'iva, ...	36
S'ivādāsa, ...	68
Siva Jyotī, ...	68
S'iva Purāṇa, ...	66
S'iva Upanishad, ...	29
Smṛiti-saṅskāra-v'ichāra, ...	77
Snāna-Paddhati, ...	63
Sobhākara, ...	7
S'rauta-prāyascitta-chan-	
drikā, ...	97

	Page		Page
S'rauta Sūtra, ...	100	Vararuchi, ...	3
S'rí-rāma-Kās'ikā, ...	33	Vasanta-tilaka, ...	63
Subāla Upanishad, ...	33	Vāsudeva Upanishad, ...	60
Subodhiní, ...	81-100	Vāsudevopanishad Dípikā, ...	18
S'uddhi-chandrikā, ...	14	Vátsyáyana, ...	98
Sukavi-hridayánandiní, ...	84	Váyaviya, ...	66
S'uklábha Deva, ...	37	Vedānuvachana, ...	58
Sulhana, ...	84	Váyu-pratyaksha-vichára, ...	78
Sundara Deva, ...	102	Vedānga Rāya, ...	87
Súres'vara, ...	2	Vetāla-panchviñsáti, ...	63-68-73
Surjan, ...	42	Vidhyaparādha Práyas'chit- ta, ...	
Súrya Paṇḍita, ...	42	Vighnes'vara, ...	
Suryyārghya-dāna-Paddhati, ...	14	Vijayapárijāta Nāṭaka, ...	
Taittiríya Aranyaka, ...	9	Vijayarāma Āchārya, ...	10
Tarkāmrita, ...	88	Vikramāditya, ...	7
Tarkāmritatarañginí, ...	88	Vináyaka, ...	3
Tattvaparakás'a, ...	89	Vishṇu-dāsa, ...	74
Tattvaparakás'ikā-bhāvabodha, ...	19	Vishṇu-gúḍha, ...	86
Tejovindu Upanishad, ...	15	Vishṇu Upādhyāya, ...	86
Tribhāshya-ratna, ...	2	Vis'vanātha Bhaṭṭa, ...	89
Triñsachchhloka-vivarana, ...	80	Vis'vanātha Siñha, ...	41
Triñs'achchhloka-vivarna- sāroddhāra, ...	80	Vis'ves'vara, ...	8
Tripurí-tíkā, ...	87	Vivarana-prameya-saṅgraha, ...	28
Tripurí Upanishad, ...	10	Vṛihadāranyaka Bhāshya, ...	2
Trivikrama Bhaṭṭa, ...	38	Vṛihajjābāla Upanishad, ...	79
Tryambaka Bhaṭṭa, ...	83	Vṛihannārāyaṇa Upanishad, ...	9
Uparāgodaya Nāṭikā, ...	64	Vṛihaspatis'ava Prayoga, ...	105
Ushā, ...	38	Vṛitta-ratnākara, ...	84
Uttara Gítā, ...	197	Vyāsa, ...	19
Uttara-gítā Bhāshya, ...	107	Yājñikí Upanishad, ...	9
Vaidika-chhandha-Prakás'a, ...	13	Yayatírtha, ...	19
Vaidyanātha, ...	37	Yogāchandrikā, ...	96
Vaidyanātha Sūri, ...	17	Yogas'ikshā Upanishad, ...	53
Vaitartya Upanishad, ...	49	Yogatattva Upanishad, ...	53
Vajras'uchí Upanishad, ...	22	Yogayātrā Vivarana	28
Vákyavṛitti savivṛiti, ...	95		

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 23549.
Date 20.4.56.
Call No. 091.4912/MC

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

I.

Chhanda-Sūtra.

A treatise on Sanskrit Metres, attributed to Piṅgala. It is generally supposed to be one of the *aṅgas* or subsidiary branches of Vedic learning, but the number of Vedic metres given in it is limited to a few of the leading ones only. It is divided into eight chapters, and has a running commentary (*Mritasanjīvanī*) by Halāyudha, the prime minister of Lakshmana Sena of Bengal, who lived in the 12th century. Colebrooke has given an abstract of it in his essay on Sanskrit Prosody. *Asiatic Researches*, X. p. 390, Max Müller's *Sanskrit Literature*, p. 147. *Indische Studien*, VIII. p. 1.

१ । छन्दःसूत्रं, मृतसञ्जीवनोनामवृत्तिसहितम् ।

पञ्चकारः पिङ्गलः । वृत्तिकारः हलायधः ।

विवरणं । परिशिष्टं सम्पूर्णम् । पत्रसङ्ख्याः ५२ । प्रतिप्रष्टव्य पङ्क्ति-सङ्ख्याः ०-८ । श्लोकसङ्ख्याः १९०५ । अक्षरं नामरं । तदाधारो देशीयकागजः । लेखनकालः संवत् १८३२ ।

प्राप्तिस्थानं । काशीवासी श्रीवामनाचार्यः ।

मूलस्य प्रारम्भवाक्यं । धी श्री स्त्री म् ।

श्लोः प्रारम्भवाक्यं । श्रीमत्पिङ्गलनामोक्तछन्दः शास्त्रमहोदधेः ।

वृत्तानि सौक्तिनानीव कानिचित् विचिनोम्यहं ॥

मूलस्य समाप्तिवाक्यं । एवं प्रत्ययविभागः ।

वृत्तेः परिसमाप्तिवाक्यं । पिङ्गलाचार्य्यरचिते वन्देऽश्वमेधे जलायुधः ।

सूतसञ्जीवनीं नाम वृत्तिं निर्दिष्टवानिमां ॥

इति पिङ्गलवन्देवृत्तौ अष्टमोऽध्यायः ।

विषयः । वन्देऽश्वमेधे जलायुधः ।

II.

Vṛihdāranyaka Bhāṣhya.

A commentary by S'ures'vara on the Upanishad of that name. The work is scarce. The MS. is incomplete, but correct. The Asiatic Society's edition of the Upanishad contains the commentary of Sāṅkara with the gloss of Ananda Giri.

२ । वृहदारण्यकभाष्यं ।

ग्रन्थकारः शूरेश्वरः ।

विवरणं । दुष्प्राप्यं परिग्रहं असम्पूर्णं । प०* १२८ । पङ्क्ति०† १२ । श्लो०‡ ४२१५ ।
अ०§ नागरं । आ०॥ देशीयकागजः । का०¶ प्रकाशः १२१९ । स्था०**
काशीवासीश्रीवामनाचार्य्यः ।

प्रा० वाक्यं । सा विद्या विभवप्रसूनविपुलाद्वैतप्रपञ्चाहिता-
स्पृष्टातितिरोहितात्ममतयो यं भागशो मन्यन्ते ।
निर्भागं सकलाभिधानमनन्यापारदूरस्थितं
वन्दे वन्दितविद्यमव्ययमजं भक्त्या तमेकं विभुं ॥

समाप्तिवा० । न वेदार्थो न चापीडकं तर्केणाप्युपपद्यते ।
भिन्नाभिन्नेक्षणं दद्यात् यथोक्तं न्यायवर्त्मना ॥
इति वार्तिकक्रमेण अतीथोऽध्यायः । इति अष्टमोऽध्यायः पठं ब्राह्मणं समाप्तं ॥
विषयः । वृहदारण्यकोपनिषदर्थविवरणं ।

* प० पत्रसङ्ख्याः ।

† पङ्क्ति० प्रतिपद्यस्य पङ्क्तिसङ्ख्याः ।

‡ श्लो० श्लोकसङ्ख्याः ।

§ अ० अक्षरं ।

॥ आ० आचारः ।

¶ का० लेखनकालः ।

** स्था० प्राप्तिस्थानं ।

III.

Tribhāshyaratna.

This is a Prātisākhya or phonology of the Black Yajur Veda, in twenty-four chapters, containing rules regarding the accents, pronunciation, etc., of the different branches of that Veda; compiled by an anonymous author, who says he has collected in it the substance of the sikshās of Atreya Māhishēya, and Vararuchi. The MS is remarkably correct and beautifully written. A second MS. in the collection is imperfect.* Nilam's Mackenzie MSS. I. p. 7. Max Müller's Sanskrit Literature, p. 157.

३ । त्रिभाष्यरत्नम् ।

पञ्चकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहं सुचारुलिखितम् । प० १५२ । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो० २१४० ।
अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९४२ । स्था० काशीवासीश्रीयुत-
वातुश्रीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । भक्तियुक्तः प्रणम्याहं गणेशचरणद्वयं ।

गुरुनपि गिरं देवीमिदं वक्ष्यामि लक्षणं ॥

समाप्तिभा० । सू० परे पूर्णमिति । टी० गण्डेदाचार्यसंसदं । वीप्सा शास्त्रपरिसमाप्तिं
द्योतयति ।

इति श्रीत्रिभाष्यरत्ने प्रातिभाष्यविवरणे चतुर्थिशोऽध्यायः ।

विषयः । आचक्षेमाहोपेयवरसचिमतानुसारिकृष्ययजुर्वेदीयप्रातिभाष्यविवरणं ।

IV.

Grihya Smṛiti.

S'aṅkha's exposition of the domestic rites and sacrifices of the Rig Veda, with an anonymous commentary. The work is divided into six chapters of which the MS. under notice embraces only four.

* Since writing the above, I have seen the first ten chapters of the work, along with an English translation, published in the Journal of the American Oriental Society, IX. p. 1.

४ । गृह्यस्मृतिः सविवरणा ।

ग्रन्थकारः श्रुतः । विवरणकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं चारुलिखितम् । प० ७२ । पङ्क्ति० ११—१२ । श्लो० २००० ।
अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १६१० । स्या० काशीवासीश्रीयुत-
बाबुश्रीतल्लप्रसादः ।

म० प्रा० वाक्यं । अथातः पाकयज्ञान् व्याख्यास्यामः ।

टी० प्रा० वाक्यं । नमस्यामि गुरुन् सर्वान् प्रजानुग्रहलिप्सया ।

अल्पज्ञोऽपि प्रसादेन येषां साध्वेव जन्पति ॥

समाप्तिवा० । यथा होलाकाः कर्त्तव्याः । आळीमधूकादयः कर्त्तव्या इति । द्विरभ्यासोऽध्या-
परिसमाप्तौ स्वस्त्ययनाय । इति श्राद्धायनीये गृह्यस्मृतिशालाविवरणे चतुर्थो-
ऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । स्नानकर्म्मविवरणं । ग्रन्थस्य षडध्यायात्मकः, अत्र तु चत्वारोऽध्याया वर्तन्ते ॥

V.

Dānachandrikā.

On alms and gifts and the time and mode of consecrating them.
By Divākara Bhatta.

५ । दानचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः दिवाकरभट्टः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धितं समीचीनम् । प० ११६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २२०० । अ०
नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—२ । स्या० कलिकान्तास्त्रा एसियाटिक्-
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य मातरं गङ्गां भैरवं वनशङ्करं ।

महादेवाख्यपितरं त्रैलोक्यविशारदम् ॥

समाप्तिवा० । प्रतिदिवसमावर्त्याः । अभ्यासे तु त्रिंशद्रात्रं व्रतस्थः प्राणायामैश्चान्तेष्टमर्थं
जपेत् । महापापैः शुभ्येत । मत्या चेत् प्राणायामात् प्राग् वै निष्क्रम्य स्वाया-
दिति ।

विषयः । सुवर्णदानतुलादानादिविविधदाननिरूपणं । इदं खण्डितमिव प्रतिभाति, यत्
इति श्रुत्यादिवाक्यान्तरमपि ग्रन्थविषये लिखितः । तदनन्तरं समाप्तिस्वरूपक
वाक्यं नास्ति ।

VI.

Jīvanmukta Upanishad.

Vedantic doctrine of salvation or final absorption by Danta, an
Asúra. This is called an Upanishad, because it treats of the same sub-
ject which the leading works of that name have for their theme, but
it forms no part of the Vedas, and therefore has no claim to be reckoned
as an Upanishad.

The style is modern.

६ । जीवन्मुक्तोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः श्रीदन्तः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनं चाबलिखितम् । प० २ । पङ्क्ति० ८-९ । श्लो० १७ ।
अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०-? । स्वा० काशीवासीश्रीयुतवावुशी-
तल्लप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । जीवन्नेव सदात्मानं नानाभूतव्यवस्थितम् ।

एकमेवाधिपश्येद्यो जीवन्मुक्तः स उच्यते ॥

बन्धनं सर्वशून्यञ्च सिद्धिर्भवति नान्यथा ।

यस्य स्रुक्तिर्भवत्यादा जीवन्मुक्तः स उच्यते ॥

इति श्रीदन्तप्रोक्तवेदवेदान्तसारजीवन्मुक्तोपनिषत् सम्पूर्णा ।

विषयः । जीवन्मुक्तलक्षणानि ।

VII.

Rāma Tāpanī.

A theological treatise, in two parts, on the divinity of Rāma, said to
belong to the Atharva Veda. Dr. Weber has published the text in the
Roman character with a German translation. Several MSS., both of the
text and a commentary by Anandavana, are available.

७ । रामतापनी ।

प्रत्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनं अनतिपरिशुद्धं चारुलिखितं भागद्वयविभक्तम् । प० ८ । पङ्क्ति० ९ ।
श्लो० १६८ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । स्था० काशीवासीश्रीयुतवाबु-
शीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ विष्णवेऽस्मिन् महाविष्णौ जाते दशरथे चरौ ।

रघोः कुलेऽखिलं राति राजते यो महीस्थितः ॥

समाप्तिवा० । एतैः सप्तचत्वारिंशन्मन्त्रैर्नित्यं देवं स्मृति स देवं पश्यति भोऽस्तुतत्त्वद् गच्छतीति
पद्यमः खण्डः । इत्यथर्ववेदे श्रीरामतापनीयोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । श्रीरामस्य ब्रह्मस्वरूपबनिरूपणम् ।

VIII.

Līṅgapratisthā Vidhi.

Rules for consecrating the Lingam, according to the school of Bau-
dhāyana.

८ । लिङ्गप्रतिष्ठाविधिः ।

प्रत्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ८२ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८२५ । स्था० काशीवासीश्रीयुतवाबुशीतल-
प्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । तत्रादौ कालः । विष्णुधर्मैः ।

चैत्रे वा फाल्गुने वापि ज्येष्ठे वा माघे तथा ।

माघे वा सर्वदेवानां प्रतिष्ठा शुभदा मिते ॥

समाप्तिवा० । ततो मण्डपदेवता अग्निश्च विसर्जयेत् । इति बौधायनप्रयोगः ।

विषयः । लिङ्गप्रतिष्ठानिरूपणम् ।

Nāradiya-Sikshā-Vivaraṇa.

A gloss or *Vivaraṇa*, by Sobhākara, on Nārada's rules for reading the Vedas. Three MSS have come under examination. For text vide No. 168.

८ । नारदीयशिक्षाविवरणम् ।

ग्रन्थकारः शोभाकरभट्टः । नारदो मूलकारः ।

विवरणं । प्राचीनमनन्तिपरिशुद्धं चाक्षलिखितम् । प० १२ । पङ्क्ति० १२ । श्लो ७२० ।
अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १६२४ । स्वा० काशीवासो-
श्रियुतबाबुश्रीतल्लप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमात्मानसूक्ष्मासुखविग्रहं ।

मुनिना नारदेनोक्तां शिक्षां व्याख्यातुमिच्छते ॥

समाप्तिवा० । एवं वर्णाः प्रयोक्तव्या नात्यक्ता न च पीडिताः ।

सम्यग्वर्णप्रयोगेण ब्रह्मलोके महीयते ॥

इति भट्टशोभाकरविरचिते नारदशिक्षाविवरणे द्वितीयाध्यायस्याष्टमी कण्डिका ॥

विषयः । वैदिकोच्चारणविषयकग्रन्थार्थव्याख्यानं ।

X.

Satyanātha Māhātmyaratnākara.

A biographical notice of Satyanātha, a *Yati* or hermit. A running commentary, by an anonymous author, explains the text.

१० । सत्यनाथमाहात्म्यरत्नाकरः (सटीकः) ।

ग्रन्थकारः सङ्कर्षणाचार्यः । टीकाकारोऽप्ययम् ।

विवरणं । प्रायोऽशुद्धं नातिप्राचीनम् । प० ११७ । पङ्क्ति० ६-१५ । श्लो २००० । अ०
नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्वा० कलिकातास्या रसियाडिक्-
सेसादटी ।

मू० प्रा० वाक्यं । श्रीरामे सुगुणग्रामे रमारामे मनोरमे ।

सत्कामे रमतां हृन्मे वादाकामे समोममे ॥

टी० प्रा० वाक्यं । ॐ आनन्दात्मकदेहं श्रीवन्द्यं सुन्दरसुन्दरं ।

अनघं श्रीहरिं वन्दे दशस्यन्दननन्दनं ॥

मू० समाप्तिवा० । श्रीमत्सङ्गु सत्यनाथयतिराष्माहात्म्यरत्नाकरे

समासास इच्छामसैः कविजनैरेकोनविंशोऽभवत् ॥

इति श्रीमत्कविकुलतिलकश्रीमच्छेषाचार्यसुतसङ्कर्षणाचार्यविरचिते सत्य-
नाथमाहात्म्यरत्नाकरे एकोनविंशः सर्गः ॥

टी० समाप्तिवा० । श्रीति । इह रत्नाकर इत्यन्वयः । इत्यशेषमतिमङ्गलं । ८८ । इति श्रीमत्क-

विकुलतिलकश्रीमच्छेषाचार्यसुतसङ्कर्षणाचार्यविरचिते सत्यनाथमाहात्म्यर-
त्नाकरप्रकाशे एकोनविंशः सर्गः ॥

विषयः । सत्यनाथयतेर्गुणकीर्तनादिः ।

XI.

Gopāla Tēpanī.

An Upanishad intended to vindicate the divinity of Gopāla or Krishna; said to be a section of the Pippalāda S'ākhā of the Atharva Veda. Separate commentaries by Vis'ves'vara, Nārāyaṇa, and Jīva Gosvāmī, are extant.

११ । गोपालतापनी ।

दन्त्यकारः—?

विवरणं । प्रायेण ग्राह्यं नवीनञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० १२—१२ । श्लो० १६० । अ० नामरं ।

आ० देशीयकागजः । का—? । आ० काशीवासीश्रीयुतवावुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । सच्चिदानन्दरूपाय दय्यायास्त्रिष्टकर्मणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥

समाप्तिवा० । ब्रह्मणे ब्रह्मपुत्रेभ्यो नारदाय यथाश्रुतं ।

तैद्या प्रोक्तान्ता गान्धर्वि गच्छध्वं स्वालयान्तिकम् ॥

इत्यथर्ववेदे श्रीमद्गोपालतापनीयोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । श्रीगोपालस्य ब्रह्मलस्यापनम् ॥

XII.

Vṛihannārāyaṇa Upanishad, alias Yājñikī Upanishad.

Vedantic Theology, forming the last (10th) Prapāthaka of the Taittirīya Aranyaka of the Black Yajur Veda. Sāyaṇa, in his commentary, describes it as a supplementary chapter or *Khilakāṇḍa*. In his time, four hundred years ago, several recensions of the work were current, of which the Drāviḍa text contained 64 sections; the Kārṇāta one, 74 sections; the Andhra one, 80 sections; and others, 89 sections. Sāyaṇa commented on the Andhra recension of 80 sections; but he says that the others must all be authentic, their differences being due to their belonging to separate sākhās or schools. Of the seven MSS. examined three have the text and commentary in 64 sections and four the text only in 80 sections: none 74 or 89. Weber's *Berlin Catalogue*, p. 384, 394; *Indische Studien*, II. p. 78; Max Müller's *Sanskrit Literature*, p. 114.

१२ । बृहन्नारायणोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः शुद्धम् । प० २० । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ३७५ । अ० नागरं ।

आ० । देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासीश्रीशुतवावुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । अथस्यपारे भुवनस्य मध्ये इत्यादि ।

समाप्तिवा० । तेजस्वि नावधीतमनु मा विदिषावहे । ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

इति बृहन्नारायणोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । ब्रह्मविद्या ॥

XIII.

Nṛsiṅha Tāpanī.

An Upanishad or theological discussion in two parts, said to belong

to the Atharva Veda—the fifth in a series of fifty-two Upanishads. The Tápanís (otherwise called Tápiní) are mostly apocryphal, but this treatise has the advantage of a commentary by S'añkara, in whose time, nearly a thousand years ago, it was held in sufficient respect to deserve notice from that profound scholar and philosopher. The scholia are specially noticed in S'añkara's life by Mádhaváchárya. Weber's *Berlin Catalogue*, 348. *Indische Studien*, II. 23-54-106.

१३ । नृसिंहतापनी ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अष्टादं भागद्वयविभक्तश्च । प० १२ । पङ्क्ति० १२-१२ । श्लो० ५०० । अ० नागरं । अ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रियुतवावुश्रीतल-
प्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । देवा ह वै प्रजापतिमनुबद्धित्यादि ।

समाप्तिवा० । ॐ नमोन्तेन जानीयादनुज्ञातारमानरं ।

अनुज्ञमद्वयं लब्ध्वा उपदेशरमात्रजेत् ॥

इति नृसिंहतापनीयोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । नृसिंहस्य ब्रह्मलस्यापनम् ॥

XIV.

Tripurá Upanishad.

Vedantic theology by S'añkara.

१४ । त्रिपुर्युपनिषत् ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । अष्टादं चारुलिखितं प्राचीनम् । प० ३ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ६० । अ० नागरं ।

अ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रियुतवावुश्रीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ ज्ञानस्वरूपविज्ञानजेयं प्रतिविवर्जितं ।

पूर्वग्रन्थः पञ्चनाभः सर्वभासासं नमाम्यहं ॥ इत्यादि ।

समाप्तिवा० । यतो वाचो निर्वर्तन्ते अप्राप्य मनसा सह ।

आनन्दं ब्रह्मणे विद्वान् न विभेति कदाचन ॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता त्रिपर्युपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वम् ॥

XV.

Saṅskāra Paddhati.

A manual, by Kamalākara Bhaṭṭa, of the principal *Saṅskāras* or essential purificatory rites, commencing with conception and ending with marriage. The author, son of Rāmakrishṇa Bhaṭṭa, and grandson of Nārāyaṇa Bhaṭṭa, wrote, besides this work, the following viz. *Baherichāhnika*, *Lingārchā-Pratiṣṭha*, *Pūrta-kamalākara*, *Tīrtha-Yātrā*, *S'ūdradharmā-tattva*, *S'ānti-ratna*, *Dāna-kamalākara*, *Jalāsayotsarga-vidhi*, *Tūlā-paddhati*, *Pravara-darpaṇa*, *Nirṇaya-sindhu*, and *Prāyaścitta-ratna*. Aufrecht's *Bodleian Catalogue*, 277a, 277b. Weber's *Berlin Catalogue*, 151, 1019, 223, 1230, 1244.

१५ । संस्कारपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः कमलाकरः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनम् । पं० ६२ । पङ्क्तिः ८—६ । श्लो० ११४० । अ० नागर ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७८९ । स्था० कलिकातास्था शसियाटिक
सेसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीरामलक्ष्मणतनयः कमलाकरसञ्ज्ञितः ।

श्रीरामं पितरौ नत्वा संस्कारान् वक्ति साम्प्रतम् ॥

समाप्तिवा० । शुद्धमासे एवाष्टका न तु मले भाद्रपदापरपक्षे

सप्तम्यादिविष्वक्षसु अष्टकावत् सर्व्वं कुर्यादिति वृत्तिः ।

हरदत्तसु तत् चैपक्षे त्रयोदश्यां मघायुक्तायां

सङ्कल्पविधानेन माष्यपर्कार्णवम् आहम् ॥

इति श्रीजगद्गुरुनारायणमहर्ष्यनुरामलक्ष्मणमहात्मजकमलाकरमहर्षता अन्वष्टका-
नाः संस्काराः ।

विषयः । गर्भाधानादिसंस्कारनिर्णयः ॥

XVI.

Baudhāyana Soma-prayoga.

A ritual for the performance of the *Agnishṭoma*, *Jyotiṣṭoma*, and the *Soma* sacrifices, according to the rules of Baudhāyana.

१६ । बौधायनसोमप्रयोगः ।

अन्यकारः—?

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायं खण्डितञ्च । प० १०४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ३२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एमिदाटिक् सोसादटी ।

प्रा० वाक्यं । यस्य ज्ञानमनन्तं दानं यस्य चानन्तं ।

भक्तियस्यानन्ते तमनन्तं गुहं नैमि ॥

आश्वलायनशाखिनो यजमानस्य बौधायनसोमप्रयोगः ।

समाग्निवाक्यं । खण्डितत्वाद् अन्यशेषवाक्यपरिसमाग्निसूचकवाक्यान्यत्र न सन्ति ।

विषयः । अग्निष्टोमाग्निषोमादिविवरणम् ।

XVII.

Nārāyaṇa Upanishad.

An Upanishad in praise of Nārāyaṇa. This is a different work from the Vṛihannārāyaṇa noticed under No. XII.

१७ । नारायणोपनिषत् ।

अन्यकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः शुद्धञ्च । प० ३ । पङ्क्ति० १० । श्लो० २६ । अ० नागरं ।

आ० देशीयकामजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रीशुतवाजुश्रीतल्लप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ अथ पुरुषो ह वै नारायणोऽक्तामयत प्रजाः सृजेयमिति, नारायणात् प्राणो जायते मनः सर्व्वेन्द्रियाणि च खं वायुर्ज्योतिरिति ।

समाग्निवा० । मध्यन्दिनमादित्याभिमुखोऽधीयानः पञ्चमहापातकोपपातकात् प्रमुच्यते स सर्व्व-

वेदपारायणं लभते नारायणे सायुष्यमाप्नोति नारायणे सायुष्यमाप्नोति ।

इति श्रीनारायणोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । नारायणस्य ब्रह्मत्वस्थापनम् ॥

XVIII.

S'āṅkhāyana Gṛihya-Sūtra.

S'āṅkhāyana's rules for the performance of the domestic rites enjoined in the Rig Veda. Max Muller's *Sanskrit Literature*, 201. Weber's *Berlin Catalogue*, 57.

१८ । गृह्यसूत्रं ।

ग्रन्थकारः शाङ्खायनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं चारुलिखितम् । प० ८६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १००० । अ० नामरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७४ । स्था० काशीवासी श्रीधन-
बाबुश्रीतल्लप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । व्याख्यातोऽग्निष्टोमः प्रकृतदादशाहस्यैकाहानाह तस्य विकारमित्यादि ।

समाप्तिवा० । उत्तरोत्तरिणीमेव तच्छिष्यं प्रजां विराजमाप्नोति य एवं वेद य एवं वेद ।

इति शाङ्खायनसूत्रे षोडशोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । गृह्यकर्माः ॥

XIX

Vaidika-chhandha-prakās'a.

Vedic metres, by Vināyaka.

१९ । वैदिकच्छन्दःप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः विनायकः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १२ । पङ्क्ति० १०—१४ । श्लो० ३४० । अ० नामरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीधनबाबुश्रीतल्लप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीरामवेधस्तनयैकदन्ता क्रमादुरोवक्त्रकरानभिज्ञान् (?) ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् समाप्तिस्त्वचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । वैदिकचन्द्रसां विवरणं ॥

XX.

S'uddhi-Chandrikā.

Rules regarding the observance of mourning and the purificatory rites thereto belonging, by Kṛishṇa Bhaṭṭa, son of Raghunātha Bhaṭṭa, grandson of Govardhana Bhaṭṭa.

२० । शुद्धिचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः छव्यभट्टः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धश्च । प० १४ । पङ्क्ति० ६—१० । श्लो० १२५ ; अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक्सेसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । शिरसि मुकुटधारी योगिहृत्यद्वाचारी

निजजनमुखकारी सर्वविघ्नापकारी ।

युवतिजनविहारी सर्वदा योऽविकारी

छपयतु मयि स श्रीशेऽपि सञ्ज्ञानदीपः ॥

समाप्तिवा० । विनिगमनाविरहात् । आपद्विषयकमित्युक्तिरपि न, मानाभावान् ।

इति श्रीमन्मैत्रिकुलजायमानगोवर्द्धनभट्टात्मजर्घुनाथभट्टसुतश्रीछव्यभट्टविरचिता

शुद्धिचन्द्रिका सम्पूर्णा ।

विषयः । अशौचादिविवरणं ॥

XXI.

Sūryyārghyadāna-Paddhati.

Rules and mantras for the offering of uncooked rice and water, called *arghya*, to the sun.

२१ । सूर्यार्थदानपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायशः शुद्धं । प० १५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १६० । अ० नामरं । आ०
देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १६८५ । स्था० कलिकाताम्बा एसियाटिक
सोसाइटी ।

प्रारम्भवाक्यं । स्वर्गलोकात्तविधिना स्नानं कृत्वा अर्घ्यदानाङ्गस्नानं कुर्यात् । मूलमन्त्रेण कुम्भमुद्रया
शिरसि द्वादशवारं जलमेचनं विधाय मूलमन्त्रेण तर्पणं विधायेत्यादि ।

समाप्तिवा० । सदा एवं सूक्तजपं कृत्वा अनेनार्घ्यदानेन सूर्यः प्रीयतामिति देवतायै कर्म-
समर्पणं कुर्यात् । लक्षाकल्पः समाप्तः ॥

विषयः । अर्घ्यदानमन्त्रादिः ॥

XXII.

Tejovindu Upanishad.

A theological chapter of the Atharva Veda on the nature of Brahma.

२२ तेजोविन्दूपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० २ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० २२ । अ० नामरं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी बाबुशीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ओं तेजोविन्दुः परं ध्यानं विश्वातीतं हृदि स्थितं ।

समाप्तिवा० । तद् ध्यात्वा ब्रह्म तत् परमिति । इति तेजोविन्दूपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वम् ॥

XXIII.

Brahma Upanishad.

On the attributes of Om, the mystic emblem of Brahma, a chapter
of the Atharva Veda. *Indische Studien*, I 70, 83, 249, 302, 424, II. 173.

२३ । ब्रह्मोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । नवीनमनतिशुद्धं चाबलिखितञ्च । प० १ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० १६ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० — ? । स्था० काशीवासी बाबुश्रीयुतश्रीतल्ल-
प्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । ब्रह्मविद्यां प्रवक्ष्यामि सर्वज्ञानमनुत्तमम् इत्यादि ।

समाप्तिवा० । भुवं हि चिन्तयेद् ब्रह्म सोऽस्तत्वाय कल्पते ।

इति श्रीब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । प्रणवशरीरादिनिरूपणम् ॥

XXIV.

Nṛisīṅha-Tāpanī-Bhāṣhya.

S'aṅkara's commentary on the Nṛisīṅha Tāpanī Upanishad. Vide No. XII.

२४ । नृसिंहतापनीभाष्यम् ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । नवीनमनतिशुद्धञ्च । प० २८ । पङ्क्ति० १४ । श्लो० १२५४ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० — ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुश्रीतल्लप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । यन्नामोपनिषत् तपस्तमित्यादि ।

समाप्तिवा० । पदचतुष्टयाभ्यासः सर्वोपनिषत् समाप्तिं मे***ति सर्वसंखिलं ।

इति श्रीयोगविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीशङ्करभगवत्कृतं
नृसिंहतापनीयपञ्चमोपनिषद्भाष्यम् ॥

विषयः । नृसिंहतापनीयार्थविवरणं ॥

Sitārāmacihāra Kāvya. A heroic poem on the life of Rāma and his wife Sītā; by Vaidyanātha Sūri.

२५ । सीतारामविहारकाव्यं ।

ग्रन्थकारः वैद्यनाथस्वरिः ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहम् । प० १५७ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० — ? । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १०१९ । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तवाबुहरि-
चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ईशविष्णुकमलासनमुख्यैर्देवतैरपि समोद्धतमिदं ।

समाप्तिवा० । संशोध्यमेतत् कृतिभिः प्रसिद्धं यद्यच्छ्रुतं संसृज्यते जनस्य ।

इति श्रीमत्पद्माक्षप्रमाणमिज्जधर्मशास्त्राङ्गधुरीणवैद्यनाथस्वरिविरचितं सीताराम-
विहारकाव्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । सीतारामरहस्यचरित्रोपाख्यानं ।

Prayoga-sāra. A manual for the performance of the *Dārś'a*, *Paurṇamāsa* and other Vedic sacrifices; by Kes'ava Svāmī.

२६ । प्रयोगसारः ।

ग्रन्थकारः केशवस्वामी ।

विवरणं । प्रायःशुद्धं प्राचीनम् । प० १०६ । पङ्क्ति० १४-१५ । श्लो० ४२०० । अ०
नागरं । आ० देशीयकागजः । का० — ? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । त्रियः पतिं नमस्कृत्य कण्ठं मुनिसप्तम् ।

प्रयोगसारं वक्ष्यामि केशवोऽहं यथामति ॥

समाप्तिवा० । * * काले पशोः पक्षे होमकाल उपस्थिते ।

समाप्यैव न होतव्यं काल एव जुहोति तु ॥

विषयः । दर्शपौर्णमासादिप्रयोगविवरणम् ।

Vāsudevopaniṣad Dīpikā. A commentary on the Vāsūdeva Upa-
nishad, being a chapter of the Atharva Veda; by Nārāyaṇa. The
author was a distinguished Vedantist of his time, and commented on
several Vedānta works.

२७ । वासुदेवोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । अथानतिशुद्धं नवीनं चारुलिखितम् । पृ० ४ । पङ्क्ति० ८—१६ । श्लो० ७४ ।
अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावु-
रुचिरचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वासुदेवोपनिषदि चत्वारिंशकलानि हि ।

चुद्रग्रन्थगणे चैकोनपञ्चाशत्तमो मता ॥

समाप्तिवा० । चन्द्रेणोपलिप्य देहे निदध्यान्नापि तप्तानि देहे न्यमेदिति मन्त्रेण प्रश्न-
पूर्वकमुत्तरं ।

नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना ।

अस्यष्टपदवाक्यानां दीपिका वासुदेवके ॥

इति वासुदेवोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । वासुदेवोपनिषदर्थविवरणं ।

Gopāla-Tāpani Dīpikā. A commentary on No XI by Nārāyaṇa.
Indische Studien, 1, 250.

२८ । गोपालतापनीदीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । अशुद्धं प्राचीनम् । पृ० २१ । पङ्क्ति० ७—१६ । श्लो० १००० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुचरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । गोपालतापनीयोपनिषदाष्टाष्टश्लोकाः ।

षट्चत्वारिंशतो च पूर्णा चार्थपेयले ॥

समाप्तिवा० । नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना ।

अस्यष्टपदवाक्यानां दीपिकोत्तरलक्ष्यके ॥

इति श्रीगोपालोत्तरतापनीदीपिका समाप्ता ।

विषयः । गोपालतापनीयार्थविवरणं ।

Mantrārtha Bhāṣya. A dissertation on the meaning of the word Rāma, and on the mantras with which the hero of that name is to be worshipped as the Deity.

२८ । मन्त्रार्थभाष्यं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनतमपरिशुद्धं । प० ८ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० २५० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का० —? । स्या० काशीवासो श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । सच्चिद्रूपगुणस्वरूपविभक्त्यैकदिष्टं वपु-

र्नित्यानन्दगुणानुभावकरुणामैन्दुर्यशुद्धोदधिरित्यादि ।

समाप्तिवा० । दृष्टानामपि जन्तूनां जन्मान्तरनिवारिणोत्यादिभिः प्रपन्नस्य देहसम्बन्धो नास्तीति भावः । इति मन्त्रार्थभाष्यं समाप्तं ।

विषयः । रामशब्दार्थनिरूपणं ।

Tattva-prakāś'ikā-bhāvabodha. A gloss on the *Tattva-prakāś'ikā* of Yayatīrtha, which itself is a gloss on the commentary of S'añkara on the Vedānta Aphorisms of Vyāsa. F. E. Hall's Contributions, 163.

३० । तत्त्वप्रकाशिकाभावबोधः ।

ग्रन्थकारः रघूत्तमयतिः ।

विवरणं । प्राचीनतमपरिशुद्धं सम्पूर्णं । २ अध्यायस्य ४८ । ४८ पवद्वयं नास्ति । प०—

१ अ० १+२ पा० ६८ । १ अ० ३+४ पा० ५५ । २ अ० ७१ । ३ अ० १२५ । ४ अ०

४२ । पङ्क्ति० ८+१०+८ । श्लो० ८५८० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः ।

का०—? । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य कल्याणगुणं रमेशसमाधेयं जययोगिवर्यं ।

गुरोर्गुरुं गुरुसार्थं च तत्त्वप्रकाशिकाभावमहं प्रवक्ष्ये ।

समाप्तिवा० । रघुवर्यगुरुप्रोक्तो भावो जयमुनेर्मया ।

लिखितो मन्दबोधार्थं प्रोयतां श्रोतव्यतः ॥

इति श्रीमद्रघुवर्यतीर्थपूज्यपादशिष्यरघूनमयतिष्ठते तत्त्वप्रकाशिकाभाष्यबोधे चतुर्थोऽध्यायस्य चतुर्थपादः ।

विषयः । बादरायणीयवेदान्तसूत्रीयश्रीमच्छङ्कराचार्यभाष्यस्य अयतीर्थप्रणीतटीकायास्तान्पर्य्यार्थविवरणं ।

XXXI.

Gopichandanopanishad Dipikā. A commentary, by Nārāyaṇa, on the Gopichandana Upanishad, a treatise on the merits of putting on sectarian marks on the forehead with an ochreous earth called Gopichandana. *Indische Studien*, 1, 250.

३१ । गोपीचन्दनोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं चारुलिखितञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० १२-१५ । श्लो० १०५ ।
अ० नामरं । आ० देशीयकामजः । का०-? । स्या० काशीवासी श्रीगुरुबाबु-
हरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वासुदेवोपनिषदि शङ्काश्लोकनिवर्तिका ।

पञ्चखण्डाधुनारम्भा (?) गोपीचन्दनवर्णिका ॥

समाप्तिवा० । नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना ।

अस्यष्टपदवाक्यानां दीपिका गोपीचन्दने ॥

इति गोपीचन्दनोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । गोपीचन्दनोपनिषदर्थप्रतिपादनम् ।

XXXII.

Prāyas'chitta-pradīpa. Expiations for accidental irregularities in the performance of the *Agnyādihāna* and certain other Vedic ceremonies.

३२ । प्रायश्चित्तप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नातिप्राचीनं प्रायेण शुद्धं सम्पूर्णञ्च । प० १०२ । पङ्क्ति० ११-१२ । श्लो० २००० ।

अ० नामरं । आ० देशीयकामजः । का०-? । स्या० कलिकातास्या रसियाटिक
कोसादटी ।

प्रा० वाक्यं । नैवा बोधायनाचार्यं * तेनोक्तयैतकर्मणां ।

विध्यतिक्रमणे प्रायश्चित्तदीपः प्रकाशते ॥

नैते बोधायनोक्तानि प्रायश्चित्तानि यानि तु ।

उक्तानि सूत्रमाथे च वर्त्यगोपालसूरिणा ॥

समाप्तिवा० । अग्निनयेत्यादिपङ्क्तिभिर्महाव्याहृतिभिः व्याहृतिभिः व्यस्ताभिः समस्ताभिः चोऽं
स्वाहेत्यादिप्रणवेनान्तः, एतैः सर्वैः क्रत्वन्ते सर्वप्रायश्चित्तानि जुहुयात् । इति
प्रायश्चित्तप्रदीपे सोमप्रायश्चित्तं नाम पञ्चमं प्रकरणम् । इति प्रायश्चित्तप्रदीपः
समाप्तः ।

विषयः । अग्न्याधानादौ कर्णवे विध्यतिक्रमणनिमित्तकप्रायश्चित्तविवरणं ।

XXXIII.

Garuda Upanishad. Said to be a chapter of the Atharva Veda. It contains mantras for the worship of Garuda, and the neutralization of snake poison. *Indische Studien*, 1, 249.

३३ । गरुडोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अग्रदृष्टं प्राचीनं अख्यल्लिखितम् । प० ४ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० ५० । अ०

नागरं । आ० देशीयकामजः । का०—? श्या० काशीवासो त्रियुक्तवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । खगोलमाय विद्महे वैनतेयाय धीमहि तन्नो तार्चं प्रचोदयात् ।

समाप्तिवा० । अतिथिं पूजयेद्भक्त्या पुष्पाणि विविधानि च ।

भोजनमुत्तमं दद्यात् विपद्भानिः समाप्यते ॥

इति गरुडोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । गरुडमन्त्रकथनं ।

* पुस्तकान्तरेषु बोधायन इति वङ्गशे दृश्यते । बोधायन इति बोधायन इति द्वयमपि
सङ्गच्छते सञ्ज्ञावाचकत्वादुभयोरिति ।

XXXIV.

Goloka Tāpani. An apoeryphal Upanishad, containing praises of Rādhā and Kṛishṇa; evidently a compilation by a modern Vaishṇava. It is ascribed to the Atharva Veda. The MS. is probably incomplete.

३४ । गोलोक्तापनी ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २८ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १९०९ । स्या० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कारणान्धेच्छे पुरुषशिवब्रह्मा मुनिगणाः
चतुर्विहस्याने शिशुसमयलोलाहतपरे ।

समाप्तिवा० । एवं विविधा गोप्यः श्रीकृष्णमेव कुर्वन्ति । इत्याद्यवैणिके पुरुषबोधमस्यै प्रथम-
प्रपाठकः । इति श्रीगोलोक्तापनी सम्पूर्णा ।

विषयः । राधाकृष्णसौवादः ।

XXXV.

Amṛitavindu Upanishad. One of the Atharva Upanishads devoted to Brahma. *Indische Studien*, II. 59-394.

३५ । अमृतविन्दूपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमशुद्धं चारुलिखितम् । प० २ । पङ्क्ति० ५-९ । श्लो० २४ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९०९ । स्या० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । मनो हि द्विविधं प्रोक्तं शुद्धं शुद्धमेव च ।

अशुद्धं कामसङ्कल्पाच्छुद्धं कामविवर्जितं ॥

समाप्तिवा० । सर्वभूताधिवासश्च यदूतेषु वसत्यपि ।

सर्वानुग्रहकलेन तदस्मिन् वासुदेवः तदस्मिन् वासुदेवः ।

इति श्री अमृतविन्दूपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वं ।

XXXVI.

Vajrasūchi Upanishad. An essay on Bráhmans, by Sañkara Āchāryya. The author comes to the conclusion that Bráhmaṇism is due to a knowledge of Brahma, and is not the result of birth or caste. A treatise by a Buddhist, Ashu-Ghosha, published in the Transactions of the Royal Asiatic Society (L. 160,) discusses the same subject, and comes to a like conclusion. The arguments used in the two works are very much alike, but S'añkara dwells at length on Brahma and *Mokhsa*.

३६ । वज्रसूच्युपनिषत् ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं नवीनं चाबलिखितम् । प० ६ । पङ्क्ति० ६-९ । श्लो० १०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९०९ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिसुन्दरः ।

प्रा० वाक्यं । वज्रसूचीं प्रवक्ष्यामि ब्राह्ममज्ञानभेदनं ।

दूषणं ज्ञानहीनानां भूषणं ज्ञानचक्षुषां ॥

समाप्तिवा० । प्रध्वलाखिलमोक्षोऽपि लोककार्यं तनोति आत्मवित् ।

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचिता वज्रसूची उपनिषत् सम्पूर्णा ।

विषयः । ब्राह्मणादिवर्णनिरूपणं ।

XXXVII.

Chākshusha Upanishad. A hymn in praise of the sun for the cure of eye diseases.

३७ । चाक्षुषोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशुद्धं चाबलिखितम् । प० ५ । पङ्क्ति० ४-५ । श्लो० १७ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८८१ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिसुन्दरः ।

प्रा० वाक्यं । अथातश्चाक्षुषीं पठितसिद्धिविद्यां चक्षुरोगहरां व्याख्यास्याम इत्यादि ।

समान्निवा० । नमो भगवते आदित्याय अहो वाहिनीं वाहिनीं स्वाहा ।

इति चाक्षुषोपनिषत् सम्पूर्णा ।

विषयः । चक्षुरोगनाशकसूर्यस्तेजसम् ।

XXXIII.

Antyeshti-Prayoga. A manual for the performance of funeral rites, being a chapter of the *Saṅskāra Prakāś'a*.

३८ । अन्येष्टिप्रयोगः, प्रतापनारमिंहाख्यमंस्कारप्रकाशोयः ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्रायः शुद्धं खण्डितञ्च । प० ८ । पङ्क्तिः १०—११ । श्लो० १५० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकामजः । का० शक्राब्दाः १८१९ स्या० कलिकातास्या रसिधाटिक् सोमसूट्टी ।

प्रा० वाक्यं । अदाहिताग्रेरन्येष्टिप्रयोगः । तत्रादौ प्रायश्चित्तं आसन्नभरणे पित्रादिके पुत्रादिः तौर्धे स्नात्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् ।

समान्निवा० । (खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । आश्वलायनशास्त्रिनामन्येष्टिक्रियाव्यवस्थापनं ।

XXXIX.

Amṛitanāda Upanishad. A chapter of the Atharva Veda, on the knowledge of Brahma. *Indische Studien*, I. 51, 249, 469—II. 1, 59, 394.

३९ । अमृतनादोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ५ । पङ्क्तिः ८—१५ । श्लो० १५० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकामजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रीयतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । विश्वेश्वराक्षणे आदित्यलोकं जगाम । तस्मादित्यं नत्वा भो भगवन् किं देहः किं प्राणः किं कारणं किमात्मा तच्छ्रुत्वा च ।

समान्निवा० । यत्र तत्र सिधेदापि न स भूयोऽभिजायते । इति अमृतनादोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । ब्रह्मतत्त्वम् ॥

[१५]

XL.

Mahá Upanishad. A chapter of the Atharva Veda on the knowledge of Brahma.

४० । महोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनोद्ध । प० २ । पङ्क्ति० १२-१३ । श्लो० २२ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० —? । स्या० काशीवासो श्रियुतवावुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । अथातो महोपनिषदमेव तदाजरेको ह वै नारायण आसीत् ।
समाप्तिवा० । पुनातीत्याह भगवान् हिरण्यगर्भोऽस्य तत्त्वं गच्छतीति तृतीयखण्डः । इत्यथर्ववेद
महोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वं ।

XLI.

Haṁsa Upanishad. An Atharva Upanishad on Brahma.

४१ । हंसोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनशुद्ध । प० १ । पङ्क्ति० १२-१८ । श्लो० २० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० —? । स्या० काशीवासो श्रियुतवावुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । अथ हंसपरमहंसनिर्णयं व्याख्यास्यामो ब्रह्मचारिणे दान्ताय गुरुभक्ताय ।
समाप्तिवा० । शक्त्यात्मा सर्व्यवावस्थितः शान्तः प्रकाशयतीति वेदवचनं भवति ।
इति श्रीहंसोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । ब्रह्मतत्त्वं ।

XLII.

Chhurika Upanishad. An Atharva Upanishad on the preëminence of the Yoga scheme of salvation.

४२ । कुरिकोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्ध । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० शाके १६४२ । स्या० काशीवासो श्रियुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कुरिकां सम्प्रवक्ष्यामि धारणां योगसिद्धये ।

समाप्तिवा० । हिला तन्मूत्र वध्यते हिला तन्मूत्र वध्यते ।

इत्यथर्ववेदे कुरिकोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । योगनिरूपणं ।

XLIII.

Pratāpanārasiṅha alias *Saṅskāra Prakāśa*. By Rudra Deva. This MS. includes only one section of the work—that on the duties of *Yatis* or hermits. No. XXXIII is another section. The whole work has not yet come under examination.

४३ । प्रतापनारसिंहाख्यः संस्कारप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः ब्रह्मदेवः ।

विवरणं । सम्पूर्णमपरिशुद्धं । प० ४५ । पङ्क्तिः ८—१०—११ । श्लो० १२०० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकामजः । का० शकाब्दाः १०२४ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ सन्न्यासकर्तारं प्रति ब्रह्मानन्दोपपत्तिमनुसृत्य प्रयोगमाचमुच्यते ।

समाप्तिवा० । न स्नानमाचरेद्भिक्षुः पुत्रादिनिधनयुतौ ।

पिबमाद्ययं युवा स्नात्वा शुध्यति साम्बरः ॥

इति प्रतिष्ठानपुरवासितोरोनारायणात्मजब्रह्मदेवकृते प्रतापनारसिंहाख्ये संस्कार-
प्रकाशे यतिसंस्कारोपयोगिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । सन्न्यासिकतन्व्यानुष्ठाननिरूपणं ।

XLIV.

Mukundānanda Bhāna. A dramatic composition in monologue, on the doings of Kṛishṇa in Vrindāvana, by Kālīpati.

४४ । मुकुन्दानन्दभाणः ।

ग्रन्थकारः कालीपतिः ।

विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनं । प० ७१ । पङ्क्तिः ८ । श्लो० १२०० । अ० नागरं । आ०
देशीयकामजः । का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासो श्रीयुतवाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वन्दे वन्दारभन्दारमिन्दुभूपनन्दनं ।

अमन्दानन्दसन्दोहवन्दुरं सिन्धुराननं ॥

समाप्तिवा० । तेषां श्लाघ्यन्तु खलोपसर्गाः । इति श्रीमत्कालीपतिकविविरचितो मुकुन्दानन्द-
भाषः समाप्तः ।

विषयः । श्रीकृष्णस्य नानाविधरहस्योक्तकृतान्तोपाख्यानं ।

XLV.

Parva-Nirṇaya. On the time meet for performing the *Dars'a*, *Paur-*
namāsa and other Vedic ceremonies.

४५ । पर्वनिर्णयः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायेण गृह्यं । प० २० । पङ्क्ति० १२—१२ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १८१५ । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । तव दृष्टान्तेन पर्वप्रतिपत्तमिस्त्वावच्छ्रुत्या विहितः सम्यै यजेतेति । तव सन्धि-
कालस्य दुर्लभ्यत्वात्तदुपलक्षितपूर्वोत्तरकालौ सन्धिग्रन्थेन विवक्षितौ ।

समाप्तिवा० । गणेषु तु प्रथमस्याष्टः पर्वसम्बन्धो दाशमिकन्यायेन प्रथमस्यैव विनिगमकत्वादिति
पर्वनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । दर्शपौर्णमासादियामकालनिरूपणं ॥

XLVI.

Chayana-Paddhati. A manual, by Nṛsiṁha, for the collection and
maintenance of the perpetual fire and the performance of the *Jyotishtoma*
Agnishtoma and other fire sacrifices.

४६ । चयनपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः श्रुसिंहः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः परिगृह्यतम् । प० ७२ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० १५०० । अ०
नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १५७७ । स्था० कलिकातास्था रसिया-
टिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ साग्निके क्रतौ विशेषः । तत्र फाल्गुनपूर्वमास्येष्टनन्तरं पक्षदिकर्मान्तिक-
वैश्वदेवकर्माणि समाप्य पुण्याष्टवाचनं ।

समाप्तिवा० । आदीप्य प्रवेशनं गत्वा मार्गपत्यादि यथास्थानं स्थापयेत् ।

इति चयनपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । साग्निकक्रियमाणव्यातिदोषादियज्ञानुष्ठानप्रकाशः ॥

XLVII.

Yogayātrā Vivaraṇa. On the particular conjunctions of the stars favourable to starting on distant journeys and important undertakings. By Bhaṭṭotpala.

४७ । योगयात्राविवरणम् ।

ग्रन्थकारः भट्टोत्पलः ।

विवरणं । परिशुद्धं । प० ६१ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० १८०० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १८५३ । स्या० कलिकातास्या एमियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । यद्यक्षुर्जगतः सद्यश्चकरवद्वाम्नाश्च धामार्कवन्-

मोक्षद्वारमपाहतश्च रविवद्ध्वान्तान्नहतं सूर्यवत् ।

आत्मा सूर्यशरीरिणं सविष्टवत् तिम्रांशुवत् कालहतं

सार्धं नः स गिरिं करोतु सविता योऽन्यैरतुल्योपमः ॥

समाप्तिवा० । चन्दनं मलयजं, बला औषधिः, अतिबला चोषधिः, एतैर्यज्ञेन जलेन वारिणा
स्नानं कार्यमिति ।

इति श्रीभट्टोत्पलविरचिते योगयात्राविवरणे नक्षत्रकैटभनामाध्याये नवमः ।

विषयः । यात्राशुभलग्नादीनां निरूपणं । अथ दैवपुरुषकाराचाराभियोज्यशेममित्यकवल्लुप-
हारस्नानाग्निनिमिन्नचक्रकैटभाख्या नव अध्याया वर्तन्ते ।

XLVIII.

Vivaraṇa-prameya Sangraha. A dissertation on the Vedānta aphorisms of Vyāsa.

४८ । विवरणप्रमेयसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । खण्डितं परिशुद्धं । प० ८८ । पङ्क्ति० १० । श्लो० २३५० । अ० नागरं ।

प्रा० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । स्वमात्रयानन्दयद्वज्जन्तून् सर्व्यात्मभावेन तथापरणु ।
 यच्छङ्करानन्दपदं हृदजे विधाजते यद् यतयो विगन्ति ॥
 भाष्यटीकाविवरणतन्निबन्धनसङ्ग्रहः । व्याख्यानव्याख्येयभावक्लेशहानाय रच्यते ।
 समाप्तिवा । तदेवं विषयप्रयोजनसद्भावात् शास्त्रमवतरणीयमित्येतद्वर्णकतात्पर्यं सिद्धम् ।
 इति विवरणप्रमेयसङ्ग्रहे प्रथमसूत्रे प्रथमवर्णकं समाप्तम् ।
 विषयः । शरीरकसूत्रभाष्यार्थविवरणप्रतिपाद्यार्थनिरूपणम् ॥

XLIX.

Paramahansaopaniṣad Dīpikā. A commentary, by Nārāyaṇa, on the Paramahansa Upanishad—a treatise on Brahma.

४८ । परमहंसोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।
 विवरणं । अपरिशोधितं । प० ६ । पङ्क्ति० १२—१६ । स्तो० २०० । अ० वज्रीयं । स्था०
 देशीयकागजः । का० संवत् १६२६ । स्था० काशीवासी राजगुरुः ।
 प्रा० वाक्यं । शुद्धात्मा परमो हंसस्तस्योपनिषदुच्यते ।
 विखण्डार्थश्च मिश्ररे चत्वारिंशत्तमी ततः ॥
 समाप्तिवा० । नैवास्ति किञ्चित् कर्तव्यमस्ति चेन्न स तत्त्ववित् । इति ।
 द्विवक्तिः समाप्तरथा । नारायणेन रचिता जीवन्मुक्तिविवेकतः ।
 श्रुत्यर्थेयं च परमहंसोपनिषद्दीपिका ।
 विषयः । परमहंसोपनिषदीयार्थविवरणम् ॥

L.

S'iva Upanishad. Praise of S'iva as the Deity, by Harihara.

५० । शिवोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः हरिहरः ।
 विवरणं । अपरिशुद्धं । प० ७ । पङ्क्ति० ८—१० । स्तो० २० । अ० वज्रीयं । स्था०

देशीयकागजः । का—? । स्या० काशीवासी राजगुरुः ।
 प्रा० वाक्यं । ॐकारे आदिरूपे मुक्तवडविधे येतपीते च कृष्ये
 नीले रक्ते कपोते तदुपरिरक्षिते सर्व्ववर्ण विवर्णे ।
 समाप्तिवा० । एको व्यापी शिवोऽयमिति वदति हरिर्नालि देवो द्वितीयः ।
 इति श्रीहरिहरविरचितेयं शिवोपनिषत् सम्पूर्णा ।
 विषयः । शिवस्तोत्रम् ॥

LI.

Parivrajaka Upanishad. On the duties of Yatis or hermits.

५१ । परिव्राजकोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—? ।
 विवरणं । अपरिशुद्धं । प० १ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ३४ । अ० वल्लीयं । आ० देशीय-
 कागजः । का०—? । स्या० काशीवासी राजगुरुः ।
 प्रा० वाक्यं । सद्य नावबलिति शान्तिः । अत यतेर्नियमः कथमिति शृष्टवान्नारदः पितामहं
 पुरस्कृत्य पितामहसं प्रत्युवाच ।
 समाप्तिवा० । सर्व्वदा संसारतारकमनुस्मरन् जीवन्मुक्तो वसेत् अधिकारिविशेषेण कैवल्यप्राप्त्यु-
 पायमन्विषेदित्युपनिषत् । परिव्राजकसप्तमोपनिषत् सम्पूर्णा ।
 विषयः । यतिनियमनिरूपणम् ॥

LII.

Saptas'loki Vīṛiti. A commentary, by Harirāya, on the *Saptas'loki*,
 a hymn in praise of Kṛishṇa.

५२ । सप्तश्लोकीविरुतिः ।

ग्रन्थकारः श्रीहरिरायः ।
 विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १२ । पङ्क्ति० ८—१० । श्लो० ५५० । अ० नामरं ।
 आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या रसियाटिक् सोसाइटो ।
 प्रा० वाक्यं । नमामि श्रीमदाचार्यचरणाम्बुसहस्रम् ।
 यत्कपालेभ्यः श्रीमद्विठ्ठलेभ्यस्तुतिभ्यः ॥

समान्निवा० । शालेन बालभावेन बालकृष्णोक्तिमावतः ।

किञ्चिद्विगदितं तेन प्रसङ्गोऽसु प्रभुर्मम ॥

इति श्रीमदाचार्यचरणसरसिजरजोभिषेकशालाभारतव्यश्रीहरिरायविरचिता
सप्तश्लोकीविष्टतिः सम्पूर्णा ।

विषयः । श्रीकृष्णस्तोत्रविवरणम् ॥

LIII.

Mahābhāṣya : or the great commentary of Patanjali on the grammar of Pāṇini. The MS. is complete and remarkably correct.

५३ । महाभाष्यम् ।

ग्रन्थकारः पतञ्जलिः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । पञ्चमि-१ अध्यायस्य १ पादस्य १ चवधेः ८ आह्निकस्य १६४ ; पङ्क्तिः ८ । १ च० २ पा० १ चवधेः ४ आह्निकः ४० ; पङ्क्तिः ८-१० । १ च० २ पा० १-२ आह्निकः २६ ; पङ्क्तिः ११-१२ । १ च० ४ पा० १ चवधेः ४ आह्निकः ४८ ; पङ्क्तिः ८-१० । २ च० १ पा० १ चवधेः २ आह्निकः २८ । पङ्क्तिः ८-१० । २ च० २ पा० १-२ आह्निकः २९ ; पङ्क्तिः १० । २ च० २ पा० ४ आह्निकः ४२ । पङ्क्तिः १० । २ च० १ पा० १ चवधेः ६ आह्निकः ६६ ; पङ्क्तिः १० । २ च० २ चवधेः ४ पा० ५२ । पङ्क्तिः १०-११ । ४ च० १ चवधेः ४ पा० ७२ । पङ्क्तिः १० । ५ च० १ चवधेः ४ पा० ७५ , पङ्क्तिः ८ । ६ च० १ चवधेः ४ पा० १२४ ; पङ्क्तिः १० । ७ च० १ चवधेः ४ पा० ८१ ; पङ्क्तिः १० । ८ च० १ पा० १-२ आह्निकः १६६ । ८ च० २ पा० १-२ आह्निकः २६ । पङ्क्तिः ८ । ८ च० २ पा० १-२ आह्निकः २८ । ८ च० ४ पा० ८ । पङ्क्तिः ८ । श्लो० २२००० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०-२ । स्था० एमियाटिक । मेसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ शब्दानुशासनं । अथेत्ययं शब्देऽधिकारार्थः प्रयुज्यते, शब्दानुशासनं शास्त्र-मधिकृतं वेदितव्यं, केषां, शब्दानां लौकिकानां वेदिकानां हेति ।

समान्निवा० । एकशेषनिर्देशाद्वा । स्वरानुनासिकभिन्नानां भगवतः पाणिनेः सिद्धं । एकशेष-निर्देशाद्वा भगवतः पाणिनेराचार्यस्य सिद्धम् एकशेषनिर्देशोऽयम् अथ इति ।
इति श्रीमद्भगवत्पतञ्जलिविरचिते व्याकरणमहाभाष्ये अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थे
पादे प्रथमाह्निकं । समानं महाभाष्यम् ॥

विषयः । पाणिनिमुनिप्रणीतव्याकरणसूत्रव्याख्यानं । अस्य ग्रन्थस्य तावदष्टौ वार्ध्याया वर्तन्ते,
द्वाविंशत्सङ्ख्यकाः पादाश्च, पञ्चाशीतिसङ्ख्यकानि श्रुतिकानि च । तत्र प्रथमेऽध्याये
अष्टादशश्रुतिकानि । द्वितीये दशश्रुतिकानि । तृतीये द्वादशश्रुतिकानि । चतुर्थे
नवश्रुतिकानि । पञ्चमे सप्तश्रुतिकानि । षष्ठे पञ्चदशश्रुतिकानि । सप्तमे सप्तश्रु-
तिकानि । अष्टमे सप्तश्रुतिकानि सन्तीति ।

LIV.

Kaivalyopanishad Dīpikā. A commentary on the *Kaivalya Upani-
shad*—a treatise on the unity of the Godhead, by S'añkarānanda.

५४ । कैवल्योपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । अपरिशोधितं नवीनम् । प० । पङ्क्ति० ११—१५ । श्लो० २०० । अ०
वह्नीयं । आ० देशीयकागजः । का०—२ । स्था० काशीवासी राजगुरुः ।

प्रा० वाक्यं । अथ कैवल्योपनिषद् व्याख्यायते । अतः सोपायान्नामाह अहंति । एतेषां योग-
सम्बन्ध एतत्कारणमिति यावत् ।

समाप्तिवा० । कैवल्यमेवास्यात्मनो भाव तत्कैवल्यं पुरुषाभिनाशविषयं सर्वपुरुषार्थसमाप्तिभूतं
अश्नुते प्राप्नोति । पादाभ्यास उपनिषदर्थसमाप्तरार्थः ।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यनिन्दात्मपूज्यपादशिष्यश्रीशङ्करानन्दभगवतः
कृतौ कैवल्योपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । कैवल्योपनिषदर्थविवरणम् ॥

LV.

Atharvas'iropanishad Dīpikā. A commentary by S'añkarānanda,
on the *Atharva-sira Upanishad*. *Indische Studien* I. 383.

५५ । अथर्वशिर उपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २० । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १५० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०—२ । स्था० काशीवासी श्रीयतवातुश्रीतल्लप्रसादः ।

१ पत्रावधि ८ पत्रपर्यन्तं नास्ति ।

प्रा० वाक्यं । वाङ्मनस्यैर्विश्वानाम्नाः श्रुतेः स्तोमौघनाशिनो ।

क्रियते ब्रह्मबोधार्थं तथा शुद्ध्यतु मे मनः ॥ १ ॥

ब्रह्मविद्याप्राप्त्यर्थं तपोविद्यासम्पन्नेरपि गुणशुद्ध्यादि करणीयमित्यादि ।

समाप्तिवा० । ओविद्यामोक्षाणां जन्मकलुषात् प्रथक् वाक्यवयेणाभ्यसेन प्रार्थना ओविद्यामो-
क्षाणां वाक्यं मन्त्रमनमोः प्रार्थनम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्थानन्दात्मपूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभ-
गवतः छतिरथर्वशिरउपनिषद्दीपिका समाप्ता ॥

विषयः । अथर्वशिरउपनिषदर्थविवरणं ।

LVI.

S'ri-rāma-kās'ikā. A commentary, by Ānandavāna, on the Rāma-
tāpani Upanishad. Vide No. VII.

५६ । श्रीरामकाशिका ।

ग्रन्थकारः आनन्दवनः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायेण शुद्धं । प० १२ । पङ्क्ति० १५—२० । श्लो० १८४० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसा-
इटी ।

प्रा० वाक्यं । तथ्यं तारकतत्त्वमोमिदमणु स्थूलं चतुष्पादकं जायतस्त्रप्रसुपतिजं स्मृतिवशाद्
विद्यात् प्रतोतं विभुं ।

समाप्तिवा० । श्रीरामं साक्षादात्मनि बहिरपि पश्यति अहृतत्वमिति । मोक्षं गच्छति मोक्षं
गच्छति प्राप्नोति । ग्रन्थसमाप्तिं दर्शयति । इत्याथर्वणरहस्ये श्रीरामोत्तरतापनो-
दोपनिषत् समाप्ता ।

इति श्रीरामचन्द्रचरणानुगृहीतपरमहंसपरिव्राजकाचार्यस्थानन्दवनविरचितायां
श्रीरामकाशिकाख्यायां श्रीरामोत्तरतापनोदोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । श्रीरामपूजात्तरतापनोदार्थविवरणं ।

LVII.

Subāla Upanishad. An Upanishad of the Atharva Veda, on salva-
tion.

५७ । सुबालोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं । प० ८ । पङ्क्ति० ८—१० । श्लो० ३०० । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एमियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ सच्चिदानन्द इत्यादि शान्तिः शान्तिः शान्तिः । हरिः ॐ । तदाहुः किं तदा-
सीत्तस्मै स होवाच । न सन्नासन्न सदसदिति । तस्मात्तमः सञ्जायते । तमसो भूतादि ।
समाप्तिवा० । यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ । तस्यैते कथिता ह्यस्याः प्रकाशने
सहायनः प्रकाशने सहायनः । इत्येतन्निर्वाणमनुशासनमिति वेदानुशासनमिति
वेदानुशासनम् । इति सुबालोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । मुक्तितत्त्वनिरूपणं ।

LVIII.

Kimpancha-charita Nāṭaka. A Drama, in five acts.

५८ । किम्बच्चरितं नाटकं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनं । प० २८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः ।
का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वारुणीं वाहिनीं पीत्वा यस्य तोषोऽपि न कश्चित् ।

वारुणीं पृष्ठतः कृत्वा स्त्रितः सोऽपात् जलायुधः ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सूर्ये । इति किम्बच्च पञ्चमोऽङ्कः ।

विषयः ।

LIX.

Sandhyā Upanishad Vyākhyā. A gloss on the *Sandhyā Upanishad* of
the Atharva Veda, on divine knowledge. *Indische Studien*, I. 36, 11, 294.

५९ । सन्ध्यापनिषद्वाख्या ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशोधितं नवीनम् । प० ३ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ८० । अ० बङ्गीयं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी राजगुरुः ।

प्र० वाक्यं । अथ सन्ध्यापनिषद् । ॐ ब्रह्मैवाहमस्मि । अथातः सन्ध्यापनिषद् व्याख्या-
स्यामः ।

समाप्तिवा० । स्वात्मानं पश्यति ज्ञानचक्षुषा स एवावृतमयः स एवावृतमयोऽवृतमय इत्युपनि-
षत् ब्रह्मैवाहमस्मि । इति सन्ध्यापनिषद् व्याख्या समाप्ता ।

विषयः । आत्मज्ञानादिविवरणं ।

LX.

Siddhāntales'a-Tīkā. A commentary on the *Siddhāntales'a alias S'āstra-Siddhānta-les'a Saṅgraha* of Apyaya Dikshita, son of Ranarāja Dikshita. The text of Apyaya is a dissertation, in four sections, on the Vedānta Philosophy, shewing the different schools into which it is divided, and their peculiarities.

६० । सिद्धान्तलेशटीका ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । परिग्रहं । प० ७२ । पङ्क्ति० १५ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्था० काशीवासी वामनाचार्यः ।

प्रा० वाक्यं । वेदवेद्यमुमाकान्तं कुमारस्यभ्यलङ्कृतम् ।

समाप्तिवा० । अख्येदं मूलमनुबध्य सम्यग्दायसिद्धान्तभेदतत्त्वसङ्ग्रहमित्युक्तार्थोदिति ।

विषयः । सिद्धान्तलेशार्थविवरणं ।

LXI.

Drāhyāyana-Sūtra-Tīkā. A gloss on the aphorisms of Drāhyāyana, on the rituals of the Sāma Veda. By Dvanvī Svāmī. Max Muller's *Sanskrit Literature*, 181, 190, 219.

६१ । द्राह्यायणसूत्रटीका ।

ग्रन्थकारः धन्विस्वामी ।

विवरणं । परिग्रहं । प० १२४ । पङ्क्ति० ११ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयका-
गजः । का०—? । स्था० काशीवासी वामनाचार्यः ।

प्रा० वाक्यं । अस्मिन्नि ब्रह्म परमं प्रपद्ये पुरुषोत्तमं । इन्दोगसूत्रं व्याचष्टे इति ।

समाप्तिवा० । पूर्ववच्चो + + + सिद्धिरिति ।

विषयः इन्दोगसूत्रार्थव्याख्यानं ।

Mādhva-Vijaya. A poem, in sixteen cantos, on the polemical disputations of Mādhava Ācharya. By Nārāyaṇa.

६१ । माध्वविजयमहाकाव्यं ।

ग्रन्थकारः नारायणपण्डिताचार्यः ।

विवरणं । नवीनमश्लेषः । पं० ५८ । पङ्क्ति० १२ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशी-
यकागजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रियुतवावुहरिसन्द्रः । अथ षोड-
शसर्गाः सन्ति ।

प्रा० वाक्यं । कान्नाय कल्पान्तागुणैकधास्त्रेऽभरयुनायप्रतिसप्रभाय ।

नारायणायाखिलकारणाय श्रीगणनाथाय नमस्करोमि ।

समाप्तिवा० । बहुरखिलदूष्यं पुण्यवायोः सुगन्धं हरिदयितवरिष्ठं श्रीमदानन्दतीर्थं । इति
श्रीमत्कविकुलतिलकविजयमपण्डिताचार्यसुतनारायणपण्डिताचार्यविरचितं
माध्वविजयमहाकाव्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । माध्वसम्प्रदायविषयकोपाख्यानं ।

Jānakīparinaya. A drama, in seven acts, on the marriage of S'itā. By Rāmaabhadra.

६२ जानकीपरिणयनाटकं ।

ग्रन्थकारः रामभद्रदीक्षितः ।

विवरणं । नवीनमश्लेषः । पं० १२५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १८१४ । स्या० काशीवासी श्रियुतवावुहरिसन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । संसृजानिव पातुमौपनिषद्व्याहारमाध्वोरसा-

नुन्माद्यु ब्रजसुन्दरीकुचतटीपाटीररेणूनि च ।

उन्मीलम्बुरलीनिनादवज्रलामोदोपसोदम्बवो

जिह्वालीढमलीकवज्रवविभ्राः वादाम्बुजं पातु वः ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे । सप्तमोऽङ्कः ।

इति श्रीरामभद्रदीक्षितविरचितं जानकीपरिणयं नाम नाटकं समाप्तं ।

विषयः । सीताविवाहमहात्म्यादिवर्णनं ।

Krishna-bhakti-chandrikā. A drama on the fruits of faith in Krishna. By Ananta Deva.

६४ । कृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधाननाटकं ।

ग्रन्थकारः अनन्तदेवः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं नवीनं चारुलिखितम् । प० २२ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासो श्रियुत-
बाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कोऽपि स गोपकुमारः स्फुरति समाजे व्रजक्षीणां ।

नवजलधर इव मध्ये नलितां परितः स्फुरन्तीनाम् ॥

समाप्तिवा० । इति श्रीमदापदेवस्वरूपानुनामन्तदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधानं नाम
नाटकं सम्पूर्णं ।

विषयः । श्रीकृष्णभक्तिमाहात्म्यकथनं ।

Dharma-vijaya. A drama on the ultimate success of virtue over vice. By Śuklābha Deva.

६५ । धर्मविजयनाटकं ।

ग्रन्थकारः शुक्लभूदेवः ।

विवरणं । परिशुद्धं । प० ४६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः ।
का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासो श्रियुतबाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रकटितनिजरूपः षोडशराभिरामे विभुरपि हृदयाग्रे दीपवदिव्यसूर्तिः ।

चिम्बुवनमिदमेतत्प्रोतमेवास्ति यस्मिन् स जयति जगदोशः ब्राह्मसिद्धान्तगम्यः ॥

समाप्तिवा० । नाट्येन निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इति श्रीमच्छुक्लभूदेवविरचितं धर्मविजयं नाम नाटकं सम्पूर्णं ॥

विषयः । धर्मसम्बन्धिप्रस्ताववर्णनम् ।

Satsaṅga-vijaya. A drama on the advantages of associating with good people. By Vaidyanātha.

६६ । सत्सङ्गविजयनाटकं ।

ग्रन्थकारः वैद्यनाथकविः ।

विवरणं । परिग्रहं । प० १६ । पङ्क्ति० १० । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः ।
का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासो श्रीयुक्तवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । मुष्णन् नवनोतमेककवलं हस्ते गृहीत्वा दुर्तं धावन्तं जननीभयादिव मुञ्चः पद्मां
करेणाग्रतः । काशीनूपुरसिद्धितप्रकटितस्मरारभिरामाननं भक्तोद्धारपरायणं पर-
चरिं श्रीबालकृष्णं भजे ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्तः सङ्घः । पञ्चमोऽङ्कः । इति श्रीवैद्यनाथकविविरचितं सत्सङ्गविजयं
नाम नाटकं समाप्तं ।

विषयः । साधुसङ्गविषयकोपाख्यानं ।

LXVII.

Champu Kāvya. A romance in prose and verse on faith. By
Nīlakanṭha Dikshita.

६७ । चम्पूकाव्यं ।

ग्रन्थकारः नीलकण्ठदीक्षितः ।

विवरणं । अपरिग्रहं । प० १४० । पङ्क्ति० ७ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासो श्रीयुक्तवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । मामेतत् कथयिष्यतीति रचितं काव्यं मया तत् पुनस्तद्वच्चैव वान वा तदुपरि
न्यस्तः समलो भरः ।

समाप्तिवा० । इति श्रीमद्भारद्वाजकुलजलधिकौमुभ्योमदप्ययदोक्षितसोदर्यायोदीक्षितपौत्रेण
नारायणदीक्षितात्मजेन भूमिदेवीश्वरभैरवसम्भवेन श्रीनीलकण्ठदीक्षितेन विरचिते
चम्पूकाव्ये पञ्चमः आद्यासः समाप्तः ।

विषयः । भगवद्भक्तिविषयकोपाख्यानं ।

LXVIII.

Damayanti-Kathā. The story of Damayanti, wife of Nala. By
Trivikrama Bhaṭṭa.

६८ । दमयन्तीकथा ।

ग्रन्थकारः त्रिविक्रमभट्टः ।

विवरणं । परिशुद्धं । प० १४० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशीयका-
गजः । का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासी श्रियुतवाबुचरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । या दुग्धाऽपि न दुग्धेव कविदोग्धभिरन्वहं ।
हृदि नः सन्निधत्तां सा स्तुतिधेनुः सरस्वती ॥
समाप्तिवा० । इति श्रीचित्रकर्मभट्टविरचितायां दमयन्तीकथायां सप्तम उक्तासः ।
विषयः । दमयन्तीचरित्रवर्णनं ।

LXIX.

Aniruddha-charita Champu. A romance founded on the secret marriage of Ushá and Aniruddha. By Devarāja.

६८ । अनिरुद्धचरितचम्पूः ।

ग्रन्थकारः देवराजः ।
विवरणं । परिशुद्धं । प० १०९ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशीयका-
गजः । का० संवत् १८१५ । स्था० काशीवासी श्रियुतवाबुचरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । शार्ङ्ग्याकिण्वचिरत्रियो मृदन्तलेभ्यामुर्मुरमयनस्य बाहवो वः ।
पञ्चानामपि सुरभूषणामसाध्यं चत्वारो विदधति ये जनस्य कृत्यं ॥
समाप्तिवा० । कविमोक्षिमणेर्ययन्ति वाचो मुनिवर्यस्य पराशरप्रसूतः ।
अनुगामितर्पविरामयासाः (?) भुवि धास्यन्ति मदुक्तयः ॥
इति श्रीदेवराजनिबद्धे अनिरुद्धचरितेऽनिरुद्धपरिणयो नाम नवम उक्तासः ।
विषयः । अनिरुद्धचरित्रवर्णनम् ।

LXX.

Champu-Rámáyana. The story of the Rámáyana in prose and verse. By Lakshmana.

७० । चम्पूरामायणं ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणकविः ।
विवरणं । परिशुद्धं । प० ७४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशीयका-
गजः । का० शकाब्दाः १७०० । स्था० काशीवासी श्रियुतवाबुचरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । लक्ष्मीं तनोतु सुतरामितरानपेक्षमङ्गप्रिद्वयं निगमशाखिशिखाप्रवासं ।
शेरम्भम्बुवह्णस्वरचौर्यनिर्घ्नं विघ्नाद्रिभेदशतधारधुरन्तरम् ॥

समाप्तिवा० । काण्डे निर्मित एकचूतपतिना पष्ठोऽपि जीयाश्चरं ॥

इति श्रीलक्ष्मणकविविरचिते चम्पूरामायणे युद्धकाण्डः समाप्तः ॥

विषयः । श्रीरामचरित्रवर्णनम् ।

LXXI.

Bālakrishṇa Champu. A romance in prose and verse on the doings of Kṛishṇa during his infancy. By Jīvana, son of Gokulotsava.

७१ । बालकृष्णचम्पूः ।

ग्रन्थकारः जीवनशर्मा ।

विवरणं । परिशुद्धं । पं० १८२ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशीयकामजः । का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुचरित्रचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीमद्गुह्यन्दावनाख्ये ब्रजवरवनिताहन्दसम्बद्धितोऽसौ
चन्द्रव्यातस्त्राविराजद्विपुलसुविपिने चक्षुरोक्तप्रघुष्टे ।
स्वर्धर्मज्ञाफलाभे सुललितरविजारेणुसङ्केर्षल्ले
कुर्वन् रामप्रसादं प्रतिनिश्चमपि यो बालकृष्णोऽवतान्नः ॥

समाप्तिवा० । श्रीबालकृष्णादिमश्वचम्पूः समापितेयं ननु जीवनेन ॥ इति श्रीमद्बालकृष्णपदे-
न्दीवरमिलिन्दायमानश्रीमद्भोक्तुलोत्सवात्मजजीवनशर्मणा विरचिते बालकृष्ण-
चम्पूवाख्यप्रबन्धे पष्ठः सप्तकः समाप्तः ॥

विषयः । बालगोपालविषयकोपाख्यानं ।

LXXII.

Gopāla Champu. Tales and anecdotes of Kṛishṇa's boyhood. By Jīvarāja.

७२ । गोपालचम्पूः ।

ग्रन्थकारः जीवराजः ।

विवरणं । परिशुद्धं । पं० ४५ । पङ्क्ति० १४ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशी-
यकामजः । का० — ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुचरित्रचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीभोजन्य वसत्यनल्पकरका भृङ्गावलीमेकतः

पक्षेपोः भरमन्यतोऽहंशमिदं सूते नवं पञ्चवं ।

चिच चुम्बति चक्रवाकमिद्युनं प्रोदामतारामं

ज्योत्स्ना काऽपि विधौ गता वितमृतां गङ्गातरङ्गान् विधेः ॥

समाप्तिवा० । सदयति मनो मदीयं तनुजघनभारतोरसविलासः ।

किमु सुतनु नीरविहारो न हि न हि चम्पूविहारोऽयं ॥

इति श्रीविद्वत्कदम्बहरेरम्बसकलविपुलकविकुलतिलकमहाराष्ट्रदेशवारिप्रसुधा-
निधिभारद्वाजकुलकासारराजहंसकाशीस्थजगद्गुरुश्रीमदीक्षितकविसम्राजसू-
रिवरसूनुश्रीकामराजसूरिवरतनयश्रीवज्रराजकविराजात्मजबालकविश्रीजीवरा-
जविरचितायां चम्पूविहारसमाख्यायां खनिर्मितगोपालचम्पूव्याख्यायां पूर्वार्द्धं
समाप्तं ।

विषयः । गोपालचरित्रविषयकोपाख्यानं ।

LXXIII.

Rámachandra Champu. A romance on the life of Ráma and his consort S'itá. By Visvanátha Sīṅha.

७३ । रामचन्द्रचम्पूः सटीका ।

ग्रन्थकारः विद्यनाथसिंहः ।

विवरणं । प्राचीनं । प० ४२ । पङ्क्ति० १५ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयका-
गजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । शक्तिर्येषां न पुंसां भवति न कविता लोकश्लाघ्यवेत्ता

नैपुण्यस्यैव नैवाभ्यसनमपि तथा श्रित्या काव्यगानां ।

काव्यं कुर्वन्ति तेऽपि प्रचुरगुणयुतं यत्कृपातो लभन्ते

प्रेमाण्हाप्यलभ्यं तद्वनितनयापादपद्मं नमामि ॥

समाप्तिवा० । विद्यनाथानुभूतोदितं ध्यानं हन्ति भवबन्धजालं ।

इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीराजवाह्यादुरसीतारामचन्द्रलपापाचाधिकारिविद्य-
नाथसिंहभूदेवविरचितरामचन्द्राष्टिकटीकायामष्टमेऽध्याये यमः ।

विषयः । श्रीरामचन्द्रचरित्रकथनम् ।

LXXIV.

Rádhávinoda Kāvya. A poem on the loves of Rádhá and Kṛishṇa. By Rámachandra Kavi.

७४ । राधाविनोदकाव्यं सटीकं ।

ग्रन्थकारः रामचन्द्रकविः ।

विवरणं । प० ११ । पङ्क्ति० ९ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? ।

स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । राधाविनोदकाव्यं चिकीर्षुर्निर्विघ्नसमाप्तिकामो रामचन्द्रकविः परमेश्वरकृतं-
कसरल्लणा-शंसनरूपं मङ्गलमाचरति ।

माली नेति । सर्गवन्धो महाकाव्यमुच्यते तस्य लक्षणं ।

समाप्तिवा० । रामचन्द्रकविना विनोदः पुरुषोत्तमसुतेन सुतेन ।

राधिकाहृदयशोकदमासीद्राधिकाहृदयशोकदमादरात् ॥

इति सटीकं राधाविनोदकाव्यं ।

विषयः । राधिकाचरित्रविषयकवर्णनम् ।

LXXV.

Rāmakrishṇa Kāvya Saṭika. A poem, by Sūrya Paṇḍita, so written that every stanza of it, when read from the beginning to the end describes Rāma, and when read from the end to the beginning portrays the life of Kṛishṇa. An anonymous commentary explains the text.

७५ । रामकृष्णकाव्यं सटीकं ।

ग्रन्थकारः सूर्यपण्डितः ।

विवरणं । परिशुद्धं । पं० १९ । पङ्क्तिः ७ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० — ? । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । तं भूषुतामुक्तिमुदारहासं वंदे यतो भव्यभवं दया शो ।

श्रीयादवं भव्यभतोयदेवं संहारदामुक्तिमुतामुत्तमम् ॥

समाप्तिवा० । एवं विलोमाचरकाव्यकर्तुर्भूयांसमायाममवेष्टा तज्ज्ञाः ।

जानन्निमां चित्रकविलसीमां देवज्ञस्वर्याभिधमस्प्रदिष्टां ॥

इति देवज्ञपण्डितस्वर्यविरचितं रामकृष्णेतिकाव्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । अत्र पद्यस्यानुलोमपाठे रामविषयकवर्णनं विलोमपाठे तु श्रीकृष्णविषयक-
वर्णनम् ।

LXXVI.

Rāja Śūrijana Charita Kāvya. A poem on the life of Rājā Surjan ; by Chandra-s'ekhara.

७६ । राजसूर्यजनचरितकाव्यं ।

ग्रन्थकारः चन्द्रशेखरकविः ।

विवरणं । प्राचीनमशुद्धम् । प० ८० । पङ्क्ति० १० । श्लो०—? । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० —? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । कार्यं प्रकाशयति कारणमन्तरेण खेच्छानुरूपविभवः प्रभुरव्ययो यः ।
सामोपगीतशिवकीर्तननामधेयः श्यामः समप्रयतु सर्वसमीक्षितं नः ॥
समाप्तिवा० । गौड़ीयः किल चन्द्रशेखरकविर्यः प्रेमपात्रं सता-
मम्बटान्वयमण्डलात् छतधियो जातो जितामिवतः ।
निर्वन्धाद्रुपसूजर्जनस्य नितरां धर्मकतानात्मनो
ग्रन्थोऽयं निरमायि तेन वसता विश्वेशितुः पत्तने ॥
इति सूजर्जनविरचितमहाकाव्ये विंशतितमः सर्गः समाप्तः ।
विषयः । सूजर्जनराजकीयदत्तान्तसंवर्णनम् ।

LXXVII.

Saptas'atī. A collection of miscellaneous poetry, consisting chiefly of prayers, hymns, moral maxims, and amatory verses. Judging from its name, it originally included seven hundred stanzas in the Ārya metre, but the MS. under notice contains 743 stanzas, some of which are not in Ārya. From one of the verses in praise of a Sena Rājā of Bengal, it would seem that the author, Govardhana Achārya, lived in the 12th century.

७७ । सप्तशतीकाव्यं ।

ग्रन्थकारः गोवर्द्धनाचार्यः ।
विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ५९ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ७४९ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । पाणिग्रहे पुलकितं वपुरैशं भूतिभूषितं जयति ।
अद्भुत इव मनोभूर्यस्मिन् मध्मावशेषोऽपि ॥
समाप्तिवा० । विरचन् वामनशीला वामन इव कविपदं लिपुः ।
अलताय्यासप्तशतीमेतां गोवर्द्धनाचार्यः ॥
इति श्रीगोवर्द्धनाचार्यविरचितं सप्तशतीकाव्यं समाप्तं ।
विषयः । नीतिगर्भस्तवादिरसादिनानाविधपद्यसमूहः ।

LXXVIII.

Śītārāma-rihāra Kāvya. A poem on the life of Rāma and his spouse Sītā. By Lakshmana Somarājī.

७८ । सीतारामविहारकाव्यं ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणसोमयाजी ।

विवरणं । प्राचीनसविशुद्धं । प० ४२ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० — ? । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० — ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अस्मि प्रशस्ताखिललोकभूषाविभूषितद्वादशयोजनैषा ।

विशुद्धभावैर्विनिविष्टमध्या विराजमाना विबुधैरयोध्या ॥

समाप्तिवा० । श्रीर्गण्डिवंशवर्द्धनलक्ष्मणयजिप्रणीतकृतित्वय्यं ।

सीतारामविहारे द्वादशसर्गाऽगमन्महाकाव्ये ॥

इति श्रीर्गण्डिशङ्करसोमयाजितनूजलक्ष्मणसोमयाजिकृतौ सीतारामविहारे
महाकाव्ये यौवराज्याभिषेको नाम द्वादशः सर्गः ।

विषयः । सीतारामवृत्तान्तविषयकोपाख्यानम् ।

LXXIX.

Bhāminīvilāsa Kāvya. The heroine offended ; a poem by Jagannātha.

७९ । भामिनोविलासकाव्यं ।

ग्रन्थकारः जगन्नाथः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं खण्डितम् । प० ७ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० — ? । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० — ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । न मनागपि राजरोपशङ्का न कलहानुगमो न पाण्डुभावः ।

उपचीयत एव कोऽपि भावः परितो भामिनि ते सुखस्य नित्यं ॥

समाप्तिवा० । सभ्यवरार्थिनि सुदृग्नि जयति यथा पश्य ।

इति श्रीमत्पण्डितराजविरचिते भामिनोविलासे द्वितीय उल्लासः ।

विषयः । अश्वपरदृष्ट्यादिविषयकवर्णनं ।

LXXX.

Kalāvilāsa Kāvya. A poem by Kshemendra.

८० । कलाविलासकाव्यं ।

ग्रन्थकारः क्षेमेन्द्रः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं । प० २० । पङ्क्ति० १४ । श्लो० — ? । अ० वज्जीयं । आ० देशीयका-
गजः । का० संवत् १८२१ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अस्मि विशालकमलाललितपरिष्वङ्गमङ्गलायतनं ।

श्रीपतिवचःस्थलमिव रजोऽञ्जलमुञ्जलनगरं ॥

समाप्तिवा० । शशीव मानसाङ्गादं करोतु सततं सतां ।

इत्याचार्यश्रोत्र्यासदासापरनामधेयवेमेन्द्रकृते कलाविलासकाव्ये दशमः सर्गः ।

विषयः । उञ्जलनगरोदसनोद्गरहस्योपाख्यानं ।

LXXXI.

Párijáta-harāṇa Champu. A romance, in poetical prose, on the rape of the Párijáta flower of Indra's garden by Kṛishṇa, for the gratification of his wife Satyabhámá. By Kṛishṇa Kavi.

८१ । पारिजातहरणचम्पू ।

ग्रन्थकारः । कृष्णकविः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः परिशुद्धं । प० १३ । पङ्क्ति० ९ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । सानन्दं सकरन्दविन्दुनिकरप्रस्यन्दवन्दीभवन्मन्दीभूतमिलिन्दतुन्दिलदलन्मन्दारमन्दादरं । भूयः मेरुभलोभसम्भ्रमभजद्भङ्गीभिरङ्गीकृते भासन्ती किल पारिजातकुसुमे जीयात् सङ्घट्टं मनः ॥

समाप्तिवा० । किलपारिजातहरणे पूर्णोऽभवत् पञ्चमः ॥

इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीमन्नरोत्तमादिष्टशेपनरसिंहसूरिसूनुकृष्णविरचिता पारिजातहरणचम्पूः सम्पूर्णा ।

विषयः । पारिजातकुसुमापहरणवृत्तान्तसंवर्णनम् ।

LXXXII.

Mádhavánala Uphákhyána. The story of Mádhava and Anala—a poem.

८२ । माधवानलोपाख्यानकाव्यं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायःशुद्धं प्राचीनं । प० ७० । पङ्क्ति० १० । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । एका नगरो पुष्पचण्डीनामान्विता ।

समाप्तिवा०। लोकाश्च हर्षिता बभूवुः। इति श्रीमाधवानलोपाख्यानं सम्पूर्णं।
विषयः। माधवानलसम्बन्धिनानादृष्टान्तसंवर्णनम्।

LXXXIII.

Harivilāsa Mahākāvya. An epic on the doings of Hari in Vrindāvana and Gokula. By Lolimbarāja.

८३ । हरिविलासकाव्यं ।

ग्रन्थकारः लोलिम्वराजः।
विवरणं। अपरिशोधितं नवोदयः। प० १८। पङ्क्तिः १०। श्लो०—?। अ० नागरं। अ० देशीयकागजः। का०—?। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः।
प्रा० वाक्यं। रचयतिसहस्रा चरित्रमेतत्।
समाप्तिवा०। वैलोक्थकौतुककरं क्रियते स्म काव्यं लोलिम्वराजकविना कविनायकेन॥
इति श्रीमत्सुख्यपण्डितकुलालङ्कारश्रीहरिहरमहाराजाधिराज्योतितलोलिम्वराजविरचितं हरिविलासकाव्यं सम्पूर्णं।
विषयः। भगवच्चरित्रविषयकोपाख्यानम्।

LXXXIV.

Karpūra-mānjari Nāṭikā. A drama in four acts. By Rajanivallabha.

८४ । कर्पूरमञ्जरी नाटिका ।

ग्रन्थकारः रजनीवल्लभः।
विवरणं। अपरिशोधितं। प० ४८। पङ्क्तिः ९। श्लो०—?। अ० नागरं। अ० देशीयकागजः। का० संवत् १६५०। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः।
प्रा० वाक्यं। भद्रं भोदु सरस्वद अकदणो षण्दंतु वासादणो अणाणं पिपय ददुवरो वासीदद लब्धश्च।
समाप्तिवा०। इति निष्क्रान्ताः सर्वे। चतुर्थ्यजवनिकान्तरं। समाप्ता चैवं कर्पूरमञ्जरी।
विषयः। कर्पूरमञ्जरीनायिकासम्बन्धिनानारहस्योपाख्यानम्।

LXXXV.

Dhūrtasamāgama. The Council of rogues; a farce in two acts. By Jyotis'vara. Wilson's *Hindu Theatre*, II, p. 408.

८५ । धूर्तसमागमप्रहसनं ।

ग्रन्थकारः ज्योतीश्वरः ।

विवरणं । प० १४ । पङ्क्ति० ७ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? ।

स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ईर्ष्यादम्भीजजन्मप्रवृत्तिदिविषदां संसदि प्रीतिमत्या सक्ता++पुरारे दुहिदप-
रिणये साक्षतं चुम्बमाने ।

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सर्वे । द्वितीयः सन्धिः ।

इति श्रीकविशेखराचार्यश्रीज्योतीश्वरविरचितं धूर्तसमागमं नाम प्रहसनं सम्पूर्णं ।

विषयः । वेष्टाशक्तधूर्तसम्बन्धितान्तासंवरणम् ।

LXXXVI.

Chūlika Upanishad. An Atharva Upanishad on the knowledge of Brahma. *Indische Studien*, I. 249, 51, 83.

८६ । चूलिकोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १॥० । पङ्क्ति० १० । श्लो० २४ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अष्टपादं शुचिं चंद्रं विष्टवं मणिमयं ।

द्विवर्त्तमानं तेजसैव सर्वं पश्यन्न पश्यति ॥

समाप्तिवा० । ब्रह्म ब्रह्मविदानास्तु ये विदुर्ब्रह्मणादयः ।

ते लयं यान्ति तच्चैव स्त्रीणाः सुब्रह्मभ्रायिने,

स्त्रीणाः सुब्रह्मभ्रायिने इति ॥ इति चूलिकोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मतत्त्वं ।

LXXXVII.

Atharva s'ira Upanishad. An Upanishad of the Atharva Veda on divine knowledge. Vide No. LV.

८७ । अथर्वशिर उपनिषत् ।

अन्वकारः—?

विवरणं । प्रायेण शुद्धं । प० ६ । पङ्क्ति० १० । श्लो० १२० । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देवा इ वै स्वर्गलोकायांस्ते रुद्रमष्टव्यन् को भवान् ।

समाप्तिवा० । —द्वितीयं जपला गणाधिपत्यमवाप्नोति तृतीयं जपला एकमेवाविशति । आं सत्यं
आं सत्यं आं सत्यं ।

इत्यथर्वशिर उपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । रुद्रस्य ब्रह्मत्वप्रतिपादनं ।

LXXXVIII.

Atharvas'ikhā Upanishad. A dissertation on the value of the mystic syllable Om, in meditation. *Indische Studien*, I. 51, 53, 249, 383, II. 40, 53, 54.

८८ । अथर्वशिखोपनिषत् ।

अन्वकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० १ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ९० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्या० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । पिप्पलादेऽङ्गिराः सनत्कुमारस्याथर्वणे भगवन्तं पप्रच्छ किमादौ प्रयुक्तं ध्यानं ध्यायि-
तव्यं किं तत् ध्यानं को वा ध्याता ।

समाप्तिवा० । —सर्वमन्यत् परित्यज्यैतामधीत्य द्विजो गर्भवासान् मुच्यते गर्भवासान् मुच्यत इति ।
इत्यथर्वशिखोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ॐकारतत्त्वविवरणं ।

LXXXIX.

Garbha Upanishad. An Atharva Upanishad on the five elements of the human body, gestation, &c. *Indische Studien*, I. 348, 49, 51, 309, 469, II. 65.

८९ । गर्भोपनिषत् ।

अन्वकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० २ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ४० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्तमानं षडाक्षयं षड्गुणयोगयुक्तं ।

तत्सप्तधातुं चिमलं द्वियोनिं चतुर्विधाधारमयं शरीरं ॥

समाप्तिवा० । —पैप्पलादं मोक्षशास्त्रमिति । इति गर्भापनिषत् समाप्ता ।

विषयः । शरीरस्य पञ्चभूतात्मकत्वादिनिरूपणम् ।

XO.

Pránāgnihoṭra Upanishad. An Atharva Upanishad typifying meditation as a fire sacrifice. *Ind. Std.* 1. 286, 302.

६० । प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् ।

धन्यकारः — ?

विवरणं । नवीनं प्रायेण ग्रहश्च । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४८ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ अथातः सर्वोपनिषत्सारं संसारज्ञानमग्नं सूत्रं शरीरयज्ञं व्याख्यास्यामः ।

समाप्तिवा० । वाराणस्यां सतो वापि इदं वा ब्रह्म यः पठेत् ।

एकेन जन्मना जन्तुर्मांसश्च प्राप्नुयादिति ॥

इति आद्यर्ष्यणीय प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । शरीरयज्ञादिनिरूपणम् ।

XCI.

Vaitathya Upanishad. On the knowledge of the divine essence. *Ind. Std.* II. 201.

६१ । वैतथ्योपनिषत् ।

धन्यकारः — ?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० १॥० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४६ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०— ? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वैतथ्यं सर्वभूतानां स्रग्म आङ्गमनीषिणः ।

अन्तःस्थानात् भेदानां मंडतत्वेन हेतुना ॥

समाप्तिवा० । निष्कृतिर्निर्ममस्कारो निःस्वधाकर एव च ।

चलाचलनिकेतस्य यतिर्यादृष्टिको भवेत् ॥

इति द्वितीयं वैतथ्यप्रकरणमुपनिषदां ।

विषयः । ब्रह्मविद्या ।

XCH.

Advaita Upanishad. On the unity of the divine and the human souls. *Ind. Std.* I. 303, 435, 11, 102.

६२ । अद्वैतोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रह्यत् । प० २ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ५४ । अ० नागरं । आ०

देशीयकामजः । का०—? । स्था० काशीवासी त्रियुतवावुचरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आ० उपासनाश्रितो धर्मे जाते ब्रह्मणि वर्तते ।

प्राप्त्यन्तेरजं सर्वं तेनासौ रूपः स्मृतः ॥

समाप्तिवा० । न कश्चिज्जायते जीवः सम्भवोऽस्य न विद्यते ।

एतत्तदुत्तमं सत्यं यत्र किञ्चित् न जायते ॥

इत्युपदेशग्रन्थे अद्वैताख्यं प्रकरणं समाप्तं । अतोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । आत्मतत्त्वं ।

XCH.

Alātas'ānti Upanishad. On the knowledge of the divine soul. *Ind. Std.* I. 435. II. 101.

६३ । अलातशान्त्युपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रह्यत् । प० ६ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १२० । अ० नागरं । आ०

देशीयकामजः । का०—? । स्था० काशीवासी त्रियुतवावुचरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ज्ञानाकाशविकल्पेन धर्मान्योगमलोपमान् ।

श्रेयसिद्वेन सन्निधेर्नन्दे द्विजपदाम्बरं ॥

समाप्तिवा० । दुर्दर्शमतिगम्भीरमजं शायं विशारदं ।

बुद्धा पदमनानात्वं मनः कुर्मौ यथाचलं, मनः कुर्मौ यथाचलमिति ॥

इत्युपदेशग्रन्थे अलातशान्त्याख्यं प्रकरणं । चतुर्थोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मविद्या ।

XCIV.

Nīlarudra Upanishad. Praise of the mantra for worshipping Rudra.

८४ । नीलरुद्रोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति ८ । श्लो० १६ । अ० नागरं । आ० देशीय-

कागजः । का—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अपश्यन्नावरोऽन्नं दिवितः प्रथिवी भव (?) ।

अपश्यन्मस्य तं रूपं नीलघ्रीवं शिखण्डिनम् ॥

समाप्तिवा० । यस्य हरी अत्यन्तैर्गर्दभावभितः करौ ।

तस्मै नीलशिखण्डाय नमः सभा-प्रपादिने,

नमः सभा-प्रपादिने (?) ॥

इति नीलरुद्रोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । रुद्रमाहात्म्यप्रकाशमन्त्रः ।

XCV.

Nāḍavindu Upanishad. Praise of the mystic syllable Om. *Ind. Std.*

I. 302.

८५ । नादविन्दूपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति १० । श्लो० २० । अ० नागरं । आ० देशीय-

कागजः । का—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अकारो दक्षिणः पञ्च उकारस्तूरः स्मृतः ।

मकारस्तस्य पुच्छं वा अर्द्धमावा शिरस्तथा ॥

समाप्तिवा० । ततो विस्तीर्णपाशोऽसौ विमलः केवलः प्रभुः ।

तेनैव ब्रह्मभावेन परमानन्दमश्नुते, परमानन्दमश्नुते इति ॥

इति नादविन्दूपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ओङ्कारस्वरूपादिनिरूपणम् ।

६६ । योगतत्त्वोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १८ । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १७७६ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आं योगतत्त्वं प्रवक्ष्यामि योगिनां हितकाम्यया ।

तच्छ्रुत्वा च पठित्वा च सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥

विष्णुर्नाम महायोगी महामायो महातपाः ।

तत्त्वमार्गं यथा दीपो दृश्यते पुरुषोत्तमः ॥

समाप्तिवा० । पद्मपत्रमिवाच्छद्ममूर्द्धं वायुविमोचणे ।

ध्रुवोर्ललाटमध्यस्थं तज्जगद्यच्च निरञ्जनं ॥

निधिहेतु न निर्व्याते निर्जने निरुपद्रवे ।

निश्चितश्चात्मभूतानामरिष्टं योगमेवया, अरिष्टं योगमेवयेति ॥

इति योगतत्त्वोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । योगतत्त्वम् ।

C.

Sannyāsa Upanishad. On the duties of Sannyāsis. Ind. Std. 1. 202.

१०० । सन्न्यासोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २६ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १७७६ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आं अथाहिताग्निर्धियेत प्रेतस्य मन्त्रैः संस्कारोपतिष्ठते । सः श्लो वायुमपारं गच्छे-
यमिति । एतासां पिबमेधकामो विधिसम्भारान् सन्धृत्य अरण्ये गत्वा अमावास्यायां
प्रातरैवान्ते अग्निसुपसमाधाय पिबेभ्यः त्राद्वतर्पणं कृत्वा ब्राह्मेष्टिं निर्वपेत् ।

समाप्तिवा० । अथ तेः सन्धृतैर्वायुः संश्राव्य हृदयं तपः ऊर्ध्वं प्रपद्यते देहाद्विला मूर्ध्नि अथ स
मूर्ध्नि नमस्य देहेषा मतिर्मतिसतो ये प्राप्य परमां गतिं भूयस्ते न निवर्तन्ते परापर-
मवस्थितां परापरमवस्थितामिति ॥

विषयः । सन्न्यासिकर्तव्यानुष्ठानकथनम् ।

CI.

Aruneya, alias *Arūṇi*, *Arūṇika*, *Arūṇya Upanishad*. The performance of Sannyāsa described. *Ind. Std.* 1. 249, 59, II, 76, 176, 76, 81.

१०१ । आरुणेयोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १॥० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १००६ । स्या० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । ओं आरुणिः प्रजापतेर्लोकं जगाम तं गलोवाच, केन भगवन् कर्माणापेतो विमुक्तजामीति । तं होवाच प्रजापतिः,
समाप्तिवा० । य इदं वेदं पालाशं वैष्णवं दण्डमजिनं मेखलां यज्ञोपवीतं च त्यक्त्वा शूरो य एवं वेद । तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः । दिवीव चक्षुराततं । तद्विप्रासो विपन्यवो जायतांशः समिन्वते विष्णोर्धत् परमं पदमिति । तन्निष्ठाण-
मनुशासनमिति वेदानुशासनमिति वेदानुशासनमिति । इति सन्न्यासोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । सन्न्यासादिकथनम् ।

CII.

Pinḍa Upanishad. A chapter of the Atharva Veda, on the origin of the mundane egg.

१०२ । पिण्डोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १८ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १००६ । स्या० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । ओं देवता ऋषयः सर्वे ब्रह्माणमिदमब्रुवन् ।
सतस्य दीयते पिण्डं कथं गृह्णन्त्यचेतसः ॥
भिन्ने पञ्चात्मके देहे गते पञ्चसु पञ्चधा ।

समाप्तिवा०। अष्टमेन तु पिण्डेन वाचःपुष्टाग्निवीर्यवान्।
 नवमेन तु पिण्डेन सर्वेन्द्रियसमाहृतिः ॥
 दशमेन तु पिण्डेन भावानां श्रवणं तथा।
 पिण्डे पिण्डे शरीरस्य पिण्डदानेन सम्भवः ॥
 इति पिण्डोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। पिण्डोत्पत्तिकथनम्।

CIII.

Ātma Upanishad. On the identity of the human and the divine souls. *Ind. Std.* I. 249, 51, 302, II. 56.

१०३। आत्मोपनिषत्।

प्रत्यकारः—?

विवरणं। प्राचीनं प्रायेण श्रद्धा। प० १। पङ्क्ति० ६। श्लो० १८। अ० नागरं। आ०
 देशीयकागजः। का० संवत् १७७६। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः।
 प्रा० वाक्यं।—अथैवाहिरास्त्रिविधः पुरुषस्तथा वाद्यात्मानरात्मा परमात्मा चेति त्वक्चक्ष-
 नखमांसलोमाङ्गुल्यङ्गुष्ठशृङ्गवृक्षगुल्फोदरनाडीमेढ्रकटूयकपोलभुवो ललाटवाङ्-
 पार्श्वशिरोधमनिकाक्षीणि श्रोत्राणि भवन्ति।

समाप्तिवा०। संस्कारो नास्ति संस्कारो नास्त्येन परमात्मा पुरुषो नाम। इत्यथर्ववेदे आत्मोप-
 निषत् समाप्ता।

विषयः। वाद्यात्मानरात्मापरमात्मनां स्वरूपनिरूपणं।

CIV.

Paramahansa Upanishad. On the divine soul. *Ind. Std.* I. 249, 51, 470, II. 173-5.

१०४। परमहंसोपनिषत्।

प्रत्यकारः—?

विवरणं। प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च। प० १॥०। पङ्क्ति० ६। श्लो० ४५। अ० नागरं।
 आ० देशीयकागजः। का० संवत् १७७६। स्था० काशीवासी श्रीयुतवावु-
 हरिचन्द्रः।

प्रा० वाक्यं । ॐ अथ योगिनां परमहंसानां कोऽयं मार्गस्तेषां का स्थितिरिति नारदो भगव-
न्तमुपगम्येवाच । तं भगवानाह योऽयं परमहंसमार्गो लोके दुर्लभतरः ।
समाप्तिवा० । दुःखेनोद्विग्नः सुखे निःस्पृहस्त्यागो रागो सर्व्वत्र शुभाशुभयोरनभिलेखो न द्वेष्टि
न प्रमोदं च सर्व्वेषामिन्द्रियाणां गतिरुपरमते ज्ञाने स्मिरस्य सदा आत्मा आ-
त्मन्येवावतिष्ठते स यतिर्यत् पूर्णानन्दैकं कथ्यते स एव योगी स एव ज्ञानी च
यत् पूर्णानन्दैकबोधस्तद् ब्रह्माहमस्मि ज्ञतल्लभ्यो भवति । इति परमहंसोपनि-
षत् समाप्ता ।
विषयः । परमहंसमार्गादिनिरूपणम् । अस्या दीपिकाख्या टीका ४६ मङ्गलायां द्रष्टव्या ।

CV.

Jābāla Upanishad. This Upanishad is attributed to the Yajur Veda, though it occurs in collections of the Atharva. It treats of Brahma as the Paramahansa.

१०५ । जाबालोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धं । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४६ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७०६ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावु-
चरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । दृढस्यतिरुवाच । याज्ञवल्क्यं यदनु कुरुचेवं देवानां देवयजनं सर्व्वेषां भूतानां
ब्रह्मसदनमविमुक्तं वै कुरुचेवं देवानां देवयजनं ।
समाप्तिवा० । निर्व्वर्णः शुक्लध्यानपरायणोऽध्यात्मनिष्ठोऽशुभकर्म्मनिर्मूलनपरः सत्यासेन देह-
त्यागं करोति स परमहंसे नाम परमहंसे नामेति । इति यजुःशाखायां
जाबालोपनिषत् समाप्ता ।
विषयः । ब्रह्मविद्या परमहंसस्वरूपनिरूपणम् ।

CVI.

Kaicalya Upanishad. On the knowledge of the divine soul. For commentary vide No. 54. *Ind. Std.* I. 249, 52, 53, 802, 469, II. 10, 14.

१०६ । कैवल्योपनिषत् ।

अन्वकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशोधितम् । प० १॥० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७६ । स्था० काशीवासी त्रियुतवावु-
हरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथासलायनो भगवन् परमेष्ठिनमुपसमेत्योवाच । अधीहि भगवन् ब्रह्मविद्यां
वरिष्ठां सदा यतिभिः सेव्यमानां निगूढां । यथा चिरात् सर्वं पापं व्यपोह्य
परात् परं पुरुषमुपयाति विद्वान् ।

समाप्तिवा० । अनेन ज्ञानमाप्नोति संसारार्थवनाशनं । तस्मादेवं विदित्वैनं कैवल्यं फलमश्नुते,
कैवल्यं फलमश्नुते इति ॥ इति कैवल्योपरिनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मविद्या । अस्या दीपिकाष्टा टीका ५४ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या ।

CVII.

Vedānurvachana. A collection of S'ānti mantras or blessings with which
Upanishads are generally made to begin and end. By Tris'anku.

१०७ । वेदानुवचनम् ।

अन्वकारः विशङ्कुः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० १ । पङ्क्ति० १० । श्लो० २० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७६ । स्था० काशीवासी त्रियुतवावुह-
रिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ शन्नो भिन्नः शं वरुणः । शन्नो भवत्वर्थ्यमा । शन्न इन्द्रो वृद्धस्यतिः शन्नो
विष्णुश्चक्रवर्तिनः ।

समाप्तिवा० । अहं वृद्धस्यरेतिव (?) । कीर्तिः वृद्धं गिरेतिव । ऊर्ध्वं पवित्रो वाजिनीव स्वस्वत-
मस्मि । द्रविणं सुवर्धमं । सुमेधा अस्वतोक्षितः । इति विशङ्कोर्वेदानुवचनम् ।

विषयः । वेदादिप्रारम्भपाथशान्तिमन्त्राः ।

CVIII.

Kālāgnirudra Upanishad. On the divinity of Mahārudra, and the
propriety of putting on the triple sectarian mark on the forehead.
Ind. Std. I. 249.

१०८ । कालाग्निरुद्रोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशोधितम् । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७६ । स्या० काशीवासी श्रीधुतवाबुहरिचन्द्रः ।
 प्रौ० वाक्यं । अथ कालाग्निरुद्रं भगवन्तं सनत्कुमारः पप्रच्छाघोचि भगवन्क्षिपुण्ड्रविधिं सतत्त्वं
 किं द्रव्यं किं स्थानं कतिप्रमाणं का रेखा किं दैवतं के मन्त्राः काः शक्तयः ।
 समाप्तिवा० । स सर्व्वदैवैर्ज्ञातो भवति स सर्व्वेषु तीर्थेषु स्नातो भवति स सततं रुद्रजापी
 भवति स सकलभोगभुक् देवं त्यक्त्वा शिवसायुष्यमेति न स पुनरावर्तते न स
 पुनरावर्तत इत्याह भगवान् काला रुद्रः । यस्तेन दधोते सोऽप्येवमेव भवतीत्येवं
 सत्यमित्युपनिषत् । इत्याथर्वणवेदे कालाग्निरुद्रोपनिषत् समाप्ता ।
 विषयः । क्षिपुण्ड्रविधानादिनिरूपणं महारुद्रस्य ब्रह्मत्वप्रतिपादनम् ।

CLX.

Krishna Upanishad. On the divinity of *Kṛishṇa*.

१०९ । कृष्णोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४० । अ० नागरं । आ० देशीय-
 कागजः । का० संवत् १७७६ । स्या० काशीवासी श्रीधुतवाबुहरिचन्द्रः ।
 प्रा० वाक्यं । ते होचुशं सुराः सर्वे भगवन्तं सनातनं ।
 नावद्यमवतारा वै ऽष्टह्यन्ते नैव भूतले ॥
 समाप्तिवा० । तस्मान्न भिन्ना एतासा नैवेताभिर्भिन्ना विभुः ।
 भूमावुत्तारितं सर्वं वैकुण्ठस्वर्गवासिनं,
 वैकुण्ठस्वर्गवासिनमिति ॥ इति कृष्णोपनिषत् समाप्ता ।
 विषयः । श्रीकृष्णस्य खरलकथनम् ।

Vāsudeva Upanishad. On the propriety of putting on sectarian marks with the yellow ochreous earth called Gopichandana. Vide No. 27.

११० । वासुदेवोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमनतिशुद्धम् । प० २॥० । पङ्क्ति० ९ । श्लो० १२ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७९ । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तवाजुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । ओं नमस्कृत्य भगवन्तं नारदः सर्वेश्वरं वासुदेवं पप्रच्छ, श्रीभगवद्गुरुं पुण्ड्रविधिं ब्रह्ममन्त्रस्नानादिसहितं मे ब्रूहीति । तं होवाच भगवान् ।

समाप्तिवा० । नारायणे मयि अचला भक्तिश्च वर्धते सम्यग् ज्ञानं लब्ध्वा विष्णुसायुज्यमवाप्नोति न च पुनरावर्तते । तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति स्मरयः । दिवौ च चतुरातरतं । तद्विप्रासो विपन्यवो जायते वाऽसः समिन्ते विष्णोर्यत्परमं पदम् । इति वासुदेवोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । गोपीचन्दनधारणमन्त्रादिकथनम् । अस्या दीपिकाख्या टीका १७ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या ।

Gopichandana Upanishad. On the specific character and religious value of the ochre so called. For commentary vide No 31. *Ind. Std.* I. 250.

१११ । गोपीचन्दनोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २॥१ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ४५ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७९ । स्था० काशीवासी श्रीयुक्तवाजुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । गोपिका नाम संरक्षणी । कुतः संरक्षणी लोकस्य नरकान्मृत्योर्भयाच्च संरक्षणी चन्दनं तुष्टिकरणं च । किं तुष्टिकरणं ब्रह्मानन्दकारणं ।

समाप्तिवा० । छण्णमारुधयामाहुर्गोकुले धर्मसंकुले । श्रीछण्णाय परं ब्रह्म गोपिकाः श्रुतयोऽभवन् । एतत् सम्भोगसम्भूतं चन्दनं गोपीचन्दनं गोपीचन्दनमिति ।

इति अथर्ववेदे गोपीचन्दनोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । गोपीचन्दनस्वरूपादिनिरूपणं । अस्या दीपिकाख्या टीका १२ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या ॥

Gānapatya Tēpani. On the divinity of Gaṇeś'a.

११२ । गाणपत्यपूर्वतापनी ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमनतिपरिशुद्धम् । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७८ । स्था० काशीवासो श्रीयुतवावु-
चरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथातो ब्रह्मोपनिषदं व्याख्यास्यामः । ब्रह्मा देवानां सवितुः कवीनामृषि-
र्विप्राणां मन्त्रिषो मृगाणां ।

समाप्तिवा० । वर्णा ऋ वै स पुरुषः स लोकाधिष्ठितो भवत्यनुष्टुप् वै पुरुषः स होवाच ऋगुपुत्रे
एतमानुष्टुभं मन्त्रमजं साङ्गं सप्रसूतिकं समायं साधिष्ठानं स्वतन्त्रं यो जानाति स
भूतिमान् भवति सोऽस्यतत्त्वञ्च गच्छति सोऽस्यतत्त्वञ्च गच्छति ।
इति गाणपत्यपूर्वतापनीयोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । गणपतितत्त्वम् । एतदुपनिषत्समाप्तनन्तरं शान्तिपाठः पञ्चैकलिखितो विद्यते ॥

Kalpa-Sutra. Rules for the use of the Sāma Veda hymns in the
Agnishṭoma, *Jyotishṭoma* and other ceremonies; by Maś'aka. Max
Müller's *Sanskrit Literature*, pp. 199-209.

११३ । कल्पसूत्रम् ।

ग्रन्थकारः मशकाचार्यः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ६८ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १०८० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १७७८ । स्था० काशीवासो श्रीयुतवावुचरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ ह्रस्वो ज्योतिष्टोमोऽतिरात्रः षोडशिकः ।

समाप्तिवा० । सद्यस्वं संवत्सरं विश्वसृजामयनमिति सचाणि ।

इति मशकाचार्यविरचिते कल्पसूत्रे एकादशोऽध्यायः समाप्तः ॥

विषयः । ज्योतिष्टोमादिविवरणं ॥

CXIV.

Rādhikā Upanishad. On the preeminence of Rādhā and Kṛishṇa as objects of worship said to be an Upanishad of the Rig Veda.

११४ । राधिकोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमण्डपः । प० २॥० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २४ । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथ ऊर्द्धमन्यन् ऋषयः सनकाद्या भगवन्तं चिरण्णगर्भमुपगम्योचुः । कः परमो
देवः का वा तच्छक्तयः ।

समाप्तिवा० । सर्वतीर्थेषु स्नातो भवति मोक्षमिपूतो भवति स सर्वपूतो भवति राधाकृष्णप्रियो
भवति । वाक् चतुः सफलीभवति ।

इति ऋग्वेदे ब्रह्मभागे परमरहस्ये श्रीराधिकोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । राधाकृष्णयोः सर्वदेवोत्कृष्टत्वव्यवस्थापनं ॥

CXV.

Mādhava Champu. A romance on the life of Mādhava or Kṛishṇa during his sojourn in Vrindāvana.

११५ । माधवचम्पूः ।

ग्रन्थकारः चिरञ्जीवः ।

विवरणं । प्राचीनमण्डपः । प० ३० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० —? । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । तमोगणनिवासिनी सकलकालमुद्योतिनी
धरातलविहारिणी जलसमाजविद्वेधिणी ।
कलानिधिसहायिनी लसदलोलसौदामिनी
मदनारवलम्बिनी भवतु कापि कादम्बिनी ॥

समाप्तिवा० । चम्पूमाधववर्णिकेति समभूदुच्छ्वासकः पद्यमः ।

इति श्रीचिरञ्जीवभट्टाचार्यविरचिता माधवचम्पूः समाप्ता ॥

विषयः । माधवसम्बन्धिचरित्रोपाख्यानम् ॥

Vasanta-tilaka. A comic drama in five acts ; by Varadā Achārya.

११६ । वसन्ततिलको भाणः ।

ग्रन्थकारः वरदाचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनमशुद्धम् । प० २८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १८१८ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । जयन्ति जगतां मातुः स्ननकुङ्कुमविन्दवः ।

मुकुटाद्येषसङ्कान्तकौतुकश्रीविडम्बिनः॥

समाप्तिवा० । आकल्पयन् वसुमतीमनुरज्य मानी कल्पद्रुमो जयति कश्चन मानवानां ।

इति श्रीमद्वटिकाशङ्कश्रीवरदाचार्यकृतौ वसन्ततिलको नाम भाणः समाप्तः ।

विषयः । नायकादिसम्बन्धिरहस्यदृष्टान्तसंवर्णनम् ॥

Chūlikopaniṣad Dīpikā. Commentary on No. 86, by Narāyaṇa.

११७ । चूलिकोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १॥० । पङ्क्ति० २४ । श्लो० ८९० । अ० बङ्गीयं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्बा रसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । चूलिका चूडिका लोके सम्भाषं तीक्ष्णमुच्यते ।

तद्वद्देदान्तभागेऽयं चतुष्टयश्लोभिधोयते ॥

समाप्तिवा० । नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना ।

अस्यष्टपदवाक्यानां दीपिका चूलिकाभिधे ॥

समाप्ता चूलिकोपनिषद्दीपिका ॥

विषयः । ब्रह्मविद्याबोधकचूलिकोपनिषदर्थव्याख्यानं ॥

Gārbhopaniṣad Dīpikā. Commentary on Rs. 98, by S'añkarānanda.

११८ । गर्भोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० ५ । पङ्क्ति० २० । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ०
देशीयकागजः । का०—१ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । संसारदुर्वैतरणीनिमग्नान्निरीक्ष्य सर्वान् ब्रह्मसाम्प्रदायीन् ।

समाप्तिवा० । सर्वतः समाप्तिं गतं पैप्पलादं सोचशास्त्रं समाप्तं व्याख्यातं । वाक्याभ्यास उपनि-
षत्समाप्तार्थः । इति श्रीमच्छङ्करानन्दभगवतः कृतिर्गर्भोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । शरीरकोत्यन्यादिबोधकगर्भोपनिषदर्थप्रतिपादनं ।

CXIX.

Uparāgodaya Nāṭikā. A comic drama in four Acts, by Rudra-
chandra Deva.

११९ । उपरागोदया नाटिका ।

ग्रन्थकारः रुद्रचन्द्रदेवः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं । प० १९ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० — १ । अ० नागरी । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १८१४ । स्था० काशीवासी त्रियुतवाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणयकलहकोपात् पाटलेस्थ प्रभाते

मुखशशिनि परार्द्धे पाण्डुरणे च सद्यः ।

प्रकटितनिजदेहद्वन्द्वसीमाविभेदं

वपुश्च शिवयोस्तदु भूतये शब्ददात्मा (?) ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सर्वे । समाप्तस्तुतेशोऽङ्कः ।

इति श्रीकृष्णमिरिवरेखरश्रीमत्प्रतापचारितारितमोभास्करश्रीमद्रुद्रचन्द्रदेवविरचि-
ता उपरागोदया नाम नाटिका सम्पूर्णा ।

विषयः । नायकादिसम्बन्धिरहस्योपाख्यानं ।

CXX.

Dars'apaurṇamāsa Prāyas'chitta kārīkā. Memorial verses for the

performance of expiations for omissions and irregularities in the observance of the new and the full moon ceremonies.

१२० । दर्शपौर्णमासप्रायश्चित्तकारिका ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनं प्रायश्चः परिशुद्धम् । प० १६ । पङ्क्ति० १० । स्तो० ८०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० १८६६ । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ बौधायनदर्शपौर्णमासयोः प्रायश्चित्तानि । तत्र अन्वाधानानन्तरं दक्षिणाग्निनाम्ने शुचिर्भूत्वा गिह्यारं प्रविश्य गार्हपत्यान्नं प्रणीय ।

समाप्तिवा० । मन्वाद्याहुतिभिश्च जुत्वा द्वादशगृहीतेन वृचं पूरयित्वा जातवेदसे मनो ज्योतिरिति एताभ्यां जुत्वा मन्वाद्याहुतिभिर्जुहुयादिति मन्वकृत् । इति दर्शपौर्णमासप्रायश्चित्तकारिका समाप्ता ।

विषयः । आचिताग्नेरन्वाधानानन्तरं दक्षिणाग्निनामादिनिमित्तकप्रायश्चित्तविवरणं ।

CXXI.

Adhvareya-kāṇḍa. A section of the Śatapatha Brāhmaṇa of the Yajur Veda. The MS. contains only the first half of the work. Weber's *Catalogue*, 181-200.

१२१ । अध्वरकाण्डं, पूर्वाह्णं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ५० । पङ्क्ति० ८ । स्तो० ६०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । तद्देवयजनमीक्षते । तद् यदेव वर्षिष्ठं भूमेस्तदेव देवयजनम् ।

समाप्तिवा० । स यदि द्वादशोपसदो भवति त्रींशत्तरुचं दोग्धि द्वौ चतुररुचमेकं चतुररुचं । चतुर्थं ब्राह्मणं । इति चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । शुक्लयजुर्वेदोद्यतपथब्राह्मणान्तर्गतयज्ञीयानुष्ठानद्योतकब्राह्मणं ।

CXXII.

Agnyādhitā Paddhati. A ritual for the collection and maintenance of the domestic sacred fire.

१२२ । अग्न्याधानपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहप्रायश्च । प० ७२ । पङ्क्ति० ८—१० । श्लो० २४०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—२ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा योगेश्वरीं देवीं तथा हरिहरेश्वरी ।

आराध्य परशुरामश्च सत्यापादं मुनिं गुरुम् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । चिरञ्जुकेशिशिखीयाग्राधानाद्यनुष्ठाननिरूपणम् ।

CXXIII.

S'iva Purāṇa. According to the *Nārada Purāṇa*, this is an *Upa* or minor *Purāṇa*, but it itself claims to be a *Mahā* or great *Purāṇa*, embracing a hundred thousand verses, and divided into twelve books or *Saṁhitās*. The MS. contains only three of these books viz. the *Vighnes'vara*, the *Vāyaviya*, and the *Rudra Saṁhitās*. Aufrecht's *Bodleian Catalogue*, 113.

१२३ । शिवपुराणम् ।

ग्रन्थकारः वेदव्यासः ।

विवरणं । नवीनमपरिग्रहश्च । प० विघ्नेशसंहितायाः ३४, वायवीयसंहितापूर्वभागस्य ६६, तदुत्तरभागस्य ४४, रुद्रसंहितापूर्वभागस्य १५७, तदुत्तरभागस्य ४३६ । पङ्क्ति० १४ । श्लो० २९०८९ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८२४ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं विघ्नेशसंहिता । आदत्तमङ्गलमजातममानभयं तं विश्वमङ्गलमजं परमात्मदेवम् ।

वायवीयसंहिताप्रा० वाक्यं । ओं नमः शिवाय सोमाय सगणाय सखनवे ।

प्रधानपुष्ट्येशाय सर्गस्तित्यमचेतवे ॥

रुद्रसंहिताप्रा० वाक्यं । विभिरंशैः शोभमानमजस्रसुखमयं ।

एकपादं महादंष्ट्रं सज्जालकवल्लभमुखे ॥

तदुत्तरभागस्य प्रा० वाक्यं । जगतः पितरं शम्भुं जगतो मातरं शिवां ।

तत्पुत्रं च गणाधीशं नलैतद्वर्णयाम्यहं ॥

समान्निवा०। अन्ने भक्तिं परां प्राप्य मुक्तिं वै प्राप्नुयात् पुनः ।

शिवे भक्तिः शिवे भक्तिः शिवे भक्तिर्भवे भवे ॥

इति श्रीशिवपुराणे व्याससूतसंवादे ज्ञानप्रकरणनिरूपणं नाम षष्ठसप्ततितमो-
ऽध्यायः ।

विषयः । शिवसाक्षात्प्रादिविविधप्रस्तावनिरूपणं । वायवीयसंहितायामेतस्य महापुराणत्व-
मुक्तं । नारदपुराणे चास्योपपुराणत्वं निरणायि । इदन्तु लघुसंज्ञाकात्मकं द्वा-
दशसंहितासमन्वितञ्च । तदुच्यते, १, विघ्नेशसंहितासंज्ञाकसंज्ञाः १०००० ।
२, रुद्रसंहिता ८००० । ३, विनायकसंहिता ८००० । ४, भौमसंहिता ८००० ।
५, मातृकासंहिता ८००० । ६, रुद्रैकादशसंहिता १२००० । ७, कैलाशसंहिता
६००० । ८, भूतरुद्रसंहिता ३००० । ९, कोटिरुद्रसंहिता ९०० । १०, सद्यस्कोटि-
रुद्रसंहिता ११००० । ११, वायवीयसंहिता ४००० । १२, धर्मसंहिता १२००० ।
एतन्प्रमाणं वायवीयसंहितायां प्रथमाध्याये उक्तम् । अथ विघ्नेशसंहितायाः १६
अध्यायाः, ११९० श्लोकाश्च वर्तन्ते । वायवीयसंहितापूर्वभागस्य २० अध्यायाः, १८४८
श्लोकाश्च सन्ति । तदुत्तरभागस्य २० अध्यायाः, २४२० श्लोकाश्च विद्यन्ते । रुद्रसंहि-
तापूर्वभागस्य ६४ अध्यायाः, ५४५५ श्लोकाश्च सन्ति । तदुत्तरभागस्य ७६ अध्यायाः,
१२२६० श्लोकाश्च वर्तन्ते ॥

CXXIV.

Chandra-prabhā Nāṭikā. A drama in five acts, by an unknown author.

१२४ । चन्द्रप्रभा नाटिका ।

पुन्यकारः—?

विवरणं । प्रायेण शुद्धं । प० ४८ । पङ्क्तिः ९ । श्लो० —? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १८१५ । स्था० काशीवासी श्रीयुतवाबुहरियन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । धाम्यग्विजटाकलापविलसद्गङ्गाजलासेचने-

श्लोकानामखिलं चितापदहनं निर्व्यापयन् सर्वतः ।

तत्केजानतिकवलम्बनजगद्विस्तारिकल्पद्रुमो (?)

देवः स्नातकपण्डितो गिरिसुताप्राणप्रियः पातु वः ॥

समान्निवा०। निष्क्रान्ताः सर्वे । चन्द्रप्रभालाभो नाम चतुर्थोऽङ्कः ।

विषयः । चन्द्रप्रभाविषयकविविधोपाख्यानम् ।

Muṇḍita Prāhasana. A farce in three acts; by Śhiva Jyotirvit.

१२५ । मुण्डितप्रहसनं ।

ग्रन्थकारः शिवज्योतिर्वित ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० ३४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो०—१ । अ० नागरं । आ०

देशीयकागजः । का० संवत् १८१५ । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः । •

प्रा० वाक्यं । कठिनकुचयुग्मे ते चक्षलाचिद्वयन्ते कुटिलकचचयुगे मन्दयानं त्वदीयं ।

अतिलशतरमभ्युले प्रियः केलितर्पणः प्रलपनमिति रोषात् पातु गौरीशयोर्वः ॥

समाप्तिवा० । इति निष्क्रान्ताः सूर्ये ।

इति मुण्डितप्रहसने शिवज्योतिर्वित्कृते तृतीयोऽङ्कः ॥

विषयः । नायकनायिकादिविषयकविविधोपाख्यानम् ।

CXXVI.

Vetāla-panchaviṁśati. Twenty-five tales related by an evil spirit to Vikramāditya. Versions of these tales exist in almost every Aryan vernacular of India, as also in the Tāmil and the Telegu languages. Four English translations therefrom are likewise current, as also one from the Sanskrit original. In Sanskrit there are three recensions extant, two by Śhiva-dāsa and one by Jambhala Bhaṭṭa. The MS. under notice is by Śhivadāsa. Vide Nos. C XXVII—III.

१२६ । वेतालपञ्चविंशतिः ।

ग्रन्थकारः शिवदासः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायं खीर्णं । प० ४० । पङ्क्ति० ११—१४ । श्लो० १४०० । अ०

नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १६५२ । स्था० काशीवासी श्रीयुत-

बाबुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । विघ्नेश्वरं गणेशं गजासं मूपवाचनं ।

विघ्नचामं महाकायं नमामि गणनायकम् ॥

अस्ति दक्षिणापथे प्रतिष्ठानपुरं नाम नगरं ।

तत्र राजा विक्रमसेनाख्यो मन्त्रिवर्गपुरस्सृतः ॥

समाप्तिवा० । त्वं स विक्रमसेनस्य राजवंशविभूषणः ।

स्वर्गापवर्गसुभगां भुङ्क्ष्व विद्याधरत्रियम् ॥

इति श्रीशिवदासविरचितायां वेतालपञ्चविंशतिकायां पञ्चविंशतिकाख्यानकं समाप्तम् ।

विषयः । विक्रमसेनमुद्दिश्य वेतालस्य नानाविषयकोपन्यासकथनम् ।

CXXVII.

Vetāla-panchvīṣ'ati. A second recension of No. CXXVI, differing greatly both in matter and style.

१२७ । वेतालपञ्चविंशतिः ।

ग्रन्थकारः शिवदासः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ५० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७७८ । स्था० कलिकातावासी श्रीयुक्तवावुराजेन्द्रलालमिश्रः ।

प्रा० वाक्यं । गङ्गाधरजटाजूटवासकाश्मिभा शुभा ।

पायाङ्गागीरयो तोरनीरपूरितसागरा ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । विक्रमादित्यनरपतिसन्निधौ वेतालस्य पञ्चविंशत्युपाख्यानं ।

CXXVIII.

Vetāla-panchaviṣ'ati. The tales of Vetāla by Jambhala Bhaṭṭa.

१२८ । वेतालपञ्चविंशतिः ।

ग्रन्थकारः जम्भलभट्टः ।

विवरणं । नवीनं प्रायः शुद्धं । प० ५२ । पङ्क्ति० ९८ । श्लो० १४०० । अ० वङ्गोद्यं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८९६ । स्था० कलिकातावासी श्रीयुक्तवावुराजेन्द्रलालमिश्रः ।

प्रा० वाक्यं । दोर्दण्डद्वयलीलयाचलगिरिभाम्यन्तदुच्चैरव-

ध्वानोद्धीतजगद्धमत्तपदभरालोलतफणायोरगं ।

समाप्तिवा० । सुखेन महता राज्यं चकार तदनुदिवसे मद्योषरस्त्रयाहतगतिर्जगति लोकपाल-
इवासीत् । इति श्रीजम्भलभट्टविरचितकथापोठे पञ्चविंशतितमे वेतालेः ।

विषयः । विक्रमसेनभूभर्ज प्रति वेतालस्य नानाविधोपाख्यानं ।

CXXIX

Vijayapārijāta Nāṭaka. A drama in five acts by Harijīvana Miśra, son of Lāla Miśra.

१२८ । विजयपारिजातं नाटकं ।

ग्रन्थकारः हरिजीवनमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं विंशत्यङ्कैः समन्वितम् । प० १४० । पङ्क्ति० ६ । श्लो०—१ ।

अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७३० । स्था० काशीवासी
श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अानन्दाय महीयसामुपचयं कर्तुं प्रजानामहो

स्तेष्वविशद्वैभवेन अगतामाधारतामागता ।

भूमिर्भग्ननोरक्षस्य विलसद्धूर्मादिरचाक्षमा

कामाख्या कलिकालकर्महरा श्रीरामसिंहप्रभोः ॥

समाप्तिवा० । शोभनञ्चं मुदपति सततं । इति निष्क्रान्ताः सर्वे । श्रीवेदवेदान्तविशारदश्रीगौडा-
प्रगणश्रीवैद्यनाथमिश्रान्वयसर्वज्ञसश्रीलालमिश्रात्मजश्रीहरिजीवनमिश्रविरचितं वि-
जयपारिजातं नाम नाटकं सम्पूर्णं ।

विषयः । विजयसम्बन्धिविविधचरित्रोपाख्यानं ।

CXXX.

Sinhāsana-Drātrīṣaṭ Kathā. This, like the *Vetāla-panchaviṃś'atī*, is a collection of tales popular in every part of India, and occurs in almost every vernacular language of the country, but the Sanskrit original has nowhere been noticed. In it thirty-two images relate to Bhoja, king of Dhāra, a variety of tales in praise of Vikramāditya.

१३० । सिंहासनद्वाविंशत्कथा ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ६५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १०२० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अनन्तार्थगतोपयोगिनः पश्यन्ति पारं नहि यस्य योगिनः ।

अगच्छयामेषतमोविनाशकं व्यातिः परं तज्जयति प्रकाशकम् ॥

समाप्तिवा० । भो राजन्यः कश्चित् श्रेयिष्ठमादित्यचरित्रं देवाङ्गनासंवादसुन्दरं पठिष्यति,
वाचयिष्यति, तस्य धृतिः कीर्तिलक्ष्मीः सकलसौभाग्यावाप्तिर्भविष्यति इति वरं
दत्त्वा देवाङ्गनाः स्वर्गं जयुः । श्रीभोजसु अलनिधिमखलायामखण्डशासनस्मिरं
रराज राजलक्ष्मीः ॥ इति सिंहासनद्वाविंशत्कथा समाप्ता ।

विषयः । भोजसूत्रः पुरतो रत्नमयसिंहासनस्थपुत्रलिकाभिर्द्वाविंशत्युपानैर्विक्रमनरपते-
र्गणकीर्तनम् ॥

CXXXI.

Mani parīkshā. A treatise on precious stones, their origin and character.

१३१ । मणिपरीक्षा ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २० । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० ४६० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकामजः । का० संवत् १८२८ । श्ला० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । ऋषय ऊचुः । शृण्वन्ति मुनयः सर्वे कृताञ्जलिपुटाः स्थिताः ।
मुनीनां त्वं मुनिश्रेष्ठ अगस्त्याय नमोऽस्तु ते ॥
समाप्तिवा० । तीर्थाकारस्तुतेजाय दुतिमानिह दृश्यते ।
समस्तविषयो ज्ञेयः स मणिर्जीयते भुवम् ॥ इति श्रीमणिपरीक्षा समाप्ता ॥
विषयः । रत्नोत्पत्तिरारतस्यादिनिरूपणं ।

CXXXII.

Lomas' S'ikshā. On the pronunciation of Vedic words, by Garga A'chārya.

१३२ । लोमशी शिक्षा ।

ग्रन्थकारः गर्गाचार्यः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ८५ । अ० वज्जीयं । आ० देशीय-
कामजः । का० संवत् १८२६ । श्ला० कलिकातास्था रसियाटिक् मोसादटी ।
प्रा० वाक्यं । लोमशिन्यां प्रवक्ष्यामि गर्गाचार्येण चिन्तिताम् ।
सामिधानां यथोक्तां वा आचार्यवचनं यथा ॥
समाप्तिवा० । शृण्वन्त्येते पिशाचस्तु गर्जते न च दृश्यते ।
एवं यकारा वज्जीया धियग्निर्वाग्निदर्शनम् (?) ॥
८ खण्डः । इति प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः । इति लोमशी शिक्षा समाप्ता ॥
विषयः । सामवेदीयह्रस्वदीर्घस्वरादुच्चारणनिरूपणम् ।

Amoghānandinī S'ikshā. A treatise on Vedic phonetics.

१३३ । अमोघानन्दिनी शिक्षा ।

अन्यकारः—?

विवरणं । नवीनमशुद्धम् । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १८२६ । स्था० कलिकात.स्था एमियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ शिक्षां प्रवक्ष्यामि अमोघानन्दकारिणीम् ।

यस्याः अवगमादेष सर्वत्र विजयो भवेत् ॥

समाप्तिवा० । खरहीना तु या वाणी बलहीना तु योषिता ।

एवं वर्णा न शोभन्ते प्राणहीना यथा तनुः ॥

इति अमोघानन्दिनी शिक्षा समाप्ता ।

विषयः । वैदिकौष्ठ्यदन्त्यादिवर्णखरादिनिरूपणं ।

Kaus'ikā S'ikshā. Vedic phonetics according to the School of Kaus'ika Achārya.

१३४ । कौशिकी शिक्षा ।

अन्यकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ८-९ । श्लो० ८० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८२६ । स्था० कलिकानास्था एमियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । देधा चैव समुत्पन्ने लक्षणं निर्णयो भवेत् ।

लक्षणं न विनाशः स्यात् समुत्पादो विनाशवान् ॥

समाप्तिवा० । करेण तारितस्याङ्गं तद्वत्कालेपुरङ्गयोः (?) ।

अहीनप्रहारोज्ञः यथा आ ई ओं इति निदर्शनम् (?) ॥

इति कौशिकाचार्यमतानुसारिणी शिक्षा समाप्ता ।

विषयः । वैदिकवर्णाचारणादिनिरूपणं ।

CXXXV.

Manduka-S'ikshā. Vedic phonetics, by Manduka.

१३५ । मण्डूकशिक्षा ।

धन्वकारः मण्डूकः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १८४ । अ० नागरं । आ०

देशीयकागजः । का० संवत् १८२६ । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ तिस्रो हतोरनुक्रान्ता द्रुतमध्यविलम्बिताः ।

यथानुपूर्वं प्रथमा द्रुता हन्तिः प्रशस्यते ॥

समाप्तिवा० । यो हि तत्त्वेन जानाति ब्रह्मलोकं स गच्छति,

ब्रह्मलोकं स गच्छति ॥ १६ ॥ इति श्रीमण्डूकध्वनि शिखा समाप्ता ।

विषयः । सामवेदीयस्वरोच्चारणादिनिरूपणं ।

CXXXVI.

Nāradya-S'ikshā. Vedic phonetics, by Nārada. For commentary vide No. 9.

१३६ । नारदीयशिक्षा ।

धन्वकारः नारदः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ०

देशीयकागजः । का० संवत् १८२६ । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथातः स्वरशास्त्राणां सर्वेषां वेद निश्चयम् ।

उच्चनीचविशेषादि स्वरान्मूलं प्रवर्तते ॥

समाप्तिवा० । एवं वर्णाः प्रयोक्तव्या नाव्यक्ता न च पीडिताः ।

सम्यग्वर्णप्रयोगेण ब्रह्मलोकं महीयते ॥

११ खण्डः । इति द्वितीयप्रपाठकः समाप्तः । इति नारदीयशिक्षा समाप्ता ।

विषयः । वैदिकस्वरादिनिरूपणं । एतस्या विवरणाख्या टीका ८ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या ।

CXXXVII.

Balabhadra-Sandarbha. Epitome of the Categories of the Nyāya Philosophy ; by Balabhadra, son of Vishṇu-dāsa and Mādhavī.

१३७ । बलभद्रसन्दर्भः ।

ग्रन्थकारः बलभद्रः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्चित्तम् । अथ ९ + १० पञ्चदशं नास्ति । प० १८ पङ्क्ति० ८—९ स्तो० २७२ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा दुष्टिपदद्वन्द्वं सर्वकामार्थसिद्धये ।

अनल्पमतिस्मृत्यै बलभद्रः समातनोत् ॥

समाप्तिवा० । धर्मसम्बन्धोऽपि करणत्वमिति बोध्यं । साधनेति । साधनं तत्त्वज्ञानं निःश्रेयसोप-
वर्गादिः तदभिधायकं शास्त्रमित्यर्थः । इति श्रीवासुदेवपरायणश्रीमन्त्रिपाठिविष्णु-
दासतनूजसाधवीर्यनृबलभद्रकृतसन्दर्भः समाप्तः ।

विषयः । नैसायिकसम्मतद्रव्यगुणादिसप्तपदार्थनिरूपणम् ।

CXXXVIII.

Āchāra-dīpa. The diurnal religious duties of a strict Hindu ; by Nāgadeva Bhaṭṭa.

१३८ । आचारदीपः ।

ग्रन्थकारः नागदेवभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशोधितम् । प० ५२ । पङ्क्ति० १०—११ । स्तो० ८५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । उक्तो वाजसनेयेन याज्ञवल्क्येन धीमता ।

आचारो द्विजवर्णानां सुबोधः कथ्यतेऽधुना ॥

समाप्तिवा० । ऋतुस्नातान् यो भार्यां सन्निधौ नोपगच्छति ।

घोरायां ब्रह्मचर्यायां युज्यते नात्र संशयः ॥

इति भट्टनागदेवकृतौ स्युभिगमनविधिः ।

इति योगीश्वराश्रिते आचारदीपे कर्मसमुदायः समाप्तः ।

विषयः । अथ आचारमाहिका, आत्मचिन्तनम्, सुप्रभातविधिः, सूत्रपुरीषात्मर्गविधिः, शौचविधिः, आचमनविधिः, दन्तधाननविधिः, यज्ञोपवीतविधिः, दर्भविधिः, प्रातःसन्ध्याविधिः, अभिवादनविधिः, अभिवन्दनविधिः, प्रातर्होमविधिः, दान-विधिः, मङ्गलावेक्षणविधिः, वेदाध्ययनविधिः, योगसेमविधिः, मध्याह्नस्नानविधिः, सङ्क्षेपस्नानविधिः, सङ्क्षेपतर्पणविधिः, मध्याह्नसन्ध्यापासनविधिः, तर्पण-विधिः, जलदेवतार्चनविधिः, प्रोक्षणाद्वरणविधिः, गृहदेवतार्चनविधिः, पञ्चम-हायज्ञनिर्व्वपणविधिः, भोजनविधिः, सायंसन्ध्याविधिः, सायंहोमविधिः, शयन-विधिः, स्नानविधिः, सत्यभिसनविधिश्च वर्तते ।

CXXXIX.

Pramāṇa-Paddhati. A manual on proofs or sources of knowledge as recognised in the Nyāya Philosophy; by Jayatīrtha.

१३८ । प्रमाणपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः जयतीर्थः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा० । जयतीर्थमुनीन्द्रेण बालबोधाय निर्मिता ।

प्रमाणपद्धतिर्भूतान्तीत्ये साधवमध्वयोः ॥

इयि श्रोतज्जयतीर्थपूज्यचरणविरचितायां प्रमाणपद्धतौ तृतीयं प्रकरणं समाप्तं ।

विषयः । प्रत्यक्षादिप्रमाणनिरूपणं ।

CXL.

Kālanirṇaya-Dīpikā Vicarāṇa. A gloss or *Vicarāṇa*, by Nṛsiṁha, son of Rāmachandra A'chārya, on the commentary (*Dīpikā*) on an essay on auspicious and inauspicious times, by Rāmachandra Bhaṭṭa.

१४० । कालनिर्णयदीपिकाविवरणं ।

ग्रन्थकारः श्रीरुद्रमिश्राचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० १५२ । पङ्क्ति० ९-११ । श्लो० २००० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक् सोसा-
इटी । अत्र २१, २२, ८२, ८४, पचाणि न सन्ति । ६१ अवधि ६९ पर्यन्तं
सङ्ख्याया वारचयं विन्यासो भमाधीनः । पाठलु क्रमेण वर्तते ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा० । तज्ज्येष्ठभाद्रपुषः परिकलितकलः श्रीगुरो रामचन्द्रात्
काव्यानां येन टीका व्यरचि स कवणाभानिधिज्ञानसिन्धुः ।
वीरुण्याचार्यसङ्घो गुरुरयमवतात् मां कृपां प्राप्य यस्य
श्रीरामाचार्यसूनुर्विवरणमकरोदीपिकायां यमिंहः ॥
इति श्रीमत्सर्वशास्त्रज्ञसकलसदागमाचार्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीगोपालगुरु-
पूज्यपादप्रियशिष्यश्रीरामचन्द्राचार्यसुतश्रीरमिन्दाचार्यकृतं कालनिर्णयदीपिकावि-
वरणं समाप्तं ।

विषयः । मलमाससङ्क्रान्त्यादिकालव्यवस्थापककालनिर्णयदीपिकार्थविवरणं ।

CXLI.

Dakṣiṇāmūrtistotra-Vyākhyā Pravandha. Vedānta Philosophy il-
lustrated by verses in praise of a form of Ś'iva named Dakṣiṇāmūrti;
by Rāmatīrtha.

१४१ । दक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रव्याख्याप्रबन्धः ।

ग्रन्थकारः रामतीर्थः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० ५२ । पङ्क्ति० १२-१६ । श्लो० १५६० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १०८८ । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रोद्यन्त्याख्यमहावटद्रुमतटे योगासनस्थं प्रभुं
प्रत्यक्तत्त्वबुभुक्षुभिः प्रतिदिशं प्रोद्दीप्यमाणाननम् ।
मुद्रां तर्कमयीं दधानममलं कर्पूरगौरं शिवं
हृद्यन्तः कलये स्फुरन्तमनिशं श्रीदक्षिणामूर्त्तिकम् ॥

समाप्तिवा० । अनेन भगवान् श्रीमदक्षिणामूर्त्तिरीश्वरः ।

गुर्व्यात्मा प्रीयतां नित्यं तत्त्वज्ञानप्रदा सताम् ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रव्याख्याप्रबन्धो मानसोष्णामष्टतान्त्रविलासः समाप्तः ।

विषयः । दक्षिणामूर्त्याख्यमहेश्वरस्य माहात्म्यकथनं ।

Smṛiti-saṁskāra-Vichāra. Disquisition on initiatory sacramental rites.

१४२ । स्मृतिसंस्कारविचारः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ८ । पङ्क्ति० १५—१७ । श्लो० २५० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकामजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । घटगोचरभृतिं प्रति घटगोचरज्ञानत्वेन न हेतुना, घटनिर्विकल्पकादपि घट-
स्मरणापत्तेः ।

समाप्तिवा० । तादृशसंस्कारनार्थं प्रति तादृशसंस्कारस्यापि प्रतियोगिविषया हेतुत्वेन तदभावादेव
तथापत्त्यसम्भवादित्याहुः । इति स्मृतिसंस्कारविचारः समाप्तः ।

विषयः । स्मृतिसंस्कारयोः कार्यकारणत्वव्यवस्थापनं ।

Laukika-vishayatā-vichāra. Dissertation on material and immaterial objects according to the Nyāya system.

१४३ । लौकिकविषयताविचारः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायम् । प० ४ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० १४० । अ०
नागरं । आ० देशीयकामजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । घटं साक्षात्करोमीत्याद्यनुव्यवसायविषयतया लौकिकविषयतायाः सिद्धिरिति
नवीनाः ।

समाप्तिवा० । कार्यकारणभावस्योपदर्शितप्रतिबन्धिसहस्रकवलितत्वेनानुपादेयत्वात् इत्यलमिति-
विस्तरेण । इति लौकिकविषयताविचारः ।

विषयः । विषयताया लौकिकत्वव्यवस्थापनम् ।

CXLIV.

Apēkshā-buddheranekatva-saṅkhyā-hetutva-vichāra. A Nyāya dissertation on the faculty of number.

१४४ । अपेक्षाबुद्धेरनेकत्वसङ्ख्याहेतुत्वविचारः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमनतिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० १४० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकातास्या एसियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अपेक्षाबुद्धिशून्यकाले द्वित्वाद्यनुपलभात् अपेक्षाबुद्धेरनेकत्वसङ्ख्याहेतुत्वं स्वी-
क्रियते ।

समाप्तिवा० । अपेक्षाबुद्धिजन्यद्वित्वाद्विजनकत्वात् फलोपचिततज्जन्यतायाः प्रत्यासत्तित्वे चानु-
गमादिति । इत्यपेक्षाबुद्धेरनेकत्वसङ्ख्याहेतुत्वविचारः समाप्तः ।

विषयः । अपेक्षाबुद्धेर्द्वित्वादिसङ्ख्याहेतुत्वव्यवस्थापनं ।

CXLV.

Vāyu-pratyakṣhya-vichāra. A Nyāya disquisition on the materia-
lity of air.

१४५ । वायुप्रत्यक्षविचारः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ९ । पङ्क्ति० १६ । श्लो० ७५ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का० संवत् १७८० । स्था० कलिकातास्या एसियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा० । रूपस्पर्शयोः स्पर्शनचाक्षुषे स्थातामिति विभिन्नरूपेण हेतुत्वावश्यकत्वं तथाच
नाधिककार्यकारणभावकल्पनेति वायुरात्मा च प्रत्यक्ष एवेति परमार्थः । इति
वायुप्रत्यक्षविचारः ।

विषयः । वायोः स्पर्शनप्रत्यक्षगोचरत्वव्यवस्थापनं ।

CXLVI.

Sarva Upanishad. On the Vedantic doctrine of moksha or salvation.
Ind. Std. I. 244-51-302.

१४६ । सर्वोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं अपरिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ६७ । श्लो० ४६ । अ० नागरं । आ०
देशीयकामजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुहरिचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । कथं मोक्षः का विद्या का अविद्येति जायतस्वप्नसुषुप्तिवृत्तयश्च कथम् ।
समाप्तिवा० । न सती न सदसती स्वयमविकारहेतौ अनिरूप्यमाणसज्जलणशून्या मायेत्युच्यते ।
इति सर्वोपनिषत् समाप्ता ।
विषयः । मोक्षादिनिरूपणम् ।

CXLVII.

Vrihajjābala Upanishad. On the divinity of Kālāgnirudra. Ind.
Std. II. 72.

१४७ । वृहज्जाबालोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिमोक्षितम् । प० १० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २०० । अ० नागरं । आ०
देशीयकामजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुश्रीतलप्रसादः ।
प्रा० वाक्यं । अं भद्रं कर्णेभिरित्यादिशान्तिमन्त्रदयाननारं ।
अं आपो वा इदमस्य शलिलमेव स एकः पुष्करपर्णे भूशृणुः समभवत् ।
समाप्तिवा० । खण्डितत्वाद् ग्रन्थशेषवाक्यं नास्ति ।
विषयः । कालाग्निवृद्धस्य विभूतिकथनम् ।

CXLVIII.

Rāsapradīpa. A collection of prescriptions with a Hindustani
translation.

१४८ । रसप्रदीपः । (हिन्दीभाषीयटीकासहितः) ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ६६ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १६०० । अ० नागरं । आ०
देशीयकामजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतबाबुश्रीतलप्रसादः ।

प्रा० वाक्यं । शोमन्मुकुन्दचरणौ नत्वा तोषाय भिषजाम् ।
 क्रियते रसप्रदीपो गदकुलतिमिरापहः श्रेष्ठः ॥
 समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।
 विषयः । विविधौषधादिनिरूपणं ।

 CXLIX.

Kālikā-Purāna. One of the eighteen Upapurānas; it recounts the life of Kālikā and her wars with demons.

१४८ । कालिकापुराणं ।

अन्यकारः वेदव्यासः ।
 विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम्, एकादिक्रमनिबद्धाङ्गरहितम् । प० २२१ । पङ्क्ति० १०—११ ।
 श्लो० ०६०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिका-
 तास्त्रा एमियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । यद्योगिभिर्भवभयार्तिविनाशयोग्यमासाद्य बन्धितमतीव विविक्तचित्तैः ।
 तद् पुनातु हरिपादसरोजयुग्ममाविर्भवाक्रमविलङ्घितभूर्भुवःस्वः ॥
 समाप्तिवा० । इति सकलजगद्भिर्भक्तिं या सा मधुरिपुमोहकरी दिवास्वरूपा ।
 रमयति च हरं शिवास्वरूपा वितरतु वो विभवं शुभानि माया ॥
 इति कालिकापुराणं समाप्तम् ।
 विषयः । महामायाजन्मतत्त्वैकमहादेवसंस्मरणादिविविधतन्त्रान्तस्य वर्णनम् ।

 CL.

Triṃsachchhloka-vivarana-sāroddhāra. Notes, by S'ambhu Bhaṭṭa, on the Triṃsachchhloka-vivarana of Raghunātha Bhaṭṭa, on mourning or religious impurities caused by death.

१५० । त्रिंशच्छ्लोकविवरणसारोद्धारः ।

अन्यकारः शम्भुभट्टः ।
 विवरणं । प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० १२०० । अ०
 नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एमियाटिक्
 सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । रघुनाथकृतचिंशङ्खोक्त्याख्यानसारतः ।

शङ्खराशौचविषयं लिखित्यनतिविस्तरम् ॥

समाप्तिवा० । मया कृतः सङ्ग्रहमात्रवत्ता विरुद्धनामानसतसन्निवेशः ।

तथापि विद्वत्परिभाषनीये मते ममास्मा रघुनाथदृष्टे ॥

इति श्रीमद्वाजपेय्याजिभट्टरघुनाथकृतचिंशङ्खोक्त्याख्यानसारोद्धारः कविमण्डनश-

ङ्खभट्टकृतः समाप्तः ।

विषयः । गर्भत्रावजननसरणादशौचविनिर्णयः ।

CLI.

Viddhyaparādha-Prāyas'chitta. Expiations for accidents to the sacred fires to be kept up by strict Brahman householders ; anonymous.

१५१ । विध्यपराधप्रायश्चित्तम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं अपरिशुद्धं । प० २४ । पङ्क्तिः १० । श्लो० ४६० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८६६ । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक
सेसादटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ औधायनसम्बन्धं कानिचिदैदिकानि प्रायश्चित्तानि अभिधीयन्ते । अन्वा-
धानानन्तरं दक्षिणाग्निनाशे शुचिर्भूत्वा गार्हपत्यादक्षिणाग्निं प्रणोय ।

समाप्तिवा० । पूर्णाहुतौ द्वादशमृत्तमसमष्टाध्यायं जुहोति । अग्नये पयिकृते स्वाहा अग्नये पथि-
कृत इदं सर्वप्रायश्चित्तं विष्णुस्मरणञ्च ।

इति विध्यपराधोक्तप्रायश्चित्तानि समाप्तानि ।

विषयः । अन्वाहितस्य दक्षिणाग्न्यादिनाशनिमित्तकप्रायश्चित्तनिरूपणं ।

CLII.

Subodhinī. A commentary on the Kalpa-Sūtra of Baudhāyana.

१५२ । सुबोधिनी ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायेण परिशुद्धं । प० १६० । पङ्क्तिः ११ । श्लो० ४६५ । अ०

नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक
सेसादटी ।

प्रा० वाक्यं । नमस्कृत्य गुरुन् सम्यक् भावार्थानवधारयन् ।
 बोधायनीयसूत्रस्य कुर्व्यं इति सुबोधिनी ।
 समाप्तिवा० । बोधायनीयकृतस्यामौ इति सूत्रस्य तोर्यते ।
 दर्शय पोर्णमासस्य सम्पूर्णः प्रोयतां शिवः ॥
 केदं बोधायनं सूत्रं क्व सेऽन्यविषया मतिः ।
 गुरोः कटाक्षस्तनुते इतिमेवं सुबोधिनी ॥
 विषयः । बोधायनीयकृतसूत्रार्थविवरणं ।

CLIII.

Garga Saṁhitā. Legends in praise of Goloka, Vrindāvana, Girirāja, Mathurā, Dvārakā, Vis'vajit, and other sacred places, in seven books, the last being devoted to Vedantic knowledge ; by Garga A'chārya.

१५३ । गर्गसंहिता ।

ग्रन्थकारः गर्गाचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं नवभिः खण्डैरन्वितम् । तत्र १ गोलोकखण्डः । प० ५१ । २ वृन्दा-
 वनखण्डः । प० ५५ । ३ गिरिराजखण्डः । प० २४ । ४ साधुर्य्यखण्डः । प० ४० ।
 ५ मथुराखण्डः । प० ६८ । ६ द्वारकाखण्डः । प० ५१ । ७ विश्वजितखण्डः । प०
 १४० । ८ बलभद्रखण्डः । प० ७४ । ९ विज्ञानखण्डः । प० २१ । पङ्क्ति०—? ।
 श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातासा
 एस्तियाटिक् मोसाइटो ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रा० वाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा० । इति श्रीमद्गर्गाचार्यविरचिता संहिता सम्पूर्णा ।

विषयः । गोलोकादिधाम्नां साक्षाद्ग्रनिरूपणं ।

CLIV.

Karnasundarī Nāṭikā. A Drama in five acts.

१५४ । कर्णसुन्दरी नाटिका ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ६० । पङ्क्ति० ५ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीय-
 कागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयतवावुचरित्यन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितत्वात् प्रा० वाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यमपि नास्ति ।

विषयः । कर्णसुन्दरोनायिकासम्बन्धिविविधतन्त्रोपाख्यानं । उल्लासाः पञ्चाव सन्ति ।

CLV.

A'dhána Prayoga. Rules for the establishment of the sacred household fire ; by Tryambaka Bhaṭṭa.

१५५ । आधानप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः न्यम्बकभट्टः ।

विवरणं । प्रायेण शुद्धं । प० २८ । पङ्क्तिः ८ । श्लो० ११०० । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का० संवत् १८१० । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आश्वलायनस्य वरणे विशेषः । अग्निआधाने चन्द्रमाले ब्रह्मासने ब्रह्मा ब्रह्माणं
त्वां केशवशर्माणं दणे मन्त्रमेवाचो भर्गा मेवाचो भर्गा मेवाचो यशो मेवाचो शोभं
मेवाचः क्लृप्तिं मेवाचो भुक्तिं मेवाचलृप्तिं मेवाचः सर्वं मेवाचः चन्द्रमाले ब्रह्मा-
सने ब्रह्मासने ते मानुषः ।

समाप्तिवा० । उभयोररण्योरेकद्वयादाहरणं । अन्यतरारण्येष्टवान्नरादाहरणेनाग्न्युत्पत्तिः ।
इत्याधानं समाप्तं ।

विषयः । आश्वलायनशास्त्रिनामाधानाङ्गवरणाद्यनुष्ठानविधानं ।

CLVI.

Itihása-Samuchchaya. Ancient legends and tales of Vedavyása retold.

१५६ । इतिहासमुच्चयः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । १०१ पत्रावधि १३० पत्रपर्यन्तं नास्ति । प० १४३ ।
पङ्क्तिः ८—८ । श्लो० २३०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? ।
स्था० कलिकातास्था एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । छण्डोद्दिपायनं आर्यं विद्धि नारायणं परम् ।

को ह्यन्यः पण्डरीकाक्षान्महाभारतकृद्भवेत् ॥

समाप्तिवा० । एवं संसाररूपस्य धर्म एव उदाहृतः ।

धर्मात्यन्तरं नास्ति धर्मः सुखकरः स्मृतः ॥

इति इतिहाससमुच्चये संसाररूपवर्णनं नाम त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ।

विषयः । अथ श्वेतजिदाख्यानं लुब्धकमौतम्याख्यानं मुद्गलोपाख्यानं श्वित्श्वेतसंवादः गङ्गा-
माहात्म्यं भक्तप्रस्थीरोपाख्यानं सुदर्शनाख्यानं नरकाख्यानं दुर्गतेस्तरणं सप्तर्षिणां
संवादः लोभ्याख्यानं जाज्ज्याख्यानं कुण्डधारस्याख्यानं महायोगीतं बोध्यनञ्जसंवादः
इन्द्रकाशसंवादः पितुः पुत्रस्य संवादः शुकसंवादः भूमिदानमाहात्म्यं मोदान-
माहात्म्यं अन्नदानमाहात्म्यं तिलदानमाहात्म्यं श्वशाख्यानं श्ववनसंवादः मानसो-
त्तीर्थयात्रा ब्रह्महत्याविधिः मांसभक्षणनिषेधः नञ्जपाख्यानं वज्रलाख्यानं सुवता-
संवादः नारदपुण्डरीकसंवादश्च वर्तते ।

CLVII.

*Sukavi-hridayānandīnī. A commentary, by Sulhana, on the Vṛtta-
Ratnākara, a treatise on versification.*

१५७ । सुकविहृदयानन्दिनी ।

घन्यकारः सुल्लहः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ४४ । पङ्क्ति० ११-१२ । श्लो० १००० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकगजः । का० — ? । स्था० कलिकातास्त्रा एमियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । सद्योक्तं प्रभया युतं रश्चिरया प्रोद्धाभितं गङ्गाया
नानावक्त्रविराजितं शशिकलाकाण्डोच्छ्वासाच्छ्रुतम् ।

आर्योपेतमुपस्थिताखिलगणस्त्रकपूजितं सर्वदा
हृन्दःशालमिवेश्वरस्य जयति चैलोक्यवन्द्यं वपुः ॥

समाप्तिवा० । वंशभूतकशपस्य प्रकटगुणगणः श्वेतसिद्धान्तवेत्ता

विप्रः पञ्चकनाभा विमलतरमतिर्वेदतत्त्वावबोधी ।

केदारलस्य स्त्रुणुः श्रियश्चरणयुगाराधनैकाग्रचित्त-

हृन्दःशेनाभिरामं प्रविरचितमिदं हृत्तरत्नाकराख्यम् ।

इति सुल्लहस्तयायां सुकविहृदयानन्दिनीनामधेयायां श्रीहृत्तरत्नाकराख्यहृन्दो-
द्याख्यायां षट्प्रत्ययाध्यायः सम्पूर्णः ।

विषयः । यतिगणमात्रहृन्दःप्रसारादिविभेदलस्यलक्षणादिवोधकहृत्तरत्नाकराख्यानं ।

S'abdena'isekhara-doshoddhāra. A dissertation on Sanskrit Grammatical terminology, by Manyu-deva.

१५८ । शब्देन्दुशेखरदोषोद्धारः ।

ग्रन्थकारः मन्युदेवः ।

विवरणं । नवीनमपरिशोधितम् । प० १०२ । पङ्क्ति० ६-१०० । श्लो० २५०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० -२ । स्या० कलिकातास्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा गणपतिं देवं नृसिंहं कमलायुतम् ।

तातं शम्भुं प्रभुं दुर्गां लण्णदेवं तथाप्रजम् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् समाप्तिखण्डकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । वैयाकरणपरिभाषायदोषानिराकरणयुक्तिप्रदर्शनं ।

CLIX.

Saṅskāra-Prayoga. Rules for the performance of the initiatory sacraments or *saṅskāras*. By Kamalākara Bhaṭṭa.

१५९ । संस्कारप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः कमलाकरभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ६० । पङ्क्ति० ८-६ । श्लो० ८०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७६० । स्या० कलिकातास्या एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीरामलण्णतनयः कमलाकरसज्जितः ।

श्रीरामं पितरं नत्वा संस्कारान् यतिं साम्प्रतम् ॥

समाप्तिवा० । ततो ब्रह्मण्यैकै वा दक्षिणां ऊतशेषं वा सच्चिरणं दत्त्वा यस्य स्मृत्येत्युक्ता कर्मस्य-
रार्पणं कुर्यात् ।

इति श्रीजगद्गुरुनारायणभट्टसुनुरामलण्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टकृतः श्रौतलोपाक-
प्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । गर्भाधानादिविविधसंस्कारनिरूपणम् ।

Hiranyakes'i-Su'tra-Prayogaratna. Directions, by Mahādeva Somayājī, for the application of the rules regarding the performance of the *Dars'a*, *Paurṇamāsa* and other Vedic ceremonies according to the school of Hiranyakes'i.

१६० । हिरण्यकेशिस्तुत्रप्रयोगरत्नं ।

ग्रन्थकारः महादेवसोमयाजी ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । पं० ५१ । पङ्क्तिः २-१० । श्लो० ११०० । अ० नागरं । आ० देशीयकामजः । का० संवत् १०१४ । स्था० कलिकातास्था एभियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । यदर्पितं कर्म महाफलायते यदर्पितं न्यूनमपीह पूर्तये ।

तस्मै परस्मै हरये नमोस्तु मे यज्ञेश्वरायात्मविभूतये सताम् ।

समाप्तिवा० । अवाप्यादिष्टदक्षिणां तुल्यमूल्यां प्रतिष्ठितां ।

आपस्तम्बस्त्रवे उर्वरा प्रतिष्ठा देया इत्यवैवाक्तत्वात् ।

इति श्रीमहादेवसोमयाजिविरचिते सत्याषाढीयहिरण्यकेशिस्तुत्रप्रयोगरत्ने दर्श-
पाण्डेयसंप्रायश्चित्तानि समाप्तानि ।

विषयः । आहिताग्नेरग्न्याधानादौ दक्षिणाग्न्यादिनाशनिमित्तकप्रायश्चित्तविधानम् ।

Vishnu-gūḍha. Directions, by Vishnu Upādhyāya, for the performance of the *Ukṭha*, *Vájapeya*, *Mādhyandina*, *Dus'arātra* and other rites.

१६१ । विष्णुगूढः ।

ग्रन्थकारः विष्णुपाध्यायः ।

विवरणं । पं० १२० । पङ्क्तिः ७-१० । श्लो० २२०० । अ० नागरं । आ० देशीय-
कामजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एभियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथैक्यप्रयोग उच्यते । तस्मैन्द्रायः पशुः आवाहनकाले आच्यभागानन्तरं इन्द्रा-
ग्नौ आश्वत्थे । वनस्पतिसाश्वत्थे इन्द्रवसुमन्मन्मसाश्वत्थे ।

समाप्तिवा० । विषक्ता भूर्भुवः स्वरोमिति उक्ता वाजं विष्टजने । एवमेतदहः कृत्वा एतां रात्रिं
वसन्ति । स्मिष्ठते दशममहः । इति दशरात्रः समाप्तः ।

विषयः । उक्त्यवाजपेयमाध्यन्दिनसवनदशरात्रादिवैदिकप्रदेशविधिः ।

Pārasī-prakāś'a. Persian (Arabian?) astronomy as known to the Brahmanas. By Vedānga Rāya.

१६२ । पारसीप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः वेदाङ्गरायः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं । प० २१ । पङ्क्तिः १२ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्था० काशीवासी श्रीयुतवावुहरिसुन्दरः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं हरिहरौ लम्बोदरादीन् द्विजान्
श्रीमच्छास्त्रजहानरेन्द्रपरमपीतिप्रसादात्प्रये ।
कृत्वा संस्कृतपारसीकरणभेदप्रदं कौतुकं
ज्योतिःशास्त्रपदोपयोगि सरलं वेदाङ्गरायः सुधीः ॥

समाप्तिवा० । ज्योतिर्विदुषकारो च पारसीसुप्रकाशकः ।

सङ्क्षेपतः समाप्तोऽयं पारसीग्रन्थनामतः ॥

इति पारसीप्रकाशः ग्रन्थः समाप्तः ॥

विषयः । लग्नयाचादिनिरूपणम् ॥

Tripurīṭikā. A Vedantic disquisition on some passages of the Upanishads declaring the unity of the divine and the human souls. By Pṛajñānanda.

१६३ । त्रिपुरीटीका ।

ग्रन्थकारः प्रज्ञानानन्दः ।

विवरणं । अतिप्राचीनं । कीटनिष्क्रुपितं मध्ये खण्डितं परिशुद्धप्रायश्च । प० ९४ । पङ्क्तिः ९ ।
श्लो० १५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकान्तास्या
एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आकाशादिजगत् खड्गं स्मृतं स्मृत्त्यात्मकं पुरं ।

भजनं भोजनैव यो मायां मोक्षमस्ति हरिः परः ॥

समाप्तिवा० । प्रज्ञानानन्दकृतिना कृता शिष्यचित्तेषिणा ।

त्रिपुरीविहतिः पूर्णा सन्तोषं कुरुतां सताम् ॥

इति श्रीप्रज्ञानानन्दभगवता कृता त्रिपुरीटीका समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्माक्षरस्त्रीत्यादिसहावाक्यार्थनिरूपणं ।

CLXIV.

Tarkāmṛita-taraṅginī. A commentary, by Mukunda Bhaṭṭa, on the elements of the Vais'eṣhika philosophy—the Tarkāmṛita of Jagadīś'a Tarkālaṅkāra. Hall's *Contributions*. 76.

१६४। तर्कामृततरङ्गिणी ।

ग्रन्थकारः मुकुन्दभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० २६ । पङ्क्तिः १२ । श्लो० ७६० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्त्रा रसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । लम्बोदरपदद्वन्द्वचिन्नाप्रमनोरथं ।

अनन्तभट्टं मीमांसापारमं तातमायये ॥

मरणीकृत्य विमोक्षचरौ तन्यतेतरां ।

बालानामवगाढाय तर्कामृततरङ्गिणी ॥

समाप्तिवा० । न च वैपरीत्यं उपसर्गाभावेऽपि धातोरर्थप्रतीतेः धात्वर्थस्य प्राक् सत्त्वात् केवलादुपसर्गादर्थप्रतीत्यभावादित्यादि । इति मुकुन्दभट्टकृता तर्कामृततरङ्गिणी समाप्ता ।

विषयः । प्रमाणप्रमेयादिपदार्थबोधकतर्कामृतार्थविवरणं ।

CLXV.

S'rauta-prayaschittā-chandrikā. An exposition of the rules for performing expiations for irregularities in the performance of Srauta works ; by Visvanātha Bhaṭṭa, son of Narasiṁha Dīkṣita.

१६५। श्रौतप्रायश्चित्तचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः विश्वनाथभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ५४ । पङ्क्तिः ७-८ । श्लो० ४६० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्त्रा पसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । पञ्चशरवैरिसञ्चितमगणितपुण्यं गणेशजन्यपदम् ।

अञ्चितदण्डकणं कञ्चन कलयाभि शोणिमोक्षाम् ॥

समाप्तिवा० । अग्नये हिरण्यं सोमाय वासो रुद्राय गामिति प्रतिपद्यः ।

इति बोधाद्यनीयेष्टिः । इति नरसिंहदोक्षितसूनुविश्वनाथभट्टविरचिता श्रौतप्रायश्चित्तचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । श्रुतिबोधितकर्मणः कालातिपातादिनिमित्तकप्रायश्चित्तविवरणं ।

CLXVI.

Vṛttaratnākara. Sanskrit meters; by Kedāra Bhaṭṭa. For commentary vide No. CLVII.

१६६ । वृत्तरत्नाकरः ।

ग्रन्थकारः केदारभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ८ । पङ्क्ति० १०—१२ । श्लो० २०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८०१ । स्था० कलिकाताम्बा एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । सुखसन्तानसिद्ध्यर्थं नत्वा ब्रह्माश्रुतार्चितम् ।

भौरोविनायकोपेतं शङ्करं लोकशङ्करम् ॥

समाप्तिवा० । केदारलस्य सूनुः शिवचरणयुगाराधनैकाग्रचित्त-

म्हृन्दलेनाभिरामं प्रविरचितमिदं वृत्तरत्नाकराख्यम् ॥

इति श्रीभट्टकेदारविचिते वृत्तरत्नाकरे षष्ठाध्यायः ।

विषयः । यतिगणसाचाप्रसारम्हृन्देविशेषादिकथनम् । अस्य सुकविहृदयानन्दिनीनाम्नी टीका १५७ सङ्ख्यायां द्रष्टव्या ।

CLXVII.

Tatvaparakāśa. The elements of Saiva Philosophy; by Bhoja Deva.

१६७ । तत्त्वप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः भोजदेवः ।

विवरणं । नवीनं प्रायशः शुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८५ । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्बा एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । विद्वन् एको व्यापो नित्यः सततोदितः प्रभः शान्तः ।

जयति जगदेकबीजं सर्वानुपाह्वकः शम्भुः ॥

समाप्तिवा० । यस्याखिलं करतलामलकक्रमेण

देवस्य विस्फुरति चेतसि विद्यजातम् ।

श्रीभोजदेवव्यपतिः स शिवागमार्थ-

तत्त्वप्रकाशमसमानमिमं व्यधत्त ॥ ३५ ॥

इति श्रीभोजदेवविरचितस्तत्त्वप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः । पशुपतिपाशनिरूपणं वा शैवदर्शनं ।

CLXVIII.

Brahmopanishad-dīpikā. A commentary on the Brahma Upanishad (No. XXIII.) ; by S'añkarānanda.

१६८ । ब्रह्मोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० ७ । पङ्क्तिः ११ । श्लो० २१० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ ब्रह्मोपनिषद् नाम ब्रह्मात्मैक्यावबोधिनी ।

व्याकरिष्यामि तेनेदं ब्रह्म तुल्यतु सर्वदा ॥

समाप्तिवा० । तत् ब्रह्मोपनिषत्पदं व्याख्यातं । पादाभ्यास उपनिषदर्थपरिसमाप्त्यर्थः । इति उपनिषत्समाप्त्यर्थः । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभगवतः कृतिर्ब्रह्मोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मोपनिषदर्थविवरणं ।

CLXIX.

Haṁsopanishad-dīpikā. A commentary on the Haṁsa Upanishad (No. XLI.) ; by S'añkarānanda.

१६९ । हंसेपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्ध । प० ६ । पङ्क्तिः ११ । श्लो० १६० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ हंसेपनिषदो व्याख्यां करिष्येऽहं स एव सत् ।

सम्बन्धाद्युपनिषदां विज्ञेयं तुल्यमव तत् ॥

समान्निवा० । ब्रह्मात्मबोधास्त्रयस्तेन किञ्चिन्मायापिमाचीं प्रतिहन्ति हन्ती ।
 स सर्वजन्तोस्तत एव लोकास्तदेकविद्यासपरा भवन्तु ॥
 इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यानन्दात्मपूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करानन्दभगवतः
 छतिहंसोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।
 विषयः । हंसोपनिषदर्थव्याख्यानं ।

CLXX.

Nārāyaṇopaniṣad-dīpikā. A commentary on the Nārāyaṇa Upani-
 shad (No. XVII.) ; by S'aṅkarānanda.

१७० । नारायणोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।
 विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० २ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ७० । अ० नागरं । आ०
 देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एमियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । ॐ नारायणोपनिषदं भेदपर्वतभेदिनीं ।
 व्याख्यास्ये ब्रह्मविद्यायाः जननीं पापहारिणीं ॥
 समान्निवा० । खण्डितत्वात् ग्रन्थशेषवाक्यं नास्ति ।
 विषयः । नारायणोपनिषदर्थप्रतिपादनम् ।

CLXXI.

Paramahaṁsopaniṣad-dīpikā. A commentary on No. CIV. by S'aṅ-
 karānanda.

१७१ । परमहंसोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।
 विवरणं । परिशुद्धप्रायं सुजीर्णं । प० १२ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ३८० । अ० नागरं ।
 आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्था एमियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । साध्वो परमहंसाभिधानां कोपनिषत्सुधा ।
 पदावलोकनान्तस्था अर्थमाविष्करोम्यहम् ॥
 समान्निवा० । इयं परमहंसानां व्याख्यातोपनिषत्प्रमाया ।
 तदर्थज्ञानजननी मानन्दात्मप्रबोधिनी ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यनान्दात्मपूज्यपादशिष्येण श्रीशङ्करानन्दभगवतं
विरचिता परमहंसोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । परमहंसोपनिषदर्थतात्पर्यव्याख्यानं । ४६ सूत्रायामुल्लिखिता तु इतोऽन्येवेति ।

CLXXII.

Jábálopanishad-dīpikā. A commentary on No. CV. by S'añkara-
rānanda.

१७२ । जाबालोपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । अतिप्राचीनं परिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० २८० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—२ । स्वा० कलिकातास्था एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आं जाबालोपनिषद्वाङ्मां श्लापयन्तीं सुप्रानिधिं ।

करिष्ये प्रीयतां देवोऽविमुक्तो यस्त्येक्षरः ॥

समाप्तिवा० । स्पष्टं स स्वल्पमधिकं वा कालमनुष्ठितसञ्ज्ञासः परमहंसः परमहंसं शब्दाभिधेयं,
नाम निश्चितम्, इति समाप्तिः ।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यनान्दात्मपूज्यपादशिष्यश्रीशङ्करानन्दभगवतः

छतौ जाबालोपनिषद्दीपिका समाप्ता ।

विषयः । जाबालोपनिषदर्थव्याख्यानं ।

CLXXIII.

A'runyupanishad-Dīpikā. A commentary on No. CI., by Sañkarā-
nanda.

१७३ । आरुण्युपनिषद्दीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । अतिप्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ८ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० २४० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०—२ । स्वा० कलिकातास्था एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आरुण्येऽपनिषदं व्याख्यास्ये न्यासमार्गं ।

आनन्दात्मानमायान्तौ गङ्गामिव पयोनिधिं ॥

समाप्तिवा० । उपनिषदन्तरस्यार्थे मदर्थपर्यवसायित्वमित्येतदर्थमिति शब्दः ।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदानन्दात्मभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीशङ्करा-
नन्दभगवतः कृताचार्यपुन्यपदीपिका समाप्ता ।

विषयः । आर्यपुन्यपदीपिविवरणम् ।

CLXXIV.

Snāna-paddhati. A gloss on Kātyāyanā's rules for bathing ; by Harihara.

१७४ । स्नानपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः हरिहरः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धं १५, १६, १७ पत्राणि न सन्ति । प० १८ । पङ्क्ति० ११-१२ ।
श्लो० ४७० । अ० नामरं । आ० देशीयकामजः । का० संवत् १८१२ । स्था०
कलिकातास्था रसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रणेतोऽस्मि हरेरङ्गिसुरसीश्वरमादरात् ।
यज्जगत्पावनं पाथः प्राप्नोतामरसैन्धवं (?) ॥
कात्यायनकृतस्नानविधेर्याख्यापुरःसरं ।
विधास्ये पद्धतिं विद्वत्सदाचारद्विजप्रियाम् ॥

समाप्तिवा० । ताताम्बात्मभगिन्यपत्यधवयुग्जायापिता सद्गुरुः
शिष्याप्राः पितरो महालयविधौ तौर्धे तथा तर्पणे ॥
इति श्रीमन्नामिहोविहरिहरकृतौ कात्यायनोक्तस्नानविधिस्वरव्याख्यानपूर्विका
स्नानपद्धतिः सम्पूर्णा ।

विषयः । कात्यायनकृतस्नानविधिस्वरार्थविवरणं सङ्क्षेपतः स्नानाद्यनुष्ठाननिरूपणञ्च ।

CLXXV.

Bālabcđhīnī. The elements of the Vedānta doctrine ; by S'aṅkara A'chārya. Mr. Hall describes a book of this name as a commentary on the *Vākyasudhā* of S'aṅkara, by an unknown scholiast. Vide his *Contributions*, p. 130.

१७५ । बालबोधिनी ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ९-११ । श्लो० ९० । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०-२ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।
प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमानन्दं मोक्षान्वतिमिरापहं ।
तत्प्रसादबलैव क्रियते बालबोधिनी ॥
समाप्तिवा० । विशुद्धबुद्धयो घोरा ज्ञानदीपकराः करे ।
पश्यन्ति मणिवद्भिस्त्वा तमो ब्रह्म परं तु यत् ॥
इति श्रीशङ्कराचार्यविरचिता बालबोधिनी समाप्ता ।
विषयः । आत्मस्वरूपादिरूपणम् ।

CLXXVI.

A'tmajñānopades'a-vidhi. Lessons on the knowledge of the divine essence ; by S'añkara A'chārya. Mr. Hall notices a treatise of this description under the title of *A'tmajñānopades'a prakaraṇa*. Vide *Contributions*, p. 129.

१७६ । आत्मज्ञानोपदेशविधिः ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।
विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १॥० । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ४८ । अ० नागरं । आ०
देशीयकागजः । का०-२ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।
प्रा० वाक्यं । अनात्मभूते देहादावात्मबुद्धिस्तु देहिनां ।
साविद्या तत्ततो बन्धस्तद्वाशे मोक्ष उच्यते ॥
समाप्तिवा० । एवं ज्ञात्वा कृतकृत्यो भवति नान्यदेत्येवं वेदान्तानुशासनं वेदान्तानुशासनमिति ।
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्भोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य शङ्करस्य
कृतौ आत्मज्ञानोपदेशविधिः सम्पूर्णः ।
विषयः । ब्रह्मविद्या ।

CLXXVII.

Bālabodhini bhāvaparakas'ini. A commentary on No. CLXXV. ; by Rāmachandra Sarasvatī. Hall's *Contributions*, p. 203.

१७७ । बालबोधिनीभावप्रकाशिनी ।

ग्रन्थकारः रामचन्द्रसरस्वती ।

विवरणं । नवीनमपरिशोधितम् । प० १९ । पङ्क्ति० १०—१९ । श्लो० ५५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अस्मिंश्चाख्यं परं ब्रह्म सच्चिदानन्दविग्रहम् ।

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिर्ज्ञं यत्सोऽहं प्रत्यगद्वयः ॥

समाप्तिवा० । प्रसन्नवदनो देवो भक्तलीलात्तविग्रहः ।

अस्मिंश्चानेन कृत्येन तुष्यतां मे मुहुर्मुहुः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्भोविन्दानन्दसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीरघुनाथसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीमद्रामचन्द्रसरस्वतीविरचितायां बालबोधिनीभावप्रकाशिनीयां द्वितीयः कल्पः समाप्तः ।

विषयः । शङ्कराचार्यप्रणीतबालबोधिनीतात्पर्यार्थविवरणं ।

CLXXVIII.

Vākyaṛṛitti savirīti. An exposition of the Vedānta by S'aṅkara Achārya, with an anonymous commentary. Hall's *Contributions*, p. 106.

१७८ । वाक्यवृत्तिः सविवृतिः ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । नवीनं प्रायेण शुद्धम् । प० ८ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । मू० प्रा० स्वर्गस्थितिप्रलयहेतुमच्चिन्त्यशक्तिं

विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्तिम् ।

टी० प्रा० तात्पर्येण वेदान्ता यद्वदन्ति परमं पदं ।

तदहं ब्रह्म निर्भेदं सत्यादिपदलक्षितम् ॥

समाप्तिवा० । मू० स० निरस्तातिशयानन्दवैष्णवं परमं पदं ।

पुनरावृत्तिरचितं कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥

टी० स० वाक्यवृत्तेरित्येव ह्यनी रचिरा रचिता मया ।

यना रचिरतां याता सा मता पुरयोक्तमे ॥

इति श्रीवाक्यवृत्तिप्रकरणं समाप्तम् । इति श्रीमच्छङ्करभगवतः कृता वाक्यवृत्तिः
समाप्ता ।

विषयः । वाक्यवृत्तितात्पर्यार्थविवरणम् ।

CLXXIX.

Yogachandrikā. A manual of Materia Medica and therapeutics.
By Lakshmana, son of Datta.

१७८ । योगचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० १०७ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १७०० । अ० नागरं । आ०
देशीयकामजः । का० संवत् १७५७ । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । विद्योत्पत्तिस्थानसंचारहेतुं जेतुं देवैरादिदेवात् स्मृतं तं ।

सन्दिग्धार्थोदन्वहानुसारनावं देवं प्रत्यूहाटवीदावमीडे ॥

समाप्तिवा० । चिरं चरकसुश्रुतादिरचितानि तन्त्राणि यद्विभाष्य नियतं ततोऽर्थमतिदुर्लभं विल-
रात् । विविच्य सुखसङ्गृहं रचयतो मद्यायास इत्यदधमनिसम्मतस्य गुणगृह्यतासां
मयि ॥ २ ॥

इति श्रीमद्भद्रकृष्णनिर्वंशावतंसदत्तसुतलक्ष्मणविरचिता योगचन्द्रिका समाप्तिमगात् ।

विषयः । सुश्रुतचरकादिमतसङ्गृहीतनानाविधौषधादिनिरूपणं ।

CLXXX.

Bhāva-prakāśa. The nature and treatment of diseases; by Bhāva
Mis'ra; the most elaborate work on the subject in Sanskrit next to
the Charaka.

१८० । भावप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः भावमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं खण्डितम् । प० ५१० । पङ्क्ति० ११ । श्लो० १०००० ।

१ पञ्चावधि ५८ पर्यन्तानि पत्राणि न सन्ति । अ० नागरं । आ० देशीय-

कामजः । का० संवत् १९०४ । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । प्रारम्भे खण्डितत्वात् आद्यवाक्यं नास्ति ।

समाप्तिवा० । यावच्चावनिमण्डलं फणिपतेरास्ते फणामण्डले

तावत् सङ्क्षिप्यजः पठन् परिता भावप्रकाशं श्रुमस ।

विषयः । ज्वरादिनानाविधरोगाणां तदुपशमकौषधादीनाञ्च निरूपणं ।

CLXXXI.

Agni Purāṇa. One of the eighteen great Purāṇas of Vyāsa. Vide Aufrecht's Bodleian Catalogue 7, 79, 84, 103, 277, Wilson, in Journal As. Soc. I. 80.

१८१ । अग्निपुराणम् ।

ग्रन्थकारः वेदव्यासः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धञ्च । पं० ३३० । पङ्क्ति० ६-१० । श्लो० १५००० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० -१ । स्था० कलिकातावासी श्रीयुतवाबुयतीन्द्रमोक्ष-
नटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । त्रिंशत्सरस्वतीं गौरीं गणेशं स्कन्दमीश्वरं ।

ब्रह्माणं वक्रिमिन्द्रादीन् वासुदेवं नमाम्यहम् ॥

नैमिषे हरिमीजाना ऋषयः श्रौतकादयः ।

तीर्थयात्राप्रसङ्गेन स्वागतं सूतमब्रुवन् ॥

समाप्तिवा० । यूयं स्मरत चाग्नेयं पुराणं रूपमीश्वरं ।

सूतो गतः पूजितस्तैः श्रौतकाद्याः हरिं युयुः ॥

इत्याग्नेये महापुराणे पुराणमाहात्म्ये ।

विषयः । अथ मत्स्याद्यवतारवर्णनं रामायणहरिवंशभारतवृत्तान्तकथनं जगत्सर्गवर्णनं वासु-
देवादिपूजाकथनं सार्वदेवदीक्षाविधिः प्रतिष्ठाविधानं पविचारोपणादिविवरणं
प्रतिमासूक्ष्णविधिः प्रासादसूक्ष्णविधिः सौरादिमन्त्रनिरूपणं मण्डलकथनं
विविधमन्त्रकथनं द्वीपवर्षादिकथनं गङ्गादितीर्थमाहात्म्यं ज्योतिषसूक्तवर्णनं मन्त्र-
नारादिविवरणं अश्वैचद्रव्यशुद्धिप्रायश्चित्तविधानं राजधर्मादिवर्णनं व्यवहारप्रद-
र्शनं श्रान्तिविधानं सूर्यवंशविधानं धनुर्वेदवैद्यकगजाश्चिकित्सादिकथनं
मातृव्यवेदतात्पर्यार्थप्रतिपादनं वेदाङ्गानां सङ्क्षेपेण तात्पर्यकथनं नैमित्तिका-
दिप्रलयवर्णनं ब्रह्मज्ञानविवरणादिश्च वर्तते ।

CLXXXII.

Ātma Purāṇa. Dissertations, in verse, on the contents of the Upani-
shads; by Saṅkarānada. Hall's Contributions, p. 116.

१८२ । आत्मपुराणम् ।

ग्रन्थकारः शङ्करानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पञ्चमाध्यायविकलितञ्च । प० २४६ । पङ्क्ति० १६-२० ।
 स्तो० १२०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० -१ । स्था० कलिका-
 तास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ईशानीशादिभेदेन व्याकुलं सकलं जगत् ।

निरीक्ष्य योचियः कश्चिच्छ्रुतार्थग्रहणक्षमः ॥

समान्निवा० । सर्व्वं न आपरं किञ्चित्त एतत्पठन् पुमान् ।

शृण्वन् वदन् विजानन् वै मुच्यते भवसङ्कटात् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्योन्नन्दात्मपूज्यपादश्रियेण शङ्करानन्दभगवता
 विरचित उपनिषद्ब्रह्म आत्मपुराणे अष्टादशोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । अथ १ अध्याये ऐतरेयार्थो वर्णितः । २ अ० कौपीतकुपनिषत्साराथ्यभिहितः ।
 ३+४ अ० वृहदारण्यकमधुकाण्डसाराथ्यवर्णनं । ५ अ० वृहदारण्यकीययाज्ञवल्क्य-
 जनकसंवादप्रदर्शनं । ७ अ० वृहदारण्यकीययाज्ञवल्क्यभैवेथीसंवादकथनं । ८ अ०
 येताश्चतरोपनिषत्साराथ्यविवरणं । ९ अ० काठकोपनिषत्साराथ्यनिरूपणं । १० अ०
 तैत्तिरीयोपनिषत्साराथ्यवर्णनम् । ११ अ० गर्भादुपनिषत्साराथ्यकथनं । १२+१३
 +१४ अ० शान्देग्योपनिषत्साराथ्यवर्णनं । १५ अ० तल्लवकारोपनिषत्साराथ्यक-
 थनं । १६ अ० मुण्डकोपनिषदर्थविवरणं । १७ अ० प्रश्नोपनिषत्साराथ्यकथनम् ।
 १८ अ० ब्रह्मविद्यावर्णनं च वर्तते ।

CLXXXIII.

Kāma-Sūtra. On association, marital and non-marital, with woman.
 By Vātsyāyana.

१८३ । कामसूत्रं ।

ग्रन्थकारः वात्स्यायनः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं नवीनञ्च । पूर्णग्रन्थस्य ३२ अध्यायाः ६० प्रकरणानि ७ अधिकरणानि
 च वर्तन्ते । अथ १ अध्याये ६ अधिकरणानि सन्ति । प० ६० । पङ्क्ति० १७ ।
 स्तो० १२५० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १७८१ ।
 स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । शास्त्रे प्रकृतत्वात् । तत्समवायवोधकेभ्यश्चाचार्य्येभ्यस्तत्सम्बन्धात् । प्रजापतिर्हि प्रजा
 सृष्ट्वा तासां स्थितिनिबन्धनं विवर्गस्य ।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । साम्प्रयोगिकपारदारिकादिसम्प्रदायानां वर्णनं ।

CLXXXIV.

Dādas'āha-hotra-prayoga. Manual for the performance of the *Dādas'āha* or the "twelve-day" ceremony.

१८४ । द्वादशाहचैत्रप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १४५ । पङ्क्ति० ८—१० । श्लो० २५०० । अ० नागरं । आ० देशीयकामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या रसियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । द्वादशाहे चातिरात्रप्रभृतिविशेषा लिख्यन्ते । दृष्टत्पुष्टोतिरात्रः । चारियोजने प्रागुत्तमादङ्गः । तिष्ठामुमेकं मघवन्मापरागाः सोमस्य नुत्वा सुषुतस्य यत्नि ।

समाप्तिवा०। अग्रे विद्येभिः सुमना अनोकोतये अग्रे मयाद्यं न सोमैः क्रतुं न भद्रं हृदिस्पृशम् । श्रद्धामात ॐ हे वैषट् । इति पौर्णमासवदन्यत् । आचलायनपत्रे द्वादशाहचैत्रं समाप्तम् ।

विषयः । सातिरात्रप्रभृतिद्वादशाहाख्ययागीयमन्त्रादिकथनं ।

CLXXXV.

Sambandha-nirṇaya. Enquiry into the nature of the relationship which bars marriage. By Gopāla Nyāyapaṇḥānana.

१८५ । सम्बन्धनिर्णयः ।

ग्रन्थकारः गोपालन्यायपञ्चाननः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं सुजीर्णम् । प० ७ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो०—? । अ० नागरं । आ० देशीयकामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या रसियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । सम्बन्धसु सपिण्डसमानोदकसुगोत्रसमानप्रवरबान्धवभेदात्पञ्चविधः । तत्र सापिण्डमाह शङ्कः । सपिण्डता तु सर्वेषां गोत्रतः साप्तपौरुषी ।

समाप्तिवा०। अग्निं परिगता या तु पुनर्भूप्रसवा च या । इत्येताः काश्यपेनाज्ञा ददन्ति कुलमग्निवत् । छतकौतुकमङ्गला छतकङ्कणचा++यः । इति श्रीगोपालन्यायपञ्चानन-भट्टाचार्यछतः सम्बन्धनिर्णयः सम्पूर्णः ।

विषयः । विवाद्याविवाह्यादिनिरूपणं ।

CLXXXVI.

Subodhiní. A commentary on the Śrauta Sūtra of Baudháyana.

१८६ । सुबोधिनी ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनं प्रायशः श्रुतम् । प० ७९ । पङ्क्तिः १२ । श्लो० २६२८ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकामजः । का० संवत् १८१४ । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आधानं सविकारं सप्रपञ्चमुक्त्वा ज्ञानप्राप्तमग्निर्योजमाह । पुरादित्यस्यालमयात्
गार्हपत्यमुपसमाधायान्वाहार्यपचनमाहुत्य ज्वलन्तमाहवनीयमुद्धरति ।

समाप्तिवा० । व्याख्यानं दशाध्यायी यथाशास्त्रं यथासति ।

तत्तत्सुषुप्नु विद्वांसः प्रीयतां मे सदा शिवः ।

इति बौधायनसूत्रविहितौ सुबोधिनीं द्वावव्याख्यानं सम्पूर्णम् । सम्पूर्णा च
दशाध्यायी ।

विषयः । बौधायनसूत्रार्थविवरणं । १८९ सूत्रायां समुल्लिखिता तु इतो विभिन्नैवेति ।

CLXXXVII.

Rudra-padphati. Manual for the adoration of Rudra, according to the Taittirīya Sākhā of the Black Yajur Veda. By Nārāyaṇa Bhaṭṭa, son of Rames'vara Bhaṭṭa.

१८७ । रुद्रपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः नारायणभट्टः ।

विवरणं । प्रचीनं परिश्रुतम् । प० ६९ । पङ्क्तिः ८—१० । श्लो० ११०० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकामजः । का० संवत् १८२८ । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । भद्ररामेश्वरमुतो भद्रनारायणः कृती ।

प्रणम्य रामं तनुते रुद्रानुष्ठानपद्धतिम् ॥

तत्र तावदुपयज्यनेकासु यजुःशाखासु रुद्रः पश्यते तथापि तैत्तिरीयशाखानुसारेण
रुद्रप्रयोग उच्यते ।

समाप्तिवा० । रामेश्वरभट्टात्मजनारायणसूरिणा काश्यां ।

कर्मठसज्जनतुष्टैः रुद्रानुष्ठानपद्धती रचिता ॥
 ग्रन्थाननेकानालोच्य विचार्य सदसच्च यः ।
 छतः श्रमलोभ विभुः शङ्करः प्रीयतां मम ॥
 इति श्रीरामेश्वरभट्टसुनूनारायणभट्टकृता रुद्रपद्धतिः ।

विषयः । रुद्रसम्बन्धिजपहोमादिप्रयोगः ।

CLXXXVIII.

Rudra-Bhāṣya. Explanation of the Mantras for worshipping Rudra. By Śāyana Āchārya.

१८८ । रुद्रभाष्यं ।

ग्रन्थकारः सायणाचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः शुद्धम् । पं० १७ । पङ्क्ति० ८—९ । स्तो० २६२ । अ० नागरं ।
 आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७०५ । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक्
 सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । रुद्राणां व्याख्यानं वक्ष्यामि । यज्जपो मोक्षाय सालोक्यव्याधिनाशः प्रयोजनम् ।
 तच्च जाबालोपनिषत् ।

समाप्तिवा० । नमो रुद्रेभ्य इत्येष श्रुतिव्यादिविभेदतः ।

वेधा भिन्नस्ततो होमे षण्मन्त्रा इह कीर्तिताः ॥

इति सायणाचार्यविरचिते रुद्रभाष्ये एकादशोऽनुवाकः समाप्तः ।

विषयः । रुद्रसम्बन्धव्याख्यानम् ।

CLXXXIX.

Uttaragītā-Bhāṣya. A commentary, by Gauḍapāda Āchārya, on the *Uttara Gītā*—a metaphysical dissertation on the model of the *Bhagavad Gītā*.

१८९ । उत्तरगीताभाष्यं ।

ग्रन्थकारः गौड़पादाचार्यः ।

विवरणं । नवीनं परिशोधितम् । पं० २१ । पङ्क्ति० ९—११ । स्तो० ६०० । अ० नागरं ।
 आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । मू० प्रा० वा० । यदेकं निष्कलं ब्रह्म व्योमातीतं निरञ्जनं ।

टी० प्रा० वा० । अखण्डं सच्चिदानन्दमवाङ्मनसगोचरम् ।

आत्मानसखिलाधारमाश्रयेभौटसिद्धये ॥

इह खलु भगवानर्जुनः धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे इत्यादि ।

समाप्तिवा० । मूलसमाप्तिवा० । भूतवस्तुन्यशेषित्वे पुनर्जन्म न विद्यते ।

टी० समाप्तिवा० । आत्मयोगमवोच्यो भक्तियोगश्चिरामणिम् ।

तं वन्दे परमानन्दं नन्दनन्दनमौचरम् ॥

इति गौड़पादाचार्यविरचितायामुत्तरगीताव्याख्यायां तृतीयाध्यायः समाप्तः ।

विषयः । तत्त्वबुभुत्सुमर्जुनं प्रति आत्मतत्त्वादिकथनं ।

CXC.

Rāsasundara Mahākāvya. An epic poem, by Sundara Deva, a physician, illustrating the principles of rhetoric ; with an anonymous commentary. The MS. is incomplete and contains only the 21st canto.

१८० । राससुन्दरमहाकाव्यं सुन्दरालङ्कारकाव्यवृत्तिसहितं ।

ग्रन्थकारः सुन्दरदेववैद्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं खण्डितञ्च । प० २४ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ७०० । अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का० संवत् १७६९ । स्था० कलिकातास्था रसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । २१ सर्गस्य प्रा० वा० । रासेन तारा वभुरेणनेवाः आन्ताः प्रगेनन्तकलाधिपेन ।

परालयं प्राप्य सुशेष्यसन्ता ह्यानि भद्रं साध्या इवाय जगुः ॥

समाप्तिवा० । श्रीमत्काश्यपगोत्रपावनजनेर्देवोपनाम्नो भिषग्-

गोविन्दात्मजसुन्दरस्य मुरजिच्छीरासलीलोत्तमे ।

साहित्याद्यसुराससुन्दर इति ध्वन्यर्थशब्दाद्भुते

काव्येऽग्राद् गुणभूषणाञ्जनरसप्रायेतिसर्गः शुभः ॥

इति श्रीमत्काश्यपगोत्रपवित्रतिलकद्विजवरकुलालङ्कारचूडामणिमुकुटमणिमरी-

चिनीराजितपदारविन्दगोविन्ददेवसुतागदङ्कारधुरीणसाहित्यार्णवकर्णधारश्रीसुन्द-

रदेववैद्यविरचिते राससुन्दरमहाकाव्ये सुन्दरालङ्कारकाव्येऽग्रादलङ्कारनिष्-

पणे चन्द्रासख्यौदयवर्णनं नामैकविंशतिकः सर्गः ।

समाप्तमिदं चित्रकाव्यम् ।

विषयः । उपमाद्यलङ्कारनिरूपणं । अथ केवलमेकविंशतितमसर्गो वर्तते ।

Piṅgala-Sāstra. A treatise on versification in the Prākṛita dialect.

१८१ । पिङ्गलशास्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । पं० १६ । पङ्क्ति० १५ । श्लो० —? । अ० नागरं । आ०

देशीयकागजः । का० —? । स्था० काशीवासी श्रीयतवालुहरिचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आज्ञायणाभियाणकुवणवसिविया हरिसं जननी प्ररसवस्तयव्रवदासुसत्ता जय-
उज्जिणवाणी ।

समाप्तिवा० । इति श्रीनिशिपालचन्द्रः समाप्तं । इति श्रीपिङ्गलशास्त्रं समाप्तं ।

विषयः । यतिमावाच्यन्दःप्रस्तारादिविवरणं ।

Sadāchāra-Saṅgraha. The religious duties of well behaved men, illustrated by extracts from the Purāṇas.

१८२ । सदाचारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशुद्धं सुजीर्णम् । पं० ८८ । पङ्क्ति० ११—१२ । श्लो० २६०० । अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का० —? । स्था० कनिकातास्या एमियाठिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीमत्सुकच्छपवराहसिंहकुञ्जराभाभिरामहलध्वगुधकक्षिकूपान् ।

एको हिताय अगतः स्थितिभङ्गसर्गान् धत्ते स मामगतु वाचमलङ्कारोतु ॥

समाप्तिवा० । जयति जयति देवो देवकीनन्दनार्थं

जयति जयति लक्ष्मो वृष्णिवंशप्रदोपः ।

जयति जयति मेघश्यामलः कोमलाङ्गो

जयति जयति श्वोभारनाशो मुकुन्दः ॥

इति श्रीसदाचारसङ्ग्रहे विष्णुभक्तिविषयवर्णने वार्षिकपर्वसु क्रियाविधानवर्णनं
नाम नवमप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । नानापुराणैतिहासासुद्धतपदैर्दीक्षास्नानादिविविधसदाचारप्रतिपादनं ।

Mánasa-pujana. A hymn to Durgá, in which the author, Vijaya-ráma Áchárya, makes a variety of offerings to that divinity.

१६३ । मानसपूजनं ।

ग्रन्थकारः विजयरामाचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० २६ । पङ्क्ति० ६-१० । श्लो० ४५० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एमियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ब्रह्माजेशपुरन्दरादिविबुधानीकसुरच्छेखरा-
स्त्रिष्टसृष्टमणिप्रदीपनिकरैर्नीराजिताङ्गिद्वये ।

संसारानलदह्यमानमनिर्गमकावण्यवारां निधे
मातर्मां शरणगतं शरणदे दीनं समालोकय ॥

समाप्तिवा० । ब्रह्माण्डाधारभूतां विविधमणिगणालङ्कृतां रक्तवस्त्रां
बन्दे ब्रह्मादिवन्द्यां विपुरश्चरबधूं स्तुत्यं सोमाग्निनेत्रां ॥

इति श्रीमच्चतुर्भुजाचार्यचरणसरोजनिवसितमनश्चरीकाक्षादितचिन्मकरन्दश्रीम-
द्विजयरामाचार्यविरचितं श्रीमानसपूजनं सम्पूर्णम् ।

विषयः । अष्टदुर्गास्तोत्रं ।

Sabdas'akti-prakás'iká-prabodhiní. A commentary, by Rámabhadra-Siddhántavágis'a, on the *S'abdas'akti-prakásiká* of Jagadís'a Tarkálañkára, a Nyáya treatise on testimony as a proof.

१६४ । शब्दशक्तिप्रकाशिकाप्रबोधिनी ।

ग्रन्थकारः रामभद्रसिद्धान्तवागीशः ।

विवरणं । नवीनं प्राथमपरिशुद्धं । पं० ४२ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० १२०० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एमियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । विद्यतात जगन्मातरेवं गौरीगिरीशयोः ।

मित्रः सम्भाषया स्मरं चेरम्बं समुपास्यते ॥

समाप्तिवा० । संशयकोटितायामनुभवस्य बाधितत्वात् इत्याशयेनाकर्तव्यत्वात् साक्षरमेवञ्चितः ।

इति नवदीपीयमहामहोपाध्यायशेखरामभद्रसिद्धान्तवागीशभट्टाचार्यविरचिता शब्द-
शक्तिप्रकाशिकाप्रबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । नैमित्तिक्यादिसञ्ज्ञानामधात्वादिप्रतिपादकशब्दशक्तिप्रकाशिकार्यविवरणं ।

CXCV.

Aurdhadehika-paddhati. A Compendium of the funeral rites to be observed for a Bráhmaṇa who has cherished the sacred household fire. By Náráyaṇa Bhaṭṭa, son of Rámes'vara Bhaṭṭa.

१८५ । और्द्धदेहिकपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः नारायणभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । २ पत्रे नलः । पं० ६५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ११०० ।
अ० नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एशियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । आसन्नमरणं पित्रादिकं पुत्रादिस्त्रीर्थं नीत्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् । तदीयं स्वयं वा
कुर्यात् । तद्यथा । तच्च पद्व्यब्दं सार्द्धाब्दं वा यथाशक्ति तदैव सुवर्णादिप्रत्या-
स्त्रायद्वारा कुर्यात् ।

समाप्तिवा० । भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।

व्यधत्त रचिरां काश्चामौर्द्धदेहिकपद्धतिम् ॥

आश्रयायनमार्गेण सन्नि पद्धतयः शतम् ।

ताभ्यस्तस्य विशेषो यः पण्डितैः सोऽवधार्यताम् ॥

इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्यहोराक्षुरश्रीमद्रामेश्वरभट्टस्त्रुश्रीमद्भट्टनारायणसुतो प्र-
योगरत्ने और्द्धदेहिकपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । साम्प्रिकपित्रादिमरणोत्तरकर्तव्यानुष्ठानविशेषनिरूपणं ।

CXCVI.

Vṛihaspatisava-prayoga. A guide to the performance of the *Vṛihas-
pati-sava* ceremony; by Govinda.

१८६ । वृहस्पतिसवप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः गोविन्दः ।

विवरणं । प्राचीनं अपरिशुद्धम् । पं० २ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० ७५ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एशियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । दृष्टस्थितिसवो नाम वसन्तो क्रियतामयं ।
 वसन्त एव कर्तव्यः स्वतन्त्रो नियमेन तु ॥
 समाप्तिवा० । दृष्टस्थितिसवस्यास्य कृतः सङ्क्षेपतो मया ।
 अभ्यधायि प्रयोगोऽयं गोविन्देन मनीषिणा ॥
 इति दृष्टस्थितिसवप्रयोगः समाप्तः ।
 विषयः । दृष्टस्थितिसवस्थायगीयज्ञोवादिनिरूपणं ।

CXCVII.

Dādas'āha-prayoga-vritti. A handbook for the performance of the *Dādas'āha* ceremony. This work is different from the one noticed under No. CXXXIV.

१८७ । द्वादशाहप्रयोगवृत्तिः ।

ग्रन्थकारः—?
 विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ४॥० । पङ्क्तिः १४—१७ । श्लो० १८० । अ० नागरं ।
 आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एसियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । अथ द्वादशाहप्रयोगो वक्ष्यते । अयं द्वादशाहो द्विविधः अहीनः सवयेति ।
 समाप्तिवा० । पूर्व्वं हृदयशूलोद्वासनं न कृतं चेद्देवोद्देनोद्वासनं कर्तव्यं । पत्नीसंयाजान्तमग्नि-
 होमवत् । समाप्तः शृष्टसवे शृष्टशमनीयप्रयोगः । द्वादशाहप्रयोगवृत्तिः समाप्ता ।
 विषयः । द्वादशाहसवविवरणं ।

CXCVIII.

Paundarika-prayoga. A manual for the performance of the *Paundarika* ceremony.

१८८ । पौण्डरीकप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः—?
 विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० १ । पङ्क्तिः ४ । श्लो० ५ । अ० नागरं । आ०
 देशीयकागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्या एसियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । अथेदानीं पौण्डरीकप्रयोगो वक्ष्यते । तस्य परिमिता दीक्षा द्वादशोपसदः ।

समाप्तिवा०। प्रथमादिष्वहःसु सहस्रं सहस्रं ददाति । अन्यत् सर्व्वं द्वादशाहवत् पशुकृत्तिरि-
त्यादि चरति । इति पौण्डरीकप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । पौण्डरीकाख्यसचीयानुष्ठाननिरूपणं ।

CXCIX.

Mahāvratā-prayoga. A manual for the performance of the *Mahāvratā* ceremony.

१८८ । महाव्रतप्रयोगः ।

प्रत्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्ति० १२—१५ । श्लो० ७६ । अ० नागरं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ महाव्रतस्य प्रयोगो वक्ष्यते । स्वर्गकामस्य महत्त्वप्राप्तिकामस्य वा महाव्रतं ।

समाप्तिवा०। प्रथमवपट्कारहोमानन्तरं प्रतिप्रस्थाता प्राजापत्यमतिप्राज्ञं जुहोति । अन्यत् सर्व्व-
मग्निष्टोमवत्समाप्यते । महाव्रतप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । महाव्रताख्ययागस्यानुष्ठाननिरूपणं ।

CC.

Pās'ukādi-prayoga-sūtra. Rules for the performance of the *Pās'uka* and other Vedic ceremonies.

२०० । पाशुकादिप्रयोगसूत्रम् ।

प्रत्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायम् । प० २२ । पङ्क्ति० १५—१६ । श्लो० १००० । अ०

नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्रा एसियाटिक्
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । अथ पाशुकः प्रकृत्यते । तत्र पशुर्नित्यः काम्यश्च । तत्र नित्यः षट्सु मासेषु याव-
ज्जीवं प्रयोज्यः । माघमासे अविष्टानक्षत्रगते सवितर्येकस्य पशोः कालः ।

समाप्तिवा०। ज्योतिरतिरात्रः सन्निष्ठते सूर्याचन्द्रमसोरेतत्प्रायुज्यं सलोकतामाप्नुवन्ति स एतेना-
यनेन यन्ति य उ चैनदेवं विदुर्य उ चैनदेवं विदुः । ५० इति उत्तरा चितिः
समाप्ता ।

विषयः । पाशुकसोमयागवक्षणप्रघासादिष्वग्निविधिसिद्धवैदिकप्रयोगविधिः ।

[१०८]

CCI.

Karma paddhati. Rules for the performance of the marital ceremony.

२०१ । कर्मपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २० । पङ्क्ति० ६-१० । श्लो० २५० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १९२८ । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक्
सोसाइटी ।
प्रा० वाक्यं । विष्टरः पाद्यम् अर्घ्यं आचमनीयम् मधुपर्कः इति आसादयेत् । अथ वरसोरणमा-
गतः । प्रथमं शान्तिपाठः ।
समाप्तिवा० । माता मातुल्यं कृत्वा योगेश्वरगोवन्देयोः पूजनं कुर्यात् । इति कर्मपद्धतिः समाप्ता ।
विषयः । विवाहसंस्कारप्रयोगः ।

CCII.

Nāḍijnāna. On the examination of the pulse for the ascertainment of disease. By Āttreya.

२०२ । नाडीज्ञानं ।

ग्रन्थकारः आचेयः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ७-८ । श्लो० २६ । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागजः । का० संवत् १८४४ । स्था० कलिकातास्था एशियाटिक्
सोसाइटी ।
प्रा० वाक्यं । अतः परं प्रवक्ष्यामि नाडिकाज्ञानमुत्तमम् ।
येन विज्ञानमात्रेण ज्ञायन्ते रोगसङ्कराः ।
समाप्तिवा० । भिषक् रोगान् वदेत् पश्चात् मुनिरात्रेयभाषितम् । दर्शनं स्पर्शनं प्रश्नश्चतुर्थं ना-
डिलक्षणं ॥ इति आचेयप्राक्तनाडीज्ञानं सम्पूर्णम् ।
विषयः । नाडीनिरूपणम् ।

CCIII.

Drabyagūṇa-Satas'loki. Materia Medica in a hundred verses ; by Trimalla Bhaṭṭa.

२०३ । द्रव्यगुणशतश्लोकी ।

ग्रन्थकारः विमलभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्राच्यम् । प० १८ । पङ्क्ति० १ । श्लो० १५० । अ० नागरं ।
आ० देशीयकागज । का० संवत् १५५५ । स्था० कलिकातास्था एसियाटिक
सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । श्रीकण्ठं गिरिजामणेशसहितं नत्वा शरणं सतां
नानाद्रव्यगुणागुणान् कथयतो ग्रन्थान् विचार्यसकृत् ।
पथ्यापथ्यविदे गुणागुणयुतं यदस्तु तोयादिकं
तत्पुङ्खेपतया प्रवीतिं चि शतश्लोका विमलः कविः ।
समाप्तिवा० । अदोषा सानन्दं गदिविरचितलोचनविद्या शिवा
मे नैवैव्यं जनयति सदानन्दजननी ।

इति श्रीविमलभट्टविरचिता द्रव्यगुणशतश्लोकी समाप्ता

विषयः । जल्लवणाद्वादिद्रव्याणां गुणदोषनिरूपणं ।

No. CCIV.

Muhūrta-sarvasva. Astrological Calendar; by Raghuvīra.

२०४ । मुहूर्तसर्वस्व ।

ग्रन्थकारः रघुवीरः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १६ । पङ्क्ति० ११-१२ । श्लो० ४५० । अ०
नागरं । आ० देशीयकागज । का० संवत् १८१८ । स्था० कलिकातास्था
एसियाटिक सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । गौरीपुत्रं नमस्कृत्य दौक्षितं विठ्ठलं गुरुं । मुहूर्तानाम् सर्वस्वं रघुवीरेण रच्यते ॥
समाप्तिवा० । श्रीशालिवाहने शाके सप्तपञ्चतिथिप्रमे । चक्रे मुहूर्तसर्वस्वं रघुवीरो विमुक्तके ॥
इति श्रीविठ्ठलदोचितात्मजरघुवीरव्योतिर्विरचिते मुहूर्तसर्वस्वे मिश्रप्रकरणं
समाप्तं ।

विषयः । अथ संवत्तरप्रकरणं तिथिप्रकरणं वारप्रकरणं करणप्रकरणं योगायुगप्रकरणं
नक्षत्रप्रकरणं सङ्क्रान्तिप्रकरणं गोचरप्रकरणं संस्कारप्रकरणं विवाहप्रकरणं याचा-
प्रकरणं गृहप्रकरणं गृहप्रवेशप्रकरणं अयकडचक्रप्रकरणं मिश्रप्रकरणं च विद्यते ।

No. CC V.

Rasadrāmrita. On pharmaceutical preparations of mercury
and other metallic substances; by Rāma Sena,

२०५ । रससारासृतं ।

ग्रन्थकारः रामसेनः ।

विवरणं । परिशुद्धप्राथं सम्पूर्णं प्राचीनम् । पं० १८२ । पङ्क्ति० २० । स्तो०—? अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागज । कां—? । श्या० नवद्वीपगोदाडिवासिबावु उमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । गोपीजनपदं वन्दे नित्यमानन्दरूपकम् । विभक्तललितं श्वासं तिर्यग्धोवं मनोहरम् ॥
शालिनायकताद्वन्द्यादित्यनायकताकथा । गञ्जनानन्दनाथादेः सारं नीत्वा प्रयत्नतः
नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं सुस्तिग्धं वाञ्छितप्रदम् । रससारासृतो ग्रन्थो रामसेनेन वक्ष्यते ॥
समाप्तिवा० । सर्वचूर्णमेकीकृत्य तत्समानं शोधितं शक्राजन्तचूर्णं सर्वद्रव्यस्य समां शर्करां
छतमधु तत्समं कपूरकथं सर्वं मोदकं कार्यम् । कामाग्निमन्दीपनमोदकं
इति वृष्याधिकारः ॥ समाप्तथायां रससारासृतो ग्रन्थः ।

विषयः । अस्मिन् पथ्यादधादीनां विशदा व्यवस्था रसायनव्यवस्था च विद्यते ।

No. CCVI.

Gūḍhabodhaka. An essay, by Heramba Sena, on certain diseases and the medicines most appropriate for them.

२०६ । गूढबोधकः ।

ग्रन्थकारः हेरम्बसेनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । पं० १४५ । पङ्क्ति० १० । स्तो०—? । अ० वङ्गीयं ।
आ० देशीयकागज । कां—? । श्या०, नवद्वीपगोदाडिवासिबावु उमेश-
चन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । नमो गणेशाय शिवाशजाय गजेन्द्रवज्राय चतुर्भुजाय ।

कुबुद्धिनाशाय वरप्रदाय योगार्थिने सिद्धसुखेवकाय ॥

चक्रपाणिपदद्वन्द्वं वन्दे वन्द्यं महेश्वरम् ।

माधवं नित्यनाथम् नित्यं मूर्द्धि कृताञ्जलिः ॥

यत् प्रसिद्धं तद्वानि यस्य योगेयु योगिकं ।

ततः सर्वं प्रयत्नेन सारमेकीकृतं मया ॥

रसरत्नाकराचन्द्रादन्यपुस्तकसङ्कल्पात् ।

माहेश्वरात् समाकृत्य सङ्ग्रहे गूढबोधकः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् ग्रन्थशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । आधीनां लक्षणानि शान्तिसमुपायाश्च विद्यन्ते ।

No. CCVII.

Paryāyaratnamālā alias *Rājavallabha*. By Rājavallabha. Treats concisely of food, drinks, baths, dress, habitation, diurnal duties, and other subjects of hygiene. It includes also the names of a number of medicines arranged in classes.

२०७ । पथ्यायरत्नमाला ।

ग्रन्थकारः राजवल्लभः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । पं० १२ । पङ्क्ति० ८-१० । स्तो०—१ । अ० वङ्गीयं । आ० देशीयकागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपगोयाङ्गिवासि-
वावुत्तमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमं देवं दुःखत्रयहरं हरं । संसारसागरबाणक्षेतुं सेतुमिवोत्थितं ।
पथ्यायरत्नमालेयमायुर्वेदार्णवोत्थिता । विविच्यते मया सारो नातिसङ्क्षेपवित्तरात् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वेन शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । पथ्यौषधादित्यवस्थापनं ।

No. CCVIII.

Pathya-vidhāna. On dietetics in health and disease.

२०८ । पथ्यविधानं ।

ग्रन्थकारः—१ ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । पं० १२ । पङ्क्ति० ८-१० । स्तो०—१ । अ० वङ्गीयं
आ० देशीयकागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपगोयाङ्गिवासिवावुत्तमेश-
चन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । विनापि भेषजैर्बोधिः पथ्यादेव निवर्तते । न तु पथ्यविहीनस्य भेषजानां शतैरपि ॥
तस्माद्यत्नेन सदैवैः पथ्यापथ्यं सुनिर्णीतम् । विज्ञातव्यं चरादीनां रोगिणां शक्यप्रशान्तये ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अस्मिन् पथ्यप्राधान्यं विद्यते तस्य प्रकाराच्च ।

No. CCIX.

Dravyaguna. By Nārāyaṇa Dāsa. A short treatise on the proper-
ties of various drugs, as also of the different alimentary substance-
in common use among the Hindus of Bengal.

२०८ । द्रव्यगुणः ।

ग्रन्थकारः नारायणदासः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० ४ । पङ्क्ति० ५ । स्तोत्रं—१ । अ० वङ्गीयं ।
आ० देशीयकागजः । कां—१ । स्था० नवद्वीपगोयाडिवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । परमानन्दसन्देशकरं भद्रकरं सतां । इन्दिरामन्दिरं वन्दे गोपालं नन्दनन्दनम् ॥

श्रीनारायणदासेन कविराजेन धीमता । प्रतिस्मिन्मृत्युते द्रव्यगुणोऽयं राजवत्सभः ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । पानीयादिद्रव्याणां गुणनिरूपणं औषधिव्यवस्था च विद्यते ।

No. CCX.

Paribhāṣā. A guide to medical technicalities ; by Nārāyaṇa Dāsa.

११० । परिभाषा ।

ग्रन्थकारः नारायणदासः ।

विवरणं । अनतिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ० । पङ्क्ति० २-५ । स्तोत्रं—१ । अ० वङ्गीयं । आ०
देशीयकागजः । कां—१ । स्था० नवद्वीपगोयाडिवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । जयति गणैकदीपः प्राचीवदनैकदर्पणस्तपनः ।

उदयाचलैकतिलकस्त्रिभुवनमुकुटैकसाणिक्यं ॥

अव्यक्तानुक्तसंश्लेषोक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।

परिभाषाः प्रकाशने दीपीभूताः सुनिश्चिताः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अनुक्तभागादिकद्रव्यस्य समभागादिप्रतिपादनं यथोक्तद्रव्यान्नामे प्रतिनिधिविधानञ्च ।

No. CCXI.

Gaṇādhyāya. By Parameśvara Rakṣhita. Classification of medicines.

२११ । गणाध्यायः ।

ग्रन्थकारः परमेश्वररक्षितः ।

विवरणं । प्राचीनमशुद्धं सम्पूर्णञ्च । प० ६ । पङ्क्ति०—० । स्तोत्रं—१ । अ० वङ्गीयं ।
आ० देशीयकागजः । कां—१ । स्था० नवद्वीपगोयाडिवासिवावुउमेशचन्द्रदत्तः ।

प्रा० वाक्यं । विदारिमण्यथा युक्तो जीवकर्मभक्तैः सह ।

दन्तिपणो एयक्पर्णो शकशिल्पिः शनावरी ॥

समाप्तिवा० । समस्तवर्गमर्द्धं वा यथास्तुभसयापि वा ।
कल्ककायरजःस्नेहलेहाद्यै र्थोजयेत् गणान् ॥
इति श्रीपरमेश्वररचितकृतो गणाध्यायः समाप्तः ।
विषयः । गणपठितौषधादिकथनं ।

No. CCXII.

Rituguna. On the effect of drugs and alimentary substances as influenced by the seasons.

२१२ । ऋतुगुणः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं च । प० १५ । पङ्क्ति०—८-९ । श्लो—१ । अ० वहीथं ।
आं देशीयकागजः । कां—? । स्था० नवद्वीपगेयादिवासिवातुमेशचन्द्रदासः ।
प्रा० वाक्यं । मासैर्द्विसहस्रैर्मार्गैश्चैः क्रमात् पट्टतयः स्मृताः ।
परिसमाप्तिवाक्यं । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।
विषयः । अस्मिन् ऋतुरसधान्यशाकलवणफलतैलचौरदधितक्रष्टतादीनां गुणा विद्यन्ते ।

No. CCXIII.

Yoga-chandrikā. An essay on the Yoga system of philosophy. It is probably the same work which is quoted in the Hatha-sanketa-chandrikā of Sundara Deva. Hall's Contribution, 17.

२१३ । योगचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं सम्पूर्णं च । प० ० । पङ्क्ति० ६-० । श्लो—२ । अ० वहीथं ।
आं देशीयकागजः । कां—? । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीसतीशचन्द्रदासः ।
प्रा० वाक्यं । भिक्षा मूलाभिधानं तदनु रसदलं चारिजं वायुयोगात् ।
भूयो द्विद्वादशार्णं अरदलललितं दग्धपक्वमदत्तं ॥
प्राप्य श्रीनाथसज्जं जननि जनयसि क्षेमकृत् योगिनां यत् ।
पौथूषं तेन मातर्विरचय सततं मामतिशोणपुण्यं ॥
समाप्तिवा० । शेषे खण्डितत्वात् अन्तिमवाक्यं नास्ति ।
विषयः । योगनिरूपणं । १०९ सूत्रासमुद्दिष्टा तु वैयक्योया इत्येतस्या एतदीयप्रमाणं
चट्टदीपिकायामुक्तं ॥

Máyá Tantra. The rigin and adoration of Máya and the myjs-
tic diagrams appropriate for her worship.

२१४ । मायातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० १० । पङ्क्तिः ८ । स्तो० २९० । अ० बह्वीयं । आ

देशीयकागजः । कां—? स्या० कलिकाताम्रयीयुक्तवावृथतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । ईश्वर उवाच । शृणु देवि प्रवक्ष्यामि तत्त्वमन्यत् यथा पुरा ।

समाप्तिवा० । इति ते कथितं देवि रहस्यं परमाद्भुतं । न कश्चित् प्रवक्तव्यं यदि तेऽस्मिदया मयि
इति मन्त्रातं च सप्तमः पटलः ॥

विषयः । १ पटले मायोत्पत्तिः । २ मायारानं । ३ देव्या यन्त्ररत्नादिविधानं । ४ मन्त्र-
पुरस्करणं । ५ दुर्गनामफलकथनं । ६ योगतत्त्वकथनं । ७ यन्त्रविशेषकथनं ।

Nila Tantra. A dialogue between Mahádeva and Durgá, on the
mode of worshipping Dakshiná Kálí, and performing the diverse
ceremonials of that worship.

२१५ । नीलतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । प्राचीनतममपरिशुद्धं । प० ५ । पङ्क्तिः ८ । स्तो०—? । अ० बह्वीयं । आ० देशीय-
कागजः । कां—? । स्या० नवद्वीपलक्षणनगरमहाराजश्रीमतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरीकण्ठं देवदेवं जगद्गुरुम् । सदा स्मरेमुखी दुर्गा पप्रच्छ नगनन्दिनी ॥

चतुःपट्टि च तन्त्राणि कृतानि भवता प्रभो । तेषां मध्ये प्रधानानि वद मे करणानिधे ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । दक्षिणकालिकायाः पुरस्करणनैमित्तिकार्थनकुलपूजादिविधानं ।

Navaratnesvara Tantra. On fasts, penance, meditations and the
worship of Kálíká and other Sáкта divinities.

२१६ । नवरत्नेश्वरतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । प्राचीनतमपरिग्रहः । प० ५ । पङ्क्ति ०.८ । श्लो०—१ । अ० बङ्गीयं । आ०
 देशीयकागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीसतीशचन्द्ररायः ।
 प्रा० वाक्यं । हिमवच्छिखराभौं स्वच्छन्द्याक्षं भस्मेश्वरं । तपोमुष्णपदद्वन्द्वं प्रेषाच्च जगदग्निका ॥
 भयादहं न प्रच्छामि भगवन् भगवैरव । भवार्णवनिमग्नानां त्वमुदुर्गुमिश्राहंसि ॥
 नवरत्नेश्वरं तन्त्रं स्वच्छन्दपदमस्मितम् । पुरा मयि समाज्ञातुं निर्भये जगदीश्वरः ॥
 समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।
 विषयः । कालिकायाः पूजाध्यानजपादिविधानं ।

No. CCXVII.

Mahākālī Tantra. Discourse on the adoration of Mahākālī.

२१७ । महाकालीतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।
 विवरणं । प्राचीनतमपरिग्रहः । प० ७ । पङ्क्ति ०—८ । श्लो०—१ । अ० बङ्गीयं । आ०
 देशीयकागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीसतीशचन्द्ररायः ।
 प्रा० वाक्यं । पार्वत्युवाच । देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन ।
 येयं त्वया महाविद्या प्रोक्ता देव सुदुर्लभा ॥
 यस्यास्तु ज्ञानभावेण कृतार्था तु न संशयः ।
 किन्त्वस्या मन्त्रतन्त्राणि न ज्ञातानि महानघ ॥
 तदेव कथयस्वाद्य यदि तेऽस्मि लपामयि ॥
 समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।
 विषयः । महाकाल्याः पूजनध्यानादिनिरूपणं ।

No. CCXVIII.

Rāja-mārtanda alias *Yogasīra Sangraha*. A treatise on the preparation of medicated oils and other compound medicines, attributed to Rājā Bhoja Deva of Dhārā.

२१८ । राजमार्तण्डनामयोगसारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः भोजदेवः ।
 विवरणं । प्राचीनतमपरिग्रहः सुजीर्णः । प० २५ । पङ्क्ति ८ । श्लो० ५६० । अ०
 नागरं । आ० देशीयकागजः । का०—१ । स्था० एसियाटिक् सोसाइटी ।
 प्रा० वाक्यं । नीलस्त्रिध गिरीन्द्रजालकलतामसद्वन्द्वसूचः

चन्द्राग्रयुतिशब्दं द्रवदनः प्रोत्पद्युप्रध्वनिः ।
 लोलोद्देककरप्रहारदलितोद्दामद्विपेन्द्रः त्रिधं
 दिश्याद्देऽग्निशिखापिङ्गनयनखण्डोत्पद्माननः ॥
 दृष्ट्वा रोगैः समपैर्जनमवशमिसं सर्व्वतः पीयमानं
 योगानां सङ्ग्रहोऽयं नृपतिशतशिरोधिष्ठिताजेन राज्ञा ।
 कावणात् सन्निवद्धः स्फुटपदपदवीसुन्दरोद्दामवन्द्यै-
 र्वृत्तैश्चतुस्तम्बप्रसन्नपटुना राजमार्त्तपद्मनामा ॥
 समान्निवाक्यं । समस्तपाथोनिधिवोचिसह्यप्रवर्त्तितान्दोलनकेलिकोर्त्तिना ।
 प्रकाशितो भोजव्यपेण देहिनां हिताय नानाविधयोगसङ्ग्रहः ॥
 महाराजश्रीभोजराजविरचितो राजमार्त्तपद्मनामयोगसारसङ्ग्रहः समाप्तः ।
 विषयः । नानाविधतैलौषधादिनिरूपणं ।

No. CCXIX.

Siva-sahasra-nāma. One thousand epithets descriptive of the attributes of Siva.

२१९। शिवसहस्रनाम ।

पञ्चकारः शिवः ।
 विवरणं । प्राचीनतममपरिशुद्धं । पं० २२ । पङ्क्ति० ५ । श्लो०—२ । अ० वज्रीयं । आ० देशीय
 कामजः । स्या० नवद्वीपलण्ठनमरमहाराजश्रीशतसचन्द्रायः ।
 प्रा० वाक्यं । ऋषय ऊचुः । सूत वेदार्थतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायण ।
 मुक्त्युपायं वदाऽस्मभ्यं कृपालो मुनिसत्तम ॥
 समान्निवा० । ये शम्भूँ सुरसत्तमासुरगणैराराध्यमीशं शिवं
 शैलाधीशसुतासमेतममलं सम्पूजयन्त्यादरात् ।
 ते धन्या शिवपादपूजनपरास्त्वन्यो न धन्यो जनः
 सत्यं सत्यमिहोच्यते मुनिवरैः सत्यं पुनः सर्वदा ॥ ५८ ॥
 इति श्रीशिवरक्षस्ये सप्तमांशे स्कन्दसदाशिवसंवादे शिवसहस्रनामकथनं नाम
 प्रथमोऽध्यायः ।
 विषयः । शिवस्तोत्रं ।

No. CCXX.

Syāmārchana-chandrikā. The mode of worshipping the goddess Syāmā or the rituals of the Kālīpujā By Mādhavānanda,

२२० । श्यामार्चनचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रत्नगर्भसार्वभौमः ।

विवरणं । गवोनं परिशुद्धप्राथम्यं । प० १०६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ६२५० । अ० वङ्गीयं । आ०

कागजः । प्रकाशः १७४५ । श्या० कलिकातास्थायोक्तवावयतीन्द्रमोक्षमहाकुरः ।

प्रां वाक्यं । नमामि कार्त्तिकलिकसपापघ्नीं प्रेतासनां घडमुमुषधारिणीं ।

विशालदंष्ट्रानिवहैर्भयागकां कृष्णां विनेत्राश्च दिगम्बरां तां ॥

समाप्तिर्वा । गौडवीरगर्भोऽष्टसार्वभौमविरचिता ।

वंश्यानां चित्तमुद्दिश्य कृता श्यामार्चचन्द्रिका ॥

इति स्वर्णग्रामनिवासिगौडमहात्मिकद्योततरत्नगर्भसार्वभौमविरचितायां श्यामा-

र्चनचन्द्रिकायां नित्याहुष्ठानादिप्रकरणं षष्ठः पटलः ।

विषयः । शक्तिमाहात्म्यं विद्यामाहात्म्यं देवः सामान्यविशेषपूजाकृतशुद्धादि देवीता-

मान्यविशेषपूजा पुरस्करणं शक्ताचारवीरसाधनादिसाधनप्रभेदादीनि वङ्गनि-
प्रकरणानि विद्यन्ते ।

CCXXI.

Tattva-dīpikā. A commentary on the Megha-dūta of Kālidāsa, by Bhāgīratha Mīśra. The commentary that is generally known is by Mallinātha. Wilson had access to five others, viz. the works of Kalyāṇa Malla, Sanātana Gosvāmī, Bharata Mallika, Ramānātha Tarkālakāra, and Haragovinda Vāchaspatī; but he does not appear to have seen the work now under notice.

२२१ । तत्त्वदीपिका ।

ग्रन्थकारः भागीरथमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनसपरिशुद्धश्च । प० १५ । पङ्क्ति० १-८ । श्लो०—१ । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । का०—१ । श्या० मवहोपलब्धनगरमकाराष्ट्रयोतसतीश्वरपरायः ।

प्रां वाक्यं । परमानन्दसन्देहकन्दं वन्देऽगुद्धप्रभं । गोविन्दसमृद्धमस्कन्दमिन्दिरानन्ददायकं ।

श्रीभागीरथमिश्रेण गोविन्दपदसेविना । क्रियते मेघदूताख्यटीकेयं तत्त्वदीपिका ।

समाप्तिर्वा । एतेन मेघे आशीर्वादः कृतः । ११४ ॥

इति मध्ममहोपाध्यायश्रीभागीरथमिश्रविरचिता तत्त्वदीपिकायां मेघदूतटीका

समाप्ता ।

विषयः । मेघदूतार्थविवरणं ।

CCXXII.

Sāra-sangraha. A manual of practice of medicine and therapeutics. By Raghunātha.

२२२ । सारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः रघुनाथः ।

विवरणं । प्राचीनसपरिग्रहश्च । प० ४१ । पङ्क्ति० ६-७ । स्तो०—१ । अ० वङ्गीयं । आ०

कागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपलक्ष्मणनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । अथप्रेषदविधंसं नत्वा लक्ष्यपदाम्बुजं । कृतः श्रीरघुनाथेन ग्रन्थोऽयं सारसङ्ग्रहः ॥

श्रीपार्वतीहृदयमन्दननित्यनायसिद्धादिभिर्विरचितान्यवलोकास्तानि ।

तन्त्राणि वीक्ष्य चरकादिमतं समासात् मृषां क्षिप्ताय वङ्गश्री रचितः प्रथमात् ॥

समाप्तिर्वा० । खण्डितं ।

विषयः । विविधरोगौषधिपथ्यानां निरूपणं ।

CCXXIII.

Śabda-bhedaPrakāśa. A vocabulary of words having the same, or very nearly the same, sounds, but very different meanings. Anonymous.

२२३ । शब्दभेदप्रकाशः ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । अपरिग्रहं प्राचीनश्च । प० २ । पङ्क्ति० ५ । स्तो०—१ । अ० वङ्गीयं । आ०

कागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपलक्ष्मणनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । प्रबोधनायाखिलशब्दिकानां लुपासुपेत्यापि सतां कवीनां ।

कृतो मया रूपमवाप्य शब्दभेदप्रकाशोऽखिलवाङ्मयार्थः ॥

समाप्तिर्वा० । अल्पानयया दोषा शब्दो वाऽच प्रचक्षते ॥ इति शब्दभेदप्रकाशः ॥

विषयः । शब्दानां विशेषप्रतिपादनम् यथा अगार आगारः अम्बूकः जम्बूकः शम्बूकः
शाम्बूक इत्यादि ।

CCXXVI.

Annapūrṇāśṭottara-śata-nāma Stotra. A hymn in praise of Annapūrṇā, a form of Durgā, in which one hundred and eight epithets appropriate to her are worked out into verses. This is said to be a fragment of the Tantra named *Śiva-Rahasya*, but it does not occur in No. 233.

२२४। अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनम् । प० ६ । पङ्क्ति०—६ । श्लो०—१ । अ० वज्रतीयं । आ०

कागजः । कां—१ । स्थां नवद्वीपलङ्घनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्चं । खण्डितं

समाप्तिर्वा । तेषां मुक्तिर्भवत्येव मङ्गले मदनुपहान् ॥

इति शिवरक्षस्ये सप्तमांशे अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं प्रतिपादनं ।—

CCXXV.

Ulkādi-svarūpa. Extraordinary physical phenomena, such as meteors, rain-bows, multiplicity of moons, spontaneous fires in forests, their nature and causes, and prayers for alleviating their evil effects. The work is incomplete; it is probably a part of one of the Tantras.

२२५। उल्कादिस्वरूपः ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० ०.८ । श्लो०—१ । अ० वज्रतीयं । आ०

कागजः । कां—१ । स्थां नवद्वीपलङ्घनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्चं । तत्र प्रथमतः उल्का तत्स्वरूपमाह—

समाप्तिर्वा । खण्डितं ।

विषयः । प्रथमा शान्तिः द्वितीया शान्तिः तृतीया शान्तिः चतुर्थी शान्तिः पञ्चमी शान्तिः

षष्ठी शान्तिः सप्तमी शान्तिः सामान्या शान्तिः प्रतिसूर्यकः परिवाचकारा-

द्भुतानि जायाद्भुतं सन्धाद्भुतं दिवानक्षचदर्शनाद्भुतं दृष्टाद्भुतानि मेघाद्भुतं

विद्युत् दिग्दाहः चन्द्रोत्पात इन्द्रधनुः निर्वातदण्डद्युत्पातादिः अक्षरौ-

चोत्पातादयश्च निरूपिताः ।

CCXXVI.

Jyotiś-sāra. The elements of Astronomy. By Halāyudha Miśra.

२२६। ज्योतिःसारः ।

ग्रन्थकारः हलायुधमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ११ । पङ्क्ति० ५.० । श्लो०—१ । अ० वज्रतीयं ।

आ० कागजः । कां—१ । स्थां नवद्वीपलङ्घनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रां वाक्यं । मेढ्रस्थाने शिखाकारसाधारे कनकप्रभं । नाभिस्थं सूर्य्यविह्वलं तद्वर्णादित्यवचनं ।
समाप्तिर्वा । —परिहरेत् पठोमिह द्वादशो० । इति सर्वसम्मतहलायुधमियुक्ततन्त्रोतिः-

साराः समाप्तः ॥

विषयः । घटलक्षणादिनिरूपणं ।

CCXXVII.

Shatchakra-bheda. Adoration of the female energy, S'akti, through the medium of mystic diagrams. By Purnānanda.

२२७ । षट्चक्रप्रभेदः ।

ग्रन्थकारः पूर्णानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० २-६ । स्तो०—२ । अ० नागरं ।

आ० कामजः । कां—१ । स्त्रीं नवद्वीपलण्यनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । अथ तन्त्रानुसारेण षट्चक्रादिक्रमोद्धतः । तन्मते परमानन्दनिर्वाद्यप्रथाङ्कुरः ॥

समाप्तिर्वा । —नरो मृत्यते । इति श्रीपूर्णानन्दविरचितः षट्चक्रप्रभेदः समाप्तः ॥

विषयः । मूलाधारादिषट्क्राणां विवरणम् ॥

CCXXVIII.

Varadā Tantra. This MS. is probably incomplete. The following are the contents of the first eight chapters; 1st. mystic mantras of Kālī and Dakṣiṇā Vidyā; 2nd. diurnal duties of Śāktas; 3rd. the mode of attaining perfection in the Kālī mantra; 4th. time appropriate for the attainment of that perfection; 5th. certain mantras of Kālikā for the attainment of special objects; 6th. Yoni Mudrā or the mystic diagram of the female energy; 7th. worship of the spiritual guide; 8th. astrological influence on the mantra for the worship of Kālikā.

२२८ । वरदातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १९ । पङ्क्ति० ४-६ । स्तो०—२ । अ० वज्रीयं ।

आ० कामजः । कां—१ । स्त्रीं नवद्वीपलण्यनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रां वाक्यं । देवदागवश्वसेवितं चिदमेसरं । उवाच विनयाविष्टा पार्वती पार्वतीपतिं ।

देवुवाच । दयदेव महादेव अगदागन्दकारक । कांशुका वरदा देवी कथं भवति तद्वद ॥

समाप्तिर्वा । यदि प्रकाशिता न स्यात् विमृणा परमेष्ठरो । प्रकाशिता च सा देवी सर्वनाश-
करो मता ॥ इति वरदानन्ते अष्टमः पटलः ॥

विषयः । अष्टाष्टो पटलानि विद्यन्ते । प्रथमे कालौमन्त्रद्विषाविद्यामन्त्रकथनं । द्वितीये
नित्यनैमित्तिकत्वकथनं । तृतीये कलौ कालौमन्त्रपुरस्सरप्रशंसा । चतुर्थे
तदीयपुरस्सरस्य कालनिरूपणं । पञ्चमे राक्षसाभार्य कालिकायास्त्रर-
मन्त्रसाधनं । षष्ठे योनिमुद्राकथनं । सप्तमे गुरुपूजाविधिः । अष्टमे कालिकाया-
मन्त्रकालमन्त्रगणकथनं ।

CCXXIX.

Vīra Tantra. This is likewise incomplete. Its contents are; 1st. the spiritual guide; 2nd. the worship of Tārā; 3rd. derivation of certain mystic mantras; 4th. those appropriate to particular individuals; 5th. the mode of attaining perfection in them; 6th. desirable objects defined; 7th. worship of Dakṣiṇā Kālī; 8th. and 9th. isoterics of the Śākta secret science; 10th. controul over the passions; 11th. characteristics of the mahā-vīra, or the great hero in this form of religious worship; 12th. worship of Mahā-vidyā; 13th. worship of Ugra-chandā; 14th. vocabulary of mystic mantras; 15th. means and observances for the attainment of supernatural powers, for the distruction of enemies, securing the affection of woman. &c. &c.

२२८ । वीरतन्त्रं ।

धन्यकारः शिवः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । पं० ०० । पङ्क्तिः ४-६ । श्लो०—१ । अ० वहीयं ।

आं कागजः । कां—१ । स्त्र्यां नवद्वीपलक्ष्यनगरमहाराजश्रीयुतसतोश्चन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । शक्तौ सर्वविचारवर्धकतुरः सर्वसंगमनां निधित्वं दाता सदसत्फलैकनिपुणस्त्वं-
ब्रह्म बन्धोऽपि च । देवत्वज्ञानपारे प्रभवति न हि यत्तादृशं कार्यरूपं तन्मै-
वास्मि न आद्यते भम पुनर्वाच्यं विचार्य गुरो ॥

यदुक्तं भवता तच्च तत् सर्वं दुःखसिद्धिदं ।

विना पापैर्विना दुःखैस्तत्सिद्धिं ब्रूहि मे प्रभो ॥

कमाप्तिर्वा । खण्डितं ।

विषयः । पञ्चदशपटलान्यव सन्ति । तत्र १ गुरुराख्यं । २ ताराप्रकरणं । ३ मन्त्रो-
द्धारः । ४ सपर्याक्रमः । ५ पुरस्सरविधिः । ६ काम्यकर्म्मनिर्णयः । ७ दक्षिण-
कालिकाप्रकरणं । ८ गुह्यविचारस्य । ९ अक्षममन्त्रादिकथनं । १० नि-

प्रदकथनं । ११ महावीरक्रमः । १२ । महाविद्यानुष्ठानं । १३ उग्रचण्डाप्रकरणं ।
१४ मन्त्रकोषादिकथनं । १५ वक्त्रप्रतिकारः ।

CCXXX.

Vimalā Tantra. Mystic rites to be celebrated with wine, women,
&c.

२३० । विमलातन्त्रं ।

मन्त्रकारः शिवः ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । पं० ११ । पङ्क्ति० २-५ । स्तो०—? । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपलक्षणनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । शिव उवाच । प्रचण्डचण्डिकाविद्या त्वयोक्ताधिगता मया ।

सम्पत्तिं श्रोतुमिच्छामि वीराणां नित्यकर्मा यत् ॥

यस्मानुष्ठानमात्रेण व्रजेत् तत्तत्पुरमादतः ॥

समाप्तिवा० ।—प्रचण्डचण्डिका देवी तस्मै सर्वं विनाशयेत् ॥

इति श्रीविमलातन्त्रे सप्तमः पटलः ॥

विषयः । सप्त पटलान्यत्र विदुते । प्रथमे ग्राम्यव्यवहारेण सूकीयस्त्रिया शक्तिसाधनं
देव्याभिहितं । द्वितीये परकीयस्त्रिया शक्तिसाधनं । तृतीये योगान्तरकथनं
चतुर्थे गौर्यासवकसप्रश्नोत्तरे । पञ्चमे प्रचण्डचण्डिकाकवचं । षष्ठे कुलाचा-
रविषयकप्रश्नोत्तरे । सप्तमे कुलाचारविवेकः ।

CCXXXI.

Durgā-pujā-vidhi. Manual for the performance of the Durgā
Pujā.

२३१ । दुर्गापूजाविधिः ।

मन्त्रकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिग्रहश्च । पं० ४१ । पङ्क्ति० ६ । स्तो०—? । अ० वङ्गीयं । आ०

कागजः । शकाब्दाः १५०६ । स्थां नवद्वीपलक्षणनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । अथ नवग्रहादिकल्पः ।

समाप्तिवां । ततो दशान्यूनब्राह्मणान् भोजयेत् इति ।

इति वार्षिकशरत्कालीनदुर्गापूजाविधिः ।

विषयः । यथाक्रमं जयदुर्गापूजानुष्ठानविवरणं ।

CCXXXII.

Kālī-pujā-vidhi. Guide to the performance of the Kālī Pūjā.

२३२ । कालीपूजाविधिः ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० ५ । स्तो०—? । अ० वङ्गीयं ।
आं कागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रायः ।
प्रा० वाक्यं । तत्रादौ स्नानादिकं विधायेत्यादि ।
समाप्तिर्वा । यथा सुखं विश्वरेत् । इतिकालीपूजापद्धतिः समाप्ता ।
विषयः । कालिकाया ध्यानमन्त्रादिकथनं ।

CCXXXIII.

Śiva-rahasya. A compilation from the Tantras on the devinity and worship of Śiva. Anonymous.

२३३ । शिवरहस्यं ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २६० । पङ्क्ति० ६-१९ । स्तो०—? । अ० वङ्गीयं ।
आं कागजः । कां—? । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रायः ।
प्रा० वाक्यं । अथय ऊचुः । मूढ वेदार्थतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायण ।
मुक्त्युपायं वदाम्भ्यं कृपालो मुनिसत्तम ॥
समाप्तिर्वा । —अष्टरहः स्मरणोयौ ॥ १०१९ ॥
इति श्रीशिवरहस्ये सप्तमांशे शिवगौरीसंवादे काशीप्रभावकथनं नाम
एकोनविंशोऽध्यायः ॥
विषयः । शैवाच्येनअपनहोमपुरस्करणमन्त्रोद्धारयन्त्रोद्धारकवक्त्रादीन्यत्र वर्तन्ते एतेषां वि-
चारपूर्विका व्यवस्था च वर्तते ।

CCXXXIV.

Durgā-bhakti-laharī. An eulogium on faith in Durgā. By Ra-ghūttama Yati.

२३४ । दुर्गाभक्तिलहरी ।

ग्रन्थकारः । रघूत्तमतीर्थः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २६ । पङ्क्ति० ५-६ । स्तो०—? । अ० वङ्गीयं । आं
कागजः । श्रकान्दाः १६६० । स्थां नवद्वीपकृष्णनगरमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रायः ।

प्रा०वाक्यं । निःशरीरोऽपि भगवान् सशरीरोऽभिजायते । यो भक्तलपया देवस्तं वन्देऽहं सनातनं ।
 क्षीपुं सादिवपुर्दत्ते देवतिथौऽखराक्षतिः । गिराक्षतिरपोशामो मठवत् यः समोऽवतु ॥
 समाप्तिवां । इति सकलजगद् विभक्तिं या सा मधुरिपुमोक्षकरोन्द्रियलक्षणा ।
 रमयति च चरं शिवास्वरूपा वितरतु वो विभवं शुभानि माया ॥
 विषयः । दुर्गाभक्तिमाहात्म्यादिकथनं ।

CCXXXV.

Mahānīla Tantra. On the devinity of Śīva and Śaktī, and their mantras.

२३५ । महानीलतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।
 विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ८६ । पङ्क्ति० १-७ । स्तो०—१ । अ० वङ्गीयं ।
 आं कागजः । कां—१ । स्थां नवद्वीपलक्ष्मणनगरमहाराजवीर्युतसतीशचन्द्ररायः ।
 प्रां वा० । कैलाशशिखराकूटं देवदेवं जगद्गुरुं । सदा क्षेममुखी दुर्गा पप्रच्छ नगनन्दिनी ।
 समाप्तिवां । यथा ब्रह्मा तु दीयेत देशकालानुरूपतः । न वित्तमायं कुर्वीत न श्राद्धं कुरते सुधीः ।
 इति महानीलतन्त्रे चरगौरीसंवादे एकविंशः पटलः ।
 विवरणं । शिवशक्तिप्राधान्ययोगस्वरूपादिनिरूपणं ।

CCXXXVI

Tārā pradīpa. A compendium, in five chapters, on the principles of the Śākta faith, and the rules to be observed in the worship of Tārā. By Lakshmaṇa Deśika.

२३६ । ताराप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणदेशिकः ।
 विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० ६-७ । स्तो०—१ । अ० वङ्गीयं । आं
 कागजः । कां—१ । स्था० नवद्वीपलक्ष्मणनगरमहाराजवीर्युतसतीशचन्द्ररायः ।
 प्रा०वाक्यं । पञ्चाशद्वर्णमेता सकलगुणमयो नादचिद्रूपसाक्षी सापी सत्ता विधाता परमशुक्लरो
 निष्कलो निर्विकारः । आधारे लिङ्गनाभौ हृदि गलवदने भालदेशे स्तम्भव्याघ्रो
 यो रामभद्रः स अयति नितरां योगिनां ज्ञानगम्यः ।
 नत्वा वेदाब्धिपारं द्विजकुलतिलकं व्यासदेवं विधानैर्लोकानां धर्महेतो कलि-
 भवविमवे तारणार्थं प्रयत्नात् । स्वच्छं सत्कारभूतं त्रिविधजनहितं मन्त्रतन्त्रादिगुणं
 व्याचष्टे भयमुक्तिं वरयजनविधौ ब्राह्मणेनैव समन्तात् ॥

समाप्तिवा० । एतद्रहस्यं परमं कथितं प्रतिगोपितं । न दद्यात् भक्तिशोभाय निर्धनाय कदाचन ॥

इति श्रीलक्षणदेशिकविरचिते ताराप्रदीपे नानामन्त्रकथनं नाम पञ्चमः पटलः ।

विषयः । १ पटले मन्त्रसाधनविवरणं । २ पूजासङ्केतकथनं । ३ मन्त्रसङ्केतकथनं ।

४ साधनसङ्केतः ॥ ५ नानामन्त्रकथनं ।

CCXXXVII.

Kārtavīrya-dīpadāna Paddhati. Rules for dedicating lighted lamps to Kārtā-vīrya. By Lakshmaṇa Deśika.

२३७ । कार्तवीर्यदीपदानपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः लक्षणदेशिकः ।

विवरणं । प्राचीनतमपरिशुद्धम् । प० १६ । पङ्क्ति० ७-२ । श्लो० २५० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । का०—१ । स्था० नवद्वीपलक्ष्मणनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । अथ कार्तवीर्यदीपदानप्रयोगः । तत्र वसन्तशिशिररश्मिसन्मष्टतुषु वर्षाशरदोर्वा ।

वैशाखश्रावणाश्विनकार्तिकमागेश्वर्यपौषमाष फाल्गुनमासेषु ॥

समाप्तिवा० । इति श्रीकार्तवीर्यदीपदानपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । कार्तवीर्यप्रीत्यर्थं दीपदानविवरणं ।

CCXXXVIII.

Kālyāṣṭaka. A hymn to Kālī. from the *Dakṣiṇā-Kālī-Kalpa.* By Viṣṇu.

२३८ । काल्यष्टकं ।

ग्रन्थकारः—१ ।

विवरणं । प्राचीनतमपरिशुद्धम् । प० ७ । पङ्क्ति० २-८ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । का०—२ । स्था० नवद्वीपलक्ष्मणनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्ररायः ।

प्रा० वाक्यं । भैरव उवाच ॥ सुखासीनं जगन्नाथं कैलासे गिरिजैकदा । आलिङ्ग्याह कथं वाचं
दत्वाऽङ्गाङ्गेय वक्षसे ॥

समाप्तिवा० । वाचा वृक्षस्य तिस्रो गजवाजिबृन्दस्यैव नान्वरणा दिवि मोदते च ।

इति श्रीदक्षिणकालिकाकल्पे विष्णुना विरचितं काल्यष्टकं समाप्तं ।

विषयः । कालिकास्तवः ।

CCXXXIX.

Sanatkumára Tantra. A Vaishṇava Tantra, attributed to Sanatkumára, one of the earliest Rishis. Its contents are ; 1st. mantra of Viṣṇu ; 2nd. 3rd. & 4th. worship of Kriṣṇa ; 5th. mystic mantras of Viṣṇu ; 6th. mystic mantras of Gopála ; 7th. the form in which Gopála should be worshipped ; 8th. Homa &c. explained ; 9th. a charm for overcoming evils of every kind ; 10th. ritual for attaining perfection in the mantras ; 11th. initiation in the mantras.

२३८ । सनत्कुमारतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः सनत्कुमारः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० २८ । पङ्क्तिं ६ । स्तो० ५०४ । अ० वहीयं ।

आ० कामजः । का०—२ । स्था० कलिकाताम्रश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नमः कनककिञ्जल्कपीतनिर्मलवाससे । महाबीजरिपुस्तम्बसृष्टचक्राय चक्रिणे ॥

सुविविक्ते वने रम्ये सिद्धचारणसेविते । सनत्कुमारं नत्वाय पत्रम्बुदं पुलस्तकः ।

समाप्तिवा० । दक्षिणाभिमुखं कृत्वा दोलयेद् यः समाहितः ।

लक्ष्मीस्तस्य गृहं साक्षात् विसम्भ्रं न विमुञ्चति ।

इति सनत्कुमारीयतन्त्रे एकादशः पटलः ।

विषयः । १ विष्णुमन्त्रकथनं । २-३-४ श्रीकृष्णपूजादिकथनं । ५ श्रीकृष्णविषयकमनवान्तरकथनं । ६ गोपालमन्त्रकथनं । ७ गोपालपूजाकथनं । ८ होमादिनिर्णयः । ९ वैलोक्यमङ्गलकवचं । १० पुरस्सरविधानं । ११ दोषाविधिकथनं ।

CCLX.

Tantra Ratna. This MS. is incomplete ; it contains 5 Patalas on the following subjects : viz. secret congregation ; time for initiation ; mystic diagrams ; rituals ; regulation of the breath and gesticulation during worship. By Śrīkriṣṇa Vidyāvāgīśa.

२४० । तन्त्ररत्नं ।

ग्रन्थकारः श्रीकृष्णविद्यावागीशः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० २८ । पङ्क्तिं ११ । स्तो० १८०० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कामजः । का०—२ । स्था० कलिकाताम्रश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नित्यामन्दां परां वन्द्य ब्रह्मरूपां गुणाश्रयां । सर्वभूतमयीन्देवी श्रीमन्तिपरमुन्दरीं ।

पुराणकरणं वन्दे गणेशं पार्वतीसुतं । यस्य स्मरणमात्रेण विघ्ना दूरेभवन्ति हि ।

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १ चक्रविचारः । २ दीक्षाकालनियमः । ३ सर्वतोभद्रमण्डलादिकथनं । ४ साङ्ग
पूजनादिविधानं । ५ मालकान्यासादिकथनं ।

CCLXI.

Devī Upanishad. On the preeminence of the Devī as the supreme
devinity.

२४१ । देव्युपनिषत् ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ९ । पङ्क्तिं ६-० । स्तो० ५० । अ० वङ्गगीयं । आ०

कागजः । का०—? । स्या० कलिकास्त्यश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीं सर्वं देवा देवीमुपतस्थुः । काऽसि त्वं महादेवो साऽब्रवीदहं ब्रह्मस्वरूपिणी ।

मत्तः प्रकृतिपुरुषात्मकं जगत् शून्यश्चाशून्यश्च अहमानन्दानानन्दौ ।

समाप्तिवा० । प्राणप्रतिष्ठायां जपत्वा प्राणानां प्रतिष्ठा भवति भौमाश्विन्यां महादेवीचन्निधौ जपत्वा

महाशक्त्युं तरति महाशक्त्युं तरति य एवं वेद इत्युपनिषत् । इति देव्यायवर्ण

श्रीयं सम्पूर्णं ।

विषयः । देव्याः जगत्कतृत्वाद्विप्रतिपादिनौ ब्रह्मविद्या ।

CCLXII.

Śakti-ratnāṅkara. A work of the Tantra class in five chapters.
Contents: 1st. an enquiry into what is Brahma; 2nd. the true nature of
Durgā; 3rd. the merits of her many names; 4th. the merits of wor-
shipping her; 5th. the nature and attributes of Mahāvidyā.

२४२ । शक्तिरत्नाकरः ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० २६ । पङ्क्तिं ६ । स्तो० ८२६ । अ० वङ्गगीयं ।

आ० कागजः । का०—? । स्या० कलिकास्त्यश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । या शक्तिर्गिरिशस्य चचुराघ्रिका दृष्टिः परा शम्भवो कण्ठे गीः श्रवणे रत्ना च रसना-

मध्ये रसैकात्मिका । प्राणे यऽपि च मन्त्रिका किमपरं प्राणात्मिका मानसे । वन्दे तं ।
चिगुणैकवन्दितपदां भूयोऽपवर्गप्रदां ।

समाप्तिवा० । मकारः सिद्धिदः प्रोक्तो रेफः पापस्य दाहकः ।

उकारः शम्भुरित्युक्तस्तयात्रा गुरुः परः ।

गुरुर्गच्छा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो मन्त्रेश्वरः ।

गुरुदेवात् परं नास्ति तस्मै श्रीगुरवे नमः ।

इति शक्तिरत्नाकरे श्रीविद्यामहाविद्यानिरूपणं नाम पञ्चम उक्तासः । समाप्तश्चायं-
ग्रन्थः ।

विषयः । १ ब्रह्मनिरूपणं । २ दुर्गास्वरूपनिरूपणं । ३ भगवत्या नाममाहात्म्यं । ४ दुर्गारा-
धनमाहात्म्यं । ५ महाविद्यानिरूपणं ।

CCLXIII.

Urdhāmṇāya Sanhitā. A treatise on modern Vaishṇava faith, attributed to Nārada. Its contents are ; 1st. faith in the spiritual guide ; 2nd. incarnations ; 3rd. derivation of the mystic mantra for the worship of Gaura and Chaitanya ; 4th. praise of the *tulasi* plant ; 5th. praise of the river Ganges ; 6th. worship of the spiritual guide ; 7th. hymn to Nārāyaṇa ; 8th. praise of Gayā as a place of pilgrimage ; 9th. praise of the month Kārtika, as the season meat for the performance of religious acts ; 10th. various sects of Vaishṇavas ; 11th. worship of Vaishṇava saints ; 12th. offences against the Vaishṇava religion.

२४३ । ऊर्ध्वाम्नायसंहिता ।

यन्त्रकारः नारदः ।

विवरणं । नवीनमपरिग्रहस्य । पं० १४ । पङ्क्तिं ८ । खं० १५२ । अ० वङ्गीयं ।

आ० कामजः । का०—१ । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवानुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कदाचित् सुखमासीनं नारदं मुनिसत्तमं । पप्रच्छ नियतो भूत्वा व्यास लोकनमस्कृतः ॥

महानुने कथय मे विष्णुभक्तिननुत्तमां । विष्णुभक्तिश्च कात्स्न्येन चवतारगुणांस्तथा ।

समाप्तिवा० । अष्टादशपुराणानि महाभारतमेव च । श्रुत्वा यत् फलमाप्नोति तद् ऊर्ध्वाम्नायसंश्रवात् ।

प्रत्यहं पूजनं कुर्यात् पुस्तकस्य तु वैष्णवः । लक्ष्मीनारायणस्यैव स्थाप्य भक्तिभावतः ॥

इत्य ऊर्ध्वाम्नायसंहितायामपराधकथनं नाम द्वादशोऽध्यायः ।

इत्य ऊर्ध्वाम्नायसंहिता समाप्ता ।

विषयः । १ गुरुभक्तिकथनं । २ अन्तारकीर्तनं । ३ गौरभक्त्योद्धारः । ४ तुलसी-
माहात्म्यवर्णनं । ५ गङ्गामाहाट्यं । ६ गुर्वाद्विपूजाकथनं । ७ नारायणस्तवः ।
८ श्यामाहाट्यं । ९ कार्तिकमासमाहाट्यं । १० दैव्यवर्णनं । ११ वैष्णव-
सङ्ख्यानारपूजा । १२ अपराधकथनं ।

CCXLIV.

Tantra-gandharva. An elaborate treatise on the various subjects
of Śākta religious observances, attributed to Dattātreya, author of one
of the original Smritis.

२४४ । तन्त्रगन्धर्वः ।

ग्रन्थकारः दत्तात्रेयः ।

विवरणं । नवीनमपरिच्छिन्नं । पं० १८२ । पङ्क्तिं ६ । स्तो० ४५०५ । अ० वङ्गीयं ।

आ० कामजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्रप्रीत्युतवायुतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । यं वदन्त्यमलाद्मानः पुरुषं प्रकृतेः परं । चिद्रूपं परमानन्दं वन्दे तं विघ्ननाशनं ।

भर्तारं गुणद्विगुण्यमवलं गलाभिसारकमादित्यनी कुलवन्दनैव गुणवत्यानन्दमान-
न्वती । श्वेतं शुभ्रमुज्ज्वलं कुटिला या मेरुमूलं गता सूते जगुश्चतानि तानि सुर-
जिन्मुह्यानि पायादसौ ।

समाप्तिवा० । अनेन ज्ञानमाप्नोति संसारार्णवनाशनं । तस्मादेवं विदित्वैव कैवल्यं फलमश्नुते ।
इति तन्त्रगन्धर्वं द्विज्वारिंशत् पटलः ।

विषयः । १ देवीं प्रति महादेवस्य गीतमोक्तशास्त्रादीनामनादेयकथनं । २ शक्ति-
मन्त्रकथनं । ३ पञ्चमोविद्यामाहाट्यं । ४ त्रिपुराकवचः । ५ त्रिपुर-
सुन्दर्यायन्यादिकथनं । ६ त्रिपुरादेव्याः पूजादिकथनं । ७-८-९
१० षोडशमाहकान्यासकथनं । ११ करग्रह्यादिकथनं । १२ षोडशोपचारपू-
जादिकथनं । १३ साङ्गवह्निदोषविधानं । १४ खेचर्यादिगानाविधमुद्राकथनं ।
१५ पूजोपचारकथनं । १६ मण्डविशेषादिकथनं । १७ प्रकटादिशक्तिविशेष-
पूजनं । १८ जपविधानं । १९ वटुकादिविधानं । २० —२१-२२ शेषिकादेव्याः
पूजनादिविधानं । २३ कुमारीपूजाकथनं । २४ तत्फलकथनं ।
२५ पुण्ड्रचेवादिदिकथनं । २६ गुरुशिष्यलक्षणकथनं । २७ दीक्षाविधानं । २८-२९
पुरस्कारविधानं । ३० हंसमन्त्रजपकथनं । ३१ होमविधानं । ३२ मुद्रा-
धारणविधिः । ३३ पूजाधिष्ठानस्थानकथनं । ३४ कुलाचारादिकथनं ।
३५ रात्रौ शक्तिविशेषपूजाकथनं । ३६ कुलपूजाकथनं । ३७-३८ शक्ति-

माहात्म्यं । २८ कौलाचारकथनं । ४० शिवशक्तिज्ञानं । ४१-४२ तत्त्वज्ञान-
कथनं ।

CCXLV.

Kula-chūdā-maṇi Tantra. This MS. is incomplete. Its subject is the adoration of the Devī through the medium of wine, women &c. It is one of the text books of the Kaulas, a sect of lecherous drunkards.

२४५ । कुलचूडामणितन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० २२ । पङ्क्तिः ५ । स्तो० ४६० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्त्यग्रीयुतवावयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । असङ्ख्या विपुला देवि असङ्ख्याता च कालिका ।

वागीश्वरी तथाऽसङ्ख्या तथा चाप्यकुलाकुला ॥

मातङ्गिनी तथा पूर्णा विमला चण्डनायिका ।

विपुलैकजटा दुर्गा या चान्या कुलचन्द्रोरी ॥

वैष्णवं गणपत्यश्च तथा सौरमतं तथा । शैवं शङ्करजतश्च यत्किञ्चिद्भूतसम्भवं ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

१ पटले कुलतन्त्रप्रशंसा । २ कौलकर्तव्यानुष्ठानकथनं । ३ कुलशक्तिपूजा-

विधानं । ४-५-६ कौलिकानुष्ठानविशेषः । ७ महिषमर्दिन्या स्तवादि-कथनं ।

CCXLVI.

Kankāla-mālinī Tantra. An original Tantra in fifty thousand verses. The portion found contains: 1st. the relation of the Devī to the letters of the alphabet; 2nd. the mystic diagram of the *Yoni*; 3rd. adoration of the spiritual guide; 4th. the mantra of Mahākālī; 5th the mode of praying with it.

२४६ । कङ्कालमालिनीतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० २८ । पङ्क्तिः ६ । स्तो० ६०६ । अ० वङ्गीयं ।

आ० कामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्त्यग्रीयुतवावयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्री भेरुवाच । विपुलेश महेशान पार्वतीप्राणवज्रम् ।

जगद्वन्द्वं शूलपाणे वर्षानां कारणं वद ॥

समाप्तिवा० । प्रत्यहं प्रजपेदादौ तदा सिद्धिः प्रजायते । सत्यं सत्यं परं सत्यं सत्यपूर्वं समीरितं ।
इति दक्षिणाग्राये सार्द्धलवग्रन्थे कङ्कालमालिनोत्तम्वे पुरश्चरणदिकथनं नाम पञ्चम
पटलः ।

विषयः । १ अकारादिवर्णानां शिवशक्तिलक्ष्मणकथनं । २ योनिमुद्राकथनं । ३ गुरुपूजा-
तत्त्ववचादिकथनं । ४ महाकालोत्तमन्वकथनं । ५ पुरश्चरणविधानं ।

CCXLVII.

Guru Tantra. The spiritual guide, his character and adoration.

२४७ । गुरुतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनं परिशुद्धं । प० २२ । पङ्क्ति० ४ । स्तो० २६४ । अ० वङ्गीयं ।
आ० कामजः । का०—? । स्थ० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतोन्मोदनटाकुरः ।
प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं । शङ्करं रश्मि प्रीत्या पप्रच्छ परमेश्वरी ।
श्रीदेव्युवाच । देवदेव जगद्वन्द्वं सृष्टिस्थित्यन्तकारक ।
परमेश महेशान सर्वभूतहिते रत ॥

समाप्तिवा० । इत्युक्तं मम तन्त्रराजमतुलं पुण्यं यशस्यं लती नित्यं शम्भुमहेश्वरीगुरुपदं ध्यात्वा
सदा वै पठेत् । तस्मासीत किल भक्तिशक्तिवटिता मुक्तिः करस्यायिनी । वक्ष्ये याति
महोपतिः प्रतिदिनं लक्ष्मीश्वरोऽयं भवेत् ॥ इति श्रीगुरुतन्त्रे पञ्चमः पटलः ॥

विषयः । गुरुध्यानपूजामाहादिरादिकथनं ।

CCXLVIII.

Brahmāṇḍa-jñāna Tantra. A Tantra on the origin and destruction of the universe, and the knowledge of the divine essence.

२४८ । ब्रह्माण्डज्ञानतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धं । प० १० । पङ्क्ति० ६ । स्तो० २४० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कामजः । का०—? । स्थ० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतोन्मोदनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरासीनं देवदेव जगद्गुरुं । पृथ्व्यैव उमा देवी ब्रह्मज्ञानं महेश्वरं ।

कुतः सृष्टिर्भवत्येव कुतः सृष्टिर्विनश्यति । ब्रह्मज्ञानं कथं देव सृष्टिसंसारवर्जितं ।
समाश्रिताः । पुण्याङ्गाः निमिदं देवि विचार्य ब्रह्मविद्भवेत् ।

निन्दका यान्ति नरकं नाहं चास्मि महेत्यरि ।

इति श्रीपार्वतीश्वरसंवादे ब्रह्माण्डज्ञानसंसारवर्जितत्वे पद्यमः पटलः ।
विषयः । ब्रह्मतत्त्वनिर्ूपणं ।

CCXLIX.

Uttara Tantra. This treatise includes ten chapters on the following subjects of the Śākta faith, viz: 1st. duties of the faithful; 2nd. the mode of performing them; 3rd. proper persons for initiation into the faith; 4th. discription of *Kula-Śakti*; 5th. the peculiarities of the persons who are fit to worship her; 6th. different forms of Śakti; 7th. praise of Śakti; 8th. praise of a disgustingly obscene form of worship called *Sayambhu-kusuma*; 9th. different forms of seats proper during worship; 10th. praise of sacrifice.

२४८ । उत्तरतन्त्रं ॥

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । पं० ११ । पङ्क्तिः ६ । श्लो० २१० । अ० बह्वीयं ।

आ० कागजः । का०—? स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रभोजनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । बलःस्थले समासीना देवी पप्रच्छ शङ्करं ।

भगवन् साधकानाञ्च कथयस्व क्रियाविधिं । श्रुताणि सर्वतन्त्राणि यामलादीनि वै प्रभो ।

कुत्रापि न श्रुतो देव क्रियाया विधिरुत्तमः ।

समाश्रिताः । ताम्रपात्रे कलापे वा स्मशानकादनिर्मिते । शनिभौमदिने वाऽपि न वारे मृतसम्भवे ।

इत्युत्तरतन्त्रे श्वरपार्वतीसंवादे दशमः पटलः ।

विषयः । १ क्रियाविधानं । २ प्रयोगः । ३ पावननिर्णयः । ४ कुलशक्तिकथनं । ५ कुल-

साधकलक्षणं । ६ कलाप्रशंसा । ७ शक्तिप्रशंसा । ८ स्वयम्भूकुसुमसाक्षात् ।

९ आसनविधानं । १० बलिप्रशंसा ।

CCL.

Haṭha-dīpikā. A Yoga manual, by Svātmérāma. Its contents are; 1st. overcoming of the passions and regulation of habits; 2nd. regula-

tion of the breath ; 3rd. mystic diagrams ; 4th. the highest form of meditation.

२४८ । हठदीपिका ।

ग्रन्थकारः स्वात्मारामः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४४८ । अ० वङ्गोयं । आ०

कागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्थश्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीआदिनाथाय नमोऽस्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।

विराजते प्राद्वतराजयोगसारोद्भुमिच्छोरधिरोहणीव ॥

प्रणम्य श्रीगुरुं नाथस्वात्मारामेण योगिना । केवलं राजयोगाय हठविद्यापदिशते ॥

भान्त्या वज्रमतध्वान्तराजयोगसज्जनतां । हठप्रदीपिकां धत्ते स्वात्मारामः चपाकरः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः—? । १ यमनियमासनलक्षणं । २ रेचकादिप्राणायामलक्षणं । ३ खेचर्यादिमुद्रा-

कथनं । ४ समाधिक्रमकथनं । अथ किञ्चिद्व्यूनचत्वारः पटलाः सन्ति ।

CCL.

Adbhuta-Charita. Terrestrial, atmospheric and celestial portents, and the mode of overcoming their evil effects by mantras and religious observances.

२५० । अद्भुतचरितं ।

ग्रन्थकार ईश्वरः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १४ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १८२ । अ० वङ्गोयं । आ०

कागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्थश्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । दुर्निमित्तान्यथो वक्ष्येऽष्टांशु मुनिपुङ्गवाः ।

येषां यदुपपद्येतेषां तेषां भ्रान्तिं यथाक्रमान् ॥

समाप्तिवा० । चन्द्रमण्डलकद्वन्द्वं उल्कावज्रप्रपातनं । दर्शने राष्ट्रदुर्मिचं मरकं खपतिचयः ॥

इतीश्वरभाषिताद्भुतचरितं समाप्तं ॥

विषयः । भौमदिव्यान्तरोक्षविविधोत्पाततत्त्वान्तिकथनं ।

Dattātreyā Saṁhitā. A work of the Tantra class, on the details for the performance of Yoga, or meditation for the attainment of perfection in this life. By Dattātreyā.

२५१ । दत्तात्रेयसंहिताः ।

ग्रन्थकारः दत्तात्रेयः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० ८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २९५ । अ० वज्रीयं । आ० कामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्थत्रोयुतवावुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । त्रिसिंहरूपिणे चिदात्मने सुखस्वरूपिणे ।

पदैस्त्रिभिस्तदादिभिर्नमोऽपि तायते नमः ॥

साङ्कृतिर्मुनिवर्योऽसौ भूतले योगमिच्छया ।

सकलञ्च परिभ्रम्य नैमिषारणमाप्तवान् ॥

सुगन्धिं नानाकुसुमैः स्वादुमत्फलसङ्गतैः ।

शशाङ्गभिः शोभितं पुष्पं जलकासारमण्डितं ॥

समुनिर्विचरंस्तत्र ददर्शास्तत्र तरोरधः ।

वेदिकायां समासीनं दत्तात्रेयं महामुनिं ॥

समाप्तिवा० । महामायाप्रसादेन सर्वेषामस्मिन् तत् सुखं ।

एतत् सर्वं यथा युक्तं तदेव धारयेत्ततः ॥ इति दत्तात्रेयभाषिते योगप्रकरणे दत्तात्रेयसंहिता समाप्ता ।

विषयः । योगाङ्गयमनियमादिवज्रविधयोगोपायकथनं ।

Adbhuta-sāra. Terrestrial, atmospheric and celestial omens of approaching evils, such as earthquakes, meteors, comets, &c., and the means of obviating their mischievous effects. This work quotes No. CCL. By Mahādeva Sarmā.

२५२ । अद्भुतसारः ।

ग्रन्थकारः महादेवः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० १६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ४८० । अ० वज्रीयं ।

आ० कामजः । का०—? । स्या० कलिकातास्थत्रोयुतवावुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीमपद्मद्वन्द्वं शास्त्राण्यलोक्य भूरिशः ।

लिख्यतेऽद्भुतसारोऽयं श्रीमहादेवशर्मणा ॥

अथाहुतं । वसिष्ठसंहितायां ।

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि उन्माताध्यायमुत्तमं ।

अन्यत्वं प्रकृतेर्यत्तत् साक्षादुन्मातमञ्जकं ॥

समाप्तिवा० । प्रभुः प्रथमकल्पस्य योऽनुकल्पेन वर्णते ।

न साम्प्रदायिकं तस्य दुर्मतेर्विद्यते फलं ॥ इत्यहुतसारः समाप्तः ।

विषयः । दिव्यनाभसभूमिजविविधोन्मातशान्तिकथनं ।

No. CCLIII.

Sārachintāmaṇi. A Tantra compilation on *Dikshā* or initiation in the mantras, and the rituals of Śākta worship. By Bhavānīprasāda.

२५३ । सारचिन्तामणिः ।

ग्रन्थकारः भवानोप्रसादः ।

विवरणं । नवीनसपरिशुद्धं । प० १५४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ५५४४ । अ० वङ्गोयं । आ०

कागजः । शकाब्दः १०५४ । स्था० कलिकातास्थत्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीशिवमुन्दरीपदयुगं नित्यं हि यद्योगिने

ध्यानासक्तहृदोऽप्यसौ युगशतं नासादिताः सत्परं ।

तन्त्राणां कतिचिन्मतानि कियतां श्रीमद्भवानीप्रसा-

देनोद्भूतं वितन्यतेऽर्चनविधिः श्रीसारचिन्तामणिः ॥

समाप्तिवा० । शृष्टे द्वेषो भवति च सत्यं मध्ये रोगो विलसति नित्यं ।

क्रोडे सत्यं वदति मत्तेशः क्रोडे शृष्टे बलते सुयशः ॥

क्रोडे सा * * * * सद्गम मध्ये शृष्टे । इति समाप्तः ॥

विषयः । दीक्षाव्यवस्थाकडमादिचक्रादिविधिनित्यानुष्ठानपूजामन्त्रोद्गारादिवङ्गविधिशक्तिवि-

षयकानुष्ठानकथनं ।

No. CCLIV.

Gheraṇḍa Saṁhitā. A Tantra, in seven chapters, on *Upadesa*, or the mode of performing the Yoga form of Śākta worship. By Gheraṇḍa.

२५४ । घेरण्डसंहिता ।

ग्रन्थकारः घेरण्डः ।

विवरणं । नवीनसपरिशुद्धं । प० १६ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४५६ । अ० वङ्गोयं । आ०

कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थत्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । आदीश्वराय प्रणमामि तस्मै येनोपदिष्टा षट्श्रयोगविद्या ।

विराजते प्रोन्नतराजयोगमारोढुमिच्छन् विधियोग एव ॥

एकदा चण्डकापालिर्गत्वा घेरण्डकुटिरं ।

प्रणम्य विनयाद्भक्त्या घेरण्डं परिपृच्छति ॥

चण्डकापालिश्वाच ।

षट्श्रयोगं योगेशः तत्तज्ज्ञानस्य कारणं ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि तद्वदस्व योगेश्वर ॥

समाप्तिवा० । इति ते कथितं चण्ड समाधिं दुर्लभं परं ।

यज् ज्ञात्वा न पुनर्जन्म जायते भुमिमण्डले ॥

इति घेरण्डसंछितायां षट्श्रयोगसाधने घेरण्डचण्डसंवादे समाधियोगो नाम
सप्तमोपदेशः ।

विषयः । १ उद्देशे धैर्यादिषट्कर्मकथनं । २ षट्श्रयोगकथनं । ३ षट्श्रयोगमुद्रा-
प्रकरणं । ४ प्रत्याहारप्रयोगकथनं । ५ प्राणायामसंक्षेपं । ६ ध्यानयोगकथनं ।
७ समाधियोगः ।

No. CCLV.

Dakṣiṇā-Kālīkā-saṅkṣhepa-pujā-prayoga. A compilation, from
divers Tantras, on the details of worshipping Dakṣiṇā Kālī. By
Harakumāra Thākura. The author was a member of the Tagore
family of Calcutta, and died about fourteen years ago.

२५५ । दक्षिणकालिकासंक्षेपपूजाप्रयोगः ।

यन्त्रकारः हरकुमारठाकुरः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धं । प० २६ । पङ्क्तिः ८ । श्लो० ४६८ । अ० वङ्गीयं । आ०
कामजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । तवादौ प्रातस्त्याय शय्यास्थः साधक उत्तराभिमुखो भूत्वा स्वनाभौ दक्षिण-
हस्तोपरि वामहस्तं निधाय शिरःस्थसङ्खदलकमले शिवस्वरूपिणमित्यादि ।

समाप्तिवा० । कुमारीपूजनकर्म्मणः साङ्गतार्थं दक्षिणामिदं रजतं कुमार्यै अर्चं ददे । ततो
अच्छिद्रावधारणं कुर्यात् । इति कुमारीपूजा ।

विषयः । दक्षिणकालिकायाः आसनशुद्धादिसहितपुरश्चरणदिविधानं ।

No. CCLVI.

Siddha-nāgārjūṇīya. A Tantra on the attainment of supernatural powers, and the means of causing death by imprecation, and securing the good-will and affection of kings, women, &c. By Śiddhanāgārjuna.

२५६ । सिद्धनागार्जुनीयः ।

ग्रन्थकारः सिद्धनागार्जुनः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । पं० ७३ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १८०० । अ० वक्ष्यं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रेयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । यः शम्भुः परमात्ययः परशिवः कः कालाकालान्तो

ध्यानातीतमनादिनित्यनिश्चयः सङ्कल्पसङ्कोचयेत् ।

आभासान्तरहासकः समरसः सम्मानसाबोधकः

मोक्षं सर्व्वचित्तं ददातु जगतां विद्यादिमिह्यष्टकं ॥

समाप्तिवा० । ॐ नमो समुद्रतीरे वलिशिलिवाडोलगुडचोपीचा कण्डमाला भस्मान्तकरि
आधीया वेतालचोमचारी शक्तिपुरे ॐ फट् स्वाहा ॥ ० ॥ एह मन्त्रमणिपाथ
तिने छेटरा २७ उगि येवलि इत्यादिदशमे ।

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कच्छपुटे सर्व्वसङ्कल्पनाम एकविंशतितमः

पटलः ॥ समाप्ताऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । मन्त्रसाधनं — वशीकरणं — राजादिवशीकरणं — मारणेचाटना-
दिप्रयोगः ।

No. CCLVII.

Yantra-Chintāmaṇi. A Tantra compilation, by Dāmodara, on fascinating, killing, paralyzing, &c., females, kings and enemies, by means of charms and mystic diagrams.

२५७ । यन्त्रचिन्तामणिः ।

ग्रन्थकारः दामोदरः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । पं० २२ । पङ्क्ति० ११—१२ । श्लो० १२२० । अ० वक्ष्यं ।

आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रेयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । यं ध्यायन्ति सुरासुराश्च निखिला यक्षाः पिशाचोऽरगाः

राजानश्च तथा मुनीन्द्रनिवशाः सर्व्वार्थदं सिद्धये ।

भक्तानां वरदा भयप्रदकरं पाशाकुशलक्षुत्तं

चक्षुषामरवीच्यमानमनिर्गमोऽहं श्रेष्ठं शङ्करं ॥

समाप्तिवा० । नित्यं नद्यां प्रदातव्यमष्टोत्तरसहस्रकं ।

परस्परं भवेत् द्वयः सिद्धयोग उदाहृतः ॥

ॐ अमोदकि प्रमोदकि गौरि मे गौरि अमुकस्यामुकेन सह काकोलूकादिवत्
कुरु कुरु स्वाहा ॥ समाप्तिश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । वशीकरणमारणस्तम्भोच्चाटनादिविधानं ।

No. CCLVIII.

Kulārṇava Tantra. An original Tantra, attributed to S'iva. Contents : 1, creation and existence of humanity; 2, advantages of the Kulāchāra system of worship; 3, praise of Urdhāmnāya and other Tantras on the subject; 4, derivation of mantras; 5, articles necessary for the *Kula* form of worship; 6, purification of those articles of sacrifice and of *Vatuka*; 7, Rules for drinking wine; 8, Yoga, as performed by the followers of the *Kula* system; 9, worship on particular auspicious days; 10, Rules of the *Kula* system; 11, adoration of the shoes of the spiritual guide; 12, characteristics of the spiritual teacher and the taught; 13, their trials; 14, attainment of power over mantras; 15, desirable objects; 16, name of the Guru, &c.

२५८ । कुलार्णवतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः शिवः ।

विवरणं । नातिनवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० ७६ । पङ्क्तौ ६ । श्लो० २३०० । अ० वट्टीयं ।

आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकानास्थायीयुतवायुयतोन्द्रमेहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । भगवन् देवदेवेश पञ्चवक्त्रं विधायक । सर्वज्ञं नक्तिस्तुलभं शरणागतवत्सल ॥

कुलेश परमेशान कर्णामृतवारिधे । अमारे घोरसंसारे सर्वदुःखमलीमसे ॥

समाप्तिवा० । कर्त्तास्त्रायः समाख्यातः समासेन च विस्तरात् ।

कुलार्णवमिदं प्राक्तं योगिनामुपवर्णितं ॥

इति श्रीकुलार्णवमहाराजस्यै सर्वयोगमोक्षमे सपादलक्षप्रत्ये पञ्चमखण्डे गुरुनाम-
वासनादिकथनं नाम सप्तदशोऽध्यायः ।

विषयः । १ जीवस्थितिकथनं । २ कुलमाहात्म्यकथनं । ३ कर्त्तास्त्रायादिमाहात्म्यं ।

४ मन्त्रोद्धारादिकथनं । ५ कुलद्रव्यनिर्माणादिविधिः । ६ कुलद्रव्यसंस्कारादि-

कथनं । ७ वटुकादीनां बलिशक्त्यादिकथनं । ८ पानभेदादिकथनं । ९ कुल-

योगादिकथनं । १० विशेषपदिवसपूजाकथनं । ११ कुलाचारविधिकथनं ।

१२ श्रीपादुकाभक्तिलक्षणकथनं । १३ गुरुशिष्यलक्षणकथनं । १४ गुरुशिष्य
परोक्षादिकथनं । १५ पुरस्चरणादिकथनं । १६ काम्यकर्मकथनं । १७ गुरुरनाम-
वासनादिकथनं ।

No. CCLIX.

Yogāvali Tantra. Tantric explanation of the Yoga dogma.

२५८ । योगावलितन्त्रं ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । पं० १७ । पङ्क्ति० ४ । स्तो० २७२ अ० वङ्गीयं । आ०
कामजः । का०—? । श्या० कलिकातास्थश्रीयुतबावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । महादेव उवाच । एकीभूतं यथाऽऽकाशः शरीरं आयते तथा ।

पद्मं सप्तदलं चक्रं प्रमाणं द्वादशाङ्गुलं ॥

तस्य मध्यगते वायौ तदा गर्भः प्रजायते । वासचक्रे भवेन्नारी दक्षिणे पुरुषेभ्यः ॥

समाप्तिवा० । मूलाधारे पुनः पीत्वा पिङ्गलाय गुणद्वये ।

एवं कृत्वा महादेवि पुनर्जन्म न विद्यते ॥

इति योगावलीतन्त्रे हरगौरीसंवादे मोक्षसाधने पञ्चमपटले कुलदोषनी समाप्ता ।

विषयः । देहोत्पत्त्यादिनिवृत्तिपूर्वकं योगविशेषादिकथनं ।

No. CCLX.

Tantra-pramoda. Rules for the performance of the Homa for initiation into the Tantric doctrine.

२६० । तन्त्रप्रमोदः ।

ग्रन्थकारः रामेश्वरः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । पं० २१ । पङ्क्ति० ५ । स्तो० २६८ । अ० वङ्गीयं ।
आ० कामजः । का०—? । श्या० कलिकातास्थश्रीयुतबावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । योमाश्वौषधमध्यमण्डलसन्नाथाङ्गविद्यातनीं
रक्ताब्जादनधारिणीं नवदिवानाथप्रभारुषिणीं ।

हस्ताभ्यामभयं वरं विद्धतीमानन्दकन्दस्थलीं

वन्दे श्रीगुरुमङ्गनातनुमतीं तेजस्वतीं सन्ततं ॥

यो जातः श्रद्धिवीतले द्विजकुलश्रोतस्वतीनायके

राकानिर्गलशर्ध्वरीपरिष्ठितः श्रीरामभद्रः कृती ।

ब्राह्मणजवशैर्यवीर्यनिचयेर्मन्त्रां मन्त्रोयानमो
विद्याभिः प्रतिवासरं कल्पितप्रत्यर्थिविद्वद्गणः ॥
न्यायालङ्कारनामा सुविदितमुक्तताभाभिभूकीर्तिपूर्ण-
प्रक्षोणाङ्गवियामाकरकरनिकरो दिक्षु सर्वामु योऽयं ।
भट्टाचार्यः प्रसिद्धो निखिलजनपदे जगत्कन्याप्रतीरे
श्रान्तं स्नेहामराङ्गद्विदयसरसिचञ्चलध्यानधामैकबन्धुः ॥
दानैर्देव्यदरोघदारणपटुर्यो भूमिनाकौकसां
स्थानस्य क्षितिमण्डलेश्वरगणैः संसेविताङ्गद्विदयः ।
ज्ञानाऽयं क्रियतेऽखिलागममतं तस्य द्वितीयात्मज-
श्रीरामेश्वरशर्माणा सुविदुषा तन्त्रप्रमोदः शुभः ॥

समाप्तिवा० । रामेश्वरभूमिसुररुक्ते तन्त्रप्रमोदके ।

सङ्क्षेपदीक्षाविधिः सप्तमः पटलो गतः ॥ समाप्तस्यायं ग्रन्थः ।

विषयः । १ कुण्डविनिर्णयः । २ खुगादिनिर्णयः । ३ वज्रसंस्कारः । ४ होमविधानं ।

५ सङ्क्षेपदीक्षाविधिः । ६ ज्वनीयवस्तुप्रमाणादिकथनं । ७ सङ्क्षेपदीक्षाविधिः ।

No. CCLXI.

Sarasvatī Tantra. Contents: 1, means for vitalising mantras; 2, Yoni mudrá, or mystic diagram of the female emblem; 3, the goddess Kulluka; 4, the purification of the great bridge, &c.; 5, purification of the mouth; 6, the Yoga of life.

२६१ । सरस्वतीतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः — ? ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० ५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १४० । अ० वङ्गीयं । स्था०
अ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० बाष्पं । मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं योनिमुद्रां न वेति यः ।

भक्तकोटिजपेनापि तस्य विद्या न सिध्यति ॥

देवदेव महादेव इति यत् पूर्वसूचितं ।

एतत्तन्त्रं महादेव ह्यपया वद शङ्कर ॥

समाप्तिवा० । एतत्तन्त्रं सङ्क्षेपस्य तत्वाच्च सुरवन्दिते ।

तिष्ठामि नात्र सन्देहो गोप्यममरेष्वपि ॥ इति सरस्वतीतन्त्रे पष्ठः पटलः ।

विषयः । १ मन्त्रचैतन्यकथनं । २ योनिमुद्राकथनं । ३ कुण्डाकथनं । ४ महासेतु-

शुद्धादिकथनं । ५ मुखशोधनविधानं । ६ प्राणयोगकथनं ।

Siddhavidyā-dīpikā. On the cult of Dakṣiṇā Kālī, by S'aṅkara Achārya, disciple of Jagannātha.

२६२ । सिद्धविद्यादीपिका ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० २७ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८७२ । अ० वक्ष्येयं । आ० कागजः । का०—? स्था० कलिकातास्थवीयुतवायुतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । जायतस्वप्रसुप्ता च तुर्य्यतुर्य्याक्षरां परां ।

महाप्रकाशसुभगां वन्दे तां शोडशीं कलां ॥

सर्व्यसन्देहवेत्तारं सर्व्यागमविशारदं । जगन्नाथं गुरुं वन्दे शिवयौरेकविपश्चं ॥

समाप्तिवा० । भूचरखेचरसंयोगान्मूलाच्छक्तिं संग्रह्य सेतुवन्धनमार्गेण पञ्चकारणत्यागाग्नादा-
शमः । इति सिद्धविद्यादीपिकायां नवमः पटलः समाप्तः ॥

विषयः । १, दक्षिणकालिकायाः कल्पः । २, तदीयपूजाविधिकथनं । ३, साधनविशेष-
कथनं । ४, पुनः पूजाकथनं । ५, मन्त्रोद्धारकथनं । ६, ७, ८, पुरश्चरविधानं ।
९, नैमित्तिकानुष्ठानं ।

Āgamasāra. A compilation, by Raghumaṇi, on Tantric mysteries.

२६३ । आगमसारः ।

ग्रन्थकारः रघुमणिः ।

विवरणं । नवीनमपरिशोधितं । प० १०८ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २५२ । अ० वक्ष्येयं । आ० कागजः । का०—? स्था० कलिकातास्थवीयुतवायुतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नमामि नागमसूक्तं शङ्खवत् करोज्ज्वलं ।

द्विजैकनिर्युतं वरामयापर्वर्जितोद्यतं ॥

समित्यरावशङ्करं तमोद्गमममोजनं ।

सवामभाक्कलवकं च खण्डपर्शनामकं ॥

नावद्यसुम्भदानद्रुतदलिततलसद्विद्यविद्वत्समुद्यु-

दारिद्र्याद्रावितारिद्रुमविलविलसत्सुप्रतापेर्विगर्भः ।

न्यायालङ्कारविम्विधवृधवरत्रातदुर्वधविद्या-

व्याख्यानाययबुद्धियथितदिविषदाचार्यको रामभद्रः ॥

महाचार्यस्य तस्य सगुणगणरविज्ञानमोक्षास्त्रमाल-

ध्वान्तः स्वान्तान्मानन्दिन्द्रियविक्रितिवशी यः सुतः पठेत् आसीत् ॥

समाप्तिवा० । प्रीत्येदनया सुत्या जगद्भावं जगन्मयं ।

धर्मायैकाममोक्षाणामाप्तये पुरुषोत्तमं ॥ इति विष्णुस्तोत्रं समाप्तं ॥

विषयः । तन्त्रशास्त्रोक्तविविधप्रकरणसङ्ग्रहः ।

No. CCLXIV.

Vijachintāmaṇi Tantra. An original Tantra. Contents: 1, praise of the alphabet; 2, its origin; 3-4, mystic mantras—their derivation; 5, desirable objects; 6, 7, 8, vitalizing of mantras; 9, particular forms of meditation.

२६४ । वीजचिन्तामणितन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । नवीनमपरिशोधितम् । प० १० । पङ्क्ति० ७ । स्त्रो० २८० । अ० वङ्गोद्यं ।

आ० कागजः । का०—? । स्त्रो० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीपार्वत्युवाच । देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन ।

शूलपाणे महाकाल कथ्यतां चन्द्रशेखर ॥

सर्व्वञ्च पूर्व्वमीशान द्युतं तव मुखात् प्रभो ।

एकं प्रच्छामि देवेश गुप्ततत्त्वं हृषध्वज ॥

समाप्तिवा० । स धनी स गुणी लोके स एव पुरुषोत्तमः ।

स विष्णुः स च रुद्रः स्यात् स एव श्रीसदाशिवः ॥

इति वीजचिन्तामणितन्त्रे नवमः पटलः ।

विषयः । १. वर्णप्रशंसा । २, वर्णतत्त्वकथनं । ३, वीजमन्त्रकथनं । ४, मन्त्रोद्धारकथनं ।

५, वाचनाकथनं । ६, ७, ८, मन्त्रचैतन्यनिरूपणं । ९, ध्यानविशेषकथनं ।

No. CCLXV.

Kaivalya Tantra. Tantric secret observances. Contents: 1, praise of wine, (*madya*), flesh, (*māṁsa*), fish, (*mīna*), gesticulation, (*mudrā*), female society, (*maithuṇya*),—the five essentials of Tantric worship. These are technically called, from their initial letters, the five ms.,—*pañcha makāra*. 2-3, purification of the five essential ms.; 4, five great principles; 5, public homas.

२६५ । कैवल्यतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धग्रन्थः । पं० ७ । पङ्क्ति० ८ । स्तो० २९४ । अ० वहीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेव्युवाच । देवदेव महादेव दृष्टिस्थित्यन्तकारक ।

श्रुतं बहुविधं देव समयाचारलक्षणं ॥

इदानीं श्रोतुमिच्छामि तेषां सारस्य यत् प्रियं ।

कथयस्व महाबाहो यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥

समाप्तिवा० । इति श्रुत्वा महादेवो न्यत्यमानः पुनः पुनः ।

दुर्गा दुर्गेति संघृत्य भूको भूला स्मरन्मनुं ॥

इति कैवल्यतन्त्रे पञ्चमः पटलः ।

विषयः । १, मयादिपञ्चमकारप्रशंसा । २, ३, पञ्चमकारशोधनं । ४, पञ्चतत्त्वशोधनं । ५, वाङ्महोमविधानं ।

No. COLXVI.

Chintāmaṇi Tantra. The MS. is incomplete ; its contents are : 1, the six mystic circles ; 2, the all-protecting charm ; 3, Yoni-mudrá diagram ; 4, meaning of mantras ; 5, vitality of the meanings of mantras ; 6, ditto of mantras relating to diagrams ; 7, ditto of diagrams.

२६६ । चिन्तामणितन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धग्रन्थः । पं० ११ । पङ्क्ति० ७ । स्तो० २६४ । अ० वहीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीपार्थव्युवाच । देवदेव महादेव नीलकण्ठ तपोधन ।

शूलपाणे महादेव कथ्यतां चन्द्रशेखर ॥

सर्वं हि परमेशान श्रुतं तव मुखात् प्रभो ।

एकं शृण्वामि देवेश गुप्ततत्त्वं दृषध्वज ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, पट्चक्राधिकरणकयोनिरूपचिन्ताविधिः । २, त्रैलोक्यमङ्गलकवचं । ३, योनि-मुद्रानिरूपणं । ४, मन्त्रार्थनिरूपणं । ५, मन्त्रार्थचेतन्यनिरूपणं । ६, मुद्रामन्त्रार्थ-चेतन्यं । ७, मुद्रार्थचेतन्यं । एवं सप्तपटलाः सन्ति ।

Syámakālpalātā. A work of the Tantra class, by Rámacharāṇa. Contents : 1, praise of the Devī ; 2, initiation ; 3, diurnal worship ; 4, hymn to Syámá ; 5, charms ; 6, exercise in the mantra ; 7-8, particular forms of worship ; 9, secret worship ; 10, different forms of reflection &c. ; 11, homa.

२६७ । श्यामाकल्पलता ।

ग्रन्थकारः रामचरणः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । पं० १०८ । पङ्क्तिः ७-८ । स्तो० ३२४० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । का०—? । श्या० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । ज्ञानातीताऽपि संवित् सृजति च तदवत्यति विश्वैकहेतु-

र्विद्यात्मा बुद्धिचेतःप्रकृतिसदृच्छङ्कारमावासरूपा ।

वर्णात्मा वर्णधामा प्रकृतिरिति परा गीयते वेदविद्धि ।

धारासाराऽस्तु तस्यै वनतिमिरभिदे सूर्ययुक्त्यै नमोऽस्तु ॥

अज्ञानध्वान्तहंसाय चित्कैरवकलायते ।

दीनबाणरूपाधाम्ने श्रीकृष्णाय नमो नमः ॥

देवीं दुर्द्धरदैत्यदर्पदमनीं नम्रां शिरःपङ्कजे

धत्वा श्रीगुरुपादपङ्कजरजो ज्ञात्वा गुरुणां मतं ।

तेषामाचरणञ्च तन्त्रनिवहानालोक्य यत्नादिमां

श्यामाकल्पलतां सतां वितनुते मोदाय रामः सुधीः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, विद्यामाहात्म्यनिरूपणं । २, दीक्षाप्रकरणोपदेशः । ३, नित्यपूजाप्रमाणं ।

४, श्यामास्तवप्रकाशः । ५, कवचप्रकाशः । ६, पुरस्सरणविधिः । ७-८, साधन-

विशेषकथनं । ९, रत्नस्यसाधनविधिः । १०, भावादिनिर्णयः । ११, होम-

विधानं । एवं एकादशस्तवका लभ्यन्ते ॥

Vira Tantra. This work is said to be an original Tantra treating of the whole S'ákta cult. The MS. examined is imperfect and contains only charms for bringing persons under control ; for bewitching, paralyzing, and making them of unsettled mind ; for appeasing malevolent influences, &c.

२६८ । वीरतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० ८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४२० । अ० वहीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थत्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । उड्डीशे च समाकीर्णे योगिन्द्रसमाकुले ।

प्रणम्य शिरसा गौरी परिच्छति शङ्करं ॥

विशेषेण तु तत्सर्वं कथयस्व प्रभो मम ।

अन्येऽपि विविधाः कार्य्या(?) मन्त्राश्च ब्रूहि भैरव ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । वशीकरणोच्चाटनमोहनसम्पन्नशान्तिकपौष्टिकादिविविधोपायकथनं ।

No. CCLXIX.

Āgama Chandrikā. A Tantric compilation, by Rāmakrishṇa, on initiation, bathing, worship of different divinities, diagrams, &c. The MS. examined is incomplete.

२६९ । आगमचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रामलक्ष्मणः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० ६९ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १५२५ । अ० वहीयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थत्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य गुरुपादार्थं मुनिवेदरूपे शके ।

श्रीरामलक्ष्मणः सङ्क्षिप्य ततोऽगमचन्द्रिकां ॥

तातोऽगम्या तत्त्वविलासं सप्रपञ्चमुपलब्धं प्रपञ्चं कालानुरूपं सानसवस्त्वविकलं (?)

प्रत्यवायभीतानुरागाय किञ्चिद्व लिखति ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । दोक्षाविधिस्नानसर्वदेवपूजाविविधचक्रादिनिरूपणं ।

No. CCLXX.

Kaulikārchana-dīpikā, alias Kula-dīpikā. The religious duties of the Kaulas. By Jagadānanda.

२७० । कौलिकार्चनदीपिका ।

पन्थकारः जगदानन्दः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० ६२ । पङ्क्तिः ८ । श्लो० १८६० । अ० वज्रोयं । आ०
कामजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतोन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा विश्वेश्वरं भक्त्या जगदानन्दशर्मणा ।

प्राप्यते कौलिकप्रीत्यै कौलिकार्चनदीपिका ॥

तत्र कुलार्चने कुलागमादिसर्व्वतन्त्रेषु मयादिदानस्यावश्यकत्वमाह, यथेति ।

समाग्रावा० । एवं शब्दं पुरा क्त्वा इत्येतयोर्मन्त्रयोरेकतमेनाभिपिष्टेदित्यभिपेक्षविधिः ।

सम्प्रेरणान्नि वज्रसाधकानां हिताय तेषां कुलसाधकानां ।

तन्त्राण्यनेकानि विलोक्य यत्नात् प्रकाशिता स्म कुलदीपिकेयं ॥

यद् यन्मया चात्र विमूढबुद्ध्या स्पष्टीकृतं गुह्यतरं सुगुप्तं ।

सुगोप्यमेतत् खलु साधकानां प्रयाति घोरं नरकं प्रकाशात् ॥

नभोयोमाब्धचन्द्राब्दे काश्यां चैत्रे सितेतरे ।

जगदानन्दमिश्रेण कृतैषा कुलदीपिका ॥

विषयः । कुलधर्मप्रशंसादिवज्रविधिकौलिकाचारादिरूपणं ।

No. CCLXXI.

Yuktikalpataru. A compilation by Bhoja Narapati. It treats of jewels, swords, horses, elephants, ornaments, flags, umbrellas, seats, ministers, army, horses, boats, &c. and frequently quotes from an author of the name of Bhoja (*bhojepi*), meaning probably Bhoja Rájá of Dhárá.

२७१ । युक्तिकल्पतरुः ।

पन्थकारः भोजराजः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं प० ७२ । पङ्क्तिः ७ । श्लो० २०१६ । अ० वज्रोयं । आ०
कामजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतोन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । विश्वसर्गविधौ वेधास्त्याल्लयति यो विभुः ।

तदत्ययविधावोशस्तं वन्दे परमेश्वरं ॥

कं सानन्दमकुर्व्वणः कंसानन्दं करोति यः ।

तं देवहन्दैराराध्यमनाराध्यमहं भजे ॥

नमामि शास्त्रकर्तृणां चरणानि मुहुर्मुहुः ।

येषां वाचः पारयन्ति श्रवणेनैव सज्जनान् ॥

नानामुनिनिबन्धानां सारसालय यत्नतः ।
 तनुते भोज्यपतिर्युक्तिकल्पतत्वं मुदे ॥
 समाप्तिवा० । यानं यत् लघुमिष्टैश्चैतयानं तदुच्यते ।
 जन्तुभिः सलिले यानं जन्तुयानं प्रचचते ॥
 बाह्यां वारि * * * अन्येषु न निर्णयः ।
 इति युक्तिकल्पतरौ निष्पद्यमानेदेशः ।

विषयः । असात्यादिवलयानयावाविषयदूतलक्षणद्वैधदण्डमन्त्रिनीतियुक्तिः इन्द्रयुक्तिः
 नगरीयुक्तिः वाणयुक्तिः राजमृगयुक्तिः मृगयुक्तिः आसनयुक्तिः कृत्रयुक्तिः
 ध्वजयुक्तिः उपकरणयुक्तिः अलङ्कारयुक्तिः शीरकपरीचा विद्रुमपरीचा प्रबाल-
 परीचा मुक्तापरीचा वैदूर्यपरीचा इन्द्रनीलपरीचा मरकतपरीचा हविमा-
 ण्यपरीचा कर्कतपरीचा भीष्मपरीचा रुधिराख्यपरीचा स्फटिक-
 परीचा खड्गपरीचा गजादिपरीचादयो विविधा उपाया वर्तन्ते ।

No. CCLXXII.

Sārasaṅgraha. On stellar conjunctions, mourning, expiations,
 lunar days, &c. By Chandras'ekhara Vachaspati.

२७२ । सारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः चन्द्रशेखरवाचस्पतिः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १०२ । पङ्क्तिः ६ । स्तो० २००० । अ० वङ्गीयं । आ०

कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थयीयुतवावुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । शिवं नला स्मृते सत्त्वे क्रियते सारसङ्ग्रहः । श्रीवाचस्पतिधारेण वैधल्यप्रवर्तये ॥

अथ कालस्य तत्र संवत्सरचान्द्रः सौरः सावनो नाक्षत्रयेति चतुर्विधः ।

समाप्तिवा० । अथोनौ गोथोनौ अष्टु वा मैथुने देवी वाप इत्यस्य जपः प्राणायामश्चतुर्वा इति ।

विषयः । सङ्क्रान्त्याशौचप्रायश्चित्तादित्यादिव्यवस्था ।

No. CCLXXIII.

Vaiśvadevādi-mantra-vyākhyā. Object of the mantras for the per-
 formance of śrāddha, &c.

२७३ । वैश्वदेवादिमन्त्रव्याख्या ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २७ । पङ्क्ति० ६ । स्तो० २०० । अ० वक्ष्यं । आ०
कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थथोयुतवायुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।
प्रा० वाक्यं । अग्रे स्वाहा इति सुगमं । देव चे अग्रे इति गम्यं देवे देवकर्माणि कृतस्य एनस्य
पापस्य अवयजनं नाशनमसि ।

समाप्तिवा० — ?

विषयः । आह्लादिमन्त्रप्रतिमाद्यार्थविवरणं ।

No. CCLXXIV.

Vrihannirveda Tantra. An original Tantra. Contents, 1, origin of the universe ; 2, the mundane creation ; 3, praise of the female energy ; 4 ; 5, 6, 7, 8, Goloka and other celestial regions ; 9, the lotus of knowledge ; 10, the upper part thereof ; 11, knowledge of the Tantras ; 12, Tantras appropriate to the Vaishnavas ; 13, praise of the Brahma whose name is formed of ten syllables ; 14, characteristics of the *avadhuta* hermit.

२७४ । वृहन्निर्वाणतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २६ । पङ्क्ति० ७—८ । स्तो० १६ । अ० वक्ष्यं । आ०
कागजः । का० ? शकाब्दः १७२४ । स्था० कलिकातास्थथोयुतवायुयतीन्द्र
मोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशपर्वते रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।

विपरीतरताशक्ता चण्डी पप्रच्छ शङ्करं ॥

श्रीचण्डिकोवाच । निराकारं निर्गुणं स्तुतिनिन्दाविवर्जितं ।

यन्नित्यं सर्वकर्तारं वर्णातीतं मुनिर्दिशतं ॥

समाप्तिवा० । इति ते कथितं कान्ते चतुराश्रमलक्षणं ।

न वक्तव्यं पञ्चरूपे प्राणान्तोऽपि मत्तेश्वरि ॥

इति श्रीवृहन्निर्वाणतन्त्रे चण्डिकाशङ्करसंवादे चतुराश्रमवर्णनं नाम चतुर्दशः
पटलः ॥

विषयः । १, ब्रह्माण्डकथनं । २, दर्शनरूपणं । ३, प्रकृतिप्रशंसा । ४, सद्भासावस्थादिकथनं ।
५, ६, ७, ८, गोलोकादिकथनं । ९, ज्ञानपद्मकथनं । १०, प्रोक्तपद्मस्योद्देश-
देशविवरणं । ११, तत्त्वज्ञानकथनं । १२, वैष्णवतत्त्वकथनं । १३, दशाचरमन्त्र-
माहात्म्यं । १४, अवधूतलक्षणकथनं ॥

CCLXXV.

Dvaitanirṇaya.—Dissertations, by Vāchaspati Miśra, on disputed ques-
tions of Smṛiti, such as, bathing, duties during eclipses, when they extend
from day to night, or night to day, adoption, intercalary months,
shedding of the hair of the head near sacred streams, &c.

२७५ । द्वैतनिर्णयः ।

ग्रन्थकारः वाचस्पतिमिश्रः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० १०२ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १५०० । अ० वहीयं । आ०
कागजः । का०—? । स्या० कलिकाताम्रश्लोयुतवायुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । आभीरदारकमुदञ्चितकिङ्किणीकमाताघपाणिचरणं पुरुषं पुराणं ।

मञ्जीरमञ्जुमरुणाधरमम्बुजाक्षमद्वैतचिन्मयमनादिमनन्तमोडे ॥

सरस्वतिलतसागरं व्यधितं येन नृपयामणीर्भजाविजितकाञ्चनैरदितं यस्मिन्नापूरयान् ।

स एव नृपभैरवः समरसीम्नि पञ्चाननो जयत्यरिविदारको जगति राजदृन्दारकः ॥

अयं वापि नामानतोतः कवीनां गुणैर्दांप्रतापानतीतो भटानाम् ।

विलोकीपतिः त्रेयसी वासभूमिः पुनीते जगन्मण्डलं राजचन्द्रः ॥

सत्यभासेव लण्डस्य गौरीव मदनद्विषः ।

सविशेषा जयत्येषा नृपभैरवभामिनी ॥

विष्णोर्ध्वः पुरमिव शम्भोरिव देहवामाद्वै ।

देवी सनाभिरेषा जयति अथात्मा महादेवो ॥

एषा विदितविशेषा प्रसङ्गारं वीक्ष्यते जगज्जननी ।

तदुपरि परितः प्रपतति चाटकहीरकमयी दृष्टिः ॥

श्रीभैरवेल्लधरणीपतिधर्मपत्नी राजाधिराजपुरुषोत्तमदेवमाता ।

वाचस्पतिं निखिलचन्द्रविदं नियुज्य द्वैते विनिर्णयविधिं विधिरुत्तनोति ॥

समाप्तिवा० । मेखलावन्धसमये सर्वपक्षकसङ्ग्रहं । शुभयुक्तं प्रशंसन्ति तदालोकितमेव वा ॥

इति महामहोपाध्यायमिश्रवाचस्पतिविरचितो द्वैतनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । १, स्नानादिद्वैतनिर्णयः । २, द्द्विषष्टणविचारः । ३, दत्तकपुत्रविधानं । ४, अधि-
मासादिविचारः । ५, तीर्थसुष्ठनादिविचारादिविविधसन्दिग्धार्थविनिर्णयो
वर्तते ।

CCLXXVI.

Saṅskāra-vādārtha.—A Smṛiti compilation on essential sacraments
or saṅskāras.

२७६ । संस्कारवादाथः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १८० । अ० वङ्गीयं । आ०
कामजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।
प्रा० बाक्शं । ननु जातकर्मादिसंस्काराणां स्वकालाकरणे उपनयनकाले आगते प्रायश्चित्तं कृत्वा
करणं तत्र बाध एवेति संशयः ।

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । जातकर्मादिसंस्काराणां कर्तव्यसमयादिविचारः ।

CCLXXVII.

Kālanirnaya.—On proper times for the performance of religious
rites. By Gopāla Nyāya-panchānana.

२७७ । कालनिर्णयः ।

ग्रन्थकारः गोपालन्यायपञ्चाननः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ४२ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ०
कामजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० बाक्शं । कस्मिन् कर्माणि कः कालो नैव कालः कदा तयोः ।

विलोक्य मुनिवाक्यानि निर्णयेष्व निगद्यते ॥

समाप्तिवा० । एकस्मिन्नेव वर्षे तु द्वौ मासावधिसमाप्तौ । प्रकृतस्तत्र पूर्वः स्यादधिसमाप्तदुत्तरः ॥

इति आवास्तवचनानां परार्धमास इत्याहुः । इति मलमासकालनिर्णयः सम्पूर्णः ।

विषयः । १, कार्यविशेषप्रतिपादकसमयनिरूपणं । २, मलमासादिकालनिरूपणम् ।

COLXXVIII.

Dānasāgara.—A compilation, in 70 sections, on the advantages of various kinds of gifts, and their consecration. The author of this treatise was Rāja Vallāla Sena of Bengal. He calls himself the son of Vijaya Sena, and grandson of Hemanta Sena. According to the author of the *Samaya Prakāśa*, the work was completed in the S'aka year 1019, = A. D. 1097. *Vide Journal As. Soc. Bengal, XXXIV. pt. i. p. 137.*

२७८ । दानसागरः ।

ग्रन्थकारः वल्लालसेनः ।

विवरणं । नवीनप्राथमपरिशोधितम् । प० २२६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १५०० । अ० बङ्गीयं ।
आ० कागजः । का० शकब्दाः १७२८ । स्था० कलिकतास्त्रयीयुतवायुयतीन्द्र-
मोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । ये साक्षादवनीतलाभ्यतभुजो वर्णाश्रमव्यायसां

येषां पाणिषु निःक्षिपन्ति छतिनः पाये * * * * *

* * * * * नियमगुरुचवचारिवचर्या-

मर्यादागोचरैः कलिचकितसदाचारसङ्घारसोमा ॥

समाप्तिवा० । श्रीवल्लालनरेन्द्रवर्णितसमु' सर्वानुसम्पत्प्रतिदानसागरमधिदैर्घ्यार्द्धजनाः ।

इति परमेश्वरपरममहेश्वरमहाराजाधिराजनिःशङ्करशङ्करयोगेश्वरवल्लालसेनदेववि-
रचितः श्रीदानसागरः समाप्तः ।

विषयः । ब्राह्मणप्रशंसा । दानप्रशंसा । पात्रप्रशंसा । सात्त्विकराजसतामसदानफलं ।
तुलापुरुषदानादिनिरूपणं । धान्याचलादिदानं । मोदानादिविविधदान-
फलकथनं च । प्रयोगश्च ।

COLXXIX.

Nirṇayāmrīta.—A Smṛiti treatise on obligatory diurnal duties. By Sūrya Sena.

२७९ । निर्णयामृतं ।

ग्रन्थकारः सूर्यसेनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ७०० । अ० बङ्गीयं । आ०
कागजः । का०—? । स्था० कलिकतास्त्रयीयुतवायुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कारणमेकं जगतां वारणमास्तेन वारणं विपदां ।

किमपि महामहानोद्यं प्रत्युद्ध्यूहदारणं वन्दे ।

भावयामि दृढभक्तिभावनीं भाविताङ्गियुगलां सुमङ्गलां ।

इष्टदां सततमिष्टदेवतामन्त्रवत्सकलमन्त्रमातरं ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वेन शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । १, तिथ्यादितत्कार्त्तव्यकर्मनिश्चयः ।

CCLXXX.

Varnabhairava.—On the origin, forms, and merits of the letters of the Sanskrit alphabet. By Rāmagopāla Paṇḍānana, son of Rāmanatha, grandson of Nārāyaṇa.

२८० । वर्णभैरवः ।

ग्रन्थकारः रामगोपालपण्डाननः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० १२ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २८० । अ० वङ्गीयं । आ०

कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतबाबुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । सद्यस्त्वच्छदान्मोजमधोपविष्टं नितान्तप्रशान्तं सदाशक्तियुक्तं ।

श्रिया युक्तमोडे गुहं सुप्रसन्नं गिरीशं स्फुरद्दंसमीडे निषण्णं ॥

यामलादीनि तन्त्राणि समालोक्य बह्विनि च ।

नानामुनिनिबन्धांश्च तथा सम्पूर्णसंज्ञितां ॥

साधकानां मतं ज्ञात्वा स्वयं युक्त्या निरूप्य च ।

मन्त्राणां तत्त्वसङ्गत्यै रामगोपालशर्म्मेणा ॥

साधकानां तथा प्रीत्यै वर्णभैरव उच्यते ।

समाप्तिवा० । विलोक्य नानातन्त्राणि ज्ञात्वेष्टरमतानि च ।

अकारादिसकारान्तः वर्णभैरव ईरितः ॥

यदत्र लिखितं धान्धा तद्दोषः क्षम्यतामुमे ।

श्रुजोति कथितं को वा वाग्वैदग्ध्यं महेशितुः ॥

विख्यातः कविराजमित्रधरणीगीर्वाणवाचस्पति-

र्यांगोशस्तनुजस्तदोद्यगुणयुक् षट्कर्तृविद्यापतिः ॥

आचार्य्योजनि तत्पुत्रः श्रुतिगुरुर्लक्ष्मणादिनारायण-

स्तदीरात्मजरासनायतनयस्यैषा छती राजते ॥

विषयः । १, शब्दान्तरिकथनं । २, अकारादिप्रत्येकवर्णानां साक्षात्प्रकथनं ॥

S'rilattvabodhini.—A compilation, by Kṛishṇānanda, embracing the whole of the S'ākta cult. The MS. is incomplete and contains only 15 chapters.

२८१ । श्रौतत्वबोधिनी ।

ग्रन्थकारः छण्डानन्दः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० २१५ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १५०० । अ० वङ्गोयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीनाथाङ्गिसरोरुहं प्रतिदिनं सन्निध्य मुक्तिप्रदं
नानातन्त्रमतं विविच्य विदुषां श्रीनाथवक्त्राम्बुदा ।
सारं तेषु निगूढमाहृतवता ज्ञात्वा मया श्रीमता
छण्डानन्दविदित्पुना विरचिता श्रौतत्वबोधिनीपि ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, कल्पे गुरुश्लोककवचादिकथनं । २, नित्यकर्मानुष्ठानपूजादिकथनं । ३, शिव-
पूजाविधानं । ४, पूजाधारादिन्यासविवरणं । ५, साधारणपूजाकथनं ।
६, जपरहस्यकथनं । ७, पञ्चाङ्गपुरस्चरणकथनं । ८, ग्रहणपुरस्चरणादिविवरणं ।
९—१०, होमविवरणं । ११, कुमारीपूजादिकथनं । १२, षट्चक्रविधिकथनं ।
१३, शान्तिवशादिषट्कर्माकथनं । १४, शान्तिकल्पविधानं । १५, आथर्वणोक्त-
ञ्जरशान्तिकथनं । एवं पञ्चदशपटलाः सन्ति ।

Yoginīhrīdaya.—This MS. is also incomplete. Its contents are, 1, hints regarding magic circles; 2, hints regarding mantras; 3, hints about the mode of worshipping the Devī; 4, derivation of mantras; 5, time meet for initiation; 6, how to become a *vīra*, or one who can worship with spirituous liquors.

२८२ । योगिनीहृदयं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धश्च । प० २७ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गोयं । आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेवुवाच । देवदेव महादेव परिपूर्णप्रथमय ।
 वामकेश्वरतन्त्रेऽस्मिन्नज्ञातार्थास्त्वेनेकशः ।
 तांस्तानर्थानशेषेण वक्तुमर्हसि शङ्कर ॥
 श्रीभैरव उवाच । शृणु देवि महागुह्यं योगिनीहृदयं परं ॥
 त्वत्प्रीत्या कथयाम्यस्य गोपितव्यं विशेषतः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, पटले श्रीचक्रसङ्केतकथनं । २, मन्त्रसङ्केतकथनं । ३, पूजासङ्केतकथनं ।
 ४, मन्त्रोद्धारकथनं । ५, दीक्षाकालविनिर्णयादिकथनं ॥ ६ वीरसाधनकथनं ॥
 एवं पट् पटला वर्तन्ते ।

CCLXXXIII.

Yoginīhṛdaya-dīpikā.—A commentary on No. CCLXXXII, by Amṛtānanda.

२८३ । योगिनीहृदयदीपिका ।

ग्रन्थकारः चण्डितानन्दः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० ५३ । पङ्क्ति० १० । श्लो० १५०० । अ० वक्तीयं । आ०
 कामजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । जगद्व्यावेतो गणपटुकौ विश्वविभूतौ
 जगद्रक्षाशीलौ जपनिरतसाहित्यवरदौ ।
 रथाङ्केस * * रविशशिलग्रानूज्वलदशौ
 मयि स्थातां रक्षापरवशधियौ सदगुरुमयौ ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, योगिनीहृदयताम्रार्थविवरणं ।

CCLXXXIV.

Tārāpradīpa.—A Tantra compilation by Lakshmaṇa Des'ika.

२८४ । ताराप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः लक्ष्मणदेशिकः ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० २४ । पङ्क्ति० ० । श्लो० ८०० । अ० वक्तीयं । आ०
 कामजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । पञ्चाशद्वर्णवेत्ता सकलगुणमयो पादचिद्रूपसाक्षी
 व्यापी सत्ताविधाता परमगुरुतरो निष्कलो निर्विकारः ।
 व्याधारे लिङ्गनाभौ हृदि गलवदने भालदेशे स्वभावै-
 र्याग्रे यो रामभद्रः स जयति नितरां योगिनां ज्ञानगम्यः ॥
 नत्वा भेदाब्धिपारं द्विजकुलतिलकं व्यासदेवं विधानै-
 र्लोकानां धर्महेतौ कलिभवविभवे तारणार्थं प्रयत्नात् ।
 स्वर्णं संसारभूतं विविधजनहितं मन्त्रतन्त्रातिगुह्यं
 व्याचक्षे भव्यमूर्तिर्विरजयनविधौ शास्त्रसेतुसम्नात् ॥
 श्रीमन्नक्षत्रदेशिको निजगुरोः पादाब्जमेवावशात्
 व्याचक्षे जनरोचनाय विधिना शास्त्रं प्रमोदप्रदं ।
 केचिन्नागममन्त्रतन्त्रनिपुणः कौटिल्यसोच्छाष्टता-
 स्तेषां वामविसर्गसोचनधिया ताराप्रदीपं शुभं ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वेन शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । १. पटले गुह्यश्रियादिलक्षणं । २. पूजाज्ञानादिकथनं । ३. तारामहाविद्याया-
 स्त्रयोदशावान्तरमहामूर्तिकथनं । ४. मारणाच्चाटनादिविधोपायकथनं ।
 ५. मन्त्रसाधनप्रभेदकथनं । एवं पञ्च पटलाः सन्ति ।

CCLXXXV.

Niruttara Tantra.—An original Tantra, attributed to Mahādeva. Contents : 1, praise of Dakṣiṇā Kālī; 2, the cult of that divinity; 3, charms, bearing her name; 4, purifications necessary for her worship; 5-6, the mode of worshipping her at night; 7-8, bathing her image for worship; 9, attainment of power over her mantra; 10, differences of the various forms of S'akti; 11, form of adoration appropriate for *Yogis*; 12, another form; 13, adoration of Siddha Vidyā, a form of S'akti; 14, characteristics of courtezans who may be engaged for the Kaula form of worship; 15, purifications of wine, flesh, meat, fish, gesticulation and female society, or the five essentials of Kaula worship.

२८५ । निरुत्तरतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनप्रायं परिशुद्धम् । प० १०८ । पङ्क्तिः ४ । श्लो० २००० । अ० बह्वीयं ।
 आ० कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थायीयुतबाहुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । सिद्धविद्या पुरा प्रोक्ता मन्त्रयन्त्रादिकानि च ।

नानाभावप्रभेदेन संस्कारो जायते प्रभो ॥

भावभेदेन कथय लोकनिसारकारक ।

सर्वेषां शरणं तन्त्रसिद्धान्तं विष्णुसम्मतं ॥

आसामाराधना केन भावेन परिजायते ।

आसां वा प्रकृतिः कापि तस्या वा कीदृशी क्रिया ॥

तत्प्रकाशाय सम्यग् मे येन यामि निरुत्तरं ।

समाप्तिवा० । न वारतिथिनक्षत्रं न योगकरणन्तथा ।

सिद्धविद्या महाविद्या युगमेवा प्रकीर्तिता ॥

इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पार्वतीशिवसंवादे पञ्चदशः पटलः ।

विषयः । १ देवोक्तकथावदीयप्रश्नोत्तरकरणात् देव्या निरुत्तरत्वेन निरुत्तरतन्त्रेति समाख्या
यौगिकी । अथ १५ पटला वर्तन्ते ।

१, सङ्क्षेपेण दक्षिणकालिकाया माहात्म्यकथनं । २, दक्षिणकालिकायाः पूजा-
प्रकारमन्त्रकथनं । ३, तस्याः कवचं । ४, तदीयपुरस्सरविधानं । ५-६,
रजनीदेव्याः पूजनादिकथनं । ७, दक्षिणकालिकाया अभिषेककथनं । ८,
पुनस्तदीयाभिषेकादिकथनं । ९, मन्त्रसिद्धिप्रकारकथनं । १०, शक्तिप्रभेदकथनं ।
११, योगिनां साधनविशेषविधानं । १२, साधनान्तरकथनं । १३, सिद्धविद्या-
साधनोपयोगिशक्तिविशेषप्रतिपादनं । १४, कौलसाधनानुकूलवेष्टाशक्तेः प्रभेद-
प्रतिपादनं । १५, मद्यमांसमीनमुद्रामैथुनाख्यपञ्चमकारशुद्धिकथनं ।

CCLXXXVI.

Jñānānanda-taranginī.—A Tantra compilation by Śīromani. The MS. is incomplete, containing only the first seven chapters and a portion of the 8th. The subject is the cult of the Devī and of her different manifestations. One chapter is devoted to prove that the Durgā puja is founded upon unquestionable authorities.

२८६ । ज्ञानानन्दतरङ्गिणी ।

ग्रन्थकारः शिरोमणिः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्चित्तं । प० १३० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २००० । अ० वङ्गीयं । आ०
कागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्त्रश्रौतवातुयतीन्द्रमोहनदाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । शक्तियुक्तं शिवं नत्वा शिरोमणिद्विजन्मना ।

सङ्गच्छ सत्प्रयत्नेन ज्ञानानन्दतरङ्गिणी ॥

स्थाले क्व शिववाक्यञ्च नानातन्त्रे यथोदितं ।

प्रकाशते मया यत्नात् साधकस्यार्थसिद्धये ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १ परिच्छेदे गुह्यशिष्यलक्षणाकडमाचाद्यासनप्रभेदमालासंस्कारादयः । २, पुर-
स्करणयोगिनिमुद्राविधानादियत्तलपुरस्करणं । ३, महाविद्याविवेचनं । ४, भगवत्या-
सत्त्वविनिर्णयः, दुर्गात्मवप्रमाणश्च । ५, सर्वतोभद्रमण्डलकथनं । ६, दीक्षा-
विधानं, सामान्यपूजाविधानश्च । ७, गायत्र्यादिपूजाविधिः । ८, मन्त्रोद्धार-
कथनं । एवं क्रियदर्शरचिता खण्डपरिच्छेदा वर्तन्ते ।

No. CCLXXXVII.

Vārāhi Tantra. A Vaishṇava Tantra attributed to Kṛishṇa. Con-
tents : 1, dialogue between Kṛishṇa and Rādhikā on their birth and
sojourn among the Gopa tribe ; 2, description of Brahma stones and
Brahma Līngas ; 3, sacred places, where perfection may be attained ; 4,
places with five sacred pools ; 5-6, the Mahādeva of Chandrās'ekhara, a
place of pilgrimage in Chittagong ; 7, the Champaka forest, and other
places of pilgrimage ; 8, merits of reading hymns to Chāṇḍī, wearing
charms bearing her name, &c.

२८७ । वाराहीतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः श्रीकृष्णः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० १७ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ०
कागजः । का०—? । स्या० कलिकाताम्रश्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । एकदा गोलके रम्ये योद्धशङ्करमन्दिरे ।

नानामणीन्द्रनिर्झाणे चेतचामरशोभिते ॥

गोपचिकोटिभिः सार्द्धं गोपिकानां तथैव च ।

पार्थदेर्विष्णुरूपैश्च ब्रह्मविष्णुशिवादिभिः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । १ पठले नारायणं प्रति राधिकाया गोपकुलवासादिविषयकविविधप्रश्नोत्तरे ।

२, ब्रह्मशिलादिब्रह्मल्लिङ्गादीनां तत्त्वकथनं । ३, भिद्विस्थानादिविनिर्णयः ।

४, पञ्चकुण्डान्वितस्थानादिकथनं । ५-६, चन्द्रशेखरमहादेवावस्थित्यादिकथनं ।
७, चम्पकारण्यादिवर्णनं । ८, चण्डोलोच्चैकादृश्यादिपाठमाहात्म्यकथनं ।
एवमत्राष्टौ पटलाः सन्ति ।

No. CCLXXXVIII.

Līngārchana Tantra. The rules and advantages of worshipping the
Līngam.

२८८ । लिङ्गार्चनतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहप्रायश्च । पं० ६८ । पङ्क्तिः ५-६ । श्लो० १००० । अ० बह्वीयं ।
आ० कामजः । का०—? । स्था० कलिकाताम्रश्रोतुतवावुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।
प्रा० वाक्यं । श्रोदेष्टुवाच । कामरूपसमासीनं शङ्करं चिदशेखरं ।

पप्रच्छ सादरं देवो योगमाया जगन्मयो ॥

तपोधन महादेव सर्वेषामोत्तर प्रभो ।

पुरा यत् सूचितं देव शिवलिङ्गार्चनं प्रभो ॥

हृदये विद्यते देव सम श्लोपमं सदा ।

इदानीं परमेशान लपया शन्यमुद्धर ॥

शिवलिङ्गार्चनं तन्त्रं विचार्य कथय प्रभो ।

समाश्रिताः । स एव धन्यो देवेशि स एव शोभदाशिवः ।

कैलाशसदृशकारं पश्यामि तस्य मन्दिरं ॥

इति लिङ्गार्चनतन्त्रे देवीश्वरसंवादे ज्ञानप्रकाशेष्टादशपटलः समाप्तः ॥

विषयः । १ पटले सर्वपूजानामादौ लिङ्गपूजाव्यवस्थापनं । २, शिवलिङ्गपूजनादिवि-
धानं । ३, भस्मादिधारणविधानं । ४, पूजाङ्गधानादिविधानं । ५, पूजाधिष्ठान-
मण्डलयन्त्रादिकथनं । ६, उल्लूकोपाख्यानकथनं । ७, अष्टमूर्त्त्यादिपूजाविधानं ।
८, धमरोक्त्या माहात्म्यादिकथनं । ९, षोडशोपचारादिकथनं, प्रलयादि-
काले पूजाव्यवस्थाविधानञ्च । १०, विजयापवादिना लिङ्गपूजाविधानं ।
११, देवीं प्रति महादेवस्य वाङ्मनानामुपदेशः । १२, शिवलिङ्गरहस्यकथनं ।
१३, शिवनिर्गमणदूषणदृष्टान्तकथनं । १४, ज्ञानोपदेशः । १५, तत्त्वज्ञानकथनं ।
१६, शोकलपवतत्त्वकथनं । १७, योगकथनं । १८, शिवलिङ्गार्चनफलकथनं ॥

Mahānirvāna Tantra. One of the original and most revered of Tantras, attributed to Mahādeva. The MS. includes only the first half in 14 chapters. Contents: 1, enquiry into salvation; 2-3, adoration of Para Brahma; 4, ditto of Prakriti or the female energy; 5, the decasyllabic mantra of the Devī, and adoration therewith; 6, homa, magic circles, &c.; 7, the cult of the Kaulas; 8, duties of the several castes and orders of men; 9, the ten sacraments; 10, S'rāddhas and other ceremonies; 11, expiations; 12, rules regarding conduct; 13, consecration of houses, tanks, temples, alms, images of gods, &c.; 14, consecration of Līngams; fourteen orders of Avadhūta ascetics, &c.

२८६ । महानिर्व्याणतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० १२५ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २६०० । अ० वक्ष्येयं ।

आ० कागजः । का० — ? स्था० कलिकाताम्रश्रीतवायुयतीन्द्रसेचनटाकुरः ।
प्रा० वाक्यं । गिरीन्द्रशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते । नानावृक्षलताकीर्णे नानापलिरवैर्युते ॥
समाप्तिवा० । महानिर्व्याणतन्त्रस्य साक्षात् किं ब्रवीमि ते ।

विदित्वैनं सहातं ब्रह्मनिर्व्याणसाधुयान् ॥

इति श्रीमहानिर्व्याणतन्त्रे सर्वतन्त्रोपशोभिते सर्वधर्मनिर्णयसारं श्रीमदाद्यासदा-
शिवसंवादे पूर्वकाण्डे शिवलिङ्गस्थापनचतुर्विधावधूतविवरणकथनं नाम चतु-
र्दशोऽध्यायः । समाप्तायं पूर्वकाण्डः ॥

विषयः । इदं खण्डद्वयविभक्तं । अथ पूर्वार्द्धमात्रं वर्णयते । अथ चतुर्दशोऽध्यायः सन्ति ।
तत्र १ प्रथमे, जीवनिस्तारोपायविषयकप्रश्नो भगवत्या महादेवं प्रति । २, पर-
ब्रह्मोपासनक्रमविषयकमहादेवोत्तरं । ३, परब्रह्मोपासनकथनं । ४, प्रकृति-
साधनोपक्रमः । ५, देव्या दशाक्षरादिसन्तोहारकलशस्थापनतत्त्वसंस्काराः ।
६, श्रोत्रोपास्थापनसोमचक्रानुष्ठानकथनं । ७, कुलतत्त्वकथनं । ८, वर्णा-
श्रमाचारकथनं । ९, कुशण्डिकादशविधसंस्कारविधिकथनं । १०, वृद्धिआ-
द्यादिस्तत्रक्रियापूर्णाभिषेककथनं । ११, स्वपरानिष्टजनकपापप्रायश्चित्तकथनं ।
१२, सनातनव्यवहारकथनं । १३, बालुयक्ष्यागजलाशयादिदेवगृहदानाद्यादि-
सर्वदेवप्रतिष्ठाकथनं । १४, शिवलिङ्गस्थापनचतुर्विधावधूतविवरणकथनं ।
ग्रन्थोऽयं समीचीन इत्यवधीयते ॥

Kulārṇava Tantra. An original and standard Tantra—the text book of the Kaulas. Contents: 1, existence of created beings; 2, praise of the Kaula tenet; 3, praise of Urdhāmnāya, &c.; 4, derivation of mantras, and rules regarding the regulation of the breath; 5-6, consecration of articles necessary for the Kaula form of worship; 7, adoration of the Vāṭuka attendants of Śiva and his consort; 8, rules regarding drinking during worship; 9, Yoga; 10, particular forms of worship; 11, rules of conduct for Kaulas; 12, respect for the shoes of Śrī; 13-14, teacher and the taught, their characteristics and trials; 15, mode of attaining perfection in mantras; 16, rites for the attainment of desirable objects; 17, miscellaneous rules regarding Kaula teachers.

२८० । कुलार्णवतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० ६८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २००० । अ० वज्रीयं । आ०

कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्त्यथोयुतवायुयतीन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ।

प्रप्रच्छेत् परानन्दं पार्वती परमेश्वरं ॥

श्रीदेव्युवाच । भगवन् देवदेवेश पङ्क्तस्तुविधायक ।

सर्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥

समाप्तिवा० । ऊर्ध्वान्वायः समाख्यातः समाप्तेन च विस्तरात् ।

कुलार्णवमिदं शास्त्रं मुक्तिदमुपवर्णितं ॥

इति श्रीकुलार्णवमहारहस्ये सर्व्यागमोक्तमोक्तमे सपादलक्षण्ये पञ्चमखण्डे गुरुनाम-
वासनादिकथनं नाम सप्तदशोऽध्यायः ॥

विषयः । १, जीवस्थितिकथनं । २, कुलसाक्षात्प्राप्तिकथनं । ३, ऊर्ध्वान्वायादिमाहात्म्य-
कथनं । ४, मन्त्रोद्धारपोढान्यासकथनं । ५, कुलद्रव्यादिमन्त्रारकथनं । ६, द्रव्य-
संस्कारादिकथनं । ७, वटुकादिपूजाविधानं । ८, तत्त्वव्योक्त्यासपानभेदकथनं ।
९, योगादिकथनं । १०, विशेषपूजाकथनं । ११, कुलाचारविधिकथनं । १२,
शोपादुकाभक्तिलक्षणकथनं । १३, गुरुशिष्यलक्षणकथनं । १४, गुरुशिष्यादि-
परीक्षाकथनं । १५, पुरश्चरणविधिकथनं । १६, काम्यकर्मविधानं । १७, गुरु-
नामवासनादिकथनं ।

Dakṣiṇā-Kalpa. Manual of S'ākta worship. By Haragovinda Tattvavāgis'a.

२६१ । दक्षिणाकल्पः ।

ग्रन्थकारः हरगोविन्दतन्त्रयोगीशः ।
 विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० ५२ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १००० । अ० वङ्गोयं । आ०
 कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।
 प्रा० वाक्यं । प्रणम्य शिरसा देवं गुरुश्च ज्ञानदायकं ।
 हरगोविन्दतन्त्रादिवागीशेन मयाधुना ॥
 नानातन्त्रात् समाकृत्य सारमादाय यत्नतः ।
 कथ्यते दक्षिणाकल्पः प्रयोगविधिरुतमः ॥
 समाप्तिवा० । श्रेयं खण्डितं ।

विषयः । अथ किञ्चिदधिकवयोदशपरिच्छेदा लभ्यन्ते । पुरुषप्रकृत्यभेदशक्तप्रशंसा ।
 दक्षिणकालिकामन्त्रोद्धारप्रातःकृत्यस्नानतिलकविधिः । सन्ध्यादिविधिः । पूजा-
 स्थाननिर्णयः । दिङ्मनियमशिवपूजादिविधानगुरुपूजास्तोत्रादिदक्षिणकालिका-
 पूजामन्त्रादिप्रतिपादनं ।

No. CCXCII.

Rudrayāmala Tantra. An elaborate and original Tantra, including the whole range of S'ākta knowledge about religion, social orders, castes, sacred places, modes of adoration, forms of ceremonies, &c., &c. The MS. is imperfect, and contains nine thousand verses divided into 67 sections.

२६२ । रुद्रयामलं ।

ग्रन्थकारः—?
 विवरणं । नवीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० २५८ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ६००० । अ० वङ्गोयं । आ०
 कागजः । का०—? । स्था० कलिकातास्थश्रीयुतवायुयतीन्द्रमोहनठाकुरः ।
 प्रा० वाक्यं । भैरव उवाच । पुरा श्रीपरमेश्वरीवदनाम्नोजनिःकृतं ।
 श्रीयामलं महातन्त्रं स्तन्यं विष्णुयामलं ॥
 शक्तियामलमाख्यातं ब्रह्मणस्तुष्टिहेतुना ।

ब्रह्मयामलवेदाङ्गं सर्व्वं कथितं प्रिये ॥

इदानीमुत्तराकाण्डं वद श्रोत्रद्रयामलं ।

समाप्तिवा० । शेषं खण्डितं ।

विषयः । अथ सप्तपष्टिसङ्ख्यकाः पटलाः सन्ति । १, सिद्धमन्त्रप्रकरणं । २, सर्व्वचक्रा-
नुष्ठानमहागुरुप्रकरणं । ३, सर्व्वचक्रानुष्ठाने सिद्धमन्त्रप्रकरणे भाविनिर्णयः ।
४-५, चक्रानुष्ठानप्रकरणं । ६-७, कुमार्युपचर्याविन्यासप्रकरणं । ८, कुमारो-
पज्ञादिविवरणं । ९, कुमारोक्तवचोक्ताः । १०, कुमार्या अष्टोत्तरसहस्रनाम ।
११, पञ्चभावविचारः । १२, आज्ञाचक्रसङ्कतिमिद्धमन्त्रप्रकरणं । १३, आज्ञा-
चक्रसारसङ्केतकथनं । १४, भरण्यादिसप्तविंशतिनक्षत्रफलाफलकथनं । १५,
वेदप्रकरणं । १६, वेदभाषापरिच्छेदः । १७, अथर्व्ववेदप्रकरणं । १८, चतुर्वेदो-
क्ताः । १९, प्रश्नचक्रसारसङ्केते चतुर्वेदोक्ताः । २०, फलचक्रसारसङ्केते चतु-
र्वेदोक्ताः । २१, भूमिचक्रसर्गचक्रतुलाचक्रवारिचक्रसारसङ्केते मूलपञ्चोक्ताः ।
२२, पटचक्रसारसङ्केते योगशिक्षाविधिः । २३, आसनकथनं । २४, योगशास्त्र-
तात्पर्यार्थकथनं । २५, ब्रह्मतत्त्वप्रकरणं । २६, प्राणायामनिरूपणं । २७, शक्ति-
तत्त्वकथनं । २८, मक्तसिद्धिलक्षणकथनं । २९, पटचक्रप्रकाशे महाप्रलयनिर्णयः ।
३०, पटचक्रसिद्धिसाधने डाकिनीब्रह्मलोचं । ३१, मेदिन्यादिश्लोचं । ३२, स्कन्द-
वासिनीश्लोचं । ३३, स्कन्दवासिनीकवचं । ३४-३५, पञ्चामरायोगसाधनं ।
३६, महाकुण्डलिन्यष्टोत्तरसहस्रनामस्तवः । ३७, स्वाधिष्ठानश्रीलक्ष्म्यराकिणीसाधनं ।
३८, श्रीलक्ष्म्यस्वाधिष्ठानप्रवेशः । ३९, श्रीलक्ष्म्यस्तवकवचं । ४०, षड्दलवर्णप्रकाशः ।
४१, राकिणीश्लोचं । ४२, राकिण्या अष्टोत्तरसहस्रनामस्तवः । ४३, पटचक्र-
भेदादिकथनं । ४४, मणिपूरचक्रभेदप्रकारः । ४५, चित्तल्लोकिनीशक्तिलवः ।
४६, वर्णध्यानकथनं । ४७, रुद्रशक्तिलाकिनीश्लोचं । ४८, रुद्रमन्त्रप्रकाशः । ४९,
रुद्रस्त्युल्लयस्तवः । ५०, लाकिनीशक्तिलवः । ५१, मणिपूरभेदप्रकाशः । ५२, महा-
रुद्रस्त्युल्लयलाकिनीसाष्टोत्तरशतसहस्रनाम । ५३, मन्त्रार्थचैतन्यविन्यासः । ५४,
मणिपूरभेदः । ५५, अमरवामरादिपञ्चद्रव्यशोधनं । ५६, चटयोगकथनं । ५७,
अनाहतपद्मविन्यासः । ५८-५९, काकिनीश्वरवर्णपार्श्वचरयजनादिकथनं । ६०,
काकिनीसिद्धिसाधनं । ६१, काकिनीश्लोचविन्यासः । ६२, काकिन्यष्टोत्तरशत
सहस्रनामस्तवः । ६३, ईश्वरश्लोचविन्यासः । ६४-६५, अनाहतेश्वरसंस्तो-
नाथकवचं । ६६, शाकिनीशिवार्थनं । ६७, शाकिनीश्लोचविन्यासः ॥

Nigama Kalpadruma. A Tantra compilation, on secret or licentious worship. Contents : 1, praise of wine, flesh, fish, gesticulation and female society ; 2, the reason why they should be purified ; 3, the noblest form of worship ; 4, praise of women as an instrument of worship ; 5, particulars thereof ; 6, worship thereof ; 7, especial worship ; 8, ditto with *scayambhu-kusuma*, a kind of filthy rag ; 9, purification of the five essentials of worship noticed in the 1st chapter ; 10, particular kinds of flesh, and their purification.

२८३ । निगमकल्पद्रुमः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० २६ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ६०० । अ० द्वाये । आ० कागजः । का०—? । स्या० कलिकान्ताम्बुयुतवायुयतोन्द्रमोहनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरे रम्ये क्रौडस्थां नगनन्दिनीं ।

रतेः प्राथम्यसमये भगवान् भङ्करोऽब्रवीत् ॥

समाप्तिवा० । शक्तिसन्तोषसाधने पूर्णा याति कुलक्रिया ।

येन तेन प्रकारेण शक्तिसन्तोषणं चरेत् ॥

इति निगमकल्पद्रुमे श्रीशिवपार्ष्णीतीर्त्तवादे दशमः पटलः ॥

विषयः । १ पटले पञ्चमकारप्रशंसा । २, पञ्चमकारशुद्धिकारणकथनं । ३, परमसाधनकथनं । ४, क्रिया साक्षात्स्यं । ५, तदङ्गविशेषप्रभेदादिकथनं । ६, तदीयपूजनदिकथनं । ७, तदीयसाधनावशेषकथनं । ८, स्वयम्भुकुसुमाभिधानं । ९, पञ्चतत्त्वादिशोधनं । १०, सांसविशेषादिकथनं तदीयशोधनप्रकारश्च ।

Brahmāṇḍa Tantra. A Tantra in which Nārāyaṇa, in reply to a question from Nārada, expounds the truth about Brahma, Prakṛiti or female energy, and *Pralaya* or periodical destruction of the universe. Contents : 1, Unity of Prakṛiti and Puruṣa ; 2, praise of S'akti ; 3, description of Goloka, the region of Viṣṇu ; 4, incarnation of Prakṛiti ; 5-6-7, various names of Prakṛiti ; 8, worship of Tārinī ; 9, true knowledge explained ; 10, hymn to Prakṛiti ; 11, distinction between Prakṛiti and Puruṣa.

२८४ । ब्रह्माण्डतन्त्र ।

ग्रन्थकारः नारायणः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धप्रायश्च । प० १० । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २०० । अ० वहीयं । आ०
कागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्थीयुतवायुयतीन्द्रमोचनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । नारायणं नमस्कृत्य नारदो मुनिपुङ्गवः । पप्रच्छ वेदसारं सारं पूतं सुमङ्गलं ॥
नारद उवाच । ब्रह्म किं वद साकारं किं निराकारमीश्वरं ।

प्रलयं कीदृशं नाम का वा प्रकृतिरोत्तरी ॥

समाप्तिर्वा० । किमधो लक्ष्यते तत्र यज्जले शैत्यमेव तत् ।

अत एव हि योगीन्द्रैः स्त्रीपुमधो न लक्ष्यते ॥

इति ब्रह्माण्डतन्त्रे एकादशः पटलः ॥

विषयः । १ पटले । प्रकृतिपुरुषाद्योरभेदकथनं । २, शक्तिमाहात्म्यं । ३, मोलेकधाम-
दृष्टान्तकथनं । ४, प्रकृतीनामाविर्भावादिकथनं । ५, प्रकृतिनामानि । ६—७,
प्रकृतिनामानि । ८, तारिणीपूजाकथनं । ९, तत्त्वज्ञानकथनं । १०, प्रकृतिसत्त्वः ।
११, प्रकृतिपुरुषविवेचनं ।

No. CCXCV.

Pichchhilā Tantra. An original Tantra in two parts: the MS. includes the first. Contents: 1, characteristics of the spiritual guide; 2-3, praise of Kālikā; 4, mantra of Kṛishṇa; 5, initiation; 6, rules for bringing people under control by charms; 7, mantras for seizing thieves, &c.; 8, ditto for overcoming snake poison; 9, the mystic diagram called *sarvatobhadra*; 10, individual peculiarities; 11, mantras of Kālikā; 12, daily worship; 13, pacification of demons; 14, mantras of Durgā; 15, worship of virgins; 16, six mystic circles; 17, praise of the mantra of Kālikā; 18, charm bearing the name of Bhuvanes'vari; 19, mantra of Mahā Kālī; 20, origin of Vidyā; 21, monosyllabic mantra of Kālikā.

२८५ । पिच्छिलातन्त्रं पूर्वार्द्धं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० १८ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २५० । अ० वहीयं । आ०
कागजः । का०—? । स्या० कलिकातास्थीयुतवायुयतीन्द्रमोचनटाकुरः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरासीनं देवदेवं दृष्टध्वजं । भवानी रश्मि प्रीत्या जगद् मधुरं वचः ॥
 श्रीदेव्युवाच । भगवन् देवदेवेश लोकानुग्रहकारक ।
 खचितं यत् पुरा देव कालिकासाधनक्रमं ॥
 समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । १, गुरुलक्षणं । २-२, कालिकायाः प्रशंसा । ४, कृष्णमन्त्रकथनं । ५, दीक्षाप्रयोग-
 विधानं । ६, वशीकरणकथनं । ७, चैरधारणार्थकप्राकृतमाथीयमन्त्रादिकथनं ।
 ८, सर्पविषनाशकमन्त्रादिकथनं । ९, सर्वतो भद्रमण्डलकथनं । १०, भावप्रमेद-
 कथनं । ११, कालीमन्त्रकथनं । १२, नित्यपूजाविधिकथनं । १३, भूतशुद्धिविधानं ।
 १४, दुर्गामन्त्रकथनं । १५, कुमारीपूजनक्रमः । १६, षट्चक्रक्रमनिरूपणं ।
 १७, कालीमन्त्रप्रशंसा । १८, भुवनेश्वरीकवचं । १९, महाकालीमन्त्रकथनं ।
 २०, विद्योत्पत्तिप्रकारकथनं । २१, कालिकाया एकाक्षरमन्त्रनिरूपणं ।

No. CCXCVI.

Vákyatattva. A Smárta treatise by Siddhánta Pañchánana, on time
 meet for religious ceremonies.

२८६ । वाक्यतत्त्वं ।

ग्रन्थकारः सिद्धान्तपञ्चाननः ।
 विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १२ । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० २६० । ख० वङ्गीयं ।
 आ० तुलुटकागजः । का०-? । श्या० ढाकाविक्रमपुरान्तर्गतमहाराजनगरस्थ-
 श्रीयुतकालीलक्ष्मणशोपाध्यायः ।
 प्रा० वाक्यं । वाक्यतत्त्वं निरूप्यते । तत्र वाक्यं मासपक्षतिथिघटितं ।
 मासपक्षतिथीनाञ्च निमित्तानाञ्च सर्व्वेशः ।
 उक्तेष्वनमकुर्व्वाणो न तस्य फलभाग् भवेत् ॥
 समाप्तिवा० । पूर्व्ववदेवान्यत्र सुगममित्याह । इति सिद्धान्तपञ्चाननदत्तं वाक्यतत्त्वं समाप्तम् ॥
 विषयः । मासपक्षादिघटितवाक्यस्य तात्पर्य्यनिर्णयः ।

No. CCXCVII.

Kávyádars'a-vyákhyá. A commentary on the *Kávyádars'a*, a treatise on rhetoric, by Daṇḍí.

२८७ । काव्यादर्शव्याख्या ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनं । प० ६ । पङ्क्ति० ८—९ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० ढाकाविक्रमपुरान्तर्गतसहाराजनगरस्थश्रौत-
कालीछण्णगङ्गापाश्यायः ।

प्रा० वाक्यं । काव्यलक्षणसारभूषणः काव्यस्य वाङ्मयत्वात् तदधिष्ठार्थो सरस्वतीं कीर्तयन्नाह
चतुर्मुखेत्यादि । भगवतो मुखानां वङ्गत्वात् अक्षोजवनलेन निरूपणं ॥

समाप्तिवा० । अतस्तन्त्रैश्वर्यगतालस्यैः ईशते समर्था भवन्ति ।

इति काव्यादर्शटीकायां प्रथमपरिच्छेदस्य व्याख्या समाप्ता ॥

विषयः । दण्डाचार्यकृतकाव्यादर्शनामालङ्कारग्रन्थस्य व्याख्या ।

No. CCXCVIII.

Saṅkalpachandrikā. A Smṛiti treatise on resolution to commence a religious ceremony. By Raghunandana Bhaṭṭācārya, the author of the 28 Tattvas.

२८८ । सङ्कल्पचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रघुनन्दनः ।

विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ४ । पङ्क्ति० ४—७ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० ढाकाविक्रमपुरान्तर्गतसहाराजनगरस्थश्रौत-
कालीछण्णगङ्गापाश्यायः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीगुरोश्चरणद्वन्द्वं नत्वा सङ्कल्पचन्द्रिकां । गङ्गातीरसमुद्भूतः करोति रघुनन्दनः ॥
अथ कस्मावत् सङ्कल्प इति चेत् अथ शरीतः । मनसा सङ्कल्पयति वाचाभि-
लपति कर्मणा चोपपादयति । तथा ब्रह्मपुराणेऽपि । आसाद्य च शुभं कार्य-
मुद्दिश्य च मनोगतं ।

समाप्तिवा० । अहः पदस्याहोरात्रार्थकतयाऽत्र चावगतत्वात् ।

इति रघुनन्दनभट्टाचार्यकृता सङ्कल्पचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । सङ्कल्पपदार्थादिनिरूपणं ।

[१६०]

No. CCXCIX.

Mīmāṃsā-nyāya-prakāś'a. A treatise on the elements of the Mīmāṃsā philosophy, by Āpadeva son of Anantadeva. Dr. Hall describes this work as "of first-rate repute and great comparative currency." *Contributions &c.*, p. 185.

२८८ । मीमांसान्यायप्रकाशः ।

अन्यकारः आपदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशोधितम् । प० ५२ । पङ्क्ति० १०—१२ । श्लो० २५०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—१ । स्या० जगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्टाण्ड्यामस्थः
श्रीवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वचरः ।

प्रा० वाक्यं । यत्कृपालेशमात्रेण पुरपार्थचतुष्टयं । प्राप्यते तमहं वन्दे गोविन्दं भक्तवत्सलं ॥
अनन्तगुणसम्पन्नमनन्तभजनप्रियं । अनन्तरूपिणं वन्दे गुह्यमानन्दरूपिणं ॥

ह खलु परमकारुणिकेन भगवता जैमिन्युषिणा अध्यातो धर्मजिज्ञासा इत्यादिना
द्वादशसु अध्यायेषु धर्मो विचारितः । अत्र वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानो
धर्मः । यथा यागादिः ।

समाप्तिवा० । यन्वरूपो मदीयोऽयं वाग्व्यापारः सुशोभनः ।

अनेन प्रीयतां देवो गोविन्दो भक्तवत्सलः ॥

इति श्रीअनन्ददेवखनुना आपदेवेन कृतं मीमांसान्यायप्रकाशसम्पुक्तं मीमांसा-
प्रकरणं समाप्तं ॥

विषयः । मीमांसादर्शनप्रतिपादितधर्मप्रमाणादिपदार्थनिरूपणं ।

No. CCC.

Muktatattva. Nine dissertations on the means of salvation as described by the Vedāntic philosophers. By Rāmānanda S'vāmī.

३०० । मुक्तितत्त्वं ।

अन्यकारः रामानन्दस्वामी ।

विवरणं । परिशुद्धं नवीनं । प० २४ । पङ्क्ति० ६—८ । श्लो० ७२० । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलुटकागजः । का०—१ । स्या० जगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्टाण्ड्यामस्थः श्रीवर्द्ध-
मानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वचरः ।

प्रा० वाक्यं । ननु माभुक्तं चीयते कर्म कल्पकोटिशतैरपि ।

अवश्यमेव भोक्तव्यं कृतं कर्म शुभाशुभम् ॥

इति कथं सङ्गच्छते सृष्ट्यभावकाले कर्माभावात् । अत्र केनचिदुक्तं । सृष्टेरनाशो नास्ति नित्यत्वात् । तथाच प्रमाणं । नासदुत्पद्यते न च सद् विनश्यति इति ।
न च कदाचिदनोदृशं जगदिति च ॥

समाप्तिवा० । एवमेवात्मबुद्ध्या तु मायात्मानं विचिन्तय ।

तेनैव सदभिज्ञो हि भविष्यसि मुनिचितं ॥

इति श्रीमन्मुक्तितत्त्वे परमरहस्योपदेशे नवमः परिच्छेदः ॥

समाप्तोऽर्थ ग्रन्थः ॥

विषयः । १, परिच्छेदे ब्रह्मनिरूपणं । २, संसारवैचित्र्यकथनं । ३, जीवस्य बन्धननिवृत्ति-
हेतुकथनं । ४, अष्टाङ्गयोगकथनं । ५, भक्तिरूपकथनं । ६, साधनोपदेशे श्लाघिष्य-
विद्याकथनं । ७, गृह्यब्रह्मचार्य्युदासीनवानप्रस्थसंन्यासिनां सर्वेषामेव यथाक्रमं
मुक्तेर्विधानकथनं । ८, भरणविशेषेण तीर्थादौ मुक्तिकथनं । ९, निर्व्याणमुक्ते-
र्मन्त्रालकथनं तदुपायनिरूपणञ्च ॥

No. CCOI.

Bālābodhinī.—A commentary on the Gīta-Govinda of Jayadeva.
By Chaitanya Dāsa.

३०१ । बालबोधिनी ।

ग्रन्थकारः चैतन्यदासः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः शुद्धञ्च । प० ४१ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ८०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० ऊगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्यग्रामस्थः
जीयुततारकनाथतत्त्वरत्नः श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीचैतन्यपादपद्ममधून्मतेन केनचित् । टीका सङ्गृह्यते गीतगोविन्दस्य समाप्तः ॥
स्वयम्बोद्धुमभिप्रायं जयदेवमहामतेः । क्रमेणोपक्रममादेशा प्रयत्ये बालबोधिनी ॥
अत्र व्याकरणादीनां ग्रन्थवाङ्मयभूतितः ।
विवृतिर्न कृता सा स्याद् श्रेया ग्रन्थान्तराद् बुधेः ॥
वक्तव्यो बालबोधिन्यां शब्दार्थः शब्दवेदिभिः ।
भावार्थदीपिकायाञ्च भावो भावार्थलोलुपैः ॥

समाप्तिवा० । श्रीगोविन्दपादसेवाप्रभावादुदिता स्वयं ।

चैतन्यदासतो बालबोधिनी स्यात् सतां मुदे ॥

श्रीमद्रूपगणान् वन्दे दण्डवत् भुवि सम्पतन् ।

समर्थोत्कर्षपीयूषं साध्यते यैरङ्गनिर्गमम् ॥ समाप्ता चेयं बालबोधिनी ॥

विषयः । जयदेवगोखामिप्रणीतगीतगोविन्दकाव्यस्य तात्पर्यार्थविवरणं ।

CCCII.

Rāmalīlodaya.—An epic poem, in twenty cantos, on the life of Rāma from his birth to his coronation. By Rāmakānta.

३०२ । रामलीलोदयं ।

ग्रन्थकारः रामकान्तः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धम् । प० ८१ । पङ्क्ति २३ । श्लो० ४५०० । अ० वङ्गीयं ।

आ० कागजः । शकाब्दाः १७८० । स्या० जगन्नीलप्रदेशान्तर्गतदंशवाट्याष्टपामस्यः

श्रीयुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रीयुततारकनाथतत्त्वचरः ।

प्रा० वाक्यं । नवीनघनमीरदप्रभमतीवमुद्यज्जल-

नग्निस्रजमुदन्वति प्रबलवोचिमातन्वति ।

कृतान्तिमुरसा दृशा चरणजानुमूर्द्धा हृदा

भुजेन वचसा भ्रमं मधुरमूर्तिरामं भजे ॥ १ ॥

को जानाति महेन्द्रवज्रवपुषो वातात्मजस्यामलं

विक्रान्तं जननीप्रसूतिसमयेऽधावत् प्रचण्डद्युतिं ।

ये गम्भीरपयोधिपारमगमत् लीलारस्यञ्जनात्

दग्ध्वा काञ्चनपद्मसख्यलसज्जामगाहत् पुनः ॥ २ ॥

अस्त्रानुग्रहमाचतो जडजनैः पाण्डित्यसातन्वते

येन श्रीरघुनाथपादकमले भङ्गीकृतं मानसं ।

येनानीय महौषधालयगिरिं श्रीलक्ष्मणे रचितः

तं वन्दे सुरभृदुदर्पदलनं वीरं समीरात्मजं ॥ ३ ॥

समाप्तिवा० । धीरश्रीयुतरामकान्तकृतिना स्वर्गापवर्गाधिना

पाठाभ्यासविचारमञ्जनमनोमोदं समाकाङ्क्षिणा ।

श्रीवाणेचरस्त्रनुना विरचिते श्रीरामलीलोदये

काव्ये विंशतिरीरितोऽतिरुचिरो रामाभिषेकाभिधः ॥ २० ॥

विवयः । १ मर्गे, श्रीरामजन्म । २, जानकीपरिणयः । ३, भार्गवजयः । ४, यनान्तराभि-
गमनं । ५, भरतागमः । ६-७, जानकीहरणं । ८, लङ्कादाहः । ९, हनूमत्-
प्रत्यागतिः । १०, सीतासन्देशः । ११, विभीषणाद्यासः । १२, अङ्गदागमनं ।
१३, लक्ष्मणशक्तिवेषः । १४, अतिकायनिकुम्भवधः । १५, इन्द्रजित्युद्धं । १६,
मयशक्तिमोक्षणं । १७, रामचन्द्रकर्मकर्मक्षेत्रपरित्यागः । १८, शुभमंवादकथनं ।
१९, भरतदर्शनं । २०, श्रीरामाभिषेकः ।

CCCIH.

Siddhānta Gītā.—A treatise on salvation. It says that the first three Vedas are the great causes of bondage, and the last the means of freedom from transmigration and of eternal beatitude. It is said to be a part of a work named *Atharva-rahasya*, and is divided into eight chapters.

३०३ । सिद्धान्तगीता ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ९ । पङ्क्ति ७-२२ । स्तो० २७०० । अ० वक्तीयं ।
आ० इरेजीयकागजः । शकाब्दाः १७८७ । ख्या० जगन्नीलप्रदेशान्तर्गतवंशवाटग्राह्य-
ग्रामस्थः श्रियुततारकनाथतत्त्वज्ञः श्रियुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीअर्जुन उवाच । देवादिदेव देवेश कथयस्व महामते ।

केन ज्ञानप्रभावेन मुच्यते भवबन्धनात् ॥ १ ॥

श्रीभगवानुवाच । वेदवयं महाप्राज्ञ भवबन्धनकारणं ।

चतुर्थं परिज्ञातं मुच्यते भवसागरात् ॥ २ ॥

अग्न्यजुःसामभेदोऽयं परित्याज्यो महामते ।

वेदे चाथर्वणे सारं प्राहयित्वा प्रयत्नतः ॥ ३ ॥

तवास्मि प्रणयो मूलं विचार्य्यह पुनः पुनः ।

वेदवयविनिर्मुक्तो साचावयविवर्जितः ॥ ४ ॥

समाप्तिवा० । सकलभुवनहेतुः ज्ञानमार्गिकहेतुः गुणचरणबोधः सर्वसंसाररोधः ।

सगुणभजनचानिः प्राणिनां मोक्षपाणिः दिशतु दिशतु तूर्णं सद्गुरुः सातपूर्तं ॥

इति श्रीमदथर्ववेदरहस्ये श्रीकृष्णार्जुनसंवादे सिद्धान्तगीतायामष्टोऽध्यायः ॥

विषयः । १ अध्याये, मतनिर्दर्शनं । २, वर्णाक्षरयोः परिचयः । ३, केवलं ब्रह्माहमिति प्रतिपत्तिः । ४, तत्त्वज्ञानतत्त्वयोगतत्त्वार्थचिन्ताप्रवृत्तयः । ५, देहनिर्णयः । ६, लिङ्गदेहसम्बन्धः । ७, निर्गुणशतनामवर्णनं । ८, महाकारणदेहादिकथनम् ॥

CCGIV.

Srīharistotra.—A hymn in praise of Hari. By S'āṅkara Āchārya.

३०४ । श्रीहरिसोत्रं ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।
विवरणं । नवीनं परिशुद्धम् । पं० ४ । पङ्क्ति० १९ । श्लो० १२० । अ० वङ्गोद्यं । आ० इरेजीयकागजः । का०—? । स्था० ऊगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाटग्राह्यग्रामनिवासि-
श्रीशुततारकनाथतत्त्वचरलः श्रीशुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः ।
प्रा० वाक्यं । सोऽथे भक्त्या विष्णुमनादिं जगदादिं यस्मिन्नेतत् संहतिचक्रं ध्रुमतोऽयं ।
यस्मिन् दृष्टे नश्यति तत् संहतिचक्रं तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १ ॥
समाप्तिवा० । इत्थं सोऽत्र भक्तजनेषु भवतीति ध्वान्ताकाशं भगवत्यादीयमिदं यः ।
विष्णोर्लोकं पठति शृणोति व्रजति ज्ञानं ज्ञेयं स्वात्मनि चाप्नोति मनुष्यः ॥
इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्रीहरिसोत्रं समाप्तं ॥
विषयः । ४४ सङ्ख्यकश्लोकात्मकमिदं सोत्रं । अत्र भगवतो नारायणस्य साक्षात्प्रति-
पादनम् ॥

CCCV.

Anandatarāṅgini. Itinerary from Chandananagara to Benares, and description of the latter city, its foundation and ancient legends. By Vechāváma Nyáyāṅkára.

३०५ । आनन्दतरङ्गिणी ।

ग्रन्थकारः वेचारासम्यालङ्कारः ।
विवरणं । नवीनं परिशुद्धम् । पं० ९६ । पङ्क्ति० ४—११ । श्लो० २००० । अ० वङ्गोद्यं ।

आ० तुलुटकागजः । शकाब्दाः १०२१ । स्था० उगलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाट्याख्य-
ग्रामस्थः श्रियुक्तवर्द्धमानाधिपतेः सभापण्डितः श्रियुततारकनाथतत्त्वखलः ।

प्रा० वाक्यं । विश्वेशमाधवकट्टण्डिकदण्डपाणिश्रीकालभैरवगुह्यभरनिखगभिः ।
दुर्गादिभिश्च मणिकर्णिकया च युक्ता वाराणसी मम मनोरथसिद्धयेऽस्तु ॥ १ ॥
आनन्दं ब्रह्मरूपं श्रुतिवच इति यच्चैकमेवाद्वितीयं
ब्रह्मे त स्वात्मनो दर्शयितुमिति न भिन्ना च शक्तिर्जगत्सु ।
यः सध्यास्नायबोधः स्वयमपि भगवान् अर्द्धनारीश्वरोऽभूत्
तत्पादाभोजलुब्धो भवतु मम मनश्चक्षुरीक्षिराय ॥ २ ॥
प्रणम्य सच्चिन्ध सदाभिवासतिं महेश्वरं सोममुपास्य कोऽपि सन् ।
स्वनिर्मितानन्दतरङ्गिणीकृतौ करोति सिद्धान्ततरिं सतां मुदे ॥
कोमलोऽपि सतां श्लोको विघूर्णयति बालकं ।
विनाऽपि धातुवैषम्यात् यथा मातुलपुत्रकः ॥

समाप्तिवा० । सिद्धान्ततराजरासतनयो वन्द्यान्वयः श्रियुतो
वेचारासमुधोर्महेश्वरगरीं दृष्ट्वा चिह्नितो मुदा ।
तेनानन्दतरङ्गिणी कविमनःसन्तोषणी निर्मिता
सा चेहाष्टमसर्गसूक्तसहिता लेभेऽथ सर्मसूतां ॥
ग्रन्थसमाप्तिनन्तरं ग्रन्थकृता पञ्चभिः श्लोकैः स्वपरिचयः प्रदत्तः । तेषामन्त्यः
श्लोको यथा ।

यद्येतन्यरहस्यमद्भुतरसं सत्काव्यरत्नाकरं
वैद्यानां सुखहेतवेतिवञ्चलं भैषज्यरत्नाकरं ।
तस्मात् श्रीमणिमखरीं सुवचिरां नेपालभूपालया
श्रीसिद्धान्तमनोरमां समकरोत् टीकां तथा ज्योतिषि ॥

महामहोपाध्यायश्रीराजराससिद्धान्तमहाचार्यात्मजश्रीवेचारासन्यायालङ्कारविर-
चिता श्रीसिद्धान्ततरिनाम्नी श्रीआनन्दतरङ्गिणी टीका सम्पूर्णा ॥

विषयः । १ प्रथमसर्गं, वर्णकथनं । अर्थात् चन्दननगरात् काशीपर्यन्तभागोरथोत्तीरवर्ति-
यामादिवर्णनं । २, शम्भुशिवारहस्यवर्णनं । ३, रत्नपुरोनिधानकथनं । ४, हिम-
शैलराजचरितवर्णनं । ५, व्यासभुजावरोधकथनं । ६, व्यासविलापकथनं । ७,
तीर्थकशक्तिलिङ्गकथनं । ८, काशीपुरीवर्णनं ग्रन्थसमाप्तिश्च ।

Siddhāntamāni-manjarī. An astrological compendium, by Veehā-rāma Nyāyāṅkārā, containing detailed accounts of the effects of particular conjunctions of the Planets.

३०६ । सिद्धान्तमणिमञ्जरी ।

ग्रन्थकारः वेचारामन्यायालङ्कारः ।

विवरणं । नवीनं परिग्रहश्च । प० २२ । पङ्क्ति० २-६ । श्लो० ४०० । च० वक्ष्ये । आ० तुल्यकागजः । शकाब्दाः १०३० । स्या० उमलीप्रदेशान्तर्गतवंशवाटग्राह्यास-निवासित्रीवर्द्धमानाधिपतिभमापण्डितश्रीयुततारकनाथतत्त्वखलः ।

प्रा० वाक्यं । वाणीपाण्यधलाद्रुततमविचलन्तिकोत्या समन्तात् प्रोद्यद्वासनरागोत्तममधुरिमसमूर्च्छनासृज्जलाद्रो । भीमांसाभ्यायवैशेषिकविरसविचारप्रयासातिशुष्यं सत्काव्यज्ञप्तिदात्रो सुखयतु हृदयं कल्पकोकाकली वः ॥ १ ॥

निजनिर्मितसिद्धान्तरत्नाकरसमुद्भूता ।

करोमि काव्यवत् खल्पां सिद्धान्तमणिमञ्जरीं ॥ २ ॥

समाप्तिवा० । वैधेयो मासु विधेयो भवतितरां तव नैव नः खेदः ।

दोषज्ञा दोषज्ञा न गुणज्ञा एतदाश्चर्यम् ॥ १६२ ॥

इति बन्धघटीयश्रीराजरामसिद्धान्तभट्टाचार्यात्मजश्रीवेचारामन्यायालङ्कारविर-चिता सिद्धान्तमणिमञ्जरी सम्पूर्णा ॥

विषयः । ग्रन्थकारनिवेदनं । राशिभिभागः । राशिविशेषसङ्ख्या । चैवकथनं । होरा-द्रेक्काणकथनं । नवांशः । द्वादशांशः । त्रिंशांशः । तन्वादिभावाः । पापप्रज्ञाः । ग्रहदृष्टिः । रवेर्मिचं । रवेः शत्रुः । चन्द्रस्य मिचं । कुजशत्रुमित्रे । बुधशत्रुमित्रे । गुरुशत्रुमित्रे । शुक्रशत्रुमित्रे । शनिशत्रुमित्रे । राहुशत्रुमित्रे । केतुशत्रुमित्रे । तात्कालिकमित्राणि । गोचरः । चन्द्रताराशुद्धेरावशकं । चन्द्रशुद्धिः । ताराशुद्धिः । नक्षत्राधोशाः । सप्तमणः । पाठान्तरेण लघुमणः । अधोमुखमणः । ऊर्ध्वमुखमणः । पुष्पमणः । नक्षत्रमुद्भूताः । पुष्पप्रशंसा । वार-वेला । इत्यादिविविधव्योतिर्विषया वर्तन्ते ।

Yatyāchāra-Sangraha. A manual of the duties of a Yati, by Vis'-ves'vara Sarasvatī. The MS. found contains only the rules for the funeral of Yatis, and is entitled Yatisaṅskāra Prayoga.

३०७ । यत्याचारसङ्गृहीययतिसंस्कारप्रयोगः ।

ग्रन्थकारः विश्वेश्वरसरस्वती ।

विवरणं । नवीनं परिग्रहद्वयं । प० १ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० २५ । अ० वहीयं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्या० वर्द्धमानप्रदेशान्तर्गतमानकरग्रामस्थत्रोयुत-
बाबुहितलालमिश्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथ यतिसंस्कारः । तदुच्यवस्था विश्वेश्वर्याप्यसङ्गृहीता यथा,

शौनकः । अथवा कालगत्या च भित्तुके गतजीविते ।

संस्कृत्यात् ब्राह्मणे विद्वान् गृही धर्मपरायणः ॥

भगवत्यादपूज्ययोगविन्दसरस्वतीनां । अस्मात् परमेष्ठिगुणं विचार आचारयेति ।

असंस्कृतं विशीर्येत यच्च देशे कलेवरं ।

धर्मलोपो भवेत्तच्च दुर्मिच्छं मदकादिकं ॥

समाप्तिवा० । परमानन्दपूर्वकं स्वस्वगृहं व्रजेयुः ।

इति विश्वेश्वरसरस्वतीविरचितयत्याचारसङ्गृहीययतिसंस्कारप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । यत्यनेष्टिज्ञिया ।

No. CCCVIII.

Pañchikarāṇa Vārttika. A metrical paraphrase of S'ankara Āchārya's *Pañchikarāṇa, Prakriyā*,—a disquisition on the union of the five elements in the formation of the universe, and the means of redemption therefrom. By Sūres'vara Āchārya.—Vide Hall's *Contributions*, 139.

३०८ । पञ्चीकरणवार्तिकं ।

ग्रन्थकारः सुरेश्वराचार्यः ।

विवरणं । नवीनं परिग्रहद्वयं । प० ४ । पङ्क्ति० ४—१६ । श्लो० १०० । अ० वहीयं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्या० वर्द्धमानप्रदेशान्तर्गतमानकरग्रामस्थत्रोयुतबाबु-
हितलालमिश्रः ।

प्रा० वाक्यं । अकारः सर्वदेवानां सारसत्त्वप्रकाशकः ।

तेन चित्तसमाधानं सुमुच्यते प्रकाशते ॥ १ ॥

आसीदेकं परं ब्रह्म नित्यमक्षमविक्रियं ।

तत् सप्तायसमावेशात् वीजमव्याकृतात्मकं ॥ २ ॥

समाप्तिवा०। समभ्यसेदिहामुच भोगानासक्तधीः सुधीः ।

रागद्वेषादिरहितः स्वात्मानं चिन्तयेत् सदा ॥ ६४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्करभगवत्पूज्यपादशिष्यसुरेश्वराचार्यस्य कृतौ पञ्चीकरणवार्तिकं समाप्तम् ॥

विषयः। आसियाटिकशेराइटोनामकसभालयस्थितात् पुस्तकात् स्वतन्त्रमिदं। सङ्क्षेपेण ब्रह्मतत्त्वपञ्चीकारवर्णनं ॥

No. CCCIX.

Prasthāna-bheda. Essay on the different schools of the Vedānta Philosophy. By Madhusūdana Sarasvatī.

३०८ । प्रस्थानभेदः ।

ग्रन्थकारः मधुसूदनसरस्वती ।

विवरणं। नवीनं परिगृह्यते । प० ५ । पङ्क्ति० १९ । श्लो० ६६ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० वर्तमानप्रदेशान्तर्गतमानकरग्रामस्थश्रीधुतवावु-
चितलालमित्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथ सर्वेषां ब्राह्मणां भगवत्येव तात्पर्यं साक्षात् परम्परया चेति समासेन तेषां प्रस्थानभेदोऽव उद्दिश्यते । तथा हि । ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदोऽथर्व-
वेद इति वेदाश्चत्वारः । मित्रा कल्पो व्याकरणं निबन्तं छन्दो ज्योतिषमिति वेदा-
* ज्ञानि षट् । पुराणन्यायमीमांसाधर्मशास्त्राणि चेति चत्वार्युपाङ्गानि । अथ उपपुराणानामपि पुराणे अन्तर्भावः ।

समाप्तिवा०। तत्र तेषां तात्पर्यमवबुद्ध्वा वेदविरहोऽप्यर्थे तात्पर्यमुत्प्रेक्षमाणस्तन्मतमेवोपादेय-
त्वेन गृह्णन्तो जना नानापथजुषो भवन्ति इति सर्वमनवयम् ।

इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितः प्रस्थानभेदः समाप्तः ॥

विषयः। वेदान्तशास्त्रोपप्रस्थानविशेषनिरूपणं ।

No. CCCX.

Syāmā-pratīpa. A manual for the worship of Syāmā. Contents :

1. The derivation of the mystic mantra of the Devi.
2. The mode of worshipping her.
3. Prayers.
4. Fee &c.
5. Purification.
6. Natures of the worshipers and the worshiped.
7. Occasional worship.
8. Esoterics of the cult.
9. What are desirable objects.
10. Ritual for the worship of Tārā.
11. Especial worship.
12. Hymns and prayers.
13. Expiations, &c.

३१० । श्यामाप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । परिशुद्धं । प० १४६ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० २००० । अ० वहीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । श्या० नवदीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नमामि परदेवतां प्रणतकार्यसिद्धिप्रदां मत्तेशकमलापतिप्रभृतिदेवदेवसुतां ।

अनेकजननार्जितप्रथितपुण्यलभ्याश्रयां निरङ्कुशशलाष्कनप्रचुरविम्बकान्ताननां ॥

समाप्तिवा० । लोकैर्दृश्यते न तु तद्वान्तरमिति (?) तथाचेति । इत्यास्तां विसरः ।

इति श्यामाप्रदीपे ताराकल्पे त्रयोदशपरिच्छेदः ॥

विषयः । १, देव्या मन्त्रोद्धारविनिर्णयः । २, पूजाविधिः । ३, स्तवादिक्थनं । ४, दक्षिणाविधानं । ५, पुरश्चरणं । ६, भावनिर्णयः । ७, नैमित्तिकनिरूपणं । ८, गोप्यनिर्णयः । ९, काम्यविधानं । १०, ताराकल्पः । ११, देव्या अर्थनं । १२, विशेषतः स्तवादिक्थनं । १३, प्रकीर्णप्रकरणं ॥

No. CCCXI.

Achāra-mālā. Rules of conduct, or what to do and what to avoid.
By Nidhirāma S'armā.

३११ । आचारमाला ।

ग्रन्थकारः निधिरामशर्मा ।

विवरणं । परिशुद्धं कदर्यलिखितम् । प० ४२ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० ८०० । अ० वहीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । श्या० नवदीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा विघ्नविनाशाय देवेन्द्रं गणनायकं ।

दुर्गां दुर्गेतिनाम्नाय शिवाय च शिवं गुरुं ॥

आचारमाला नाम (?) स्मृतितन्त्रानुसारिणी ।

भण्यते निधिरामेण द्विजेन प्रीतये सताम् ।

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । सदाचारनिरूपणम् ।

Dānavākhyāvalī. Consecration of various kinds of gifts, and the merits of bestowing them upon particular persons.

३१२ । दानवाक्यावली ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । परिशुद्धं नवीनञ्च । प० १०८ । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो० १५०० । अ० वहीयं ।
आ० तुलुटकागजः । शकाब्दाः १६८५ । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थ-
महाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देशे काले तथा पात्रे धनं न्यायार्जितं तथा ।

यद्दत्तं ब्राह्मणवेष्टास्तदनर्तं प्रकल्पितं ॥

मत्स्यपुराणे, न्यायेनार्जितसर्पस्य वर्जनञ्चातिरक्षणं ।

सम्पात्रे प्रतिपत्तिश्च सर्वश्रावणेऽप्यधीयते ॥

समाप्तिवा० । ततः कुशादीनादाय अमुकनामगोत्रायेत्यादि । दक्षिणा च ।

वर्षे गौडमहीभुजः शशिसरिद्रायाग्निचिह्ने शुचौ

पक्ष्म्यां श्वेदगुणन्दने रतिपतिः श्रीमानमे श्रीयदा ।

एतत् पुस्तकमुत्तमं गुणगण्यमाभिरामाय वै

गोविन्दार्चनतत्पराय भवते श्रीरत्नपाणेऽस्तु ते ॥

विषयः । *हिरण्यतैजसरजतरलालङ्कारपुष्परामादिमणिवेश्मधेनुद्वयभगवाद्याजादिपशुसङ्ग-
घृतधेनुतिलधेन्यादिविविधदाननिरूपणं ॥

Kāmarūpiya-nibandha Tantra. Various kinds of potentates, kings, and emperors, the curse of Vasistha on drinkers of spirits, &c.

३१३ । कामरूपीयनिबन्धतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । प० ८० । पङ्क्ति० २-६ । श्लो० १००० । अ० वहीयं । आ०
पञ्चविशेषः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीश-
चन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । भगवन् सर्वधर्माञ्च चन्द्राद्विहृतभूषण ।

विप्रचञ्चविभ्रां धर्माः शूद्रस्य कथितास्तथा ॥

निर्णीतं लक्षणं तेषां यथानुक्रमयोगतः ।

ब्रह्मचर्यं तथा गार्ह्यं वानप्रस्थायमेऽपि च ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । हरगौरीसमानमराजनिर्णयवशिष्टशापचक्रवर्त्तनियमादिवर्णनम् ।

No. CCCXIV.

Nirdosha-kula-sārdhvalī. Kulins, their attributes, defects, and genealogy. The bulk of the work is in Sanscrit, but in some places the Bengali language is introduced.

३१४ । निर्दोषकुलसारावली ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ३८६ । पङ्क्ति० ८—१२ । श्लो० ८००० । अ० बङ्गीयं । आ० तुलटकामजः । का०—? । श्ला० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतलोहारासमिरोरजः ।

प्रा० वाक्यं । अथ दुर्बलिप्रकरणं । दुर्बले वार्त्तियं आर्त्तं तो अरविन्दजः न्यूनं मुं मिरो खञ्जकरं गृहीषा उधोजः उचितं मुं विकर्तनं साधुः उधोजः मिरो खञ्जकरणात् परविकर्तनप्राप्तिनात् दुर्बलेः साधुः केचित् इत्यादि ।

समाप्तिवा० । सर्व्वे दाधवकाटोनिवासिनः ।

इति निर्दोषकुलसारावल्यां काञ्चीकुलं समाप्तम् ।

विषयः । पुस्तिकादौ संस्कृतभाषया लिखिता । परन्तु कुत्र कुचचित् बङ्गभाषापि विद्यते । अथ कुलीनानां लक्षणादि वंशावलिश्च वर्त्तते । कुलीनानां प्रभेदश्च विद्यते ॥

No. CCCXV.

Des'iyarāja-s'ekhara-kosha. A dictionary of Synonyms. By Pan-chānana Bhaṭṭāchārya.

३१५ । देशीयरजशेखरकोषः ।

ग्रन्थकारः पञ्चाननभट्टाचार्यः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनम् । प० ३ । पङ्क्ति० २—७ । श्लो० ८० । अ० बङ्गीयं । आ० तुलटकामजः । का०—? । नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतोमचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । सारस्वतरहस्यानि रसमुच्चि पदे पदे ।

सर्व्वस्यानि कवीन्द्रस्य शब्दतत्त्वानि बोधत ॥

सामञ्जः सिन्धुरः कुम्भी मददृन्दो महादृग्गः ।

कुञ्जरे कुन्दरोवाहैर्बालमाङ्गनवेद्य ये (?) ॥

पारावतः कलरवे गुञ्जनं गजमञ्जने ।

कादम्बिनो मेघदान्ति सवो ज्ञावे भुजा भुजे ॥

समाप्तिवा० । कण्डीरवसु पारीन्द्रो खगेन्द्रे तरसं तथा । इति देशीयराजशेखरकोषः ॥

विषयः । पर्यायशब्दकथनम् ॥

No. CCCXVI.

Syāmā-nitya-pūjā-paddhati. A manual for the daily worship of Syāmā.

३१६ । श्यामानित्यपूजापद्धतिः ।

धन्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० ३-६ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० पञ्च-
विशेषः । का०—? । श्या० नवद्वीपान्तर्गतछप्पनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । हस्तौ पादौ प्रक्षाल्य । ॐ स्वर्ग्यः सोमः यमः कालो महाभूतानि पञ्च च ।

एते शुभाशुभस्योद्य कर्मणे नव साक्षिणः ॥

समाप्तिवा० । ॐ उच्छिष्टचाण्डालिन्यै नम इति निर्वाह्येन सम्पूज्य दक्षिणां कुर्यात् ॥

विषयः । कालिकाराधनानुष्ठानकथनम् ।

No. CCOXVII.

Kṛishi-vishaya. A guide to agriculture.

३१७ । कृषिविषयः ।

धन्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुड-
कागजः । का०—? । श्या० नवद्वीपान्तर्गतछप्पनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । जयति पराशरनामा मुनिः छपिकर्मधर्मसंवेदी ।

छपका यस्य मतज्ञा वसुधां फलन्ति सर्व्वरत्नानि ॥

चतुर्व्येदार्थतत्त्वज्ञो ब्रवीति छपणं वचः ।
 अलक्ष्म्यामृच्छते सोऽपि प्रार्थनालाघवान्वितः ॥
 सुवर्णमणिमणिष्यवसनैरपि पूरितः ।
 तथापि प्रार्थयन्त्येते छपकान् भक्तदृष्टया ॥
 कटौ हस्ते च कर्णे च सुवर्णं विद्यते यदि ।
 उपवासस्तथापि स्यात् अग्न्याग्नेन देहिनाम् ॥
 समान्निवा० । अङ्गारको यदा सिंहे तदाङ्गारमयी मल्ली ।
 स एव रविणा युक्तः समुद्रमपि गोपयेत् ॥
 इति छपिविषयः समाप्तः ॥
 विषयः । छपिसम्बन्धिनानाविधोपायकथनम् ।

No. CCCXVIII.

Sangita-nārāyaṇa. On tone, rythm, gamut, &c. of the Indian music. By Purusottma Mis'ra.

३१८ । सङ्गीतनारायणं ।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तममिश्रः ।
 विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं सुजीर्णतमम् । प० ८० । पङ्क्ति० ५—७ । श्लो० १५०० । अ०
 बङ्गोयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहा-
 राजश्रीयुक्तमतीशचन्द्रः ।
 प्रा० वाक्यं । लीलाद्रिकन्दरानन्दिमन्दरायणवन्दितं ।
 वन्दे वन्दारसाङ्ग(?)मन्दिरं मेन्दिरं मङ्गः ॥
 प्रष्टुलालं करतालिकाभिराभीरिकानां कलवेणुगीतं ।
 मृत्युमसत्यन्तमुदीर्णं रासं भजन्तं हरिमन्तमीडे ॥
 समान्निवा० । दोर्मूलकूलकूपशातकुम्भमम्बरारम्भिकुचापि यापि ॥
 यौकविरलपुष्पेयुतममिश्रकृतः सङ्गीतनारायणनामा ग्रन्थः समाप्तः ॥
 विषयः । सङ्गीतापयोगिस्वरताललयादिविवरणं ।

No. CCCXIX.

Āchāra-sāra-prakarana of the *Brahma-jāmala Tantra*. The praise of Buddha in seven cantos.

३१६ । आचारसारप्रकरणं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० २२ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० २५० । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । शकाब्दाः १६६२ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतछन्ननगरस्थमहाराज-
श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । महाचीनक्रमाचारः सूचितो न प्रकाशितः ।

इदानीं श्रुतमिच्छामि कथयस्व महेश्वर ॥

समाप्तिवा० । एतत्ते कथितं सर्वं विजयाकल्पमुत्तमं ।

प्रसादादचिरादस्य वाञ्छितं ते भविष्यति ॥

इति ब्रह्मयामले आचारसारप्रकरणे सप्तमः पटलः ॥

विषयः । भगवतो बुद्धदेवस्य माहात्म्यवर्णनेन महाचीनाचारस्य गौरवमुक्तं ब्रह्मणा ।
शिवेनैतदेवोक्तं भगवत्यै ॥

No. CCCXX.

Smārta-vyavasthārnava. Responsa prudentum, on various questions of Hindu law. By Raghunātha.

३२० । स्मार्तव्यवस्थार्णवः ।

ग्रन्थकारः रघुनाथः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ४४ । पङ्क्ति० ४—६ । श्लो० ६०० । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतछन्ननगरस्थमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीरघुनाथ ईश्वरपदाम्भोजं गुरुं सादरात्

मन्वादिस्मृतिसंज्ञितार्थमवधार्याचार्यवाक्येन च ।

बालानां पठुताविधायकममुं स्मार्तव्यवस्थार्णवं

रायश्रीयुतराधवस्य स्वपतेरादेशतो निर्दिशे ॥

तिथिसङ्क्रान्द्यशौचेषु द्रव्यशुद्धाधिकारिणोः ।

प्रायश्चित्तोद्वाहदायेष्वपि वाच्योऽव निर्णयः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । रघुनन्दनभट्टाचार्यसङ्कलितधर्मशास्त्रीयवङ्गविधयवस्थायाः सङ्क्षेपेण प्रतिपादनम् ॥

३२१ । काव्यप्रकाशरहस्यप्रकाशः ।

विषयः । मम्मटभट्टप्रणीतकाव्यप्रकाशार्थविवरणं ।

२२२ । पञ्चमसारसंहिता ।

प्रा० वाक्यं । मयूरद्वयभङ्गागक्रोष्टुकोकिलवाजिनः ।

मातङ्गाय प्रमेषाङ्कः स्वरानेतान् सुदुर्गमान् ॥

[१८३]

निषादर्वभगान्धारपङ्कजमध्यमधैवताः ।

पञ्चमयेत्यमी सप्त तन्त्रोक्त्येत्यादिः खराः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितम् ।

विषयः । निषादादिसप्तखराग्राममूर्च्छनादिनिरूपणम् ।

No. CCCXXIII.

Koshthi-pradipa. Elements of horoscopy. By S'rínátha Bhaṭṭa.

३२३ । कोष्ठोप्रदीपः ।

ग्रन्थकारः श्रीनाथभट्टः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १८ । पङ्क्ति० ७-९ । श्लो० २५० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटाकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरग्रामनिवासिश्रोतृवावु-
उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । तच्चिन्तामणिमाचस्य प्रभावात् प्रभविष्यवे ।

सर्ववेदार्थतत्त्वाय कस्मैचित् त्रेयसे नमः ॥

तन्त्राणि यत्नेन विस्तृष्य भूयसा शुभप्रभावोऽज्ज्वलसारकल्पनं ।

श्रीनाथभट्टः सुरनिम्नगातटे कोष्ठोप्रदीपं विदधे विचक्षणः ॥

समाप्तिवा० । विवाहितायाः पतिफलेनैव फलवतीलं, अविवाहितायाः सप्तमं स्थानं फलजन-
नाय विचार्यमिति भावः ।

इति कोष्ठोप्रदीपे तनुविज्ञादिप्रकाशिका समाप्ता ॥

विषयः । तन्त्रादिद्वादशस्थानविचारलघ्यादिनिरूपणं ।

No. CCCXXIV.

Panchapakshī Tikā. A commentary, by Rāghavanandana, on the Pancha-pakshī, a treatise on horoscopy.

३२४ । पञ्चपक्षीटीका ।

ग्रन्थकारः राघवनन्दनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २० । पङ्क्ति० ९ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटा-
कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रोतृवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । पञ्चभिश्च हृतादिति । जन्मसंकाशात् कार्तिकवर्षादिगणनया यावन्तः संवत्सरा
गतास्त एव वयः । राशिर्धृषादिर्जन्मकालोनां याज्ञः स्वरोऽपि । यत्र नामाक्षरं
तदङ्कं एकादिरूपं तदा च शुक्लेकादश्यादौ जन्मनि वयोवर्षे एकं देयं ॥
समाप्तिवा० । पताकीगणनं कृत्वा पापं ज्ञेयं, एवं विपापे विपापीति ॥
इति श्रीराघवनन्दनविरचिता पञ्चपक्षीटीका समाप्ता ॥
विषयः । प्रश्नादिगणनाप्रतिपादकपञ्चपक्षीयतास्यैविवरणम् ।

No. CCCXXV.

Siddhidīpikā. Astrological disquisitions on auspicious and inauspicious days. By Śrīnivāsa.

३२५ । शुद्धिदीपिका ।

ग्रन्थकारः श्रीनिवासः ।
विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ८५ । पङ्क्ति० ४-५ । श्लो० १००० । अ० बह्वीयं ।
आ० तुल्यकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिभ्योयुत-
वावु-उमानन्दरायः ।
प्रा० वाक्यं । दृष्ट्यातरङ्गदुस्तरसंसाराभोधिस्तुल्ये तरणिः ।
उदयवस्तुधाधराणमुकुटमणिः (?) ॥
अस्मिन्मतवति मिहिरेऽतिमलिनदोषाकुले च गोविभवे ।
उद्वाहादिषु शुद्धिप्रणयार्थं दीपिका क्रियते ॥
समाप्तिवा० । रिपुरन्ध्रचण्डाश्रयता नयन्ति चाक्षारनिधनस्थाः । स्रतस्तु देवलोकादिगति-
निर्णयः ।
सुविस्तरे ज्योतिषि यत्नतः कृतां समस्तकर्मावधारदर्शिकां ।
श्रीश्रीनिवासेन समाहृतास्मिन्मामत्सराः पञ्चत शुद्धिदीपिकां ॥
इति शुद्धिदीपिकायां यावानिर्णये नामाष्टमोऽध्यायः ॥
विषयः । लग्नविवाहयात्रादीनां निरूपणं ।

No. CCCXXVI.

Vidvanmanoramā. A commentary on a hymn to Chandīkā in the Mārkaṇḍeya Purāṇa. By Gaurīvara Śarmā.

३२६ । विद्वन्मनोरमा ।

ग्रन्थकारः गौरीवरभक्ता ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहः । प० ७१ । पङ्क्तिः ६-७ । श्लो० २५०० । अ० बङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०-? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनरनिवासित्रीयुतबाबु-उमा-नन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । समाधिर्नाम वैश्वोऽहमुत्पन्नो धनिनां कुले ।

पुत्रद्वारैर्निरस्तस्य धनलोभादसाधुभिरिति श्लोकात् सप्तमपञ्चाश विद्यते ।

समाप्तिवा० । वैवस्वतेऽन्तरे प्राप्ते अष्टाविंशतिमे रुगे ।

शुभो निशुभश्चैवान्यानुव्यत्येते सहासुरावित्यतः श्लोकात् ७१ पञ्चाश खण्डिता ॥

विषयः । मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतचण्डिकास्तोत्रतात्पर्यव्याख्यानं ॥

No. CCCXXVII.

Grantha-Sangraha. A collection of rules and maxims for calculating nativities, &c. By Prajāpati Dāsa. At the end of the work there is a collection of the astrological maxims of Khaná, in Bengali.

३२७ । ग्रन्थसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः प्रजापतिदासः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिग्रहः । प० १४ । पङ्क्तिः ५-८ । श्लो० २०० । अ० बङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०-? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनरनिवासित्रीयुतबाबु-उमा-नन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । इष्टदेवं नमस्कृत्य गोपालं कुलदैवतं ।

श्रीप्रजापतिदासेन क्रियते ग्रन्थसङ्ग्रहः ॥

नवग्रहाग्रमस्कृत्य देवीसैव सरस्वती ।

प्रणिपत्य गुरुं मूर्ध्ना ज्योतिर्ग्रन्थं वदाम्यहं ॥

समाप्तिवा० । काणा खोडा तुमि शनैश्च मानुषमारे पोडाय घरे । कील चापड़ पड़े पीठे चाबुकेर बाड़ी गाय उठे ॥ ३ ॥ केतुकुण्डलिनीफलं समाप्तं ॥

विषयः । शिशुरिष्टमाष्टरिष्टपिष्टरिष्टदण्डपलादिनिर्णयः । पुंजन्मस्त्रीवजन्मस्त्रीजन्मनिर्णयः ।

आरजज्ञानं । सुखदुःखादिनिर्णयः ।

पष्टाध्याये ग्रन्थसमाप्तिः । खनायाः वचनमपि सङ्ग्रहीतं ।

[१८६]

No. CCCXXVIII.

S'akuna-dīpikā. On good and evil omens. By Ganes'a.

३२८ । शकुनदीपिका ।

ग्रन्थकारः गणेशः ।

विवरणं । परिग्रहं प्राचीनम् । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुट-
कामजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासि श्रेष्ठतुलुट-उमानन्द-
रायः ।

प्रा० वाक्यं । वाक्काकल्यतर्हं नृणां संसाराभोधिपारदं ।

लम्बोदरपदाभोजद्वन्द्वं वन्दामहे वयं ॥

अज्ञानतिमिरध्वंसकारिणी इष्टदर्शिनी ।

तन्यते श्रीगणेशेन मुदा शकुनदीपिका ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ॥

विषयः । अथ शुभाशुभसूचकनिमित्तानि विदन्ते ।

No. CCCXXIX.

Guru-pādūkā-panchaka-stotra Tikā. A commentary on five hymns in praise of the great guru; attributed to Mahādeva. By Durgādāsa Vidyāvāchaspati.

३२९ । गुरुपादुकापञ्चकस्तोत्रटीका ।

ग्रन्थकारः दुर्गादासविद्यावाचस्पतिः ।

विवरणं । नवीनं परिग्रहम् । प० ८ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० १२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुट-
कामजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थ श्रेष्ठतुलुट-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । अक्षरभ्रमरसौवर्णे नित्यलघुमनदातमद्भुतम् ।

कुण्डलीविवरकाण्डमण्डितं द्वादशार्णमरसौवर्णं भजे ॥

समाप्तिवा० । एतद्वचनानुसारेण षड्भाषायामेतोपासनावाधां कुर्वन्ति तेऽतिसन्धियो
भान्ता इति सङ्क्षेपः ॥

इति श्रीदुर्गादासविद्यावाचस्पतिमिश्रविरचिता श्रीमण्डिपञ्चवक्त्रविनिर्गतश्री
गुरुपादुकापञ्चकस्तोत्रटीका समाप्ता ॥

विषयः । श्रीगुरुदेवमाहात्म्यप्रकाशकगुरुपादुकापञ्चकस्तोत्रस्य तात्पर्यं विवरणं ॥

Anandadīpanī Tikā. A commentary on a hymn called Karpūra Stotra. By Brahmānanda Sarasvatī.

३३० । आनन्ददीपिनीटीका ।

ग्रन्थकारः ब्रह्मानन्दसरस्वती ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धं । प० ३५ । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० ८०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकाग्रजः । का० शकाब्दः १७४२ । स्था० नवदीपान्तर्गतछप्पानगरनिवासि-
श्रीयुतवातु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । अथानन्दमयीं ब्राह्मीं विगुणां निर्गुणात्मिकां ।

वन्देऽहं नोलकुहरलिषा श्रितविलासिनीं ॥

सच्चिन्म्य छप्पाहृन्निमरोरुचामलं सङ्कटच्छ वेदाग्रमग्राभवाक्यं ।

क्षिताय मन्मन्त्रजपार्थिकानां कुर्व्यं स्रुय्यान्न्दकलास्वरूपां (?) ॥

आनन्ददीपिनी टीका शोचव्याख्यास्वरूपतः ॥

समाप्तिवा० । तत्कीदृशः प्रेम्णा रमेन तरलमित्यर्थः ।

इति श्रीब्रह्मानन्दसरस्वतीविरचिता श्रीकपूर्वाख्यशोचस्य आनन्ददीपिनी टीका समाप्ता ॥

विषयः । टीकेयं कपूर्वाख्यशोचस्य टीकाकृता २९ श्लोकानां समीचीना व्याख्या कृता । अस्यां कालिकाया मन्त्रोद्धारो वर्तते । शोचस्यादिसः श्लोकः, कपूर्वं मध्यमान्तरपरि-
रक्षितमित्यादिः ॥

Kramachandrikā. Tāntrīe Liturgy. By Ratnagarbha Sārva-
bhauma.

३३१ । क्रमचन्द्रिका ।

ग्रन्थकारः रत्नगर्भसार्वभौमः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० ७४ । पङ्क्ति० ७-८ । श्लो० २२२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकाग्रजः । का०—? । स्था० नवदीपान्तर्गतछप्पानगरनिवासिसन्धा-
राजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । गुरो सन्निहिते यक्षपूजयेदन्यदैवतं ।

स याति नरकं घोरं सा पूजा विफला भवेत् ॥

समाप्तिवा०। तत्पादपद्मरजसा निर्धूताशिलकल्पः ।

प्रकाशितोऽस्मि शास्त्राणि ज्ञात्वा सारं ततोऽर्थतः ॥

इति श्रीरत्नगर्भसार्धभौमविरचिता क्रमचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । तन्त्रशास्त्रप्रतिपादितार्थव्याख्यानं ।

No. CCCXXXII.

Dravyagunādhiraṇja. Physiological action of various articles of food, drink and medicine.

३३२ । द्रव्यगुणाधिराजः ।

पन्थकारः — ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ४९ । पङ्क्ति० ५२ । श्लो० ८६० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । नवद्वीपान्तर्गतकल्याणनगरस्थमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । द्वौ जातौ भुवि वासवौ निरुपमौ राजन्वविप्रान्वयौ

सप्तद्वीपपतिर्विराट् पुनरसौ विप्रो नवद्वीपराट् ।

नामादेः परिच्छिद्यतेऽत्र चरमे शेषस्य राष्ट्रभूखे

लवस्यास्य समासदो मुनिगणा विप्रस्य तर्काव्यथाः ॥ १ ॥

समाप्तिवा०। संहितं परप्रीतीनां शिवेन परमात्मना ।

खड्गीजिमीसतावत्स आद्युर्वेदः प्रकाशितः ॥ इत्याद्युर्वेदः समाप्तः ॥

विषयः । अत्र मधुरासुलवणकटुतिक्तकषायशीतवीर्योष्णवीर्यप्रभृतीनां द्रव्याणां गुणकथनं ।

No. CCCXXXIII.

Purāṇa-Sarvasva. Summary of various Puranic legends, ancient dynasties, cosmic phenomena, consecration of houses, cars, &c. &c. By Purusottama.

३३३ । पुराणसर्वस्वं ।

पन्थकारः पुरुषोत्तमः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० ३३१ । पङ्क्ति० ४—९ । श्लो० ८२०० । अ० वङ्गीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १५९२ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकल्याणनगर-

निवासिमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । योऽर्थं वेदपुराणभारतमनुस्मृत्यादिरामायणैः

शास्त्रैः पुराणैर्मैरहरहो ज्ञातो हिताकाङ्क्षिभिः ।

सत्रक्षुर्धिसुरासुरैरभिनृतो बन्दोऽभिनन्द्यो जनै-

र्देवो वः शिवमातनोतु सततं वैगुण्यभिद्रो हरिः ॥

समाप्तिवा० । इत्येतत् कथितं विप्र पञ्चमोक्त्यनुसृतम् ।

यत्रायं पठ्यते मन्त्रः सर्वसर्पविशेषकः ॥

ॐ कुरु कुरु नवः फट् स्वाहा ॥ इति पुराणसर्वस्वे नागलक्षणं ॥

विषयः । अनुक्रमशिका । चन्द्रवंशः । मन्वन्तरकथनं । वंशानुचरितं । इच्छाकुचरितं । गणेशलवः । पुरुवंशः । श्रुत्यादिसंस्थानं । योजनसङ्ख्या । भुवनकोषः । नरक-
कथनं । भूकम्पलक्षणं । नरकनिर्णयः । संसारचक्रं । स्वर्गस्थानं । भुवर्लोकलक्षणं ।
अहःपरिमाणं । सूर्यारण्यपरिमाणं । मेघलक्षणं । अहोरात्रिव्यवस्था । चतुर्मुख-
सङ्ख्या । चन्द्रकरसंस्थानं । अमावास्यायां दृष्ट्येदनदोषः । बुधादिग्रहस्थवर्णनं ।
भुवादिसंस्थानं । जातिधर्मः । प्रहदंशनमाहात्म्यं । भुवनकोषसमाप्तिः । आकादि-
प्रकरणं । ब्रह्मपुराणीयनानातीर्थप्रकरणं । प्रासादनिर्माणं । ध्वजदानं । सम्प्राप्त्यर्थं ।
उपलक्षः । देवाङ्गनफलं । द्रव्यपूजाफलं । शासनादिदानं । दक्षिणावर्तशङ्खदान-
प्रभृतयः ॥

No. CCCXXXIV.

Vidyotpatti-vidhi. Descriptions of the various manifestations of the Devī, or Vidyā, and the most appropriate days and manner of worship-
ing them.

३३४ । विद्योत्पत्तिविधिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ७ । पङ्क्ति० ४-६ । श्लो० ११९ । अ० वक्ष्यं । आ०
तुलटकामजः । का०—? । स्था० नवद्वोपान्तर्गतलक्षणनगरस्थमहाराजश्रीयुत-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । श्वासाचनष्टतविष्णुयामले । आगमोक्तविधानेन कलौ देवान् यजेत् सुधीरित्यादि ॥

समाप्तिवा० । तृतीया साधवे शुक्ला कुलर्वे (?) दारुणा तिथिः ।

इत्येताः तिथयः पुण्या अन्याथैव सत्त्वशः ॥

इति गुह्यातिगुह्यतः प्रोक्तो विद्योत्पत्तिविधिः ॥

विषयः । नानाविद्यानामुत्पत्तिकथनम् ।

Kālikā-māhātmya. Praise of Kālikā, a manifestation of the Devi : a compilation from some of the Tantras.

३३५ । कालिकामाहात्म्यम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १२ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० २९० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । श्ला० नवद्वीपान्तर्गतलवणनगरस्थमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । श्लामोदतरङ्गिण्यां । मातर्वदामि देवेशि कालिकानामतः फलं ।

ककारो वाञ्छितं दत्ते धनपुत्रादिकान् परान् ॥

समाप्तिवा० । असहृदा सहृदापि येन कालो मृता परा ।

मुक्तिस्तस्य करे देवि नात्र कार्या विचारणा ॥ इति कालिकानाममाहात्म्यं ॥

विषयः । कालिकाया मन्त्रलक्ष्यापनम् ॥

Vidyā-māhātmya. Praise of Ādyā Vidyā and the mode of worshipping her. This work is likewise a Tantric compilation.

३३६ । विद्यामाहात्म्यम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ९ । पङ्क्ति० २-६ । श्लो० ४० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । श्ला० नवद्वीपान्तर्गतलवणनगरस्थमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । श्लामाचैनचन्द्रिकाधृतमान्वर्थे । अस्या विज्ञानमात्रेण कुलकोटोः समुदरेत् ।

मन्दन्ति पितरः सर्वे माथां गायन्ति ते मुदा ॥

समाप्तिवा० । चन्द्रसूर्यसमा भूत्वा वसेत् कस्यायुतं दिवि ।

न तस्य दुर्लभं किञ्चित् यः स्मरेत् कालिदक्षिणं ॥

इति विद्यामाहात्म्यं समाप्तं ॥

विषयः । आद्याविद्याया मन्त्रप्रतिपादनम् ॥

Sārvalī. A treatise on astrological influence on wars, coronations, and other human actions. By Rājā Kalyāna Varmā.

३३७ । सारावली ।

ग्रन्थकारः राजा कल्याणवर्मा ।

विवरणं । प्राचीनसपरिशुद्धम् । प० १०३ । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो० ३१०० । अ० बह्वीर्यं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-
श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । यस्याद्भमे जगदिदं प्रतिबोधमेति मध्यस्थिते प्रसरति प्रकृतिप्रियासु ।
अस्तङ्गते खपिति बोद्धसितैकमात्रं (?) सूर्यः स एष जयति प्रकटप्रभावः ॥
विस्मरीकृतानि मुनिभिः पुरातनानि शास्त्राणि ।
होरातन्त्रं रचितं वराहमिहिरेण सङ्क्षेपात् ॥
राशिदशावर्गे खपतियोगा युद्धयोगाश्चरदशायां ।
विषयविभागः स्पष्टं कर्तुं न शक्यते यतस्तेन ॥
अतएव विस्तरेभ्यो यवननरेन्द्रादिरचितशास्त्रेभ्यः ।
सकलससारं त्यक्त्वा तेभ्यः सारं समुद्धृत्य ॥

समाप्तिवा० । संहितं ।

विषयः । राशिदशावर्ग-खपतियोग-युद्धयोग-प्रभृतिव्योतिर्विषयकथनम् ॥

Rāsyaśrīpaddhati. A manual for the celebration of the anniversary of Krishna's grand festival with the milk maids of Vrindāvana, held on the full moon and on the two preceding days of Kārtika, October—November. By Raghunandana.

३३८ । रासयात्रापद्धतिः ।

ग्रन्थकारः रघुनन्दनः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनम् । प० ४ । पङ्क्ति० ४-६ । श्लो० ८० । अ० बह्वीर्यं । आ०
तुलुटकागजः । श्लोकाः १०४६ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुक्त-
बाबु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य कमलाकान्तं वागीशमजमय्यं ।

प्रयोगं रासयात्राया वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

समाप्तिवा० । अशक्तानां दृष्टिवादसौ नावश्यकौ ॥ इति रासयावापद्धतिः ॥
विषयः । कार्तिकपौर्णमासीकर्त्तव्यं रासयावाविवरणं ।

No. CCCXXXIX.

Saṅkalpadurgabhanjana. On the necessity of a formal resolution (*sankalpa*) in the performance of religious rites. By Chandrasekhara.

३३८ । सङ्कल्पदुर्गभञ्जनं ।

ग्रन्थकारः चन्द्रशेखरः ।
विवरणं । प्राचीनपरिशुद्धयः । प० ८ । पङ्क्ति० ७-८ । श्लो० ५०० । अ० वहीयं । आ०
तुल्यकागजः । का०-? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुत-
सतीशचन्द्रः ।
प्रा० वाक्यं । सदानन्दमयं मृत्वा चन्द्रशेखरशर्मणा ।
सङ्कल्पमूर्तिदुर्गानां भञ्जनं क्रियतेऽधुना ॥
काम्यकर्मणि सङ्कल्पं विना फलान्पलभ्यते रित्यादि ।
समाप्तिवा० । खण्डितं ।
विषयः । कर्मादौ क्रियमाणसङ्कल्पविचारः ॥

No. CCCXL.

Vāsishṭhasāra. An epitome of the scheme of salvation as inculcated in the *Yogavāsishṭha*. Contents. 1, dispassion; 2, unreality of the creation; 3, characteristics of the devotee who is liberated in this life; 4, annihilation of the mind; 5, anecdote of Vāsala; 6, meditation; 7, worship of the soul; 8, definition of the soul; 9, liberation in this life.

३४० । वाशिष्ठसारः ।

ग्रन्थकारः—? ।
विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धयः । प० १६ । पङ्क्ति० ७-८ । श्लो० ३२० । अ० वहीयं । आ०
तुल्यकागजः । का०-? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-उमा-
नन्दरायः ।
प्रा० वाक्यं । दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्त्ये ।
स्वानुभूत्येकमानाय नमः शान्ताय तेजसे ॥

अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यासि निश्चयः ।
नात्यन्तमज्ञो नो तज्ज्ञः सोऽस्मिन् शास्त्रेऽधिकारवान् ॥

समाप्तिवा० । एक एव च भूतात्मा भूते भूते व्यवस्थितः ।

एकधा बद्धधा चैव दृश्यते जलचन्द्रवत् ॥

इति योगवाशिष्ठसारे जीवन्मुक्तिदर्शनप्रकरणं ॥

विषयः । १ प्रकरणे, वैराग्यं । २, जगन्मिथ्यात्वं । ३, जीवन्मुक्तिलक्षणं । ४, मंगोलयः ।
५, वासलोपाख्यानं । ६, मननं । ७, आत्मार्चनं । ८, आत्मनिरूपणं । ९, जी-
वन्मुक्तिः ।

No. CCCXLI.

Nārāyaṇīya-pras'nāvalī. The means of propounding the past, the present and the future by astrological and mystic calculations. This is a fragment of the Brahmayāmala Tantra.

३४१ । नारायणीयप्रश्नावली ।

ग्रन्थकारः ————— ?

विवरणं । प्राचीनमपरिगृह्यत् । प० ५ । पङ्क्ति० ६-७ । स्तो० १२५ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-
उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । वन्दे नारायणं देवमनादिनिधेनं विभुं ।

यस्य स्मरणमात्रेण सर्वज्ञो जायते नरः ॥

देव्युवाच । भगवन् देवदेवेश भक्तानामभयङ्कर ।

येनोपायेन जानीयात् भूतभयादिकं नरः ॥

समाप्तिवा० । सङ्क्षेपोऽत्र सया प्रोक्तस्त्वत्प्रियार्थं सहेत्यरि ।

एतज् ज्ञात्वापि मनुजः सामान्यार्थं वदेत् प्रिये ॥

इति श्रीब्रह्मयामले नारायणीयप्रश्नावली समाप्ता ॥

विषयः । अतीतादिविषयकप्रश्नगणनाविधानम् ।

No. CCCXLII.

Vedāntārthasāgraha. A digest of the Vedānta system of Philosophy with a commentary. By S'rīrāma S'armā.

३४२ । वेदान्तार्थसङ्ग्रहः, सटीकः ।

ग्रन्थकारः श्रीरामशर्मा ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १६ । पङ्क्ति० ८-१२ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गोर्थ । आ० तुलुटकागजः । का०-? । स्था० नवदीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । यस्मात् जनिस्थितिलयस्सचराचरस्य विश्वस्य यत्परिचितं नवलक्षणैस्तत् । वारीव तेजसि स्रपाऽसदिव विसर्गा यस्मिन् महोऽलङ्कुष्टकं प्रभजामि सत्यं ॥ १ ॥ श्रीरामचरणश्लोकमकरन्दकणाञ्जनं । दैतध्वान्नाम्भितधियामन्धकारं धुनोतु नः ॥ २ ॥ अर्थः पदैर्निबध्यन्ते वेदान्तस्वरिसम्भवाः । श्रीरामचन्द्रभूपेन्द्रतुयैः श्रीरामशर्म्मा ॥ ३ ॥ राजश्रीरामचन्द्रः चित्तिपमणशिरचन्द्रकान्तादिकान्त्या-
क्रान्तापान्ताङ्गप्रिपीठो भुविविमलयशयन्द्रमालोक्य यस्य ।
मूढो दृश्यः कलङ्को भ्रमति वियति हा चन्द्रमाः प्छातकीर्ते-
स्सलानां चासशान्नौ स्वयमिव जनको ब्रह्मनिष्ठास्तु जीयात् ॥ ४ ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । वेदान्तार्थप्रतिपादनम् ॥

No. CCCXLIII.

Siddhanta Sangraha. An elementary exposition of the Vedanta Philosophy, according to the school of the nondual theorists. By Apyayidikshita.

३४३ । सिद्धान्तसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः अथय्योदीक्षितः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ४६ । पङ्क्ति० २-१२ । श्लो० १२०० । अ० वङ्गोर्थ । आ० तुलुटकागजः । का०-? । स्था० नवदीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । तव तावदात्मावारे द्रष्टव्यः श्रोतव्यः प्रत्यधीतसाङ्गालाभ्यायस्येत्यादि ।

समाप्तिवा० । सन्निवन्धपरमेष्ठरभावापत्तिर्मन्नायेति सिद्धं ॥

इति श्रीअथय्योदीक्षितकृतसिद्धान्तसङ्ग्रहे चतुर्थः परिच्छेदः ॥

विषयः । सङ्क्षेपतः अद्वैतमतानुसारिवेदान्तीयविविधसिद्धान्तप्रतिपादनम् ।

No. CCCXLIV.

Silāmāhātmya. Praise of the *sālagrāma* or ammonite stone, and the advantage of worshipping it as Vishṇu. This is probably an extract from one of the Purāṇas. The stone is found in the Gandak River in Oudh; according to the MS. the best place for the petrified shell is a spot forty miles to the south of a peak of the Himālaya, called Gandaka.

३४४ । शिलामाहात्म्यं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० ७ । पङ्क्ति० ५—७ । श्लो० १०० । अ० वहीर्यं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-
उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । क्व त्वं वससि भो विष्णो किं नामास्मि तदाश्रमं । कथं वा प्रीयसे देव तत्सर्वं
कथयस्व मे ॥ श्रीविष्णुस्वाच ॥ निवसामि सदा ब्रह्मन् शालग्रामेऽथवाग्निनि ।
गण्डक्यां गिरिराजस्य दक्षिणे दमयोजनं ॥

समाप्तिवा० । यत्कृत्वा मुनयः सर्वे शालग्रामशिल्पार्चनं । सर्वतो भोक्षमाप्नोति (?) विष्णुलोकं
गताः सुखं । इति श्रीब्रह्मविष्णुसंवादे वेदव्याससमप्रोक्तशिलामाहात्म्यं समाप्तं ॥

विषयः । शालग्रामशिलाया मन्त्रलक्ष्यापनं, तस्यां श्रीविष्णोः पूजनादिविधानञ्च ।

No. CCCXLV.

Kātanta-a-vritti. An exposition, by Durga Siṁha, of the Sanskrit grammar, by Sarvavarma Āchārya entitled *Kātanta*, or *Kalāpa*.

३४५ । कातन्त्रवृत्तिः ।

ग्रन्थकारः श्रीपतिदत्तः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० १४४ । पङ्क्ति० १०—१२ । श्लो० ५००० । अ० वहीर्यं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतसती-
शचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देवदेवं प्रणम्यादौ सर्व्यञ्च सर्व्यदर्शिनं । कातन्त्रस्य प्रवक्ष्यामि व्याख्यानं सार्व्ववर्त्मिकं ॥
मिदो वर्णसमाज्ञायः । मिदः खलु वर्णानां समाज्ञायो वेदितव्यः ॥

समाप्तिवा० । जनावौ । कठ इति किम् । आशोटाकदेतो औरितिमिदो दृष्टियच्छणं मन्त्रलक्ष्यम् ।
इति दौर्गमिच्छां दृष्टौ कृतम् पठपादः समाप्तः ॥

विषयः । सर्व्ववर्त्मकतकातन्त्रव्याकरणार्थकथनम् ।

No. CCCXLVI.

Rājadharmakaustubha. The jurisdiction of kings, their characteristics and defects; characteristics of queens, ministers, royal priests and astrologers; requirements of kings; rites to be performed by them; royal unction; duties to be observed for some days after coronation, &c., &c. By Ananta Deva.

३४६ । राजधर्मकौस्तुभः ।

ग्रन्थकारः अनन्तदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ७६ । पङ्क्ति० ६-८ । स्तो० १६०० । अ० यज्ञोप
आ० तुलटकागजः । का०-१ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतछण्णनगरस्थमहाराज-
श्रीयुतसतोमचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । दद्यात् पूरितमात्ममूर्त्तिकलसं धृत्वा प्रजानीं व्रजे
काञ्चित् गोपकुमारिकां कनू गतिर्युक्तेति समुद्यन्ती ।
दृष्ट्वा श्रीमुरलीधरः स्मितयुतभूयुष्मभङ्गा यथा
तस्यै स्मृचितवान् गतिं समुचितां पायात् तथा मे मतिं ॥
यत्प्रताप उदिते दितेः सुता विष्णुचक्र इव सर्वश्रवणः ।
न्यस्तद्वस्तगतशस्त्रवृद्धयो * * * शयमितास्तभाग्निः ॥

समाप्तिवा० । योऽनन्तदेवकृतमन्यनसन्निवन्चीराश्रितोऽथ हरिणा मततं धृतो यः ।
भूपाभिषेकविषया भवदौढशीर्यं सन्दीधितिर्हरिमुदावहकौस्तुभे स्थात् ।
इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीराजवाह्यदुरचन्द्रद्वयवराजप्रहमेनापदेवसुतानन्त-
देवविदुषा कृते राजधर्मकौस्तुभे तृतीयाभिषेकदीधितिः ॥

विषयः । राज्याधिकारिनिर्णयः । राजलक्षणं । असनानि । पहमस्तिषीलक्षणं । मन्त्रिलक्षणं ।
पुरोहितलक्षणं । ज्योतिर्विज्ञलक्षणं । अज्ञानि । उपाज्ञानि । शान्तिप्रयोगः । विना-
यकस्त्वपनं । नक्षत्रावाहनमन्त्राः । नैर्ऋतयागः । शर्वावर्गशरणः । रौद्रगणः । ऐन्द्र-
शान्तिः । अभिषेकदिनात् कतिपयदिनपर्यन्तं प्रतिदिनकार्यं । अभिषेकप्रयोगः ।
अभिषेकमन्त्राः । पुण्याभिषेकः । संवत्सराभिषेकप्रभृतयः ॥

No. CCCXLVII.

Patrakaumudā. The universal letter-writer, containing rules for determining the size, shape and decorations of letters, according to the different ranks of the parties to whom they are to be addressed; qualifications of letter-writers; forms of addresses, &c., &c. By Vararuchi, one of the "nine jewels" of Vikramāditya.

३४७ । पञ्चकौमुदी ।

ग्रन्थकारः वररचिः ।

विवरणं । प्राचीनमनतिग्राह्यं । प० ८ । पङ्क्ति० ५-६ । स्तो० १५० । अ० वक्षीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीमत्कृष्णपदारविन्दयुगलं ब्रह्मचराराधामर-

श्रेणीनक्षत्रिकीटकोकवडभीपुष्पापितं समतं ।

वाणीक्ष प्रणमामि विश्वजननीं प्रत्यूहविध्वंसिनीं

भक्तानुग्रहकारिणीं भगवतीं नित्यं वचोददये ॥

विक्रमादित्यभूपस्य कीर्तिमिन्धोर्निर्देशतः ।

श्रीमान् वररचिर्धर्मांस्तनोति पञ्चकौमुदीं ॥

राज्ञां मन्त्रिप्रवीराणां पण्डितानां तथैव च ।

गुरुणां स्वामिभार्याणां तथैव पिढपुत्रके ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ॥

विषयः । अनुक्रमणिका । पद्याणां रङ्गनं । पद्यप्रमाणानि । पद्यलेखकलक्षणानि । पद्यरचनाक्रमः । पद्यलिखनक्रमः । पद्यनयनक्रमः । पद्यपठनं । पाठापाठप्रवृत्तयः ॥

No. CCCXLVIII.

Sakārabheda. Words having the three Sanskrit sibilants, arranged in classes. By Purusottama Datta.

३४८ । सकारभेदः ।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तमदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिग्राह्यं । प० ९ । पङ्क्ति० ८-१० । स्तो० ८१ । अ० वक्षीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । अथ तालव्यशकारभेदः ॥ त्रयः शर्माणि शते शते शकारशोचिर्व्यशोचिर्व्यशः

स्तत्त्वशोपदशब्दशोभनशब्दं शून्यं शरणं शिवं ।

शृङ्गं दर्शनशान्तनं शुभशतं किंशायशस्यांशकं

स्यात् कलिशं शस्यमञ्जरीत्यमरः (२) ॥

समाप्तिवा० । संसारसाम्राज्यस्य सारस्वतसरोत्थपाः । साहसं यत्किञ्चिद् दान्यमद्वयसंयुता (?) ॥

इति पुरुषोत्तमदेवकृतः सकारभेदः समाप्तः ॥

विषयः । ताल्लुम्बुद्वन्द्वद्वन्द्वशकारविशेषप्रतिपादनं ।

No. CCCXLIX.

Koshthi-prakaranā. Horoscopy, according to the principles of Kerali. No work of Kerali has yet been discovered, but he is reckoned to be a high authority on astrology and chiromancy.

३४८ । केरलीसम्मतं कोष्ठोप्रकरणं ।

ग्रन्थकारः केरली ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० ५—७ । श्लो० २५० । अ० बह्वीयं । आ० तुल्यतकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितं ।

समाप्तिवा० । सङ्ख्यानामाक्षरा ज्ञेया । अन्यवर्णादये ज्ञेया एको ज्ञास्यते भवेत् ॥
इति केरलीसम्मतं कोष्ठोप्रकरणं ॥

विषयः । अस्य प्रथमद्वितीयपत्रे खण्डिते । त्रेकाननवांशत्रिंशंशादिप्रतिपादनम् ।

No. CCOL.

Diryachūdāmaṇi. Rules for calculating future events by astrological and other recondite means. By Chūdāmaṇi.

३५० । दिव्यचूडामणिः ।

ग्रन्थकारः चूडामणिः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १५ । पङ्क्ति० २—७ । श्लो० ४०० । अ० बह्वीयं । आ० तुल्यतकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थयुतवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । यदुपचितमन्यजन्मनि शुभाशुभं तस्य कर्मणि ।

पङ्क्तिं व्यस्यति शास्त्रमेतत् तमसि द्रव्याणि दीपकवत् ॥

लोकस्य चरितार्थाय दिव्यचूडामणिं वदे ।

क्रियते विविधार्थानां शुल्लकं स्थिरचेतसः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितं ।

विषयः । शुभाशुभविषयकप्रश्नोत्तरनिरूपणं ॥

No. CCCLI.

Ushmariveka. On Sanskrit aspirates and nasals. By Gada Siṅha.

३५१ । ऊष्मविवेकः ।

ग्रन्थकारः गदसिंहः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनम् । प० ६ । पङ्क्ति० ४-८ । श्लो० २५० । अ० वङ्गोद्यं । आ० तुलुटकागजः । का०-२ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलक्ष्मणनगरस्थमहाराजश्रीयुतसती-
शचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । वर्षाञ्जला गुणवती सहृदयहृदयानुरञ्जिनी सरसा ।

नानालङ्कारवती प्रियेव कविता सती जयति ॥

समाप्तिवा० । इत्युष्मभेदः कृतः श्रीगदसिंहेनाल्पबुद्धीनां प्रीत्यै ।

स करोतु सदसि ज्ञानं यस्यायं वर्तते हृदये ॥

इति गदसिंहविरचिते ऊष्मविवेके ऊष्मभेदकथनं समाप्तं ॥

विषयः । सकारनकारविशेषप्रतिपादनम् ।

No. CCCLII.

Mugdha-bodha-paris'ishṭa. A supplement to the Sanskrit grammar entitled "Mugdhabodha." It treats of prefixes, affixes, suffixes, &c. By Kāsī's'vara Bhaṭṭāchārya.

३५२ । मुग्धबोधपरिशिष्टः ।

ग्रन्थकारः काशीश्वरः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ६२ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ८०० । अ० वङ्गोद्यं । आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १७०६ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलक्ष्मणनगरनिवा-
सिमहाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा पदाम्बुजमशेषगुणैकसिन्धो रामस्य वीक्ष्य मुनितन्त्रमशेषतश्च ।

श्रीवोपदेवकविना कृतमुग्धबोधे काशीश्वरो वितनुते परिशिष्टमेतत् ॥

समाप्तिवा० । हुज्ज ६ । हरिः । इति श्रीकाशीश्वरभट्टाचार्यकृतं मुग्धबोधपरिशिष्टं समाप्तं ॥

विषयः । प्रकृतिप्रत्ययागमादिव्यवस्थापनं ।

Dakṣādī-sahasranāma-stotra. A hymn to Durgā, in which a thousand names or epithets beginning with the letter द are strung together. This work professes to be a portion of the eighth part (*Khaṇḍa*) of the Kulārṇava Tantra, but it does not occur in the MS. of that name noticed on page 138.

३५३ । दकारादिसहस्रनामस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० २० । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० २०० । अ० वङ्गोद्यं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थश्रीयुक्तवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । भैरवो उवाच । कथं भैरव सर्वज्ञ जम्बूद्वीपे कलौ युगे ।

अलसानां बुभुक्षूणां शृणामत्यायुषामपि ॥

विना योगाभ्यासमज्ञे तत्त्वज्ञानं भवेत् शुभं ।

ऐहिका अपि भोगाश्च भवेयुः स्वेच्छया प्रभो ॥

श्रीभैरव उवाच । शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सर्वमेतत् भवेद् युथा ।

सामवेदात्मने मुनिप्रोक्तं (?) जैमिनये तु यत् ॥

पुरा पुरन्दरमुखाः स्वेच्छरत्नाभिमानिनः ।

ऊचुः किमीश्वरोस्त्यक्तादतिरिक्तः सुरानिति ॥

समाप्तिवा० । शतावर्त्तनमेतस्य पुरश्चरणमुच्यते । स्तुतिसारो निगदितः किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥

इति कुलार्णवे महारहस्ये सर्वांगमोक्तमे सपादलक्षयन्ने पार्श्वतीक्ष्णरसम्पादेऽष्टम-
खण्डे श्रीदुर्गादकारादिसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णं ॥

विषयः । दुर्गाया माहात्म्यप्रतिपादनम् ।

Nānārthas'abda. A dictionary of words having various meanings.
By Mathures'a.

३५४ । नानार्थशब्दः ।

ग्रन्थकारः मयुरिणः ।

विवरणं । नवीनं परिशुद्धं । प० ५८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २००० । अ० वङ्गोद्यं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासश्रीयुक्तवावु-उमानन्दरायः ।

प्रा० वाक्यं । नला ज्योतिः परं ब्रह्म मूर्च्छास्नानव्याजया ।
 नानार्थशब्दा लिख्यन्ते मथुरेण यत्नतः ॥
 द्विविचतुःपञ्चपटक्वर्णाः कानादिचिह्निताः ।
 खरान्ता यज्जानान्ताश्च नानार्थाः सुरिहोदिताः ॥
 एकवर्णाऽपि नानार्थः क्रमादादौ निबध्यते ।
 नानार्थः प्रथमान्तः स्यात् सप्तम्यन्ते च वर्तते ॥
 क एकः ॥ को ब्रह्मवायुस्त्र्यम्बियमदत्तावर्हिष ।
 कामे धनौ च पुंसि स्यात् जलमूर्द्धसुखेपु कं ॥
 समाप्तिवा० । खण्डितं ॥
 विषयः । ककारादिवर्णक्रमेण नानार्थशब्दनिरूपणम् ॥

No. CCCLV.

Rahasyātirahasya Puruṣ'charaṇa. Details of a mode of acquiring superhuman power by meditation and mystic rites. These rites should be performed on a burning-ground at night, while seated on a corpse. On this account it is called the most secret of all secret modes of purification.

३५५ । रहस्यातिरहस्यपुरश्चरणं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ७ । स्तो० १०० । अ० बह्वीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलक्ष्मणनगरस्थमचाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथेदानीं रहस्यातिरहस्यपुरश्चरणं लिख्यते । तथाच गान्धर्वम् ॥

समाप्तिवा० । ततो दक्षिणं दत्वाच्छिद्रावधारणं कुर्यात् ॥

इति रहस्यातिरहस्यपुरश्चरणं समाप्तं ॥

विषयः । श्मशानादौ विगिष्टपुरश्चरणविधिः ।

No. CCCLVI.

Vāhyamātrikā-nyāsa and *Mahāshodhā-nyāsa.* On the merits of two particular modes of regulating the breath during meditation. This is an extract from the *Urdhāmnāya Tantra*; the work is distinct from *Urdhamnya Saṁhitā*.

३५६ । वाह्यमाहकान्यासो महाषोढान्यासश्च ।

ग्रन्थकारः विरूपाक्षः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धश्च । प० ८ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० १५० । अ० वज्रीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । तद्धानं यथा । पञ्चाशक्तिपिभिरित्यादि ॥

समाप्तिवा० । इत्याहुं स्वायान्तर्गतमहाषोढान्यासः ।

इति विरूपाक्षपरमहंसपरिव्राजकसिद्धा महाषोढा ॥

विषयः । अकारादिपञ्चाशद्वर्णेशरीरस्थमुखादिप्रदेशेषु न्यासविधानं ।

No. CCCLVII.

Chandī Tīkā. A commentary on the Chandī, an episode of the Mārkaṇḍeya Purāṇa, on the wars of the Devī with certain Asuras. By Kāmadeva Kavivallabha. The commentary commonly known is by Nāgoji Bhaṭṭa, the author of the S'abdenduseikhara.

३५७ । चण्डीटीका ।

ग्रन्थकारः कामदेवकविवल्लभः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धश्च । प० ५९ । पङ्क्ति० ७—१० । श्लो० १००० । अ० वज्रीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । यत्संसर्गविशेषादुदयति गुणितैर्निर्गुणस्यापि ।

गुणिनामपि नैर्गुणं यत्संसर्गात् सा सदा जयति ॥

स्वजननिरसौ मुनितः श्रुतमाहात्म्यमुपास्य यां देवीं ।

मनुतापमर्गभाजौ सुरयसमाधौ सदैवासादयतां ॥

अथ ओमद्व्यासशिष्यो जैमिनिरित्यादि ।

समाप्तिवा० । शेषे कतिपयपङ्क्तयो विलुप्तप्रायाः । अतएव समाप्तिवाक्यं नोद्धृतं ।

विषयः । मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतचण्डिकास्तोत्रार्थविवरणं ।

Kāvyaakāmadhenu Tīkā. A commentary, by Vopadeva, on the Kavi-kalpadruma.

३५८ । काव्यकामधेनुटीका ।

ग्रन्थकारः वोपदेवः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ५२ । पङ्क्ति० १-६ । श्लो० ८०० । अ० बह्वीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकल्याणनगरनिवासिमहाराज-श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपर्वं खण्डितं ।

समाप्तिवा० । सर्वव्याकरणार्थायानास्यां तान्यलिखितं अर्द्धं (?) ॥

विषयः । कविकल्पद्रुमार्थविवरणं ।

Mahābhāgavata. An apoeryphal Purāṇa, containing legends of the Devī.

३५९ । महाभागवतं ।

ग्रन्थकारः ———— ?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं खण्डितञ्च । प० १८१ । पङ्क्ति० ५-१० । श्लो० ४००० । अ० बह्वीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकल्याणनगरस्थ-महाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । यामाराध्यविरिद्धिरस्य जगतः सृष्टा हरिः पालकः

संहरता गिरिशः स्वयं समभवद्ध्येया च या योगिभिः ।

यामाद्यां प्रकृतिं वदन्ति मुनयस्तत्त्वार्थविज्ञाः परां

तां देवीं प्रणमामि विश्वजननीं स्वर्गापवर्गप्रदाम् ॥

या स्वेच्छयास्य जगतः प्रविधाय लुटिं सम्प्राप्य जन्म च तथा पतिमापश्रुम् ।

उद्यैस्योपाभिरपि यां समवाप्य पत्नीं शशुः पदं हृदि दधे परिपातु सा वः ॥

एकदा नैमिषारण्ये शौनकाद्या महर्षयः । पप्रच्छुर्मुनिशार्दूलं स्मृतं वेदविदां वरं ॥

समाप्तिवा० । ऋषय ऊचुः । श्वेतिर्निधनमन्विष्यन् अकालेऽपि विधानतः ।

देवीं सम्पूजयामास भूयः किं श्रेतुमिच्छसि ॥

इति श्रीमहाभागवते महापुराणे अष्टत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥

अतः परं द्विविधोक्ताः सन्ति ॥

विषयः । भगवतीमाहात्म्यप्रतिपादकपुराणम् ।

Virachintāmaṇi. A treatise on arms and military tactics. By Śārngadhara.

३६० । वीरचिन्तामणिः ।

ग्रन्थकारः शार्ङ्गधरः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनं सम्पूर्णं च । प० ७ । पङ्क्ति० ७—६ । श्लो० २०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतलङ्कानगरस्थमहाराज-
श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथायुधे लक्षणं । नभो जिघ्रन्ति ये वाचा भास्करार्पितदृष्टयः ।

प्रशुक्रुचिकटीवक्षाः सुनिप्रा(?)श्चिरजीविनः ॥

समाप्तिवा० । तस्मात् ज्ञेयं विधातव्यं । श्रेयसस्पष्टं चरणद्वयं ॥

इति शार्ङ्गधरविरचितवीरचिन्तामणौ धनुर्वेदस्य परिच्छेदः ॥

विषयः । अत्र अथायुद्धलक्षणाद्यपरीक्षा-तुरगप्रशंसा-धनुर्द्वारणप्रशंसा-धनुर्द्वारणविधि-धनु-
र्दानविधि-चापप्रमाण-गुणशरफलकलक्षण-फलकपारण-माराचनालिकस्थान-मु-
ष्टाकर्षणलक्षण-गुणचतुष्टयधनुर्मुष्टिसम्बन्धनव्यायाम-लक्ष्यानध्यासयमक्रिया-लक्ष्यसव-
लनविधि-शीघ्रसम्बन्ध-दूरपातित्व-दृढप्रहारित्व-दृढवेधित्व-हीनयन्त्रक-हीनगति-
बालसवलनगति-लक्ष्यसवलनगति शूद्रगति-दृढचतुष्कचिविधि-वाणभङ्गवरटि-
कावर्तकाष्ठच्छेदनविन्दुकगोलकचिविधि-धारलक्ष्यशरवेधित्वाल्लविधि-शस्त्रवारण-
विध्युपशमशस्त्रविधि-मन्त्रस्मरण-विष्णुस्मरण-सङ्क्रामविध्यौचित्यशीघ्रता-महाऽचौचि-
कौच्युद्धविधि-युद्धप्रवृत्तयो निरूपिताः ॥

Tārākshobhya Saṁvāda. A Tantric compilation on the adoration of Tārā, and anecdotes regarding her.

३६१ । ताराक्षोभ्यसंवादः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशुद्धमसम्पूर्णं च । प० १४ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ३०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतलङ्कानगरस्थमहाराज-
श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । निरुत्तरतन्त्रे । तारोवाच । लतायां साधयेत् कालीं नीले नीलसरसतीं ।

यदुक्तं तद्वदेदानीं येन यामि निरुत्तरं ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् श्रेयवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । तारामाहात्म्यादिव्यवस्थापनं ।

[१०५]

No. CCCLXII.

Kālārkarudra-pūjā Paddhati. A manual for the adoration of Kālārkarudra—a form of Śiva.

३६२ । कालार्करुद्रपूजापद्धतिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० ८ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० १०० । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । तच्च स्नात्वा प्रधानीभूत इत्यादि ॥

समाप्तिवा० । परमात्मवेन ह्यत्यगोतपुरःसरेण प्रतिमां यथास्थानं नयेयुः । ततः पार्ष्वेण कुर्यात् ॥
इति कालार्करुद्रपूजापद्धतिः समाप्ता ॥

विषयः । कालार्करुद्रार्चनविधानं ।

No. CCCLXIII.

Nis'ācharapūjā. A manual for the worship of the Devī at night.

३६३ । निशाचरपूजा ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० ९ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० ५० । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमं सूर्यार्घ्यं दत्त्वा इत्यादि ॥

समाप्तिवा० । अश्विद्रावधारणं कुर्यात् । इति निशाचरपूजापद्धतिः समाप्ता ॥

विषयः । निशाचरपूजननिरूपणं ।

No. CCCLXIV.

Ratnamālā. A treatise on precious stones. By Pasupati.

३६४ । रत्नमाला ।

ग्रन्थकारः पशुपतिः ।

विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनं । पं० २ । पङ्क्ति० ४—६ । श्लो० १०० । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । का भूया योगानां किञ्च शिशोः कण्ठमण्डनं भाति ।

निर्मलमुक्तामाला पशुपतिरचिता चातुरी वाचां ॥

समाप्तिवा० । गुणहृदयकमवका (?) निर्मलसुवर्णालङ्काराङ्गो ।

श्रीमत्पशुपतिरचिता सम्पूर्णा रत्नमालैषा ॥

विषयः । अत्र मुक्ताफल-पद्मराग-मरकत-इन्द्रनील-वैदूर्य-काञ्चनपरीक्षा विद्यन्ते ।

No. CCCLXV.

Padārthakhaṇḍana Tīppanī. A gloss on the Padārthakhaṇḍana of Ragunātha Siromaṇi. By Rāmabhadra Sārvabhauma.

३६५ । पदार्थखण्डनटिप्पणी ।

ग्रन्थकारः रामभद्रसार्वभौमः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० ३० । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० ५०० । अ० वल्लीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । श्ला० नवद्वीपान्तर्गतलण्डननगरस्थमहाराज-

श्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रारम्भे विलुप्ताः पङ्क्तयः । अतिप्राचीनत्वात् ।

समाप्तिवा० । क्रमशः कारणतायामनिवेशेत्यलमतिविलारेणेति दिक् ।

इति महामहोपाध्यायश्रीमद्रामभद्रसार्वभौमविरचितपदार्थखण्डनटिप्पणी समाप्ता ॥

विषयः । रघुनाथशिरोमणिप्रणीतपदार्थखण्डनाभिधेयग्रन्थार्थविवरणं ॥

No. CCCLXVI.

Akhyātavāda Tīppanī. A gloss on the Akhyātavāda of Raghunātha S'romaṇi. By Bhavānanda Tarkavāgis'a.

३६६ । आख्यातवादटिप्पणी ।

ग्रन्थकारः भवानन्दतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० ४५ । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० १२३० । अ० वल्लीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । श्ला० नवद्वीपान्तर्गतलण्डननगरस्थमहाराजश्रीयुत-

सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रारम्भे विलुप्ताः पङ्क्तयः । अतिप्राचीनत्वात् ।

समाप्तिवा० । गुरुत्वादित्यपि द्रष्टव्यमिति सङ्क्षेपः ।

इति तर्कवागीशविरचिताख्यातवादटिप्पणी समाप्ता ॥

विषयः । रघुनाथशिरोमणिप्रणीताख्यातार्थविचारतात्पर्यार्थविवरणं ।

[१०७]

No. CCCLXVII.

S'abdakhaṇḍa Tippaṇī. A gloss on the *S'abdhachintāmaṇi* of Ganges'a Upādhyāya. By Mathurānātha.

३६७ । शब्दखण्डटिप्पणी ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथः ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० ४७ । पङ्क्ति० ६-९ । श्लो० १६०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । श्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतसती-
शचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपत्रं खण्डितं ।

समान्निवा० । यथार्थपदार्थतानवच्छेदकप्रकारकज्ञानविषयत्वमा, इत्यतः परं खण्डितं ।

विषयः । गङ्गेशोपाध्यायप्रणीतशब्दचिन्तामणितान्पर्यायव्याख्यानं ।

No. CCCLXVIII.

Tattvānanda-tarranginī. A treatise on mantras, their derivation and uses, homas, mystic diagrams, sanctification and other Tantric subjects. By Pūrṇānanda Paramahaṁsa. The MS. examined is incomplete, and contains only the rituals.

३६८ । तत्त्वानन्दतरङ्गिणी ।

ग्रन्थकारः पूर्णानन्दपरमहंसः ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० ३० । पङ्क्ति० ३-७ । श्लो० ११२० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । श्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराज-
श्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । दिक्कालादिविनिर्मुक्तं निर्मुक्तं विगुणैरपि ।

आनन्दघनसन्दोहमात्मानं समुपायये ॥

तद्धिदाकारमानन्दमूलकन्दसमाश्रितं ।

भजामि वचसां मूलं यन्मूलं जगतामपि ॥

स्थूलनीलमणिश्चासं वाममर्द्धं महेशितुः ।

आनन्दनन्दनोत्पत्तिं प्रकाशं जगतां भजे ॥

तन्त्राणां सङ्गतिं वक्ष्ये तत्त्वानन्दतरङ्गिणीं ।

धर्माशंकासमोक्षाणां आद्यसाधनपद्धतिं ॥

समाप्तिवा० । षष्ठमासेन रुद्ररूपो भवेदिति शिवं ।

इति श्रीमहामहोपाध्यायब्रह्मानन्दपरमहंसपरिव्राजकशिष्यश्रीपूर्णानन्दपरमहंसर-
चिता तन्त्रानन्दतरङ्गिण्याः प्रयोगविधिः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । मन्त्रवीजपूजाहोमपुरश्चरणमन्त्रोद्धारयन्त्रोद्धारध्यानकवचपूजास्थानप्रभृतीनां नि-
रूपणं ॥

No. CCCLXIX.

S'ambhunáthārchanā. Manual for the worship of S'ambhunátha or S'iva.

३६८ । शम्भुनाथार्चनं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० ५ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ४० । अ० वङ्गोप० । आ०
तुलुटकागजः । का०—? । म्हा० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुत-
सतोश्वन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । त्वत्प्रसादान्महादेव पवित्रार्चं न चान्यथा ।

शम्भुनाथार्चनं देव श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतं ॥

समाप्तिवा० । इति ते कथितं देवि तन्त्राणां तन्त्रमुत्तमं ।

वञ्जं किं कथ्यते देवि भूयः किं श्रोतुमिच्छसि ॥ परिसमाप्तिशेषवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । महादेवध्यानमन्त्रादिकथनं ।

No. CCCLXX.

Chandī Purāṇa. An apocryphal Purāṇa on the exploits of the Devi in destroying various Asuras; attributed to Mārkaṇḍeya. Contents: 1, curse to Daksha; 2, suicide of Satī; 3, praise of sacred places where the different members of Satī fell; 4, destruction of Madhu and Kaitabha; 5, ditto of Dundubhi; 6, ditto of Ghora; 7, ditto of Namuchi and Chikshura; 8, ditto of Mahishāsura; 9, ditto of Sunda and Upasunda; 10, anecdote of Sanatkumāra; 11, destruction of Mura.

३७० । चण्डीपुराणं ।

ग्रन्थकारः मार्कण्डेयः ।

विवरणं । प्राचीनं परिग्रहश्च । प० ८२ । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० १०० । अ० वङ्गोप० । आ०
तुलुटकागजः । का०—? । म्हा० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-
सतोश्वन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । मार्कण्डेयं मुनिश्रेष्ठं तपसा शतकल्पयं ।

कौमारको मुनिश्रेष्ठः पप्रच्छ तपसा निधिं ॥

समाप्तिवा० । पाठकाय प्रदातव्यं यदीच्छेत् लोकसच्चयं ।

पाठके परितुष्टे तु सन्तुष्टाः सर्वदेवताः ॥

इत्याद्ये चण्डीपुराणं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । १ प्रथमः, दक्षशपः । १, सतीदेहत्यागः । २, तीर्थसाक्षात् । ३, मधुकैटभबधः ।

४, दुन्दुभिवधः । ५, घोरबधः । ७, नमूचिचिचुरबधः । ८, महिषासुरबधः ।

९, सुन्दोपसुन्दबधः । १०, सनत्कुमारोपाख्यानं । ११, सुरबधः ॥

No. CCCLXXI.

Sanmohana Tantra. The MS. is incomplete, and comprises only the latter portion of the second part of the work. Its subject is Tantric ritual for the adoration of the Devī named Kulakundalinī. The work is reckoned to be an original Tantra, and not a compilation.

३७१ । समोहनतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । पं० १७ । पङ्क्तिः ५—६ । श्लो० ५०० । अ० वज्रीयं ।

आ० तुलुटकाग्रजः । का०—? । म्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-
श्रीयुतसतीशन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपत्रं खण्डितं ।

समाप्तिवा० । इति ते कथितं पुत्र दिव्यभावं परात् परं ।

न कलौ दिव्यभावोऽस्ति कलौ सर्वैऽजितेन्द्रियाः ॥

इति समोहनतन्त्रे उत्तरखण्डे सप्तमः पटलः ॥

विषयः । कुलकुण्डलिनीशक्तिप्रातःकृत्यबोढामन्त्रसर्वतोभद्रकवचादिनिरूपणं ।

No. CCCLXXII.

Kumāri-kavachollāsa. The virtues of a charm bearing the name of Kumāri or the virgin goddess. It is a portion of the 9th section of the last book of the Rudrayāmala Tantra.

३७२ । कुमारीकवचोच्चासः ।

ग्रन्थकारः— ?

विवरणं । अतिप्राचीनं परिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० ८० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराज-
श्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । आनन्दभैरव्युवाच । अथातः सम्प्रवक्ष्यामि कुमारीकवचं शुभं ।

त्रैलोक्यसङ्कलं नाम महापातकनाशनं ॥

समाप्तिवा० । लोकानामतिमौख्यं भयहरं शोपाद्भक्तिप्रदं

मोक्षार्थं कवचं शुभं प्रपठतामानन्दसिन्धुद्वयं ।

पार्थानां कलिकालघोरकलुषध्वंसैकहेतुं जयं

ये लोकाः प्रपठन्ति धर्ममनुलं मोक्षं व्रजन्ति क्षणात् ॥

इति श्रीवृद्धयामले उत्तरतन्त्रे सर्वतन्त्रोद्दीपने कुमार्युपचर्याविन्यासे कुमारीकव-
चोच्चासे सिद्धमन्त्रप्रकरणे दिव्यभावनिर्णये नवमः पटलः ।

विषयः । कुमारीकवचमाहात्म्यं ॥

No. CCCLXXIII.

Padmapushpánjali-stotra. A hymn to Bhagaváti, literally a prayer
with a handful of lotus flowers. By Sañkara Áchárya.

३७३ । पद्मपुष्पाञ्जलीस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ८ । पङ्क्ति० ४—६ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । भगवतीभववत्पदपङ्कजं अमरभूतसुरासुरसेवितं ।

सुजनमानसहसपरिष्कृतं कमलयामलया निभृतं भजे ॥

समाप्तिवा० । स्तुतिमितस्तुतिमितः सुसमाधिना नियमतो रमतोऽनुदिनं पठेत् ।

परमथा रमया स निषेव्यते परिजनो विजनोऽपि च तं भजेत् ॥

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं भगवतोपद्मपुष्पाञ्जलिलोचनं सम्पूर्णं ॥

विषयः । भगवत्याः स्तुतिः ।

No. CCCLXXIV.

Satyanārāyaṇa-vratākathā. Ritual for the adoration of Satyanārāyaṇa, and the fruit thereof. This is an attempt to Hinduise the worship of a Mahomedan Saint, commonly called Satyapir, or the true Saint. The word *pir*, for obvious reasons, is changed to Nārāyaṇa, and the story of his life is cast in a Hindu mould. The work is attributed to S'ukadeva; but it is manifestly the composition of a modern pandit.

३७४ । सत्यनारायणव्रतकथा ।

प्रत्यकारः शुक्रदेवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० ८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नारायणं नमस्कृत्य इत्यादि ।

अथ कथं । व्रतेन तपसा वापि प्राप्यते वाञ्छितं फलं ।

सर्वं त्वां प्रष्टुमिच्छामः कथयस्व महासुने ॥

समाप्तिवा० । व्रतमस्मि महा इत्यतः परं खण्डितं ।

विषयः । सत्यनारायणमाहात्म्यकथनं ॥

No. CCCLXXV.

Panchasāyaka. An erotic composition. Contents: 1, classification of women; 2, female society; 3, mantras of Chamundā; 4, prostitution; 6, characteristics of women under eight different conditions. By Jyotirīś'vara.

३७५ । पञ्चसायकः ।

प्रत्यकारः ज्योतिरीश्वरः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । पं० ४३ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० १०५२ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुक्त-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । रतिपरिमलसिन्धुः कामिनीकेलिबन्धुः विहितभुवनमोदः सेव्यमानप्रमोदः ।

अयति मकरकेतुर्माह्नस्यैकहेतुर्विरचितवज्रसेवः कामिभिः कामदेवः ॥

अक्षि प्रत्यक्षमित्यादि ॥

समाप्तिवा० । ये दोनेषु दयालवः सृशति यान्तो न श्रीमानवः

अथा ये च परोपकारकरणे हृष्यन्ति ये याचिताः ।

स्वस्थाः सन्त्यपि ये च नोदरमहाव्याधिप्ररोहेऽपि ये

ते भूमण्डलमन्त्रणैकतिलकाः सन्तः कियन्तो जनाः ॥

इति कविशेखराचार्यश्रीज्योतिरीश्वरविरचिते पञ्चमसायके पञ्चसायकः समाप्तः ॥

विषयः । १ म-सायके चित्रिण्यादिलक्षणं । २, सुरतभेदादिकथनं । ३, ग्राम्यधर्मापयोगि-
चासुण्डामन्त्रादिकथनं । ४, परदारगमनादिनिरूपणं । ५, अष्टनायिकादीनां
लक्षणं ॥

No. CCCLXXVI.

Kṛitayarāja. Rules and directions for various religious rites and observances, compiled by the court paṇḍits of Rājā Kṛishnachandra Rāya of Nuddia.

३७६ । कृत्यराजं ।

ग्रन्थकाराः राजश्रीकृष्णचन्द्ररायाज्ञपण्डिताः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ७२ । पङ्क्ति० ५—८ । श्लो० २५०० । अ० बङ्गीयं । आ०
तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरस्थमहाराजश्रीयुतस-
तीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा शेरम्बशैरीगिरिशहरिहरद्वाजिनः पञ्च देवान्

वाग्देवीकेलिगङ्गाज्जलवल्लयनवद्वीपराज्याधिपस्य ।

राज्ञः श्रीकृष्णचन्द्रसितपतिपतिलकस्याज्ञया प्राज्ञवर्गा

धर्मस्य स्थापनार्थं विदधति सुधियः पुस्तकं कृत्यराजं ॥

समाप्तिवा० । पूज्यान् जनांश्च सम्पूज्य सर्वत्वरपुरो इत्यतः परं खण्डितं ।

विषयः । नानाविधशैतन्धार्मादिकर्मणां निरूपणं ॥

No. CCCLXXVII.

S'yámáratna. Manual for the adoration of Káli, Tárá, Shodashí, Bhuvanes'varí, Bhairaví, Chhinnamastá, Dhumávatí, Vagalá, Mátangi and Kamalátmiká, the ten manifestations of the Deví known under the collective name of Das'amahávidyá. By Yádavendra Vidyálankára.

३७७ । श्यामारत्न ।

ग्रन्थकारः यादवेन्द्रविद्यालङ्कारः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनम् । पं० ४४ । पङ्क्ति० ४-५ । श्लो० १२०० । अ० वहीयं ।

आ० तुलटकागजः । का० भाके १४१४ । स्था० नवदीपान्तर्गतछव्णनगरस्थमहा-
राजश्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं शुभामं मुक्तिदायकं ।

भवान्यङ्गप्रियुगार्चानां लिख्यते पटलप्रभा ॥

प्रणम्य कालिकापादं चतुर्वर्गफलप्रदं ।

विवुधैः सेवितं नित्यं साधकानां हिताय च ।

क्रियते यादवेन्द्रेण प्रयोगं मन्त्रविधिं ।

श्यामारत्नं बुधै रम्यं सुखदं ज्ञानवर्द्धनं ॥

तत्रादौ दश महाविद्या निरूप्यन्ते । तत्रावधेयं मुण्डमालातन्त्रे । यथा,

कालीतारेत्यादि ।

समाप्तिषा० । रात्रौ पर्यटनञ्चैव रात्रौ शक्तिप्रपूजनं ।

न करोति कथं देवः साधकः कैलिको भवेत् ॥

इति श्रीमदक्षिणाकालीपूजापद्धतिः ।

विषयः । अत्र दशमहाविद्यामन्त्रोद्धारपुरस्करण-अप-होम-दक्षिणाप्रभृतयो विद्यन्ते ॥

No. CCCLXXVIII.

Bhavanístava-s'ataka. A hymn to Bhavání in a hundred stanzas.

३७८ । भवानीस्तवशतकं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमशुद्धं खण्डितम् । पं० ९ । पङ्क्ति० २-६ । श्लो० १५० । अ० वहीयं ।

आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवदीपान्तर्गतछव्णनगरनिवासिमहाराज-
श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । काशीनाथपुरे सदाशिवहृदि न्यस्तं कलौ तारकं
 कालीपादशुभारविन्दयुगलं ध्यात्वा च तदद्गु गुरोः ।
 रश्माभोरुहमधवासमनिर्गं श्रीतातपादं तथा
 काल्याः पद्मशतेन पुष्पचयदं तन्ये भवान्यास्तवं ॥
 इयं कालीकारे चितितल्लसत्यादकमला
 गतायतिर्वातेर्गमयति रसां नागभुवनं ।
 ऊङ्गकुरात्कारैर्दं नुजमणमुष्णानिदलना
 कटो चीणा योना विजितविहगेना विनयना ॥
 समाप्तिवा० । इत्थं स्तुतिश्च विविधां कवचञ्च कृत्वा कृत्वा प्रदक्षिणमनुविकृतं करार्चो ।
 अष्टाङ्गसद्गतिविधिश्च विधाय मन्त्रो न्यूनातिरिक्तयजनं विनिवेदयेच्च ॥
 विषयः । भवान्याः स्तुतिः ॥

No. CCCLXXIX.

Annapúrṇā-sahasra-nāma-stava. A hymn to Annapúrṇā in which a thousand names or epithets are strung in verses. This is an extract from the Vis'vasára Tantra.

३७९ । अन्नपूर्णासहस्रनामस्तवः ।

ग्रन्थकारः— ?
 विवरणं । परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ९ । पङ्क्ति० ६—८ । श्लो० २०० । अ० वङ्गोयं । आ०
 तुलुटकागजः । का०— ? । म्हा० नवहोपान्नागंतल्लयनगरनिवासिमहाराज-
 श्रीयुक्तसतीशचन्द्रः ।
 प्रा० वाक्यं । देवुवाच । देवदेव महादेव सर्वशालविशारद ।
 ब्रह्मविष्णुशिवरत्ननिष्ठचरणाम्बुज ॥
 समाप्तिवा० । मातृजारसमं ज्ञात्वा गोपयेत् स्तवराजकं ।
 सत्यं सत्यं महेशानि गोप्यं सर्व्यगमेषु च ॥
 इति विश्वसारतन्त्रे देवीमहेश्वरसंवादे अन्नपूर्णासहस्रनामस्तवः समाप्तः ॥
 विषयः । अन्नपूर्णायाः साक्षात्प्रवर्णनं ॥

No. CCCLXXX.

Mālā-sanskāra. Consecration of the mālā or rosary for counting prayers.

३८० । मालामंस्कारः ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । अपरिशुद्धं । प० १ । पङ्क्ति० ४-५ । श्लो० १० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुट-
कागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । उद्धाकरपद्धत्यां । आदौ प्राणान् प्रतिष्ठाप्य पश्चात् संस्कारमाचरेत् ।

यथा ॐ ह्रीं श्रीं इत्यादि ।

समाप्तिवा० । इति सर्व्वत्र नवकोणाश्चत्वार्य्ये मालास्थापनं ।

विषयः । मालाधारणानुष्ठानप्रतिपादनम् ॥

No. CCCLXXXI.

Japarahasya. Rules for counting prayers.

३८१ । जपरहस्यं ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ७-८ । श्लो० ५० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुट-
कागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । जपक्रमं प्रवक्ष्यामि शृणु त्वं कमलानने । येन विना न सिद्ध्यत कल्पकोटिशतेरपि ॥

समाप्तिवा० । देवतागुरुमन्त्रेषु समभावपराय च । निन्दकेभ्यः शठेभ्यश्च पशुभ्यो नैव दर्शयेत् ॥

इति जपरहस्यं समाप्तम् ॥

विषयः । जपनिरूपणं ।

No. CCCLXXXII.

Mahāshodhā-nyāsa. Rules for the regulation of breath and gesti-
culation during Śākta worship. By Virupāksha.

३८२ । महाषोढान्यासः ।

ग्रन्थकारः विरूपाक्षः ।

विवरणं । परिशुद्धं । प० ८ । पङ्क्ति० ७-८ । श्लो० १०० । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलुटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथ बाह्यमाष्टकान्यासः । तद्व्यानं यथा, पञ्चाशजिपिभिरित्यादि ।

समाप्तिवा० । इत्यूर्ध्वान्वायान्तर्गतमहाषोढान्यासः ।

इति विरूपाक्षपरमहंसपरिव्राजकसिद्धमहाषोढा ॥

विषयः । कराङ्गन्यासादिविधानं ॥

No. CCCLXXXIII.

Rádha Tantra. Rules and observances for the guidance of S'akta worshipers. The MS. is very imperfect, containing only the 23rd section.

३८३ । राधातन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अष्टादं । प० ६ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० १२० । अ० वक्ष्यं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्था० नवदीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । ईश्वर उवाच । यदुक्तं तन्त्रमन्त्रेषु कुलाचारं वरानने ।

तत्सर्वं परमेशानि पद्मानि परमाद्भुतं ॥

विष्टव्यं वज्रधा मूर्तिं नायिकां पद्ममालया ।

कोटिकोटिं महेशानि हृद्वा वै पद्मानि त्रये ॥

समाप्तिवा० । यदुक्तं सुकुरङ्गाक्षि त्रिपुरापदपूजनात् ।

किमसाध्यं महेशानि त्रिपुरायाः प्रसादतः ॥

इति श्रीवासुदेवरक्षस्ये राधातन्त्रे श्वरपार्वतीसंवादे त्रयोविंशतिपटलः ॥

विषयः । कुलाचारसम्मतपूजनजननादि ॥

No. CCCLXXXIV.

Vyánjanaguna. This MS. is also a fragment of a large work; it is devoted to the culinary art.

३८४ । व्यञ्जनगुणं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अष्टादम् । प० २ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० १०० । अ० वक्ष्यं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्था० नवदीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-

सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । शुष्कपवान्वितो रुच्यः सङ्गाही कफपित्तजित् ।

कर्कटीशीर्णहृन्नादिचिह्ने सत्स्यसु पित्तजित् ॥

समाप्तिवा० । ताम्बूलं दोषजिदुवक्त्रपाटवोत्साहकान्निदं ।

मद्यं सुप्ताविते भुक्ते त्यज्य दन्ना गद्गदे (?) ॥ परिसमाप्तिस्त्रचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । सिद्धसत्स्यादीनां गुणकथनं ॥

No. CCCLXXXV.

Toḍala Tantra. An original Tantra on the S'akta cult. The MS. is incomplete, breaking off at the middle of the 11th section.

३८५ । तोडलतन्त्रं ।

धन्यकारः—?

विवरणं । विशुद्धम् । प० २५ । पङ्क्ति० ५ । स्तो० ५०० । अ० वक्षीयं । आ० तुलट-
कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । ब्रूहि मे जगतां नाथ सर्वविद्यामय प्रभो ।

महाविद्यासु सर्व्यासु पुण्यासु भुवनत्रये ॥

एतासां दक्षिणे भागे नानारूपः पिनाकधृक् ।

प्रथक् पूज्यो महादेव कथयस्व मयि प्रभो ॥

समाप्तिवा० । वज्रजन्मार्ज्जितात् पुण्यान् वज्रभाग्यवशाद् यदि ।

श्रीगुरुर्लभ्यते देव तस्याध्या इत्यतः परं खण्डितं । एकादशोक्तासप्रारम्भे ॥

विषयः । महाविद्यादीनां पूजापुरस्सरणहोसप्रभृतयः ॥

No. CCCLXXXVI.

S'yámākavacha. A charm bearing the náme of S'yámá, a form of Durgá. This is an extract from the Bhairava Tantra.

३८६ । श्यामाकवचं ।

धन्यकारः—?

विवरणं । परिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ४—६ । स्तो० २८१ । अ० वक्षीयं । आ० तुलट-
कागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुक्त-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । भैरव्याच । कालीपूजा श्रुता नाथ भावाच्च विविधाः प्रभो ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं पूर्व्वखचितम् ॥

समाप्तिवा० । शतलक्षं प्रजप्त्वापि तस्य विश्वा न सिद्ध्यति ।

स श्लघातमाप्नोति सोऽचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥

इति भैरवतन्त्रे भैरवभैरवीसंवादे कालीकल्पे श्यामाकवचं समाप्तम् ॥

विषयः । कालिकाराधनाप्रवर्तकप्रयोजनादिकथनं ॥

No. CCCLXXXVII.

Sankshepa-purascharanavidhi. Directions for attaining perfection in mystic mantras ;—an extract from the Nītānta Tantra.

३८७ । सङ्क्षेपपुरश्चरणविधिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । अपरिशुद्धम् । प० ६ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १०० । अ० वृत्तीयं । अ० तुलट-
कागजः । का०—? । स्या० भवद्दीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अथ नितान्ततन्त्रोक्तशिवपार्वतीसंवादकसङ्क्षेपपुरश्चरणविधिर्लिख्यते ।

सङ्क्षेपेण पुरश्चर्यां वक्ष्यामि शृणु पार्ष्वति ।

यां हत्वा साधको देवि परं मोक्षमवाप्नुयात् ॥

समाप्तिवा० । अन्यत् पूर्व्ववत् । इति सङ्क्षान्तिपुरश्चरणं ।

इति नितान्ततन्त्रोक्तहरपार्ष्वतीसंवादकतित्यादिपुरश्चरणप्रयोगः ॥

विषयः । समयविशेषकर्तव्यपुरश्चरणविवरणं ॥

No. CCCLXXXVIII.

Ashṭādas'ottara-s'ūtas'loka. A hymn to Devī, in 108 stanzas, by Ś'ivachandra, the great great grandfather of the late Mahārājā Satishchandra Rāya, of Krishṇanagara.

३८८ । अष्टादशोत्तरशतश्लोकी ।

ग्रन्थकारः शिवचन्द्रः । पुस्तिकादौ राज्ञः सतीशचन्द्रस्य प्रपितामहपितुः शिवचन्द्रस्य कति-
रित्यनुमोयते । तदनुमानं सतीशचन्द्रेणापि वाङ्मनःमोदितम् ॥

विवरणं । परिशुद्धं । प० २० । पङ्क्ति० ४ । श्लो० २६० । अ० वज्जीयं । आ० तुल्लट-
कामजः । का०—? । स्था० नवदीपान्तर्गतछण्णनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-
सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । अशक्तास्त्वां स्तोतुं विधिहरिमहेशादिविबुधाः
प्रवर्तन्तेऽहं जानन्निति तदपि दुर्धीः पशुरिव ।
भवत्या चन्तव्यं तदिति शशिचूडे जननि यन्
महाकालेनोक्तं न खलु पशुबोधः समुचितः ॥

समाप्तिवा० । शिवाख्यः प्रेतसुचरणसरसीजद्वयतले
समन्ताद् वर्ज्यो निरवधिशिवाख्याश्च पशवः ।
शिवाख्यस्ते भर्ता स्वयमपि शिवाख्यासि यदतः
शिवाख्यं मां स्तातुं तव भवति युक्तं न कुवचित् ॥ परिसमाप्तिस्त्र्यक्षकवाक्यं नास्ति ॥
विषयः । देव्याः स्तुतिः ।

No. CCCLXXXIX.

Sangita-dāmodara. An elaborate treatise on music, both vocal and
instrumental. By Subhankara.

३८८ । सङ्गीतदामोदरः ।

ग्रन्थकारः शुभङ्करः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० १२१ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ५००० । अ० वज्जीयं ।
आ० तालपत्रं । का० शकाब्दाः १६४२ । स्था० नवदीपान्तर्गतछण्णनगरनिवासि-
महाराजश्रीयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । भावो ह्यवानुभावौ गतिसमयदशास्थानदूतीविभावाः
स्त्रीपुंसौ नादगीतस्वरगुरुकगणा मूर्च्छना वर्गतालाः ।
ग्रामो रागाङ्घ्रितालश्रुतिसच्चिक्ला वासमावाङ्महारा
वृत्यन् निर्दोषमानाभिनयनरसाः छण्णलोलं वदन्तु ॥

समाप्तिवा० । ख्यातो यः कविचक्रवर्तिपदतो विद्यावलैरश्रितः
सौभद्रेयमिमं यमर्जुनयशाः सोऽजीजनत् श्रीधरः ।
तस्य श्रीलशुभङ्करस्य भणिते सङ्गीतदामोदरे
सामोशः श्लोकः प्रपञ्चितरसः श्रीमानयं पद्यमः ॥
इति श्रीलशुभङ्करकृतः सङ्गीतदामोदरः समाप्तः ॥

विषयः । विभावानुभाव-सञ्चारिभाव-नायक-नायिकादृत्यादीनां निरूपणं । सङ्गीतोपयोगि-
निपादादिस्वरग्रामसूच्यनाताल्लय्यादीनाञ्च प्रतिपादनं ।

No. CCCXC.

Āyurveda. This MS. professes to include the whole circle of the science of medicine as known to the ancient Hindus, but the Pandit who examined it, states that it contains only notices of the properties of certain articles of food and medicine. I have not had an opportunity of seeing the work.

३८० । आयुर्वेदः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । पं० ५१ । पङ्क्ति० ४—८ । श्लो० ५१५ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकामजः । का०—? । स्था० नवद्वोपान्तर्गतलघ्वनगरनिवासिमहाराज-
त्रोयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमद्वितीयपत्रेण खण्डितः ।

समाप्तिवा० । स्मृतं परप्रीतीनां शिवेन परमात्मना ।

खट्टो जिह्मसता वत्स आयुर्वेदः प्रकाशितः ॥ इत्यायुर्वेदः समाप्तः ॥

विषयः । अथ यवादिधान्यविशेषमांसमत्स्यशकफलादीनां गुणा निर्दिष्टाः ॥

No. CCCXCI.

Mahākālarudrodita-stotra. A hymn to Dakṣiṇākālī, supposed to have been composed by Mahākālarudra, a form of Ś'iva.

३८१ । महाकालरुद्रोदितस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धञ्च । पं० २ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० ५० । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलटकामजः । का०—? । स्था० नवद्वोपान्तर्गतलघ्वनगरनिवासिमहाराज-
त्रोयुतसतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । महाकाल उवाच । अचिन्त्यामिताकारशक्तिलरूपाप्रतिव्यक्त्यधिष्ठानसत्तैकमूर्तिः ।

गुणातीतनिर्द्वन्द्वबोधैकगम्या लमेका परं ब्रह्मरूपेण सिद्धा ॥

समाप्तिवा० । महाकालरुद्रोदितस्तोत्रमेतत् सदा भक्तिभावेन योध्येति भक्तः ।

न शोको न रोगो न मृत्युर्भवेत् * * सिद्धिरन्ते च केवल्यलामः ॥

विषयः । दक्षिणकालिकाया माहात्म्यप्रतिपादनं ।

Sundarī-s'aktidāna stotra. A hymn to Kālī, by Adinātha Mahākāla.
This is an extract from the Mahākāla Saṁhitā.

३८२ । सुन्दरीशक्तिदानस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः आदिनाथ-महाकालः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० २६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलक्ष्मणनगरनिवासिमहाराजश्रीयुत-सतीशचन्द्रः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासशिखरे रम्ये नानादेवगणादृते । नानादल्लताकीर्णे नानापक्षिरवैर्युते ॥
चतुर्भण्डलसंयुक्ते शृङ्गारमण्डलान्विते ।
समाधौ संस्थितं शान्तं श्रीदुर्गे योगिनीप्रियं ॥

समाप्तिवा० । इति सङ्क्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥ ७४ ॥

इति श्रीमदादिनाथमहाकालविरचितायां महाकालसंहितायां कालीकालसंवादे
सुन्दरीशक्तिदानाख्यं कालीस्वरूपं मेधासाध्याख्यस्तोत्रं सम्पूर्णं ॥

विषयः । कालिकायाः स्तोत्रं ॥

Pipitakadeśādas 'ivratā. Manual for the performance of a religious rite on the twelfth of the waxing of the moon in the month of Vaisākha, when the giving away of water, food and other articles is held meritorious. The rite was first instituted by a Brāhman named Pipitaka.

३८३ । पिपीतकद्वादशीव्रतं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ८० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलक्ष्मणनगरनिवासिश्रीयुतलोह-रामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । ततः पूर्वदिने उपोष्य प्रातःस्नातः शचिराचानः प्राङ्मुखः सूर्यार्घ्यं दत्त्वा सस्मि-
वाचनपूर्वकं सूर्य्यमेवेति पठित्वा सकृत्सूर्य्यं कुर्यात् ।

समाप्तिवा० । इह पृचादिकैर्युक्तो घनधान्यशुभान्वितः ।

अन्ते याति परं स्थानं विष्णोरेव न संशयः ॥

विषयः । श्रीविष्णुप्रीत्यर्थकव्रतविशेषानुष्ठानकथनं ।

No. CCCXCIV.

Samāsavāda. A Nyāya dissertation on the Sanskrit cases, by Govinda Chakravartī. This is probably different from the work of this name, by Jayarāma Nyāyapanchānana, noticed by Dr. Hall in his *Contributions*, p. 61, and by Weber in the Berlin Catalogue, p. 217.

३८४ । समासवादः ।

ग्रन्थकारः भोविन्दचक्रवर्ती ।

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धं । प० १३ । पङ्क्तिः ६ । श्लो० ४०० । अ० वहीयं । आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दः १७७५ । स्या० नवद्वीपान्तर्गतछप्पनगरनिवासि-
श्रीयुक्तलोहारामशिरोरलः ।

प्रा० वाक्यं । नाम्नां समासो युक्तार्थ इति वैयाकरणाः । नाम्नामिति बहुलमविवक्षितं ॥

समाप्तिवा० । समासस्य प्रत्येकपदान्यत्वात् लिङ्गसञ्ज्ञायां कारकविभक्त्यादिकभूयते इति
सङ्क्षेपः ॥ इति महामहोपाध्यायश्रीभोविन्दभट्टाचार्यचक्रवर्तिविरचितः समा-
सवादः सम्पूर्णः ॥

विषयः । समासपदस्य वाचकत्वादिव्यवस्थापनं ॥

No. CCCXCV.

Mugdhabodha-ṭīkā. A commentary on the Sanskrit grammar of Vopadeva, entitled *Mugdhabodha*. By Rāmānanda Āchārya.

३८५ । मुग्धबोधटीका ।

ग्रन्थकारः रामानन्दाचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धं । प० ८६ । पङ्क्तिः ५-८ । श्लो० ११२० । अ० वहीयं । आ० तुलुटकागजः । शकाब्दः १६९९ । स्या० नवद्वीपान्तर्गतछप्पनगरनिवासि-
श्रीयुक्तलोहारामशिरोरलः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथम्य परमाख्यानं रामं पद्मदल्लेखनं । मुग्धबोधस्य टीका श्रीरामानन्देन रच्यते ॥

श्रीवोपदेवपण्डितः सङ्क्षेपतः स्वयङ्कृतस्य व्याकरणस्य दुरुद्धतया दृष्टिं चिकीर्षुः

प्रारब्धसमाप्ते शिष्टाचारप्राप्तं सङ्कलं कुर्वन् हन्तेः सम्बन्धाभिधेयप्रयोजनानि व्या-
करणनाम च निर्दिशति मुकुन्दमित्यादि ॥

समाप्तिवा० । करोतीति कारुः वातीति वायुः इत्यादि । इति महासहोपाध्यायवीरमान-
न्दाचार्यविरचिता मुग्धबोधव्याकरणटीका समाप्ता ॥

विषयः । मुग्धबोधव्याकरणार्थविवरणं ॥

No. CCCXCVI.

S'abdārtha-sāra-manjarī. Logical meaning of words in a crude state as also when compounded. By Jayakrishna S'armā. A work of this name, by Bhavānanda Siddhāntavāgīś'a, is noticed in Hall's *Contributions*, p. 5.

३८६ । शब्दार्थसारमञ्जरी ।

ग्रन्थकारः जयकृष्णशर्मा ।

विवरणं । नवीनं परिग्रहश्च । प० २८ । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० ५०० । अ० वङ्गीयं ।
व्या० तुलुटकागजः । का० शब्दाब्दाः १००५ । स्त्र्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगर-
निवासिभ्योयुतलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । हेरम्बचरणद्वन्द्वं विघ्ननाशकरं परं । प्रणम्य जयकृष्णेन श्रियते सारमञ्जरी ॥
तत्र प्रथमं कालवयनिरूपणं । वर्तमानध्वंसप्रतियोगित्वमतीतत्वमित्यादि ।

समाप्तिवा० । आलोकाविविधप्रत्यर्थं विचार्य च पुनः पुनः ।

कृतेयं जयकृष्णेन शब्दार्थसारमञ्जरी ॥

इति जयकृष्णशर्मणा विरचिता शब्दार्थसारमञ्जरी समाप्ता ॥

विषयः । आख्यातार्थसमासार्थादिव्यवस्थापनम् ॥

No. CCCXCVII.

Subodhā. A commentary on the Kumārasambhava of Kālidāsa, by Bharata Sena, son of Gaurānga Sena. The MS. is imperfect, and contains explanations of only the first three cantos. The writer states that the Kumārasambhava originally included 16 cantos, of which the last eight never got currency, and the eighth was cursed by the Devī, so he confined his commentary to the first seven cantos. Commentaries on the Meghadūta and the Māgha by this author are noticed by Aufrecht in the Bodleian Catalogue, and several others are current in Bengal, the most esteemed being that on the Amavakosha. The author lived about a hundred years ago, and had the title of Mallika.

३६७ । सुबोधा ।

ग्रन्थकारः भरतसेनः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० २० । पङ्क्ति० ८-१० । स्तो० १३०० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुल्टकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासियोद्युत-
लोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । कुमारसम्भवं नाम कालिदासमहाकविः ।

यच्चकार महाकाव्यं सर्गैः श्रेष्ठपद्भिः युतं ॥

तस्य श्रेष्ठाष्टसर्गस्य सञ्चारोऽभूद्भूतदेवतः । पाटोऽष्टमस्य सर्गस्य देवीशापान्न विद्यते ॥

टीका तत्सप्तसर्गस्य सुबोधाया यथासति । गौराङ्गसेनपुत्रेण भरतेन वितन्वते ॥

श्रीमान् कालिदास इत्यादि ।

समाप्तिवा० । अद्रिसुरगजयोः शुक्लत्वात् उन्नतत्वाच्च साम्यं ।

इति वैद्यहरिरराज्याजवंशसम्भवगौराङ्गमल्लिकाङ्गजश्रीभरतसेनकृतायां कुमार-
सम्भवटीकायां सुबोधायां तृतीयः सर्गः ॥

विषयः । कुमारसम्भवाभिधेयकाव्यार्थव्याख्यानं ॥

No. CCCXCVIII.

Grahayāmala Tantra. On daily prayers, rites and other liturgical details.

३६८ । ग्रहयामलं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ४२ । पङ्क्ति० ५-१० । स्तो० ४०० । अ० वङ्गीयं ।

आ० तुल्टकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगरनिवासियोद्युत-
लोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । परमं विषयेऽर्काद्याले परं विष्णवे नरः । परमा शङ्करा यूयमोन्नतस्तु वो नमः ? ॥

समाप्तिवा० । अचयं कवच इत्यतः परं सप्तमपटलात् खण्डितं ॥

विषयः । वैदिकीसन्ध्याभिषेकादिजपसङ्ख्यायुक्तचरितादिनिर्णयः ॥

No. CCCXCIX.

Meghadūtārtha-muktāvalī. A commentary on the Meghadūta of Kālidāsa, by Vis'vanātha Mis'ra. This work is different from the six commentaries noticed under No. 221.

३८६ । मेघदूतार्थमुक्तावली ।

ग्रन्थकारः विश्वनाथमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० २६ । पङ्क्ति० १०—११ । श्लो० १४०० । अ० वहीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलृष्णनगरनिवासिश्रीयुक्त-
लोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । उपास्य विश्वकर्माणं मुक्तावलिरियं मया । ग्रथ्यते मेघदूतीया विदुषां कण्ठभूषणं ॥
तत्र कालिदासस्य महाकवेरास्तिकत्वात् ग्रन्थस्य परिसमाप्तिविशिष्टशिष्टाचारानु-
मितपरीप्सितनिर्विघ्नपरिसमाप्तिहेतुमङ्गलाचार * * महाकाव्यमिदमतः प्रथमं
वस्तुनिर्देशः । तथा च दण्डी ।

समाप्तिवा० । विद्युता कलचेण तव विप्रयोगो माभूदिति भावः ।

इति विश्वनाथमिश्राचार्यल्लता मेघदूतार्थमुक्तावली समाप्ता ॥

विषयः । मेघदूताष्टकाव्यार्थव्याख्यानम् ॥

No. CCCC.

Mahāvāṇś'āvalī. Genealogy of the Kulinas, or the nobility created
by Vallāla Sena of Bengal. By Dhrúvānanda Miś'ra.

४०० । महावंशावली ।

ग्रन्थकारः भुवानन्दमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ११५ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० १२४० । अ० वहीयं ।
आ० तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १२६१ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलृष्णनगर-
निवासिश्रीयुक्तलोहारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा तां कुलदेवतां खलु सदा सन्मानये हंसतां
जातां भक्तिविशेषतः कुलसभामध्ये सदा भोदितां ।

श्रीमद्वन्द्यघटोपकादिकमहावंशावलीं व्यक्तता
वक्ष्ये तत्परिवर्तवर्तनविधिं मित्रो भुवानन्दकः ॥

समाप्तिवा० । सम्यै सूक्तजानकीशमुक्तजश्रीरामचन्द्राक्षय-
आर्तिर्भूक्तजवाणिनाथमुक्तती स्म्यै रमानाथकः ।

लक्ष्मीनाथमुक्तः सुतो सुविदितो सचद्वयशेखरै
गङ्गानन्दसुधीलया कुललती श्रीषष्ठिदासस्ततः ॥
परिसमाप्तिस्त्वचकं वाक्यं नास्ति ॥

विषयः । कुलीनवंशावलीवर्णनम् ॥

No. CCCOI.

Vyācasthā-sāra. A dissertation on the law of inheritance according to the Bengal school. By Nārāyaṇa S'armā.

४०१ । व्यवस्थासारः ।

ग्रन्थकारः नारायणशर्मा ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १४५ । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो० १०० । अ० वङ्गोप-
न्या० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १०२० । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगर-
निवासिश्रीयुक्तलोचारासशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं श्रीनारायणशर्मणा । क्रियतेऽतिप्रयत्नेन व्यवस्थासारसङ्ग्रहः ॥

समाप्तिवा० । तत्कुलान्तर्पिण्डमेकं गृह्णीयादविलम्बितः ।

धर्मं गृह्णीते शुद्धः स्यादधर्मं तु मर्ह्यते ॥

इति व्यवस्थासारे विवादादिपरीक्षान्वयवस्थापरिच्छेदः ॥

श्रीनारायणशर्मणा विरचितं व्यवस्थासारपुस्तकं समाप्तम् ॥

विषयः । दायविभागादिनिरूपणम् ।

No. CCCOII.

Mis'ra. Genealogy of the Mukhyoti, Ghosāla, Chatṭa and Gāngulī
septs of the Kulina Brāhmans of Bengal. By Mis'ra Āchārya.

४०२ । मिश्रः ।

ग्रन्थकारः मिश्राचार्यः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १२८ । पङ्क्ति० ५-६ । श्लो० २१२० । अ० वङ्गोप-
न्या० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १०६३ । स्या० नवद्वीपान्तर्गतकृष्णनगर-
निवासिश्रीयुक्तलोचारासशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । वन्द्यो मुखैटी काक्षी घोपालस्तु तथापरे ।

चट्टः पूतिच गात्रेली कुन्दघामी कसादमी ॥

आर्चतो वसुरुपाख्यः शिरो गोवर्द्धनः सुधीः ।

गाशिषो (?) मकरन्दच आष्टवाख्यः समा इमे ॥

सप्तमिवा० । आर्तिमूखजवाणिनाथसुततो चम्यो रमानाथको

लक्ष्मीनाथमुखः सुतो सुविदितो सचट्टवंशोद्भवो ।

* * * * *

गङ्गादाससुधीः कुलकतो श्रीचट्टदासस्ततः ॥ परिसमाप्तिस्तु चकवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । कुलिनवंशावलीसंवर्णनं ॥

No. CCCIII.

Dhruvānanda-matavyākhyā. The Brāhman Kulinas of Bengal, their orders, gradations, subdivisions, &c. The work professes to be a commentary on the text of Dhruvānanda. The author, Gopāla S'armā, says that the ancient text having been destroyed by the Bargis, he compiled the work with great labour in his native village, Harinadī, near Sāntipur, on the eastern bank of the Bhāgirathī. He writes of 5 gotras, including 56 Gānīs or families, of which 22 were Kulinas, and the rest S'rotriyas. Of the Kulinas, 8 are called *Mukhya* or chief, and 14 *Gauna*, or inferior.

४०३ । ध्रुवानन्दमतव्याख्या ।

ग्रन्थकारः गोपालशर्मा ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० १२९ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ६००० । अ० वङ्गीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १६०९ । स्था० नवद्वीपान्तर्गतलखनगरनि-
वासित्रीयतलोच्चारामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा रामपदद्वन्द्वं मुखं कुलदेवतां । ध्रुवानन्दमतव्याख्या कृता गोपालशर्मणा ॥

वर्गिकेन हतं सर्वं पुस्तकं विमलं मत्तत् । ततोऽपि बहुकालेन कृता विप्रप्रसादतः ॥

ग्रामे चरितदीरम्ये गङ्गायाः पूर्वभागतः ।

श्राके नन्दचर्तुभूषे शभारम्भः कृतो मुदा ॥

पञ्चगोत्रसमुद्भूताः षट्पञ्चाशत्तगात्रिकाः ।

तेषां द्वाविंशतिकुला अपरे शेषा विराः ॥

द्वाविंशतिमध्ये अष्टौ मुख्यकुलाश्चतुर्दश गौणाः ।

समाप्तिवा० । अधुना चरं गदाधरचान्यो नस्ति ॥ १०॥ तत्रैव च० अमवन् केचित् ॥ १॥ ३०
यज्ञेश्वर आर्तिरव दीर्घाङ्गोसम्पर्कः । मु० सत्युज्जयस्य पूर्णाध्वसम्पर्कः । वाणोपुवः
क्षेप्य इति ॥ परिममाप्तिरूपकं वाक्यं नास्ति ॥

विषयः । १, कन्या । २, खड्गद्व । ३, बल्लवी । ४, सर्वानन्दी । ५, पण्डितरत्नो । ६, वा-
ङ्गाल । ७, आठो । ८, विजयपण्डितो । ९, सुराड । १०, गोपालघटको । ११,
कांटावनी । १२, आचार्यशेखरी । १३, चट्टराघवी । १४, विद्याधरी । १५, चां-
दाड । १६, साधार । १७, पारिचाल । १८, मालाधरखानी । १९, श्रीरङ्गभट्टो ।
२०, बालि । २१, मोदिनी । २२, काकुस्थमिश्रो । २३, शतानन्दखानी । २४,
नरेन्दी । २५, चन्द्रपति । २६, बालकुलिया । २७, राघवघोषालो । २८, शुद्ध-
सर्वानन्दी । २९, दासरथी । ३०, भैरवी । ३१, आचम्विता । ३२, देहाटा ।
३३, शुद्धवाजखानी । ३४, सैरी । ३५, धराधरी । ३६, नत्या । ३७, बड इत्यादि
कुलीनवंशावलीविवरणम् ॥

No. CCCCIV.

Phuliyákula. Genealogy of the Kulinas of the order of Phuliyá,
a village near Sántipur, in the district of Nuddea.

४०४ । फुलियाकुलं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० ८ । पङ्क्ति० ५—६ । श्लो० ५२० । अ० बङ्गोयं । आ०
तुलुटकागजः । का०—? । स्था० नवदोपान्तर्गततल्लखनगरनिवासिश्रीयुक्तलोहा-
रामशिरोरत्नः ।

प्रा० वाक्यं । रामाचार्योऽतिवर्यः कुलकुलमिहिरो धैर्यगाम्भीर्ययुक्तः
ख्यातः क्षौणीतलेसौ वितरणविधिना सर्वपूज्यः सुरेज्यः ।
आर्त्तागा यदुकेभवौ सुललितौ चानाञ्जि बन्धुं तते
लभ्यं श्रीभुवनं सुचट्टजननं लक्ष्मीपतिं सोऽकरोत् ॥

समाप्तिवा० । सत् श्रीनारायणोऽसौ शुभकुलजयिनो धन्या धरामण्डले
तेषां सत्कर्म्मशाली कुलनिपुणजगज्जीवनो गाङ्गनीयः ।
परिममाप्तिरूपकं वाक्यं नास्ति ॥

विषयः । फुलियावंशावलोकनम् ॥

S'aktisangama Tantra. An original Tantra, including the whole circle of the S'akta cult. It is said to have originally contained sixty thousand s'lokas, but the MS. examined does not exceed eleven thousand. It is divided into four parts or khandas, of which the 1st comprises twenty chapters, the 2nd, sixty-five chapters, the 3rd, nineteen chapters, and the 4th, eleven chapters.

४०५ । शक्तिसङ्गमतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायशः परिगृह्यत् । प० ११६ । पङ्क्ति० ७ । स्तो० ११०० । अ० वक्ष्ये ।

आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १६०४ । स्था० भारतवर्षेयिगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेव्युवाच । अनादिरूप भूतेश शशिशेखर शङ्कर ।

देवाधिदेव विश्वेश विश्वाराध्य सुरेश्वर ॥

समाप्तिवा० । रहस्यातिरहस्यं रहस्यातिरहस्यकम् ।

इति सङ्क्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छेत्तुमिच्छसि ॥

इति श्रीमदचोभ्यतारामंवादे तारास्तोत्रे ब्रह्मजातिवर्णने एकादशः पटलः ॥

समाप्त्यायं ग्रन्थः ॥

विषयः । अत्र चत्वारः खण्डाः सन्ति । प्रथमे-खण्डे २० पटलालव, १ पटले, अकाराचर-
तत्त्वकथनादि । २, भूगोलतदादियुगनिर्णयः । ३, देवीशक्त्याद्यष्टगुणकरणकथनं ।
४, पूजापात्रनिर्णयकथनं । ५, षष्टिधनिचक्रोक्तिः । ६, नानादेवतानामविव-
रणं । ७, दीक्षाविवरणं । ८, प्रदोषसमयकर्तव्यानुष्ठानं । ९, पूजाद्रव्यादिक-
थनं । १०, चामचत्वरक्ततविन्दादिरेखादिविशेषस्वरूपमेवकथनं । ११, साधकस्य
पूर्णाभिषेकादिकथनं । १२, तारामन्त्रसिद्धिप्रयोगः । १३, वीरराव्यादिकतिपथ-
राविकथनं । १४, दक्षिणाकालीसिद्धिप्रकारः । १५, मधुमतीसाधनप्रकारः ।
१६, क्रमदीक्षाविशेषकथनं । १७, पवित्रधारणं । १८, पवित्रचाकरणं । १९,
दमनारोपणविधिः । २०, पञ्चलिखनप्रकारादि ॥

द्वितीयशेषः खण्डितः । अत्र ६५ पटला लभ्यन्ते, तत्र, १ प्रथमे, त-
न्त्रादिग्रन्थनामतद्व्येकसङ्ख्यापोडशमहाविद्यासाधनप्रकाराद्युक्तिः । २, साधकस्य
तन्त्रोक्तविधिना संस्कारविशेषकथनादि । ३, शाक्तान्त्र्यादिकथनं । ४,
कालीमन्त्रतत्त्वाधनाद्युक्तिः । ५, दक्षिणीगन्धर्वादिमूहकथनं । ६, महाविद्या-
सिद्धिप्रकारादि । ७, कुशमुण्डाद्यासनकथनादि । ८, वीरमिहेशरीसाधनप्रका-
रादि । ९, भूतशुद्धिनिष्पन्नादि । १०-१९, कवचपुराणार्थाकौलतीर्थसिद्धिपीठ-

विषयः । पीठशक्तित्यूजाप्रकारादिनटोकापालिकोवेशादिशक्तितन्त्रचणतत्साधनप्रकारादि-
 कथनम् । २०, नवरात्रिर्णयदेवोपूजाप्रकारादि । २१—२२, चन्द्रार्च्यग्रहणे
 मन्त्रजपादिप्रकारादिकथनम् । २३, कालिकादिदशमहाविद्यासाधनप्रकारभेदा-
 दिकथनम् । २४, महाचीनाभिधशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनम् । २६, गन्धर्वक-
 माख्यशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनम् । २७, वगलाभिधशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनम् ।
 २८, महाराजाभिधशक्तिसाधनक्रमविशेषकथनम् । २९, भुवनेश्वरोपाधनक्रमनिर्दे-
 शः । ३०, कमलासाधनक्रमविशेषः । ३१, धूमावतीसाधनक्रमः । ३२, ब्रह्ममार्गा-
 भिधसाधनक्रमः । ३३, भुवनेश्वर्यादिसन्त्रजपार्थं सालानिर्माणद्रव्यविशेषादि-
 कथनम् । ३४, नीलाभिधदेवतासाधनक्रमायुक्तिः । ३५, ब्राह्म्यादिसुद्रातत्त्वादि-
 कथनादि । ३६, पानभेदकथनादि । ३७, स्तोत्राधनप्रकारादि । ३८, निशा-
 योगे कालीपूजाप्रकारादि । ३९, स्त्रीपूजनमद्यपानादिप्रकारकथनम् । ४०,
 मङ्गुघोषसाधनम् । ४१, मुष्ठासनसाधनादि । ४२, सालाप्रथननिर्णयादि । ४३,
 देवीस्वरूपभवनप्रकारादि । ४४, विद्यासिद्धिनिर्णयादि । ४५, सुन्दरीदेवी-
 साधनक्रमः । ४६, श्वननिर्णयादिकथनम् । ४७, मन्त्रत्यागदोषादिकथनम् ।
 ४८, यन्त्रविशेषे देवीपूजनादि । ४९, दिग्गजासननिरूपणादि । ५०, आस-
 नारोहणपूर्वकदेवीविशेषमन्त्रजपः । ५१, भौमाग्न्यद्रव्यन्त्रलेखनधारणादिप्रकारः ।
 ५२, यन्त्रलेखनाट्टितिविशेषफलादि । ५३, भूमौ यन्त्रलेखनप्रकारादि । ५४, सा-
 लाविशेषजपसिद्धिदिननियमकथनादि । ५५, रजतसर्णाङ्कुरीयपवित्रादिधारण-
 नियमः । ५६, नानाविधद्रव्यजातसालाकथनम् । ५७, उक्तसालाफलकौर्तनम् । ५८,
 स्त्रीदीक्षादिविनिर्णयः । ५९, कालीरोहस्यवर्णनम् । ६०, आसनविशेषे जपप्रकारादि ।
 ६१, बालिकापूजनप्रकारादि । ६२, ब्रह्मराजाभिधयोगकथनादि । ६३, रश्मि
 कुमारोपूजनादि । ६४, भग्नयन्त्रप्रायश्चित्तादि । ६५, महायन्त्रसंस्कारकथनम् ॥

ततोयस्यादिः शङ्कितः । २० पटले खण्डसमाग्रीर्ह्यते । तत्र, ४—१०, मन्त्र-
 प्रसार-मन्त्रपारायण-मन्त्रन्यास-नानाविधस्नान-मन्त्र्यामन्त्रजप-तदङ्गहोम-पूजापू-
 जकक्रमाप्तग्राह्यादिदिङ्निर्णय-देशव्यवस्था-परस्त्रीपूजनस्वरूपानन्दयोगकथनादि ।
 ११, धूमकेतूदयादिमहोत्पाताद्यपत्यादिदेशसिद्धिविशेषजीवन्यासविनिर्णयपुरस्च-
 रणभेदभूतप्रेतादिनियमकथनादि । १२, षट्चक्रगतदेवध्यानतत्फलकालोमन्त्र-
 कथनादि । १३, कपालिनोमन्त्रसिद्धिप्रकारकथनादि । १४, कुशकुलानास्त्री-
 कालीविरोधिण्यादिसाधनविधानकथनादि । १५, विप्रचित्तोद्यनित्यासाधनादि ।
 १६, दीप्तनित्यामहानीलसरस्वतीसाधनप्रकारादि । १७, मुद्रानित्यामावा-
 नित्यामन्त्रार्चनादिकथनम् । १८, तिरस्कारणिकामन्त्रार्चनकथनादि । १९, स-
 म्यत्सरस्वतीमन्त्रार्चनकथनादि । २०, श्चुनिग्रहविद्याकथनादि ॥

विषयः । चतुर्थ एकादशपटलाख, १ प्रथमे, दशसहाविद्यामन्त्रादिकथनं । २, अङ्गवङ्गा-
दिकतिपथदेशनासोपेख-तन्त्रविशेषास्त्रायुक्तम-विद्याविशेषसाधनादिप्रकारः । ३,
जपविशेषादिप्रकारः । ४, मार्गभेदेन विद्याविशेषसाधनभेदकथनादि । ५,
शक्तिपूजार्चपुष्पविशेष-देशभेदास्त्रायभेद-विद्याविशेषोत्पत्तिकथनादि । ६, वग-
लाश्रीलक्षणाद्यवतारादिकथनं । ७, आस्त्रायभेदेन विद्याभेदकथनादि । ८,
ईश्वरतन्त्रभेदनिरूपणादि । ९, कालिकायाः सर्वविद्यास्वरूपत्ववर्णनादि ।
१०, विद्यासाधनमतभेदादिकथनं । ११, स्त्रीदीक्षाविधानादि ॥

No. CCCCVI.

Kāmarūpayātrā Paddhati. Guide to pilgrimage to Kāmarūpa or Assam. The work is divided into ten chapters, and contains notices of the different sacred places in that district, as also directions for worshipping the images of Kāmākhyā &c.—By Holirāma S'armā. The work was printed for private circulation 38 years ago.

४०६ । कामरूपयात्रापद्धतिः ।

ग्रन्थकारः शूलिरामशर्मा ।

विवरणं । परिशिष्टं मुद्रितम् । प० ८२ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १०८० । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलुकागजः । का० शकाब्दाः १०५५ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० तावत् । श्रीनीलगेलस्थितनीलवर्णं सकामनिष्कामदशरूपकर्णम् ।

अजं गजेन्द्रास्यसुदृश्यवेशं सेवेऽनिशं विद्महर्षं गणेशम् ॥

नमो भवगुहामध्यवासिनीं कामरूपिणीम् ।

वन्दे कामेश्वरिणीं कामाख्यां कामदायिनीम् ॥

समाप्तिवा० । भवानोद्दयानन्दवर्द्धनं भवभञ्जनम् ।

भक्तान्तरायहरणं भजे श्रीमद्भजाननम् ॥

इति श्रीकामरूपयात्रापद्धत्यां कामाख्यादिपञ्चमूर्तिपूजाविधिर्नाम दशमः पटलः
समाप्तः ।

प्रणम्य लज्जोपतिपादपङ्कजं प्रयत्नतः श्रीशूलिरामशर्मणा ।

विनिर्मितेयं किल कामरूपप्रयाणबोधार्थकरो सुपद्धतिः ॥

निदेशतस्तस्य दयार्दचेतसः त्रिया भवानोच्चरणो धरामरः ।

अमुद्रयचन्द्रिकयेति पद्धतिं चिन्ताय तत्तीर्थगणाभिगमिनाम् ॥

विषयः । अथ दशपटलाः, तत्र प्रथमे पटले कामरूपशब्दश्रुति-कामाख्यापञ्चदेवीमूर्तिपू-
जामाहात्म्य-याविककर्तव्य-कामाख्यापूजन-कालविशेष-मणिकूटतीर्थयात्रामाहात्म्य-
कामरूपचेचमाहात्म्यादिवर्णनं । २तीये, अथक्रान्तीर्थादियात्राविधिः । ३तीये,
मणिकर्णिकेश्वरादियात्रा । ४थे, पाण्डुराद्यपर्यंतगमनादिवर्णनं । ५मे-ईष्टे,
कामाख्यायात्रापूजनादिवर्णनं । ७मे, हयग्रीवविष्णुयात्रापूजाविधादिकथनं । ८मे,
दिक्षपालादियात्राकथनं । ९मे, यात्रासङ्क्षेपकथनं । १०मे, कामाख्यादिपञ्चदेवी-
मूर्तिपूजाकथनं ॥

No. CCCCVII.

Nigama-tattvasāra. Directions for secret worship of the Devī for
the attainment of perfection in S'ākta mantras.

४०७ । निगमतत्त्वसारः ।

अन्वकारः—?

विवरणं । अगुहं खण्डितम् । प० ४ । पङ्क्ति० ९-१४ । श्लो० १२५ । अ० वहीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपर्वं काम्यतो नात्र प्रारम्भवाक्यलिपिः ।

समाप्तिवा० । खयोपिद्रूपमाश्रित्य ज्ञायायां मण्डपालये ।

मां सम्यग्गति साधकेन्द्रः सर्वथैव कुलेश्वर ॥

इति निगमतत्त्वसारे गुप्तिवृत्तविधाने ततोयः पटलः ॥

विषयः । मन्त्रलोचादिसाधनेन सिद्धिप्राप्तिकथनं ॥

No. CCCCVIII.

Brahmajñāna-mahātāntrarāja. On Brahma, the cause of the evolution
and absorption of the universe, and on knowledge thereof—a Tantric
modification of the Vedānta doctrine.

४०८ । ब्रह्मज्ञानमहातन्त्रराजम् ।

अन्वकारः—?

विवरणं । अपरिशोधितम् । प० १७ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० २४० । अ० वहीयं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुम् ।

दृष्ट्वेत्येवमुमादेवो ब्रह्मज्ञानं सचेत्परम् ॥

कुतः सृष्टिर्भवेदेव कुतः सृष्टिर्विनश्यति ।

ब्रह्मज्ञानं कथं देव सृष्टिसंचारवर्जितम् ॥

समाप्तिवा० । नादोपरिमहादेव शक्तियुक्तं निरञ्जनम् ।

ध्यायेन्मूर्द्ध्नि शिवध्यातिसुखं स्फटिकसन्निभम् ॥

इति श्रीपार्वतीशिवसंवादे ब्रह्मज्ञानमहातन्त्रराजं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । तान्त्रिकक्रमेण ब्रह्मविद्याकथनम् ॥

No. CCCCIX.

Kālisahasranāma-stotra. A hymn to Kālī in which a thousand epithets are worked out into verses. This is an extract from the *Kālī-kā-kula-sarvasva*.

४०८ । कालीसहस्रनामस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ५ । पङ्क्ति० ६-८ । श्लो० १०० । अ० वक्ष्येयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ कालीसहस्रनामस्तोत्रम् । तदुक्तं कालिकाकुलसर्व्वेक्षे । श्रीभैरव उवाच ।

एतस्मिन्नेव काले तु भृगुरामस्य पार्वति ।

कार्त्तवीर्य्यसुताः सर्वे चिच्छिदुः पितरं क्षणात् ॥

समाप्तिवा० । अन्ते खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नोद्धृतम् ।

विषयः । अविद्यानकरणाय परशुरामं प्रति शिवकर्त्तृककालीसहस्रनामोपदेशः ।

No. CCCCX.

S'riguru-sahasranāma-stotra. Praise of the Guru or spiritual guide in a thousand epithets worked out into verses. This is an extract from the *Sanmohana Tantra*.

४१० । श्रीगुरुसहस्रनामस्तोत्रम् ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धं । प० ८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १४० । अ० वक्ष्येयं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । स्तुत उवाच । कैलाशशिखरामीनं चन्द्रखण्डविराजितं ।

पप्रच्छ विनयाद् भक्त्या गौरी नत्वा दृष्टध्वजम् ॥

समाप्तिवा० । यच्च गृहे सत्सत्त्व नाम्नास्तिष्ठति पूजनम् ।

श्रीगुरोः कृपया शिष्यो ब्रह्मासायुष्यमाप्नुयात् ॥

इति सम्मोहनतन्त्रे शिवपार्वतीसंवादे श्रीगुरुसत्सत्त्वनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

विषयः । पार्वतीं प्रति शिवकण्ठकः श्रीगुरुसत्सत्त्वनामस्तोत्रोपादेशः ॥

No. CCCCXI.

Brahmajñāna Tantra. Identification of the universe in the human body as a means of acquiring a knowledge of Brahma with a view to salvation—a Tantric modification of the Yoga doctrine.

४११ । ब्रह्मज्ञानतन्त्रम् ।

धन्यकारः—?

विवरणं । नवीनमपरिशुद्धम् । प० ५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२० । अ० वहीर्यं । आ०

तुल्यकामजः । का० शकाब्दाः १७१६ । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेव्युवाच । शशियापस्तथा तेजो वायुराकाशमेव च ।

पञ्चतत्त्वं कुतः स्मृतिः पुनः कुत्र विलीयते ॥

समाप्तिवा० । काश्चां वामः सतां सङ्को गङ्गाभः शम्भुपूजनम् ।

ब्रह्मज्ञानसमो धर्मो नान्यो धर्मो विधीयते ॥

इत्युसामचेत्परसंवादे स्वदेहे ब्रह्मज्ञानम् ।

विषयः । शारीरिकपदार्थेषु चन्द्रसूर्यादिवाङ्मपदार्थभावनादिना ज्ञानोत्पादनप्रकारः ।

No. CCCCXII.

Nāḍījñāna-dīpikā alias *Antarayoga*. An extract from the *Goraksha Saṅhitā* on the details of performing the Yoga.

४१२ । नाडीज्ञानदीपिका वा अन्तरयोगः ।

धन्यकारः—?

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ७० । अ० वहीर्यं । आ०

तुल्यकामजः । का० शकाब्दाः १७१६ । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ गोरक्षसंहितायां नाडीज्ञानदीपिकेयम् । श्रीगौतम उवाच ॥

देवर्षे योगयुक्तात्मन् योगानुभवदर्शक ।

साङ्ख्ययोगविशेषज्ञ कर्मयोगनिवेवक ॥

समाप्तिवा० । ततः सिद्धमनौ मन्त्री जपशोभं समभ्यसेत् ।

ततः परं न किञ्चिद्व्यक्त्यमस्ति मुने हरेः ॥

इति श्रीनारदगौतमसंवादे अन्तरयोगः ॥

विषयः । योगसाधनोपायः ॥

No. CCCCXIII.

Dolārohana Paddhati. A manual for the performance of the *Dola* ceremony; when the image of Jagannātha at Puri is placed in a swing, and a red powder, called *holi*, is sprinkled on the image and on the worshippers. By Vidyānivāsa.

४१३ । दोलारोहणपद्धतिः ।

ग्रन्थकारः विद्यानिवासः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ५०० । अ० वल्लीयं । आ०

देशीयकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयिगर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । ब्रह्मास्त्रादसृष्टेर्दनिर्भरमधुरीभाञ्जे विद्यानिवासस्तनुते यावाकर्मणि स भूतभर्तुः ? ।

काव विधिनिषेधो नीलमणिर्यथा ? ।

समाप्तिवा० । तदधः सप्तवारान् गोविन्दं भामयित्वा अवतार्य उदीच्यां श्रावयन् शोभादिवामदे-

व्यभान्त्यन्तं कर्म समाप्य कर्म कारयित्वा ब्राह्मणाय दक्षिणां दत्त्वाऽपि द्रावधारणं कुर्यात् । इति दोलारोहणपद्धतिः समाप्ता ॥

विषयः । श्रीजगन्नाथदेवस्य वार्दिकयात्रास्मरणवर्णनम् ॥

No. CCCCXIV.

Vrihaddharma Purāṇa. An upa-Purāṇa in which Vyāsa, in reply to Jāvāla, relates a number of stories inculcating filial and other moral duties.

४१४ । वृहद्धर्मपुराणम् ।

अन्यकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनं सूक्ष्मारलिखितम् । प० १५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ६०० । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० आसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । ॐ भूर्भुवः स्वरिति तत्त्ववितुर्वरेणं भर्गो निसर्गविमलं परमस्य पुंसः । देवस्य धीमहि धियोऽधिगतं वयं ये यज्जान्न ईदितमतींस्तु प्रचोदयादाम् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं न लब्धम् ।

विषयः । अष्टाष्टावध्यायाः । जावालिब्यासंवादश्चलेन पितृमातृभक्ततुलाधारोपाख्यानादिविविधधर्मकथानिरूपणम् ।

No. CCCCXV.

Prāyas'chitta-viveka. A treatise on Expiations, of paramount authority in Bengal, and cited as of authority in all the modern digests, including those of Raghunandana. By Sūlapāpī Bhaṭṭa. No. 1109 India H. L.

४१५ । प्रायश्चित्तविवेकः ।

अन्यकारः शुल्लपाणिभट्टः ।

विवरणं । प्रायः परिशोधितं प्राचीनम् । प० १५६ । पङ्क्ति० ७—८ । श्लो० ४००० । अ० वङ्गीयं । आ० । तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १७२७ । स्था० आसियाटिक् सोसाइटी ।

प्रा० वाक्यं । नित्यश्रुत्युदितस्रधर्मचरणानुष्ठानहीनात्मना,
तत्तद्देदनिषिद्धकर्मनिचयानुष्ठाननिष्ठावताम् ।
लोकानां कलिकालरुढकल्पध्वंसानुमेयोऽधुना,
प्रायश्चित्तविवेकमत्र विदधे श्रीशुल्लपाणिः सुधीः ॥

समाप्तिवा० । तेनैकपक्षभोजनं सार्द्धसप्तप्राजापत्यतुल्यं । अतः पक्षभोजने सार्द्धसप्तधेनवो देयाः । इति धेनुसङ्कल्पनम् ।

इति साङ्गडियानमन्त्रमहापाध्यायश्रीशुल्लपाणिभट्टविरचितः प्रायश्चित्तविवेकः समाप्तः ॥

विषयः । महापातकादिनानाविधपातकप्रायश्चित्तकथनम् ॥

No. CCCCXVI.

Kālī-stavarāja. A hymn to Kālī, an extract from Kālīhṛidaya Tantra.

४१६ । कालीस्तवराजः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । नवीनमनतिशुद्धि । प० २ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० २६ । अ० वङ्गोयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । श्ला० भारतवर्षीयमवर्णनेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ कालीहृदयोक्तकालीस्तोत्रम् । कालभैरव उवाच ।

स्तवराजं शृणु राम कालिकाया मनोहरम् ।

यस्याः स्मरणमात्रेण कालिका सुप्रसीदति ॥

समाप्तिवा० । शृणु वत्स प्रयत्नेन स्तवमेतं प्रदर्शयेत् ।

प्रसादादर्शयेद्वापि सर्वसिद्धिर्भवेन्नहि ॥

इति कालीहृदये कालभैरवपरशुरामसंवादे श्रीकालीस्तवराजः समाप्तः ।

विषयः । कालिकायाः स्तुतिः ।

No. CCCCXVII.

Syāmā-stotra. A hymn to Syāmā, by Mahākāla—said to be an extract from the Vira Tantra, but No. 229 does not contain it. No. 268 contains the 15th chapter of the work.

४१७ । श्यामास्तोत्रम् ।

ग्रन्थकारः महाकालः ।

विवरणं । प्राचीनमनतिशुद्धि । प० २ । पङ्क्ति० ६—७ । श्लो० ५४ । अ० वङ्गोयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । श्ला० भारतवर्षीयमवर्णनेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ वीरतन्त्रोक्तलोचान्तरम् । श्रीकालभैरव उवाच ।

कर्पूरं मध्यमान्धस्वरपररहितं मेन्दुवामावियुक्तं

बीजं ते मातरेतत् त्रिपुरहरबधु बिभ्रतं ये जपन्ति ।

तेषां गद्यानि पद्यानि च मुखकुहरादुक्तसत्येव वाचः

स्वच्छन्दं ध्यानधाराधरस्त्रिचिरे सर्वसिद्धिं गतानाम् ॥

समाप्तिवा०। इति ते कथितं श्लोचं सर्वसिद्धिप्रवर्त्तकं ।

एतज् ज्ञात्वा दक्षिणायाः स्तवं जानाति नान्यथा ॥

इति वीरतन्त्रे महाकालविरचितं श्यामाश्लोचं समाप्तम् ।

विषयः । दक्षिणकालिकायाः स्तुतिः ।

No. CCCCXVIII.

Yatibhushanī. Directions for the ordination of a Yati or professed hermit. By Rāmānanda Tīrtha. The MS contains the first chapter only.

४१८ । यतिभूषणी ।

ग्रन्थकारः रामानन्दतीर्थः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशोधितम् । प० १० । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १७० । अ० वज्रोत्थं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्धनेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ यतिधर्मः । स्रग्वालोपनिषद्गीतं विष्णोर्नामसद्वचकम् ।

श्रीरौद्रं पौरुषं सूक्तं नित्यमावर्त्तयेद्यतिः ॥

समाप्तिवा० । द्वादशाक्षमनध्यायं शिष्यः कुर्यात्समाहितः ॥

आतुरसद्व्यापी शिष्यो चेत् त्रिदण्डीवत् क्रियाः कार्य्याः ।

इति रामानन्दतीर्थकृतायां यतिभूषणां प्रथमः परिच्छेदः ॥

विषयः । स्रग्वासायमग्रहणविधिः ।

No. CCCCXIX.

Dars'anakalikā. Definitions of the principal technical terms of the different schools of Indian Philosophy. By Rāmānanda Tīrtha, author of the *Vrihat-tantrasāra*, *Jnāna-caibhava Tantra*, and *Kundatattva-prakāś'a*, and of glosses on the *Chakra*, *Mohamudgara*, *Mahimnastava*, *Vedāntasāra*, *Rāmatatva-prakāś'a*, and *Adhyātmarāmāyaṇa*.

४१९ । दर्शनकलिका ।

ग्रन्थकारः । रामानन्दतीर्थः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशोधितम् । प० ५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८० । अ० वज्रोत्थं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्धनेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । परात्मानं रामं भुवनजननीं भूमितनयां
भजे श्रेष्ठं देवं निखिलशरणं लक्षणमपि ।
कृपापारावारं भरतमनुजं शत्रुदमनं
सहावद्रं देवं करुणहृदयं वायुतनयं ॥

समाप्तिवा० । रामदासः शक्तिवादः श्रीमद्भागवताश्रयः ।
रामानन्दयतरेते ग्रन्थाः सारार्थवाचकाः ॥
इति श्रीरामानन्दतीर्थकृता दर्शनकलिका समाप्ता ।

विषयः । प्रकृतिपुरुषजीवमुक्त्वादिदार्शनिकपारिभाषिकशब्दनिरूपणम् ।

No. CCCCXX.

Sis'u-bodhinī. An elementary treatise on judicial astrology, eclipses, planets, constellations, &c. By Ś'iva Chakravartī.

४२० । शिशुबोधिनी ।

ग्रन्थकारः शिवचक्रवर्ती ।

विवरणं । प्राचीनमपरिशोधितम् । प० ६६ । पङ्क्तिः ४ । श्लो० ७०० । अ० वहीयं । आ०
तालपत्रं । का० शकाब्दाः १५७६ । स्या० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथमपत्रस्य खण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं न लिखितं ।

समाप्तिवा० । नवाक्षवाणचन्द्रे च शके हि शिवशर्मणा ।

बालानामाशुबोधेन क्रियते शिशुबोधिनी ॥

इति बन्धघटोयशिवचक्रवर्तिविरचिता शिशुबोधिनी समाप्ता ॥

विषयः । यज्ञनक्षत्रमुक्त्यादिशुभाशुभविचारः ।

No. CCCCXXI.

Bhagavad-bhakti-vilāsa. Directions for the observance of a fast on the eleventh day of the moon, in honor of Vishnu. By Gopāla Bhaṭṭa.

४२१ । भगवद्भक्तिविलासः, सटीकः ।

ग्रन्थकारः गोपालभट्टः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धम् । प० ४१ । पङ्क्तिः त्रिवलीकृतं १०—१२ । श्लो० मूलस्य १०२५ ।
टीकायाः ७२५ । अ० वहीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० भारत-
वर्षीयमवर्णमेष्टः ।

मूलप्रा० वाक्यं । नमो भगवते तस्मै यस्य प्रियतमा तिथिः ।

एकादशी द्वादशी च सर्वाभीष्टप्रदा ऋणाम् ॥

टीकाप्रा० । श्रीचैतन्यप्रभुं वन्दे यदाश्रयरसाद्भुतः ।

वाष्पशतीतं फलत्वेव मनोरथमहीरुहः ॥

मूलसमाप्तिवा० । अन्येऽपि द्वादशीभेदा वृद्धवः सन्ति विद्युताः ।

अग्रतो लेखनीयास्ते तत्तन्मासप्रसङ्गतः ॥

इति श्रीगोपालभट्टविरचिते भगवद्भक्तिलिलासे विष्णुव्रताख्ये नाम
त्रयोदशविलासः ॥

टीकासमाप्ति० । अन्येऽपि मास्यादिद्वादश्या निर्जलाद्याश्च ॥ १९ ॥ इति त्रयोदशः ॥

विषयः । एकादशीनिर्णयतद्ब्रतविष्णुपूजादिकथनं ।

No. CCCCXXII.

Bhaktiratnāvalī sakāntimālā. A commentary on passages of the
Bhāgavata Purāṇa, inculcating faith in Kṛishṇa. By Viṣṇu Purī.

४२२ । श्रीभक्तिरत्नावली, सकान्तिमाला ।

ग्रन्थकारः श्रीविष्णुपुरी ।

विवरणं । परिशुद्धं चावल्लिखितम् । प० १०४ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २०८६ । अ० बह्वीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दः १६४० । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । ये मुक्तावपि निस्पृहाप्रतिपदप्रोक्तीलदानन्ददां,

यामास्थाय समस्तमलकमणिं कुर्वन्ति यं स्वे वशे ।

तान् भक्तानपि ताव भक्तिमपि तं भक्तप्रियं श्रीहरिं,

वन्दे सनातनमर्थयेऽनुदिवसं नित्यं शरणं भजे ॥

समाप्तिवा० । इत्येषा बडयलतः खलु कृता श्रीभक्तिरत्नावली,

तत्प्रतीत्यैव तथैव सम्प्रकृतिता तत्कान्तिमाला मया ।

अथ श्रीधरसत्तमाक्तिनिखिले न्यूनाधिकं यत्त्वभूत्,

तत् खलु सुधियोर्हथ खरचनालुब्धस्य मे चापलम् ॥

इति श्रीपुरुषोत्तमचरणारविन्दकृपाभकरन्दविन्दुप्रोक्तीलितविवेकतेव(?)भुक्तपरम-
हंसश्रीविष्णुपुरीप्रथितायां श्रीमद्भागवताब्धिलब्धश्रीभक्तिरत्नावली सकान्तिमाला
समाप्ता ॥

विषयः । अथ त्रयोदशविवेचनानि सन्ति । तत्र भगवद्भक्तभक्तिलक्षणादिनिरूपणम् ॥

Harināmāmṛita. A Sanskrit grammar, in which all the examples allude to Hari. By Jīva Gos'vāmī.

४२३ । हरिनामामृतम् ।

ग्रन्थकारः जीवगोस्वामी ।

विवरणं । परिशोधितं चारु लिखितञ्च । प० २१ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५८१ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णभेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । य एकः सर्वरूपाणां सर्वनाम्नां तद्यावयः ।

तस्य विष्णोः पदं सर्वं विष्णुभक्त्या निरूप्यते ॥

समाप्तिवा० । सान्नाहृत् । कृत्वा कर्तुङ्कारं कारमित्यादि च । महाहरत्वादौ तु पाण्डवेष्ट न ।
अष्टो इत्यादि ज्ञेयम् ॥ इति श्रीहरिनामामृतताण्ड्ये वैष्णवव्याकरणे नामविष्णुपद-
प्रकरणं द्वितीयम् ॥

विषयः । हरिनामादिमङ्गलवज्रचणादिभिः सम्बिम्बुवन्तादिपदसाधनम् ॥

Isāna-saṅhitā. The preeminence of Vaishnavas, and their duties, an extract from the Kulārṇava Tantra.

४२४ । ईशानसंहिता ।

ग्रन्थकारः—? ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं चारु लिखितञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० १८१ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णभेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । गौतम उवाच । देवर्षे सर्वधर्माञ्च सर्वदर्शिनं दयानिधे ।

वैष्णवाचारधर्माश्च योगधर्मास्तथा गुरौ ॥

समाप्तिवा० । अनिशं हृदि सञ्चिन्त्य करणाम्बुनिधिं विभुम् ।

विमुक्ता यान्ति ते मर्त्यास्तद्विष्णोः पदमव्ययम् ॥

इति नारदगौतमसंवादे कुलार्णवीयगुप्ताग्राये ईशानसंहिता समाप्ता ॥

विषयः । वैष्णवधर्मान्निरूपणम् ॥

No. CCCCXXV.

Mātrikā-kosha. On the meaning of letters as employed in the formation of mystic mantras.

४२५ । मातृकाकोषः ।

धन्यकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० ९ । पङ्क्ति० १० । स्तो० २०० । अ० वक्तीयं । आ०

तुलटकागजः । का० शकाब्दाः १०२७ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । उद्यत्प्रद्योतनप्रख्यमतर्कगुणवैभवम् ।

साम्बेरमास्त्रमन्वाया द्यक्स्त्रं नैमि भूतये ॥

श्रीमच्चतुर्भुजाचार्य्यचरणान्मरुद्वयम् ।

नत्वा सङ्क्षेपतो वक्ष्ये मातृकाकोषमद्भुतम् ॥

समाप्तिवा० । अयन्तु मातृकाकोषः सर्वकोषोत्तमोत्तमः ।

धारणादस्य मन्त्राणां भवेदुद्धरणे क्षमः ॥ इति मातृकाकोषः समाप्तः ॥

विषयः । अकाराद्यक्षराणां मान्त्रिकपर्यायकथनम् ॥

No. CCCCXXVI.

Madana-pārijāta. The duties of the different orders of people; a Smṛiti compilation of great authority in the North Western Provinces. By Vis'ves'vara Bhaṭṭa.

४२६ । मदनपारिजातम् ।

धन्यकारः श्रीविद्येश्वरभट्टः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० ८१ । पङ्क्ति० ७ । स्तो० १९१२ । अ० नागरं । आ०

देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । प्रबालाद्रिप्रसूद्युतिनिचयपर्यायवपुषे,

नमो विप्लयेणोविघटनवरिष्ठाय महत्से ।

जगत्प्रादुर्भावस्थितिलयनिरासाय रचना-

विनोदासक्ताय प्रणतफलसिद्धिप्रतिभुवे ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात्मसमाप्तिवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । अथ नवस्तवकाः सन्ति । तेषु ब्रह्मचर्यामृतहस्यायमान्त्रिकगर्भाधानादिसंस्काराभौच-
द्रव्यशुद्धिश्राद्धविभागप्रायश्चित्ताभिधानां नवप्रदार्थानां क्रमेण निर्णयकथनम् ॥

No. CCCCXXVII.

S'ānti-s'ataka. A collection of miscellaneous stanzas, inculcating dispassion, or renunciation of attachment to worldly objects.

४२७ । शान्तिशतकम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । पं० १२ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २६४ । अ० वक्ष्ये । आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १७५ । स्था० भारतवर्षीयगवर्णसेण्डः ।

प्रा० वाक्यं । नमस्यासौ देवान्नु हतधियसोऽपि वशमा
विधिवन्त्यः सोऽपि प्रतिनियतकर्म्मफलदः ।
फलं कर्म्मोयनं किममरणैः किञ्च विधिना
नमस्तत्कर्म्मभ्यां विधिरपि न येभ्यः प्रभवति ॥

समान्निवा० । मयि बोधाम्बुधौ स्वच्छे तुच्छोऽर्थे विश्वबुद्धदः ।

विश्वोन्नतजितो वेति विकल्पपटलः कुतः ॥ इति शान्तिशतके चतुर्दशः परिवेदः ।

विषयः । सांसारिकमोहनिवर्तकसदुपदेशवाक्योक्तिः ।

No. CCCCXXVIII.

Shat-chakra-bheda-tippant. A commentary on the *Shat-chakra-bheda*—a Yoga treatise. By S'aṅkara A'chārya, a native of Bengal and author of several Tāntric compilations.

४२८ । षट्चक्रभेदटिप्पनी ।

ग्रन्थकारः श्रीशङ्करः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । पं० १० । पङ्क्ति० ८—११ । श्लो० २१० । अ० वक्ष्ये । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णसेण्डः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य शैलाधिपकन्यकायाः पादाब्जमञ्जामहि (?) विष्णुपूज्यम् ।

प्रतन्त्ये त्र्ययुतशङ्करेण षट्चक्रटीकाण्यसुपुष्पिकेयम् ॥

समान्निवा० । सन्ध्ययोरधीते दिवा स्त्रीयभावावस्थितः सन् तस्यावश्यमेव अभीष्टमन्तर्मनो यस्तु
स तथेति । इति षट्चक्रभेदटिप्पणी समान्ना ॥

विषयः । शरीरस्थमूलधारादिषट्चक्रतदधिष्ठातृदेवतादिनिरूपकपन्थार्थविशदीकरणं ॥

No. CCCCXXIX.

Shat-chakra-vivṛiti-tīkā. A gloss on a commentary on the *Shat-chakra-bheda*. By Viś'vanātha, son of Vāmadeva, and grandson of Nārāyaṇa Bhaṭṭāchārya.

४२८ । षट्चक्रविट्तिटीका ।

ग्रन्थकारः श्रीविश्वनाथः ।

विवरणं । प्रायः परिग्रहं प्राचीनञ्च । प० १८ । पङ्क्तिः ६ । श्लो० ४६८ । अ० वृत्तीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का० शकाब्दाः १०२७ । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । टीका श्रीविश्वनाथेन नत्वा सन्नन्यतेऽम्बिकाम् ।

कैवल्यकलिकातन्त्रद्वितीयपटलस्य च ॥

समाप्तिवा० । नारायणो वैदिकश्च भट्टाचार्यः समीरितः ।

तस्यात्मजो वामदेवभट्टाचार्यस्तथैव च ॥

तस्यात्मजो विश्वनाथलेनेयं रचिता मुदा । इति षट्चक्रविट्तिटीकेयं ॥

विषयः । शरीरस्वस्वाधिष्ठानादिषट्चक्रविवरणादि ।

No. CCCCXXX.

Srāddhavidhi. A manual for the performance of the *Srāddha* or offering of the funeral cake to the manes, with a preliminary dissertation, on the meaning of that word and the nature of the ceremony. By Vāchaspati Miśra.

४३० । आहुविधिः ।

ग्रन्थकारः वाचस्पतिमिश्रः ।

विवरणं । अपरिग्रहं प्राचीनञ्च । प० ५६ । पङ्क्तिः ६ । श्लो० १००० । अ० वृत्तीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० नवद्वीपान्तर्गतछण्णनगरस्थश्रीयुतनिमाद-
चन्द्रशिरोमणिः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य परमात्मानं विचार्यैवाचार्यमंहिताः ।

श्रीवाचस्पतिमिश्रेण आहुस्य विधिरच्यते । अथ आहुस्वरूपं । तत्रापस्तम्बः । अथ
एतत् मनुः । आहुशब्दं कर्म प्रोवाच प्रजानिःश्रेयसार्थं तत्र पितरो देवता
ब्राह्मणस्याहवनीयार्थं मासि मास्यपरपलस्यापराहः श्रेयान् । आहुशब्दं आहु-
नामकं कर्म तत्र आहु पितरो देवता मन्त्रकरणकहविर्भागित्वेनोद्दिष्टा ब्राह्मणा
इति प्रतिपत्तिर्भागितरा आहवनीयस्थानीयाः तेन पितृदेवताको द्रव्यत्यागो
ब्राह्मणस्वीकारान्तर्य आहुः ।

समाप्तिवा० । अविच्छिन्ना आहुसमाप्तिः । इत्यत इतितः ।

विषयः । आहुशब्दार्थविचारः पार्वणादिश्रादानुष्ठानविधानञ्च ।

No. CCCCXXXI.

Divyachūdāmaṇi. Divination with the aid of the letters of the Sanskrit alphabet. By Kerala Achārya. The work is divided into four parts, of which the 1st treats of terrestrial objects; the 2nd of Nāgas or subterranean objects; the 3rd of aerial objects; and the 4th of ethereal, or celestial objects.

४३१ । दिव्यचूडामणिः ।

ग्रन्थकारः केरलाचार्यः ।

विवरणं । प्रायशः परिगृह्यं प्राचीनम् । प० ११ । पङ्क्ति० ६-८ । श्लो० २८६ । अ० वहीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । यदुपहितमन्यजन्मनि शुभाशुभं तस्य कर्मणः ।

पङ्क्तिं व्यञ्जयति शास्त्रमेतत् तमसि द्रव्याणि दीप इव ॥

लोकस्य च हितार्थाय दिव्यचूडामणिर्मया ।

वक्ष्येऽत्र विविधानां शृङ्खलां स्थिरचेतसः ॥

समाप्तिवा० । प्रथमवर्गं पृथिवी । द्वितीयवर्गं नागः । तृतीयवर्गं वायुः । चतुर्थवर्गं आकाशः ।

इति श्रीकेरलाचार्यविरचितो दिव्यचूडामणिः समाप्तः ।

विषयः । अकारादक्षरक्रमेण धातुजीवादिप्रश्नप्रकारकथनं ॥

No. CCCCXXXII.

Annapūrnā Upanishad. On the divinity of Annapūrnā, a form of the goddess Durgā,—an apocryphal Upanishad.

४३२ । अन्नपूर्णापनिषत् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिगृह्यम् । प० १५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २५० । अ० नागरं । आ० देशीय-

कागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ भद्रं कर्णेभिरेति शान्तिः । निदाघो नाम योगीन्द्र ऋभुं ब्रह्मविदां वरम् ।

प्रणम्य दण्डवद्भूमावुत्थाय स पुनर्भुवि ॥

आत्मतत्त्वमनुब्रूहीत्येवं पप्रच्छ सादरम् ।

कथोपासनया ब्रह्मब्रीहमे प्राप्तवानसि ॥

तां मे ब्रूहि महाविद्यां मोक्षसाधनव्याधिनीम् ।

निदाघ त्वं छतार्थोऽसि शृणु विद्यां समातनीम् ॥

समाप्तिवा०। अन्नपूर्णापनिषद् योऽधीते गुर्वनुयच्छत् ।

स जीवन्मुक्ततां प्राप्य ब्रह्मैव भवति स्वयम् ॥ इति पञ्चमोऽध्यायः ॥

इति श्रीमद्विद्याधिष्ठानपरमहंससद्गुरुश्रीरामचन्द्रार्पणमस्तु ।

श्रीअन्नपूर्णापनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । अथ निदाघशृणु ब्रह्मैव अन्नपूर्णापदिष्टां ब्रह्मविद्यां निदाघाद्योपदिशति ।

No. CCCCXXXIII.

Nirvāṇa Upanishad. An Upanishad on Nirvāṇa, or final absorption into the Deity.

४३३ । निर्वाणोपनिषत् ।

अन्यकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्तिः ७ । श्लो० ५० । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ वाङ् मे मनसीति शान्तिः । अथ निर्वाणोपनिषद् व्याख्यास्यामः । परम-
हंसपरिव्राजकाः पश्चिमलिङ्गा मन्मथचेवपान्ता गगनशिखान्तममृतकलोलानदी-
त्यादि ।

समाप्तिवा०। अन्ते ब्रह्माखण्डाकारनित्यं सर्वदेहनाशरूपमेतं निर्वाणदर्शनं शिष्यं पुत्रं विना न
देयमित्युपनिषत् । श्रीमद्विद्याधिष्ठान० ।

इति निर्वाणोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । निर्वाणमोक्षविशेषदेशः ।

No. CCCCXXXIV.

Ekākshara Upanishad. On the merits of Om as the emblem of the godhead.

४३४ । एकाक्षरोपनिषत् ।

अन्यकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्तिः ७ । श्लो० ४० । अ० नागरं । आ० देशीय-
कागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । सच्चनाववत्विति श्रान्तिः । एकाक्षरं त्वक्षरतासि सोमे सुपुमण्या चेह इडोन एकः ।
 त्वं विश्वभूर्भूतपतिः पुराणः पर्जन्य एको भुवनस्य गोप्ता ॥
 समाप्तिवा० । य एवं नित्यं वेदयते गुह्याशयं प्रभुं पुराणं सर्वभूतं हिरण्यम् । हिरण्यं बुद्धि-
 मतां परां गतिं स बुद्धिमान् बुद्धिमतीत्य तिष्ठतीत्युपनिषत् ॥
 इति एकाक्षरोपनिषत्समाप्ता ।
 विषयः । एकाक्षरीब्रह्मविशोपदेशः ।

No. CCCCXXXV.

Yājñavalkya Upanishad. An Upanishad in which Yājñavalkya inculcates the preeminence of Sannyāsa or asceticism.

४३५ । याज्ञवल्क्योपनिषत् ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ७० । अ० नागरं । आ० देशीय-
 कागजः । का०—? । म्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । पूर्णमह इति श्रान्तिः । अथ जनको ह वैदेहो याज्ञवल्क्यमुपसमेत्योवाच
 भगवन् सत्यासमनुब्रूहीति कथं सत्यासलक्षणं । सहेवाच याज्ञवल्क्यः ।

समाप्तिवा० । यतीनां तदुपादेयः पारमहंस्यं परं पदम् ।
 नातः परतरं किञ्चिद्विद्यते मुनिपुङ्गवेत्युपनिषत् ॥
 श्रीमद्विद्याधिष्ठानपरमहंससङ्गरामचन्द्रार्पणमस्तु ।
 याज्ञवल्क्योपनिषत्समाप्ता ।

विषयः । अथ जनकश्चो याज्ञवल्क्यो जनकाय सत्यासलक्षणेपनिषद्विद्यामुपदिशति ।

No. CCCCXXXVI.

Akshamdīkā Upanishad. On different materials fit for making rosaries, and the merit of using such rosaries.

४३६ । अक्षमालिकोपनिषत् ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १०४ । अ० नागरं । आ० देशी-
 यकागजः । का०—? । म्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । यो वाङ् मे मनसोति शान्तिः । अथ प्रजापतिर्मुचं पप्रच्छ भो ब्रह्मन् अक्षमालिका-
विधिं ब्रूहीति ।

समाप्तिवा० । एवमक्षमालिकया प्राप्ता मन्त्रः सद्यः सिद्धिकरोभवति इत्याह भगवान् गुरुः प्रजा-
पतिमित्युपनिषत् । इति अक्षमालिकोपनिषत्समाप्ता ।

विषयः । भौतिकस्फटिकवद्राक्षामालानिर्माणसंस्कारविधेः, तादृशमालाकृतजपस्य सिद्धि-
दायकत्वस्य च वर्णनं ।

No. CCCCXXXVII.

Vagalámukhi-kavacha. A charm bearing the name of Vagalámukhi, a form of Durga. This is said to be an extract from the Rudra-yámala Tantra, but it is not included in No. CCXCII.

४३७ । वगलामुखीकवचं ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्रचीनं प्रायशः परिशुद्धम् । प० २ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० २४ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकामजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेव्युवाच । श्रुता च वगलापूजा शोचच्च परमेश्वर ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं वद मे प्रभो ॥

समाप्तिवा० । सदाभये विपत्तौ च पटेद्वा पाठयेत्तु यः ।

तस्य सर्वार्थसिद्धिः स्याद्भक्तिदुक्तस्य पार्वति ॥

इति रुद्रयामले वगलामुखीकवचं समाप्तम् ।

विषयः । मन्त्रादिभिरात्मरक्षणम् ।

No. CCCCXXXVIII.

Vagalámukhi-stotra. A hymn in praise of Vagalámukhi, an extract from the Rudra-yámala Tantra. Not included in No. CCXCII.

४३८ । वगलामुखीस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः — ?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ४८ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकामजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । अस्य वगलामुखीलोचस्य भगवान्नारद ऋषिस्त्रिष्टुप् ऋन्द्ः श्रीवगलामुखी देवता
अमुकस्य सन्निहितानां विरोधिनां वाङ्मुखपदजिह्वानामित्यादि ।
समाप्तिवा० । वाञ्छि मां जगतां सातः सृष्टिमंशारकारिणि ।
नमस्तत्त्वरणाभोजे प्रसीद हरवत्सभे ॥
इति वद्रयामले वगलामुखीलोचं समाप्तम् ।
विषयः । वगलामुखाः स्तुतिः ।

No. CCCCXXXIX.

Vástuhoma. Directions for performing a homa before entering a new house.

४३९ । वास्तुहोमः ।

ग्रन्थकारः ——— ?
विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् । प० ४ । पङ्क्ति० ४—५ । श्लो० ५६ । अ० वङ्गीयं । आ०
तुल्टकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।
प्रा० वाक्यं । अथ यजुर्वेदी वास्तुहोमः । ततः पञ्चवर्णगुण्डिकया वास्तुमण्डलं निर्माय तदुपरि
घटं संस्थाप्येत्यादि ।
समाप्तिवा० । दक्षिणापूर्णपाचादिकं दत्त्वा अग्निद्रावधारणं कुर्यात् । इति वास्तुहोमः समाप्तः ।
विषयः । गृहप्रतिष्ठादौ कर्मव्यकर्मकथनम् ।

No. CCCCXL.

Bhagavatí Gítá. An imitation of the *Bhagavad Gítá* of the Mahábhárata. It treats of the Yoga scheme of salvation. The interlocutors are Himálaya, the mountain of that name personified, and his daughter Bhagavatí. The latter is the expounder of the scheme.

४४० । भगवद्गीता ।

ग्रन्थकारः ——— ?
विवरणं । प्राचीनं शुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० ९—१० । श्लो० ७८ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुल्टकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।
प्रा० वाक्यं । श्रीनारद उवाच । ब्रूहि देव महेशान यथा सा परमेश्वरी ।
बभूव मेनकागर्भे पूर्णभावेन पार्ष्वती ॥
समाप्तिवा० । श्लोत्रया मेनकागर्भे भूयः किं श्रोतुमिच्छसि । इति भगवद्गीता समाप्ता ॥
विषयः । हिमालयकण्ठकटुर्गालवः, हिमालयं प्रति भगवत्या योगधारकथनम् ।

No. CCCCXLI.

Chaurakīrya alias *Chaurapanchās'ikā*. Fifty stanzas by the celebrated poet *Chora* of Telingáná, every one of which is applicable both to a princess disconsolate on separation from her lover, and to the goddess *Durgá*. A commentary by *Rádhākṛishṇa* explains the text. The MS. is imperfect. The whole of *Chora's* elegant poem was, some years ago, published, along with a French translation, in the *Journal Asiatique*. A Bengáli poet, *Bháratachandra*, quoted a few of the s'lokas in his *Vidyá-sundara*, from which circumstance the whole of the stanzas are, in Bengal, attributed to *Sundara*, the hero of the poem.

४४१ । चौरकाव्यम्, सटीकम्, चौरपञ्चाशिका वा ।

ग्रन्थकारः मूल० चौरः । टीका० राधाकृष्णः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् प्रान्तलिखितम् । प० ६ । पङ्क्ति० ६-११ । श्लो० ४२६ । अ०

वङ्गोद्यं । आ० तुलटकामजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयमवर्णसेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अद्यापि तां कमलचम्पकदामगौरीं फुल्लारविन्दनयनां तनुरोमराजोम् ।

सुप्तोत्थितां मदनविक्कललालसाङ्गीं विद्यां प्रसादगणितामिव चिन्तयामि ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । प्रतिपद्ये एकेनार्थेन विद्याया राजकन्याया अपरेणार्थेन देव्या वर्णनम् ।

No. CCCCXLII.

Gáyatrī-hṛidaya. Origin, derivation and meaning of the *Gáyatrī*, a verse of the *Rig Veda*. This is apparently an extract from one of the *Tantras*; the part of the *Tantra* whence it is taken is called *Nárada Upanishad*.

४४२ । गायत्रीहृदयं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ४ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ४८ । अ० वङ्गोद्यं ।

आ० तुलटकामजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयमवर्णसेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । वैशम्पायन उवाच । अथ भगवन्तं परिप्रक्षामि अग्रेऽव्यायाग्रेर्देवतानां गायत्रीणां

ब्राह्मणे वै मनुष्याणां वसन्त ऋतूनां सेवः शिखरिणामेवं ब्राह्मणस्य गायत्री ।

समाप्तिवा० । अथात्रियः श्रोत्रियो भवति अष्टौ ब्राह्मणान् गृहीत्वा ब्राह्मणलोके महीयते ॥

इति नारदोपनिषत्सुवादे गायत्रीहृदयं समाप्तम् ।

विषयः । गायत्र्युत्पत्तिवर्णनयुक्तं गायत्र्यर्थप्रतिपादनम् ।

No. CCCCXLIII.

Gáyatrikalpa. Mode of adoration through the Gáyatrí, and its advantages. This is probably another chapter of the work named under No. CCCCLII.

४४३ । गायत्रीकल्पम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ४ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ४८ । अ० वहीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णभेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ गायत्रीकल्पम् । पञ्चयोनिसमुत्पन्नमद्यनेवं चतुर्मुखम् ।

प्रणम्य शिरसा देवं नारदः परिदृष्ट्वाति ॥

नारद उवाच । गायत्र्याः कीदृशं ध्यानं वर्णरूपञ्च कीदृशम् ।

कीदृशं देवता ब्रह्म आवाहनविसर्जनम् ॥

समाप्तिवा० । यं यं स्मृतिरिति ह्येनं यं यं पश्यति चक्षुषा ।

यं यं भवति (?) चित्तेन सर्वं पूर्णत्वमेति च ॥ इति गायत्रीकल्पम् ।

विषयः । गायत्रीध्यानरूपमाद्यात्म्यादिवर्णनम् ।

No. CCCCXLIV.

Jñāna Tantra. An original Tantra. Contents : 1st, the characteristics of a spiritual guide ; 2nd, means of knowing the creation, animate and inanimate ; 3rd, salvation and damnation ; 4th, *pujá, homa* and other forms of worship ; 5th, origin of mantras ; 6th, purification of mantras ; 7th, obviating of the curse on, and adoration with, mantras ; 8th, mantra through which the Nága king upholds the earth ; 9th, obviating of the curse on mantras by a Gandharva.

४४४ । ज्ञानतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ८ । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो० ८२ । अ० वहीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णभेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीनारद उवाच । यत् त्रयोक्तं महादेव विलरेण युतं मया ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि सङ्क्षेपाद्गुणलक्षणम् ॥

समाप्तिवा० । आद्यर्षेः स्थापितैर्द्रव्यैर्देवादेवस्य दक्षिणे ।

वदन्त्यनु (?) वामहस्ते च घण्टावाद्यपुरःसरम् ॥

एवं अपं समःप्राय साधयेत्सकलेप्सितम् ॥

इति श्रीशिवनारदसंवादे ज्ञानतन्त्रे नवमः परिच्छेदः ।

विषयः । अत्र नव परिच्छेदाः सन्ति । तत्र १ प्रथमे गुरुपरीक्षाकालदीक्षादिकथनम् । २ ये, चराचरविषयज्ञानोपायः । ३ ये, कस्य मुक्तिर्नरकसेत्यादिप्रश्नः । ४ ये, पूजाहोमबलिदानादिविधिकथनम् । ५ मे, मन्त्रोत्पत्तिनिरूपणम् । ६ पठे, मन्त्रशोधनादिप्रकारः । ७ मे, मन्त्रशापोद्धारपूजाप्रकारादिनिरूपणम् । ८ मे, कस्य मन्त्रस्य अप्रभावेण नागराट् पृथिवीं धारयतीत्यस्योत्तरम् । ९ मे, मन्त्राणां मन्त्रवशापमोचनम् ॥

No. CCCCXLV.

Gurugītā. The attributes of a spiritual guide :—said to be an extract from the Rudra-yāmala Tantra. This portion is not included in No. CCXCII.

४४५ । गुरुगीता ।

घन्यकारः—?

विवरणं । प्रायशः शुद्धं प्राचीनञ्च । पं० ६ । पङ्क्तिः ७-१० । श्लो० १६५ । अ० वज्रीयं ।

आ० तुलुटाकागजः । का०—? । श्लो० भारतवर्षेयिगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ गुरुगीता । नमोऽस्य गुरुगीताश्लोकस्य परमशिव ऋषिर्विराट् ब्रह्मन्द्ः श्रीगुरुः परमात्मा देवता च जीर्जं सं शक्तिः क्रौं कीलकं श्रीगुरोः प्रसादात् परमार्थसिद्धये विनियोगः ।

समाप्तिवा० । संसारसागरसमुद्गरणैकमन्त्रं ब्रह्मादिदेवमुनिपूजितसिद्धमन्त्रम् ।

दारिद्र्यादुःखभवशोकविनाशमन्त्रं ब्रह्मन्द् महाभयहरं गुरुराजमन्त्रम् ॥

इति ब्रह्मसामन्तन्त्र गुरुगीता समाप्ता ।

विषयः । गुरुस्तुतिमाहात्म्यादिवर्णनम् ।

No. CCCCXLVI.

Pīṭhanirṇaya. Notices of the fifty-one sacred spots in India where portions of the body of the Devī fell when cut up by Ś'iva: an extract from the Tantra-chūdāmaṇī.

४४६ । पीठनिर्णयः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायशः शुद्धं प्राचीनम् । प० ७ । पङ्क्ति० २ । श्लो० ८० । अ० वक्ष्येयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । अथ महापीठलक्षणम् । श्रीश्चर उवाच । मातः परात्परे देवि सर्वज्ञानमयीश्चरि । कथ्यतां मे सर्वपीठशक्तिभैरवदेवताः ॥

समाप्तिवा० । शठाय क्रूरकार्याय दत्त्वा स्वत्युमवाप्नुयात् ।
दद्यात् शान्ताय शिष्याय मन्त्री मन्त्रार्थसिद्धये ॥

इति तन्त्रचूडामणौ पार्वतीशिवसंवादे एकपञ्चाशद्विद्योत्पत्तौ पीठनिर्णयः समाप्तः ।
विषयः । सत्यरूपतन्त्रोत्पत्तिपीठस्थानस्थितशक्तिभैरवादिकथनम् ।

No. CCCCXLVII.

Sarasvatī Tantra. A mystic Tantra. Contents : 1st, placing of the divinity to be meditated upon, on a spot in the human body entitled *mūlādhāra-chakra* or the circle of primary receptacle; 2nd, emancipation by *nirvāṇa*; 3rd and 4th, the number of syllables appropriate in the mantras of Kālīkā and other goddesses; 5th, purification of the mantra sacred to Vidyā; 6th, vivification of mantras.

४४७ । सरस्वतीतन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायशः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १५२ । अ० वक्ष्येयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । पार्वत्युवाच । मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं येनिमुद्रां न वेति यः ।
शतकोटिजपेनापि तस्य विद्या न सिद्ध्यति ॥

समाप्तिवा० । एतन्त्रं पठेत् यस्तु तत्रार्चं दुरवन्दिते । तिष्ठामि नात्र सन्देहो गोप्तव्यं मम वेदज्ञानि ॥
इति सरस्वतीतन्त्रे षष्ठः पटलः ।

विषयः । अथ षट्पटलाः सन्ति । तत्र १ मे, मूलाधारादिचक्रविशेषे दृष्टदेवतादिध्यानप्रकारः । २ ये, निर्वाणमुक्तिप्रकारविशेषकथनम् । ३ ये, ४ ये, कालिकादिकतिपय-देव्यादीनां मन्त्राक्षरसङ्ख्या । ५ मे, विद्यामन्त्रशोधनम् । ६ पठे, मन्त्रप्राणदानप्रकारः ॥

No. CCCOXLVIII.

Vidyotpatti. Origin of Vidyá, a form of Durgá,—an extract from the *Guhyátiguhya Tantra*.

४४८ । विद्योत्पत्तिः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायशः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्तिः ६ । श्लो० १३८ । अ० वङ्गीयं । आ० तुल्टकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णसेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ विद्योत्पत्तिः । सत्ये काले च श्रीविद्या कमला भवनेश्वरी ।

सिद्धविद्या मन्त्रेशानि विशक्तिः कमला शिवे ॥

समाप्तिवा० । तृतीया माधवे शुक्ला कुलर्चा दावणा तिसौ(?) ।

इत्येतास्त्रिधयः पुण्यां अन्याद्यैव सदृशशः ॥

इति गुह्यातिगुह्यतन्त्रे विद्योत्पत्तिः समाप्ता ।

विषयः । कालिकाच्छिन्नमस्तादिविद्योत्पत्तिकथनं ।

No. CCCOXLIX.

Mugdhabodha Tika. A commentary on the Sanskrit Grammar of Vopadeva. By Durgádása. This work is highly esteemed in Bengal ; but it has scarcely any currency out of it.

४४९ । मुग्धबोधटीका ।

ग्रन्थकारः दुर्गादासः ।

विवरणं । प्रायः परिशोधितं प्राचीनञ्च । प० ११७ । पङ्क्तिः ७—९ । श्लो० ४२१५ । अ० वङ्गीयं । आ० तुल्टकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णसेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । लक्ष्मोकान्ते निखिलजगतां समसंचारचेतुं दुर्गादासे धरणिपतितः कोटिहृत्यः प्रणम्य । पर्यालोच्याखिलबुधमनं धीमतां पाठकानां सन्तोषार्थं रचयति मितां मुग्धबोधस्य टीकाम् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात्समाप्तिवाक्यं नास्ति । अन्ययीभावसमासप्रारम्भपर्यन्ता ॥

विषयः । वोपदेवकृतमुग्धबोधव्याकरणव्याख्यानम् ।

Puruscharana-vidhi. Directions for acquiring proficiency in mantras, and the advantage of repeating them a certain number of times under particular lunar and astral influences. This is an extract from the *Scatantra Tantra*.

४५० । पुरश्चरणविधिः ।

पन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० २ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ६० । अ० वक्रोद्यं । आ०

तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । अथ रश्म्यपुरश्चरणम् । स्वतन्त्रतन्त्रे । पार्वत्युवाच ।

कथयस्व महादेव सिद्धिकारणमुत्तमम् ।

येन सिद्धिं समायान्ति सर्वे मन्त्राश्च सिद्धिदाः ॥

समाप्तिवा० । उत्तराभिमुखो भूत्वा अपेक्षन्तं समाहितः ।

शत्रुनाशाय सततं दक्षिणाभिमुखो जपेत् ॥

इति स्वतन्त्रतन्त्रे हरगौरीसंवादे पुरश्चरणविधिः सम्पूर्णः ॥

विषयः । नक्षत्रविशेषे कृतमन्त्रजपसङ्ख्याविशेषस्य फलविशेषोक्तिः ।

Goraksha Sataka. The advantage of giving up life while engaged in Yoga meditation.

४५१ । गोरक्षशतकम् ।

पन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ४ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ३२८ । अ० वक्रोद्यं ।

स्था० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीगुरोः परमानन्दं वन्द्ये सानन्दविग्रहम् ।

यस्य सान्निध्यमात्रेण मोक्षो नश्यति सत्वरम् ॥

समाप्तिवा० । स्वातं तेन समस्ततोयसलिले दत्ता च पृथ्वी द्विजे

यज्ञानां वडलं सत्त्वमयुतं देवार्चनं निश्चितम् ।

नित्यं तेन सुतर्पिताश्च पितरः स्वर्गश्च नीताः पुन-

र्यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमपि प्राप्नोति धैर्यं मनः ॥

विषयः । प्राणनिरोधकृतयोगसाधनफलकथनं ।

No. CCCCLII.

Pūrṇānanda-nirūpaṇa-ṭikā. A gloss on a work, by Pūrṇānanda, on Yoga mysticism, and certain imaginary receptacles in the human body, on which the soul is centred during meditation. Six such receptacles are enumerated. By Rāmavallabha S'armā.

४५२ । पूर्णानन्दचक्रनिरूपणटीका ।

ग्रन्थकारः श्रीरामवल्लभशर्मा ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० १२ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ७५० । अ० वृत्तीयं । आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १७१७ । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । मोक्षान्धकारविध्वंसि भवतीत्यभयापहम् ।

भवानीचरणद्वन्द्वं भज भाग्यवशान् मनः ॥

पूर्णानन्दोदितानन्दनिर्वाद्याङ्कुरकारिकां ।

विशदां कुरुते तूर्णं द्विजः श्रीरामवल्लभः ॥

समाप्तिवा० । योगी कीदृशः यतान्तर्मनाः संयतान्तर्मनाः वशीकृतचित्त इत्यर्थः ।

इति षट्चक्रटीका श्रीरामवल्लभशर्मणा ।

छता समाप्ता सुबोधा मता सज्जनरञ्जनी ॥

अशुद्धं किञ्चिदस्यां चेन्महादुःखे शमादयः (?) ।

सुधीभिस्तत्परिस्कार्यमित्येष विनयो मम ॥

इति चन्द्रदीपान्तर्गतवत्सपुराणग्रामनिवासिश्रीरामवल्लभशर्मणा छता पूर्णानन्दचक्रनिरूपणटीका समाप्ता ॥

विषयः । मूलाधारादिषट्चक्रनिरूपकपूर्णानन्दचक्रनिरूपणाख्यग्रन्थव्याख्यानम् ।

No. CCCCLIII.

Yoga-vicāraṇa. Directions for performing various kinds of Yoga meditation—an extract from the Vas'ishṭha Yogakāṇḍa. By Vas'ishṭha.

४५३ । वशिष्ठयोगकाण्डीयं, योगविवरणम् ।

ग्रन्थकारः वशिष्ठः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ८ । पङ्क्ति० ६-८ । श्लो० २२८ । अ० वृत्तीयं । आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । अथ वशिष्ठयोगकाण्डं स्तिष्ठते । वशिष्ठ उवाच ।

जातस्य द्विविधौ ज्ञेयौ पन्थानौ वेद्वोषितौ ॥

कर्मार्यकावुभावेतौ प्रवर्तकनिवर्तकौ ।

समाप्तिवा० । योगशास्त्रं पठेन्नित्यं किमन्यैः शास्त्रविस्तरैः ।

योगशास्त्रमिदं तत्त्वं वशिष्ठेन प्रभाषितम् ॥

स्नातं तेन समस्ततीर्थसलिले दत्ता च श्रद्धा दिजे, यज्ञानाञ्च कृतं सत्समयुतं
देवाय सम्यजिताः ।

नित्यं तेन सुतर्पिताश्च पितरः स्वर्गश्च नीताः पुनर्यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमपि
प्राप्नोति धैर्यं मनः ॥ इति वशिष्ठयोगकाण्डे योगविवरणं समाप्तं ॥

विषयः । यमनियमादृष्टाहयोगनिरूपणम् ।

No. CCCCLIV.

I's'varigītā Upanishad alias S'ivagītā. An imitation of the Bhagavad Gītā, designed to establish the preeminence of S'iva as the supreme divinity—said to be an extract from the Kurma Purāṇa.

४५४ । ईश्वरगोतोपनिषत्, कूर्मपुराणीया ।

अन्वकारः व्यासः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धम् प्राचीनञ्च । प० १४ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४४५ । अ० वहीयं ।

आ० देशीयकागजः । का० शकाब्दाः १०९९ । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ शिवगीता । नारायणं नमस्कृत्य नरक्षैव नरोत्तमम् ।

देवीं सरस्वतीं चैव ततो जयमुदीरयेत् ॥

ऋषय ऊचुः । भवता कथितः सम्यक् स्वर्गः स्थायशुवस्ततः ।

ब्रह्माण्डस्यास्य विस्तारो मन्वन्तरविनिश्चयः ॥

तच्चेश्वरेश्वरो देवो वर्णिभिर्धर्मतत्परैः ।

ज्ञानयोगरतैर्नित्यमाराध्यः कथितस्त्वया ॥

तद्दृष्ट्वा शेषसंसारदुःखनाशनमुत्तमम् ।

ज्ञानं ब्रह्मैकविषयं येन पश्येम तत्परम् ॥

समाप्तिवा० । यथैतत् शृणुयान्नित्यं भक्तियुक्तो दृढव्रतः ।

सर्वपापविनिर्मुक्तो ब्रह्मलोके महीयते ॥

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन पठितव्यो मनीषिभिः ।

श्रोतव्यश्चानुमन्तव्यो विशेषाद् ब्राह्मणैः सदा ॥

इत्यादिमहापुराणे कैर्मै शिवविष्णुव्यासादिसंवादे ईश्वरगीतासूपनिषत्सु नवमो-
ध्यायः ।

विषयः । अश्वेश्वरः सनत्कुमरादिभ्यो ब्रह्मज्ञानमुपदिशति ।

No. CCCCLV.

Gaṅgāśṭaka. A hymn in praise of Gangā in eight stanzas. By
S'aṅkāra Āchārya.

४५५ । गङ्गाष्टकं ।

मन्त्रकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २० । अ० वङ्गोयं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । भगवति भवलीलामौलिसाले तवात्मः

कणमणुपरिमाणं प्राफिने ये स्मृशन्ति ।

अमरनगरनारीचामरपाक्षिणीनां

विगतकलिकलङ्कातङ्गमङ्गे लुटन्ति ॥

समाप्तिवा० । सातमङ्गे तरलतरङ्गे सततं वारिधिवारिणि सङ्गे ।

मम तव तीरे पिवतो नीरं हरि हरि जपतः पतति शरीरं ॥

इति शङ्कराचार्यविरचितं गङ्गाष्टोत्रं समाप्तं ।

विषयः । गङ्गायाः स्तवः ।

No. CCCCLVI.

Annadākalpa. A Tantra. Contents : 1, praise of Annadā ; 2nd, initia-
tion into her mantra ; 3, derivation of her mantra ; 4, purification of
her mantra ; 5, bathing and other duties of neophytes ; 6, ablution of
the face and other preliminaries of worship ; 7, intellectual adoration ;
8, other rituals to end of *pūjā* ; 9, adoration of the emblem of Annadā ;
10, mantras for pouring sacred water into jars ; 11, employment of a fair
damsel of eighteen years of age as a substitute for a jar ; 12, ceremonials
to be observed in connection with the jars ; 13, ceremonials from in-
vocation to sacrifice ; 14, repetition of the mantra of the divinity with the
belief that the divinity, the spiritual guide, and the mantra, are iden-
tical ; 15, worship of the divinity and offerings ; 16, adoration through
women ; 17, charms bearing the name of Annadā.

४५६ । अन्नदाकल्पः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ४० । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ७०० । अ० वङ्गोद्यं ।

आ० देशीयकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । नित्यानन्दसर्थो सदाशिवमनःसम्प्राप्तिर्नी चित्कलां

संसारार्णवतारिणीं त्रिजगतामुत्पत्तिमूलावयां ।

ध्यानज्ञाननिदानभूतविभवां ब्रह्मादिभिः सेवितां

भूतानां परिपालनवयमतां (?) तामन्नपूर्णां श्रये ॥

समाप्तिवा० । इत्थं कवचमाहात्म्यं वक्तुं नालं यथेदितं ।

वक्त्रकोटिसहस्रेषु जिह्वाकोटिशतैरपि ॥

इति अन्नदाकल्पे सर्वसिद्धिप्रदकवचविवरणे सप्तदशः पटलः ।

विषयः । १ पटले अन्नदायाः प्रशंसा । २, तस्या मन्त्रग्रहणप्रकारः । ३, तस्या मन्त्रोद्धारः ।

४, तस्य पुरश्चरणं । ५, साधकस्नानादिविधानं । ६, आचमनादिपीठन्यासप-

र्यान्तविवरणं । ७, हृत्पद्ममासनं दद्यादित्यादिमानसपूजाकथनं । ८, पूजासमाप्ति-

कालपर्यन्तस्त्रायिविशेषार्थसंस्कारः । ९, अन्नदापीठार्चनं । १०, मन्त्रविशेषेण

प्रक्षालितकलसे तीर्थजलपूरणं । ११, अष्टादशवर्षीयां स्त्रीयां परकीयां वा नारीं

मन्त्रविशेषेणाभिषिञ्च्य तथा सप्त पाचसंस्थापनं । १२, स्थापितपावादिजलेन वटु-

कादीनन्नदास्य प्रत्यर्थं पूर्व्यादिभागेषु वटुकादिभ्यो बलिदानं । १३, आवाहना-

दिबलिदानपर्यन्तविवरणं । १४, देवतागुरुमन्त्राणामभेदेन जपः । १५, नारिकेल-

कदलीपक्षादिद्रव्यविशेषकृतहोमादिभिः साधनोपायकथनं । १६, नायिकासाध-

नात्मककाम्यविध्यादिकथनं । १७, अन्नदाकवचं ।

No. CCCCLVII.

Puras'charana-rasollāsa. A Tantra. Contents: 1, purification; 2, praise of initiation; 3, adoration in charnal places for attainment of power over mantras; 4, evil of initiation on the fifth of the waxing moon in the month of Māgha; 5, praise of the ten great Vidyās, Kālī, Tārā, Shoḍaśhī, Bhuvanes'varī, Bhairavī, Chhinnamastā, Dhūmāvatī, Vagalā, Mātāṅgini, Kamalātmikā.

४५७ । पुरश्चरणरहोक्तासः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० २२ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ४८८ । अ० वङ्गीयं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेवुवाच । देवपूज्य महाबाहो संसारार्णवतारक ।

रक्षसं देवदेवेश पुरश्चरणकर्माणः ॥

समाप्तिवा० । कलारूपेण सा देव्यभवद् ब्रह्मस्वरूपिणी ।

इति ते कथितं सर्व्वं तव स्नेहाद्वरानने ॥

इति पुरश्चरणरमोष्मासतन्त्रे देवदेवीसंवादे दशमः पटलः । समाप्तार्थं यन्त्रः ।

विषयः । १ पटले पुरश्चरणं । २, दीक्षाप्रशंसनं । ३, श्मशाने मन्त्रसाधनं । ४, श्रीपद्म्यां

दीक्षायां दोषकथनं । ५, काल्यादिदशमहाविद्यामाहात्म्यं । ६, सुषुम्नामार्ग-

संस्मृतरक्षस्यविशेषदेवीदीक्षादिकथनं । ७, महादेवविपक्षकार्यविशेषादिवर्णनं ।

८, सहस्रारपद्मदलस्थितगुर्वादध्यानपूर्वकजपफलादिकथनं । ९, सहस्रारपद्मस्व-

रूपस्थानादिकथनं । १०, मन्त्रदीक्षोपयोगितय्यादिनिरूपणम् ।

No. CCCCLVIII.

Gaṅgāśhṭaka. A hymn in praise of Gangā, in eight stanzas. By Vālmīkī.

४५८ । गङ्गाष्टकम् ।

यन्त्रकारः वाल्मीकी ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धम् । प० १ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २६ । अ० वङ्गीयं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । मातः शैलसुतासपत्नि वसुधाशृङ्गारहारावलि सर्गारोचिणि वैजयन्ति भवतीं
भागीरथीं प्रार्थये, इत्यादि ।

समाप्तिवा० । प्रसाल्य गावकलिकलपपङ्कमाश्रु मोक्षं लभेत् पतति नैव पुनर्भवाब्धौ ॥

इति श्रीवाल्मीकिना विरचितं गङ्गाष्टकोत्तं समाप्तम् ॥

विषयः । गङ्गायाः स्तुतिः ।

No. CCCCLIX.

Devīkavācha. A charm bearing the name of Devī, Yayā &c.

४५८ । देवीकवचं ।

ग्रन्थकारः ——— ?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिगृह्यते । प० १ । पङ्क्ति० १० । श्लो० ०५ । अ० वज्रीयं ।

आ० देशीयकागजः । का० — ? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । मार्कण्डेय उवाच । यद्गुह्यं परमं लोके सर्वरक्षाकरं दृशाम् ।

यन्न कस्य चिदाध्यातं तन्मे ब्रूहि पितामह ॥

समाप्तिवा० । देहान्ते परमं स्थानं यत्पुरैरपि दुर्लभम् ॥ ५० ॥

तत्र गच्छति भक्तोऽपि पुनरागमनं न हि ।

सम्प्राप्नोति मनुष्येभ्यो महाभायाप्रसादतः ॥

इति हरिहरप्रह्लादविरचितं देवीकवचं समाप्तम् ।

विषयः । अयादिदेवीनामविशेषाणामङ्कप्रत्यङ्गादिषु विन्यासः ।

No. CCCCLX.

Puras'charana-viveka. Directions for acquiring proficiency in mantras. This forms the first chapter of the *Uttara Tantra*.

४६० । पुरश्चरणविवेकः ।

ग्रन्थकारः ——— ?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिगृह्यते । प० १ । पङ्क्ति० ६-८ । श्लो० ६१ । अ० वज्रीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का० — ? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । भैरव उवाच । कैलाशशिखरारूढमेकदा तु महेश्वरम् ।

पप्रच्छ पार्वती देवी प्रणयेन सुखोपिता ॥

समाप्तिवा० । सद्धर्मे वा शतं वापि जपत्वा मन्त्रं समर्पयेत् ।

गुरवे दक्षिणां दत्त्वा ब्राह्मणानपि भोजयेत् ॥

पूजयित्वा सुखी भूत्वा विरहरेत् साधकोत्तमः ।

इत्युत्तरतन्त्रे परमरहस्ये पुरश्चरणविवेके प्रथमः पटलः ।

विषयः । मन्त्रपुरश्चरणसुलभोपायकथनं ।

No. CCCCLXI.

Durgādādi-nāma-stotra. A hymn to Durgā in which every epithet begins with the letter द=d. It is probably an extract from one of the Tantras.

४६१ । दुर्गादादिनामस्तोत्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १९ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १६४ । अ० वहीयं । आ०

देशीयकागजः । का०—? । म्हा० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासप्रद्वे शृङ्गारवर्द्धने सुमनोरमे ।

शीतलैर्दुल्लेखाद्यग्नैर्वानैः सुवीजिते ॥

समाप्तिवा० । देवतागुरुमन्त्राणामैक्यं सन्नाय साधकः ।

सर्वदा प्रपठेत् स्तोत्रं सर्वत्र सुखभाग् भवेत् ॥

इति श्रीशिवपार्वतीसंवादे दुर्गादादिनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । दकारादिपदैर्दुर्गायाः स्तुतिः ।

No. CCCCLXII.

Takārādīśvarūpa. A thousand epithets of Tārā, a form of Durgā, strung into verses, and the advantages of acquiring proficiency in them : all the epithets begin with the letter त=t. This work is an extract from the *Bālāvilāsa Tantra*.

४६२ । तकारादिस्वरूपम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धम् । प० १२ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ११९ । अ० वहीयं ।

आ० तुलटककागजः । का०—? । म्हा० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ सुमेरुशिखरे रम्ये नानादेवगणावृते ।

कामेश्वरं समालिङ्ग्य पप्रच्छ चिपुरा पुरा ॥

समाप्तिवा० । इति परमरहस्यं गोपितं सर्वतन्त्रे

त्रिदिवसुखनिदानं सिद्धिसङ्कप्रमाणम् ।

शुचिरशुचिरवस्त्रं यः पठेत्पाठयेद्वा

भवति मनुजवर्यस्यारिणीप्रेमपावम् ॥

इति श्रीबालाविलासतन्त्रे देवीश्वरसंवादे तकारादिस्वरूपाख्यं सप्तसप्तनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । तकारादिपदैस्तारायाः स्तुतिः, शतस्तोत्रपुरश्चरणफलादिकथनं च ।

No. CCCCLXIII.

Nila Tantra. An original Tantra, one of the sixty-four said to have been related by S'iva to his consort Durgā. A chapter of this work, probably the 13th, has been noticed under No. CCXV. The present MS. comprises seventeen chapters or Pāṭalas, of which the 13th is wanting, and the 12th is incomplete. In its complete form, the work probably comprises many more chapters. Contents: 1st, Praise of the Nila Tantra, and the duties to be observed by the faithful on rising from their beds in the morning; 2nd, directions for bathing and prayers; 3rd, places meet for worship; 4th, emblem of the Nila Devī or the blue goddess, purification of the elements, meditation on the goddess, her emblem and her attributes; 5th, adoration of the goddess, with fish, flesh meat, rice, gesticulation, regulation of breath, &c.; 6th, purification of the mouth by repeating her mantra; 7th, sacrifice with a view to the attainment of worldly objects; 8th, dedication to her of the fruits of one's own deeds, circumambulation, &c.; 9th, directions for drinking spirituous liquors; 10th, initiation; 11th, purification of the mantra of the blue goddess; 12th, offering particular kinds of flowers and fruits to her, and praise of her worshipers; 13th, wanting; 14th, merits of several Tantras and praise of asceticism; 15th, directions for ensuring the reward of repeating mantras; 16th, connexion with women of different classes as a part of religious duty; 17th, directions for particular forms of worship for attaining perfection.

४६३ । नीलतन्त्रम् ।

पन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिगृह्यते । पं० २५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ५८७ । अ० वक्तीयं ।

आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयमवर्णनमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । देवुवाच । भगवन् देवदेवेश पञ्चकृत्यविधायक ।

सर्वज्ञ भक्तिमुल्लभ शरणागतवत्सल ॥

समाप्तिवा० । मेपितव्यं प्रयत्नेन स्रयोनिरिव पार्वति ।

प्रकाशात् सिञ्चिद्धानिः स्यान् न प्रकाशं कदाचन ॥

इति श्रीनीलतन्त्रे पार्वतीश्वरसंवादे परमरहस्ये सप्तदशः पटलः ।

विषयः । अथ सप्तदशपटलाः सन्ति । तत्र १ प्रथमे नीलतन्त्रमाद्यात्म्यं, नीलदेवपामकोक्तिः, एतत्तन्त्रानुसारिण्योत्पन्नानन्तरकर्तव्यदेवीस्मरणदि च । २ ये, तान्त्रिकस्नानमन्त्रज-पादिविधिः । ३ ये, पूजास्नाननिर्णयः । ४ ये, नीलदेवीयत्तलिखनभूतशुद्धियन्त्र-शक्तिदेवताध्यानादिप्रकारः । ५ मे, नीलदेवीपूजनविधिः, मन्त्रमांसादिनैवेद्यदान-

बीजन्यासमुद्रादर्शनतारामन्त्रगुरुकथनादि च । ६ छे, मन्त्रजपेन मुखशोधनादि-
प्रकारः । ७ मे, काव्यबलिदानप्रकारः । ८ मे, आत्मलोककर्मसमर्पणं । देवप्रदक्षिणा-
दिप्रकारः । ९ मे, मद्यपानविधिः । १० मे, दीक्षाविधिः । ११ मे, मन्त्रपुरस्करण-
विधिः । १२ मे, पुण्यविशेषादिना देवीपूजनफलस्य भ्रातृप्रशंसादेवोक्तिः, दादश-
चन्दोदशपटलसमाप्तिवाक्यं न दृश्यते । १३ मे—, १४ मे, कतिपयतन्त्रनामोक्ते-
पूर्वकमवधूताश्रमप्रशंसादि । १५ मे, जपसिद्धादिप्रकरः । १६ मे, शृङ्गारमन्त्रज-
पकुलीनादिप्रशंसादि । १७ मे, साधनादिविशेषैः सिद्धभवनप्रकारादि ।

No. CCCCLXIV.

Vagalá Paṭala. Liturgy for worshipping the goddess Vagalá. A hymn to this goddess occurs under No. CCCCXXXVIII, and her charms under No. CCCCXXXVII.

४६४ । वगलापटलः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । पं० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ७८ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकामजः । का० — ? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । ॐ ह्रीं श्रीं वगलामुखि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं सुश्रय कीलय कीलय बुद्धिं
विनाशय ह्रीं ॐ स्वाहा इति मन्त्रस्य नारद ऋषिरित्यादि ।

समाप्तिवा० । भैरवाय बलिं दत्वा देव्यै पुण्याञ्जलिचर्यं दत्वा यथाशक्ति जपत्वा घृषादिकं दत्वा
विमर्जयेत् ॥ इति वगलापटलः समाप्तः ।

विषयः । वगलामन्त्रतत्पूजनप्रकारादि ।

No. CCCCLXV.

Adbhuta-sāra-saṅgraha. An abstract of the astrological work noticed under No. CCLII. The author, Navadvīpa, calls himself a descendant of Nityānanda a cousin and follower of Chaitanya, the Vaishnavite reformer of Nuddea.

४६५ । अद्भुतसारसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः नवदीपः, नित्यानन्दवंशजः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । पं० २० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २९० । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलटकामजः । का० — ? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा सदाप्रभुं लब्धचैतन्याख्यं तदप्यजम् ।

प्रभुं नित्यानन्दरामं प्रभुमद्वैतमीश्वरम् ॥

नित्यानन्दवंशजेन नवद्वीपेन कन चित् ।

क्रियते शान्तिसंहितोद्भूतसारस्य सङ्ग्रहः ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् पेशवाद्यादिकं नास्ति ।

विषयः । दिव्यनाभसभूमिजादिविविधोत्पातशान्तिवर्णनादि ।

No. CCCCLXVI.

Rájavallabha alias *Dravyaguna* A portion of this work has been noticed under the name of *Dravyaguna*, No. CCIX. ; and the *Paryáya-ratnamálá*, No. CCVIII, of Mádhava Kavirája has been described as the work of an author named Rájavallabha, and as being current in his name, but the second verse of this MS. shows the description to be unauthorised. The codex contains six chapters, of which the first treats of the sanitary duties to be observed at dawn ; the second treats of exercise on foot and on horseback, rubbing of oil on the body, bathing, &c. ; the third, of midday duties or breakfast and the aliments most appropriate for the occasion ; the fourth, of articles having bitter, hot and other tastes ; the fifth, of sexual intercourse, chewing betel, &c. ; and the sixth, of the qualities of various medicaments. By Náráyaṇadása Kavirája.

४६६ । राजवल्लभः ।

ग्रन्थकारः नारायणदासकविराजः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० १६ । पङ्क्ति० ६-८ । श्लो० ५२८ । अ० वहीयं । आ० तुलटकागजः । का०-? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णभण्डः ।

प्रा० वाक्यं । परमानन्दसन्दोहकन्दं भद्रकरं सतां ।

इन्दिरामन्दिरं वन्दे गोविन्दं नन्दनन्दनम् ॥

श्रीनारायणदासेन कविराजेन धीमता ।

प्रतिसंस्क्रियते द्रव्यगुणोयं राजवल्लभः ॥

प्रभातप्राज्ञमध्याह्नापराह्णरजनीभवाः ।

इति पञ्च परिच्छेदाः षष्ठोऽप्येषधाययः ॥

समाप्तिवा० । कथायमधुरा रुचा वातघ्नी वंशलोचना ।

तुगाचरी (?) अयस्यासकासघ्नी मधुरा हिमा ॥

इति नानौषधिगुणाः । दिङ्मात्रं दर्शितं श्रेतद्गुणतामन्यतः परम् ॥

पटौषधिपरिच्छेदः समाप्तो राजवल्लभः ।

इति नारायणदासकविराजकृतो राजवल्लभो नाम द्रव्यगुणः समाप्तः ॥

विषयः । १ परिच्छेदे मलमूत्रात्सर्गादिभैषज्यकर्मरूपप्राप्तः कृत्यनिरूपणं । २ ये, वायुसेवनाख-
ष्टव्यायामतैलमर्दनाद्वर्जनस्नानादिपौर्वास्तिककर्मनिरूपणं । ३ ये, तण्डुलभाकदधि-
दुग्धमांसादिविषिघ्नान्द्रव्यसंस्कारादिमाध्याह्निककर्मकथनं । ४ ये, कटुतिक्ता-
द्विपत्रसंगुणकथनादि । ५ ये, स्त्रीसम्भोगताम्बूलसेवनादिवर्णनं । ६ ये, नानौषधि-
गुणवर्णनम् ।

No. CCCCLXVII.

Roga-vinis'chaya. Causes, nature and diagnosis of fever, dysentery, cholera and other diseases.

४६७ । रोगविनिश्चयः ।

पञ्चकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । पं० २१ । पङ्क्तिः ५ । श्लो० ३५० । अ० वल्लीयं । आ० तुल्य-
कागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेदः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य जगदुत्पत्तिस्थितिसंहारकारणम् ।

सर्गापवर्गयोर्द्वारं वैलोक्ष्यशरणं शिवम् ॥

जानामुनीनां वचनैरिदानीं समासतः सङ्क्षिपज्ञां नियोगात् ।

सोपद्रवारिष्ठनिदानलिङ्गे निबध्यते रोगविनिश्चयोऽयम् ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् शेषवाक्यादि नास्ति ।

विषयः । ज्वरातीसारविस्त्रुचिकादिरोगनिदानं ।

No. CCCCLXVIII.

Sāṅkhya-kaumudī. An epitome of the Sāṅkhya Philosophy in verse. By Rāma-kṛishṇa. This is a very different work from the Sāṅkhya-tattva-kaumudī, otherwise called Sāṅkhya Kaumudī, of Vāchaspati Miśra. Hall's Contributions, 5.

४६८ । साङ्ख्यकौमुदी ।

पञ्चकारः रामकृष्णः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० ४० । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ७६० । अ० वज्रीयं । आ०
तुलटकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । कृष्णं प्रणम्य पुरुषात् प्रकृतेः परं विभुम् ।

तन्यते रामकृष्णेन रम्येयं साङ्गकौमुदी ॥

समाप्तिवा० । इति षष्टिपदार्थानामष्टाभिः सह सिद्धिभिः ।

तथाचाव षष्टिपदार्थविवेचनाद्भेदं प्रकरणमपि तु मन्त्रमेवेति ।

इतिहासपुराणादौ द्राम्गूढप्रत्ययार्थिभिः ।

रामकृष्णतया शब्दं दृष्ट्वा साङ्गकौमुदी ॥

इति साङ्गकौमुदी समाप्ता ॥

विषयः । प्रकृतिपुरुषादिषष्टिपदार्थविवेचनादि ।

No. CCCCLXIX.

Munda-mālā Tantra. An original Tantra, probably incomplete. The initial verse seems doubtful. Contents: 1, descriptions of Bhuvanes'varī and other Vidyās; 2, rosaries; 3, proper place and seat for repeating mantras; 4, sacrifice of fish and flesh meat; 5, attainment of perfection in mantras; 6, mode of worshiping Bhuvanes'varī.

४६८ । मुण्डमालातन्त्रम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १२ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० १८७ । अ० वज्रीयं । आ०
देशीयकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । लक्ष्मीबीजादिभेदेन पञ्चमी सा भवेद्विह ।

एकाक्षरी महाविद्या बीजक्षीना भवेत्पुरा ॥

भुवनेश्वरी त्र्यक्षरी तु महाविद्या प्रकीर्ता ॥

देव्युवाच । दुष्टविद्याश्च देवेश कथिता न प्रकाशिताः ।

इदानीं देव भावेन कथयानन्दसुन्दर ॥

समाप्तिवा० । गोप्तव्यञ्च प्रयत्नेन यद्यच्च तव वल्लभः ।

यस्मै कस्मै दातव्यं जीवनं तस्य दुर्लभं ॥

इति मुण्डमालातन्त्रे षष्ठः पटलः ।

विषयः । १ मे, भुवनेश्वरीादिकतिपयविद्याकथनं । २ ये, अक्षमालादिकतिपयमालानि-
र्माणकथनं । ३ ये, जपस्थानासनादिकथनं । ४ ये, मत्स्यपञ्चागादिवलिदानप्रकारः ।

५ मे, मन्त्रपुरश्चरणविधिः । ६ छे, भुवनेश्वरीपूजनप्रकारः ॥

Achārasāra Tantra. Fragment of a Tantra on the duties of a Kaula.

४७० । आचारसारतन्त्रं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शृङ्खलं । प० ५ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ८५ । अ० वहीयं । आ० देशी-
यकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । खण्डितं पचद्वयं ।

समाप्तिवा० । वामे वामा रक्तकुशला दक्षिणे चारुपात्रं

अथे न्यस्य चमकपुटकं शूकरस्योष्णमांसं ।

स्नाने वीणालसितशुभगा सम्यतिः सत्कथायां

कौलो धर्मः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः ॥

इत्याचारसारतन्त्रे मन्त्रारचस्ये सप्तमः पटलः ।]

विषयः । १, २, ३, पटला न सन्ति । ४ र्थं, कौलधर्माक्तिः । ५ मे, कामक्रोधादिरिपुद-
मनादिसाधनोपायविशेषकथनं । ६ ठे, कौलाचारेण शक्तिसाधनादिकथनं ।
७ मे, संविदाध्ययानजननोपायकथनं ।

Deirūpa-kosha. A vocabulary of words of the same or similar sounds but different spellings. By Purushottama Deva.

४७१ । द्विरूपकोषः ।

ग्रन्थकारः पुरुषोत्तमदेवः ।

विवरणं । प्रायः परिशृङ्खलं प्राचीनम् । प० ५ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ८० । अ० वहीयं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ द्विरूपकोषः । भवेदापाठ आशब्दो विषुवद्विषुवश्च तत् ।

मातुःपुत्रा मातुःसुता कन्यायां कथिता कथा ॥

समाप्तिवा० । हलन्तो गीयते कश्चिददन्तोपि च गीयथे ।

दुर्लभो ग्रन्थो लोके धातुवीजप्रमाणतः ॥

इति पुरुषोत्तमदेवविरचितो द्विरूपकोषः समाप्तः ।

विषयः । एकस्य शब्दविशेषस्य आकृतिवैकल्यकथनं ।

No. CCCCLXXII.

Sandhyā-paddhati. Liturgy for the three diurnal prayers, according to the ordinance of the Yajur Veda.

४७२। सन्ध्यापद्धतिः।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। अपरिशुद्धं प्राचीनम्। प० ७। पङ्क्ति० ८। श्लो० १८२। अ० वहीर्थं। आ० देशीयकामजः। का० शकाब्दः १७२६। स्या० भारतवर्षीयमवर्णमेषः।

प्रा० वाक्यं। अथ यजुर्वेदोक्तसन्ध्याप्रयोगः। आदौ कुम्भस्नानं।

ॐ इन्द्र आपो धन्वन्ता शसनः सन्तु नूय्याः (?) इत्यादि।

समाप्तिवा०। नमो मण्डलदीपाय शिरोरत्नाय धूर्जटिकलाभिर्वर्जमानाय नमः सोमाय चारवे

ॐ चन्द्राय नमः। इति सन्ध्यापद्धतिः समाप्ता।

विषयः। प्रतिदिनब्राह्मणकर्तव्यसन्ध्यानुष्ठानोक्तिः।

No. CCCCLXXIII.

Karpūra-stava-tīkā. A gloss, by Anantarāma, on a hymn to Durgā, entitled *Karpūra-stava*, or 'the camphor praise,' said to have been composed by Mahākāla, one of the attendants of Śiva. The hymn occurs under the name of Syāmāstotra under No. CCCXVII, and is there said to be an extract from the *Vīra Tantra*.

४७३। कर्पूरस्तवटीका।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनम्। प० ६। पङ्क्ति० ५। श्लो० १२६। अ० वहीर्थं। आ० देशीयकामजः। का० शकाब्दः १७२६। स्या० भारतवर्षीयमवर्णमेषः।

प्रा० वाक्यं। कर्पूरमित्यादि। कर्पूरमित्यत्र ककाररेफयोर्मध्यमपरिरक्षितं, अकाररेफकाराकाररक्षितमित्यर्थः।

समाप्तिवा०। प्रतिजनु प्रतिजन्मनि देवोभक्तो भक्तो भवति ॥ २९ ॥ इतीत्यादि।

इतिशब्द एवमप्रकारार्थः, ते तत्र सर्वसिद्धिप्रदायकं शोचं कथितम्, इति टीका समाप्ता।

विषयः। कर्पूरस्तवार्थविवरणं।

S'va-saṁhita. A Tantric dialogue in which S'iva, in reply to Nandi, discourses on, 1st, Prakṛitī and Puruṣa; 2nd, the corporeality of Viṣṇu, Mahādeva, &c.; 3rd, the constituent elements of creation; 4th, the condition of a Brahmachārī; 5th, the difference between the individual and the universal souls; 6th, the organs of sense; 7th, the organs of life, 8th, praise of the Devī; 9th, birth of the Devī; 10th, duties of the several orders and conditions of life; 11th, hymns to Brahmā, Viṣṇu, Devī, &c.

४७४ । शिवसंहिता ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । पं० ६२ । पङ्क्तिः ७ । श्लो० २५११ । च० वज्जीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । कैलासशिखरे रम्ये देवदेवं जगद्गुरुम् ।

ध्यानतत्परमासीनं प्रसन्नमुखपङ्कजम् ॥

सुरासुरशिरोरत्नरञ्जिताङ्गप्रियं प्रभुम् ।

प्रणम्य शिरसा नन्दो कृतान्जलिभयतः ॥

नन्दुवाच । देव त्वं जगतामीश सर्वस्युत्पत्तौ जगन्मयः ।

विश्वकर्मा विश्वपाता विश्वहर्ता च सर्ववित् ॥

त्वत्परा देवता नास्ति त्वमेव शरणं सताम् ।

त्वत्प्रसादादहं देव सर्वं जानामि निश्चितम् ॥

देवदेव महादेव संशयोऽस्ति मत्तन्मम ।

रहस्यं किञ्चिदिच्छामि प्रष्टुं त्वां भक्तवत्सल ॥

देवतायास्त्वया कस्याः स्तोत्रमेतदिवानिशं ।

पथते भक्तिभावेन किमाश्चर्यमिदं प्रभो ॥

समाप्तिवा० । खण्डितलात् शेषवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । अस्म्य एकादशपरिच्छेदाः प्राप्ताः । तत्र १ प्रथमपरिच्छेदे प्रकृतिपुरुषादिनिरूपणं ।

२ ये, विष्णुमहादेवादिशरीरपदार्थनिरूपणं । ३ ये, प्राकृतजीवदेहस्थितप्राणादि-
पदार्थकथनं । ४ ये, ब्रह्मचर्याद्यात्ममतदर्शनादिकथनं । ५ मे, जीवात्मपरमात्मनोः

परस्परतारतम्यनिरूपणादि । ६ छे, शब्दस्पर्शादिज्ञानवृत्तिप्रकारविशेषादि-
कथनं । ७ मे, वृत्तिपदार्थकतिपयनामदेहतत्त्वादिकथनं । ८ मे, देव्या माहा-

त्म्यवर्णनादि । ९ मे, देवीजन्मोपाख्यानादि । १० मे, वर्णाश्रमाचारादिनिरू-
पणम् । ११ मे, ब्रह्मविष्णुदेव्यादिशिवकथनादि ।

No. CCCCLXXV.

Gáyatrī-hṛdaya. Origin, meaning and use of the Gáyatrī in the adoration of the Universal soul,—alleged to have been described by Brahmā in reply to a query of Vasishṭha.

४७५। गायत्रीहृदयम् ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ६० । अ० वज्रीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णसेष्टः ।
प्रा० वाक्यं । अथ गायत्रीहृदयम् । अयातो वशिष्ठः स्वयम्भुवमष्टच्छत् भगवन् गायत्रीं नो ब्रूहि ।
त्रींश्चोवाच । ब्रह्मज्ञानोत्पत्तिप्रकृतिं गायत्रीं व्याख्यास्यामः ।
समाप्तिवाक्यं । इहामुच्यते सर्वं सुखमाप्नोति मानवः ।
गायत्रीहृदयं नित्यं + + यो ब्राह्मणः पठेत् ॥
गायत्र्याः षष्टिसहस्रलक्षत्रयजपस्य फलं लभते ।
सर्वतीर्थेषु स्नातो भवति । सर्वं वेदे जातो (?) भवति ।
सर्ववेदाधीनो भवति । इति गायत्रीहृदयं समाप्तम् ।
विषयः । गायत्र्युत्पत्तिदर्थतद्विवर्णोदिकथनं ।

No. CCCCLXXVI.

Gaurīkanchulīkā, 'or the boddice of Gaurī.' An astro-medical dissertation, forming the last chapter of *Gopāla Saṁhitā*. Contents: discrimination of the age of the moon, the day of the week, and the influence of the Nakshatras, when collecting herbs or digging out roots and simples; duration of disease influenced by the Nakshatras; treatment of herpes, gonorrhoea, glandular swellings on the neck, &c.; preparation of conserves with silk-cotton tree, *plumbago zeylanica*, *vitea negundo* and other substances, for securing perpetual juvenescence.

४७६। गौरीकञ्चुलिका ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १५ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १२० । अ० वज्रीयं ।
आ० देशीयकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णसेष्टः ।
प्रा० वाक्यं । देव्युवाच । ज्ञातं तव प्रसादेन यथा कालस्य वचनं ।

मन्त्रस्य सारसम्भूतमिदानीमौपधं वद ॥

समाप्तिवा०। स्वमहत्वाविश्राखाय ज्येष्ठामूलानुराधिकाः ।

धनिष्ठा शतभिषा चैव हितमौपधमचरणम् ॥ इति गैरीककुलिका समाप्ता ।

विषयः । औपधिखननोत्पाटनादौ तिथिवारनक्षत्रादिनिधमः । नक्षत्रविशेषे रोमात्यनो
तद्गोमकालसाध्यासाध्यान्तिः । दद्रुप्रसेहगण्डमालादिविविधरोगविशेषचिकित्सा ।
शरीरजराविनाशकशास्त्रलोचिवकनिर्गुण्डादिकल्पचयनम् ॥

No. CCCCLXXVII.

Kālī-kādi-sahasranāmā-stuti-ratna-ṭikā. A commentary, by Pūrpā-
nanda Paramahansa, on a hymn in praise of Kālī. The hymn comprises
a thousand epithets, every one of which begins with the letter क = k,
and is an extract from the *Mahākāla Saṁhitā* where it is named *Sundarī-
s'aktidāna*.

४७७। सुन्दरीशक्तिदानाख्यकालीकादिसहस्रनामस्तुतिरत्नटीका ।

ग्रन्थकारः पूर्णानन्दपरमहंसः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० १६ । पङ्क्ति० १२ । श्लो० ११४४ । अ० वङ्गीयं ।
आ० तुलुटाकामजः । का०—? । म्हा० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरे देवी शङ्करं पप्रच्छ । कैलाशशिखरे किभूते, रम्ये, नानारत्नविभूषिते,
नानावृक्षलतया आकीर्णे, व्याप्ते, नानापक्षिवरैर्युते, चतुर्मण्डपसंयुक्ते । चतुर्मण्डल-
इति क्वचित्पाठः ।

समाप्तिवा०। सर्वविद्याधिपो भवेत् । श्रद्धालये इत्यादि । एषु स्थानेषु सर्वकामार्थसिद्धये सहस्रना-
माख्यलोचं पठेदिति ॥

इति श्रीपूर्णानन्दपरमहंसविरचिता कालीकादिसहस्रनामस्तुतिरत्नटीका समाप्ता ।

विषयः । ककारादिशब्दक्रमपठितकालीसहस्रनामार्थविवरणम् ।

No. CCCCLXXVIII.

Sundarī-s'aktidāna. A hymn to Kālī, by Ādinātha Mahākāla.
Vide No. CCCCLXXVII.

४७८। सुन्दरीशक्तिदानं ।

ग्रन्थकारः आदिनाथमहाकालः ।

विवरणं । प्रायः परिमोक्षितं प्राचीनञ्च । प० २२ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ४६४ । अ० वङ्गीयं ।

आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । कैलाशशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषिते ।

नानादृक्चलताकीर्णे नानापद्मिर्वैर्युते ॥

चतुर्भण्डपसंयुक्ते शृङ्गारमण्डपान्विते ।

समाधौ संस्थितं शान्तं क्रोडनं योगिनीप्रियं ॥

तत्र मौनधरं दृष्ट्वा देवो पप्रच्छ शङ्करम् ।

समाप्रिवा० । इति निगदितसंश्लेषं कालिकावर्णरूपं प्रपठति यद्विभक्त्या सर्वविद्येश्वरः स्यात् ।

अभिनवसुखकामं सर्वविद्याभिरामं भवति सकलसिद्धिः सर्ववीरादिसिद्धिः ॥

इति सङ्क्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छेत्तुमिच्छसि ।

इति श्रीमदादिनाथमहाकालविरचितायां महाकालमहितायां कालोकालसंवादे

सुन्दरीशक्तिदानाख्यं कालीस्वरूपं सद्यस्वनामस्तोत्रं समाप्तम् ।

विषयः । ककारादिशब्दक्रमेण कालीसद्यस्वनामस्तोत्रं ।

No. CCCCLXXIX.

Vjakosha. Explanations of mystic mantras—an extract from the *Bhairava Tantra*. By Krodhīs 'a-bhairava.

४७९ । वीजकोषः ।

ग्रन्थकारः क्रोधीशभैरवः ।

विवरणं । प्राचीनमपरिमोक्षितञ्च । प० ५ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ७५ । अ० वङ्गीयं ।

आ० देशीयकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अथ वक्ष्ये मनोः कोषं कथितं भूतयज्ञादामरे । क्रमशो वीजविधानं तत्र श्रोत्रा-
दीनां विज्ञानं ।

समाप्रिवा० । किङ्करी पिशिताक्षी च किन्नरी च मनोचरी ।

धाङ्क्षवैतालिकं फेत्कारिणीशूलपाशधरे (?) ॥

चतुर्विंशतिबीजानि तन्त्रे सुमर्यज्ञादामरे (?) ।

इति श्रीमत्क्रोधीशभैरवविरचिते भैरवतन्त्रे वीजकोषः ॥

विषयः । ओं श्रीं इत्यादि चतुर्विंशतिबीजविशेषोद्धारः ।

No. CCCCLXXX.

Gaṅgāstava. Hymn, by Bhagīratha, in praise of the river Ganges: an extract from Vrihaddharma Purāṇa. This is different from the works noticed under Nos. CCCCLV and CCCCLVIII.

४८० । गङ्गास्तवः, वृहद्गर्भपुराणमध्यमखण्डोऽथ ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धं । पं० १० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २०५ । अ० वङ्गीयं ।
आ० देशीयकागजः । का०— । स्वा० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । शुक उवाच । अथ देवी तदा गङ्गा तपस्थानं भगीरथं ।

आत्मानं दर्शयामास चेतं चारु चतुर्भुजम् ॥

समाग्निवा० । शुक उवाच । इत्युक्त्वा सा तदा देवी तत्रैवान्तरधीयत ।

भगीरथोऽपि राजर्षिरात्मानं वन्दमन्यत ॥

इति वृहद्गर्भपुराणे मध्यमखण्डे गङ्गास्तवः ।

विषयः । भगीरथकृतगङ्गास्तुतिः ।

No. CCCCLXXXI.

Gāyatrī-brāhmaṇollāsa Tantra. Five chapters of the *Kāmadhenu Tantra*, containing: 1st, rules for the repetition and meditation of the *Gāyatrī*; 2nd, purport of the words *bhur*, *bhuva* and *sva* (called *vyāhṛitī*) in the *Gāyatrī*; 3rd, the object of the *Gāyatrī*; 4th, the brahminical thread, the vehicle of *Gāyatrī*; 5th, the daily triple worship, prayers, &c.

४८१ । गायत्रीब्राह्मणोल्लासतन्त्रं, सूचीपत्रसहितं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं प्रायः परिशुद्धं । पं० २८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ८२५ । अ० वङ्गीयं । आ०
देशीयकागजः । का०—? । स्वा० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीदेव उवाच । अधुना सम्प्रवक्ष्यामि गायत्रीं परमाचराम् ।

स्मरणात् सर्वपापेभ्यो मुक्तो भवति तत्त्वज्ञात् ॥

समाग्निवा० । तेषां प्रायः प्रययुः शीघ्रं स प्रययौ स्थानमुत्तमम् (?) ।

बलिदानं विना जत्यागत्या सर्वत्र गर्हिता ॥

प्रभङ्गात्कथिता जत्या बलिदानं विना यथा ।

इति कामधेनुतन्त्रे आगमसन्दर्भे ज्ञानदर्पणे श्रीदेवदेवोसंवादे आत्मज्ञाननिरूपणे
गायत्रीब्राह्मणोक्तासतन्त्रं समाप्तम् ॥

विषयः । अथ पञ्च पटलाः सन्ति । १ प्रथमे पटले ध्यानजपादिविविधगायत्र्युपयोगिवि-
धानकथनं । २ ये, भूरादिव्याहृत्यर्थनिरूपणादि । ३ ये, गायत्रीजप्यस्वरूपादि-
कथनं । ४ ये, गायत्र्यावाचनयज्ञोपवीतनिर्माणादिकथनं । ५ मे, सन्ध्यापासना-
द्युक्तिः ।

No. CCCCLXXXII.

Tripurā-sāra-samuchhaya Tīkā. A commentary, by Govinda S'armā,
on the *Tripurā-sāra-samuchhaya*, a treatise on the worship of Tripurā.

४८२ । त्रिपुरासारसमुच्चयटीका ।

ग्रन्थकारः गोविन्दशर्मा ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं प्राचीनम् । प० ४० । पङ्क्ति० ७ । श्लो० ११२५ । अ० वक्तीयं ।
आ० तुलुटकामजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयग्रन्थमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा शङ्करचरणं श्रीमद्गोविन्दशर्मणा ।

त्रिपुरासारटीकेयं रच्यते सार + + ना ॥

तस्यै दिग्मे सततमञ्जलिरेष पौष्यः

प्रक्षिप्यते मुखरितो मधुरैर्द्विरेकैः ।

जागर्ति यच्च भगवान् गुरुचक्रवर्ती

विश्वोदयप्रणयनाटकस्वधारः ॥

समाप्तिवा० । तेजोविशेषणं जनयति तद्दोषं करोति । कीदृक् सक्तः, शक्तितन्त्रनिमित्तः कुशला,
तथा सूत्राद्यमालायुक्तः सूत्ररूपाकारः, अकारादिककारान्तरवर्णमालायुक्तः, एवं
चिन्तनं नित्यजपरूपो भवति ॥

इति श्रीगोविन्दाचार्यविरचितायां श्रीत्रिपुरासारसमुच्चयटीकायां पदार्थादर्शं द-
शमः पटलः समाप्तः ।

विषयः । त्रिपुरासारसमुच्चयार्थव्याख्यानं ।

No. CCCCLXXXIII.

Aparokshānubhūti alias *Aparokshānubhava*. A short metrical para-
phrase of the Vedānta scheme of salvation, touching most of the leading
topics of the doctrine, which a candidate for release from the trammels
of the world has to bear prominently in mind. By S'aṅkara Ācharyya.
Hall's *Contributions*, 104. Aufrecht's *Bodleian Catalogue*, 223.

४८३ । अपरोक्षानुभूतिः ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० ४ । पङ्क्ति० १०—१२ । श्लो० १५२ । अ० वहीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीहरिं परमानन्दमुपदेष्टारमीश्वरं ।

आपकं सर्वलोकानां कारणं तं नमाम्यहं ॥

अपरोक्षानुभूतिर्वै प्रोच्यते योगसिद्धये ।

सद्भिरेव प्रयत्नेन वीक्षणोपा-मुद्धर्तुम् ॥

समाप्तिवा० । परिपक्वं मनो येषां केवलं (?) पञ्चसिद्धिदः ।

गुरुदैवतभक्तानां सर्वेषां सुलभो भवेत् ॥

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमत्शङ्कराचार्यविरचिता अपरोक्षानुभूतिः

समाप्ता ।

विषयः । देशात्मबुद्ध्यादिनिराशकज्ञानोपदेशः ॥

No. CCCCLXXXIV.

Searodaya. An Astrological dissertation on the indications which the human breath affords under particular circumstances and astral conjunctions of the duration of life and future events. The *Searatattva* of Jivanātha, belonging to the Bodleian collection (p. 337), is described by Aufrecht, as having the alternative title of *Searodaya*, but its initial and concluding verses are different. The subject, however, of both the works appears to be the same; and some of the verses quoted by Aufrecht occur in the MS. under notice.

४८४ । स्वरोदयः ।

ग्रन्थकारः —?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १२ । पङ्क्ति० ११ । श्लो० ४८४ । अ० वहीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । श्रीपार्वत्युवाच । देवदेव महादेव सर्वज्ञ परमेश्वर ।

कथयस्व प्रभो ज्ञानं हृषां हला दयानिधे ॥

कथं ब्रह्माण्डसृष्ट्यग्रं कथं वा परिवर्तते ।

समाप्तिवा० । इदं स्वरोदयं शास्त्रं सर्वज्ञेन प्रकाशितं ।

सर्वान्तिप्रभवत्वेन लोकानां हितकाम्यया ॥

एवं प्रवर्तितं लोके प्रसिद्धं सिद्धयोगिभिः ।

आचन्द्रार्कैर्ग्रहं यावत् पठतां सिद्धिदायकं ॥

इति श्रीउत्तमसहस्रसंवादे सरोदयं शान्तं समाप्तं ।

विषयः । नासिकारन्ध्रविनिर्गतदक्षवामश्वासफलस्य इडादिनाद्यादीनां च विवरणं ।

No. CCCCXXXV.

Pavanañijaya. Tantric form of Yoga meditation. The creation, support and the dissolution of the universe; the different effects of the vital air escaping at death through one of the nostrils or the mouth; the symptoms of death, &c.; regulation of breath in inspiration and expiration; suppression of breath; circulation of vital air through the three principal arteries, *idā, pingalā* and *susumnā*. Aufrecht's Bodleian Catalogue 107.

४८५ । पवनविजयः ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । पं० २४ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २९२ । च० बह्वीर्यं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । मन्त्रेश्वरं नमस्कृत्य शैलजा गणनायकं ।

गुरुश्च परमात्मानं भयसंसारतारणं ॥

श्रोदेवुवाच । देवदेव महादेव कृपां कृत्वा समोपरि ।

सर्वसिद्धिकरं ज्ञानं कथयस्व महाप्रभो ॥

कथं ब्रह्माण्डमुत्पन्नं कथं वा परिवर्तते ।

कथं विलीयते देव वद ब्रह्माण्डनिर्णयम् ॥

समाप्तिवा० । चिन्तयेत्परमात्मानं यो वदेत्स भविष्यति ।

इति श्रीशिवोत्तमसंवादे नवप्रकरणान्वितपवनविजयः समाप्तः ।

विषयः । दक्षिणवामनासारन्ध्रविनिर्गतवायोर्बुधवृश्चरोगादिकतिपयकायपु शुभाशुभफल-प्रदत्वकथनं ।

No. CCCCLXXXVI.

Mātrikā-jaganmaṅgala-kavacha. A charm bearing the name of *Mātrikā*, a form of *Durgā*. This work professes to be an extract from the *Chintāmaṇi Tantra*.

४८६ । मातृकाजगन्मङ्गलकवचं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२६ । अ० वहीयं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । श्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्चं । ईश्वर उवाच । शृणु कमलपत्राक्षि मातृकां ब्रह्मरूपिणीं ।

समाप्तिवा० । स एव धन्यो यस्यार्थे महेशो ज्यमानसः ॥

इति चिन्तामणितन्त्रे देवीश्वरसंवादे मातृकाश्रीजगन्मङ्गलं नाम कवचं समाप्तं ।

विषयः । मातृकाकवचतद्धारणप्रशंसादिकथनं ।

No. CCCCLXXXVII.

Grantha-saṅgraha. This is another exemplar of No. CCCXXVII., but it includes seven chapters, and not six as the latter, substituting the last in the place of the Bengali maxims of Khaná. Contents: 1st, horoscopic calculation of the life of an infant; 2nd, influence of certain conjunctions of planets and stars at the birth of a child on the life of its mother; 3rd, ditto ditto on the life of its father; 4th, calculations for ascertaining the sex of a person from his horoscope; 5th and 6th, effect of the planets according to their positions on the prospects of a child; 7th, fatal conjunctions.

The work professes to be a compilation by Prajapati Dása, a Vadya by caste, from the *Varaha Sutra* and other leading works on astrology.

४८७ । ग्रन्थसङ्ग्रहः ।

ग्रन्थकारः प्रजापतिदासः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १० । पङ्क्ति० ६-७ । श्लो० २२५ । अ० वहीयं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । श्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्चं । इष्टदेवं नमस्कृत्य गोपालं कुलदैवतं ।

श्रीप्रजापतिदासेन क्रियतेग्रन्थसङ्ग्रहः ॥

नवग्रहाग्रमस्कृत्य देवीं सरस्वतीं तथा ।

प्रणिपत्य गुहं किञ्चिज् ज्योतिष्येत्यो निगद्यते ॥

सदैवोर्ध्वं कुले जातः परिवारः ह्यतो भया ।

ज्योतिर्वित्तु च सर्वेषु ब्राह्मणेषु विशेषतः ॥

वराहकृतस्त्रवेण यत्किञ्चित् क्रियते मया ।
ज्योतिर्विद्ः प्रपश्यन्नु यद्वाणां सुविचारकाः ॥
पञ्चस्वराभिधानञ्च ग्रन्थं निदानसंश्रयम् ।
किञ्चिदुद्देशगम्यञ्च स्वल्पं वक्ष्यामि श्राव्यतम् ॥
ज्योतिर्विद्भिः पुरा सर्वैः कृतो निर्णयविस्तरः ।
तन्वादिव्ययपर्यन्तं राशिचक्रे व्यवस्थितम् ॥
धर्मकर्मसुखं दुःखं मूर्त्यादिस्तुतबान्धवम् ।
तद्ग बुध्वा कुमतयो वस्त्रायन्ति यथातथा ॥
अपास्य मरणं जीवं चाक्षयन्ति (?) शुभाशुभम् ।
मरिष्यति यदा देवात् को भोक्ष्यति शुभाशुभम् ॥

समाप्तिवा० । आयुर्दायं तथारिष्टं यदुक्तं ग्रन्थसङ्ग्रहे ।
पापदण्डे भवेद्रिष्टं शुभदण्डे शुभप्रदः ॥
इति सप्तमोऽध्यायः । समाप्तोऽर्थं ग्रन्थः ।

विषयः । अथ सप्ताध्यायाः सन्ति । तत्र १ मे, पताकीचक्रविचारानुसारेण शिशुरिष्टिकथ-
नादि । २ ये, शिशुप्रसवकाले स्थानविशेषस्थितग्रहविशेषानुसारेण माढरिष्टि-
कथनं । ३ ये, तन्वादिभावविशेषस्थितग्रहविशेषानुसारेण पिढरिष्टिकथनं ।
४ ये उत्पन्नस्य जन्तोः स्त्रीपुंनपुंसकादिज्ञानप्रकारः । ५ मे, ६ ठे, तन्वादिभाव-
स्थितरव्यादिग्रहशुभाशुभफलोक्तिः । ७ मे, मृत्युयोगविचारः ।

No. CCCCLXXXVIII.

Prasna-kaumudī. A manual of foretelling, or ready means of cal-
culating replies to recondite questions. By Vibhākara Acharīya.

४८८ । प्रश्नकौमुदी ।

ग्रन्थकारः विभाकराचार्यः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २४५ । अ० वृत्तीयं
आ० तुलुटकागजः । का०—? । श्ला० भारतवर्षीयगवर्णमेषः ।

प्रा० वाक्यं । शक्त्या युक्तं प्रणम्यादौ शिवं सन्तोषतः सतां ।

श्रीमान् विभाकराचार्यः करोति प्रश्नकौमुदीं ॥

प्रश्नयेन्मैनिनः सर्वं सन्नाः सर्वगुणान्विताः ।

शिवशक्तिप्रमाणेन प्रश्नं वक्तुं समोद्यमः ॥

समाप्तिवा०। एवं कृते विधानेन धनलाभो भविष्यति ॥

इति प्रश्नकौमुद्यां धनोद्धारो नाम द्वादशोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । धातुमूलजीवघटितविविधप्रश्नगणनाप्रकारकथनं ।

No. CCCCLXXXIX.

Jyotih-sāgara-sāra. Judicial astrology, by Mathures'a. Contents: 1, conjunctions of the *tithis* or ages of the moon, days of the week, and the constellations; 2, the duration of the influence of each of the planets on human life, and its effects; 3-5, calculation of auspicious conjunctions of planets and stars for marriage, first entrance of a bride into her husband's house, ceremonies during conception, birth, first eating of rice, and other domestic observances. I. O. 1052.

४८८ । ज्योतिःसागरसारः ।

ग्रन्थकारः मधुरेशः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनञ्च । प० १० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ५२५ । अ० वल्लीयं ।

आ० तुल्यदकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णसेप्टः ।

प्रा० वाक्यं । ज्योतिःसागरसारे नत्वा लोकानुपदकारिणं ।

ज्योतिःसागरसारोऽर्थे मधुरेणैव रच्यते ॥

समाप्तिवा० । अन्यदन्यत्र विज्ञेयं नोक्तं ग्रन्थस्य गौरवान् ।

इति ज्योतिःसागरसारोऽर्थे पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः ॥

विषयः । अत्र पञ्चाध्यायाः सन्ति । तत्र १ मे, तिथिवारनक्षत्रयोगजाततत्त्वयोगकथनम् ।

२ ये, राशिभोग-कालशुद्ध्यादिकथनं । तृतीयपञ्चमयोर्मध्ये विवाहवध्यागमनग-

र्भाधानपञ्चास्यतजातकाद्विप्रशानादिविविधकर्णैः शुभमुक्ततादिनिरूपणं । अत्र

तृतीयचतुर्थोऽध्यायनामोऽष्टो नास्ति ।

No. CCCCXC.

Chandronmilana. An astrological miscellany compiled from various works, but principally from the following five Tantras, viz. *Rudra-yāmala*, *Brahma-yāmala*, *Vishnu-yāmala*, *Uṇḍa-yāmala*, and *Budha-yāmala*, as also the *Adichūddamani*, a work said to have been compiled by the chief of the Jainas, that is, Jina himself. It contains directions for and the mode of foretelling the past, the present, and the future; loss, gain and success in warfare; accidental death; attainment of wealth; human

thoughts; the contents of a closed fist; hidden property; empty receptacles; the names of thieves and those of their villages; nights, figures and dates; assaults on forts; famine; the measure of rain during the rainy season; overthrow of kings; revolutions; the sites for tanks, wells, fountains and gardens; the locale of fish; merits of horses, elephants and other animals; trade, sale and purchase; the councils of kings ***; the transition to heaven or hell after death; in short all and everything that exists in the three regions of the universe, and occurring among men, gods and titans. *Index Of.* 854.

४८० । चन्द्रोन्मीलनं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । पं० १८ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४८५ । अ० वक्तव्यं ।

आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्वा० भारतवर्षीयग्रन्थमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । नमस्कृत्य गणाधीशं विश्वरूपं त्रिलोकेशम् ।

ब्रह्मविष्णू तथा शुद्धं सर्वरूपां सरस्वतीं ॥

स्वरसङ्घा गणाः सर्वाः (?) अनिलं स्वर्यचन्द्रको ।

प्रथिव्यां पञ्चभूतानि स्मरेन्महिषमर्दिनीम् ॥

सप्तार्द्धपीठदेवांश्च चतुःपष्टिष्व योगिनीम् ।

नमस्कृत्य मया सर्वं दर्शनाद्गुह्यभाषितं ॥

जामलं ब्रह्मरूपस्य विष्णोर्जामलमेव च ।

उमाया जामलं ज्ञानं पञ्चमं बुधजामलम् ॥

आदिचूडामणेः सारं स्वयं जैनेन्द्रभाषितम् ।

तच्च दृष्टं मया ज्ञानं ग्रन्थभेदमनेकधा ॥

सारान् सारतरं ज्ञानं क्षीरे सर्पिर्यथा स्थितम् ।

समुद्रस्य यथा रत्नं पुण्यमध्ये यथा मधु ॥

पापाणां निःकृतं सर्वं शिरणादि यथाक्रमम् ।

तथैव सर्वशास्त्राणां सारभूतं मया कृतम् ॥

दृष्ट्वा शास्त्राण्यनेकानि कोटिभेदशतानि च ।

तेन दृष्टेन शास्त्रेण चन्द्रोन्मीलनभाषितम् ॥

अतीतानागतस्यैव वर्तमानं शुभाशुभम् ।

लामो जामिर्जयो दुहे अपस्त्युर्धनागमः ॥

मनोमये च याचिन्ना मुष्टिभेदमनेकधा ।

लुकिश्च द्रव्यशून्यश्च (?) ग्रामनाम च तत्स्वरं ॥

निशाभोगं तथा ज्ञेयं सङ्ख्या च दिनमेव च ।
 कोटभङ्गश्च दुर्भिक्षं प्रादृषि जलदागमम् ॥
 इवभङ्गं नरेन्द्राणां राष्ट्रभङ्गस्य लक्षणम् ।
 वापीकूपजलोद्देशसुधानं मत्स्यमन्दिरम् ॥
 द्विपतं पट्टिसङ्गमर्धकाण्डस्य (?) लक्षणम् ।
 गजादिसर्वनक्षत्रं (?) वाणिज्यं ऋषयिष्ठयं ॥
 परोक्षमन्त्रो भूपानां पाचखण्डश्च मुद्रितं (?) ।
 परधी रमते यव जीवस्यमुपेक्षया ॥
 लपस्य सन्धियुक्तस्य उद्वलं नष्टञ्च जातकम् ।
 ज्ञातव्यं भूमिभागश्च सकलं निष्फलानि च ॥
 मृतेपि गम्यते यव मोक्षश्च नरकानि च ।
 अन्यथा विषु लोकेषु वर्तते सुरदानवैः ॥
 उद्धृतञ्च मया ज्ञानं ज्ञातव्यं सचराचरं ।
 इति चन्द्रोन्मीलने तत्त्वसम्बन्धः प्रथमप्रकरणम् ॥
 अतः परं प्रवक्ष्यामि वर्णवर्गं यथाविधि ।
 एकैकस्य यथाभेदं कथयामि नर्सशयः ॥ इत्यादि ।
 समाप्तिवा० । बुद्धिधंशो प्रजायेत ज्ञानं नैव स्फुटे (?) भवेत् ।
 एतैर्दौर्बिर्निर्मुक्तिं कठिनो मूर्खि सञ्जयेत ॥
 इति चन्द्रोन्मीलनं समाप्तं ॥
 विषयः । वक्तव्यविषयप्रतिज्ञाप्रज्ञाचरनिर्णयातीतानागतवर्तमानलाभालाभजयाजयधातुमूल-
 जीवादिविषयकप्रश्नग्रन्थनाविवरणं ।

No. CCCCXCI.

Chhândogya-bhâshya. A commentary on the first two chapters of the Chhândogya Brâhmaṇa of the Sâma Veda, in the order in which they have been quoted by Bhavadeva in his *Das'akarma paddhati*. The mantras refer principally to the marriage ceremony. Sâyaṇa Âchârya is said to have commented upon this portion of the Brahmana; but the introductory verses which generally precede his works are here wanting, and the last two or three folia of the MS. being missing, it is difficult to make out the author. The last eight chapters of the Brâhmaṇa, constitute the Chhândogya Upanishad.

४८१। खान्दोग्यभाष्यं।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १०। पङ्क्ति० ६। श्लो० ८५०। अ० वहीय। आ० तुलुटकागजः। का०—?। स्था० कलिकातास्था एसियाटिक् सोसाइटी।

प्रा० वाक्यं। शङ्कराय नमस्तस्मै भक्तानां यत्प्रसादतः।

सूक्ष्मान्तर्हितदूरस्था भावा भान्ति यथाग्रतः॥

स्यागुरिव भारद्वाजः किलाद्रुदधीस्त्र वेदं (?)।

न विजानाति योर्थं तच्च न न्यतनकिमेति (?)॥

अतो मन्त्रार्थज्ञाने यतितव्यम्। इत्यादि।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं।

विषयः। वैदिकमन्त्रार्थविवरणं।

No. CCCCXCII.

Padārtha-dharma-saṅgraha. A Vaisheshika treatise on matter and its attributes. Anonymous.

४८२। पदार्थधर्मसङ्ग्रहः।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं। प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १०। पङ्क्ति० ५। श्लो० १२५। अ० वहीय। आ० तुलुटकागजः। का०—?। स्था० भारतवर्षीयगवर्णसेण्टः।

प्रा० वाक्यं। प्रणम्य चेतुसीश्वरं मुनिं कणादमन्वतः।

पदार्थधर्मसङ्ग्रहः प्रवक्ष्यते सचोदयः॥

द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमाधानां पदार्थानां साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां तत्त्वज्ञानं निः-

श्रेयसहेतुः। तच्चेश्वरदेशनाभिव्यक्तादर्मादेव।

अथ के ते द्रव्यादयः पदार्थाः, किञ्च तेषां साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति।

समाप्तिवा०। खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं।

विषयः। द्रव्यादिषट्पदार्थसाधर्म्यवैधर्म्यविवरणं।

No. CCCCXCIII.

Vyācsthārnava. Judicial astrology, principally devoted to the ascertainment of auspicious and inauspicious stellar conjunctions for civil undertakings. By Raghunātha Śāryabhauma. I. O. 638.

४८३ । व्यवस्थाएव ।

ग्रन्थकारः रघुनाथसार्वभौमः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । पं० ४३ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १८०० । अ० वङ्गोयं । आ० तुलुट-
कामजः । का० श्लोकाब्दाः १५१९ । श्ला० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । नत्वा श्रीरघुनाथ ईश्वरपदभोजं गुरुंश्चादरान्
मन्वादिस्मृतिसङ्ग्रहार्थमवधार्याचार्यवाक्येन च ।
बालानां पठुताविधायकमनुं स्मार्तव्यस्वार्णवं
रायश्रीयुतराघवस्य नृपतेरादेशतो निर्ममे ॥
तिथिसङ्क्रान्त्यग्रेचेष्टु द्रव्यशुद्धाधिकारिणः ।
प्रायश्चित्तोद्वाहदायेष्वपि वाच्येन निर्णयः ॥ तत्रादौ तिथिव्यवस्था ।

समाप्तिवा० । शक्तेः प्रिमङ्गलहरास्यकलानिधाने
श्रीराघवावनिपतेर्बुधवत्परस्य ।
प्रोत्यर्थमाशु रचितोर्णव एष दाय-
भागव्यवस्थितिमयोष्टम उत्तरार्द्धः ॥
इति सकलहितार्थं वन्द्यावशावतंसः
छतवसतिरमुष्मिन् विद्युतोत्तासमाजे ।
सकलमुनिमते यं निर्ममे सार्वभौमः
स खलु रश्मिरवन्धो ग्रन्थराजः समाप्तः ॥

विषयः । तिथि-सङ्कोर्णशौच-द्रव्यशुद्धि-प्रायश्चित्त-विवाह-दायभागदीनां व्यवस्था ।

No. CCCCXCIV.

Deitīyādi-vyutpattivāda. A Nyāya treatise on the theory and effect
of declensions. By Gadādhara Kṣhāryya. I. O. 963.

४८४ । द्वितीयादिव्युत्पत्तिवादः ।

ग्रन्थकारः गदाधरभट्टाचार्यः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं । पं० ३९ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २१८४ । अ० वङ्गोयं । आ० तुलुट-
कामजः । का०—? । श्ला० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अनुमित्यर्थरूपातु योगे विधेयत्वं विधेयित्वं वा द्वितीयार्थः ।
समाप्तिवा० । देवतात्वलाभेपि मन्त्रलिङ्गकविषयबाधकतर्कादिसापेक्षतया सुतरां वल्लतेति समा-
प्तायं व्युत्पत्तिविचारः ।

विषयः । विभक्त्यर्थदिविवरणं ।

Anumiti-Rahasya. A commentary on a portion of the *Chintāmaṇi* of Gaṅgeśa Upādhyāya on inference. By Mathurānātha Tarkavāgīśa.

This and the following ten codices are parts of an elaborate and highly esteemed commentary on the great work of Gaṅgeśa Upādhyāya on the totality of the Nyāya doctrine. The entire work is usually known under the name of *Mathurānāthī*, or *Māthurī*, from the name of its author, but from such passages in the section on *Pakṣatā* as “*asmatkṛita-siddhānta-rahasye*,” “*asmatkṛita-pūva-paksha-rahasye*” &c., and the use of the word *Rahasya* in the colophons of the MSS. I believe it originally bore the name of *Rahasya* or *Maṇirahasya* or *Chintāmaṇi-Rahasya*, in the same way in which the commentary of Raghunātha Śiromaṇi on the *Chintāmaṇi* is named, *Chintāmaṇi-dādhiti*, *Maṇididhiti*, *Didhiti*, or *Śiromaṇi*, the last being the most common. Dr. Hall notices the whole work under the name of *Mathurānāthī*. (*Contributions*, p. 29.) The usual abbreviation of the name is म. त.

The original text of Gaṅgeśa Upādhyāya, who lived about seven centuries ago in Tirhoot, (Mithila), bears the title of *Tattvachintāmaṇi*, but it is generally known and quoted under the name of *Chintāmaṇi* or simply *Maṇi*. It is divided into four books, the *Prataḥkṣya-khaṇḍa*, perception, *Anumāna-khaṇḍa*, inference, *Upamāna-khaṇḍa*, comparison, and *Sabda-khaṇḍa*, affirmation. Of these, the second was printed in Calcutta, in 1848, and MSS. of the first and the fourth are available in the Calcutta Sanskrita College Library. The Asiatic Society's Library has a codex of the fourth, and the third has been met with in the late Rājā Rādhākānta Bahādur's Collection. The Bodleian has the first, (Aufrecht's MS. 584), and the Berlin Library the second (Nos. 651-2). The Benares College codex noted by Dr. Hall is probably complete (*Contributions*, 28). The work forms the text book of the Bengal School of the Naiyāyikas, and has been most extensively commented upon. The oldest commentary extant bears the name of *Maṇyāloka* or simply *A'loka*. (No. DXVI.) Its author, Jayadhara Tarkālaṅkāra Miśra was a native of Tirhut, and lived about five centuries ago. He bore the title of Pakṣadhara, from the circumstance, it is said, of his having been able to maintain by argument whatever side of a question he undertook to defend; but others say that the title is due to the power he had of retaining in his memory for a fortnight whatever he once heard. According to Dr. Hall, it proceeded

from his habit of reading logic only once every fortnight. He is sometimes, but erroneously, called Jayadeva, and more erroneously identified with the author of the *Gīta Govinda*, who lived in the district of Bankurah between six and seven hundred years ago. Vāsudeva Sārvabhauma of Nadiā was a pupil of Pakshadhara. He wrote a commentary on some parts of the *Chintāmaṇi* which bore the title of *Sārvabhauma Nirukti*, but it probably was superseded by the work of his pupil Raghunātha S'īromaṇi, who is said to have studied for a time with Pakshadhara also, and was a contemporary of Raghunandana, the author of the twenty-eight Tattvas. He commented on the first two books only, and of these the second occurs in the Bodleian (Nos. 587, 588, 589), the Berlin (No. 650), and other collections. A fragment of the first exists in the Calcutta Sanskrit College Library. The most apt pupil of Raghunātha was S'rīrāma Tarkālaṅkāra, but the professor neglected him and encouraged another, a dunce, in his stead. The tradition runs that S'rīrāma was very much hurt at this, and at his death bed earnestly requested his son Mathurānātha Tarkavāgis'a, then a youth of 19 years of age, to avenge the insult, by writing a commentary on the *Chintāmaṇi* which should supersede the work of his preceptor. Mathurānātha, though well versed in Sanskrit at the time, was not proficient in the Nyāya, and the best teacher accessible to him being Raghunātha, he became his pupil, and as he read on, he compiled notes on the *Didhiti* which are still extant. Those notes, however, are not held in so much esteem as the scholia on that work by Jagadīś'a (vide No. DVII). Gadādhara's notes are likewise said to be superior to them. The exercise, however, qualified Mathurānātha for a longer and more comprehensive work in which he commented on all the four books of the *Chintāmaṇi*, and indulged in a sarcasm against his tutor by describing him as one who knew only up to a semblance of a reason: *jānanti kechit hetvābhāsāntam*, thereby redeeming the pledge he had given to his father. His work is generally acknowledged to be more lucid and successful than that of his tutor; but a complete copy of it has not yet been met with. The fragments here noticed are portions of the second book; other fragments are available in the Library of the Calcutta Sanskrit College. It is said that complete copies may be had at Navadvīpa. A scholia on the *Guṇa-prakāś'a*, the *Guṇa-prakāś'a-vivṛiti* is the only other work (Calcutta Sanskrit College Library, No. 451) of his that has come to my notice.—The India Office MSS. Nos. 3062, 786, 282 and 108 are said to be commen-

taries on the *Chintāmaṇi*, but I have no means of ascertaining the names of their authors.

४८५ । अनुमितिर्हस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० ८ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १२५ । अ० वक्ष्येयं । आ० तुलट-
कागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयग्रन्थमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । न्यायानुधिष्ठितमेतुं हेतुं श्रीरामसखिलसम्पत्तेः ।

ततः त्रिभुवनगीतं तर्कालङ्कारमादराद्गत्वा ॥

श्रीमता मथुरानाथतर्कवागीशधीमता ।

विशदीकृत्य दर्शने द्वितीयमणिफट्टिकाः ॥

समाप्तिवा० । छण्डितत्वात् परिस्माप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । अनुमितिलक्षणार्थविचारः ।

No. CCCCXCVI.

Vyāptipañchaka-Rahasya. A commentary on a portion of the *Chin-tāmaṇi* of Gaṅgeś'a Upādhyāya on the five characteristics of logical relation of the major term. By Mathurānātha Tarkavāgīś'a.

४८६ । व्याप्तिपञ्चकरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १६५ । अ० वक्ष्येयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयग्रन्थमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । अनुमानप्रामाण्यं निरूप्य व्याप्तिस्वरूपनिरूपणमारभते नन्वित्यादिना ।

समाप्तिवा० । तृतीये साध्यवत्प्रतियोगिकान्योन्याभावमावस्य लक्षणघटकले चालनीन्यायेनान्यो-
न्याभावमादाय नानाधिकरणसाध्यके बहिर्मान् धूमादित्यादावव्याप्तिरित्यपि बोध्यं ।

विषयः । व्याप्तिपञ्चकार्थविचारः ।

No. CCCCXCVII.

Sīṅha-vyāghra Rahasya. A commentary on the section of the *Chin-tāmaṇi* entitled "the lion and the tiger" or the two most important characteristics of the major term. These two are in addition to the five noticed in the preceding treatise. By Mathurānātha Tarkavāgīś'a.

४६७ । सिंहव्याघ्ररहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः परिग्रहं । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८२ । अ० वङ्गीयं । आ० तुलुट-
कामजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेदः ।

प्रा० वाक्यं । नापीति । साध्यासामानाधिकरणं न साध्याधिकरणवृत्तिभावात् ।

समाप्तिवा० । केवलान्वयिनि न प्रसिद्धत्यवाच्च यत्किञ्चिदिति । शेषं पूर्ववदित्याहुः ।

विषयः । व्याप्तिरूपणार्थविचारः ।

No. CCCCXCVIII.

Vyadhikarāṇa-dharmāvachchhinnābhāva Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi* on the pervading notion of the major term. By Mathurānātha Tarkavāgīś'a.

४६८ । व्यधिकरणधर्मावच्छिन्नाभावरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः परिग्रहं । प० ५ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २१० । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलुटकामजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेदः ।

प्रा० वाक्यं । व्यधिकरणधर्मावच्छिन्नप्रतियोगिताकाभाववादिनोन्वयाख्यात्यनङ्गीकारिणः सेन्द्र-
हस्य मतमादाय साध्याभाववदवृत्तिलमिति प्रथमरूपेण केवलान्वयिसाध्यकाव्याप्ति-
मुद्धरति अथेति ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । व्याप्तिरूपणार्थविचारः ।

No. CCCCXCIX.

Sāmānyābhāva Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi* which treats of the defects of the major term. By Mathurānātha Tarkavāgīś'a.

४६९ । सामान्याभावरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः ग्रहं प्राचीनञ्च । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ८८ । अ० वङ्गीयं । आ०
तुलुटकामजः । का० शकाब्दाः १६९० । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेदः ।

प्रा० वाक्यं । वज्रिमान् धूमादित्यव पूर्वपक्षग्रन्थोक्तामव्याप्तिमुद्धरति अन्यनिष्ठेति ।

समाप्तिवा० विशेषमस्मत्कृतसिद्धान्तरहस्येऽनुसन्धेयं ।

इति सामान्याभावरहस्यं समाप्तं ॥

विषयः । वज्रिनांस्त्रीत्यादिप्रतीतिसिद्धस्य वज्रिलादिसामान्यधर्मावधिद्राभावस्य युक्तिः ।

No. D.

Viśeshavyāpti Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi* on the universality of the major term. By Mathuranātha Tarkavāgīś'a.

५०० । विशेषव्याप्तिरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १३ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ५०९ । अ० वज्रीयं । आ० तुल्लटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । यदेत्यादि । स्वपदं हेत्वभिमतपरं । कपिसंयोगो एतद्दृष्टत्वादित्यादावव्याप्तिवारणाय प्रतियोगिव्यधिकरणेति ।

समाप्तिवा० । योगार्थोपेक्षयेतस्य गुणत्वादिति दिक् ।

विषयः । तत्तत्साध्यनिरूपिता व्याप्तिः, तत्तज्ज्ञेताविति विशेषव्याप्तिविचारः ।

No. DI.

Vyāptigrāhopāya Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi*, on the means of apprehending the major term, or the comprehending intellect. By Mathurānātha Tarkavāgīś'a.

५०१ । व्याप्तिग्रहोपायरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० ९ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ४०८ । अ० वज्रीयं । आ० तुल्लटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । व्याप्तिस्वरूपं निरूप्य परमतनिराकरणपूर्वकं स्वमतेन तद्ग्रहोपायमभिधातुं प्रथमं प्रभाकरमतमुपदर्शयति सेयमित्यादिना सैवमित्यन्तेन ।

समाप्तिवा० । तर्कं विनैव व्याप्तिग्रहसर्कजनकः ।

विषयः । साध्यसाधनसहचारभूयोदर्शनानां व्याप्तिप्रत्यक्षकरणत्वनिरासः ।

No. DII.

Tarka Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi* on logical discussion. By Mathurānātha Tarkavāgīśa.

५०२ । तर्करहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः ग्राह्यं प्राचीनञ्च । प० ६ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० २४६ । अ० वल्लीयं । आ०

तुल्यटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेदः ।

प्रा० वाक्यं । यत्तर्कविघटकशङ्कासामान्यं तर्कभावातिरिक्तकारणप्रतियोगिकाभावादेव पूर्व-
नावतरति तं तर्कमाह तथाहीति ।

समाप्तिवा० । व्यभिचारसंशयसामग्रीसत्त्वेन न तत्र व्याप्तिनिश्चयः ।

विषयः । व्यभिचारशङ्कानिरासः ।

No. DIII.

Vyāptyanugama Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi* on the perception of the major term. By Mathurānātha Tarkavāgīśa.

५०३ । व्याप्यनुगमरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्रायः ग्राह्यं प्राचीनञ्च । प० २ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १०० । अ० वल्लीयं । आ०

तुल्यटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णभेदः ।

प्रा० वाक्यं । ननूक्तव्याप्तिज्ञानं समुच्चयेन न हेतुरसम्भवात् न प्रत्येकमननुगमात् कस्यचि-
देव ज्ञानं तद्येत्येव तु गमकाभाव इत्यत आह उक्तेति ।

समाप्तिवा० । अनयोरेति, साध्याभाववदट्टितिलसमानाधिकरण्यात्याभावाप्रतियोगिसाध्यसामा-
नाधिकरणयोरित्यर्थः ।

विषयः । व्याप्तिनामनुगतरूपकथनं ।

No. DIV.

Sāmānyalakṣhaṇā Rahasya. A commentary on the section of the *Chintāmaṇi* on ideas. By Mathurānātha Tarkavāgīśa.

५०४ । सामान्यलक्षणरहस्यं ।

ग्रन्थकारः मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० १० । पङ्क्ति० ८ । श्लो० ४०० । अ० वल्लीयं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । प्रसङ्गसङ्ख्या सामान्यलक्षणायाः प्रत्यासत्तित्वं व्यवस्थापयितुमाह व्याप्तिप्रवृत्तेति ।
समाप्तिवा० । घटांशे प्रमेयप्रकारकत्वनिश्चयसत्वेन ततो घटः स इति धीमश्व इति भाव
इति दिक् । इति सामान्यलक्षणारहस्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । अलौकिकसन्निकर्षरूपसामान्यलक्षणायाः कार्यकारणभावादौ ।

No. DV.

Pakṣhatā Rahasya. Commentary on the section of the *Chintāmaṇi* on the subject of the conclusion, or the minor term. By Mathurānātha Tarkavāgīśa.

पू० पू० । पक्षतारहस्यं ।

ग्रन्थकारः । मथुरानाथतर्कवागीशः ।

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ७ । पङ्क्ति० ८ । श्लो० १४२ । अ० वल्लीयं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । उपाधिं निरूप्य पक्षतां निरूपयितुं शिष्यावधानाय प्रतिजानीते व्याप्तिप्रवृत्तेरिति ।
समाप्तिवा० । निर्विकल्पादिकथ्यत्वेभ्यस्तपि स्वीकारात् इत्यास्तां विस्तरः । इति पक्षतारहस्यं ।
विषयः । पक्षतायाः लक्षणादि ।

No. DVI.

Vṛihannārādīya Purāṇa. One of the *Upa or minor Purāṇas*, in which Śaunaka, in reply to the sages assembled at the great hermitage of Naimisāraṇya, discourses on the usual Paurāṇic topics, ancient legends, holy places, sacred pools, means of salvation, various forms of adoration, &c., &c. The work is throughout Vaiṣṇavite in its tendency.

पू० ६ । वृहन्नारदीयपुराणं ।

ग्रन्थकारः—?

विवरणं । प्राचीनं परिशुद्धम् । प० ११६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० २०१७ । अ० वल्लीयं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयमवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । वन्दे वृन्दावनासीनमिन्दिरानन्दमन्दिरं ।

उपेन्द्रं सर्वकारणं परानन्दविदं परं ॥

ब्रह्मविष्णुमहेशाद्या यस्यांशा लोकपालकाः ।
 तमादिदेवं चिद्रूपं विशुद्धं परमं भजे ॥
 कृत उवाच । शैलकाया महात्मान ऋषयो ब्रह्मवादिनः ।
 नैमिषाख्ये महापुण्ये तपस्तेषुर्मनुजवः ॥
 जितेन्द्रिया जिताक्षराः सन्तः सत्यपरायणाः ।
 जपन्तः परया भक्त्या विष्णुमाद्यं जगद्गुरुम् ॥
 चर्चोषाः सर्वधर्मज्ञा लोकानुग्रहतत्पराः ।
 निर्ममा निरञ्जकाराः परेश्वरतमानसाः ॥
 अक्षकामादिष्ठजिनाः शमादिगुणसम्पन्नाः ।
 कृष्णाजिनोत्तरीयास्ते जटिला ब्रह्मचारिणः ॥
 गृह्यन्तः परमं ब्रह्म जगच्चक्षुःसमोजसः ।
 सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञास्त्रिभिर्महाकानने ॥
 यज्ञैर्यज्ञपतिं केचित् ज्ञानैर्ज्ञानात्मकं परे ।
 केचित् परमया भक्त्या नारायणमपूजयन् ॥
 एकदा ते महात्मानः समाजं चक्रुस्तमं ।
 धर्मार्थकाममोक्षाणामुपायं ज्ञातुमिच्छवः ॥
 कानि क्षेवाणि पुण्यानि कानि तीर्थानि भूतले ।
 कथं वा लभ्यन्ते मुक्तिर्दृष्टां तापार्तंचेतसाम् ॥
 कथं हरौ मनुष्याणां भक्तिरव्यभिचारिणी ।
 केन सिद्ध्येत च फलं कर्मणस्त्रिविधात्मनः ॥
 इत्येवं प्रष्टुमात्मानमुद्यतान् प्रेक्ष्य शैलकः ।
 प्राञ्जलिर्वाक्यमाद्येदं विनयावनतः सुधीः ॥
 शैलक उवाच । तं शृण्वन् सुखासीनं नैमिषारण्यवासिनः ।
 ऋषय ऊचुः । वयमतिथयः प्राप्ता आतिथेयोसि सुव्रत ॥
 ज्ञातस्त्वोपचारेण पूजयास्मान्यथाविधि ।
 दिवौकसे हि जीवन्ति पीला चन्द्रकलावृतम् ॥
 ज्ञानावृतं तु पिवन्ति परैरन्यैश्च निःसृतं ।
 येनेदमखिलं जातं यदाधारं यदात्मकं ॥
 यस्मिन् प्रतिष्ठितं तमे यस्मिन् वा लयमेत्यति ।
 केन विष्णुः प्रसन्नः स्यात् स कथं पूज्यते नरैः ॥
 कथं वर्णाश्रमाचारव्यातिथेः पूजनं कथम् ।

सफलं स्यात् कथं कर्म मोक्षोपायः कथं स्थणाम् ॥

भक्त्या किं प्राप्यते पुष्पिलया भक्तिश्च कीदृशी ।

वद स्तुत मुनिश्रेष्ठ सर्वमेतदभेदतः ॥

समाप्तिवा० । एतत्पुराणश्रवणमिच्छामुच सुखप्रदम् ।

ते सुखं पापनिर्मुक्ता यास्यन्ति परमां गतिम् ॥

वदतां शृण्वतां सद्यः सर्वपापप्रणामनम् ।

सङ्गादा यदि वा मोक्षार्थे शृण्वन्तोदमुत्तमम् ॥

इति वृक्षद्वारदीये ऋषिचिन्ताऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । एतत्पुराणपाठफलं, पुराणश्रवणाधिकारी, पुराणनिन्दकपापं, नारायणस्मरणफलं, मार्कण्डेयस्य नारायणाराधनं, कपिलकद्रुकसगरवंशध्वंशः, उत्तङ्गोपाख्यानं, कलिधर्म-
कथनञ्च ।

No. DVII.

Tarka-Tippant. Scholia on Raghunátha S'íromani's commentary on that portion of the *Chintámani* of Gaṅge'sa Upádhyáya which treats of logical discussion. By Jagadís'a Tarkálañkára Bhaṭṭáchárya. The scholiast lived in Navadvípa four centuries ago, and is held in high esteem as one of the ablest among those who have treated of the Nyáya. The author named his entire work the *Mañidádhítiprakás'iká* in imitation of his *S'abdas'akti prakás'iká*, but it is generally known under the name of *Jágadís'i*, and more commonly the *Tippant*, the usual abbreviation of which is *JA. TI*. A complete codex of the second part of the work in the library of the Calcutta Sanskrit College (No. 442) includes the following sections, viz.: 1, Anumiti; 2, Vyáptipañchaka; 3, Sīñhavyághra; 4, Vyadhikarāṇa-dharmá-vachchhiṇṇá-bháva; 5, Siddhánta-lakshaṇa; 6, Avachchedaka-nirukti; 7, Viś'eshavyápti; 8, Sámányábbháva; 9, Vyáptigrahopáya; 10, Tarka; 11, Vyáptyanugama; 12, Sámánya lahshana; 13, Pakshatá; 14, Parámars'a; 15, Kevalánvayí; 16, Bádha; 17, Asiddhi; 18, Satpratipaksha; 19, Anupasañhári; 20, Sádharāṇa; 21, Avayava; 22, Hetvábháva; 23, Savyabhichári. The following are also well known, Púrvapaksha (after 4) Kevala-vyati-rekí and Anvaya-vyatirekí (after 15). Hall's *Contributions*, pp. 31-35.

५०७ । तर्कटिप्पनी ।

ग्रन्थकारः अगदीशतर्कालङ्कारः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायः शुद्धं । प० १० । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ७२१ । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।
 प्रा० वाक्यं । ननु वज्रै धूमकारणत्वशङ्कानिरासार्थं तर्कानुसरणं यथै धूमकारणत्वस्य क्वचिदपि निर्णये तत्सद्वचरितत्वप्रज्ञाभावादेव वज्रै तत्संशयस्यासम्भवात् ।
 समाप्तिवा० । तथा च करवक्रिसंयोगे च अतोन्द्रियधर्मसमवायित्वे सति अग्नकत्वादित्येवा-
 प्रयोजकं स्वमते बोध्यमिति भावः ॥ इति तर्करचस्यं समाप्तं ।
 विषयः । अग्निचारशङ्कानिरासः ।

No. DVIII.

Vyāptyanugama Tīppant. This is another section of the scholia noticed above. It treats of the perception of the major term. By Jagadīs'a Tarkālaṅkāra.

५०८ । व्याप्त्यनुगमटिप्पनी ।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः ।
 विवरणं । प्राचीनं प्रायः शुद्धं । प० ७ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ८० । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।
 प्रा० वाक्यं । असमानाधिकरणत्वादित्यादिपदेन निष्कृष्टार्थस्य हेतुधिकरणे प्रतियोग्यनधिकरणत्वस्य परिग्रहः । तथापि अन्योन्याभावगमस्याग्निप्रज्ञेपि ।
 समाप्तिवा० । समवायेन उत्तिताद्वयाभावमादाय सत्तावान् संयत्वादित्यादावतिव्याप्तिश्चाह विशेष-
 एतेति ।
 विषयः । व्याप्तीनामनुगतरूपकथनं ।

No. DIX.

Sāmānyābhāva Tīppant. Another chapter of the scholia noticed above. It treats of the defects of the major term. By Jagadīs'a Tarkālaṅkāra.

५०९ । सामान्याभावटिप्पनी ।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः ।
 विवरणं । प्राचीनं प्रायः शुद्धं । प० ७ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० १८७ । अ० वल्लीयं । आ० तुलुटकागजः । का०—? । स्था० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । ननु व्याप्तिनिरूपणप्रस्तावे सामान्याभावव्यवस्थापनमर्थान्तरप्रसक्तमित्युपोद्घातसङ्कल्पा
तदवतारयति नन्विति ।

समाप्तिवा० । अत्र प्रतिबन्धेरनुत्तरत्वमित्यस्वरसः केचिदाडरित्याभ्यां सूचितः । इति सामान्या
भावटिप्पणी समाप्ता ।

विषयः । बह्विधैवास्तीत्यादिप्रतीतिसिद्धस्य बह्विलादिसामान्यधर्मावच्छिन्नप्रतियोगिताकसामा-
न्याभावस्य युक्तिः ।

No. DX.

Sīṅha-vyāghra Tīppanī. Another chapter of the scholia noticed above. It treats of the characteristics of the major term. By Jagadīś'a Tarkālaṅkāra.

५१० । सिंहव्याघ्रटिप्पणी ।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः ।

विवरणं । प्राचीनं प्रायः शुद्धं । प० ५ । पङ्क्ति० ९ । श्लो० ७५ । अ० बह्वीयं । आ०
तुल्यटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । साध्यासामानाधिकरण्यपदस्य साध्यबह्विधैवास्तीत्यर्थकत्वे साध्यवैयधिकरणेत्यादि-
द्वितीयलक्षणेन सह पुनरुक्त्यापत्तिरतो व्याचष्टे साध्यमसमानाधिकरणं यत्नेति ।

समाप्तिवा० । गोलाधिकरणीयकालिकसम्बन्धे विरहाद्वाव्याप्तिरित्यपि निरस्तमिति सङ्क्षेपः ।

विषयः । व्याप्तिरक्षणार्थविवारः ।

No. DXI.

Pakshatā Tīppanī. Another section of the scholia noticed above. It treats of the subject of the conclusion, or the minor term. By Jagadīś'a Tarkālaṅkāra.

५११ । पक्षताटिप्पणी ।

ग्रन्थकारः जगदीशतर्कालङ्कारः ।

विवरणं । प्रायः परिशुद्धं सुग्राह्यं प्रामाण्येण च । प० १६ । पङ्क्ति० ७ । श्लो० १८० । अ०
बह्वीयं । आ० तुल्यटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । अनुमितिलक्षणेति । अनुमितिस्वरूपकार्येत्यर्थः । व्याप्तिज्ञानजन्याया अनुमिते
किमन्यत्कारणमिति ।

समाप्तिवा० । खण्डितम् ।

विषयः । पक्षतालक्षणार्थकथनम् ।

No. DXII.

Tārā-rahasya-crittikā. Directions for the adoration of the goddess Tārā. By S'āṅkara Āchārya, a native of Bengal.

५१२ । तारारहस्यवृत्तिका ।

ग्रन्थकारः शङ्कराचार्यः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १२१ । पङ्क्तिः ६ । श्लो० २५०० । अ० बन्नीयं ।
आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० बाक्यं । भर्जितानन्दमन्त्राणां सर्वदेवशरीरिणी ।

परां वाक्पिणीं वन्दे महानीलसरस्वतीं ॥

समाप्तिवा० । अकारि शङ्करेणैषा वासनातत्त्वबोधिनी ।

इति गौरभूमिवासिमहामहोपाध्याय्यश्रीशङ्कराचार्यविरचिता तारारहस्यवृत्तिका समाप्ता ।

विषयः । तारायाः पूजनादिकथनं ।

No. DXIII.

Kātantravṛitti-ṭīkā, alias *Durgā Ṭīkā*. A gloss, by Durgā Siṅha, on his own exposition of the *Kātantra* a short but highly esteemed set of aphorisms on Sanskrit grammar, by Sarvavarman Āchārya (*Vide* No. CCCXLV). This gloss did not, however, satisfy him, and he compiled a third series of notes under the name of *Chandrikā*.

The exposition of Durgā Siṅha was commented upon by Trilochana Dāsa, whose work in its turn had the honor of a gloss by Susena Āchārya: A work under the name of *Vyākhyāsāra* is said to contain annotations on all the preceding, but none of the last four works has been met with.

५१३ । कातन्त्रवृत्तिटीका वा दुर्गटीका ।

ग्रन्थकारः दुर्गसिंहः ।

विवरणं । प्रायः शुद्धं प्राचीनम् । प० १०८ । पङ्क्तिः ७ । श्लो० ५२४० । अ० बन्नीयं । आ० तुलटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयगवर्णमण्डः ।

प्रा० वाक्यं । धातु । भूप्रभृतयो धातवः विभक्तयः स्यादयस्यादयश्च ।

समाप्तिवा० । यदागमप्रवृत्तं तदिह सुखार्थमिति ।

इति श्रीदुर्गसिंहविरचितायां कातन्त्रट्टिटीकायां नाम्नि चतुष्टये तद्धितः पादः
समाप्तः ।

विषयः । कलापव्याकरणस्य परिष्कारः ।

No. DXIV.

Kātantraparīśiṣṭa. Supplement to the Sanskrit Grammar called *Kalāpa* (No. 345). By Śrīpati Datta.

५१४ । कातन्त्रपरिशिष्टं ।

ग्रन्थकारः श्रीपतिदत्तः ।

विवरणं । प्राचीनं श्रद्धा । प० ११९ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० २९१८ । अ० वृत्तीयं । आ०
तुल्यकागजः । का०—? । श्ला० भारतवर्षीयगवर्णसेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । संसारतिमिरमिहिरं महेशमजसत्तरं हरिं नवा ।

विविधमुनितन्त्रदृष्टं ब्रूयः कातन्त्रपरिशिष्टं ॥

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । कातन्त्रानुक्तसन्धिसुवन्तादिपदसाधनं ।

No. DXV.

Durga-rākyā-prabodha. Annotation on the commentary noticed under No. DXIII. By Kulachandra. The MS. is incomplete.

५१५ । दुर्गवाक्यप्रबोधः ।

ग्रन्थकारः कुलचन्द्रः ।

विवरणं । प्रायः श्रद्धं प्राचीनञ्च । प० ०९ । पङ्क्ति० ४ । श्लो० ०६० । अ० वृत्तीयं । आ०
तालपत्रं । का०—? । श्ला० भारतवर्षीयगवर्णसेष्टः ।

प्रा० वाक्यं । धातु । तत्पुरुषस्योत्तरपदप्रधानत्वात् धातुविशेषिता विभक्तिः स्यादितरेव गम्यते ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । दुर्गसिंहकृतायाः कलापसूत्रवृत्तयोः परिष्कारः ।

No. DXVI.

Siddhāntadīpa. A disquisition on salvation and other Nyāya doctrines. By Mahes'vara Bhaṭṭāchārya.

५१६ । सिद्धान्तदीपः ।

ग्रन्थकारः सचेखरभट्टाचार्यः ।

विवरणं । प्रायः शृङ्गं प्राचीनम् । प० ६१ । पङ्क्ति० ५ । श्लो० ५८० । अ० वल्लीसं । आ०

तुलुटकागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयग्रन्थसंश्लेषः ।

प्रा० वाक्यं । प्रथम्य वचसां देवीं भट्टाचार्यसचेखरः ।

सिद्धान्तदीपं कुरुते न्यायशास्त्रस्य शास्त्रवित् ।

समाप्तिवा० । खण्डितत्वात् परिस्माप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । ज्ञानादिपदार्थनिरूपणं ।

No. DXVII.

S'abda-chintāmanyāloka alias *A'loka*. A commentary on the *S'abda-khaṇḍa* of the *Chintāmaṇi* of Gaṅges'a. By Jayadhara Upādhyāya Tarkachudāmaṇi Miśra. The colophon of the MS. makes the name Jayadeva. It is said that Jayadhara commented on all the four parts of the *Chintāmaṇi*, and his work in its entirety is called *Manyāloka* or *Chintāmaṇi-Prakāśa*. The first name is in common use, but the entire work has not yet been met with. Vide No. 495 and Hall's *Contributions*, 38.

५१७ । शब्दचिन्तामण्यालोकः ।

ग्रन्थकारः जयदेवमिश्रः ।

विवरणं । प्राचीनं शृङ्गम् । प० १२२ । पङ्क्ति० ६ । श्लो० ४९५६ । अ० वल्लीयं । आ० तुलुट-

कागजः । का०—? । स्या० भारतवर्षीयग्रन्थसंश्लेषः ।

प्रा० वाक्यं । न जाने श्रीजाने विचरितुमिह ग्रन्थग्रहणे

समर्थो नैवाद्यौ नधिगमयितुं निर्मितिरपि ।

तथाप्येतावत्यामहमिह विगत्यामपि किल

प्रष्टवो यस्तस्मिंस्तवचरणमेवैव शरणं ॥

समाप्तिवा०। सति प्रमाणभेदेऽनुगमकगवेषणादिति ।

इति श्रीमहामहोपाध्यायतर्कचूडामणिश्रीजयदेवमिश्रप्रकाशितः शब्दचिन्तामण्य-
लोकाः सम्पूर्णः ।

विषयः । शब्दबोधकारणत्वकथनं ।

No. DXVIII.

Smṛiti-chandra. A dissertation, by Bhavadeva Nyáyālaṅkāra, on the various topics of the Smṛiti Śāstra. The MS. is incomplete, and includes only one chapter, that referring to the *S'rāddha*, or offerings to the manes, the *S'rāddhā Kalā* which is treated under thirty-nine different heads. The work is scarce, but of great repute.

५१८। स्मृतिचन्द्रे श्राद्धीकला ।

ग्रन्थकारः भवदेवन्यायालङ्कारः ।

विवरणं । अपरिशुद्धं प्राचीनञ्च । प० ११४ । पङ्क्ति० ७ । ११ । श्लो० ७२ । अ० वहीयं ।
आ० तुल्यतकामजः । का०—? । ख्या० २४ प० चालिसचरकुमारचट्टवल्लिदामाठ
श्रीयुत ईशानचन्द्रचूडामणिः ।

प्रा० वाक्यं । प्रणम्य देवोऽपदारविन्दं सतां कृते श्रीभवदेवशर्म
प्रकाशते श्रीस्मृतिचन्द्रविम्बात् आर्क्षी कलां पञ्चमभागरूपां ।

अथ श्राद्धलक्षणं । तत्र कल्पतरुः ।

पितृनुदिश्य द्रव्यत्यागो ब्राह्मणस्वीकारपर्यन्तं श्राद्धम् ।

देवश्राद्धादौ तु श्राद्धशब्दे गौणः, तत्तुल्यप्राप्त्यर्थे इति ।

समाप्तिवा०। परं ज्योतिर्निषेधस्य न पर्युदासतेति विधिबाधवैयर्थ्याभावादिति शिवं ।

परिसमाप्तिस्त्वं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । अथ १, श्राद्धलक्षणं । २, श्राद्धभेदाः । ३, पार्वणश्राद्धं । ४, श्राद्धदेशाः । ५,
भूस्वामिदानं । ६, निन्दितदेशाः । ७, श्राद्धकालाः । ८, अनित्यश्राद्धकालाः ।
९, अनित्यब्राह्मणः । १०, अनित्यविचारः । ११, अनित्यब्राह्मणाः । १२, निष्कृ-
मणं । १३, कुशमयब्राह्मणकरणे विचारः । १४, श्राद्धदेशः । १५, ब्राह्मणसङ्ख्या ।
१६, श्राद्धेति कर्तव्यता । १७, गणदेवतासङ्ख्या । १८, वस्त्रादीनां ध्यानानि ।
१९, दर्भाः । २०, प्राचीनवीत्यादि । २१, अनुज्ञादि । २२, कुशासनं । २३,

आवाहनं । २४, अर्थः । २५, न्युजीकरणं । २६, गन्धादिदानं । २७, तत्र गन्धा-
दि । २८ धूपदीपौ । २९, वस्त्रम् । ३०, भोजनपात्रादि । ३१, मण्डलकरणादि ।
३२, अग्नौकरणं । ३३, उतशेषप्रतिपत्तिः । ३४, परिवेषणादि । ३५, अन्नोत्सर्ग-
प्रकारः । ३६, गायत्र्यर्थः । ३७, पुण्याख्यानकथनादि । ३८, अन्वयीकरणं ।
३९, पिण्डदानं । इत्यादि ॥

No. DXIX.

Bālakṛishṇāśṭaka. A hymn in praise of the infant Kṛishṇa. By
S'atakarṇa Kchārya.

५१८ । बालकृष्णाष्टकं ।

पन्थकारः शतकरणाचार्यः ।

विवरणं । अपरिग्रहं प्राचीनञ्च । प० २ । पङ्क्ति० १ । ६ । श्लो० ४६ । अ० बङ्गीयं । आ०
तुलुटकागजः । का०—? । स्था० २४ प० चालिसहरकुमारखड्गशिवेरमलि-
निवासी श्रीशुतनवीनचन्द्रभट्टाचार्यः ।

प्रा० वाक्यं । स्मितविकशितवक्त्रं रत्नपाणौ सुवेषुं सुललितमणिहारं बारिजास्यं वदान्यं ।
तदणजलदनीलं चायगोविन्ददृष्टैः (?) परमपूज्यमाद्यं बालकृष्णं नमामि ।

समाप्तिवा० । विविधकृष्णभक्त्या बालकृष्णाष्टकं यः

पठति तरति दुःखं सर्वसौभाग्यसिद्धिं ।

विविधपरमभोगान् प्राप्नुयात् चिन्तितात्म्यं (?)

गमयति परलोकं शाश्वतं सालतश्च ॥

इति शतकरणाचार्यविरचितं बालकृष्णाष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । श्रीकृष्णस्य भाव्यलौलावर्णनं ।

CLASSIFICATION.

- I. VEDA S'ASTRA.
    - a. Sañhitá (hymns).
    - b. Bráhmaṇa (ceremonials).
    - c. Āraṇyaka (do. appropriate for forest-life).
    - d. Upanishad (theology).
    - e. Vaidika (sutras, rituals, phonetics, &c.).
  - II. AITIHASIKA S'ASTRA.
    - a. Itihāsa (history).
    - b. Purāṇa (ancient legends).
  - III. KAVYA S'ASTRA.
    - a. Kāvya (poems).
    - b. Nāṭaka (drama).
    - c. Champú (poetico-prose compositions).
    - d. Kosha (miscellaneous poetical collections).
    - e. Upākshyāna (tales and romances).
  - IV. ABHIDHANA S'ASTRA (lexicography).
  - V. VYAKARAṆA S'ASTRA (grammars).
  - VI. CHHANDAS S'ASTRA (versification).
  - VII. ALANKARA S'ASTRA (rhetoric).
  - VIII. JYOTISA S'ASTRA (astronomy and astrology).
  - IX. SMṚITI S'ASTRA (law, civil and canonical).
  - X. SANGÍTA S'ASTRA (music).
  - XI. SILPA S'ASTRA (art).
  - XII. KAMA S'ASTRA (erotics).
  - XIII. DARŚANA S'ASTRA (philosophy).
    - a. Sāṅkhya (hylotheistic).
    - b. Nyāya (dialectic).
    - c. Vaiśeṣika (physical).
    - d. Mīmāṃsā (ritualistic).
    - e. Vedānta (monotheistic).
    - f. Yoga (theocratic).
    - g. Aparadārśanika (minor systems of philosophy).
  - XIV. BHAKTI S'ASTRA (faith).
  - XV. TANTRA S'ASTRA (mysticism).
  - XVI. VAIDYAKA (medical works).
  - XVII. JAINA S'ASTRA (Jain religion).
  - XVIII. BAUDDHA S'ASTRA (Buddhist religion).
  - XIX. ANIRDISHṬA (miscellaneous).
-

CLASSIFIED

I. VEDIC

I. a. SAÑHITA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.

I. b. BRAHMAṆA.

491	Chhândogya Bhâshya.	..	30	6
-----	---------------------	----	----	---

I. c. ĀRANYAKA.

--	--	--	--	--

I. d. UPANISHAD.

92	Advaita, U.	..	3	9
436	Akshamâlika, U.	..	4	7
93	Alâtas'ânti, U.	..	6	9
39	Amritanâda, U.	..	5	8-15
35	Amritavindu, U.	..	2	5-9
432	Annapûrnâ, U.	..	15	7
101	Aruṇeya, U.	..	1½	9
173	Aruni, U. Dîpikâ.	S'añkarânanda.	8	11
88	Atharvas'ikhâ, U.	..	1	..
55	Atharvas'ira, U. Dîpikâ.	S'añkarânanda.	20	9
87	Atharvas'ira, U.	..	6	10
182	Āsmapurâṇa.	S'añkarânanda.	243	19-20
103	Ātmâ, U.	..	1	9
23	Brahma, U.	..	1	13
168	Brahma, U. Dîpikâ.	S'añkarânanda.	7	11

INDEX.

WORKS.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.

950	B.*	C.Y. paper.†	..	Asiatic Society, Calcutta.
-----	-----	--------------	----	----------------------------

--	--	--	--	--

Upanishad.—Continued.

54	N.†	C. paper.§	..	Bábu Harischandra, Benares.
104	N.	C. paper.	..	Government of India.
120	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
140	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
24	N.	C. paper.	Sm. 1909	Bábu Harischandra, Benares.
350	N.	C. paper.	..	Government of India.
27	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
240	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
20	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
150	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
120	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
12000	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
16	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
210	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.

* Bengáli.

† Country yellow paper.

‡ Nágari.

§ Country paper.

Upanishad.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
96	Brahmavindu, U.	..	2	9
117	Chúlika, U. Dípiká.	Náráyana.	2½	24
86	Chúlika, U.	..	1½	10
42	Chhuriká, U.	..	2	9
37	Chákshusha, U.	..	5	4-5
97	Dhyánavindu, U.	..	2	9
434	Ekákshara, U.	..	2	7
112	Gánapatya Tápaní.	..	6	9
89	Garbha, U.	..	2	10
118	Garbha, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	5	30
33	Garuda, U.	..	4	78
34	Goloka Tápaní.	..	3	9
11	Gopála Tápaní.	..	6	12-13
28	Gopála Tápaní Dípiká.	Náráyana.	21	7-16
31	Gopíchandana, U. Dípiká.	..	4	13-15
111	Gopíchandana, U.	..	2½	9
41	Hañsa, U.	..	1	12-18
169	Hañsa, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	6	11
454	Is'vara Gitá, U.	Vyása.	14	8
105	Jábála, U.	..	2½	9
172	Jábála, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	10	10-11
6	Jívanmukta, U.	Danta.	3	8-9
106	Kaivalya, U.	..	3½	9
108	Kálágnirudra, U.	..	1	9
109	Kṛishṇa, U.	..	1	9
54	Kaivalya, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	5	11-15
40	Mahá, U.	..	2	12-13
95	Nádavindu, U.	...	1	10
170	Náráyana, U. Dípiká.	S'añkaránanda.	2	11
17	Náráyana, U.	...	3	10
94	Nílarudra, U.	...	2	9
433	Nirváṇa, U.	...	2	7
13	Nṛisīṇha Tápaní.	...	13	12-13
24	Nṛisīṇha Tápaní Bháshya.	S'añkara Áchárya	28	14
104	Paramahañsa, U.	...	1½	9

Upanishad.—Continued.

Extent in Ślokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
36	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
990	B.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
24	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
30	N.	C. paper.	S. 1642	Bábu Harischandra, Benares.
17	N.	C. paper.	Sm. 1881	Bábu Harischandra, Benares.
36	N.	C. paper.	Sm. 1879	Bábu Harischandra, Benares.
47	N.	C. paper.	..	Government of India.
120	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
40	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
300	B.	C. paper.	.	Asiatic Society, Calcutta.
50	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
38	N.	C. paper.	Sm. 1909	Bábu Harischandra, Benares.
160	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
1000	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
175	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
85	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
20	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
160	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
445	B.	C. paper.	Sk. 1723	Government of India.
46	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
280	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
17	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
70	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
20	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
40	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
200	B.	C. paper.	..	Ráj Guru, Benares.
22	N.	C. paper.	..	Bábu Harischandra, Benares.
20	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
70	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
26	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
36	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
50	N.	C. paper.	...	Government of Bengal.
500	N.	C. paper.	..	Bábu Sitalaprasád, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
45	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.

Upanishad.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
49	Paramahaṇsa, U. Dīpikā.	Nārāyaṇa.	6	12-16
171	Paramahaṇsa, U. Dīpikā.	San̄karānanda.	13	10
51	Parivrājaka, U.	...	1	10
102	Piṇḍa, U.	...	1	9
90	Prānāgnihotra, U.	...	3	8
114	Rādhikā, U.	...	2½	9
7	Rāma Tāpanī.	...	8	9
100	Sannyāsa, U.	...	2	9
59	Sandhyā, U. Vyākhyā.	...	3	10
146	Sarva, U.	...	4	6-7
50	S'iva, U.	Harihar.	7	8-10
56	S'rīrāmakās'ikā.	Ānandavana.	32	15-20
57	Subāla, U.	...	3	9-10
22	Tejovindu, U.	...	2	13
14	Tripurī, U.	S'aṅkara Āchārya	3	8
91	Vaitathya, U.	...	2½	9
36	Vajrasūchī, U.	S'aṅkara Āchārya	6	6-9
110	Vāsudeva, U.	...	2½	9
27	Vāsudevopanishad-Dīpikā.	Nārāyaṇa.	4	8-16
147	Vṛihajjābāla, U.	...	10	8
12	Vrihannarāyaṇa, U.	...	20	11
2	Vrihadāranyaka Bhāshya.	Sures'vara.	138	12
435	Yājñavalkya, U.	...	3	7
98	Yogas'ikshā, U.	...	1	9
99	Yogatattva, U.	...	1	9

I. e. VAIDIKA.

155	Ādhāna-prayoga.	Trymbak Bhaṭṭa	39	9
121	Adhvara-kāṇḍa.	...	50	8
122	Agnyādhāna-paddhati.	...	72	9-10
133	Amoghānandinī S'ik'shā.	...	3	9
38	Antyeshtī-prayoga.	...	8	10-11
195	Aurdhadehika-paddhati.	Nārāyaṇa Bhaṭṭa	65	9
16	Baudhāyaniya-somaprayoga.	...	174	9

Upanishad.—*Continued.*

Extent in Ślokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
300	B.	C. paper.	Sm. 1626	Rāj Guru, Benares.
380	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
34	B.	C. paper.	...	Rāj Guru, Benares.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bābu Harischandra, Benares.
48	N.	C. paper.	...	Bābu Harischandra, Benares.
24	N.	C. paper.	...	Bābu Harischandra, Benares.
168	N.	C. paper.	...	Bābu Sitalaprasād, Benares.
36	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bābu Harischandra, Benares.
80	B.	C. paper.	...	Rāj Guru, Benares.
46	N.	C. paper.	...	Bābu Harischandra, Benares.
30	B.	C. paper.	...	Rāj Guru, Benares.
1940	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
300	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
23	N.	C. paper.	...	Bābu Sitalaprasād, Benares.
60	N.	C. paper.	...	Bābu Sitalaprasād, Benares.
46	N.	C. paper.	...	Bābu Harischandra, Benares.
100	N.	C. paper.	Sm. 1909	Bābu Harischandra, Benares.
32	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bābu Harischandra, Benares.
74	N.	C. paper.	...	Bābu Harischandra, Benares.
200	N.	C. paper.	...	Bābu Sitalaprasād, Benares.
375	N.	C. paper.	...	Bābu Sitalaprasād, Benares.
4215	N.	C. paper.	Sk. 1216	Paṇḍit Vāmanācharya, Benares.
70	N.	C. paper.	...	Government of India.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bābu Harischandra, Benares.
18	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bābu Harischandra, Benares.

Vaidika.—*Continued.*

1100	N.	C. paper.	Sm. 1810	Asiatic Society, Calcutta.
900	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
3400	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
120	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
...	N.	C. paper.	Sm. 1819	Asiatic Society, Calcutta.
1100	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
3200	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.

Vaidika.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
46	Chayana-paddhati.	Nṛsiṅha.	72	10-11
120	Darsapaurṇamāsa-prāyas-chitta-kārikā.	..	39	10
61	Drāhyāyana-sūtra-tīkā.	Dhanvi Svāmi.	134	11
184	Dvādasāhahotra-prayoga.	..	145	8-10
197	Dvādasāha-prayoga-vṛitti.	..	4½	14-17
4	Gṛihya-smṛiti.	S'āṅkha.	73	11-12
18	Gṛihya-sūtra.	S'āṅkhāyana.	86	9
160	Hiranyakesi-sūtra prayoga ratna.	Mahādeva Somayāji.	51	9-10
113	Kalpa Sūtra.	Mās'aka Āchārya.	68	7
134	Kausiki S'ikshā.	..	5	8-9
8	Līṅgapratishṭhā-vidhi.	..	5	11
132	Lomasi S'ikshā.	Garga Āchārya.	6	7
199	Mahāvṛata-prayoga.	..	2	12-15
135	Manduka S'ikshā.	Manduka.	10	9
136	Nārādīya S'ikshā.	Nārada.	15	9
45	Parva-nīrnaya.	..	20	12-13
200	Pāsukādihotra-prayoga-sūtra	..	22	15-16
198	Paundarika-prayoga.	..	—	4
32	Prāyas'chitta-pradīpa.	..	103	11-12
26	Prayoga-sāra.	Kes'ava Svāmi.	106	14-15
188	Rudra-bhāshya.	Sāyaṇa Āchārya.	27	8-9
187	Rudra-paddhati.	Nārāyaṇa Bhaṭṭa.	62	8-10
9	Sikshā-vivarāṇa.	Sobhākara.	23	13
174	Snāna-paddhati. [drīkā.	Harihara.	18	11-12
165	Srauta-prāyas'chitta-chan-	Viś'vanātha Bhaṭṭa.	54	7-8
186	Subodhīnī.	..	73	13
152	Subodhīnī.	..	190	11
3	Tribhāshya-ratna.	..	153	6-7
273	Vaiś'vādī-mantra-vyākhyā.	..	27	6
107	Vedānūvachana.	..	1	10
151	Vidhyaparādha-prāyas'chitta	..	24	10
161	Vishṇugūḍha.	Vishṇu Upādhyāya.	137	7-10
196	Vrihaspati-sava-prayoga.	Govinda.	2	15-16

Vaidika.—Continued.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1500	N.	C. paper.	Sm. 1577	Asiatic Society, Calcutta.
800	N.	C. paper.	Sk. 1866	Asiatic Society, Calcutta.
..	N.	C. paper.	..	Vámana Áchárya, Benares.
2500	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
180	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
2000	N.	C. paper.	Sm. 1610	Bábu Sítalaprásád, Benares.
1700	N.	C. paper.	Sm. 1774	Bábu Sítalaprásád, Benares.
1100	N.	C. paper.	Sm. 1718	Asiatic Society, Calcutta.
1090	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
80	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
83	N.	C. paper.	Sm. 1825	Bábu Sítalaprásád, Benares.
58	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
76	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
184	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
250	N.	C. paper.	Sm. 1926	Asiatic Society, Calcutta.
950	N.	C. paper.	Sm. 1815	Asiatic Society, Calcutta.
1000	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
5	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
3000	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
4300	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
163	N.	C. paper.	Sm. 1775	Asiatic Society, Calcutta.
1100	N.	C. paper.	Sm. 1838	Asiatic Society, Calcutta.
720	N.	C. paper.	Sm. 1634	Bábu Sítalaprásád, Benares.
470	N.	C. paper.	Sm. 1912	Asiatic Society, Calcutta.
460	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
2629	N.	C. paper.	Sm. 1814	Asiatic Society, Calcutta.
5650	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
2140	N.	C. paper.	Sm. 1643	Bábu Sítalaprásád, Benares.
300	B.	C. paper.	..	Rájá Jatindramohan Tagore Cal.
20	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Harischandra, Benares.
460	N.	C. paper.	Sm. 1866	Asiatic Society, Calcutta.
2200	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.
75	N.	C. paper.	..	Asiatic Society, Calcutta.

II. AITIHAŚIKA

II. a. ITIHĀSA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
403	Dhruvānanda-matavyākhyā.	Gopāla S'armā.	122	10
153	Garga Saṁhitā.	Garga Āchārya.	531	..
156	Itihāsa-samuchchaya.	..	143	8-9
400	Mahāvāṁs'āvali.	Dhruvānanda Miś'ra.	115	6-7
402	Miś'ra.	Miś'ra Āchārya.	128	5-6
314	Nirdosha-kula-sārāvali.	..	386	9-12
404	Phuliyākula.	..	8	5-6
76	Rājā-sūrijanaacharita Kāvya.	Chandra-s'ekhara.	87	10

II. b. PURĀṆA.

181	Agni, P.	Vedavyāsa.	330	9-10
370	Chandī, P.	Mārkaṇḍeya. [bha.	92	5-6
357	Chandī-ṭikā.	Kāmadeva Kavivalla-	52	7-10
480	Gaṅgā-stava.	..	10	6
149	Kālikā, P.	Vedavyāsa.	221	10-11
359	Mahābhāgavata.	..	191	5-10
333	Purāṇa-sarvasva.	Purusottama.	331	4-9
374	Satyanārāyaṇa-vratākathā.	S'ukadeva.	9	6
344	S'ilā-māhātmya.	..	7	57
123	S'iva Purāṇa.	Vedavyāsa.	747	14
326	Vidvanmanoramā.	Gourivara S'arm'a.	71	6-7
414	Vṛihaddharma, P.	..	15	7
506	Vṛihannāradiya Purāṇa.	..	119	7

III. KĀVYA

III. a. KĀVYA.

305	Ananda-taraṅgiṇī.	Vechārāma Nyāyālaṅ-	96	4-11
301	Bāla-bodhini.	Chaitanya Dāsa. [kāra	41	9
519	Bālakrihṇāśṭaka.	Satakarana Āchārya.	2	3-6
79	Bhāminīvilāsa-kāvya.	Jagannātha.	7	13
441	Chaura-kāvya.	Chora.	6	6-11
68	Damayantī-kathā.	Trivikrama Bhaṭṭa.	140	9

SĀSTRĀ.

Itihāsa.—*Continued.*

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
..	N. C. paper.	..	..	Asiatic Society, Calcutta.
1300	N. C. paper.	..	..	Asiatic Society, Calcutta.
100	N. C. Y. paper.	Sk. 1361	..	Pandit Lohārām S'īroratna, Krishnanagar.
2120	B. C. Y. paper.	Sk. 1763	..	Pandit Lohārām S'īroratna, Krishnanagar.
6000	B. C. Y. paper.	Sk. 1673	..	Pandit Lohārām S'īroratna, Krishnanagar.
520	B. C. Y. paper.	..	..	Pandit Lohārām S'īroratna, Krishnanagar.
9000	B. C. Y. paper.	..	..	Pandit Lohārām S'īroratna, Krishnanagar.
..	N. C. paper.	..	..	Bābu Harischandra, Benares.

Purāṇa.—*Continued.*

15000	B. C. paper.	..	..	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.
12400	B. C. Y. paper.	..	..	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
1000	B. C. Y. paper.	..	..	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
205	B. C. paper.	..	..	Government of India.
3600	N. C. paper.	..	..	Asiatic Society, Calcutta.
4000	B. C. Y. paper.	..	..	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
8300	B. C. Y. paper.	Sk. 1593	..	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
500	B. C. Y. paper.	..	..	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
100	B. C. Y. paper.	..	..	Bābu Umānanda Rāy, Krishnanagar.
23093	N. C. paper.	Sm. 1924	..	Asiatic Society, Calcutta.
2500	B. C. Y. paper.	..	..	Bābu Umānanda Rāy, Krishnanagar.
600	B. C. Y. paper.	..	..	Asiatic Society, Calcutta.
3717	B. C. Y. paper.	..	..	Government of India.

SĀSTRĀ.

Kāvya.—*Continued.*

2000	B. C. Y. paper.	Sk. 1721	..	Pandit Tāraṇāth Tarkaratna, Hugli.
800	B. C. Y. paper.	..	..	Pandit Tāraṇāth Tarkaratna, Hugli.
46	.. C. Y. paper.	..	..	Novinachandra Bhaṭṭāchārya, Kumār- hatta Sivergali, Halisahara.
..	N. C. paper.	..	..	Bābu Harischandra, Benares.
436	B. C. Y. paper.	..	..	Government of India.
..	N. C. paper.	Sm. 1914	..	Bābu Harischandra, Benares.

Kāvya.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
458	Gaṅgāśhṭaka.	Vālmīki.	1	9
455	Gaṅgāśhṭaka.	S'aṅkara Āchārya.	1	7
83	Harivilāsa Kāvya.	Lolimbarāja.	18	10
80	Kalāvilāsa Kāvya.	Kshemendra.	20	14
358	Kāvyakāmadhenu-ṭikā.	Vopadeva.	52	1-6
62	Mādhvavijaya-mahākāvya.	Nārāyaṇa.	59	12
399	Meghadūtārtha-muktāvalī.	Viśvanātha Miśra.	26	10-11
75	Rāmakrishṇa Kāvya.	Sūrya Paṇḍita.	19	7
302	Rāma-līlodaya.	Rāmakānta.	91	33
74	Rādhāvinoda Kāvya.	Rāmchandra Kavi.	11	9
190	Rāmasundara Kāvya. [kara.	Sundara Deva.	24	11
10	Satyanātha-māhātmya-ratnā-	S'aṅkara Āchārya.	117	6-15
52	Saptas'loki-vivṛiti.	Harirāja.	23	9-10
78	Sītārāma-vihāra Kāvya.	Lakshmaṇa Somayāji	42	11
25	Sītārāma-vihāra Kāvya.	Vaidyanātha Sūri.	157	11
397	Subodhā.	Bharata Sena.	27	9-10
221	Tattvadīpikā.	Bhāgirātha Miśra.	35	3-8

III. b.—NĀṬAKA. DRAMA.

124	Chandra-prabhā.	...	48	9
65	Dharmavijaya.	S'uklābha Deva.	46	9
85	Dhūrtasamāgama.	Jyotiś'vara. [ta.	14	7
63	Jānakīpariṇaya.	Rāmabhadra Dīkshi-	125	8
154	Karṇasundarī.	...	60	5
84	Karpūramanjarī.	Rajanīvallabha.	48	6
58	Kimpancha-charita.	...	29	8
64	Kṛishṇabhakti-chandrikā.	Ananta Deva.	33	8
44	Mukundānanda.	Kālīpati.	71	8
125	Muṇḍita-prahasana.	S'iva Jyotirvit.	34	9
66	Satsaṅga-vijaya.	Vaidyanātha.	19	10
119	Uparāgodayā.	Rudrachandra Deva.	19	7
116	Vasanta-tilaka.	Varadā Āchārya,	39	8
129	Vijaya-pārijāta.	Harijivana.	147	6

Kāvya.—Continued.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
36	B. C. paper.	...	...	Government of India.
27	B. C. paper.	...	...	Government of India.
..	N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	B. C. paper.	Sm. 1821	...	Bábu Harischandra, Benares.
800	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Sátis'achandra, Krishnanagar.
...	N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
1400	B. C. Y. paper.	...	...	Pandit Lohárám S'íroratna, Krishnanagar.
...	N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
4500	B. C. paper.	Sk. 1780	...	Pandit Tárakanáth Tarkaratna, Hugli.
...	N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
700	N. C. paper.	Sm. 1762	...	Asiatic Society, Calcutta.
3000	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
550	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
...	N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
1300	B. C. Y. paper.	...	...	Pandit Lohárám S'íroratna, Krishnanagar.
...	B. C. paper.	...	...	Rájá Sátis'achandra, Krishnanagar.

Náṭaka. Drama.—Continued.

...	N. C. paper.	Sm. 1915	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
..	N. C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1657	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1915	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1918	Bábu Harischandra, Benares.
...	N. C. paper.	Sm. 1730	Bábu Harischandra, Benares.

III. c. CHAMPU.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
69	Aniruddha-charita.	Devarāja.	202	9
67	Champú-kāvya.	Nilakanṭha Dīkshita.	147	7
70	Champú-rāmāyana.	Lakshmana.	74	8
72	Gopāla-champú.	Jívarāja.	45	14
115	Mādhava-champú.	Chiranjīva.	30	8
81	Párijāta-haraṇa-champú.	Krishṇa Kavi.	33	9
73	Rāmachandra-champú.	Viśvanātha Sīṇha.	43	15
71	Válakrishṇa-champú.	Jívana Kavi.	182	12

III. d. KOSHA-KĀVYA.

427	S'ánti-s'ataka.	...	12	6
77	Saptas'atí.	Govardhana Āchārya.	59	8

III. e. UPĀKHYANA. TALES.

82	Mādhavānalopākhyāna.	...	70	10
130	Sīṇhāsana-dvātriṅśat-kathā.	...	65	8
126	Vetāla-panchaviṅśatí.	S'iva-dāsa.	40	11-14
127	Ditto.	S'iva-dāsa Bhaṭṭa.	50	9
128	Ditto.	Jambhala Bhaṭṭa.	52	18

IV. ABHIDHA'NA.

315	Des'īya-rāja-s'ekhara-kosha.	Panchánana [chārya. Bhaṭṭa.	3	3-7
471	Dvirūpa-kosha.	Purushottama Deva.		6
354	Nánārtha-s'abda.	Mathures'a.	58	6
223	S'abdabheda-prakās'a.	S'iva.	3	5
348	Sakāra-bheda.	Purusottama Deva.	2	9-10
351	U'smaviveka.	Gada Sīṇha.	9	4-8

Champú.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
...	N.	C. paper.	Sm. 1915	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sm. 1914	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sk. 1770	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
...	N.	C. paper.	Sk. 1914	Bábu Harischandra, Benares.

Kosha-kávyā.—*Continued.*

234	B.	C. Y. paper.	1775	Government of India.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.

Upákhyaṇa.—*Continued.*

...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1730	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1400	N.	C. paper.	Sm. 1652	Bábu Harischandra, Benares.
1200	N.	C. paper.	Sm. 1779	Bábu Rájendralála Mitra, Calcutta.
14000	B.	C. paper.	Sm. 1926	Bábu Rájendralála Mitra, Calcutta.

LEXICOGRAPHY.

90	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
80	B.	C. paper.	...	Government of India.
2000	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
...	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
81	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
250	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

V. VYAKARANA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
449	Āsubodha-ṭikā.	Durgādāsa.	137	7-9
515	Duga-vākya-prabodha.	Kulachandra.	72	4
423	Harināmāmṛita.	Jīva Gos'vāmī.	31	7
514	Kātantraparīśiṣṭa.	Śrīpati Datta.	112	6
345	Kātantra-vṛtti.	Śrīpati Datta.	144	10-12
513	Kātantravṛtti-ṭikā.	Durgasiṅha.	179	7
53	Mahābhāṣya.	Patanjali.	1101	9-10
352	Mugdhabodha-parīśiṣṭa.	Kāśis'vara.	93	4
395	Mugdhabodha-ṭikā. [dhāra.	Rāmānanda Āchārya.	83	5-9
158	Sabdendu-s'ekhara-doshod-	Manyu-deva.	102	9-10

VI. CHHANDAS.

1	Chhandas Sutra.	Piṅgala.	52	7-8
191	Piṅgala S'āstra.	.....	16	15
157	Sukavi-hṛidayānandīnī.	Sulhana.	54	11-13
19	Vaidika-chhanda-prakāś'a.	Vināyaka.	12	10-14
166	Vṛtta-ratnākara.	Kedāra Bhaṭṭa.	8	10-12

VII. ALANKARA.

321	Kavya-prakāś'a-rahasya-prakāś'a.	Rāmānātha Vidyāvāchaspati.	116	7-8
297	Kāvyaḍars'a-vyākhyā.	.....	6	8-9

VIII. JYOTIH S'A'STRA.

250	Adbhuta-charita.	Īs'vara.	14	7
465	Adbhuta Śārasaṅgraha.	Navadvīpa.	20	6
350	Divyachuḍā-maṇi.	Chūdāmaṇi.	15	2-7
327	Grantha-saṅgraha.	Prajāpati Dāsa.	14	5-8
487	Grantha-saṅgraha.	Prajāpati Dāsa.	10	9-10
226	Jyotih-sāra. [karana.	Halāyudha Mīs'ra.	11	5-7
349	Kerali-sammata-koshṭhipro-	Kerali.	10	5-7
323	Koshṭhi-pradīpa.	S'rīnātha Bhaṭṭa.	18	7-9
204	Muhurta-sarvasva.	Raghuvira.	26	11-12
341	Nārāyaṇīya-prasnavali.	.....	5	6-7

GRAMMAR.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
4315	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
760	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
581	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
3219	B.	C. Y. paper.	..	Government of India.
5000	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
5340	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
22000	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
800	B.	C. Y. paper.	Sk. 1709	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1230	B.	C. Y. paper.	Sk. 1622	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishna-
2500	N.	C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta. [nagar.

VERSIFICATION.

1275	N.	C. paper.	Sm. 1832	Vámana Áchárya, Benares.
...	N.	C. paper.	...	Bábu Harischandra, Benares.
1000	N.	C. paper.	...	Asiatic Society of Bengal.
340	N.	C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
200	N.	C. paper.	Sk. 1801	Asiatic Society of Bengal.

RHETORIC.

1800	B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
300	B.	C. Y. paper.	...	Pandit Kalikrishna Gaṅgopádhyā, Mahárájnagar Vicrampur, Dháká.

ASTRONOMY AND ASTROLOGY.

393	B.	C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
390	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
400	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
200	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
235	B.	C. Y. paper.	...	Government of India.
...	B.	C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
250	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
250	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
450	N.	C. paper.	Sm. 1818	Asiatic Society, Calcutta.
125	B.	C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
162	Pārasika-prakās'a.	Vedānga Rāya.	21	13
324	Panchapakshi-tikā.	Rāghavanandana.	20	9
488	Prasna-Kaumudī.	Vibhākara Achārya.	10	8
328	Sakunadīpikā.	Gaṇeśa.	6	8
337	Sārāvalī.	Kalyāna Varmā.	103	6-7
306	Siddhānta-mañimanjarī.	Vechārāma Nyāyālaṅkara.	22	3-9
420	Sisū-bodhinī.	Sīva Chakravartī.	69	4
325	Suddhi-dīpikā.	S'rīnivāsa.	85	4-5
225	Ulkādisvarupa.	Sīva.	18	7-8
47	Yoga-yātrā-vivarāṇa.	Bhaṭṭotpala.	61	10-11

IX. SMRITI.

138	Achāra-dīpa.	Nāgadeva Bhaṭṭa.	53	10-11
311	Achāra-mālā.	Nidhirāma S'armā.	42	6-7
5	Dānāchandrikā.	Dīvākara Bhaṭṭa.	116	9
278	Dānasāgara.	Vallāla Sena.	229	8
312	Dānavākyāvalī.	...	109	6-7
413	Dolārohana-paddhati.	Vidyānivāsa.	37	6
275	Dvaita-nirṇaya.	Vāchaspati Miśra.	102	7
475	Gāyatri-hṛidaya.	... [nana.	6	5
277	Kāla-nirṇaya.	Gopāla Nyāyapañchā-	42	6
201	Karma-paddhati.	...	20	9-10
376	Kṛitya-rāja.	...	72	5-8
426	Madana-pārijāta.	Vis'ves'vara Bhaṭṭa.	81	7
29	Mantrārtha-bhāshya.	...	9	12
279	Nirṇayāmṛita.	Sūrya Sena.	68	6
393	Pipitakidvādas'ivṛata.	...	4	5
43	Pratāpa-nārasīṇha.	Rudra Deva.	45	9-10-11
415	Prāyaschitta-viveka.	Sulapāni Bhaṭṭa.	156	7-8
346	Rāja-dharma-kaustubha.	Ananta Deva.	79	6-8
338	Rāsayātrā-paddhati.	Raghunandana.	4	4-6
185	Sambandha-nirṇaya.	Gopāla Nyāyapañchā-nana.	7	10-11

Jyotih S'ástra.—*Continued.*

Extent in Slokas, Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
... N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
200 B. C. Y. paper.	...	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
345 B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
100 B. C. Y. paper.	...	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
3100 B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
400 B. C. Y. paper.	Sk. 1737	...	Paṇḍit Tárakanátha Tarkaratna, Hugli.
700 B. Palm leaf.	Sk. 1579	...	Government of India.
1000 B. C. Y. paper.	...	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
... B. C. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1800 N. C. paper.	Sm. 1853	...	Asiatic Society, Calcutta.

LAW.

850 N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
800 B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
2300 N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
3500 B. C. paper.	Sk. 1728	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
1500 B. C. Y. paper.	Sk. 1685	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
500 B. C. paper.	...	...	Government of India.
2500 B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
90 B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
500 B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
350 N. C. paper.	Sm. 1638	...	Asiatic Society, Calcutta.
2500 B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1913 N. C. paper.	...	...	Government of India.
250 N. C. paper.	...	...	Bábu Harischandra, Benares.
700 B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
80 B. C. Y. paper.	...	...	Paṇḍit Lohárám S'íroratna, Krishnanagar.
1200 N. C. paper.	Sk. 1724	...	Asiatic Society, Calcutta.
4000 B. C. paper.	Sk. 1737	...	Asiatic Society, Calcutta.
1600 B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
80 B. C. Y. paper.	Sk. 1749	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
... N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.

Smṛiti.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
298	Saṅkalpa-chandriká.	Raghunandana.	4	4-7
339	Saṅkalpa-durga-bhañjana.	Chandrasekhara.	9	7-8
15	Saṅskára-paddhati.	Kamalákára.	62	8-9
159	Saṅskára-prayoga.	Kamalákára Bhaṭṭa.	60	8-9
276	Saṅskára-vádārtha.	...	5	7
272	Sára-saṅgraha.	Chandrasekhara Vá-chaspati.	103	6
518	Smṛiti-chandra.	Bhavadeva Nyáyálañ-kára.	114	7-11
320	Smárta-vyāvasthárṇava.	Raghunátha.	44	4-6
430	Sráddhavidhi.	Váchaspati Miśra.	56	6
20	Suddhi-chandriká.	Kṛṣṇa Bhaṭṭa.	14	9-10
21	Suryárghya-dána-paddhati.	...	15	9
150	Triṅśachchhloki-vivarṇa-sá-roddhára.	S'ambhu Bhaṭṭa. [na.	39	12
296	Vákya-tattva.	Siddhánta Pañchána-	13	5-6
439	Vástu-homa.	...	4	4-5
401	Vyavasthá-sára.	Náráyana Śarmá.	145	6-7
307	Yatyáchára-saṅgraha.	Viśves'vara Śarasvatí.	1	11
418	Yati-bhushaṇi.	Rámánanda Tírtha.	10	7
271	Yukti-kalpa-taru.	Bhoja Narapati.	73	7

X. SANGITA ŚĀSTRĀ.

322	Pañchamasára-saṅhitá.	Nárada.	11	3-5
389	Saṅgita-dámódara.	Subhaṅkara.	121	4
318	Saṅgita-náráyana.	Purusottma-Miśra.	80	5-7

XI. ŚĪLPA ŚĀSTRĀ.

--	--	--	--	--

Smṛiti.—Continued.

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
100 B.	C. Y.	paper.	...	Pandit Kālikṛishṇa Gaṅgopādhyāya, Ma- harajanagar, Vicrampura, Dacca.
500 B.	C. Y.	paper.	...	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
1140 N.	C.	paper.	Sm. 1791	Asiatic Society, Calcutta.
800 N.	C.	paper.	Sm. 1760	Asiatic Society, Calcutta.
380 B.	C.	paper.	...	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.
2000 B.	C.	paper.	...	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.
72 B.	C. Y.	paper.	...	Ishanchandra Chudāmaṇi, Kumarhaṭṭa- validamaṭa Hālisahara, 24-Pergunnahs.
900 B.	C. Y.	paper.	...	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
1700 B.	C. Y.	paper.	...	Nimāichandra Shiromoni, Krishnanagar.
325 N.	C.	paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
260 N.	C.	paper.	Sk. 1695	Asiatic Society, Calcutta.
1200 N.	C.	paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
260 B.	C. Y.	paper.	...	Pandit Kālikṛishṇa Gaṅgopādhyāya, Ma- harājanagar, Vikrampur, Dacca.
56 B.	C. Y.	paper.	...	Government of India.
100 B.	C. Y.	paper.	Sk. 1720	Pandit Lohārām S'iroratna, Krishnanagar.
25 B.	C. Y.	paper.	...	Bābu Hitlāla Miśra, Mānkār, Burdwan.
170 B.	C. Y.	paper.	...	Government of India.
2016 B.	C.	paper.	...	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.

MUSIS.

200 B.	C. Y.	paper.	...	Bābu Umānanda Rāy, Krishnanagar.
5000 B.	Palm leaf.		Sk. 1643	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
1500 B.	C. Y.	paper.	...	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.

ART.

--	--	--	--	--

XII. KA'MA S'A'STRA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
183	Káma-sútra.	Vátsyáyana.	60	17
375	Pañchasáyaka.	Jyotírís'vara.	43	5

XIII. DARSANA

XIII. a. SÁÑKHYA S'A'STRA.

468	Sáñkhya-kaumudí.	Ráma-Kṛishṇa.	40	5
-----	------------------	---------------	----	---

XIII. b. NYÁYA S'A'STRA.

495	Anumiti Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	9	8
366	Akhyátaváda Tippaní.	Bhavananda Tarkavágís'a.	45	5-6
144	Apeksha-budheranekatva-saṅkhyá-hetutva vichára.	...	4	15-16
137	Balabhadra-sandarbhá.	Balabhadra.	18	8-9
143	Laukika-vishayatá Vichára.	...	4	15-16
365	Dárthakhaṇḍana-Tippaní.	Rámabhadra Sárvabhauma.	30	5-6
511	Pakshatá Tippani.	Jagadís'a Tarkalánkára.	26	7
505	Pakshatá Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	7	8
139	Pramána-paddhati.	Jayatúrtha.	38	9
517	S'abda-chintámanyáloka.	Jayadhara Upádhyáya Tarkachúdamani Mis'ra.	133	6
367	Sabdakhaṇḍa Tippaní.	Mathuránátha.	47	6-9
194	Sabdasakti-prakásiká-prabodhini.	Rámabhadra Siddhánta-vágís'a.	43	12
396	Sabdárthasára-mañjarí.	Jayakṛishṇa S'armá.	28	5-6
499	Sámányábháva Rahasya.	Mathuránátha Tarkavágís'a.	2	8

EROTICS.

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1250 N.	C. paper.	Sk. 1791	Asiatic Society, Calcutta.	
1052 B.	C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	

S'A'STRA.

Sáñkhya S'ástra.—*Continued.*

760	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
-----	-----------------	-----	----------------------

Nyáya S'ástra.—*Continued.*

325	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
1230	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
140	N. C. paper.	Sm. 1780	Asiatic Society, Calcutta.
272	N. C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
140	N. C. paper.	Sm. 1780	Asiatic Society, Calcutta.
500	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
280	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
343	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
800	N. C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
4256	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
1600	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1300	N. C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
500	B. C. Y. paper.	Sk. 1775	Pandit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
88	B. C. Y. paper.	Sk. 1697	Government of India.

Nyāya S'āstra.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
504	Sámānyalakṣhaṇā Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	10	8
509	Sámānyābhāva Ṭippaní.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	7	9
394	Samāsa-vāda.	Govinda Chakravartí.	17	6
516	Siddhāntadīpa.	Mahes'vara Bhaṭṭāchārya.	61	5
497	Sīṅha-vyāghra Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	2	8
510	Sīṅha-vyāghra Ṭippaní.	Jagadís'a Tarkalāṅkára.	5	9
142	Smṛiti-saṅskara-víchára.	..	9	15-17
164	Tarkámrita-taraṅginí.	Mukunda Bhaṭṭa.	26	12
512	Tára-rahasya-vṛttiká.	S'aṅkara Achārya.	121	6
502	Tarka Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	6	8
507	Tarka Ṭippaní.	Jagadís'a Tarkalāṅkára Bhaṭṭāchārya.	10	9
145	Vāyu-pratyaksha-víchára.	...	2	16
500	Viśeshavyāpti Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	13	8
498	Vyadhikarāṇa-dharmāvachchhinnābhava.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	5	8
501	Vyāptigrahopāya Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	9	9
496	Vyāptipañchaka Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	6	8
503	Vyāptyanugama Rahasya.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	2	8
508	Vyāptyanugama Ṭippaní.	Mathurānātha Tarkavāgis'a.	7	9

XIII. c. VAIS'ESHIKA S'ĀSTRA.

--	--	--	--	--

XIII. d. MIMĀÑSĀ S'ĀSTRA.

299	Mimāñsā-nyāya-prakāsá.	Āpadeva.	53	10-13
-----	------------------------	----------	----	-------

Nyāya S'āstra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
400	B. C. Y. paper	...	...	Government of India.
187	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
400	B. C. Y. paper.	Sk. 1775	...	Pandit Lohārām S'īroratna, Krishnanagar.
587	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
82	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
75	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
350	N. C. paper.	Sm. 1780	...	Asiatic Society, Calcutta.
360	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
2500	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
249	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
721	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
75	N. C. paper.	Sm. 1780	...	Asiatic Society, Calcutta.
572	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
210	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
408	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
264	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
100	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
80	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.

Vais'eshika S'āstra.—*Continued.*

--	--	--	--	--

Mimāṃsā S'āstra.—*Continued.*

2500	B. C. Y. paper.	...	...	Pandit Tārakanātha Tarkaratna, Hugli.
------	-----------------	-----	-----	---------------------------------------

XIII. e. VEDĀNTA.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
483	Aparokshānubhūti.	S'aṅkara Āchārya.	4	10-13
176	Ātmajñānopades'avidhi.	S'aṅkara Āchārya.	2½	11
175	Bāla-bodhinī. [s'ini.	S'aṅkara Āchārya. [ti.	4	9-11
177	Bāla-bodhinī-bhāva-prakā-	Rāmachandra Sarasva	13	10-13
419	Dars'ana-kalikā.	Rāmānanda Tīrtha.	5	8
300	Muktitattva.	Rāmānanda S'vāmī.	24	6-9
308	Pañchīkaraṇa Vārttika.	Sūres'vara Āchārya.	8	8-16
309	Prasthāna-bheda.	Madhusūdana Saras-	5	12
303	Siddhānta-gītā.	... [vati.	9	7-22
343	Siddhānta Saṅgraha.	Apyayī Dīkshita.	46	2-12
60	Siddhānta-les'atīkā. [dha.	...	72	15
30	Tattva-prakās'ikā-bhāva-bo-	Raghuttama Yati.	361	...
189	Uttaragītā Bhāshya.	Gauḍapāda Āchārya.	31	9-11
178	Vakyavritti.	S'aṅkara Āchārya.	8	11
340	Vāsishṭhasāra.	...	16	7-8
342	Vedāntārtha-saṅgraha.	S'rīrāma S'armā.	16	9-12
48	Vivaraṇaprameya-saṅgraha.	...	88	10

XIII. f. YOGA.

251	Dattātreyā Saṅhitā.	Dattātreyā.	9	6
254	Gheraṇḍa Saṅhitā.	Gheraṇḍa.	19	6
451	Goraksha-s'ataka.	...	4	11
249	Haṭha-dīpikā.	Svātmārāma.	14	8
412	Nādi-jñāna-dīpikā.	...	3	9
213	Yoga-chandrikā.	...	7	6-7
453	Yoga-vivaraṇa.	Vas'ishṭha.	8	6-8

XIII. g. DĀRSANIKĀ.

167	Tatvaprakāsa.	Bhoja Deva.	5	9
-----	---------------	-------------	---	---

Vedānta.—Continued.

Extent in Ślokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
152	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
48	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
90	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
550	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
80	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
720	B. C. Y. paper.	...	...	Paṇḍit Tāraṇātha Tarkaratna, Hugli.
100	B. C. Y. paper.	...	...	Bābu Hitlāla Miśra, Mānkar, Burdwan.
66	B. C. Y. paper.	...	...	Bābu Hitlāla Miśra, Mānkar, Burdwan.
2700	B. E. paper.	Sk. 1787	...	Paṇḍit Tāraṇātha Tarkaratna, Hugli.
1200	B. C. Y. paper.	...	...	Bābu Umānanda Rāy, Krishnanagar.
...	N. C. paper.	...	...	Paṇḍit Vāmana Āchārya, Benares.
9580	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
600	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
250	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
320	B. C. Y. paper.	...	...	Bābu Umānanda Rāy, Krishnanagar.
500	B. C. Y. paper.	...	...	Bābu Umānanda Rāy, Krishnanagar.
2350	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.

Yoga.—Continued.

225	B. C. paper.	...	...	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.
456	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
328	B. C. paper.	...	...	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.
448	B. C. paper.	...	...	Rājā Jatindramohan Tagore, Calcutta.
70	B. C. paper.	Sk. 1729	...	Government of India.
...	B. C. paper.	...	...	Rājā Satīś'achandra, Krishnanagar.
228	B. C. paper.	...	...	Government of India.

Dārsanika.—Continued.

95	B. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
----	--------------	-----	-----	----------------------------

XIV. BHAKTI

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
421	Bhagavadbhakti-vilása.	Gopála Bhaṭṭa.	41	10-13
192	Sadáchára-saṅgraha.	...	98	11-13
422	S'ribhakti-ratnávalí.	Vishṇu Puri.	104	7
243	Urdhvámnyá Sañhitá.	Nárada.	14	9

XV. TANTRA

319	Āchárasára-prakarana.	...	22	5
470	Achárasára T.	...	5	6
269	Āgama-chandriká.	Rámakrishṇa.	61	7
263	Āgamasára.	Raghumani.	109	7
330	Anandadīpani-ṭiká.	Brahmánanda Sarasvatí.	35	5-6
456	Annadákálpa. [stava.	...	47	7
379	Annapurná-sahasra-náma-	...	9	6-8
388	Ashtádas'ottara-s'atas'loki.	S'ivachandra.	20	4
440	Bhagavati-gitá.	...	10	9-10
378	Bhaváni-stava-s'ataka.	...	9	3-6
408	Brahmajñána-mahátantra.	...	17	11
411	Brahmajñána T.	...	5	8
294	Brahmánḍa T.	Náráyana.	17	7
266	Chintámani T. [tra.	...	11	7
353	Dakárádi-sahasranáma-sto-	...	20	5-6
91	Dakshíná-kálpa.	[vágís'a. Haragovinda Tantra-	53	8
459	Deví-kavacha.	...	2	10
461	Durgá-dádináma-stotra.	...	12	8
476	Gaurí-kanchuliká.	...	15	7
481	Gáyatribráhmaṇollása T.	...	38	6
398	Graha-yámala T.	...	43	5-10
445	Guru-gitá. [ṭiká.	...[chaspati.	6	7-10
329	Gurupáduka-pañchaka-stotra	Durgádása Vidyává-	8	5-6
424	Isána Sañhitá.	...	9	5
381	Japa-rahasya.	...	1	7-9
286	Jñánánanda-taranginí.	S'íromani.	130	8
444	Jñána T.	...	8	6-7

S'A'STRA.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1760	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
3600	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
2086	B. C. Y. paper.	Sk. 1640	...	Government of India.
252	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.

S'A'STRA.

250	B. C. Y. paper.	Sk. 1693	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
95	B. Y. paper.	...	Government of India.
1525	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
3052	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
800	B. C. Y. paper.	Sk. 1743	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
700	B. C. paper.	...	Government of India.
200	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
160	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
78	B. Y. paper.	...	Government of India.
150	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
340	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
120	B. C. Y. paper.	Sk. 1729	Government of India.
200	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
264	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
200	B. C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
1000	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
75	B. C. paper.	...	Government of India.
246	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
330	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
825	B. C. paper.	...	Government of India.
400	B. C. Y. paper.	...	Paṇḍit Lohárám S'iroratna, Krishnanagar.
195	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
120	B. C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
181	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
50	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
2000	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
83	B. C. Y. paper.	...	Government of India.

Tantra.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
265	Kavalya T.	...	7	8
362	Kálárkarudra puja-paddhati.	...	8	6-7
335	Káliká-máhátmya.	...	12	5
416	Káli-stavarāja.	...	2	6-7
409	Káli-sahasranāma-stotra.	...	5	6-8
313	Kāmarūpiya-nibandha.	...	80	3-6
270	Kaulikārchana-dīpikā.	Jagadānanda.	62	8
331	Krama-chandrikā.	Ratnagarbha Sārva-	74	7-8
290	Kulārnavā T.	...[bhauma.	69	9
372	Kumārikavachollāsa.	...	3	5-6
473	Karpūra-stava-ṭikā.	...	9	8
288	Lingārchana T.	...	69	5-6
391	Mohākālarudrodita-stotra.	...	2	5-6
356	Mahāsoḍhā-nyāsa.	...	9	7-8
382	Mahāsoḍhā-nyāsa.	Virupāksha.	9	7-8
289	Mahā-nirvāna T.	...	125	6
380	Mālā-saṅskāra.	...	1	4-5
193	Mānasa-pūjana.	Vijayarāma Āchārya.	26	9-10
425	Mātrikā-kosha.	...	9	10
469	Muṇḍamālā T.	...	13	5
293	Nigama-kalpa-druma.	...	36	4
407	Nigama-tattva-sāra.	...	4	9-14
463	Nīla T.	...	25	7
285	Nirottara T.	...	108	4
363	Nisācharapujā-paddhati.	...	2	7-8
373	Padma-puspāñjali-stotra.	S'aṅkara Āchārya.	8	4-6
295	Pichchhīlā T.	...	19	7
446	Piṭha-nirṇaya.	...	7	3
460	Purascharaṇa-viveka.	...	3	6-8
457	Purascharaṇa-rasollāsa.	...	32	7
450	Purascharaṇa-vidhi.	...	2	10
452	Purnānanda-chakra-nirūpa-	Rāmavallabha S'armā.	12	10
383	Rādhā T. [ṇa-ṭikā.	...	6	5
406	Kāma-rupayātrā-paddhati.	Holirāma S'armā.	89	7
292	Rudra-yāmala T.	...	258	7

Tantra.—Continued.

Extent in S'lokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
224	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
100	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
230	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
36	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
100	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
1000	B. Palm leaf.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1860	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
2220	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
2000	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
80	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
126	B. C. paper.	Sk. 1726	...	Government of India.
1000	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
50	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
150	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
200	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
3600	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
20	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
450	N. C. paper.	...	...	Asiatic Society, Calcutta.
270	B. C. Y. paper.	Sk. 1727	...	Government of India.
187	B. C. paper.	...	...	Government of India.
600	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
125	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
587	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
2000	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
50	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
200	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
250	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
80	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
63	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
488	B. C. paper.	...	...	Government of India.
60	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
750	B. C. paper.	Sk. 1717	...	Government of India.
120	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1780	B. C. Y. paper.	Sk. 1755	...	Government of India.
9000	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.

Tantra.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
405	S'akti-saṅgama T.	...	319	3
369	Sambhunātharchana.	...	5	5
472	Sandhyā-paddhati. [dhi.	...	7	8
387	Saṅkshēpa-purascharaṇa-vi-	...	6	6
447	Sarasvatī T.	...	5	7
428	Shatṭhakrabheda Tippanī.	Saṅkara.	10	8-11
262	Siddhavidyā-dīpikā.	S'āṅkara Āchārya.	27	9
474	S'iva-Saṅhitā.	...	93	7
219	S'iva-saḥsranāma.	...	22	5
410	S'riguru-sahasranāma-stotra.	...	8	9
281	S'rītattva-bodhinī.	Krishnānanda.	215	6
478	Sundarī-s'aktidāna.	Ādinātha-Mahākāla.	22	7
477	Sundarī-s'aktidāna-ṭikā.	Pūrnānanda Pārama- haṇsa.	26	12
292	Sundarī-s'aktidāna-stotra.	Ādinātha Mahākāla.	26	7
484	Svarodaya.	...	13	11
267	Syāmā-kalpalatā.	Rāmacharana.	108	7-8
220	Syāmārchana-chandrikā.	Ratnagarbha Sārva-	176	8
316	Syāmā-nitya-pūja-paddhati.	... [bhauma.	19	3-6
310	Syāmā-pradīpa.	...	149	6-7
517	Syāmā-stotra.	Mahākāla. [laṅkāra.	3	6-7
377	Syāmā T.	Yādavendra-Vidyā-	44	4-5
386	Syāmā-kavacha.	...	4	4-6
371	Sanmohana T.	...	17	5-6
462	Takārādisvarūpa.	...	13	8
361	Tārākshobhya Saṅvāda.	...	14	7
284	Tārā-pradīpa.	Lakshmaṇa Des'ika.	34	7
385	Toḍala T.	... [haṇsa.	25	5
368	Tattvānanda-taraṅginī. [kā.	Pūrnānanda Pārama-	30	3-7
482	Tripurā-sāra-samuchchya ṭi-	Govinda S'armā.	40	7
437	Vagalāmukhi-kavacha.	...	2	4
438	Vagalāmukhi-stotra.	...	4	4
287	Vārāhī T.	Krishṇa. [nana.	17	8
280	Varpabhairava.	Rāmagopāla Pañchā-	13	7
336	Vidyāmāhātmya.	...	3	2-6

Tantra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
1100	B. C. Y. paper.	Sk. 1674	Government of India.	
40	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
182	B. C. paper.	Sk. 1729	Government of India.	
100	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
153	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
330	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
972	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
2511	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
	B. C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
240	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
250	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
464	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
1144	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
500	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
494	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
3240	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
5250	B. C. Y. paper.	Sk. 1745	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
200	B. Palm leaf.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
2000	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
54	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
1200	B. C. Y. paper.	S. 1414	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
381	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
500	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
312	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
300	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
900	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
500	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
1120	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	
1135	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
24	B. C. Y. paper.	...	Government of India.	
48	B. C. paper.	...	Government of India.	
500	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
390	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
40	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.	

Tantra.—Continued.

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.
448	Vidyotpatti.	..	6	6
334	Vidyotpatti-vidhi.	...	7	4-6
264	Vijachintāmaṇi T.	...	10	7
479	Vijakosha.	Krodhis'a-bhairava.	5	6
268	Vīra T.	...	9	8
274	Vṛihannirvāna T.	...	26	7-8
282	Yoginī-hṛidaya.	...	27	7
283	Yoginī-hṛidaya-dīpikā.	Amṛitānanda.	53	10

XVI. VAIDYAKA

390	Āyurveda.	...	51	4-8
180	Bhāva-prakāś'a.	Bhāva Miś'ra.	510	11
209	Dravya-guṇa.	Nārāyaṇa Dāsa.	4	5
332	Dravya-guṇādhirāja.	...	49	52
203	Dravyagūṇa-s'atas'lokī.	Trimalla Bhaṭṭa.	19	3
211	Gaṇādhyāya.	Parameś'vara Rakshi- ^{[ta.}	6	7
206	Gūdhā-bodhaka.	Heramba Sena.	145	10
202	Nādi-jñāna.	Ātreya.	4	7-8
210	Paribhāṣhā.	Nārāyaṇa Dāsa.	7	2-5
207	Paryāya-ratnamālā.	Rājavallabha.	13	8-10
208	Pathya-vidhāna.	...	13	8-10
218	Rājamārtanḍa.	Bhoja Deva.	35	8
466	Rājavallabha.	Nārāyaṇa Dāsa.	16	6-8
148	Rasa-pradīpa.	...	99	9
467	Rogavinischaya.	...	21	5
205	Rasa-sārāmṛita.	Rāma Sena.	182	3-7
212	Ritu-guṇa.	...	15	8-9
222	Sāra-saṅgraha.	Raghunātha.	41	6-7
384	Vyāñjana-guṇa.	...	2	10-11
179	Yoga-chandrikā.	Lakshmaṇa.	107	7

Tantra.—*Continued.*

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.
138	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
112	B. C. Y. paper.	...	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
280	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
75	B. C. Y. paper.	...	...	Government of India.
420	B. C. paper.	...	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.
16	B. C. paper.	Sk. 1734	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
500	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	
1500	B. C. paper.	...	Rájá Jatindramohan Tagore, Calcutta.	

S'A'STRA. MEDICINE.

535	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
20000	N. C. paper.	Sm. 1904	Asiatic Society, Calcutta.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
960	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
250	N. C. paper.	Sm. 1555	Asiatic Society, Calcutta.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
26	N. C. paper.	Sm. 1844	Asiatic Society, Calcutta.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
560	N. C. paper.	...	Asiatic Society, Calcutta.
528	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
1900	N. C. paper.	...	Bábu Sitalaprasád, Benares.
350	B. C. Y. paper.	...	Government of India.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
	B. C. paper.	...	Bábu Umes'achandra Datta, Krishnanagar.
	B. C. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
100	B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
1700	N. C. paper.	Sm. 1757	Asiatic Society, Calcutta.

XVII. JAINA

No.	Name of MS. in Roman character.	Author.	No. of leaves.	No. of lines on each page.

XVIII. BAUDDHA

--	--	--	--	--

XIX. ANIRDISHTA.

317	Kṛishi-vishaya.	...	5	4
131	Maṇi-parikshā.	...	20	10-16
347	Patrakaumudī.	Vararuchi.	9	5-6
364	Ratnamālā.	Pas'upati.	3	4-6
360	Vīra-chintāmaṇi.	Sāraṅgadhara.	7	6-7

S'A'STRA.

Extent in Slokas.	Character.	Substance.	Age of MS.	Where deposited and in whose possession.

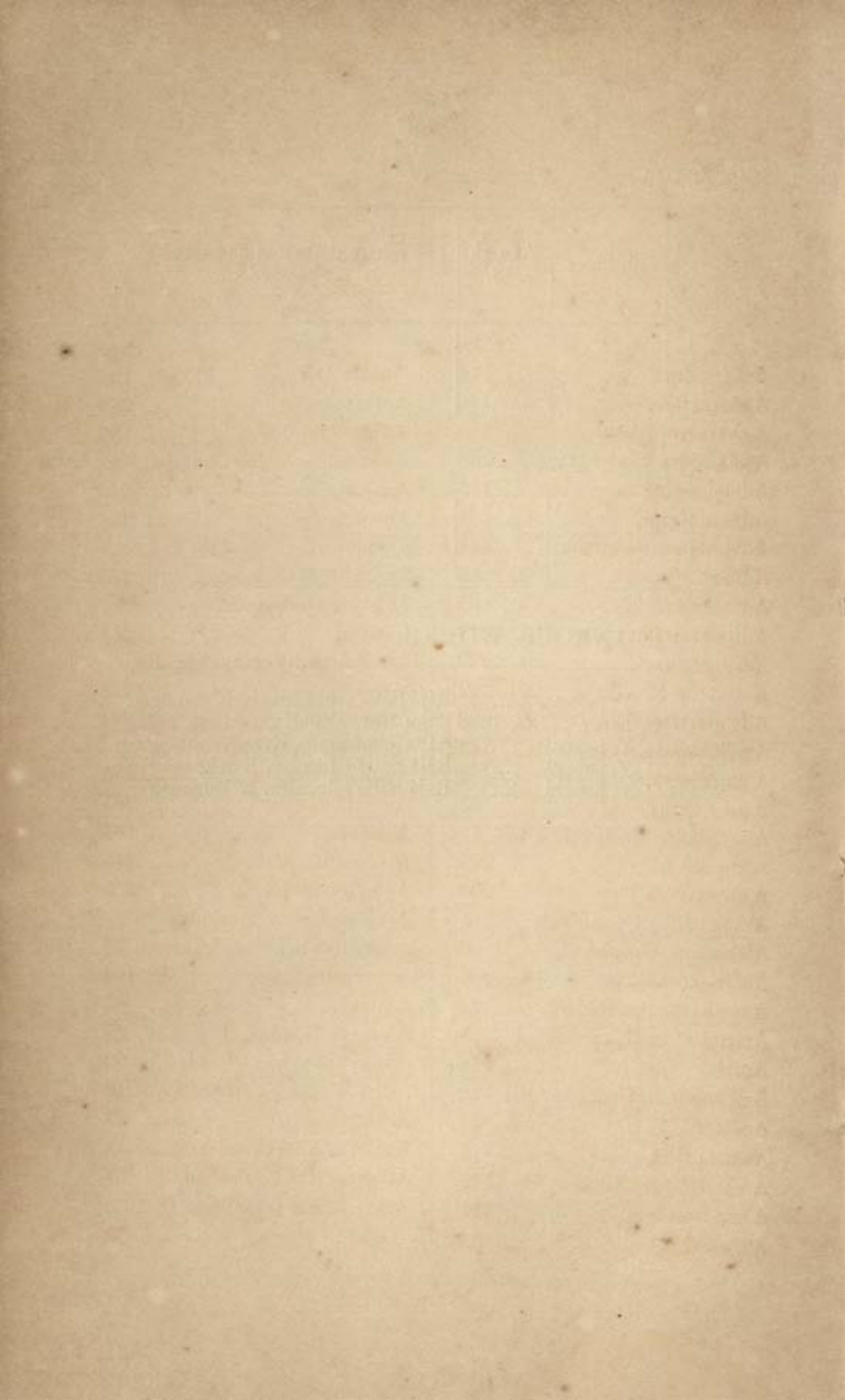
S'A'STRA.

--	--	--	--	--

MISCELLANEOUS WORKS.

100 B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
460 N. C. paper.	Sm. 1828	Bábu Harischandra, Benares.
250 B. C. Y. paper.	...	Bábu Umánanda Ráy, Krishnanagar.
100 B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.
202 B. C. Y. paper.	...	Rájá Satís'achandra, Krishnanagar.

I N D E X.

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Achára-dípa,	... 74	Ananta Deva,	37, 167, 196
A'cháramálá,	... 176	Anantaráma,	... 269
A'chárasára-prakarana,	... 180	Aniruddha,	... 39
A'chárasára Tantra,	... 268	Aniruddha-charita Champú,	39
Adbhuta-charita,	... 133	Annadá,	... 258
Adbhuta-sára,	... 134	Annadákalpa,	... 258
Adbhutasára-saṅgraha,	... 264	Annapurná,	118, 214, 245
Adhána Prayoga,	... 83	Annapurná Upanishad,	... 245
Adhvara-kāṇḍa,	... 65	Annapurnásahasranáma-	
Adhyátmarámáyana,	... 238	stava,	... 214
Ádichúdámāṇi,	... 280	Annapurnášṭottara-s'atanáma-	
A'dinátha Mahákála,	221, 272	stotra,	... 118
Advaita Upanishad,	... 50	Antarayoga,	... 234
A'gama-chandriká,	... 145	Antyeshṭi Prayoga,	... 24
A'gama-sára,	... 141	Anumánakhaṇḍa,	... 285
Agni Purāṇa,	... 97	Anumiti Rahasya,	... 285
Agnyádhána Paddhati,	... 65	A'padeva,	... 167
A'khyátaváda,	... 206	Aparokshánubhava,	... 275
A'khyátaváda Tīpaní,	... 206	Aparokshánubhúti,	... 275
Akshamáliká Upanishad,	... 247	Apekshá-buddheranekatva-	
Alátas'ánti Upanishad,	... 50	saṅkhyá-hetutva-vichára,	78
Amara-kosha,	... 223	Apyaya Dikshita,	35, 194
Amoghánandiní S'ikshá,	... 72	A'ruṇeya,	... 55
Amṛita-náda Upanishad,	... 24	A'ruṇeya Upanishad,	... 55
Amṛitánanda,	... 154	A'ruṇyupanishad Dípiká,	... 92
Amṛita-vindu Upanishad,	... 22	Ashtádásottara-s'atas'lokí,	... 218
Anala,	... 44	Ashu Ghosha,	... 23
Ananda Giri,	... 2	Atharvas'ikshá Upanishad,	... 48
A'nandadípaní Tíká,	... 187	Atharvas'iras Upanishad,	... 47
A'nandatarāṅgīnī,	... 171	Atharvas'iras Upanishad Dí-	
A'nandavana,	... 5, 33	piká,	... 32

	<i>Page</i>
Ātmajñānopades'a, ...	94
Ātmajñānopades'a-vidhī, ...	94
Ātma Purāṇa, ...	98
A'tma Upanishad, ...	56
A'treya, ...	3, 108
Aurdha-dehika-Paddhati, ...	105
A'yurveda, ...	220
Balabhadra, ...	74
Balabhadra Sandarbha, ...	74
Bālabodhinī, ...	93, 160, 168
Bālabodhinī-bhāvaprakāśinī, ...	95
Bālakṛishṇa Champū, ...	40
Bālakṛishṇāśṭaka, ...	199
Bālāvilāsa Tantra, ...	262
Baudhāyana, ...	6, 12, 81, 100
Baudhāyaniya Somaprayoga, ...	12
Bhagavadbhaktivilāsa, ...	239
Bhagavadgītā, ...	101, 257
Bhāgavata Purāṇa, ...	240
Bhagavatī, ...	210
Bhagavati gītā, ...	298
Bhāgīrāthī, ...	227
Bhāgiratha Miśra, ...	117
Bhairava Tantra, ...	217, 273
Bhairavī, ...	213, 259
Bhaktiratnāvalī sakātni- mālā, ...	240
Bhāminivilāsa Kāvya, ...	44
Bhāratachandra, ...	250
Bharata Sena, (Mallika), ...	117, 223
Bhaṭṭotpala, ...	28
Bhāva Miśra, ...	96
Bhāvānanda Siddhānta- vāgīś'a, ...	223
Bhava Deva, ...	280, 300
Bhāvānanda Tarkavāgīś'a, ...	206
Bhāvānī, ...	213

	<i>Page</i>
Bhāvānistava-s'ataka, ...	213
Bhāvānīprasāda, ...	135
Bhāva-prakāś'a, ...	96
Bhoja Deva, ...	89, 115
Bhoja Narapati, ...	146
Bhavadeva Nyāyālāṅkāra, ...	298
Bhūvanes'varī, ...	213, 259, 267
Brahmajñāna Tantra, ...	234
Brahmājñāna mahātāntrarāja, ...	232
Brahmānanda Sārasvatī, ...	187
Brahmāṇḍajñāna Tantra, ...	131
Brahmāṇḍa Tantra, ...	163
Brahma Upanishad, ...	15
Brahma-vindu Upanishad, ...	52
Brahmayāmala Tantra, ...	180,
	193, 280
Brahmopanishad-Dīpikā, ...	90
Buddha-yāmala, ...	280
Chaitanya, ...	264
Chaitanya Dāsa, ...	168
Chakra, ...	238
Chākshusha Upanishad, ...	23
Champū-kāvya, ...	38
Champū Rāmāyaṇa, ...	39
Chāmuṇḍā, ...	211
Chikshura, ...	208
Chandī Tīkā, ...	202
Chandraprabhā Nāṭikā, ...	67
Chandras'ekhara, ...	42, 192
Chandrasekhara Vāchas- pati, ...	147
Chandronmilana, ...	280
Charaka, ...	96
Chātṭa, ...	226
Chaura-kāvya, ...	250
Chaura-panchās'ika, ...	250
Chayana Paddhati, ...	27

	<i>Page</i>
Chhandas Sūtra, ...	1
Chhándogya Bhashya, ...	281
Chhinnamastá, ...	213, 259
Chhurika (Kshurika) Upa- nishad, ...	25
Chandí Purána, ...	208
Chintámaṇi, ...	283, 293, 298
Chintámaṇiprakás'a, ...	298
Chintámaṇí Tantra, ...	143, 277
Chora, ...	250
Chúdámaṇí, ...	198
Chúlíka Upanishad, ...	47
Chulikopanishad Dípiká, .	63
Dakárádi-sahasranáma-stotra,	200
Daksha, ...	208
Dakshiná Kálí, ...	114, 120, 136, 141, 155, 220
Dakshinákálikalpa, ...	125
Dakshina-Káliká-saṅkshepa- pújá-prayoga, ...	136
Dakshiná-kalpa, ...	161
Dakshinámúrti, ...	76
Dakshiná-múrtistotra-vyá- khyá Prabandha, ...	76
Damayantí, ...	38
Damayantí-Kathá, ...	38
Dámodara, ...	137
Dána-chandriká, ...	4
Dána-ságara, ...	151
Dána-vákyávalí, ...	177
Ḍaṇḍí, ...	165
Danta, ..	5
Dars'ana-kaliká, ...	238
Dars'apaurṇamása-práyas'- chitta Káriká, ...	64
Das'amahávidyá, ...	213
Das'akarmapaddhati, ...	281

	<i>Page</i>
Dattátreya, ...	129, 134
Dattátreya Saṅhitá, ...	134
Desíyarájas'ekhara-kosha, ...	178
Devarája, ...	39
Deví-kavacha, ...	260
Deví Upanishad, ...	127
Dhanvi Svámí, ...	35
Dhárá, ...	70
Dharma-vijaya, ...	37
Dhruvánanda-matavyákhyá,	227
Dhruvánanda Mis'ra, ...	225, 226
Dhúmávatí, ...	213, 259
Dhúrta-samágama, ...	47
Dhyána-vindu Upanishad, ...	52
Divákara Bhaṭṭa, ...	4
Divyachudámaṇi, ...	198, 245
Dola, ...	235
Dolárohana Paddhati, ...	235
Dráhyáyana, ...	35
Dráhyáyana-Sútra-Tíká, ...	35
Dravyaguna, ...	111, 265
Dravyagunádhirája, ...	188
Dravyagunas'atasloka, ...	108
Dvirúpa Kosha, ...	268
Dundubhí, ...	208
Durgá, ...	114, 118, 123, 127, 200, 217, 245, 261, 269
Durgábhakti-lahari, ...	123
Durgádása, ...	254
Durgádása Vidyáváchas- pati, ...	186
Durgádádináma-stotra, ...	261
Durgápújá-vidhi, ...	122
Durga Síṅha, ...	297
Durga Tíká, ...	296
Durgavákya prabodha, ...	297
Dva'tyádivyatpattiváda, ...	284

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Dvādasāha-hotra-prayoga,	99, 106	Gopāla Sañhitā,	... 271
Dvādasāha-prayoga-vṛitti,	... 106	Gopāla Sarmā,	... 227
Ekākshara Upanishad,	... 246	Gopāla Tāpanī,	... 8
Gada Siñha,	... 199	Gopāla-Tāpanī-Dīpikā,	.. 18
Gadādhara Achārya,	... 284	Gopīchandana Upanishad,	20, 60
Gaṇādhyāya,	... 112	Gopīchandananopanishad	Dī-
Gāpapatya Tāpanī,	... 61	pikā,	... 20
Gaṇes'a,	61, 86	Goraksha Sañhitā,	... 234
Gangā,	258, 260	Goraksha S'ataka,	... 255
Gaṇgāśhṭaka,	258, 260	Govardhana A'chārya,	... 43
Gaṇgāstaka,	... 274	Govardhana Bhaṭṭa,	... 14
Gāṅgulī,	... 226	Govinda,	... 105
Gaṅges'a Upādhyāya,	207,	Govinda S'armā,	... 275
	285, 293, 298	Grahayāmala Tantra,	... 224
Garbha Upanishad,	... 48	Grantha-saṅgraha,	185, 278
Garbhopanishad Dīpikā,	... 63	Gṛihya Smṛiti,	... 3
Garga A'chārya,	71-82	Gṛihya Sūtra,	... 13
Garga Sañhitā,	... 80	Gūḍhabodhaka,	... 110
Garuḍa Upanishad,	... 21	Guhyātiguhya Tantra,	... 254
Gauṇa,	... 227	Gurugītā,	... 252
Gaurāṅga Sena,	... 223	Guru,	233, 236
Gaurī-kanchulikā,	... 271	Gurupādukā-panchaka-sto-	
Gaurīvara S'armā,	... 184	tra Ṭikā,	... 186
Gāyatrī,	251, 274, 271	Guru Tantra,	... 131
Gāyatri-brahmaṇollāsa,	... 274	Halāyudha,	... 1
Gāyatrīhṛidaya,	250, 271	Halāyudha Miś'ra,	... 119
Gāyatrikalpa,	... 251	Haṇsa Upanishad,	25, 90
Gheraṇḍa,	... 135	Haṇsopanishad Dīpikā,	... 90
Gheraṇḍa Sañhitā,	... 135	Haragovinda Tantravāgīs'a,	161
Gitagovinda,	... 168	Haragovinda Vachaspati,	... 117
Ghora,	... 208	Harakumāra Ṭhākura,	... 136
Ghoshāla,	... 226	Hari,	46, 241
Goloka Tāpanī,	.. 22	Harihara,	29, 93
Gopāla,	126, 8	Harijīvana Miś'ra,	... 69
Gopāla Bhaṭṭa,	... 239	Harinadī,	... 227
Gopāla Champū,	.. 40	Harināmāmṛita,	... 241
Gopāla Nyāyapañchānana,	99, 150	Harirāya,	... 30

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Harivilása kávyā,	... 46	Kaiṭabha,	... 208
Haṭha-dīpikā,	... 132	Kaivalya Tantra,	... 142
Heramba Sena,	... 110	Kaivalya Upanishad,	32, 57
Hiranyakes'ī,	... 86	Kaivalyopanishad Dīpikā,	... 32
Hiranyakes'ī-sūtra-prayoga-		Kālágnirudra,	... 79
ratna,	... 86	Kālágnirudra Upanishad,	... 58
Holiráma S'armá,	... 231	Kálanirṇaya,	... 150
Í's'āna-saṅhitá,	... 241	Kálanirṇaya-Dīpikā-viva-	
Í'svarígítá Upanishad,	... 257	raṇa,	... 75
Itihása-samuchchaya,	... 83	Kálárkarudra,	... 205
Jábála,	... 235	Kálárkarudra-pújá-paddhati,	205
Jábála Upanishad,	... 57	Kalávilása Kávyā,	... 44
Jábálopanishad Dīpikā,	... 92	Kálí,	120, 125, 213, 233,
Jagadánanda,	... 145		237, 259
Jagadís'a Tarkálaṅkára,	104,	Kálidása,	117, 223, 224
	292, 293, 294	Kálíhṛidaya Tantra,	... 237
Jagannátha,	44, 141, 235	Káliká,	80, 114, 164, 190
Jambhala Bhaṭṭa,	68, 69	Káliká-kula-sarvasva,	... 233
Jánakí-pariṇaya,	... 36	Káliká-máhátmya,	... 190
Japa-rahasya,	... 215	Káliká Purāṇa,	... 80
Jayadeva,	... 168	Kálisahasranáma-stotra,	... 233
Jayadhara Mís'ra,	... 298	Kálistavarāja,	... 237
Jayakṛishṇa S'armá,	... 223	Kálipati,	... 26
Jayaráma Nyáyapanchánana,	222	Kálí-pújá-vidhi,	... 123
Jayatírtha,	... 75	Kalpa Sūtra,	61, 81
Jíva Gosvámí,	8, 241	Kalyāṇa Varma,	... 191
Jívana,	... 40	Kályashtaka,	... 125
Jívanátha,	... 276	Kámadeva Kavivallabha,	.. 202
Jívanmukta Upanishad,	... 5	Kámadhenu Tantra,	.. 274
Jívarāja,	... 40	Kámákhya,	... 231
Jñána-vaibhva Tantra,	... 238	Kamalákara Bhaṭṭa,	11, 85
Jñánánanda-taranginí,	... 156	Kamalátmiká,	213, 259
Jñána Tantra,	... 251	Kámarúpa,	... 231
Jyotíhságara-sára,	... 280	Kámarúpa-yátrá Paddhati,	.. 231
Jyotis-s'ára,	... 119	Kámarúpiya-nibandha Tan-	
Jyotiris'vara,	... 211	tra,	... 177
Jyotis'vara,	... 47	Káma-sūtra,	... 98

	Page		Page
Kaṅkāla-mālinī Tantra, ...	130	Kṛishṇānanda, ...	153
Karma-Paddhati, ...	108	Kṛishṇa Upanishad, ...	59
Karṇasundarī Nāṭikā, ...	82	Kṛityarāja, ...	212
Karpura-manjarī Nāṭikā, ...	46	Krodhīsabhairava, ...	273
Karpūra-stava, ...	269	Kshemendra, ...	44
Karpūra-stava-ṭikā, ...	269	Kshurika Upanishad, ...	25
Kārtavīrya-dīpadāna Pad-		Kulachandra, ...	297
dhātī, ...	125	Kula-chūdāmaṇi, ...	130
Kāsīs'vara Bhaṭṭāchārya, ...	199	Kula-dīpikā, ...	145
Kātyāyana, ...	93	Kulakuṇḍalinī, ...	209
Kātantra-parisishṭa, ...	296	Kulārṇava Tantra, 138, 160,	
Kātantra-vṛitti, ...	195-296		200, 241
Kaulikārchana-dīpikā, ...	145	Kulinas, ...	224, 227, 228
Kausika A'chārya, ...	72	Kullaka, ...	140
Kaus'ikī S'ikshā, ...	72	Kumāra-sambhava, ...	223
Kavikalpadruma Ṭika, ...	203	Kumārī, ...	209
Kāvyaādars'a, ...	165	Kumārī-kavachollāsa, ...	209
Kāvyaādars'a-vyākhyā, ...	165	Kundatattva prakās'a, ...	238
Kāvyaakāmadhenu Ṭikā, ...	203	Kurma Purāṇ a, ...	257
Kāvyaaprakās'a-rahasya-pra-		Lakshmaṇa, ...	39, 96
kās'a, ...	182	Lakshmaṇa Des'ika, ...	124,
Kedāra Bhaṭṭa, ...	89		125, 154
Kerala A'chārya, ...	245	Lakshmaṇa Sena, ...	1
Kerali, ...	198	Lakshmaṇa Somarājī, ...	43
Kes'ava Svāmī, ...	17	Lāla Miś'ra, ...	69
Kimpañcha-charita, ...	34	Laukika-vishayatā-vichāra, .	77
Koshṭhi-pradīpa, ...	183	Liṅgārchana Tantra, ...	158
Koshṭhi prakaraṇā, ...	198	Liṅga-pratisthā-Vidhi, ...	6
Kramachandrikā, ...	187	Lolimbarāja, ...	49
Kṛishi-vishaya, ...	179	Lomas'ī S'ikshā, ...	71
Kṛishṇa, 1, 5, 7, 26, 34, 40,		Madanapārijāta, ...	242
41, 42, 45, 59, 62, 126,		Mādhava, ...	44, 62
157, 240, ...	299	Mādhava Kavirāja, ...	265
Kṛishṇa-bhakti-chandrikā, .	37	Mādhavī, ...	74
Kṛishṇa Bhāṭṭa, ...	14	Mādhava A'chārya, ...	10, 36
Kṛishṇachandra, ...	212	Mādhava Champū, ...	62
Kṛishṇa Kavi, ...	45	Mādhava Kṛishṇa, ...	62

	<i>Page</i>
Mádhavánala Upákhyaṇa, ...	45
Madhu, ...	208
Madhusúdana Sarasvatí, ...	175
Mádhva-vijaya, ...	36
Mádhyaṇḍina, ...	86
Mágha, ...	223
Mahá-bhágavata, ...	203
Mahádeva, ...	118, 155, 270
Mahá-bhášhya, ...	31
Mahádeva S'armá, ...	134
Mahádeva Somayáji, ...	86
Mahákála, ...	237, 269
Mahákála-rudra, ...	220
Mahákála-rudrodita's't-otra, ...	220
Mahákála Sāñhitá, ...	221
Mahákáli Tantra, ...	115
Maháníla Tantra, ...	124
Mahánirváṇa Tantra, ...	159
Mahá-rudra, ...	58
Maháshoḍhānyāsa, ...	201, 215
Mahá Upanishad, ...	25
Mahábhárata, ...	249
Mahadeva, ...	156
Mahávañśávalí, ...	225
Mahávrata Prayoga, ...	107
Mahes'vara Bhaṭṭáchárya, ...	297
Máhiṣheya, ...	3
Mahishásura, ...	208
Málá-saṅskára, ...	214
Mallika, ...	223
Mamṭha Bhaṭṭa, ...	182
Mánasa-pújana, ...	104
Maṇḍúkí, ...	73
Māṇḍukí S'ikshá, ...	73
Mañi-paríksá, ...	71
Mantrártha Bhášhya, ...	19
Manyu-deva, ...	85

	<i>Page</i>
Márkaṇḍeya, ...	208
Másaka, ...	61
Mátapgi, ...	213, 259
Mátanḡiní, ...	259
Mathuránáthí, ...	385
Mathuránátha Tarkavágis'a, ...	207
285, 286, 287, 288, 289, 290, 291	
Mathures'a, ...	200, 280
Mátrikájaganmaṅgala Kava- cha, ...	277
Mátrká-kosha, ...	242
Máyá Tantra, ...	114
Meghadúta, ...	117, 223, 224
Meghadútártha-muktávalí, ...	224
Mimáñsá-nyāya-prakás'a, ...	167
Mis'ra, ...	226
Mahimnastava, ...	238
Mohamudgara, ...	238
Mṛitasanjivaní, ...	1
Mugdhabodha, ...	199, 222, 254
Mugdha-bodha-Paris'ishta, ...	199
Mugdhabodhaṭiká, ...	222, 254
Muhúrta-sarvasva, ...	190
Mukhya, ...	227
Mukhyoti, ...	226
Muktitattva, ...	167
Mukunda Bhaṭṭa, ...	88
Mukundánanda Bhápa, ...	26
Mundamálá Tantra, ...	267
Muṇḍita Prahasana, ...	68
Mura, ...	208
Nádavindu Upanishad, ...	51
Nádijñána-dípiká, ...	234
Nádí-jñána, ...	108
Nágadeva Bhaṭṭa, ...	74
Nagoji Bhaṭṭa, ...	202
Nala, ...	38

	Page		Page
Namuchí,	... 208	Padárthadharma-saṅgraha,	284
Nánárthas 'abda,	... 200	Padárthakhaṇḍana Ṭippaní,	206
Nandí,	... 270	Padmapushpánjali-stotra, ..	210
Nárada, 7, 66, 73, 128, 163,	182, 250	Pakshatá Rahasya,	... 291
Nárada Purāṇa,	... 66	Pakshatá Ṭippaní,	... 295
Nárada Upanishad,	... 250	Pañchama-sāra-Saṅhitá,	... 182
Náradīya S'ikshá,	... 73	Pañchánana Bhāṭṭāchārya, .	178
Náradīya-S'ikshá Vivaraṇa, .	7	Pañchapakshí Ṭiká,	... 183
Narasiṅha Dikshita,	... 88	Pañchasāyaka,	.. 211
Náráyaṇa, 8, 12, 18, 20, 29,	36, 63, 128, 152, 163	Pañchikaraṇa Vārttika,	... 174
Náráyaṇa Bhāṭṭa,	11, 100	Pánini,	... 31
Náráyaṇa Bhāṭṭāchārya,	... 243	Paramahaṅsopanishad Dí-	
Náráyaṇa Dāsa,	111, 112	piká,	29, 91
Náráyaṇadāsa Kavirája,	... 265	Paramahaṅsa Upanishad,	29, 56
Náráyaṇopanishad Dípiká, .	91	Parames'vara Rakshita,	... 112
Náráyaṇa S'armá,	... 226	Páras'ika-prakás'a,	... 87
Náráyaṇa Upanishad,	12, 91	Paribhāshá,	... 112
Náráyaṇīya-prasnāvalí,	... 193	Párijāta-haraṇa Champú,	... 45
Navadvípa,	... 264	Parivrājaka Upanishad,	... 30
Navaratnes'vara Tantra,	... 114	Parva-nirṇaya,	... 27
Nidhirāma S'armá,	... 176	Paryāya-ratnamálá,	... 111
Nigamakalpadruma,	... 163	Pás'ukádi-prayoga Sūtra,	... 107
Nigama-tattva-sāra,	... 232	Pas'upati,	... 205
Nílakaṇṭha Dikshita,	... 38	Patanjali,	... 21
Nílarudra Upanishad,	... 51	Pathya-vidhāna,	... 111
Níla Tantra,	114, 263	Patra-kaumudí,	... 196
Nirdosha-kula-sárāvalí,	.. 178	Paṇḍaríka Prayoga,	... 106
Nirnayāmṛita,	... 151	Pavanavijaya,	... 276
Niruttara Tantra,	... 155	Phuliyá,	... 228
Nirváṇa Upanishad,	... 246	Phuliyá-kula,	... 228
Nis'ācharapúja,	... 205	Pichehhlilá Tantra,	... 164
Nityánanda,	... 264	Pinḍa Upanishad,	... 55
Nṛsiṅha,	27, 75	Pinḡala,	... 1
Nṛsiṅha Tápaní,	... 9	Pinḡala S'ástra,	.. 103
Nṛsiṅha-Tápaní Bhāshya, .	16	Pipítaka,	.. 221
		Pipítaka-dvādas'ivṛata,	... 221
		Pippálada S'ákhá,	... 8

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Píṭha-nirṇaya,	... 252	Raghunátha,	181, 181
Prajápati Dása,	185, 278	Raghunátha Bhaṭṭa,	14, 80
Prajñánanda,	... 87	Raghunátha Sárvaḥma,	283
Prakṛití,	103, 163, 270	Raghunátha S'íromañi,	206, 285
Pramāṇa-Paddhati,	... 75		293
Pránágnihotra Upanishad, .	49	Raghúttama Yati,	... 123
Pras'nakaumudí,	... 279	Raghuvíra,	... 109
Prasthánabheda,	... 175	Rahasyátirahasya Puras-	
Pratakshya-khaṇḍa,	... 285	charaṇa,	... 201
Pratápa-nárasīṇha,	... 26	Rájadharmā-kaustubha,	... 196
Prátis'ákhyā,	... 2	Rájamártanḍa,	... 115
Práyas'chitta-pradípa,	... 20	Rajanívalabha,	... 46
Práyas'chitta-viveka,	... 236	Rájá Súrjana Charita Kávyā,	42
Prayoga-sára,	... 17	Rájavallabha,	111, 265
Purāṇa-sarvasva,	... 188	Ráma, 5, 17, 19, 41, 42, 43, 169	
Purs'charaṇa-vidhi,	... 255	Rámabhadrā Dīkshita,	... 36
Puras'charaṇa-rasollása,	... 259	Rámabhadrā Sárvaḥma,	206
Puras'charaṇa-viveka,	... 261	Rámabhadrā Siddhantývá-	
Púrñánanda,	120, 256	gís'a,	... 104
Púrñánanda-chakra-nirúpa-		Rámachandra A'chárya,	... 75
na Tíká,	... 256	Rámachandra Bhaṭṭa,	... 75
PúrñánandaParamahaṇsa,	207, 272	Rámachandra Champú,	... 41
Purusha,	... 270	Rámachandra Kavi,	... 41
Purusottama,	... 188	Rámachandra Sarasvatí,	... 98
Purusottama Datta,	197, 268	Rámacharaṇa,	... 144
Purusottma Mis'ra,	... 180	Rámagopála Pañchánana,	. 152
Rádhá,	41, 62	Rámakánta,	... 169
Rádhá-Kṛishṇa, 41, 62, 25, 22,		Ráma-Kṛishṇa,	.. 266
	41, 250	Rámakṛishṇa-kávyā Saṭika,	42
Rádhá Tantra,	... 216	Rámālílodaya,	.. 169
Rádhávinoda Kávyā,	... 41	Rámánanda A'cháryá,	.. 222
Rádhiká,	... 157	Rámánanda Svámí,	.. 167
Rádhiká Upanishad,	... 62	Rámánanda Tírtha,	.. 238
Rághavánanda,	.. 183	Ramánátha,	.. 152
Raghumañi,	... 141	Ramánátha Tarkálaṇkára,...	117
Raghunandana Bhaṭṭá-		Ramánátha Vidyáváchas-	
chárya,	166, 191, 236	pati,	.. 182

	Page		Page
Ráma Sena,	.. 109	Sakárabheda,	.. 197
Ráma Tápani,	.. 33	S'aktiratnákara,	.. 127
Rámatattva-prakás'a,	.. 239	S'aktisaṅgama Tantra.	.. 229
Rámatírtha,	.. 76	S'akuna-dípiká,	.. 186
Rámavallabha S'armá,	.. 256	Sámányalakshṇá Rahasya,...	290
Rámáyana,	38, 39	Sámányábháva Rahasya,	.. 288
Raparāja Dikshita,	.. 35	Sámányabháva Tīpani,	.. 294
Rasapradípa,	.. 79	Samásaváda,	.. 222
Rasasáramṛita,	.. 109	Sambandha-nirṇaya,	.. 99
Rásasundara Mahákavya,	.. 102	Sambhu Bhaṭṭa,	.. 80
Rásayátrá-paddhati,	.. 191	S'ambhunátha,	.. 208
Ratnagarbha Sárvaabhauma,	116, 187	Sámhunáthárchana,	.. 208
Ratnamálá,	.. 205	Sanatkumára,	.. 126
Rig Veda,	.. 250	Sanatkumára Tantra,	.. 126
Rituguna,	.. 113	Sandhyá paddhati,	.. 269
Rogavinis'chaya,	.. 266	Sandhyopanishad Vyá-	
Rudra Bháshya,	.. 101	khyá,	.. 34
Rudrachandra Deva,	.. 64	Saṅgíta-dámodara,	.. 219
Rudra Deva,	.. 26	Saṅgíta-nárayana,	.. 180
Rudra-Paddhati,	.. 100	Saṅkalpachandriká,	.. 166
Rudra Sañhitá,	.. 66	Saṅkalpa-durga-bhanjana,	.. 192
Rudrayámala Tantra,	161,	S'aṅkara A'chárya, 10, 141,	
205, 269, 280, 248, 248		16, 19, 85, 93, 108, 150,	
S'abdabhedha Prakás'a,	.. 118	23-210, 63, 94, 63, 95, 93, 296	
S'abdarthasára-manajarí,	.. 223	S'aṅkaránanda, 32, 90, 63,	
S'abdachintámani,	.. 207	171, 174, 245, 258, 275,	
Sabda-chintámanyáloka,	.. 297	91, 92,	97
S'abdakhaṇḍa,	285 298	Saṅkha,	.. 6
S'abdakhaṇḍa Tīpani,	.. 207	S'áñkháyana,	13-31
S'abdas'akti-prakás'iká,	.. 104	Sáñkhyá,	.. 266
S'abdas'akti-prakás'iká-pra-		Saṅkhyá-kaumudí,	.. 266
bodhiní,	.. 104	Sáñkhyatattva-kaumudí,	.. 266
S'abedendu-s'ekhara,	.. 202	Saṅkshepapuras'charaṇavidhi,	218
S'abedendus'ekhara-doshod-		Sanmohana Tantra,	709, 233
dhára,	.. 85	Sannyása Upanishad,	.. 54
Sadáchára-Saṅgraha,	.. 103	Saṅskára-Paddhati,	.. 11
		Saṅskára-prakás'a,	.. 26

	<i>Page</i>
Saṅskāra-Prayoga,	.. 85
Saṅskāra-vādārtha,	.. 150
S'āntipur,	.. 227
S'āntis'ataka,	... 243
Saptas'atī Kāvya,	.. 43
Saptas'lokī-Vivṛiti,	... 30
Sārachintāmaṇi,	.. 135
S'ārṅgadhara,	.. 204
Sārasaṅgraha,	118, 147
Sarasvatī Tantra,	140, 253
Sārāvalī,	.. 191
Sarva Upanishad,	.. 79
Sārvabhauma Āchārya,	195, 296
S'āstra-siddhānta-les'a Saṅ-	
graha,	.. 35
Satakarana Āchārya,	... 300
Satapatha Brāhmaṇa,	... 65
Satī,	.. 208
Satsaṅga-vijaya,	.. 37
Satyabhāmā,	.. 45
Satyanārāyaṇa,	.. 211
Satyanārāyaṇa-vratakathā,...	211
Satyanātha,	.. 7
Satyanātha Māhātmya-rat-	
nākara,	... 7
Satyapūr,	.. 211
Saunaka,	... 291
Sāyana A'chārya,	9, 101
Shatṭhakra-bheda,	120, 242
Shatṭhakra-bheda-ṭippanī,...	243
Shatṭhakra-vivṛitī-ṭikā,	.. 243
Shoḍaś'hī,	213, 259
Siddhanāgārjuna,	.. 137
Siddha-nāgārjunīya,	... 137
Siddhāntadīpa,	... 298
Siddhāntagītā,	.. 170

	<i>Page</i>
Siddhānta-lakṣhaṇa,	... 296
Siddhānta-les'a,	.. 35
Siddhāntales'a ṭikā,	.. 35
Siddhāntamaṇi-manjarī,	... 173
Siddhānta Panchāṇaṇa,	.. 165
Siddhānta-saṅgraha,	.. 194
Siddhavidyā-dīpikā,	.. 141
S'ilāmāhātmya,	.. 195
Siṅhāsana-Dvātriṅś'atkathā,	70
Siṅha-vyaghra Rahasya,	... 287
Siṅha-vyāghra Ṭippanī,	... 295
S'īromaṇi,	.. 156
Sis'ubodhinī,	.. 239
S'itā,	17, 41, 43
S'tā-rāma-vihāra Kāvya,	17, 43
Satīś'achandra Rāya,	.. 218
S'iva, 29, 89, 116, 123, 124,	
205, 208, 220, 263, 252,* 257	
Siva Chakravartī,	.. 239
S'ivachandra,	.. 218
S'ivadāsa,	.. 68
S'ivagītā,	.. 257
S'iva Jyotirvit,	.. 68
S'iva Purāṇa,	.. 66
S'iva-Rahasya,	118, 123
S'iva-sahasranāma,	.. 116
S'iva Saṅhitā,	.. 270
S'iva Upanishad,	.. 29
Smārta-vyavasthārṇava,	.. 181
Smṛiti,	.. 242
Smṛiti-chandra,	... 299
Smṛiti-saṅskāra-vichāra,	.. 77
Snāna-Paddhati,	.. 93
Sobhākara Bhaṭṭa,	.. 7
Srāddhavidhi,	... 244
Srāddhikalā,	... 299

	Page		Page
S'rauta-práyas'chitta-chan-		Svátmaráma,	.. 132
driká,	.. 88	S'yámá, 116, 175, 179, 217, 237	
S'rauta Súra,	.. 100	S'yámá-kalpalatá,	... 144
S'riguru-sahasranáma-stotra,	233	S'yámá-kavacha,	.. 217
Srihari-stotra,	.. 171	S'yámá-nityapujá-paddhati,..	179
Srikrishna Vidyávágis 'a,	.. 126	S'yámá-pradipa,	.. 175
Srinátha Bhaṭṭa,	.. 183	S'yámá ratna,	.. 213
S'rinivása,	.. 183	S'yámárchana-chandriká,	.. 116
S'ri-ráma-kás'iká,	.. 43	S'yámá-stotra,	237, 269
Srípatí Datta,	... 297	Taittiríya A' ranyaka,	.. 9
S'riráma Sarmá,	.. 193	Takarádisvarúpa,	.. 262
S'ritattvabodhiní,	.. 153	Tantra-chúdámāṇi,	.. 252
S'rotriya,	.. 227	Tantra-gandharva,	.. 129
Subála Upanishad,	.. 33	Tantra-pramoda,	.. 139
Subhaṅkara,	.. 219	Tantra-ratna,	.. 126
Subodhá,	.. 223	Tará, 124, 204, 269, 263, 213	
Subodhiní,	81, 100	Tárá-rahasya-vṛttiká,	... 296
S'udḍhi-chandriká,	.. 14	Tára-kshobhya-saṇvāda,	.. 204
Suddhi-dípiká,	.. 184	Tará-pradípa,	124, 154
S'ukadeva,	.. 211	Tarka,	... 293
Sukavi-hṛidayánandiní,	.. 84	Tarkámṛita,	.. 88
S'uklábha Deva,	... 37	Tarkámritataraṅginí,	.. 88
S'ulapāṇi Bhaṭṭa,	236, 26	Tarka Rahasya,	.. 290
S'ulhaṇa,	.. 84	Tarka Tippaní,	... 293
Sundara,	.. 250	Tattva-chintámāṇi,	... 285
Sundara Deva,	102, 113	Tattva-dípiká,	.. 117
Sundarí-s'aktidána,	.. 272	Tattvánanda-taraṅginí,	.. 207
Sundarí-sáktidána-stotra,	.. 221	Tattvaparakás'a,	19, 89
S'úres'vara,	.. 4	Tattvaparakás'iká-bhāvabodha,	19
Súresvara A'chárya,	.. 172	Tejovindu Upanishad,	.. 15
Surjan,	.. 42	Toḍala Tantra,	.. 217
Súrya Paṇḍita,	.. 42	Tribhášhya-ratna,	2
Súrya Sena,	.. 151	Trilochana Dása,	... 296
Súryyárghya-dána-Paddhati,	14	Trimalla Bhaṭṭa,	... 108
Svaratattva,	.. 276	Triṇs'achehhloka-vivaraṇa,...	80
Svarodaya,	.. 276	Triṇs'achehhloka-vivaraṇa-	
Svatantra Tantra,	.. 255	sárodhdhára,	... 80

	Page		Page
Tripurá,	... 275	Vákyavṛitti savivṛití,	... 95
Tripurá-sára-samuchchaya,	275	Vallála Sena,	151, 225
Tripurá-sára-samuchchaya-		Válmíki,	... 260
Tika,	... 275	Vámadeva,	.. 243
Tripurí-tíká,	... 87	Varadá Áchárya,	... 63
Tripurí Upanishad,	... 10	Varadá Tantra,	.. 120
Trivikrama Bhaṭṭa,	... 38	Varāha Sutra,	... 278
Tryambaka Bhaṭṭa,	... 83	Várāhi Tantra,	... 157
Ulkádi-svarúpa,	... 119	Vararuchi,	3, 196
Umáyámala,	... 280	Varṇabhairava,	.. 152
Upamánakhaṇḍa,	... 2 8	Vasanta-tilaka,	.. 63
Uparágodaya Naṭiká,	... 64	Vasishṭha,	256, 271
Upasunda,	... 208	Vásishṭha-sára,	... 192
U'rdhvámnyáya Sañhitá,	128, 202	Vasishṭha Yogakāṇḍa,	.. 256
Urdhámnyáya Tantra,	... 201	Vástuhoma,	.. 249
Ushá,	... 39	Vásudeva Upanishad,	18, 60
U'shmaviveka,	... 199	Vásudevopanishad Dipiká,	. 18
Uttara-gítá,	... 191	Vátsyáyana,	.. 98
Uttara-gítá Bháshya,	... 101	Váyaviya,	.. 66
Uttara Tantra,	132, 261	Váyu-pratyaksha-vichára,	.. 78
Váchaspati Misra,	149, 266, 244	VechárámaNyáyálañkára,	171, 173
Vagalá,	213, 259, 264	Vedāṅga Ráya,	.. 87
Vagalámukhí,	.. 248	Vedántārtha Saṅgraha,	.. 193
Vagalámukhi Kavacha,	.. 248	Vedánuvachana,	.. 58
Vagalámukhi-stotra,	... 248	Vetála-pañchviñs'ati,	69, 68
Vagalá Paṭala	.. 264	Vedántasúra,	.. 238
Váhyamátrikányása,	.. 201	Vibhákara A'cháryya,	... 279
Vaidika-chhandha-prakás'a,	13	Viddhyaparádha Práyas'chit-	
Vaidyanátha,	.. 37	ta	... 81
Vaidyanátha Súri,	... 17	Vidvanmanoramá,	.. 184
Váhyasudhá,	... 93	Vidyá,	254, 259
Vais'hnava,	.. 241	Vidyá-máhátmya,	... 190
Vaisvadevádimantra-vya-		Vidyá-sundara,	.. 255
khyá,	.. 147	Vidyánivása,	... 234
Vaitarṭhya Upanishad,	... 49	Vidyotpatti,	... 253
Vajras 'uchí Upanishad,	... 23	Vidyotpatti-vidhi,	... 180
Vákyatattva,	.. 165	Vighnes'vara,	... 62

	<i>Page</i>
Vījakosha,	.. 271
Vījachintāmaṇi Tantra,	.. 149
Vijayapārijāta Nāṭaka,	... 64
Vijayarāma A'chārya,	... 101
Vyaya Sena,	... 156
Vikramāditya,	70, 194
Vimalā Tantra,	... 129
Vināyaka,	... 12
Vīrachintāmaṇi,	.. 201
Vīra Tantra, 121, 144, 237.	239, 269
Virūpāksha,	269, 215
Viśeshavyāpti,	... 596
Vishṇu,	125, 195, 270, 239
Vishṇu-dāsa,	.. 74
Vishṇu-gūḍha,	... 86
Vishṇu-yāmala,	... 280
Vishṇu Puri,	.. 240
Vishṇu Upādhyāya,	... 86
Visvajit,	... 82
Viśvanātha,	.. 213
Viśvanātha Bhaṭṭa,	... 88
Viśvanātha Miśra,	... 224
Viśvanātha Sīṇha,	... 41
Viśvasāra Tantra,	... 214
Viśvavyāpti Rahasya,	.. 289
Viśves'vara,	.. 8
Viśves'vara Bhaṭṭa,	... 242
Viśvesvara Sarasvatī,	... 173
Vivaraṇa-prameya-saṅgraha,	28
Vopadeva,	203, 222, 254
Vṛihadāranyaśa Bhāṣya,	... 2
Vṛihaddharma Purāṇa,	.. 274
Vṛihaddharma Purāṇa,	.. 235
Vṛihajjābāla Upanishad,	... 79
Vṛihannārāyaṇa Upanishad,	9
Vṛihannirvāṇa Tantra,	.. 148

	<i>Page</i>
Vṛihaspatis'ava Prayoga,	.. 105
Vṛihat-tantrasāra,	.. 238
Vṛihannārādiya Purāṇa,	.. 291
Vṛindāvana,	... 82
Vṛita-ratnākara,	84, 89
Vyākhyāsāra,	... 296
Vyānjanagūṇa,	.. 216
Vyadhikarāṇa-dharmāvach- chhinna bhāva Rahasyā,	288, 296
Vyāpti-grahopāya Rahasya,	.. 289
Vyaptyanugama,	... 293
Vyāptyanugama Rahasya,	... 290
Vyāptyanugama Tīppanī,	... 294
Vyāpti pañchaka,	... 293
Vyāptipañchaka-Rahasya,	.. 287
Vyāsa,	28, 19, 82, 235
Vyāvasthārṇava,	... 283
Vyāvasthasāra,	.. 226
Yādavendra Vidyālaṅkāra,	.. 213
Yājñavalkya,	... 247
Yājñavalkya Upanishad,	.. 247
Yājñikī Upanishad,	.. 9
Yajur Veda,	... 269
Yantra-chintāmaṇi,	.. 137
Yatibhushaṇī,	... 238
Yatisaṅskāra Prayoga,	.. 173
Yatyāchāra saṅgraha,	.. 173
Yayatīrtha,	.. 19
Yoga, 135, 138, 140, 234,	248, 255, 256, 27, 260
Yoga-chandrikā,	96, 135
Yogasāra-saṅgraha,	.. 139
Yogāvalī Tantra,	.. 111
Yogas'ikshā Upanishad,	.. 53
Yoga-Vivaraṇa,	... 562
Yogatattva Upanishad,	... 53
Yogavāśiṣṭha,	... 192

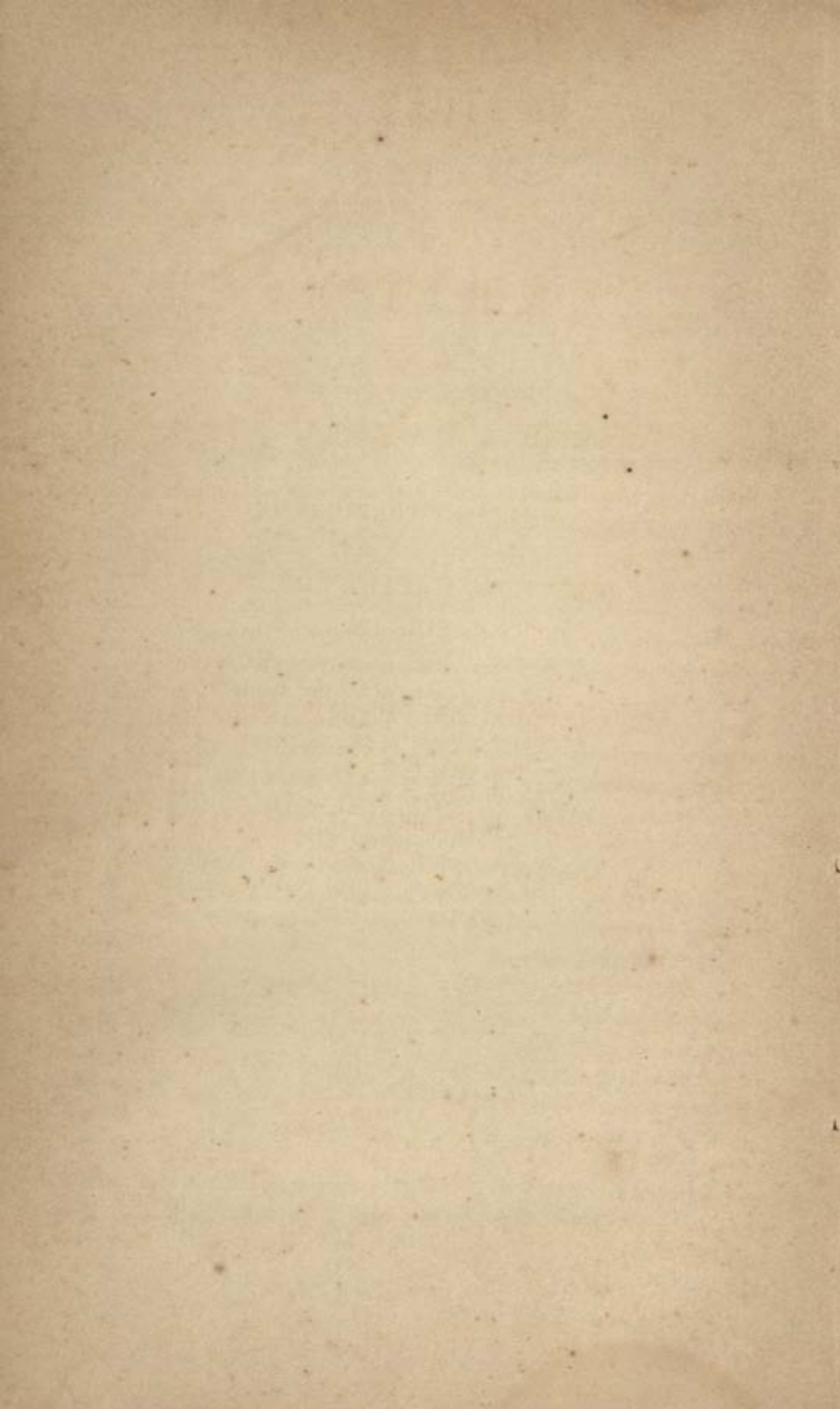
	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Yogayātrā Vivaraṇa,	.. 28	Yoginīhṛdaya-dīpikā,	.. 564
Yoginīhṛdaya,	.. 113	Yuktikalpataru,	.. 546

ERRATA ET CORRIGENDA.

- Page 44, line 16. From a printed copy of the work the initial lines quoted appears to form the beginning of the 2nd Canto. The work comprises 4 Cantos—*ullāsa*.
- „ 77, „ 3. For “initiatory sacramental rites” read “memory,—a Nyāya treatise.”
- „ 116, „ 30. For “Mādhavānanda” read “Ratnagarbha Sārvabhamma.”
- „ 161, „ 3. For “Tattvavāgīśa” read “Tantravāgīśa.”
- „ 171, „ 21. For “Vechāvāma” read “Vechārāma.”

NOTICES
OF
SANSKRIT MSS.

BY
RÁJENDRALÁLA MITRA,

DIRECTIONS FOR THE BINDER.

Facsimile of Mádhavánala Kathá to face page	137
„ Sulva-sútra-vivarāṇa „	159
„ Upagrantha Sūtra „	182
„ Cháturmásya-hotra „	247
„ S'apta-padhárthí „	281

CALCUTTA :

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1874.

PREFACE.

The circumstances under which these Notices have been taken in hand, have already been explained in the Preface to the first volume; and as the general plan which was originally adopted, has been strictly followed in the present issue, little need be said by way of preface to it. Some alterations, however, have been made in the details, which call for a few remarks.

In the first volume, the names of the persons in whose possession the different MSS. noticed were found, and the extent, size, appearance, and character of the MSS. were given in Sanskrit; but this was found objectionable, as many persons, who did not read Sanskrit, but took an interest in the Indian classics, could not make use of the information to advantage. The whole of the information under those heads has accordingly been given in the present volume in English. The analytical portion has also been in many instances greatly amplified.

Advantage has also been taken of a suggestion some time ago made by the learned Dr. A. C. Burnell of Mangalore, to supply facsimiles of some of the MSS. that have come under examination. The object of these facsimiles is not to give the finest specimens of writing available, but to afford typical examples of the styles of writing which were current at different times, and in different localities, in order that it may be possible to ascertain the date of a manuscript from its appearance in those cases where dates are wanting. For this purpose it is necessary that a great number of samples should be placed

before the reader, so that sufficient materials may be at hand to distinguish local styles of different times from individual peculiarities. Accordingly a large number of specimens have been collected, and photozincograph facsimiles are in course of preparation for publication in the next volume.

INDEX TO VOL. II.

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Abhidhána-tantra, . . .	44	Ākhyáta-váda, . . .	245
Abhidhá-váda-vichára, . .	359	Ākhyáta-váda Tíká, . .	245
Abhinava-náráyaṇendra, . .	133	Ākhyáta-viveka, . . .	245
Āchárārka, ...	15	Amarakosha, ...	252
Āchára-mayúka, ...	141	Amarakosha Tíká, . . .	252
Āchára-nirnaya, ...	49, 353	Amaru, ...	22, 72
Ācharyánumána-patriká, . .	374	Amaru-s'ataka, ...	22, 72
Ācharyánumána-ṭippani- patriká, ...	375	Amaru-s'ataka Tíká, . .	22
Achehávákā-prayoga, . . .	114	Ānanda-chandra, ...	62
Adbhuta-s'ánti, ...	299	Ānanda-laharī-tattvadīpiká, .	158
Adbhuta Upanishad, ...	346	Ananta Deva, ...	21, 233
Ādhána-baudháyana, ...	235	Anartíya, ...	88
Ādhána-prayoga, ...	235	Aniruddha, ...	338
Ādhána-vidhi-prayoga, . . .	228	Aniruddha Bhaṭṭa, ...	372
Adhikaraṇa-kaumudī, ...	67	Antyeshṭi-paddhati, ...	233
Adhyátma Rámáyana, ...	21	Anubhava-sára, ...	200
Adhyátma-vidyopades'a- vidhi, ...	97	Anumána-mañi-didhiti-vyá- khyá, ...	185
Ādi Purāṇa, ...	18	Anupanáráyana Tarkas'iro- maṇi, ...	103
Advaita-brahma-siddhi, . . .	167	Āpastamba, ...	86
Advaita-makaraṇḍa, ...	105	Appyaya Dikshita, ...	134
Advaitámṛita, ...	112	Ārka-prakás'a, ...	27
Advaita-rahasya, ...	384	Āraṇya-pañchaka, ...	280
Agnihotra-homa, ...	238	Āraṇya-gāṇa, ...	240
Agni-prayoga, ...	181	Antyeshṭi-paddhati, ...	233
Agni Sañhitá, ...	46	Anumána-didhitiṭippani, . .	335, 375
Agnishṭoma-paddhati, ...	171	Anumiti-mānas-vádārtha, . .	356
Āhnika-prakás'a, ...	227	Anumiti Ṭippani	373
Aitareya Āraṇyaka, ...	280	Āpármārjana-stotra, ...	292
Ājámilopákhyāṇa, ...	212	Āsatt-irahasya, ...	360
Ājñána-bodhiní, ...	97	Āsatti-vichára, ...	2

	Page		Page
Asaucha-kāṇḍa, . . .	114	Bhartrihari Yogīndra, . . .	116
As'auca-saṅkshepa, . . .	362	Bhāsarvajña, . . .	139
As'auca-mañjarī, . . .	314	Bhāshika-sūtra, . . .	87
As'auca-nirṇaya, . . .	301	Bhāsvati, . . .	189
Ashtādhāyikāṇḍa, . . .	256	Bhaṭṭāchārya, . . .	10
Ās'valāyana, . . .	291	Bhaṭṭoji Dikshita, . . .	198, 252
Āsvalāyana-brāhmaṇa-pañ-		Bhaṭṭotpala, . . .	165, 214
chikā, . . .	175	Bhāva-bodhikā, . . .	249
Āsvalāyana-grihya-kārikā, . . .	175	Bhavananda Sidhāntavā-	
As'vamedha-prayoga, . . .	206	gīs'a, . . .	185, 248
Ātma-bodha, . . .	97	Bhavanandī, . . .	248
Ātmānātma-viveka, . . .	60	Bhāvārtha-dīpikā, . . .	99
Ātmārāma Bhaṭṭa, . . .	271	Bhāva-vīs'odhinī, . . .	271
Ātmāshṭaka-bhāsyā Tīkā, . . .	133	Bhōlānātha S'armā, . . .	25
Avadhūta-gītā, . . .	91	Bhṛigu, . . .	4
Āyurvedāgamana, . . .	59	Bhūdhara, . . .	90
Baddhayoni-mahāmudrā-		Bhūmi-khaṇḍa, . . .	1
kathana, . . .	369	Bhuvana-dīpikā, . . .	249
Bāla-bodhaka, . . .	62	Bhuvana-dīpaka Tīkā, . . .	169
Bāla-bodhini, . . .	320	Bhuvanes'varī-sahasra-nā-	
Baladeva Vidyābhushaṇa, . . .	94	ma-stotra, . . .	154
Bālakṛishṇa, . . .	273	Bhūri-prayoga, . . .	6, 44
Bāla Tantra, . . .	219	Bodhāyana, . . .	82, 85
Bānara, . . .	40	Bodhāyana-charaka-sau-	
Baudhāyana-chāturmāsya-		trāmaṇi, . . .	180
sūtra, . . .	270	Brahma Upanishad, . . .	345
Baudhāyanāgnyādhāna, . . .	164	Brahmajñāna, . . .	345
Bhagavat Gītā, 12, 93, 94, . . .	323	Brāhmaṇa Sarvasva, . . .	79
Bhāgavatāmṛita-kaṇikā, . . .	37	Brahmāṇḍa Purāṇa, . . .	21
Bhāgavata-prakās'a, . . .	99	Brahmāṇḍa Purāṇa, Uta-	
Bhaktāmṛita, . . .	35	rakhaṇḍa, . . .	253
Bhakti-rasāmṛita-sindhu, . . .	35	Brahmānanda Yogindra, . . .	252
Bhakti-rasāmṛita-vindu, . . .	35	Brahmaprabhu Sūri, . . .	249
Bhānu Bhaṭṭa, . . .	272	Brahma-Saṅhitā Saṭīka, . . .	106
Bhañjū Dikshita, . . .	252	Brahma-siddhānta, . . .	176
Bharadvāja Mahādeva, . . .	126	Brahma-siddhānta-paddah-	
Bhārgavarāma, . . .	15	ti, . . .	176
Bharata Sena, Māllika, Mal-		Brahma-vaivartta Purāṇa, . . .	19
la, . . .	6, 29, 55, 318		

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Brahmayājña, . . .	65	Devayājñika, . . .	185
Budha-manohará Ṭiká, . .	246	Devimábhátmya Ṭiká, . .	75
Chaitanya-kalpa, . . .	45	Divákara, . . .	15, 126
Chakrachudámaṇi, . . .	108	Divákara Bhaṭṭa, 115, 147, 297	
Chakrapáni Datta, . . .	25, 71	Dinakarí, . . .	273
Chámuṇḍá, . . .	304	Dvarkánátha, . . .	83
Chandrálóka, . . .	52, 177	Dvaita-nirṇaya-siddhánta- saṅgraha, . . .	271
Chandras'ekhara S'armá, . .	329	Dvijanayana, . . .	67
Chandras'ekhara Váchas- pati, . . .	77	Dhanvantari-guṇáguṇa- yoga-s'ata, . . .	276
Cháturmásya-hotra, . . .	247	Dhátu-rahasya, . . .	150
Cháturmásya-prayoga, . . .	207	Dharma-dípiká, . . .	77
Chaturaṅga-kṛiḍana, . . .	10	Dharma-sindhu-sára, . . .	178
Chhandogápara-sútra, . . .	209	Dharma-ghaṭa, . . .	16
Chhandogá-mantrapátha, . .	115	Dharma-ghaṭa-vrata-kathá, .	16
Chhandomañjarí, . . .	282	Dhira-rañjiká, . . .	158
Chikitsá-saṅgraha, . . .	71	Dhruva-charita, . . .	274
Chintámaṇi, . . .	2	Dhuṇḍirája, . . .	20
Daivajña-chintámaṇi, . . .	192	Durga-bhañjana, . . .	329
Daivajña Siromani, . . .	249	Durgánáma-phala, . . .	367
Daivata Káṇḍa, . . .	303	Durgotsava-viveka, . . .	312
Dakṣiṇa Godáchara, . . .	234	Ekákshara-kosha, . . .	337
Dakṣiṇakáliká sahasraná- ma-stotra, . . .	102	Gada Siñha, . . .	155
Dámodara, . . .	338	Gadádharma Bhaṭṭáchárya, 354, 356, 357, 358, 374, 375, . . .	376
Dána-mayúkha, . . .	168	Gadádharma Tarkáchárya, . .	75
Darsapaurṇamása, . . .	160	Gágá Bhaṭṭa, . . .	115
Dars'apúrṇamásayor-adh- varya-prayoga, . . .	209	Gakárádi-gaṇapati-sahas- ra-náma-stotra, . . .	289
Das'akarma-dípiká, . . .	5	Gaṇapati, . . .	128
Datta Gítá, . . .	267	Gaṇapatyádi-pújana-pad- dhati, . . .	206
Dattaka-nirṇaya, . . .	70	Gaṅgádharma, . . .	113
Dattaka-putra-vidhána; . .	292	Gaṅgá-snána-vidhi, . . .	289
Dattátreya, . . .	91, 267	Gaṅgádása, . . .	282
Dáya-nirṇaya, . . .	352	Gaṅgádharma S'armá, . . .	14
Dáya-vyávasthá-saṅkshépa, .	333		
Devabodha, . . .	5		
Devabhadra Páthaka, . . .	162		

	Page
Gaṅgādhara Sarasvatī, . . .	3
Gaṅgāhari, . . .	158
Gaṅgāśhṭaka, . . .	80
Gaṅgādharendra Sarasvatī, . . .	348
Gārhya-karma-prayoga, . . .	86
Gaura-gaṇoddes'a-dīpikā, . . .	13
Garga Rishi, . . .	355
Gāyatrī-hṛidaya, . . .	285
Gāyatrī-brahmakalpa, . . .	296
Gāyatrī-puras'charaṇa- vidhi, . . .	295
Gāyatrī Tantra, . . .	48
Gāyatrī-pañjara, . . .	286
Gāyatrīpañjara-stotra, . . .	286
Gāyatrīyaśhṭottaras'ata-di- vyanāmāmṛita-stotra, . . .	285
Gītābhushaṇa Bhāshya, . . .	94
Gītagovinda Tīkā, . . .	319, 320
Gītāsāra, . . .	12
Gopāla, . . .	187
Gopāla Āchārya, . . .	325
Gopāladāsa, . . .	282
Gopāla Nyāyapañchānana, 349, 350, 351, 352, 353	
Gopāla Yogi, . . .	135
Gopīnātha S'armā, . . .	157
Govardhana Tripāthī, . . .	208
Govardhana-dhṛita-kṛish- ṇa-charitra, . . .	213
Govindānanda, . . .	63
Govinda-lilāmṛita, . . .	31
Govindarāma S'armā, . . .	158
Grihya-Sūtra, . . .	84
Gūḍhārthādars'a, . . .	229
Gūḍhavākya-bodhaka, . . .	71
Gūṇālāṅkāra-dosha, . . .	71
Gupta-sādhana Tantra, . . .	151
Halāyudha, . . .	60, 67, 79

	Page
Hāralatā, . . .	372
Hārāvalī, . . .	6
Haridāsa Bhāṭṭāchārya, . . .	4
Harihara Dikshita, . . .	198
Harililā-vivarāṇa-saṅgraha, . . .	200
Harināma Upanishad, . . .	102
Harinārāyaṇa S'armā, . . .	314
Harisevaka Mis'ra, . . .	268
Haribhāshkara, . . .	126
Haritattva-muktāvalī, . . .	252
Haṭha-dīpikā, . . .	173
Haṭha-pradīpikā, . . .	173
Hautrakalpadruma, . . .	244
Hotraprayoga-vṛitti, . . .	230
Hridayarāma Deva, . . .	269
Jagachchandrikā, . . .	165
Jagadānanda, . . .	109
Jagadhātrī-pūjā, . . .	22
Jagadhātrī-pujā-vidhi, . . .	22
Jagadis'a Tarkālāṅkāra, . . .	335
Jagannātha Mis'ra, . . .	309
Jagannātha Sarasvatī, . . .	112
Jaimini Saṅhitā, . . .	220
Jakāra-bheda, . . .	311
Jānakyānanda-bodhana, . . .	193
Jāraṇa-māraṇādi, . . .	30
Jaṭādhara Āchārya, . . .	44
Jaṭādhara-kosha, . . .	44
Jātimālā, . . .	151
Jayadeva, . . .	52, 177, 319, 320
Jayakṛishṇa Bhāṭṭa, . . .	271
Jayakṛishṇa S'armā, . . .	212,
213, 274, 275, 319	
Jayarāma Nyāyapañchā- ṇāna, . . .	245
Jñāna-saṅkulī, . . .	26
Jvālānātha Mis'ra, . . .	136
Jyotiratirātra, . . .	199

	<i>Page</i>
Kaivalyopanishad, . . .	247
Kaivalyopanishad Dīpikā, . . .	247
Kalādhara Sena, . . .	22
Kālārka-rudra, . . .	3
Kāles'a, . . .	61
Kālidāsa, . . .	80
Kālisantarāṇa Upanishad, . . .	102
Kalpa-Sūtra, . . .	81
Kalpa-Sūtra-bhāṣhya, . . .	88
Kalpa-Sūtra-vyākhyā, . . .	87
Kalyāna, . . .	219
Kamalākara Bhaṭṭa, . . .	53
Kāma-ratna, . . .	366
Kanādi Saṁhitā, . . .	30
Kaṅkāli-rasahema, . . .	181
Kaṇṣarī Miśra, . . .	192
Kapardī Svāmī, . . .	83
Kārapatā-vādārtha, . . .	357
Karma-lochana, . . .	11
Karma-vipāka, . . .	4, 68
Kāśikā-vṛitti, . . .	215
Kāsinātha, . . .	229, 257
Kāsinātha Bhaṭṭāchārya, . . .	156
Kāsinātha Upādhyāya, . . .	178
Kātantra-vṛitti-pañchikā, . . .	336
Kaṭhavallī-bhāṣhya-vivaraṇa, . . .	135
Kātyāyana, . . .	84, 162, 185
Kātyāyana-gṛihya-sūtra-bhāṣhya, . . .	234
Kātyāyana-prayogasāra, . . .	162
Kātyāyana-sūtra-paddhati, . . .	185
Kautūhala-vidyā, . . .	56
Kavikarṇapūra, . . .	13
Kavindra-chandrodaya, . . .	216
Kavi-rahasya, . . .	60
Kāvya-chandrikā, . . .	71

	<i>Page</i>
Kāvya-kalāpa, . . .	322
Kāvya-kāmadhenu, . . .	194
Kes'ava Tripāthī, . . .	262
Kes'ava Miśra, . . .	240
Kes'ava S'armā, . . .	76
Ketūdaya-phala, . . .	259
Kevalānvayī-vyākhyāna, . . .	34
Kevalānvayī, . . .	34
Khaṇḍānanda Muni, . . .	234
Khaṇḍa-pras'aṣṭi-Tikā, . . .	204
Kīchaka-badha, . . .	57
Kosālagama, . . .	177
Koṭa-chakra, . . .	8
Krama-saṅgraha, . . .	322
Krishṇa, . . .	11, 12, 31
Krishṇadhūrjati Dīkshita, . . .	250
Krishṇakānta Nyāyaratna, . . .	51
Krishṇakānta Vidyāvāgīś'a, . . .	50
Krishṇānanda Bhaṭṭāchārya, . . .	326
Krishṇa S'armā, . . .	380
Kṛitya-chandrikā, . . .	3
Kṛitya-kāla-vinirṇaya, . . .	361
Kṛitya-kaumudī, . . .	109
Kṛitya-mahārṇava, . . .	371
Kṛitya-prakāś'a, . . .	136
Kubjikā Tantra, . . .	108
Kukkuṭī-vrata-kathā, . . .	64
Kuladīpikā, . . .	55
Kumārī-pūjā, . . .	69
Kuṇḍārka-marīchi-mālā, . . .	120
Kurma-chakra, . . .	8
Kusumāñjali, . . .	4
Kusumāñjali-kārikā-vyākhyā, . . .	4
Kūṭamudgara, . . .	199
Laghū-jātaka, . . .	214

	Page
Laghu-sabdendu-s'ekhara,	132
Laghu-s'aunaki,	242
Lagna-chandriká,	257
Laksha-homa-paddhati,	239
Lakshmana Bhaṭṭa,	244
Lakshmana Desikendra,	145
Lakshmi-charitra,	39
Lakshmídhara Kaví,	105
Lakshmi-nivásábhidhána,	136
Liṅgádi-saṅgraha,	6
Liṅga-prakás'a,	32
Liṅgádi-saṅgraha Tíká,	318
Madana Pála,	264
Madanavinoda-nighaṇṭu,	264
Mádhava,	199
Mádhava Sarasvatí,	281
Mádhavánala-kathá,	137
Madhusúdana Sarasvatí,	167
Madhusúdana Váchaspati,	362
Madhya-manoramá,	224
Mahábhárata,	5
Mahábhárata-tátparyya-dí- piká,	5
Mahádeva,	246, 279
Mahádeva Dinakara,	273
Mahádeva Vájapeya,	237
Mahádeva Vedántavágis'a,	370
Mahádevendra Sarasvatí,	103
Maháganapati-sahasra-ná- ma-stotra,	290
Mahágní-prayoga,	237
Mahánanda Dhíra,	322
Mahárajá Harinárayana,	371
Mahás'ánti-paddhati,	236
Mahás'aṅkha-málá-saṅskára,	370
Mahátantrarája,	73
Mahidhara,	21, 159
Mallári-máhátmya,	170

	Page
Máláṅka,	11
Maṇḍala-bráhmaṇa Upani- shad,	100
Maṇḍapa-pújá,	294
Manishá-pañchaka,	346
Manodúta,	56
Mantra-chandriká,	305
Mantra-pradípa,	156
Mathuránátha,	375, 379
Mathures'a Vidyálaṅkára,	31
Matsyas'ukta Tantra,	53
Maya-mata,	306
Maya Sílpa,	306
Meṅganátha,	207
Mitra Mis'ra,	227
Momohana,	183
Momohanavilása,	183
Mṛitavatsa-chikitsá,	153
Mugdhabodha,	14
Mukaṇḍa Dása,	99
Muktáphala,	47
Muktávali-dípiká,	273
Muktávali-kirana,	273
Muktávali-prakás'a,	273
Mukti-chintámaṇi,	38
Mukunḍa-vijaya,	277
Muṇḍamálá Tantra,	152
Muṇḍaka-bhášhya-típpaní,	138
Múrkhaḥá,	49
Nádadípaka,	10
Náges'a Bhaṭṭa,	132, 164
Nágojī Bhaṭṭa,	54
Naigeyanam-rikshudaiva- tam,	201
Nakules'varí-mantra- vidhána,	302
Nánártha-dhvanimañjarí,	155
Nárada,	10, 18

	Page
Narahari Paṇḍita, . . .	28
Nārāyaṇa Bhaṭṭa, 54, 202, 244	
Nārāyaṇa Chakravartī, 9, 314	
Nārāyaṇa Gosāiṇ Nṛipatī, 189	
Nārāyaṇa-prabodhotsava, 139	
Navya-mata-vādārtha, . . .	356
Nigama-latā, . . .	111
Nighaṇṭú, . . .	226
Nīlakaṇṭha Bhaṭṭa, . . .	5, 141
168, 183, . . .	272
Nirālamva-upanishad, . . .	95
Nṛsiṅha Bhaṭṭa, . . .	293
Nītavarmā, . . .	57
Nītinibandha, . . .	33
Nītibhājana-bhājana, . . .	33
Nītyanātha, . . .	56
Nyāya-muktāvali-praka- rana, . . .	273
Nyāyavāgis'a, . . .	71
Nyāyaratnāvalī, . . .	50
Nyāyaratnaprakāś'ikā, . . .	51
Nyāya-sāra, . . .	139
Padagāḍha, . . .	191
Padamañjarī, . . .	380
Padāṅka-dūta, . . .	380
Pādapadma Āchārya, . . .	211
Padārtha-kaumudī, . . .	314
Paddhati-saṅgraha, . . .	116
Padmanābha Datta, . . .	6
Padma Purāṇīya Srishti kaṇḍa . . .	1
Padyatrāyī-vyākhyāna, . . .	132
Pallavadīpikā, . . .	107
Pañchapādikā-vivarāṇa, . . .	211
Pañchikarāna-mahāvā- kyārtha bodhaprakaraṇa, . . .	95
Parābhidhāna, . . .	155
Paramāmṛita, . . .	106

	Page
Paramārtha-sāra, . . .	111
Parāsara Upapurāṇa, . . .	225
Paribhāṣhā, . . .	30
Pārthasārathi Mis'ra, . . .	134
Pārthiva-liṅga-pujana- vidhi, . . .	311
Pās'aka-keralī, . . .	355
Pas'upati, . . .	5, 153
Pātālkhaṇḍa, . . .	1
Pathyāpathya, . . .	28
Pathya-vidhāna, . . .	361
Pavamāna-homa-vidhi, . . .	282
Prahlāda-charita, . . .	275
Prakāśātmā Yati, . . .	211
Prakīrṇa-mantra Upani- shad, . . .	101
Prākṛita Vyākarna, . . .	17
Prānakṛishṇa Vis'vāsa, . . .	318
Prāpatoshaṇi, . . .	317
Prasna-vaishṇava, . . .	189
Prasnottara-mālā, . . .	355
Prātis'ākhyā, . . .	298
Pratishthā-prayoga, . . .	66
Pratishthā Tantra, . . .	306
Praudha-manoramā, . . .	198
Pravara-khaṇḍa, . . .	37
Pravargya-prasna, . . .	86
Pravāsa-kṛitya, . . .	113
Prāyas'chitta-nirṇaya, . . .	349
Prāyas'chitta-tattvādarsa, . . .	343
Prāyas'chitta-vyavasthā- saṅkshēpa, . . .	330
Prayogaratnīya-charaka- sautrāmaṇi, . . .	180
Premāmṛita, . . .	149
Pretakṛityādinirṇaya, . . .	75
Pis'achabhāṣya, . . .	93
Pīṭha-nirūpaṇa, . . .	371

	Page
Pitṛimedha Sutra, . . .	85
Pitṛi-paddhati, . . .	325
Priyádāsa, . . .	99
Puṇḍarikā Upanishad, . . .	92
Purāṇa-dāna-māhātmya, . . .	321
Purānārtha-prakāś'a, . . .	9
Purnānanda, . . .	43
Purushottama, . . .	311
Purushottama Datta, . . .	6
Purushottama Deva, . . .	337
Purushottama-māhātmya, . . .	231
Purushottama Sarasvatī, . . .	98
Rādhākānta Bhaṭṭa, . . .	31
Rādhākānta Tarkavāgīś'a, . . .	9
Rādhā, . . .	12, 35
Rādhāmohanadāsa Gos'vā- mi, . . .	110
Rādhāmohana Gos'vāmī Bhaṭṭāchārya, . . .	104
Rādhāmohana S'armā, . . .	91
Rādhā Tāpanī, . . .	93
Rāghava Deva, . . .	338
Raghudeva, . . .	28
Raghunandana, . . .	350
Raghunātha, . . .	204
Raghunātha Bhaṭṭa, . . .	31
Raghunātha Chakravartī, . . .	349
Raghunātha Sārvaabhauma Bhaṭṭāchārya, . . .	381
Raghunātha S'īromapi, 185, . . .	245
Raghunātha Yājñika, . . .	114
Raghuvīra, . . .	120
Rājadharmā-kaustubha, . . .	21
Rājanārāyaṇa Mukhopā- dhyāya, . . .	13
Rāja-nirghaṇṭa, . . .	28
Rājāvalī, . . .	23
Rākshasa-kāvya, . . .	186

	Page
Rāma, . . .	2
Rāmachandra, . . .	204
Rāmachandra Chakravartī, . . .	3
Rāmachandra Nyāyavā- gīś'a, 358, 359, . . .	360
Rāmachandra Sārvaabha- ma, . . .	4
Rāma Datta, . . .	74
Rāmadeva Nyāyalañkāra, . . .	2
Rāmagītā, . . .	20
Rāmagītā Tīkā, . . .	20
Rāmaguṇākara, . . .	2
Rāmakānta, . . .	150
Rāmakṛishṇa, . . .	67
Rāmakṛishṇa Bhaṭṭa, . . .	116, 294
Rāmānanda S'armā, . . .	24, 55
Rāmānanda Tīrtha, . . .	383, 384
Rāmānuja, . . .	262
Rāmasaṅkara, . . .	41
Rāma S'armā, . . .	224
Rāmasundra Vidyāvāgīś'a, . . .	315
Rāmatoshṇa S'armā, . . .	318
Rāmavarma, . . .	21
Rāmes'vara Bhaṭṭa, . . .	297
Rāmes'vara S'armā, . . .	7
Rasahema, . . .	181
Rasasaṅketa-kalikā, . . .	304
Rathayātrā-prayoga, . . .	110
Ratnadipaka, . . .	127
Ratna-kosha-vādārtha, . . .	357
Rāyamukuta, . . .	266
Rigveda-saṅhitā-homavi- dhi, . . .	288
Rigvedīyābhudayika-s'rād- dha, . . .	59
Rigvedīya-das'akarma-pad- dhati, . . .	61
Rishitarpaṇa, . . .	218, 241

	Page
Rudradeva, . . .	239
Rudra-japa, . . .	243
Rudránusthána-paddhati, .	207
Rúpa, . . .	106
Rúpachintámani, . . .	12
Sabda-chandriká, . . .	25
Sabdakhaṇḍa, . . .	2
S'abdálóka Rahasya, . . .	379
S'abdamálá, . . . 7,	157
S'abda-nityatá, . . .	360
S'abda-ratnamálá, . . .	44
Sabdárna, . . .	7
Sabdárthasára-manjarí, . .	318
S'abda-rúpa-prakás'iká, . .	51
Sabhá-taraṅga-sára, . . .	309
Sachchidánanda Yati, . . .	201
Sadáchára-prakarana, . . .	344
Sadánanda, . . .	132
Sádhana-panchaka, . . .	90
S'ákala Sañhitá, . . .	268
Sakunárna, . . .	8
Samañjasá-vṛtti, . . .	103
Sámánya-lakshanádihitya- anta Tippaní, . . .	378
Samara-sára, . . .	204
Samayáchára Tantra, . . .	161
Sámayáchárika Súra, . . .	144
Saṅgraha, . . .	57
Saṅgrahanyeshi, . . .	232
Sanhitávṛtti, . . .	42
S'aṅkara, . . .	189
S'aṅkara Ácharya, 60, 90, 96, 97, 131, 344, 346, 347, 355	
Sáṅkháyana, . . .	88
Sáṅkháyana-sutra, . . .	302
Saṅkránti-niraya, 313, . .	353
Saṅkshepa-gáyatrí-nyása- prayoga, . . .	295
Saṅkshipta-prayoga, . . .	218

	Page
Saṅkshipta-vedánta-s'ástra- prakriyá, . . .	97
Sannyása-vidhi, . . .	100
S'ántikalpa-dípiká, . . .	300
S'ántika-tattvámṛita, . . .	9
Sapiṇḍa-prayoga, . . .	64
Sapta-padárthí, . . .	281
S'apta-páka-yajñas'esha, . .	122
Saptas'atí-vyákhána, . . .	54
Saptasoma-saṅsthá-paddha- ti, . . .	208
Sárachandriká, . . .	58
Sáradásundarí, . . .	31
Sáradátílaka, . . .	145
S'arangadhara, . . . 196,	338
S'áraṅgadharma-paddhati, . .	338
S'áraṅgadharma Sañhitá, . . .	195
Sárasamuchchaya, . . .	268
Sárasaṅgraha, . . . 78,	262
Sára-sañhitá, . . .	10
Sárasvatábhidhána, . . .	38
Sarasvatí-stotra of Sudar- sana Sañhitá, . . .	291
Sarasvatí-stotra-tripura- siddhántíya, . . .	291
Sárátsára-saṅgraha, . . .	41
S'áriraka-nyáya-raksháma- ni, . . .	134
S'áriraka-sútrártha-saṅ- graha, . . .	110
Sarvāṇukramaṇí-vyákh- yá, . . .	279
Sarvato-bhadra-maṇḍala, . .	336
Satánanda, . . .	189
S'atarudriya, . . .	348
S'átátapa, . . .	4
S'atru-vimochana, . . .	365
Satyanáthábhayudaya, . . .	210
Satyopákhyaṇa, . . .	129

	<i>Page</i>
Saubhāgya Tantra, . . .	303
S'aunaka, . . .	298
S'aunakokta-vāstu-sānti-pra- yoga, . . .	283
Sāvabhauma, . . .	76
Sāvitrachayana, . . .	236
Sāyana Acharya, . . .	348
S'eshāchāryya, . . .	210
S'esha Nāga, . . .	111
S'eshanārāyana, . . .	180
Shodas'a-piṇḍa-dāna-pray- oga, . . .	310
Siddhānta-chandrodaya, . . .	250
Siddhānta-kaṇmudi, . . .	116
Siddhānta-lakṣhaṇa Tip- panī, . . .	377
Siddhānta-muktāvalī, 173, 273	3
Siddhānta-sukti-maṇjarī, . . .	377
Sīṅhavyāghra Tippanī, . . .	377
S'iromaṇi-purvārdha-vyā- khyā, . . .	248
Siva Bhaṭṭa Kāla, . . .	54
S'ivādāsa, . . .	204
S'ivāditya, . . .	281
S'ivānandanātha, . . .	229
S'ivapūjā-paddhati, . . .	225
S'ivarāma, . . .	136
Skanda-purāṇiya Pātāla- khaṇḍa, . . .	117
Smārta-prāyasa-chitta- prayoga, . . .	297
Smārta-vyavasthārnava, . . .	76
S'mas'ānakālī-mantra, . . .	369
Smṛiti-sāra, . . .	76
S'rāddha-chandrikā-pra- kāś'a, . . .	147
S'rāddha-kalpa, . . .	363
S'rāddhasūtra-paddhati, . . .	174
S'rāddha-tattvādarsa, . . .	343

	<i>Page</i>
S'rāddha-vyavsthā-saṅk- shepa, . . .	332
Srauta-sūtra, . . .	86
S'rīdatta, . . .	364
S'rīkara Achārya, . . .	361
S'rīkṛishṇa S'ārvabhauma, . . .	380
S'rīkṛishṇa Tarkālāṅkāra Bhaṭṭāchārya, . . .	322
S'rīkṛishṇa Vidyāvāgīsa Bhaṭṭāchārya, . . .	107
S'rīmadbhāgavata-skandhār- tha-nirupana, . . .	200
Srinandana Bhaṭṭāchārya, . . .	23
S'rīnātha S'armā, . . .	361
S'rīngārādirasa, . . .	52
S'rī Parama, . . .	277
S'rīpatigovinda, . . .	193
S'rīṣhti-khaṇḍa, . . .	1
S'ruti-stuti-vyākhyāna, . . .	349
S'uddhi-nirṇaya, . . .	353
S'uddhitattva-kārikā, . . .	313
S'uddhi-viveka, . . .	338
S'uddhi-vyavasthā-saṅk- shepa, . . .	373, 334
Sudra-dharma-tattvā, . . .	53
S'ukāśhṭaka, . . .	347
Sukhalekhana, . . .	29
Sukṛitya-prakāś'a, . . .	136
S'ūlapāni Bhaṭṭāchārya, . . .	312
Sūlpānī, . . .	70
S'ulvā-sūtra-bhāṣya, . . .	83
S'ulva-sūtra-bodhāyaniya, . . .	33
S'ulva-sūtra-dīpikā, . . .	33
S'ulvasūtra-vivarana, . . .	159
Sures'vara Paṇḍita, . . .	32
Sūryādi-pañchāyatana-pra- tiṣṭhā Paddhati, . . .	125
Svalpādvaita-prakāś'a, . . .	383
S'vānubhavādars'a, . . .	96

	<i>Page</i>
Svargakhaṇḍa . . .	2
S'varúpákhyā-stotra, . .	368
Svátmarāma, . . .	173
Svatva-vyavsthārnava-setu- bandha, . . .	380
Svayamprakās'a Yati, . .	252
S'yámāmantraḥ, . . .	324
S'yámápūja-paddhāti, . .	138
S'yámārahasya, . . .	43
Tājika, . . .	20
Tājikabhushapa, . . .	20
Tālavrintanivási, . . .	230
Tantroktā-chikitsá, . . .	73
Tantra-ratna, . . .	133
Tantra-sāra, . . .	325
Tāntrikapūja-paddhati, . .	317
Tarka-paribhāshá, . . .	240
Tarka-tippañi, . . .	378
Tattvārtha-kaumudí, . . .	63
Tattva-saṅgraha, . . .	104
Tattvas'āra, . . .	90
Terónaráyaṇa Deva, . . .	239
Tīrtha Savámí, . . .	384
Trilochana Dāsa, . . .	336
Trīpurāsúndarī-mantra-nā- masa-haṣa, . . .	154
Tristhalīsetu, . . .	202
Tirthamahes'vara, . . .	32
Tithi-nirṇaya, . . .	351
Tithi-vyavasthā-saṅkshēpa, .	331
Toshañi, . . .	72
Tryambaka, . . .	207, 302
Tryambaka Bhaṭṭa, . . .	228
Tryambaka Paṇḍita, . . .	301
Tulas'ichandriká, . . .	13
Ṭapa Ṭká, . . .	133
Udayana Achárya, . . .	4
Udbodha-chandriká, . . .	47
Uḍḍis'a Tantra, . . .	364

	<i>Page</i>
Udváha-vyavasthá, . . .	77, 334
Udváha-vyáavasthá-saṅk- shepa, . . .	332
Udváha-vyáavastha- vikás'a, . . .	334
Ujjavalanīlamanī-kirāṇa- les'a, . . .	36
Ujjvala-nīlamanī, . . .	36
Unádi, . . .	24
Upádhiváda Ṭippañi, . . .	354
Unádikosha, . . .	24
Upagrantha Sūtra, . . .	182
Upamāna Khaṇḍa, . . .	50
Upāṅgalalitá-pujana, . . .	121
Utsarga-mayúkha, . . .	182
Uttara Gítá, . . .	323
Uttara-kámákhyá Tantra, .	33
Uttrara-khaṇḍa, . . .	1
Vagalámukhi-kavacha, . .	366
Vaidaykula-tantra, . . .	55
Vaikhánasīya Upanishad, .	92
Vaishṇava, . . .	45
Vaishṇavámṛita, . . .	25
Vaiyákarāṇa -siddhānta- mañjushá, . . .	163
Vaiyákarāṇa-siddhānta-rat- nákara, . . .	116
Vájapeya-paddhati, . . .	159, 211
Vakárabheda, . . .	40
Vámana, . . .	215
Vámana-chitra-charitra, . .	213
Vánara, . . .	40
Vánarāshṭaka, . . .	40
Vánaryāshṭaka, . . .	45
Varadarāja, . . .	87
Várānasī-darpaṇa-praká- s'ika, . . .	172
Vararuchi Kavindra, . . .	186
Varṇābhīdhāna, . . .	23

	Page		Page
Varpasaṅkara-jātīmālā, .	15	Vopadeva, .	47, 200
Varshakṛitya-taraṅga, .	371	Vrajabhakti-vilāsa, .	54
Vas'antarāja, . . .	8	Vratodyāpana-vidhi, .	140
Vas'ishṭha, . . .	4	Vṛindāvana, . . .	11
Vāstu-pūjāvidhi, . . .	293	Vṛindāvana-yamaka, .	11
Vāstu-s'ānti, . . .	294	Vṛishotsarga-prayoga, .	65
Vāstu-tattva, . . .	315	Vṛitta-ratnākara-setu, .	126
Vāsudeva Dikshita, . .	237	Vyākaraṇa-saṅgraha, .	14
Vatās'vattha-vivāha, .	157	Vyākya-sudhā, . . .	251
Vatsarāja, . . .	172	Vratakāla-viveka, . . .	312
Vedānta-s'āstra-saṅkhipta- prakriyā-nirupanā .	344	Vyāptigrahopāya-ṭikā, .	354
Vedānta-vijñāna-naukā, .	131	Vyāptipāṇohaka Ṭippanī, .	376
Vedastuti Ṭikā, . . .	108	Vyāptyanugama-ṭippanī, .	378
Vidhisvarūpa-vichāra, .	61	Vyāptyanugama-vādārtha, .	357
Vidhi-vāda-vichāra, . .	359	Vyāsa, . . .	1
Vijayagobinda Sikha, . .	23	Vyāvahāra-didhiti, . . .	21
Vidyānidhi Kavindra, . .	216	Vyavasthā-sāra-saṅgraha, .	155
Vidyāranya, . . .	247	Yadumaṇi, . . .	277
Vikhyāda Purāṇa, . . .	148	Yajnasūtra-pramāṇa, . .	367
Vindu-sandīpana, . . .	98	Yajña-prāyas'chitta-viva- raṇa, . . .	187
Viparīta-pratyāṅgira, . .	370	Yājñika Deva, 171, 185, .	211
Virajā-paddhati, . . .	100	Yājñika Raghunātha, . .	114
Virodhi-vichāra, . . .	358	Yājñopavita-ṇāsa-prāyas- chitta, . . .	284
Vishṇudharmottara Purāṇa, .	16	Yajur Veda, . . .	5
Vishṇu Siddhānta, . . .	37	Yajurvedi-māsika-s'rāddha- prayoga, . . .	63
Viśvakarmā, . . .	17	Yajurvedi saṅvatasrikaiko- dishṭa-s'rāddha-prayoga, .	66
Viśvakarma-prakāś'a, . .	17	Yasodhara, . . .	192
Viśvakarmīya S'īlpa, . . .	142	Yathārtha-manjarī, . . .	382
Viśvāmītra-kalpa, . . .	287	Yoga-s'atābhidhāna, . .	276
Viśves'vara, . . .	115	Yoges'isahasra-nāma-sto- tra, . . .	283
Vishṇurāma Siddhānta- vāgīś'a, . . .	343	Yogini-das'ā-phala, . . .	257
Vivāda-nirṇaya, . . .	352	Yogyatā-vichāra, . . .	358
Vivāhādi-paddhati, . . .	74, 153		
Vivaraṇa-tattva-dīpana, . .	233		
Vivekachudāmaṇi, . . .	347		

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 520. पद्मपुराणीयसृष्टिखण्डं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 212. Lines, 9 on a page. Extent, 8347 s'lokas. Character, Bengali. Date — ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old. Verse, Tolerably correct.

Padma Puráṇīya Srisṭī khaṇḍa. This is the first part of one of the great Purápas attributed to Vyása. The Padma is divided into five parts; 1st, Srisṭī khaṇḍa; 2nd, Bhúmi khaṇḍa; 3rd, Svarga khaṇḍa; 4th, Pátála Khaṇḍa; 5th, Uttara Khaṇḍa. In the first, the work under notice, Ugras'ravas describes, in reply to the enquiry of the sages assembled at the Naimisha hermitage, the origin of the universe, and the development of the creation, relating at the same time detached accounts of the geography of India. The translators under Dr. Wilson rendered a great portion of it into English, a MS. of which exists in the Asiatic Society of Bengal, and another in the India House Library. A full analysis of the work occurs in the Journal of the Royal Asiatic Society, V, 280. See also Preface to the Vishṇu Puráṇa.

Beginning. खण्डं चन्द्रावदातं करिकरमकरलोभसञ्ज्ञातफेनं

ब्रह्मोद्भूतिप्रशस्तिर्व्रतनियमपरैः सेवितं विप्रमुखैः ।

उक्त्वाकारलङ्घनेन विभुवनगुह्यं ब्रह्मणा सृष्टभूतं

सम्प्राप्ताभोगरम्यं जलमग्न्यभस्तरं पौरुषं वः पुनातु ॥

End. कल्पकोटिशतं सायं ब्रह्मलोके सद्योयते ॥

Colophon. इत्यादिपुराणे पाप्मे पञ्चचत्वारिंशत्तमोऽध्यायः । सृष्टिखण्डं समाप्तं ॥

विषयः । सृष्टिप्रकारकथनं शब्दीस्थाननिरूपणादिकञ्च ॥

No. 521. रामगुणकरः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 240 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Rámagunákara. A poem on the marriage and exile of Ráma. By Rámadeva Nyáyálañkára.

Beginning. भूभृदंशावतीर्णा सजलजलधरश्रेणिविदेविवर्णा

पूर्णानन्दार्चचन्द्राभरणहृदयगा योतयन्ती दिगन्तान् ।

या वैदेहीपितृार्थं वितरति सरसा कल्पवल्लीव नित्या

शानं भूयान्ममानःकरणमविरतं तत्त्वमूर्त्ता नितान्तं ॥

End.

भुक्ता राख्यं चिराय चिमिरगुजनिभिः स्वस्थलीमाशरोच्च ॥

Colophon. श्रीमद्रामगुणकराख्यललितप्रथः समाप्तिं गतः ।

विषयः । रामविवाहसमवनवासोदिवर्णनं ॥

No. 522. आसत्तिविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 10 on a page. Extent, 428 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'satti vichára. The natural relation of words in composition. This is a Nyáya treatise—probably a part of Mathuránátha's commentary on the S'abdakhaṇḍa of the *Chintámaṇi*.

Beginning. एककार्यकारित्वसङ्ख्या योग्यतानिरूपणानन्तरमासत्तिं निरूपयति आसत्तिचेति ।

End. इत्युच्चारणपत्र एव सम्यगित्यवधेयं ॥

Colophon. शब्दपरिच्छेदरहस्ये आसत्तियन्त्ररहस्यम् ।

विषयः । शब्दबोधकारणादिकथनं ।

No. 523. कृत्यचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 12 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur, K. C. S. I. Appearance, old.

Kṛitya-chandrikā. On ceremonials, diurnal and casual. By Rāmachandra Chakravartī. The MS. is imperfect, and contains only that portion which is devoted to the duties to be observed at the end of the month of Chaitra, or *Sivayātrā*, i. e., the Charakpūjā. The deity to be adored, is a form of Śiva, and bears the name of Kālārkarudra.

Beginning. तत्र चैवमङ्गान्यां कर्त्ता सामान्यान्तं कृत्वा अथेत्यादि चैवे मासि मीनराशिसे
भास्करे अमुके पक्षे अमुकतिथौ षड्शीतिसङ्क्रान्त्यामारभ्य महाविषुवसङ्क्रान्तिं
यावत् प्रत्यक्षं अमुकगोचोऽमुकः सर्वार्थसिद्धिकामो मणेशादिकालार्कवद्रूपजापूर्वक-
शिवयाचामहं करिष्ये ।

End. एतैस्तुष्यति शङ्करः ॥

Colophon. इति रामचन्द्रचक्रवर्त्तिविरचितायां कृत्यचन्द्रिकायां मासविवरणं ।

विषयः । शिवोपासनाविधानादि ।

No. 524. सिद्धान्तसूक्तिमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 23. Lines, 5—8, on a page. Extent, 337 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deyā Bahādur, K. C. S. I. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Siddhānta-sūktimanjarī. A Vedānta dissertation on life, soul, the deity, salvation, &c. By Gaṅgādhara Sarasvatī, disciple of the Paramahaṁsa Rāmachandra Sarasvatī. The author styles himself a *Bhikshu*, whereby he evidently means to call himself a mendicant, and not a Buddhist. He quotes most of the leading authors on the Vedānta.

Beginning. तरणिशतसुवर्णं कर्णपूर्णद्विरेफावलिवलितकपोलोद्दामदानाभिरासं ।
गिरिशगिरिस्तुताभ्यां लालितं नित्यमङ्गे सज्जनभरणशीले विघ्नराजं नमामि ॥

End. रञ्जयलखिलान् बुधान् ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीरामचन्द्रसरस्वतोपूज्यशिष्येण महाधरसर-
स्वत्याख्यभिक्षुणा विरचितायां वेदान्तसिद्धान्तसूक्तिमञ्जर्यां चतुर्थपरिच्छेदः ।
सम्पूर्णार्थं ग्रन्थः ।

विषयः । आत्मवर्णनं, अवणादिज्ञानकथनञ्च । ब्रह्मविधयन्यकारमतसपि दर्शितमत्र ।

No. 525. कुसुमाञ्जलिकारिकाव्याख्या ।

Substance, country yellow paper. Folia, 50. Lines, 10 on a page. Extent, 1911, *slokas*. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur, K. C. S. I. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kusumāñjali Kārikāvyākhyā. A commentary on the *Kusumāñjali*, a Vaiśeṣika treatise on the existence of a supreme Being by Udayana Achārya. By Rāmaḥbhadrā Sārvaḥbauma. The text with a commentary by Haridasā Bhaṭṭāchārya, has been translated into English by professor E. B. Cowell. Dr. Hall notices the works of eleven commentators on the *Kusumāñjali*, but not that of Rāmachandra. *Contributions*, p. 83.

Beginning. आसौदैः परितोषिता परिषदः प्रत्येकमाशास्तं

सन्निः पिञ्जरिताः परागपटलैराशावकाशा दृश ॥

End. ईश्वरः स प्रीतो भवत्वनेन । इति पञ्चमः स्तवकः ॥

Colophon. इति श्रीमच्छास्त्रोपाध्यायरामभद्रसर्वभौमोया कुसुमाञ्जलिकारिकाव्याख्या समाप्ता ।
विषयः । परमात्मनिरूपणयुक्तिमयं कुसुमाञ्जलिकारिकाव्याख्यानम् ।

No. 526. कर्मविपाकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 96. Lines, 6 on a page. Extent, 2376 *slokas*. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Karmavipāka. A treatise on rewards and punishments in a future life for virtuous and sinful acts of this life. By S'ātātapa.—The MS. terminates with the 87th chapter on the rewards of virtuous women. The work is in the form of a dialogue between Vas'ishṭha and Bhrigu.

Beginning. शान्ततपः । प्रायश्चित्तविहीनानां महापातकिनां खणं ।

नरकान्ते भवेज्जन्म चिकं किन् शरीरिणं ॥

End. सञ्जया पार्वती उक्ता तस्मात्तां पूजयेद् बुधः ॥

Colophon. इति कर्मविपाके वशिष्ठमुखादे नानाधर्मपवित्रतामाहात्म्ये समाप्ता ।
ध्यायः समाप्तः ।

विषयः । पापजनितरोगादीनां कारणं, तत्प्रायश्चित्तविधानम् ॥

No. 527. महाभारततात्पर्यदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 11 on a page. Extent, 2215 ślokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mahābhārata-tātparyā-dīpikā. A gloss on the *Ādi* or first volume of the *Mahābhārata*. By Devabodha, the disciple of Satyabodha; both were hermits or paramahāṇsas. The author seems to have never completed his work. The gloss best known is by Nilakaṇṭha.

Beginning. प्राग् देवेभ्यः प्रयान्ताः शतमुखसदनं इवमभोधियायाः

End. पायान्नारायणी यथिरचरितचरस्थायराभीष्टदो वः ।

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यभट्टारकसत्यबोधभिर्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्य-
श्रीदेवबोधकृतौ महाभारततात्पर्यदीपिकायां टीकायामादिपर्वसमाप्तं ।

विषयः । महाभारतविवरणं, अर्थात् महाभारतीयतात्पर्यसंहिता टीका । आदिपर्वटीका-
मात्रं प्राप्तं ॥

No. 528. दशकर्मदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 30. Lines, 6 on a page. Extent, 573 ślokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Daśakarma-dīpikā. The principal ceremonies to be observed by those pious Hindus, who follow the Yajur Veda. By Paś'upati, the chief judge and head paṇḍit of the Court of Lākshmaṇeya, the last Hindu king of Bengal. (A. D. 1200.) He was a descendant of Bhaṭṭa Nārāyaṇa, one of the five Brāhmaṇas who came to Bengal from Kanauj in the reign of Ādisūra.

Beginning. शास्त्रज्ञानविवेकनिर्मातृधियां प्रज्ञावतामप्रणीः

पाण्डित्येन विखण्डितामरगुहः प्राज्ञातिसुज्ञः स्मृतौ ।

विप्राणाम्दशकर्मपद्धतिमिसामुद्धृत्य वेदादसौ

चक्रे भूपतिपण्डितः पशुपतिः स्वर्गापवर्गप्रदां ॥

End. शान्त्याशोर्वाद् हलाच्छिद्रावधारयेत् (?) ॥

Colophon. इति शास्त्राकर्मपद्धतिः समाप्ता । इति दशकर्मदीपिका ।

विषयः । यजुर्वेदिनां दशकर्मविधानं ॥

No. 529. लिङ्गादिसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 45. Lines, 5 on a page. Extent, 825 slokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Liṅgádisaṅgraha. Annotations on the Amarakosha. By Bharata Sena alias Bharata Mallika. The author points out in detail the genders of all the words in the Amarakosha.—(Vide ante I p. 223.)

Beginning. सद्भादिद्वयवित्तमसामस्यैर्नशब्दैरिह वर्गसङ्ग्रहः ।

End. वेदाः प्रमाणमेवमन्यत् प्रयोगानुसारात् ॥

विषयः । अमरकोषव्याख्यानं ।

No. 530. भूरिप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 70. Lines, 8 on a page. Extent, 1972 slokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Bhūriprayoga. Annotations on the Amarakosha. By Padmaná-bha Datta. The author supplies a great number of synonyms. The MS. is incomplete, extending only to the third chapter of the text.

Beginning. मुदे हरिं तन्नमतेकनाथं ।

End. इदमबोदितं शेषं ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः ॥

Colophon. श्रीपद्मनाभदत्तसङ्ग्रहीते भूरिप्रयोगाभिधाने नामलिङ्गानुशासने सामान्यकाण्ड-
सूचीयः समाप्तः ।

विषयः । शब्दसमूहसङ्ग्रहः । अमरकोषाभिधानस्यटीका ।

No. 531. हारावली ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 315 slokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Háravali. A Sanskrit Dictionary. By Purushottama Datta. Dr. Wilson, in noticing this work, says: "the *Háravali* is a collection almost exclusively of uncommon words:—It is divided into two parts, the one containing synonymous words, and the other words of various

meanings. The first part is again divided into three portions, according to the extent of the synonyms and their recapitulation through a whole stanza, or a half, or a quarter. The work is of very limited extent, but it is the product, according to the author's own averment, of twelve years' reading. He states also that it was compiled at the suggestion and with the aid of his spiritual preceptor, S'ri Dhṛiti Siṅha, an atithi or religious ascetic, known in the spoken dialects by the appellation Atit, and he mentions Janmejaya, a Paṇḍit, as having contributed to the compilation. The age of Purushottama, according to the order of Medinī, should be earlier than that of the Viśva, and he may probably have written in the 10th or 11th century." Preface, Sanskrit Dictionary, 1st Ed.

Beginning. भुजगपतिविमुक्तस्वचु(?)निर्माकवल्ली-

विलसितमनुकुर्यन् यस्य गङ्गाप्रवाहः ।

शिरसि सरसभास्त्रमास्त्रलीतामल्लङ्घं(?)

लघयति क्षिमौरः सोऽश्रुवः (?) साधसिद्धौ ॥

End. प्रथमान् नव पत्राणि प्राप्तानि, ततः खण्डितं ॥

विषयः । नानार्थशब्दसमूहसङ्ग्रहः ।

No. 532. शब्दमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia, 60. Lines, 7 on a page. Extent, 1365 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

S'abdamālā. A Sanskrit glossary compiled from the *S'abdārṇava* and other ancient works. By Rāmes'vara S'armā.

Beginning. जगदीशं हरिं नत्वा श्रीरामेश्वरशर्मणा ।

शब्दार्णवादि कोषेऽज्ञा शब्दमाला वितन्यते ॥

End. रामेश्वरेण रचितं परिपालयन्तु सन्तः परोऽन्नतिरता हि भवन्ति लोके ॥

विषयः । शब्दसमूहकथनं ।

No. 533. कूर्मचक्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date —? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kūrmachakra. On a mystic diagram shaped like a tortoise. It is of great importance in certain forms of S'akta worship. This is probably a fragment of one of the Tantras.

Beginning. कूर्माकारं लिखेच्चक्रं सर्वावयवसंयुतं ।

End. दृष्टस्नानगते चन्द्रे शान्तिकं यत्नतश्चरेत् ॥

Colophon. इति कूर्मचक्रं ।

विषयः । कूर्मचक्रप्रमाणम्, उक्तचक्रस्वरूपादिक्रमानुसारेण क्रियादिशुभाशुभं ।

No. 534. कोटचक्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 119 s'lokas. Character, Bengali. Date — ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Koṭachakra. Ground plans of eight kinds of forts and their descriptions. This too is apparently a fragment of one of the Tantras.

Beginning. अथातः सम्प्रवक्ष्यामि कोटचक्रमिच्छादधा ।

End. तद्दिने प्रभवद् युक्तं दुर्गं सिद्ध्यति नान्यथा ॥

Colophon. इति कोटचक्रं ।

विषयः । प्रचवारविशेषेण युद्धादिक्रमकथनं ।

No. 535. शकुनार्णवः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 95. Lines, 8 on a page. Extent 3040 lokas. Character, Bengali. Date, Saka 1773. Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'akunárṇava. A manual of divination. By Vasantarāja. The divinations are made by the peculiarities in the flow of breath, (austromancy) ; by the sight of particular objects when starting on an expedition, such as curds, durva grass, rice, a handsome man, a fair woman with a flower, which are auspicious ; by the voice of jackals and other animals, &c., &c. Means of divining answers to recondite questions are also described.

Beginning. विरिद्धिनारायणशङ्करेभ्यः शचीपतिस्कन्दविनायकेभ्यः ।

लक्ष्मीभवानीपतिदेवताभ्यः नमो नवभ्योपि सदा प्रदयेभ्यः ॥

End. समस्तसत्यकोतुके कृतं प्रभाववर्णनं ॥

Colophon. इति वसन्तराजकृते शकुनाक्षे शकुनशास्त्रं समाप्तम् ।

विषयः । शुभाशुभशंसि निमित्तं यावादि समये द्रव्यविशेषदर्शनं । दधिदुर्वाक्षतादिचेत-
पुष्पयुक्तगौराङ्गीक्षोदर्शने शुभं, शृङ्गालादिरवेण शुभाशुभप्रज्ञादिकथनञ्च ।
एवं पश्चिरवादिनः शुभाशुभं कथितं ।

No. 536. शान्तिकतत्त्वामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 61. Lines, 8-9 on a page. Extent, 1475 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rāja Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'āntika-tattvāmṛta. Ceremonials to be observed to overcome evils consequent on adverse conjunctions of planets. By Nārāyaṇa Chakravartī.

Beginning. नत्वा गोपीकान्तं सत्वा विविधमुनिवाक्यानि ।

श्रीनारायणशर्मा शान्तिकतत्त्वामृतं तनूते ॥

End. धेनुसुवर्णञ्च दक्षिणां दद्यात् ॥

Colophon. इति नारायणचक्रवर्तिनः शान्तिकतत्त्वामृतं समाप्तं ।

विषयः । ग्रहवैगुण्यादिदोषशान्तिः ॥

No. 537. पुराणार्थप्रकाशकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 16. Lines, 10 on a page. Extent, ? s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rāja Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Purāṇārtha-prakāś'aka. An epitome of Purāṇic knowledge, containing brief summaries of the six schools of Philosophy, of Solar, Lunar, and other calendars, of the planetary system, Ancient History, &c., &c. By Rādhākānta Tarkavāgīś'a.

Beginning. यो ब्रह्मविष्णुशिवकृपधरः करोति सृष्टिस्थितिप्रलयमस्य चराचरस्य ।

End. राजराजेश्वरशोलहेष्टोनस्य निदेशतः-॥

Colophon. इति श्रीराधाकान्ततर्कवागीशकृतपुराणार्थप्रकाशकः समाप्तः ।

विषयः । सङ्क्षेपतः षड्दर्शनमतं, सौरादिमासकथनं, मेधादिराशिकथनं, पुरातनराज-
वंशदिकथनञ्च ॥

No. 538. नाददीपकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 9 on a page. Extent, 599 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Nádádípaka. A treatise on Hindu music,—origin of sounds, musical and non-musical; musical modes, harmony, &c. By — (?) Bhaṭṭáchárya.

Beginning. विचरन्ति परिश्रद्धिर्वेदसामारदाय (?) ॥ पादत्रयस्यासम्पूर्णत्वात् शेषपादे^१
लिखितः ।

End. वाराधरा धर्धरा ... .. ॥

Colophon. इति श्रीमहाचार्यविरचितनाददीपकं सम्पूर्णं ।

विषयः । शब्दनादस्वरानुव्यक्तिकथनं, रागरागिण्यादिनिरूपणम् ।

No. 539. चतुरङ्गक्रीडनं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 10 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Chaturaṅga Kṛīḍana. A treatise on the Chess as formerly played by the Hindus. Anonymous.

Beginning. अथक्रीडायां व्यासयुधिष्ठिरसंवादः प्रचरति । यथा, युधिष्ठिर उवाच ।
अष्टकोष्टाच्च या क्रीडा तां मे ब्रूहि तपोधन ।

End. प्राप्ते गजद्वये राजन् हन्तव्यो वामतो गजः ।
प्रकर्षेणैव मे नाथ चतुरङ्गी यतो भवेत् ॥

विषयः । चतुरङ्गक्रीडाकथनं ।

No. 540. सारसंहिता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 213 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Sárasaṅhítá. Hindu instrumental music, in four chapters. By Nárada.

Beginning. चिदानन्दरमोक्षासनिदानं ग्राममुदरं ।

End. शिवलोके महीयते ॥

Colophon. इति नारदकृतायां सारसंज्ञितायां चतुर्थीऽध्यायः ।

विषयः । सङ्गीतकारण-ताललयादिनिरूपणम् ॥

No. 541. वृन्दावनयमकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 18 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Correct.

Vrindavana-yamaka. A poem on the early life of Kṛishṇa during his sojourn in Vrindavana. Every verse of the poem has the same word twice in different senses, and is otherwise full of alliterations. By Málánka. The MS. is incomplete.

Beginning. वरदाय नमो हरये पतति जनोऽयं स्मरन्निपि न मोहरये ।

वज्रशस्त्रन्द हता मनसि येन दैत्यचक्रन्दहता ॥

End. प्रथमश्लोकादिद्विपञ्चाशच्छ्लोकाः प्राप्ताः । ततः खण्डितं ।

विषयः । पादान्तयमकादिना वृन्दावनवर्णनं, कृष्णं प्रति बलरामवाक्यं, प्रत्यकारपरिचयकथनञ्च ॥

No. 542. कर्मलोचनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 9 on a page. Extent, 225 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Correct.

Karmalochana. A work of some repute on modern religious observances, the mode of performing them, and the fruits thereof. The MS. is a mere fragment.

Beginning. व्रतानामुपवासानां श्राद्धादीनाञ्च संयमे ।

न करोति चौरकर्म सोऽशुचिः सर्वकर्मसु ॥

End. दत्ता नरकमाप्नुयात् ॥ प्रथमपञ्चात् दशपञ्चं प्राप्तं । ततः खण्डितं ।

विषयः । नानाविधपुराणप्रभृतिवचनानुसारेण व्रतयज्ञदानस्नानपूजनादीनां कर्मणां कर्मव्याकर्तव्यं, तत्तत्कर्मकृतपापपुण्यकथनञ्च ॥

No. 543. गीतासारं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 175 slokas. Character, Bengali. Date 1736. Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Gítására. An abstract of the Bhagavadgítá, by an unknown author. It is devoted to an exposition of the Yoga form of meditation with the aid of the mystic *Om*, and the identification of the different regions (lokas) of the universe with different parts of the human body.

Beginning. ऋजुं न उवाच । ॐकारस्य च माहात्म्यं रूपं स्थानं परं तथा ।

सत्यं श्रोतुमिच्छामि ब्रूहि मे पुरुषोत्तम ॥

End. गीता सुगीता कर्तव्या किमन्यैः शास्त्रविस्तरैः ।

या स्वयं पद्मनाभस्य सुखपद्माद् विनिर्गता ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गीतासारं समाप्तम् ।

विषयः । श्रीमतिप्रणवमाहात्म्यवर्णनं, तस्याकारकयनं, समाधिस्तवणं, गीतामाहात्म्या-
दिवर्णनं, देहस्थतत्त्वादिसप्तपातालभूरादिलोककथनञ्च ॥

No. 544. रूपचिन्तामणिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 3 on a page. Extent, 60 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Rúpachintámani. Praises of Rádhá and Krishna, enumerating the different peculiar marks on their persons, especially noticing those on the palms of their hands and the soles of their feet. Anonymous.

Beginning. चन्द्रार्वं कलसं चिकोणधनुषो खं गोप्यदं प्रौढिकां

शङ्खं सखपदेऽथ दक्षिणपदे कोणाष्टकं स्वस्तिकं ।

चक्रं हृदयबाहुष्वं ध्वजपवी जम्बूर्जरेखामुजं

विधाणं हरिसूनविंशतिमहालक्ष्मार्चिताङ्घ्रिभजे ॥

End. शोराधिकामाधवरूपचिन्तामणौ मनो हिलिरशो चतुर्वं ।

आवर्त्तयेद् यो धृतिमान् पठन् स प्राप्नोति तद्दर्शनमाशु साक्षात् ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णनिरूपितरूपचिन्तामणिः समाप्तः ।

विषयः । श्रीकृष्णस्य श्रीराधायाश्च पादादिसर्वाङ्गवर्णनरूपं स्तवः ॥

No. 545. गौरगणोद्देशदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 225 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Gaura-gaṇoddes'a-dīpikā. Notices of the principal followers of Chaitanya, the Vaishnaviti reformer. By Kavikarṇapūra, author of the *Chaitanya-chandrodaya Nāṭaka*, *Alaṅkāra kaustubha* and other works of repute on the Vaishnava doctrine.

Beginning. यः श्रीहृन्दावनभुवि पुरा सच्चिदानन्दसन्धो

गौराङ्गीभिः सदृशवचिभिः श्लाघामासा ननर्त ।

श्लाघां शब्दं दृढभरपरीरम्भमेदतः किं

गौराङ्गः सन् जयति स नवदीपमालम्बमानः ॥

End. श्रीगौराङ्गणोद्देशदीपिका रचिता मया ।

दीप्यतां परमानन्दसन्धोद्धमत्तवेष्टमि ॥

Colophon. इति कविकर्णपूरविरचिता श्रीगौराङ्गणोद्देशदीपिका समाप्ता ।

विषयः । गौराङ्गदेव-जन्मविवरणं, तदीयभक्तगणजन्मविवरणञ्च । अर्थात् अन्यदुग्धस्या ये ये साक्षात्मानः प्रसिद्धास्ते एव श्रीकृष्णभिधेन गौराङ्गेन सद्यः कलावतीर्णा इति कथितं ॥

No. 549. तुलसीचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 64. Lines, 10 on a page. Extent, 1647 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Correct.

Tulasichandrikā. A treatise on the sanctity and religious uses of the Tulasi plant, (*Ocimum sanctum*), the Bel and the Amla. By Rájanáráyaṇa Mukhopádhya.

Contents: origin of the Tulasí plant,—proofs of its sanctity—advantage of planting it—praise of the Tulasí bush—merit of clearing the ground about it—mode of plucking its leaves—time when they should not be plucked—proofs of the leaves being fit to be offered to all the gods with the exception of Ganes'a—proofs of the propriety of putting on rosaries made of Tulasí wood. Origin of the Vilva (Bel) plant, *ægle marmelos*. Time when its leaves should not be plucked—mantra to be repeated when plucking the leaves. Origin of the Amalaka tree, *Terminalia emblika*, its merits. Injury to Brahmans forbidden. The use of flesh meat at S'raddhas in the present age forbidden. Considerations regarding lawful sacrifice. Praise of Vaishnavas.

Beginning. वन्दे विघ्नेश्वरं तारं विघ्नब्यूहहरं परं ।

चतुर्वर्गेकदातारं भातुरं विततोदरं ॥

End. सङ्क्षेपतो मया प्रोक्ता तुलसीचन्द्रिका शुभा ।

दोषादिकं विविच्य त्रैः क्षन्तव्यं मदनुग्रहात् ॥

Colophon. इति श्रीराजनाथसुखोपाध्यायकृता तुलसीचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । तुलस्युत्पत्तिः, तुलसीपूजाप्रमाणं, तुलसीरोपणमाहात्म्यं, तुलसीकाननमाहात्म्यं, तुलसीमार्जनादिमाहात्म्यं, तुलसीचयनप्रमाणं, तुलसीचयननिषेधकालः, सर्वदेवपूजायां तुलसीदानप्रमाणं । गणेशपूजायां तुलसीदाननिषेधः, तुलसीकाष्ठमालाधारणप्रमाणं । विष्वट्युत्पत्तिः, विष्वक्चयनकालनिषेधः, तच्चयनमन्त्रश्च । आमलक्युत्पत्तिः, तन्माहात्म्यञ्च । ब्राह्मणानां हिंसानिषेधः । कलौ ब्राह्मादिषु मांसदाननिषेधः । वैधर्षिमाविचारः । वैष्णवमाहात्म्यादिकथनं ॥

No. 547. व्याकरणसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 30. Lines, 8 on a page. Extent, 705 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vyākaraṇa-saṅgraha. A paraphrase of the Sanskrit Grammar called *Mugdhabodha*. By Gaṅgádhara S'armá. The MS. is incomplete, and ends with the Káraka.

Beginning. दुर्बोधमुग्रबोधस्य सुखबोधाय सङ्ग्रहं ।

ततोति सम्प्रत्यक्षेण दोषो गङ्गाधरो द्विजः ॥

- End. अथ स्थितो धावति पश्य खगो धावति ॥
 Colophon. इति महाधरुतव्याकरणसङ्ग्रहे कारकः पादः । अतः परं शेषं खण्डितं ।
 विषयः । मुग्धबोधव्याकरणस्य सारसङ्ग्रहः ।
-

No. 548. वर्णसङ्करजातिमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 10 on a page.
 Extent, 336 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
 Correct.

Varnasankarajátimálá. An account of the various mixed castes of
 the Hindus. By Bhárgavaráma.

- Beginning. ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्रा वर्णाश्चतुर्विधाः ।
 वर्णानां सङ्करोत्पत्तिं निशामय महाशय ॥
 End. इमां क्रियां भार्गवरामगीतां योऽप्यन्यथा मूढजनः करोति ।
 तस्योत्तमाङ्गे खलु वक्ष्यकल्पः पतेत् सदा देवभ्यगोः कुटारः ॥
 Colophon. इति भार्गवरामकृता वर्णसङ्करजातिमाला समाप्ता ।
 विषयः । वर्णानां सङ्करोत्पत्तिकथनं ॥
-

No. 549. आचाराकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 61. Lines, 8 on a page.
 Extent, 1403 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse.
 Generally correct.

Āchārārka.—The daily religious duties of a strict Hindu, com-
 mencing with rising from bed and ending with the evening prayers.
 By Divákara, son of Bharadvāja Mahádeva.

Beginning. The first five folia wanting.

- End. उक्तं नाच मया स्वयं स्मरचितं यद् याज्ञवल्क्यादिभिः
 प्रोक्तं धर्मविनिर्णये तदखिलं स्पष्टं परब्रह्मणे ।
 सन्दिष्टं मुमुक्षुमव ह्यपया शार्दूलविक्रीडितं
 तेन श्रीरविमण्डलान्तरगतो नारायणः प्रीयतां ॥

Colophon. इति श्रीमद्भरद्वाजमहादेवभरद्वाजात्मजदिवाकरकृते आचाराकं अष्टमभाग-
कृतं समाप्तं ।

विषयः । प्रातरवधिः मनुष्याणां यादृशः आचारः कर्तव्यः स सङ्गृहीतः । मन्त्रसूच-
न्यामविधिः, प्रातः कृत्यं, दन्तधावनविधिः, स्नानविधिः, पूजनविधिः ।
भोजनविधिः । सन्ध्यादिविधिः ।

No. 550. धर्मघटव्रतकथा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 6 on a page.
Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádákánta Deva Bahadur. Appearance, old. Prose.
Correct.

Dharmaghaṭa-vratakathá. Directions for performing a ceremony
called *Dharmaghaṭa* or the sacred pitcher. It consists in consecrating
and giving away a pitcher full of water daily to a Bráhmaṇa in the
month of *Vaisákha* (April—May), and offering adorations to Vishnu.
This is an extract from the *Vishnu-dharmottara Purána*, a work not
included among either the *Mahá*, or the *Upa*, Puráṇas.

Beginning. सखिवाचनपूर्वकं सूर्यः सोम इति पठित्वा सङ्कल्पं कुर्यात् ।

End. आयुरारोग्यकोर्तिष्व देवस्य लभते सदा ।

अन्ते याति परं स्थानं यत्र देवो निरञ्जनः ॥

Colophon. इति विष्णुधर्मोत्तरपुराणे सोमशमालावतीसंवादे धर्मघटव्रतकथा समाप्ता ।

विषयः । महाविषुवसङ्क्रान्त्यामारभ्य वैशाखे मासि प्रत्यहं जलपूर्णघटं दद्यात्, विष्णु-
पूजनादिकं कार्यं, व्रतकथाश्रवणञ्च कार्यं ।

No. 551. प्राकृतव्याकरणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Ex-
tent, 731 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rídhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose.
Correct.

Prākṛita Vyākaraṇa.—A Grammar of the Prākṛita language. It is different from the works of this class which have already come under notice, such as those of Vararuchi, Kramadīśvara and Mārkaṇḍeya. The MS. being incomplete, breaking off at the 26th leaf, the author's name cannot be ascertained.

Beginning. प्राक् समौदेक एकस्मिन् वज्रघा योऽवभासते ।

तं वन्दे नित्यमानन्दं नन्दनन्दनमीश्वरं ॥

End. प्रथमपञ्चात् २६ पत्रपर्यन्तं प्राप्तम्, ततः खण्डितं ।

विषयः । प्राकृतव्याकरणं, अष्टात् संस्कृतशब्दस्य विकारिभावः साधितः ।

No. 552. विश्वकर्माप्रकाशः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 74. Lines, 8 on a page. Extent, 1480 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, modern. Prose. Generally correct.

Viśvakarmapṛakāśa.—Rules and directions for building houses, excavating tanks, &c., and the most appropriate stellar conjunctions when such works should be undertaken. The work is attributed to Viśvakarmā, but it is evidently a modern compilation.

Contents : c. I. Introduction, selection of different kinds of land for building houses for Brāhmins, Kṣatriyas, &c. II. Months appropriate for commencing building, the area whereof is to be regulated by the cubit of the owner, or of his wife, or of his son. III. Astral influence on buildings. IV. Bedsteads, shoes, houses, roads, Maṇḍapa and other objects. V. Offerings to certain gods. VI. Various kinds of houses, and making of bricks and other building materials. VII. Size of doors to be regulated by the planet which presided on the natal hour of the owner. VIII. Directions for making houses, tanks, wells, &c. lucky. IX. Ditto for cutting down trees. X. Ditto for entering a new house. XI. Rules for building fortifications. XII. Removal of bones, &c., from the ground before building thereon. XIII. Characteristics of houses of different kinds and their appurtenances.

Beginning. जयति वरदमूर्तिमङ्गलं महालानां

जयति सकलवन्द्या भारती ब्रह्मरूपा ।

End.

जयति भवनमाता चिन्मयी नालरूपा
 दिशतु मम मन्त्रेशो वाङ्मयः शब्दरूपं ॥
 अथ स विसलविद्यो विश्वकर्मा महात्मा
 सकलगुणगरिष्ठः सर्वशालायावेता ।
 सकलसुरगणानां स्वधारः कृतात्मा
 भवननिवसतां सञ्चालमेतत् चकार ॥

Colophon. इति ब्रह्मोक्तविश्वकर्माप्रकाशे वास्तुशास्त्रे त्रयोदशोऽध्यायः ।

विषयः । १, वास्तुपुराणेत्यभिः, तस्य गृहचारम्भगृहप्रवेशादिशुभकर्मणि पूजनकथनं, श्वेत-
 रक्तपीतलवणादिभेदात् ब्राह्मणादिवर्णवत् भूमिप्रशसा, भूमिपरीक्षणकथनञ्च ।
 २, स्तम्भविधिः चैवादिमासभेदेन गृहचारम्भे शुभाशुभकथनं, स्वस्य अथवा
 पत्न्या वा ज्येष्ठपुत्रस्य हस्तप्रमाणेन गृहनिर्माणादिकथनं । ३, गृहनिर्माण-
 कालनक्षत्रादिकथनं । ४, शय्योपानद्गृहचरव्यासजपादिनिर्माणलक्षणं । ५,
 वास्तुदेहलक्षणगणेशादिपूजनवस्त्रिदानशिलान्यासादिकथनं । ६, विविधप्रा-
 सादिविधानेष्टकादिलक्षणादिकथनं । ७, राश्यादिभेदेन विविधगृहद्वारनि-
 र्माणकथनं । ८, कूपजलाशयादिनिर्माणविधिः । ९, दृष्टव्येदनादिविधानं ।
 १०, गृहप्रवेशादिविधानं । ११ दुर्गनिर्माणलक्षणं । १२, शस्त्रोद्धारकथनं ।
 १३, गृहवेधनिर्णयः ।

No. 553. आदिपुराणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 91. Lines, 8 on a page.
 Extent, 2604 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse.
 Generally correct.

Ādi Purāṇa.—One of the *Upa* or minor *Purāṇas*. The greater
 portion of this work was translated into English by the late Dr. H. H.
 Wilson's assistants, and manuscript copies of their version exist in the
 India House, and the Bengal Asiatic Society's libraries. The following
 account of the work by Dr. Wilson is taken from the Asiatic Society's
 MS. "It is a work of little interest or importance, although it claims to
 take precedence of all the works of this class, whence its appellation
Ādi or First. It is supposed to be related by Nārada to the *Rishis* at
Naimishāranya, and is dedicated to the promulgation of faith in Vishṇu.
 The other gods, Nārada observes, punish their contemners, and
 neglect their worshipers, but Kṛishṇa is kind to both friends and foes,

and those who constantly meditate upon him, no matter with what intent, are absorbed into his essence.

"The doctrine and the references to the personage and incidents connected with the life of the juvenile Krishna, clearly point out the school to which this *Purāna* belongs, and afford evidence of its modern origin. It is not impossible that an older work may have existed under the same title, but the *Ādi Purāna* now met with, cannot boast more than two or three centuries of antiquity, if it bear even so remote a date.

"The *Ādi Purāna* comprehends but 25 Sections, and about—(?) stanzas, and the subject is restricted to the sports of the infant Krishna. After some general observations on the merit of *Bhakti* or faith, and the superior virtue of *Bhaktas* or those devoted to Hari, some legendary accounts of the celestial Krishna and Rādhā, similar to those in the *Brahma-vaivartta Purāna*, are given, which are followed by the birth of Krishna, and his education in the house of Nanda. Some of his infant feats, such as the destruction of Pūtana and Triṇāvartta and his childish sports with the *Gopis* or cowherdesses of Vrindavana, are then narrated, and the work closes with the legend of the two sons of Kuvera, who, having been transformed to trees, were restored to their original shape by Krishna's contact. The youthful deity, who had been tied to these trees by his foster-mother, Yasodā, preparatory to his getting a whipping, casting them both down to earth, and thus liberating their heavenly tenants. The *Purāna* closes before Krishna's quitting the groves of Vrindavana for Mathurā, and his more momentous achievements at that city."

Professor Wilson's guess about the date is not reliable, as the work was quoted as an authority by Vaishnava writers three and a half centuries ago, and it was then of sufficient age to pass for an authority.

Beginning. जयन्ति दशोदास्यनुः यो हि समस्ताययः साक्षी ।

भवभयनिचयनिष्ठौ शरणागतानां वाचकश्चेति (?) ॥

End. इदं मया ते कथितं महाद्भुतं बाल्ये रक्षसे चरितं मया यत् ।

शृणोति यत् श्रावयते च भक्तिरनुग्रहो मे भवताति सत्यं ॥

Colophon. इति आदिपुराणे नारदकृष्णसंवादे पञ्चविंशोऽध्यायः । समाप्तमादिपुराणं ।

विषयः । १, स्त्रीनिन्दाकथनं, संसारिणां गर्भवासादिजन्मपर्यन्तविवरणं, श्रीहरिप्रभ-
सुनस्य । २, हरिभक्तानां लक्षणं, तेषां क्रियादिकथनम् । ३, नारददृष्टान्तः,
मथुरालक्षणं, दृन्दावनवर्णनं, तस्य माहात्म्यकथनं, दृन्दावनाराधनावर्णनम् । ४,

विषयः । तत्र हरिऔडाकारणादिकथनं । ५, गोपिकानां नामविशेषः । ६, कृष्ण-
 पारिषदोक्तिः । ७, राधाजन्मादिदृष्टान्तः, श्रीकृष्णमित्राणां नामकथनश्च । ८,
 श्रीकृष्णरूपादिवर्णनं । ९, हृन्दावनस्य तद्वासिनामपि दित्यत्रप्रतिपादनं । १०,
 ११, राधाकृष्णकेलिकथनं । १२, राधिकायाः पुरुषरूपधारणं, कृष्णविवरणश्च ।
 १३, कृष्णजन्मविषयककृष्णनारदसंवादः, नन्दनारदसंवादश्च । १४, कृष्ण-
 जन्माख्यः, रामायणसङ्क्षिप्तविवरणश्च । १५, १६, पूतनादृष्टान्तकथनं । १७,
 कृष्णनन्दसंवादः, द्रकोदरीविवरणश्च । १८, शिवस्य गोकुले आगमनं गोकुल-
 लीलाप्रशंसा पूतनावधश्च । १९, २०, लष्णावर्तवधः । २१, गर्गनन्दसंवादः,
 यशोदानिकटे गोपीनामाभियोगश्च । २२, कृष्णबाल्यलीलाकथनं, गोपिकानां
 गृहे कृष्णकृतोपद्रवोक्तिः, यशोदासमीपे गोपिकाभियोगः, यशोदाकृतकृष्ण-
 ताडनादि । २३, निकुञ्जवनविहारः । २४, यशोदाविवरणं, कुवेरकृतकृष्ण-
 प्रशंसा च । २५, कुवेरपुत्रमुक्तिः, अन्यप्रशंसा च ।

No. 554. ताजिकभूषणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 32. Lines, 7 on a page.
 Extent, 700 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse.
 Incorrect.

Tājikabhushana.—An astrological dissertation, founded on the
Tājika, on the effects of particular astral conjunctions at the natal hour.
 By Dhundirāja.

Beginning. शके जन्मशकोनिते भवति यच्छेषं गताब्दप्रजोऽ-

धोषः सङ्कुलितः शरैश्च यमलैरङ्कुरैर्गोमोजितः ।

लब्धं तज्जननेत्यवारघटिकादेनाहितं सप्तभिः

पूर्वाङ्गे विहृतोऽत्र शेषकमितो वर्षप्रवेशध्रुवः ॥

End.

सूर्यं च वीर्यं संहिते कलशं चारं तथेन्दो क्षितिजे च तित्थं ॥

Colophon.

इति श्रीदैवशुद्धिराजकृतं ताजिकभूषणं समाप्तं ।

विषयः ।

यद्वादिजन्यशुभाशुभं, चशुभशान्तिकथनादिकश्च ।

No. 555. रामगीताटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 15 on a page.
 Extent, 159 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,

Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Rámagitá Tíká.—A commentary on the *Rámagitá*. By Mahídihara. The *Rámagitá* constitutes the fifth canto of the *Adhyátma Rámáyana*, which itself is an episode of the *Brahmánda Purána*. The *Adhyátma Rámáyana* has lately been printed in Calcutta with a commentary by Rámavarma.

Beginning. गणेशं कमलाकान्तं प्रणिपत्य गुरोः पदं ।

करिष्ये रामगीताया व्याख्यानं बालबुद्धये ॥

End. मय्येव प्रलीयते मुक्तो भवति ।

Colophon. इति श्रीमहोदधिरविरचिता रामगीताटीका समाप्ता ।

विषयः । रामगीतायाः तात्पर्यव्याख्यानं टीकेति श्रुतं ।

No. 556. राजधर्मकौस्तुभीयव्यवहारदीधितिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 68. Lines, 7 on a page. Extent, 973 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Vyavahára-didhiti.—A treatise on jurisprudence. By Ananta Deva, son of Vásudeva. This is a part of the *Rájadharma-Kaustubha*, but is not included in the MS. noticed under No. 346. The work is said to have been compiled under the auspices of Mahárájádhirája Rájá Bahádur Chandra; but who this potentate was, cannot be ascertained.

Beginning. अथ राजधर्म उच्यते, तत्र राज्याभिषेकदीधित्युक्तलक्षणलक्षितो राजा प्रासाद-प्रतिष्ठादीधित्युक्तप्रकारेण दुर्गम्यं भद्रासनञ्च निर्माय सभां समन्तिपुरोहित-पण्डितैः सह प्रजापालनप्रवृत्तस्य व्यवहारमन्त्रेण न सम्यग् भवतीति व्यवहारा निरूप्यन्ते इति ।

End. पूर्वस्थापिनः शब्दविच्छेदाभावात् ।

Colophon. इति श्रीभूमण्डलायतमानश्रीवासुदेवसुतानन्ददेवकृते राजधर्मकौस्तुभे व्यवहार-दीधितिः समाप्ता ।

विषयः । राजव्यवहारनिरूपणं, प्रजाप्रतिपालनादिनियमः, समाख्याननियमादिकञ्च । पापिनां परीक्षार्थं विषादिदानविधिः, विषविधिः, तण्डुलविधिः, तण्डुलपाप-विधिः, फालविधिः, इत्यादि ।

No. 557. अमरुशतकटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 8 on a page. Extent, 1254 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Amaruas'taka Tíká.—A commentary on the *Amaruas'taka*, a collection of miscellaneous verses by Amaru, a celebrated poet. By Kaládhara Sena.

Beginning. विद्या वितरति मुक्तिं भक्तिसन्निध्या ।

चरमाह चरमवशात् या शक्तिः सा वः शिवं दिशतु ॥

End. परकोत्तिपरिष्कारधिया यजिष्ठितं मया ।

तत् सन्तः शोधयिष्यन्ति तत्र विगतमत्सराः ॥

Colophon. इति ज्ञानानन्दनकालिदासकवोन्द्रसान्यकलाधरसेनकृता अमरुशतकटीका समाप्ता ।

विषयः । प्रत्येककवितानां शृङ्गारशान्तिरसाभ्यां प्रसिद्धां अमरुशतककाव्यस्य तात्पर्यप्रकाशिका टीका ॥

No. 558. जगद्धात्रीपूजाविधिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6 on a page. Extent, 40 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose and Verse. Correct, but incomplete.

Jagaddhātrī-pūjā-vidhi.—A manual for the performance of the annual ceremony of *Jagaddhātrīpūjā*, which is celebrated on the 8th of the waxing moon in Kártika, (October—November).

Beginning. निगमकल्पसार-सारस्वतग्रन्थे दुर्गाकल्पे । श्रीशिव उवाच ।

प्रसीद जगतां सातजगन्निस्तारकारिणि ।

अत एव मद्देशानि तवाहं शरणागतः ॥

End. कार्तिकस्य युगाद्यायास्त्रिकामोऽर्चयेदुमां । प्रथमात् तृतीयपञ्चपर्यन्तं श्राव्णं, ततः खण्डितं ।

विषयः । जगद्धात्रीपूजनविधानं, तत्पूजनफलकथनञ्च ॥

No. 559. राजावली ।

Substance, country yellow paper. Folia, 77. Lines, 8 on a page. Extent, 2849 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Partly verse and partly prose. Generally correct.

Rájávali.—Chronicles of the sovereigns of Hindustan from Vichitravírya the head of the Páñdu races at the beginning of the Kali Yuga, to Warren Hastings. By Vijayagovinda Siñha, a Mahárájá of Nasiráváda in Kusira, on the banks of the Kausikí river, the modern Kusí in Behar. Some of the dynasties noticed in this work have already been summarised by Wilford and Prinsep.

Beginning. यस्येच्छा जगदादिकारणतया वार्त्तायुतेजोमदां
भेदाभेदविवेककारणधिया तावन्मनोस्त्वहन् (?) ।
ज्ञानोष्णोसितहृत्स्वरोजमनिर्गन्धं त्वभेदाग्रये
नित्यानन्दसमन्दधाम तदर्हं वन्दे मयः श्लाघ्यं ॥

End. श्रीमद्विजयगोविन्दसिंहः सिंहपराक्रमः ॥
तेनेयं रचिता चितोचितपदा राजावली विद्युता
दिल्लीस्थाननिवासिभूपचरितैश्चैर्विचित्रा परा ।
सङ्क्षिप्ताक्षरकोमलामलपदप्रख्यातकीर्तिव्रजे-
राचन्द्रार्कमयि विराजतुतरां भूमीपतीनां मुदे ॥

Colophon. इति कैशिकीतीरविलसन्नगिरादेशपालकमहाराजश्रीविजयगोविन्दसिंहवि-
रचिता राजावली षोडशपरिच्छेदमिता समाप्ता ।

विषयः । छतराष्ट्रावधिपूर्वतनविक्रमादित्य-शकादित्य-बल्लालसेनप्रभृतिहिन्दुराजवंशानां
विवरणं, दिल्लीस्थसुल्तानराजानां विवरणञ्च ॥

No. 560. वर्णाभिधानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 178 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Varnábhidhána.—The various meanings of the syllable Om and of the different letters of the Sanskrit alphabet. By S'rínandana Bhaṭṭá-
chárya.

Beginning. ॐकारं वक्तुं तारं वामस्य हंसकारणं ।

सन्नायः प्रणवः सत्यं विन्दुशक्तिविदेवतं ॥

End. शायपुत्रस्य सङ्गातो मलयः श्रीललाटकः ॥

Colophon. इति श्रीनन्दनभट्टाचार्यविरचितं वर्णाभिधानं समाप्तं ।

विषयः । वर्णाभिधानं, अर्थात् ॐकारस्य विवरणं, अकारादि अकारान्तवर्णानां नाना-
र्थताप्रतिपादनञ्च ॥

No. 561. उणादिकोषः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 46. Lines, 8 on a page. Extent, 1572 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Unādikosha.—A vocabulary of words formed irregularly with the class of affixes called *Unādi*, with explanations. By Rāma S'armā. The following is Professor Wilson's account of the work: "The *Unādikosha* is an explanation of the irregular derivatives formed with the affixes *Up* and others, or *Unādi*, the construction and import reducible to no positive system, they have been formed into a class by themselves. The vocabulary I now speak of has the advantage of being elucidated by a comment written by the author, and I have therefore found it sometimes usefully consulted; but as the comment is constructed according to Vopadeva's system of grammar, I have preferred, in all cases where I had a choice, the five *Unādi* chapters of the *Siddhānta Kaumudī*." (Essays &c., III, 237). The most approved comment on the *Unādi Sūtras* is by Ujjvaladatta, of which Professor Aufrecht has published an edition in London.

Beginning. ब्रह्मादिदेवाद्युरराजवन्दिते पद्मालये साक्षिभरोजराजिते ।

कन्दर्पदर्पान्नकपादनीरजे सन्तु प्रणामा वरदोद्दव्रजे ॥

भगवान् पाणिनिर्यानि फणिकात्यायनादयः ।

उज्जमुलानि रूपाणि तन्यन्ते रामशर्मणा ॥

End. ह्रस्वादित्यन्तकाण्डोऽत्र कृतः श्रीरामशर्मणा ।

नानाशास्त्रं समालम्ब्य बालानां बुद्धिद्वये ॥

विषयः । उणादिकोषीय-नानार्थशब्दाभिधानं ॥

No. 562. शब्दचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 46. Lines, 7 on a page. Extent, 1470 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrot.

S'abdaachandriká. "A vocabulary of vegetable and mineral substances, with a tolerably copious list of animals, and a chapter on compounds, both in medicine and diet. It is accompanied by an interpretation in Bengali, and is a useful work. The author is Chakrapáni Datta, and the compilation is comparatively modern." Wilson's Essays, III, 237.

Beginning. देवं प्रणम्य चरन् वैद्यश्रीचक्रपाणिना ।

भैषज्यशब्दबोधाय क्रियते शब्दचन्द्रिका ॥

अमरादिप्रसिद्धानि यानि नामानि तानि च ।

नानातन्त्रप्रयोगेन कथ्यते वीक्षितानि च ॥

End. अस्मादधिकाख्याया मयोक्तं नैव यत् कश्चित् ।

शब्दार्णवादिकोपेभ्यः तज्ज्ञातव्यं भिषग्वरैः ॥

Colophon. इति त्रिफलादिवर्मः । श्रीचक्रपाणिदत्तविरचिता शब्दचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । वैद्यशास्त्रोक्तपारिभाषिकशब्दाभिधानं ॥

No. 563. वैष्णवामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 133. Lines, 8 on a page. Extent, 3059 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Correct.

Vaisnavámṛita. A manual for Vaishnavas. By Bholánátha S'armá. The MS. is incomplete. The fragment found is devoted to the following subjects ; the necessity of appointing a spiritual guide (*guru*) ; the characteristics of a proper guru ; persons who should not be accepted as gurus ; derivation of the word guru ; characteristics of a neophyte ; the right to initiation in the mystic mantra ; origin of the word mantra ; origin of the word *dikshá* (initiation) ; the necessity of initiation ; meaning of the word *ágama* ; astrological considerations in connexion with initiation ; avoidance of hostile mantras ; months, days of the week

and ages of the moon proper for initiation; rosaries; articles proper to be used as counters for reckoning the number of times a mantra is repeated; the mode of worshiping Vishnu; the quarters to be faced when worshiping; purification of rosaries; various seats for worship; the rules for receiving the name of Hari as a mantra from the guru; initiation in the mantra of Vishnu; the six acts proper for Brahmans, *viz.*, study of the Vedas, teaching of the Vedas, offering of sacrifices, officiating at sacrifices celebrated by others, and giving and accepting gifts, should not be neglected by Vaishnavas.

Beginning. श्रीदामोदरपादपङ्कजयुगं नित्यं मुनीन्द्रेः स्तुतं
देवानामपि दुर्लभं किमपरं धर्मायमुक्तिप्रदं ।
संसारार्णवतारणाय तरणो यः कर्णधारः स्वयं
सानन्दं स्मरतो ममालु हृदये स्वाभीष्टमिदौ सदा ॥

End. १ प्रथमपञ्चाविधि १३४ सङ्गुप्तपत्रपर्यन्तं प्रातः, ततः खण्डितं ।

विषयः । गुरुकरणावश्यकत्वं, सङ्गुप्तलक्षणं, निषिद्धगुरुलक्षणं, गुरुशब्दव्युत्पत्तिः, शिष्य-
लक्षणं, दीक्षायामधिकारिनिर्णयः, मन्त्रशब्दव्युत्पत्तिः दीक्षाशब्दव्युत्पत्तिः, दी-
क्षाया अवश्यकर्तव्यत्वं, आगमशब्दार्थः, नक्षत्रराशिचक्रादिविचारः, वैरिमन्त्र-
परित्यागप्रकारः, दीक्षायां मासतिथिवारप्रभृतिकथनं, जपमालानिर्णयादिकं,
जपसङ्ख्यायां विहितविहितद्रव्यादिकथनं, विष्णुपूजाविधिः, तत्र दिङ्निर्णयः,
मालासंस्कारविधिः, आसनभेदः, हरिनामप्रवणविधिः, विष्णुमन्त्रोपदेशः,
वैष्णवानां षट्कर्मविधिः ॥

No. 564. ज्ञानसङ्कली ।

Substance, country yellow paper. Folia 9. Lines, 7 on a page. Ex-
tent, 208 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Cal-
cutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse.
Incorrect.

Jñānasāṅkulī. The MS. is very defective; wanting the first six
leaves out of a total of nine. The colophon makes it to be a distinct
work by itself, but it seems to be an extract from some Tantra. The
portion examined is devoted to the description of a Tantric modification
of the Yoga meditation with the aid of the mystic Om.

- Beginning. प्राक् चत्वारि पत्राणि न सन्ति ।
 End. श्रेष्ठं र पवमाचं प्राप्तम् ।
 वेदान्तसारसर्वस्व समाग्रे शिवभाषितं ।
 सिद्धान्ति सर्वयोगिनां नात्र कार्या विचारणा ॥
 Colophon. इति उमामहेश्वरसंवादे ज्ञानसङ्कुली समाप्ता ।
 विषयः । प्रणवप्रशंसनं, स्थूलदेहादिलक्षणम् ॥

No. 565. अर्कप्रकाशः ।

Substance, country yellow paper. Folia 35. Lines, 9 on a page.
 Extent, 945 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
 Generally correct.

Arkaprakás'a. A treatise on the practice of medicine; and on
 the preparation of various compound medicines; attributed to the giant
 Rávana, king of Lañká, who recounted it for the edification of his wife,
 Mandodari, soon after her confinement.

- Beginning. श्लेषधीपतिनेत्राय पद्मिनीपतिमूर्त्तये ।
 कालकालाय नीलाय पार्वतीपतये नमः ॥
 गर्भभारपरिक्लान्ता कन्या मन्दोदरी शुभा ।
 रावणं परिपश्य पूजान्ते तुष्टमानसं ॥
 End. एवमुक्त्वा तु भैषज्यरहस्यं स दशाननः ।
 सायंसन्ध्याविधिं कर्तुमुत्थितो मन्दिरं ययौ ॥
 Colophon. इति श्रीलङ्केश्वररावणकृतैर्कप्रकाशे धातुशुद्धिशतकं पूर्णं ।
 विषयः । मन्दोदरीशुष्टरावणकर्तृकं नानाविधौषधिकेशनं, नानाविधचिकित्साकथनम् ।

No. 566. राजनिर्घण्टः ।

Substance, country yellow paper. Folia 132. Lines, 10 on a page.
 Extent, 4702 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance old. Verse.
 Generally correct.

Rājanirghaṇṭa—"is the work of Narahari Paṇḍita, who states himself to be descended from a family of Kashmirian Brāhman; from the frequent occurrence of Dakṣiṇī terms in explanation of his Sanskrit text, it is inferred, however, that he was an inhabitant of the south of India. Besides the medical works which he refers to, he comprises amongst his authorities Amara, Halāyudha and the Vis'vaprakāśa, and by his stopping at the latter, it appears probable that he wrote during the interval between the appearance of that work and the Medinī, or some time in the twelfth or thirteenth century. The compilation is almost wholly limited to the Materia Medica of Hindu physicians, or the synonyms and properties of various vegetable and mineral products considered to possess medicinal virtue." Wilson's Essays, III, 236.

Beginning. श्रीकण्ठावल्लभेखलापरिणमतकुम्भीन्द्रबुद्धा रद-
प्रान्तसन्निभतसभृताब्दगणितैः शीतैरपां सीत्करैः ।

निर्वाणे मदसञ्जरे प्रमुदितसेनातपचत्रियं
विधाणेन निरत्ययं दिशतु वः श्रीविघ्नराजो मुदं ॥

End. तस्येकादशकविंशः (?) त्रयति खलु छतौ नामनिर्माणचूडा
रत्नापीडं प्रशान्ते नरहरिकृतिनः कोऽपि सत्तादिसर्गः ।

Colophon. इति नरहरिपण्डितकृतराजनिर्घण्टाभिधाने सत्तादिकविंशोऽध्यायः ।

विषयः । द्रव्यगुणादिकथनं, नानाविधभेषज्याभिधानञ्च ।

No. 567. पथ्यापथ्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 25. Lines, 6 on a page. Extent, 459 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse. Correct.

Pathyāpathya. Diet and regimen during illness, a medical treatise. By Raghudeva.

Beginning. अथ सर्वमदानां यत् पथ्यं नोपपद्यमेव यत् ।

तदत्र विसरेणैव रघुदेवेन लिख्यते ॥

End. मृगदेवप्रसादेन पितृदेवप्रसादनः ।

रघुदेवेन निर्णीतं पथ्यापथ्यं गदातुरे ॥

विषयः । ज्वराशाग्निमान्द्य-क्षमि-पाण्डु-रक्तपित्त-चिकित्सा-काशप्रश्रुतिवज्रविधरोगे पथ्या-पथ्यकथनं ।

No. 568. सुखलेखनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 238 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sukhalekhana. A guide to correct writing, giving rules for easily knowing the proper spelling of words, the alterations of the lingual and the dental nasals and of the three sibilants under particular circumstances. By Bharata Sena, son of Gauránga Sena. The author was a Vaidya by caste, and wrote several works on medicine, grammar and lexicography, of high repute in Bengal. The following is Professor Wilson's account of this author. "The commentary of Bharata Malla (on the Amarakosha) is the favorite authority of the Bengal school, and of all others in which the grammar of Vopadeva is received : it is an able performance, and is particularly full on the subject of various readings. The author has also compiled a kosha on this topic, or a vocabulary of words which vary in their orthoepy, styled by the Hindus a Dvirúpa Kosha, a compilation rendered very necessary by the fluctuations in the forms of words which arise from the arbitrary application of those letters that are considered interchangeable, and from the varieties introduced by different modes of pronunciation, in different provinces, and caused, in many cases no doubt, by the blunders of copyists, the multiplication and repetition of which, have given to different modes of spelling currency and sanction. Bharata Malla is considered to have flourished in the middle of the last century, and has written commentaries on many celebrated compositions.' Essays, VI, 207. For some of his works, vide ante I, pp. 117, 223.

Beginning. सविद्युच्छारदामोदमभाजं धृताद्रिजं ।

शम्भुं प्रणम्य भरतः कुरुते सुखलेखनं ॥

यत्नेनाल्पेन विज्ञातुं पलादीच्छति योजनः ।

तस्य मानममानन्दमुत्पादयतु मल्लतिः ॥

End. कुलवितरणविद्या-वैभवश्रेष्ठमोष्ठो वरचरिचरखालक्ष्यातवंशप्रसूतः ।

विदितचरितधीरः श्रीलंगौराङ्गखनुर्वधित भरतमेनो बालबोधार्थमेतत् ॥

विषयः । पल्लवादिनिरूपणं, सुखलेखनाय वर्णानां निरूपणाकथनञ्च ।

No. 569. जारणमारणादिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Jāraṇa mārāṇādi. On the preparation of sublimates, oxides and other metallic medicines. This is a fragment of three leaves only ; the concluding part being wanting, the name of the author has not been ascertained.

Beginning. ऊर्द्धजापस्यले (?) वज्रिर्मध्ये च रससङ्ग्रहः ।

पाताल्यन्तमेतद्धि शेषयेत् सूतकादिकं ॥

वालुकापूरितं भाण्डं तन्मध्ये सूतकं लिपेत् ।

वज्रसूपागतश्चैव भाण्डं त्रावेण बोधयेत् ॥

End. प्रथमपञ्चावधि पञ्चवयं प्राप्तं शेषं खण्डितं ।

विषयः । रसकज्जलीप्रभृत्यौषधप्रसूतसङ्केतकथनं ।

No. 570. परिभाषा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 510 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Paribhāṣa. This is the first chapter of a work styled Kanādi Sañhitá, and is devoted to the diagnosis of disease by the character of the pulse.

Beginning. अथ्यक्तानुक्तलेशोक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।

परिभाषाः प्रवक्ष्यन्ते दीपोभूताः सुनिश्चिताः ॥

End. इत्युक्तं नाडिकाज्ञानं निदानं कथ्यतेऽधुना ।

Colophon. इति श्रीकणादि(?)संज्ञितायां प्रथमं नाड्योपकरणं ॥

विषयः । नाडीज्ञानं, रोगादिलक्षणकथनञ्च ।

No. 571. गोविन्दलीलामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 169. Lines, 9 on a page. Extent, 3887 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Govindalīlāmṛita. A poem on the pastimes and amours of Kṛishṇa in Vraja. By Raghunátha Bhaṭṭa, a pious and learned Vaishṇava, who was a contemporary of Chaitanya, and flourished about the end of the 15th century.

Beginning. श्रीगोविन्दं ब्रजानन्दसन्देशानन्दमन्दिरं ।

वन्दे हृन्दावनाधीशं श्रीराधासङ्गनन्दितं ॥

End. काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविन्दलीलामृते
सर्गाख्यं रजनीविलासवलितः पूर्णस्त्रयेर्विश्रुतिः ।

विषयः । श्रीकृष्णस्य नानाविधरसभावयुक्तब्रजलीलावर्णनं ।

No. 572. सारदासुन्दरी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 278. Lines, 10 on a page. Extent, 11,645 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Sáradásundarī. A commentary on the Amarakosha. By Mathures'a Vidyálañkára, son of Sivaráma Chakravartī. Wilson describes the work as a "useful one," and, advertng to the author's Sabdaratnávalī, adds, "it is chiefly useful for its introduction of various readings amongst the synonyms; but he has made very little addition of any other kind. This work was composed, according to the date, in S'aka 1588, or A. D. 1666, and under the patronage of a Musalman chief whose name, as written in the manuscript, appears to be Murchán Khán. It should be more probably Músá Khán, a name common amongst the Musalman chiefs of the seventeenth century." Essays, III, 233.

Beginning. ब्रह्मोपेन्द्रमहेशशक्तवशनादित्यज्यपादद्वयां

देवदेविपिशाचदानवचमूहमूल्यनीं परां ।

वन्देऽहं परमेश्वरीं प्रभजतां संसारपीडाहरा-

मुषां सूर्य्यशतप्रभां विनयनां श्रुत्यानिर्दामयिकां ॥

End. शिवरामचक्रवर्ती जनकः पार्श्वती प्रकृतः ।

यस्य श्रीमद्युरेशोऽयं चकार सारसुन्दरी ॥

Colophon. इति बन्धुघटोयश्रीमद्युरेशविद्यालङ्कारविरचितायां नामलिङ्गानुशासनटीकायां
लिङ्गादिसङ्ग्रहः ।

विषयः । अमरसिंहकृतनामलिङ्गानुशासनटीका ।

No. 573. तीर्थमहेश्वरः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 53. Lines, 10 on a page.
Extent, 2285 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
Incorrect.

Tirtha-mahesh'vara. A Vedanta treatise on liberation in this life.
The MS. is probably incomplete. The opening and the concluding
verses occurring in it, are invariably introduced in Mádhava's works,
and from that circumstance it may be presumed that that great Vedic
commentator was the author of this work.

Beginning. यस्य निश्चितं वेदा मायया योऽखिलं जगत् ।

निर्भमे तमहं बन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥

End. जीवन्मुक्तविवेकेन बन्धे ह्यहं निवारयन् ।

पुनर्थमखिलं देयाद् विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

Colophon. इति जीवन्मुक्तिः समाप्ता ।

विषयः । जीवन्मुक्तलक्षणं, विद्वत्प्रशङ्गा, तीव्रतीव्रभेदेन द्विविधविरक्तिकथनम् ।

No. 574. लिङ्गप्रकाशः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 5 on a page.
Extent, 95 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
Generally correct.

Liṅgaprakāś'a. On the genders of words, a vocabulary. By Sures'-
vara Paṇḍita. From his salutation to Munja Ghosha, and Jines'vara,
the author appears to have been a Jain.

Beginning. शाब्दिराजं (?) नमस्कृत्य मङ्गुघोषं जिनेश्वरं ।

छतो लिङ्गप्रकाशोऽयं सारेश्वरमनोविणः ॥

End. विषाणश्च विषाणश्च द्वयमेतदुदाहृतं ।

Colophon. इति पण्डितसारेश्वरविरचितो लिङ्गप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः । शब्दानामर्थविशेषेण लिङ्गप्रभेदकथनं ।

No. 575. उत्तरकामाख्यातन्त्रे ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 315 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Uttara-kāmākhya Tantra. This MS. is a mere fragment and contains only four chapters of the second part of the work. Contents: Chapter X. The characteristics of the four Yugas. XI. Worship of particular divinities on particular months. XII. Intellectual sacrifice. XIII. Descriptions of mystic diagrams and bhairavas.

Beginning. श्रीपार्वत्युवाच । एकं ब्रह्मैवादितीर्थं यत् त्वया कथितं पुरा ।

अचिन्त्यायत्तरूपस्य कथं वा रूपकल्पना ॥

End. शठाय क्रूरकर्मण्य दत्त्वा ह्यनुमवाप्नुयात् ।

दद्यात् शान्ताय शिष्याय मन्त्री सन्त्वार्थसिद्धये ॥

Colophon. इति उत्तरकामाख्यातन्त्रे उत्तरखण्डे पार्वतीश्वरसंवादे एकपञ्चाशद्विद्योत्पत्तौ षोडशनिर्णयस्योद्देशः पटलः ।

दशमपटलादित्रयोदशपटलपर्यन्तं प्राप्तं, अन्यत् खण्डितं ।

विषयः । १०, पटले चतुर्थ्युगधर्मकथनं । ११, मासभेदेन देवविशेषपूजनफलं । १२, अन्तर्यामिकथनं । १३, विष्णुचक्रक्षतपतितसत्यङ्गप्रत्यङ्गप्रभवषोडशक्तिभैरवनाम-निर्देशः ।

No. 576. नीतिनिबन्धः, नीतिभाजनभाजनं वा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 10 on a page. Extent, 1125 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Nitinibandha alias *Nitibhājana-bhājana*. A treatise on polity, dedicated to Bhoja Rājā. The MS. is incomplete, breaking off at the 40th leaf. Contents: Characteristics of kings; of kingdoms; of princes, ministers, secretaries and priests; of courtiers; of envoys and spys; of guards; of commanders of armies; of servants and maids; of officials; of superintendents of cattle, horses, and elephants. The work follows the rules given on these topics in the Rājadharmā chapter of the Mahābhārata and the Kāmandakiya Nītisāra.

Beginning. प्रपञ्चरूपाय सते निष्पपञ्चैकरूपिणे ।

सच्चिदानन्दरूपाय तस्मै तत्त्वात्मने नमः ॥

स भारती भजन् भाजन् (?) नीतिभाजनभाजनम् ।

भोजो विभाजयामास सभाजनसभाजनः ॥

End. हरिरितो हरादेश अजध्यानात् युतः स्मृतः ।

चत्वारिंशत् पचात् परं खण्डितम् ।

विषयः । राजलक्षणं, राष्ट्रलक्षणं, युधराजलक्षणं, राज्ञां मन्त्रिलेखकलिङ्गां लक्षणं, सभासदानां लक्षणं, दूतानां लक्षणं, चराणां लक्षणं, रक्षिणां लक्षणं, सेनापतीनां लक्षणं, दासदासीनां लक्षणं, कारूणां स्वपकारिणाञ्च लक्षणं, गोगजाश्वरक्षकाणां लक्षणम् ।

No. 577. केवलान्वयीव्याख्यानम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 33. Lines, 8 on a page. Extent, 1485 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kēvalānvayī-vyākhyāna. Annotations on the *Kēvalānvayī* portion of the *Chintāmaṇī* of Ganges'a. Anonymous.

Beginning. अनुमानविभाजकमूलग्रन्थे केवलान्वयिपदस्य प्रसिद्ध्यर्थपरत्वे ज्ञानकरणतापत्ते तज्ज्ञानस्य केवलान्वयित्वानुपपत्तिः ।

End. विशिष्टहेतुकस्थले स्वाधिकरणेत्यादि व्याप्तिरेव निर्वच्यतेति ।

Colophon. इति केवलान्वयीव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । केवलान्वय्यनुमानलक्षणा टीका ।

No. 578. भक्तामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákanta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Bhaktámrita. Praises of Vrindávana, of Rádhá, and of faith in Kṛishṇa. A work of some repute among the Vaishṇavas.

Beginning. चाराधनं मुकुन्दस्य भवेदावश्यकं यथा ।

तथा तदीयभक्तानां नेत्रेदोषोऽस्ति दुस्तरः ॥

End. चैल्लोके प्रथिवी धन्या तत्र वृन्दावनं परं ।

तत्रापि गोपिका पार्थ यत्र राधाभिधा मना ॥

Colophon. इति भक्तामृतं समाप्तं ।

विषयः । वृन्दावनमाहात्म्यं, राधामाहात्म्यं, लक्ष्मभक्तिकथनञ्च ।

No. 579. भक्तिरसामृतविन्दुः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 282 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákanta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Bhakti-rasámrita-vindu. This also is a Vaishṇava work, and treats of faith in Kṛishṇa, who, it recommends, should be looked upon as a master, a friend, a son, a parent, or a lover, according to one's feelings and depth of devotion. It is an abridgement, by Vis'vanátha Chakravartí, of the great work of Jíva Gos'vámí on the subject—the *Bhakti-rasámrita-sindhu* or the "ocean of the nectar of faith." Under instruction from Sanátana Gosvámí, Rúpa Gosvámí wrote the first work on the topic, the *Bhágavatámrita*, which describes the amours of Kṛishṇa at Vrindávana as the most perfect manifestation of divine love on earth, and says that the effect of the highest faith in man developes itself in the form of love which the milkmaids of Vrindávana evinced towards Kṛishṇa. Jíva Gosvámí and Raghunátha Dása compiled an abridgment of this work, under the name of *Bhágavatámrita kaṇá*, and Visv'nátha Kavirája prepared a brief epitome of it, which is called *Bágavatámrita-kaṇá-lesa*. By the advice of Rúpa, Jíva also wrote a separate work,

the *Bhakti-rasāmṛita-sindhu*, in which he describes faith to manifest itself in three forms, first *Sādhana-bhakti* or service, under which a man is propelled to please the divinity by doing meritorious works. The second is called *Bhāva-bhakti* in which the devotee remains in perfect resignation and entire devotion to the will of the Godhead. The third is called *Premabhakti* or the love of faith, in which inaction is followed by an energetic and ardent yearning, like that of carnal love, for the affection of Kṛishṇa. Under the same advice, Jīva composed a second work on the subject, which bears the name of *Ujjvalanīlamāṇi* in which the principles of the *alankāva* (Rhetoric) as bearing on love are illustrated by references to the amours of the pastoral maidens of the sacred land of Vraja with Kṛishṇa. Viśvanātha Chakravartī published an abstract of this also, and it is known under the name of *Ujjvalanīlamāṇikisaṇa*. For an epitome of the last, vide No. 580.

Beginning. अन्यामिल्लपिताश्च न्यं ज्ञानकर्माद्यनाहतं ।

आनुकूल्येन कथ्यानुशीलनं भक्तिवत्तमा ॥

End. यदि कृष्णवैरिण भवन्ति तदा अतिरसाभासाः ।

Colophon. इति श्रीभक्तिरसामृतविन्दुः समाप्तः ।

विषयः । भगवद्भक्तिविस्तारकथनं, शान्तिदाससंख्य-वात्सल्यादिभावकथनं, प्रणयानुराग-महाभावादिलक्षणम् ।

No. 580. उज्ज्वलनीलमणिकिरणलेशः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 168 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ujjvala-nīlamāṇi-kiraṇa-leś'a. Another work of the same character as the above. It is an epitome or a condensed paraphrase, or as the author himself designates it "the shadow of a ray, of the *Ujjvalanīlamāṇi kiraṇa* of Viśvanātha Chakravartī, on the amours of Kṛishṇa in Vrīndāvana, describing him and his associates, male and female, according to the rules of the Kāmasāstra. In fact it is a treatise on Erotics sanctified in the eyes of the faithful by the examples being taken from the life of the Cupid of Vrīndavana. Anonymous.

- Beginning. तव विषयात्मनो नायकचूडामणिः कृष्णः प्रथमं गोकुलमधुरादारकात्
पूर्णतमः पूर्णतरः पूर्ण इति विविधः ।
End. लीलामधुपानादयोऽनन्ता एव ॥
Colophon. इत्युज्ज्वलनीलमणिकिरणश्लेषः समाप्तः ।
विषयः । ब्रजलीलावर्णनं, कृष्णादिनायकभेदकथनं, राधादिनायिकाभेदादिकथनञ्च ।

No. 581. भागवतामृतकणिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 8 on a page.
Extent, 86 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose.
Generally correct.

Bhágavatámritakaniká. The divinity of Kṛishṇa established by the evidence of various s'ástras. The various incarnations of the divinity are arranged into two classes, viz., *līlāvatara* or manifestation for enjoyment, and *gunāvatara* or incarnation of the three qualities of *saṭva*, *rajas* and *tamas*. Kṛishṇa belongs to the first class, and was manifest in the entirety of the divine spirit, Puruṣāvatāra. The work is founded on the *Bhágavatāmṛita* of Rúpa Gos'vámí.

Beginning. श्रीभागवतामृतनिर्णीतसर्वप्राधान्योऽनन्यापेक्षितमहैश्वर्यमाधुर्यः श्रीकृष्ण एव
स्वयं रूपः ।

End. भागवतामृतकणिका मणिकाञ्चनमणिकेव स्यात् ॥

Colophon. इति भागवतामृतकणिका समाप्ता ।

विषयः । लीलावतारकथनं, सत्त्वादिगुणावतारकथनं, प्रकृादस्य वैष्णवश्रेष्ठलकथनञ्च ।

No. 582. विष्णुसिद्धान्तः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 24. Lines, 6 on a page.
Extent, 439 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
Generally correct.

Vishnu Síddhánta. A treatise on astrology and astronomy. The MS. is a mere fragment, and contains descriptions of the several astronomical cycles, directions for pacifying hostile planets, transmigration through various forms of animal life according to one's acts, effects of years and months commencing under particular circumstances, and several arithmetical formulæ.—Anonymous.

Beginning. अथ वैकुण्ठसंस्थान श्रीलनारायण प्रभो ।

श्रीलक्ष्मीसेत् प्रियाहन्ते ज्योतिषां चरितं वद ॥

End. पञ्चकार्षापणं धेनौ चतुःकार्षापणं मणौ ।

प्रथमावधिचतुर्विंशतिपत्रप्राप्तिः, ततः खण्डितम् ।

विषयः । सत्ययुगादिमानकथनं, ग्रहदोषशान्तिविधानं, अशौनिकोदियोनो क्रमेण धमण-
कथनं, वर्षप्रवेशस्त्वचं, मासप्रवेशस्त्वचं, द्रव्याणां सूत्रनिर्णयः ।

No. 583. प्रवरखण्डं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 962 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Pravara-khaṇḍa. Genealogy of various *gotras* and *pravaras*; as also rules regarding marriage among them and expiations for marriages among forbidden relations.—The work is evidently a part of a larger work on the subject of marriage. Anonymous.

Beginning. असुगोचामसपिण्डामसमानप्रवरां वरवध्वोः पितृसन्ताने सप्तमादूर्द्ध्वं

End. प्रजा इति हि ब्राह्मणमिति ब्राह्मणं ॥

Colophon. इति प्रवरखण्डं समाप्तं ।

विषयः । समानगोच-समानप्रवराविवाहे प्रायश्चित्तविधानं, गोचप्रवरकथनञ्च ।

No. 584. मुक्तिचिन्तामणिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 44. Lines, 7 on a page. Extent, 4350 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Mukti-chintāmaṇi. An easy method of attaining salvation by visiting the temple of Jagannátha and other sacred places at Puri. Jagannátha partaking of the remnant of food offered to the idol, of seeing it bathed, &c. It is a compilation from the Puráṇas by a pious Vaishnava, who supports the Bhakti dogma of Chaitanya, which maintains the superiority of faith and love over philosophic knowledge.

- Beginning. नीलाद्रौ तप्तदर्थिभ्यः दातुमर्थचतुष्टयं ।
 अष्टश्लो नेत्रपदवीं यातो यस्तं हरिं नुमः ॥
- End. व्रतोपवासनियमाः सहस्राब्दार्जिता अपि ।
 समूह एषामेकत्र गुणितः कोटिकोटिभिः ।
 विष्णुभक्तेः सहस्रांशसमो न हि कीर्तितः ॥
- Colophon. इति मुक्तिचिन्तामणौ प्रसादकाण्डः समाप्तः ।
- विषयः । पुरुषोत्तमचेवमाहारा, जगन्नाथस्य स्नानदर्शनप्रसादमाहात्म्यम् ।

No. 585. सारखताभिधानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 1. Lines, 5 on a page.
 Extent, 11 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
 Generally correct.

Sárasvatábhidhāna. A list of synonyms. This is a fragment of one leaf only. I introduce it here with a view to attract attention to a vocabulary, which has not yet been noticed by any European orientalist.

- Beginning. सारखताभिधानन्तु प्रयच्छामि प्रयत्नतः ।
 गोपनीयं कवीन्द्राणां आयुषोऽपि कलत्रतः ॥
- End. ब्रह्मणोऽपि भवेन्मोहो यस्य तस्य कदापि न ॥
- Colophon. इति सारखताभिधानं समाप्तं ।
- विषयः । अभिधानं । ?

No. 586. लक्ष्मीचरित्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6 on a page.
 Extent, 67 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse.
 Generally correct.

Lakshmi Charitra. The best means of securing the favour of the goddess of fortune—Lakshmi. The means recommended by the goddess in reply to a query of her consort Kesava, are strict, personal and domestic cleanliness; respect for seniors and women, attention to the daily religious duties, as enjoined in the s'ástra, unswerving attachments to truth, cultivation of morality, and other social duties.

Beginning. मेरुष्टे सुखासीनं लक्ष्मीं शृङ्खति केशवः ।

केनोपायेन लक्ष्मीस्त्वं वृणां भवसि निखला ॥

End. आपदस्तस्य नशन्ति तमः सूर्योदये यथा ।

Colophon. इति लक्ष्मीकेशवसंवादे लक्ष्मीचरित्रं समाप्तम् ।

विषयः । लक्ष्मीयुक्तस्यायुक्तस्य च लक्षणं ।

No. 587. वानराष्टकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 1. Lines, on a page. Extent, 16 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vánaráshtaka. An ode in praise of morality. By Bánara, commonly supposed to be the same with Hanumána, but probably, a human poet of no distinction.

Beginning. येन दत्तकतौ रूपं सन्ध्यास्नेहने यवः ।

दुर्मन्त्रिणमिति प्रोक्ताः कथिता वानराष्टके ॥

End. दुर्मन्त्रिणं कमुपयान्ति न नीतिदोषाः

सन्तापयन्ति कमुपयुजं न रोगाः ।

कं श्रीर्न दर्पयति कं न निहन्ति सत्युः

कं स्त्रीकृतार्थविषयाः परितापयन्ति ॥

Colophon. इति वानरेण छतमष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । नीतिगर्भापदेशः ।

No. 588. वकारभेदः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vakárabheda. A vocabulary of words containing the letters b. and v. In Bengal the two letters are written and pronounced alike, and a work of this description showing their distinction is of great use.

Beginning. पवर्गेयवकारेऽथ वकवाक्कीकवर्गकाः ।

बन्धकी बन्धकं बीरो बन्धूकश्च बलात्कर्तुः ॥

End. विभावो वैष्णवो विघ्नो वासुदेवो विभावसुः ।

विषयः । वार्गिकान्यस्यावकारभेदकथनं ।

No. 589. सारात्सारसुसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 367. Lines, 8 on a page. Extent, 9175 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sárátsára-susañgraha. A Tántric compilation. By Rámásaṅkara. Contents: Description and praise of a figure, the right half of which is male (S'iva), and the left half female (Durgá); salvation of sages; the number of original Tantras; Káliká's exposition of the nature of Brahma; praise of Durgá; names of Tantras; sacred spots where the severed body of Satí fell; characteristics of a Mahávidyá; origin of the Vedas; the alphabet; the monosyllabic mantra of Ádyá S'akti; various names of Mahávidyá; the different forms of gods; morning service; characteristics of religious instructors and neophytes; various astrological diagrams; mystic diagrams; expiations; measure of cloth for dress; rules regarding worship; vessel for offering *Arghya*; adoration with the Gáyatri; ordinary worship; purification of the elements; purification of seats; gesticulation during worship; sacrifice of animals; self-sanctification; mode of attaining power over mantras; rules for repeating mantras a great number of times; altars; articles proper for burnt offerings (homa); purification of rosaries; praise of S'iva; proofs regarding the eightfold forms of Durgá; mystic mantra of S'iva; do. of Gauri; do. of Ganes'a; do. of Vaṭukabhairava; do. of Mahishamardini; do. of Mrityuñjaya; various incantations for overcoming enemies, and securing the affection of unyielding females; sacrifices meet for S'iva.

Beginning. आद्या या तारतारा सृजति गुणधारा गुणगणा-

दस्रधारा यस्याः स्रवति गुणधारा गुणधारा (?) ।

महामाया माया लसति हरजाया दनसुदा

स्वयं या श्रीः त्रैलोक्यवरदा दुःखितजनं ॥ १ ॥

स्वयं वाणी बाला मुखरयति बालानपि जडा-

नुमा भूमा वायोः प्रलयलयदा बीजवपुषा ।

End. शुभं यदि भवेत्तत्र भुञ्जते तदशेषतः ।

एवं ज्ञात्वा मन्त्रेशानि शान्तिस्वययनश्चरेत् ॥

Colophon. इति श्रीयुक्तरायरामशङ्करविरचिते सारात्सारसुसङ्ग्रहे भवादिनिर्णयो नाम द्वादशपरिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । अङ्गमारीचरसूर्तिकथनं, मुनीनां निर्वाणकथनं, तन्त्राणामसङ्कृताकथनं, इन्द्रा-
दीनां कालिकायां ब्रह्मसंशयस्य जेदकथनं, श्रीदुर्गासाक्षात्, तन्त्राणां नाम-
कथनं, पीठनिर्णयः, महाविद्यानिर्णयः, वेदोत्पत्तिः, वर्णमालाकथनं, आद्याया
एकाक्षरमन्त्रार्थः, महाविद्यानां विशेषनामानि, देवतानां विशेषरूपकल्पना,
प्रातःकृत्यादि, गुरुशिष्यलक्षणं, राशिचक्र-नक्षत्रचक्रादि, सर्वतोभद्रमण्डलं,
मन्त्रविश्वयोर्दोषशान्तिः, परिधेयवस्त्रप्रमाणं, आराधनविधिः, अर्घ्यपावनिक-
पणं, गायत्रीविधिः, पूजाविधिः, भूतशुद्धिः, आसनविधिः, मुद्राप्रमाणं, वा-
गादिवस्त्रः, पुरस्करणविधिः, मन्त्रसिद्धिलक्षणं, जपविधिः, कुण्डविधिः,
शोमद्रव्यं, मालासंस्कारः, शिवसाक्षात्, अष्टसूर्तिप्रमाणं, शिवमन्त्रः, गौरीमन्त्रः,
गणेशमन्त्रः, वटुकभैरवमन्त्रः, महिषमर्दिनीमन्त्रः, सत्युन्नयनमन्त्रः, शान्तिपुष्टि-
वश्याकर्षणनिग्रहनिधनरूपपट्कर्मणां लक्षणं, शिवावलिः ।

No. 590. संहितावृत्तिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 448. Lines, 10 on a page.
Extent, 12,320 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, new. Prose.
Corrupt.

Sāṅhitāvṛitti. An astronomico-astrological treatise. Contents:
Origin of the planets; measure of the earth; measure of the four Yugas;
months, seasons, and particular conjunctions of planets and stars; muhur-
tas, a measure of time; distinction of solar and ordinary months;
winter and summer solstices; ascent and descent of planets; motions of
planets; differences in the commencement of the day in different parts
of India; effects of looking at the rainbow under different circum-
stances; time meet for making idols; characteristics of Mandapas;
particular marks on the body indicative of the nature of the life and
career of the person; months appropriate for marriages; effect of birth
under the influences of the different constellations (nakshatras); effects
of the influences of the different planets on ones life. The MS. being
incomplete, the name of the author has not been ascertained.

Beginning. ब्रह्माजगद्गुरुरवोन्दुकुजशजीवशुक्रार्कपुत्रगणनाथगुरुन् प्रणम्य ॥

यच्छास्त्रं सचिता प्रकारविपुलैः स्कन्दैस्त्रिभिर्ज्योतिषं

तस्योच्छिन्तिभयात् पुनः कलियुगे संसज्य यो भूतलं ।

भूयः स्वल्पतरं वराहमिहिराख्यातेन सर्वं यथा-
दित्यं यं प्रवदन्ति सोऽनुकुशलाख्ये नमो भास्वते ॥ ९ ॥

End. चन्द्रमृतीये दशमे षष्ठे सप्तमे चाथे जन्मनि स्थितः शुभः । इतः परं खण्डितं ।
अतः समाप्तिवाक्यं न लिखितं ।

विषयः । रथादिनवमहोत्सवकथनं, शयिवीमानकथनं, सत्यादिचतुर्गुणमानकथनं,
मासकथनं, षट्पदकथनं, लग्नकथनं, मुहूर्तकथनं, सौरमावनादिभेदकथनं,
दक्षिणायनोत्तरायणकथनं, ग्रहाणामुच्चनीचभावकथनं, ग्रहादीनां गतिकथनं,
नक्षत्रादिनदीकथनं, शोणादिनदीकथनं, पौष्पादिजनकथनं, वृक्षादिदेश-
कथनं, इन्द्रधनुर्दर्शने शुभाशुभकथनं, प्रतिमाप्रतिष्ठापनादिकथनं, मण्डप-
लक्षणकथनं, पुरुषाणां नारीणाञ्च शरीरचिह्नतः शुभाशुभकथनं, विवाह-
विहितमासादिकथनं, अश्विन्यादिनक्षत्रेषु जन्मनः फलकथनं, प्रयोगोच्चर-
फलकथनञ्च ।

No. 591. श्यामारहस्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 135. Lines, 7 on a page.
Extent, 2835 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, new. Verse.
Generally correct.

S'yāmārahasya. A Tantric compilation, by Pūrṇānanda, a Parama-
haṁsa mendicant of high repute as a profound scholar and devoted fol-
lower of the Śākta faith. Contents: Praise of Kālikā; her mantras;
praise of repeating those mantras; matin duties of Śāktas; the kind of
kus'a grass which should be used for worship; the three diurnal prayers
of Tāntrics; meditation of Kālikā; her worship; charms bearing her
name; sanctification of her mantra; worship of women as the repre-
sentative of the Śākti; impropriety of treating with disfavour wine,
flesh-meat and other articles used in Śākta worship; offering of tila;
adoration of Śākti while seated on a corpse; prayers during eclipses;
making of altars for ceremonies with a worldly object; killing of
enemies by magical incantations; subjugating them by the same means;
causing ruin by the same means; bringing demons under subjugation by
charms; expiations appropriate for Kaulas; evils of rejecting mantras
and gurus; worship of Tarinī, a form of Durgā; charms, bearing the
name of Tārā; praise of gurus of good families; proper time for first re-
ceiving the mantra of Tārā from a guru; derivation of the mystic mantra
of thirty-four syllables appropriate for the worship of Nīlāsarasvatī.

Beginning. देवीं दानवदैत्यदर्पनिवचानुमूलयन्तीं परां

ब्रह्मानन्महेशसौलसिभिः संसेविताङ्गुद्वयां ।

नत्वा श्रीगुरुपादपद्मपरमामोदास्तत्प्रावितः

पूर्णानन्दमतिस्नोति विमलां श्यामारहस्याभिधां ॥

End.

लक्ष्मेकं जपेद्विद्यां दशांशमशितोत्पलैः ।

ध्यानपूजापुरचर्यां सर्वां नीलासमं भवेत् ॥

Colophon.

इति वेदान्तागमतत्त्वविशारदश्रीपूर्णानन्दपरमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचिते
श्यामारहस्ये द्वाविंशतितमः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः ।

कालिकाया माहात्म्यकथनं, तस्या मन्त्रकथनं, तन्मन्त्रजपप्रशंसनं, प्रातःकृत्यं,
कुशलचणं, तान्त्रिकी सन्ध्या, कालिकाया ध्यानं, तस्याः पूजनादिकं, तस्याः
कवचं, तस्या मन्त्रपुरचरणं, शक्तिरूपस्त्रीसाधनं, मयादौ छणायां दोषकथनं,
नीलसाधनं, शवसाधनं, यक्षपुरचरणं, काम्यकर्म्मार्थं कुण्डविधानं, शत्रुमारणं,
वशीकरणं, उच्चाटनं, वेतालादिमिडिः, कौलानां प्रायश्चित्तं, मन्त्रत्यागिनां
गुरुत्यागिनाञ्च दोषकथनं, तारिणीपूजनादिकं. ताराकवचं, कुलीनगुरुप्रशंसा,
तारामन्त्रप्रक्षणे वारतिथिनक्षत्रादिनिर्णयः, नीलसरस्वत्यास्तुतिर्दशगोप्तक-
मन्त्रोद्धारः ।

No. 592. अभिधानतन्त्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 112. Lines, 7 on a page.
Extent, 2072 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rājā Rādhākānta Deva Bahādur. Appearance, decayed. Verse.
Generally correct.

Abhidhānatāntra alias *Jaṭādhara*kosha. A Sanskrit vocabulary,
forming a sort of supplement to the *Amarakosha*, the arrangement of
which it follows. By Jaṭādhara Āchārya. Wilson classes it with the
Bhūriprayoga and the *Sabda-ratnāmālā* (Essays III. 232). It is useful
only in so far as it supplies a few new synonyms and uncommon
words.

Beginning. भागीरथीं जलमयीं जगतामधीशां मन्दोदरीरघुपती पितरौ च नत्वा ।

दिण्डीयविप्रकुलजः स जटाधरोऽसौ आचार्य एतदकरोदभिधानतन्त्रं ॥

End.

जटाधरकवेरस्मिन् नामलिङ्गानुशासने ।

काण्डसूतीयः पर्याप्तः सामान्याष्टः कविप्रियः ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः ।

अथ अमरमिहोक्तरोत्या प्रायो विविधपदार्थनामपर्यायसङ्ग्रहः ।

No. 593. वानर्यष्टकं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 6 on a page. Extent, 10 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádúr. Appearance, modern. Verse. Generally correct.

Vánaryashtaka. Eight stanzas on sweetness of temper, quietude, health, ignorance, the twice-born class, physicians, and decayed trees, said to have been composed by a she monkey.

Beginning. माधुर्यं शान्तमारोग्यं दानं सुखं द्विजानिभिः ।

वैद्यं सुजीर्णवृक्षं च वानर्याष्टकं तु वै ॥

End. वृक्षं हीनफलं त्यजन्ति विद्वद्भिः शुभं रसः सारसाः

पुष्पं पयसि तं त्यजन्ति मधुपाः दग्धं वनान्तं स्त्रगाः ।

निर्द्रव्यं पुरुषं त्यजन्ति गणिका भयत्रिधं मन्त्रिणः

सर्वं कार्यवशाज्जनो हि भजते कस्यापि को बान्धवः ॥

विषयः । अत्रोपदेशयुक्ताः कविताः सन्ति ।

No. 594. चैतन्यकल्पः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádúr. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Chaitanyakalpa. An apocryphal Tantra, said to be a part of the *Brahmayāmala Tantra*, but evidently compiled by a Vaishnava, with a view to prove the divinity of Chaitanya by Tántric evidence, and thereby overcome the opposition of the S'ákta sect. Contents: Birth of Chaitanya; his merits; mystic mantra for worshipping him; hymn to the river Yamuná; details of worshipping Chaitanya.

Beginning. कैलाशशिखरे रम्ये भक्तिसाधनतत्परा ।

पप्रच्छ पार्थिवी भक्त्या शङ्करं परमेश्वरं ॥

End. भक्तप्रियो गौरचन्द्रो भक्तवशः सचोदितः ।

तस्मात् गौरं ये भजन्ति तेषां वशो जनार्दनः ॥

Colophon. इति ब्रह्मयामले शिवदुर्गासंवादे चैतन्यकल्पे षष्ठः पटलः ।

विषयः । गौराङ्गदेवजन्मकथनं, गौराङ्गदेवमाहात्म्यकथनं, गौराङ्गमन्त्रोद्धारकथनं,
यमुनास्तवकथनं, गौराङ्गपूजाकथनञ्च ।

No. 595. अग्निसंहिता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 63 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Agni Sañhitá. This is another spurious revelation regarding the divinity of Chaitanya, *alias* Gauránga, *alias* Gaurachandra. Prithivi, the earth personified, oppressed by the sins of mankind, with tearful eyes besought Brahmá, the lotus-born, to devise a remedy, and that divinity, says the Sañhitá, pacified the weeping lady by assuring her that relief was at hand, as the Divine Spirit would ere long appear incarnate on earth to afford a sovereign specific for the malady of sin. In reply to further enquiries, he foretold the whole history of the life of Chaitanya. The work, I suspect, was not well received even by the Vaishnavas, for it is rarely quoted. The MS. has 24 chapters, but the absence of the word *samápta* in the colophon, induces me to think that the work in its entirety comprised some more chapters.

Beginning. रोदमाना च पृथिवी गत्वा च ब्रह्मणोऽनिकम् ।

सद्रम्य पद्मयेनिन्नु वेपमानाब्रवीद्वचः ॥

End. इति निगदितमिष्टं नेष्टमन्यद्विशेषं

सकलनिगमवल्लीशीर्षकैकप्रकाशम् ।

अखिलभुवननाथप्रेमपीयूषधारः

सरभसमपि तद्वद् गौरचन्द्रोऽवतीर्णः ॥

Colophon. इति अग्निसंहितायां गौराङ्गप्रादुर्भावो नाम चतुर्विंशतितमोऽध्यायः ।

चतुर्विंशतितमाध्यायमात्रं प्राप्तं ।

विषयः । धरण्या ब्रह्मसमीपे गमनं, ब्रह्मकलंककलरिखणः, गौराङ्गप्रादुर्भावश्च ।

No. 596. उद्बोधचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 74. Lines, 8 on a page. Extent, 1660 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádúr. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Udbodha-chandriká. An astrological work comprising rules for the preparation of horoscopes, &c. Some of Khaná's astrological maxims occur at the end ; but the MS. is incomplete.

Beginning. आदित्यादिग्रहाः सर्वे नक्षत्राणि च राशयः ।

दीर्घमायुः प्रकुर्वन्तु यस्यैवं जन्मपत्रिका ॥

विधात्रा लिखिता या तु कपालेऽक्षरमालिका ।

ज्योतिर्वित् तां विजानीते होरानिर्णयचतुष्पा ॥

End. ०४ पत्रपर्यन्तं प्राप्तं, ततः खण्डितं ।

Colophon. इत्युद्बोधचन्द्रिकायां खनावचननिर्णये नामोऽनविशेषाध्यायः ।

विषयः । ज्योतिषसारसङ्ग्रहः, जन्मपत्रिकादिप्रतिपत्तेरुक्तं, वर्षगणनं, नित्यदर्शा, खनावचननिर्णयश्च ।

No. 597. मुक्ताफलं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 105. Lines, 2 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádúr. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Muktáphala. A synopsis of the Vaishnavá doctrines of the Bhágavata Purána. By Vopadeva, son of Kesava, *alias* Bhishakkesava, the physician, and disciple of Dhanes'a. The author describes himself as the protégé of Hemádri, king of Deoghar. This work and another lately found by me in which the same author gives an abstract of the contents of the Bhágavata, afford strong presumptive evidence against the opinion, now generally received by European orientalists, that the Bhágavata was written by Vopadeva. A much stronger proof, however, is afforded by the *Danaságara* of Ballála Sena, king of Bengal, in which the Bhágavata is repeatedly quoted. That work also quotes from the Ádi Purána, which Wilson supposed was composed within the last three centuries. Vopadeva, according to Colebrooke and Wilson, flourished between the 12th and the 13th centuries ; Ballála lived in the 11th.

Beginning. विष्णुपञ्चाङ्गकं वन्दे भक्त्याष्टादशभेदया ।

सद्भिर्वर्गैर्नविंशत्या भक्तैर्नवभिराश्रितं ॥

विष्णुप्रीत्या चतुर्वर्गैश्चिन्तामन्यमजोगणत् ।

भेदान् ब्रतानां दानानां तोषाणां मोक्षवर्णनां ॥

मूर्तिप्रासादपूजानां ज्येष्ठाद्रिर्गणकायणीः ।

विष्णुभक्त्यङ्गभक्तानां गणयत्युक्तसारधीः ॥

मुक्ताफलैर्न धन्येन सद्भागवतसूक्तिना ।

भक्तिस्वात्यम्बुना मुग्धमार्कण्डेयशिशुश्रिया ॥ ४ ॥

End. विद्वज्जनेशशिष्येण भिषक्केशवस्तुनूना ।

ज्येष्ठाद्रिर्वीपदेवेन मुक्ताफलमचीकरत् ॥

स्वर्गे गीर्वाणनाथः सुरपतिमभितः शाब्दिकानां वरेण्यं

पाताले नागराजः फणिपतिसदृशो यस्य गायन्ति कीर्तिः ।

यस्कीर्णः शास्त्रपाद्येनिधिमखिलमदो धन्यस्त्वं सुदुर्लभं

चक्रं शिष्यो धनेशः कविकुलतिलकः केशविर्वीपदेवः ॥

Colophon. इति वीपदेवकृतं मुक्ताफलं समाप्तम् ।

विषयः । निराकारब्रह्मलक्षणं, साकाराणां शतद्वतिविष्णुवद्राणां लक्षणं, श्रीकृष्णस्य विद्यरूपवर्णनञ्च ।

No. 598. गायत्रीतन्त्रम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 10 on a page. Extent, 195 s lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Gáyatrí Tantra. A Tantra in praise of the Gáyatrí as the only means of adoration of the deity. It is written in the usual Tántric style, and gives in detail the rules to be observed in worshipping with the aid of the Gáyatrí. The MS. is a mere fragment, and I suspect it is a part of one of the larger Tantras.

Beginning. अधुना सम्प्रवक्ष्यामि गायत्रीं परमाचरीं ।

स्मरणात् सर्वपापेभ्यो मुक्तो भवति ततश्चात् ॥

End. पञ्चाशन्नालकावर्णपठितां तच्च कारयेत् ।

प्रथमपटलात् नवमपटलपर्यन्तं प्राज्ञं । ततः खण्डितं ।

विषयः । गायत्रीमाहात्म्यं, गायत्रीध्यानं, गायत्रीन्यासः, गायत्रीहीनब्राह्मणनिन्दा, यज्ञो-
पवीतलक्षणं, सन्यासलक्षणं, गायत्रीतन्त्रप्रशंसा, तिदीनां ध्यानं मन्त्रश्च, पक्षयो-
र्ध्यानं मन्त्रश्च, गायत्रीकवचञ्च ।

No. 599. आचारनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Ex-
tent, 66 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta,
Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Āchāranirṇaya. A Tantra. Contents : Origin of the Káyasthas ;
duties of Bráhmans ; anecdote of Sutapas, a Brahman, and Suyajña, a
king, on the conduct of Bráhmans ; propriety of the Sudras assuming
the profession of Kshatriyas in the Kali Yuga ; curse of Bráhmans
on Chitrāṅgada ; encomiastic recommendations of the mantra of
Vagalá.

Beginning. भूयस्तेहं प्रवक्ष्यामि वगलेति मन्त्रम् ।

यस्य ग्रहणमात्रेण कायस्थो विप्रमेव च ॥

End. केवलं पटलमिदं पठन् शृण्वन् मनोरथं ।

लभेत् कालीवपुः सुखा वगलाच्च न शंसयः ॥

Colophon. इति आचारनिर्णये वासुदेवसम्पत्ते हरपार्ष्वतीसंवादे पञ्चविंशतमः पटलः ।

पञ्चविंशत्यटलमात्रं प्राप्तम् ।

विषयः । कायस्थोत्पत्तिकथनं, विप्रकर्तव्यनिरूपणं, सुयज्ञराजानं प्रति सुतपोविप्रस्योप-
देशः, कलियुगे शूद्रस्य क्षत्रियकर्मकारित्वकथनं, चित्राङ्गदं प्रति ब्राह्मणा-
नामभिशापः, वगलामन्त्रजपमाहात्म्ये ।

No. 600. मूर्खहा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 160. Lines, 6 on a page.
Extent, 1120 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose.
Generally correct.

Múrkahá. A Smárta treatise, comprising dissertations regarding
various penances, expiations and religious observances. The MS. is
incomplete, and the author's name is not ascertainable.

Beginning. प्रायः सङ्कल्पानामेव कर्मणामारम्भः । तवादौ स एव निरूप्यते ।

- End. इति गोवधप्रायश्चित्तपत्रलेखनप्रकारः । इतः परं खण्डितं ।
विषयः । स्मृतीनां सङ्ग्रहः, अर्थात् नानाविधवचनप्रदर्शनैर्नानाविधव्रतपूजाश्राद्धादीनां प्रायश्चित्तानाञ्च व्यवस्थापनं ।

No. 601. उपमानखण्डं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 8 on a page, Extent, 90 s lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Upamánakhanda. The third part of the great work of Ganges'a Upadhyáya, on the Nyáya. It comprises the portion on comparison. Vide ante I. p. 285.

Beginning. अथोपमानं निरूप्यते । तत्र सादृश्यप्रमाकरणमुपमानमिति केचित् । सादृश्यं पदार्थान्नरं ।

End. अथ वाक्यादेवानेन परिच्छिन्नः केवलमप्येयमिजातियोगेनेदमवयवपदवाच्य-
लेनावगतः ।

Colophon. इति

विषयः । उपमानखण्डस्य मूललक्षणादि ।

No. 602. न्यायरत्नावली ।

Substance, country yellow paper. Folia, 121. Lines, 7 on a page. Extent, 1957 s lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, modern. Prose. Corrupt.

Nyáyaratnāvalī. An elementary treatise on the principles of the Nyáya Philosophy. By Kṛishnakánta Vidyávágís'a. This is a very different work from the one of this name by Brahmánanda Sarasvatí, noticed by Mr. Hall. *Contributions*, 109.

Beginning. नन्यत्राचीनताकींनसर्वाथाधीनधीमता ।

तन्यते कृष्णकान्तेन न्यायरत्नावली मता ॥

End. संसर्गाभावो द्विविधः, अत्यन्ताभावध्वंसभेदान् । इत्यभाववादः समाप्तः ।

Colophon. श्रीकृष्णकान्तविद्यावागीशविरचिता न्यायरत्नावली समाप्ता ।

विषयः । न्यायशास्त्रीयसारसङ्ग्रहः ।

No. 603. न्यायरत्नप्रकाशिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent, 420 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nyáyaratnaprakás'iká. Annotations on the scholia of Brahmánanda Sarasvatí, entitled *Nyáyaratnávalí*, on Madhusúdana Sarasvatí's commentary on S'aṅkara's essence of the Vedānta, the Das'as'lokí. By Krishṇákánta Nyáyaratna. The MS. is incomplete.

Beginning. योगेशं क्व गतं चिरं हिमवत्तः शृङ्गे कुटोरे प्रिये
योगार्थं किमुतालि कोचरमणी तवेति सम्भाषणं ।
श्रुत्वा हाससमन्वितं गिरिसुतगौरीशयोर्मनका
तवास्तीति वदन् सुलज्जवदनो मां पातु लम्बोदरः ॥
न्यायरत्नावलीटीकां तनुं नत्वा च नीलिकां ।
तनोति श्रीलक्ष्मणान्नो न्यायरत्नप्रकाशिकां ॥

End. २१ पत्रमात्रं प्राप्तं । ततः खण्डितं ।
विषयः । न्यायरत्नावलीप्रत्यक्ष टीका ।

No. 604. शब्दरूपप्रकाशिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 525 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

S'abdarápaprakás'iká. Sanskrit declensions. Anonymous.

Beginning. श्रीरामचरितौ नत्वा नामानि लिखति क्रमात् ।
शब्दानामञ्जसन्तानां रूपाण्यधियां कृते ॥
रामशब्दः श्रीरामचन्द्रराचो पुंसि । रामः रामौ रामाः ।
End. च वा चाद्यौ वेति ।
Colophon. शब्दरूपप्रकाशिका समाप्ता ।
विषयः । साधिताञ्जलनपदानां सङ्ग्रहः ।

No. 605. चन्द्रालोकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 14. Lines, 4 on a page. Extent, 168 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Chandráloka. An elementary treatise on Rhetoric. By Jayadeva. A MS. in the possession of Bábu Píyárimohana Prabhu of Dacca contains short annotations on the text, said to be by the author himself.

Beginning. परस्परतपःसम्पत्फलायितपरस्परौ ।

प्रपञ्चमातापितरौ प्राज्ञौ जयापती सुमः ॥

अलङ्कारेषु बालानामवगाहनमिदमे ।

ललितः क्रियते तेषां लल्ललक्षणसङ्ग्रहः ॥

End. चन्द्रालोकाभिधानोऽयं जयदेवेन निर्मितः ।

विपश्चितां मुदे भूयादलङ्कारस्य सङ्ग्रहः ॥

Colophon. समाप्तोऽयं चन्द्रालोकालङ्कारः ।

विषयः । अलङ्काराणां लक्षणं, उदाहरणञ्च ।

No. 606. शृङ्गारादिरसः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Śṛiṅgārādirasa. The eight passions described. Anonymous. The MS. is incomplete.

Beginning. शृङ्गारश्चास्यकण्ठरौद्रवीरभयानकाः ।

वीमत्साद्रुतसञ्ज्ञौ चेत्यष्टौ नाट्ये रसाः स्मृताः ॥

End. न पञ्चमार्चं प्राप्तं, शेषं नास्ति ।

विषयः । शृङ्गाराद्यष्टविधरसानां लक्षणमुदाहरणञ्च ।

No. 607. शूद्रधर्मतत्त्वं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 97. Lines, 9 on a page. Extent, 2619 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Partly verse and partly prose. Generally correct.

Súdradharmatattva. A manual of the whole religious and social duties of Súdras. By Kamalákara Bhaṭṭa, son of Rámkrishna. The work is of considerable repute, but of rare occurrence.

Beginning. प्रणम्य रामं पितरं कमलाकरशर्म्माणं ।

रामकृष्णतनूजेन शुद्धधर्म्मा वितन्यते ॥

End. योऽव यमः किल हतः कमलाकरेण प्रीतोऽमुनास्तु सुहृतीषु च रामकृष्णः ।

Colophon. इति रामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टकृते शुद्धधर्म्मतत्त्वे शुद्धसमसङ्करजस्वरूप-
निरूपणं ।

विषयः । शुद्धाणां समस्तधर्म्माणां विवरणं, अर्थात् अन्नप्राशन-विवाह-प्रायश्चित्तादिषु
शुद्धैतिकर्तव्यतानिरूपणं ।

No. 608. मत्स्यसूक्ततन्त्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 99. Lines, 10 on a page. Extent, 3960 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Matsyasúkta Tantra. A Tantric compilation. Contents : Rules regarding mourning ; expiations and aliment ; rice cooked by Súdras, forbidden as food for Bráhmans ; effect of certain conjunctions during particular days of the moon's age ; vessels of particular metals recommended to be used when eating while facing particular quarters ; duties before meals ; purification of houses rendered impure by corpses and other offensive objects ; the worship of Bhadrakáli and other divinities in the month of Vaisákha ; rules for the celebration of a ceremony called *Annantavrata*, on the 14th of the waxing moon in the month of Bhádra ; do. of the *Rohinívrata*, on the 9th of the waxing moon in the same month ; praise of particular forms of sacrificial knives ; proper mode of sacrificing animals ; prognostications from the flow of blood from the carcass of sacrificed animals ; adoration of Durgá ; celebration of the ceremony called *Gaurívrata* ; mantra for saluting the wag-tail (*motacilla alba*) ; mantra for offering oblations of water to the manes on the 8th of the waxing moon in the month of Mágha ; salutary verses called *Mangaláshtaka* ; origin of the Mandára mountain. The MS. is a fragment, and contains from the 35th to the 60th sections. The contents above given refer to the sections examined.

Beginning. सद्यस्त्रजापात् देवेशि नाशेच सनस्रुतके ।

जनने मरणे नित्यमशौचमनुधावति ॥

End. पञ्चविंशत्पटलावधिषष्टिपटलपर्यन्तं प्राप्तं, ततः खण्डितं ।
 विषयः । अशौचव्यवस्था, प्रायश्चित्तविधानं, द्रव्याणां भक्ष्याभक्ष्यविधानं, शुद्धाद्यादि-
 भोजने ब्राह्मणानां पापकथनं, तिथीनां युग्यायुग्यभेदेन व्यवस्थाकथनं,
 पूर्वादिदिग्भेदेन स्वर्णादिपावभेदेन भोजने दोषादोषकथनं, भोजनस्यादौ
 कर्णव्यकर्म्मनिरूपणं, भवादिदूषितगृहशुद्धिकथनं, कुशण्डिकानिरूपणं, वैशाख
 मासादौ भद्रकाल्यादिदेवतापूजनफलं, अन्नान्नव्रतं, रोहिणीव्रतं, खड्गस्य
 विशेषप्रशंसा, पशुच्छेदनप्रकारः, अधिराधारनिरूपणं, दुर्गाध्यानं, तस्याः स्तवः,
 तस्याः शारदीयपूजनद्वयं, गौरीव्रतं, खड्गनप्रणाममन्त्रः, भीष्मतर्पणमन्त्रः,
 मङ्गलाष्टकं, मन्दरपर्वतोत्पत्तिकारणं ।

No. 609. सप्तशतीव्याख्यानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 9 on a page.
 Extent, 1230 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Prose.
 Incorrect.

Saptas'atí-vyākhyāna. A commentary on the Saptas'atí or Chaṇḍi
 section of the Márkaṇḍeya Purāṇa. By S'íva Bhaṭṭa Kāla. The
 most approved commentary on the Chaṇḍi is by Nágoji Bhaṭṭa, who
 has appended to his work a dissertation on the rules regarding the
 reading of the Chaṇḍi and the details of the Durgá puja.

Beginning. (प्रारम्भे खण्डितं)

End. कीलकोक्तप्रकारेण ज्ञानं सूचितं, सर्वेष्टसिद्धिः ।

Colophon. इति कालोपनामकश्रीशिवभट्टकृते सप्तशतीव्याख्याने त्रयोदशोऽध्यायः ।

विषयः । सप्तशत्यभिधायारण्यटीका ।

No. 610. ब्रजभक्तिविलासः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 14 on a page.
 Extent, 4435 s/lokas. Character, Bengali. Date S. K. 1762. Place of
 deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old.
 Verse. Generally correct.

Vrajabhaktivilāsa. The topography of Vraja, describing its groves,
 pools, bowers, and all places of note in connection with the career of
 Kṛishṇa in that town; and the religious merit of visiting its sacred
 spots. By Náráyana Bhaṭṭa, son of Bháskara.

Beginning. राधया संहितं कृष्णं लालितेयं समिष्टकं ।

रेवतीसंहितं देवं बलदेवं हलायुधं ॥

कुर्वेऽहं पद्मं गोप्यं वनयाचाग्रभद्रं ।

व्रजभक्तिविलासाख्यं व्रजमाहात्म्यदर्शितं ।

End. माहात्म्यपूर्वख्यं परिश्रमं श्रुतं ग्रन्थः प्रपूर्णा व्रजभक्तिभासकः ।

Colophon. इति श्रीमद्भास्करात्मजश्रीनारायणभट्टविरचिते व्रजभक्तिविलासे परमहंस-
संहितोदाहरणे व्रजमाहात्म्यनिरूपणे वनयाचाग्रभद्रके त्रयोदशोऽध्यायः ।

विषयः । दृग्दावनस्थानां काम्यादिद्वादशवनानां सञ्ज्ञा माहात्म्यञ्च, द्वादशोपवन-
तदधिदेवताकथनं, तत्तद्वनाधिपतिदेवानां मन्त्राः, मधुरोत्पत्तिः, गोवर्धनो-
त्पत्तिमाहात्म्यं, नानाविधपुराणवचनैर्ग्रन्थधामान्तर्गतस्थानादिमाहात्म्यकथनं ।

No. 611. वैद्यकुलतत्त्वं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 8 on a page.
Extent, 960 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse.
Generally correct.

Vaidyakula-tatva. Genealogy and history of the Vaidyas of
Bengal. By Bharata Mallika, son of Gauránga. Vide ante Vol. I. for
several works of this author and remarks on his life.

Beginning. नत्वा शिवं शिवकरं शिवया समेतं वार्षीं गुरुं द्विजगणं भिषजां गुरुञ्च ।

गौराङ्गमल्लिकस्तुतो भरतो विनीतो वैद्याग्रया वदति वैद्यकुलस्य तत्त्वं ॥

End. ४० पद्यमात्रं प्राप्तं, शेषं खण्डितं ।

विषयः । वैद्यानां कुलकथनं ।

No. 612. कुलदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 17. Lines, 10 on a page.
Extent, 570 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, new. Verse.
Generally correct.

Kuladipiká. Genealogy and history of the Kulina Káyasthas of
Bengal. By Rámánanda S'armá. The MS. is incomplete.

Beginning. नत्वा तां भारतीं देवीं तथैव कुलदेवतां ।

क्रियतेऽतिप्रयत्नेन शूद्राणां कुलदीपिका ॥

नानाशास्त्रं समालोक्य तथैव कुलशास्त्रकं ।
श्रियाणां प्रति बोधाय श्रीरामानन्दशर्मणा ॥

End. १८ पत्रमात्रं प्राप्तं, शेषं खण्डितं ।
विषयः । शूद्राणां कुलकथनं, तेषामुत्पत्तिश्च ।

No. 613. मनोदूतः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 209 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Manodúta. A poem in imitation of the "Messenger Cloud" of Kálidása, in which the poet directs his own mind to go to the feet of Kṛishṇa and relate his feelings and aspirations. Anonymous. The first leaf of the MS. is wanting.

Beginning. १ (पत्रं नास्ति)

End. चतुस्तमेव हृदयाख्यपद्यप्रपन्नं सत्यं रिपुर्विपद्यगमितया लभेव ।
तत्कातरे मयि विधेहि हृषां यदैतदुक्तं कुरुष्व सुरवैरिपदे रमस्य ॥

Colophon. इति मनोदूताख्यकाव्यं समाप्तम् ।

विषयः । कश्चिज्ज्ञानी मनो दूतं कृत्वा हृष्यचरणसमीपे गन्तुं तत्प्रति उपदिशति ।

No. 614. मन्त्रसारीयकौतूहलविद्या ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 149 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádur. Appearance, old. Generally correct.

Kautúhala-vidyá. On *Indrajála* or magic. By Nityanátha, son of Párbatí. This is a chapter of the author's *Mantrasára*, "the Essence of Mantras," a tantric compilation. The author depends mainly on incantations to effect his magical experiments.

Beginning. अथातः सम्प्रवक्ष्यामि ऐन्द्रजालमनुत्तमं ।

आधिदारिद्र्यहरणं करामरणनाशनं ॥

End. ॐ ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं फट् स्वाहा अनेन मन्त्रेण सर्वयोगानभिगम्य मन्त्रसिद्धिः ।

Colophon. इति श्रीपार्वतीपुत्रश्रीनित्यनाथविरचिते सिद्धलक्ष्णे मन्त्रसारे कौतूहलविद्या नाम ऐन्द्रजालं समाप्तम् ।

विषयः । कपोत-आत्म-मयूर-अनकनानाविधौषधकथनं, वशीकरणमन्त्रादिकथनश्च ।

No. 615. कीचकवधमहाकाव्यम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 226 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta, Sir Rájá Rádhákánta Deva Bahádúr. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Kíchaka-badha. An epic poem founded on an episode of the Mahá-bhárata. By Nítavarmá. During the sojourn of the Páṇḍus in the court of Viráṭa, king of Matsya, Kíchaka, the brother of the queen, attempted to commit a criminal assault on Draupadí, the wife of the Páṇḍus, and Bhíma, resenting the affront, killed him. This forms the subject of the poem. The work is written in a highly artificial style, and is full of alliterations, besides having the same word used in different senses at the end of every two lines.

Beginning. जितः सुचरितच्छेदोद्यरोऽयं दुःसहो मया ।

इतीव देहमकरोदभिद्रं यः सहोमया ॥ १ ॥

विभर्त्ति चारमल्लयं यो भस्मभिरिहंसितं ।

तेजश्च मग्नयश्चरैरिन्द्रियायैरिहंसितं ॥ २ ॥

या त्रिलोकनता मूर्तिरुपायेन जुगोप तां ।

योऽवहत् कंसनिधनप्रयुक्ताञ्जुगोपतां ॥

End. इति भवतु दशा तवाहितानां सकलमहोजयभूतवाहितानां ।

रससुखमुदयादहोयमानः सकलधराधरधारणादहोयमानः ॥

Colophon. त्रोनोतवर्गविरचिते कीचकवधे महाकाव्ये पञ्चमः सर्गः ।

विषयः । अथ यमकेन रचिताधिकांशः । द्वैपदीरूपवर्णनं, कीचकदमनं, उत्तरगोम्यह-
युद्धविवरणञ्च ।

No. 616. सङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 124. Lines, 5—6 on a page. Extent, 1511 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rámakrishṇa Majumdár. Appearance, old. Incorrect.

Saṅgraha. A collection of formulas for the preparation of various kinds of compound medicines; in short, a native pharmacopœa. Anonymous.

Beginning. श्वो कीलान्वह्निमनसतनुभिस्त्रिषति व्याप्य विश्वं

विश्वेषां विघ्नपूतानतिविपुलबलन्दो(?)नरेन्द्रान् विहन्तुं ।

यो धत्ते मूर्ध्निमन्त्रोऽहजविदुरादामरैः संस्तुताद्या

तामोडे खेष्टमिद्वौ तनुपिहितमृदे यान्नि दोषाघ्नितुल्या ॥

ईपदास्थं वदति मधुरं बान्धवैः शिष्यमाणो

वारं वारं लुठति धरणी मथ्यते सा तु जानु ।

माता तस्य प्रवदति मुञ्चः षष्ठिपठोति वाणी-

मेवं गोपीगणपरिहृतं बालगोपालमोडे ॥

End.

चन्द्रप्रभागुटिका । (परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति) ।

विषयः ।

पञ्चभद्रः, अष्टावलेहः, दशमूलं, अष्टादशाङ्गं, भैरवेश्वरः,
उन्मत्ताश्वरसः, निदिग्धिकादि, भाग्यादि, चिह्नलेश्वरः, शीतभट्टिरसः,
ज्वरमुरारिः, मधुकादिप्रथितय औषधा निरूपिताः ।

No. 617. सारचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 32. Lines, 6—7 on a page.
Extent, 784 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Krishnanagar, Rāmākṛishṇa Majumdār. Appearance, old. Verse. In-
correct.

Sārachandrikā. General principles of pathology and therapeutics.
Contents: Disease defined; diagnosis; infection and contagion; symp-
tomatology; examination of the tongue; examination of the urine;
examination of the nostrils; examination of the pulse; duration of
diseases; actual cautery; purgation; enemata; fumigation, &c. Anony-
mous.

Beginning. प्रणम्य परमानन्ददृष्टकन्दं गुरोः पदं ।

मन्दधीसाधुबोधाय साध्यते सारचन्द्रिका ॥

धर्मार्थकाममोक्षाणामारोग्यं मूलमुत्तमं ।

रोगास्तस्यापह्नारः त्रेयसो जीवितस्य च ॥

End.

बालस्य नारिकेलस्य जलं प्राये विरेचनं ।

नारिकेलोदकं जीर्णं विष्टास्ति शुक्र..... ॥ इत्यतः खण्डितम् ।

विषयः ।

रोगनिरूपणं, ज्ञातव्यानि, सङ्कोर्णाधिकारः, शारीरिकाधिकारः, जिह्वापरीक्षा,
मूत्रपरीक्षा, नासिकापरीक्षा, नाडीपरीक्षा, परिमाणनिरूपणं, दाहकर्म,
भेदिका वटिका, वस्त्रिकर्मनिरूपणं, धूमपाननिरूपणं, इत्यादयो निरूपिताः ।

No. 618. आयुर्वेदागमनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 18. Lines, 5—6 on a page, Extent, 433 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rámakrishna Majumdár. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Ayurvedágamana. History of Hindu medicine from its origin, to the day of the author. The earliest professors of the art, according to this work, were successively Brahmá, Daksha, Indra, Átreya, Bháradvája and Dhanvantari. The MS. is incomplete, and the author's name is not ascertainable.

Beginning. गजमुखससरप्रवरं सिद्धिकरं विघ्नहर्तारं ।

गुरुमागमनयनप्रदमिष्टकरीमिष्टदेवतां वन्दे ॥

आयुर्वेदागमनं क्रमेण येनाभवत् भूमौ ।

प्रथमं लिखामि तमहं नानातन्त्राणि संदृश्य ॥

End. रजोगुणमयः सूक्ष्मः शीतो रक्ता(?) लघुचलः ।

खरो ऋदुर्योगवाची संयोगा..... ॥ इत्यतः खण्डितं ।

विषयः । आयुर्वेदस्य लक्षणं, ब्रह्मप्रादुर्भावः, दक्षप्रादुर्भावः, इन्द्रप्रादुर्भावः, आत्रेय-प्रादुर्भावः, भारद्वाजप्रादुर्भावः, धन्वन्तरिप्रादुर्भावः, ऋद्धिप्रकरणादिषु वर्णते ।

No. 619. ऋग्वेदीयाभ्युदयिकश्राद्धम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 234 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Papdit Nimachandra S'iromani. Appearance, old. Prose. Correct.

Rigvedīyābhyudayika-s'rādha. A manual of the s'rādha to be performed on the marriage day for the gratification of the manes. It follows the ordinances of the Rīg Veda. Anonymous.

Beginning. तच्च पूर्वदिने निरामिषं सकृद् भुक्त्वा स्वातः प्रातर्निर्वतितनिलकृतो धौते वाससौ परिधाय उपवीतो प्रक्षालितपाणिपादः प्राङ्मुख आसने उपविश्य द्विराचम्य सव्यलेन श्राद्धोदयप्रोक्षणं कृत्वा पुनरीकाचं कृत्वेत्यादि ।

End. ततस्तद्विष्णोरिति विष्णुं स्मरेत् ।

Colophon. इति ऋग्वेदिनां नान्दीमुखश्राद्धे समाप्तं ।

विषयः । नान्दीमुखश्राद्धानुष्ठानविधानं ।

No. 620. आत्मानात्मविवेकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 3—8 on a page, Extent, 110 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'īromani. Appearance, old. Verse. Correct.

A'tmānātmaivēka. A concise epitome of the distinctive characters of matter and spirit. By S'aṅkara A'chārya. Mr. Hall notices a work of this name and nature by Svayam-prakāśa Yogindra. *Contributions*, 131.

Beginning. दृश्यं सर्वमनात्मा स्याद् दृग्देवात्मा विवेकिनः ।

आत्मानात्मविवेकोऽयं कथ्यते ग्रन्थकोटिभिः ॥

आत्मानात्मविवेकः कथ्यते । आत्मनः किं निमित्तं दुःखं शरीरपरिग्रहनिमित्तं ॥

End. एवं नित्यशुद्धबुद्धिमत्तत्त्वभावप्रकाशमप्नोति संशयसम्भावना-विपरीतभावना-राहित्येन यस्तु जानाति स जीवन्मुक्तो भवति ॥

Colophon. इति श्रीशङ्कराचार्यविरचित आत्मानात्मविवेकः समाप्तः ॥

विषयः । बन्धमोक्षजीवन्मुक्तादित्यवस्थापनम् ।

No. 621. कविरहस्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 3—5 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'īromani. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kavirahasya. Conjugation of the verbs of the first class, *Bhādigani*. It is intended to serve as a hand-book to poets in search of synonyms and optional forms. By Halāyudha, minister of king Lakshmana Sena of Bengal.

Beginning. जयन्ति मुरजित्यादनखदीधितिदीपिकाः ।

मोक्षान्धकारविध्वंसान्मुक्तमार्गप्रकाशिकाः ॥

लोकेषु शस्त्रेषु च ये प्रसिद्धाः काव्येषु ये सत्कविभिः प्रयुक्ताः ।

उद्दिश्य तांश्चित्तविनोदनाय शब्दान्धं धातुभिश्चरामि ॥

End. परिसमाप्तमवाप्तगुणोदयं कविरहस्यमिदं रसिकप्रियं ।

सदभिधानविधानहल्लायुधद्विजवरस्य कृतिः सुकृतान्वनः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीहल्लायुधकृतं कविरहस्याख्यं समाप्तं ॥

विषयः । वैयाकरणसम्मतभादिगणपठितधातुविवेकः ।

No. 622. ऋग्वेदीयदशकर्मपद्धतिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 60. Lines, 3—6 on a page. Extent, 1012 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Papdit Nimachandra S'iromani. Appearance, old. Prose. Correct.

Rigvediya-das'akarma-paddhati. A guide to the performance of the ten sacraments or sañskāras enjoined in the Rig Veda. The work follows the rules of Ās'valāyana. By Kāles'a.

Beginning. नारायणं नमस्कृत्य नमस्कृत्य गुरोः पदं ।

निरूप्य यत्नतः सूत्रमाद्यन्त्यायनसञ्चितं ॥

कालेक्षिना पण्डितेन स्मृतिन्यायार्थदर्शिना ।

ऋग्वेदिनां निषेकादौ पद्धतिः क्रियते शुभा ॥

End. स्वयं यथासुखं भुञ्जीत एतस्यावश्यकम् ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीकालेखिविरचिता ऋग्वेदिनां दशकर्मपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । गर्भाधानादिदशविधसंस्कारोपानुष्ठानविधानं ।

No. 623. विधिस्वरूपविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 14. Lines, 6—7 on a page. Extent, 388 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Papdit Nimachandra S'iromani. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vidhi-svarūpa-vichāra. A dissertation on the nature and characteristics of ordinances or rules enjoining actions. Speech is divided into three classes ; viz. 1st, such as enjoin an action, *vidhi*, injunctive ; 2nd, such as prohibit an action, *nisbedha*, prohibition ; and 3rd, such as describe an action, *arthavāda*, descriptive. The first class is surveyed from a Nyāya stand-point. Anonymous.

Beginning. विधिनिषेधार्थवादभेदेन वाक्यं त्रिविधं । तत्र प्रवर्तकवाक्यं विधिः । आदान-
कामः पचेत् स्वर्गकामो यजेदित्यादौ लौकिकालौकिकवाक्यानां प्रवर्तककर्त-
व्यताज्ञानेन प्रवर्तकत्वाद् विधिलं ॥

End. सामान्याङ्गतया तद्विधायकवाक्यस्य एकवाक्यतानुरोधात् उक्तैकीभावरूपाङ्ग-
विधायकत्वमुपेयतामिति दिक् ।

Colophon. इति विधिस्वरूपविचारः ॥

विषयः । नैयायिकाभिप्रेतविधिवाक्यताव्यर्थार्थविवरणं ।

No. 624. बालबोधकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 19. Lines, 5—6 on a page. Extent, 46 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nimachandra Śiromani. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bālabodhaka. A compendium of expiations or *prāyaścitta*. Expiations for the following offences are particularly noticed: murder of Brāhmins; drinking of spirituous liquors; theft of gold; incest with the wife of a spiritual guide; association with outcasts; venial offences called *anupātaka*; destruction of cows; murder of Kshatrīyas, &c.; murder of women; causing of miscarriage or abortion; killing of elephants, horses, &c.; killing of cats, &c.; killing of birds; killing of vertebrate and invertebrate animals; felling of trees; destruction of gardens, houses, temples, &c.; killing of animals for food; eating of forbidden food; eating of rice cooked by Śūdras; eating of rice cooked by Chāṇḍālas; eating of improper rice; eating of meat not duly sacrificed, or unfit to be used; eating of meat on forbidden days; eating of fish. By Anānda-chandra. The MS. is incomplete.

Beginning. प्रणम्य पार्वतीनाथं प्रायश्चित्तोपसारकं ।

आनन्दचन्द्रो विप्रेन्द्रः कुरुते बालबोधकम् ॥

पापक्षयसाधनार्थं कर्म प्रायश्चित्तम् । तथा च निश्चितपापक्षयेतरसाधनत्वा-
प्रयोज्यते सति पापक्षयसाधनता प्रयोज्या या कृत्तिसिद्धिपथः । अथवा निश्चित-
पापक्षयेतरविषयकेऽज्ञान्यप्रवृत्तिविषयकत्वे सति पापक्षयविषयकेऽज्ञान्य-
प्रवृत्तिजन्यत्वं वा प्रायश्चित्तं ॥

End. क्षत्रियादीनां स्वजातीयाभौचे षडधेनूनां पादपादहानिः ।

परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । प्रायश्चित्तलक्षणं, ब्रह्मवधप्रायश्चित्तं, सुरापानप्रायश्चित्तं, सुवर्णक्षेयप्रायश्चित्तं, मुख्यज्ञानागमनप्रायश्चित्तं, पतितसंमर्गप्रायश्चित्तं, अनुपातकप्रायश्चित्तं, गोवधप्राय-
श्चित्तं, क्षत्रियादिवधप्रायश्चित्तं, स्त्रीवधप्रायश्चित्तं, गर्भवधप्रायश्चित्तं, गजाद्यादि-
वधप्रायश्चित्तं, मार्जारदिवधप्रायश्चित्तं, पक्षिवधप्रायश्चित्तं, सास्यनस्त्रिवध-
प्रायश्चित्तं, हस्तच्छेदनप्रायश्चित्तं, मण्डपोद्यानदेवतागारादिभेदनप्रायश्चित्तं, हिंस्रप्रायश्चित्तं, भक्ष्यभक्ष्यप्रायश्चित्तं, शूद्राद्रभक्षणप्रायश्चित्तं, चाण्डालाद्रभक्षण-
प्रायश्चित्तं, ऊभोऽप्राद्रभक्षणप्रायश्चित्तं, हथामांसादिभक्षणप्रायश्चित्तं, सामान्या-
भक्ष्यमांसभक्षणप्रायश्चित्तं, निषिद्धतिथिमांसभक्षणप्रायश्चित्तं, मत्स्यभक्षणप्राय-
श्चित्तदिकञ्च अभिहितं ॥

No. 625. तत्त्वार्थकौमुदी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 5—7 on a page. Extent, 1197 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'iromaṇi. Appearance, rotten. Prose. Incorrect.

Tattvārtha-kaumudī. A commentary on the *Prāyas'chitta Vīveka* of Sūlapāṇi. By Govindānanda, brother of Gaṇapati Bhaṭṭa. The MS. is incomplete.

Beginning. श्रीमोविन्दपदद्वन्द्वमिन्दिरानन्दमन्दिरं ।

वन्दे हृन्दारकाहृन्दशिरोमन्दारसुन्दरम् ॥

येन श्रोतिपपङ्कजेषु नितरां सार्त्तव्यविश्रयितं

श्रीमोविन्दपदारविन्दयुगले लीलामवालायितं ।

वेदान्तश्रुतिमन्ततिचिपथगोम्ने हि (?) साद्रायितं

केषां नो परिमोलितो गणपतिर्महः सतामप्रिमः ॥

मोविन्दानन्दकृतिना तन्मूलेन तन्यते ।

प्रायश्चित्तविवेकस्य टीकातत्त्वार्थकौमुदी ॥

End. उक्ता हि साहित्ये हि द्विवचनवञ्चवचने द्वन्द्वसमासः । इतः परं खण्डितं ।

विषयः । शूलपाणिमहामहोपाध्यायकृतप्रायश्चित्तविवेकतात्पर्यार्थव्याख्यानं ।

No. 626. यजुर्वेदीयमासिकश्राद्धप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6—8 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'iromaṇi. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Yajurvedi-māsika-s'rāddha-prayoga. A guide to the performance of the mensual s'rāddhas, or offering of funeral cakes to the manes, according to the rules of the Yajur Veda. This work follows the directions of Vāchaspatī Mis'ra.

Beginning. अथ वाचस्पतिमित्रसम्मतः यजुर्वेदिनां मासिकश्राद्धप्रयोगः । तत्रादौ भोज्योत्सर्गं कृत्वा एष गन्धं ॐ यज्ञेश्वराय श्रीविष्णवे नमः, इत्यादिक्रमेणापभानं दत्त्वा ॐ शङ्खचक्रधरं विष्णुमित्यादि ।

End. ॐ देवताभ्यः पिबेभ्यश्च इति त्रिः पठेत् । दक्षिणपाणिना दीपं निर्वाप्याग्नि-द्रावधारणं कुर्यात् ॥ (परिमसाग्निस्त्वचकं वाक्यं नास्ति) ।

विषयः । श्राद्धीयमन्त्राद्यनुष्ठानकथनं ।

No. 627. सपिण्डनप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 5—6 on a page. Extent, 160 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nímachandra S'íromani. Appearance, rotten. Prose. Incorrect.

Sapiṇḍa-prayoga. Directions for performing the first anniversary s'ráddha, according to the rules of Váchaspatí Mís'ra. Anonymous.

Beginning. अथ वाचस्यतिमित्रसम्मतः यजुषां सपिण्डनप्रयोगः । सृष्टं प्रविशोपविश्याचम्य
प्राङ्मुखः ॐ सिद्धमिति पाचिकां स्रष्ट्वा पुण्डरीकाक्षं यथोक्तलक्षणं स्मृत्वा कुशवय-
तिलजलान्यादाय अयामुक्तगोचर्येति ।

End. ततो विष्णुं स्मरेत् ॥

Colophon. इति वाचस्यतिमित्रसम्मतः यजुषां सपिण्डनप्राङ्प्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । सपिण्डनमन्त्रानुष्ठानकथनं ।

No. 628. कुकुटीव्रतकथा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 4—6 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nímachandra S'íromani. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Kukkuṭi-vrata-kathá. A story in praise of a fast called *Kukkuṭivrata*, or fowl fast. Chandramukhí, wife of Nahusa, is said to have first originated this fast, and Kṛishṇa is described as having taken his birth in the womb of Devakí to reward her piety in having observed it. A modification of it under the name of Lalitásaptamí is now observed by Hindu women, on the 7th of the waxing moon in the month of Bhádra, the forbidden bird being omitted. Anonymous.

Beginning. अथ कुकुटीव्रतकथा । युधिष्ठिर उवाच । देवकीजठरे केन व्रतेत तपसायवा ।
उत्तरः श्रीकृष्णायस्मै नमः ब्रूहि जनार्दन ॥

श्रीकृष्ण उवाच । लोमसो नाम देवर्षिर्मथुरामागतः पुरा ।

मोक्षार्थं वसुदेवेन देवक्या च युधिष्ठिर ॥

End.

या कुकुटीव्रतकथां * * * * * देवं चराचरगुरुं हृदये निधाय ।

भक्त्या करोति कलुषौघनिघातदधं सावाप्नुयात् सकलसन्निभेभिरहर्षिभिः ॥

Colophon. इति कुकुटीव्रतकथा समाप्ता ॥

विषयः । श्रीकृष्णजन्मनः पूर्वविवरणं । वसुतस्तु अस्य व्रतस्य प्रसादेन देवकीगर्भं श्रीकृष्णो जात इति वर्ण्यते । नक्षत्रप्रियया चन्द्रमुख्या प्रकाशितमिदं व्रत-
वरमिति ।

No. 629. ब्रह्मयज्ञः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 5—6 on a page.
Extent, 78 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'irōmāṇi. Appearance, new. Prose.
Generally correct.

Brahma-yajña. Directions for performing the ordinary daily wor-
ship of Brahma by Brāhmaṇas. Anonymous.

Beginning. स तु मध्याह्नसन्धानान्तरं स्वर्यार्थ्यात् प्राक् कार्यः । यथा, प्रागयकुम्भे प्राङ्मुखः
सायंकुम्भपवदयं गृहीत्वा ऊर्ध्वपवित्रेष्टो वैष्णव्यौ इत्यनेन प्रादेशप्रमाणं क्षित्वा
ऊर्ध्वं विष्णोर्मनसा पूते स्तः, इत्यनेन अभ्युक्ष्य इत्यादि ।

End. कृष्णचतुर्दश्यां नद्यां यमुनायाश्च कार्यम् । ततो धौते वाससी परिधाय
सुद्विज्ज करु जङ्गे च प्रचाप्य अधोवर्षं । इतः खण्डितम् ।

विषयः । ब्राह्मणस्य नित्यमवश्यकर्तव्यकर्मविशेषः ।

No. 630. दृषोत्सर्गप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 6 on a page,
Extent, 337 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Krishnanagar, Pandit Nímachandra S'irōmāṇi. Appearance, old. Prose.
Incorrect.

Vṛishotsarga-prayoga. Directions for performing the ceremony
called *Vṛishotsarga*, or consecrating a bull and four young heifers, and let-
ting them loose. The work follows the rules of Vāchaspati Mīśra.

Beginning. अथ यजुर्वेदिनां दृषोत्सर्गप्रयोगः । तत्रादौ सकृन्धं कुर्यात्

End. ततो रुद्राये वज्रसर्पिष्कां पायसं ब्राह्मणान् भोजयेत् ।

Colophon. इति वाचसपतिमित्रसम्मतदृषोत्सर्गप्रयोगः ।

विषयः । दृषोत्सर्गानुष्ठानविधानम् ।

No. 631. यजुर्वेदिमांस्वरिकैकोद्दिष्टाद्ग्रन्थप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 3—5 on a page. Extent, 83 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'īromani. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Yajurvedi-s'āhvatsarikaikoddishṭa s'rūddha-prayoga. Directions for offering the funeral cake on the first anniversary, according to the ordinance of the Yajur Veda.

Beginning. अथ यजुषां सांस्वरिकैकोद्दिष्टाद्ग्रन्थप्रयोगः । ततः पाके दत्ते गृहं प्रविश्य हस्तपादौ च प्रक्षाल्य द्विराचम्य दीपं प्रज्वाल्य पूर्वाभिमुखः भोज्यमुत्सृज्य दक्षिणां दद्यात् ।

End. ततो हस्तपादौ प्रक्षाल्य गृहं प्रविश्येत् ।

Colophon. इति यजुर्वेदां सांस्वरिकैकोद्दिष्टाद्ग्रन्थप्रवृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । सांस्वरिकयादानुष्ठानमन्त्रादिकथनम् ।

No. 632. प्रतिष्ठाप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 3—7 on a page. Extent, 130 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'īromani. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Pratishṭhā-prayoga. General rules for entering into a vowed austerity according to the Yajur Veda.

Beginning. अथ यजुर्वेदिनां साधारणव्रतप्रतिष्ठाप्रयोगः । तत्र कथानं व्रतं समाप्य तत्तद्देवताप्रीतिकामो यथाशक्ति दानादि कृत्वा पुण्याहं स्वस्तिं ऋद्धिं वाचयित्वा ओं स्वस्ति न इत्यादि ।

End. तत एतत्कर्माणां भगवान् विष्णुः प्रीयतामिति समर्पयेत् ।

Colophon. इति साधारणव्रतप्रतिष्ठा समाप्ता ॥

विषयः । व्रतप्रतिष्ठानुष्ठानविधानम् ।

No. 633. द्विजनयनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 98. Lines, 6 on a page. Extent, 1692 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'īromani. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Deija-nayana. Astrological rules for determining the exact time of the passage of the sun from one sign of the zodiac to another, and the moment most appropriate for performing such ceremonies as are enjoined on such occasions. By *Haláyudha*. The MS. is incomplete.

Beginning. जयति श्रीसरस्वत्योत्पास्योऽसुरदारणः ।

सर्व्वगः सर्व्वभूतेशः सर्व्वान्मा सर्व्वभावनः ॥

सन्ध्यावरोधकमतुष्टविकाशकारि निस्तारकं किमपि भूषितकर्णदेशं ।

एतन्निराविलम्बकारि हल्लायुधेन नेत्रद्वयं विसृज्य नयनं द्विजानां ॥

अथ सङ्क्रान्तिनिरूपणम् । अयने द्वे विषुवे द्वे चतस्रः षडशीतयः ।

चतस्रो विष्णुपञ्चम्य सङ्क्रान्त्यो द्वादश स्मृताः ॥

सृगकर्कटसङ्क्रान्तौ द्वे वृद्धगदक्षिणायने ।

तुलामेषे विषुवती मेषाक्षये ततोपराः ॥

End. तथा उपवासनिधे तु भयं किञ्चित् । (इतः खण्डितम् ।)

विषयः । सङ्क्रान्त्यादिव्यवस्थाकथनं ॥

No. 634. अधिकरणकौमुदी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 18. Lines, 6—7 on a page. Extent, 685 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nímachandra Ś'riromaṇi. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Adhikaraṇa-kaumudī. Various kinds of topics reduced to Mi-mánsá syllogisms, each comprehending five members, or the subject, the doubt, the prima facie argument, the conclusion, and the application. By Rámakṛishṇa.

Beginning. नन्दस्त्रुतं नमस्कृत्य सर्व्वलोकेष्वरेष्वरं ।

निरूप्यतेऽधिकरणं रामकृत्येन विद्युतम् ॥

अधिकृत्य क्रियतेऽर्थाद्विचारो वास्मिन्सदधिकरणं मीमांससिद्धान्तः । यदाह भट्टः ।

विषयो विषयश्चैव पूर्व्वपक्षस्तथोत्तरं ।

निर्णयश्चेति पञ्चाङ्गं शास्त्रेऽधिकरणं स्मृतम् ॥

End. अयमर्थः, काले कुर्यात् शुचिः कुर्यात् ।

Colophon. इति श्रुत्याशेषम..... । इतः खण्डितम् ।

विषयः । १, परिषदधिकरणं । २, रात्रिसवाधिकरणं । ३, विश्वजिदधिकरणं । ४, सर्वस्वदक्षिणाधिकरणं । ५, होलाकाधिकरणं । ६, सर्वपिण्डाधिकरणं । ७, हविर्भयलाधिकरणं । ८, यज्ञैकत्वाधिकरणं । ९, तदर्थशास्त्राधिकरणं । १०, निषत्स्यपत्यधिकरणं । ११, रथकाराधिकरणं । १२, तन्त्रन्यायः । १३, प्रसङ्ग-
न्यायः । १४, अङ्गस्य प्रधानवृत्ते प्रयोजकलन्यायः । १५, योगसिद्धाधिकरणं ।
१६, कर्मण्यारम्भाधिकरणं । १७, षष्ठाधिकरणं । १८, देवताधिकरणं । १९, कौण्डपायिनामयनाधिकरणं । २०, यागदानहोमाधिकरणं । २१, पदाहर-
णीयन्यायः । २२, पदिन्यायः । २३, आर्काग्निष्टोमाधिकरणं । २४, छव्यन-
न्यायः । २५, कपालाधिकरणं । २६, अर्थवादाधिकरणं । २७, विरोधा-
धिकरणं । २८, प्रतिनिध्यधिकरणं । २९, फलभूमा । ३०, अधानुषङ्गाधि-
करणं । ३१, देवतासाहित्याधिकरणं । ३२, विकल्पाः । ३३, यावज्जीवाधि-
करणं । ३४, काम्यस्य नित्यापेक्षया विलम्बित्वाधिकरणं । ३५, तदन्तापकर्ष-
न्यायः । ३६, तदुत्कर्षन्यायः । ३७, संयोगप्रत्यक्षन्यायः । ३८, व्यक्तिवचनीय-
न्यायः । ३९, पणपुराणन्यायः । ४०, दण्डापूपन्याय इत्यादयो निरूपिताः॥

No. 635. कर्मविपाकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 85. Lines, 5—6 on a page. Extent, 1657 ślokaś. Character, Bengali. Date SK. 1687? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Rājā Satis'achandra Rāya. Appearance, old. Verse. In-
correct.

Karmavipāka. Diseases and evils resulting in this life for sins com-
mitted in a former one, and the expiations meet for their removal. The
causes and cures of the following evils are especially mentioned, *viz.* :—
Loss of sexual power; giving birth to dead infants; poverty; separa-
tion from loved objects; diseases of the eye; hunch-backedness; lameness;
slit in the nostrils; amputation of hands and feet; diseases of the eyes;
widowhood; barrenness; miscarriage; widowerhood; death of many
children; misfortune; getting rival wives; loss of caste; dumbness; boils;
diseases of the mouth; diseases of the ears; stench of the skin; loss of
wealth; fears; dyspepsia; indigestion; diarrhoea, dysentery; jaundice;
cough; asthma; pthisis; hemorrhages; biliousness; spleen; colic; piles;
fistula in ano; diabetes. This is an extract from the *Bṛigu Saṁhitā*
section of the *Vṛihaddharma Purāṇa*.

Beginning. अथ कर्मविपाक उच्यते । भरत उवाच ।

छतौपधेन यो व्याधिर्न यात्युपशमं मुने ।

तद्विशेषं विशेषज्ञं वक्तुं नान्यस्त्वया च्यते ॥

भृगु उवाच । वातपित्तादिभिर्दोषैर्यदुत्पन्नं प्रशाम्यति ।

अगदेन सुवैद्येन कर्मजं नोपशाम्यति ॥

तस्मात् कर्म परिज्ञाय प्रायश्चित्तं करोति यः ।

स तु दोषैर्विनिर्मुक्तो रोगी च कष्टकोञ्जितः ॥

End.

इति पतिव्रतामाहात्म्यं ।

Colophon. इति बृहद्बिष्णुपुराणे शाकुन्तल-भरत-भृगुसंवादे भृगुसंज्ञितायां कर्मविपाकः समाप्तः ।

विषयः । पण्डत्वोपशमनं, स्तनप्रजलं, दारिद्र्योपशमनं, वियोगोपशमनं, नेत्रपीडा, कुजलं, खड्गलं, बिम्बनासिकलं, हस्तपादच्छेदः, चक्षुरोगः, गण्डदानमाहात्म्यं, वैध्व्यं, वैध्व्यधंसनं, उमासहस्ररदानं, बन्ध्यालं, गर्भस्त्रावः, सुवर्णयज्ञोपवीतदानं, स्तनभार्यलं, प्रस्तववज्रपुत्रलं, छतधेनुदानमाहात्म्यं, दौर्भाग्योपशमनं, सा-पत्यसम्भवः, जात्यन्तररोगशमनं, सूकलं, गण्डोपशमनं, मुखरोगः, कर्णरोगः, गात्रगन्धः, दारिद्र्यधनक्षयः, साहस्ररक्तवचं, ज्वरोपशमनं, दाहज्वरविनाशाय सप्ताक्षिदानं, अग्निमान्द्यं, अजीर्णं, अतीसारः, गृह्णीरोगः, पाण्डुरोगः, कामलारोगः, कासरोगः, विपुलगृहदानं, धान्यकूटदानं, स्वासकासः, यक्ष्मारोगः, रक्तपित्तं, ग्रन्थादानं, गुल्मरोगः, गणाधिपदानमाहात्म्यं, शूलरोगः, परिणामशूलः, अक्षरोगः, भगन्दरः, सूत्रघात इत्यादयो निरूपिताः ॥

No. 636. कुमारपूजा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 5—7 on a page. Extent, 55 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Tārāprasanna Bhattacharjya. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Kumārīpūjā. A Tāntric compilation, giving directions for worshipping virgins of various castes, ages and characteristics.

Beginning. अथ कुमारीपूजा । एकवर्षा भवेत् सन्ध्या द्विवर्षा च सरस्वती ।

त्रिवर्षा च त्रिधामूर्तिः चतुर्वर्षा च कालिका ॥

शुभगा पञ्चवर्षा च षड्वर्षा च उमा भवेत् ।

सप्तभिर्मानिनी साक्षात् अष्टवर्षा च कुजिका ॥

नवभिः कालसन्दर्भा दशभिश्चापराजिता ।

त्रयोदशे महालक्ष्मीर्द्विसप्ता पीठनायिका ॥

चैवज्ञा पञ्चदशभिः षोडशे चाम्बिका भवेत् ॥ अथ पूजाक्रमः ।

End. हस्ते बलयं धारयेत् । परिचमाग्निवाक्यं नास्ति ।

विषयः । कुमार्या अथवस्थाभेदेनाभिधानान्तरकथनं, तदीयपूजानुष्ठानप्रतिपादनञ्च ।

No. 637. दत्तकनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 3—5 on a page. Extent, 40 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Paṇḍit Nīmachandra S'īromaṇi. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Dattaka-nirṇaya. An exposition of the law of adoption. By S'ūlapāpi. This work forms a part of the author's great digest of the Hindu Law, the *Smṛitivicēka*. Nearly the whole of it has been printed in Professor Bharatachandra S'īromaṇi's *Dattaka s'īromaṇi*.

Beginning. अथ दत्तकविवेकः । याज्ञवल्क्यः ।

ददात् माता पिता वार्यं स्वपुत्रो दत्तको भवेत् । इति ।

End. अथ देया तु कन्या स्यात्तदर्थस्य युधिष्ठिरः ।

Colophon. इति श्रीशुल्लपाणिमहामहोपाध्यायकृतदत्तकनिर्णयः समाप्तः ॥

विषयः । दत्तकपुत्रकरणविचारः ।

No. 638. चिकित्सासङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 71. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1810 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kṛishṇanagar, Rāmakṛishṇa Majumdār. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Chikitsā-saṅgraha alias *Gūḍhavākyabodhaka*. A treatise on Hindu medicine and therapeutics. By Chakrapāṇi Datta. The author, though modern, has considerable reputation and wrote several works on medicine. Vide ante p. 25.

Beginning. गुणवयविभेदेन मूर्तिवयमुपेयुषे । वयीशाय विनेचाय विलोकीपतये नमः ॥

नानाद्युर्वदविख्यातसद्वैद्यचक्रपाणिना ।

क्रियते सङ्ग्रहो गूढवाक्यबोधकराक्षरः ॥

रोगमादौ परीक्षेत ततोऽनन्तरमौषधं ।

ततः कर्म भिषक् पश्चात् ज्ञानपूर्व्यं समाचरेत् ॥

End. चतुःश्लोके * * भावान् । इतः खण्डितम् ।

विषयः । यडङ्गपानीयं, सूर्यञ्जरः, पैत्तिकञ्जरः, चातुर्भद्रिकावलेहिका, नवाङ्गं, वान-
पित्ताधिकारप्रभृतयो निरूपिताः ।

No. 639. काव्यचन्द्रिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 4—5 on a page. Extent, 180 s lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rájá Satis'achandra Ráya. Appearance, old. Verse. Correct.

Kāvya-chandriká alias *Guṇālaṅkāra-dosha*. An elementary treatise on rhetoric, embracing a summary of the ornaments and defects, of literary compositions, as also a classification of poetical writings. By Nyáyavágís'a, son of Vidyánidhi.

Beginning. सगुणालङ्कारा रसभावा दोषपरीक्षारा ।

जगदनुसङ्गनशीला कविकृतलीला सरस्वती जयति ॥

विद्यानिधितनुजेन न्यायवागीशधीमता ।

गुणालङ्कारदोषाख्या क्रियते काव्यचन्द्रिका ॥

End. अलङ्कारसहाश्रयं समुद्रं रससागरं ।

बालकस्य प्रबोधाय रचितं कतिचित् पदैः ॥ परिसमाप्तिस्त्वचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । काव्यप्रभेदरसदोषगुणालङ्कारादिनिरूपणं ।

No. 640. तोषणो ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 186 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Rájá Satis'achandra Ráya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Toshaní. A Tántric compilation, on mystical rites called *Kulluká-setu*, *Mahá-setu* and *Nirrána-setu*. Anonymous.

Beginning. अथातो मया कुलुकासेतुश्चैर्महासेतुर्निर्व्याणयुक्तः सुगुप्तः ।

अनेकेषु तन्त्रेषु मन्त्रप्रदीपे सतां तोषणो वक्ष्यते भुक्तिमुक्तौ (?) ॥

कुलुकां मूर्ध्नि सञ्चय्य हृदि सेतुं विचिन्तयेत् ।

महासेतुं विशिष्टौ तु सचसारे समुदरेत् ॥

End.

कण्ठे दीपशिखाकारं घण्टां वैदूर्यसन्निभं ।

नैष्ठिके चन्द्रविम्बाभं भूमध्ये रत्नवद्गुचिः ॥ परिसमाप्तिस्त्वचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः ।

कुलुका-सेतु-महासेतु-निर्व्याणादिकथनं ।

No. 641. अमरुशतकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 12. Lines, 2—6 on a page. Extent, 222 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Táráprasanná Bhaṭṭáchárjyá. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Amarus'ataka. A collection of miscellaneous mostly amatory poetical pieces by Amaru. The author is held in high esteem as one of the greatest poets of mediæval times. A Bengali translation of this work has lately been published in Calcutta.

Beginning. व्याहृष्टिवद्वलटकामुखपाणिशृङ्ग-प्रेक्ष्यद्वर्णांशश्चयसम्पन्नितोऽस्मिकायाः ।

तां पातु मञ्जरितपल्लवकर्णपूर-लोभभ्रमदुःखमरविभ्रमभट्टकटाक्षः ॥ १ ॥

End.

शृङ्गारसारपरमं रसदं कवीणां काव्यं मनोजमनवद्यमिति प्रसादम् ।

चक्रोऽमरः कविगुरुः सुविचार्य सन्तः सन्तोषसन्ततिमुधाप्रकरं पिवन् ॥ १०१ ॥

इत्यमरशतकं समाप्तम् ॥

विषयः ।

रसभावादिप्रेक्षोपकाशेपरहस्यार्थप्रतिपादनं ।

No. 642. महातन्त्रराजः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 243 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhattachārya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Mahātāntrarāja. The essence of the Vedānta doctrine of salvation discussed from a Tāntric stand-point.

Beginning. कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ।

प्रच्छत्येवमुमा देवी ब्रह्मज्ञानं महेश्वरं ॥

कुतः सृष्टिर्भवेद् देव ! कुतः सृष्टिर्विनाशयति ।

ब्रह्मज्ञानं कथं देव सृष्टिर्लक्षणवर्जितं ॥

End. पुष्पाख्यानमिदं देवि विचार्य ब्रह्मविद्भवेत् ।

निन्दया यानि नरकं नाहं चाणि (?) महेश्वरि ॥

Colophon. इति पार्वतीशिवसंवादे ब्रह्मज्ञानमहातन्त्रराजे पञ्चमः पटलः । समाप्तश्चायं ॥

विषयः । तान्त्रिकसम्मतब्रह्मविद्या ।

No. 643. तन्त्रोक्तचिकित्सा ।

Substance, country yellow paper. Folia, 23. Lines, 6 on a page. Extent, 448 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhattachārya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tantroкта-chikitsā. A Tāntric compilation on medicine, charms, &c. Contents: medicinal herbs ; treatment of fevers ; do. of diabetes ; do. of pthisis ; do. of dysentery ; do. of diseases of the mouth ; do. of diseases of the nostrils ; do. of dryness of the mouth ; do. of diseases of the teeth ; do. of colic ; do. of boils ; sleep ; generative organs ; conception, and diseases incident to that condition ; conjugal love ; sweetness of breath ; charms for subjugating mankind ; aphrodisiacs ; means for promoting corpulency ; antidotes to snake poison ; cure for barrenness, &c.

Beginning. देव्युवाच । ज्ञातं भवत्प्रसादेन यथा कालस्य वचनं ।

मन्त्रस्य सारसम्भूतमिदानीमौषधं वद ॥

येन सिद्धान्तिं देहानि सर्वकामप्रदानि च ।

जरारोगहरं कल्पं तद्वद विपुराणिक ॥

सन्धौषधाम्नेकानि सनुष्याणां हिताय च ।

पूर्वं तु यत् त्वया प्रोक्तं प्रत्यक्षं कथयस्व मे ॥

End.

विषयः ।

ॐ श्रीं रक्ष चामुखे कुरु २ अमुकी । इतः खण्डिता ।

शौषधौषधिकथनम्, ज्वरचिकित्सा, बडमूत्रचिकित्सा, कामचिकित्सा, रक्ता-
तीसारचिकित्सा, मुखचिकित्सा, नासारोगचिकित्सा, मुखशूलताचिकित्सा,
दन्तचिकित्सा, शूलचिकित्सा, ब्रणविस्फोटकचिकित्सा, निद्राचिकित्सा,
मैद्युनचिकित्सा, गर्भोत्पादनं, गर्भचिकित्सा, दम्पतीप्रणयः, मुखवासः, जगद्वशी-
करणं, वीर्यकरणं, स्तूलीकरणं, सर्पविषहरणं, स्त्रीवन्ध्यात्वहरणप्रभृतयः ।

No. 644. विवाहादिपद्धतिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 72. Lines, 5—6 on a page.
Extent, 888 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhaṭṭāchārya. Appearance, new.
Prose. Incorrect.

Vivāhādīpaddhati. A manual of domestic rites. By Rāmadatta.
Contents: *S'rāddha* before an auspicious occasion, such as marriage &c.;
marriage; first religious rites on the third month after conception; second
religious rites on the fourth month after conception; a purificatory rite
observed on the seventh month of pregnancy; do. on the 8th month,
rites after birth; naming; rite of bringing a child out of the house on
the 4th month after birth to see the sun; first feeding with rice; tonsure;
puncture of the lobes of the ear; putting on the sacrificial thread;
commencement of education; return home from the tutor after the
completion of religious education.

Beginning. अथ यजुषामभ्युदयिकश्राद्धं । तत्र प्रातःस्नानादिकं कृत्वा कृतनित्यक्रियः
सुप्रचालितपाणिपादः कृताचमनो गोमथोपलिप्तदेशे आसने उपविश्य दीपं
प्रज्वाल्य प्राङ्मुखः शालग्रामे घटे वा निष्णुं समूज्य स्वस्तिवाचनं कृत्वा एते
गन्धपुष्पे चो आदित्यादिनवग्रहेभ्यो नम इत्यनेन समूज्य सङ्कल्पं कुर्यात् ।
गुरवे ह्यं तन्मूषोपकल्पितं वा दक्षिणां दद्यात् ।

End.

Colophon.

इति श्रीराजपण्डितरामदत्तविरचितविवाहादिपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः ।

१, आभ्युदयिकश्राद्धं । २, विवाहः । ३, चतुर्थीकर्म । ४, पुंसवनं । ५,
सीमन्तकर्म । ६, नक्षत्रकरणं । ७, जातकर्म । ८, नामकरणं । ९, निष्क्रामणं ।
१०, अन्नप्राशनं । ११, चूडाकरणं । १२, कर्णवेधः । १३, उपनयनं । १४,
विद्यारम्भः । १५, समावर्तनं ।

No. 645. देवीमाहात्म्यटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 41. Lines, 7—9 on a page. Extent, 1645 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Táráprasanna Bhattachárya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Devímáhátmya Tíká. A commentary on the Chaṇḍí section of the Márkaṇḍeya Purána. By Gadádharma Tarkáchárya. Vide ante, p. 202.

Beginning. अथ चण्डीविवरणम् । चण्डी त्रिशक्तिरूपा ऋष्यादिषु यक्ता पूजापद्धतौ च
त्रोणि ध्यानानि सात्विकादीनि । वाच्यवाचकयोरेक्या चण्डीति ।
चण्ड्याः शतार्धपाठेनेत्यादि यच्चण्डीपाठनियत इत्यादि ज्ञेयं । रुद्रचण्डी चास्ति
तच्चाप्यस्या नाम ।

End. सन्वन्तराधिप इत्यर्थः ।

Colophon. इति गदाधरतर्काचार्यकृता देवीमाहात्म्यटीका समाप्ता ।

विषयः । मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतचण्डीसोत्रतात्पर्यार्थविवरणं ।

No. 646. प्रेतकृत्यादिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent, 303 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Táráprasanna Bhattachárya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pretakṛityádinirṇaya. Funeral rites, mourning and s'ráddhas. The MS. is incomplete.

Beginning. संसारकारानिःसारकेतवे धर्मसेतवे ।

प्रणम्य विष्णवे बद्धे प्रेतकृत्यादि निर्णयं ॥

तत्र प्रकरणानुक्रमणिका । प्रेतक्रियाशौचधर्मा जाते शौचं हते तथा ।

अशौचसङ्कुरचैव गर्भसावे ततः परं ॥

End. सा तिथिः सकला ज्ञेया दानाध्ययनकर्मास्तु ।

एतयोश्च

। इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । मरणोत्तरकर्माद्योदकपिण्डदानादिव्यवस्थापनं ।

No. 647. स्मृतिसारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 49. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1359 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhāṭṭāchārya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Smṛiti-sāra. Rites proper to be observed on the different lunations. By Kes'ava S'armā.

Beginning. जगतीहेतुं नत्वा श्रीकेशवशर्मणा लिखितञ्चेतत् ।

स्मृतिसारं सणिहारं कुर्वतां स्मृतिसारं पारं यत् ॥

इदयाग्रवल्क्यः । कर्मणो यस्य यः कालस्तत्कालस्यापिनी तिथिः ।

तया कर्मणि कुर्वन्ति श्रावणद्वौ न कारणं ॥

श्रावणद्वौ शुक्लकृष्णपक्षौ तत्र पक्षभेदेन व्यवस्था इत्यर्थः । तत्कालः श्रुतिः ।

End. विष्णुः । अश्वीतिर्यस्य वर्षाणि बालो वायूनपोदशः । इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । तिथ्यादिविचारः, प्रतिपदादितिथिकर्मव्यवस्थादिनिरूपणञ्च ।

No. 648. स्मार्तव्यवस्थार्णवः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 7. Lines, 9 on a page. Extent, 332 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhāṭṭāchārya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Smārtavyavasthārnava. A Smṛiti treatise. By (?) Sārvabhauma. Contents: The origin of the four principal castes; origin of the mixed castes; impropriety of marrying before an elder brother; forbidden relationships in marriage; collateral relations; collateral relations on the father's side; collateral relations on the mother's side; gotras, &c. This is apparently different from No. 320.

Beginning. आदौ प्रजापतिमुखाज्जाता विप्रा * * * ।

बाह्ये च विप्रा जाता ऊर्ध्वविष्णा बभूवुरे ॥

पादाच्छूद्राश्च समूतास्त्रिवर्णस्य हि सेवकाः ।

सत्यवेताद्वापरेषु वर्णाश्चत्वार एव च ॥

End. इति प्रशंसं उचिता कन्या विवाहकार्ये लिखिताव सप्तमः (?) ।

Colophon. स्मार्तव्यवस्थार्णव उन्माराङ्गः श्रीपार्वभौसेन कृते समाप्तः ।

विषयः । वर्णपरिचयः, वर्णसंस्कारोत्पत्तिः, विवाहे परिवेदनादोषः, वैवाहिकसम्बन्ध-
निर्णयः, बन्धुसन्निपातव्यवस्था, पितृबन्धुसन्निपातः, मातृबन्धुसन्निपातः, गोत्र-
विचारप्रभृतयः ।

No. 649. उदाहव्यवस्था ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 5—6 on a page.
Extent, 351 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhāṭṭāchārya. Appearance, old. Prose.
Corrupt.

Udāhavyavasthā. A dissertation on the laws relating to marriage.
Anonymous. The MS. is incomplete.

Beginning. तत्रोदाहलक्षणं । भार्यात्वसम्पादकग्रहणं विवाहः । तच्च ग्रहणं उत्सर्गानन्तरं
वरस्य ममेयमिति ज्ञानरूपं । तस्य समवायविषयताभ्यां वरकन्ययोः सत्वात्
वरकन्ययोर्विवाह इति प्रतीतिरुपपद्यते । भार्यात्वस्य स्वरूपविशेषणहेतुना-
न्यान्याश्रयः । स च विवाहोऽष्टविधो भवति ।

End. अथपरिष्कारपूर्वकं पक्षमं निरस्यति न चेति । इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । विवाहलक्षणतत्प्रभेदादिविचारः ।

No. 650. धर्मदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 11. Lines, 6—7 on a page.
Extent, 250 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Krishnanagar, Paṇḍit Tārāprasanna Bhāṭṭāchārya. Appearance, old. Prose.
Incorrect.

Dharmadipikā. Reconciliations of discordant opinions on points
of law. By Chandras'ekhara Vāchaspati.

Beginning. नन्वा शिवपदद्वन्द्वं ताततत्तातमेवितं ।

तत्प्रभा वर्हिताऽस्माभिः क्रियते धर्मदीपिका ॥

विद्याभूषणविख्यातः षड्दर्शनमते सुधीः ।

तत्सुतस्मादग्रे धीमांस्ततोऽधीनी च तत्सुतः ॥

श्रीचन्द्रशेखरो नाम्ना श्वातो वाचस्पतिः चित्तौ ।

सूतीनाञ्च प्रकाशार्थं तनोतीमां प्रदीपिकां ॥

तत्र सोमांसातर्क एव वेदः, तन्मूलकशास्त्रार्थप्रकाशकः ।

End. एषामेकत्र प्रगता पूर्वा द्रष्टव्यः, यतोऽ । इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । विविधव्यवस्थानिर्णयेन नानावचनसोमांसासङ्ग्रहः ।

No. 651. सारसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 149. Lines, 6—7 on a page. Extent, 4581 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Bábu Váma-charana Datta. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Sárasaṅgraha. Practice of medicine and therapeutics. The MS. is imperfect.

Beginning. संसारसिन्धुतरणश्रवमद्रिकन्यावक्त्रप्रफुल्लसरसीरहसदुद्विरेफं ।
कन्दर्पदर्पपरिदर्पविदर्पतां वन्दे सदा त्रिपुरमेकगतिं महेशम् ॥

आलोक्ष्य बडतन्त्राणि सारं समाहृत्यान्यतः ।

लोकानामुपकाराय क्रियते सारसङ्ग्रहः ॥

प्रायश्चित्तं चिकित्साञ्च ज्योतिषं धर्मनिर्णयं ।

विना शास्त्रेण यो ब्रूयात् तमाज्ज्वलघातकं ॥

कुचेलः कर्कशोऽतुष्टः कुपामी स्वयमागतः ।

पञ्च वैद्या न पूज्यन्ते धन्वन्तरिसमा यदि ॥

End. दुर्वानिशाद्युतो लेपः कण्डुपामाविनाशनः ।

हृमिदद्रुद्धरथैव (इत्यतः खण्डितः)

विषयः । ज्वरादिनानाविधरोगानां तदुपशमकौषधादीनाञ्च व्यवस्थापनं ।

No. 652. ब्राह्मणसर्वस्वम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 124. Lines, 6—7 on a page. Extent, 5750 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Paṇḍit Nimchandra S'riromani. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Brāhmaṇa-sarvasva. On the duties of Brāhmaṇas, from the commencement of their religious study to funeral. By Halāyudha, minister of justice of Lakshmaṇa Sena of Bengal. He is the author of several works of great repute, including among others the *Mīmāṃsā-sarvasva*, or a summary of the Mīmāṃsā philosophy; the *Vaiṣṇava-sarvasva*, or the duties of Vaiṣṇavas; the *Siva-sarvasva*, or the whole circle of duties of Śaivas; the *Paṇḍita-sarvasva*, or the duty of the learned; the *Muni-sarvasva*, or the duty of ascetics; the *Nyāya-sarvasva*, or a summary of Nyāya philosophy; the *Matsyasukata Tantra*, or theology; the *Abidhāna ratnamālā*, or a vocabulary of Sanskrit words; the *Kavi-rahasya*, (No. 639); and the *Mṛita-sanjivani* (No. 1). The brother of the author, Pashupati, was the prime minister of Lakshmaṇa Sena, and several works of great repute are attributed to him. The work under notice treats of seventy-six subjects, the Sanskrit names of which are noted below. It quotes largely from the Kalpa and the Gṛihya Sūtras of Kātyāyana, Baudhāyana, Āsvalāyana, Gobhila and Pāraskara, as also from Manu, and most of the leading Purāṇas.

Beginning. दीपवत् श्रोतयति यो भूर्भुवःस्वर्जगत्त्रयम् ।

सवितुस्तं वयं भर्गसपवर्गकरं सुतम् ॥

दधानं चतुरास्त्रायपूतां मुखचतुष्टयीम् ।

मुनिमार्यं नमामस्तं पङ्कजोऽटजवामिनाम् ॥

चिदिवाभरणं कालवयहेतुस्त्रयोमयम् ।

त्रिवर्गप्राप्तिस्तरणिस्तरणिः त्रैयम्भु नः ॥

विलोकपूज्यां रमति त्रिसन्ध्यायां त्रिलोचनः ।

त्रिवेदीफलनिर्मात्री गायत्रीं तामुपास्महे ॥

End.

ब्रह्मणो वरदानं, ब्राह्मणभोजनं, अष्टिद्रावधारणञ्च शतपरिमिताध्यसनं कुर्यात् । इत्यावसथिकसहाधर्माध्यक्षहलायुधकृते ब्राह्मणसर्वस्वाभिधानपुस्तकं समाप्तम् ।

Colophon. इत्यावसथिकसहाधर्माधिकक्षीहलायुधकृते ब्राह्मणसर्वस्वे अग्राधानादि अन्तेष्टान्नं कर्मा समाप्तम् ।

विषयः । १, वेदाध्ययनं । २, वेदार्थावगमनं । ३, ऋष्यादिज्ञानं । ४, दण्डधवनं । ५, प्राभातिकस्नानं । ६, प्रातःस्नानमन्त्राः । ७, प्रातःसन्ध्या । ८, ॐकार-माहात्म्यम् । ९, प्राणायामः । १०, गायत्र्यर्थस्याख्या । ११, प्राणायामप्रकारः । १२, पूरकादिप्राणायामभेदाः । १३, काम्यप्राणायामाः । १४, प्राणायाममाहात्म्यम् ।

१५, प्रणवादिजपफलं । १६, गायत्रीसाक्षात् । १७, प्राणयामान्तराचमनं
तन्मन्त्रादिषु । १८, द्रुपदादिमन्त्रार्थः । १९, सूर्योपस्थानमन्त्रार्थः । २०, गा-
यत्रीजपानुष्ठानं । २१, गायत्रीसाक्षात् । २२, गायत्रीव्याख्या । २३, गायत्री-
स्वरूपं । २४, गायत्रीजपफलं । २५, अक्षमाला । २६, द्रुपदमन्त्रव्याख्या ।
२७, जपयज्ञादि । २८, मध्याह्नस्नानविधिः । २९, मध्याह्नस्नानमन्त्राः । ३०,
तत्र विष्णुमन्त्रादयः । ३१, सूर्यार्घ्यदानं । ३२, नवग्रहमन्त्रार्थः । ३३, पुरुषसूक्त-
व्याख्या । ३४, सप्तसप्तशोर्षाव्याख्या । ३५, अश्विनमन्त्रार्थः । ३६, चण्डीपूजा-
मन्त्राः । ३७, निरग्नेर्वैद्यदेवः । ३८, शान्त्यध्यायः । ३९, शान्त्यध्यायव्याख्या ।
४०, अतिथिपूजामन्त्राः । ४१, आहमन्त्रव्याख्या । ४२, पार्वत्याहमन्त्राः । ४३,
दक्षिणाहमन्त्राः । ४४, भोजनविधिः । ४५, पुंसवनं । ४६, सीमन्तोन्नयनं ।
४७, जातकमन्त्राः । ४८, बालप्रवेशमन्त्राः । ४९, नामकरणमन्त्राः । ५०,
निष्क्रामणमन्त्राः । ५१, अन्नप्राशनविधिः । ५२, चूडाकरणं । ५३, उपनयन-
मन्त्राः । ५४, समावर्तनमन्त्रार्थः । ५५, विवाहमन्त्रार्थः । ५६, दशकर्मम-
न्त्रार्थः । ५७, आवसथ्याधानमन्त्राः, अग्न्याधानमन्त्राश्च । ५८, अरणादि-
निर्माणं । ५९, कुण्डनिर्माणं, दक्षिणाग्निश्च । ६०, पित्र्यज्ञः, दक्षिणाह्नश्च ।
६१, कुण्डसंस्कारादिः । ६२, मणिकाधानं । ६३, वैद्यदेवविधिः । ६४, सायं-
प्रातर्होमादि । ६५, पक्षादिकर्म । ६६, पाकयज्ञादिः । ६७, पुनराधाननिमि-
त्तानि । ६८, अशौचं । ६९, अशौचे निषेधविधी । ७०, अस्थिसहयनं । ७१,
अन्येष्टिकर्मनिबन्धः । ७२, आवसथ्यादन्येष्टिकर्मणां मन्त्राः । ७३, नवग्रहप्राशन-
मन्त्राः । ७४, गृहोपस्थानं । ७५, आवसथ्याधानपद्धतिश्च ।

No. 653. गङ्गाष्टकं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 9 on the first
page and 5 on the second. Extent, 25 s'lokas. Character, Bengali.
Date ? Place of deposit, Krishnanagar, Pandit Nimchandra Siromayi.
Appearance, old. Verse. Incorrect.

Gaṅgāśṭaka. Eight stanzas in praise of the river Ganges. By
Kālidāsa. Two other hymns of this class have already been noticed.
Ante, Nos. 455. and 458.

Beginning. कत्यचीणि करोऽयः कति कति द्वीपिद्विपानां लघुः

काकोलाः कति पद्मगाः कति सुधान्धश्च (?) खण्डाः कति ।

मातस्त्वच्च कति विलोकजनि लद्धारिपूरोदरे

मञ्जुज्ज्वलकदम्बकं समुदयत्येकेकसादाय यत् ॥

End. शेषश्लोककुले गले दत्तविले कामाकुले याकुले
 कण्ठे घर्घरघेरिघोषमिलिते काये च समीलिते ।
 यां ध्यायन्नपि भारभङ्गुरतः प्राप्नोति मुक्तेः सरः
 सा मे चेतसि जाह्नवी निवसतां संसारसन्नापहृत् ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीकालिदासविरचितं गङ्गाष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । गङ्गास्तुतिः ।

No. 654. कल्पसूत्रम् ।

Substance, country paper, 7 × 4 inches. Folia, 64. Lines, 10 on a page. Extent, 1275 s/lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Remarkably correct.

Kalpa Sūtra. The rituals of the Sāma Veda in eleven chapters, (Adhyāyas). The author's name is not given in the text, but the work is evidently a complete text of the Māsaka Sūtra noticed under No. 113. Contents: 1. Prāyaṇi and other ishtis; 2. Abhijit, Svarasāma and Mahāvratā ceremonies; 3. Viś'vajit, Vratyastoma, &c.; 4. Vais'vadevika, Vārūna, Praghāra, Sākamedha, Sunāsirā, &c.; 5. Punastoma, Sarvastoma, Upachiti, Indrastoma, &c. 6. Garga-trirātra, As'vamedha-trirātra, Chhandoga-pavamāna-trirātra, &c.; 7. Chaturvirāha, Jāmadagnyāha, Jāhnavāha, Vās'ishtaḥa, Panchasārādīya, Saptarātra, &c.; 8. Kakuvadas'arātrāha, Viś'vajitatirātra-navamāha, Kusuruvindapancharātra, Chhandoga-das'arātra, &c.; 9. Trayodas'a rātra and other vidhriti; 10. Madhye-prishṭhyāha, Chhandoga das'āha, &c.; 11. Purastāt-prishṭya, Chhandoga-prathamāha, &c.

Beginning. ऋषो ज्योतिष्टोमोऽतिरात्रोऽष्टोडशिकः पवस्व वारो अग्निः पवस्वेन्द्रो दृषासुत
 उपास्मै गायता नर इत्यादि ।

End. ऋतं विश्वजामयनं ज्योतिष्टोमेन वा ऋतेन ज्योतिष्टोमेन वा यथाश्लोम-
 ऋतेन यथाश्लोमऋतेन ॥ १० ॥
 इति विप्रवानद्यैरेव पूर्वे अहनी आहते ताभ्यामाहताभ्यामुत्तरान् पश्मासा-
 ऽश्लोमाभ्यामाहताभ्यामश्लोमप्रथमस्त्रिंशत् प्रजापतेः सृष्टसंवत्सरं विश्वजामयन-
 मिति सचाणि ।

Colophon. इति कल्पसूत्रेऽध्यायः प्रपाठकोऽध्यायश्च । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । १ प्रपाठके, प्रायण्यभिज्ञाह-ष्टष्टपञ्चकथनं । २, अभिजितस्वरसाम-महा-
व्रतोक्तिः । ३, विश्वजिद्-त्रात्यसोमादिकथनं । ४, वैश्वदेविकह-वारुणप्रघामि-
काह-भ्राकभेध-शुनासीर्योपहव्याभिषेचनोय-दशपेयादिकथनं । ५, पुनसोम-
सर्वसोमोपचितोन्द्रसोमादिकथनं । ६, गर्गचिरावाहोत्समेधचिराव-वैदचिराव-
अन्धेगपवमानचिरावादिकथनं । ७, चतुर्वीराह-जामदग्न्याह-जाग्रवाह-
वाशिष्ठाहादिपञ्चभारदीयव्रत-सप्तरावादिकथनं । ८, ककुब्दभरावाह-
विश्वजिदतिराव-नवमाहकुसुबिन्द-पञ्चराव-अन्धेगदभरावादिकथनं । ९,
त्रयोदभराव-विमालाहादि-विष्टत्वादिकथनं । १०, मध्ये षष्ट्याह-अन्धे-
गदभरावादिकथनं । ११, पुरस्तात्षष्ट्याह-अन्धेगप्रथमाहादि-मारुतवयादि-
निर्देशश्च ।

No. 655. शुल्बसूत्रम्, बोधायनीयम् ।

Substance, country paper, $8\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 8. Lines, 14 on a page. Extent, 329 s/lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulva Sūtra, Bodhāyāniya. Bodhāyana's aphorisms on the formation of various kinds of fire altars, and the positions which the priests and sacrificers are to occupy around them. The work embraces eight chapters (Pāṭalas.) The MS. is imperfect, the latter portion of the 4th and the beginning of the 5th chapters being wanting. Contents: 1, Area meet for the altar; 2, the number of bricks necessary for the altar, and the proper places for the different priests around it; 3, the receptacle for the fire to be made of bricks in the form of a hawk; 4 and 5, formation of the altar like the nave of a wheel &c.; 6, formation of the altar like the wheel of a chariot; 7, formation of quadrangular altars; 8, altars for burning grounds.

Beginning. अथेमेऽग्निचयस्तेषां भूमेः परिमाणविचारान् व्याख्यास्यामः । अथाहुलिप्रमाणं चतुर्दशाणवचतुर्लिभित्तिना इत्यपरं दशाहुलिमित्यादि ।

End. द्वादशनेष्टकाः कारयेत्तासामर्थाः पाद्याद्याद्यनेधिकस्याग्नेः पुरुषाभ्यासो नारलि-
प्रादेशानां प्रहृतो वा त्रिगुणलिस्त्वावोऽग्निर्भवत्येकविंशोऽग्निर्भवतीति तदुभयं
ब्राह्मणमुभयं ब्राह्मणमिति । अष्टमः पटलः ।

Colophon. बोधायनीयशुल्काध्यायः ।

विषयः । १ पृष्ठलेऽग्निविचारप्रमाणनिर्देशादि । २, वेद्यां इष्टकाभिचयनं, वेद्यादि-
स्थानविभागादिकथनं च । ३, इष्टकाभिः श्वेनाकृत्यग्निचितिनिर्माणप्रकारादि ।
४, वक्रपुच्छश्वेनाकृत्यग्निचितिनिर्माणप्रकारादि । (चतुर्थशेषः पञ्चमादिर्न
प्राप्तः) । रथेषासंयोगस्थानाकृत्यग्निचितिनिर्माणप्रकारादि । ६, रथचक्रा-
काराग्निचितिस्थाननिर्माणप्रकारादि । ७, चतुरखायाकृत्यग्निचितिस्थान-
निर्माणप्रकारः । ८, अग्निमानचितिकर्मचित्याद्यग्निचयनस्थाननिर्देशः ।

No. 656. शुल्कसूत्रदीपिका, बोधायनीया ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 58. Lines, 12—13 on a page. Extent, 1533 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1666. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulva-sūtra-dīpikā. A gloss on the last by Dvārkánāṭha, son of Tikā Bhaṭṭa.

Beginning. बोधायनीयशुल्कस्य प्रबोद्धाः प्रेक्ष्य यन्त्रना ।

टीका भट्टात्मजेनेयं क्रियते शुल्कदीपिका ॥

अयेनेग्निचयाः । अथ गृह्यनान्तरमग्निचयग्रहणं वेद्या अप्युपलक्षणार्थम् ।
इत्यादि ।

End. उभयस्यापि ब्राह्मणार्थत्वादुभयमनुष्ठेयमिति भावः । वीप्सा समाग्निलेखापनार्था ।

Colophon. टीकाभट्टात्मजस्य द्वारकानाथस्य कृता शुल्कसूत्रदीपिका समाप्ता ।

विषयः । बोधायनीयशुल्कसूत्रार्थविवरणं ।

No. 657. शुल्कसूत्रभाष्यम्, आपस्तम्बीयं ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent, 1260 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1885. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ulva-sūtra-bhāṣya. A commentary on Āpastamba's aphorisms on the formation of fire altars. By Kapardī S'vāmī. The work comprises six paṭalas.

Beginning. उक्ता यज्ञोपामायतनानि नियतप्रमाणानि नियतदेशानि तेषामायामविस्तरान् वक्तुकाम आह । विहारयोगान् व्याख्यास्यामः । विज्ञियन्तेऽस्मिन्नग्रय इति विचाराः प्राग्बंशादरो मार्चपत्यादयश्चेत्यादि ।

End. नारदप्रदेशानां, तत्र श्लोकः, विधे नरः
* * * * * प्रोक्ताविस्तराविति विभावसोः (?) ।

एकविंशे ततो न्यूनं तिलानाञ्चैव सप्ततिः ॥

द्विशक्तिर्मङ्गलार्था । षष्ठः षटलः ।

Colophon. इत्यापस्तम्बीयशुक्लभाष्यं कपर्दिस्वामिकृतं समाप्तम् ।

विषयः । आपस्तम्बीयशुक्लवार्थव्याख्यानं ।

No. 658. गृह्यसूत्रं, कात्यायनीयं ।

Substance, country paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 36. Lines, 10 on a page. Extent, 720 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1724. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Gṛhya Sūtra. Aphorisms on the rites and ceremonies appropriate for householders. By Kātyāyana. Contents: 1. Cooking of rice as a ceremonial rite at marriage, conception, quickening, birth, first eating of rice, and tonsure; 2. Observances at the time of investiture with the sacred thread, and after it; 3. Observances on return home from the tutor; 4. Mensual and first anniversary s'rāddhas, offering of water to the manes, agriculture; 5, 6. Rites for overcoming evils at the consecration of tanks, lakes, gardens, &c.

Beginning. अथातः पाकयज्ञान् व्याख्यास्यामोऽभिसमावर्त्यमाने यवान्यां समिधमभ्याद-
ध्यात्तमग्निमिन्धीत वैदाङ्गं वादायेत्यादि ।

End. सर्वस्मात् खलि देववृष्टिभ्यश्च ब्रह्म सत्यञ्च पातु मामिति ब्रह्म सत्यञ्च पातु
मामिति ।

Colophon. इति षष्ठाध्यायः । समाप्तमिदं गृह्यसूत्रम् ॥

विषयः । अत्र षष्ठ्यायाः । तत्र १ अध्याये, विवाह-शर्भाधान-सीमन्तोद्वयन-जातकर्मा-
ग्रभ्राभन-चूडादि कर्तव्यचरुपाकयज्ञकर्माकथनं । २, उपनयनोपनीतकर्तव्यकथनं ।
३, गुरुकुलात्समादत्तेन कर्तव्यकर्माकथनं । ४, मासिकत्रादसपिण्डोक्त-
तर्पणछपिकर्मादिकथनं । ५, ६, पुष्करिणी-तडागारामाद्गतशान्धादिकर्मा-
कथनं । (१४ पत्रं नास्ति)

No. 659. श्रौतसूत्रं, बोधायनोयं ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 79. Lines, 11 on a page. Extent, 1896 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1646. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Srauta Sūtra. This is an incomplete MS. of the aphorisms of Bodháyana on the rites of the Yajur Veda. It includes the Agniṣh-toma, Pravargya and the Mahávira rites.

Beginning. अग्निष्टोमेन यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते कृष्णाजिनश्च कृष्णविषाणश्च
वामस्य मेखला चेत्यादि ।

End. श्रेण्णो तिष्ठदग्निमभिसंश्रत्यग्निरभि वैश्वानरोऽसीत्येताननुवाकेनावाध्वर्यवेऽग्नि-
दक्षिणां ददाति शतं सहस्रं * * * कं वा ॥ १७ ॥ (समाप्तिवाक्यं नास्ति)

विषयः । अग्निष्टोमप्रवर्ग्यमहावीरादिकर्मकथनं ।

No. 660. पितृमेधसूत्रं ।

Substance, country paper, 9 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 9—10 on a page. Extent, 130 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Pitṛimedha Sūtra. This is a mere fragment of either Bodháyana's or Bharadvāja's aphorisms on the ceremony of cremation. I have not the necessary MSS. at hand to identify the work.

Beginning. अथ पितृमेधं व्याख्यास्यामो दहननिधानदेशपरिदृष्ट्याणि निधानकाल इति
ब्राह्मणोक्तं दुर्बलीभवन्तं ब्राह्मणेषु दर्भानासीर्य स्नानासौभवं * वरोहनिनि
मन्त्रोक्तावनुमन्त्रयते ।

End. पालाशं परिददाति शक्नुश्च निहत्यमासीत्यनुमन्त्रयते चूपालोहितसू — ।
(इतः परं खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति)

विषयः । शवदाहनाद्यन्त्येष्टिकृत्यकथनं ।

No. 661. प्रवर्ग्यप्रश्नः ।

Substance, country paper, 10 × 3½ inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Correct.

Pravargya-pras'na. The ninth chapter of the Srauta Sūtra of Bodháyana, (No. 659), and contains the rules regarding the Pravargya ceremony.

Beginning. प्रवर्ग्यं सन्निर्ययद्रुकल्पयते खादिरोमौदुम्बरीं कङ्कतीं वा अग्निं याममार्षीं बोभयतस्त्रीक्ष्णां सदृशं भावितां, इत्यादि ।

End. उदुत्यं चित्रमित्यथाहवनीयमुपतिष्ठते, इममूषं त्वं नवोयांसं वोच इत्यथाग्नि-
प्रदेशं गलाऽग्नीप्रदेश उत्तरां शान्तिमुपयन्ति, शत्रो वातः पवता मातरि-
चेति । इति बोधायनसूत्रे नवमः प्रवर्ग्यप्रश्नः ॥

विषयः । प्रवर्ग्यविधिः ।

No. 662. गार्ह्यकर्मप्रयोगः, आपस्तम्बीयः ।

Substance, country paper, 11 × 3½ inches. Folia, 46. Lines, 10 on a page. Extent, 1150 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Gārhya-karma-prayoga. A manual for the performance of the domestic rites enjoined in the Gṛihya Sūtra of Āpastamba. The rites are nearly the same as those noticed under No. 658.

Beginning. हरेःपदाम्बुजं नला कपर्थादिभिरीडितं ।

आपस्तम्बगार्ह्यकर्मप्रयोगः प्रवितन्यते ॥

End. अमुकाद्भुतनिमित्तं शान्तिं करिष्ये इत्यर्थः । अमुकोत्यातनिमित्तमित्युत्थाते,
सर्वतः ॥ (इतःपरं खण्डितं)

विषयः । विवाहोपनयनगर्भाधानजातकमादीनां आद्याद्भुतशान्त्योश्च कथनं ।

No. 663. भाषिकसूत्रं ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bhāshika Sūtra. Vedic phonetics. Anonymous.

Beginning. अथ ब्राह्मणस्वरसंस्कारनियमः । उदात्तानुदात्तौ भाषिकसूत्रस्थिः । आप्रपूर्वं
आख्यातपरो न ।

End. क्रियावाचकमाख्यातं लिङ्गतो न विशिष्यते ।
चोनच पुरुषान् वक्ति कालतनु विशिष्यते ॥
इति भाषिकसूत्रं समाप्तम् ।

विषयः । वैदिकवाक्येषु उदात्तादिस्वरप्रयोगविधिः ।

No. 664. कल्पसूत्रव्याख्या, वरदराजीया ।

Substance, country paper, 10×4 inches. Folia, 225. Lines, 10 on a page. Extent, 4500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Kalpa-sūtra-ryākhyā. A commentary on the Kalpa Sūtra of Māsaka, (No. 654). By Varadarāja. The MS. is incomplete, and the author's name does not occur, except in the title of the work as given on the cover.

Beginning. अध्यापयकस्य व्याख्यातव्यस्य लघुः सर्वकृतप्रकृतिभूतस्य त्रिषुपर्णे ज्योतिष्टोमस्य
सर्वाङ्गप्रकृतिभूतस्य च बृहद्वादशाहस्य ब्राह्मणेनैव स्मृतिप्रकृति तदुपजीवने-
न क्रत्वन्तराण्येव कल्पितानि अस्माभिस्त्वस्य प्रबन्धस्य कार्त्स्न्यार्थं तयोलावत्
प्रयोगः सूत्रब्राह्मणानुसारेण प्रदर्शते ।

End. तत्र विशेषमाह । राधन्तरेणाह्ना विष्ट * * पद्यते । वार्हतेन पञ्चदशरात्रा-
द्यान्तरेण सप्तदशान् वार्हतेनैकविंशानिति * * * । आरभत इत्यर्थः ।
एतदुक्तं भवति । विधिति— । (इतः परं खण्डितम्)

विषयः । ज्योतिष्टोमाग्निष्टोमादियैतकर्मविनियोग्यानां साम्नां तेषामधिदेवतादीनां च
प्रख्यापकस्य कल्पसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 665. कल्पसूत्रभाष्यम्, शाङ्खायनीयं ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 110. Lines, 10 on a page. Extent, 3368 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1645. Place of deposit, Queen's College, Benares. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kalpa-sūtra-bhāṣya. A commentary on the Kalpa Sūtra of Śāṅkhāyana, by Anartīya, son of Varadatta. Contents: (1) Dars'a, (2) Paurṇamāsa, (3) Saumika, (4) Yajamāna, ceremonies.

Beginning. पुरुषस्य बुद्धिपूर्वकारिणोभ्युदयनिःश्रेयसमुपादितम् । तच्च विशिष्टं क्रिया-
साध्यं । सा च वैदिकी क्रिया नान्या या काचित् । कुत एव तत् ।

End. कूर्चादीनि यथाकालमर्घ्यायार्घप्रदो वेदयेत् । तिस्रो वेदयेदिति तन्वान्तरात् ।
द्विरभ्यासेऽध्यायपरिसमाप्तौ शिष्टाचारस्तदाचरणं चायुष्यमिति ॥ इति शाङ्खा-
यनसूत्रभाष्ये चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ।

(इतोऽपि सप्तपञ्चग्राहकः पाठोऽस्ति, तस्याद्यः)

शाङ्खायनसूत्रस्य समं शिष्यहितेच्छया । वरदत्तसुतो भाष्यमार्गतोयोऽकरोद्भवम् ॥
(तस्यान्यः)

चतुरः सर्वान् वा चतुरो महर्षिर्जो हणीते सर्वान्वा । सदृशसप्तदशानुतया(?)
शाखान्तरात् । चन्द्रमा मे देवो ब्रह्मेत्युपांशु लं मानुष इत्युच्चन्द्रामा मे देवो
ब्रह्मा एतदुपांशु च ।

(खण्डितमिति भाति)

विषयः । चतुरध्यायनिबद्धस्य दर्शपौर्णमासमौमिकयाजमानादिकर्मबोधकस्य शाङ्खायन-
सूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 666. कात्यायनसूत्रपद्धतिः ।

Substance, country paper. 9½ by 4 inches. Folia 205, lines, 7 on a page. Extent, 2870 s'lokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kātyāyana-sūtra-paddhati. This is a very imperfect MS. of Yājñikadeva's summary of Kātyāyana's aphorisms on the ceremonials of the White Yajur Veda. The MS. comprehends the concluding portion of

the VI only, and Chapters VII, XVI, and XVIII, complete. The 7th treats of the S'atarudrīya homa; the 16th, of expiations in connection with the collection of fire for a Soma sacrifice; and the 18th of the sacrifice of the horse and other animals. The author was the son of Prajāpati, and celebrated as a great sacrificer of his time. The work is in great repute, but scarce.

Beginning. प्रारम्भे खण्डितं । अथ ७, १६, १८ अध्यायाः सन्ति, इतोधिकं ७, पञ्चावधि ८९, पत्रपर्यन्तमन्य एको भागोऽस्ति । अत्राध्यायसङ्ख्या नास्ति । तत्र ७ अध्यायारम्भे, अथ शतरुद्रियहोमसञ्ज्ञो जुहोतिरुच्यते । तत्र सङ्ख्यामात्रादिषु (?) तिष्ठसु परिश्रित्य अग्न्यन्वाधानम् ।

१६ अध्यायारम्भे, अथ सोमाङ्गभूतस्याग्निचयनस्य पङ्क्तिर्लिख्यते, तदग्निचयनं सोमयागमात्रे विकल्पेन भवति ।

१८ अध्यायारम्भे, अथ गवामयनस्य पङ्क्तिर्लिख्यते । तत्र दीक्षा द्वादश । द्वादशोपसदः । अपरस्य आद्यन्तखण्डितत्वात्प्रारम्भसमाप्तिवाक्ये न सः ।

End.

७ अध्यायसमाप्ते । अथ केवलैर्हिरण्यशकलैः प्रोक्षणसम्भवादुदकवति पूर्णपात्रे द्वे शते हिरण्यहिरण्यशकलानां प्रलिप्यादकमिश्रितैः प्रोक्षणं कर्तव्यम् । इति सप्ताट्स्थपतिविरग्निचिन्महायाज्ञिकश्रीप्रजापतिमुतेन याज्ञिकदेवेन कृतायां कात्यायनसूत्रपङ्क्तौ सप्तदशोऽध्यायः समाप्तः ।

१६ अध्यायसमाप्ते, अत एवैकेकप्रकारस्याष्टमिः कर्तुं शक्यते, क्रमनियमाभावादिति । इति श्रीविरग्निचित्सप्ताट्स्थपतिमहायाज्ञिकश्रीप्रजापतिमुतेन याज्ञिकदेवेन कृतायां कात्यायनसूत्रपङ्क्तौ षोडशोऽध्यायः ।

१८ अध्यायसमाप्ते । * * * मैत्रावरुणाः पयस्याया उपशुलं देवसूहविषां क्रमस्याध्यर्धुसू * यत् अथ * * * । इति श्रीविरग्निचित्सप्ताट्स्थपतिमहायाज्ञिकश्रीप्रजापतिमुतेन याज्ञिकदेवेन कृतायां कात्यायनसूत्रपङ्क्तौ अष्टादशोऽध्यायः ।

विषयः । ७ अध्याये, शतरुद्रियपुश्चरणाङ्गोभूतहोमप्रकारः । १६, सोमाङ्गभूतस्याग्निचयनस्य तत्र विकलाङ्गप्रायश्चित्तस्य चेष्टाः । १८, द्वादशाहीन-गवामयनेष्टाङ्गोभूतविशतसूत्येष्टिप्रकारकथनादि ।

No. 667. साधनपञ्चकं, सटीकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 26—27 on a page. Extent,—s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Sádhana-pañchaka. Five stanzas, by S'añkara A'chárya, on the duties of a Vedánta neophyte, with a commentary by Bhúdhara.

Beginning. वेदो नित्यमधीयतां तदुदितं कर्म खनुद्रीयतां तेनेग्रस्य विधीयतामपचितिः
काम्ये सतिस्यञ्चतां । पापैघः परिधूयतां भवसुखे दोषोऽनुसन्धीयतामात्मोप्या
व्यवसीयतां निजगृह्यात् तूष्णं विनिर्गम्यतां ॥ १ ॥

(टी०)

करं धूनयन्तं मुखं स्वादयन्तं स्वतेजोभिभूताविवर्गं गणेशं । स्वभक्तेष्टदातारमायं
सुराणां गणेशानमीशानमहं नमामि ॥ १ ॥

श्रीशङ्कराचार्यविनिर्मितस्य करोम्यहं साधनपञ्चकस्य ।

टीकां मनोज्ञां बुधमोदवीजां सुयुक्तियुक्तां किल भूधराख्यः ॥

इह खलु परमकारुणिका भगवान् सकललोकहितावतारो भवभयनिकिर-
दुलरसमुद्रनिजमूर्तितारणे कैवर्त्तको द्रविडावंशरत्नाकरचन्द्रमाः श्रीमच्छङ्करा-
चार्यः स्वदेहमुत्सिहसुः शिष्यान् प्रति उपदिशति वेदो नित्यमित्यादि ॥

End. यः श्लोकपञ्चकमिमं पठते मनुष्यः सच्चिन्तयत्यनुदिनं स्थिरतामुपेत्य । तस्याग्रे
संछतिद्वानलतीव्रघोरतापः प्रशान्तिमुपयाति चित्तिप्रसादात् ॥ ६ ॥

साधनपञ्चकं सम्पूर्णं ॥ ० ॥

(टी०)

अधुना श्लोकपञ्चकपठने फलं दर्शयति, यः इति । यः मनुष्यः इमं श्लोकपञ्चकं
पठति, स अनुदिनं स्थिरतामुपेत्य सच्चिन्तयति, तस्याग्रे शीघ्रं संछतिद्वान-
लतीव्रघोरतापचित्तिप्रसादात् शान्तिमुपयातीत्यन्वयः ॥ ६ ॥

विषयः । श्रीमच्छङ्कराचार्येण शशिष्याय पञ्चमिः श्लोकैः साधनोपदेशः कृतः ।

No. 668. तत्त्वसारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 17. Lines, 11—14 on a page. Extent, 773 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vasur Bazar, Dháká, Dínabandhu Gos'vámí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tattvasāra. A concise epitome of the philosophy of the Bhāgavat Purāṇa. By Rādhāmohana S'armā.

Beginning. श्रीकृष्णचरणाम्बोजे परानन्दास्यताम्बुधौ ।

मनो मधुव्रते नित्यं रमतां समताङ्कितः ॥

श्रीकृष्णभावलुब्धेन राधामोदनशर्करा ।

श्रीमद्भागवतस्यार्थं तत्त्वसारः प्रकाशते ॥

अथ द्वापरे ज्ञानवैकल्ये पुनर्ज्ञानरत्नप्रदर्शनाय ब्रह्मादिदेवतेरर्थितो भगवान् नारायणो व्यासत्वेनावततार । ततश्च वेदान् ब्रह्म विभज्यापि तज्ज्ञानशक्ति-विहीनमन्दबुद्धिजना अल्पाद्युषो कलौ भविष्यन्तीति निश्चित्य श्रीशुद्धिद्विजवन्-नामपि निःश्रेयसाय च भारतपुराणान्तराणि कृत्वेत्यादि ।

End. मुनीनां मननशीलानां मुक्तस्यापि शुक्लस्य श्रीमद्भागवत—इत्यतः खण्डितः ।

विषयः । भागवतसारार्थवर्णनं ।

No. 669. अवधूतगीता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 6 on a page. Extent, 362 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Avadhūtāgītā. A poem inculcating dispassion, and the Vedānta scheme of salvation. By Dattātreyā.

Beginning. अस्य श्रीअवधूतगीतामालामन्त्रस्य अवधूत ऋषिरनष्टपुण्ड्रः श्रीभगवान् निर-
ञ्जनो देवता निरञ्जनप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ।

इच्छरानुग्रहादेव पुंसामत्येति वासना ।

महाभयपरिचाणा धिपणा चोपजायते ॥

येनेदं पूरितं सर्वं आत्मनेवात्मनात्मनि ।

निराकारं कथं वन्दे ह्यभिन्नं शिवमव्ययम् ॥

End. चिन्ताक्रान्तं धातुबद्धं शरीरं नष्टे चित्ते धातवो यान्ति नाशं ।

तस्मात् चित्तं सर्व्वतो रक्षणार्थं सुखे चित्ते बुद्धयः सम्भवन्ति ॥

इति श्रीदत्तात्रेयविरचितायामवधूतगीतायां स्वात्मशान्त्युपदेशे अष्टमप्रकरणं समाप्तम् ॥

विषयः । आत्मज्ञानोपदेशः ।

No. 670. पुण्डरीकोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 16 on a page. Extent, 80 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Verse. Correct.

Puṇḍarīka Upanishad. Pippaláyana's instructions to Puṇḍarīka on the knowledge of Brahma.

Beginning. ॐ अथ होपेत्य तत्तज्ज्ञं महर्षिं पिप्पलायनं ।

प्रश्रयायनतः शान्तः पुण्डरीको वभाष ह ॥

पुण्डरीक उवाच ।

किं स्तित् ब्रह्म क उ आत्मा किं ज्ञेयं ध्येयमप्युत ।

किं भयं वामयं किं स्तित् कस्माद्येतन्निवर्तते ॥

को बन्धः कस्य वै मोक्षः ब्रूहि निःश्रेयसाय मे ।

End. य इदं पठते नित्यं श्रद्धावान् संयतेन्द्रियः ।

मुच्यते स हि पापेभ्यो यो विष्णुं नाम्यस्तु यति ॥

इति पुण्डरीकोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः महर्षिपिप्पलायनेन पुण्डरीकायाध्यात्मविशेषदेशः, विशेषतस्तु ब्रह्मोपदेशः कृतः ।

No. 671. वैखानसीयोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 72 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Verse. Correct.

Vaikhānasiya Upanishad. An apocryphal Upanishad of the Atharva Veda on the divinity of Kṛishṇa. It is alleged to have been first expounded by Nárada to Vádaráyaṇa.

Beginning. ॐ सच्चिदानन्दरूपाय लक्ष्म्यायस्तिष्ठकर्मणे ।

स्वात्मज्योतिःप्रकाशाय विश्वरूपाय वै नमः ॥

अथ वादरायणो ह वै भगवन् नारदमनुससार । कः परमो देवः किंस्त्रिदु
ब्रह्म कस्मिन्नातं प्रोतश्च सर्व्वं । तस्मै स होवाच लक्ष्म्यो वै परमं देवतं ब्रह्मेति ।
तन्महिमानमामनन्ति तस्मिन्नातं प्रोतश्च सर्व्वं ॥

- End. तदेवामनं वैखानसं पवित्रं शिष्येभ्यः प्रदेयं दीक्षितेभ्यो विप्रेभ्यः । नाशिष्येभ्यो-
नापुत्रेभ्यो न हेतुकेभ्यः पशुभ्यः । ॐ तत सदिति ।
- विषयः । श्रीकृष्णमाहात्म्यकथनं, यन्माहात्म्यं नारदेन बादरायणाय कथितं ।

No. 672. पिशाचभाष्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 38. Lines, 17—18 on a page. Extent, 2588 s'lokas. Character, Bengali, well written. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Very incorrect.

Pis'achabháshya. A commentary on the Bhagavad Gítá, attributed to a demon of the name of Pis'ácha.

Beginning. सर्वं रसं गूढं रविद्वारासभा नागासरा वेगरवीरमम्वरा (?) ।

वेलासरोतीरकराजचंसा लोकास्तं सप्तमतेन पूरितं (?) ॥

प्रपन्नपारिजाताय साववेवैकपाणये ।

ज्ञानमुद्राय कृष्णाय गीतास्तदुद्धे नमः ॥

End. किं वज्रना यव मम यस्मिन् पत्ते योगेश्वरः कृष्णः स्मितः यव पार्थः धनुर्धरः
उद्यद्गुणधीवस्तव तस्मिन् पत्ते श्रीदेवता विजयार्थं विजयः शत्रूणां धर्षणं
भूतिर्नितिनयः प्रज्ञा जयसाधिका इति । इत्थं सतिनिश्चयः । इतिकरणं गीता-
शास्त्रपरिसमाप्त्यर्थं ॥ इति पैशाचभाष्ये अष्टादशोऽध्यायः ॥

विषयः । श्रीमद्भगवद्गीताया व्याख्येयं ।

No 673. राधातापनी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 7—21 on a page. Extent, 47 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Rádhá Tápani. An apocryphal Upanishad on the divinity of Rádhá, a mistress of Kṛishṇa. Though running over very much the same subject, the work is distinct from No. CXIV.

Beginning. ॐ आसीन्नियमानन्दं स ब्रह्म यद्दृष्टमस्त्वस्यक्तमव्यवहार्यं सदाश्रमवाङ्म-
सम्यवसवज्ञेयमतर्कसंबोध्यमचिन्त्यमसङ्गमेकं न तमो न गन्धवतो नाटं न शून्यं

न वायुर्न नाग्निर्नापो न पृथ्वी न तत्त्वं, तत् कवलं सिद्धं शब्दं वृद्धं, स ईशः स
कालः स सुखद आदिर्गुरुरनादिनिधनः शिवः पिता स्वयम्भूः स होदयः
कृष्णधाम त्रिगुणात् परः । इत्येव श्लोका भवन्ति,

ज्ञाने सरस्वतीनिष्ठ सकामे शक्तिणीप्रियं ।

श्लोकारूपं राधिकायाः सिद्धं सद्ग्रासमुत्तमं ॥

End. वशिष्ठश्च दृष्टव्यं चार्वाकमध्यापयन्ति यजमानस्य वार्हस्पत्यं, ॐ नमः ॐ नमो
मूलधाम्ने ।

Colophon. इत्याद्यष्टोत्तरभागे रक्ष्यवर्णने राधोत्तरतापनीयेपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । श्रीराधिकायास्तत्त्वरक्ष्यवर्णनं ।

No. 674. गीताभूषणभाष्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 101. Lines, 11—12 on a
page, Extent, 5188 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of
deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new.
Prose. Generally correct.

Gítábhushana Bháshya. A commentary on the Bhagavadgítá.
By Baladeva Vidyábhushana.

Beginning. सत्यानन्ताचिन्त्यशक्त्येकपक्षे सर्वाध्यक्षे भक्तरक्षातिदक्षे ।

श्रीगोविन्दे विश्वसर्गादिकन्दे पूर्णानन्दे नित्यमासां सतिर्नः ॥

अज्ञाननीरधिरपैति यथा विशोषं भक्तिः परा विभजते परिपोषमुच्चैः ।

तत्त्वं परं स्फुरति दुर्गममप्यजस्रं पाङ्गुणभृत्सत्सचितां (?) प्रणमामि गीतां ॥

अथ सुखचिह्ननः स्वयं भगवान् अचिन्त्यशक्तिः पुरुषोत्तमः स्वसङ्कल्पायत्न
विचित्रजगदुदयादिविरिञ्चिचिन्त्यचरणः स्वजन्मादिश्लोभया स्वतुल्यान् सहा-
विभूतान् पारिषदान् प्रदर्षयन् तथैव जीवान् बहून् अविशोभयति ।

End. श्रीमद्गीताभूषणनामभाष्यं यत्नात् विदाभूषणेनोपचीर्णं । श्रीगोविन्दप्रेमसाधुर्य-
लुब्धाः कारुणाद्राः साधवः शोधयन् ॥

Colophon. इति श्रीभगवद्गीतोपनिषद्भाष्ये अष्टादशोऽध्यायः ॥

विषयः । श्रीमद्भगवद्गीताया व्याख्येयं ।

No. 675. निरालम्बोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 16 on a page, Extent, 64 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nirálamba Upanishad. An elementary treatise on the Vedánta doctrine, comprising thirty questions, such as : Who is Brahma ? who the Creator ? who Ís'vara ? what is duty ? &c., &c., propounded by Bharadvája, and their appropriate answers by Brahmá.

Beginning. भरद्वाज उवाच । १ प्रश्नः । किं ब्रह्मेति । ब्रह्मोवाच । उत्तरं । अचि-
न्धोपाधिविनिर्मुक्तमनाद्यन्तं शुद्धं ज्ञानं निर्गुणं निरवयवं नित्यानन्दम-
खण्डेकरसमद्वितीयं चैतन्यं ब्रह्म ॥ २ प्रश्नः । किं सकलं ब्रह्म । २ उत्तरं ।
अव्यक्तात्मसदृशकृत्प्रथित्यज्ञेजोवाय्वाकाशात्मकं । तेन दृष्टद्रूपेणाण्डकोषेण
कर्म्मज्ञानार्थरूपतया भासमानं सकलशक्त्युपलब्धितं सकलं ब्रह्म । ३० प्रश्नः ।
को ब्राह्मणः । ३० उत्तरं । ब्रह्मवित्स एव ब्राह्मणः ।

End. इति निरालम्बोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । १, किं ब्रह्म । २, किं सकलं ब्रह्म । ३, क ईश्वरः । ४, को जीवः । ५, का
प्रकृतिः । ६, कः परमात्मा । ७, के ब्रह्माद्याः । ८, का जातिः । ९, किमकर्म्म ।
१०, किं कर्म्म । ११, किं तपः । १२, किमासुरं । १३, किं ज्ञानं ।
१४, किमज्ञानं । १५, कः संसारः । १६, को बन्धः । १७, को मोक्षः ।
१८, किं सुखं । १९, किं दुःखं । २०, कः स्वर्गः । २१, को नरकः । २२, किं
परमपदं । २३, क उपास्यः । २४, को विद्वान् । २५, को मूढः । २६, कः
सन्न्यासी । २७, किं प्राज्ञं । २८, किमप्राज्ञं । २९, कः समाधिः । ३०, को
ब्राह्मणः । भरद्वाजप्रश्नानामतन्त्रिशत्प्रश्नानामुत्तरवर्णनं ।

No. 676. पञ्चीकरणमहावाक्यार्थबोधप्रकारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 16. Lines, 12—14 on a page. Extent, 353 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pañchikaraṇa-mahāvākyārtha-bodha-prakāra. A Vedānta treatise founded on the *Pañchikaranaprakriyā* of S'aṅkara Āchārya. From its abrupt commencement I suspect the MS. is imperfect, and does not contain the beginning of the work.

Beginning. अथ शिष्येण सप्त प्रश्नाः कृताः । ते कथं, ततः प्रोवाच । शिष्येण ब्रह्मशब्देन
शब्दितो जीवशब्देन च, तथा क उक्तः स्यात्, तदुच्यतां ।

माया वा कस्य शक्तिः स्यात् तत्स्वरूपस्य कीदृशं ।

अविद्यायाः कथं रीतिः किमात्मनो तथा भवेत् ॥

End. महावाक्यप्रबन्धे हि सारात् सारतरं महत् ।

श्रवणान्मुच्यते जन्तुर्नृत्युर्मसारसामरात् ॥

Colophon. इति वेदान्तसारासारपञ्चीकरणमहावाक्यबोधः समाप्तः ।

विषयः । गुरुशिष्ययोः कथोपकथनश्लेनाध्यात्मविद्योपदेशः ।

No. 677. खानुभवादर्थः, सटीकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Extent, 2193 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Svānubhavādars'a. Dissertation on the dualistic or Vaishṇava form of the Vedānta; the text in verse with a commentary in prose. Both anonymous.

Beginning. (मू० प्रा०) यस्मात् परं किमपि नास्ति नमोऽस्तु तस्मै

सच्चित्सुखाय विभवे पुरुषोत्तमाय ।

नो यत्र वागपि मनो न विरोधनाय

हृण्माय पूर्णमहमे यदुनन्दनाय ॥

अतिदूरतरं निजं खयं गुरुशिक्षाण्यविचार्यते यदि ।

निकटं गुरुशिक्षाबोधनात् प्रकटं स्यात् वत नौरवयं (?) हि तत् ॥

(टी० प्रा०) [चिकीर्षितस्य] ग्रन्थस्य निर्विघ्नपरिसमाप्तिप्रचयगमनशिष्टाचार-
परिपालनकालं, विशिष्टशिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधितकर्तव्यताकं स्वेष्टदेवतान-
मस्कारात्मकं मङ्गलमाचरन् प्रकरणप्रतिपाद्यमर्थं सङ्क्षेपेण दर्शयति यस्मा-
दित्यादि ।

- End. पूर्वाचार्यादिष्टलेखोऽयमुक्तो बुद्धिस्तोत्रं स्वस्थ न प्रौढिवादः ।
विदांसो येनृपाचार्यं समर्थाः तेभ्यो भक्त्या मे प्रणामोऽयमस्तु ॥ २१३ ॥
इति श्रीमन्नारायणाश्रमशिष्यमाधवाश्रमविरचितं स्नानुभवादशाख्यं प्रकरणं
समाप्तं ॥
इदानीं ग्रन्थकर्तृलाभिसानपरिहारपूर्वकं सम्प्रदायकर्त्ताचार्यनमस्कररूपं मङ्ग-
लमाचरति पूर्वाचार्येति । स्रष्टार्यः ।
- Colophon. इति (परिसमाप्तिस्तु चकवाक्यं नास्ति) ।
- विषयः । आत्मतत्त्वानुभवकथनं ।

No. 678. अज्ञानबोधिनी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 12 on a page.
Extent, 375 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose.
Generally correct.

Ajñána-bodhiní, alias *Adhyátma-vidyopades'a-vidhi*, alias *Saṅkship-
ta-vedánta-s'ástra-prakriyá*. A commentary on the *A'tmabodha*, a
metrical summary of the Vedánta doctrine. By Saṅkara Achárya.
Hall's *Contributions*, 105.

Beginning. चित्तमदानन्दरूपाय सर्वधोष्ठितिसाक्षिणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय ब्रह्मणेऽनन्तरूपिणे ॥

यदज्ञानादिदं भाति यज्ज्ञानाद् विनिवर्तते ।

नमस्तस्मै चिदानन्दवपुषे परमात्मने ॥

अथाध्यात्मविशेषदेशविधिं व्याख्यास्यामः । सुमुच्यते, अज्ञधानाय ।

End. क्रियाद्वैतं न कर्तव्यं भावाद्वैतं सदा कुरु ।

अद्वैतं विषु लोकेषु नाद्वैतं गुरुणा सच्च ॥

Colophon. इति सङ्क्षिप्तवेदान्तशास्त्रप्रक्रिया । इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छ-
ङ्करकृतो बह्मिर्मुखान्तःप्रकरणमज्ञानबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । वेदान्ततात्पर्यस्वरूपात्मबोधार्थविवरणं ।

No. 679. विन्दुसन्दीपनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 40. Lines, 13—15 on a page. Extent, 2233 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vindusandipana. A commentary on the *Siddhánta-vindu* of Madhusúdana Sarasvatí. By Purusottama Sarasvatí, pupil of Madhusúdana Sarasvatí and S'rídharma Sarasvatí. The *Siddhánta-vindu*, otherwise called *Siddhánta-tattva-vindu*, is itself a commentary on the *Das'as'loki*, a metrical abstract of the Vedánta in ten stanzas, by S'añkara Áchárya. Hall's *Contributions*, 108.

Beginning. यद्बोधादिद् भाति शुक्तिकारजतं यथा ।

यद्बोधादलमायाति न चोदेति तदल्लङ्घं ॥

श्रीरामं मुञ्जरानस्य वक्ति श्रीपुरुषोत्तमः ।

सिद्धान्तविन्दो तत्त्वार्थसाधकं किमपि स्फुटम् ॥

End.

सद्ब्रह्मज्ञाननिरलदोषमचिरादुल्लङ्घ्यमानं बुधै-

र्यत्सिद्धान्तदुरन्तमिन्धुमकरोदाहृत्य विन्दूपमं ।

सम्यगलब्धसुदर्शनाय विलसद्वाणीप्रणोतत्रिये

निर्वाजं मधुसूदनाय गुरवे तस्मै परस्मै नमः ॥

अलमन्यामुधिर्धान्निर्गच्छतां विबुधैरिह ।

विन्दुसन्दीपनाभ्यासे युक्तिमौक्तिकपङ्क्तयः ॥

Colophon. इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीशोधरसरस्वतीपूज्यपादशिष्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीपुरुषोत्तमसरस्वतीविरचितो विन्दुसन्दीपनाख्यो ग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । श्रीमधुसूदनसरस्वतीकृतसिद्धान्तविन्दुब्राह्मणं ।

No. 680. भावार्थदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 84. Lines, 12—13 on a page, Extent, s'lokas. Character, Bengali. Date S. 1909. Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Bhāvártha-dīpikā. A commentary on the *Bhagavad-gītā.* By Mukunda Dāsa.

Beginning. श्रीमुकुन्दं नमस्कृत्य तदासेन विनिर्मिता ।

गीतायाः शास्त्रपारायाः भावार्थस्य प्रदीपिका ॥

वितनुतां सतां मोदं साधकानां विमुक्तिदा ।

यस्य देवस्य दानोऽहं स एव शरणं मम ॥

युद्धार्थं कुरुक्षेत्रं गतानां कौरवपाण्डवानां हतं व्यासप्रवादेन लब्धदिव्यदृष्टिं
स्मरन्तं सञ्जयं प्रति धृतराष्ट्रः दृष्टवानिति जनमेजयं प्रति वैशम्पायनो दर्शयति,
धृतराष्ट्र उवाचेति ।

End. शरणागतदोनार्त्तपरिचाणपरायणः ।

यः प्रसिद्धः स एवाहं मम चाणपरायणः ॥

Colophon. इति श्रीमुकुन्दविरचितायां भगवद्गीतायां भावार्थदीपिकायामष्टादशाध्यायः ।

विषयः । श्रीमद्भगवद्गीतायां व्याख्येयं ।

No. 681. भागवतप्रकाशः ।

Substance, English paper. Folia, 14. Lines, 10 on a page.
Extent, 296 ślokaś. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Mānakara, Bardhamāna, Bābu Hitalāla Mis'ra. Appearance, new. Poetry.
Incorrect.

Bhāgavataprakāś'a. An exposition of the doctrine of faith as an
element of devotion, as elaborated in the *Bhāgavata Purāna.* By
Priyādāsa.

Beginning. वन्दे सुहृन्दारकहृन्दवन्द्यं हृन्दाटवीकुञ्जविराजमानं ।

वेदेष्टु सर्वैरनुगीयमानं श्रीराधिकावल्लभमिष्टदेवं ॥

हृदक्षं स्त्रीयानां विकसति समन्ताद्दुःखदयाग्रिशा-

तुल्या माया कुहकवदना याति भ्रमनं ।

कुमार्गस्थालोको भवति तमसु व्यासतनयं

नमामो भास्वनं सकलचित्तरूपं गुरुवरं ॥

नत्वा मुञ्जभोगवताङ्घ्रिरण्णपुंसः समस्तार्थमुमिद्विहेतुन् ।

कुतर्कमायावरणं निवार्य करोम्यहं भागवतप्रकाशं ॥

- अथ खलु भक्तिरेवेनं नयति भक्तिरेवेनं दर्शयति भक्तिवशः पुरुषो भक्तिरेव
 भूयसीत्यादिभ्रुतिवाक्येभ्यो भक्त्या सामभिजानातीत्यादि ।
 End. अथं सदा भागवतप्रकाशः प्रकाशतां श्रीहरिभक्तिमार्गं ।
 धुनेतु धान्यां (?) हृदयान्धकारं तनेतु साधु सुखं सदैव ॥
 Colophon. इति श्रीमद्भागवतसरसिकहृदयहृदयानन्दकन्दश्रीसदपदारविन्दामन्दमकर-
 न्दमधुव्रतानुव्रतप्रियादासकृतः श्रीभागवतप्रकाशः सम्पूर्णः ।
 विषयः । श्रीमद्भागवतगूढार्थविवरणं ।

No. 682. मण्डलब्राह्मणोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 16 on a page.
 Extent, 76 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose.
 Correct.

Māṇḍala-brāhmaṇa Upanishad. An Upanishad on the adoration of
 the spirit of the sun as the supreme deity, the mode of meditating on
 it, and the fruit thereof.

Beginning. ॐ यदेतन् मण्डलं तपति तन् भवत् उच्यं ता ऋचाः स ऋचां लोकोऽथ यदेत-
 द्दक्षिर्दीप्यते तन् मन्त्राव्रतं तानि समानानि स सामां लोकोऽथ य एष एतस्मिन्
 मण्डले पुरुषः सोऽग्निस्त्वानि यजूंषि यजुषां लोकः ।

End. स एष एव सत्युर्य एष एतस्मिन् मण्डले पुरुषो यथायं दक्षिणेक्षपुरुषः (?) स एष
 एवंविदात्मा भवति स यदैवं विदत् स्वालोकात् प्रैत्यद्यैतमेवात्मानमभिसम्भवति
 मोक्षतो भवति सत्युर्ध्वस्थात्मा (?) भवति ॥

Colophon. इति मण्डलब्राह्मणोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । सूर्यमण्डलमुपलक्षित्यात्माविद्याकथनं, तद्दानं, फलश्रुतिश्च ।

No. 683. सन्न्यासपद्धतिः, सन्न्यासविधिः, वा विरजापद्धतिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines 11—17 on a page.
 Extent, 121 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
 Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose.
 Generally correct.

Sannyāsa-vidhi, alias *Sannyāsa-paddhati*, alias *Virajā-paddhati*.

A manual for the performance of the ceremonies necessary for assuming the condition of a Sannyāsī. The work is attributed to S'aunaka, but it is apparently a compilation.

Beginning. अथ स्नानादिकं कृत्वा निमन्त्रितान् ब्राह्मणान् आहूय पादौ प्रक्षाल्याचम्य प्राङ्मुख उपविश्य विष्णुस्मरणपूर्वकं प्राणायामतिथिप्रवणञ्च (?) कृत्वा मत्सद्ग्रासाद्भूतनान्दीमुखयादमश्च करिष्ये इति सङ्कल्प्य वेतालाद्येत्यादिभिरक्षतैर्भूमिशोधनं कृत्वा ।

End. गुरोर्वाक्यं कार्यं गुरुसमीपे स्थातव्यं । न गुरोरवधीरणं कार्यं ॥

Colophon. इति श्रौतकप्रोक्तः सद्ग्रासविधिः समाप्तः ।

विषयः । सद्ग्रासपरिपदणविधिकथनं ।

No. 684. प्रकीर्णमन्त्रोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Line, 14—15 on a page. Extent, 33 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, New. Verse. Correct.

Prakírnamantra Upanishad. Minor mystic mantras for the adoration of the Supreme Soul, and the advantages of worshipping therewith.

Beginning. ॐ सर्वेषां खलु भूतानां आत्मा सत्ये प्रतिष्ठितः ।

तेनात्मानमन्त्रं दाय न किञ्चित् पापमिच्छति ॥

आत्मसत्यात्मसाक्षी यः सतां वन्द्यः प्रतापवान् ।

स पापानि न कुरुते यस्यात्मा भवति प्रियः ॥

जायत्येको म्रियत्येको अध्यात्येकः शुभाशुभं ।

सर्वभूतात्मभूतेभ्यः सम्यग्भूतानि पश्यति ॥

End. इन्द्रं मित्रं वरुणमग्निमाजुरथो दिव्यः ससुपर्णा गयत्मान् ।

एकं सद्भिर्वा वज्रधा वदन्ति अग्नीयमं मातरिखानमाजः ॥

Colophon. एते प्रकीर्णमन्त्राः समाप्ताः ।

विषयः । अध्यात्मविषयकमन्त्राः ।

No. 685. दक्षिणकालिकामहस्रनामस्तोत्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 6—7 on a page. Extent, 367 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagrāma, Dhākā, Rāmachandra Chakravartī. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dakṣiṇakālikā-sahasranāma-stotra. A hymn in praise of a form of Durgā named Dakṣiṇa-kālikā, in which a thousand epithets are strung in verse. The work professes to be a part of the Kālikulasarvasva, a Tāntric compilation. Almost all the leading divinities of modern Hinduism have hymns of this description sung in their praise. The epithets are usually accepted as so many names of the divinity.

Beginning. कथितोऽयं महासन्तः सर्वमन्त्रोत्तमोत्तमः ।

यमासाद्य मया प्राप्तमैश्वर्यपदमुत्तमम् ॥

संयुक्तः परया भक्त्या यथोक्तविधिना भवान् ।

कृतमत्यर्थेन देव्यास्त्रैलोक्यविजिगीषया ॥

End. श्रीमत्सद्गुरुभक्तिपूर्वकमहाकालीपराध्यायिना

मुक्तिर्भुक्तिस्त्यक्तुतिपरा भक्तिः करस्यायिनी ॥

Colophon. इति श्रीकालीकुलसर्वस्वे शिवपरशुरामसंवादे श्रीदक्षिणकालिकामहस्रनाम-
स्तोत्रं समाप्तम् ।

विषयः । दक्षिणकाल्याः सहस्रनामकथनं । पूर्वं यदुक्तं, तन्महाकालसंवादयुक्तम् । इदं तु
परशुरामसंवादवत् ।

No. 686. हरिनामोपनिषत्, वा कलिसन्तरणोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 6—11 on a page. Extent, 27 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mānakara, Bardhamāna, Bābu Hitalāla Mīs'ra. Appearance, new. Prose. Correct.

Harināma Upanishad, alias *Kalisanterana Upanishad*. An apocryphal Upanishad affiliated to the Atharva Veda in which the word *Hari*, a name of Viṣṇu, is described as the only specific for salvation in the present Kali age. It professes to have been first imparted by Brahmā

to Nārada; but from its language and style, it appears to be a very modern composition, probably not so old as the time of Chaitanya.

Beginning. द्वापरान्ते नारदो ब्रह्माणं प्रतिजगाम कथं नु भवयोगं पर्यटनं कलिलं सन्तरेय-
मिति । स होवाच । साधु दृष्टोऽस्मि सर्वश्रुतिरहस्यं गोप्यं तत् शृणु येन कलिलं
संसारं तरिष्यसि, भगवदादिविष्णोर्नारायणस्य नाम्नेति । नारदः पुनः पप्रच्छ
किं नामेति । स होवाच । हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे । हरे कृष्ण
हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे ।

इति षोडशकं नाम्नां कलिकलुपनाशनं ।

नातः परतरोपायः सर्ववेदेषु दृश्यते ॥

End. स्वधर्मपरित्यागपापात् सद्यः शुचितामाप्नुयात् सद्यो मुच्यते सद्यो मुच्यत ।

Colophon. इत्यर्थव्यणोपनिषदि हरिनामोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मनारदकथोपकथनप्रसङ्गेन हरिनाममाहात्म्यं सूचितं ।

No. 687. समञ्जसा वृत्तिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 109. Lines, 20—21 on a page. Extent, 3052 s'lokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Prose. Correct.

Samanjasávritti. Annotations on the original aphorisms of the Vedánta. By Anupanáráyana Tarkas'íromani.

Beginning. ब्रह्मजिज्ञासा । स्वार्थैस्त्वत्तद्वाप्यल्लुप्तमृत्तिसमञ्जसां ।

वृत्तिं श्रीमान् वक्तव्यनूपनारायणशिरोमणिः ॥

समञ्जसाविरोधसाधनफलान्वधायाः । तात्पर्यनिर्णायकन्यायसूचकत्वाद् ब्रह्म-
विचारात्मकशास्त्रस्य स्वार्थनिर्णयापेक्षत्वात् श्रुतीनां समन्वयादिविचारापोद्घात-
कत्वादस्य सूत्रस्य चात्र सङ्गतिः ।

End. कायेन मनसा वाचा यत् किञ्चित् सुखतं हतं ।

कर्तव्यं क्रियमाणं वा सर्वं कृष्णादितं पुरा ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णद्वैपायनाभिधानमहर्षिवेदव्यासप्रोक्तजयाष्टब्रह्मसूत्रे श्रीमदनूपना-
रायणतर्कशिरोमणिभट्टाचार्यविरचितायां समञ्जसायां वृत्तौ चतुर्थोऽध्याय-
चतुर्थोऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । ब्रह्मसूत्रस्य व्याख्येयं ।

No. 688. तत्त्वसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper .Folia, 54. Lines, 17—22 on a page. Extent, 1930 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vasur Bájára, Dháká, Dínabandhu Gós'vámí. Appearance, old. Prose. Correct.

Tattvasaṅgraha. A Vaishṇavite exposition of the Vedánta doctrine. By Rádhamohana Gos'vámí Bhaṭṭáchárya, of the family of Advaita, the colleague of Chaitanya. The work is divided into two parts, the first comprising 8 chapters, and the second 6. Contents : First Part, I. Introduction. II. Tattva defined. III. Creation. IV. The influence of Prakrití on creation. V. VI. VII. The nondual theory and its varieties. VIII. Creation according to the Tridandis. Second Part, I. Introduction. II. Pratishṭhá. III. Meaning of the word Bhagavat. IV. The sátvata theory. V. The suddhatattva theory. VI. Reconciliations of the different theories.

Beginning. श्रीमद्देवतवंशेन राधामोहनशर्मा ।

प्रथम्य राधिकाकान्तं क्रियते तत्त्वसङ्ग्रहः ॥

अथ तत्त्वनिर्णयः ।

तच्च परापरभेदेन द्विविधं । तच्चाद्यमाह, प्रथमे—

“वदन्ति तत् तत्त्वविदस्तत्त्वं यज्ज्ञानमद्वयं ।

ब्रह्मति परमास्मेति भगवानिति शब्दात्” ॥

अद्वयं सजातीयनिष्ठाभावप्रतियोगिज्ञानं स्वप्रकाशरूपं तत्त्वं परमार्थसद्वत् ॥

End. अचाप्युद्देशं श्रीलक्ष्मणेश्वरवादिकं फलं न तु सम्भोगादि । तत्फलस्य न्यूनत्वात् सम्भोगाकाङ्क्षायामेकान्तिकभक्तितानुपपत्तेरित्यादिकमालोचनोपयम् ।

Colophon. इति कलिदुग्गपावनावतारश्रीमद्देवतवंशश्रीराधामोहनशर्माभिभट्टाचार्यकृत-तत्त्वसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । पुस्तकमिदं पूर्वात्तरभागद्वयेन विभक्तं परिसमाप्तिं गतञ्च । तत्र पूर्वभागे । १, विभागाश्लोकः । २, तत्त्वनिर्णयः । ३, सृष्टिप्रक्रिया । ४, प्रकृतिः । ५, अद्वैतवादिमतम् । ६, विशिष्टाद्वैतवादिमतम् । ७, विदण्डिनां द्वैताद्वैतवादिनां मतम् । ८, तन्मते सृष्टिक्रमश्च । उत्तरविभागे—१, उत्तरविभागाश्लोकः । २, प्रतिष्ठा । ३, भगवत्शब्दार्थः । ४, सात्वतमतं । ५, शुद्धसत्त्वं । ६, मतसमन्वयश्च ।

No. 689. अद्वैतमकरन्दः, मटीकः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 16—18 on a page. Extent, 518 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Mānakara, Bardhamāna, Bābu Hitalāla Miśra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Advaitamakaranda. A Vedānta treatise on the nondual theory, in verse. By Lakshmīdhara Kavī. Attached to it is a commentary on the text by Svayamprakāśa Yati, the disciple of Kaivalyānanda Yogindra.—Hall's *Contributions*, 102.

Beginning. (मू०) कटाचकिरणावान्नसम्प्रोहान्वये नमः ।

अनन्तानन्दकृष्णाय जगन्महत्सूक्तये ॥ १ ॥

अक्षमस्मि सदा भामि कदाचिद्वाहमप्रियः ।

ब्रह्मैवाहमतः सिद्धः सच्चिदानन्दलक्षणः ॥ २ ॥

(टी०) नित्यं निरन्तरानन्दचिद्गुणं ब्रह्मनिर्णयः ।

श्रुत्या तर्कानुभूतिभ्यामहमस्माद्वयं परं ॥ १ ॥

अम्बाष्टशतवामार्धं बन्दे चन्द्रकलाधरं ।

लावण्यमधुरासारं कावण्णरसवारिधिं ॥ २ ॥

End.

(मू०) लक्ष्मीधरकवेः सृष्टिप्रदभोजसमृतः ।

अद्वैतमकरन्दार्थं विद्वद्भ्योऽर्पितम् ॥

इति श्रीलक्ष्मीधरपण्डितविरचिताद्वैतमकरन्दः समाप्तिमगमत् ।

(टी०) ब्रह्मानन्दरसास्वादमिच्छद्भिर्विबुधैस्तमैः ।

रमाभिव्यञ्जिका श्लेषा परिशील्या सदादरात् ॥

Colophon.

इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यकैवल्यानन्दयोगीन्द्रपादकमलभट्टाथमानस्य-
न्यकाशाख्यतिविरचिताद्वैतमकरन्दव्याख्या रमाभिव्यञ्जिका नाम समाप्ति-
मगमत् ।

विषयः ।

ब्रह्मतत्त्वं ।

No. 690. परमात्मनं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, —13 on a page. Extent, 155 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Paramámṛita. A Vedántic disquisition on the supreme soul, and the mode of adoring him. By Mahádevendra Sarasvatí, a disciple of Prajñánendra.

Beginning. प्रज्ञानमेकं ब्रह्मेव वासुदेवोऽच्युतः शिवः ।

इत्यादिनामधेयेयत् तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ १ ॥

अथ परागदृष्टिविषयप्रवणानां शास्त्रेण पूर्वोच्चार्यैश्च शिचितं कथमिति चेत्
उच्यते, शृणु यस्मात्प्रबुद्धिः कुणपे विधातुके सुधीः कलवादिषु भोग्यसत्यधीः ।
यस्योर्ध्वबुद्धिः सलिलेषु कर्षिचिज् जनेष्वभिज्ञेषु च एव ग्राह्यः ।

End.

काश्चां परमास्तत्तां प्रकरणमिदं सुष्टु सङ्गृह्य हस्तं

श्रीमुखसंवत्सरेऽस्मिन् सुरगुर्वहसंघकृष्णे दशम्यां ।

धत्वा नत्वा गुरुणां विकशितप्रभुदार्पितं तच्छिवाया-

नेन प्रीणातु देवो मम धीविलसत्पूर्णप्रत्यक्षरूपः ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमत्प्रज्ञानेन्द्रगुरुवर्यपूज्यपादशिष्यमहा-
देवेन्द्रसरस्वतीसङ्गृहीतं परमास्तत्तां प्रकरणं सम्पूर्णं ।

विषयः । अध्यात्मविद्यावभासः ।

No. 691. ब्रह्मसंहिता, सटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 18. Lines, 18 on a page. Extent, s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Kágjitolá, Dháká, Bábu Krishnagovinda Ghosha. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Brahma Sañhitá. An epitome of a large work of this name on the divinity of Kṛishṇa, with a metrical commentary. By Rupá, brother of Vallabha and Sanátana, immediate followers of Chaitanya.

Beginning. ईश्वरः परमः कृष्णः सच्चिदानन्दविग्रहः ।

अनादिराशिर्गोविन्दः सर्वकारणकारणं ॥

सहस्रपदं कमलं गोकुलाख्यं सत्तत्पदं ।

तत्कर्णिकारं तदुधाम तदनन्तांशसम्भवम् ॥

(टी०) श्रीकृष्णरूपमहिमा मम चित्ते महीयतां ।

यस्य प्रसादाद् व्याकर्तुमिच्छामि ब्रह्मसंहितां ॥

दुर्बोजनापि युक्तार्था सुचिरादपिणाड्कतिः ।

विचारे तु मयाव स्यादयोणां स ऋषिर्गतिः ॥

यद्यप्यध्यायश्चतसृक् संहिता सा तथाप्यसौ ।

अध्यायः सूत्ररूपत्वात् तस्याः सर्वाङ्गतां गतः ॥

End. अध्यायश्चतसम्यग्रा भगवद्ब्रह्मसंहिता ।

कृष्णापनिषदां सारैः संहिता ब्रह्मणेदिता ॥

इति श्रीब्रह्मसंहितायां भगवत्सिद्धान्तसङ्ग्रहे मूलसूत्राण्यः पञ्चमोऽध्यायः ।

(टी०) सनातनसमो यस्य व्यायान् श्रीमान् सनातनः ।

श्रीवल्लभानुजः सोऽसौ श्रीरूपो जीवसद्गतिः ॥

Colophon. परिसमाप्तिस्त्रयचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । श्रीवासुदेवस्य ब्रह्मात्मप्रकाशिनी दृष्टद्वयब्रह्मसंहिता विद्यते । तत्प्रतिपादनाय-
द्योतिकासौ सङ्क्षिप्ता ब्रह्मसंहिता इह श्लोकात्मिका च ।

No. 692. पल्लवदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines 6—7 on a page. Extent, 196 śloka. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagrāma, Dhākā, Bābu Vrindāvanchandra Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Pallavādīpikā. A short treatise on incantations for killing, subjugating, and bewitching rivals, &c. By Śrīkrishṇa Vidyāvāgīśa Bhaṭṭācārya.

Beginning. कृष्णं देवीं नमस्कृत्य तथा विपुरुन्दरीं ।

भद्रकालीं च देवेशीं तथा षट्कर्णदेवताम् ॥

श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्येण धीमता ।

क्रियते विदुषां प्रीत्यै कृता पल्लवदीपिका ॥

श्रीधाज् जलनीं जलनं वरुणीं छष्टिं दहनीं दितिजं प्रसर्णी ।

भीमं नदनीं प्रणमामि कृष्णं रोक्ष्यमानां क्षुधयोप्रकेशीम् ॥

End. निवेश्य पिष्टपानादि तत्फलानि तथा तथा ।

Colophon. परिसमाप्तिस्त्रयचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । मारणमोहनादिविधिकचर्चनं ।

No. 693. वेदस्तुतिटोका ।

Substance, country yellow paper. Folia 31. Lines, 17—18 on a page. Extent, 2093 s'lokas. Character. Nāgara. Date S. 1920. Place of deposit, Mānakara, Bardhamāna, Bābu Hitalāla Mis'ra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vedastuti Tīkā. Annotations on the Tenth Book of the Bhāgavata Purāṇa, in accordance with the exposition of S'rīdhara Sāmī. By Chakra Chuḍāmaṇi.

Beginning. सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायान्तिहकर्मणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥

अथ श्रीवेदस्तुतिब्याख्या शोधरूपव्यापादेया कृता मेव तदनुकूलाधिकपदकदम्ब-
संवेदिता व्यक्ताया यया स्यात् तथा स्त्रीयानां सुखबोधाय मयात्रै लिख्यते ।

End. हृन्दारणे निकुञ्जस्थः कविचूडामणिर्द्विजः ।

श्रुतिस्तुतिश्रुतिब्याख्यानकरोत् सर्वधम्पतां ॥

Colophon. इति श्रीवेदस्तुतिटोका चक्रचूडामणिकृता समाप्ता ।

विषयः । श्रीमद्भगवत्प्रसङ्गव्याख्यानार्थतयुक्त्यायब्याख्यानं ।

No. 694. कुब्जिकातन्त्रं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 33. Lines, 4 on a page. Extent, 453 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagrāma, Dhākā, Bābu Kāsinātha Chakravartī. Appearance, old. Verse. Incorrect, and defective.

Kubjikā Tantra. This is an original Tantra; but the MS. was in so disordered a state, that the Paṇḍit who examined it, could not make much of it. According to his report, the MS. comprises fourteen paṭalas, of which the first treats of the faults of women; 2nd the worship of Raktamātrikā; 3rd the purification of the centres of the body; 4th worship of Shashthī, the protectress of new born infants; 5th worship of Dānkura-kumāra; 6th worship of Jayakumāra; 7th infructuousness in man; 8th directions for bathing; the rest unintelligible.

Beginning. अथदं सम्प्रवक्ष्यामि कुञ्जिकातन्त्रमुपमं ।

रक्तमाची च षष्ठी च डाङ्गुरा जयकुमारकः ॥

चतुर्विधः बाधकः स्यान् मुनिभिः परिकीर्तितः ।

तेषां स्वभावं वक्ष्यामि यथाशास्त्रं निशामय ॥

एतेषां सकलं कार्यं जनैः सम्पत्तिकाङ्क्षिभिः ।

निःशरणं स्थापनञ्च बलिदानं विशेषतः ॥

कर्तव्यं गुरुवाक्येन ज्ञात्वा शास्त्रस्य लक्षणं ।

चतुर्विधो बाधकः स्याज् जायते ऋतुकालतः ॥

End. सिद्ध गुरु श्रीरामेर आज्ञा ।

Colophon. इति कुञ्जिकातन्त्रे देवीशरसंवादे चतुर्दशः पटलः समाप्तः ।

विषयः । अथेवं विष्टङ्गला दृश्यते । यद् वङ्गलाभाषया ग्रन्थेषुवाक्यकथनं । परन्तु

अस्य विषयाः शुभा इति लिखितोऽयं ग्रन्थः । विषयास्तु यथा—

१, प्रथमपटले स्त्रीदोषलक्षणं । २, द्वितीये रक्तमातृकापूजा । ३, नाडीशुद्धिः ।

४, षष्ठीदेवपूजा । ५, डाङ्गुरकुमारपूजा । ६, जयकुमारपूजा । ७, पुं-

बन्ध्यात्वप्रशसनं । ८, स्नानविधिः । एतत्प्रश्नतयः ।

No 695. कृत्यकौमुदी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 131. Lines, 6 on a page. Extent, 2848 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagrāma Dhākā, Kāsinātha Chakravartī. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kṛityakaumudī. A compilation on Smṛiti rites. By Jagadānanda. The account furnished of the MS. by the Paṇḍit who examined it, is imperfect.

Beginning. नत्वा दिनपतिं पुंषां चतुर्वर्गफलप्रदं ।

धीरः श्रीजगदानन्दो निर्गमे कृत्यकौमुदीं ॥

इह खलु सकलेषु कर्म्मसु कालशुद्धिरावश्यकी । सा च मुनिभिरशुद्धि(?)-

भिन्नतयैव निरुक्तेति प्रथमं कालशुद्धरेव निरुच्यते ।

तत्र शुद्धिदोषिकायां । गुर्वादित्ये गुरौ सिद्धे नष्टे शुक्ले मल्लिङ्गुचे ।

याम्यायने हरौ सुप्ते सर्वकर्म्माणि वर्जयेत् ॥

- End. जातः कनकरेखायां कृष्णपादाब्जपटपदः ।
 नमः सर्वेषु धीरेषु परनिन्दापराङ्मुखः ।
 धीरः श्रीजगदानन्दो निर्गम कृत्यकौमुदी । समाप्तायं ग्रन्थः ॥
- विषयः । विवाहादिकर्मणां दिवसग्रन्थादिकथनं ।

No. 696. रथयात्राप्रयोगः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 84 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vanagrāma, Dhākā, Vrindāvanachandra Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Rathayātrā Prayoga. A manual for the performance of the ceremonial rites necessary to be observed before taking out an image of Vishṇu, particularly Jagannātha, for airing on a car on the 2nd of the waxing moon in the month of Āshāḍha, June-July.

Beginning. पूर्वदिने अधिवासं कृत्वा अपरदिने कृतप्रातःकृत्यः कृतनित्यक्रियो यजमानः
 पूर्वमुख आचम्य स्वस्तिवाचनपूर्वं सङ्कल्पं कुर्यात् ।

End. इति सुत्वा प्रणम्य दक्षिणाब्जिद्रावधारणं कुर्यादिति रथयात्राप्रयोगः, समाप्तः ।

विषयः । रथयात्राविधिः ।

No. 697. शरीरकसूत्रार्थसङ्ग्रहः ।

Substance, English paper. Folia, 54. Lines, 7—10 on a page, Extent 2058 s'lokas. Character, Bengali. Date, SK. 1770. Place of deposit, Sūtrapura, Dhākā, Bhagavānachandra Chakravartī. Appearance, new, Prose. Correct.

Sāriraka-sutrārtha-saṅgraha. A commentary on the Vedānta Sūtras of Vyāsa. By Rādhāramaṇadāsa Gos'vāmī, son of Govardhana-lāla Gos'vāmī.—This work is from the pen of a Dacca Pandit of no repute.

Beginning. श्रीराधारमणं नत्वा राधारमणदासकः ।

ब्रह्मसूत्रप्रवेशाय कुर्वे स्र्वार्थसङ्ग्रहं ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । कर्मज्ञानानन्तरं कर्मणामत्पास्थिरफलत्वाद् ब्रह्मध्यानं कर्तव्यं ।

- End. च्यनादृतिः शब्दादनादृतिः शब्दात् ॥ २९ ॥ इति चतुर्थोऽध्यायस्य चतुर्थः
पादः समाप्तः ॥
(टी०) भाष्यलोचनमालस्यैर्व्यासैः शास्त्रसम्मतः ।
सूत्रार्थसङ्ग्रहः पाथः पाठनीयो मुकुर्मुकुः ॥ ४ ॥
- Colophon. इति श्रीगोस्वामिगोवर्दनलालतनूजराधारमणदासगोस्वामिकृते शारीरक-
सूत्रार्थसङ्ग्रहे चतुर्थोऽध्यायस्य चतुर्थपादः समाप्तः ॥
- विषयः । ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं ।

No. 698 परमार्थसारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 10—20 on a page.
Extent, 180 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit
Vasur Bājāra, Dhākā, Dīnabandhu Gos'vāmī. Appearance, old. Prose,
Generally correct.

Paramārthasāra. Eighty-five verses in the Āryā metre on the
elements of the Vedānta, apparently an imitation of the *Sāṅkhya Kārikā*
of Īśvara kṛishṇa. By Sesha Nāga.

- Beginning. च्यन्तादृष्टमभूदृष्टाद् ब्रह्मा ततः प्रजासर्गः ।
मायामयो प्रवृत्तिः संश्लिष्यत इयं पुनः पुनः(?) ॥
मायामयोऽप्यचेता गुणकरणगणः करोति कर्माणि ।
तदधिष्ठाता देवो सचेतनोऽपि न करोति किञ्चिदपि ॥
- End. वेदान्तशास्त्रमखिलं विलोक्य शेषोऽखिलाधारः ।
आर्यापञ्चाशीत्या वचन्य परमार्थसारमिदं ॥
- Colophon. इति श्रीशेषनागविरचितः परमार्थसारः समाप्तः ।
- विषयः । वेदान्तार्थसारनिरूपणं ।

No. 699. निगमलता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 32. Lines, 8 on a page,
Extent, 784 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit.
Vanagrāma, Dhākā, Rāmachandra Chakravartī. Appearance, old. Prose.
Correct.

Nigamalātā. A Tāntric compilation on the attainment of perfec-
tion through the adoration of women, according to the Kulāchāra
system. The MS. is incomplete, the first three chapters being
wanting.

Beginning. (द्वितीयपटलपर्यन्तं नास्ति । चतुर्थपटलात्)

श्रीपार्ष्वत्युवाच । इतोऽधिकं महादेव सङ्क्षेपाच्छृणु यत्नतः ।

जातिविचारणं वाच सधवां विधवां विना ॥

दृढां वा धैर्ययोग्यतां कुत्सितां नास्ति बल्लभ(?) ।

शक्तेर्दर्शनमात्रेण शाक्तानाम् सत्त्वोत्थवम् ॥ इत्यतो विद्यते ॥

End.

कवचं वा तदर्जं वा तदर्जं वा सदेवर ।

जानाति स गुरुः साक्षान् सत्त्वमस्तत्समोऽपि वा ॥

इति निगमलतायां सार्वतीश्वरसंवादे पञ्चविंशतितमः पटलः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । श्व सर्वत्र नायिकासाधनव्यवस्था, तन्मन्त्राणि च विदन्ते ।

No. 700. अद्वैतामृतं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 14—15 on a page. Extent, 776 śloka. Character, Nāgara. Dated S. 1807. Place of deposit, Mānakara, Bardhamāna, Bābu Hitalāla Mis'ra. Appearance, old. Verse. Correct.

Advaitāmṛta. The preeminence of the Vidānta as a means of salvation. By Jagannātha Sarasvatī, disciple of Harihara Sarasvatī. The subject of the work is treated in the form of a dialogue. Vivekās'rama Yāti, or the saint of the hermitage of dispassion, in course of his search for a peaceful hermitage, encounters Chittavritti, (mind), who calls herself his elder sister, and enters into conversation on the subject of salvation. The work is divided into five kavala or mouthfuls of nectar. Contents: I introduction. II Ātma defined, its character. The power of the Godāvāri, and other rivers to afford salvation; the story of Andhaka. III Proofs of the felicitous character of the soul. IV. Impermanence of worldly pleasures, and nonduality of the soul. V. The difference between spirit, and matter; a quotation on the subject from the Chhāndogya Upanishad. Dr. Hall states (Contributions, p. 14) that the work "purports to have been written for the use of one Vivekāsrama;" that personage, however, is entirely imaginary, and plays the part of the tutor and not the taught.

Beginning. हरिहरसरस्वती यद्गुरोः परमहंसानां ।

स जगन्नाथपदोत्तरसरस्वतीशब्दसंवेद्यः ॥ १ ॥

कर्मादिकष्णालङ्कारं सारं वेदान्तवारिधेः ।

रचयत्यमलं ग्रन्थमद्वैतास्तसञ्चकं ॥ २ ॥

आसीत् यतिवरः कश्चिद् विवेकाश्रमसञ्चकः ।

यत्प्रसादेन बहवो मुक्तिमार्गमुपागताः ॥ ३ ॥

End.

जिताहारो जितक्रोधो जगन्नाथसरस्वती ।

तेनायं रचितो ग्रन्थो अद्वैतास्तसञ्चकः ॥

एतस्य कवलान् पञ्चाशन्नोद्गादवतां गताः ।

अस्तत्वं प्रयान्त्याशु विबुधो यतिसत्तमाः ॥

Colophon.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यहरिहरसरस्वतीप्रियशिष्यश्रीजगन्नाथसरस्वतीविरचिताद्वैतास्ते पञ्चमः कवलः समाप्तः ॥

विषयः ।

अध्यात्मविद्याभ्यासः ।

No. 701. प्रवासकृत्यम् ।

Substance, country paper, 9 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 160 s/lokas. Character, Nāgara. Date of compilation, S. 1663; that of MS. S. 1739. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Pravāsakṛitya. The duties of a Sāgnika Brāhmaṇa, driven to a foreign country for the sake of earning a livelihood or other cause. By Gaṅgādhara, son of Rāmachandra.

Beginning. स्वप्रकाशविमर्शाच्छवीजाङ्कुरलतां पराम् ।

शृङ्गाटपोदनिलयां ब्रह्मानन्दमयीं नमः ॥

धनार्जने तथाप्यौ प्रवासे समुपस्थिते ।

अग्नेर्भारं प्रतिष्ठाप्य पलप्रास्त्रिचु धर्मावित् ॥

प्रवसेद्विधिना सम्यक् तत्र हृत्यमिहोच्यते ।—इत्यादि ।

End.

यदत्र सौष्ठवं किञ्चित् तद्गुरोरेव केवलम् ।

यदत्रसौष्ठवं किञ्चित् तन्ममैव गुरोर्न हि ॥ ४८ ॥

संवत् शेषशके चिपछिममये वासन्तिके माघे

पूर्णाब्दे रविवासरे दृष्यते मार्गशुद्धके मण्डले ।

श्रीमद्गङ्गारामचरणे दिज्युते श्रीमन्मतीयं शुभे

श्रीमत्पाठकरामचन्द्रतनयो गङ्गाधरोऽलीलिखत् ॥ ४८ ॥

Colophon. इति श्रीमन्महायाज्ञिकदीक्षितहरिशङ्करानुगतश्रीमन्महायाज्ञिकपाठकरामचन्द्र-
स्त्रुगङ्गाधरविरचितं प्रवासकृत्यं समाप्तम् ।

विषयः । धनार्जनार्थं आपनौ च प्रवामे समुपस्थिते, तच्च साग्निककर्तव्यकृत्यकथनं ।

No. 702 अच्चावाकप्रयोगः ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 12 on a page. Extent, 750 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. 1793. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Achchhāvāka Prayoga. Directions for the performance of the Achchhāvāka rite, which constitutes a part of the Drvādas'āha sacrifice. By the Yājñika Raghunātha, son of Rudra Bhaṭṭa.

Beginning. अथवा द्वादशाहस्याच्चावाकप्रयोग उच्यते । तस्य सर्वमग्निष्टोमवत् । द्वादश
दीक्षा । द्वादशोपसदः । द्वादश सुत्याः । एवं षट्त्रिंशदहो वा एष यद् द्वाद-
शाहः ।—इत्यादि ।

End. अरुद्रसाम ते वयसरुद्रसाम ते वयोऽश्वे० माघाये अग्निमिन्धतेत्यादि समान-
मुक्तम् । येश्चेन्द्रो०स्य राजाश्चै० सौम० । इति तृतीयः पर्यायः । समाप्तो
दयनीयातिराजः ।

Colophon. इति श्रीमद्याचितोपनामकश्रीरुद्रभट्टाज्ययाज्ञिकरघुनाथेन द्वादशाहस्याच्चा-
वाकप्रयोगो विरचितः ।

विषयः । द्वादशाहोपनामःसवनमाध्याह्निकसवनादिकर्मानुष्ठानविधिः ।

No. 703. आशौचकाण्डः ।

Substance, country paper, 10 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 11 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'sauchakāṇḍa. Rules regarding mourning among the different castes. This is a chapter of a great, but scarce, work on the Smṛiti,

called the *Dinakaradyota*. It was commenced by Divákara Bhaṭṭa, son of Rámakrishna and grandson of Nāráyana, and completed by his son Vis'ves'vara *alias* Gágá Bhaṭṭa.

Beginning. सारं यच्छ्रुतिशिरसामोचरं यन्मनोवचसाम् ।

तत् कौश्या वचसां शिखापार्श्वं सद्यो वन्दे ॥ १ ॥

मीमांसैकधुरन्धरः श्रुतिधरो न्यायेपि वागीश्वरः

साहित्यास्तस्यगरः सुजनतावज्जीरसालद्रुमः ।

यं विद्वन्मणिशेखरो दिनकरः प्राकृत विद्येश्वरं

तेनाशौचनिबन्धनो दिनकरोद्योतोधुना पूर्यते ॥ २ ॥

End. अथापद्य समाध्यचनिबन्धनन्ददायिनी ।

शिवच्छत्रपतेर्भूयाच्छिवदुमणिदीपिका ॥

Colophon. इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्यमरीचिमञ्जरीपुञ्जपिञ्जरितपदद्वन्द्वारविन्दशीना-
रायणभट्टस्वरिखनुरामलक्ष्मणभट्टाजभट्टदिनकरतनयगामभट्टापरनामकविद्येश्व-
रभट्टपरिपूरिते दिनकरोद्योते अशौचकाण्डे द्रव्यशुद्धिविचारः शुद्धुद्योतः
समाप्तः ।

विषयः । आशौचपदार्थनिरूपणं । वर्षाशौचातिशयान्नाशौचानुगमनाशौचादिविविधस्य-
ताशौचविषयकव्यवस्थाकथनं ।

No. 704. छन्दोगमन्त्रपाठः ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia 12. Lines, 9 on a page. Extent, 300 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Chhándoya-mantrapáṭha. A collection of the Sāma Vedic mantras required to be recited at the Vrashotsarga ceremony.

Beginning. देव सवितः प्रसुवं यज्ञ प्रसुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतनः
पुनातु वाचस्पतिर्वाचं नः खदतु ॥ १ ॥—

End. माता रुद्राणां दुहिता बल्लवस्त्रनां स्वसादित्यानामस्तस्य नाभिः ।

प्रण वोच चिकितुषे जनाय मागामनागामदिति बधिष्ठ ॥ अमूमृत्सृजत ।

Colophon. इति छन्दोगमन्त्रपाठः समाप्तः ।

विषयः । दृष्टोत्सर्गे पठनीयाः छन्दोगमन्त्राः । अथ चतुर्दशखण्डाः सन्ति । तत्र ततोय-
खण्डो न मिलति ।

No. 705. वैयाकरणसिद्धान्तरत्नाकरः ।

Substance, country paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 99. Lines 11 on a page. Extent, 3275 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vaiyākaraṇa siddhānta ratnākara. A commentary on the grammar called the *Siddhānta Kaumudī*. By Rāmakrishṇa Bhaṭṭa. The MS. is incomplete, and contains only a portion of *Subānta* or declension.

Beginning. विश्वेशं सच्चिदानन्दं लक्ष्मीकान्तमजं विभुम् ।

प्रणम्याद्य मुनीन्द्रत्वा पाणिन्यादींस्तथागुरुन् ॥ १ ॥

वेदशास्त्रार्थनिष्णातं तार्तं तिरुमल्लभिधम् ।

शेषाशेषार्थसिद्धान्तकौमुदीमतिगङ्गाराम् ॥ २ ॥

याचिच्छासुर्विधास्येह रामलक्ष्मो यथागमम् ।

वैयाकरणसिद्धान्तरत्नाकरमिमं सुधीः ॥ ३ ॥

End.

(यतः खण्डितं, तच्छेषो लिख्यते,) अमुं इत्यस्यां दशायां प्रवृत्तायाः पदसञ्ज्ञाया लुप्तप्रकृतिके प्रत्यये एकदेशविकृतन्यायेन प्रवृत्तौ चत्यभावादिति सङ्क्षेपः ।

विषयः ।

सिद्धान्तकौमुदीयाख्या सुबन्तारम्भस्यादेशप्रत्यययोरितिसूचपर्यन्ता ।

No. 706. पद्धतिसङ्ग्रहः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 108. Lines, 8 on a page. Extent, 1900 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Paddhati-saṅgraha. A collection of manuals for the performance of Smṛiti rites. By Bhartrihari Yogindra.

Beginning. दिङ्मालायनवच्छिन्नानन्तचिन्मावमूर्त्तये ।

स्नानभूत्यैकमानाय नमः शान्ताय तेजसे ॥ १ ॥

बोद्धारो मत्तरपक्षाः प्रभविस्त्रयदूषिताः ।

अबोधोपचत्तायान्ये जीर्णे मन्ये सुभाषितम् ॥ २ ॥ अत्रपदवितर्यते ।

End. (यतः खण्डितं तच्छेषो लिख्यते) अस्मिन् संवत्सरे अस्माकं देशे तावद् वरुणो(?) नास्ति । ग्रन्थादिकमधिकमधिकप्रकारेण ।

विषयः । अस्मिन् ग्रन्थे अज्ञ-विद्वच्-शैथिल्य-सुजन-धैर्य-शील-दैव-शृङ्गार-सभोग-सुविरक्त-वसन्ताद्यर्ग-वर्या-वैराग्य-दृष्ट्या-याज्ञा-दैत्य-कालमहिमा-शीर्वादेश्वरलु-ति-संसार-चतुर्थ्युगधर्म विप्रप्रशंसा-कविप्रशंसा-विद्याप्रशंसा-भाग्य-सज्जन-दुर्ज-नान्यापदेश-सत्सङ्गतिविधिप्रभाव-याचक-लाघव-कुपुव-धनिक-दरिद्र-परोप-कार-दत्तवस्तु-देश-काल-सर्ग-नरक-लोभ-नीतिप्रभृतिविविधपदार्थवर्णनविष-यकपद्यसङ्गसङ्गोहास्ति ।

No. 707. स्कन्दपुराणीयपातालखण्डः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 151. Lines, 9 on a page. Extent, 3000 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1799 Sk. 1664. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Skandapurāṇīya Pātāla-khaṇḍa. This name is taken from the colophon of the MS., but it is evidently incorrect. According to the Nārada Purāṇa, the Skanda Purāṇa embraces seven khaṇḍas, viz., 1, Māhes'vara; 2, Vaishṇava; 3, Brahma; 4, Kās'ī; 5, Avanti; 6, Nāgara; and 7, Prabhāsa, and none of these includes the subjects treated of in this work. The Padma Purāṇa has a Pātāla-khaṇḍa, but it treats principally of the history of Rāma and of his ancestors, as given in the Raghuvamśa, and devotes a great portion of its space to a detailed description of Rāma's horse-sacrifice; whereas this work, although beginning with a eulogium on Rāma's house, notices Rāma but casually, and has nothing to say about his horse-sacrifice. What the correct name of the work is, I cannot ascertain. The contents of the Purāṇas given in the Nārada Purāṇa, do not shew that any part of the Purāṇas treats of the Dharmāranya Kshetra, the principal subject of the work under notice, and I am, therefore, driven to the conclusion that it is either spurious, or an episode of one of the Upapurāṇas, the contents of which are not on record. The MS. includes 32 chapters as follow: 1, Enquiry about the Dharmāranya tīrtha. 2, Origin of its name. 3, Yama performs a penance at the place. 4, Vardhanī, a heavenly courtesan, sent to disturb the penance, and its consequences. 5, Duties of the inhabitants

of Dharmāranya. 6, Srāddha to be performed at a well there. 7, Origin of Brahmā, and the creation of the universe by him. 8, Atreya, Vas'ishṭha and other Gotras and Pravavas. 9, Story of a marriage between a banker of Dharmāranya with a Gandarva nymph. 10, Dedication of a temple to Dharmes'vara by Viṣṇu to overcome a Rākshasa who infested Dharmāranya. 11, Assignment of the southern gate of the temple to the protection of Gaṇeśa. 12, The dedication of a temple to Vakulārka. 13, Penance by Hayagriva to beautify his equine face. 14, Story of Hayagriva. 15, Temple of A'nandā Devī. 16, Praise of Śrīmātrī Devī. 17, Story of Karnāṭa, a Daitya. 18, Praise of Indres'vara, and Jayantes'vara. 19, The sacred pools of Dharmāranya described. 20, Genealogy of Bhaṭṭārikā, Chhatrá, and Ambikā. 21, The celestial guards of Dharmāranya. 22, Investment of the place by Daityas. 23, Anecdotes of Rāma, and his pilgrimages. 25, Rāma requested by the Devī to repair the sacred temples of the place. 26, Land grants by Rāma recorded on copper plates. 27, Sacrifices performed by Rāma at the place. 28, Characteristics of the Kāli Yuga, and anecdotes of Kumārāpāla. 29, Resumption of lands granted to Brahmanas by Rāma, and Hanumana's imprecations on the subject. 30, The aforesaid resumed lands restored. 31, Disputes among the donees. 32, Account of the donees, and who they were in their former births; merit of hearing this Purāṇa.

Beginning. जयति रघुवंशतिलकः कौशल्याहृदयनन्दनो रामः ।

दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुण्डरीकाक्षः ॥ १ ॥

धन्यायोध्या दशरथरूपः सा च मातापि धन्या

धन्या वंशे रघुकुलभवो यत्र रामावतारः ।

धन्या वाणी कविवरमुखे रामनामप्रपन्ना धन्या

लोकः प्रतिदिनमसौ रामवृत्तं शृणोति ॥ २ ॥

नेमिप्रेनिमिषत्वे च ऋषयः शौनकादयः ।

मत्तं स्वर्गाय लोकाय सत्सप्तममासत ॥ ३ ॥

एकदा स्वतमायान्तं दृष्ट्वा तं शौनकादयः ।

परं हर्षमाविष्टाः पुनर्नैकचेतसा ॥ ४ ॥

चित्राः श्रोतुं कथासुच परिव्रज्यस्तपस्विनः ।

अथ तेषूपविष्टेषु तपस्विषु मन्त्रात्मसु ॥ ५ ॥

निर्दिष्टमासनं भोजे विनयाञ्जितमहर्षिणिः ।

सुखासीनान्तस्तं च विश्रान्तमुपलब्ध च ॥ ६ ॥

अथाष्टचंसे ऋषयः काचित् प्राप्तावयन् कथाः ।

पुराणमखिलं तात पुरातेऽधीतवान् पिता ॥ ७ ॥

कचित् त्वमपि तत्सर्वमधीपे लौमहर्षणे ।

कथयस्व कथां सूत पुण्यां पापतिखदनीम् ॥ ८ ॥

End.

इदमाख्यानकं सर्वं कथितं पाण्डुनन्दन ।

यच्छ्रुत्वा गोमहस्यस्य फलं प्राप्नोति मानवः ॥

अपुत्रो लभते पुत्रान् निर्धनो धनवान् भवेत् ।

रोगी रोगात् प्रमुच्येत बन्धो मुच्येत बन्धनात् ॥

विद्यार्थी लभते विद्यामुत्तमां कर्मसाधनीन् ।

तीर्थयात्राफलं तस्य कोटिकन्याफलं भवेत् ॥ ८९ ॥

यः शृणोति नरो भक्त्या नारी वाथ श्रुपोतन ।

निरयं नैव पश्येत् स एकोत्तरशतैः सह ॥ ९० ॥

शुभे देशे निवेश्याथ लौमवस्त्रादिभिरुवा ।

पुराणपुस्तकं राजन् प्रयतः शिष्टमस्मृतः ॥ ९१ ॥

अर्चयच्च यथान्यायं गन्धमास्त्रैः पृथक् पृथक् ।

समाप्तौ श्रुप यन्मस्य वाचकस्यानुपूजनम् ॥ ९२ ॥

दानादिभिर्यथान्यायं सम्पूर्णफलहेतवे ।

मुद्रिकाकुण्डले चैव ब्रह्मसूत्रं हिरण्यम् ॥ ९३ ॥

वस्त्राणि च विचित्राणि गन्धमाख्यानलेपनम् ।

देववत् पूजनं कृत्वा गाढदद्यात्पथस्त्रिनीम् ॥ ९४ ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे पातालखण्डे धर्मारण्यं समाप्तम् ।

विषयः ।

अथ द्वाविंशदध्यायाः सन्ति । तत्र १, अध्याये धर्मारण्यकथाकथनविषयको सूतनारदादिप्रसङ्गः, धर्मारण्यकथाप्रसङ्गप्रेरुद्धाटनं च । २, धर्मारण्यस्य वर्णनं, तस्य माहात्म्यकथनं, धर्मारण्यनामार्थकथनं च । ३, धर्मारण्ये धर्मराजस्य तपश्चरणं, धर्मराजतपोभित्तब्रह्मादिदेवकृता मन्त्रादेवस्तुतिः, धर्मराजतपोविघ्नकरणाय इन्द्रकलिकाप्सरःप्रेषणं, वीणाहस्ताया भूषिताया वर्द्धनीनाम्न्या अप्सरसो धर्मराजं प्रति गमनं, स्त्रीमाहात्म्यवर्णनादि च । ४, वर्द्धन्यप्सरोयमसंवादः, धर्मराजस्य पुनश्चरणं, मन्त्रादेवाद् धर्मस्य वरप्राप्तिः, धर्मकृतमन्त्रादेवस्तुतिः, धर्मारण्यमाहात्म्यादि च । ५, धर्मारण्यनिवासिजनकर्तव्यम् । ६, धर्मवाप्यां आडस्य कर्तव्यता, युगधर्मकथनादि च । ७, ब्रह्मण उतपत्तिः, तत्कृतश्रुतिः । ८, विष्णुना सह देवतासंवादः, आनन्दवशिष्ठकौशिकादिगोचारि

तत्प्रवरादीनाद्योक्तिः । ८, विश्वावसुगन्धर्वकन्यानां धर्म्मारण्यस्यवणिग्भिः सह विवाहः । १०, लोलजिह्वाचनान्ना रक्षसा धर्म्मारण्ये उपद्रवे कृते देवप्रार्थितेन विष्णुना तच्छान्तिः कृता, अतस्तत्र सत्यमन्दिरे धर्म्मेश्वरसंस्थापनं कृतमिति वृत्तान्तोक्तिः । ११, सत्यमन्दिररक्षार्थं दक्षिणद्वारे गणेशस्थापनं । १२, सत्यमन्दिरपश्चिमे वज्रकुलार्कस्थापनं रविकुण्डोत्पत्त्यादि च । १३, हयग्रीवदेवस्य हयमुखस्य रमणीयतामिद्वयं धर्म्मारण्ये तपस्वरणं, हयमुखोत्पत्तिवृत्तान्तादिकथनञ्च । १४, हयग्रीवोपाख्यानं । १५, राक्षसादिभयनाशार्थमानन्दादेवीस्थापनं । १६, श्रीमातृदेवीमाहात्म्यकथनादि । १७, कर्णाटकनामदैत्योपाख्यानं, देवोत्कर्षकदैत्यवधादि च । १८, इन्द्रेश्वरजयन्तेश्वरमहिमावर्णनादि । १९, धर्म्मारण्यस्यशिवतीर्थधराक्षेत्रतीर्थवर्णनादि । २०, भट्टारिकाष्टचाम्बिकादिकुलदेवीनां गोत्रप्रवरकथनं । २१, धर्म्मारण्यदिग्देवतास्थापनं । २२, देवासुरयुद्धे, देवपराजयः, धर्म्मारण्यस्यब्राह्मणादीनां पलायनं, धर्म्मारण्ये लोहासुरादिदैत्यप्रवेशकथनादि च । २३, रामचरित्रवर्णनं । २४, रामस्य तीर्थयात्रा, तत्तत्तीर्थस्नानफलकथनादि च । २५, धर्म्मारण्यस्यदेवमन्दिरादिजीर्णोद्धारकरणार्थं रामं प्रति देवोप्रेरणादि । २६, ताक्षपत्रे धर्मशासनपत्रलेखनादि । २७, धर्म्मारण्ये रामकल्हकं दानयज्ञादिकरणं । २८, कलिधर्मकथनं रामदत्तब्रह्मस्वरणोद्यतेन कुमारपालेन राज्ञा सह विप्रसंभाषणं, सेतुबन्धे विप्रगमनं, तत्र हनूमदागमनं हनूमद्विजभाषणादि च । २९, ब्राह्मणवृत्त्युद्धारार्थं हनूमत्कल्हकोपायादिकरणं । ३०, ब्राह्मणवृत्तिप्राप्तिः । ३१, रामदत्तवृत्तिभोगिब्राह्मणानां परस्परविरोधोत्पत्तिकथनादि । ३२, तेषां द्विजानां भूतवृत्तान्तकथनं एतदुपन्ययवर्णनादिफलकथनञ्च ।

No. 708. कुण्डार्कमरोचिमाला ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 360 śloka. Character, Nāgra. Date, S. 1885. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Kuṇḍārka-marīchimalā. A commentary on a metrical treatise on the construction of ten kinds of fire altars. The text is by S'āṅkara son of Nīlakaṇṭha, and the commentary by Raghuvīra, son of Viṭṭhala of the clan Kṛishṇātri.

Beginning. कृष्णचिगोचोद्धववूवसिन्धोः समुद्रतो विठ्ठलपूर्णचन्द्रः ।

तस्याम्बजः श्रीरघुवीरसञ्चः करोति कुण्डार्कमरीचिमालाम् ॥

अथ भगवान् श्रीभट्टनोलकण्डस्तुतो भट्टशङ्करनामानुपपत्तिप्रधानं सुकरोपायस्य
कुण्डप्रकाशकं ग्रन्थमाविष्कर्तुं प्रतिजानीते ।

भास्वनं नीलकण्डं पितरमनुसरच्छङ्करो वक्ति कुण्डं

भू१द्वा१२२५४३६८८८८८ दशशतचवनान्दशप्राप्तरे स्यात् ।

हस्तः स्यादूर्ध्वबाहोः प्रपदगमखिनः पञ्चमोऽंशोऽङ्गुलं त-

न्विद्वांशस्तद्वांशो यव उरगलवस्तस्य यूकाष्टलोचा ॥ १ ॥

भास्वनं कीटशङ्कन्यायेन ध्यानवलाद्वास्तद्वावप्राप्तं कुण्डं दशविध साङ्गोपाङ्गमित्य-
र्याद् ज्ञेयम् ।

End.

उपसंहरति । आसदोष्णमिति मवदलङ्करोनैकण्डरिति (?) । दशविधकुण्ड-
प्रकृतिव्यासानामेकहस्तद्विहस्तादिमानभेदेन प्रत्येकं दशविद्यानां तथा दोष्णां
वाङ्मनां भतसङ्ख्यानामित्यनेन प्रकारेण मितिप्रमाणम् । भट्टशङ्करनामा श्रीमद्वी-
लकण्डस्तुतः अथदत् उक्तवान् । न परैरवगाहिता स्फुटं कुण्डाक निखिलशङ्करी
कृतिः । विष्टता रघुवीरदीक्षितैः कुतुकादेव न कामकाम्यया ॥

Colophon. इति कुण्डार्कटीका समाप्ता ।

ॐ अयो० यं गायत्रीपुरस्सरणचवनोपयोगिकुण्डमण्डपनिर्माणं कर्तुं गणेश-
कूर्मशेषवस्तुधाविश्वकर्मद्विजपूजनं भूम्यर्चनानि करिष्ये । निर्विघ्नसिद्ध्यर्थं
गणपतिपूजनं स्वस्तिपुष्पाञ्जवाचनं कर्हिष्ये । ततः गणपत्यादयः प्रीयन्तामिति
विशेषः । मन्त्रः,

आगच्छ सर्वकल्याणि वस्तुधे लोकधारिणि ।

उद्धृतासि वराहेण सशैलवनकानना ॥

मण्डपं कारयामस्य त्वदूर्ध्वं शुभलक्षणम् ।

गृह्णार्थं मया दत्तं प्रसन्ना शुभदा भव ॥ (इतः परं पाठो नास्ति ।)

विषयः ।

दशविधोत्तमकुण्डनिर्माणप्रकारोद्घोतकस्य शङ्करभट्टकृतस्य कुण्डार्कनामग्रन्थस्य
व्याख्यानं ।

No. 709. उपाङ्गललितापूजनं, ललिताकल्पोक्तं ।

Substance, country paper, 7½ × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 7 on a page. Extent, 300 slokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Upāṅgalalitā-pūjana. Directions for the adoration of Upāṅgalalitā, a form of Durgā. Founded on the *Lalitākālpa*.

Beginning. अथोपाङ्गललितापूजनं । तच्चादौ प्रातःस्नानादिकं विधाय वनस्पतिं प्रार्थयेत् ।
आयुर्वलं यशोवर्चः प्रजापशुवस्त्रं च ।

ब्रह्म प्रज्ञाश्च मेधाश्च तन्ने धेहि वनस्पते ॥ इति वनस्पतिप्रार्थना ।—इत्यादि ।

End. व्रतमेतत्तु यः कुर्यात्पुत्रवान् वनवान् भवेत् ।
विद्यावान् रोगनिर्मुक्तः सुखी भोगी च जायते ॥ ८ ॥
सौभाग्यं लभते नित्यं स्त्रीकन्याव्रतमुत्तमं ।

विजयं पुष्टिमारोग्यं यश्चान्यदपि काङ्क्षितम् ॥ १० ॥

तत्सर्वं समवाप्नोति महादेयाः प्रसादतः ।

इत्येतद् व्रतमाख्यातं सेतिहासं सचर्षयः ।

शृण्वन् पश्यन्नेतरे भक्त्या नित्यं सुखमवाप्नुयात् ॥ ११ ॥

Colophon. इति उपाङ्गललितापूजनं समाप्तम् ।

विषयः । उपाङ्गललिताया व्रताङ्गीभूतपूजनस्य व्रतकथायाश्च कथनं ।

No. 710. सप्तपाकयज्ञशेषः ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 65. Lines, 10 on a page. Extent, 1600 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Saptapākayajña-s'ēsha. This work is divided into four chapters or *Prasnas*, each comprising from 18 to 23 sections or *adhyāyas*. The sections are generally very short, and give very brief descriptions of matters, apparently, with a view to supply omissions in some original work. From the repeated use of the words *evamāha bhagavān Bodhāyana*, both at the ends of sections and in other parts, it would seem that the work is a supplement or *pariśiṣṭa* to the Sūtras of Bodhāyana, by a pupil of his. But looking to its contents, which are of a most miscellaneous character, including almost all the Grihya domestic rites, as also various acts and expiations on particular sacred days, rules regarding domestic economy, and adorations to different divinities, such as are nowhere mentioned in the Grihya Sūtra of Bodhāyana,

and do not form parts of Grihya rituals, and bearing in mind that the work is written in the Sūtra style, I am disposed to think that it is a *Samaya-chārīka Dharma Sūtra*. Its name, as given above, is not the right one, as it has been obviously formed by putting together the two principal words of the first sentence *athātaḥ saptaśākhayājñam uktam, tats'esham vyākhyāsyāma*. The colophon gives no name, nor is there any at the beginning. Contents: arrangement of altars; making of altars; sand for altars; spreading of kūs'a grass on altars; articles required for the Sarvadarvi homa; presiding divinities of auspicious days; addresses to Brāhmaṇs on such days; piercing of the lobes of the ears on the 7th or 8th month after birth; duties on the day on which the natal constellation presides; certain Vedic mantras for the preservation of children; charity to beggars; rites for assuaging adverse supernatural influences on a house; ceremony for the welfare of elephants; coronation; ceremonial bathing for longevity; rites after conception; do. after birth; homa for getting children; duties on the 7th of the waxing moon in Māgha; adoption of children; investiture of Brāhmaṇs with the sacrificial thread; do. of Kshatṛīyas and Vaisyas; offering of rice to crows and to the fire; investiture for emasculated, deaf and dumb persons; worship of the Asvattha tree; establishing of a figure of Viṣṇu; daily worship of ditto; bathing of ditto; establishing of a figure of Rudra; daily worship of ditto; bathing, &c., of ditto; establishment of gods; adoration of the īṣṭa-devatā in effigy, or in water, worship through the Gāyatri; worship of Durgā; worship of Kālārātrī on certain specified days; worship of S'rī; worship of Sarasvatī; worship of Viṣṇu on certain specified months; worship of the Sun on Sundays; do. of Jyeshthā and Kanishthā Devīs; do. of Viṇāyaka; do. of gods on the day when the natal constellation is on the ascendant; expiatory rites meet when unfortunate accidents occur; do. on the birth of twins; do. for recovery from ill-health; duties on the full-moons of Āśvina and Kārtika; feeding of a thousand Brāhmaṇs to overcome disease, or attack of devils; addresses to Brāhmaṇs after feeding them; s'rāddha for one's ownself; expiation for death by accident; sacrifice of crows; minor balis; cremation and other funeral rites for one's ownself; offerings on the tenth day after death; rites with special prayers; use of water after calls of nature; washing of the face; Dars'a and Purnamāsa rites by persons who have not established the sacred

household fire; Agnihotra rite by persons having two wives; payment of debts to gods, men and manes; worship of Agni; duties of persons who have established the sacred household fire on the death of two wives; details of the mode of using fire borrowed from another; duties of Sannyāsis; funeral for Yatis; offering of durba grass to Vishṇu; Nāndimukha S'rāddha; annual s'rāddha; first anniversary s'rāddha.

Beginning. अथातः सप्तपाकयज्ञानामुक्तं तच्छेषं व्याख्यास्यामः । पवित्रकरणं प्रोक्षण-
संस्कारप्रणोताप्रणयनं सूक्तसम्राजर्जनमिति दर्शपूर्णमासवत्पूष्णीमयाग्निं परिलोये
दक्षिणेनाग्निमावाह्यत्यादि ।

End. अथेनामुपनिष्ठते ये समाना ये सजाता इति द्वाभ्यामुपस्थाधिकं वा पाच-
मसौ पिबमिः पितामहैः प्रपितामहैः सचैतने तिलोदकं प्रदानमग्नौकरणमग्न-
प्रदाने यथार्थमूचेदासेचनेन सपिण्डो व्याख्यातः । समाप्तश्च चतुर्थः प्रश्नः ।
संवत्सरे सपिण्डोकरणं । एकादशे मासि संवत्सरे सपिण्डोकरणम् । अथैकोद्विष्टेण ।
अथातो नान्दीमुखं । अथातो कुतोङ्कुरार्पणविधिं (?) । अथातः सम्प्रवक्ष्यामि ।
अथातः कपिलसग्न्यासविधिं । अथप आहिताग्निः (?) । अथ गृहस्थस्यो-
पासनं । अथातो लौकिकोपासनविधिं । अथ वै भवति जायमानो वै । अथ
यदि गृहस्थस्य द्वे भार्ये विन्देत । कथमु खल्वनादिमग्नेः (?) । अथ गृहस्थ-
स्यापासनपण्णासनजुहुवुः । अथ वै भवत्यापो वै । अथात आचमनविधिं ।
अथातः काम्यविधिं । प्रहृतानुहतिधर्मोपभोगः (?) । अथातो गृहबलिं ।
आहुतानुहति-हरणानुहति-धर्मबलिं । इतः खण्डितम् ।

विषयः । आसादनसामग्र्यादिकथनं । स्पण्डिलविधिः । सिकतादोषकथनं । परि-
स्करणविधिः । सर्वदेवीर्होमसामग्रीकथनादि । पुण्याहदेवताकथनं । पुण्याह-
वाचनं । सप्तमऽष्टमे वा मासि कर्णवेधविधिः । जन्मनक्षत्रे आगते कर्णव्य-
नक्षत्रहोमः । वेदमन्त्रविशेषैर्बालकस्य रक्षाकरणविधिः । महातिथ्यवलिकर्मा-
पहारादिकथनं । गृहशान्तिविधिः । गजशान्तिविशेषकथनं । राजाभिषेक-
विधिः । श्रताभिषेकविधिः । गर्भाधानजातकर्मविधिः । प्रजार्थहोमः । माघ-
शुक्लसप्तम्यां कर्तव्यम् । दत्तकपुत्रविधिः । यज्ञोपवीतविधिः । राजन्यवैश्वथो-
रपनयनविधिः । देवतार्चनबलिवैश्वदेवादिविधिः । षण्ढवधिरसूकानामुप-
नयनसंस्कारप्रकारः । अथत्यपूजनविधिः । विष्णुप्रतिष्ठाविधिः । महापुरुषा-
भिषेकस्य विष्णोरहरहःपरिचर्याविधिः । वेदोक्तमन्त्रविशेषैर्विष्णोः स्तूपनं ।
रुद्रप्रतिष्ठाविधिः । महादेवस्याहरहःपरिचर्याविधिः । रुद्रस्तूपनार्चनविधिः ।

विषयः । पुना वदस्य स्तूपनविधिः । पुनः प्रतिष्ठाकल्पकथनादि । प्रतिमायां जले स्थले वाऽपि स्नेहदेवतापूजनस्यावश्यकर्तव्यतोक्तिः । पूर्वोक्तकतिपयविधुल्लेखादि । व्याहृतिजपस्य तदङ्गस्य होमस्य च विधिः । मासि मासि छत्तिकानक्षत्रदिन दुर्गापूजनविधिः । आदित्यवारेङ्कारकवारे वा चतुर्थ्यामष्टम्यां चतुर्दश्यां वा भरण्यां छत्तिकायां वा कर्तव्यस्योपश्रुतिमहाकालरात्र्याद्याष्टदेवीपूजनविधिः । शुक्लपक्षम्यां पौर्णमास्यां वा श्रीपूजनविधिः । शुक्लत्रयोदश्यामुत्तराफल्गुनी-
नक्षत्रदिने वा पुष्यनक्षत्रदिने वा सरस्वतीपूजनविधिः । आषाढकार्तिक-
फल्गुनशुक्लपक्षेषु द्वादश्यां विष्णुपूजनविधिः । रविवारे सूर्यपूजाविधिः । ज्येष्ठाकनिष्ठादेवीपूजनविधिः । मासि मासि चतुर्थ्यां शुक्लपक्षस्य पक्षम्यां शुभफलप्राप्त्यर्थं विनायकपूजनविधिः । जन्मनक्षत्रदिवसे अपसृत्युजयार्थं देवपूजनविधिः । अशुभकरघटनाविशेषशान्तिः । यमकजन्मशान्तिः । आ-
रोग्यकामादीष्टिविधिः । कार्तिक्यां पौर्णमास्यां वाचस्पत्यां कर्तव्यद्वेषोत्सर्गविधिः । आपूर्यमाणपक्षे पुण्ये नक्षत्रे जन्मनक्षत्रे ग्रहगृहीते व्याधियस्ते वा सद्यस्त्राक्षान्-
भोजनादिविधिः । भोजनशुत्यविधिः । जीवच्छादविधिः । अपघातमरण-
कर्तव्यनारायणवल्लिविधिः । वायसवल्लिविधिः । पूर्वोक्तविषयोल्लेखादि । अनु-
छत्याद्याष्टवक्ष्यादिविधिः । जीवतापि दहनप्रभृतिसपिण्डीकरणान्तकर्मणः
कर्तव्यतोक्तिः । दशदिनेषु गृहवल्लिविधिः । ऊतानुल्लतिधर्मोपभोगविधिः ।
काम्यकर्मविधिः । विष्ठात्यागे शौचविधिः । आचमनविधिः । अनादितान्नि-
दर्शपूर्णमासादिकथनं । गृहस्थोपास्यकर्मकथनं । अग्निहोत्रादिकर्मसु द्विभार्येण
कथनमुद्वेगं, तदुक्तिः । अष्टनक्षत्रमोचनप्रकारः । अग्न्युपासनाविच्छेदे कर्तव्यं ।
आदित्याग्नेर्भार्याद्वयमरणे कर्तव्यं । लौकिकाग्निग्रहणादिविधिः । कपिलसत्र्यास-
विश्रयविधिः । प्रसीतयतिसंस्कारविधिः । विष्णवे दूर्वाद्यङ्कुरार्पणादि-
विधिः । नान्दीमुखश्राद्धविधिः । एकोद्दिष्टश्राद्धादिविधिः । सपिण्डीकरण-
विधिर्य ॥

No. 711. सूर्यादिपञ्चायतनप्रतिष्ठापद्धतिः ।

Substance, country paper, 8½ × 4 inches. Folia, 40. Lines, 7 on a page. Extent, 470 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1866. Place of deposit, Government of India. Appearance, new ; the leaves quite fresh. Prose. Generally correct.

Sūryādipañchāyatanapratiṣṭhā Paddhati. Guide to the rituals for the installation of Sūrya, Ś'iva, Gaṇeś'a, Durgā and Viṣṇu, in a temple or altar. By Divākara, son of Bhāradvāja Mahādeva.

Beginning. इहैके शैवाः सन्त्यपर उदिताः शक्तिपरमा-

स्ततोऽन्ये माणेशाः कतिचिदपरे वैष्णवतमाः ।

त एते मार्गण्डे प्रतिपरमुखेन स्तत उत

प्रयान्ति त्वामेवाखिलसुरितो वारिधिमिव ॥

दिवाकरेण विदुषा प्रणम्य तरणिं परं ।

तन्यते सर्वदेवानां प्रतिष्ठापनपद्धतिः ॥

End.

ततः स्थण्डिलान्पूर्वस्थामचत्यर्पणेषु ऊतश्रेष्ठं दत्त्वा विश्वभुजे नमः, सर्वभुजे नमः, आत्मभुजे नमः, परमात्माने नमः, इति चतुर्भिः प्रदक्षिणाः कृत्वा दण्डवन्नमस्कारश्च विधाय द्वादशब्राह्मणान् भोजयेदिति दिक् ।

उक्तमात्रं मया किञ्चिद् यद्युक्तं तन्महात्मभिः ।

अतो निरीक्षितयेयं प्रतिष्ठापनपद्धतिः ॥

Colophon. इति श्रीभारद्वाजमहादेवस्मृतिर्दिवाकरकृता सूर्यादिपञ्चायतनप्रतिष्ठापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । सूर्यमहादेवगणपतिदुर्गाविष्ण्वादिदेवप्रतिष्ठापनप्रकारकथनं ।

No. 712. वृत्तरत्नाकरसेतुः ।

Substance, country paper, 10½ × 5½ inches. Folia, 30. Lines, 14 on a page. Extent, 900 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, the leaves nearly new. Prose. Generally correct.

Vṛitta-ratnākaraśetu. A commentary on the Vṛitta-ratnākara, a short treatise or versification. By Haribhāshkara, son of Āpōji Bhaṭṭa, grandson of Hari Bhaṭṭa, and great grandson of Purusottama Bhaṭṭa. The work was compiled at Benares in the Samvat year 1733. The Vṛittaratnākara has been printed several times in Calcutta.

Beginning. टो० । प्रस्फुरन्मधुपचुम्बितपद्मापङ्कजातजनिपङ्कजनोयम् ।

वध्यते किल जडापि च यस्मात्साक्षुषं तद्विचि(?) धाम नमामः ॥

श्रीगुरुन् पितरौ चापि नत्वा भास्करशर्मणा ।

हत्तरत्नाकरे सेतुर्यथामति विरच्यत ॥

ग्रन्थारम्भे यमर्थमधिष्ठत्य प्रवर्तते तत्प्रयोजनमिति गौतमसूत्रोक्तः, सप्रयाजनं शिवप्रणामरूपं मङ्गलं निर्विघ्नग्रन्थस्य सम्बन्धप्रयोजने श्लोकवयेणाह । सुख-
सन्तानेति ॥

End. टी० । अथ्वकेचरपुरीकृतवासादग्निहोत्रिकुलनीरधिवन्द्रात् ।

पुण्यपूर्वपुण्योत्तमभट्टादुद्भूत सुकृती हरिभट्टः ॥ १ ॥

वेदवाक्यनिचयावचयेन प्रोक्षितो विधिरिवेह बुधैर्धैः ।

लोकगीतविमलायतकीर्तिः सोऽपि सज्जनमणिर्जयति स्म ॥ २ ॥

तस्मादुद्भूतकीर्तिः कृतसुकृतभरान्मन्ततन्तः स्ततन्तः

साधूनामग्रगण्यो गददलनविधौ मानवानां शरणः ।

काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनमहच्चक्षुषुर्गुह्यदम्भः

श्रीमानापाजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत् ॥ ३ ॥

सेतुसूतनयेन शैवमगरे सदृत्तरत्नाकरे

नेतुं भास्करशर्मणा विरचितः पारं बुधानां गणं ।

तेनायं सदुरेन्द्रनिकरव्यालोलमौलिस्त्रल-

व्यञ्चचन्द्रमरीचिरञ्जितपदो देवो रविः प्रीयताम् ॥ ४ ॥

तरीतुमचिरीकरं यदिह हत्तरत्नाकरं

महासुमनसामहं मननहेतुसेतुं जडः ।

हरेरिव महादेधौ कपिनिबद्धसेतौ स्फुर-

ग्रयन्तु महिमा गुरोश्चरयोः समुज्ज्वलते ॥ ५ ॥

अक्षिवज्रिजयभूमितवर्षे सदसन्तसमये मधुशुक्ले ।

आगतः प्रतिपदीह समाग्निं सेतुरेष बुधसङ्गमुदेसु ॥ ६ ॥

Colophon. इति श्रीमदग्निहोत्रिकुलतिलकायमानश्रीमदापाजिभट्टस्वरिखनुपराभिधान-
हरिभास्करविरचितो हत्तरत्नाकरसेतुः समाप्तिमगात् ॥

विषयः । हत्तरत्नाकरव्याख्यानं ।

No. 713. रत्नदीपकम् ।

Substance, country paper, 12½ × 5 inches. Folia, 25. Lines, 9 on a page. Extent, 450 s'lokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1861. Place of deposit, Calcutta Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Ratnadipaka. Influences of the planets under particular circumstances on the destiny of man. By Gaṇapati, disciple of Gopāla.

Beginning. सिद्धिशीलगणपतिसारदाप्रसादाज्जयो मङ्गलाभ्युदयश्च ।

प्रणम्य सारदां देवीं गणेशं शिवनन्दनं ।

ब्रह्मविष्णुमहेशाख्यं वल्लेहं जन्मजं फलम् ॥

विलोक्य नानामुनीनां मतानि सर्वार्थदं जन्मफलं प्रकाशं ।

नत्वा गुरोः पादयुग्मं मातुः करोमि रम्यं किलरत्नदीपं ॥

श्रीमद्रायकवानवंशविभवः श्रीरामसेवारतः

श्रौतस्मार्तैश्चिशेषधर्मनिरतो विद्यादद्यावारिधिः ।

बुद्ध्या वै जितचन्द्रजोतयश्चो(?) विद्याजितो वाक्पतिः

कान्त्या वै जितचन्द्रमा भुवि तले गोपालनामा गुरुः ॥ २ ॥

तस्य प्रसादात् खलु रत्नदीपं वक्ति द्विजोयं किल नार्मदेयः ।

देवद्विजानां परिदासभूतः सौम्यात्मबुद्धिर्द्विजदेवभक्तः ॥ ४ ॥

अथ प्रवक्ष्याम्यथ वर्णभावमयं(?) स्वभावं खलु उच्यते च ।

सूर्यादिकानां सटु वा कठोरं तेनैव भावेन नरो हि योऽयः ॥ ५ ॥

End.

एतत्पादपसङ्क्षिते खल्लखगैः संसेवितया परं

दृष्टं वै खलु मानसोपरिगतो आतोयवा पङ्कुकः ।

श्लेष्मो वा विकलोवलम्बधरणो कृष्णोऽथ वाष्मियुतो (?)

खञ्जो अङ्गुलिवर्जितो भवति वा वक्रोऽप्यपादोऽथवा ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीगणपतिहृतेरत्नदीपके शुभमस्तु सिद्धिरस्तु (?) ।

विषयः ।

१ अध्याये, मङ्गलाचरणग्रन्थरचनाप्रतिज्ञादि । २, तन्वादिभावस्वितरवि-फलं । ३, तन्वादिभावस्वचन्द्रफलं । ४, तन्वादिभावस्वभौसफलं । ५, तन्वादिभावस्वबुधफलं । ६, तन्वादिभावस्वगुरुफलं । ७, तन्वादिभावस्वशुक्र-फलं । ८, तन्वादिभावस्वशनिफलं । ९, तन्वादिभावस्वराहुफलं । १०, रवि-चन्द्ररविभौमादिद्विग्रहयोगफलं । ११, सूर्यचन्द्रभौमादिविग्रहयोगफलं । १२, चतुर्ग्रहयोगफलं । १३, राजयोगकथनं । १४, लाभयोगकथनं । १५, सुखयोगकथनं । १६, दारिद्र्ययोगकथनं । १७, रोगयोगकथनं । १८, चौरयोगकथनं । १९, पापयोगकथनं । २०, २१, आतिभ्रंशयोगतत्त्वचणकथ-नं । २२, काणयोगकथनं । २३, कुष्ठयोगकथनं च ।

No. 714. सत्योपाख्यानम् ।

Substance, country paper, 13 × 5 inches. Folia, 79. Lines, 7 on a page. Extent, 1185 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, modern. Verse. Generally correct.

Satyopākhyāna. The MS. examined is incomplete, and embraces only a portion of the work (chapters 50 to 79), which has the distinctive title of *Rāmarahasya khaṇḍa*. Apparently the work is a compilation from one of the Purāṇas. The contents of the fragment examined are as follow : L. A musical entertainment in Vaikuṇṭha, laws of dancing, origin of the names of Rāma, Kṛishṇa, &c. LI. Birth and early life of S'itā, preparations for her marriage. LII. Festal hall of Janaka where many princes arrive in hopes of securing the hands of S'itā. LIII. Vis'vāmitra deputed to bring Rāma to the place. LIV. Rāma's arrival at the court of Janaka, LV. Janaka's hospitality to his guests. LVII. Rāma's breaking the monster bow. LVIII. Daśaratha's arrival at the court of Janaka. LIX. Reception given him. LXI. LX. Marriage of Rāma and Lakshmaṇa. Heavenly damsels pay their respects to the newly married couple. LXI. Rāma's return home. LXIII. His reception at Kos'ala. LXIV. Nārada's interview with Rāma, LXIV. Reception of S'itā. LXVI. A feast given to Vas'istha and other sages by S'itā. LXVII. Rāma's cruise on the Sarayu. LXVIII. He visits Pāvakasara, a sacred pool. A picnic there. LXIX. He is roused from his sleep. LXX. Sports with Guhaka. LXXI. A trip to the banks of the Manoramā River. LXXII. A visit to the temple of Vilvahari. LXXIII. A trip to the Ramapaka forest. LXXIV to LXXVIII. Rāma and S'itā's recreations. LXXIX. Description of Ayodhyā.

Beginning. शैलक उवाच । सुत सुत महाबुद्धे श्रीरामचरितं वद ।

यस्य श्रवणमात्रेण भवेन्मुक्तो न शंसयः ॥

उत्पन्ना च कथं सीता साक्षात्प्रीतिं चित्तसन्नात ।

कारणं वद मे विदन् रामेणोद्वाहिता पुनः ॥

End. इदं चरितं रम्यं सीतारावयोः शुभम् ।

शुभा व्यासाम्नाया तुभ्यं शैलकेदं प्रकीर्तितं ॥

धन्यं यन्नस्यमायुष्यं पुण्यं वंशविवर्द्धनं ।

सदैव शृण्वतां लोके महलप्रदमुत्तमं ॥

चतुर्वर्गप्रदं ह्येतच्छ्रोत्राणां मुदकारकम् ।

यद्येतच्छृणुयाद्वापि वाचयेद्वा समाहितः ॥

उभौ तौ सुखमेधेते व्यासवाक्यमिदं शुभं ।

वाचकस्य यथाशक्ति पूजां कुर्यान्महामनाः ॥

महलानि प्रजाभ्यस्तु शृणुष्वस्तु सदैव हि ।

साधुगोविप्रभूमिभ्यः श्रीशो दिशतु महलम् ॥

Colophon. इति श्रीसत्योपाख्याने सूतशौनकसंवादे रामबालचरित्रे एकोनाशीः—
(इतः परं पाठो नास्ति।)

विषयः । ५० अध्याये, शौनकस्य सूतं प्रति श्रीरामचरित्रप्रश्नः, वैकुण्ठवर्णनं, महा-
लक्ष्म्या अग्रतो वासन्तिकाया अप्सरसो नर्तनं, नाट्यप्रशस्तिः, लक्ष्म्याः
सकाशात् तस्या अप्सरसो वरप्राप्तिः, भुवि अवनतिर्यमाणानां रामलक्ष्मणादीनां
नामनिर्देशश्च । ५१, जनकयज्ञशालातो जानक्युत्पत्तिविवरणं, श्रुतकोर्षि-
माण्डव्याद्युत्पत्तिविवरणं, जानक्या वाल्मीलीलादिवर्णनं, सीताविवाहदाने चि-
न्तायुक्तं जनकं प्रति स्वप्ने महादेवोपदेशः, सीतास्वयम्बरसभानिर्माणदि,
तत्सभायां भूपादीनां समागमनं, सीतादर्शनजातभूषित-नानाचेष्टावर्णनञ्च ।
५२, धनुर्भङ्गार्थं गतानां भूभुजां वैमुल्लख्यनादि, रावणाय सीताप्रदान-
विषये प्रहस्य जनकेन कथोपकथनञ्च । ५३, सीतावैवाहिकोत्सवे रामस्या-
नयनार्थं विश्वामित्रमुनेरयोध्यायां गमनादि, रामलक्ष्मणो नीला विश्वामित्रस्य
प्रत्यागमनादि, रामलक्ष्मणरूपलावण्यं दृष्ट्वा विश्वामित्रं प्रति पौरजनप्रश्लादि,
तालुकारूपवर्णनं, रामकलंकतद्दृष्टादिकथनञ्च । ५४, विश्वामित्रनिकटे जनक-
दूतागमनादि, रामपादरजःस्पर्शादृष्ट्यामोचः, सरामलक्ष्मणेन ऋषिदण्डेन
सञ्च विश्वामित्रस्य जनकालयगमनादि, परस्परं कुशलप्रश्नानन्तरं रामलक्ष्मणयो
रूपवेशादिवर्णनं, कस्यैव कुमारवित्यादिजनकप्रश्नस्य विश्वामित्रकलंकोत्तर-
दानादि च । ५५, रामादिसमागमे जनकस्य शिष्टाचारवाक्यादि । ५६,
भोजनार्थं निमन्त्रितस्य सरामलक्ष्मणमुनिदण्डस्य विश्वामित्रस्य जनकमृदे
गमनं, रामलक्ष्मणवेशभूषादिवर्णनञ्च । ५७, धनुर्भङ्गोत्सववर्णनादि । ५८,
दशरथानयनार्थं दूतप्रेरणानन्तरं दशरथस्य जनकालये ससज्जमागमनादि ।
५९, दशरथानयनार्थं जनकस्य स्वपुराग्निसंनमनं, उभयसमागमे परस्परं
यथाविहितशिष्टाचारकरणादि । ६०, रामलक्ष्मणादिविवाहोत्सववर्णनादि ।
६१, सीतासहितरामदर्शनार्थं ब्रह्मलक्ष्मणादीनामागमनादि, जौतुकदानादि च ।

६२, रामलक्षणादिभिः सद्य दशरथस्य स्वपुर आगमनं । ६३, रामाद्यागमने
अयोध्यापुरवासिप्रभृतिस्तमङ्गलोत्सवकथनादि । ६४, इन्द्रप्रेषितनारदस्याप्सरः-
प्रभृतीनाञ्चायोध्यायागमनं, रामस्य पुरतो नारदस्याप्सरस्य नर्तनादिकथ-
नञ्च । ६५, पुरस्त्रीणां सीतादर्शनार्थमागमनं, रामसीतारक्षस्यकथावर्णनञ्च ।
६६, जानकीकृतपाकेन वशिष्ठादिद्विजादीनां भोजनं । ६७, रामलक्षणा-
दीनां सपरिवाराणां ससैनिकादीनाञ्च सरथां नौकासु गमनादि । ६८, ततो
रामस्य सैनिकादिसहितस्य पार्वतीसरोदर्शनार्थगमनादि, रामादीनां वन-
विहारादिदृष्टान्तकथनं च । ६९, रामनिद्राभङ्गान्तरं वनधमणादि । ७०,
रामादीनां गुप्तेन सद्य वनविहारादिदृष्टान्तकथनादि । ७१, मनोरमा-
नदीप्रदेशे रामादीनां गमनादि । ७२, रामादीनां विल्वहरिसमीपे गमना-
दिदृष्टान्तकथनं । ७३, रामादीनां रमणकवनगमनादिदृष्टान्तकथनं । ७४,
७५, ७६, ७७, ७८, सीतारामयो रक्षस्यकेलिदृष्टान्तकथनं । ७९, अयोध्या-
वर्णनादि ॥

No. 715. वेदान्तविज्ञाननौका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 2—9 on a page.
Extent, 25 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Mánakara, Bardhamána, Bábu Hitalála Mis'ra. Appearance, new. Verse.
Generally correct.

Vedánta-vijñána-nauká. The essence of the Vedánta in nine stan-
zas. By S'aṅkara Áchárya.

Beginning. तपोयज्ञदानादिभिः शुद्धबुद्धिर्विरक्तो ऋपादौ पदे तुच्छबुद्ध्या ।

परित्यज्य सर्वं यदाप्नोति तत्त्वं परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ १ ॥

दयालुं गुहं ब्रह्मनिष्ठं प्रशान्तं समाराध्य भक्त्या विचार्यस्वरूपं ।

यदाप्नोति तत्त्वं निदिधास्य विद्वान् परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ २ ॥

दयानन्दरूपं प्रकाशस्वरूपं निरस्तप्रपञ्चं परिच्छेदशून्यं ।

अहं ब्रह्मविद्यैकगम्यं तुरीयं परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ३ ॥

End. स्वरूपानुसन्धानरूपां क्षुतिं यः पठेदादराद् भक्तिभावात्प्रयुज्यः ।

शृणोतीह वा नित्यमुयुक्तचित्तो भवेद् विष्णुरथैव वेदप्रमाणात् ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं वेदान्तविज्ञान-
नौकाख्यं प्रकरणं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । ब्रह्मतत्त्वविषयकाः श्लोका एव ॥

No. 716. लघुशब्देन्दुशेखरं ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 475. Lines, 10 on a page. Extent, 11520 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Laghus'abdendu-s'ekhara. A commentary on the *Siddhānta Kāumudī* of Bhaṭṭojī Dikshita. By Nāges'a, son of Ś'iva Bhaṭṭa and Satī Devī. The MS. is incomplete.

Beginning. पातञ्जले मन्त्रभाष्ये कृतभूरिपरिचयः ।

शिवभट्टसुतो धीमान् सतीदेव्यासु गर्भजः ॥

याचकानां कल्पतरोरारिकलज्जताश्रयान् ।

शृङ्गेरपुराधीशद्रामतो लब्धजीविकः ॥

नत्वा फणोर्षं नागेशसुनुतेऽर्थप्रकाशकं ।

मनोरमोमार्ददेहं लघुशब्देन्दुशेखरम् ॥

End. खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । सिद्धान्तकौमुदीस्थानां सन्ध्यादिछन्दसपर्यन्तानां प्रकरणानां व्याख्यानं । अत्र प्रायश्चित्तप्रकरणानां व्याख्यानं न सम्पूर्णं, पञ्चाण्यपि नैकतः क्रमशः संलग्नानि ।

No. 717. पद्यत्रयीव्याख्यानं, सटीकम् ।

Substance, country paper, $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 38. Lines, 14 on a page. Extent, 1400 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Padyatrayavyākhyāna. A dissertation in verse on the first three stanzas of the *Bhāgavata Purāna*, designed to establish the divinity of Kṛishṇa and the preeminence of the Bhakti doctrine. By Sadānanda. Attached to the text is a prose commentary by an unknown author.

Beginning. (टीका०) सकलरसनिवासं सर्वमौन्दर्यसारं मधुरमधुरमूर्तिं सर्वदा प्रेमगम्यम् ।

रतिमतिगतिशान्तिश्रीजयाशक्तिसेव्यं ब्रजपतिस्तुतमेकं कृष्णमेव श्रेयस्वम् ॥

श्रीमद्भागवताद्यपद्यत्रयी व्याख्यातुकामो भङ्गलमाचरति ।

(मू०) नत्वा श्रीमाधवं भक्त्या सुखबोधाय सद्गुणाम् ।

श्रीमद्भागवते पद्यत्रयव्याख्यानं करोम्यहम् ॥

End.

(टोका०) पुमर्थे इति तत्प्रवृत्तिलये न पृथक् यत्तितथामिति अभिप्रायः ।

कृतं पद्यत्रयव्याख्यानं भगवति समर्पयति श्रीमदिति विभिः ।

इति श्रीमद्भुक्तुन्दपदारविन्दरसाभिलाषिसदानन्दविरचितं पद्यत्रयीव्याख्यानं समाप्तिमगमत् ।

(मू०) श्रीमद्भागवतं पुराणमतुलं तस्याद्यपद्यत्रयं

सारांशो निखिलोऽत्र सूचित इतः काण्डत्रये सम्मतः ।

व्याख्यातं तत एतदेव विमलैः पद्यैरदारक्षणे-

Colophon. रतेनैव हरिः कृपानिधिरसौ ग्रीणातु सद्गतिदः ॥ ४५ ॥

विषयः । जन्माद्यस्थेत्यादीनां भागवताद्यपद्यत्रयाणां पदैर्व्याख्यानम् ।

No. 718 आत्मषट्कभाष्यटीका, वा ऐतरेयभाष्यटीका ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 57. Lines, 11 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Correct.

Átmashatka-bhāshya Tīkā. A gloss on S'aṅkara's commentary on the Aitareya Upanishad. By Abhinava-narāyaṇendra.

Beginning. ॐ आत्मा वा इदमित्यादिना केवलात्मविद्यारम्भस्यावसरं वक्तुं हतं कीर्तयति ।
परिसमाप्तमिति । इत्यादि ।

End. अथतु वक्तारमित्यभ्यासोऽध्यायपरिसमाप्त्यर्थो द्वितीयारण्यकपरिसमाप्त्यर्थश्च ।
हरिः ॐ ।

Colophon. इति श्रीमद्भिनवनारायणेन्द्रविरचितात्मषट्कभाष्यटीका समाप्ता ।

विषयः । ऐतरेयभाष्यतत्तत्स्थलार्थविवरणम् ॥

No. 719. तन्त्ररत्नम् ।

Substance, country paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 622. Lines, 11 on a page. Extent, 18,650 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tantra-ratna alias Tup Tika. A commentary on the *Mīmāṃsā Sūtras* of Jaimini. By Pārtha sārathi Miśra. The MS. is imperfect, and contains only Chapters IV, V, VI, VII, IX and X of the work. This work, in common with four others, bears the generic name of *Vārtika*. Hall's *Contributions*, 170-180.

Beginning. (चतुर्थोऽध्यायस्य प्रथमपत्रं नास्ति, द्वितीयपत्रस्यादौ लिखितं, यथा—)

र्थ इति वेदितव्यं । पदाङ्के इत्येवमादिष्वप्येवं योज्यमित्यादि ।

End. (दशमाध्यायस्य शेषवाक्यं, यथा—)

श्रूयते यस्त्वसौ कालः सौगमेतस्य कर्मणः ।

स च तत्रापि नापेते यत्राग्रेयोऽस्ति केवलः ॥

तस्मात् तत्राप्यवैगुण्याद्वाधो नोपांशुकर्मणः ॥

Colophon. इति श्रीपार्थसारथिमिश्रविरचिते तन्त्ररत्ने दशमाध्यायस्याष्टमः पादः ।

समाप्नो दशमः ।

विषयः । जैमिनीयमीमांसासूत्रार्थविवरणं । मूलसूत्रग्रन्थे १२ अध्यायाः सन्ति । तत्र प्रत्यध्यायविषयान् न्यायमाला १५ सूचीपत्रे उक्तः । अस्य तन्त्ररत्नस्य ४, ५, ६, ७, ८, १० एते अध्यायाः वर्तन्ते, अन्ये १, २, ३, ८, ११, १२ एते अध्याया न सन्ति । (अतः खण्डितं) ।

No. 720. शारीरकन्यायरक्षामणिः ।

Substance, country paper, 10 × 5 inches. Folia, 132. Lines, 12—13 on a page. Extent, 2500 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ārīraka-nyāya-rakshāmaṇi. A gloss on the commentary of S'aṅkara Achārya, on the Vedānta aphorisms of Vyāsa. By Apya Dikshita. The MS. is incomplete, containing only the second and the fourth chapters. Hall's *Contributions*, p. 90.

Beginning. (चतुष्पादावच्छिन्नेऽयं ग्रन्थः, तत्रास्माभिरस्य द्वितीय-चतुर्थपादौ प्राप्नो, तत्र द्वितीयस्याद्यन्तवाक्यानि.) प्रथमे पादे स्यष्टं ब्रह्मलिङ्गानि वाक्यानि निर्णेतानि, अथास्य ब्रह्मलिङ्गानि वाक्यानि निर्णेतुं पादान्तरारम्भः । इदञ्च तत्र तत्र सुटोकरिष्यते इत्यादि ।

(चतुर्थस्यादिवाक्यादि°) । आनुमानिकमथैकेषामिति चेन्न शरीररूपविन्यस्त-
मृहीतेर्दर्शयति च, इत्यादि ।

End. आदेशमात्रावयवेनोपासकसूत्रादिषूपपन्नतत्त्वप्रतीतेर्वैदिवर्हिगार्हपत्यादिकल्प-
नप्रतिनिरुद्धत्वाच्चास्पष्टता ।

Colophon. इति श्रीमद्भारद्वाजकुलजलधिकौलुभ-श्रीमद्द्वैतविद्याचार्य-श्रीविद्यजिच्छीरङ्ग-
राजाध्वरिवरसूत्रोपास्यदीक्षितस्य कृतौ शरीरकन्यायरक्षामणौ प्रथमाध्यायस्य
द्वितीयः पादः ।

तस्मात्स्वित्त्वं ब्रह्मजगतो निमित्तमुपादानञ्चेति युक्तं ब्रह्मण उपलक्षणम् ।

इति न्यायरक्षामणौ चतुर्थः पादः ।

विषयः । द्वितीये ब्रह्मणो जन्कारणत्वं तदाक्षिप्तं सर्वज्ञत्वं सर्वज्ञत्वं व्यापित्वं नित्यत्व-
मित्येवमादिधर्मात्मकानां स्पष्टब्रह्मलक्षणवाक्यानां निर्णयः ।

चतुर्थे, ब्रह्मप्राधान्यप्रतिपादकवेदान्तवाक्योत्पन्नशङ्कानिरासपूर्वकप्रसाधितस-
मन्वयदृढीकरणम् ।

No. 721. कठवल्लीभाष्यविवरणं ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 34. Lines,
16 on a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nāgara. Date ?
Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose.
Correct.

Kāthavallībhāṣya-vivaraṇa. A gloss on the commentary of S'añ-
kara Achārya, on the Kāṭha Upanishad. By Gopāla Yogī.

Beginning. ब्रह्मादयं परानन्दं धर्मादीनामगोचरं ।

कार्यकारणनिर्मुक्तं शिवं परमुपास्महे ॥

नत्वा देवमुमाजानिं स्मृत्वा गुरुपदाम्बुजम् ।

ध्यात्वा गौरीमहं कुर्वे कठभाष्यविवेचनम् ॥

End. ॐ शब्दे मङ्गलप्रयोजनः छन्दोपनिषदर्थस्मारकः । इतिशब्दे भाष्यसमाप्ति-
द्योतनप्रयोजन इति बोध्यम् ।

कठवल्लीभाष्यटीका कृता गोपालयोगिना ।

अनया प्रीयतां देवो दक्षिणाशामुखः शिवः ॥

Colophon. इति कठवल्लीभाष्यविवरणेऽन्तिमा वल्ली समाप्ता ।

विषयः । षट्कठवल्लीभाष्यतत्त्वस्थलविशेषार्थव्याख्यानम् ।

No. 722. सुकृत्यप्रकाशः ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 48. Lines, 11 on a page. Extent, 1200 s/lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Sukṛitya-prakāś'a alias *Kṛitya-prakāś'a*. A Smṛiti compilation. By Jvalánátha Mis'ra. Contents : I *Achára*, or the daily duties of washing the face, bathing, morning, noon and evening prayers, charity, sacrifices. II. *As'aucha*, or impurities resulting from death, birth, &c., among different castes and orders. III. *Sráddha*, or offerings to the manes. IV. *Asatpratigraha*, or receipt of gifts from persons not religiously qualified to make them. The work in its complete form probably includes several other chapters.

Beginning. वन्देऽहं पदपङ्कजं रम्भरं नित्यं विभुं श्रीपदं

विभ्रध्वंसपटोयसलव विभो देवायपूजायहम् ।

जुष्टं विद्वदुपासकैः प्रतिदिनं मुक्तिरुपान्वेषिभि-

सुदृष्टेत्यकलं मनोभिलषितं पूर्णं फलं दास्यति ॥ इत्यादि ।

End.

समे केवलज्योतिषं सपिति हि स्वं यान्ति जातं सता

तस्मै सर्वसुसाक्षिणे नम इति कुर्वे सुकृत्यार्पणम् ।

Colophon. इति ज्वालानाथमिश्रकृतधर्मशास्त्रे सुकृत्यप्रकाशे असत्प्रतिग्रहप्रकरणम् ।

विषयः ।

१, आचारप्रकरणे आचारनिर्णयः, तत्प्रसंगा । दन्तधावन-स्नानसन्ध्यादि-
तर्पण-वल्लिकर्मातिथिपूजाभोजन-दारागमनादिव्यवस्था च । २, अशौचप्रकरणे,
सार्ववर्णिककृताशौचनिर्णयः । ३, श्राद्धप्रकरणे, नानाविधश्राद्धलक्षणविधि-
नियमादिकथनं । ४, असत्प्रतिग्रहप्रकरणे, सूतककृतकप्रवृत्तादौ प्रतिग्रह-
निषेधः ।

No. 723. लक्ष्मीनिवासमिधानं ।

Substance, country paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Extent, 650 s/lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Correct.

Lakshminivásábhidhāna. A Sanskrit vocabulary, in verse, of words formed with the Unádi affixes. By Sivarāma, son of Kṛishṇarāma, and grandson of Trilokachandra. The first seven folia of the MS. are wanting.

Beginning. (प्रथमतः सप्तपचाणि न सन्ति) ।

End. काव्यानि पञ्च नुतयो युगसन्निताश्च टीकास्तयोदश तथेय उणादिकोपः ।
 भूपालभूषणस्यो रसरत्नहारो विद्याविलास इत्यपूर्वफलान्तरव्ये ॥ २१ ॥
 ग्रन्थान्मया विरचितान् परिशीलयन्तु श्रीलाल्विताः सुमनसो मनसो मुदे मे ।
 यद्वह्निशोधितमनल्पवत्त्वा समेतं आम्बूनदं भवति मूल्यविशेषलभ्यं ॥ २२ ॥
 परिश्रमो व्याकरणे काव्यादावपि यः क्षतः ।
 दिग्विधं दर्शिता तस्य शिवरामेण सन्मुदे ॥ २३ ॥
 लक्ष्मीः कीर्तिरस्य मध्ये (?) शिवरामप्रसादतः ।
 कुशतां वसतिं शक्रतुल्यभूपालपालिते ॥ २४ ॥
 शिवरामकृतौ कोप उणादनैकसङ्ग्रहः ।
 लक्ष्मीनिवासो सम्पूर्णः पादोऽयं पद्यमोभवत् ॥

Colophon. इति श्रीमत्पिपाथुपनामकविलोकचन्द्राक्षजह्नवरामकृतौ लक्ष्मीनिवासाभिधाने
 उणादिप्रत्ययान्तशककोषे पद्यमः पादः ।

विषयः । उणादिप्रत्ययान्तशब्दानां पद्यभिः पादैर्नैमल्लिकाद्यनुशासनम् ।

No. 724. माधवानलकथा ।

Substance, country paper, 7½ × 3½ inches. Folia, 20. Lines, 8—9 on a page. Extent, 323 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1587. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mādhavānala-kathā. The amours of Madhāvānala, and Kāma-kandalā, a tale. The lovers are said to have resided at Pushpavati, in the neighbourhood of the palace of King Govinda Chandra. Fol. 3rd, 4th, 7th and 12th wanting.

Beginning. प्रणम्य परया भक्त्या हंसयानां सरस्वतीम् ।

तस्याः प्रसादमासाद्य करिष्यामि कथामिमाम् ॥

End. राजा सङ्घर्षा जाताः । उत्तमः ।

विजेतव्या लङ्का चरणतरणीया जलनिधिर्विषयः

पौलस्त्यो रणभुवि सहायाश्च कपयः ॥

तथाप्येको रामः सकलमवधीद्राजसकुलं

क्रिया सिद्धिः सत्ते वसति सज्जतां नोपकरणे ॥

ततो राजा माधवानलश्च कामकन्दला जाता ॥ ७ ॥

Colophon. इति माधवानलकथा समाप्ता ।

विषयः । पुष्पावतीनगरीश्वरस्य गोविन्दचन्द्रस्य राज्ञो गृहवर्तिनो माधवानलस्य ब्राह्मण-
वटोः कामकन्दलावेश्यायाश्च दत्तान्तविशेषकथनं । अथ तृतीय-चतुर्थ-सप्तम-
द्वादशपत्राणि न सन्ति । अतः खण्डितम् ।

No. 725 मुण्डकभाष्यटिप्पणं ।

Substance, country paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 11. Lines, 13 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mundaka-bhāshya-ṭippaṇa. A gloss on S'aṅkara's commentary on the Muṇḍaka Upanishad. Anonymous.

Beginning. यद्वचरं परं ब्रह्म विद्यामव्यमिति रितं ।

यस्मिन् ज्ञाते भवेज् ज्ञातं सर्वं तत्सामसंशयम् ॥

ब्रह्मोपनिषद्ब्रह्मोपनिषदाद्या अथर्वणवेदस्य बह्व उपनिषदः सन्ति । तासां शरीरके अनपयोगित्वेनाव्याचिष्यासितत्वाददृश्यत्वादिगुणको धर्माङ्गेरित्याद्य-
धिकरणोपयोगितया मुण्डकस्य व्याचिष्यासितस्य प्रतीकमादत्ते, ब्रह्मा देवानां
इत्यादि ।

End. यन्मदारेण विद्यायाः प्रकृतत्वसम्भवात् न सर्वत्र ब्रह्मविद्याप्रदानमिति सूचय-
ब्राह्म, एतां ब्रह्मविद्यां वदेतेति ।

Colophon. इति मुण्डकभाष्यटिप्पणं ।

विषयः । मुण्डकभाष्यतत्परस्य लविशेषार्थविवरणं ।

No. 726 श्यामापूजापद्धतिः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'yámápújā Paddhati. A manual for the worship of Dakshipákáli. Anonymous.

- Beginning. अथ श्यामापूजापद्धतिः । पादौ प्रस्ताव्याचम्य मन्त्राचमनं कुर्यात् । तदथा,
 श्रीमिति चिर्जलं पीत्वा, इत्यादि ।
- End. ततो मूलमन्त्रेण पूर्णाहुतिं दत्त्वा मन्त्रारमुद्रया खेष्टदेवतां हृदये समानीय
 चमस्तेति विसृज्य दक्षिणां दत्त्वाष्टिद्रावधारणं कुर्यात् ।
- Colophon. इति सङ्क्षेपहोमपद्धतिः ॥
- विषयः । दक्षिणकालिकापूजनाद्यङ्गीभूतविधिकथनं ।

No. 727. न्यायसारः ।

Substance, country paper, 10 × 3½ inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 370 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Nyáya-sára. An elementary treatise on the Nyáya. By Bhásar-vajña. Dr. Hall notices a commentary on this work by Bhaṭṭa Rághava, *Contributions*, 26.

- Beginning. प्रणम्य शम्भुं जगतः पतिं परं समस्ततत्त्वार्थविदं स्वभावतः ।
 शिशुप्रबोधाय मयाभिधास्यते प्रमाणतद्भेदतदन्यलक्षणम् ।
 सम्यगनुभवसाधनं प्रमाणम् । इत्यादि ।
- End. तत्सिद्धमेतत् । नित्यसर्वेषुसुखे न विशेषः । आत्यन्तिको दुःखनिवृत्तिः पुरुषस्य
 मोक्ष इति ।
- Colophon. इति श्रीभारवर्ज्जविरचिते न्यायसारे द्वितीयः परिच्छेदः । समाप्तायं न्याय-
 सारः ॥
- विषयः । प्रमाणप्रत्येयानुमानजात्यादिकतिपयपदार्थानां नैयायिकनयेन सङ्क्षिप्तलक्षण-
 कथनं ।

No. 728. नारायणप्रबोधोत्सवः वा प्रबोधोत्सवः ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Nārāyaṇa-prabodhotsava. Rules for the celebration of a feast on the 12th of the waxing moon in the month of Kārtika, that is on the day after the close of the *Chāturmāsya* fast, which commences on the 11th of the waxing moon in the month of Āshāḍha, and lasts for four months, terminating on the 11th of the waxing moon in Kārtika. The first day is called *S'ayana ekādas'ti* or the day on which Vishṇu, according to the Purāṇas, falls asleep, and the last, *Uttāna ekādas'ti* or the day of his waking. This is evidently a Hindu adaptation of the Buddhist *Vassā*, which lasted for four months of the rainy season, during which the monks were permitted to reside in hermitages and cells, and to abstain from peregrination and begging. There is every reason to believe that the Buddhists copied it from the Vedic ceremony of *Chāturmāsya*, which lasted for four months, but not always during the rains. The most prominent features of the fast as now observed are continence, abstinence from certain rich articles of food, bedding, shaving and other luxuries, eating on the bare earth, and other privations; each devotee fixing his own course of observances. The feast which the MS. describes, is intended to mark the termination of the fast by rejoicing, like the *Rāmzān* of the Muhammadans, or the last day of the Lent among Roman Catholic Christians. Annexed to the work is a ritual for the celebration of the marriage of Nārāyaṇa with the Tulasī plant on the day preceding the feast. Anonymous.

Beginning. अथ कार्तिकशुक्लद्वादश्यां पारणाविचारस्तथा प्रबोधोत्सवस्य विचार्यते ।

कार्तिकशुक्लद्वादश्यां रेवतीयोगरहितायां पारणं कार्यम् ।

End. चातुर्मास्यव्रतसमाप्तिरप्यवेति केचित् । कार्तिकमासव्रतोदापनं चातुर्मास्य-
व्रतोदापनं च चतुर्दश्यां पूर्णिमायां वेत्यपरे ।

Colophon. इति श्रीनारायणप्रबोधोत्सवो व्रतनिवेदनं सङ्क्षेपतस्तुलसीविवाहप्रयोगस्य
समाप्तः ।

विषयः । हरिप्रबोधनाम्नीभूतकर्त्तव्यानुष्ठानकथनादि, तुलसी विवाहप्रयोगकथनं च ।

No. 729. व्रतोदापनविधिः, शालग्रामदानविधिः ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 45. Lines, 11 on a page. Extent, 1125 ślokas. Character, Nāgara. Date, S. 1890, SK. 1755. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Vratodyāpanavidhi. Rituals to be observed on the last or concluding day of certain prescribed penances, as also what are to be gone through on the occasion of giving away an ammonite stone (*s'ālagrāma*).

Beginning. अथ सङ्क्षेपतो व्रताकौक्तानि व्रतोद्यापनानि प्रयोगरीत्या उच्यन्ते । तच्चादौ सर्वतोभद्रकारिका ।

End. (खण्डितत्वात्परिसमाप्तिवाक्यादिकं नास्ति) ।

विषयः । सर्वतोभद्रादिचक्रनिर्माणविधिः । सङ्कटचतुर्थीनामपञ्चमीजन्माष्टम्यादिविविध-
व्रतोद्यापनविधिः । भालप्राप्तदानविधिश्च । (इतःपरं खण्डितं) ।

No. 730. आचारमयूखः ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 80. Lines, 9 on a page. Extent, 1800 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. K. 1729. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Āchāramayūkha. A compendium of diurnal religious duties which should be observed by all strict Hindus. By Nīlakaṇṭha Bhaṭṭa, son of S'aṅkara Bhaṭṭa. The author has treated of the whole circle of the Smṛiti, in separate compendia under the generic title of *Mayūkha* or the Mirror, and this is one of them.

Beginning. पादौ दिवाकरस्याहमवलम्बे मुञ्जमुञ्जः ।

यत्पादालम्बितं पद्मं पद्मारोहति सम्प्रति ॥

श्रुतीः स्मृतीर्वीक्ष्य पुराणजातं तत्तद्विबन्धानपि सन्निबन्धान् ।

चिरन्तनाचारचयं च वध्नात्ययादिकं सम्प्रति नीलकण्ठः ॥

End. अनेन विधिना यस्तु शान्तिं कुर्वीत शक्तिः ।

तस्य वर्षभक्तायुषं भवत्येव न संशयः ॥ १४ ॥

Colophon. इति श्रीसीमांसापारावारपरीणधुरीणभट्टशङ्करसूनुर्भट्टनीलकण्ठस्य कृता आ-
चारमयूखः समाप्तः ।

विषयः । शयनादुत्थाय प्रातःस्नानदन्धावनमलसूत्रत्यागस्नानसन्ध्यातर्पणपूजनबलिवैद्य-
देवादिदेनन्दिनाचारानुष्ठानव्यवस्थाकथनं ।

No. 731. विश्वकर्माचिन्त्यम् ।

Substance, English paper, $9\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{2}$ inches : a 4to. volume. Folia, 63. Lines, 20 on a page. Extent, 1224 s'lokas. Character, Nágara. Date, 1872. A. D. Place of deposit, Calcutta, Bábu Rájendralála Mitra. Appearance, new. Verse. Incorrect, and corrupt.

Vis'vakarmiya S'ilpa. A treatise on the manual arts attributed to Vis'vakarmá, the divine architect ; but apparently a compilation, as it is written in the Tántric style, having S'iva for its narrator. The MS. has been copied for me from an old Codex in the Library of the Rájá of Tanjore. There are in it many lacunæ and several Tamil words which, I understand from Mr. Burnell, through whose kind aid I have got the copy, have crept in, owing to the circumstance of the original, in the Hala-kánádá character, having short notes interspersed in the Tamil language. This peculiarity characterises almost all the S'ilpa MSS. in the Tanjore Library. None of the MSS. examined by Mr. Burnell is perfect, or even tolerably correct. Contents : I. Origin of Vis'vakarma ; derivation of the words *Takshaka* (carpenter) *vardhaki* (sculptor) &c. II. Height of man in different ages of the world ; wood and stone for the formation of images. III. Sacraments for sculptors and carpenters. IV. Halls for the consecration of S'iva and other gods. V. Proportions of images of the planets and lingams. VI. Formation of cars. VII. Consecration of cars. VIII. Forms of Bráhmī, Mahes'vari and other goddesses. IX. Sacrificial or Brahmanical thread. X. Sacrificial threads of gold, silver, and munja fibre ; the different sides where images of gods and goddesses are to be placed ; qualities of a kind of stone called *Hemas'ilá* or "golden stone" to be found to the south of the Meru mountain. XI. Images of Indra, Máhes'vari, and other gods and goddesses. XII.—XIII. Crowns, crests and other head ornaments. XIV. Movable and fixed thrones for images ; crests and other ornaments for the head ; repairs of temples. XV. Proportions of doors of temples for lingams. XVI. Proportion, of doors for other temples. XVII. Temples for Vighnes'a. Most of these chapters appear imperfect and fragmentary, and the work is obviously incomplete.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नसमाकुले ।

नानावस्त्रसमाकीर्णे नानादृश्यसमाकुले ॥

नानाप्सरोभिर्वसिते नानासुरगणादृत ।
 नानारक्षोभिराकीर्णे नानागन्धर्वसेविते ॥
 नानासुनिगणाकीर्णे नानापुण्यसमाकुले ।
 किन्नरैर्नारदेनापि स्तुत्ये तुम्बुहभिः सप्त ॥
 दिव्याङ्गनाममागते सर्वदा देवसन्निधौ ।
 आकाशगङ्गासलिलैः शीतलैरुपशोभिते ॥
 श्रुतिस्मृतिपुराणाद्यैरितिहासैः सुविश्लैः (?) ।
 सूयमानैस्तु ह्यधिभिः सनन्दसनकादिभिः ॥
 + सयवसप्रद्वोषा च समुद्राश्च विनीयते (?) ।
 एतथान्तु समाकर्तुं समर्थस्तन्मनाः शिशवः (?) ॥
 इत्युक्तो देवदेवेशो भुवनाधिपतिः शिवः ।
 समीप्य विश्वकर्माणं तस्य मे सृजतीश्वरः (?) ॥ इत्यादि ।

End.

द्वारस्तम्भस्य दीर्घेण दशनवाष्टभागतः ।
 एवं भागशिरोत्सेधं द्वारस्तम्भस्य योजयेत् ॥

Colophon. शिवसम्यं शिल्पग्रन्थः सम्पूर्णः ॥

विषयः ।

१, अध्याये विश्वकर्मात्मनिः, कर्मविशेषभेदेन व्यवहृततत्त्वकवर्जक्यादिशब्दव्युत्पत्तिश्च । २, सत्यादियुगजातनरोक्षताप्रमाणं, यज्ञीयकाष्ठेन प्रस्तरेण, वा देवप्रतिमानिर्माणे मानादि । ३, तत्त्वकस्य गर्भाधानादि संस्कारकथनं, गर्भात्मनि-कथनादि च । ४, शिवलिंगादिप्रतिष्ठार्थं सभानिर्माणादि । ५, पञ्चप्रतिमानिर्माणप्रमाणं, लिङ्गपोटनिर्माणप्रमाणादि च । ६, रथनिर्माणविधेः कथनं । ७, रथप्रतिष्ठाविधिः । ८, ब्राह्मोमाहेत्यर्थादीनां स्वरूपादिवर्णनादि । ९, यज्ञोपवीतलक्षणं । १०, सुवर्णरजतमौञ्ज्यादिनिर्मितयज्ञोपवीतकथनं, दिग्भेदेन देवस्थापनप्रकारादि, मेरुदक्षिणस्थितहेमशिलाकथनादि च । ११, लक्ष्मीब्राह्मोमाहेत्यर्थादिदेवीन्द्रादिदिक्पालप्रहादिमूर्तिनिर्माणप्रकारः । १२, १३, मुकुटकिरीटजटामुकुटादिनिर्माणप्रकारादि । १४, स्थावरास्थावर-सिंहासननिर्माणप्रकारादि । पुनर्विशेषेण किरीटललाटपट्टिकादिनिर्माण-प्रकारः । देवताया मन्दिरस्य च जोर्णोद्धारप्रकारः । १५, लिङ्गमूर्तिमन्दिरद्वारादिकथनं । १६, प्रतिमामूर्तिमन्दिरद्वारादिकथनं । १७, विघ्नेश-मूर्तिमन्दिरादिनिर्माणादिविधिः ।

No. 732. सामयाचारिकसूत्रं ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 24. Lines, 11—12 on a page. Extent, 840 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old: Prose. Correct.

Sámayácharika Sûtra. This is a fragment of the S'rauta Sûtra of Āpastamba of which it forms, according to Mr. Burnell, chapters XXVI and XXVII. It treats of *Upanayana*, or the investiture of the sacrificial thread; *Brahmacharya*, or the study of the Vedas by a tutor, including the duties of the teacher and the taught; proper and improper food; the domestic duties of the four orders; and funeral. An excellent edition of this work has been published by Professor Buhler of Bombay.

Beginning. अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः ॥ १ ॥ धर्मज्ञममयः प्रमाणम् । वेदाद्यत्वारो वर्णा ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राः । इत्यादि ।

End. पाणिग्रहणादायोज्यात्यायेन भिक्षणे सवर्णो मृद्विस्तृयन (?) चत्वारो व्याख्याताः । चैवमेकादश ।

Colophon. इति द्वितीयः प्रश्नः ।

विषयः । १, पटले वर्णान्नमधर्मः । उपनयनं । उपनोतधर्माः । उपनयनकालः । काल अनुपनीते प्रायश्चित्तादि । आचार्यकुलवासकालनिर्द्धारणं । वैवर्णिकब्रह्मचर्यविधिः । वैवर्णिकभैक्षचर्याः । भोजनविधिः । समिदाद्याहरणादि । २, तपः-करणाकरणफलादि । वैवर्णिकाभिवादनं । अध्ययननियमादि । गुरुस्वापनविधिः । स्वशयनविधिः । आचार्योपासना । ब्रह्मचारिनियमाः । गुरुदक्षिणादि । आत्मप्रशंसावर्जनादि । आचरणनियमादि । शिष्यं प्रत्याचार्यकर्तव्यता । ३, उपाकर्तव्यम् । अनध्यायः । वपनादि । पुनरनध्यायादि । ४, स्वाध्यायनियमादि । महायज्ञत्रययज्ञकर्तव्यादि । साहपिचादिगुरुजनशूद्रादि । भूतबलिप्रभृति । अभिवादनयोग्यादि । कुशलप्रश्नादि । ५, कर्मविशेषेषु उपनोति-भवनं । आचमननियमादि । भोजनपाचनिर्द्देशः । भोज्यान्नमाकादि । मद्य-पाननिषेधः । पेयापेयचीरादि । करञ्जपलाण्ड्याभक्ष्यमूलादि । भक्ष्याभक्ष्य-पशुपमस्यादि । ६, भोज्याभोज्यान्नादिकथनं । ७, धर्माधर्मविचारः, अशुचि-करपदार्थादि । ८, आध्यात्मिकयोगानुष्ठानादि । ९, क्षत्रियादिजननप्राय-श्चित्तकथनादि । १०, पतितापतितादिकथनं । ११, मूत्रपुरीषादिविधिः ।

(इति प्रथमप्रश्नः) । द्वितीयप्रश्नपटले गृहमेधिव्रतायुक्तिः । २, बलिवेश-
देवादिकर्मकथनं । ३, अतिथिपूजनादिकथनं । ४, मधुपर्कादिकथनादि ।
५, वैवर्णिककर्तव्याभ्ययनाध्यापनादिकर्मोपदेशादि । ६, दायार्चपुवादिकथनं ।
७, पिष्टमेधादि । ८, नित्यश्राद्धभोजननियमादि । ९, चतुराश्रमादिकीर्तनादि ।
१०, ११, राज्ञो विशेषधर्मकथनादि । (इति द्वितीयप्रश्नः) ।

No. 733. शारदातिलकं ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 134. Lines, 14 on a page. Extent, 3100 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Bābu Rājendralāla Mitra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

S'aradātīlaka. A Tāntric compilation of great repute in Bengal. By Lakshmaṇa Des'ikendra, son of S'rikṛishṇa, and grandson of Vijaya Āchārya, of the Vārendra clan. The work comprises 25 chapters. Contents: 1. Vījāmantras of different divinities; 2, different divinities and their appropriate S'aktis; 3, 4, initiation in mystic mantras; 5, eighteen appropriate Saṁskāras or sacraments for neophytes; 6, caste; 7, 42 letters of the alphabet; 8, worship with mystic mantras; 9, mantra and adoration of Jagaddhātṛī; 10, do. of Tvaritā Devī; 11, do. of Durgā; 12, do. of Tripurā; 13, do. of Gaṇeś'a; 14, do. of Chandramā; 15, do. of Viṣṇu; 16, do. of Nṛsiṁha; 17, do. of Puruṣhottama; 18, do. of Mahes'a; 19, mystic mantra for the attainment of every desirable object; 20, do. of Aghora; 21, Gāyatrī as a mystic mantra, and the mode of adoring with it; 22, mystic mantra of Atidurgā; 23, do. of Traiyambaka; 24, mystic diagrams; 25, various forms of Yoga meditation.

Beginning. नित्यानन्दवपुर्निरन्तरमल्लव्याश्रयः क्रमा-

ज्ञानं येन चराचरात्मकमिदं शब्दाद्यैरूपं जगत् ।

शब्दब्रह्म यदुचिरे सुकृतिनयेत्यन्ममर्गं

तद्व्याख्यादनिर्गम्य शशाङ्कसदनं वाचासधीशं मम ॥

अन्तस्मिन्नेतस्मिन्मिन्दुकलावतंसमिन्दोवरोदरसहोदरेष्वेवशेषि ।

हेतुलिलोकविभवस्य नयेन्दुमौलेरन्तः परं दिशतु मङ्गलमादराद् ॥

संसारमिन्नेतस्मिन्नेकहेतून् वन्दे गुरुन् मूर्द्धि शिवस्वरूपान् ।

रजांसि येषां पदपङ्क्त्यानां तीर्थ्यभिषेकत्रयनावहन्ति ॥

सारं वक्ष्यामि तन्त्राणां शारदातिलकं शुभम् ।

धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्तेः प्रथमकारणम् ॥

End.

महाबलाय प्रणतोस्मि तस्मै संविद्यतास्त्रिह्वनशीतलाय ।

येनार्पितं मुक्तिफलं विपक्षमाख्यायशाखाभिरुपाश्रितेभ्यः ॥

तस्मादभद्विलदशिकवारणेश्वरः षट्कर्म्मसागरविहारविनेदशीलः ।

यस्य विश्लोकविततं विजयाभिधानमाचार्यपण्डित इति प्रथयन्ति सन्तः ॥

तन्नन्दनो देशिकदेशिकोऽभूच्छ्रोत्राण इत्यभ्युदितप्रभावः ।

यत्पादकारणसुधाभिषेकालक्ष्मीं परामन्त्रवते हतार्थाः ॥

आचार्यविद्याविभवस्य तस्य जातः प्रभोर्लक्षणदेशिकेन्द्रः ।

विद्यास्त्रशेषानु कलानु सर्वास्वपि प्रथां यो मज्जतीं प्रपेदे ॥

आदाय सारमखिलं निखिलागमेभ्यः श्रीसारदातिलुकनाम चकार तत्त्वं ।

प्राज्ञः स एष पटलैरिह तत्त्व (२५) सङ्गैः प्रीतिप्रदानविधये विदुषां चिराय ॥

अनादन्ता शम्भोर्वपयि कलितार्द्धेन वपुषा

जगद्रूपं ब्रह्मत् सृजति महनीयामपि गिरम् ।

सदर्थं शब्दार्थानुभवनता गङ्गावधू-

भवद्भृत्ये भूषाद्भवजनितदुःखौघशमनी ।

Colophon. इति श्रीभारदातिलुके पञ्चविंशतितमः पटलः ।

विषयः ।

१ पटले देवदेवीनां श्रयस्कृन्नाक्षरसङ्ख्यानिर्देशादि । ९, देवतच्छक्तीनां नाम्नां
मन्त्राणाञ्च कथनादि । १०, दीक्षात्रकर्मकथनादि । ४, दीक्षाकरणप्रकारादि ।
५, साधकस्याष्टादशसंस्कारकथनादि । ६, वर्णतन्त्रादिकथनादि । ७, द्वि-
चत्वारिंशदक्षरकभूतस्त्रिपिकथनादि । ८, त्रीमन्त्रतज्जपध्यानपूजनादिकथ-
नादि । ९, जगद्वाचीमन्त्रतज्जपध्यानपूजनादिकथनादि । १०, त्वरितादेवी-
मन्त्रतज्जपकथनादि । ११, दुर्गासन्त्रतज्जपकथनादि । १२, विपुरासन्त्र-
तज्जपकथनादि । १३, गणपतिसन्त्रतज्जपकथनादि । १४, चन्द्रमोसन्त्र-
तज्जपकथनादि । १५, विष्णुसहस्रनामन्त्रतज्जपकथनादि । १६, शशिहंसन्त्र-
तज्जपकथनादि । १७, त्रिपुरलोकेशसन्त्रतज्जपकथनादि । १८, महेश-
सन्त्रतज्जपकथनादि । १९, समस्तपुरुषार्थदसन्त्रतज्जपकथनादि । २०,
अघोरसन्त्रतज्जपकथनादि । २१, गायत्रीरूपसन्त्रतज्जपकथनादि । २२,
अतिदुर्गासन्त्रतज्जपकथनादि । २३, त्रैलोक्यसन्त्रतज्जपकथनादि । २४,
शुक्लभद्रकथनादि । २५, योगसाधनप्रकारादि ।

No. 734. *आद्धचन्द्रिकाप्रकाशः*, अनुक्रमणिकासहितः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 125. Lines, 9 on a page. Extent, 2233 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S. 1866, SK. 1731. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse and prose. Correct.

S'rāddha-chandrikā-prakāś'a. A dissertation on S'rāddhas or offerings of the funeral cake to the manes at stated times, the merit thereof, the persons who should make the offerings, the proper times when they should be made, and general rules for making them. By Divākara Bhaṭṭa, son of Mahādeva, and grandson of Bālakrishṇa. Appended to the work is a short index by the author's son, Vaidyanātha.

Beginning. जानकीनयनसुमोचरं मानिनां नयनयेरमोचरं ।

नीलमेघवचिरच्छविं सदा भावयेन्मनसि राघवं मुदा ॥

यत्कीर्त्या धवलीकृतं विभुवनं नास्मा जगत्पावितं

यन्मूर्त्या विनिवारितं वज्रतरं पापं सदापापिनाम् ।

यद्ग्रन्थैः कठिनं जगाम लभतां द्वैतं व्रतादिस्थले

तस्याहं शिरसा नमामि चरणौ श्रीनीलकण्ठप्रभोः ॥

नत्वा साम्भं तथा तातं जनयित्रीं गुरुनपि ।

दिवाकरेण विदुषा तन्यते आद्धचन्द्रिका ॥

तत्रादौ आद्धप्रशंसा चेमात्रौ कूर्मपुराणे । (इत्यादि)

End.

भारदाजकुलोद्घो समभवच्छ्रीबालकृष्णमिधः

सोमो लाव्धनवर्जितः प्रतिदिनं सन्तोषकद्रिदतां ।

तत्सूनः प्रथमो सचामणिरिव प्रख्यातकीर्तिगुणै-

रासीच्छास्त्रवने स्वमेन्द्रचक्रो नास्मा सदादेवकः ॥

तत्पुत्रेण दिवाकरेण विदुषा निर्यादिता चन्द्रिका

त्यक्ताश्चकृतिमुन्नतां सुमनसः सम्पश्यातां हे बुधाः ॥

यद्यस्मि स्वयमेतदीयकृतिनो वाच्यः कथं निर्णय-

स्तर्ह्येवं निपुणं विभाव्य हृदये दूष्यं यच्चो सामकं ।

उक्तं नाव मया स्वयं स्वरचितं यद्गुप्तादादिभिः

प्राक्तः आद्धविनिर्णये तदस्मिन् स्पष्टं परं ज्ञप्तये ॥

सन्दिष्टं गुह्यतममन्त्ररूपया श्राद्धं लविस्त्रीदितं

तेन श्रीरविमण्डलान्तरगतो नारायणः प्रीयताम् ॥

Colophon. इति श्रीभारद्वाजसह्यदेवभट्टात्मजदिवाकरविरचिते धर्मशास्त्रमुद्रानिधौ बाल-
चन्द्रिकाप्रकाशः समाप्तिसकारि । (इतः परं पत्रचतुष्टयात्मकः पाठ एतदुपन्या-
नुक्रमणिकाभूतो दिवाकरात्मजवैद्यनाथविरचितोऽस्ति ।)

विषयः । पितृद्वेष्टेन कर्तव्यस्य आदिकर्मणः प्रशंसालक्षणाधिकारिदेशकालपाचादीनां नि-
र्णयकथनं ।

No. 735. विख्यादपुराणं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 47. Lines, 9 on a page. Extent, 1100 s lokas. Character, Nágara. Date, S. 1775. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vikhyáda Purána. I suspect this to be a Tántric compilation. In it Mahádeva, in reply to a query of Kártika, describes the journey of the pious from India to the region of S'iva. The MS. is apparently incomplete, and comprises only 14 chapters.—Contents: 1. Praise of those who desire to follow the great journey *Maháprasthána*; the terminus of that journey. 2. Proceeding northwards the traveller first sees the Hemavat Līṅga and its temple, and there attains perfect juvenescence. 3. Rivers, hermitages, and mansions to the north thereof. 4—5. Next, a mountain named Aprasáda, and certain villages around it, 6—7. Next, Chandravegá River, and certain temples of Kedára, Nandís'vara, Hemastamba, &c. 8. Next, a mansion containing several forms of Mahádeva. 9. Next, Mandákiní River and the foot of the Kailás'a mountain. 10. The road to the north of it branches into three, leading respectively to the regions of Brahmá, Vishṇu, and S'iva; praise of those three regions. 11. Arrival at the peak of the Kailása mountain. 12 to 14. The sights to be seen there, and the blessings which S'iva bestows on the traveller.

Beginning. कार्तिकेय उवाच । अहं प्रच्छामि देवेश साधकानां चिन्ताय च ।

महापत्येन पश्यन्ति कथं सत्यं मानवाः ॥

तस्यार्थं च फलं ब्रूहि सत्यं देव सदाशिव ।

गच्छन्ति साधकाः सर्वं स्वयं देहेन शङ्कर ॥

End.

पश्चिमे च दिशाभागे उदयं शशिमास्करौ ।

वह्निवाहिसघायान्ति नैव कल्प च नान्यथा(?) ॥

Colophon. इति श्रीविष्णुपुराणे शम्भुस्कन्दसंवादे स्वर्गवासो नाम चतुर्दशः पटलः ।

(इतः परमेकपचात्मकः पाठोऽस्ति । अतः खण्डितमिदमित्यनुमीयते) ।

विषयः । साधकस्य शिवलोकगमनस्य पन्थैव महापन्थेत्युच्यते । तत्र मार्गं यानि यानि वस्तूनि दृश्यन्ते तेषां शिवस्कन्दसंवादच्छलेन चतुर्दशपटलेषु प्रपञ्चः । तत्र १, पटले महापन्थगामिसाधकप्रशंसा, महापन्थं गच्छन्ति तत् कुत्र महापन्थोऽस्तीति कार्तिकप्रश्नोत्तरश्च । २, शिवलोकं गन्तुमुत्तरतो गच्छता प्रथमं हेमवन्निज्ञो यो दृश्यत ततो या पुरी दृश्यते यथा च गरीरकल्पो भवति, इत्यादेवर्णनं । ३, ततोऽप्युत्तरं गते यद्यन्ननद्यान्नमपुरादिदर्शनं भवति, तद्वर्णनादि । ४, ५, ततोऽप्युत्तरं गते अग्रसादनामकमहागिरेः पुरादेर्दर्शनं भवति, तद्वर्णनादि । ६, ७, ततोऽप्युत्तरं गते यच्चन्द्रवेगातटस्थदिव्यर्षिपुरीकेदारनन्दीश्वरहेमसाम्बादिदर्शनं भवति, तद्वर्णनादि । ८, ततोऽप्युत्तरं गते यत् पुरीचिनेत्रदशभुजमहादेवादिदर्शनं जायते, तद्वर्णनादि । ९, ततोऽप्युत्तरं गते मन्दाकिनीमहाकैलासपर्वतादि यद् दृश्यते, तद्वर्णनादि । १०, ततोऽप्युत्तरं गते दृश्य मार्गचयस्य शिवब्रह्मविष्णुलोक-भोगादेय वर्णनं । ११, साधकस्य कैलासप्राप्तिः, कैलासवर्णनं, महादेवकवर्णकं साधकाय वरदानमेवमादि । १२, १३, १४, साधकानां यमेन्द्रब्रह्मविष्णुलोक-दर्शनादि, तत्तल्लोकवर्णनं च । १४ पटलात्परं सिद्धिदायकमन्त्रकथनं । (तत् पटलसमाप्तिर्नास्तीति खण्डितमेतदित्यनुमीयते) ।

No. 736. प्रेमामृतं ।

Substance, Palm leaf. Folia, 18. Lines, 2—3 on a page. Extent, 223 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhaṇḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikuṇṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose and Verse. Generally correct.

Premámṛita. This is a miscellany in prose and verse, on the early career of Kṛishṇa, and on love for him, or the highest manifestation of faith in the divinity. The work is written in the form of a Chámpu, and is attributed to Chaitanya Deva, the great Vaishṇavite reformer of Nadiyá.

Beginning. यं ब्रह्मा वरुणेन्द्ररुद्रमरुतस्तन्वन्ति दिव्यैः स्वैः

वेदैः साङ्गपद्मसोपनिषद्गैरायन्ति यं सामगाः ।

- ध्यानावस्थिततद्गतेन मनसा पश्यन्ति यं योगिना
 यस्यान्तं न विदुः सुरासुरगणा देवाय तस्मै नमः ॥
- अपिच । जयति जननिवासो दैवकीजन्मवादे
 यदुवरपरिपद्भिर्दोभिरस्यन्दधर्मः ।
 स्थिरचररजिनग्नः सस्मितश्रीमुखेन
 ब्रजपुरवनितानां वर्जयन् कामदेवम् ॥
- End. ततस्तत्र विविधमन्त्रयन्त्रीकृतमनुभूय द्विजभवनगमनं चक्र ।
 राधा सखीजनैः सह भावमादाय मधुरां गतवती ॥ इति दानखण्डः ॥
- Colophon. इति चैतन्यदेवविरचितं प्रेमाख्यं समाप्तम् ।
- विषयः । गदेन पदेन च श्रीकृष्णस्य कतिपयलीलारसभावा वर्णिताः ।

No. 737. धातुरहस्यं ।

Substance, yellow country paper. Folia, 82. Lines, 6 on a page. Extent, 1322 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhagḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Correct.

Dháturahasya. An elementary treatise on Sanskrit roots and the class of grammatical affixes called *Krit*. By Rámakánta. The MS. is incomplete, and the work is rare, but of no great importance.

Beginning. नला गुणपदद्वन्द्वं रामकान्तेन यत्नतः ।

बालावबुद्धये धातुरहस्यं सङ्गृहीयते ॥

वाच्यभ्यासा दशेचादे। इनन्तासाः पुनश्च ते(?) ।

छदन्ताश्च ततो वाच्यमखिलं चर्करीतकं(?) ॥

वाच्यः कर्त्तादिभेदेन त्याद्युत्पत्तिर्विनिर्णयः(?) ।

उक्तानुक्तविचायश्च कृतिपठाश्च निर्णयः(?) ॥

End. यथा आज्ञनीति सङ्गृहे न जा घटो(?) ।

Colophon. इत्यतः खण्डितम् ।

विषयः । छदादिप्रत्ययविवरणं ।

No. 738. गुप्तसाधनतन्त्रं ।

Substance, yellow country paper. Folia, 21. Lines, 6—7 on a page. Extent, 484 s/lokas. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhanda, Vikramapura, Dháká, Kálikumára Bhattachárya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Guptasádhana Tantra. An original Tantra on the esoteric, secret adoration of Śakti, according to the Kaula cult. The MS. examined comprises twelve chapters, but the work in its entirety is probably much larger.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नप्रेषभिते ।

तं कदाचित् सुखामीनं भगवन्तं विलोचनं ॥

पप्रच्छपरया भक्त्या देवी लोकक्षिताय वै ।

देव्युवाच । देव देव महादेव लोकानुपदकारक ।

कुलाचारस्य साक्षात् पूर्वं वै सूचितं मया ॥

तत् कथं गोपितं देव मम प्राणेश्वर प्रभो ।

कथयस्व महाभाग यद्यहं तव वक्षमा ॥

End. नित्यं नित्यं सद्देशानि यः सृष्टेः (?) सन्तमुत्तमं ।

स पूतः सर्वपापेभ्यः सदाशिवसमो भवेत् ॥

Colophon. इति गुप्तसाधनतन्त्रे द्वादशः पटलः ।

विषयः । १, पटले । कुलाचारतत्साधनकथनं । २, २, पञ्चाङ्गापासनादि । ३, आत्म-सिद्धिपाथः । ४, मासिकजपविवरणं । ५, दक्षिणायाः प्रकारादि । ७, मन्त्रोच्चारप्रवृत्तिः ।

No. 739. जातिमाला ।

Substance, yellow country paper. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent 67 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhanda, Vikramapura, Dháká, Bábu Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Jātimálá. An account of the origin of the different Hindu castes, differing in some respects from the well-known work of this name which forms a part of the *Rudra Yāmala Tantra*. The MS. is imperfect and the author's name cannot be ascertained.

Beginning. ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा वर्णास्तुर्विधाः ।

वर्णानां सङ्करोत्पत्तिं निग्रामय महाभुने ॥

आदौ विष्णोर्मुखाज्जाता ब्राह्मणा वेदपारगाः ।

तद्वाहोः क्षत्रिया जाता उर्व्यावैश्या धनान्विताः ॥

End. तैलङ्गाय ततो देयं ततस्तु चर्मकारिणे(?) ।

तायलाय प्रदातव्यं चाण्डालाय ततः परम् (?) ॥ इत्यतः खण्डितः ॥

विषयः । जातिनिर्णयकथनं ॥

No. 740. मुण्डमालातन्त्रम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 5—8 on a page. Extent, 416 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalakhanda. Vikramapura, Dhākā. Bābu Vaikunṭhanātha Chakravartī. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Muṇḍamālā Tantra. This is one of the original Tantras of the Kaula class, but the MS. is incomplete, and contains only the first six chapters. Contents: 1. The science of one syllable, or a mystic mantra of one syllable with which Indra worshipped the Devi. 2. The alphabet. 3. Places most appropriate for worship. 4. Articles of offering. 5. Initiation. 6. Mystic diagrams for worship.

Beginning. सर्वानन्दमयीं नित्यां सर्वान्नायनमस्मृतां ।

सर्वसिद्धिप्रदां देवीं नमामि सकलेश्वरीं ॥

देवुदाच । देव देव महादेव परमानन्दनन्दन ।

प्रसीद गुह्यवक्तान्तः(?) कथयस्व प्रियंवद ॥

End. इह लोके सुखं सर्वं देवा गणमतन्यतः(?) ।

गोप्तव्यं तन् प्रयत्नेन यस्मै कस्मै न विशसेत् ॥

Colophon. इति मुण्डमालातन्त्रे षष्ठः पटलः समाप्तः ॥

विषयः । १ पटले, एकाक्षरीविद्या, या च देवराजेन साधिता पूर्व । २, अक्षमालाया नामानि फलानि च । ३, साधनस्थानानि । ४, निवेद्यवस्तूनि, बलिदानि च । ५, दीक्षाविधिः, गुरुलक्षणानि च । ६, पूजायन्त्रप्रभृतयः । पुस्तकमिदं समाप्तिं न प्राप्तम् । प्रथमपटलात् षष्ठपटलपर्यन्तं विद्यते ॥

No. 741. मृतवत्सा-चिकित्सा ।

Substance, palm leaf. Folia, 11. Lines, 4—5 on a page. Extent, 241 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhanda, Vikramapura, Dháká, Bábu Vaikunthanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mritavatsá chikitsá. Treatment of women who miscarry, or suffer abortion, or whose children die soon after birth. Anonymous.

Beginning. गर्भस्य मृतं जातमृतं वा पक्षान्मासादवत्सरात् ।

स्यते चिद्विषये वा यस्याः सा मृतवत्सिका ॥

End. इत्यनेन वंशपत्रे लिखित्वा सिरसि बाधौ वा रक्तवलेषे बद्ध्वा धारयेत् ।

विषयः । मृतवत्साल्प्रशमनोपायः ।

No. 742. दशकर्मदीपिकोद्या विवाहपद्धतिः ।

Substance, palm leaf. Folia, 20. Lines, 3 on a page. Extent, 285 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhanda, Vikramapura, Dháká, Bábu Vaikunthanátha Chakravartí. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vivāhapaddhati. A treatise on marriage, forming a part of a large work on the ten principal sacraments or Saṅskáras, and entitled *Das'akarma-dīpiká*. By Paśupati, the elder brother of Haláyudha, who lived in the court of Lakshmana Sena of Bengal.

Beginning. प्रथमं स्खिवाचनपूर्वकं सूर्यः सोम इति पठित्वा । इत्यादि ।

End. ततः शान्तिं कृत्वा त्रानमभिषिञ्च्य च्छिद्रावधारणं कुर्यात् ।

Colophon. इति राजपण्डितपशुपतिकृतायां दशकर्मदीपिकायां विवाहपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । यजुषां विवाहिककर्मप्रयोगकथनं ।

No. 743. भुवनेश्वरीसहस्रनामस्तोत्रम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 5—6 on a page. Extent, 179 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhanda. Vikramapura, Dháká, Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Bhuvanes'varí-sahasranáma-stotra. A hymn to Bhuvanes'varí, a form of Durgá, in which a thousand epithets are strung together in her praise. The work is acknowledged to be a section of the Meruviraha Tantra.

Beginning. श्रीपार्वत्युवाच । देवदेव महादेव सर्वशास्त्रविशारद ।

कपालशङ्खाङ्गधर चित्तमस्त्राङ्गलेपक ॥

या चाद्या प्रकृतिर्नित्या सर्वशास्त्रेषु गोपिता ।

अस्याः श्रीभुवनेश्वर्या नामाष्टकसहस्रकम् ॥

End. भयमपि मधुसूक्तेः कुङ्कुमाद्यैर्विप्रेषात् ॥

Colophon. इति भिवपार्वतीसंवादे मेढविरचनन्ते श्रीभुवनेश्वरीसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

विषयः । भुवनेश्वरीसहस्रनामकथनादि ।

No. 744. त्रिपुरसुन्दरीमन्त्रनामसहस्रम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 3—5 on a page. Extent, 201 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Mandalkhanda., Vikramapura, Dháká, Bábu Vaikunṭhanátha Chakravartí. Appearance, old. Correct.

Tripurasundari-mantra-námasahasra. A hymn, similar to the last, in praise of Tripurasundarí, another form of Durgá. It is an extract from the Vámaśeśvara Tantra of Púrṇánanda Paramahansa.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।

कल्पपादपमध्यस्थे सिद्धशस्त्रसंभिते ॥

मणिमण्डपमध्यस्थे नानापुष्पोपशोभिते ।

तं कदाचित् सुखासीनं भगवन्तं जगद्गुरुं ॥

End. देहान्ते परमं स्थानं यत् सुरैरपि दुर्लभम् ।

स यास्यति न मुनेभ्यः सुवराजस्य कीर्तनार, ॥

Colophon. इति वामकेश्वरतन्त्रे पूर्णानन्दपरमहंसविरचिते श्रीकार्तिकेशशिवसंवादे श्री-
महाविपुलसुन्दरीमन्त्रनामसहस्रं समाप्तम् ॥

विषयः । विपुलसुन्दर्याः सहस्रनामस्तवकथनं ।

No. 745. व्यवस्थासारसङ्ग्रहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 17. Lines, 5—6 on a page.
Extent, 307 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Maṇḍalkhaṇḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunṭhanátha Chakravarti.
Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyavasthā-sāra saṅgraha. Dissertations on the ages of the moon
and astral conjunctions favorable for particular ceremonial observances.
The MS. is incomplete, and the author's name is not ascertainable.

Beginning. गुरोः पादयुग्मं नत्वा राममोविन्दमक्षणा ।

क्रियते बालबोधाय व्यवस्थासारसङ्ग्रहः ॥

तच्चादौ तिथिव्यवस्था निरूप्यते ।

End. वचनात् सौरभाद्रे उभयोरपि पञ्चयोस्तुर्थो तिथिमात्रे चन्द्रो नेक्षितयः ।

इत्यतः खण्डितः ॥

विषयः । तिथ्यादिव्यवस्थानिरूपणं ।

No. 746. पराभिधानं, अथवा अनेकार्थध्वनिमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper. Folia 7. Lines 6, on a page.
Extent, 139 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit,
Maṇḍalkhaṇḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunṭhanátha Chakravarti. Ap-
pearance, old. Verse. Generally correct.

Parābhidhāna alias *Nānārtha-dhvanimañjarī*. A Sanskrit vocabu-
lary of words having various meanings, compiled from the works of
Amara, Rudra, and Gaṅgādhara, and the Dharanī Kosha and Ratra
Kosha. By Gada Siṅha. The work is sometimes called *Nānār-
thadhvanimañjarī*.

Beginning. शब्दाभोधिर्धेतोऽननो यतो व्याख्या प्रवर्तते ।

गुरवे शम्भवे तस्मै नित्यं वागात्मने नमः ॥

End. अमरवद्रमङ्गाधरधरणीरत्नकोषानालोक्य मङ्गुचेपात् ।

नानार्थध्वनिमञ्जरीयमभिहिता श्रीगदमिन्नेन परमयत्नात् ॥

Colophon. इति श्रीगदमिन्निविरचिता अनेकार्थध्वनिमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । नानार्थशब्दकथनं ।

No. 747. मन्त्रप्रदीपः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 71. Lines, 6 on a page. Extent, 1207 s/lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalagaḍ, Vikramapura, Dháká, Vaikuṇṭhanátha Chakravartī. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Mantra-pradīpa. A dissertation on mystic mantras, their derivations, meanings, and uses, as also the uses of mystic diagrams in the adoration of Śákta divinities. By Kás'ínátha Bhaṭṭācharya.

Beginning. यामासाद्य विधीयते विधिवल्लिध्वंसीशदेवादिभिः

स्त्रीयं स्त्रीयमतीव दुष्करतरं कर्म चणाञ्जोत्तया ।

सा दुर्गा भवदुर्गदुर्गतिहरा सर्वान्तरस्थायिनी

पूर्णं वो विदधातु सर्वमनिशं चेतोगतं यद्भवेत् ॥

वार्द्ध्यादिति सर्वभूषणधरो मेना तु शैत्यादिति

प्रेवाच अमरशासनादिति पुनर्मनाकसीमन्तिनी ।

इत्वं मंशयकोटिभिः कवलितः कोऽप्येव कल्पः कवेः

शम्भोः शैलसुताकरप्रणयने भूयादिवं भूतये ॥

End. पशुमावात् परो भावो नास्ति चास्मिन् कलौ युगे ।

तस्मात् सर्वं परित्यज्य अनाश्वारं विमावय ॥

Colophon. इति काशीनाथभट्टाचार्यविरचिते मन्त्रप्रदीपे वामाचारनिरूपणं नाम चतुर्थः परिच्छेदः ।

विषयः । मन्त्रार्थमन्त्रचैतन्यकरणयोनिमुद्रानिरूपणप्रभृतयः ॥

No. 748. शब्दमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia, 61. Lines, 6—7 on a page. Extent, 1666 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalgaḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunthanáth Chakravarti. Appearance, old. Verse. Correct.

S'abdamálá. A Sanskrit vocabulary. By Gopínátha S'armá. A work of this name by Rámesvara Sarmá is noticed by Wilson, which he describes as "a work of limited extent and value, and is little better than a supplement to the Amarakosha." He takes its date to be prior to that of the *Medintí*. Essays III, 231.

Beginning. अमन्दानन्दद्वन्द्वारद्वन्द्वारकशिरोमणि,—

सेवमानमहं वन्दे भवान्याचरणाम्बुजम् ॥

प्रणम्य चरणाम्बुजं भवान्या वालवोधिनी ।

क्षियते शब्दमाला वै श्रीगोपीनाथशर्मणा ॥

पुंस्त्रीनपुंसकान् शब्दान् वाचलिङ्गांश्च वाचकान् ।

यथाप्रज्ञं प्रवक्ष्यामि समासांश्च समासतः ॥

End. शब्दवत्साधनं लिङ्गवये (इत्यतः खण्डिता)

विषयः । शब्दानां वाचलिङ्गाद्यनुशासनं ।

No. 749. वटाश्वत्यविवाहः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 4. Lines, 5—6 on a page. Extent, 65 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalagaḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunthanáth Chakravarti. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vatás'vattha-riváha. A manual for the celebration of marriage between the *Ficus religiosa* and the *Ficus indicá*, a religious ceremony of some merit in the estimation of modern Hindus. Anonymous.

Beginning. तत्र विवाहपूर्वदिने सायं संयम्य कृतनित्यक्रियः सुहृद्भिः सहितः अश्वत्य-

वटयोः समीपं गत्वा घटं संस्थाप्य खलिवाचनं कृत्वा सकृन् कुर्यात् ।

विष्णुरो तत्कृतं श्रदेत्यादि ।

End. वटमूले वलं दत्त्वा पठेत् । वटवृक्ष महाभाग सर्वप्राणिहितो भव ।

पुत्रायुर्वर्धनदृष्टार्थं तुभ्यं नित्यं नमो नमः ॥ (परिममाप्तिस्त्वर्कं वाक्यं नास्ति) ।

विषयः । वटाश्वत्ययोर्विवाहदानप्रकारः ।

No. 750. आनन्दलहरीतत्त्वदीपिका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 276 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit—Maṇḍalagaḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunthanátha Chakravarti. Appearance, old. Correct.

Ānandalaharī-tattvadīpikā. A commentary on the *Ānandalaharī*, a hymn in praise of Śiva, by Śaṅkara Āchārya.—By Gaṅgahari.

Beginning. नत्वा गुर्वं गणपतिं देवीं विपुलसुन्दरीं ।

तन्वाण्यथ समालोक्य ज्ञात्वा गुह्यमयं तथा ॥

युक्त्वा च स्वयमारोप्य श्रीगङ्गहरिधोमता ।

आनन्दलहरीतत्त्वदीपिका क्रियते मुदा ॥

इह खलु शक्तिखण्डनं कुर्वतः श्रीशङ्कराचार्यस्य सर्वान्धोन्द्रियाणि विकृष्टितानि
आसन् पुनरपि इत्यादि ।

End. सर्वदेवमयं ब्रह्म सर्ववेदमयं तथा ।

सर्वयोगमयं तद्धि सर्वज्ञानमयं तथा ॥ इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । आनन्दलहरीवाक्यार्थव्याख्यानं ।

No. 751. धीररञ्जिका ।

Substance, country yellow paper. Folia 35. Lines, 6—8 on a page. Extent, 1054 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Maṇḍalagaḍa, Vikramapura, Dháká, Vaikunthanátha Chakravarti. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dhīrarañjikā. A commentary on the *Kumāra sambhava* of Kāli-dāsa. By Govindarāma Ś'armā.

Beginning. यत्नोल्लस्य स्मरहरोऽपि बभूव मुग्धो योगोन्द्रहृन्परिवन्द्यपदारविन्दं ।

तस्मा गिरीन्द्रदुहितुः पदपद्मयुग्ममातिष्ठतां हृदि सतां विदशौघशेखरम् ॥

सानन्दं चरणाभिवन्दनभवत्प्रोद्गाढहर्षाश्रुभिः

संश्रित्ताननभूरिगद्गदवचा देवेन्द्रहृन्दाश्चितं ।

पादाब्जं परिवन्द्य शङ्करविमोर्गोविन्दरामो द्विजः

व्याख्यातं वितनोति पण्डितमुदे यत्नात् कुमारीयकम् ॥

End. घटजलरूपसन्निधानवर्जितत्वादित्यपि पुत्रवत् वत्सलाः ॥ इत्यतः खण्डिता ।

विषयः । कुमारसम्भवस्य व्याख्यानं ।

No. 752. वाजपेयपद्धतिः, वा वाजपेयक्रतोर्ब्राह्मणप्रयोगः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 34. Lines, 9 on a page. Extent, 900 s'lokas. Character, Nágara. Date, S. M. 1846. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vájapeya-paddhati. A manual for the performance of a ceremony called *Vájapeya*, in which spirituous libations form the most important offerings. The work describes the duties of the Udgátri priest.

Beginning. उद्यत्कोटिसहस्ररश्मिकिरणन्यकारकारिच्छवि-

प्रध्वलाखिलभक्तमानसगुह्यज्ञानान्वकारावलिः ।

यो हृन्दारकहृन्दवन्दनमिरःसङ्कुट्टनस्वीकृता-

लक्तस्त्वच्छपदाम्बुजद्वयतलो विज्ञेयरोयात्स नः ॥

अथ वाजपेयक्रतोर्ब्राह्मणप्रयोगो लिख्यते ।

End. प्रक्षोता उदवसानीये प्रधानयामकाले गायन्ति त्वयुद्धशीयं सामद्वयं गायेत् ।

उद्धृष्टशीय ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः इन्द्रो देवता उदवसानीयायं सामगान
विनियोगः ।

Colophon. इति वाजपेयस्य पद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । वाजपेययज्ञानुष्ठानप्रयोगः ।

No. 753. शुल्बसूत्रविवरण कात्यायनीयं ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 32. Lines, 10 on a page. Extent, 700 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sulvasūtravivaraṇa. A commentary on the *Sulvasūtra* of Kātyāyana. The work treats of the formation of altars. By Mahidhara, who says he compiled it in the Samvat year 1846, in compliance with an order to that effect of his tutor Ratnesvara Mis'ra.

Beginning. यस्य लीलावशेनेदं जन्मस्थितिलयं व्रजत् ।

खानन्दैकरसं वन्दे तमुमासहितं शिवम् ॥

श्रीष्टमिहं नमस्कृत्य रमेशं भक्तवत्सलं ।

शुल्लस्य विवृतिं वक्ष्मि भाष्यदृच्छनुसारिणीम् ॥

श्रीमान् कात्यायनः पञ्चदशशाखासाधारणं कल्पसूत्रं विरच्य तत्र कथित-
वेद्यादिमानोपयोगितया शुल्लं परिशिष्टं चिकीर्षुः प्रतिजानोते । रज्जुसमासं
वक्ष्यामः ।

End.

तत्र दोषदरिद्रस्य गूढमन्त्रमधीयता ।

समाप्तेयं क्रिया शैल्या कात्यायनमहात्मनः ॥

इत्याद्योऽन्येऽपि श्लोका द्रष्टव्याः ।

Colophon.

इति शैल्ये विवरणे मन्मोघरविनिर्मिते वेदीयकान्ता इवा षष्ठीयं कण्डिका-
गमत् । समाप्तं शुल्लसूत्रविवरणं ॥

रघवेदाङ्गभूवर्धे (१८४६) मास्यन्त्ये धवले दले ।

चयोदशं रवेर्वारे वाराणस्यां मन्मोघरः ॥

श्रीरत्नेश्वरमित्रस्य गुरोः केशवजन्मनः ।

आज्ञया विवृतिं शैल्यीं भाष्यदृच्छनुसारिणीं ॥

विदुषां सुखबोधाय यथाबुद्धानुसारतः ।

भाष्यं रामकृतां वृत्तिं सूत्राण्यालोच्य तत्ततः ॥

नीलकण्ठे रामनाथः सिताभचन्द्रशेखरः ।

भैरवेशः छपासिन्धुलेन तुष्येन्न केशरी ॥

इति श्रीमन्मन्मोघरविरचितं शुल्लसूत्रविवरणं समाप्तम् ॥

विषयः ।

१ कण्डिकायां, शालावेदीनिर्माणार्थं शङ्कुनिखातपूर्वकं प्राच्यादिदिक्साधनं ।

२, चतुरसादिकथनं । ३, दीर्घचतुरस्रसमचतुरसादिभेदः । ४, वेद्युवत्तर-
त्रोण्यादिभागमानं । ५, वेदिभागविशेषेषु एकद्व्यादिपुरुषप्रमाणं । ६, वेद्यामि-
ष्टकाचयनादि ॥

No. 754. दर्शपूर्णमासः ।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 61. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Darsapūrnāmāsa. Directions for the performance of the Darsa Paurṇamāsa rites according to the rules of As'valāyana and Apastamba.

Beginning. अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । प्रातरग्निहोत्रं कृत्वा दर्शमासीनो दर्शान् धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायम्य दर्शेन यक्ष्ये पूर्णमासेन यक्ष्ये इति सङ्कल्प्य ।

End. भूः स्वाहा भुवः स्वाहा सुवः स्वाहा भूर्भुवः सुवः स्वाहा । इत्यापस्तम्बशाखायां दर्शपूर्णमासौ समाप्ते ॥

विषयः । आश्वलायनापस्तम्बानुयायी दर्शपूर्णमासप्रयोगः ।

No. 755. समयाचारतन्त्रं ।

Substance, country yellow paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Samayāchāra Tantra. An original Tantra treating the details of the Kaula cult. Contents : meaning of the word *Samayāchāra* ; a mantra of Sarasvatī ; a hymn to Vijayā ; Tāntric duties, and the necessity of observing them ; the fourteen articles of offering necessary for Śākta worship, and their purification ; the five daily prayers ; various kinds of gesticulation for effecting pacification, subjugation, paralysis, disputes, absence of mind, and destruction ; eastern, western, northern and southern sects of Kaulas, their special divinities, and their rosaries ; various kinds of seats for worship with special objects ; places meet for counting the rosaries ; sacraments for mantras ; two classes of Kaulas, the Vāmāchāra and the Dakṣiṇāchāra ; enumeration of Tantras and Yāmalas ; the five essentials of Tantra worship—fish, flesh, gesticulation, wine, and female society ; procedure for acquiring influence over Śaktī ; places sacred to Śaktī ; sacrifices ; special mantras ; special sacraments for mantras, on their birth, vivification, &c. ; females to be accepted as Śaktī and males as Śīva ; wet and dry forms of worship.

Beginning. ओपार्वत्युवाच । भगवंस्त्वं गुणाधार सर्वत्र करुणानिधे ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि समयाचारमुत्तमम् ॥

यः पुरा समयाचारः पूर्वान्मायेषु कीर्तितः ।

तं पुनः श्रोतुमिच्छामि यद्वान्मायेषु यद्ववेत् ॥

End. यदाम्नायप कथितं तन् सर्वं दुर्लभं ।
 तथा गोप्यं सुभगे सालजारपदं यथा ॥ ७१ ॥
 यदि चेद्वै वरारोहे मया तुभ्यं प्रकाशितं ।
 अतस्तद्वापयेन्नित्यं यतस्त्वं मम वल्लभा ॥

Colophon. इति श्रीउमामहेश्वरसंवादे समयाचारतन्त्रं समाप्तम् ॥ •

विषयः । समयाचारशब्दार्थः । वाग्वादिनीमन्त्रः । विजयास्तोत्रं । तन्त्रोक्तकर्मणो
 यथोक्तकाले कर्तव्यलोक्तिः । चौरदधितक्रादिचतुर्दशद्रव्योक्तिः । तन्त्रोपधन-
 प्रकारः । प्रातर्मध्याह्नादिपञ्चजपकालः । शान्तिवज्रश्लक्ष्मणद्वेषोच्चाटनमार-
 णादिषट्कर्मणुकूलमुद्राकथनादि । पूर्वदक्षिणपश्चिमोत्तराद्याम्नायकथनं ।
 पूर्वादितप्तदाम्नायदेवताकथनं । उक्ताम्नायमालाभेदः । शान्त्यादिकर्मसु
 आसनभेदः । जपस्थानं । मन्त्राणां पुन्रपुंसकादिकथनं । वामदक्षिणाचा-
 रादि । तन्त्रयामलादिपरिसङ्ख्याकथनं । मन्त्रयामसमुद्रामैद्युनमद्यादिपञ्चम-
 कारकथनादि । शक्तिसाधनादि । पीठस्थानकथनादि । सालिकराजसा-
 दिवलिः । मन्त्रविशेषाः । मन्त्राणां जननजीवनताडनबोधनादिमंस्काराः ।
 स्त्रीपुरुषादौ शक्तिशिवभावनादि । आर्द्रशुक्लाचारकथनादि ।

No. 756. कात्यायनप्रयोगसारः ।

Substance, country yellow paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 91. Lines, 9 on a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kātyāyana prayogasāra. Easy rules for the performance of the ceremonies recommended in the Kalpa Sūtra of Kātyāyana. By Devabhadrā Pāthaka, son of Balabhadra and Bhāgīrathī. The author says that he has followed the Karkabhāshya and the Daivabhāshya, with their Paddhatis, by Ananta, Rāma, and Padmanābha. The MS. is incomplete.

Beginning. श्रीविघ्नेशं याज्ञवल्क्यं मुनिं कात्यायनं गुरुम् ।

अस्मदुद्वज्जनानां सङ्गुह्य चरिशङ्करम् ॥

गङ्गाधरं पाठकं यागकालविवेचकम् ।

भागीरथीं मातरं पितरं बलभद्रकम् ॥

पितृभूतिं भर्तृयज्ञं वासुदेवञ्च शङ्करं ।
 गर्भं कर्कभनन्तञ्च श्रीहरिस्वामिमाधवौ ॥
 सम्प्रदायप्रणेष्टञ्च रामं शुल्वप्रकाशकम् ।
 यज्ञविद्याप्रणेतारं परमं वेदयाज्ञिकम् ॥
 दीक्षितं श्रीधरं रेणुं पद्मनाभं गदाधरम् ।
 महादेवं हरिहरमित्यादीन् पूर्वयाज्ञिकान् ॥
 प्रणम्य मनसा वाचा कर्मणापि च भक्तितः ।
 सूत्रं कातीयं तद्भाष्यं कार्कं देवं सपद्धतिं ॥
 अन्नन्तकृतं रामपद्धतिं याज्ञिकप्रियाम् ।
 अन्ययष्टिं पद्मनाभं सम्प्रदायाध्यपद्धतिम् ॥
 ग्रन्थानेतान् सुसङ्गृह्य निजबुद्ध्या विसृज्य च ।
 ततोऽपि याज्ञिकानाञ्च सम्प्रदायो यथाधुना ॥
 तथा कर्कानुसारेण ज्योतिष्टोमक्रतोऽर्धजुः ।
 प्रयोगसारनामसौ प्रयोगो रक्षते यतः ॥
 सूत्रवाक्यं समुल्लिख्य प्रयोगलेखनं न हि ।
 कृतं पूर्वैरतस्तस्य लेखनं क्रियते मया ॥

End.

विषयः ।

(खण्डितत्वाच्चेपवाक्यादिकं नास्ति ।)
 (अथ शुक्लैकादशीकृत्यं, तत्र) सोमेष्टिविचारः । अग्निप्रेमीयपशुः । वषायागः ।
 विमितादिमानार्थं शालारज्जुप्रमाणकथनादि । दीक्षादिकालः । दीक्षाप्रयोगः ।
 दीक्षणीयेष्टिः । छप्पाजिनदीक्षा । प्रवर्ग्ये महावीरसम्भारः । यूपच्चेदनादि ।
 (अथ द्वादशीकृत्यं, तत्र) प्रायणीयेष्टिः । सोमक्रयः । इडानान्तियेष्टिः ।
 अवान्तरदीक्षा । प्रवर्ग्यप्रचरः । उपसदिष्टिः । (अथ त्रयोदशीकृत्यं,) द्वितीयोपसदिष्टिः ।
 (अथ चतुर्दशीकृत्यं, तत्र) ततोयोपसदिष्टिः । अग्निप्रेमीयपशुः ।
 पशुपुरोडाशनिर्णयः । अवदानलक्षणदि । (खण्डितत्वाच्च सर्वविषयः प्राप्तः)

No. 757. वैयाकरणसिद्धान्तमञ्जूषा ।

Substance, country yellow paper, 12 × 5 inches. Folia, 380. Lines, 9 on a page. Extent, 8360 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1906. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vaiyākaraṇa-siddhānta-manjūśā. A dissertation on the Syntax of Sanskrit Grammar. By Nages'ā Bhaṭṭa, son of Śiva Bhaṭṭa and Satī Devī. This work enjoys a high and well-deserved repute.

Beginning. नागेशभट्टविदुषा नत्वा साम्प्रशिवं लघु ।

वैयाकरणसिद्धान्तमञ्जुषया विरच्यते ॥

तत्र वाक्यस्फोटो मुख्यः । लोके तस्यैवार्थबोधकत्वात् ।

End.

अधीत्य फलिभाष्याब्धिं सुधीन्द्रचरिर्दीक्षितात् ।

न्यायतन्त्रं रामरामाद्वादिरचोषरामतः ? ॥

याचकानां कल्पतरोररिकचञ्जनाशनात् ।

ऽऽङ्गवेरपुराघोषाद्रामतो लब्धजीविकः ॥

वैयाकरणनागेशः स्फोटाद्यनष्टपेक्षितम् ।

परित्यु (चिं) त्योक्तवांस्तेन प्रीयतामुमया शिवः ॥

ऊतल्लोकस्य नाभ्यास इति चिन्त्यं न पण्डितैः ।

दृष्टदोऽपि हि सन्तोषा पयोधौ रामयोगतः ॥

Colophon. इति श्रीमदुपाध्यायोपनामकसतीगर्भजशिवभट्टवृत्तनागेशकृतौ वैयाकरणसिद्धान्त-
मञ्जुषाख्यस्फोटकः ॥

विषयः ।

शक्तिलक्षणव्यञ्जनात्मिकशब्दबोधजनिकवृत्तेर्विचारादि । वर्णध्वन्यात्मकशब्द-
विचारादि । जातिस्फोटनिष्कर्षः । धातुनिपातार्थनिर्णयः । तिङर्थविचारः ।
छन्दर्थविचारः । प्रातिपदिकार्थनिरूपणम् । प्रथमादिविभक्त्यर्थनिरूपणम् ।
समस्यमानशब्दार्थविचारादि च ।

No. 758. वैधायनान्याधानं ।

Substance, country yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 39. Lines, 9 on a page. Extent, 780 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Baudhāyanāgnyādhāna. A guide to the Agnyādhāna ceremony according to the rules of Bodhāyana. Contents: Proper times for the ceremony; Madhuparka; altar; auspicious days; mantras to be muttered by the Adhvaryu and others; rites for the manes and cattle; Brahmodana rite; Paramāna rite; Agnihotra homa; Anvārambhanīya ishṭi.

Beginning. अथाग्न्याधानं निरूप्यते । तस्य कालः शिशिरवसन्तप्रोक्षतः ।

End. यथादैवतमुज्जितवाचनं(?) यजमानभागप्राशने प्रजापतेरित्येतस्य स्थाने
भद्राद्भ्यः स्त्रोतः । ब्राह्मणतर्पणान्तं समानं । सन्निष्ठते व्रीह्याप्रयणं ।
(समाग्निवाक्यं नास्तीत्यतः खण्डितमनुमीयते)

विषयः । आधामोपयोगिमासतिथिनक्षत्रादिकथनं । मधुपर्ककथनं । अग्न्यायतनं ।
पुण्याहवाचनं । अर्घ्यप्रभृतिजपः । गोपिलयज्ञः । ब्रह्मौदनादि । पवमानेष्टिः ।
अग्निहोत्रहोमः । अम्बारम्भणीयेष्ट्यादि ।

No. 759. जगच्चन्द्रिका, वृहज्जातकमूलसहिता ।

Substance, country yellow paper, $9 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 321. Lines, 9 on a page. Extent, 5451 s/lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1531. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Jagachchandrikā. A commentary on the Brihajjātaka, a treatise on astronomy and astrology. By Bhaṭṭotpala. The work was completed by the author, on Thursday the 5th of the waxing moon, in the month of Chaitra. Saka year 788.

Beginning. ब्रह्माजमङ्गररवीन्दुकुञ्जजीवशृङ्गाकर्कपुत्रगणनाथगुरुन् प्रणम्य ।

यः सङ्ग्रहोर्कवरलाभविष्टद्वन्द्वेरावन्तिकस्य तमहं विष्टणोमि हस्तं ॥

यच्छास्त्रं सविता चकार विपुलैः स्तब्धैस्त्रिभिर्ज्योतिषं

तस्योच्छिन्तिभयात् पुनः कलियुगे संश्रित्य यो भूतलं ।

भूयः स्तब्धतरं वराहमिहिरव्याजेन सर्वं व्यधा-

दित्यं यं प्रवदन्ति सोऽचकुशलास्तस्मै नमो भास्वत ॥

वराहमिहिरादधौ सुबुधभेदतोयाकुले

ग्रहचर्चगण्यादसि प्रचुरयुक्तिरत्नाकरे ।

अमन्त्रि परितो यतो लघुधियोऽर्थलुब्धास्ततः

करोमि विष्टतिष्ठवं निजधियाऽहमवोत्सलः ॥

End.

दिनकरोर्कः, तदादिकाः सर्वे एव ग्रहाः, मुनयो वशिष्ठादयः, गुरुरादिदासः,

तेषां चरणप्रणिपातकरणेन पादपादं नमस्कारकरणेन यः हस्तप्रसादोऽनुग्रहः

तेन सतिर्बुद्धिर्यस्य तेन दिनकरमुनिगुरुचरणप्रणिपातसततप्रसादभागिना मयेदं

शास्त्रमुपसंहृतं सङ्क्षिप्तं कृतं । तस्मात् प्रणेष्टभ्यः पूर्वशास्त्रकारिभ्यो नमस्कारेण
यः कृतप्रसादः ।

Colophon. इति श्रीमहात्मलविरचितायां अमरचन्द्रिकाभिधानायां दृष्टज्ज्ञातकवित्तो
उपसंहाराध्यायः षड्विंशः ॥

पुरा विहितकर्मपाकभवसन्दर्शने जनोपचारितप्रविमथः सर्वविषयामहमिपा-
दधै(?) ।

अर्थिनामत्पलं(?) चक्रे दृष्टये विवृतिवत् ।

चिन्तामणीति विख्याता टीकेयं शास्त्रवत्तमा ॥

सप्तसार्द्धसहस्राणि मानसस्या ह्यनुष्टुभाम् ।

प्रीतिदिष्टौ(?) परित्यज्य टीकाः सम्यक् विचार्य च ॥

उपयोगे चरे शास्त्रे चेत्तद्वाचाः कृतेपराधतः ।

व्याख्येयं यन्मया त्यक्तं यच्च युक्तिविवर्जितम् ।

धान्या च लिखितं यच्च तत्सर्वं स्पष्टतां न यत् ॥

चैवमासस्य षड्विंश्यां सितायां गुरुवासरे ।

वस्तुष्टावसिते शाके कृतेयं विवृतिर्मया ॥

विधाय टीकां शास्त्रेऽस्मिन् यत् क्वचित् पुण्यमर्जितम् ।

तेन निर्मल्यरी भूयात् सौजन्यालङ्कृतो जनः ॥

विषयः । १ अध्याये, रात्रिप्रभेदः । २, यज्ञयोनिभेदः । ३, तिर्यक्पक्षिस्थावरादीना-
मुत्पत्तिः । ४, गर्भाधानकालः । ५, जन्मविधिः । ६, सद्योमरणारिष्टयोगः । ७,
आयुर्गणना । ८, दशाविभागः । ९, तनुधनसहजाद्यष्टस्थानविशेषस्थित-
पदशुभाशुभकथनं । १०, कर्मविशेषेण जीविका । ११, राजयोगकथनं ।
१२, यज्ञयोगविशेषादिकथनं । १३, सुनपादिचन्द्रयोगाः । १४, द्विपद-
योगाः । १५, प्रव्रज्यायोगाः । १६, राशनुसारिशीलादिकथनं । १७, यज्ञ-
दृष्टिफलम् । १८, तन्वादिभावस्थरव्यादिप्रत्येकपदफलकथनं । १९, मित्र-
फलविचारः । २०, राशिचैवस्थानादिभिर्गृह्याणां प्रकीर्णभावविचारः । २१,
अनिष्टयोगः । २२, स्त्रीजातकनिर्णयादि । २३, खलुयोगाः । २४, नष्टजातक-
प्रकारः । २५, द्रेकाणविचारः । २६, प्रज्ञतिथिवलावलादिकथनं ।

No. 760. अद्वैतब्रह्मसिद्धिः ।

Substance, country yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 182. Lines, 10 on a page. Extent, 8500 s/lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Advaita-brahma-siddhi. An essay on the non-dual Vedānta theory, designed to establish the identity of the human and the divine souls. By Madhusūdana Sarasvatī pupil of Nārāyaṇa Āchārya. The MS. is incomplete. It is, I believe, a portion of the work which is described in Dr. Hall's catalogue under the name of *Advaita-siddhi*. *Contributions*, p. 157.

Beginning. ॐ नमामि सद्गुरुं शान्तं ब्रह्मानन्दमुनीश्वरं ।

यत्प्रपालयत्प्रेमैव सत्तर्कस्फुरणं मम ॥

श्रीमन्नारायणाचार्यं सनातनशिवं सदा ।

वन्देऽहं वाङ्मनःकार्यैर्द्वैतध्वान्तनिवृत्तये ॥

युतिमिदञ्च यद् ब्रह्म सच्चिदानन्दमद्वयम् ।

तद्वच्चिन्त्यते तर्कमनोमलनिवृत्तये ॥

End.

(खण्डितत्वाद्देशवाक्यं नास्ति)

विषयः ।

१ मुद्रते, देहतत्त्वनिरूपणादि । २, नास्तिकपक्षदर्शनमतखण्डनम् । ३, जीव-
तत्त्वशोधनच्छलेन सत्याद्यवान्तरवाक्याखण्डार्थतोपपत्तिः । ४, सत्यं ज्ञानमनन्तं
ब्रह्मेत्यवान्तरवाक्याखण्डार्थतोपपत्तिः । ५, तत्त्वमस्यादिसहावाक्याखण्डार्थतोप-
पत्तिः । ६, ब्रह्मणो निर्गुणत्वापपत्तिः । ७, ब्रह्मणो निर्गुणत्वे प्रमाणोपपत्तिः । ८,
ब्रह्मणो निराकारत्वसिद्धिः । ९, ब्रह्मणो ज्ञानत्वानन्दत्वाद्वितीयत्वनित्यत्वसाक्षित्वो-
पपत्तिः । १०, ब्रह्मणो अमरुपादानत्वोपपत्तिः । ११, ब्रह्मणो अगन्निमित्तत्वोप-
पत्तिः । १२, ब्रह्मणो अमरुपादानत्वे प्रमाणत्वोपपत्तिः । १३, स्वप्रकाशत्वोपपत्तिः । १४,
ब्रह्मणः शब्दावाच्यत्वं । १५, सामान्यतो भेदखण्डनं । १६, विशेषतो भेदख-
ण्डनं । १७, भेदप्रतिनिधिविशेषखण्डनं । १८, भेदपक्षके प्रत्यक्षभङ्गः । १९,
जीवब्रह्मभेदानुमानभङ्गः । २०, जीवभेदानुमानभङ्गः । २१, जीवभेदानु-
कूल-
तर्कभङ्गः । २२, भेदपक्षकेऽनुमानभङ्गः । २३, २४, भेदयुतेरनुवादकत्वादि ।
२५, भेदयुतेः षड्विधतात्यर्थलिङ्गभङ्गः । २६, ऐक्यस्वरूपोपपत्तिः । २७, जीव-

ब्रह्मभेदे प्रमाणं । २०, एकवृत्तेरुपजीव्यवाधाभावः । २१, तत्त्वसमिवाक्यार्थ-
निरूपणम् । २२, अयं ब्रह्माध्मीत्याद्यनेकवृत्तिस्मृत्यर्थक्यर्थः । २३, जीवब्रह्मा-
भदानुमानं । २४, विम्बप्रतिविम्बन्यायेनैक्यसिद्धिः । २५, खण्डितत्वाद्वाचान्ये
विषया लिखिताः ॥

No. 761. दानमयूखः ।

Substance, country yellow paper, 11 x 4 inches. Folia, 44. Lines, 13 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse and prose. Generally correct.

Dánamayúkha. On the sixteen great religious gifts. By Níla-
kaṇṭha, son of Saṅkara Bhaṭṭa. Contents: (1) gift of silver of the
weight of the donor; (2) gift of a golden globe, (3) gift of a thousand
heads of cattle; (4) gift of a cow made of gold; (5) gift of a horse made
of gold; (6) gift of a horse attached to a golden car; (7) gift of a golden
elephant attached to a similar car; (8) gift of five ploughs, with bullocks
and an area of land in which the same may be used; (9) gift of gold
and land; (10) gift of a golden wheel; (11) gift of a jewelled creeper;
(12) gift of seven rats made of gold; (13) gift of a jewelled cow; (14)
gift of a golden jar decorated with jewels; (15) gift of the five elements
represented by golden images; (16) gift of golden flights of steps. The
advantages of making the above gifts and the ceremonial rites to be
observed in giving them away are also described in detail. For an-
other work of this author, vide No. 730.

Beginning. अथ तुलादानपुरुषप्रकारः । अथ तुलापुरुषदानप्रयोगः । तत्राधिवासनात्
पूर्वदिने हतैकभक्तादिरधिवासनदिने यजमानो देशकालौ सकीर्त्य ब्रह्म-
चर्यादिसर्वपापनाशपूर्वकसर्वमन्त्ररकालावच्छिन्नसर्वलोकपालस्थानाधिकरण-
कवासोत्तर—इत्यादि ।

End. विभागस्तु तुलापुरुषवधानतः पुण्याहवाचन-ब्रह्मादिपूजनविमर्जनमण्डपादि-
प्रतिपादन-ब्राह्मणभोजनाशीर्वादपक्ष-मङ्गलाचारादीनि । इति महाभूत-
घटदानं ।

Colophon. इति श्रीमीमांसकशङ्करभट्टात्मजभट्टनीलकण्ठहते दानमयूखे षोडशमहादानानि
समाप्तानि ॥

विषयः । तुलापुरुष-रजतादिमयतुला-हिरण्यगर्भ-सुवर्णादिनिर्मितब्रह्माण्ड-सुवर्ण-
निर्मितकल्पवृक्ष-गोमूत्र-हिरण्यनिर्मितकामधेनु-हिरण्यनिर्मिताश्व-हिर-
ण्यनिर्मिताश्वयुक्तरथ-हेमनिर्मितहस्तियुक्तरथ-सदृशसारदारुमयपद्मलाङ्गल-
हितभूमि-सुवर्णमयभूमि-सुवर्णमयपोद्गुशरविश्वचक्र-चामीकरनिर्मितकल्प-
लता-काञ्चननिर्मितप्रादेशमाचमप्रकुण्ड-रत्नमयीधेनु-रत्नयुक्ताक्षनघट-
सुवर्णमयमहाभूतघटादिपौरुषमहादानफलविधिप्रयोगकथनम् ।

No. 762. भुवनदीपकटीका ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 10 on a page. Extent, 1100 s/lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1816. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Bhuvanadīpakatīkā. A commentary on the *Bhuvanadīpaka*, a treatise on astronomy and astrology.

Beginning. सारस्वतमित्यादि । आ० । सरस्वत्याः सम्बन्धि सारस्वतं तच्च तत् महस्य तन्म-
स्वत्य मया ज्ञानमुच्यते प्रकटीक्रियते ।

End. श्रीं प्र एकराशौ तथा दशि(?) प्राग्वज्जातभवयोगो मध्ये मुसरिकाभिधः ।
मियो दश विना खेटा द्वायानः(?) श्रीं प्रगो प्रहः ॥

Colophon. इति श्रीभुवनदीपकस्य टीका समाप्ता ।

विषयः । भुवनदीपके वक्ष्यमाणानि २६ द्वाराणि सन्ति, तद्द्वाराणां । तच्च द्वाराणि यथा,
१ द्वारे, मेवादिलग्राधिपाः । २, उच्चनीचविचारः । ३, प्रज्ञाणां परस्परं
मित्रशत्रुत्वादिविचारः । ४, राशेरचनीचगृहाणि । ५, राहुतः सप्तमस्य
केतोर्विचारः । ६, ग्रहस्वरूपसंभावादि । ७, द्वादशस्य भावेषु कुत्र किं
विचार्यं । ८, अग्निष्टकालनिर्णयः । ९, लग्नाधिपादिविचारः । १०, विनष्टो
ग्रहः कीदृश उच्यते । ११, राजयोगचतुष्टयं । १२, लाभालाभविचारः । १३,
लग्नेशवतिस्थितिसंज्ञावफलं । १४, अस्य गर्भस्य क्षेममस्ति वा न वा । १५,
गर्भिण्याः प्रसवकालादिविचारः । १६, युगलबालकस्य प्रसवज्ञानं । १७,
गर्भस्य माससङ्ख्या । १८, विवाहिताविविवाहितापरीक्षा । १९, विषस्वरूप-
कन्यालक्षणं । २०, भागविशेषस्य ग्रहफलं । २१, विवाहादिविचारणा । २२,
वादिप्रतिवादिविवादादौ जयपराजयविचारः । २३, ग्रहसङ्कीर्णभावादि
निर्णयः । २४, विदेशस्थग्रहादि । २५, पथिकस्य यागमन्त्रश्चा । २६, स्वत्यु-

योगः १७, दुर्गभक्तः । १८, चैत्यकर्मविचारः । १९, महर्ष्यविचारः । २०, नैकाग्रमनकुशलतादि । २१, इष्टलाभालाभादिविचारः । २२, लग्नपतेः सकाशात् कस्मिन् मासि लाभः । २३, द्रेःकाणादिफलं । २४, चन्द्रतदोपज्ञानं । २५, राजादीनां कस्मिन् दिने किं भवतीति । २६, कस्मिन् गर्भे पुत्रपुत्रिकास्तीत्यादि ॥ (प्रज्ञप्रन्यायम्)

No. 763. मल्लारिमाहात्म्यं, ब्रह्माण्डपुराणान्तर्गतचेत्रखण्डीयं ।

Substance, country yellow paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 63. Lines, 9 on a page. Extent, 550 s/lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance old. Verse. Generally correct.

Mallārimāhātmya. Legendary account of a place of pilgrimage called Mallāri. This professes to be an episode of the *Khetra Khaṇḍa* of the *Brahmāṇḍa Purāṇa*. Contents : 1. A hermitage assailed by a demon of the name of Malla. 2. The sages of the hermitage repair to Indra for aid. 3. Thence they go to Vaikuṇṭha; thence to Kailāsa. 4. Description of Kailāsa. 5. Description of the court of Ś'ambhu. 6. Description of the person of Ś'iva. 7. The sages relate to Ś'iva their grievance. 8. The army of Ś'iva. 9. The encampment of the demon. 10. Defeat of the demon's forces. 11. Destruction of Khadgaśaṣṭhā by Śaḍānana. 12. Destruction of Ulkāṃukha and Kuṇṭhaloma by Nandi. 13. Destruction of Manikāsūra by Mārtaṇḍa Bhairava. 14. Viṣṇu's embassy to Malla. 15. Combat between Malla and Ghritamāri. 16. Overthrow of Malla by Ś'ambhu. 17. Prayer of Malla to Ś'iva. 18. Praise of Ś'iva by the Devas. 19-20. Kapila and other places of pilgrimage described. 21. Directions for worshipping the image of Ś'iva at Mallāri. 22. Speech of the Enemy of Mallāri (Ś'iva) to the sages. 23. Mantras of Mallāri.

Beginning. वाग्मजीपद्मनोक्तोलसरागकरभासुरं ।

गजास्यं सुन्दरं वन्दे हृन्दारकगणार्चितं ॥

विघ्नेश्वरणाभोजमकरन्दोदविन्दवः ।

सिञ्चन्तु भारतीं वल्लीं नवानां वदनालये ॥

कैलासचलचूडये मणिसुन्दरमन्दरे ।

पप्रच्छ पार्वती कानां रहस्यानन्दसुन्दरं ॥

श्रीपार्वत्युवाच । प्रियं किं दुर्लभं लोके किमाश्चर्यकरं परम् ।

स्त्वं तीर्थं सदा वृणां भक्तिभक्तिफलप्रदम् ॥

अवतारेण केन त्वं सर्वपां सुलभः सदा ।

कैत्रतैस्त्वं समाराध्यः कथयाशु मम प्रभो ॥

End.

नित्यं नमामि भवसागरतापनाय सत्कारिपादयुगलं परमायैरूपम् ।

इन्द्रादिवन्दितमशेषसुखप्रदेयं चिन्तामणिं सकलमङ्गलकामधेनुनम् ॥

Colophon.

इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे स्तवखण्डे मत्तारिमाहात्म्ये त्रयोविंशतितमोऽध्यायः ॥ २२ ॥

विषयः ।

१ अध्याये, मत्तारिमाहात्म्ये त्रयोविंशतितमोऽध्यायः । २, दैत्यभयभीतानां ऋषीणां शक्रभवने गमनादि । ३, ऋषीणां वैकुण्ठे गमनादि । ४, कैलासवर्णनं । ५, शम्भुसभावर्णनं । ६, शिवमूर्तिवर्णनं । ७, शिवस्य निकटे मणिकमत्ताख्योर्दैत्ययोः पद्मवनिवेदनं । ८, शिवस्यैवर्णनं । ९, दैत्यचमूवर्णनं । १०, मार्तण्डभैरवसैन्यकर्टकमत्तासुरसैन्यवधः । ११, पटाननकर्टकखड्गदंष्ट्रवधः । १२, जयनन्दिकर्टकोत्कामखड्गलोमदैत्यवधः । १३, मार्तण्डभैरवकर्टकमणिकासुरवधः । १४, युद्धनिष्ठौ प्रबोधनार्थं मत्तदैत्यनिकटे शिवकलकं विष्णुप्रेरणादि । १५, मत्तदैत्येन सह घृतभारीयुद्धं । १६, शम्भुकर्टकमत्तासुरवधः । १७, किञ्चिज्जीवितशेषमत्तदैत्यलतशिवसुतिः । १८, देवलतशिवसुत्यादि । १९, २०, कपिलतीर्थादिकतिपयप्रधानतीर्थकथनं । २१, मत्तारिशिवपूजनविधिः । २२, ऋषीन् प्रति मत्तारिवाक्यं । २३, मत्तारिमन्त्रकथनादि ।

No. 764. अग्निष्टोमपद्धतिः, कात्यायनसूत्रपद्धत्यन्तर्गता ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 580 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Agnishṭomapaddhati. Directions for the performance of the Agnishṭoma sacrifice, according to the rules of Kātyāyana, founded on the Mādhyandini S'ākhā of the White Yajur Veda. By Yājñika Deva, son of Prajāpati. The work is a fragment of the author's *Kātyāyana-sūtra-paddhati*.

- Beginning. अथ साध्यन्दिनसवनमुच्यते, तत्र पूर्वमाग्नीध्रीयस्य पश्चादुद्दम्बलोपविष्टस्य यजमानस्य लोकद्वारीयसामगानं(?) होमस्य । ततः सर्वे ऋत्विजः सयजमानाः स्नाताः सवनवद्विष्णोपापस्थानादिधिष्ण्यग्निमन्त्रणानां समर्पणं कुर्वन्ति ।
- End. तदानोमेव पुनरुद्धृत्य स्वयमेवाग्निहोत्रहोमः । प्रातर्होमस्तु स्वकाल एव । अथ कर्त्तुं सन्ध्यातर्पणवैश्वदेवक्रिया नातः प्राक् ।
- Colophon. इति श्रीविरग्निसिद्धस्मृत्यष्टपत्तिमहायाज्ञिकश्रीप्रजापतिसुतयाज्ञिकदेवकतायां कात्यायनसूत्रपद्धतौ अग्निहोमपद्धतिः ।
- विषयः । आग्निहोमीयसाध्यन्दिनसवनप्रयोगकथनम् ।

No. 765. वाराणसीदर्पणकारिकाप्रकाशिका, वा दर्पणप्रकाशिका ।

Substance, country paper, 12 × 5 inches. Folia, 45. Lines, 10 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1898. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vārāṇasīdarpaṇ-kāś'ikāś'prakāś'ikā, alias *Darpaṇaprakāś'ikā*. A commentary on his poem in eleven cantos on Benares. By Vatsarāja, son of Rāghava Tripāthī, and grandson of Gaṇeśa Agnihotrī.

Beginning. भट्टोजिदीक्षितं नत्वा रामात्रमगुरुं पुनः ।

वत्सराजः करोत्येतां काशीदर्पणकारिकां ॥

गुरुपादरजःपूरस्वरतेजःछजः सजः ।

राजने वत्सराजस्य मानसे सच्चिरःसजः ॥

वाराणसी दर्पणकारिकाश्च प्रकाशिकाख्यां प्रतनेति धीमान् ।

श्रीवत्सराजः किल विश्वनाथकपाकटाचाकुरितप्रसादः ॥

End.

चरमप्रसादसमाप्तिं ज्ञापयद्वाह । श्रीति । प्रत्यक्षभावसमुद्रे । एकादशरुद्राः, तत्सङ्गाक इति यावत् । कालेशः, रुद्रः, तस्य यः कण्डः, तस्य हविरिव हविरस्य सः । दर्पणस्य श्यामप्रभत्वादित्यर्थः । शोभा कान्तिर्द्युतिरित्यमरः । प्रसादात्मकस्य महारुद्रस्य नाम विश्वेश इति सर्वेषु एकादशसु अन्तिमः । एकादशरुद्रात्मकोऽयं ग्रन्थः ॥ १६ ॥ ग्रन्थसमाप्त्युत्तरं संवत्सरादिकं निबध्नाह । विश्वेशोत्तमेति । अष्टमूर्तिमैत्रादेवः । ताभिर्गणितं चाब्दे संवत्सरे । अङ्गानां वामतो गतिरित्यष्टाङ्कः । देव्याः, महः, उत्सवः, तस्य भावः, तथा । दिव्ये-

र्दिवसैः । सहस्रं सहस्रासहेति विश्वः । नवदिवसा इति नवाङ्कः । रसाः षट्
षडङ्कः । विश्वनाथ एक एवेत्येकाङ्कः । अन्यत् स्पष्टम् । संवत् षोडशाष्टनवति-
मिते वर्षे इति फलितोऽर्थः । अङ्कतोऽपि १६८८ ।

Colophon. इति श्रीमद्भारणीवासिचिपाठिकुलतिलकसामवेदोपाध्यायश्रीगणेशाग्निहोवि-
स्त्रनुस्मरिचिपाठिश्रीमद्राघवस्त्रनुश्रीवत्सराजकृते प्रकाशचरमः कामं समाप्ति-
समाप्नुभम् ॥

विषयः । मङ्गलाचरणं, शिववर्णनं, वारदविश्वेश्वरकथोपकथनं, विश्वनाथकलंकदेव-
ताभ्यां वरदानं, शिवस्य मन्दराचलं सह साक्षात्कारः, मन्दरकलंकशिवस्थापनं
दिवोदासस्य विश्वनाथसाक्षात्कारः, काशीमाहात्म्यं, वाराणसीवर्णनं, दिवो-
दासराज्यस्थापनप्रपञ्चः, शृङ्गारादिवर्णनं इत्यादिविषयगर्भितस्यैकादशप्रकाश-
परिच्छिन्नस्य वाराणसीदर्पणकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 766. हठदीपिका ।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 20. Lines, 20 on
a page. Extent 500 s/lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1689.
Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse.
Generally correct.

Haṭhadīpikā alias *Haṭhapradīpikā*. An essay on a peculiar form
of Yoga meditation called *Haṭhayoga*. By Svātmārāma. Contents :
1. Introduction ; Yoga teachers ; importance of the Yoga proved ;
place for its performance ; the mode of sitting ; rules regarding food. 2.
Use of the Prānāyāma ; six ways of washing and purifying the
guts. 3. Various forms of gesticulation and diverse postures. 4.
Procedure for Samādhi. Signs of perfection, &c. Hall's *Contribu-
tions*, p. 15. This is a more complete and correct text than No. 250.

Beginning. नमामि जैपुरं धाम । अथादिनाथाय नमोस्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।

विराजते प्राञ्जलराजयोगमारोढुमिच्छारधिराहणीव ॥

प्रणम्य श्रीगुरुं नार्थं स्वात्मारामेण योगिना ।

केवलं राजयोगाय हठयोगोऽनुदिश्यते ॥

End.

विद्यातीर्थे जगति विवक्षाः साधवः सत्यतीर्थं

गङ्गातीर्थं मलिनमनसो योगिनो ज्ञानतीर्थं ।

राधानीर्थे(?) धरणिपतयो दानतीर्थे घनाद्या

रुज्जातीर्थे कुलयुवतयः पातकं चालयन्ति ॥

Colophon. इति श्रीस्वात्मारामविरचितायां चठदीपिकायां चतुर्थोऽध्यायः ॥

विषयः । १ अध्याये, चठयोगेन संविद्वानां गौरवनायादीनां कथनं, चठयोगसाधन-
स्खलनिर्देशः, चठयोगप्रथमाङ्गीभूतस्खलिकाद्यासनेक्तिः, स्वात्तारनियमश्च । २,
प्राणायामाभ्यासप्रकारकथनं, नाडीशोधकघौतोवस्तिनेतिवाटकनौलिककपा-
लमस्तीतिवटकसंकथनं, प्राणायामाभ्यासारम्भः, पूरककुम्भकादिफलोक्तिश्च ।
३, खेचर्यादिनानाविधमुद्रावस्थादिकथनं, शुक्रादिलक्ष्मफलकथनं, कुण्डलि-
न्यादियोगिशक्तिप्रकथनादि च । ४, समाधिप्रसङ्गकथनं, लयःकारः, नादानु-
सन्धानादि च ॥

No. 767. आद्वैतपद्धतिः, कातोया ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 41. Lines, 7 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'rāddhasūtra paddhati. Directions for performing Pārvaṇa s'rāddha according to the rules of Kātyāyana. The MS. is incomplete, and the author's name is unknown.

Beginning. शिवश्च विघ्नहर्तारं गृह्यं वामनं तथा ।

अम्बिकां शारदां चापि वन्दे विघ्नोपशान्तये ॥

कात्यायनकृते आद्वैतवे व्याख्यापुरःसरम् ।

प्रयोगपद्धतिं कुर्वे याज्ञवल्क्यादिसम्मतम् ॥

End. (खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । पार्वण्यश्राद्धप्रयोगविधायककातोयसूत्रव्याख्यानं ।

No. 768. आश्वलायनब्राह्मणपञ्जिका ।

Substance, country paper, $10 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 27. Lines, 10 on a page. Extent, 574 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ās'valāyana-brahmaṇa-pañchikā, alias *Aitareya Brāhmaṇa*. This is an imperfect MS. containing only the 5th Book. Professor Haug has published an edition of the text together with an English translation.

Beginning. विश्वं वै देवा देवतास्तृतीमहर्वहन्नि सप्तदशस्तोमा वै रूपं सान जगतीच्छन्दो यथाखेवतमेतेन यथास्तोमं यथासाम यथाह्वन्दमं राश्रिति ।

End. यज्ञस्य देवता मेन्द्रमेव तदुद्गीथं करोतीन्द्रो वै यज्ञ इन्द्रो यज्ञ इन्द्राग्नानागा-दिन्द्रवन्नद्युध्ममित्येवैनंस्तदाह तदाह ।

Colophon. इत्याश्वलायनब्राह्मणस्य पञ्चमपञ्चिकायां पञ्चमोऽध्यायः । पञ्चमपञ्चिका समाप्ता ।

विषयः । १ अध्याये, द्वादशाहस्य तृतीयचतुर्थाहकर्तव्यसूचनं । २, पञ्चमपञ्चाहकर्तव्योक्तिः । ३, सप्तमाहमाहकृत्यसूचनं । ४, नवमाहकृत्यष्टपञ्चाहान्यादिकथनं । ५, प्रायश्चित्तहोमकथनं ॥

No. 769. आश्वलायनगृह्यकारिका ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 26. Lines, 11 on a page. Extent, 780 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Ās'valāyana-grihya-kārikā. Memorial verses containing the rules of the Grīhya Sūtra of Ās'valāyana. The MS. is defective at the end and the author's name cannot be ascertained. Contents: Technical terms; sthālipāka; the rites after conception, &c.; sacrifice to Vāśvadeva; the sandhyā prayers; *Upākarma* or putting on of new sacrificial thread, &c. in the month of Śrāvaṇa; offerings to the manes; vāstuhoma, &c.

Beginning. आश्वलायनमाचार्यं नत्वा तद्गृह्यकर्मणाम् ।

प्रयोगं वक्ष्मि केषांचिद्दृष्टिकारादिभाषितं ॥

End. (खण्डितत्वात् शेषवाक्यं नास्ति) ।

विषयः । सर्वकर्मसाधारणपरिभाषा, स्नातोपाककथनं, गर्भाधानादिसंस्कारोक्तिः, बलि-वैश्वदेवादिकथनं, सन्ध्यापासनापाककर्मादिकथनं, पिबयज्ञः, श्वेदकर्मणामुप-कर्मणादिकथनञ्च ॥

No. 770. ब्रह्मसिद्धान्तं वा ब्रह्मसिद्धान्तपद्धतिः ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 61. Lines, 5 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1806. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Brahma-siddhánta alias *Brahma-siddhánta-paddhati*. A Tántric miscellany on theology, metaphysics, cosmogony, &c. Contents: Brahma a void, its character; the cosmic mass, its character; generation from that mass of S'íva, from him of Bhairava, and from him of S'ríkantha, &c. The origin of Prakṛití consisting of the five primary elements from the last; the organic and sensuous faculties—sleep, dreaming, and waking; will and the other four sensuous faculties; their agency in the creation of the world. Idá, piṅgalá, and other arterial paths to those faculties; thirteen vital airs, including Prāṇa, samána, &c.; growth of the different members of the body; the essential elements of the body; the principal receptacles in the body; the proper mode of performing *prāṇáyāma* and the advantage thereof; praise of Yógis.

Beginning. ————— चिविधं गर्भसम्भवेत् (?) ।

यदा नास्ति स्वयं कर्ता कारणं न कुलाकुलं ।

अव्यक्तपरमं तत्त्वमनामा विद्यते तदा ॥

End. वैद्यो रोगिणे तुर्वादिरिद्रशूरोभीरुधार्मिका । पापकारी ज्ञानी रामी तत्त्वविकर्मशीलोपायेन ते दास्यकामे वयान्तिति (?) ॥

Colophon. इति योगशास्त्रब्रह्मसिद्धान्तपद्धतिः सम्पूर्णम् (?) ।

विषयः । शुभ्यब्रह्मनिरूपणं, तस्य गुणाः, ब्रह्माण्डपिण्डस्य तद्गुणानाञ्च कथनं, तत्पिण्डात् शिवस्य तस्माद् भैरवस्य तस्मात् श्रीकण्ठादीनामुत्पत्तिः, ततः पञ्चतत्त्वात्मक-प्रकृतिपिण्डोत्पत्तिः, चुतृष्णादिकथनं, अन्तःकरणस्य तद्गुणानाञ्च कीर्तनं, सत्त्वरजस्तमो महाकालजीवात्मकपञ्चकुलशस्य तद्गुणानाञ्च कीर्तनं, आपत्-सम्प्रसृपुष्टाद्यवस्थाकथनं, इच्छाक्रियादिशक्तिपञ्चकस्य प्रत्यक्षस्य पञ्चपञ्चगुणकथनं, कर्माकामचन्द्रसूर्याग्निस्वरूपप्रत्यक्षाचरणपञ्चकस्य तद्गुणानां कलानाञ्च कीर्तनं, इडापिण्डादिनाडीनां तद्द्वारस्य च कथनं, प्राणसमानादिदशवासुकथनं, शरीराङ्गप्रत्यक्षोत्पत्तिकथनं, शुक्रामज्जादीनां प्रमाणं, आधारस्वाधिष्ठानादिचक्र-कथनं, प्राणायामप्रकारस्तत्फलकथनादि, अवधूतलक्षणयोगमार्गप्रसङ्गादि-कथनं ।

No. 771. कोशलागमः ।

Substance, country paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1816. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Kośalāgama. This is a very defective MS. wanting both the beginning and end. It supplies a series of diagrams, and gives directions how to calculate therefrom the probable good and evil effects, and astrological influences under particular circumstances, of villages, houses, vehicles, dwellings, wells, wheels, commencement of journeys, &c.

Beginning. गजस्वरत्नयुगाश्चमहीगुणा द्विसंज्ञितो मघवा दिशि क्रमात् ।

गृहपतेरभिधा पुरदिक्षितो बहुहता भवनस्य दश च सा ॥

अथ ग्रामवासचक्रम् ।

End. इष्टलक्ष्यं १२२ गृहयुतास्ततो भक्ताः पञ्च १५५ शदशेषास्तत्कालघटी फल । अथ-
विमलमुखोत्साह भो ५ क्लेशाः ८ जयो मृत्यु ८ जयः ८ सुखं १० । नन्दा च शिलाभः
१२ सुखं १४ दुःखं १४ क्रमात् ।

Colophon. इति गृहप्रकारं समाप्तम् । (अस्य नाम्नि प्रारम्भे च सन्देहः । प्रारम्भे प्रतिज्ञा-
वाक्यं नास्ति, खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यञ्च नास्ति ।)

विषयः । ग्रामवास-वाहन-वास्तु-पञ्चक्र-यात्राविनाडीचक्र-सेवाचक्रादिकतिपयचक्रा-
दिद्वारा शुभाशुभगणना ।

No. 772. चन्द्रालोकः ।

Substance, country paper, 9×4 inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1733. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Chandrāloka. A treatise on Rhetoric in ten chapters. By Jayadeva, son of Mahādeva. The work is held in high repute by Vaishnavas, but it is rare.

Beginning. उच्चैरस्यति मन्दतामरसतां आपत्कलङ्गेरव-

ध्वंसं हलयेते च यानु मनसामुल्लासिनो मानसे ।

दुष्टोद्यन्मदनाशनधिरमलालोकचयीदर्शिका
 सा नेचवितयीव खण्डपरमेवाम्देवता दीयतु ॥
 हंहो चिन्मयचित्तचन्द्रमणयः संवर्द्धयध्वं रसान्
 रे रे खेरिणि निर्विचारवनिने मास्मत्प्रकाशीभव ।
 उल्लासाय विचारवीचिनिचयालङ्कारवारां निधे-
 चन्द्रालोकमयं स्वयं वितनुते पीयूषवर्षः छती ॥
 पीयूषवर्षप्रभवं चन्द्रालोकमनोहरं ।
 सुधानिधानमासाय ययध्वं विवुधा मुदम् ॥
 जयन्ति याजकश्रीमन्महादेवाङ्गजन्मनः ।
 सूक्तपीयूषवर्षस्य जयदेवकवेर्गिरः ॥
 महादेवः स्रवप्रमुखमखविकैकचतुरः
 सुमित्रातद्भक्तिप्रणिहितमतिर्यस्य पितरौ ।
 प्रणीतलेनासौ सुकविजयदेवेन दशभि-
 धिरं चन्द्रालोकः सुखयतु मयूखैर्दशदिशः ।

End.

Colophon. इति श्रीपीयूषवर्षपण्डितश्रीजयदेवविरचिते चन्द्रालोकालङ्कारे अभिधासूक्त-
 पाभिधानो नाम दशमो मयूखः ॥

विषयः । १ मयूखे, शब्दवाक्यप्रकारकथनं । २, शब्दवाक्यादिगतद्रूपणनिर्णयः । ३,
 काव्यलक्षणोक्तिः । ४, आलङ्कारिकगुणोक्तिः । ५, श्लेषोपमापरिकरादिविविधा-
 लङ्काराणां लक्षणोदाहरणयोः कथनं । ६, कव्यादिरसस्य वैदर्भ्यादिरित्येव
 कथनं । ७, ८, वस्तुलङ्काराणां भेदकथनं । ९, लक्षणनिरूपणं । १०, नाम-
 निर्देशादिकथनं ।

No. 773. धर्मसिन्धुसारः, अनुक्रमणिकासहितः ।

Substance, country paper, 9½ × 5½ inches. some of the leaves are yellow.
 Folia, 467. Lines, 12—14 on a page. Extent, 12575 s'lokas. Character,
 Nāgara. Date, Śm. 1910, Śk. 1775. Place of deposit, Calcutta, Government
 of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Dharmasindhusāra. A compendium of modern ceremonial rites
 on the model of the *Nirṇayasīndhu*. By Kās'ínātha Upādhyāya, son
 of Ananta Upādhyāya, who was the younger brother of Yajñes'vara
 Upādhyāya, and son of Kās'ī Upādhyāya Sūri.—The work comprises

three books, of which the last is divided into two parts. Contents: I. Calculations of proper times for ceremonies. II. Calendar of ceremonies for the twelve months of the year beginning with Chaitra; diurnal duties of religious people; imperative duties; Sthálipáka, Balivais'vya homa; consecration of wells, tanks, &c.; consecration of rosaries; consecration of images of gods; coronation; starting on journeys; influence of planets on mortals; pacification of adverse supernatural influences. III. Duties of persons whose parents are living; persons who should perform s'ráddhas; time meet for s'ráddhas; ritual for s'ráddhas; mourning; cremation; expiatory rites; duties of hermits.

Beginning. श्रीविठ्ठलं सुकरुणार्णवमाशुतोपं दीनेष्टपोषमघमंहतिसिन्धुशेषम् ।
 श्रीरक्षिणीमतिमुपं पुरुषं परं तं वन्दे दुरन्तचरितं हृदि सञ्चरन्तम् ॥
 वन्दे प्रतिघ्नन्तमघानि शङ्करं घनां स मे मूर्द्धि दिवानिशं करं ।
 शिवाय विघ्नेशमयो पितामहं सरस्वतीमाशु भजेऽपि तामहम् ॥
 श्रीलक्ष्मीं गरुडं सहस्रशिरसं प्रद्युम्नमीशं कपिं
 श्रीसूर्यं विष्णुभैरवविष्णुकविष्वाद्यासुतान् पञ्चमुखं ।
 इन्द्राद्यान् विबुधान् गुरुं जननीं तातं त्वनन्ताभिर्घं
 नत्वार्यान् वितनोमि माधवमुखान् धर्माश्रितारं मितं ॥
 दृष्ट्वा पूर्वनिबन्धाद्विर्णयसिन्धुक्रमेण सितार्यान् ।
 प्रायेण मूलवचनान्युजिह्वत्य लिखामि बालबोधाय ॥
 तत्र कालः षड्विधः । वत्सरः, अयनं, ऋतुः, मासः, पक्षः, दिवस इति ।

End. मूलभूतानि पद्यानि विछतानि कचित् कचित् ।
 निर्विकाराण्यपि नवान्यप्युक्तान्यत्र कानिचित् ॥
 मीमांसाधर्मशास्त्रज्ञाः सुधियोऽनलसा बुधाः ।
 कृतकार्याः प्राक्निबन्धैस्तदर्थं नायमुद्यमः ॥
 य पुनर्मन्दमतयोऽलसा अज्ञाश्च निर्णयम् ।
 धर्मं वेदितुमिच्छन्ति रचितस्तदपेक्षया ॥
 निबन्धोऽयं धर्मसिन्धुसारनामा सुबोधनः ।
 अमुना प्रीयतां श्रीमद्विठ्ठलो भक्तवत्सलः ॥
 प्रेरणा सद्भिर्जन्यः सेव्यः शब्दार्थतः सदेष्टोऽपि ।
 संग्रोह(?) वापि हरिणा सुदाममुनिसुतुषट्शुकमुष्टिरिव ॥
 श्रीकाष्ठापाध्यायवरो महात्मा बभूव विद्वद्द्विजराजराजः ।

तस्मादुपाध्यायकुलावतंसो यज्ञेश्वरोऽनन्त इमावभूताः ॥
 यज्ञेश्वरो यज्ञविधानदत्तो देवज्ञवेदाङ्गमुशास्त्रशिक्षः ।
 भक्तोऽहोऽनन्तगुणैकधामानन्ताक्रयोऽनन्तकुलावतारः ॥
 एषोऽत्यजज्जन्मभुवं स्वकीयां तां कौकुणाष्ठां सुविरक्तशाली ।
 श्रीपाण्डुरङ्गे वसतिं विधाय भीमातटे मुक्तिमगात्सुभक्त्या ॥
 तस्यानन्ताभिधानस्योपाध्यायस्य सुतः कृतो ।
 काशीनाथाभिधो धर्मसिन्धुसारं समातनोत् ॥

Colophon. श्रीमन्काश्यपाध्यायसूरिखनुयज्ञेश्वरोपाध्यायानुजाननोपाध्यायसूरिसुतकाशीना-
 थोपाध्यायविरचिते धर्मसिन्धुसारे द्वितीयपरिच्छेदोत्तरार्द्धं समाप्तम् ॥

विषयः । १ परिच्छेदे, काल-सङ्क्रान्ति-व्रत-तिथीष्टि-याग-आद-प्रवृत्तादिनिर्णयः । २,
 द्वितीयाचतुर्य्यादितिविषयविशेषमन्वादि-दशावतारजयन्ती-दमनोत्सव-चैवै-
 शाखादिद्वादशमासकृत्य-प्रकीर्णकनिर्णयः । ३, पूर्वार्द्धे, गर्भाधानायुद्धान्तसं-
 स्कार-दन्तधावनस्नानहोमादिनित्यकृत्य-स्थालीपाक-बलिवैश्वदेवादि-वापोक्षप-
 तडागाद्युत्सर्ग-मालासंस्कार-स्थिरदेवप्रतिष्ठादि-राजाभिषेक-यावा-गोचरफ-
 लाद्भुतशान्त्यादिनिर्णयः । ४ उत्तरार्द्धे, जीवन्मुक्तिर्लोकतन्त्रकर्म-आद्याधिकारिआद-
 काल-आदपद्धति-सूतकान्तेष्टि-प्रायश्चित्त-सन्यासप्रवृत्तादिनिर्णयः ॥

No. 774. प्रयोगरत्नीयचरकसौत्रामणी, वा बोधायनचरकसौत्रामणी ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 16 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Prayogaratnīya-charaka-sautrāmaṇi alias *Bodhāyana-charakasautrāmaṇi*. This is a chapter of a comprehensive work called *Prayogaratna*, or a manual for the performance of religious rites. The chapter under notice treats of the ceremony named *Sautrāmaṇi*, in which the principal offering is a spirituous liquor made from rice, i. e., a kind of arrack. By *S'eshanārāyaṇa*. The author follows the rules of *Bodhāyana*.

Beginning. सौत्रामणीं बाष्ठास्यामः । पूर्वैद्युर्नान्दीश्राद्धपर्य्युः स्नानादिनिविष्टमित्यनो
 चरकसौत्रामण्या यच्चे इत्युपस्थाहरणम् ।

End. इति पूर्णाहुतिं कृत्वा समारोप्यायतने मथित्वा विहृत्य मनस्तर्पित्वा साय-
 मग्निहाचं जुहोति । सन्निष्ठते सौत्रामणी ।

Colophon. इति श्रीम० शेषनारायणोक्ते प्रयोगरत्ने चतुर्थः ।

इति बोधायनचरकसौत्रामणी समाप्ता ॥

विषयः । सौत्रामणीप्रयोगः ॥

No. 775. अग्निप्रयोगः ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 29. Lines, 11 on a page. Extent, 750 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Agniprayoga. A manual for the performance of the Agnishtoma rite, according to the rules of Bodháyaṇa. Anonymous.

Beginning. बोधायनं नमस्कृत्य व्याख्यातुं पुरातनान् ।

अग्निप्रयोगं वक्ष्यामि विष्णुहृदय्योऽग्निचित् ।

उक्तः सर्वप्रकृतिभूतो व्यतिष्टोमोऽग्निष्टोमः । अथेदानीं सर्वप्रकृतिविकृति-

साधारणमग्निष्टोमेन सह व्याख्यातुमारभते ।

End. (खण्डितत्वाच्चेष्टवाक्यादिकं नास्ति) ।

विषयः । अग्निष्टोमप्रयोगः ॥

No. 776. रसहेमः, वा कङ्कालीरसहेमः ।

Substance, country paper, 12×5 inches. Folia, 16. Lines, 20 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Rasahema alias Kañkáltrasahema. A pharmacopœia of mercurial and other metallic preparations. The MS. is incomplete. It gives receipts for upwards of two hundred kinds of metallic compounds.

Beginning. श्रीभैरवं प्रणम्यादौ सर्वज्ञं विजगत्प्रभुम् ।

श्रीभारतीञ्च विद्मेशं वन्दे प्रत्यूहशक्तये ॥

अथ ध्यायन् समायातः श्रीकङ्कालीययोगिनः ।

हविष्यान्नं भवि स्वापं हविष्यश्चापि भोजनम् ॥

क्रियाधृष्टे न सिध्दन्ति तपोनिष्ठे फलन्ति हि ।

सूतदोषांस्ततः शुद्धिं संस्कारान् प्राग् वदाम्यहम् ॥

End. (खण्डितत्वात्परिममात्रिवाक्षादि नास्ति ।)

विषयः । पारदल्लोहादिद्रव्यद्वारा नानाविधरसायनौषधनिर्माणप्रकारः ।

No. 777. उपयन्यसूत्रम् ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 36. Lines, 7—8 on a page. Extent, 1600 s'lokas. Character, Nágara. Date, SM. 1642. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Upagrantha Sūtra. A sūtra work treating of expiations and details in connexion with various Kalpa rites.

Beginning. अथ सम्यक्सिद्धिरनादेशे स्तोनीयातः शते विशेषसङ्ख्यासमस्त्राख्ये प्रत्येकमर्च्चा-
द्विनियमो ज्योतिष्टोमेन वतसुक्थे विपद्भागे—इत्यादि(?) ।

End. पुरीषपदशेषाणि निधानान्याचार्याः स्वरितान्मानि यथाधीतं वा तेषु रीपाक्ष
विध्यक्षेदेधिकाराद्वागन्तोवागतः(?) ॥ १२ ॥

Colophon. इत्युपयन्यसूत्रे चतुर्थः प्रपाठकः । इत्युपयन्यसूत्रं समाप्तम् ॥

विषयः । १ प्रपाठके, गायत्र्यादिच्छन्दःकथनं, यज्ञवृत्तिनिमित्तकप्रायश्चित्तोक्तिः; सत्राय
दीक्षितेन कर्त्तव्यादि च । २, अक्रीतसोमापहरणप्रायश्चित्तं, सोमकलशे भग्रे
प्रायश्चित्तादि, सोमे दग्धे प्रायश्चित्तं, शृष्ठानुकल्पादि च । ३, वैश्ववर्णकल्पोक्तिः
प्रवर्ग्यशंसये कर्त्तव्यम्, एकादशोवाणि, षड्दक्षत्यं, द्वादशाह-एकदशन्तरशृष्ठ-
स्तोनीयादिकथनं, गानेश्वरशृष्टिलोपय तन्मन्यायसमुद्देशव्याख्यादि । ४, प्रति-
हारोदाहरणकथनादि ॥

No. 778. उत्सर्गमयूखः ।

Substance, country paper, 10×5 inches. Folia, 26. Lines, 8—9 on a page. Extent, 520 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Utsarga Mayúkha. Directions for consecrating tanks, wells, &c., and purifying them should they happen to be polluted by the death of a monkey, or a cat, or by other cause. By Nilakanṭha Bhaṭṭa. *Vide* No. 761 for another work of this author.

Beginning. उत्सर्ग दानविधिनाम राममाराध्य भास्कर ।

उत्सर्गविषये भट्टनीलकण्ठो वदत्यथ ॥ तत्र जलाशयोत्सर्गप्रश्ना विष्णुधर्मोत्तरे ।

End. ततोऽभिषेकप्रदपूजाग्निपूजाविभर्जनशय्यादानमण्डपाद्युपस्करप्रतिपत्तिविप्रभोजनभूयसीदानकर्मस्वरार्पणानि जलाशयोत्सर्गवत् ॥

Colophon. इति श्रीमोमांसकभट्टनीलकण्ठकृते भास्करे जलाशयारामोत्सर्गमयूखः ।

इति उत्सर्गमयूखः समाप्तः ॥

विषयः । वापोक्लृप्तङ्गागाद्युत्सर्गस्य विधिः प्रयोगश्च, वायादिषु मार्जारवानरादिस्तकाद्युपघाते तत्प्रायश्चित्तकथनं च ।

No. 779. मोमहणविलासः, व्याख्यानहितः ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 160. Lines, 9—10 on a page. Extent, 8000 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Momahanavilāsa. A treatise on the diseases peculiar to women and children, and on aphrodisiacs. By Momahana, son of Prayāgadāsa, a Kshatriya of Kālpi. The work was completed on Saturday, the 4th of the month of Chaitra, 1468, during the reign of Muhammad Shāh, son of Firuz Shāh.

Beginning. यं स्मृत्वा स्तुलितां प्रजापतिरिमां सृष्टिं यथान्मानवीं

श्रीकण्ठश्लिषकान्यदनुजयेणो जघान द्रुतम् ।

चक्रे रणमर्दुर्हृदा सुरसा चक्रे श्रुतसङ्घर्षं (?)

तं प्रत्युत्तमिदृशये गणपतिं वन्देऽहमिदं प्रदं ॥

यत्कर्मोत्तालपयनादुज्जता (?) वारिराशयः सप्त ।

एकोयन्ति युगान्तं तमहं वन्दे गणेशानं ॥

स्रवान्वये वीहलगेवजन्मा प्रख्यातकीर्तिः किल वाघलाङ्गः ।

आसीद्यदार्ष्ट्या विभराम्भूवस्तदंशजाः सन्निधिं वाघलाङ्गः ॥

यदंशजानां भूत्यर्थं बभूव कुलदेवताः ।

सरोद्वामिनी देवी सर्वदुर्हन्निहन्तनी ॥
 तस्य कुलेऽतिथिभक्तः प्रसिद्धनामा बभूव हरिवाघलः ।
 यस्य दानस्य तुलायां लघुतां भजतीह कर्णदानमपि ॥
 तस्यात्मजोऽभूदभिरामकान्तिः प्रयागदासो गुणवान् वदान्यः ॥
 विवदाबली यस्य बभूव मङ्गां मर्यादमेवर्महिमसमुद्रः ।
 तदङ्गजो भोमहणः प्रसिद्धो गुह्रदिजन्मातिथिदेवभक्तः ॥
 बभूव यस्यार्थिजनाः प्रशंसां कुर्वन्ति सर्वे वञ्चप्रदस्य ।
 भोमहणः कुतुकादिह भोमहणविलासनामानं ।
 सकलजनहृदयद्रापितं(?) चकार सयोगसङ्गुहं रम्यम् ॥
 अथ नगरसमुत्तुन्दुरचिते १४६८ पत्रेऽसिते चैवके
 हेरम्बस्य तिथौ विकर्तनसुतस्याङ्गि न्यलोक(?) वै प्रजानां परेः ।
 अथ भोमहणो यथाङ्गजजनुः सयोगचूडामणिं
 ग्रन्थं सङ्ग्रिपजां सतानि च बह्वन्यालोकाय वैद्यागमान् ॥
 कालिन्द्या रचिरे सुदक्षिणतटे सद्रवविद्युत्पुता
 नाम्नाभूत् किल कालपीतिनगरी प्ल्याता धरामण्डले ।
 तस्यां कालपिदैवतं निवसति प्रायः स्वयं सर्वदा
 लोकानामभिलाषदं सुरजनैः संसेवितं सत्प्रभं ॥
 भूपालो मरुमूदसाहिरभवत्योरोजायानात्मजः
 सार्धं योदुमलं न हिन्दुकजनास्तेनाभवन् सङ्गरे ।
 तस्योर्जत्करिष्टन्दुचितमिहाद्यानाच्च ह्येपारवं
 शुभा यान्धरयो भुवं जलनिधेः पारस्य तीरे भुवं ॥

End.

Colophon. इति कालपीथामवल्लभचरित्रप्रयागदासात्मजभोमहणविरचिते मरुमूदसाहि-
 राव्ये भोमहणविलासनामग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रथमे अधिकारे, शुक्रशङ्किरौपधादिकथनं । २, शुक्रलम्बकौपधकथनं ।
 ३, लिङ्गशङ्किरौपधकथनं, स्त्रीकुचनितम्बशङ्किरौपधकथनं । ४, लिङ्गलम्बकारकौ-
 पधकथनं । ५, पण्डितनामकौपधकथनं । ६, बन्ध्यालनामकौपधकथनं, गर्भ-
 रक्षार्थं मन्त्रौपधप्रयोगः, भगवद्भोमहणविरचितः, स्त्रीरोगचिकित्सादि च । ७, बाल-
 रोगचिकित्सापथ्यौपधमन्त्रादिकथनं । ८, बालग्रहचिकित्साप्रकारः । ९,
 १०, डाकिनोचिकित्सादिप्रकारः । ११, बालप्रहादिनिवारणार्थं कतिपय-
 मन्त्रोक्तिः, मातृश्वरादिधूपनिर्माणविधिश्च ॥

No. 780. कात्यायनसूत्रपद्धतिः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 55. Lines, 14 on a page. Extent, 3000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kátyáyana-Sútra-Paddhati. A guide to the performance of the ceremonies described in the Kalpa Sútra of Kátyáyana. By Deva-yájñika, son of Prajápati. The MS. is incomplete and contains only the first portion of the work. The first two folia are wanting.

Beginning. (प्रथमतः पञ्चद्वयं खण्डितं) ।

End. प्रातर्होमस्तु सकाल एव । अत ऊर्ध्वं सन्ध्यातर्पणवैश्वदेवादिनित्यक्रियायामधिकारः । मातः प्राग् भवतीति शिवम् ।

Colophon. इति श्रीविरग्निरिचिन्महायाज्ञिकश्रोत्रजापतिस्तुतश्रोदेवयाज्ञिककृतयां कात्यायनसूत्रपद्धतावग्रिष्टोमः समाप्तः ।

विषयः । दक्षितकर्तव्येष्टिः, अवष्टयपर्यन्तदक्षितनियमाः, महावीरसम्भरणं, प्रायणो-
येष्टिः, आतिथ्येष्टिः, प्रवर्ग्यचरणं, प्रैषमन्त्रविशेषाः, अर्घ्यार्गोदोहनाथं,
गमनादि, प्रवर्ग्यकरणे घर्महोमः, उपसदिष्टिः, प्रवर्ग्यशान्तिः हविर्धाननिष्पादनं,
उपरवखननं, सदाकरणं, सदोमानादि, अग्निस्थाननिष्पादनं, आग्नि-
धोयादिस्थानकरणं, अग्नीधोमोयेष्टिः, अभिषवेष्टिः, प्रातःसवनं, साध्यन्दिन-
सवनं, तृतीयसवनं, अवष्टयेष्टिः, उदयनोयेष्टिः, अनुबन्धेष्टिः, पथस्त्रेष्टिः, इत्या-
दीनां विवरणम् ॥

No. 781. अनुमानमणिदीधितिब्याख्या, शिरोमणिमूलसहिता ।

Substance, country paper, 13 × 5½ inches; some of the leaves are yellow. Folia, 460. Lines, 12-14 on a page. Extent, 18,130 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1828. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Anumāna-maṇi-dīdhiti-vyākhyā. A commentary on Raghunátha S'íromañi's *Anumāna-maṇi-dīdhiti*. By Bhavánanda Sídhdhántavágis'a. Vide ante I, p. 285.

Beginning. श्रीमेविन्दपदाम्भोजनखचन्द्रमरीचयः ।

सञ्चरिणोऽस्तमस्यन्ते मम सन्तवस्तस्वनम् ॥

नमस्कृत्य गुरुन् सर्वान् निगूढं मणिदोधितैः ।

श्रीभवानन्दसिद्धान्तवागीशेन प्रकाशिता ॥

शिरोम० प्रा० ॐ नमः सर्वभूतानि विष्टभ्यपरितिष्ठते ।

अखण्डानन्दबोधाय पूर्णाय परमात्मने ॥ १ ॥

अध्ययनभावनाभ्यां सारं निर्णीय निखिलतन्त्राणां ।

दीधितिमधिचिन्तामणि तनुते तार्किकशिरोमणिः श्रीमान् ॥

भू० प्रा० प्रत्यक्षोपजीवकत्वात् प्रत्यक्षानन्तरं वज्रवादिममृतत्वादुपमानात् प्रागनुमानं
निरूप्यते ।

End: नीलविशिष्टे धूमोऽपि विश्लेष्यलस्योपाधेः सत्त्वेन निरुपाधित्वं साधनव्यापकत्वा
दिति विश्लेष्यलयाटस्य(?) प्रामाणिकत्वात्तदपेक्षितं भट्टाचार्यशिरोमणिभिरिति ।

Colophon. इति श्रीमद्दामोपाध्यायसिद्धान्तवागीशभवानन्दविरचितानुमानमणिदोधिति-
व्याख्या समाप्तिं पप्फाण ।

शि० स० तथापि अन्यलशरीरजन्यत्वावच्छिन्नप्रतियोगिताकावतिरिक्तावेवाभावाविति न
तत्र वक्तव्यभावसम्भव इत्यत्र तात्पर्यम् ।

इति श्रीमद्दामोपाध्यायशिरोमणिस्तुमानुमानमणिदोधितिः सम्पूर्णा ।

भू० स० एकदृष्टित्वात् अवच्छेदेन दृष्टिरवापि तुल्या तत्र देशभेदेनात्र समयभेद इति ॥

विषयः । अनुमानमणिदोधितिव्याख्यानम् ।

No. 782. राक्षसकाव्यं, सटीकं ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 13—14 on a page. Extent, 175 s'lokas. Character, Nāgara, Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Rākshasa-kāvya. A poem of 20 stanzas in which a forester describes various pastoral objects for the gratification of his mistress. By Vararuchi Kavindra. The author is said to be the same person who formed one of the "nine jewels" of Vikramāditya. The MS. is in the *trivallī* form, and has a running commentary on the text.

Beginning. टीका० कश्चिदित्यनिर्दिष्टनामा तुरपः इमां वक्ष्यमाणां गां वाचं वनितां वभाष
उक्तवान् । किं कुर्वन् वनं काननं विचरन् । इत्यादि ।

मूल० कश्चिदनं वञ्चवर्णं विचरन् वयस्यो वयसां वनात्मवदानां वनितां वनादीन् ।
इत्यादि ।

End. टीका० । उत्तमवच उक्तं कथमपि तां भूयः किं कृत्वा दिनं दिवसं तथा प्रियया सह
रमिला, कथय्युतः श्रुत्वा पुष्टा इत्यर्थः । इति पादपूरणे ॥ २० ॥

Colophon. इति श्रीवररुचिकवीन्द्रेण विरचितेन(?)राक्षसकाव्यं समाप्तं । शुभं । टीका समाप्ता ।

मूल० एतावदुत्तमवचः सुमनाः स उक्त्वा रत्नादिनं सह तथा प्रियया श्रुत्वा
युक्तस्तुभिरनदुर्दुभिरदीनवद्विरादयः यानमथ सम्प्रययौ खगेहे ॥ २० ॥

टीका० इति श्रीवररुचिकवीन्द्रेण कृतं राक्षसकाव्यं समाप्तम् ।

विषयः । कश्चिद्वयस्यो वनस्यः पुरुषो विचरन् वनजान् वनादीन् प्रदर्शयन् तद्वर्णनं
वनितां श्रावयति ।

No. 783. यज्ञप्रायश्चित्तविवरणं ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 42. Lines, 13 on a page. Extent, 1250 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1783. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose, Generally correct.

Yajñaprāyaśchitta vivaraṇa. A treatise on expiations for flaws in the performance of the Darsa, Paurṇamāsa and other ceremonies. By Gopāla. The MS. comprises three Prasnas, the first having 11, the 2nd 10, and the 3rd 8 chapters; but from the style of its commencement and end, it would seem that this is only a part of a larger work. Contents: I. 1, General expiations necessary where no special expiation has been ordained. 2, Expiation for not using the ordained number of pots. 3, Expiation for breakage of the wood used in producing fire by friction. 4, Expiation for defects in Agnihotras, &c. 5—6, Expiations for defilement of the wood for producing fire. 7—11, Expiations for defilement of oblatory articles; do. for suspicion of such defilement or for their use irregularly; and for their being spoiled in cooking.—II. 1, Expiation for rites performed by a consumptive person. 2, Expiation for absence from home for more than a year. 3, Expiation for defects in the Purodāśa for the Nakṣatra īṣṭi. 4, Expiation for

substitutes 5, Expiations for animals intended for sacrifice. 6, Expiation for Cháturmásyá vrata, or the quadrimensial fast. 7, Expiation for defects in the initiation of the Adhvaryu. 8, Expiation for accidents in cooking offerings. 9, Expiation for defects in the use of mantras. 10, Optional courses. III. 1, Expiation for accidents to the cooking pot. 2, Expiation for irregularities in the actions of the priests. 4, Expiation for accidental omission of oblations. 5, Expiation for accidental blowing out of the fire when produced by friction. 6, Expiation for use of ordinary fire in rites. 7, Expiation for omission of particular rites. 8, Duties of persons who have established the sacred fire, when they are about to start on a journey.

Beginning. अथातो मन्त्रगणान्नातानि प्रायश्चित्तानि व्याख्यास्यामः । उक्तानि दर्शपूर्णमासादीनि कर्माण्यनन्तरं तेषामकरणेऽन्यथाकरणे प्रायश्चित्तानि व्याख्यास्यामः ।

End. एवं हि श्रूयते, मलवद्वासमानसंवदेत न सहासीत नास्या अन्नमद्यादित्यारभ्याश्विनप्रष्टित्यष्टकामन्यदित्युक्तम् । अन्यत्सहासनादिति भवत्सामिना व्याख्यातम् ।

Colophon. इति श्रीगोपालकृते यज्ञप्रायश्चित्तविवरणे द्वतीयप्रश्नस्याष्टमोऽध्यायः ।

चुटितोऽयं ग्रन्थः । खण्डः २ (आदर्शे लिखितमित्यम्)

विषयः । १ प्रश्ने ।—१ अध्याये, अनुक्तप्रायश्चित्तस्य लक्षणं यथाधारणप्रायश्चित्तं । २, कपालविधिन्मूनाधिक्ये प्रायश्चित्तानि । ३, अरणिभङ्गादिप्रायश्चित्तं । ४, अग्निहोत्रादिप्रायश्चित्तं । ५, ६, अरण्यमेध्यस्पर्शप्रायश्चित्तं । ७, ८ हविषि दुष्टे प्रायश्चित्तं । ९, हविर्दोषशुद्ध्यां हविर्द्रव्यहोमव्यतिक्रमे च प्रायश्चित्तं । १०, साम्राज्यप्रायश्चित्तं । ११, हविर्विहृत्यादिप्रायश्चित्तम् ।

२ प्रश्ने ।—१ अध्याये, चयरोगप्रस्थान्यदारासक्ताहिताग्निकर्तव्यप्रायश्चित्तं । २, संवत्सरातिरिक्तप्रवासने प्रायश्चित्तं । ३, पुरोडाशभेदेन कृता आयुष्मत्या नक्षत्रेष्टयः । ४, आययणानुकल्पहरितयवादिद्रव्यकथनं । ५, पशुप्रायश्चित्तं । ६, चातुर्मास्यव्रतानि । ७, अध्वरदीनानि यमभङ्गप्रायश्चित्तकथनं । ८, सर्वयज्ञानां स्कन्धभिन्ननष्टदुष्टादिगुणविशिष्टहविःप्रायश्चित्तं । ९, मन्त्रहीनादिप्रायश्चित्तं । १०, विहितकालद्रव्याद्यनुकल्पकथनं ।

३ प्रश्ने ।—१ अध्याये, हविर्धानीभिर्मादिप्रायश्चित्तं । २, होत्रमैवावरुणादीनां सस्रकर्तव्यकर्मव्यतिक्रमे प्रायश्चित्तं । ३, होमाहुतिविस्तृतिप्रायश्चित्तं । ४, ऊताहुतसोमसंसर्गप्रायश्चित्तं । ५, अरणिस्माह्वाग्निनाशप्रायश्चित्तं । ६, लौकिकाग्निहोत्रविधिः । ७, अग्निहोत्रकालेऽग्निहोत्रक्रियाकरणे प्रायश्चित्तं । ८, आहिताग्नेः प्रयागे कर्तव्यम् ।

No. 784. प्रश्नवैष्णवः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 24. Lines, 9 on a page. Extent, 480 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, nearly new. Verse, Generally correct.

Prasnavaiṣṇava. Astrological questions and answers founded on the Vārāhi Saṁhita, the Tājika and other standard works. By Nārāyaṇa Gosāiṇ Nṛipatī. The MS. is imperfect.

Beginning. नारायणं परमपूज्यमादिदेवं ज्योतिर्मयं शुभकरं चराचरेभ्यः ।

ज्ञानं प्रणम्य भिरसा द्विजपुङ्गवानां प्रश्नार्णवस्रवमहं प्रकरोसि शास्त्रम् ॥ १ ॥

ओन्नम्रदासनयजातनयः सुविद्वान् श्रीमान् गुसांयिष्टपतिर्यदुनायभक्तः ।

वाराहनाजिकमुकुन्दमतं समीक्ष्य नारायणः परमशास्त्रमिदं चकार ॥ २ ॥

प्रष्टा प्रणम्य चरिमिन्द्रककुपुसुखस्यो ज्योतिर्विदं सकलशास्त्रकलाविदम् ।

आह्वय सद्गुवि चित्तं फलपुष्परलक्षः प्रसन्नवदनः सलदेव प्रच्येत् ॥ ३ ॥

लग्ने चरे च हृतलाभ ऋणास्पदार्थनाशे गदक्षयगमागमबन्धमोचाः ।

प्रदुर्भवंनि परचक्रमुपैति शीघ्रं रोमी च जीवति कलिः शमते नु भूयः ॥ ४ ॥

End. (खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति) ।

विषये । १ अध्याये, प्रश्नकालीनलग्नादिभावस्थितरव्यादिप्रश्नद्वारा शुभाशुभकार्यसिद्धि-
कथनं । २, धनलाभ-राज्यलाभ-वृषमन्त्रिक्षेप-राज्यचलाचल-वृषदर्शनादि-
प्रश्नफलकथनं । ३, ४, जयपराजयप्रश्नफलकथनं । ५, यशवधादिज्ञानार्थं
सङ्कटचक्रकथनं । ६, राज्यभंशकरनिमित्तकथनादि । परचक्रागमनादिप्रश्न-
फलम् ।

(२४ पत्रेषु एते विषयाः सन्ति । इतः परं खण्डितत्वात् परप्रत्यविषया न प्राप्ताः ।)

No. 785. भास्वती, टीकासहिता ।

Substance, country paper, $11\frac{3}{4} \times 6$ inches. Folia, 64. Lines, 11 on a page. Extent, 1920 ślokaś. Character, Nāgara, badly written. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Bhāsvatī. A treatise on astronomy and astrology. By Śatānanda, son of S'āṅkara by Sarasvatī. Attached to the work is a com-

mentary entitled *Bālabodhinī* by Balabhadra, son of Vasanta, and grandson of Vimalākara of the Kausika gotra. The text was written in the Saka year 1021, = A. D. 1099 and the commentary was completed on Thursday, the 2nd of the wane in the month of Chaitra, Samvat year of Vikramaditya, 1465, = A. D. 1521, in the town of Umā, in the country of Jāmila, during the reign of the Shāhi dynasty.

Beginning. टीका प्रा० । आदिमध्यान्तशून्याय त्रिधाविग्रहधारिणे ।

ग्रहर्चादिस्वरूपाय नित्याय हरये नमः ॥ १ ॥

आसीद् द्विजन्मा विमलाकराख्यः स्थातः सुशीलो द्विजदेवभक्तः ।

तस्यात्मजः श्रीहरिपादभक्तो नित्यं हराराधनसक्तचित्तः ॥ २ ॥

विष्कन्धजः श्रीमान् देवज्ञः श्रीवसन्त इति नामा ।

शास्त्रार्थविद्वत्पुणवान् गुहपादार्चने सदा निरतः ॥ ३ ॥

बलभद्रस्तस्य सुता हरिगुरुचरणारविन्दकृतसेवः ।

कुर्वते गुणोपयुक्तां सङ्क्षिप्तां भास्वतीं टीकां ॥ ४ ॥

इह तावद् ग्रन्थारम्भे निर्विघ्नपरिसमाप्तिमुद्दिश्य खेष्टदेवतानमस्कारपूर्वकं
मङ्गलाचरणमात्मनामकथनमङ्कपिण्डानयनञ्च श्लोकेनैकेनाह । नलेति ।

मूलप्रा०

नत्वा सुरारेचरणारविन्दं श्रीमाञ्जानन्द इति प्रसिद्धः ।

तां भास्वतीं शिष्यवृत्तार्थमाह शाके विहीने शशिपक्षैकैः ॥ १ ॥

End. टीका स० । श्रीमान् शतानन्दनामा गणितसिद्धान्तवित् सरस्वतीशङ्करयोगान्नजः ।

सरस्वती मातुर्नाम, शङ्करः पितुर्नाम, तयोगान्नजः पुत्रः, इमां भास्वतीं
कृतवान् ।

आख्यायां यन्मयात्युक्तं यच्च युक्तिविवर्जितं ।

धान्या वा लिखितं यच्च तत्कार्यं क्षम्यतां बुधैः ॥

Colophon.

इति बलभद्रविरचितायां प्रतिलेखाधिकारोऽष्टमः ।

रसवद्वितित्यै शाके सागंशोर्यमासे शक्तेऽष्टम्यां सोमवासरेण ।

लिखितं बलभद्रेण—

शररसमनुमितशाके चैवे शक्तेतरद्वितीयायां ।

गुहवासरे सम्पूर्णा कृतवान् बलभद्रकेण सा टीका ॥

खरशशिशक्तसमेते शाकेऽवातोऽन्ताकुले जन्म(?) ।

वस्तुयुगवर्षेण मया रचिता बालावबोधिनी विमला ॥

श्रीविजयमादित्यशाके १४६५ चैत्रमासस्य कृष्णद्वितीयायां तिथौ जीववासरे

श्रीमहाराजाधिराजश्रीमानसाहिभुज्यमाने श्रीमञ्जुमिलादेशे उमासङ्गकनगरे

श्रीमत्सुखविद्याविशारदकौशिकान्वयजन्मादैवज्ञसुखात्मजो बलभद्रनामा ज्यो-
तिर्विज्ञेने इमां बालबोधिनीं भास्वतीटीकां कृतवान् ।

इति श्रीवसन्तात्मजबलभद्रदैवज्ञविरचितायां भास्वतीटीकायां परिलखाधिकारो
ऽष्टमः समाप्तः ॥

मूलसं० सुखाच्चिवेदाब्दगत युगाब्दे दिव्योक्तितः श्रीपुरयोक्तमस्य ।

श्रीमान् शतानन्द इतीदमाह सरस्वतीशङ्करयोस्तनूजः ॥ १० ॥

विषयः । १ अधिकार तिथिप्रवानयनं । २, यष्टप्रवानयनं । ३, तिथिनलवानयनं ।
४, यष्टसूटकरणं । ५, प्रक्षफलकथनं । ६, ७, यष्टणविवरणं । ८, स्यर्शमोक्ष-
समयनिर्धारणादि ।

No. 786. पदगाढः ।

Substance, country paper, $8\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 74. Lines, 7 on a page. Extent, 740 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, nearly new. Prose. Generally correct.

Padagāḍha. Vedic measures. Anonymous.

Beginning. इदानीं सर्वसामानि । अमितौजा अङ्गिरा नीवया गभीरवेपा दृष्टच्छ्रवा
नोधादमूना नवेदा अद्वया दीर्घतमाः शृङ्गपाजा वृमणा वृतमाः सुमना वि-
मनाः सुवासा गृध्रया नद्या उपाः पन्था भोजा ऋभुसाचन्द्रमा अप्सराः सजोपा
जातवेदा इति सर्वत्र विमर्जनीयाः ।

End. राजन् राष्ट्रश्च राशिश्च रायो रायरथर्यसि ॥

रराति रपसो राज्ञो रभस्वद्रस्वभस्वान् ।

रसररावाथ ररावण रवयेन ररपांसि च ॥ रथो सप्तविंशतिः ।

Colophon. इति पदगाढः समाप्तः ।

विषयः । सर्वसामान-सर्ववृत्तवाच्यानाम्नां कथनं, द्विसङ्ख्यादिपञ्चाशत्सङ्ख्यानिततन्नाम-
वाच्यानाम्नां कथनं, पूर्वापराख्यनामवाच्यानाम्नां कथनं, अखण्डितनाम-
वाच्यानाम्नां कथनं, खण्डितनामवाच्यानाम्नां कथनं, द्वैपदनामवाच्याना-
म्नां कथनं, पदच्छेदप्रकारदर्शनं, अथशब्दवतीनां सप्ताशीत्युचां कथनञ्च ।

No. 787. **दैवज्ञचिन्तामणिः ।**

Substance, country paper, $7\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 63. Lines, 11—12 on a page. Extent, 950 ślokaś. Character, Nāgara. Date, SM. 1870. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, nearly new. Verse. Generally correct.

Daivajña chintāmaṇi. A treatise on judicial astrology. By Yasodhara, son of Kaṇśārī Mis'ra. The MS. is incomplete.

Beginning. अथान्यं सम्यक्त्वमिह फलं योगसमुद्भवं ।

मासवारतिथीनाञ्च सम्यग् ज्ञानप्रकाशकं ॥ १ ॥

प्रतिपदि रविवारे चैवमासे यदि स्मृत्या-

न्न भवति वज्रदण्डिर्दुःखिता लोकसङ्गाः ।

अस्तकिरणवारे अस्कुजिद्राक्पतीनां

भवति न तु धरित्री शस्त्रतोयाभिपूर्णा ॥ २ ॥

End. यदा च जायते पक्षत्रयोदशदिनात्मकः ।

तदा लोकातिघोराः स्यान्मण्डला च × मेदिनी (?) ॥ ५८ ॥

Colophon. इति श्रीकंसारिमिश्रात्मजमिश्रशोधरविरचिते दैवज्ञचिन्तामणौ सामान्यग्रह-
कथने नाम प्रकाशस्तुर्दश ॥ १४ ॥

विषयः । १ प्रकाशे, वैशाखादिद्वादशमासानां तिथिविशेषेषु वारनक्षत्रादिविशेषयोगे
दृष्ट्यादिद्योगे च वा सति दुर्भिक्ष-राजविद्रोह-प्रजासुखदुःख-सारीभय-शस्त्र-
महर्ष्यसमर्द्धतादिविविधशुभाशुभफलकथनं । २, प्रभवादिपष्टिसंवत्सरशुभा-
शुभफलं । ३, तत्तद्गन्तव्यविशेषकथनं । ४, रव्यादिपक्षाणां क्षमावादिवर्णनं ।
५, नक्षत्रादिविशेषगतस्य सूर्यस्य तादृशरितादिवर्णदर्शने शुभाशुभफलं ।
६, नक्षत्रराशिविशेषगतस्य वैवर्णादिमतस्य चन्द्रस्य शुभाशुभफलं । ७, नक्षत्र-
विशेषराशिविशेषगतस्य किंशुकादिवर्णान्तरं गतस्य भौमस्य शुभाशुभफलं ।
८, नक्षत्रविशेषराशिविशेषगतस्य आश्विनादिमासदृष्टस्य बुधस्य शुभाशुभफलं ।
९, नक्षत्रविशेषराशिविशेषगतस्य गुरोः शुभाशुभफलं । १०, नक्षत्रराशिविशेष-
गतस्य ग्रहविशेषादियुक्तस्य शक्रस्य शुभाशुभफलं । ११, नक्षत्रराशिविशेष-
गतस्य शनैश्चरस्य शुभाशुभफलं । १२, राशिविशेषादिगतस्य राहोः शुभा-
शुभफलं । १३, नक्षत्रविशेषादिग्विशेषगतस्य केतोः शुभाशुभफलं । १४,
सूर्यादिपक्षाणां दिव्यायगादिजनितशुभाशुभफलकथनं ।

No. 788. जानक्यानन्दबोधनं ।

Substance, country paper, 10 × 3½ inches. Folia, 264. Lines, 7 on a page. Extent, 2544 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Jánakýánanda-bodhana. A poem in twenty cantos, in which the river Ganges appears in human form before Sitá, during her exile in the hermitage of Válmíki, and consoles her by religious advice. By S'rípátigovinda.

Beginning. (प्रथमतः ५२ पत्राणि न सन्ति ।)

End. यथाशास्त्रं मया चित्ते जानकीजगदीशितुः ।
 कृतं तेन सदा रामः प्रसन्नोऽसु गुरुर्मम ॥ ७२ ॥
 यदस्मिन् मौष्ठवं भाति तद्गुरोरेव मे न हि ।
 यच्च निन्द्यं भवेद्वच तन्ममैव गुरोर्न हि ॥ ७३ ॥
 इति गोविन्दसङ्गोते जानक्यानन्दबोधने ।
 लयाष्टौ विंशतितमस्ररङ्गो रङ्गदायकः ॥ ७४ ॥

Colophon. इति श्रोपतिगोविन्दविरचिते जानक्यानन्दबोधने भागीरथीजानकीसंवादे विंशतितमस्ररङ्गः ।

विषयः । अस्मिन् ग्रन्थे वाल्मीक्याश्रमे परित्यक्तया जानक्या सद्यः मूर्ध्निमत्या गङ्गायाः प्रबोध-
 वाक्योक्तिः । अत्र २० तरङ्गाः सन्ति । तत्र ५२ पत्राणां खण्डितत्वात्तरङ्गचयस्य
 विषयो न प्राप्तः । ४, तरङ्गे, आत्मानात्मादिकतिपयपदार्थनिर्णयं वेदान्तमतेन
 नैयायिकं बोधयन् कथयति । ५, श्रुतिस्मृतिपुराणादिवाक्योपन्यासेन ज्ञानस्यैव
 मोक्षकारणत्वापपादनं । ६, वेदपुराणादिवाक्यैर्नारायणस्यैव मोक्षकारण-
 त्वापपादनं । ७, वेदपुराणादिवाक्यैर्हरस्य हर्यभिन्नत्वस्य जगत्कारणत्वादेव
 प्रतिपादनं । ८, मनोलयप्रकारयनं । ९, बन्धमोक्षकारणकथनादि । १०,
 अज्ञानोत्पत्तिनिरासकवाक्योक्तिः । ११, पञ्चवटीदृष्टान्तकथनादि । १२, सीता-
 रामयोः पूर्वदृष्टतरङ्गस्यरामलीलाकथनं । १३, रामस्य सखीगणपरिदृष्टया सीतया
 जलकेलिकथनादि । १४, १५, १६, नानाविधशान्तिवाक्यैर्जानक्याः पुनः
 प्रबोधनादि । १७, वासनाह्लासप्रकारकथनादि । १८, सर्वत्र रामभावनाकथ-
 नादि । १९, रामस्य सर्वोत्पत्तादिवर्णनं । २०, परमात्मभावनादिकथनश्च ।

No. 789. काव्यकामधेनुः ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 30. Lines, 14 on a page. Extent, 1200 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1671. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kāvya-kāmadhenu. This work has already been noticed in the first volume, (No. 358,) but the MS. examined for that notice having been very defective, the initial and the final words there given, are not correct. The following supplies many details about the work and its author.

Beginning. येनाऽविवदिकरणैराख्यातैर्धातुलोहितैः ।

प्रकाशैः सम्प्रकाशने क्रियास्तत्रैमि गोपितम् ॥ १ ॥

कविकल्पद्रुमं धातुपाठं विरचितुं निजं ।

धातुवृत्तिः काव्यकामधेनुर्नाम विधीयते ॥ २ ॥

तत्र प्रयोगा धातूनामिक्तमादिरूपलायिताः (?) ।

अग्निपोखनितां तुल्यप्रयोगाणां सभेदकाः ॥ ३ ॥

तत्रादौ ग्रन्थकदुचितेष्टदेवतामादित्यमुपासते ।———

शब्दाकरकरग्राममर्थमण्डलमण्डलं ।

ज्ञानात्माजमनाद्यन्मादित्यं तमुपास्महे ॥

तस्मिन्, तच्छब्दः प्रतिसमाधिसमयसङ्ग्रहसमर्थकत्वेनानुभूतस्य स्वरूपस्य प्रति-
पादनाद्यच्छब्दं नापद्यते । यथा, सेयं ममाङ्गे सुधारसच्छदेत्यादौ । अथ
पूर्वाचार्यान् जयवादेन धिनेति ।

इन्द्रद्युम्नः काशकृत्त्रापिशली शकटाद्यनः ।

पाणिन्यमरजैनेन्द्रा जयन्त्यष्टादिशाब्दिकाः ॥

अथ ग्रन्थस्वरूपं निरूपयति ।

मतानि तेषामालोच्य सर्वसाधारणः स्फुटः ।

धातुपाठस्वराद्याद्यक्रमादन्मादिसंक्रमः ॥

कविकल्पद्रुमो नाम पद्यैर्निष्पाद्यते (मया) ।

End. धूतूना (धातूना) मिह सौवाणां द्विचत्वारिंशदोरिताः ।

धूतून्निर्दोषैर्यपसंहरति ।

इति स्तूतः सप्तदशशत्या षट्कोनषष्टया ।

धातुस्त्वर्थेषु धाः सेयः कविकल्पद्रुमः फलन् ॥

सप्तदशशतानां समाहारः सप्तदशशतो, षट्कोनपष्टाऽधिका षट्कोनपष्टा तथा ।
धातव एव स्कन्धासौः । फलन् प्रतिस्कन्धं प्रयोगरूपाणि फलानि स(म, र्पयन् ॥

अथ ग्रन्थलक्षात्मनं व्याख्यापयति । —

विद्वज्जनेशशिष्येण भिषक्केशवस्त्रिभुना ।

तेने वेदपदस्थेन बोपदेवद्विजेन यः ।

यः कविकल्पद्रुमो बोपदेवद्विजेन तेने अस्तिारि स मेव इति पूर्वणान्वयः ।

सम्यादयन्तीमङ्गादौ कार्तस्वरलसन्निधिं ।

अथर्ध्वं विबुधाः कामकामधेनुमतन्द्रिताः ॥ १ ॥

कुम्पादयन्नु शब्दज्ञासौलैः सूत्रैश्चदाहृतीः ।

सर्वव्याकरणाक्षायां नास्यां तान्यलिखं ह्यहं ॥ २ ॥

य एनामविदिलेच्छेत्कर्तुं धातुर्यनिर्णयम् ।

स वै मूढो विदां मध्ये क्षुपञ्चामसवाभुयान् ॥ ३ ॥

Colophon. इति श्रीपण्डितबोपदेवविरचिता कायकामधेनुर्नाम धातुवृत्तिः समाप्ता ।

स्वर्गं गोर्वाणनार्यः सुरपतिमभितः शाब्दिकानां वरेण्यं

पाताले श्रेष्ठदेवं भुजगयुवतयो यस्य गायन्ति कीर्तिं ।

यस्मीर्णः शास्त्रपाथोनिधिसखिलमिमं गोप्यद् वा सुराद्वै

शिष्योऽकार्षीद्वनेशः कविकुलतिलकः कैशविर्बोपदेवः ॥

गजाननं भूतगणाधिसेवितं कपित्थजम्बूफलमारभक्षितम् ॥

उमासुतं शैकविनाशकारणाद्रमासि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम् ॥

विषयः । इकाराद्यनुबन्धद्वारा सेड्वेण्नेडधातुनिर्देशः । अकारादिहकारपर्यन्तवर्णान्त-
विन्यासक्रमेण दशगणिधातूनां कथनं, सैवधातुकथनञ्च । (कविकल्पद्रुमनाम्नो
धातुपाठग्रन्थस्य वृत्तिः कायकामधेनुनाम्नो । उभयोः कर्त्ता बोपदेव एव ।
ग्रन्थशेषे सर्वधातुपरिगणना च कृतास्ति ।)

No. 790. शार्ङ्गधरसंहिता ।

Substance, country paper, 12 × 5½ inches. Folia, 96. Lines, 13 on a page. Extent, 2470 ślokaś. Character, Nāgara. Date, SM. 1725. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Sārāṅgadhara Saṁhitā. Materia Medica and pharmacopoeia in three parts. By Sārāṅgadhara, son of Dāmodara. Contents: Part I, Chapter 1, Weights and measures. 2, Dissertation on physicians. 3, Pulse, dreams, character of messengers who are to go for physicians; effects of particular omens when proceeding to treat a case. 4, Infusions and decoctions. 5, Nerves, arteries, veins, &c. 6, Alimentation; treatment of infants; humours of the body. 7, Nosology and enumeration of diseases. Part II. 8, Extracts, decoctions, levigates, &c. 9, Certain extracts recommended for particular diseases. 10, Churning of infusions. 11, Cooling applications. 12, Levigation. 13, Powders. 14, Pills, boluses and conserves. 15, Electuaries. 16, Pomades or medicines boiled in ghi. 17, Medicated oils. 18, Asavāriṣṭa medicines. 19, Preparation of oxides and metallic compounds. 20, Mercurials. Part III. 21, Uses of oils, ghi, fat and marrow. 22, Fomentations, 23, Emetics. 24, Purgation. 25, 26—27, Injections, 28, Snuffs. 29, Fumigation. 30, Gargles. 31, Plasters. 32, Bleeding, 33, Collyrium, &c.

Beginning. त्रिंशं सदद्याद्भवतां पुरारिर्यदङ्गतेजःप्रसरे भवानी ।

विराजते निर्मलचन्द्रिकायां सद्योपधीव ज्वलिता हिमाद्रौ ॥ १ ॥

प्रसिद्धयोगा मुनिभिः प्रयुक्ताश्चिकित्सकैर्यं वञ्छ्योऽनुभूताः ।

विधीयते शङ्कधरेण तेषां सत्सङ्गहः सज्जगरङ्गनाथ ॥ २ ॥

चेत्वादिरूपात्मकजातिभेदैः * * सनीच्यतुरसर्वरोगान् ।

चिकित्सितं कर्म न दृष्ट्वाण्यं कुर्वीत वैद्यो विधिवत् सुयोगैः ॥ ३ ॥

द्विषोपधीनां वदन्तः प्रभेदा हृन्दारकाणामिव विस्फुरन्ति ।

ज्ञानेति सन्देहमपास्य धीरैः सम्भावनीया विविधप्रभावाः ॥ ४ ॥

स्वाभाविकानुक्तकार्यकान्तरा रोगा भवेयुः किन्तु कर्मदोषजाः ।

तच्छेदनायं दुरितापहारिणः त्रेयोमयान् योगवरान् नियोजयेत् ॥ ५ ॥

प्रयोगानाममात् सिद्धान् प्रत्यक्षादनुमानतः ।

सर्वलोकचित्तार्थाय वक्ष्याम्यनतिविस्तरात् ॥ ६ ॥

अथानुक्रमणिका ।—

प्रथमं परिभाषा स्याद्वैपय्याख्यानकं तथा ।

नाडोपरीक्षादिविधिल्लता दीपनपाचनं ॥ ७ ॥

ततः कलादिकाख्यानमाहारादिगतिस्तथा ।

रोगाणां गणना चैव पूर्वखण्डोऽयमीरितः ॥ ८ ॥

स्वरसः क्वायफाण्डो च हिमः कल्कश्च चूर्णकम् ।
 तथैव गुटिकालेहो स्नेहः संयानमेव च ॥ ९ ॥
 घातुसुदी रसाद्यैव खण्डोऽयं मध्यमः स्मृतः ।
 स्नेहपानं स्वेदविधिर्वसनश्च विरेचनं ॥ १० ॥
 ततस्तु स्नेहवाक्साः स्यात् ततश्चापि निरुचनं ।
 ततश्चाप्युत्तरो वास्त्रिस्ततो नस्त्यविधिर्मतः ॥ ११ ॥
 धूमपानविधयेव गण्डूपादिविधिस्तथा ।
 * * दीनां विधिः ख्यातस्तथा शोणितवियुतिः ॥ १२ ॥
 नेत्रकर्मप्रकारश्च खण्डः स्यादुत्तरत्रयम् ।
 द्वाविंशत्यस्मिताध्यायेत्युक्तेयं संहिता स्मृता ॥ १३ ॥
 षड्विंशतिशतान्यत्र श्लोकानां गणितानि च ॥
 आयुर्वेदसमुद्रस्य गूढार्थपदसंग्रहम् ।
 ज्ञातः कैश्चिद्भूधैस्तु कृता विविधसंहिताः ॥
 कश्चिदर्थं ततो नीत्वा कृतेयं संहिता मया ।
 छपाकटाक्षविच्छेपमस्यां कुर्वन् साधवः ॥
 विविध * या * * दरिद्रनाशनं हरिरमणीव करोति योगरत्नैः ।
 विलसतु शार्ङ्गधरस्य संहिता (क)विहृदयेषु सरोजनिर्मलेषु ॥

End.

Colophon.

इति श्रीदामोदरस्त्रुणा शार्ङ्गधरेण विरचितायां संहितायां चिकित्सास्थान
 नेत्राक्षनविधिनौस त्रयस्त्रिंशत्तमोऽध्यायः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः ।

पूर्वखण्डे ।—१ अध्याये, माषटङ्कादिमानकथनं । २, भेषज्यकालगुणवीर्यादि
 कथनं । ३, नाडीपरीक्षा । खण्डदर्शनप्रतीकारः । नैद्याकारकदूतलक्षणादि ।
 रोगचिकित्सार्थं गमनकालीनशकुनस्य शुभाशुभफलम् । ४, दीपनपाचना-
 दिगुणोक्तिः । ५, शरीरस्थस्वायुसज्जानाङ्गस्थ्यादिसङ्ख्यास्वरूपादिकथनं ।
 विश्वष्टष्टिकथनम् । ६, आहारपाकप्रकारः । गर्भोत्पत्तिप्रकारः । कुमारपोषण-
 प्रकारः । नरस्य वातपित्तादिप्रकृतिज्ञानकथनम् । ७, रोगगणना ।
 ९ खण्डे ।—८, स्वरसकल्कक्वायादिरसकथनं । पुष्टपाकयोग्यद्रव्यविशेषकथनम् ।
 ९, रोगविशेषे गुडूपादिविविधक्वाथविशेषोक्तिः । १०, फण्टमन्यादिकथनं ।
 ११, रोगविशेषे हिमौषधकथनं । १२, कल्कस्वरूपगुणकथनादि । १३,
 चूर्णौषधकथनं । १४, वटकमोदकगुटिकौषधकल्पना । १५, अवलेहोषध-
 कथनं । १६, घृतपाचौषधकथनं । १७, नारायणनैलादिविविधनैलविशेष-
 कथनं । १८, असवारिष्ठनामकौषधकल्पना । १९, नानाविधधातुशोधन-
 मारणकल्पना । २०, पारदादिनानारुरुशोधनमारणप्रकारः ।

२ खण्डे ।—२१, घृततैलवसामञ्जादितुर्विधस्नेहपदार्थपानविधिः । २२, स्नेहविधिः । २३, वसनविधिः । २४, विरेचनविधिः । २५, वस्त्रविधिः । २६, निरुहवस्त्रविधिः । २७, उत्तरवस्त्रविधिः । २८, नस्यविधिः । २९, घूमपान-विधिः । ३०, गण्डूषविधिः । ३१, प्रलेपादिविधिः । ३२, रक्तप्रावविधिः । ३३, नेत्राञ्जनविधिः ॥

No. 791. प्रौढमनोरमा सविवरणा ।

Substance, country paper, $14\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 141. Lines, 10 on a page. Extent, 6204 ślokaś. Character, Nāgara. Date, SM. 1834. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Praudhamanoramā. A commentary on the *Siddhānta Kaumudī*. By Bhaṭṭoji Dikshita, son of Lakshmīdhara Śūrī. Attached is a gloss on the commentary, by Harihara Dikshita, son of Vīres'vara, and grandson of Bhaṭṭoji Dikshita. The name of the gloss is *Laghus'abdaratna*.

Beginning. टी० प्रा० । इत्यनुवर्तत इति । शब्दादीनां सार्वधातुकत्वाद्यर्थमिति भावः तेन न सार्वधातुकानुदात्तत्वमिदिरिति दिगिति ।

मू० प्रा० । धातोः । यद्यपि धोतोरेकाचोदलादेरिति सूत्रादातोः इत्यनुवर्तत एव तथापि आर्द्धधातुकसंज्ञाया आश्रितशब्दव्यापारत्वलाभाय पुनर्धातुग्रहणम् ।

End. टी० समा० । अवस्थिततयेति । अन्वसि सर्वविधीनां वैकल्पिकत्वादिति भावः । विकल्पव्यवस्थयेति अवस्थितविकल्पनेति यावत् । इत्यष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

Colophon. इति श्रीमदीक्षितभट्टोजिपौत्रदीक्षितवीरेश्वरपुत्रदीक्षितहरिहरविरचिते लघु-शब्दरत्ने वैदिकी समाप्ता ।

मू० सं० । चकारोऽनुत्तममुच्यार्थ इत्याशयेनाह । चिदिति । ऋतीसाहमिति । अति-शब्दस्यान्येषामपीति दीर्घः । इत्यष्टमः ।

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूत्रेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन रचितायां प्रौढमनोरमायां वैदिकी समाप्ता ।

विषयः । सिद्धान्तकौमुद्याः छन्दभागस्य व्याख्यानं । पुनस्तस्या एव स्त्रीलिङ्गावधि-स्त्रीप्र-त्ययपर्यन्तस्य व्याख्यानं । पुनः स्वरवैदिकीप्रक्रियाख्यशेषभागस्य व्याख्या च । (आदौ मध्ये च खण्डितमेतत्)

No. 792. कूटमुद्रः, सटीकः ।

Substance, country paper, $14 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 12 on a page. Extent, 140 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Kūṭamudgara. Essays on Digestion and Dietetics. By Mádhaba. Attached to the text is an anonymous commentary.

Beginning. टी० प्रा० । ॐ मधुरास्त्रलवणकटुतिक्तकषायाः षड्रसाः । तत्र त्रिभिराद्यै-
मधुरास्त्रलवणैः कफवातौ यथाक्रमं दृडिषमौ यातः । कफो दृडिं याति वातः
शमं यातोत्यर्थः ।

सू० प्रा० । कफवातौ वातकफौ यातः पित्तश्च दृडिषमौ ।
त्रिभिराद्यैस्त्रिभिरन्यैस्त्रिभिराद्यपरैस्तदन्यैश्च ॥ १ ॥

End. टी० परि० । किं ज्ञानेन निन्द्यज्ञानेनेत्यर्थः । अल्पदर्शिना अल्पाध्ययनेन एतेन
आत्मनः सविनयत्वमुक्तम् ॥ २० ॥

क्षीरमिव वारिविमिश्रं भक्ष्यस्तेन(?) पीयते यद्वत् ।
क्षित्वा दोषमश्रेष्ठं गुणमिच्छ गुणिनो ग्रहीयन्ति ॥

मूलपरि० । भिषजा साधवेनेद् किं ज्ञानेनाल्पदर्शिना ।
यत्किञ्चिदुक्तमज्ञानात्तत् त्वमध्वं सनीषिणः ॥

Colophon. इति श्रीमाधवविरचितः कूटमुद्रः समाप्तः ।

विषयः । मधुरास्त्रादियत्रसमुद्गोपकथनं । जीर्णाजीर्णाद्गुणदोषः । पानीयापानीयजल-
निर्णयः । सन्निपातभेदादि । व्रणचिकित्साप्रकारः । पथ्यापथ्यनिर्देशश्च ।

No. 793. ज्योतिरतिरात्रं ।

Substance, country paper, $6\frac{3}{4} \times 4$ inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Jyotiratrātra. Hymns and mantras for the performance of the Atirātra sacrifice.

Beginning. अथोषष्ठो लिख्यते । पवस्व वाचो अग्निं यः साम चित्राभिहोतभिः । अग्नि-
२। ११ २
विद्यानि काव्या ॥ १ ॥

End. ॐ वायिश ^१ हि गच्छे ^२ युवं विवं ^३ ददुर्भाजनान्नर । ^१ वादेया ^२ सुख-
 तावते ^१ अवापय ^२ समनसा ^३ निया ^४ २२२ताम् । ^१ पायिवत ^२ मो २२सा २ ।
 यां मा २२४ धा ॐ वा ६ हा उवा ॥ अम् ॥ आश्विनशस्त्रान्ते भयः ।

Colophon. इति ज्योतिरतिरावः समाप्तः ॥

विषयः । १, उक्थाजपः । २, वहिष्यमानं । ३, आश्वानि । ४, माध्यन्दिनपवमानं ।
 ५, रात्रिपर्यायः । ६, सन्धिः ।

No. 794. श्रीमद्भागवतस्कन्धार्थनिरूपणं, वा हरिलीलाविवरणसङ्ग्रहः
 सूचीसहितः ।

Substance, country paper, 12½ × 5 inches. Folia, 33. Lines, 15 on a page. Extent, 1650 śloka. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

S'rimadbhāgavata-skandhārtha-nirūpaṇa, alias *Harilīlāv-ivaraṇa-saṅgraha*. An abstract of the Bhāgavata Purāṇa. By Vopadeva. The MS. is incomplete and comprises abstracts of the first five books only. Vide ante, p. 47.

Beginning. श्रीमद्भागवतस्कन्धाध्यायार्थादि निरूप्यते ।

विदुषा बोपदेवेन सन्निह्येमाद्रितुष्टये ॥ १ ॥

तत्र भागवतार्थमाह । आनन्दस्य हरेर्लीलावक्ता भागवताग्रमः ।

स्कन्धैर्द्वादशभिः शाखाः प्रतन्वद्विजमेविताः ॥ २ ॥

End. (पञ्चमस्कन्धपर्यन्तं वर्णते । अतः खण्डितत्वाच्चेष्टयाक्यं नास्ति) ।

विषयः । श्रीभागवतस्य प्रथमस्कन्धावधिपञ्चमस्कन्धपर्यन्तानां पञ्चस्कन्धानामध्यायानामर्थः
 सङ्क्षेपेणात्र सङ्गृहीतः ।

No. 795. अनुभवसारः ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 12. Lines, 12 on a page. Extent, 350 śloka. Character, Nāgara. Date, Sm. 1872. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verso. Correct.

Anubhavasāra. The essence of the Vedānta, or a treatise on salvation, according to the Vedānta doctrine. By Sachchidānanda Yati.

Beginning. जय जय सकलनिषेधशेषा । जय जय सायादिगुणशेषा ॥

जय जय जडचैतन्यपरेषा । श्रीसदानन्द गुरुवरा ॥ १ ॥

End. तथा अवि त्यास चतुरानन । त्यालागि श्रीनारायण ॥

स्वये उपदेशि आपण । चतुः श्लोकी भागवत ॥

Colophon. इति अनुभवसारग्रन्थे सच्चिदानन्दयतिविरचिते पञ्चमप्रकरणं समाप्तम् ।

(अतःपरं) अर्थादर्थे यदा वृत्तिं गन्तुं चलति चान्तरे ।

निराधारा निर्विकारा या दशा सोमनी स्मृता ॥ (इत्यादयः)

काशी ब्रह्मेति विख्यातं तद्विवर्त्तं जगद्भ्रमः ।

अविवर्त्तं ततश्चाक्रः काशीति ब्रह्मवादिनः ॥ (इत्यन्ताः पञ्चश्लोकाः सन्ति)

विषयः । शारीरिकतत्त्व-ब्रह्मतत्त्व-जीवब्रह्मैक्यमोक्षोपायमुमुक्षुर्कर्मव्यादिकथनं ।

No. 796. नैगेयानां चतुर्देवतं ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 17. Lines, 10 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1674. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Naigeyānām rikshu-daivatam or simply *Naigeya*. An Index to the Sāma Veda, giving "the names of the poets, and the deities for the verses composing the Ārchika of the Chhandogas according to the Sākhā of the Naigeyas, a subdivision of the Kauthumas." Max Müller, *Ancient Sanskrit Literature*, p. 227. The work comprises two prapāṭhukas, the first giving the poets and deities of the richās, and the second the same of trichās, ardharichās, &c.

Beginning. अथार्पणार्चिकस्याग्रे त्वमग्नेऽग्निरेहि त्वामग्ने भरद्वाजो वार्हस्पत्योऽग्निसोधातिथिः

काण्डः प्रेष्ठमुशना काव्यस्त्वन्नः सुदीतिर्वाहंङ्गिरसः सौशोचः पुरुमोढो वाने वक्षः

काण्डोऽग्ने सुमित्रो वाभ्रश्चो वभ्रश्चो वानुरूपः ॥ १ ॥

End. आश्वरथ्याय ऐन्द्रे दृहस्यते दृहस्यतिः प्रथमेऽग्निगोवाणि दृहस्यतिः पञ्चमे

दक्षिणा षष्ठे सवतोऽष्टमे वरुणो नवम आदित्या दशम उद्धर्षय देवा अष्टमे

मारुत्युत्तमोमोषां प्रथमाघो देवीकङ्का अष्टमे विरचलृतीया सङ्ग्रामाशीर्ममाण्-

नरे सङ्गामाशिषामैन्द्री मध्यमे वर्म प्रथमे सोमो द्वितीये वरीयस्मृतीये देवा-
चतुर्थे एकादशे चाग्निः सप्तमे भद्रं वैश्वदेव्यौ ।

Colophon. इति नैगेयानास्त्रुदेवतं समाप्तम् । द्वितीयः प्रपाठकः ।

विषयः । १ प्रपाठके, नैगेयानास्त्रुदेवतनिर्णयः । २, तेषामेव त्र्यचार्द्धचर्चपादाना-
स्त्रुदेवतनिर्णयः ।

No. 797. त्रिस्थलीसेतुः ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 103. Lines, 9 on a page. Extent, 2600 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Tristhalīsetu. A treatise on pilgrimage. By Nārāyaṇa Bhatta, son of Rāmes'vara Śūrī. The work is of some antiquity and great repute, having been extensively quoted by all subsequent writers on the subject. The MS. is incomplete, and breaks off at the end of the 10th chapter. Contents : 1. Propriety of pilgrimage to sacred pools or *tīrthas* ; *tīrthas* defined. 2. Secondary *tīrthas* ; persons who should perform pilgrimage ; difference in the merit of pilgrimages according to the conveyance used, &c. 3. Comparison of the merits of pilgrimages with penances ; proper times for pilgrimages. 4. Rules for starting on pilgrimages. 5. Do. to be observed in the way ; duties on arrival at a place of pilgrimage ; fasts, and shedding of the hair of the head at *tīrthas*. 6. Bathing at *tīrthas*. 7. Offering of water to the manes ; *s'rāddhas* ; what to be offered and what forbidden at such *s'rāddhas*. 8. Who are fit to perform such *s'rāddhas*. 9. Gifts at such *s'rāddhas* &c. Throwing of the bones of the dead in *tīrthas*. 10. General observations on the various topics above set forth.

Beginning. सरस्वतीं नमस्सामः प्रत्युद्धयूचक्षानये ।

यदेकतानचित्तानां चित्ते संवित्तिश्चमा ॥

विघ्नाधिप नमस्तुभ्यं विघ्नसङ्घं विघातय ।

प्रचयं रचयत्युभं बुद्धिशक्तिं विधेहि मे ॥

उद्भिद्रपत्रप्रतपत्रसमोच्चनेत्रं सुधीवसिचमतिचित्रपवित्रपात्रं ।

उद्गोलीनीलमणिवर्णसर्वर्णमात्रं रामं भजे कुलपतिं कमलाकलत्रं ॥

विश्वामित्रकुलोद्घै विधुरिवाखाः कलानां निधि-
 वाग्युक्ते निखिलेऽपि यस्य वसुधा शिष्यप्रशिक्षिता ।
 विद्या पद्मविकाशनैः कतरणिः श्रीभट्टगोविन्दजः
 सङ्गुवावद्गणनाप्रणीविजयते श्रीभट्टरामेश्वरः ॥
 त्रिता वाराणसी तेन नगरी नगरीयसी ।
 यतोऽन्यनगरीहेमनगरीतिमुपेयुसी ॥
 शास्त्रेष्वधीतो पितुरेव यः श्रुतोः स्मृतोः समालोच्य च देशरीतोः ।
 नारायणस्तनये विमुक्ते तीर्थचयीसेतुमयो विधत्ते ॥
 ग्रन्थेऽस्मिन् गुणगणवत्त्वमुच्यते चेत् स्वं ग्रन्थं गुणगणवन्माह को न ।
 तत्त्वानः शिरसि कृताञ्जलिस्तु याचे श्रेष्ठं तत्सदसदिहोच्यते मया यत् ॥
 खलानां प्रार्थनैषेह खलताखलतास्तु वः ॥
 भवतां भूषणेऽप्यत्र दूषणे मास्तु मानसं ॥
 यत्र यत्र दृढा भक्तिर्यदा यस्य महात्मनः ।
 तत्र तस्य महादेवः प्रसादमुपगच्छति ॥ इत्यादि वज्रनालम् ॥

End.

Colophon. इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्यदीमद्रामेश्वरखरिखनुनारायणभट्टविरचिते विश्व-
 स्तोमसौ सामान्यप्रघटके प्रकीर्णकतीर्थधर्मप्रकरणं समाप्तं । समाप्तस्य प्रघटकः ।
 इतः परं प्रयागप्रकरणं भविष्यति । (अत इदं पुस्तकमसम्पूर्णं)

विषयः ।

१ प्रघटके, तीर्थयात्राकर्तव्यतानिरूपणं । सामान्यतस्तीर्थप्रशंसा । तीर्थस्वरूपं ।
 २, गोगुवादिशैलतीर्थं । तीर्थयात्राधिकारिणः । तीर्थफलतारतम्यं । यानवि-
 शेषेण तीर्थयात्रायां फलतारतम्यादि । ३, तीर्थस्नानफलविशेषेण सह कच्छा-
 दिप्रायश्चित्तेन तुल्यता । तीर्थयात्रायां कालः । ४, तीर्थगमनविधिः । ५, तीर्थ-
 यात्रायां नियमाः । तीर्थप्राप्तिदिनकृत्यं । तीर्थपवासविधिविचारः । तीर्थ-
 मुण्डनविधिविचारः । ६, तीर्थस्नानविधिः । ७, तीर्थतपणं । तपणीयव्यक्ति-
 क्रमोपदेशः । नदीरजोदोषोद्भवमासदिननिर्देशः । तीर्थश्राद्धविधिः । तीर्थश्राद्धे
 निषिद्धद्रव्याणि । आमात्रहोमश्राद्धादिविचारः । तीर्थश्राद्धे एकोद्दिष्टादियाजान्-
 समवाये निर्णयः । ८, तीर्थश्राद्धाधिकारिणः । ९, तीर्थश्राद्धे दानकालपार्वण-
 श्राद्धादिनिर्णयः । तीर्थः स्थितिसेपविधिः । १०, प्रकीर्णकतीर्थधर्मः । पुनरस्थि-
 प्रक्षेपविधिः । प्रतिग्रहप्रतिषेधार्थं तीर्थगर्भनिर्णयादि ।
 (साधारणस्तीर्थविधिः प्रथममुक्तः, प्रयागादिविधयविधिः पश्चात्, इत्यत्र सङ्ग्रहः॥)

No. 798. खण्डप्रशस्तिटीका ।

Substance, country paper, 8 × 3 inches. Folia, 131. Lines, 8 on a page. Extent, 2000 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Khaṇḍa-pras'asti Tīkā. A commentary on the Khaṇḍapras'asti, of Nārāyaṇa, a poem in praise of the ten incarnations of Vishnu. By Raghunātha.

Beginning. श्रीरामविश्वेश्वरगजाननादीन् प्रणम्य मातापितरौ पिढ्यं ।

नारायणश्च प्रकरोति टीकां खण्डप्रशस्ते रघुनाथनामा ॥

End.

प्रख्यात इति । कल्की देवः वः कल्पान् पापान् । पापं किल्बिषकल्पमित्यमरः ।
जायतां रचतां । किं विधः । पुरो मशुरा तत्प्रभवतः प्रख्यातः प्रसिद्धः ।
प्राष्ट पयोदः वर्षाकालमेघः तद्दुतिः तत्कान्तिः मेघश्यामः । बालः अल्पवयः ।
दैत्येचराणां द्विषां वैरिणां काल इव दलयिता मारयिता किलेति
पुराणादौ श्रूयते ।

पाटीनः कमठः किटिर्नरहरिः खर्वाहतिभार्गवो

रामः कंसनिहन्तृदण्डो दशवल्गुः कल्की च नारायणः ।

अस्त्राकं सविभूतयेऽस्तु भगवान् सेतुर्भवाग्नेनिधा-

वुत्ताराय युगे युगे युगपतिल्लैल्लोक्त्रनाथो हरिः ॥

अथ परिसमाप्तिस्तु चकं शेषवाक्यं नास्ति । (२९, पचात्परमसंस्तुतप्रवाङ्मूलात्
खण्डितमित्यनुमीयते ।)

विषयः । मत्स्य-कूर्म-वराह-शुक्र-वामन-परशुराम-राम-छण्ड-कल्काद्यवतारवर्णनं ।

No. 799. समरसारः, सटीकः ।

Substance, country paper, 13½ × 5½ inches. Folia, 24. Lines, 11 on a page. Extent, 816 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Samarasāra. An essay in verse on supernatural means for success in warfare. By Rāmachandra. Attached is a commentary in prose by Śivadāsa, son of Śūryadāsa Yati by Viśālākṣhā. Contents. Calculations

to be made from the names of the belligerents as to the probability of success, onomancy. The same from those of the day of the week, the age of the moon and of the Nakshatra when war is declared. Calculation from initial letters of names. Do. from the letters, accents, &c., of do. Do. from the positions of armies on the different sides; obnoxious sides; calculations from the directions of the wind austromancy. Peculiar stellar conjunctions. Times improper for war. The snake diagram for calculating success in war. Knowledge of nakshatras from names. Calculations from the breath; considerations about the left and right sides. Connexion with women. Success of embassy by the nature of the breath. Success by putting on particular drugs. Various diagrams for assaults, blockade, &c. Reduction of forts, &c. Ornithomancy.

Beginning. मूलप्रा० । नत्वा गुरुन् समालोच्य खरशास्त्राणि भूरिशः ।

वक्ष्ये युद्धजयोपायं धार्मिकानां महोचिताम् ॥

टीकाप्रा० । अभिवन्द्य रामचन्द्रं गुरुं तदुक्तखरग्रन्थम् ।

विष्टफोमि यथाप्रज्ञं तदभिचितार्थानुसारेण ॥

तत्र श्रीरामचन्द्रनामा ग्रन्थकृत् प्रारोपितग्रन्थपरिसेमाग्निपरिपन्थिप्रत्युल्लासो-
पहाय मिष्टाचारपरिपालनाय गुरुप्रणामं चिकीर्षितं प्रतिजानोते । नत्वेति
भूरिखरशास्त्राणि रुद्रयामलादीनि । युद्धशब्द उपलक्षणार्थः । तेन वादिप्रति-
वादिदम्पतीभुभटशूतकृन्मलादीनां जयपराजयोपायप्रतिपादकत्वस्य ग्रन्थस्य ।
धार्मिकानामिति ग्रन्थाग्रामाष्टशङ्कानिवारणाय । यत्तलूपायप्रवृत्तोपायो ह्यपतिः
परिपन्थिभिः पराभूयत एव रावणदुर्योधनवत् । नानामतवदुत्तरस्वग्रन्था-
विरोधं गुरुमतमनुसृत्य परिहरति तत्र शमेकमेत्यादि ॥

End. टीकापरि० । वंशे वत्सुमनीचरस्य शिवदामाख्यादुल्लेखान्तिः

सद्वाडग्निचिदाप यस्य जनकः शोख्यैदासोऽजनि ।

यन्मातुर्यैशसा दिशो दश विशालाक्षा वल्लवा अधात्

स प्राज्ञं खरशास्त्रसारवित्तं रामोऽवसन्मैमिषे ॥

विषयः । युद्धादौ वादिप्रतिवादिनोर्नामलब्धाङ्गमादाय जयपराजयविचारप्रकारः ।
नक्षत्रतिथिवारादिद्वारा जयपराजयप्रकारः । अकारादिस्वराणां बालयुवा-
यवस्था । अकारादिस्वराणां ग्रहराशीमादिकथनं । मानावर्णादिस्वसमूह-
कथनं । नामाक्षराङ्गनूनाधिकभावेन जयपराजयविचारः । भटानां पूर्वादि-
दिग्गवस्थितिद्वारा जयपराजयकथनादि । केतुहस्तदिग्विचारः । वायुबल-
ज्ञानं । राडयामिनीबलकथनादि । युद्धे वर्ज्यकालादि । युद्धे जयपराजय-

ज्ञानार्थं सर्पचक्रोक्तिः । दिक्शुलादि । नामालरात् नक्षत्रज्ञानं । निशास-
प्रशासाष्टतिसंज्ञाविशेषैः स्थित्यादिपञ्चभूतकथनं । पञ्चभूतफलं । वामदक्षिण-
शासवहनद्वारा जयपराजयः । स्वरविशेषवहनकाले नारीसंभर्गे कृते नारी-
वशीकरणं । नामास्वरबलद्वारा द्यूतजयः । आपधिविशेषधारणेन जयपरा-
जयः । स्थाय्यस्थायिर्नाजंयपराजयज्ञानार्थककोटचक्रोक्तिः । दुर्गादौ यद-
वेधज्ञानार्थं सर्वतोभद्रचक्रं । आतुरसाध्यासाध्यज्ञानार्थं ऋषिधनिचक्रोक्तिः ।
शकुनोक्तिश्च ।

No. 800. गणपत्यादिपूजनपद्धतिः ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent, 400 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Gaṇapatyādi-pūjana-paddhati. Manual for the worship of Gaṇeśa and other deities on particular auspicious occasions. Anonymous. The MS. is defective.

Beginning. अथ शैतस्मार्त्तादिकर्माङ्गसाधारणगणपतिपूजनादिपद्धतिरुच्यते । महत्कर्मसु पूर्वदुरन्तेषु तु तस्मिन्नहनि पूर्वाह्णे निर्णेजनान्तपञ्चमहायज्ञान्तकृतनित्यक्रिय-
यजमानः सपत्नीकः स्वासने प्राङ्मुख उदङ्मुखो वोपविश्य द्विराचम्य प्राणाना-
यम्य देशकालौ सङ्कीर्त्तय करिष्यमाणमुककर्माङ्गतया स्नानं करिष्ये ।

End. खण्डितत्वाच्चेपवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । शुभकर्मारम्भे कर्तव्यगणपतिपूजनवधोर्धारानाम्दीमुखश्राद्धप्रयोगकथनं ।

(खण्डितत्वादित उभराः पुष्पाद्यवाचनादिविषया न प्राप्ताः ।)

No. 801. अश्वमेधः, वा, अश्वमेधप्रयोगः ।

Substance, country paper, 11×5 inches. Folia, 38. Lines, 10 on a page. Extent, 1300 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

As'vamedha Prayoga. A manual for the performance of the horse sacrifice. Anonymous. The MS. is defective.

Beginning. ब्रह्मोदनं पचति । रेत एव तद्वत्ते । यदाज्यम् * * ते तेन रश्मनामुभाभ्यामा-
दत्ते । तेजो वा आत्मा, प्राजापत्योऽश्वः, प्रजापतिमेव तेजसा समर्द्धयत्यपनेतो
वा एषो मेधो यदश्वः ॥

End. खण्डितत्वाच्चेपवाक्वादिकं नास्ति ।

विषयः । अश्वमेधयज्ञकर्तव्यानुष्ठानकथनं, इष्टकाचयनारम्भपर्यन्तं ।

No. 802. चातुर्मास्यप्रयोगः ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4$ inches. Folia, 50. Lines, 9 on a page. Extent, 800 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Chāturmāsya Prayoga. A manual for the performance of the Chāturmāsya or the quadrimensial fast. By Tryambaka. The MS. is incomplete.

Beginning. नत्वा गणेशपादाब्जं गुरुनपि महीयशान् ।

कुर्वे ज्यम्बकनामाहं चातुर्मास्याख्यमादितः ।

प्रयोगं सर्वथा ग्रन्थाननुष्ठत्यैव सिद्धये ॥

अक्षय्यं च वै चातुर्मास्ययाजिनः सुकृतं भवति ।

End. (खण्डितत्वाच्चेपवाक्वादिकं नास्ति ।)

विषयः । चातुर्मास्येष्टिकर्तव्यानुष्ठानकथनं । चातुर्मास्येष्टारम्भकर्तव्यविधयेष्टिकथनं ।

आपस्तम्बीयाग्निहोत्रकथनं । आश्वलायनीयवरुणप्रघासेष्ट्यादि ।

(खण्डितत्वाद्विषयान्तराप्रतिः)

No. 803. रुद्रानुष्ठानपद्धतिः वा, रुद्रानुष्ठानदीपिका ।

Substance, country paper, 11×5 inches. Folia, 91. Lines, 10 on a page. Extent, 1850 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Rudrānushthāna Paddhati. Directions for performing the Mahā-rudrānushthāna ceremony. By Meṅgnātha. This is different from No. 187, ante I, p. 100.

Beginning. अथ महाब्रह्मनुष्ठानक्रमो लिख्यते । मन्त्रादिरहितं पूर्वं केवलः क्रम इरितः ।

अधुना सेतिकर्तव्यः सर्वच्छन्दोधिदैवताः ॥

समन्तविनियोगश्च उपशोमादिकर्मसु ।

निरूप्यते क्रमस्तस्मान्न शङ्का पुनरुक्तिता ॥

अथमेव(?) वक्तव्यं मन्त्राणां धिदैवतं ।

अष्टादिना विना मन्त्रः प्रयुक्तो निष्फलो भवेत् ॥

यतः । तदुक्तं व्यासेन । अष्टिच्छन्दोऽधिदैवस्य विनियोगादिकश्च यत् ।

अज्ञात्वा यदि कुर्वीत तत्पूर्वं निष्फलं भवेत् ॥

निरूपितमिदं विशेषतः परिभाषायां । एवमेव महाब्रह्मनुष्ठानक्रमः ।

End.

अनेन विधिना यस्तु ब्रह्मनुष्ठानमाचरेत् ।

सर्वान् कामानवाप्नोति मुच्यते सर्वपातकैः ॥

नानेन सदृशं किञ्चित् बिभु लोकेषु विद्यते ।

ऐहिकामुष्मिकायैनां प्रायसः साधनं परं ॥

महार्णवमुखान् घन्यान्बलैश्च विनिर्मिताः ।

सर्वज्ञमेवमाद्येन (?) ब्रह्मनुष्ठानदीपिका ॥

कृता विश्वोपकाराय ब्रह्मनुष्ठानपद्धतिः ।

अनया प्रीयतां देवः परमात्मा सदाशिवः ॥

Colophon. इति सर्वज्ञान्वयसम्भूतमेवमाद्यविरचिता ब्रह्मनुष्ठानपद्धतिः ।

विषयः । ऐहिकामुष्मिककामनासिद्ध्यर्थं ब्रह्मपूजनब्रह्ममन्त्रउपशोमाद्यनुष्ठानप्रयोगकथनं ।

No. 804. सप्तसोमसंस्थापद्धतिः ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 38. Lines, 9 on a page. Extent, 760 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Saptasoma-saṁsthā Paddhati. Rules for the performance of the Agnishtoma rite. By Govardhana Tripāthi.

Beginning. अथाग्निष्टोमादिसप्तसंस्था लिख्यते । अथ विधं यपदेशे सर्वकालधिकारः ।

तत्रादौ मातृपूजा दृष्टिश्राद्धं । एकश्रुतिविधानान्मन्त्रान् कर्माणि चोद्गातेव

कुर्यादनादेशे । सर्वेषां यज्ञोपवीतोदकाचमने नित्ये कर्मोपयतां । अथवाधे

यादृतिश्च यज्ञाङ्गैः । प्राङ्मुखकरणशानादेशे । तत्र प्राङ्मुखोपविष्टा अन्विजः ।

उदङ्मुखो यजमानः स्वस्यादिमाङ्गल्यं कृत्वा देवर्षिग्वरणं ।

- End. सप्तदश आर्भवं एकविंशोऽग्निष्टोमः । द्वादशशतं दक्षिण । प्रथमायां पूर्व-
पक्षस्य दीक्षितैकाह्येभ्यः । दृष्ट्वा वा नञ्चवयोगमिति दीक्षाकालः ।
- Colophon. इति श्रीदीक्षितविपाटिगोवर्द्धनेन विरचितायां सप्तमोमसंस्थापद्धते प्रथमो-
ऽग्निष्टोमः समाप्तः ।
- विषयः । अग्निष्टोमयागानुष्ठानविधिः ।
-

No. 805. दर्शपूर्णमासयोराध्वर्यवप्रयोगः ।

Substance, country paper, 10½ × 4 inches. Folia, 27. Lines, 9 on a page. Extent, 462 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Dars'a-pūrṇa-māsayorādhvarya Prayoga. The duties of the Adhvaryus in the Dars'a and Pūrṇamāsa rites. Anonymous. The MS. is incomplete.

Beginning. अथ दर्शपूर्णमासयोराध्वर्यवप्रयोगः । प्रातरग्निहोचानन्तरमध्वर्युः कृतसन्ध्यो-
पास्याचमनो यजमानेन दत्ताग्निं करिष्यामीति वदति ।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)

विषयः । दर्शपूर्णमासयोः कर्तव्यानुष्ठानप्रयोगविधिः ।

No. 806. छन्दोगापरसूत्रं ।

Substance, country paper, 9½ × 4 inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 225 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Chhandogāpara-sūtra. A treatise on the funeral rites according to the Chhandogas. Anonymous.

Beginning. प्रयाणकाले प्राक्स्मृतिवियोगाप्यितरं सातरं आतरं गुरुमन्यं सङ्गदयं ब्राह्मणं
तत्स्वर्गार्थेन निमित्तेनेमानि हन्दांसि संस्कर्ता आवयेत् ।

End. तस्मात्त्वमधिजातोऽसि त्वदयं जायतां पुनः ।
असौ स्वर्गाय लोकाय स्वधा नम इति शान्तिर्वै वामदेव्ये शान्तिर्वै वामदेव्ये ।

Colophon. इति छन्दोगापरसूत्रं समाप्तम् ।

विषयः । छन्द्येष्टिक्रियाप्रयोगः ।

No. 807. सत्यनाथाभ्युदयः, सटीकः ।

Substance, country paper, 11½ × 4½ inches. Folia, 164. Lines 9 on a page. Extent, 5000 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Satyanāthābhyudaya. A poem, in eleven cantos, in praise of *Satyanātha*. By S'eshāchārya. Attached is a commentary in prose by a disciple of the author, named Saṅkarshaṇa.

Beginning. टीका० प्रा० । श्रीरामचन्द्रं गुहं पूर्णबोधं श्रीसत्यनाथेन्द्रमपि प्रणम्य ।

श्रीप्रसन्नै विदधोमि सम्यक् श्रीसत्यनाथाभ्युदयाष्टकायं ॥

अथ कविः स्वचिकीर्षितकाव्यस्य निरन्तरताय समाश्लाघयं स्वेष्टदेवतानति-
लक्षणमङ्गलमनुष्ठाय ग्रन्थादौ निबध्नाति श्रीरामेति ।

मूल० प्रा० । श्रीरामचन्द्रं शुभवक्त्रचन्द्रं गुणैघसान्द्रं जनकात्मजेन्द्रं ।

निरस्तान्तं प्रणमामि वोन्द्रं धनुर्दरेन्द्रं विजगद्वरेन्द्रं ॥

End. इदानीं स्तुतकायं काव्यनायकगुर्वन्तर्गमिश्रीरामचन्द्राय समर्पयेत् तत्प्रश-
सनरूपं मङ्गलमन्त्रे करोति मयापितमिति । श्रीसत्यनाथेन्द्रहृदज्जवासी रामं
आदरतः भक्तितो मयापितां अभिनवां नवीनां प्रसिद्धसुवर्णमालापेक्षया विल-
क्षणत्वेनाभिनवां सुवर्णमालां शोभनाः वर्णा येषु काव्यगतपद्येषु तानि सुवर्णानि
तेषां माला काव्यरूपेत्यर्थः । तां कनकमालामिति ध्वनिः । स्वे हृदि मनसि
बलमिति ध्वनिः । हृदयसि च मानस इति सञ्जनः । स्वीकृत्य प्रसन्नो भवतु ।
इत्यशेषमतिमङ्गलं । श्रीसत्याभिनवीनेति ॥ ६१ ॥

Colophon. इति श्रीसत्यनाथाभ्युदयटीकायामेकादशः सर्गः । श्रीसत्यनाथाभ्युदयकाव्यस्य
टीकया कृतया प्रियतां रामः सत्यनाथेन्द्रहृदतः ।

सत्याभिनवतीर्थार्थं पितरं मातरं गुहं ।

सुहृदं सद्गुणाभोधिं भूयो भूः ॥

मूल० शेष० । श्रीसत्याभिनवीनतीर्थयतिराट् शिष्येण तत्प्रतीतये

शेषाचार्यतनूद्वेन रचिते सङ्कर्षणेनादरात् ।

काव्ये श्राव्यपदे महागुणनिधे श्रीसत्यनाथादये

स्वाद्योऽभूद्गुणसागरे सुकविभिः सर्गैः/यमेकादशः ॥

इति श्रीसत्यनाथाभ्युदये एकादशः सर्गः ।

विषयः । श्रीसत्यनाथयतेः कृष्णाचार्यादारभ्य वंशानुकीर्तनं तत्तद्गुणादिवर्णनञ्च ।

No. 808. वाजपेयपद्धतिः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 17. Lines, 11 on a page. Extent, 450 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1655. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Vájapeya-paddhati. Directions for the performance of the Vájapeya rite. By Yajñika Deva.

Beginning. अथ वाजपेयप्रयोगः । ब्राह्मणसंविद्योरेव श्रदि वाजपेयो भवति न वैश्वस्य ।

तत्र वाजपेयस्य पुरस्तादनन्तरं शुक्लपक्षे दृश्यति सवो भवति ॥

End. सापि विश्वारेण द्वादशाक्षे उक्ता । तदन्ते यूपवेष्टनान्यध्वर्यवे दानं । शिरण-
मालास्य या यावेन दद्या सा तस्मै देया । ? पञ्चमो कण्डिका । इति वाजपेयः ।

Colophon. इति याज्ञिकदेवकृता वाजपेयपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । वाजपेययज्ञानुष्ठानपद्धतिः ।

No. 809. पञ्चपादिकाविवरणं ।

Substance, country paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 220. Lines, 11 on a page. Extent, 5500 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Panchapádiká-vicarana. The *Panchapádiká* is a gloss on the whole of the first, and a fourth of the second, chapter of the commentary of S'aṅkara on the Vedānta aphorisms. By Pádapadma Áchárya, a disciple of S'aṅkara. The *Vicarana* is a commentary on this gloss. The object of the author is to prove the identity of the supreme and the human souls, or the superiority of the nondual theory. By Prakás'átmá Yati. Hall's Contributions, p. 88.

Beginning. पालने विमलसत्त्वदृष्टये जन्मकर्मणि रजोजुषे लये ।

तामसाय जगतः प्रकाशकटु द्वैतजालवपुषे नमः सते ॥

यस्याः प्रसादमवलम्ब्य जगद्गुणामप्यखिलद्वन्द्वगुणाः प्रसरन्ति वाचः ।

सा वेदशास्त्रपरिनिर्मितवन्द्यदेहा भूयात्समग्रवरदैव सरस्वती नः ॥

विघ्नाभितापमपचत्य मदीयकृत्यबोजं प्रष्टुमदनुपचवर्धपातिः ।

सम्प्रार्थितः सिततरोऽपि गणेशमेघः सिद्धप्रभोदफलमङ्कुरयत्यमोघं ॥

शमोऽपि शुतिकमलावबोधरागः * * सन्नयति तमोविनाशमन्तः ।
 नीरूपं प्रथयति योऽपि मोसहसैस्त्वं व्याप्तं नमत जगत्पूर्वभागम् ॥
 उद्धृत्य वेदपयसः कमलामिवाब्धेरालिङ्गिताखिलजत्प्रभवैकमूर्तिम् ।
 विद्यामशेषजगतां सुखदामदायस्त्वं शङ्करं विमलभाष्यकृतं नमामि ॥
 वन्दे तमात्मसम्बुद्धसुरद्वन्द्वभावबोधतः ।
 अर्थतोऽपि न नामैव योऽनन्यानुभवो गुरुः ।
 प्रकाशात्मा यतिः सम्यक् प्रातर्विद्या शृणुनसया (?) ॥
 यथायुतं यथाशक्ति व्याख्यास्ते पञ्चपादिकां ॥
 (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति) ।
 विषयः । मोक्षोपयोगिप्रज्ञानसाधनेऽपयोगिवेदान्तवाक्यविचारगर्भितवाद्वायणसूत्र-
 भाष्यस्य विवरणं ।

End.

विषयः ।

No. 810. अजामिलोपाख्यानं, रत्नमालादिस्तोत्रद्वयसहितं ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines 17 on a page. Extent, 180 ślokas. Character, Nāgara, Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Ajāmitopākhyāna. Life of Ajāmila, a Brāhmaṇ who obtained salvation by unconsciously repeating the word Nārāyaṇa when calling his son at his death bed. By Jayakṛishṇa. Attached to the work are two short hymns in praise of Nārāyaṇa by an unknown author.

Beginning. अवनोऽप्यववान् * * यस्य नाम सुमङ्गलं ।

मुक्तिं प्रयाति तं वन्दे * श्रीनारायणं प्रभुं ॥ १ ॥

मलिनोऽप्यजामिलोऽन्ने पुत्रस्तेजकुलीखान्तः ।

यन्नामगृह्णन्तुः सोऽयं नारायणो वसन्तः ॥ २ ॥

कान्यकुजभुवि कश्चिदपूर्वं शीलदृष्टगुणवानतिमान् ।

देवतातिथिपरः पितृमेवी भूतुरोऽभवदजामिलसञ्जः ॥ ३ ॥ इत्यादि ।

End.

सम्यग्धै पार्थद्वरान् सदयेन येन

नारायणेति सुतनाम गृह्णन् किलान्तः ।

दासीपतिः पतित इत्यजामिलोऽपि

समोचितता निजधिया सजयत्यनन्तः ॥ ६२ ॥

श्रीकृष्णपादाब्जधिया कृतं यत् बालेन बाल्याज्जयकृष्णनाम्ना ।

नाम्नो महिम्ना विलसन्मुरारेरजामिलाख्यानमिदं मुदेसु ॥ ६३ ॥

Colophon. श्रीमत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णकृतमजामिलोपाख्यानं सतां मुदे भूयात् ।
विषयः । अजामिलनाम्नो विप्रस्य जन्मावधामरणान्नविवरणं ।

No. 811. वामनचित्रचरित्रं, विष्णुस्तवद्वयमहितं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 5. Lines 16 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vāmanachitracharitra. A poetical description of the dwarf incarnation of Vishṇu. By Jayakṛishṇa. Attached to the work are two short hymns in praise of Vishṇu.

Beginning. सन्तुमनोऽप्यतनोत्तां स्रजनस्थोत्तुङ्गतामनन्दोयः (?) ।

तं वन्दे श्रीकान्तं लीलावामनमवामनं विभवैः ॥ १ ॥

विधिमुखैरमरैर्विमतादिनैः (?) सविनयं नयशालिभिरर्थितः ।

सकृदणः शरणागतशर्मदः स हरिराविरभूत् किल कश्यपात् ॥

End. परिचारकवंशजन्मना जयकृष्णेन कृता सुवामिका ।

वटुवेशपटार्हरेर्मुदे रचना स्त्रीक्रियतां महात्मभिः ॥ ५६ ॥

Colophon. श्रीमत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णरचिता श्रीमद्भगवदवामनचित्रचरित्ररचना सतां मुदे भूयात् ।

विषयः । वामनावतारलीलावर्णनं ।

No. 812. गोवर्द्धनधृतकृष्णचरित्रं ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 3. Lines 16 on a page. Extent, 100 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Govardhanadhrita Kṛishṇa Charitra. A poetical description of a miracle performed by Kṛishṇa by holding up the mount Govardhana near Vrindāvana like an umbrella over the cowherds and their flock of that place to protect them from a monstrous shower of rain with which Indra wished to destroy them. A legend occurs in the Trīttiriya Aranyaka in which Vishṇu is said to have performed a similar feat. By Jayakṛishṇa.

Beginning. स श्रीकृष्णः पायाद्भुवि यः स्वीयमानवन्मदापायात् ।

पूजां नन्दारब्धां जघाह पुरा बलारिणा लब्धाम् ॥ १ ॥

एकदा सकलगोकुलगोपैरर्थितो ब्रजपतिः किल नन्दः ।

गोकुलस्य कुशलायमुपेतं गोपतेश्चिरमर्चणमैच्छत् ॥ २ ॥

End.

या भगवत्परिचारकजयकृष्णो न रचिता हरेस्तुष्टौ ।

सा गिरिधरहरिलीलावर्णनरचना प्रमोदयत्नघान् ॥ ५२ ॥

Colophon. श्रीभगवत्परिचारकजयकृष्णकृतं गोवर्द्धनघृतकृष्णचरितं सदा सतां मुदे
भूयात् ॥

दिषयः । श्रीकृष्णस्य गिरिवरोदरणलीलावर्णनं ।

No. 813. लघुजातकमूलसंहिता शिष्यहिताभिधा, लघुजातकटीका ।

Substance, country paper, 10½ × 3 inches. Folia, 74. Lines 6 on a page. Extent, 1000 śloka. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit. Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Laghujātaka. An astrological treatise on the influence of astral conjunctions on the life of man, and on calculating nativities, being an abridgement of a work on the subject called *Jātaka*, or, to distinguish it from the work now under notice, *Vṛihajātaka*. By Bhaṭṭotpala. There is a commentary by this author on the larger work. The text of the *Laghujātaka* in the codex before me has a commentary entitled *Śiṣyahitābhīdhā Tīkā*, by an unknown author. The MS. is incomplete.

Beginning. टी० प्रा० । प्रणिपत्य महादेवं भुवनगुरुं दिनकरं लाकेशं ।

भट्टोत्पलेन लघुतरजातकटीका * * रोमि हितां ॥ १ ॥

सतामयसाचारो यच्छास्त्रप्रारम्भेभ्यमिततदेवतानमस्कारं कुर्वन्ति, तदयमव-
निकाचार्यवराहमिहिराज्यस्य (?) वरप्रसादः ज्योतिःशास्त्रमङ्गलं कृत्वा तदेव
पठनभोजनकृते सङ्गृहितं गणितमङ्गलं कृत्वा चोराशास्त्रमूर्तिं प्रवक्तुमाप्नो-
ति शेषविज्ञोपशान्तये । भगवन् सर्वार्थमादावेव प्रणमति ।

मूल० प्रा० । यस्याद्यास्त्रसमये सुर(मु)कुटनिघृष्टचरणकमलोऽपि ।

कुरतेऽङ्गलिं चिनेवः स जयति धान्तां निधिः सूर्यः ॥

End.

(सङ्गिततत्त्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । १ अध्याये, राशिप्रभेदकथनादि । २, पञ्चयोनिभेदकथनादि । ३, गर्भाधान-
मुल्लभादिकथनं । ४, सूतिकावृत्तान्तकथनं । ५, शिशुसूतिकायोररिष्टयोग-
कथनं । ६, शिशोरायुर्दायकथनं । ७, पञ्चदशानन्दशादिविभागकथनं ।
८, राश्वष्टवर्गशुभाशुभफलं । ९, पञ्चयोगफलकथनादि । १०, राजयोगादि-
कथनं । ११, स्त्रीजातककथनं । १२, सरणज्ञानकथनादि । (इतः परं
खण्डितं)

No. 814. काशिकावृत्तिः ।—५, ६, ७, ८ अध्यायस्य च ।

Substance, country paper. The Fifth Chapter $9 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia,
49. Lines 15 on a page. The sixth Chapters $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia,
175. Lines, 8 on a page. The seventh and eight Chapters $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$
inches. Folia, 180. Line 9 on a page. Extent of the 4 chapters 12000 s'lo-
kas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic
Society. Appearance. Fifth Chapter old and smudgy, the remainder,
old but not smudgy. Prose. Generally correct.

Kāś'ikā-vṛitti. A commentary on the grammatical aphorisms of
Pāṇini. By Vāmana. The MS. is incomplete containing the last four
chapters only ; but it is old and correct. There is a good MS. of this
work in the library of the Asiatic Society, and codices are available in
the Libraries of the Sanskrit Colleges of Calcutta and Benares. Next
to the Mahābhāṣya of Patañjali, this work enjoys the highest repute.

Beginning. ५ अध्यायारम्भः । प्राक् क्रीताच्छः । तेन क्रीतमिति वक्ष्यति ।

६ अध्यायप्रा० । एकाचो द्वे प्रथमस्य । अधिकारोऽयम् । एकाच इति च
द्वे इति च प्रथमस्येति च चित्तयमेतदधिकृतं वेदितव्यं ।

७ अध्यायप्रा० । युवोरनाकौ । अङ्गस्येत्येव । युव इत्येतयोस्तृप्तविशेषणयो-
रनुनासिकयणोप्रत्यययोर्ध्वणम् (?) । तयोः स्थाने अन् अक् इत्येतावादेशौ
भवतः ।

८ अध्यायप्रा० । सर्वस्य द्वे । सर्वस्येति च द्वे इति च एतदधिकृतं
वेदितव्यं ।

End. ५ अध्यायसमा० । निर्गता प्रवाणी अस्मिन्निष्प्रवाणिः । सूत्रादिभ्यो चिरा-
दपहृत इत्यर्थः ।

Colophon. इति काशिकायां वृत्तौ पञ्चमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

६ अध्यायसमा० । हिरण्यशब्दाद्विहितस्य मयटो मशब्दलोपो निपात्यते
हिरण्यः ।

इति काशिकायां दृष्टौ षष्ठाध्यायस्य तुरीयखरणः समाप्तः ।

७ अध्यायसमा० । ई च गणः । गणेरभ्यासस्य ईकारादेशो भवति चङ्परे
णो परतः । चकारादच । अजीगणत् अजगणत् ६७ ।

इति वामनकाशिकायां दृष्टौ सप्तमाध्यायस्य चतुर्थः पादः । समाप्तः सप्तमोऽध्यायः ।

८ अध्यायसमा० । उदात्त उदयो यस्य स उदात्तोदयः उदात्तपर इत्यर्थः ।
एवं प्रत्यापद्यते ।

इति वामनकाशिकायां दृष्टौ अष्टमाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ।

विषयः । पाणिनिप्रताया अष्टाध्यायाः पञ्चमाध्यायगतानां 'प्राक्प्रतीताः' इत्यादि-
सूत्राणां व्याख्या ।

तस्या एवाष्टाध्यायाः षष्ठाध्यायगतानां "एकाचो द्वे प्रथमस्य" इत्यादि-
सूत्राणां व्याख्या ।

तस्या एवाष्टाध्यायाः सप्तमाध्यायगतानां "युवोरनाकौ" इत्यादिसूत्राणां
व्याख्यानं ।

तस्या एवाष्टाध्याया अष्टमाध्यायगतानां 'सर्वस्य द्वे' इत्यादिसूत्राणां व्याख्यानं ।

No. 815. कवीन्द्रचन्द्रोदयः ।

Substance, country paper, 11½ × 4 inches. Folia 31. Lines 10 on a page. Extent, 900 ślokaś. Character, Nāgara. Date S. 1734. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Kavīndra-chandrodaya. A miscellany in prose and verse, containing notices of nearly a hundred different poets of the middle ages. By Vidyānidhi Kavīndra.

Beginning. पुण्डरीकाक्षचण्डांशुचण्डी चण्डीश्वरं तथा ।

वेतण्डतुण्डमानस्य निबन्धोऽयं निबध्यते ॥ १ ॥

तमस्रमःसङ्गविधातकारी समस्तविद्वत्प्रितापहारी ।

कवीन्द्रचन्द्रोदयनामधारी प्रबन्ध एषोऽस्तु जगत्प्रचारी ॥ २ ॥

विद्यानुकृतफणीन्द्रो विजितमतीन्द्रो यतीन्द्रो यः ।

खवशीकृतशयिवीन्द्रो जयति कवीन्द्रो यतिर्जगति ॥ ३ ॥

गोदातीरनिवासी पद्माश्वेनाश्रिता काशी ।
 ऋग्वेदीयाभ्यस्ता साक्षात्तलायनी शस्ता ॥ ४ ॥
 निःस्पृहता विषयेभ्यः परनिजजनताभिमानेभ्यः ।
 प्राप्ता शैशवसमये विश्वेशानुग्रह-द्रुदये ॥ ५ ॥
 लघुवयसा गततमसा * * लाधिष्ठादभिद्रवद्रजसा ।
 यन च विद्या तरसा तपसा सर्वा वशीकृतैव रसा ॥ ६ ॥
 बुद्ध्या विबुधाधिकृतां दत्ता यस्मै कवीन्द्रसम्पदवो ।
 यवनकरप्रक्षणाब्धौ मग्ना येनोद्धृता श्रुतिगो ॥ ७ ॥
 विजितमहीतल तस्मै (?) दत्तं विद्यानिधानपदमस्मै ।
 आचार्योक्तयमसहितं यतिबुधदृष्ट्येर्महीतले सहितं ॥ ८ ॥ इति कवीचन्द्रवर्णनं ।
 श्रीमत्कारिणिकाशिशिभिः सुकविभिरुद्धतप्रयागामिभिः (?)
 नानादेशनिवासिभिश्च रचिता विद्यागणोल्लासिभिः ।
 श्रीलण्डेन सरस्वतीपदयुताचार्योपनामश्रित-
 श्रीविद्यानिधिसत्त्वकीन्द्रविषया पद्यावली लिख्यते ॥ १ ॥ तत्रादौ कवीन्द्राष्टकं ।
 प्रयागतः स्नानपुण्याम्बूपूरैः समुत्पाद्य सत्कीर्तिवल्लोमतलीः ।
 पवित्रोद्गोत्रा सुरवाणकारी सदाकीन्द्रमंसत्कविन्द्रे (?) विभाति ॥
 * * सद्रसालङ्कारितरत्नमन्त्री वसत्प्रमदारलील्यैव (?) वाणी ।
 कवीन्द्रस्य मुनेः कवीन्द्रशिरोमणेरेति शिरोमणित्वं ॥ ९ ॥
 दैत्या * वापचितोचितश्रीसुखाय यो दक्षिणसन्मुखस्यः ।
 इनांनिके (?) पृथक्कथायकानिर्जीव्यात्कवीन्द्रः कविरुद्धतोऽयम् ॥ १० ॥
 एते रघुनाथभट्टगुर्जरस्य ।

End.

Colophon.

विषयः ।

श्रीसर्वविद्यानिधानकवीन्द्राचार्यसरस्वतीकवीन्द्रचन्द्रोदयपुस्तकं ।
 हेमराजमिश्र-साधवभट्ट-लडगमिश्र-रघुनाथदीक्षित-समानन्दवाजपेयि-
 भय्याभट्ट-केशवमिश्र-मीमांसकभिक्षुरभट्ट-चक्रपाणिपण्डित-गणेशभट्टधर्मा-
 धिकारि-परमेश्वराचार्य-रामकृष्णनागर-मैथिलोपाध्यायविश्वम्भर-जगदीश-
 जानि-श्रीरामेश्वरपद्माननभट्टाचार्य-जयकृष्णोपाध्याय-गौरौपतिमिश्र-दा-
 मोदरभट्टकालोपनामका-ऽग्निहोत्रिधर्मेश्वर-ब्रजभूषणकवि-कृष्णचन्द्रभट्टा-
 ऽनिरुद्धमिश्र-बालकृष्णज्योतिर्वित्-पूर्णानन्दब्रह्मचारि-कालिदासमिश्रपौत्र-
 मुरलीधर-कृष्णाचार्य-पट्टवर्द्धनसदादेवभट्ट-दाक्षिणात्यलीलाधरभट्ट-मैथि-
 लवदत्तोपाध्याय-होतरामकवि-गणेशभट्ट-मौनिविश्वेश्वरभट्ट-श्रीमही-
 पत्युपाध्याय-शिवदत्तमिश्र-कविशेखर-रघुनाथोपाध्याय-तिलभाण्डेश्वर-ब्र-

हेन्द्रसरस्वती—वैष्णवसामि—नारायणचतुर्वेदि—गङ्गारामसमिथ—जगन्नाथपञ्चा-
ननाचार्य—मैथिलकायस्थ—दयालसमिथ—बोरेखरभट्ट—कमलनयनदीक्षित—प-
रमेश्वराचार्य—खरितगतिकवि—रामभद्रवाजपेयि—दिवाकरभट्ट—रघुनाथभट्ट-
गुर्जरप्रभृतिभिः कृतानां श्रीसर्वविद्यानिधानकवीन्द्राचार्यप्रशंसापराणां मध्यपद्या-
नां सङ्ग्रहः ।

No. 816. सङ्क्षिप्तप्रयोगः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 78. Lines 9 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1871. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled and old. Prose. Generally correct.

Saṅkshipta Prayoga. A manual of sacramentary rites from conception to marriage, founded on the rules of Ās'valāyana. Anonymous.

Beginning. श्रीरामं सपरोवारं गणेशं च सरस्वतीम् ।

आश्वलायन-तच्छिष्यान् प्रणम्य पितरं मुबम् ॥

अथ किञ्चित् सङ्क्षेपेण प्रयोगमात्रमुच्यते ।

End. ततो गृहप्रवेशनीयहोमः कार्यः । ततः शुभदिने स्वस्यादि वाचयित्वा स्वसृ-
ज्जतः स्वसृज्जतां रात्रातुपगच्छेत् ।

Colophon. इति बभूवसहितस्य गृहप्रवेशविधिः ।

विषयः । दुष्टप्रथमरजोदर्शनशान्तिविधिः । गर्भाधानविधिः । पुंसवन-धीमन्तोन्नयन-
विधिः । जातकर्मनामकरणादिविधिः । चूडाकर्मोपनयनविवाहवधूप्रवेशादि-
कर्मविधिश्च ।

No. 817. अक्षितर्पणं ।

Substance, country paper, 9×4 inches. Folia, 27. Lines 9 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1802. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Rishitarpana. Directions for offering water to the first seven saintly progenitors of the human race, now identified with the stars

of Ursa Major. The names of the sages are Maríchi, Atri, Ângiras, Pulastya, Pulaha, Kratu, and Vasishṭha.—Anonymous.

Beginning. अथ ऋषीणामावाहनप्रतिष्ठाषोडशोपचारैः पञ्चाशतेन पूजातर्पणं । आच०
प्रा० आवाह० सप्तर्षीणां प्रीत्यर्थं बन्दसां सामसञ्चिकानां यातयामलनिवृत्त्यर्थं
वेदस्याध्यापननिमित्तमुपाकर्मात्मकमर्चं करिष्ये । इत्यादि ।

End. अथ पूर्वा० वेदस्याध्यापननिमित्तस्य ऋषीणां पूजनतर्पणकर्मणो यद्व्यूनातिरिक्तं
तत्सर्वं भवतां ब्राह्मणानां वचनात् तीर्थविष्णोः प्रसादात् सर्वं परिपूर्णमक्षु
उत्तरे कर्मणि निर्विघ्नमक्षु ३३ पु० वाञ्छिताद्यफलप्राप्तिरक्षु ।

विषयः । सप्तर्षीणां पूजनतर्पणादिकथनं ।

No. 818. बालतन्त्रं ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 43. Lines 10 on a page. Extent, 900. s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled and old. Verse. Generally correct.

Bála Tantra. A treatise on the diseases of women and children, founded on the *Prayogas'ara*, and other Tantras. By Kalyána, son of Mahidhara, and grandson of Rámadása. The author was born in Ahiehhatrá, but the work was completed at Benares on Sunday the full moon of Srávana in the S'aka year 644.=A. D. 720. Contents I—III. Treatment of barrenness. IV. Treatment of females during pregnancy. V. Prevention of miscarriage and abortion. VI. Means for promoting easy delivery. VII—XI. Directions for rearing children. XII. Infantile fevers. XIII. Infantile piles, cough, convulsions and boils. Treatment of diseases in the eyes, nostrils, head and other organs of children.

Beginning. विघ्नवनतिविध्वंसकारिणं विघ्नहारिणं ।

कल्याणोऽहं नमस्कुरुर्वे विघ्नेशं यन्ममिदमे ॥ १ ॥

प्रयोगसारप्रमुखामेषु प्रोक्तेषु शास्त्रेषु च सुश्रुताद्यैः ।

यदुक्तमेकत्र निबध्यतेऽस्मिन् ग्रन्थे तथा तत् खलु बालतन्त्रे ॥ २ ॥

End. पद्यान् विलोक्य प्रचुरप्रयोगान् पदैः सङ्कीर्यैः कतिचित् प्रदोशैः ।

प्रोक्ता चिकित्सा रक्षित्वा शिशूनां सदेशकालादिसमीक्ष्य कुर्यात् ॥ २३ ॥

अहिंसायाश्च यो जातः पठितैकशिरोमणिः ।

रामचन्द्रार्चनरतो रामदासः सतां प्रियः ॥ २८ ॥

विद्वज्जनाह्लादकरोऽतिमानी मञ्जोधरः सर्वजनाभिवन्द्यः ।

लक्ष्मीशमिञ्चाङ्गिसरोजश्लोकात्मजोऽभूद्विदितागमार्थः ॥ २९ ॥

कल्याण इत्युक्तत्वात् (?) नामधेयश्लोकात्मजो ग्रन्थवरान् विलोक्य ।

परोपकाराय प्रदम्बतन्त्रं सतां समालोकनयोग्यमेतत् ॥ ३० ॥

युगवेदरसाकाशमिते वर्षे नभे रवौ ।

पौर्णिमायां चकारेदं लिलेख च शिवालये ॥ ३१ ॥

सभावात् छत्रकाये यः सभावादल्पपावकः ।

सभावादबलो यस्य तस्य नास्ति चिकित्सितम् ॥ ३२ ॥

Colophon. इति श्रीकल्याणेन छते बालतन्त्रे नानाप्रयोगकथनं नाम चतुर्दशः पटलः ।

विषयः । १ पटले, बन्धावप्रतीकारः । २, साधारणासाधारणबन्धावनिवारकौषधकथनं । ३, पुरुषवीर्यनिरोधनं । ४, गर्भाधानदिवसीयस्त्रीकर्तव्यस्नानविधिः । ५, गर्भरक्षाप्रकारः । ६, सुखप्रसवोपायः । ७, ८, ९, १०, ११, नानाविधबाल-
यज्ञनिवारणादिप्रकारः । १२, बालकज्वरचिकित्सा । १३, चर्मरोगमूर्च्छा
विस्फोटकादिबालरोगचिकित्सा । १४, बालकनेत्रनासिकाशिरःप्रभृतिषु जात-
रोगचिकित्सा ।

No. 819. जैमिनिसंहिता, मध्यमखण्डात्मिका ।

Substance, country paper, 11 X 6 inches. Folia, 234. Lines 11 on a page. Extent, 5000 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Jaimini Sañhita. The name of this MS. is doubtful. At the ends of the 2nd and the 3rd chapters, it is called *Brahmaṇḍa Purāṇa*, and the colophon at the end of the work likewise has the same name, but it is in a different handwriting from that of the body of the text. The epigraph of the first chapter calls the chapter "the first of the middle part (*madhya bhāga*) of the *Jaimini Sañhita*, a *Mahā Purāṇa* of 50,000 ślokaś." *Iti yādi mahāpurāṇe pañcāś'itī sāhasrikāyām jaimini-sañhī-tāyām madhyabhāgē prathamodhyāyah*. The epigraphs of the other chapters have only *itī ś'rī* and the numbers of the chapters. According

to the Nārada Purāṇa, the Brahmāṇḍa P. contains only 12,000 verses, whereas the MS. under notice in its entirety should embrace 50,000 verses. The Brahmāṇḍa P. is divided into three parts; but the contents of its 2nd part, as given in the Nārada P. appears to be different from those of the MS. I am disposed therefore to take it as a part of the Jaimini Saṁhitā, and not that of the Brahmāṇḍa P. It should be added, however, that the middle part of the latter has no where yet been found, and according to Wilson (*Vishnu Purāṇa*, p. liv) the entire work "is considered to be in much the same predicament as the Skānda, no longer procurable in a collective body, but represented by a variety of Khaṇḍas and Māhātmyas, professing to be derived from it," and this may be one of them.

Contents, I. Description of Ayodhyā and the genealogy of the Ikshāku race. II. Account of Nahusa, Yajāti &c., III. Story of Bhadras'renya and Urvasī. IV to XIV wanting in the MS. XV. Story of Kās'irāja. XVI to XVIII. Do of Tālajaṅgha. XIX. Do of Garuḍa. XX—XXI. Sagara's establishment of a kingdom in Ayodhyā. XXII. Nārada's visit to Nārāyaṇa sleeping on the primeval waters. XXIII. Conversation of Nārada and Nārāyaṇa. XXIV—XXV. Story of King Bali. XXVI. Prahlāda's advice to Bali. XXVII—XXVIII. Story of Kārtavīrya. XXIX to XXXIII. Do of Ila Rāja. XXXIV to XXXVII. Merit of dedicating lamps to the glory of various gods. XXXVIII—XL. Do. of a saint in the court of Kārtavīrya. XL to XLIII. Do of Sīlavatī, a chaste lady. XLIV. Birth of the sage Durbāsa. XLV—XLVI. Destruction, by Rāvana, of a sacrifice celebrated by Marutta, and its consequences. XLVII. Dislike of worldly pleasures by Kārtavīrya. XLVIII. Origin of the human frame, XL—LII. Asita's advice to Kārtavīrya. LIII—LIV. Description of the court of Kārtavīrya. LV. Kusāmba's obtaining a son by penance. LVI. Birth of Vis'vāmītra. LVII—LXXXIV. Life of Paras'urāma. LXXXV—XCII. Story of Sagara. XCIII. Description of Bhārata-varsha. XLIV. Parasurāma visited by certain sages.

Beginning. विश्वोत्पत्त्यादिषु गुणतया यत्कलां शक्तिं सूचं-

रन्त्यामोहयति सततं शक्तिलेशो यदीयः ।

शश्वच्चक्षुः सकलभवनव्यापि नारायणाख्यं

प्रत्यग्व्यातिः स्फुरतु हृदये सच्चिदानन्दरूपम् ॥

हमाभोरुहकेसरारुणरुचामालोदुर्वादल-

श्यामानावकरोतु (?) याच गतये श्रेयांसि गाचे त्विषाम ।

श्रीभूम्योरितरेतरव्यतिकरव्यक्तं वपूर्वा निशं

तत्पीनस्तनचूचुकामुदर * स्वासक्तहस्तं हरेः (?) ॥

ऋषय कचुः । विचिचार्यैकथोपेता ब्रह्माण्डोया सुविस्तरा ।

पुराणमंहिता सूत त्वया सम्यगिहोष्यते ॥

भूयोऽप्याचक्ष नः सम्यग् विस्तरेण महासते ।

हिरण्यनाभः किं भूये जैमिनिं पर्यष्टव्यत ॥

सूत उवाच । श्रुत्वा बहुविधा रम्याः कथा मुनिमुखाद्गताः ।

हिरण्यनाभो विप्रेन्द्रे जैमिनिं पुनरब्रवीत् ॥

भगवन् दम्भया शृष्टं त्वया तत्सम्यगोरितं ।

महदादं हि जगतो नवधा खट्विलक्षणं ॥

नक्षत्राणां महाराष्ट्र ज्योतिषां मरुतां तथा ।

स्थितिथारक्रमथैव लोकानाञ्च सहास्रैः ॥

संस्थानं द्वीपवर्षाणां पर्वतानाञ्च भूतले ॥

नदीनदसमुद्राणां नामानि च यथाक्रमम् ।

कथितानि त्वया सम्यग् ब्रह्मर्षे शृच्छतो मम ॥

नानाकथास्तमिदं भवद्वक्त्रेन्दुमण्डलात् ।

श्रूयमाणं श्रुतिपुटेनं तृप्यामि पितृव्रपि ॥

सोऽहमिच्छामि भगवन् खण्डोऽयं नवमः कथम् ।

चतुःशतं योजनानां सप्तसप्तसुपागतः ।

खण्डानामुत्तमो ह्येष कर्मभूमिश्च कर्मिणाम् ॥

अथैव पुरुषार्थाश्च साध्यन्ते ल * मानवैः ।

* यं सगरपुत्रैः स (?) योजनानां चतुःशतं ॥

समुद्रो योजितः कष्मात् पश्चिमे ब्रूहि मेऽखिलं ।

सगरः स महोपालः कस्य वंशसमुद्भवः ॥

तस्य पुत्रैरयं द्वीपः सङ्क्षिप्तः पयसां निधो ।

खण्डोऽयं कतिसङ्ख्यानि योजनानि विलोपितः ॥

रामेणाभूत् पुनः खष्टं कियदब्धेर्महामुने ।

रामनामा च को यस्य समुद्रो सारणं मतः (?) ॥

ऽभावोऽद्यापि लोकेऽयं कीर्त्यते तथ मे मुदा ।

सगरस्य च मे शंस जन्म कर्म च विसृतात् ।
 यन्नाम्नाद्यापि लोकेषु प्रख्यातोऽभूदपान्निधिः ॥
 जैमिनिरवाच । शृणुष्व मत्तः सकलं यत्पृष्टोऽहमिह त्वया ।
 भारतं खण्डमुद्दिश्य सगरश्च महीपतिं ॥ इत्यादि ।
 ततः सुरभसं रामस्यापि कालानलोपमे ।
 सुवर्णपुङ्खनिशितं सन्दधे शरमुत्तमम् ॥
 तस्मिन्नस्त्रं महाघोरं भार्गवं वज्रदेवतं ।
 युयुजे भृगुशार्ङ्गलः समन्त्राभ्यासतत्परः ।
 ततश्चाल वसुधा समैलवनकानना ॥

End.

Colophon. इति ब्रह्माण्डपुराणं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । १ अध्याये, अयोध्यावर्णनं, इत्युक्तवर्णनं नारदस्य । २, नञ्प्रययात्यादिराज-
 हत्तान्नकथनं । ३, भद्रश्रेणोर्वंश्यादेव हत्तान्नकथनं । (४ अध्यायावधि १४
 अध्यायपर्यन्तपाठो नास्तीत्यनुमीयते ।) १५, काशिराजादिहत्तान्नः । १६,
 शङ्कुतालजङ्गादिराजहत्तान्नकथनादि । १७, १८, तालजङ्गपुराजितस्य
 सुबाहुराजस्य सभार्यस्य शैवमुनेरात्रमवासादेवैतत्तस्य शैवात्रमगमनहत्ता-
 न्नस्य च कथनं । (अत्र सप्तदशाध्यायसमाप्तिर्न दृश्यते । एकदैवाष्टादशाध्याय-
 समाप्तिः ।) १९, गरुडस्य पुनरौर्वमहर्षिनिकटे गमनादि । २०, सगरस्य
 अयोध्यापुरीगमनादिकथनं । २१, सगरकलंकराव्यशासनानि । २२, नारदस्य
 क्षीरसमुद्रशायिनो भगवतो निकटे गमनादि । २३, नारदभगवत्कथोप-
 कथनादि । २४, २५, बलिप्रज्ञादहत्तान्नकथनादि । २६, २७, २८, बलिं
 प्रति हरिसमाराधनविषये प्रज्ञादकलंकराव्यशासनोपायकथनं । कार्त्तवीर्य-
 तपःकरणं, नारदकार्त्तवीर्यसंवादादिकथनञ्च । (२६ प्रथमभागः २० अध्यायस्य
 न दृश्यते) । २९, ३०, ३१, पुत्रकामनार्थमिलराजहत्तान्नपिडयन्नकथनं ।
 इलस्य राज्ञः स्त्रीभावप्राप्तादि च । ३२, शिवप्रसादात्तस्य स्त्रीत्वमोक्षादि ।
 ३३, गोकर्णतीर्थे इलस्य गमनकथनादि । ३४, ३५, ३६, केशवाराधना-
 द्धोभूतदीपप्रतिष्ठाप्रकारः । ३७, भद्रदीपप्रतिष्ठास्यव्रतविधिकथनादि । ३८,
 कार्त्तवीर्यदृष्टापूर्वमुनिरूपवर्णनादि । ३९, मुनिदर्शनतः कार्त्तवीर्यविस्मयभव-
 नादिकथनं । ४०, ४१, ४२, ४३, पतिव्रतायाः श्रीलवत्या उपाख्यानं । ४४,
 वृद्धक्रोधादुर्वससो मुनेरुत्पत्तिकथनादि । ४५, रावणहृतमरुत्तराजयज्ञभङ्गो
 रावणमरुत्तयुद्धादि च । ४६, रावणकार्त्तवीर्ययोरुद्धवर्णनादि । ४७, कार्त्त-
 वीर्यस्य वैराग्योदयादिकथनं । ४८, श्रीरोत्पत्तिवर्णनादि । ४९, ५०, ५१,

५२, अक्षितमुनिः कार्त्तवीर्याय तत्त्वज्ञानमुपदिशति । ५३, विविधजनैः
पास्यमानस्य कार्त्तवीर्यस्य राज्ञः सभावर्णनादि । ५४, सभायामागतस्य कस्य-
चिद् दिग्जवरस्य पूजनं परस्परकुशलप्रश्नादि च । ५५, कुशाम्बराजस्य
तपस्यादिना पुत्रोत्पत्तिर्दत्तानादि । ५६, विश्वामित्राद्युत्तिवर्णनादि । ५७,
अवधि ८४, पर्यन्तं परशुरामजन्मकर्मकथनादि । ८५, अवधि ९२, पर्यन्तं
सगरजन्मकर्मकथनं । ९३, भारतवर्षवर्णनादि । ९४, महेन्द्राचलवासि-
परशुरामदर्शनार्थं मुनीनां गमनादिदृष्टान्तवर्णनं । (अमलस्रग्नासमाप्तदृष्टान्त-
त्वात् खण्डितमिदमिति भाति । अथ प्रायोऽमलस्रग्ना अध्यायाङ्काः ।)

No. 820. मध्यमनोरमा, आरम्भावधिलकारार्थप्रक्रियापर्यन्ता ।

Substance, country paper, first Chapter $9\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 37. Lines 13 on a page. Second Chapter, $12\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 85. Lines 12 on a page. Extent, 5400 ślokaś. Character, Nāgara. Date Sm. 1850. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Madhyamanoramā. A commentary on the *Madhya-siddhānta-kaumudī*, an abridgment of the Sanskrit Grammar of Pāṇini. By Rāma Śarmā. There are three abridgments of Pāṇini; the most elementary is called *Laghukaumudī*, the next *Madhya-kaumudī* alias *Madhya-siddhānta-Kaumudī* and the most elaborate, *Siddhānta-Kaumudī*, which embraces the whole of the aphorisms of Pāṇini arranged in a convenient form. The first two are by Varadārāja, a disciple of Bhaṭṭoji Dikshita, who compiled the last. Each of these abridgments has a host of commentators. I have heard of a fourth abridgment under the name of *Sārakaumudī*, but I have not yet seen it. Aufrecht's Bodleyan Catalogue, p. 165.

Beginning. मचेष्टरं नमस्तस्य पाणिन्यादीन् गुरुनपि ।

करोमि मध्यकौमुद्या व्याख्यां मध्यमनोरमां ॥

ग्रन्थारम्भे विद्वन्विघाताय कृतं मङ्गलं शिष्यशिष्यायै निवध्नाति, मन्वेति । वरद-

राजनामा ग्रन्थकारकः पाणिनीयानां मध्यमिहान्तकौमुदीं करोति ।

End.

इत्वं शब्दन् वृध्यते अत एवाह । अथस्तन्मन्त्ररूपेति दिलापनेत्येति ।

क्रियासमभिव्याहारे द्वे वाच्ये इत्यनेनेत्यर्थः ।

Colophon. इति लकारार्थप्रक्रिया । श्रीशिवानन्दभट्टानामाज्ञया रामशर्मणा व्याख्यानं
मध्यमिदान्तकौमुद्याष्टीकाया मध्यमनारमायाः सुप्तिङन्तं समाप्तम् ॥

विषयः । मध्यमिदान्तकौमुद्या प्रथमत आरभ्य लकारार्थप्रक्रियापर्यन्तानां प्रकरणानां
व्याख्यानम् ।

No. 821. शिवपूजापद्धतिः ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 20. Lines 10 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1843. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'ivapūjā-paddhati. Directions for worshipping Siva. Anonymous.

Beginning. अथ शिव(पूजा)पद्धतिर्लिख्यते । ब्राह्मे मुहूर्तं चोत्थाय यामिनोचैलमसृजेत् ।
सहस्रदलकमलमध्यस्थस्य(?) मूर्द्धि ध्यायेद् गुरुं समं ॥ ततो ध्यानं ।

End. निर्मास्यं मलके धारयेत् । मूलं । पादोदकं पिबेत् । नैवेद्यं तद्भक्त्या विभजेत् ।
स्वयं भक्ता तन्मयो विहरेत् ।

Colophon. इति शिवपूजापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । शिवमूर्त्तिपूजनविधिः ।

No. 822. पराशरोपपुराणं ।

Substance, country paper, $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 57. Lines 8 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Parāsara Upapurāṇa. An Upa or minor Purāṇa. Contents, 1. Descriptions of Upapurāṇas, 2. Origin of the universe. 3. Relative importance of the various objects of creation. 4. Sectarial marks. 5—6. Meaning of S'rutis. 7. Praise of Brāhmapas, 8. Knowledge of the Divinity. 9. Daily religious duties. 10. Occasional religious ceremonies. 11. Conduct of the sinful. 12. Forbidden food. 13 to 15. Expiations for various offences. The MS. is probably incomplete.

Beginning. सौरमण्डलमध्यस्थं साम्बं संसारभेषजम् ।

नीलशोवं विरूपाक्षं नमामि शिवमख्यम् ॥ १ ॥

मरुतश्चे समासीनं संसारोद्धितारकं ।
 शुकं प्रणम्य सर्वज्ञं श्रीपराशरमादरात् ॥ ९ ॥
 प्रपञ्च परमं गुह्यं भक्त्या परमया मुदा ।
 भवपाशेन बद्धानां भवपाशविमोचनं ॥ १० ॥
 पराशरोऽपि भगवान् भवानोपतिवल्गवः ।
 प्राह कारुणिकः श्रीमान् ध्यात्वा साम्बं विलोचनम् ॥ ११ ॥
 खड्गमनुभोज्यं पापानां फलमाह्निक ।
 प्रायश्चित्तविहीनेन प्रायश्चित्तमथाचरेत् ॥ १०१ ॥
 सर्वमृतं समासेन प्रायश्चित्तं शुकानघ ।
 अदधानस्य दातव्यं न देयं यस्य कस्यचित् ॥ १०२ ॥

End.

Colophon. इत्युपपुराणे पराशरे पञ्चदशोऽध्यायः ।

विषयः । १ अध्याये, मुनिव्रतशिवस्तुतिः । मुनिव्रतमनन्तकुमार-नारसिंहाद्युपपुराणादि-
 रचनादि । २, छट्ठमकथनं । ३, अपेक्षाकृतपदार्थाधिक्यवर्णनं । ४, उपा-
 सनानुसारेण विपुलैर्दुष्टैश्चारादिचिह्नधारणवर्णनं । ५, ६, द्रव्यैर्मङ्गलकथना-
 दि । ७, ब्राह्मणवैभवकथनं । ८, ज्ञानतत्त्वकथनं । ९, प्रातःकृत्याद्याह्निककृत्य-
 कथनं । १०, अतिमृत्युमुक्तधर्मानुष्ठानकथनं । ११, पापचरितादिकथनं । १२,
 अभव्यान्नकथनं । १३, १४, १५, प्रायश्चितादिकथनं ।

No. 823. निघण्टुः ।

Substance, country paper, $7\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 78. Lines 23 on a page. Extent, 1350 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Nighaṇṭu. A list of synonyms of medicinal drugs. Anonymous.

Beginning. नमामि धन्वन्तरिमादिदेवं सुरासुरैर्वन्दितपादपद्मैः ।

लोके जराशम्भद्वयनाशं घातारमोशं विविधौषधोनाम् ॥ १ ॥
 अनेकदेशान्तरभाषितेषु सर्वेष्वथ प्राकृतसंस्कृतेषु ।
 गूढेष्वगूढेषु च नास्ति सङ्गा द्रव्याभिधानेषु तथौषधोनां ॥ २ ॥
 प्रयोजनं यस्य तु यावत्ता स्यात् तावत्सङ्गच्छति यथानु कृपात् ।
 तस्माद्विषण्डम्वनिधेरनन्नाद् गृह्याम्यहं किञ्चिदिहैकदेशं ॥

End.

(खण्डितत्वात्समाश्रित्वादिहं नास्ति ।)

विषयः । गुडूथादिनानौषधीनां नामानि गुणाश्चावोक्ताः ।

No. 824. आह्निकप्रकाशः, वीरमिचोदयोः ।

Substance, country paper, $14\frac{3}{4} \times 6$ inches. Folia, 174. Lines 11 on a page. Extent, 6000 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Correct.

A'hnikaprákás'a. The proper daily duties of Bráhmaṇs from sunrise to the time of retiring for rest at night. By Mitra Mis'ra, son of Paras'uráma Mis'ra, and grandson of Haṇsa Paṇḍita. This is a part of the well known Smṛiti compilation called *Viramitrodaya*, which was compiled under the auspices of Vira Siṅha a king of Kás'í, who belonged to the Bundelá clan. He was the son of Madhukara Sháh and grandson of Pratáparudra. The part of the work which treats of inheritance is a leading authority on the subject in the North Western provinces.

Beginning. सिन्दूरारुणमण्डमण्डलगलदानाश्रमां धारया

सिन्धुनां पदसक्तभक्तजनताविघ्नाघधूलोरिव ।

धम्मिआलमिवाल्लिहन्दमनिशं मूर्द्धा दधानं चर-

प्रेयांसं गिरिजाङ्गजं गजमुखं वन्द्यैरविन्द्येषम् ॥ १ ॥ इत्यादि ।

End.

प्रत्याशं परिवर्द्धितेऽर्थेजनता दैन्यान्धवारापचे

श्रीमदीरस्येन्द्रदानजलधिर्ददकचन्द्रोदये ।

राज्ञादेशितमिवमिश्रविदुषलस्योक्तिभिर्निर्मिते

ग्रन्थेऽस्मिन् परमाह्निकोक्तिभणितः पूर्तिं प्रकाशोऽगमत् ॥

Colophon.

इति श्रीमत्सुकलसामन्त्रचक्रचूडामणिमरीचिमञ्जरीनीराजितचरणकमलश्रीमन्म-
हाराजाधिराजप्रतापसूत्रतनूजश्रीमन्महाराजमधुकरसाहस्रनूश्रीमहाराजाधि-
राजचतुर्दधिवलयवसुन्धराहृदयपुण्डरीकविकासदिनकरश्रीवीरमिचोदयो-
तितश्रीहंसपण्डितात्मजश्रीपरशुराममिश्रनृसकलविद्यापारावारीणजगद्गिरिद्र-
महागजपारीन्द्रविद्वज्जनजीवातुश्रीमन्मिश्रश्रीमिवक्तते श्रीवीरमिचोदयाभिधनि-
बन्धे आह्निकप्रकाशः पूर्तिमगात् ।

विषयः ।

ग्रन्थकारवंशकथनं । ब्रह्मसूक्तोदित्यं । स्वधर्मचिन्तनादि । गोत्रोत्रियादिमा-
हृत्यदर्शनं । विष्णूयोः स्वर्गविधिः । सृष्टिकादिभौतक्रिया । आचमनद्विराचम-
नादिकथनं । दन्तधावनस्य स्नानस्य च विधिः । एतद्विषयप्रथमभागीयकृत्यं । ततो
विद्याभ्याससंज्ञो द्वितीयभागे कर्तव्यतोक्तिः । तृतीयभागे वैशेषिकार्जुनार्थमुप-
पन्नं । चतुर्थभागे कात्यायनगोमिलादिमतानुयायिष्यक्षेत्रक्षेत्रज्ञानविधेः कथनं ।

स्नाननिमित्तकथनं । तिलकविधिः । सन्ध्यातदुपासनतद्देशनिरूपणादि ।
 मार्जनप्राणायामाधमर्षणप्रकारकथनं । ऋग्मिहपुराणोक्तसन्ध्याकल्पकथनं । शौ-
 नकोक्तसन्ध्यावन्दनविधिः । जपविधिः । कातोयवहृचादिब्रह्मयज्ञस्वरूपस्वस्व-
 शाखोक्तवेदसन्तपाठविधिः । कातोयादिप्रयोगानुसारितर्पणविधिः । तर्पणो-
 त्तरकृत्यकथनञ्च । पञ्चमभागे सोम-वनस्पत्यग्नौषोमेन्द्राग्निद्यावाष्टथिवीधन्वनारो-
 न्द्रविद्येदेवोद्देशेन प्रस्तुताग्रस्याग्नौ होमात्मकस्य आश्वलायनादिशाखीयवैश्वदेव-
 कर्मणः कथनं । नित्यश्राद्धातिथ्यभोजनविधिः । भोज्याभोज्यान्नादिनिर्णयः ।
 अन्नव्यसनांसकथनं । पशुहिंसाविधिः । अन्नव्यसनांसकथनं, अपेयमद्यकथनं,
 पुराणवचनादिभोजनोत्तरकर्तव्यकर्मकथनं, सायंसन्ध्याशयनविधिकथनञ्च ।

No. 825. आधानविधिप्रयोगः ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 53. Lines 7—8 on a page. Extent, 1000 śloka. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Ādhānabidhi-prayoga. Directions for collecting and preserving the sacred household fire, or the rite of Agnyādhāna, according to the rules of Āpastamba. By Tryambaka Bhaṭṭa, son of Kṛishṇa Bhaṭṭa. The work was composed at Benares.

Beginning. यदीक्षणादिदं विन्तं भवत्युप्रात्यपैति च ।

तमक्षयमहं वन्दे वन्दे दाक्षायणीधवं ॥ १ ॥

यत्कपालेशतोऽपि स्यान्मूको वाचस्पतिः स्वयं

तं गृहं नौमि सर्वज्ञमाडवाशुक्लदीक्षितं ॥ २ ॥

नत्वा गणेशं प्रत्युहमोहध्वान्नादिवाकरम् ।

समस्तवेदतत्त्वज्ञमापस्तम्बं महाभुनिम् ॥ ३ ॥

मोक्षाख्यवंशास्तवारिधीन्दुशीलव्यभट्टप्रवरात्मजोऽहं ।

सूचार्थवित् ज्यम्बकभट्टनामा तन्वेऽमुमाधानविधिप्रयोगम् ॥ ४ ॥

अनेकग्रन्थसम्यादभोक्षभिः सूरिभिस्त्वयम् ।

निर्मल्यरैर्दयोद्विद्वैराद्रीयेतेष्टमेव मे ॥ ५ ॥

End.

अथारणीलक्षणं । चतुरङ्गलोच्छायः । विस्तारः षडङ्गुलः । अरलिमात्रं दैर्घ्यं ।

इत्येके शाखिनः । चतुरङ्गलोच्छायः । उभयोररण्योरेकदृष्टादाहणं । अन्यत-
 राणि दृष्टान्तरादाहरणेनाग्न्युत्पत्तिः । इत्याधानं समाप्तं ।

इति श्रीमोक्षोपनाखः कृष्णभट्टस्य सूनुना ज्यम्बकेन काश्यां कृतः प्रयोगः समाप्तः ।
(इतः परं मार्हपवद्वयात्मकः पाठोऽस्ति) । तदारम्भवाक्यं यथा, गङ्गाभट्टकृता-
धानपद्धतौ सर्वाधानसाधकं—इत्यादि । (परिसमाप्तिर्न दृश्यते)

विषयः ।

अग्न्याधानेऽधिकारी । अग्न्याधानकालः । आधानकर्तुरनाहिताग्नितापप्रयुक्त-
दोषपरिहाराय देहशुद्ध्यर्थं प्रायश्चित्तकथनं । भस्मस्त्रिकापञ्चगव्यादिस्नान-
मन्त्राः । तर्पणधेनुदानादिकथनं । प्रायश्चित्ताग्नीभूतकुष्माण्डहोमः । मार्हपत्या-
द्यग्निस्थाननिर्माणविधिः । प्रकृताग्न्याधानप्रयोगकथनं । अग्न्यारम्भयोगेष्टिः ।
दृष्टिवीर्यरुद्रदृष्टस्यत्यादिचतुर्होदहोमः । यपनप्रकारः । सम्भारसङ्ग्रहादिकथनं ।
(अवाधानस्य कर्तव्यताकर्तव्यतादिविचारः ।)

No. 826. गूढार्थादर्शः ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 55. Lines 15—16
on a page. Extent, 2500 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place
of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance. New. Prose
and verse. Correct.

Gūḍhārthādarśa. A commentary on the Jñānārṇava Tantra. By
Kās'īnātha alias Sīvānandanātha, son of Jayarāma Bhaṭṭa.

Beginning. अन्नन्ताख्यं गुरुं नैमि कवित्वप्रतिभाकरम् ।

शास्त्रवल्लीजलधरं स्फुरत्कीर्तिकरं परं ॥ १ ॥

नमामि कामेश्वरपादपङ्कजं करोमि कामेश्वरपूजनं सदा ।

वदामि कामेश्वरनाम निर्मलं स्मरामि कामेश्वरतत्त्वमयम् ॥

या विद्येत्यभिधीयते श्रुतिपथे शक्तिः सदाद्या परा

सर्वज्ञा भवदन्वमितिनिपुणा सर्वाशये संस्थिता ।

दुर्ज्ञेया सुदुरात्मभिश्च मुनिभिर्धानास्यदं प्रापिता

प्रत्यक्षा भवतीह सा भगवती बुद्धिप्रदा सेऽस्तु वै ॥

अनाद्यायाखिलाद्याय मायिने गतमायिने ।

अरूपाय मरूपाय दक्षिणामूर्त्ये नमः ॥

वाराणसीमहं वन्दे सच्चिदानन्दरूपिणीं ।

मातृरूपेण सततं सहसारेऽखिलेष्टदां ॥

ज्ञानार्णवे महातन्त्रे गुरुणामुपदेशतः ।

गूढार्थादर्शटीकेयं काशीनाथेन तन्यते ॥

End. राजराजेश्वरो गङ्गा साधवो मणिकर्णिका ।
 अन्नपूर्णा च विद्येशो ददतां मेनिग्रं शिवं ॥
 श्रीमन्निरुमुन्दर्याः प्रीत्यर्थं लिखिता मया ।
 प्रभवान्दे लिपेः शुक्लपत्रम्यां ललिताग्रये ॥
 श्रीशिवानन्दनाथेन काशीनाथाख्यशर्मणा ।
 कृता टीका गुरुप्रीत्यै भवन्तु सटुपासकाः ॥

Colophon. इति श्रीमच्छ्रुतिस्मृतिसतप्रमाणपारावारोणसर्वतन्त्रदक्षिणारतन्त्रधुरोणभट्टो-
 पाख्यजयरामभट्टाज्यवाराणसीगर्मसम्भवकाशीनाथाख्यशिवानन्दनाथविरचि-
 तायां ज्ञानार्णवटीकायां त्रयोविंशतिः पटलः समाप्तः ।

विषयः । १ पटले, चै ईश किं त्वया जप्यते इत्यादि पार्वतीवाक्यस्य महादेवकर्मक-
 मुत्तरदानं । २, त्रिपुरामन्त्रोप्राप्तनाप्रकारादिकथनं । ३, अन्तर्याम्यकार-
 कथनं । ४, मन्त्रपूजाप्रकारः । ५, बलिदानप्रकारः । ६, ७, पञ्चमिन्त्रासन-
 स्थितत्रिपुराया विवरणं । ८, त्रिपुरभैरवीवोजादिकथनं । ९, महाविद्याया
 वीजादिकथनं । १०, त्रिपुरात्रिविधभेदतन्त्रान्तादिकथनं, श्रीविद्याया द्वा-
 भेदकथनादि च । ११, चतुर्विधषोडशोक्तकथनं । १२, आसनशुद्ध्यास्थापनं,
 देवताभेदेन मन्त्रन्यासादिप्रकारभेदश्च । १३, नित्यपूजाप्रकारः, गुरुपूजन-
 प्रकारः, कामेश्वर्यादिपूजनादि च । १४, श्रीचक्रपूजावशीकरणदिकथनं ।
 १५, स्वर्णपुष्पकृतपूजाफलकथनादि । १६, देवतासाधनप्रकारविशेषकथनं ।
 १७, जप-होम-नानाविधकुण्डनिर्माणादीनां विधिः । १८, होमानन्तरं क-
 र्त्तव्यकुमारीपूजनोक्तिः । १९, २०, दूतीपूजनविधिः । २१, मन्त्रदीक्षाविधिः ।
 २२, सुवर्णरौप्यताम्रसूत्रादिनिर्मितपवित्रपूजनविधिः । २३, दमनाख्यलता-
 पूजनप्रकारादि ।

No. 827. होत्रप्रयोगवृत्तिः, वा आश्वलायनसूत्रप्रयोगवृत्तिः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 198. Lines 10 on a page. Extent, 3800 śloka. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Hotraprayoga-vṛitti. Directions for performing the rites mentioned in the Kalpa Sūtra of Ās'valāyana according to the commentary of Deva Svāmī. By Tālavrintanivāsī. The MS. is incomplete, and extends only to *Paundarikāikādas'a* rite.

Beginning. समलप्राणिजातस्य ह्यन्यन्नमित्ये स्थितः ।

वेदार्थविदुषा ज्ञेयं यज्ञात्मानं नमास्यहम् ॥

आखलायनसूत्रस्य देवसाम्यादित्याख्यानानुसारेण प्रयोगवृत्तिः क्रियते ।

End.

(यतः खण्डितं तच्छेषः) । आ नो मिवा वक्षणेति स्तोत्रियानुक्रमेण, षडङ्गनीति न इत्यारम्भणीया । मित्रं वयमित्यादिविद्यजिच्छस्त्रशेषः । ब्राह्मणाच्छंभिनः ।

सुरूपकृतसूत —

विषयः ।

दर्शपूर्णमासप्रयोगः । अग्निहोत्रहोमः । आहिताग्नेः प्रवासकालीनाग्न्युपस्था-
नम् । पिण्डपितृयज्ञः । अन्वारम्भणीयेष्टिः । पुनराघेयेष्टिप्रयोगादि । आग्ने-
यणेष्ट्यादि । पुत्रादिकाभ्यष्ट्यादि । चातुर्मास्येष्टिप्रयोगः । पशुबन्धप्रयोगः ।
एकादशिनो पशुगणानां देवतानां क्रमः । तत्तद्गदेवतादिभौवासणीकर्म ।
हविर्यज्ञप्रायश्चित्तोक्तिः । सोमप्रयोगः । यज्ञशेषकृत्यं । अत्यग्निष्टोमप्रयोगः ।
षोडशिकर्म । विवृतषोडशी । वाजपेयप्रयोगः । अतिरात्रप्रयोगः । अग्ने-
र्योमस्य कृत्तिः । ब्रह्मस्य प्रतिगरः । अतिरात्रपर्यायः । पौण्डरोक्त्यैकादश-
प्रयोगः । (खण्डितत्वादितः परविषयो न प्राप्तः) ।

No. 828. पुरुषोत्तममाहात्म्यं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 59. Lines 8 on a page. Extent, 1100 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Purushottama-māhātmya. Description of the sacred places in Puru-
sottama or Puri. It professes to be a part of the *Khetrakāṇḍa* of
the *Vishṇu rahasya* section of a work named *Mahāpurushavidyā*, proba-
bly a Tantra. Though its subject is the same as that of the well known
Purushottama Māhātmya of the Skanda Purāṇa, the treatment thereof
is entirely different. The MS. is incomplete, and comprises only nine
chapters as follows: I. Incarnations of Vishṇu. II. Origin of Nīlā-
chala, and the reasons why Vishṇu assumed the form of a wooden
divinity. III—IV. Creation of the different regions of the universe
and the guardians of Puri, (different forms of Mahādeva). V. The
temples of Jagannātha, VI. The shape of Jagannātha. VII. Vyāsa's
visit to Purī and praise of the locality. VIII. Merit of visiting
Jagannātha at Puri. IX. The mantra of Jagannātha and the merit
of tasting food offered to him.

Beginning. वन्देऽहं परमात्मानं नीलाचलपतिं प्रभुं ।

संसाराभोधिमग्नानामुद्धारणपरायणम् ॥

श्रीशैलक उवाच । स्तुत स्तुत महाभाग वेदतत्त्वार्थकोशिद ।

व्यासशिष्य महाबुद्धे यत्पृच्छामि तदुच्यतां ॥

कस्माज्जातमिदं विश्वं कस्मिंश्च लयमेष्यति ।

कुत्र तिष्ठति कः कर्ता विद्यस्यास्य वदस्व मां ॥

संसाराभोधिमग्नानां कोऽर्ता स्मृतिमाचतः ।

ब्रह्मादीनां परेशानां कः प्रभुस्तं वदस्व माम् ॥

स्तुत उवाच । आदिमध्यान्तरहितः सच्चिदानन्दरूपवान् ।

सर्ववेदान्तसारार्थो हरिरित्यभिधीयते ॥

End. स्तुत उवाच । इत्युक्त्वा भगवांस्तस्मै स्वप्रसादं सुदुर्लभं ।

ददौ विनयनघाय लपया परया मुने ॥

लब्ध्वा प्रसादं स मुनिर्जीविष्मुक्तो बभूव ह ।

उवास सुचिरं कालं मायंस्तस्य यशोऽमलं ॥

एवं सर्वं मयाख्यातं तुभ्यं श्रुत्वाप्यवे मुदा ।

मयापि नारदादेव विशालायां श्रुतं मुने ॥

Colophon. इति श्रीमहापुरुषविद्यायां विष्णुरहस्ये चैवकाण्डे श्रीपुरुषोत्तमसाहाय्ये प्रसाद-
वैभवं नाम नवमोऽध्यायः ।

विषयः । १ अध्याये, रामलक्ष्णाद्यवतारकथनं । २, नीलाचलोत्पत्तिर्विष्णोर्दासमयविग्रह-
धारणप्रयोजनकथनं स्वरूपव्याख्यानञ्च । ३, ४, श्रीजगन्नाथप्रणमायास्तृ-
त्रक्षाण्डभूलोकादिवर्णनम्, पुरुषोत्तमस्यैवस्य तत्तत्स्थाने चैवपालकमहादेव-
देव्यास्थितिवर्णनादि च । ५, जगन्नाथस्य प्रसादस्थितिस्थलस्य तत्पार्षदादीनां
च वर्णनं । ६, जगन्नाथमूर्तिवर्णनादि । ७, व्यासस्य श्रीचैवस्यदेवतादर्शनार्थं
गमनं । व्यासकृतजगन्नाथस्तुतिवर्णनादि । ८, जगन्नाथदर्शनाराधनसाहाय्य-
कथनादि । ९, जगन्नाथमन्त्रजपफलं प्रसादसाहाय्यवर्णनादि च ।

No. 829. साङ्गहृष्टेष्टिः ।

Substance, country paper, $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines 9 on a page. Extent, 400 s/lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sāṅgrahanyeshṭi. A collection of the mantras required in the performance of the rite of that name. Anonymous.

Beginning. साङ्ग्रहण्येष्टिं यजते । इमा जुनतां सङ्ग्रहणीति । दादशरत्निर-
शना भवति । दादश मासाः संवत्सरः । संवत्सरमेवावस्ये ।

End. साङ्ग्रहणा, तस्मादशमेधयाजी यत्परिमिता यज्ञमुखे यज्ञं मुखे यो
दीक्षां देवानेव तेजय इमे लोकाः । श्रिताय प्राणाप्रानावेवास्मिन्नाद्राज्य
एकं भवति ॥ ८१ ॥

विषयः । अश्वमेधयागविधिः ।

No. 830. अन्धेष्टिपद्धतिः ।

Substance, country paper, 10 × 3½ inches. Folia, 21. Lines 8 on a page. Extent, 400 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled, but not old. Prose. Generally correct.

Antyeshṭi-paddhati. Funeral ceremonies meet for Brāhmans who have kept up the sacred household fire. By Anantadeva.

Beginning. अथानन्तदेवस्यान्धेष्टिप्रयोगः । अथाहिताग्नेः कृष्णपक्षे मरणशक्तायामुपहोस-
न्यायेन अतिनैकटे समस्यहोसन्यायेन वा अविश्रष्टा होमाः कार्याः ।

End. अकृतारम्भसोमेज्यां भार्यामेवानुवर्तते ।
नास्ति माहेन्द्रसाम्राज्यं सन्ति सारस्वतादयः ॥
केचित्पत्युः प्रधानत्वान्नाद्रियन्ते तु घोषिता ।
तेनेष्टौ स्यान्महेन्द्रेज्या न स्युः सारस्वतादयः ॥

Colophon. इत्यनन्तदेवकृतान्धेष्टिपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । आहिताग्नेरन्धेष्टिक्रियाप्रकारः ।

No. 831. विवरणतत्त्वदीपनं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 41. Lines 12 on each page. Extent, 1100 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Tolerably correct.

Vivaraṇa-tattva-dīpana. A gloss on the *Vivaraṇa* alias the *Vārtika* of Sūres'varāchārya on Śaṅkara's great commentary—the *Sāriraka-mīmāṃsā-bhāṣya*. By Akhaṇḍānanda Maṇi, disciple of Akhaṇḍānubhūti. The manuscript is defective both at the beginning and the end. Hall's *Contributions*, p. 90.

Beginning. अनुबन्धचतुष्टयं विचारप्रयोजकं तच्च सिद्धमित्युत्तरपक्षवैयर्थ्यमिति चेत् मैवं ।

(प्रारम्भे मङ्गलाचरणायभावे खण्डितमित्यनुमीयते) ।

End. अनुबन्धचतुष्टयसम्भवाद्देहातिविचारकर्तव्यतायुक्ते अधिकरणार्थमुपसंहरति तस्मादिति । रसणीयमिति ।

विषयः । विवरणनामकवेदान्तग्रन्थस्य व्याख्यानं ।

No. 832. कात्यायनगृह्यसूत्रभाष्यं ।

Substance, country paper, 9 × 5 inches. Folia, 44. Lines 10—11 on a page. Extent, 880 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, decayed and worm-eaten. Prose. Generally correct.

Kātyāyana-grihya-sūtra Bhāṣya. A commentary on the Grihya Sūtra of Kātyāyana. By Gadādhara Dikshita, son of Vāmana. The manuscript is incomplete, terminating with the 3rd chapter.

Beginning. आविर्भूतं चतुर्धाः कपिभिः परिवारितः ।

हतवान् राक्षसानीकं रामं दाशरथिं भजे ॥ १ ॥

स्वाभिप्रायेण हि मया किञ्चिद्दिच्च विलिख्यते

किन्तु वाचनिकं सर्वमतो ग्राह्यञ्च निर्भयैः ॥ २ ॥

अथातोऽधिकार इत्यादिना श्रौतानि कर्माण्युक्तानि । तदनन्तरं स्मार्त्तानि विधीयन्ते । तत्रैतत् प्रथमं सूत्रं । अथातो गृह्यस्याश्लीपाकानां कर्म । उच्यते इति शेषः ।

End. (खण्डितत्वाच्चेपवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । प्रथमकाण्डप्रथमकण्डिकायां स्थालीपाकः कुत्र कर्तव्य इत्यत्र विचारः, पक्षभ्रूमुक्कारः । ब्रह्माद्यासनकल्पनादि । यज्ञपावाद्यासादनविधिः । आध्याधिवयणानन्तराव्यहोमादिकथनादि । २, वैवाहिकगम्याधानादिकर्म । अस्त्रिग्रयो निर्वोणे सति पुनराधाने शुभदिननिरूपणादि । अग्न्याधानेऽधिकारिणः ।

अग्न्यायनस्थाननिरूपणेति । अरणिप्रमाणेति । अरणिमन्यनादग्निमयाद-
नेति । खर्पादूखलमुशलादीनां परिमाणकथनं । दृष्टिभेदेन चरभेदकथनं ।
चरहोमादिकथनं । दृष्टिभेदेन भोज्यब्राह्मणसङ्ख्याभेदश्च । २, आवसथाग्राधाने
कर्तव्यादि । पुण्याहवाचनविधिः । नान्दीमुखवादादिकथनं । स्नात्ताग्न्या-
धानप्रकारादिकथनं । आधानकाले प्रतिबन्धके सति तत्प्रतिप्रसवादि
(खण्डितत्वादितः परविषयो न प्राप्तः) ।

No. 833. आधानबौधायनः ।

Substance, country paper, 8½ × 4 inches. Folia, 56. Lines 9 on a
page. Extent, 1000 śloka. Character, Nāgara. Date Sm. 1866 Sk,
1731. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance,
soiled. Prose. Generally correct.

Ādhānaprayoga alias *Ādhānabaudhāyana*. A treatise on the collec-
tion and preservation of the sacred household fire, founded on the rules
of Baudhāyana. The manuscript is imperfect and the author's name is
missing. This work is more detailed than No. 825.

Beginning. अथाग्न्याधानं निरूप्यते । तस्य कालः । शिशिरवसन्तीयार्तवः । पौर्णमास्य-
मावास्या यजनीयास्तिस्रयः । कृत्तिकारोहिणीपुनर्वसुपूर्वाश्र्विणीचित्रा
नक्षत्राणि । स्यशीर्षविश्रोष्ठपदश्रवणानुराधा अपीति केचित् ।

End. ब्रह्मविमर्जनं न कुर्यात् । पौर्णमासीयागपर्यन्तं त एवाग्नयः पौर्णमासीयागान्वा-
धानस्व(स्थि)कृत् ।

Colophon. इत्यन्वारम्भणीया । पौर्णमासीयागः तपदि कर्तव्यः ।
(परिसमाप्तिस्त्र्यक्षकवाक्यादेः परमपि पाठोऽस्तीति समाप्ति सन्देशः) ।

विषयः । अग्न्याधानकालनक्षत्रादिकथनं । ऋत्विगादिवरणं । ऋत्विगादिभ्यो बोधा-
यनमतानुयायिमधुपर्कदानं । गार्हपत्याद्यायतननिर्माणकरणं । यज्ञपाचा-
णामाद्यतननिर्माणप्रमाणादेः कथनं । गापिल्यज्ञादिकरणकथनं । राष्ट्र-
भृतो राज्ञो मङ्गलार्थं असात्यनामकहोमकथनादि । गोधूमकुलित्वादिहोम-
कथनादि । आश्वनीयगार्हपत्यकर्तव्यहोमविशेषकथनं । यजमानकर्तव्यकाग्न्यु-
पस्थानं । पूर्णाहुतिदानप्रकारकथनादि । पवमानेष्टिकथनादि । पौर्णमासेष्टि-
कथनश्च ।

No. 834. सावित्रचयनं ।

Substance, country paper, 10 × 3½ inches. Folia, 12. Lines 9 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose, and verse. Correct.

Sāvitracayana. Rules for the collection and installation of the Sāvītri fire in a household. The manuscript is incomplete, and the author's name is unascertainable.

Beginning. अथ सावित्रचयनमुच्यते । सावित्रमग्निं चेयमाण उपकल्पयति । पञ्चाशीत्यधिकमित्यादिशर्कराः । चतस्रः स्वयमाख्याः । दधिमधुघृतोदपाचं सहस्र-
हिरण्यसकलाय । चतुर्दश्यां प्रातरग्निहोत्रं कृत्वा दर्भेष्वामीन इत्यादि । विद्यु-
दसीत्यप उपसृज्य । अथाग्निसङ्कल्पः ।

End. होत्रे प्रयच्छति । होतारमुपज्जयते । वाजिनमस्रः । श्रेष्ठं प्रकृतिवत् । मन्त्रिष्ठते
मैत्रावरुणमिक्षाप्रयोगः । (परिसमाप्तिस्त्वचकवाक्याभावात् खण्डितमिदमित्यनु-
मीयते ।)

विषयः । सावित्राग्निस्थापनादिकथनं ।

No. 835. महाशान्तिपद्धतिः ।

Substance, country paper, 10½ × 3½ inches. Folia, 18. Lines 6 on a page. Extent, 260 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mahāśānti Paddhati. Rules for the performance of various Atharva Vedic rites for the pacification of adverse Rudras or fierce divinities. Anonymous.

Beginning. अथर्ववेदोक्त एकादशरुद्रो विशिष्टपरिशिष्टोक्तरुद्रविधानानुसारेण एकरुद्रविधि-
लिख्यते । आदौ यजमानः स्नानविधिना स्नानपूर्वकं मन्त्रातर्पणादिकं
देवतार्चनादिकं सर्वं कृत्वा आचमनप्राणायामपूर्वकं शरीरशुद्ध्यर्थं यथाशक्ति
गायत्रीं जपेत् । पश्चान्मण्डपे रुद्रस्योपहारः ।

End. अभयणे अभयायां जुहुयात् । ततः पार्वण्याद्युत्तरतन्त्रं । ततो दक्षिणा ।
प्राक्षणे दश गा दद्यादनञ्जार्हं ततोऽविकं ।

शोराधिकं ततो वैश्वस्तथा प्रादेशिको जयम् ॥

राजा दद्याद्वरं ग्रामं समूहो राजावत्तथा (?) ।

यथोक्तां दक्षिणां दद्यात्सकलं फलमद्रुते ॥

Colophon. इति श्रीमहाशान्तिपद्धतिः समाप्ता ।

चत्वरनाश्लोका (?) ।

बलिं गृह्णन्निभं देवा आदित्या वसवस्तथा ।

मरुतोऽथाश्विनौ रुद्राः सुपर्णाः पद्मगा यक्षाः ॥

असुरा यातुधानाश्च पिशाचा मातरो नगाः ।

शाकिन्यो यक्षवैतालौ शैगिन्यः पूतनाः शिवाः ॥

जम्भकाः सिद्धशम्भवा माला विद्या वराननाः ।

दिक्पाला लोकपालाश्च ये च विघ्नविनायकाः ॥

जगतां शान्तिकर्तारो ब्रह्माद्याश्च महर्षयः ।

मा विघ्नो मा च मे पापं मा सन्तु परिपन्थिनः ॥

सौम्या अवनु ह्यप्राश् भूतप्रेतसुखावहाः ।

अस्य यागस्य निष्पत्ते (?) भवन्तोऽभ्यर्चिता मया ।

सप्रसादं प्रकर्तव्यं शान्तिकं विधिपूर्वकम् ॥ प्रार्थनामन्त्रः ।

विषयः । ग्रहमखरुद्रस्तृप्तादिभिः शान्तिकर्मानुष्ठानम् ।

No. 836. महाग्निप्रयोगः ।

Substance, country paper, 8 × 4 inches. Folia, 113. Lines 7—10 on a page. Extent, 2200 s'lokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Mahāgni-prayoga. Rules for the performance of the rite called Mahāgni. By Vāsudeva Dikshita, son of Mahādeva Vājapeyi, disciple of Vis'ves'vara Vājapeyi. The work was compiled under the patronage of the Chola king Sāhji Sarabhaji Tukoji Bhoslā. The manuscript is incomplete, wanting ten leaves of the second chapter. The total number of chapters is 19.

Beginning. स्वाहो वा स्वाहुना । तीत्रां तीत्रण । अस्तौ सस्तौ । मधुमर्तो मधु-
मता । सुजामि मधुसोमेन । सोमोऽस्य अग्निर्भ्यो पच्यते । सरसत्ये पच-

ख । इन्द्राय सुवाम्ने पथ्यख । परीतोपिञ्चता सुतं । सोमो य उ नुमः
रुविः ॥ १ ॥

End.

अथ पूर्वाग्निश्च ॥ शकले समारोपयतीत्यादि अथोदवसानीयमायजत । अथ देविकाश्चविर्भयजते । अथाग्निकानीमानि देविकाश्चवींषि कुर्यादिति बोधा-
यना न कुर्यादिति शालोकिः । अथ वैधातवीयया यजते । अथ सौवामण्या
यजते । चरक्वा सौवामण्या कौकिल्या वा । संवत्सरं न कश्चन प्रत्यवरोहति ।
न शीर्षमांसं खादयति । न वयसां मांसं नाग्निं चित्यारामानुपेयाग्निचिद्व-
र्येति धावेददि धावेदुपावर्णेताग्नाद्यमेवाभ्युपावर्णेन इति ब्राह्मणम् । विसारस्तु
अस्मत्कृतमग्निस्वर्गस्वे सन्नेयः । एकोनविंशः ।

Colophon. इति श्रीमत्सन्ततमन्त्र्यमानशेनकूर्मपौडशाररथचक्राकाराद्यनेकगुणविराजमान-
महाग्रिविलसितप्रौढापरिमितमहाध्वरस्य श्रीमहजोशरभजित्तुकोजीभौमसल-
चौलमहोपालवयामात्यधुरन्धरस्य श्रीमदानन्दरायविद्वत्पार्वभौमस्य पञ्चपुरुषी-
पौष्पेण तदध्वर्युणा बाल्य एव तद्व्यानिर्वर्णितापरिमितमहाग्रिविलम्बितमहा-
ध्वरेणाग्रजन्मविद्येश्वरवाजपेययाजितो(?) लब्धविद्यावैशरेण महादेववाजपेय-
याजिसुतेनान्नपूर्णगर्भजातवाराणसीवास्तव्येन वासुदेवदीक्षितविदुषा विरचितो
महाग्रिप्रयोगः ।

विषयः । १ प्रथमपवाविधि १६ पवपर्यन्तं मन्त्रपाठः । (भिन्नमेतत्प्रकरणं) । (द्वितीयप्रकरणस्य प्रथमाविधि १० पवाणि न सन्ति ।) २ अध्याये, वायव्यपशुयामविधिः । ४, तनू इष्टाचयनं, दीक्षाचयनं, भालयजननादिप्रकारः, पशोऽनुस्मरसमिधाधानादि, यजमानार्थं कृष्णाजिनाक्षरणादि, उष्णाग्निमन्त्रनादि च । ५, प्रयाणसमीक्षादि, उष्णाग्निजलनिक्षेपादि च । ६, वेदीमानसंस्कारकरणादि । ७, प्रायणेष्टिविधिकयनं । ८, महाग्निचयनविधिः । ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५, १६, विविधदेवतादेशेन द्विवसविशेषे वेद्यामिष्टकोषाधानं, तत्फलकयनञ्च । १७, प्रवर्ग्यहोमः । १८, अध्वरधिष्ण्याग्निर्वीपादि । १९, ऋगमेदवपावदनादिशेषकृत्यकयनं ।

No. 837. अग्निष्टोत्रहोमः ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 66. Lines 8—9 on a page. Extent, 950 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Agnihotrahoma. Directions for offering oblations on the sacred perpetual household fire, the mode of establishing the fire, how to preserve it during mourning, and when away from home on business, the articles to be offered to it, &c. &c. By Rudra Deva, son of Tero-nárāyaṇa Deva.

Beginning. श्रीवृद्धिं च विद्या युक्तं गणेशश्च सरस्वतीं ।

आपस्तम्बमुखान्मान्यान् प्रणम्य पितरं गुरुम् ॥

तारो नारायणसुतो रुद्रदेव इति युतिः ।

तेनाग्निहोत्रहोमोऽर्थं तन्यते प्रीतये सताम् ॥

End. अथ दर्शपूर्णमासातिपत्तौ पथिष्ठते वैश्वानरी च समानतन्त्रे पूर्वमेवोक्ता आप-
यणमष्टत्वा नवाद्वाग्नेने वैश्वानरी । अथ यमौ पत्न्यां गवां जायेतां तदा भारतं
चयोदशकपालं निर्वपेत् । ऐन्द्राग्निकारः । आमावास्यातन्त्रं पूर्वोक्तयान्यानु-
वाक्ये ।

Colophon. इत्यापस्तम्बोक्ता इष्टयः समाप्ताः ।

विषयः । अग्निहोत्रहोमप्रतिज्ञासङ्कल्पादि । अग्निहोत्रहोमकाले होमद्रव्याद्युक्तिः । अ-
ग्निहोत्रद्रव्याधिश्रयणादिप्रकारः । हविःसंस्कारादि । हविर्होमः । समिहोमः ।
अग्निमसंस्कारः । पर्वहोमद्रव्यकथनं । अग्नौ च वह्निर्जाभावे यजमानकर्तव्यं ।
पक्षहोमविधिः । सायम्प्रातर्होमादि । अग्निभिः सह प्रवामे कर्त्तव्याग्निहोत्रहवन-
प्रकारादि । प्रवासगमने विधिः । प्रवासादागतस्य विधिकथनादि । अग्नि-
प्रणयनकालातिक्रमप्रायश्चित्तं । होमकालातिक्रमप्रायश्चित्तं । होमलोपप्राय-
श्चनादि । मार्चपत्यादौ हवनक्रमः । अग्निनाशप्रायश्चित्तं । केशकीटाद्युपहत-
हविःसंस्कारप्रकारः । हविःस्कन्धप्रायश्चनादि । अङ्गारस्य वह्निर्गमने प्राय-
श्चनादि । दर्शपूर्णमासेष्टितत्प्रायश्चनादिकथनञ्च ।

No. 838. लक्षहोमपद्धतिः ।

Substance, country paper, 8½ × 5 inches. Folia, 16. Lines 10 on a page. Extent, 260 slokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1672. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, the writing faded. Prose. Generally correct.

Laksha-homa Paddhati. Directions for offering a hundred thousand oblations to the sacred fire. Anonymous.

Beginning. ॐ लक्ष्मणपदार्थानुक्रमः । गणशान्तिः । यजमानाचार्यैर्लिङ्गां प्राणायामादिना देहशुद्धिः । मातृस्थापनम् । इत्यादि ।

End. अतिरिक्ते द्वे आश्रयौ सूर्यमन्त्रेण अतिरिक्ते कृन्ते निविशतीति न्यायान् ।

Colophon. इति लक्ष्मणेन पद्यमिति समाप्ता ।

विषयः । लक्ष्मणेन नृपेयप्रयोगकथनं ।

No. 839. आरण्यगानं ।

Substance, country paper, $7\frac{3}{4} \times 8$ inches. Folia, 110. Lines 6—7 on a page. Extent, 1000 ślokaś. Character, Nāgara. Date Sm. 1974. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, some of the leaves are torn. Verse. Correct.

Aranyagāna. A collection of hymns appropriate for singing in forests, being a section of the Sāma Veda Sañhitā.

Beginning. अथार्कपदो अज्ञो नै रूपं । यद्वायव्यं दत्ता१ उवाच२ मा उताम् ।
२। हा हा१ उवाच२ । इ३ २४ डा ।

End.   २९   ९   ९   १   २   १   २   १   २   २९
 हाउ हाउ हाउ वा । सुवस्सुं तपेना । नवे दिप्पवमं वसु । हाउ
 ९   ९   १   २   १   २   १   २
 हाउ हाउ वा । सुवस्सुं तपेना । तं पयसि मय् ।

Colophon. इति श्रीधारण्यगानसाममहर्ष्या २६१ ॥

विषयः । अरण्ये गीयमानानां २८१ साम्नां कीर्तनं ।

No. 840. तर्कपरिभाषा ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia 32. Lines 9—10 on a page. Extent, 650 s'lokas. Character, Nāgara. Date SM. 1682. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tarkaparibhāshā. The categories of the Nyāya Philosophy. By Keśava Miśra. Hall's *Contributions*, page 22. Aufrecht's Bodleyan Catalogue, p. 244.

Beginning. बालोऽपि यो न्यायनये प्रवेशमन्त्रेण वाङ्मत्युलमश्रुतेन ।

सङ्क्षिप्तयुक्त्यन्विततर्कभाषा प्रकाशते तस्य कृत मयेषा ॥

प्रमाणप्रमेयशंसयप्रयोजनदृष्टान्तसिद्धान्तावयवतर्कनिर्णयवाद्जन्यवित्ताद्वेत्ता-
भासच्छलजातिनिग्रहस्थानानां तत्त्वज्ञानाग्निश्रेयसाधिगम इति न्यायस्यादिमं
सूत्रम् । अस्यार्थः । प्रमाणादिषोडशपदार्थतत्त्वज्ञानाग्रे क्षप्राग्निर्भवतीति ।

End.

इति हात्यन्तमनुपपुक्तानां स्वरूपभेदप्रतिपादकानामनतिप्रयोजनानां लक्ष-
णावभिमानदोषाय । एतावतैव बलव्युत्पत्तिमिदं ।

Colophon.

इति श्रीकेशवमिश्रविरचिता तर्कपरिभाषा समाप्ता ।

विषयः ।

प्रमाणप्रमेयादिषोडशपदार्थविवरणं ।

No. 841. ऋषितर्पणं, मैत्रायणीयशाखीयं ।

Substance, country paper, $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines, 7 on a page. Extent, 290 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1827. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, somewhat old. Prose. Generally correct.

Rishi Tarpana. Directions for worshipping the seven patriarchs identified with the seven stars of Ursa Major, according to the Maitrāyaṇi Sākhā of the Rīg Veda. Anonymous.

Beginning. अथ मैत्रायणीयशाखायाऽऋषितर्पणं लिख्यते । तत्र प्रथमं गृह्यात् सर्वां सामर्थीं
गृहीत्वा ऋषितर्पणार्थं गच्छेयुः । तत्र निकटवर्तिनि तीर्थे जाते सति उदेन
मूर्धोर्ध्वेति शान्तिः पठनीया । तीर्थे गत्वा दर्भानानीय दर्भविच्छिन्नं कृत्वा
सप्तर्षिपटदन्धनं । तत्र क्रमः ।

End.

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।

स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

Colophon.

इति अन्नरक्तस्य सम्पूर्णं ।

विषयः ।

सप्तर्षिपूजनतर्पणादिकथनं ।

No. 842. लघुशैलकी ।

Substance, country paper, 8 × 4 inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Extent, 350 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1730. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Laghushaunaki. An abridgement of S'aunaka's astrology. The subject of the work is the adoration of the planets when they affect injuriously the destiny of man. The rules for the adoration are given in detail, and the author gives the heads of his topics at the end. Anonymous.

Beginning. नत्वा शैलकमाचार्यं तदुक्तस्य यथाविधि ।

नवग्रहमख्यार्चं प्रयोगं वक्षिं दीपवत् ॥ १ ॥
 यद्यतारादलं लब्ध्वा शुभलक्षणं विलोकयेत् ।
 नापविघ्ना न च व्याधिर्नाधिषोडा दरिद्रता ॥ २ ॥
 नारिभिर्जीयते नित्यं हृत्वेन स्वर्गमोक्षदं ।
 विवाहोत्सवमाङ्गल्यैः शुभैश्चान्यैः प्रयोजकैः ॥ ३ ॥
 प्रथमं शान्तिकं कुर्यात् पश्चात् कर्म समाचरेत् ।
 यच्चकर्म विना यज्ञं करोति भुवि मानवः ॥ ४ ॥
 सत्सर्वं निष्फलं याति कृतघ्ने सुकृतं यथा ।
 वर्षे वर्षे प्रकर्तव्यं श्रीमद्भिः शुभकाङ्क्षिभिः ॥ ५ ॥

End.

नवग्रहमखे कार्ये मण्डपः कुण्डमेव च ।
 स्थण्डिलं वदकलग्नस्तुतिजां वरणादिकं ॥ १ ॥
 कुशण्डोभूमिसंस्कारपूर्वाधिग्रयणान्तिका ।
 स्थापनं नवग्रहादीनां पूजा सङ्क्षेपतस्ततः ॥ २ ॥
 ३२ ताभिधारणाद्याव्यभागान्ता च कुशण्डिका ।
 समिदाश्चक्रणाश्च होमस्तिलयवैः क्रमात् ॥ ३ ॥
 पञ्चाङ्गवद्रजपनं तद्धोमश्च द्वात्रिंशकः ।
 ग्रहपूजार्घ्यदानश्च प्रार्थनार्चनकल्पनं ॥ ४ ॥
 वज्रपूजा वृक्षेर्दानं पूर्णाङ्कतिरतः परं ।
 स्त्रियुक्तपूर्विकावर्हिर्होमान्ता च कुशण्डिका ॥ ५ ॥
 होमश्च दक्षिणानाश्च भूयस्याद्येव कल्पनं ।

अभिषेकादिमाहृत्य भार्यापुत्रान्वितस्य च ॥ ६ ॥
 प्रणीतानां विभोकादि शान्त्यन्ता च कुशण्डिका ।
 विसर्जनं घटादीनां पदार्थानामयं क्रमः ॥ ७ ॥
 वशिष्ठः सर्वकल्याणं नवग्रहमखं तथा ।
 शान्तिदं राज्यदं श्रीदमायुरारोग्यद्विदं ॥ ८ ॥
 अभिषेकं मूर्द्धि होमं माहृत्य स्तुतिवाचनं ।
 आशीर्वादान् क्रतोः प्रैषानूर्द्ध्वस्थैव कारयेत् ॥ ९ ॥
 ब्रौह्मण्डलममूर्णं दूर्वाङ्कुरमभियुतं ।
 कांस्यपाचं सतामूलमाङ्गवैद्यपिनं बुधः (?) ॥ १० ॥
 समिदाधानमेतेषां ग्रहयज्ञे विधीयते ।
 दक्षिणादानमेतेषां तेषां ब्राह्मणभोजनं ॥ ११ ॥
 यज्ञे शान्तिककल्याणे नृगी हंसी च कीर्तिता ।
 अभिचारे तथा प्रेते शूकरी कथ्यते बुधैः ॥ १२ ॥
 सुष्वा कनिष्ठतर्ज्या हंसी मुक्तकनिष्ठिका ।
 शूकरी करमङ्गोचो मुद्राचयमुदाहृतम् ॥ १३ ॥
 आवाहनस्यापनसप्रिधापनसप्रिरोधनसम्मुखीकरणसकलाकरणावगुण्ठनकरणा-
 न्वतीकरणपरमीकरणप्रार्थनमुद्राः प्रदर्शय ॥

Colophon. इति श्रीलघुशैलकी समाप्ता ।

विषयः । कुशण्डिकापशुण्डिलकरण—कलशस्थापनविशेषण—कुशण्डिका—ग्रहस्थापन-
 पूजन—हविरभिषारण—समिदाद्यचरितिलयवहोम—पञ्चाङ्गद्रव्यप—तद-
 शांशहोम—ग्रहपूजार्थदानप्रार्थना—वज्रपूजा—वलिदान—पूर्णाङ्गतिखिष्ट-
 द्वर्द्धिर्होमादिकर्मणामनुष्ठानप्रयोगः ।

No. 843. रुद्रजपः ।

Substance, country paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 19. Lines, 7 on a page. Extent, 259 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1897. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old; some of the leaves are torn. Prose. Generally correct.

Rudrajapa. Certain verses from the Vedas in praise of Rudra, arranged in the order in which they should be repeated. Anonymous.

- Beginning. १२ १ २ २ २ १ २ २
 ॐ भ्राजाः २ भ्राजा २१ उवाच अग्र आयूष्कृधि पवेस आसुवार्जमित्यचनः
 श्वारे वाधस्य दुघाटान् भ्राजा २ भ्राजा २१ उवा २ स्वभाज २ आग्राज २ ।
 (इत्यादि) ।
- End. स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
 स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॐ स्वस्ति नो बृह-
 स्पतिर्दधातु ।
- Colophon. इति ब्रह्मजपः सम्पूर्णः ।
- विषयः । ब्रह्मादिमाहात्म्याद्योतककतिपयसाक्षां पाठक्रमः ।

No. 844. हौत्रकल्पद्रुमः ।

Substance, country paper, 11 × 4½ inches. Folia, 149. Lines, 9—10 on a page. Extent, 4500 ślokaś. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old; some of the leaves are torn. Prose. Correct.

Hautrakalpadrūma. Directions for performing Homas. Compiled under orders of Bhāvasiṃha Deva of the Bāghel clan, by Lakshmaṇa Bhaṭṭa, son of Nārāyaṇa Bhaṭṭa. Contents; Dars'a and Paurṇamāsa homas, according to the rules of Ās'valāyana. 2 Ādhāna, Āgrayana, Anvārambhanīya, Kāmya, Chāturmāsya, Varunapraghāsa, Sāyāhmagrahamedhīya, Kṛilaniya, and Māhendri Ishtis. The concluding portion of the second chapter, and the whole of the 3rd and 4th chapters wanting in the MS. Then follow directions for performing the Pasu-bandha, Soma, Agnisomīya and other rites.

- Beginning. नत्वा जेरम्बमोमं गिरिवरतनयां चेमहेतू गुरु तौ
 लक्ष्मीनारायणाख्यावपि निजपितरो लक्षणः शस्त्रदर्शी ।
 प्रीत्यर्थं हौत्रकल्पद्रुममिह विबुधस्मान्महत्तेर्विधत्ते
 लक्ष्म्यानुज्ञां वधेस्ताम्बनयजलधिविधोर्भावंसिंहस्य राज्ञः ॥
 प्रणम्य शारदां देवीं पितृव्यचरणौ तथा ।
 विचार्य सूत्रवृत्त्यादि कुर्वे हौत्रस्य सङ्ग्रहम् ॥

- End. यत्र मन्त्रनस्यार्चसिद्धस्य पुनर्वचनात्स स एवादवसानीयया यद्वे प्राप्तेऽप्यग्नि-
 हौत्रकाले तेनोदवसानीयायाः सोमाङ्गत्वादिति समाधेयं सायमग्निहोत्रं
 होतव्यमिति सिद्धं ॥

Colophon. इति श्रीमद्भेलवंशावतंसमिडिश्रीभावमिहदेवकारिते यद्दर्शननारायणभट्टा-
ताजलक्षणभट्टकृते जैवकल्पद्रुमे अग्निष्टोमे सुत्याकाण्डे नाम पञ्चमं कुसुमम् ।

विषयः । १ प्रथमकुसुमे, आश्वलायनसूत्रानुसारिदर्शपूर्णसामजैवप्रयोगकथनं । २,
आधानेष्टिः, आयसणेष्टिः, अन्वारक्षणीयेष्टिः, कतिपयकाम्येष्टिः, चातुर्मास्येष्टिः,
वरुणप्रघामेष्टिः, सायाज्ञे गृहमेधीयेष्टिः, क्रीलनीयेष्टिः, साहेन्द्रीष्टिः, पित्र्येष्टिः ।
(४४ पत्रे पित्र्येष्टारम्भः । ततः पत्राणि न सन्ति ।) पुनरपरखण्डस्यैकादशपत्राणि
न सन्ति । (द्वादशपत्रावधि विषयः । द्वितीयकुसुमस्य शेषश्रुतीयचतुर्थ्या
पञ्चमारम्भश्च नास्ति ।) आश्वलायनसूत्रानुसारिपञ्चवन्धप्रयोगकथनं, सोमप्रयोग-
कथनं, दोलिणीयेष्ट्यादि । अग्नीषोमीयपञ्चप्रयोगस्य कथनं, सौत्याहप्रयोगस्य
तदन्तर्गतानां प्रातःसवनमाध्यन्दिनसवनादीनाञ्च कथनं ।

No. 845. आख्यातवादटीका ।

Substance, country paper, 12 × 5½ inches. Folia, 38. Lines, 9—10 on
a page. Extent, 1180 śloka. Character, Nāgara. Date ? Place of
deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose.
Generally correct.

A'khyātavāda Tīkā. A commentary on the *A'khyātavāda* or *A'khyā-
tarivēka* of Raghunātha Sīromani, a work on the logical powers of the
Sanskrit affixes. By Jayarāma Nyāyapañchānana. Dr. Hall gives two
aliases for the name of the work, *A'khyātavāda ṭippanī* and *A'khyāta-
vāda-ryākhyā-sudhā*, noticed in MSS. examined by him. Contributions, 59.

Beginning. न्यायपञ्चाननः श्रीमान् जयरामः समासतः ।

आख्यातवादव्याख्यानमातनेति मनोरमं ॥ ० ॥

अनुकूलव्यापारलमाख्यातशक्यतावच्छेदकमिति केचित् । अनुकूललस्य संसर्ग-
त्वात् व्यापारलमात्रं तथेत्येके ।

End. तत्र चैव पञ्चति सुन्दरः पञ्चतीत्यादौ मण्डनमतदूषणेनैवैतन्मतं दूषितप्राय-
मित्यस्मात्कृतशब्दालोकरहस्ये विस्तरः ।

अपूर् जयरामेण चिनुधानन्ददायिनी ।

आख्यातवादव्याख्यानसुधा कण्ठे निधीयताम् ॥

Colophon. इति श्रीजयरामन्यायपञ्चाननकृत आख्यातवादटीका समाप्ता ।

विषयः । धातुतिवादीनां शक्यार्थनिष्पत्तिविचारः ।

No. 846. बुधमनोहरा, अमरकोषटीका ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia 97. Lines, 10—12 on a page. Extent, 2800 s/lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1802. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Budhamanohará Tíká. A commentary on the Amarakosha. By Mahádeva, a disciple of Svayamprakás a Tirtha. The MS. is incomplete, and contains only the 3rd Book.

Beginning. टीकाप्र० । सामान्ये काण्डद्वयोक्तसाधारारण्यात्सामान्यकाण्डेऽस्मिन् विशेष-
निष्ठादिभिः पञ्चभिरपलक्षिता वर्गा उच्यन्त इति श्रेयः । विशेष्यनिष्पेक्षि-
यकैः । लिङ्गादीत्यत्र आदिशब्दः प्रकार इति स्वामी । कीदृशा वर्गाः । वर्गान्
अवान्तरवर्गान् संशययन्ति तथा । यथा, विशेष्यनिष्पेक्षवर्गं प्राणिवर्गः । नानार्थवर्गं
कान्तादिवर्गः । अवयववर्गं अनेकार्थकार्यवर्गः । लिङ्गमङ्गुलवर्गं स्त्रीलिङ्गादि-
वर्गः । वर्गमङ्गुल इति केचित् पठन्ति । सामान्यकाण्डे ये पञ्च वर्गाः स वर्ग-
मङ्गुल इति योजयन्ति ।

मूलप्र० । विशेष्यनिष्पेक्षः सङ्कीर्णानानार्थव्ययैरपि ।
लिङ्गादिमङ्गुले वर्गः सामान्ये वर्गसंश्रयाः ॥ १ ॥

End. टीकाप्र० । अपां द्वादशमङ्गुलेरित्यादिस्मृतेर्मङ्गुलशब्दस्य पुंस्त्वमपि कलिकाकोरकः
पुमानित्युक्तेऽपि कोरकानीति साधप्रयोगाद्यपुंसकत्वमपि ॥ ४६ ॥ इतीति स्पष्ट ।

Colophon. इति श्रीमत्स्वयम्भूतकाशतोषीचरणसेवाममासादितवेदान्तिसत्यदेन महादेवेन
विरचितायां बुधमनोहरायासमरमिञ्चलतनामलिङ्गानुशासनव्याख्यायां तृतीय-
काण्डः सम्पूर्णः ।

मूलप्र० । षट्सञ्चुकाक्षिपु समा युस्मदस्मत्तिष्ठव्ययं ।
परं विरोधे श्रेयं तु ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः ॥ ४६ ॥
इत्यमरमिञ्चलतौ नामलिङ्गानुशासने ।
सामान्यकाण्डस्तृतीयः साङ्ग एव समर्थितः ॥ ४७ ॥

विषयः । १ प्राणिवर्गं, सुकृतादिगुणविशिष्टप्राणिनामानि । २, विशेष्यनिष्पेक्षवर्गं विभि-
न्नार्थक-विशेषणशब्दादिकथनं । ३, सङ्कीर्णवर्गं सङ्कीर्णधर्मिकशब्दकथनं ।
४, नानार्थवर्गं नानार्थकशब्दकथनं । ५, अवयववर्गं अवयवशब्दकथनं । ६,
लिङ्गादिमङ्गुलेऽनुक्तलिङ्गमङ्गुलः । (मध्ये खण्डितमिदं पृष्ठकम्)

No. 847. चातुर्मास्यहोत्रं ।

Substance, country paper, 9 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1707. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Chāturmāsya-hotra. Directions for performing the quadrimensal rites which include Pārjanya, Varuṇa-praghāsa, Sākamedha and Sunā-sira ceremonies. Anonymous.

Beginning. अथ चातुर्मास्यानां होत्रम् । अन्वारम्भणीया वैश्वानरपार्जयेष्टिर्वा । नमः प्रवक्तु इत्यादि । पञ्चदश सामिधेन्यः । आवाहने प्रकृतं सर्वं ।

End. आहवनीये समिदाधानान्तं । इष्टिः सन्निष्ठते सन्निष्ठते । सन्निष्ठन्ते चातुर्मास्यानि ।

Colophon. इति चातुर्मास्यानां होत्रं समाप्तम् । यजुर्वेदीनां होत्रिकं समाप्तम् ।

विषयः । पार्जन्य—वरुणप्रघास—साकमेध—शुनासीरीयादीष्टानुष्ठानकथनं ।

No. 848. कैवल्योपनिषद्दीपिका ।

Substance, country paper, 11 × 5½ inches. Folia, 8. Lines, 11—14 on a page. Extent, 195 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1892. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kaivalyopanishad Dīpikā. A commentary on the Kaivalya Upanishad of the Atharva Veda. By Vidyāranya. This is different from the work of this name noticed under No. 54, Ante I, p. 32.

Beginning. टीकाप्रारं । कैवल्योपनिषद् कैवल्यार्थावबोधिनी ।

आख्यास्ये केवलक्षणे कैवल्यात्मा प्रसीदतु ॥

भगवतो भुतिमतेव सुखप्रतिपत्त्यर्थं कश्चनाख्यलायनमुररीकृत्य निमित्तीकृत्य आख्यायिकामवतारयति ब्रह्मविद्यायामास्तिक्यं अनयितुं, अथ साधनचतुष्टय-सम्पत्तानन्तरम् आख्यालायन ऋग्वेदाचार्या भवन्तं पूजावन्तं परमेष्ठिनं सर्वो-क्तदृष्टाननिवासिनं परिसमेत्य शालीयेण विधिना समीपमागत्य उवाच उक्तवान् । इत्यादि ।

मूलप्रा० अथाख्यलायनो भगवन्तं परमेष्ठिनं परिसमेत्युवाच । इत्यादि ।

- End. केवलं तत्फलं पुरुषाभिलाषविषयं सर्वपुरुषार्थसमाप्तभूतम् अश्रुते प्राप्नोति
कवच्यफलं केवल्यफलमश्रुते व्याख्यानं, पदाभ्यास उपनिषत्परिसमाप्तार्थः ।
- Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्विद्यारण्यविरचिता कैवल्योपनिषदोपिका
समाप्ता ।
- मूलम्. तस्मादेवं विदित्वैनं केवल्यं पदमश्रुते केवल्यं पदमश्रुते ॥
इति कैवल्योपनिषत् समाप्ता ।
- विषयः । ऋग्वेदाचार्यायाश्चलायनाय परमेशो अष्टाविंशत्युपनिषद्भिर्मोक्षप्रदां ब्रह्मविद्या-
मुपदिशति ।

No. 849. शिरोमणिपूर्वाङ्गव्याख्या ।

Substance, country paper, $13\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 149. Lines, 13 on
a page. Extent, 8500 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1827.
Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose.
Generally correct.

Śiromaṇi-pūrcārdha-vyākhyā alias *Bhavanāndi*. A commentary on
Raghunātha Śiromaṇi's commentary on the Chintāmaṇi of Gaṅgeśa
Upādhyāya. By Bhavanānda Siddhāntavāgīśa. Hall's Contributions,
&c., p. 33.

Beginning. नमस्कृत्य गुरुन् सर्वान् निगूढं मणिदीधिता ।

श्रीभवानन्दसिद्धान्तवागीशेन प्रकाशते ॥ १ ॥

ॐ नम इति परमात्मने नमः सर्वोत्कृष्टात्मने नमः । उत्कर्षस्य जगतः सृष्टि-
स्थितिप्रलयकर्तृत्वम् । एकस्य तस्य कथं सृष्ट्यादिविचित्रकार्यकारित्वं तत्र
हेतुमात्रं । आसिति । ब्रह्मविष्णुशिवात्मकायत्यर्थः । आङ्गारघटकेकारोकार-
मकारैर्ब्रह्मवादीनां प्रतिपादनात् । इत्यादि ।

End. सर्वस्य सामान्यलक्षणया घटत्वप्रकारकज्ञानसम्भवेऽपि घटत्वाभेदप्रकारक-
तादृशज्ञानासम्भवेनान्यत् तादृशघटत्वप्रकारकज्ञानबलव्याप्यमिति विशेषदर्शना-
भावात्तादृशज्ञानस्य संशयो नानुपपन्न इति सिद्धान्ततात्पर्यमिति वयं ब्रूमः ।

Colophon. इति श्रीभवानन्दभट्टाचार्यतर्कवागीशविरचिता शिरोमणिपूर्वाङ्गव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । शिरोमणिपूर्वाङ्गव्याख्यानं ।

No. 850. भुवनदीपिका, भावबोधिका टीकासहिता ।

Substance, country paper, $11 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 46. Lines, 9—10 on a page. Extent, 820 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Bhuvanadīpikā. A treatise on astronomy. By Brahmaprabhu Sūri. The work is written in the trivalli form, and the longer lines comprise a commentary, by Daivajña Śīromaṇi, entitled *Bhāvatodhikā*. The commentary is the same which has been noticed under the name of *Bhuvanadīpa-ṭikā*. No. 762, p. 169.

Beginning. अर्द्धदादीन् प्रणम्याथ गुरुनय्यास्त ते कृते (?) ।

ओमद्भुवनदीपस्य क्रियते विवृतिर्मया ॥ १ ॥

शास्त्रकारः सम्बन्धभिधेयपूर्वकं सर्वदर्शनसाधारणसरस्वतीदेवतास्तववाचकं प्रथमश्लोकमाह । व्याख्या (?) । सारस्वतमिति सरस्वत्याः सम्बन्धि सारस्वतं, तच्च तन्मध्य तद्गमस्तस्य मया ज्ञानम् उन्मील्यते प्रकटीक्रियते । इत्यादि ।

मूलप्रा० । सारस्वतं नमस्तस्य महः सर्वतमोपहम् ।

ग्रहभावप्रकाशेन ज्ञानमुन्मील्यते मया ॥ १ ॥

End. टीकासः । तेषां प्रकाशाय हेतुर्ह्ये चतुर्थी, प्रकाशनिमित्तायेत्यर्थः । अत इति जगति भुवनदीपवत् प्रकाशकत्वाद् भुवनदीपकं शास्त्रमिति लोके प्रसिद्धं भविष्यतीति सूचितम् ॥ ६१ ॥

टीका भुवनदीपस्य ग्रन्थशास्त्रस्य निर्मिता ।

केनापि कृतिना भावबोधिका बालबुद्धये ॥

Colophon. इत्यनेकज्योतिर्ग्रन्थतत्त्वविचारसारनिष्णातान्नःकरणदैवज्ञशिरोमणिनिर्मिता

भुवनदीपिकाप्रत्ययन्यायभावप्रकाशिका टीका समाप्ता ।

विषयः । सूर्यादिग्रहाणामवनीखण्डादिभावकथनं । ग्रहाणां परस्परं मित्रामित्रभावकथनं । जलस्थलचारिग्रहनिरूपणं । ग्रहस्वरूपविशेषकथनादि । ग्रहविशेषस्य कटुतिक्तादिरसविशेषप्रियतादिकथनं । शुक्ल-धातुमूलजीवचिन्ताविशेषपरिज्ञानोपायकथनं । ग्रहाणां जातिनिरूपणं । तेषां रक्तपीतादिवर्णादिकथनं । प्रक्षलग्रगतसूर्यादिग्रहफलं । चौरज्ञानप्रकारादि । धातुमूलादिचिन्तापरिज्ञानकथनं । तनुधनादिद्वादशभावस्यग्रहानुरूपप्रभाशुभफलकथनादि ।

पञ्चदष्टिविचारकथनादि । कार्यसिद्धिज्ञानोपयोगिराजयोगकथनादि । गर्भा-
दिप्रश्नविचारः । विवाहादिप्रव्याफलकथनं । देशान्तरगतादिप्रव्याफलकथनं ।
रोगिप्रव्याफलकथनं । दुर्गादिभद्रप्रव्याफलकथनं । ज्ञायविक्रयलाभालाभ-
प्रव्याफलकथनादि । स्त्रवपालादिकृतपीडापरिज्ञानकथनादि । अस्मिन्
गर्भे किं सविद्यतीत्यस्य विचारः । निधिप्रश्नविचारः । एककालोनक्षतानेक-
प्रश्नविचारश्च ।

No. 851. सिद्धान्तचन्द्रोदयः ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 45. Lines, 13—15 on
a page. Extent, 1500 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Appearance,
somewhat old. Prose. Generally correct.

Siddhānta-chandrodaya. A commentary on the Tarka-saṅgraha
of Annam Bhaṭṭa. By Kṛishṇadhūrjaṭi Dikshita, son of Kekanṭes'a
and S'eshī. The work was compiled in the Kali era 4875 = S'aka
1696, for the use of Mahārāja Rājasiṅha, son of Gajasiṅha of Vikra-
mapaṭṭana or Ujjain. Hall's *Contributions*, p. 70.

Beginning. यं वेदाः सततं सुवन्ति नितरां ध्यायन्ति यं योगिनो

यः खट्वादिनिदानमुष्णकिरणेन्दुग्रीवणे यः पुमान् ।

तस्मिन् चैलसुताकृताईवपुषि प्रज्ञात्मके श्राव्यते

सच्चिं रमतां सदा भयहरे श्रीमत्परब्रह्मणि ॥ १ ॥

चित्रामान्यप्रसागरे हिमवत्तेर्विद्वन्मणेः श्रीगुरोः

काशीनाथशुभाभिधानलसतः काव्यबोधाम्बुधेः ।

स्नानः स्नानगतान्धकारतरणिं शोपादपङ्केतश्च-

द्वन्द्वं सङ्कलयामि हृदयमसलं प्रत्यक्षदैवं शुभम् ॥ २ ॥

ज्ञात्वा तन्त्रमनेकं श्रीलक्ष्मणूर्जटिदीक्षितः ।

तर्कसङ्कलनार्थान् विद्वेषामि यथासति ॥ ३ ॥

श्रीमद्विक्रमपट्टणाधिपसचाराजाधिराजामित-

प्रज्ञश्रीगजसिंहभूपतनयश्रीराजसिंहप्रभेः ।

सुज्ञानाय विनिर्मितोऽतिशुभः सिद्धान्तचन्द्रोदयो

रस्यः साधु तनोतु पण्डितमनोहरं तरङ्गायितम् ॥

ग्रन्थादौ निर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थमग्रभट्टोपाध्यायः शिष्टाचारानुमितश्रुतिबाधित-
कर्तव्यताकं नमस्कारात्मकं मङ्गलमाचरन् श्रोत्रप्रवृत्तयेऽनुबन्धचतुष्टयं दर्शयन्
शिष्याणामवधानाय चिकीर्षितग्रन्थप्रतिज्ञां कुर्वन् शिष्याणां मङ्गलप्रवृत्तये आ-
स्तिकसामप्रवृत्तये वा तन्निवृत्तिं । निधायेत्यादिना ।

End.

एवं सति तत्त्वज्ञाने जाते शरीरपुष्पादावात्मत्वज्ञेयत्वाभिमानरूपमिथ्याज्ञानस्य
नाशः । तेन दोषाभावः । तेन प्रवृत्त्यनुत्पत्तिः । तत्कालीनशरीरेण कायव्यूहेन
वा भोगतत्त्वज्ञानाभ्यां सञ्चितप्रारब्धकर्मणां नाशः । ततो जन्माभावः । ततो
मोक्ष इति क्रमः ।

नित्यनैमित्तिकेरेव कुर्वाणो दुरितक्षयम् ।

ज्ञानी च विसर्ज्योत्सृज्यभ्रमेन च पाचयेत् ॥

अभ्यासात् पक्वविज्ञानः कैवल्यं लभते नरः ।

इत्यादिवचनात् । तमेव विदित्वातिष्ठत्युमेति नान्यः पन्था विद्यते अयनायति
श्रुतेषु सगुणोपासना काशीमरणादेरपि तत्त्वज्ञानद्वारा मुक्तिर्हेतुत्वं । अतएव
परमेश्वरः क.शां तारकमुपदिशतीति सारम् ।

Colophon. इति श्री० मोक्षनिरूपणं नाम दशमः परिच्छेदः ॥ १० ॥

सामान्यायशकौशिकान्वयभवश्रीवेङ्कटेशात्मजः

श्रेणीनामसतीजनिर्देविङ्गम्ः कोयंपुरोसंस्थितिः ।

छत्वन्याचरसाद्यभावममलं सिद्धान्तच द्रोदयं

++ साङ्गसहस्रपद्यकिरणं श्रीचन्द्रचूडार्पणं ॥

सपादशतकन्यूनशरत्पञ्चसहस्रके ।

भूते कलो च सिद्धान्तचन्द्रोदय इहोद्धतः ।

इति श्रीसिद्धान्तचन्द्रोदये समाप्तिर्विलसति ॥

विषयः । तर्कसङ्ग्रहव्याख्यानं ।

No. 852. सुधाख्या, अमरकोषटीका ।

Substance, country paper, 11½ × 5 inches. Folia, 154. Lines, 6—10 on a page. Extent, 3600 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Vyākhyā-sudhā alias *Amarakoshaṭīkā*. A commentary on the Amara-kosha. By Bhānujī Dīkshita, son of Bhaṭṭoji Dīkshita. The work was compiled by order of Rājā Kīrti Sīṃha Deva of the Baghelā clan, The MS. is incomplete, and comprises only one-third of the work. Dr. Wilson is of opinion that "it is the ablest commentary on the Amara-kosha that has yet appeared; the interpretations are full and distinct, and the etymological analyses are founded on the most thorough acquaintance with the system of Pāṇini; the commentator is also a very laborious corrector of the mistakes of his brethren, and rectifies especially the grammatical errors of his predecessor Mukuṭa." Essays III, p. 204. According to some, the commentator's title was Rāmās'rama or Bhadrarāmās'arma, but others take that to be the name of his tutor. In Wilson's MS. the clan of the patron is Bundellā. Dow (III, 126) calls him "Hidgar Singh, Rājā of Bundelkhand, and his father Judger Singh."

Beginning. टीकाप्रा० । वल्लवीवल्लभं नत्वा मिरं भट्टोजिदीक्षितं ।

अमरे विद + व्याख्यां मुनिवयसतानुगाम् ॥

प्रारोपितप्रत्युच्चापनुपये कृतं मङ्गलं शिष्यशिष्यैर्मादौ निबद्धम् । यस्येति ।

मूलप्रार० । यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्यानघा गुणाः ।

सेव्यतामल्लयो धीराः स त्रिये चास्त्राय च ॥ १ ॥

End. टीकाप० । उक्तायुगान् सङ्गृह्णाति । उक्तमिति । अत्रैकादशवर्गाः ।

Colophon. इति श्रीवधेलवंशेऽद्भवशीमहोपरविषयाधिपश्रीकीर्तिमिहदेवाज्ञया श्रीभट्टोजि-
दीक्षितात्मजश्रीभानुजीदीक्षितविरचितायाममरटीकायां सुधाध्यायां प्रथम-
काण्डः सम्पूर्णतामगात् ॥

विषयः । अमरकोषव्याख्यानं ।

No. 853. हरितत्वमुक्तावलिः ।

Substance, country paper, 8 × 4 inches. Folia, 78. Lines, 10 on a page. Extent, 1200 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, some of the leaves are destroyed by worms. Prose and verse. Generally correct.

Haritatva-muktāvalī. A commentary on a hymn, by S'aṅkara Achārāya, in praise of Hari. By Svayamprakāś'a Yati, disciple of Brahmānanda Yogīndra.

Beginning. (प्रथमपत्रस्याभावात् प्रारम्भवाक्यं न प्राप्तम्) ।

End. इन्द्रपुलेन्द्रमणिसुन्दरमिन्दुचूडं वन्दारुद्रन्दपरिवन्दितपादपद्मं ।
आनन्दमन्दहसितोत्तमदाननेन्दुं वन्दामहे वयममन्दमुदां विशेषे ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यब्रह्मानन्दयोगीन्द्रपादकमलभट्टकायमानस्य-
म्प्रकाशाख्ययतिविरचिता शङ्करभगवत्पादकतत्परिमुक्तिव्याख्या हरितल्लमुक्ताव-
ल्लिसमाख्या समाप्ता ।

विषयः । हरिगुणसहितमल्लरूपादिवर्णनपराणां शङ्कराचार्यविरचितानां द्विचत्वारिंश-
होक्तानां व्याख्यानं ।

No. 854. ब्रह्माण्डपुराणीयोत्तरखण्डः ।

Substance, country paper, 12 × 5½ inches. Folia, 92. Lines, 14 on a page. Extent, 3438 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, 62 pages, old, the remainder new. Verse. The first 62 pages are generally correct, the remainder incorrect.

Brahmāṇḍa Purāṇa, Uttara khaṇḍa. The last part of the *Brahmāṇḍa Purāṇa*. The following is Dr. Wilson's account of this work. "Copies of what profess to be the entire *Brahmāṇḍa Purāṇa* are sometimes, though rarely, procurable. I met with one in two portions, the former containing one hundred and twenty-four chapters, the latter, seventy-eight; and the whole containing about the number of stanzas assigned to the *Purāṇa*. The first and largest portion, however, proved to be the same as the *Vāyu Purāṇa*, with a passage occasionally slightly varied, and at the end of each chapter the common phrase 'Iti *Brahmāṇḍa Purāṇe*' substituted for 'Iti *Vāyu Purāṇe*.' I do not think there was any intended fraud in the substitution. The last section of the first part of the *Vāyu Purāṇa* is termed the *Brahmāṇḍa* section, giving an account of the dissolution of the universe: and a careless or ignorant transcriber might have taken this for the title of the whole. The checks to the identity of the work have been honestly preserved, both in the index, and in the frequent specification of *Vāyu* as the teacher or narrator of it.

"The second portion of this Brahmāṇḍa is not any part of the Vāyu : it is, probably, current in the Dakṣiṇ as a Saṁhitā or Khaṇḍa. Agastya is represented as going to the city Khānchī (Conjeveram), where Viṣṇu, as Hayagrīva, appears to him, and, in answer to his inquiries, imparts to him the means of salvation, the worship of Para-s'akti. In illustration of the efficacy of this form of adoration, the main subject of the work is an account of the exploits of Lalitā Devī, a form of Durgā, and her destruction of the demon Bhāṇḍāsura. Rules for her worship are also given, which are decidedly of a Śākta or Tāntrika description; and this work cannot be admitted, therefore, to be part of a genuine Purāṇa." Works VI. p. LXXXV. The contents of the MS. under notice corresponds with the above.

Beginning. ॐ चतुर्भुजे चन्द्रकलावर्तमे कुचोन्नते कुङ्कुमरागशेणे ।

पुत्रेष्टुपाशाङ्कुशपुष्पबाणहस्तो नमस्ते जगदेकमातः ॥ १ ॥

अलु नः श्रेयमे नित्यं वल्लु वामाङ्कुसुन्दरं ।

यतन्मृतीये विदुषां तुरीयसु परं महः ॥

सूत उवाच । अगस्त्यो नाम देवर्षिर्वेदवेदाङ्गपारगः ।

सर्वसिद्धान्तसारज्ञो ब्रह्मानन्दरसात्मकः ॥ २ ॥

चक्षुराद्भुतहेतूनि तीर्थान्यायतनानि च ।

शैलारण्यपद्मा मृष्ट्याः सर्वान् जनपदानपि ॥ ३ ॥

तेषु तेष्वखिलाङ्गलूनज्ञानतिमिराहतान् ।

शिशोः परपरान्दृष्ट्वा चिन्तयामास तान् प्रते ॥ ४ ॥

तस्य चिन्तयमानस्य चरतो वसुधामिमां ।

प्राप्तमामीन्महापुष्पं काञ्चीनगरमुत्तमम् ॥ ५ ॥

तत्र वारुणशैलेन्द्रसेकाधनिलयं शिवम् ।

कामार्ची कलिदोषघ्नोऽपूज्यदयात्मवान् ॥ ६ ॥

लोकहेतोरथाद्रंस्त्य चिन्तमानस्य धीमतः ।

चिरकालेन तपसा तोषितोऽभूज्जनार्दनः ॥ ७ ॥

हयथीवां तनुं कृत्वा साक्षाच्चिन्मात्रविग्रहाम् ।

शङ्खचक्राक्षवलयपुष्पकोज्ज्वलबाहुकाम् ॥ ८ ॥

पूरयिषीं जगत् कृत्स्नं प्रभया देहजातया ।

प्रादुर्बभूव पुरतो मुनेरमिततेजसः ॥ ९ ॥

तं दृष्ट्वानन्दभरितः प्रणम्य च मुहुर्मुहुः ।

विनयावनतो भूत्वा मन्त्रुष्टाव जगत्पतिम् ॥ १० ॥

अथोवाच जगन्नाथ तृष्टोऽस्मि तपसा तव ।

वरं वरय भद्रं ते भविता भूसुरोत्तम ।

इति शृष्टो भगवता प्रोवाच मुनिसत्तमः ।

अगस्त्य उवाच । यदि तृष्टोऽसि भगवन्निसे पामरजन्तवः ॥ ११ ॥

केनोपायेन मुक्ताः स्युरेतन्मे वक्तुमर्हसि ।

इति शृष्टो द्विजेनाह देवदेवो जनार्दनः ॥

End. चक्रेश्वरीं हृदि न्यस्य कृत्वा चक्रसमर्पणं ।

मुद्रां प्रदर्श्य येन्याख्यां सर्वानन्दमनु न्यसेत् ।

इत्यात्मन्यस्यचक्रं साक्षादेवो भविष्यति ॥ ११२ ॥

Colophon. इति ब्रह्माण्डपुराणे जयप्रीवागस्त्यसंवादे ललितोपाख्याने न्यासविधिनाम चतु-
स्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥

विषयः । १ अध्याये, जयप्रीवकलंकामस्त्यप्रश्नोत्तरदानं । २, महादेव्या आदिर्भावः, देवी-
विविधरूपान्तरादि च । ३, हिंसकादपि विश्वासघातकादेः पापाधिकं,
वञ्चाख्यचोरापाख्यानञ्च । ४, अगस्त्यागमनादिदोषनिष्कृतिकथनं, लशुनादि-
भक्षणजन्यपापचालनविधयः । ५, केन पापेनाहं निशीको जात इति इन्द्र-
प्रश्नस्य दृष्टस्यतिशतरं ददाति, समुद्रमन्यनविवरणादि च । ६, देवेभ्यो-
ऽमृतदानार्थं भगवतो मोहिनीरूपधारणादि । महादेवस्य मोहिनीरूपदर्शन-
दत्तान्नकथनादि च । ७, कन्दर्पोत्पत्तिर्ध्वंशदत्तानं, भण्डादिदैत्योत्पत्तिकथनादि
च । ८, भण्डदैत्यश्रीदृष्टिसमयकथनं, भण्डदैत्यमोहनार्थं विष्णुकलंककर्माया-
प्रेषणादि, इन्द्रं प्रति नारदकलंकभण्डदैत्यहननोपायकथनादि च । ९, देवता-
कृतदेवीसुतिः । देवीसकाशादेवतानां वरप्राप्तिश्च । १०, देवीदर्शनार्थं ब्रह्म-
विष्णुशिवादीनामागमनञ्च । ११, शिवदेवीविवाहात्मवर्णनं । १२, भण्डदैत्य-
वधार्थं ललितादेव्या रुद्रसञ्जादि । १३, देवीमैत्र्यवर्णनादि । १४, १५, देव्या
रुद्रयावादि । १६, जम्बिनीमोहिन्यादिदेवीप्रकथनकथनादि । १७, महेंद्रवर्ण-
नोपात्तस्यमहाकैवतविराजमानभण्डपुरीवर्णनादि, भण्डासुरासङ्कारप्रकाशादि
च । १८, देवीकलंकदुर्मदसैन्यवधः । १९, देवीकलंककराडादिपञ्चमेनापति-
वधः । २०, भण्डसप्तसेनापतिवधः । २१, विषहदैत्यस्य रुद्रसेवात् पलायनं ।
२२, भण्डदैत्यपुत्रवधादि । २३, दैत्यसैन्ये गणेशवीर्यप्रदर्शननादि । २४, विषह-
दैत्यवधादि । २५, भण्डासुरवधः । २६, भण्डासुरसैन्यवधादि । २७, २८,
ललितानिवासायं ललिताक्षेत्रनिर्माणकथनादि । २९, ३०, ३१, ३२,

उक्तचेवस्य स्थाने स्थाने देवताविशेषस्थापनादि । २२, मन्त्रसाधनप्रका-
रादि । २४, मन्त्रन्यासप्रकारादि ।

(पुराणानुसारिमङ्गलाचरणं नास्त्यत्रातः किमिदं पुराणं वा न वेति सन्दिह्यते) ।

No. 855. अष्टाध्यायीकाण्डं ।

Substance, country paper, 11 × 5 inches. Folia, 56. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1219 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Aṣṭādhyāyikāṇḍa. The eleventh Book of the Śatapatha Brāhmaṇa. It contains descriptions and legends regarding various Vedic rites. Max Müller's *Ancient Sanskrit Literature*, p. 354. Weber's *Catalogue*, p. 44.

Beginning. संवत्सरो वै सञ्जः प्रजापतिः । तस्मैतद् द्वारं यदमावास्या चन्द्रमा एव
द्वारपिधानः ॥ १ ॥

End. ततो जैव स उत्समाद कैशिनी त्वेमा अथेवर्हि प्रजा जायते । अथ वै
यज्ञे योऽयं पुनने ब्राह्मणं ॥ १५ ॥

Colophon. इति चतुर्थः प्रपाठकः समाप्तः । अष्टाध्यायीसञ्ज्ञं काण्डं समाप्तम् ।

विषयः । १ प्रपाठके, अमावास्याग्राधानादि । पौर्णमासीष्टिकथनादि । अग्निनिमित्तक-
द्वादशकपालपुरोडाशनिर्वपनादि । हिरण्यभोग्द्युत्पत्तिः । होमविषये देवा-
सुरविवादकथनादि । देवाग्निवाय्वादिकृष्टिः । प्राणापानादिवायुविवरणञ्च ।
२, अश्वमेधकथनादि । प्रणीताप्रणयनादि । अनुयाजादिकथनं । अर्द्धमासेष्ट्या-
दि, अग्निहोत्रविचारानि, ब्रह्मचरिकर्णव्यकथनादि, इडाप्राशनवर्जितस्तरणादि-
फलकथनादि च । ३, दशहविरिष्टिकथनादि । हविर्दोषगुणकथनादि ।
उर्वशीपुङ्गवोदत्तान्नकथनादि । अनीकवत्यादीष्टीनां मुखादितुलनादि, अ-
र्द्धेष्टिकथनादि, अग्निष्टोमकथनादि, पितृयज्ञादिकथनञ्च । ४, साध्यायप्रशं-
सादि, विलोककृष्टिकथनादि, भृगुवरुणसंवादादि, अग्निहोत्रविषये पुनर्वदेह-
जनकयाज्ञवल्क्यप्रश्नोत्तरकथनादि, जनककृतयज्ञविवरणादि । पशुबन्धकथ-
नादि, लोकधारणोपायकथनादि च ।

No. 856. लग्नचन्द्रिका ।

Substance, country paper, $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 61. Lines, 9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1918. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Lagna-chandriká. An astrological treatise, describing the influence of planetary conjunctions on the destiny of man, and the most auspicious moments for marriages, &c. By Kásínátha. The work comprises four chapters.

Beginning. तमिहाजगरग्रसे यो जीवयति भूतलं ।

तं वन्दे परमानन्दं सर्वसाक्षिणीश्वरं ॥

तनुं धनसं धाता च सुहृत्पुत्ररिपुक्षियः ।

स्यत्युच्च धर्मकर्मायुष्यया भावाः प्रकीर्तिताः ॥

End. सप्तविंशंशके शुक्रो विंशत्यंशे शनैश्चरः ।

सैचिकेयश्च विंशंशे परमोच्चः प्रकीर्तितः ॥ ५९ ॥

Colophon. इति श्रीकाशीनाथकृतौ लग्नचन्द्रिकायां चतुर्थः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । १ परिच्छेदे, तनुधनादिद्वादशभावसञ्ज्ञाकरणं । शृष्टोदयादिराशिकथनं । उच्चनीचसप्तविंशनिर्णयः । राजयोगादिकथनं । स्त्रीराजयोगकथनं । लग्नादिद्वादशभावस्थितरव्यादिग्रहशुभाशुभफलं । जन्मनक्षत्रतिथिवारयोगकरणगणनासादिशुभाशुभफलं । उच्चनीचादिग्रहशुभाशुभफलं । प्रत्येकरव्यादिग्रहवद्द्वादशभावफलं । स्त्रीजन्मलग्नादिशुभाशुभफलं । २ परिच्छेदे, नवग्रहाणां चक्राणि । जन्मलग्नज्ञानप्रकारः । अष्टोत्तरीदशाकथनादि । रव्यादिग्रहदशाशुभाशुभफलानि च । ३, ४, दिव्यादिग्रहयोगफलकथनादि ।

No. 857. योगिनीदशाफलं ।

Substance, country paper, $11\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 14. Lines, 9—10 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Yoginí-dasá-phala. The influence of certain fairies, called Yoginis, on the destiny of man. According to Tántric astrological works there

are eight such fairies, and their names are, Maṅgalá, Piṅgalá, Dhanyá, Bhrámarí, Bhadríká, Ulká, Siddhá, Saṅkaṭá. Their ordinary occupation is to serve as maids of honour to the great goddess Durgá, but they also exercise, by turns, control on the destiny of man, and on certain hours of every day, some of them are malevolent, others benign. Their turns are dependent on the relation of certain Nakshatras to the moon. The work is written in the Tántric style, and quotes the Ádī Yāmala Tantra, as its authority. Anonymous.

Beginning. अथ योगिनोदशा लिख्यते,—

कथातः सम्प्रवक्ष्यामि यदुक्तमादियामले ।
 कथयिष्याम्यतो देवि प्रष्टाणां दियोगिनीम् ॥ १ ॥
 तासां दशाक्रमे चैव फलं प्रत्येकसंस्थिते ।
 अन्तर्दशा च सर्वासां सर्वदा परिपूजनं ॥ २ ॥
 विशेषेण विशद्धानां पूजनं तन्मनूनपि ।
 नातः परतरा रक्षा कथित् विभुवनेष्वपि ॥ ३ ॥
 एतासु च विशद्धानु न ब्रह्मा न च शङ्करः ।
 न विष्णुर्न च लोकेशो यदा अपि न रत्नकाः ॥ ४ ॥
 तासां दशाविशेषेण कर्तव्यं परिपूजनं ।
 विद्या कीर्तिधनारोग्यराज्यसौभाग्यमिच्छता ॥ ५ ॥
 मङ्गला पिङ्गला धन्या भामरी भद्रिका तथा ।
 योगिन्यष्टौ समाख्याता उल्का सिद्धा च सङ्कटा ॥ ६ ॥

End.

प्रथमे विंशतिः सूर्यस्तृतीये शब्द चन्द्रमाः ।
 चतुर्थे चाष्टमौमद्य षष्ठे बुधचतुर्थकम् ॥ १ ॥
 सप्तमे शनिदिक्सङ्क्रान्ता नवमे गुरुषष्ठकम् ।
 दशमे विंशती राहुः शेषाः शुकलदशाः स्मृताः ॥ २ ॥

Colophon. इति मासदशा समाप्ता । इति त्रियोगिनीदशाफलं समाप्तं ।

सूर्यः	चन्द्रमाः	मङ्गल	बुधः	शनिः	गुरुः	राहुः	शुक्रः
२०	५०	२८	५६	२६	५८	४९	७०

विषयः । मङ्गलादियोगिनीदशानयनप्रकारः । मङ्गलादियोगिनीनां भोगकालनिरूपणं,
 तासां दशान्तर्दशामासदशादिशुभाशुभफलकथनम् ।

No. 858. केतुदयफलं ।

Substance, country paper, 10 × 4½ inches. Folia, 14. Lines, 7—8 on a page. Extent, 240 śloka. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Ketūdayaphala. The effect of comets on the affairs of the terrestrial globe. Various kinds of comets are described, such as bow-shaped, three-tailed, twenty-five-tailed, pearly-hued, twenty-five-tailed, many-coloured, dark-hued, curved-tailed, annular and watery, mildly brilliant like diamond, three-colored and having three tails, soothing white-coloured and formed of 84 stars, similarly coloured and formed of 60 stars; one-starred with a slender tail, white-starred of great brilliancy, ditto of a bright red colour, three-tailed and three starred, flaming and many-coloured, a hundred and twenty tailed, blackish red with 77 tails placed amidst a constellation of eight stars; white-coloured with 204 tails and square; bushy like 24 bamboo tufts put together; like a headless trunk and brown coloured; thick and transparent; having three nuclei; like a smoky mass; having a tail of smoke; having 13 tails; having a tail like that of a horse; annular with tails projecting from every side; spike-shaped, &c., &c. The times when these comets appear, their durations, and their effects on the earth are detailed at great length. Anonymous.

Beginning. उदयास्तमनं केतोर्गणिते तत् प्रकाशते ।

ज्ञातुं खदिव्यभौमाश्च यतस्ते विविधा मताः ॥ १ ॥

एकोत्तरशतं लेके सद्यस्मयुतं विदुः ।

एकस्य द्वादशा भानि प्राञ्च त्रै नारदो मुनिः ॥ २ ॥

यावन्महादिनि दृश्यते तावन्मासैः फलं भवेत् ।

मासाः समाश्च विज्ञेया इत्युच्युर्मुनयः किल ॥ ३ ॥

सुस्त्रिंशो वचिरः सूक्त षड्जुः शुक्तः शुभप्रदः ।

विपरीतश्चाशुभः केतुस्त्रिंशेन्द्रधनुःप्रभः ॥ ४ ॥

मुक्ताकनकसङ्काशाः सशिखाः पञ्चविंशतिः ।

प्राक् परस्त्राश्च तद्दृष्टाः सूर्यपुत्रा भयप्रदाः ॥ ५ ॥

बद्धवर्णाग्निमङ्काशाः पञ्चविंशतिमङ्गुकाः ।

आग्नेय्यां दिशि सन्दृष्टास्त्रेग्निपुत्रा भयप्रदाः ॥ ६ ॥

याम्याशामंस्थिताः कृष्णरक्ता वक्रशिखास्तथा ।
 तावन्मो वे सत्युत्तुताः प्रजास्यकराः स्मृताः ॥ ७ ॥
 दृताकाराश्च विभिन्ना जलतेलसमप्रभाः ।
 द्वाविंशभूमितनया दुर्भिक्षाथेग्रदिग्गताः ॥ ८ ॥
 हिमरश्मिचिरणाभास्त्रयचन्द्रमुताः स्मृताः ।
 उत्तरस्यां यदा दृष्टासदा शुभफलप्रदाः ॥ ९ ॥
 क्रूरशिवर्णशिशिरा एको ब्रह्ममुतः स्मृतः ।
 सर्वास्त्राशास्तु सन्दृष्टो ब्रह्मदण्डचयावचः ॥ १० ॥
 विसर्पाख्याः शुक्रमुताः सुस्निग्धाः श्वेततारकाः ।
 चतुरशीतिसङ्ख्याकाः पुरोदृष्टा भयप्रदाः ॥ ११ ॥
 सुस्निग्धाः सुशिखाश्चैव पृथिव्यै कनकाकयाः (?) ।
 श्वेतैश्चरमुता घोरा केतवः श्वेततारकाः ॥ १२ ॥
 एकतारा महास्वल्पाः श्वेततारा महाप्रभाः ।
 विशिखाश्च गुरोः पुत्राः प्रायशो दक्षिणाश्रयाः ॥ १३ ॥
 नामतोधिकश्च घोराः पृथिव्यदाधिकाः स्मृताः ।
 सौम्यमुताः स्वारकाख्याः सर्वदिक्प्रभवाश्च ते ॥ १४ ॥
 नातिव्यक्ताश्च वल्गाश्च श्वेतरूपा भयप्रदाः ।
 एकाधिकाश्च पञ्चाशत्केतवः परिकीर्तिताः ॥ १५ ॥
 यदि कुजात्मजा रक्ताः कौटुम्भाः सौम्यदिग्गताः ।
 विशिखाश्च विताराश्च महापापफलप्रदाः ॥ १६ ॥
 राक्षोः पुत्रास्तयस्त्रिंशत् स्थातास्तमसकीलकाः ।
 चन्द्रार्कसङ्गलस्यास्ते लोकानां कष्टदायकाः ॥ १७ ॥
 नानावर्णाग्निपुत्राश्च किरन्मोहिं विचूडिनः ।
 विंशोत्तरशतं विश्वरूपा वस्त्रिभयप्रदाः ॥ १८ ॥
 श्वरूपाख्या वायुपुत्रा वर्णतः श्यामलोक्षिताः ।
 विताराश्चामरप्रख्या भयदाः सप्तसप्ततिः ॥ १९ ॥
 प्रजापतिमुताद्याद्यै तारामण्डलवर्तिनः ।
 तारापुञ्जप्रतीकाश्च गणका भयदायिनः ॥ २० ॥
 द्वे शते चैव चत्वारः सशिखाः श्वेतरश्मयः ।
 चतुरस्रं ब्रह्मपुत्राः + + भयकरा मताः ॥ २१ ॥
 वंशगुल्मसमाः प्रोक्ता द्वाविंशद्वर्णात्मजाः ।

सशिखप्रभास्य काकाष्ठाः केतवः कष्टदायकाः ॥ १२ ॥
 कालपुत्राः कवन्वाष्ठा कवन्वसहस्राक्षणाः ।
 यक्षवतिश्च भयदा क्षिप्ररश्मिसमप्रभाः ॥ १३ ॥
 विदिकुपुवास्त्वकतारा विदित् च समाश्रिताः ।
 नवसङ्ख्याश्च विपुला महाभयनिवेदिनः ॥ १४ ॥
 उत्तरस्यां महास्यूला निमलाद्यापरोदयाः ।
 दृष्टः करोति मरणं पश्चाद्भस्मसिद्धिदत् ॥ १५ ॥
 अक्षि केतुश्च त्रिचिह्नः + कर्कचुद्धयावहः (?) ।
 दृष्टः प्राच्यां च शस्त्राण्यस्त्राहकस्त्रिंशच्च पापदाः ॥ १६ ॥
 कपालाख्या धूम्रशिखा दृष्टा मायां (?) जलापहः ।
 दृष्टाः प्राच्यां च शस्त्राण्यस्त्राहकस्त्रिंशच्च पापदाः ॥ १७ ॥
 प्राग्बोमार्दविहारी स्यात्तथा क्षुण्णस्त्युकारकः ।
 प्राग्निमार्गे स्यूलायो दृष्टः स्यादक्षयप्रभः ॥ १८ ॥
 व्यामचिभागामी च रौद्रः क्षुद्धयमोहदः ।
 पश्चिमाशास्त्रितो यस्तु शिखास्याभ्यग्रमंस्त्रिता ॥ १९ ॥
 यथायथो+दं परा (?) गच्छेत्तथा दैर्घ्यं प्रयाति च ।
 संश्रुज्जलमुनीन् सङ्घं (?) भुवं चाभिजितं तथा ॥ २० ॥
 बोमार्दमात्रं गत्वा वै याम्येनासं प्रयाति च ।
 आप्रयागदवन्तीं च पुष्करारण्यमेव च ॥ २१ ॥
 मध्यदेशमुदग्भागं देविकाष्यान्त्यैव च ।
 धवलाख्यं निहन्त्याश्च केतुर्दुःखभयप्रदः ॥ २२ ॥
 श्रेष्ठेष्वन्येषु दुर्भिक्षं दशमासावधि स्मृतं ।
 धूम्राकारा शिखा यस्य छानिकायां समाश्रिता ॥ २३ ॥
 दृश्यते रश्मिकेतुः स्यात् सप्ताद्यान्यश्च भवदः ।
 चयोद्गशिखी याम्यां दृष्टो धूम्राक्षयः शिखी ॥ २४ ॥
 महाभयकरः प्रोक्तो ज्येष्ठायां वा समाश्रितः ।
 सरामाशाभ्यधिको दृष्टो दशवर्षाणि दुःखदः ॥ २५ ॥
 गृहपर्वतदृष्टेषु सेनागोपुष्करेषु च ।
 दिव्यन्नरिचभौमाख्या धूमकेतुः प्रदृश्यते ॥ २६ ॥
 यदा तदा विनाशः स्यात् प्राणिनां भवति भुवं ।
 सप्तदशम्यैकदृष्टश्च मण्डापव्यः (?) खल्वन्तारकः ॥ २७ ॥

शिक्षास्य सूत्रा सृज्यो च यदा मासान् सुभिक्षत् ।

जलकेतुर्महास्त्रिंशः शिक्षा यस्यापरोन्नता ॥ ३८ ॥

दृष्टः करोति शान्तिं च नवमासान् सुभिक्षत् ।

भवकेतोश्च सुस्त्रिंशः हरिपुष्पोपमा शिक्षा ॥ ३९ ॥

सूक्ष्मेकता + प्राग् दृष्टा लोकानां शुभदा मता ।

पञ्चकेतुश्चलाभः पश्चिमस्यां प्रदृश्यते । ४० ॥

निशामेकान्तदा सप्तवर्षाणि च सुभिक्षत् ।

आवर्तकः सद्यश्चिखो निशार्दे सम्प्रदृश्यते ॥ ४१ ॥

यावत् सदतारनं आवर्तकं सक्ताभलावन्मासान् (?) सुभिक्षत् ।

सन्ध्याकाले पश्चिमायां शुक्लाकारो-सप्रभः ॥ ४२ ॥

End. (खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । उदितधूमकेतोः स्वरूपलक्षणाद्यनुसारेण शुभाशुभफलकचर्चः ।

No. 859. सारसङ्ग्रहः ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 96. Lines, 7 on a page. Extent, 1200 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1865. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Sārasaṅgraha. A manual for Vaiṣṇavas, comprising quotations from various Purāṇas, Smritis, &c., on the importance of putting on sectarian marks, of worshipping Viṣṇu, of tasting water with which the feet of Viṣṇu's image have been washed, or of food offered to him, of putting on beads made of tulasī wood, &c. About the end of the work there is a short note on the life of Rāmā-nuja, according to which he was the son of Kes'ava Tripāthī and born after a Yajña performed by his father in which a child was prayed. He is said to have had in him a portion of the essence of Viṣṇu, which became incarnate for the salvation of man in this sinful iron age.

Beginning. शुक्लाम्बरधरं विष्णुं ब्रह्मवर्णं चतुर्भुजं ।

प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषदाः परं भवन्ति ।

विघ्नं निघ्नन्ति शततं विश्वक्सेनं तमाश्रये ॥ १ ॥
 यकुलाभरणं वन्दे जगदाभरणं मुनिं ।
 यः श्रुतेरुत्तरं भागं चक्रे द्राविडभाषया ॥ २ ॥
 श्रीरङ्गमङ्गलसहोत्सववर्द्धनाय वेदान्तपाथपरमार्थसमर्थनाय ।
 कैङ्कर्यलक्षणविलक्षणमोक्षभाजो रामानुजो विजयते यतिराजराजः ॥ ४ ॥
 वेदे रामायणे च व भारतं भरतर्षभ ।
 आदौ मध्ये तथा चान्ते हरिः सर्वत्र गीयते ॥ ५ ॥
 श्रुतिस्मृतीतिहासाश्च पुराणं धर्मसंहिता ।
 सर्वतः सारमादाय षट्पदः कुसुमाद् यथा ॥ ६ ॥
 वैष्णवं नारदीयञ्च तथा भागवतं शुभम् ।
 माण्डूयञ्च तथा पाञ्च वाराहं शुभदर्शनम् ॥ ७ ॥
 ब्रह्माण्डं ब्रह्मवैवर्तं मार्कण्डेयं तथैव च ।
 भविष्यं वामनं ब्राह्मणं राजमानि निबोध मे ॥ ८ ॥
 मात्स्यं कौस्यं तथा लीङ्गं शैवं स्कान्दं तथैव च ।
 आग्नेयञ्च षडेतानि तामसानि निबोध मे ॥ ९ ॥
 तथैव स्मृतयः प्रोक्ता ऋषिभिरिगुणान्विताः ।
 सात्त्विका राजसा चैव तामसाः शुभदर्शने ॥ १० ॥
 वाशिष्ठश्चैव हारीतं आशं पाराशरं तथा ।
 भारद्वाजं काश्यपञ्च सात्त्विका मोक्षदाः शुभाः ॥ ११ ॥
 वामनं याज्ञवल्क्यञ्च आश्वेयं दाक्षमेव च ।
 कात्यायनं वैष्णवञ्च राजसाः स्वर्गदाः शुभाः ॥ १२ ॥
 गौतमं वार्ष्णेयञ्च सांख्यञ्च यमस्मृतं ।
 शाङ्गं चोशनसं देवि तामसा निरयप्रदाः ॥ १३ ॥
 सात्त्विका मोक्षदाः प्रोक्ता राजसाः स्वर्गदाः शुभाः ।
 तथैव तामसा देवि निरयप्राप्तिहेतवः ॥ १४ ॥
 सात्त्विकानि पुराणानि तथैव स्मृतिरेव च ।
 वैष्णवानां मुद्देर्याय क्रियते सारसङ्ग्रहः ॥ १५ ॥
 वैष्णवो नाम, तदुक्तं पात्रे ।
 ये कण्डलग्रतुलसीनलिनाक्षमाला ये बाङ्गमूलपरिचिह्नितशङ्खचक्राः ।
 ये वा ललाटपटले लसद्गुह्यपुण्ड्रास्ते वैष्णवा भुवनमाश्रय पविचरन्ति ॥ १६ ॥
 ये जनास्मान् प्रियान् विष्णोः पूजयन्ति स्मरन्त्यपि ।

तत्प्रसादादधं तेषां सर्वं नष्टमभूदुदाः ॥ २१ ॥

यः पठेच्छृणुयाद्भक्त्या सन्दर्भमिदमुत्तमम् ।

सर्वार्थमिदं सम्प्राप्य लभेदन्ते चरेः पदं ॥ २२ ॥

Colophon. इति श्रीभारतसङ्घः समाप्तः ॥

विषय । १ संस्कारे, वैष्णवल्लक्षणकथनप्रसङ्गेन शङ्खचक्रादिधारणपरश्रुतिस्मृतिपुराणादि-
वचनप्रमाणकथनं, शङ्खचक्राद्यनङ्कितस्य निन्दाकथनं । २, ऊर्ध्वपुण्ड्रधारणे
श्रुतिस्मृत्यादिवचनप्रमाणतल्लक्षणतद्द्रव्यादिकथनं । ३, वैष्णवानां नामधेय-
स्थापनप्रकारः । ४, वैष्णवमन्त्रोपदेशप्रकारः । ५, वैष्णवाचरणशिक्षादिकथनं ।
६, भगवदाराधनप्रकारतद्द्रव्यादिकथनं । भगवत्पादोदकमाद्याम् । भगवत्-
प्रसादमाद्यादिकथनं । पूजाकाले तुलसीमालाधारणावश्यकतादिकथनं ।
आचमनविधिः । आश्रमधर्मादिकथनं । रामानुजात्मिककथनादि । प्रपन्नभक्त-
लक्षणं । भगवदाराधनमाद्याम्कथनादि च ।

No. 860. मदनविनोदनिघण्टुः ।

Substance, country paper, 10 × 5½ inches. Folia, 54. Lines, 13 on a page. Extent, 1620 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, and smudgy. Verse: Generally incorrect.

Madanavinoda-nighaṇṭu. Indian materia medica, comprising descriptions of various articles of food, drink, and medicines, and their effect on the human system. The work is of considerable repute, and includes the names of almost all medicinal substances, vegetable, animal, and mineral, that are in common use. Among articles of diet, the flesh of horses, elephants, donkeys, sparrows, parrots, &c. are mentioned, and their qualities described. The effect of air on health is also noticed at some length. By Madana Pāla, a King of Kanouj.

Beginning. बीजं श्रुतीनां सुखदं मनीनां जीवं जडानां मयदादिकानां ।

आग्नेयमर्षं भयपातकानां किञ्चिन्महः श्यामलमाश्रयामि ॥ १ ॥

लब्ध्वा कपोलमधुवारि मधुव्रतालिः कुम्भस्थलीमधुविभूषणलोहिताङ्गी ।

माणिक्यमौलिरिव राजति यस्य मौलौ विघ्नं स धूनयतु विघ्नपतिः सदा नः ॥ २ ॥

योध्वान्त + + + विशालपयोधिमध्याग्निःकासयत्यग्ररुणं भुवनं निमज्जत ।
 दत्त्वा जगत्प्रयुजितः खकरावलम्बं वाञ्छां स नो दिनकरः सफलकरोतु ॥ १ ॥
 मिथ्याग्रनादिकृतदोषव्यप्रकोपनद्यन्वुवर्जित उपद्रवनक्रमीने ॥
 रोगाम्बुधौ भवजनस्य निमज्जतो यः पीतः प्रयच्छतु शुभानि च काशिराजः ॥ ४ ॥
 केचित् सन्नि निघण्टवोऽतिलघवः केचिन्महान्तः परे
 केचिद् दुर्गमनामकाः कतिपये भावस्वभावाहिताः ।
 तस्मान्नातिलघुर्न चातिविपुलः श्रुतादिनामा सतां
 प्रीत्यै द्रव्यगुणान्वितोऽयमधुना ग्रन्थो मया लिख्यते ॥ ५ ॥
 सर्वकायन (?) संसाध्यं तस्यायुःस्थितिकारणं ।
 आयुर्वेदोपदेशेन कस्य न स्यात्सुखावहः ॥ ६ ॥
 तथापि पूर्वं ज्ञातव्या द्रव्यनामगुणगुणाः ।
 अतस्त एव वक्ष्यन्ते योजनैर्न हि क्रियाक्रमाः ॥ ७ ॥
 शिवा हरीतकी पथ्या चेतकी विजया जया ।
 प्रमथ्या प्रमथामोघा कायस्था प्राणदाहता ॥ ८ ॥ (इत्यादि)

End.

जयति मदनपालः सर्वविद्याविशालः कृतसरभिजमिचः कर्मधर्मः पवित्रः ।
 सुजनपिकरसालसुखगोपालवालो रुचिरतरचरिचराचतुर्यचिचः ॥
 तेन श्रीमदनेन्द्रेण निघण्टुरयमकृतः ।
 कृतः सुकृतिना लोकहिताय महितात्मना ॥
 अथवद्यानि पद्यानि दश द्वादश वा मया ।
 परेषामपि केषाञ्चिज्जितानीह कौतुकात् ॥

Colophon.

इति श्रीमदनपालविरचिते मदनविनोदनिघण्टौ प्रशस्तिवर्गश्चतुर्दशः ॥

विषयः ।

१ वर्ग, हरीतकादिनामानि तद्गुणाय । २, शुण्डादिनामानि तद्गुणाय । ३, कर्पूरादिनामानि तद्गुणाय । ४, हेमादिधातूनां नामानि गुणाय । ५, वट-
 टादिनामानि तद्गुणाय । ६, द्राक्षादिनामानि तद्गुणाय । ७, शकनामानि
 तद्गुणाय । ८, पानीयनामानि तद्गुणाय । ९, दुग्धनामानि तद्गुणाय । १०,
 दधिनामानि तद्गुणाय । ११, घृतनामानि तद्गुणाय । विविधतैलगुणाः ।
 नानाप्रकारमद्यगुणाः । गोमहिषमनुष्यादिभूतगुणाः । इक्षुगुणाः । शर्करापण्ड-
 कादिनामानि तद्गुणाय । शालिनामानि तद्गुणाय । गोधूमयववणकमाप-
 मसूरतिलसर्षपादिनामानि तद्गुणाय । पायसमिश्ररिणादिनामानि तद्गुणाय ।
 मण्डकौदनादिनामानि तद्गुणाय । घृतपक्वविविधमद्यनामानि तद्गुणाय । भृष्ट-
 द्रव्यगुणाः । १२, खलिषोटकादिपशूनां चटककपोतादिपक्षिणां नामानि

तन्मांसगुणाश्च । मत्स्यवर्षादिनामानि तन्मांसगुणाश्च । १२, पथ्यापथ्यविचारः ।
१४, वायुगुणादिकथनश्च ।

No. 861. अमरकोषटीका, प्रथमकाण्डीया, द्वितीयकाण्डीया खण्डिता ।

Substance, country paper, 10 × 4 inches. Folia, 131. Lines, 9—11 on a page. Extent, 3300 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old, decayed, and in some places obliterated. Prose. Incorrect.

Amarakosha Tīkā. A commentary on the Amarakosha, by Rāya-mukūṭa. The MS. is incomplete, and breaks off at the middle of the second book. The following is Professor Wilson's opinion of this work. "The next in the order of antiquity is the work of Mukūṭa or Rāya Mukūṭa Maṇi, compiled, according to the author's own account, from sixteen older commentaries to which he frequently refers : they seem, however, to be in many cases original compositions, and not merely glosses on the text of Amara. The list includes the work of Kshīra Śaśmī, Subhūti, Haṭṭha Chandra, Kaliāga, Konkāṭa, Sarvadhara, Rājadeva, Govardhana, Drāviḍa and Bhoja Rāja, and the Vyākhyāmṛita, Tīkāsarvasva, Mādharī, Madhu Mādharī, Sarvānanda, and Abhinanda. Mukūṭa also cites the names of the principal grammatical writers, and quotes many Koshas of which the titles are of frequent and familiar occurrence, amongst which some, as the Viśva and Medinī, are still in existence. The commentary of Rāya Mukūṭa is full and satisfactory—it is erroneous sometimes in the etymological analysis of grammatical derivatives, but it is in general accurate, and in most of the schools is of high authority. The date of the composition is inferred from dates mentioned by the author, 1352 S'āka or A. D. 1430." Essays II, 203.

Beginning. दिश्याच्छिवं हि शिवयोस्तिलकायमानं गोरोचनावचिल्ललाटविलोचनं नः ।

अन्योन्यागदपरिरक्षनिपीडनेन पिण्डीभवद्दहिरिव स्फुरितोऽनुरागः ॥ १ ॥

अद्याप्यपोतमुद्रो योर्धार्थिभिरसरकोष एव बुधाः ।

उद्घाटयते यथेच्छं गृह्णीष्व नामरत्नानि ॥ २ ॥

प्रकृतिप्रत्ययवाक्यैर्व्यस्तमसौर्निर्वृत्तनिगदाभ्यां ।

इति सप्ताष्टपद्यिभिर्नाम्नां पारायणं कुर्मः ॥ ३ ॥

(दिनीका०प्रा०) अथ द्वितीयकाण्डे वर्गान् सङ्गृह्णीते । महान्तः, अङ्गैर्ह्यग्नादिभिः, उपाङ्गैरक्षि-
लादिभिः, सह वर्तमानैः श्रयिष्यादिभिः, सम्पादितवर्गो इह वक्ष्यमाणः काण्डे
वदितुमारब्धा उद्दिताः ।

End. अथानुक्तमपि प्रसक्तानुप्रसक्ततया ख+++++रिति आदिशब्देन पाता-
लस्य पृथक् । पातालं स्यात् स्वर्गे तु स्वर्गं तुल्यत्वात् । अत एव + + रकथनं ।

Clophon. इति काण्डप्रस्तावः । इति महान्नापीयकविचक्रवर्धिराजपण्डितयोरायमुकुट-
छतायां टीकायां प्रथमकाण्डविवरणं समाप्तम् ।

(द्वितीयकाण्डटीकायाः खण्डितलाक्ष्येयवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । अमरसिंहलतामरकोषप्रथमकाण्डव्याख्यानं । द्वितीयकाण्डव्याख्या त्वसम्पूर्णा ।

No. 862. दत्तगीता ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 27. Lines, 89 on
a page. Extent, 350 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1857. Place
of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, some
leaves are destroyed by worms. Verse and Prose. Incorrect.

Datta-gītā. An imitation of the Bhagavadgītā, treating of the
Vedānta doctrine. By Dattātreyā. The work is similar in character to
the Avadhūta-gītā noticed under No. 669.

Beginning. ॐ अस्य श्रीश्वधूतगीतामालामन्त्रस्य योगेश्वरो ऋषिः श्रीदत्तात्रेयपरमपुरुषो
देवता येनेदं पूरितं सर्वमात्मनैवात्मनोति वीजं ज्ञानासृतं समरसं गगनोप-
मेहमिति शक्तिर्गोपय्यादीनि च्छन्दांसि किमरोदसि (?) मानससर्वसममिति
कीलकं स्रक्पनिर्वाणमनामथोऽहं विधकं (?) योगमोक्षयोः स्निग्धायाः परि-
पाकमित्यर्थं अपे विनियोगः ।

End. विन्दन्ति विन्दन्ति नहि नहि मन्त्रो नहि नहि तन्त्रं लक्षणच्छन्दः ।

समरसमग्नौ भावितपूतः प्रलपति चैतत्परमवधूतः ॥ २० ॥

Colophon. इति श्रीदत्तात्रेयविरचिता दत्तगीता समाप्ता । प्रकरणमष्टमम् ।

विषयः । १, २ प्रकरणे, आत्मज्ञानोपदेशः । ३, एतत्प्रकरणोक्तपदार्थज्ञानस्यासृतत्वप्रति-
पादनं । ४, ५, आत्मनो निर्वाणवत्त्वादिभावप्रतिपादनं । ६, सङ्क्षेपेण वैदा-
निकसारवाक्यकथनं । ७, नित्यानित्यकतिपयपदार्थालोचकवाक्यविन्दूपदेशः ।
८, देहादिमायिकपदार्थेषु हेयत्वासारलक्षणकथनादि ।

No. 863. शाकलसंहिता, प्रत्यध्यायानुक्रमणिकासंहिता ।

Substance, country paper, $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 54. Lines, 7 on a page. Extent, 800 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1856. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, modern. Prose. Generally correct.

S'ākala Saṅhitā. The hymns of the Rig Veda according to the S'ākala school. The MS. is imperfect and contains only the last five chapters of the seventh book of the work. Every chapter has its Anukramanī attached to it.

Beginning. अमर्जि कश्यपः परिशुवानः साकमुचः पञ्च नोषा अधि यत् कलः कनिक्कनि प्रकलः प्रसेनानीचतुर्विंशतिर्देवोदासिः प्रतर्दनोस्त्रप्रेषाष्टा पञ्चाशदाद्यं ह्यचं वशिष्ठोऽपश्यदुत्तरान्ततव प्रथम्वशिष्टा इन्द्रप्रमतिर्देषमणो मन्युपमन्युर्वाप्रच्छतिः कर्णधुम्भडीको वसुक्र इति चतुर्दशपराशरोऽन्याः कुत्सोभिन्नो द्वादशावरीप-
च्छा चानुष्टुभं ह्यत्युपान्त्या उर्यतायाष्टौ रेभस्त्रुकाश्चपौ ह्यत्याभीनवं ते नव ॥ ५१ ॥ हरिः सोम ॥

अमर्जि वक्ता रथ्ये यथा जोषिया मुनोता प्रथमो मनीषी ।

End. अद्रे ये यावाग्रथिवो जवेस देवा धृत रयिमस्त्रेसु वीर ॥ २९ ॥

Colophon. इति शाकलसंहितायां सप्तमाष्टके अष्टमोऽध्यायः ॥ इति सप्तमाष्टकः समाप्तः ।

विषयः । शाकलसंहितायाः सप्तमाष्टके अष्टावध्यायाः सन्ति, तत्रात्र पुस्तके (प्रथमतोऽध्याय-
चयं नास्ति । चतुर्थोऽध्यायवधिकोऽष्टमाध्यायसमाप्तिपर्यन्तः पाठोऽस्ति । तत्र)
४ अध्याये २८ दशतयः । ५ ।-२९ दशतयः । ६ ।-२८ दशतयः ।
७ ।-२० दशतयः । ८ ।-२९ दशतयः सन्ति ।

No. 864. सारसमुच्चयः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 67. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Sāra-samuchchaya alias *Yogasāra Saṅgraha*. A compendium of the Yoga system with details for performing various kinds of Yoga meditation. By Harisevaka Miśra. The work was compiled under the

patronage of Hridayarāma Deva, in the (Samvat?) year 1770. This is different from the *Yoga-sāra-saṅgraha* of Vijñāna Bhikshu noticed by Dr. Hall. Contributions, p. 12.

Beginning. सम्यगाराध्यतामीशं पञ्चविंशतिमप्रदम् (?) ।

गुणातीतं विभुं वन्दे चतुर्विंशतितः परम् ॥ १ ॥

श्रीयुक्तभवदेवाख्ये ग्रन्थे यो योगसङ्ग्रहः ।

तस्य सारं समुद्धृत्य कुर्वे सारसमुच्चयं ॥ २ ॥

श्रीसत्त्व (तत्र) को नाम योगः किं फलं चास्त्येत्यत्र आह ।

प्रज्ञासत्यवतीनाम्नि ग्रन्थे या ब्रह्मभावना ।

प्रेक्षा सा योगसार्थेति योगोऽत्र परिकीर्त्यते ॥

प्राधान्येन योगो नामान्नःकरणवृत्तिनिरोध एव । तदुक्तं पातञ्जले योगसिंह-
वृत्तिनिरोधः । तदा ब्रह्मः स्वरूपेणावस्थानमिति अर्थं भवः

End.

गगनमुनिचिरायुश्चन्द्रयुक्ते शुभेऽब्दे प्रवरसहस्रि मासे ऋष्यपक्षे चतुर्थ्यां ।

विविधहृदयरागैर्दोषितैर्वीक्ष्य सारं रचितमखिलमेतद्योगशास्त्रे निबन्धम् ॥ १ ॥

निखिलगुणनिधानो ब्रह्मविद्वाग्भिरीयो गुरुरखिलबुधानां लोकविख्यातकीर्तिः ।

सततनिगमसर्माचारसंलग्नबुद्धिविबुधहृदयरागो देवपूज्योऽथ वा किम् ॥ २ ॥

तस्याज्ञया श्रीहरिसेवकेन मित्रेण योगस्य समीक्ष्य सारं ।

एकीकृतं तत्प्रविचार्य बुद्ध्या योगोक्तिविज्ञाः प्रतिशोधयन्तु ॥ ३ ॥

Colophon. इति योगसारसङ्ग्रहे समाधुपदेशो नाम समाप्तः ।

विषयः ।

नानाप्रमाणद्वारा योगाशब्दार्थप्रतिपादनं । योगिलक्षणतत्प्रसंशादि । ज्ञान-
भूमिकासप्तककथनादि । अज्ञानभूमिकासप्तककथनं । चिरसौविलसाधकोपा-
योक्तिः । योगोपयोगिशरीररक्षादिकथनं । जरायुशरीरोत्पत्तिक्रमः । शरी-
रस्थचक्रकथनं । इडापिङ्गलादिनाडीकथनं । मूर्धहृदयादौ अयोध्यामयुरादि-
सप्तपुरीणां भावना । नासाग्रे प्रयागस्थ, सुषुम्णायां सरस्वत्याः, अन्यनाडीषु
नर्मदानन्दनदीनाञ्च भावना । मनोबुद्धिचित्तादौ चन्द्रचतुर्मुखवासुदेवादिदे-
वताविशेषभावनादि । लिङ्गमूलस्थस्त्राधिष्ठाननाम्नो नाभिस्थपूरकनाम्नो हृद-
यस्थानाहतनाम्नः कण्ठस्थविशुद्धनाम्नो भूमध्यस्थज्ञानाम्बुजनाम्नो मूर्धस्थसहस्र-
दलचक्रस्य च स्वरूपादिवर्णनं । विंशदादिआसाष्टतिविशेषक्रमेण आकाशा-
दितच्चावयवपूर्वकजीवभ्रमणोक्तिः । अहोरात्रयासप्तज्ज्ञा । षड्भिः आसैरेकाः
पलः षष्ट्यधिकशतत्रययासैरेका घटिका, एवं आसाष्टतिविशेषैरहोरात्रादि-
मानकथनं । अष्टप्रकारमनोवृत्तिकथनादि । आकाशादितच्चावयवजीवावस्था-

विशेषकथनं । निर्विकल्पकसमाधिस्वरूपयोगराजाष्टाङ्ककथनं । शैवसन्तो-
पादियोगिनियमकथनं । खलिकगोमुखपद्मवीरादिपञ्चदशासनकथनं । प्राणा-
यामप्रकारः । प्राणायामाल्लव्यायुधारणक्रमः । सूक्ष्मभेदनाद्यष्टविधप्राणायाम-
कथनं । योगस्यावस्थाचतुष्टयलक्षणानि । देवगृह्यार्थं धैतीवस्तिप्रवृत्तिषट्-
कर्मकथनं । महासुद्रादिदशसुद्राकथनं । इन्द्रियवृत्तिनिरोधरूपप्रत्याहारकथ-
नादि । ध्यानलक्षणादि । पञ्चकारधारणालक्षणादि । समाधिप्रकारादि-
कथनञ्च ।

No. 865. बौधायनचातुर्मास्यसूत्रं ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 15. Lines, 11—12 on a page. Extent, 375 śloka. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, slightly soiled. Prose. Generally correct.

Baudhāyana-Chāturmāsya-sūtra. A portion of the Kalpa Sūtra of Baudhāyana, treating of the quadrimensal fast, beginning from the full-moon of Phālguna, or Chaitra. This fast became the *Wasso* of the Buddhists, and was observed during the four months of the rainy season, beginning with the full-moon in Āshāḍha. In modern Hinduism, a similar fast is enjoined which commences on the eleventh of the waxing moon in Āśāḍha, and terminates on the eleventh of the waxing moon in Kārtika, the period being sacred to Viṣṇu, who is then supposed to be asleep on a fig leaf floating on the great ocean. It is known by the Vedic name of Chāturmāsya.

Beginning. वैश्वदेववृत्तिर्मर्यादायां भवति फाल्गुन्यां वा चैत्र्यां पौर्णमास्यां नक्षत्रयोग इत्येक आङ्गवदमयने आपूर्यमाणपक्षस्य पुष्पाक्षे प्रयुज्यतेति ।

End. तेन शक्यं तेन राध्यामिति पुरस्ताद्वापेक्ष्य दक्षिणतोऽथ पश्चादथोत्तरतोऽथोपरिष्ठितान् सन्निष्ठते सुनासीरीया हवोऽध्वनुवत्सरीणां खस्तिमाशास्व इत्याशास्वे ।

Colophon. इति बौधायनचातुर्मास्यसूत्रं ।

विषयः । फाल्गुनस्य चैत्रस्य वा पौर्णमासीमारभ्य चतुर्षु मासेषु कर्त्तव्यकृतिपयविधेरनु-
क्रमेणोपदेशः ।

No. 866. भावविशोधिनी, कातीयश्रौतसूत्रतृतीयाध्यायस्य
कर्कभाष्यटीका ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 42. Lines, 10—11 on a page. Extent, 1050 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bhāva-viśodhini. A gloss on the commentary of Karka Upādhyāya, on the Kalpa Sūtra of Kātyāyana. By Ātmārāma Bhaṭṭa, son of Jayakṛiṣṇa Bhaṭṭa. The MS. is incomplete and comprises only the third chapter.

Beginning. होचाममित्रं कर्म द्वितीयेऽनुविधायेदानीं तत्संमित्रमेनुविधातुं तृतीयमारभते
सूत्रकारः । हो० २० । ननु होलपदनशब्दे न गवादिवत् क्वचिद्रूप इत्यत
आह । होतेति ।

End. श्रीमदाचार्यवर्गाणां वरेण्येन विनिर्मितं ।
सूत्रे कर्केण यद्भाष्यमभाणि न्यायसंयुतम् ॥ १ ॥
तत्रात्मारामसङ्क्षुप्ता टीका भावविशोधिनी ।
तृतीये विदुषा स्रग्भा सन्ध्या पञ्चपातताम् ॥ २ ॥
पुनर्दूष्याथवा भूष्या यथेच्छं न्यायवर्त्मनि ।
गच्छतो न्यायमार्गेण खलनं नैव दोषदं ॥ ३ ॥
दोष उद्भाष्यतां वाच दोषो मे नास्ति तत्र तु ।
क्व वा नोद्भाष्यते दोषो रागद्वेषविशारदैः ॥ ४ ॥

Colophon. इति श्रीमद्वज्रयल्लङ्कारजभट्टात्मारामविरचितायां श्रौतकातीयसूत्रकर्कभाष्य-
टीकायां भावविशोधिनीयां तृतीयाध्यायः ।

विषयः । कातीयश्रौतसूत्रतृतीयाध्यायकर्कभाष्यार्थविवरणम् ।

No. 867. द्वैतनिर्णयसिद्धान्तसङ्ग्रहः, विधानमालामञ्चितः ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 123. Lines, 8 on a page. Extent, 2000 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1867. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled. Prose and verse. Generally correct.

Dvaitanirṇaya-siddhānta-saṅgraha. An epitome founded on the Dvaitanirṇaya, a treatise on various feasts and fasts, by the author's grand-

father. By Bhānu Bhaṭṭa, son of Nīlakaṇṭha Bhaṭṭa. The feasts and fasts noticed are : Navarātra, or nine nights' fast ; Chaturthī, fourth of the wane ; Panchamī, 5th of the waxing moon ; Janmāshṭamī, birthday of Kṛishṇa ; Ekādasī, fast on the eleventh of the moon ; S'rāvāṇa-s'ukla-chaturdaśī, tying of a thread on the arm on the 14th of the waxing moon in S'rāvāṇa ; Nrisīṇha-chaturdaśī, a fast in honor of the man-lion incarnation ; Siva-rātri, fast of S'iva ; S'rāvāṇa-s'ukla-pūrṇimā ; Holi ; Sāvitrī-vrata, a fast in celebration of the constancy of a celebrated female ; Saṅkrānti, or conjunctions of months ; duties during eclipses ; mourning ; impurity to relations caused by birth ; S'rāddhas ; Sapindikarāṇa ; sacred fires at s'rāddhas ; duty on the death of both parents on the same day ; con cremation ; Agnyādhāna ; Nityahoma ; adoption ; pilgrimage ; persons bound to offer the funeral cake ; flesh meat for Brahman ; gifts ; expiations ; various kinds of weights and measures, &c. Annexed to the work is a short abstract entitled Vidhānamālā, &c.

Beginning. लक्ष्मीनारायणं नवा सीतया सचिंतं रघुं ।

गङ्गायुतं नीलकण्ठं गुरोः पादाम्बुजं तथा ॥ १ ॥

पितामहकृतद्वैतनिर्णयार्थस्य सङ्ग्रहः ।

नीलकण्ठात्मजनेष्ट क्रियते भानुनाथना ॥ २ ॥

तत्रादौ नवरात्रिसिद्धान्तः ।

विधान० प्रा० । अथ द्वादशाब्दानवलोकनविधिर्वक्ष्यते ।

दम्पती पित्रपुत्रौ च स्वसारौ भ्रातरौ तथा ।

पित्रव्यसातुलादौ च दौहित्रौ भगिनेयकः ॥

पुत्रिका पितरौ चैव भगिनी भ्रातरौ तथा ।

द्वादशाब्दे व्यतीते तु दूरदेशं गते यदि ।

एतेषामेकमेकोपि नान्योन्यमवलोकयेत् ॥

End.

अपरे तु अग्निस्थापनानन्तरमेवाचार्यकुण्डादन्यकुण्डेषु अग्निप्रणयनं कार्यं ततश्च प्रतिकुण्डं पूर्वोत्तराङ्गाणां भेदेनानुष्ठानमित्याहुः । अत्र मध्यकुण्डात् प्रणयनं कार्यमिति केचित् । अन्ये तु नैर्ऋतकुण्डादित्याहुः ।

Colophon. इति श्रीमन्नीमांसकभट्टनीलकण्ठात्मजभट्टभानुकृते द्वैतनिर्णयसिद्धान्तसङ्ग्रहे कोटिल्लचायुतहोमनिर्णयः समाप्तः ।

विधान० स० । पूर्वावलोकितानामनु विधिरेव उदाहृतः ।

न चैवापूर्वदृष्टानामिति प्राञ्चर्मनोषिणः ॥

इति विधानमालायां स्वबन्धुजनानां द्वादशान्तरितावलोकनविधिः समाप्तः ।

विषयः ।

१ प्रकरणे, नवरात्रिनिर्णयः । २, नवरात्रपारणाप्रकारः । ३, चतुर्थीपञ्चमी-
व्रतकथनादि । ४, जम्माष्टमीनिर्णयः । ५, जम्माष्टमीपारणानिर्णयः । ६, एका-
दशीवैधनिर्णयः । ७, श्रावणशुक्लचतुर्दशीनिर्णयः । ८, वैशाखशुक्लपक्षीय-
वृत्तिचतुर्दशीनिर्णयः । ९, शिवरात्रिनिर्णयः । १०, सावित्रीव्रतविर्णयः ।
११, श्रावणशुक्लपौर्णमासीकर्त्तव्योपाकर्म्मसिद्धान्तकथनः । १२, फाल्गुनशुक्लपौर्ण-
मासीकर्त्तव्यहोत्रिकोत्सवनिर्णयः । १३, सङ्क्रान्तिनिर्णयः । १४, ग्रहणोपवास-
निर्णयः । १५, १६, १७, वृताशौचविशेषनिर्णयः । १८, दत्तकपुत्रसरणाशौच-
निर्णयः । १९, देशान्तरवृताशौचनिर्णयः । २०, अशौचसङ्करनिर्णयः । २१,
जननाशौचनिर्णयः । २२, संसर्गाशौचनिर्णयः । २३, आद्याधिकारिणः । २४,
मासिकादिवाद्यनिर्णयः । २५, सपिण्डीकरणकालः । २६, सपिण्डीकरणकाल-
निर्णयः । २७, सपिण्डीशौचनिर्णयादि । २८, पितामहपिण्डाशननिर्णयः । २९,
अग्नौ करणेऽग्निनिर्णयः । ३०, मातापित्रोः क्षयाहसन्निपाते निर्णयः । ३१,
सहस्रताश्रादनिर्णयः । ३२, मातामहश्रादं भाद्रशुक्लपौर्णमास्यां कार्यं न वेत्यस्य
निर्णयः । ३३, नान्दीश्रादनिर्णयः । ३४, अग्न्याधाननिर्णयादि । ३५, आधा-
नेऽधिकारिनिर्णयः । ३६, नित्यहोमविध्यादि । ३७, दत्तकपुत्रग्रहणविधिः ।
३८, तोर्धयाचानिर्णयः । ३९, सापिण्यनिर्णयादि । ४०, ब्राह्मणस्य मांस-
भक्षण विचारः । ४१, दत्ताप्रदाननिर्णयादि । ४२, कर्तुः पत्न्यां रजस्रलायां
क्षयप्रश्रादनिर्णयः । ४३, स्त्रियान्यसन्नापातके प्रायश्चित्तं । ४४, यवपलमाषादि-
मानद्रव्यनिर्णयः । ४५, कोटिहोमादिनिर्णयश्च ।

No. 868. मुक्तावलीप्रकाशः ।

Substance, country paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 197. Lines, 11 on a page. Extent, 5900 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Muktāvalī-prakāś'a, otherwise called *Siddhānta-muktāvalī-prakāś'a*, *Nyāyamuktāvalī-prakāś'a*, *Muktāvalī-dīpikā*, *Muktāvalī-kiraṇa*, or *Dinakarī*. An exegesis on the *Muktāvalī*, an elementary treatise on the *Nyāya*. By Bālakṛishṇa and his son Mahādeva Dinakara. Hall's Contributions, p. 74.

Beginning. लक्ष्मीपादयुग्मं प्रणम्य पितरं श्रीबालकृष्णभिक्षं

भारद्वाजकुलाम्बुधौ विधुमिव श्रीगौरवास्थास्त्रुजात् ।

ज्ञात्वाशेषमतं मितेन वचसा सिद्धान्तमुक्तावली-

गूढार्थानुते यथासति महादेवः परेषां कृते ॥

भाषापरिच्छेदव्याख्यानं चिकीर्षुः श्रीविद्यनाथपद्माननो निर्विघ्नपरिसिद्धये
कृतस्येश्वरनिर्देशरूपमङ्गलस्य शिष्या अथैवं कुर्युरिति शिष्यशिष्यायै निबन्धं
कुर्वन्नीचरं प्राययते । चूडानशीकृतेति ।

End.

भानुं प्रणम्य परिभाष्य च शास्त्रशारं मुक्तावलीकिरण एष पितृप्रदिष्टः ।

सद्गुक्तिभिर्दिनकरेण करेण सोऽयं नीतः प्रकाशपदवीं सुधियां मुदेऽसु ॥ १ ॥

मुक्तावलीप्रकाशो यः स्वाज्ञानतिमिरापहः ।

तेन सम्मोपमायातु नीलकण्ठः सतां प्रियः ॥

Colophon.

इति श्रीमद्दिनकरभट्टविरचिता न्यायसिद्धान्तमुक्तावलीदीपिका समाप्ता ॥

विषयः ।

द्रव्यगुणादिसप्तपदार्थप्रतिपादकस्य भाषापरिच्छेदनाम्नो न्यायग्रन्थस्य विद्यनाथ-
पद्माननकृतवायाडीकाया मुक्तावलीनाम्ना गूढार्थानां विवरणम् ।

No. 869. ध्रुवचरितं ।

Substance, country paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 17 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Dhruvacharita. A poetical life of Dhruva, son of king Uttānapāda, who was deprived of his inheritance by a step-mother. By Jayakrishna.

Beginning. भर्त्तुं श्रियः प्रवरपद्मभुवोऽपि पित्रे तस्मै नमो भगवते भवभीतिहन्ते ।

येनामरेन्द्रपदतोऽपि पदेतिरम्ये सुस्थापितः स्वपदपद्मरतिर्धृतोऽसौ ॥ १ ॥

सायम्भुवाभिषमनोस्तनयः किलासीदुत्तानपाद इति तस्य सुतः सुनीत्यां ।

राजा यदासनगतः सुतमुत्तमन्तमङ्गे निधाय मुदमाप तदान्तिकस्थं ।

बालं भुवं शिशुतयासनमारुह्यु नादातुमैच्छदवशः क्षणमीक्षितुं वा ॥ २ ॥

अचान्तरे सुवचिराज सुतं सपत्न्या रे मूढधिष्ण्यामिदमुत्तममुत्तमस्य ।

तद्गच्छ साधु तपसा तमनाथबन्धुमाराधयामुहि ममोदरमिष्टसिद्धौ ॥ ३ ॥

End.

श्रीलक्ष्मणादपरिचारकबाललक्ष्मणबालेन या विरचिता अथलक्ष्मणनाम्ना ।

सेयं भुवानुचरितेन विचित्रपद्या भूयान्मुदे विरचना सुधियामज्जवं ॥ ८६ ॥

Colophon. श्रीमद्भगवत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयलक्ष्णविरचिता श्रीमद्भगवत्प्रसादसमासा-
दितभुवपदभुवचरितरचना सदा सतां मुदे भूयात् ।

विषयः । उत्तानपादामिधस्य राज्ञः पुत्रस्य भुवस्य तपस्यर्यादिवरिवर्णनं ।

No. 870. प्रह्लादचरित्रासृतप्रकरणं, श्रीलक्ष्णस्तोत्रसहितं ।

Substance, country paper, $10\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 16 on a page. Extent, 180 s/lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Prahlādacharita. A poetical life of Prahlāda, son of Hiranyakas'ipu, who, in early youth, devoted himself to the adoration of Vishṇu against the wishes of his father, on account of which he was subjected to very rigorous treatment, and several times exposed to death; but through the grace of Vishṇu, he always escaped unhurt. By Jayakṛishṇa. At the end of the work there is a short hymn to Kṛishṇa.

Beginning. आविर्बभूव यः सप्रह्लादविष्णुं स्ववैभवं ।

स जयत्यजितोऽजस्रं प्रह्लादवरदो हरिः ॥ १ ॥

लक्ष्मीदमिंहपादाजभवमत्य सुखप्रदम् ।

चेतोमिलिन्दमन्दलं किं रे भमसि मन्दिरे ॥ २ ॥

इन्द्रादिकान् किल पुराखिललोकपाला-

ग्निर्जित्य यः खलु चकार गताधिकारान् ।

दैत्याधिपोऽतिबलवान् भुवनत्रयेऽपि

नाम्ना हिरण्यकशिपुः स बभूव भूपः ॥ ३ ॥

तस्मात्तज्जोऽजपदसक्तधियां समाजे

प्रह्लाद इत्यभिधया प्रथितोऽभवच्च ।

बालोऽप्यबालमतिरादरतः सदा यः

श्रीमत्सृतेरितरविसृतिशील आसीत् ॥ ४ ॥

(श्रील० प्रा०) नमस्तुभ्यं रमाकान्त प्रपन्नार्तिहर प्रभो ।

कपालो पाहि बालं मामपराधकुलाकुलं ॥ १ ॥

End. श्रीमद्रमेशपरिचारकबाललक्ष्णबालेन यद्विरचितं जयलक्ष्णनाम्ना ।

तच्छ्रीदमिंहपदवैभववाचचित्रं प्रह्लादसचरितमात्मवतां मुदेऽस्तु ॥ १० ॥

श्रीमत्परिचारकसत्कुलप्रसूतजयकृष्णरचितं श्रीमद्भक्तिह्रप्रसादसम्पन्नं ।

श्रीमत्प्रज्ञादसचरितं श्रीमद्भगवत्परायणानां सतां सदा मुदेऽस्तु ॥ १८ ॥

Colophon. इति श्रीमत्प्रज्ञादचरिचाखतप्रकरणं सम्पूर्णम् ।

(श्रीक०परि०) परिचारकवंशजन्मना जयकृष्णेन कृतो हरिस्तवः ।

हरिपादविहारिचेतसां सुजनानां भवतु प्रसादकृतः ॥ १९ ॥

इति श्रीजयकृष्णेन विरचितं श्रीकृष्णसोचं सम्पूर्णम् ।

विषयः । चिरण्यकशिपुदैत्यपुत्रस्य प्रज्ञादनाम्नचरिवर्णनं ।

No. 871. योगशताभिधानं, वा धन्वन्तरिगुणागुणयोगशतं ।

Substance, country paper, 11½ × 7 inches. Folia, 12. Lines, 7-15 on a page. Extent, 600 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1897. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, slightly soiled. Verse. Incorrect.

Yoga-s'atābhidhāna alias *Dhanvantari-guṇāguṇa-yoga-s'ata*. A work on the practice of medicine, treating of various kinds of fevers, dysentery, derangements of wind and blood, worms in the intestines, gonorrhœa, diseases of women, pregnancy, diseases of the mammæ, diarrhœa, asthma, itch, diseases of the eyes and the ears, boils, diseases of children, &c.—Anonymous.

Beginning. प्रणम्य धन्वन्तरिमादिदेवं वरं सुनीनामपि शालिहोचम् ।

परोपकाराय सतां हितार्थं करिष्यते योगशताभिधानम् ॥ १ ॥

छत्वरस्य तन्त्रस्य गृहीतधाम्ना चिकित्सिता विप्रहतस्य दूरं ।

विदग्धवैद्यप्रतिपूजितस्य करिष्यते योगशताभिधानं ॥ २ ॥

परीक्ष्य हलामयलक्षणानि चिकित्सितज्ञेन चिकित्सितेन ।

निरामदेहस्य हि भेषजानि भवन्ति युक्तान्यस्यतोपमानि ॥ ३ ॥

शरीरनेत्रव्रणरोपणानि विषाणभूतानि च बालतन्त्रं ।

रसायनं पञ्चविधञ्च कर्म चाष्टाङ्गमायुः कथयन्ति वैद्याः ॥ ४ ॥

End. रसाद्यस्त्रांसमेदोऽस्थिमज्जाशुक्राणि धातवः ।

समरूप्यामलामूत्रा(?) सहृत्स्वेदादयोऽपि च ॥

Colophon. इति धन्वन्तरिगुणागुणयोगशतं समाप्तम् ॥

विषयः । वातपैतिककफज्वरादीनां लक्षणं चिकित्सा च । अतीसारादिचिकित्सा । वात-
रक्तक्षमिप्रसेचादि लक्षणचिकित्साकथनं । स्त्रोरोगनिदानचिकित्सादिकथनं ।
पूर्णगर्भिणीलक्षणानि । स्तनरोगवातव्याधिचिकित्साकथनं । उदरामयश्वास-
कासादिचिकित्सा । कण्डूतिनेचमुलकण्ठरोगादिचिकित्सा । ग्रणचिकित्सा, बाल-
कचिकित्सा च ।

No. 872. मुकुन्दविजयः ।

Substance, country paper, $14\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 53. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1150 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1909. Sk. 1774. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, soiled. Verse. Incorrect.

Mukunda-ñijaya. An astrological treatise, containing rules for divining success in warfare, for calculating auspicious and inauspicious days for war; starting for employing charms for destroying enemies, &c.—By Ś'ri Parama, son of Yadumani, and grandson of Prayāga. The work was compiled in the Samvat year 1591, for Rājā Mukunda Sena, son of Rudra Sena, grandson of Chandra Sena, and great-grandson of Rūpanā-rāyaṇa.—The name of the Rājā's country is not given.

Beginning. अविद्यातिमिरच्छेदी विद्याकरसचसकं ।

जगदानन्दकन्दं वै मुकुन्दमिहिरद्रुमः ॥ १ ॥

कमलकुमुदबन्धु लोचने वारवलाह ससितजलधिपैः प्रोज्झित्वाङ्गः सलज्जम्(?) ।

हृतवसनसुपोतोत्तुङ्गवसोजसीत्य चुधित इव दिशत्वानन्ददृग् मुकुन्दः ॥ २ ॥

विध्वलारिकुलान्वकारनिचयः श्रीरूपनारायणो

दोर्दण्डप्रथितप्रतापविभवो भूमण्डलाखण्डलः ।

श्रीर्योदायगभीरतागुणगणः श्रीस्वाम्भाराजान्मुषे-

चन्द्रादप्यधिकः कलानिधितया श्रीचन्द्रसेनाऽभवत् ॥ ३ ॥

अर्थिभ्यः प्रतिवासरं वितरणादभोनिधेर्यद् यश्च-

चन्द्रव्याहतभास्कराखिलकरात् पूर्णोदयः सर्वदा ।

दुर्गाधोशविमर्दनादिव महाराजाधिराजो गिरेः

क्रुद्धो रुद्रपराक्रमो रणभुवि श्रीरुद्रसेनस्ततः ॥ ४ ॥

तदीयतनयो नयैः दृष्टिरिवाभवत् पार्थिवः

प्रशास्त्युदयपर्वतावधि धरान्तथा भूधरान् ।

सुरद्रुमनिबद्धमं दह + + + + शेषक-

न्मनोरथफलप्रभर्तुमुकुन्दसेनोऽभवत् (?) ॥ ५ ॥

साक्षान्मुकुन्दे धरणीमवाप्य लोकानशेषान्मुदितान् करोति ।

वाग्देवतायाः कमलालयायाः सीमान् विवादाय वपुर्यदीयम् ॥

इति वंशवर्णनम् ।

तस्याज्ञयाशेषविशेषबोधः कृतश्चतुर्धादितसङ्गरस्य ।

सताम्बुदे श्रीपरमेण सम्यग् विनिश्चयार्थं क्रियतेऽव यतः ॥

ब्रह्मविष्णुशिवयामलागमानाकलय्य गिरिजानुशासनं ।

रस्यते स्वरविदां सुखावचः श्रीमुकुन्दविजयो जयोदयः ॥

चातुरङ्गकतरोऽलु घातकं मूलकं स्वरविधिसु पत्रकम् ।

+ + + गमनमुक्तभूमयः सफलानि जगदुः पुरातनाः (?) ॥ १८ ॥

श्रीमन्मुकुन्दविजये विजयैकधाम्नि सङ्ग्रामसीमि खपतेः परमोदितेऽस्मिन् ।

घातोपघातरचनाश्चित्तमन्त्रयन्त्राध्यायः समाप्तिमगमत् किल सप्तमाष्टः ॥ १ ॥

धार्या गले वल्लिश्चिवाधार्या स्वरोक्तिमुक्तामणिचक्रमाला ।

आचार्यसङ्घारकष्टद्विचारसमाचमन्कारकरी प्रकाशा ॥ २ ॥

आसीत् प्रयाग इव पुण्यतनुः प्रयागः सङ्गृह्यतेर्विदित एष स पारदद्या ।

विशेषाकारकवर्णानिलयोपयोगः साक्षादधोक्षज इव प्रथितः ग्रथिव्याम् ॥ २ ॥

तस्यात्मजो यदुमणिर्दुमणिरुपोभिः ख्यातो यशोभिरधिको विबुधाप्रणी सः ।

कातन्त्रकाव्यगणितागमसंज्ञितानां व्याख्याछन्दे इह तर्कविशुद्धबुद्धिः ॥ ४ ॥

तत्पुत्रः परमः पवित्रहृदयः पात्रे धरिणीतले

काव्यालङ्कारितिकोपभूषणमणिरुक्तेष्वनल्पश्रमः ।

ज्योतिःशास्त्रचिकित्सितार्जितयशोरापुराणाश्चितिनी प्रोक्तस-(?)

यज्ञागारविभूषिते सुनिवसन् विद्वद्भिन्नोद्गोदये ॥

अब्देऽचन्द्रनवाशुगेन्दुगणिते १५८१ श्रीवैक्रमे भूभृतां

भूत्यै श्रीपरमो मुकुन्दविजयं मान्यो न्यवध्रादमुस् ॥ ५ ॥

Colophon. इति श्रीशाकद्वीपकुलावतंसपरमप्रियस्त्रेण मुकुन्दविजयः कृतः ।

विषयः ।

अस्मिन् ग्रन्थे खपतेर्जयपराजयोपायः कथितः । तत्र १ अध्याये, अ १७ ए ओ

इति पञ्चस्वरादिचक्रद्वारा शुभाशुभफलकथनं । २, सर्वतोभद्रचक्रादि-

शुभाशुभफलकथनं । ३, युद्धयात्राशुभाशुभविचारार्थं राडकालानलादि-

चक्रकथनं । ४, चतुरङ्गमैत्रिकादिशुभाशुभनिरूपणं । ५, हस्त्यक्षपत्तादि-
बलावल्लिचारकथनादि । ६, मन्त्रयन्त्रद्वारा वैरिभारणप्रकारकथनादि ।

No. 873. सर्वानुक्रमणी व्याख्या ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 17 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Sarvānukramanī-vyākhyā. A brief abstract of Kātyāyana's Sarvānukramanī, or General Index to the Vedas. Anonymous.

Beginning. सर्वानुक्रमणी सैषा कात्यायनमुनेः कृतिः ।

अक्षतं व्याख्यायते भक्त्या जन्मसाफल्यहेतवे ॥ १ ॥

अथ ऋग्वेद इत्यादि तृतीयादिचिदुक्तं ।

इदं शास्त्रमधीयानः प्रणवाद्यैर्द्वानामिमात् ॥ २ ॥

एकपञ्चाशद्वेदे गायत्र्यः शाकल्यके ।

सहस्रद्वितयं चैव चत्वार्येकशतानि तु ॥ ३ ॥

End. रात्री । रात्रिः । कुशिकसौमरः ॥ २६ ॥ सूर्या च सावित्री । सत्येन सप्त-
चत्वारिंशत्सावित्री सूर्यात्मदेवतं ॥ २७ ॥ इति ब्रह्मवादिस्यः ॥

Colophon. इति कात्यायनकृते सर्वानुक्रमणी समाप्ता । अग्निमीले वात आवातु षड्-
वर्गाग्निं नरोऽपे दृष्टत्पञ्चवर्गाः प्रकृतान्ययंसयस्याद्यन्तं द्वे विरूपे निहोता-
द्यन्तं पञ्चरिति भुक्त्वा पठेत् । इत्याद्यल्लायनस्यानुवाकः । प्राग्भोजनं समाप्तम् ।
अष्टचतु पञ्चललाः स्युः सैकोनशतपञ्चकं । ५००५८९ । आद्यन्ते पादाद्वैद्वतमि-
त्यार्थमशङ्क्यया ॥

विषयः । ऋग्वेदीयानाष्टकां गायत्र्यादिबृहन्महासामानुक्रमणिका ।

No. 874. आरण्यपञ्चकं ।

Substance, country paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 50. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1000 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Aranya-pañchaka, alias *Aitareya Aranyaka*. The *Aranyaka* of the Rig Veda. This includes the *Mahánámni* which is generally reckoned as a part of the *Aranyaka Sañhitá*, a section of the Sama Veda. As its name implies, it comprises five *Arányakas* or parts, each of which is divided into two or more chapters.

Beginning of the 1st *Arányaka*. भूमिसुपसृष्टेदग्नः इडा नमः इडा नमः इत्यादिकः, शान्तिः सुशान्तिर्भवेत्यन्तः सप्तदशपञ्चगात्रकः शान्तिपाठः। ततः प्रथमारण्यकारम्भः। ओ३म् । अथ महाव्रतमिन्द्रो वै दृवं हवा महानभवद्यन्महाव्रतमभवत्तन्महाव्रतस्य महाव्रतत्वं—

End of the 1st *Arányaka*. समानोदकं समानोदकं वाऽ एतद्वरेतस्याज्ञो रूपमज्ञो रूपम् ॥ १ ॥ २१ ॥ इति पञ्चमोऽध्यायः । ओ३म् । इति प्रथमारण्यकं समाप्तम् ॥ It contains 5 chapters.

Beginning of the 2nd ditto. ओ३म् । एष पन्थाऽ एतत्कर्मैतद् ब्रह्मैतत्त्वम्—

End of ditto. स्वर्गे लोके सर्वान् कामानाद्यान्तः समभवत् समभवत् ॥ २५ ॥

ओ३म् ॥ इत्येकादशोऽध्यायः ॥

ॐ वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता मनो मे वाचि प्रतिष्ठितमाविरावीर्म एधि । वेदस्य म आणीष्व । युतं मे सा प्रज्ञासीरनेनाधीतेन । अहोरात्राग्न्यन्धधाम्युतं वदिष्यामि सत्यं वदिष्यामि तन्मामवतु तदङ्गारमवलवतु मामवतु वङ्गारमवतु वङ्गारम् ॥ २६ ॥ ओम् । इति द्वादशोऽध्यायः । इति द्वितीयारण्यकं (समाप्तम्) । It contains 7 chapters.

Beginning of the 3rd ditto. ओ३म् । अथातः संहिता वा उपनिषत्पृथिवी पूर्वरूपं ओ३त्तररूपं—

End of ditto. स एवाप्ययज्ञा एताः संहिता नाननोवाशिने प्रब्रूयान्नासंवत्सरवाशिने नाप्रकृ इत्याचार्योऽ आचार्योः ॥ ६ ॥ १२ ॥ इति चतुर्दशोऽध्यायः । ओ३म् ॥ इति तृतीयारण्यकं समाप्तम् ॥ It contains 2 chapters.

Beginning of the 4th ditto. ओ३म् । विदाम सधवन्विदा मातुमनु शंसिषो दिशः । शिवा शचीनां पते—

End of ditto. एवा हि शक्रो वशी हि शक्रो वशः ॥ १ ॥ अथोमन्याय मन्यवे उपो मन्याय मन्यवे । उप हि विश्वधा । विदा सधवन्विदो३म् ॥ १ ॥ इति पञ्चदशोऽध्यायः । ओ३म् । इति चतुर्थारण्यकं समाप्तम् । It contains 6 chapters.

Beginning of the 5th ditto. ओम् । महाव्रतस्य पञ्चविंशतिषामभिधेन्यः एकविंशतौ प्रागुपोत्तमायाः—

End of ditto. नास्मिन् कथां वदेत । नास्य रात्रौ च न च कीर्तयिष्येदिति वा
एतस्य मन्त्रतो भूतस्य नाम भवति । योऽस्यैतदेव नाम वेद ब्रह्म भवति ब्रह्म
भवति ॥ २ ॥ १४ ॥ It is divided into 3 chapters.

Colophon. ॐ । इत्यष्टादशोऽध्यायः । इति पञ्चमारण्यकं समाप्तम् ॥

विषयः । १ आरण्यके ५ अध्यायाः । २। ६, - १२, (३) अध्यायाः । २। १२, - १४ अध्यायो ।
४। १५, - (१) अध्यायः । ५। १६, - १८, (२) अध्यायाः । सर्वे एते अध्याया
मिलित्वा अष्टादश भवन्ति । अत्र खण्डभेदेऽध्यायसंज्ञैक्यमस्ति ।

No. 875. सप्तपदार्थी ।

Substance, country paper, $9\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a
page. Extent, 180 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1485. Place of
deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, old and decayed. Prose.
Generally correct.

Saptapadārthī. A brief summary of the seven categories of the
Vaiśeṣika philosophy. The categories are matter, quality, motion,
generality, specialty, aggregation, and negation. By Śivāditya. There
are two commentaries extant on this work, one entitled Mitabhāṣinī by
Mādhava Sarasvatī, and the other, Saptapadārtha Vyākhyā, by Hari.
The MS. is 446 years old. Hall's Contributions, p. 74.

Beginning. प्रारभ्यते शास्त्रमनुत्तमं सर्वार्थसम्पत्तिनिदानयुक्तं ।

महेशपादान्मुञ्जरेणुजुष्टप्रसादपुष्पेन शिवांशुमालिना ।

हेतवे जगतामेव संसारार्णवसेतवे ।

प्रभवे सर्वविद्यानां शम्भवे गुरवे नमः ॥

प्रसितिविषयाः पदार्थाः । ते च द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमवायाभावाऽऽद्याः
सप्तैव ।

End. सप्तदीपा घरा यावद्यावत् सप्तधरा घरा ।

तावत् सप्तपदार्थीयमस्तु वस्तुप्रकाशिनी ॥

Colophon. इति शिवादित्यविरचिता सप्तपदार्थी लिखि + +

विषयः । द्रव्यगुणकर्मसमवायाभावादि सप्तपदार्थैरूपं ।

No. 876. पवमानहोमविधिः ।

Substance, country paper, $12 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 7. Lines, 9—10 on a page. Extent, 105 s'lokas. Character, Nágara. Date, S'k. 1713. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Paramána-homa-vidhi. Directions for performing the Pavamána-homa for the expiation of sins. Anonymous.

Beginning. अथ पवमानहोमविधिः । दृष्टदिधानभाष्ये । पवमानमन्त्राणां जपादिना सर्वतपोभ्यः श्रेष्ठं श्रूयते ।

End. एवमश्रीत्यधिकदिशतोत्तर एकोनविंशत्युहसाष्टाङ्गतयः सम्पद्यन्ते ।

Colophon. इति पवमानहोमविधिः ।

विषयः । महापातकोपपातकादिनिरासार्थं छतस्य पवमानमन्त्रजपस्याङ्गीभूतहोमविधिकथनं ।

No. 877. छन्दोमञ्जरी ।

Substance, country paper, $12 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 34. Extent, 50 s'lokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Chhandomanjarí. A treatise on] Vedic metres. This is entirely different from the elementary treatise on versification of this name by Gangádása, son of the physician Gopáladása, which has been repeatedly printed in Calcutta.

Beginning. अथ छन्दोमञ्जरीप्रारम्भः । अथ अतिजगत्यादिसप्तवर्गे पादविशेषा अनुक्तस्य छन्दोमञ्जरी उच्यते ।

End. यवमथा ८।८।१२।८।८। स यच्चिदस्य चर्कतिः ॥ २ ॥

Colophon. इति छन्दोमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । गायत्र्यादिवैदिकछन्दसामुदाहरणीभूतानां षट्चां प्रतीककथनं, तेषां नामो-क्तेष्वपूर्वकपादाद्व्यवस्थाकथनञ्च ।

No. 878. योगेशीसहस्रनामस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 12 on a page. Extent, 200 s'lokas. Character, Nigara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Yoges'i-sahasranāma-stotra. A metrical list of the thousand names of Yogesī, a form of Durgā. This is a fragment of the Rudra-yāmala Tantra.

Beginning. या तुरीया परा देवी दोषत्रयविवर्जिता ।

सदानन्दतनूः शान्ता सैवाहमहमेव सा ॥ १ ॥

यस्याः संहरणादेव क्षीयन्ते भवभीतयः ।

तां नमामि जगद्धात्रीं योगिनीं परयोगिनीम् ॥ २ ॥

End. सत्यं सत्यं पुनः सत्यमुद्धृत्य भुजमुत्थते ।

नानया सहशी विद्या न देवी योगिनीपरा ॥ ३२ ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मसंहितायाम् विष्णुचरित्रादे योगेशीसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

देवीं भक्तजनप्रियां सुवदनां खड्ग पावं तथा

खण्डालङ्कृतलाङ्गलं सुमङ्गलं हर्षैर्दधानां त्रियं ।

विदुल्लोठिरवीन्दुकान्तिममलां दन्तासुरोन्मूलिनीं

ब्रह्मेन्द्राद्यभिवन्दितां वरदां योगेश्वरीं तां भजे ॥

विषयः । योगेशीदेवीसहस्रनामकथनं, तत्पाठफलकीर्तनञ्च ।

No. 879. शौनकोक्तवास्तुशान्तिप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 12 on a page. Extent, 125 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S'k. 1718. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

S'aunakokta-vāstus'ānti-prayoga. Directions for performing certain rites and ceremonies for the pacification of the nine planets, on the occasion of taking possession of a new dwelling. The directions follow the rules of S'aunaka. Anonymous.

- Beginning. अथ श्रौतकोक्तवास्तुशान्तिप्रयोगो लिख्यते । उक्तक्रमेण गृहं निर्माय च्योतिः-
शास्त्रोक्ते शुभे मुहूर्ते प्रवेशसमयात् प्राक् सपत्नीको यजमानः कृतनित्यक्रिय
इत्यादि ।
- End. ब्राह्मणेः सह पुण्याहं वाचयित्वा च्योतिषिकं सन्तोष्य ।
- Colophon. इति श्रौतकोक्तवास्तुशान्तिः समाप्ता । (अधमापिकाक्रियाप्रयोगात् अस्य समाप्तौ
सन्देहः)
- विषयः । गृहशान्तिप्रयोगकथनं ।

No. 880. यज्ञोपवीतनाशप्रायश्चित्तप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 15 on a page. Extent, 50 ślokaś. Character, Nāgarā. Date, S'k. 1747. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Yajnopavīta-nāśa-prāyaśchitta-prayoga. Rites to be performed for the expiation of the evil resulting from the accidental destruction, breaking, or soiling by contact with impurities, of the Brahmanical thread. Anonymous.

- Beginning. अथ यज्ञोपवीतनाशप्रायश्चित्तं । रत्नमालायाम् । यज्ञोपवीते च्युटिते दग्धे नष्टे
कटेरघस्ताद्वते । अभ्यङ्गोदधिस्नानपिष्टमाष्टक्षयाशान् विना चालनार्थमपि
कण्ठादुत्तरिते मूत्रपुरीषोत्सर्गकाले कर्णे यज्ञोपवीताधारणे रक्तक्षेपसुरासांस-
विष्णूवादिभिर्घृष्टे तस्य त्यागं कृत्वा प्रायश्चित्तमकृत्वा नूतनयज्ञोपवीतं
धारयेत् ।
- End. स्निग्धछादिहोमश्रेष्ठं समाप्य यज्ञोपवीतं समन्त्रकं धारयेत् ।
- Colophon. इति यज्ञोपवीतनाशप्रायश्चित्तप्रयोगः ॥
उपवीतं यज्ञनष्टं गायत्र्याष्टशतं ऊनेत् ।
प्राजापत्यं चरेद् यद्वा यद्वा गोदानमिच्छते ॥ इत्येकप्रकारः ।
- विषयः । यज्ञोपवीते नष्टे च्युटिते असेधोपहते तत्र प्रायश्चित्तविधानं ।

No. 881. गायत्री हृदयं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 17 on a page. Extent, 200 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Gáyatrī-hridaya. Origin, derivation, and meaning of the Gáyatrī, related by Brahmá in reply to a query of Yājñavalkya. This is a Purānic account, different from No. 442.

Beginning. कथं गायत्रीहृदयं । नमस्तूत्य भगवान् याज्ञवल्क्यः स्वयंभुक् परिप्रच्छति ।
तद्गो ब्रूहि भगवन् गायत्रीत्युत्तिं तुरीयं श्रेतुमिच्छामि ब्रह्मज्ञानेनैति प्रकृतिं
परिप्रच्छामि ।

End. (खण्डितत्वाच्चेपवाक्यादिकं न प्राप्तं) ।

विषयः । गायत्र्युत्पत्ति-गायत्र्यर्शादिकथनं ।

No. 882. गायत्र्यष्टोत्तरशतदिव्यनामामृतस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folium, 1. Lines 19. Extent, 42 ślokas. Character, Nāgara. Date, S'k. 1747. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and Verse. Generally correct.

Gáyatrya-ashṭottara-s'ata-dīya-nāmāmrīta-stotra. A hymn in praise of the 108 names of the Gáyatrī. This is apparently an extract from a Tantra, and, according to it, Vis'vāmitra recites the hymn for the edification of Rāma.

Beginning. अस्य श्रोगायचाष्टोत्तरशतद्वयनामास्तमहासन्तस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऋषयः
ऋग्यजुःसामाथर्वाणि च्छन्दांसि गायत्रीसावित्रीसरस्वत्यादयो देवता ह्यलो वो-
जानि स्वराः श्रुतयः, अथ ऋषयः कीलकं सम गायत्रीप्रसादसिद्ध्यर्थे जपे
विनियोगः ।

End. रोगिणां रोगशमनं सर्वशरीरप्रवर्द्धनं ।

किमव वञ्जनेऽङ्गेन सोऽयं सर्वस्य दर्शनं ॥ २३ ॥

Colophon. इति श्रीविश्वामित्रराघवसंवादे गायत्र्यष्टोत्तरशतद्विंशतिनामाख्यतत्त्वोपनिषत्सु सम्पूर्णम् ॥

विषयः । गायत्र्या व्यष्टोत्तरशतनामकथनं ।

No. 883. अस्थिशुद्धिप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folium, 1. Lines, 18. Extent, 22 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Asthis'uddhi-prayoga. Directions for performing 'a rite for the purification of the bones of a deceased parent, in order that thereby the spirit of the parent may be translated to a higher and happier region. Anonymous.

Beginning. अथास्थिशुद्धिः । पुण्ड्रतिथौ मम पितुर्मातुश्च मोक्षपदस्वर्गवासमनुभूय विष्णोः
पदमायुष्यपदवीप्राप्त्यर्थमस्थिशुद्धिविधानं करिष्ये ।

End. उदीरतेति मन्त्रेण तिलाच्चेनाष्टशतं शोभं कुर्यात् । ततो स्नानं कृत्वा दक्षिणां
दद्यात् ।

Colophon. इत्यस्थिशुद्धिप्रयोगः ।

विषयः । मातुः पितुश्चास्थि आदाय पवित्रस्थाने तन्निक्षेपस्य प्रयोगः ।

No. 884. गायत्रीपञ्जरं, गायत्रीवर्णजस्तोत्रसहितं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folio, 6. Lines, 13 on a page. Extent, 220 s'lokas. Character, Nāgara. Date, S'k. 1746. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Gāyatrī-panjara. Origin and derivation of the Gāyatri and the merits of repeating it. An extract from the Vas'ishṭha Saṁhitā. Annexed is a hymn in praise of the Gāyatri. Anonymous.

Beginning. अथ गायत्रीपञ्जरप्रारम्भः । भगवन्तं देवदेवं ब्रह्माणं परमेष्ठिनं ।

विधातारं विश्ववृजं पद्मयोनिं प्रजापतिं ॥ इत्यादि ।

(गायत्रीस्तोत्रं प्रा०) । अथ गायत्रीवर्णजप्रारम्भः । ॐकारस्य त्रयं रूपं त्रैतं पीतञ्च लोहितम् ।

End. किमत्र ब्रह्मोक्तं ननु नारद तत्ततः ।

यं यं चिन्तयते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितं ॥ ११४ ॥

Colophon. इति श्रीमद्विष्णुसंहितायां ब्रह्मनारदसंवादे श्रीमद्गायत्रीपञ्जरं समाप्तम् ॥

(गायत्रीलो०समाप्तिवा०) । गायत्रीवर्णजं स्तोत्रं प्रत्यहं पठते नरः ।

सर्वपापविशुद्धात्मा ब्रह्मलोके मसीयते ॥ २७ ॥

इति गायत्रीवर्णजं स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । गायत्रीध्यानादि, गायत्रीवर्णफलं, एतत्पाठफलकथनादि च ।

No. 885. विश्वामित्रकल्पः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 38. Lines, 4 on a page. Extent, 1600 ślokaś. Character, Nāgara. Date, S'k. 1746. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Vis'vāmītra-kalpa. A Smṛiti treatise. Contents: meditation of the divine soul immediately on waking from sleep in the morning; meditation of some tutelary divinity; brushing of the teeth and other morning duties; bathing; putting on rosaries of Rudrāksha; purification of the body by mantras; the three Sandhyā prayers; reciting of Vedic mantras; purification of food; offerings to the Vis'vedevās; offerings to cows; rules for eating; proper and improper food; altar for the ceremony of initiation in the Gáyatrī; rules for initiation; purification of one's self by repeating the Gáyatrī; diurnal duties; Gáyatrihoma, &c.—The work professes to be a part of the *Vis'vāmītra-Saṁhitā*, which, however, is a little-known treatise—at least, it has been nowhere quoted.

Beginning. अथ विश्वामित्रकल्पप्रारम्भः । अथ नित्यविधानं ।

प्रातस्त्याय कर्त्तव्यं यद् द्विजेन दिने दिने ।

तमहं सम्प्रवक्ष्यामि द्विजानामुपकारकम् ॥ १ ॥

End. अङ्गदीनादिकं कर्म जपो त्रिमुण उच्यते ।

तर्पणं मार्जनञ्चैव भोजनञ्च चतुर्गुणं ॥

Colophon. इति विश्वामित्रकल्पे नित्यनमित्तिकादिगायत्रीपूरश्चरणविधानं समाप्तम् ।

विषयः । प्रातस्त्यायात्मचिन्तनप्रकारः । देवताध्यानप्रकारः । दन्तधावनादिप्रातःकृत्यं । स्नानविधिः । रुद्राक्षधारणविधिः । भूतशुद्ध्यादिप्रकारः । विकालसन्ध्याविधिः । वेदादिमन्त्रपाठरूपप्रश्नप्रश्नकथनादि । अन्नशुद्धिप्रकारादि । प्रसुताश्वमेधमन्त्रप्रकाररूपवैश्वदेवकथनादि । गोप्रासादिकथनं । भोजनविधिः । भक्ष्यद्रव्यविधिनियमः । दीक्षार्थं वेदीनिर्माणं । दीक्षाप्रकारः । गायत्रीपूरश्चरणविधिः । नित्यकर्त्तव्यकर्मविधिः । गायत्रीमन्त्रेण होमविधेः कथनादि च ।

No. 886. गायत्रीस्तवराजस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 13 on a page. Extent, 65 ślokas. Character, Nāgara. Date, S'k. 1745. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Gāyatrī-stavarāja-stotra. A hymn in praise of the Gāyatrī, an extract from the Visvāmitra Saṅhitā.

Beginning. अस्य श्रीगायत्रीस्तवराजस्तोत्रमन्त्रस्य नूतनल्लिखितं विश्वामित्र ऋषिर्गायत्री-
चन्दो नानाचन्द्रांसि सकलजननी चतुष्पदा गायत्री परमात्मा देवता इत्यादि ।

End. विश्वामित्रसमुद्भूतं हितकरं सर्वार्थसिद्धिप्रदं
स्तोत्राणां परमं प्रभातसमये पारायणं नित्यशः ।
वेदानां विधिवाद्मन्त्रसकलां सिद्धिप्रदां सम्यदां
सम्प्राप्नोत्यपरं समयसुखदा(?) आयुष्यमारोग्यदाम् ॥ २५ ॥

Colophon. इति श्रीविश्वामित्रसंहितायां परमरहस्ये गायत्रीस्तवराजस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । गायत्र्याः स्तुतिः ।

No. 887. ऋग्वेदसंहिताहोमविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 10—11 on a page. Extent, 300 ślokas. Character, Nāgara. Date, S'k. 1744. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, New. Prose and verse. Generally correct.

Rigveda-saṅhitā-homavidhi. Directions for performing Rig Vedic homas, according to the school of Vāskala.—The first two pages contain some excerpts unconnected with the text. The work begins on the 3rd page.

Beginning. अथ कमलाकरभट्टवचनं । तत्र मन्त्रः ।

ब्राह्मणाः सन्तु वै शान्ताः पापात् पान्तु समाहिताः ।

वेदानाञ्चैव दानारक्षानारः सर्वदेहिनाम् ॥ १ ॥

(इत्यादिष्टष्टत्रयपाठानन्तरं यन्धारम्)

नलोमाभाधवौ देवौ ब्रह्मणे च स्वयम्भवे ।

ऋग्वेदमन्त्रद्वयस्य शौनकादिभ्य एव च ॥ १ ॥

ऋग्विधानादिकं दृष्ट्वा ऋग्वेदे देवताक्रमम् ।

बालकृष्णः श्रोत्रियोऽत्र वक्ष्ये क्षेमविधानकम् ॥ ९ ॥

End. जातवेदाग्निं १ । सूर्यं २ । भावष्टत्तं ३ । सञ्ज्ञानं ४ । ऋचा २१८ । सूक्ते ४९ ।

Colophon. इत्यष्टमाष्टकः समाप्तः । इति शाकलसंहिताया अन्वाधानं समाप्तं ।

विषयः । ऋग्वेदपारायणविधानं । ऋग्वेदपारायणकरणप्रकारदर्शनं । एतत्पारायणाङ्गी-
भूतक्षेमादिकथनञ्च ।

No. 888. गङ्गास्नानविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 250 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Gaṅgā-snānavidhi. Directions for bathing in the River Ganges. Anonymous.

Beginning. अथ गङ्गास्नानविधिः । यानानि तु परित्यज्य भावं पादचरैर्नरैः ।

कुटिला स्नातृणाञ्चैव कृत्वा कर्पाटिकाकृतिम् ॥ इति । साष्टाङ्गं प्रणम्य ।

End. गङ्गास्नानसाङ्गतामिद्वयं गोदानं दत्त्वा दशाधिकान् ब्राह्मणान् भोजयित्वा
तेभ्यो दक्षिणां दत्त्वा आग्निषो यज्ञीत्वा विष्णुं स्मरेत् ।

Colophon. इति गङ्गास्नानविधिः ।

विषयः । गङ्गास्नानविधिकथनं ।

No. 889. गकारादिगणपतिसहस्रनामस्तोत्रम् ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 9; line 10 on a page. Extent, 250 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1713. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Gakārādi-gaṇapati-sahasra-nāma-stotra. A hymn in praise of Gaṇeś'a in which a thousand epithets, each beginning with the letter ग, are strung together. Śiva recited the hymn at the request of his consort. The work is alleged to be a section of the Rudrayāmala Tantra.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये सुखासीने विलोचन ।

प्रणम्य शिरसा नाचं पार्वती पर्यष्टक्षत ॥ १ ॥

ततः श्रुतं पुरा देव गणेशस्य सहायनः ।

नाम्नां सङ्घं तथैवं गकारादिकमिष्टम् ॥ २ ॥

End. इति श्रुत्वा महादेवादेवे विष्णुतमानसा ।

पूजयामास विधिना गणेशरपदद्वयम् ॥ ८२ ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मसंहिताशिवपार्वतीसंवादे गकारादिगणपतिसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । गकारादिशब्दघटितगणपतिसहस्रनामकथनं ।

No. 890. महागणपतिसहस्रनामस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 200 śloka. Character, Nāgara. Date, Sk. 1712. Place of deposit, Calcutta, Bābu Rājendralāla Mitra. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Mahāgaṇapati-sahasra-nāma-stotra. A hymn in praise of Gaṇeś'a in which a thousand epithets are strung together. This hymn is said to have been recited by Gaṇeś'a himself at the request of his father Śiva, with a view to ensure success in the battle against Tripurāsura. It professes to be an extract from the Gaṇeś'a Purāṇa.

Beginning. आस उवाच । कथं नाम्नां सङ्घं खं गणेश उपदिष्टवान् ।

श्रियायेतन्माचक्ष्व लोकानुपचतत्परः ॥ १ ॥

ब्रह्मोवाच । देव एवं पुरा रातिः पुरचयजयोद्यमे ।

अनर्चनाङ्गणेशस्य जातो विघ्नाकुलः किल ॥ २ ॥

मनसा संविनिर्धार्य तत्सहस्रविघ्नकारणम् ।

महागणपतिं भक्त्या समभ्यर्च्य यथाविधि ॥ ३ ॥

विघ्नप्रशमनोपायमष्टवृत्तद्वयपराजितः ।

सन्तुष्टः पूजया शोभोर्माहागणपतिः स्वयं ॥ ४ ॥

तत्सहस्रैः स्वकं नाम्नां सङ्घमिदमब्रवीत् ।

सर्वविघ्नैकचरणं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ५ ॥

End. नमो नमः सुरवरपूजिताङ्गणे नमो नमो निरुपमसङ्गलात्मने ।

नमो नमो विपुलदयैकमिन्धवे नमो नमः करिकलभाननाय ते ॥ ४३ ॥

Colophon. इति श्रीमद्भगवत्पुराणे उपासनाखण्डे महागणपतिपूजनसूक्तसूक्तं सम्पूर्णम् ॥
विषयः । त्रिपुरासुरवधसमये विघ्ननिरासार्थं शिवश्रुतेन गणपतिना प्रोक्तं सूक्तसूक्तं नामसूक्तमिदम् ।

No. 891. सरस्वतीस्तोत्रम् ।

Substance, country paper, 12 x 4½ inches. Folia, 5. Line, 11—13 on a page. Extent, 150 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sarasvatī-stotra. A hymn in praise of Sarasvatī, being an extract from the *Sudarsana Saṁhitā*. The hymn is designed to ensure the instantaneous acquisition of profound knowledge.

Beginning. अस्य श्रीशङ्करसरस्वतीस्तोत्रमन्त्रस्य आश्रयायन ऋषिः सगंधराष्ट्रन्दः श्रीशङ्करा-
सरस्वती देवता महाशङ्करसरस्वतीश्रीत्यर्थे अपे विनियोगः ।

End. सर्वपापविनिर्मुक्तः सुभगो लोकविद्युतः ।
वाञ्छितं फलमाप्नोति स्वर्लोके नात्र शंसयः ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीसुदर्शनसंहितायां पूर्वभागे उमासहस्ररसवादे सद्योमतिप्रसादसरस्वती-
स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । सद्योबुद्धिप्रदसरस्वतीस्तोत्रकथनं ।

No. 892. सरस्वतीस्तोत्रं, त्रिपुरसिद्धान्तोत्तरं ।

Substance, country paper, 12 x 4½ inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 150 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Vis'vanātha S'āstrī. Appearance, new. Verse. Correct.

Sarasvatī-stotra. A short hymn in praise of Sarasvatī, said to have been composed by Ās'valāyana. It is preceded by certain directions for reciting it in the way which is likely to prove most effectual.

Beginning. अथ साधारणसरस्वतीमन्त्रविधिः । कृतनित्यक्रियः शङ्करावरधरो भूतशङ्का-
दि विधाय देशकालौ सङ्कीर्णं समामुक्तकामनासिद्ध्यर्थं धारणासरस्वतीमन्त्र-
जपमद्यं करिष्ये इति सङ्कल्प्य ।

End. शारदा शारदाभोजवदाना वदनाख्यं ।

सर्वदा सर्वदास्माकं सन्निधिः सन्निधिः क्रियात् ॥ २१ ॥

Colophon. इत्याख्यानप्रोक्तं सरस्वतीलोचं सम्पूर्णम् ।

विषयः । श्रुतधरसरस्वतीमन्त्रजपादिप्रकारः । महासरस्वतीलोचश्च । (अथ सरस्वती-
लोचद्वयं । तत्र महासरस्वतीलोचस्य आख्यानः कर्त्ता ।)

No. 893. अपामार्जनस्तोत्रं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 175 slokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1712. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Apīmārjana-stotra. A charm for the cure of fever, dysentery, and other diseases. It is an extract from the Vishnudharma Purāṇa.

Beginning. अथातः सम्प्रवक्ष्यामि अपामार्जनमुत्तमम् ।

पौलस्त्येन तथा प्रोक्तं दाक्ष्यस्य च महात्मनः ॥ १ ॥

भक्तिभावेन सम्पूज्य प्राणिनां हितकाम्यया ।

सर्वरोगविदोषाणां नाशनं सङ्कल्पदं ॥ २ ॥

योऽन्तः प्रविश्य सम वाचमिमां प्रसृप्तां सञ्जीवयत्यखिलशक्तिधरः स्वधाम्ना ।

अन्यांश्च हस्तचरणश्रवणत्वगादीन् प्राणान्नमो भगवते पुरुषाय तुभ्यम् ॥ ३ ॥

End. पठतां प्रवृणताश्चैव ददाति परमां गतिं ।

निरपेक्षैः प्रकर्तव्यं नान्यथा सिद्धिदं द्वयोः ॥ १६० ॥

Colophon. इति श्रीविष्णुधर्मोत्तरे दाक्ष्यपुलस्त्यसंवादे अपामार्जनस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । ज्वरानीसारादिरोगशान्तिकरमन्त्रविशेषोक्तिः ।

No. 894. दत्तकपुत्रविधानं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 125 slokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1714. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Dattakaputra-vidhāna. Ceremonial rites to be observed when adopting a son. By Nṛsiṅha Bhaṭṭa.

Beginning. अथ दत्तकपुत्रविधानं । शानकस्मृतौ । इदानीं सम्प्रवक्ष्यामि पुत्रसङ्ग्रहमुत्तमं ।

बन्धोऽस्तप्रजो वापि पुत्रार्थं समुपोष्य च ।

आधाय विधिवद्वर्जं खट्वोत्थानेन वस्त्रेण ॥ इत्यादि ।

End. गुरवे यथाशक्ति दक्षिणां दत्त्वा अन्येभ्यः ब्राह्मणेभ्यो यथाशक्ति भूयसीं दक्षिणां दत्त्वा यथाशक्ति ब्राह्मणान् भोजयित्वा आग्निषोऽष्टशोयान् ।

Colophon. इति ऋषिचन्द्रभट्टविरचितायां दत्तकपुत्रविधानं समाप्तम् ।

विषयः । दत्तकपुत्रग्रहणविधिः ।

No. 895. वास्तुपूजाविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 150 śloka. Character, Nāgara. Date, Sk. 1717. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Vāstupūjā-vidhi. Directions for worshipping the presiding divinity of a dwelling when a new house is about to be occupied. The sage Śākala is said to be the author of the work.

Beginning. अथ शाकलोक्तवास्तुपूजाविधिः । यथा ।

शाकलोऽहं प्रवक्ष्यामि वास्तुपूजाविधिं क्रमात् ।

तत्रादौ सम्प्रतिष्ठेत् भूमिं सदनसिद्धये ॥

निर्विवादामपामार्गकण्डक्यादिविवर्जिताम् ।

मध्ये निष्ठां प्राक्प्रवर्णां किञ्चित् सर्वत्र उच्छ्रिताम् ।

End. ततस्तद्विधेव दिने शुभे मुहूर्ते प्रवेशः । ततः सोम्याहः शिष्टैरिष्टैश्च बन्धुभिः सह भुञ्जीतेति मङ्गल्ये वास्तुशान्तिप्रयोगः ।

Colophon. इति वास्तुशान्तिप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । शाकलमतानुयायिवास्तुपूजाविधिकथनं ।

No. 896. वास्तुशान्तिः, आश्वलायनगृह्योक्ता ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folium, 1. Lines, 20. Extent, 25 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vāstus'ānti. Directions for performing certain rites for overcoming the evil effects of adverse planets on a dwelling. The work professes to be founded on the rules of Ās'vālayana as given in his Grihya Sūtra. By Rāmakrishṇa Bhaṭṭa.

Beginning. इदानीं सूचोक्ता वास्तुशान्तिरभिधीयते । सा च द्विजानां पूर्वोक्तया रीत्या समुच्यते । पूर्वोक्तायां त्वशक्तौ स्वस्वसूचोक्त्यैव कर्तव्या ।

End. तैः शिवं वास्तुशिवं वास्तु इत्युक्तम् । सुहृदुतो भुञ्जीतेति विशेषेण गृहसञ्जकरणे श्रुतदिश्यते, साधारणशान्तिवत् ।

Colophon इति श्रीमद्वरामङ्गल्यरचिता आश्वलायनगृह्योक्तवास्तुशान्तिः ।

विषयः । आश्वलायनगृह्योक्तसङ्क्षिप्तवास्तुशान्तिविधिकथनं ।

No. 897. मण्डपपूजा ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 10 on a page. Extent, 125 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Maṇḍapapūjā. Worship of the Maṇḍapa, or Hall of Sacrifice, before commencing the Agnyādhāna and other fire sacrifices. The MS. is incomplete.

Beginning. कर्माङ्गत्वेन मण्डपपूजनविधिः । पूर्वस्यां दिशि मण्डपद्वारादग्निहोत्रमात्रे अथत्यत्तोरणं सुहृदनामकं सुशोभननामकं वा शङ्खचिह्नितं ।

End. (शेषे खण्डितत्वाच्चरमवाक्यादिकं न लिखितं ।)

विषयः । अग्न्याधानादिकार्यानुष्ठानार्थं कृतस्य मण्डपाख्यगृहस्य प्रतिष्ठाविधिकथनं । (मण्डपप्रतिष्ठानन्तरमव अग्निप्रतिष्ठाद्यन्यत्कर्मारम्भो दृश्यते, परन्तु शेषखण्डितत्वात् तद्विषयप्राप्तिः ।)

No. 898. गायत्रीपुरश्चरणविधिः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 200 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1716. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Correct.

Gāyatrī-purus'charaṇa-vidhi. Directions for performing certain ceremonies for acquiring proficiency and mastery over the Gāyatrī. Anonymous.

Beginning. अथ गायत्रीन्यासप्रारम्भः । ॐ ह्रीं स्वात्मतत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐ जं परतत्त्वं शोधयामि स्वाहा । ॐ मं हं परात्परतत्त्वं शोधयामि स्वाहा ।

End. सुरभिज्ञानशूर्पक्षं धोनिः कूर्मैः पङ्कजं ।
लिङ्गनिर्वाणमुद्राक्ष जपान्नेष्टो च कारयेत् ॥
जपं निवेद्य ईश्वरार्पणं कुर्यात् ।
यदक्षरपदं षष्ठं साक्षादीनक्ष यद्भवेत् ।
तत्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥

Colophon. इति पुरश्चरणविधिः समाप्तः ।

विषयः । अङ्गप्रत्यङ्गेषु गायत्र्याक्षरविशेषन्यासकथनं, गायत्रीमानसीपूजा, गायत्रीश्राप-
मोचनं, गायत्रीमन्त्रस्य ब्रह्मास्त्राग्नेयास्त्रादिकरणप्रकारः । गायत्रीजपविधिः ।
उत्तरन्यासविधिश्च ।

No. 899. सङ्क्षेपगायत्रीन्यासप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 4; lines, 10 on a page. Extent, 100 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1715. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Correct.

Saṅkshēpagāyatrī-nyāsa-prayoga. A brief manual for the adoration of the Divinity through the Gāyatrī. Anonymous.

Beginning. अथ सङ्क्षेपगायत्रीन्यासः । अथेत्यादि । हतपूर्वसङ्कल्पमिद्विद्वारा श्रीपरमेश्वर ।
पूर्वसङ्कल्पितचतुर्विंशतिलक्षाक्षकगायत्रीपुरश्चरणमध्ये यथाशक्तेन गायत्रीजपमहं
करिष्ये, तदङ्गविहितं शरीरशुद्धिपूर्वकं गायत्रीमन्त्रजपाधिकारसिद्ध्यर्थं पवन-
भूतशुद्धिप्राप्त्यतिष्ठान्तर्मातृकावर्चिर्मातृकागायत्रीन्यासांश्च करिष्ये ।

End. त्वं मातः सर्वदेवानां प्रीतिदा शुभदा भव ।
 शुभं कुरुष्व मे भद्रे यशो वीर्यं सर्वदा ॥ ९ ॥
 जपं कुर्यात् । अपान्ते षडङ्गं कृत्वा । मुद्राः ।
 सुरभिर्ज्ञानशूषं योनि पञ्चवपङ्कजं ।
 लिङ्गनिर्वाणमुद्राञ्च अपान्तेऽष्टौ प्रदर्शयेत् ॥

Colophon. इति सङ्क्षेपगायत्रीन्यासः ।

विषयः । अङ्गप्रत्यङ्गादिषु गायत्र्यक्षरविशेषसङ्क्षिप्तन्यासकथनं, गायत्रीमानसपूजनादि-
 कथनञ्च ।

No. 900. गायत्रीब्रह्मकल्पः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 10—11 on a page. Extent, 275 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sk. 1715. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Gāyatrī-brahmakalpa. This work is similar to the last two, and treats of the same subject. It professes to be founded on the Rīg-vidhāna Brāhmaṇa. Anonymous.

Beginning. अथ ब्रह्मकल्पे गायत्रीकल्पं व्याख्यास्यामः । नारद उवाच ।

गायत्र्याः कीदृशं न्यासं वर्णरूपञ्च कीदृशं ।
 ऋषिश्च देवता च्छन्दो आवाहनविसर्जनं ॥ १ ॥
 हृदयञ्च शिखा गोत्रं तथा शीर्षञ्च कीदृशं ।
 विनियोगस्तथा कुक्षिं पादौ तु परमेश्वर ॥ २ ॥
 ध्यानं मुखञ्च माहात्म्यं पदन्यासविधिं ततः ।
 तदर्थं श्रुतमिच्छामि ब्रूहि मे कमलासन ॥ ३ ॥

End. गायत्र्या न परं जाप्यं गायत्र्या न परं तपः ।
 गायत्रीं जपमानस्य पुनर्जन्म न विद्यते ॥ ४३ ॥

Colophon. इति श्रीष्टम्बिधाने ब्रह्मनारदसंवादे गायत्रीब्रह्मकल्पः समाप्तः ।

विषयः । गायत्रीध्यानविशेषवर्णनं । आसनशूद्रादिकथनं । गायत्रीमन्त्राक्षररङ्गादि-
 न्यासप्राणायामादिकथनं । सुमुखसम्पुटादिचतुर्विंशतिमुद्रानामकथनादि । गा-
 यत्र्यास्तैकालिकध्यानं, गायत्रीपूजनप्रकारः । गायत्रीजपोत्तराङ्गन्यासादिकथनं ।
 सन्ध्याङ्गीभूतगायत्रीतर्पणं । गायत्रीजपाङ्गीभूतहोमप्रकारश्च ।

No. 901. स्मार्त्तप्रायश्चित्तप्रयोगः, स्मार्त्तप्रायश्चित्तोद्धारोचः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 27. Lines, 10 on a page. Extent, 1300 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sk. 1715. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Smārta-prāyaśchitta-prayoga. A treatise on expiations and purifications. By Divākāra Bhāṭṭa, son of Mahādeva, and grandson of Bhāṭṭa Rameśvara, who had the soubriquet of Kāla.—The author enjoys high reputation as a correct expounder of the Smṛiti, and several standard compilations on law are attributed to him.

Contents: expiations for neglecting certain necessary ablutions and bathing; do. for allowing the proper times for the daily triple prayers to pass without performing the necessary ceremonies for those occasions; do. for the removal of diseases caused by sins; do. for bad dreams; do. for sneezing and yawning; do. for incest; do. for sleeping at the moment of sundown; do. for certain wild birds sitting on the house-top; do. for neglect of the household sacred fire caused by a man's absence from home for more than ten days while earning his livelihood in a foreign country; do. for accidental blowing out of the sacred fire; do. for being called away on a business after commencing a fire sacrifice; do. for irregularities in the performance of Ishti sacrifices; do. for the dropping out of burning embers from the altar and other accidents; defects in offerings; expiations in connexion with the *Piṇḍapitriyajña*; purification of sacrificial vessels.

Beginning. अथ स्मार्त्तसूत्रप्रायश्चित्तानि वक्ष्यन्ते । तत्रादावावश्चकविशेषानित्यप्रायश्चित्तानि वक्ष्यन्ते । तत्रादौ शौचमाह, मनः ।

शौचे यत्नः सदा कार्यः शौचमूलो द्विजः स्मृतः ।

शौचाचारविहीनस्य समस्ता निष्फलाः क्रियाः ॥ इति । तदेतद्विविधं ।

End. कर्मसमाप्तिरसमयेऽङ्गलोपे ज्ञातेऽज्ञाते वा प्रायश्चित्तमाह, प्रजापतिः ।

प्रमादात् कुर्वतां कर्म प्रचयेताध्वरेषु यत् ।

स्मरणादेव तद्विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥

प्रायश्चित्तान्यशेषाणि ततः कर्मात्मकानि वै ।

यानि शेषान्मशेषाणां (?) लब्धान्स्मरणं परं ॥

Colophon. इति श्रीमत्कालोपनामकमट्टरामेश्वरात्मजमहादेवद्विजवयस्कृतभट्टदिवाकरवि-
रचितस्मार्तप्रायश्चित्तोद्दारे सङ्क्षिप्तप्रयोगरूपेण नित्यनैमित्तिकप्रायश्चित्तानि
कारिकादुक्तानि निरूपितानि । (इतः परं पञ्चविंशतिपङ्क्त्यात्मकः पाठोऽस्ति ।
तत्राचमनप्राणायामादिविधिकथनं ।)

विषयः । शौचविधिः, स्नानविधिः, अकरणप्रायश्चित्तं । सन्ध्याकालातिक्रमप्रायश्चित्तं ।
आध्विनाशप्रायश्चित्तं । दुःखप्रशान्तिः । चुञ्चुष्मादिशान्तिः । अगम्यागमनप्राय-
श्चित्तं । स्नापकाले स्वर्याले सति प्रायश्चित्तं । आमारोपरि आरण्यकपोतविशेषो-
पवेशनप्रायश्चित्तं । धनार्जनार्थं प्रवासं गतो दशदिवस्यः परत आगच्छेत्
चेन्नत्र प्रायश्चित्तं । अग्निनाशप्रायश्चित्तं । अन्वाहिताग्निर्थागात् प्रागनुगते प्राय-
श्चित्तं । इष्टिगतवैगुण्यनिमित्तकप्रायश्चित्तं । आयतनाग्निस्त्रलनादिबहुविधनैमि-
त्तिककर्मप्रायश्चित्तं । हविर्दोषकथनं । पिण्डपिण्डयज्ञाद्यकरणे प्रायश्चित्तं । यज्ञ-
पाचादिशुद्धिः ।

No. 902. प्रातिशाखं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 22. Lines, 10 on a page. Extent, 660 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1719. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Prātiśākhya. Phonology of the Rig Veda. By S'aunaka. The work comprises three chapters (*Adhyāyas*), and 18 sections, (*Paṭalas*.) Contents: (I), 1, letters; 2, combinations and mutations of vowels; 3, accents; 4 to 6, combinations and mutations of consonants; (II) 7 to 10, circumflex accent; 11, elision of nasals, &c.; 12, compound letters; (III) 13, origin of letters; 14, powers of letters; 15, rules for reading the Veda within certain prescribed times; 16 to 18, metres, their feet and presiding divinities. Two editions of the work have already appeared, one with a French translation in the *Journal Asiatique*, and the other with a German version in Max Müller's *Rig Veda, oder die Heiligen Lieder der Brahmanen*. Leipzig, 1856.

Beginning. परावरे ब्रह्मणि यः सदाऽर्चयेदात्मानं वेदनिधिं सुनीन्द्राः ।

तं पद्मगर्भः परमं त्वादिदेवं प्रणम्य च लक्षणाच्च शैलकः ॥

माण्डूकेयः संहितां वायुमाह तथाकाशं चास्य माचक्ष्य एव ।

समानतामनिले चाम्बरे च गन्धाम्बुजो विपरिहारं तदेव ॥

अध्यात्मकृत्प्रो गुरुवीरः सुताय वाङ्मनसयोर्विवदन्मानुवृत्त्यै ।

End.

यश्चन्द्रसां वेद विशेषमेतं भूतानि च चैद्युभजागतानि ।

सर्वाणि रूपाणि च भक्तितो यः स्वर्गं जयत्येभिरथास्ततलम् ॥ ३८ ॥

Colophon. इति प्रातः(ति)शास्त्रेऽष्टादशपटलः । इति द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । १ अध्याये ।—१ पटले, वर्णादिनिर्णयः । २, स्वरसन्धिविचारकथनादि । ३, उदानादिस्वरविचारकथनादि । ४, ५, ६, हलसन्धिकथनादि । ७ अध्याये ।—७, ८, ९, १० पटलेषु, सोदाहरणभुतादिविचारकथनं । ११, नकारादिवर्णलोपविचारः । १२, संयुक्तवर्णविचारः । १३ अध्याये ।—१३, वर्णात्यन्तिप्रकारकथनादि । १४, वर्णगुणकथनादि । १५, पारायणप्रकारकथनादि । १६, गायत्र्यादिचन्द्रःकथनं । १७, १८, चन्द्रसां देवतपादनिर्णयकथनं ।

No. 903. अद्भुतशान्तिः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 166 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Adbhuta-s'ānti. A fragment of the Adbhuta Brāhmaṇa of the Sāma Veda. The whole of the Adbhuta Brāhmaṇa has been published by Professor Weber in the transactions of the Berlin Academy for 1865.

Beginning. अथ दशद्भुतशान्तिप्रारम्भः । देवाय च वा असुराद्यैः लोकेषु लोकेषु स्रग्धन्ने ते देवाः प्रजापतिमुपाधावन् तेभ्य एतां देवीं शान्तिं प्रयच्छन्ते । ततः शान्तिका असुरानभ्यजयन्तो वै देवा अभवन् परासुराः ।

End. ब्राह्मणान् भोजयित्वा स्वस्ययनं वाचयत् ॥ १२ ॥

Colophon. इत्यद्भुतशान्तिः । (इतः परं “सुमुखयेत्यादिः, आचार्यवरणसचं करिष्ये” इत्यन्तः पङ्क्तिचतुष्टयात्मकः पाठोऽस्ति ।)

विषयः । यानकवाद्येकदेशभङ्गशान्तिः । पञ्चाद्यरिष्टशान्तिः । शूलभादौतिदोषशान्तिः । दुर्दशादिशान्तिः । अकालफलपुष्पादिशान्तिः । अधिरवर्षादिशान्तिः । पञ्च-पदपञ्चादिशान्तिः । उल्कापातादिशान्तिः । चीनाधिकाङ्गशान्तिः । स्वकाल-गर्भाप्रसवादिशान्तिः । देवतायतनकम्पादिशान्तिः ।

No. 904. शान्तिकल्पदीपिका ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1714. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

S'ántikalpadīpikā. Expiations for certain accidents to the sacred household fire. Anonymous. Contents : Expiation for a frog falling into the fire ; do. for a chameleon falling into the fire ; do. for a buffalo calving on a Wednesday when the moon is in the Múla Nakshatra in the month of Mágha ; do. for a mare foaling in the month of Srávana ; do. for a cow calving in the month of Bhádra ; do. for using abusive language towards respectable people ; do. for bad dreams ; do. for diseases, fever, dysentery, &c., resulting from sin ; do. for suddenly becoming fat or lean ; do. for the appearance of comets ; do. for eclipses ; do. for the union of two months under inauspicious stellar conjunctions ; do. for adverse planets ; do. for epidemics ; do. for boils and epizootics ; do. for blight in corn ; do. for images of gods perspiring ; do. for a sudden breaking down of a tree ; do. for two lotuses growing on a single stalk ; do. for unseasonable rains, &c. ; do. for hot-water rain ; do. for sudden springing of water in rivers, tanks, and wells ; do. for twins born of cows, buffaloes, and ewes ; do. for domestic animals taking their abodes in the wilderness, or wild animals betaking themselves to villages or towns ; do. for white-ants attacking a house ; do. for animals other than tigers, cats, and snakes, destroying their offspring ; do. for cracking or quaking of the earth ; do. for injury to the voice of animals used by man as vehicles ; do. for halos seen round the sun or moon, and for the fall of meteors.

Beginning. अथ मण्डूकाग्निप्रवेशशान्तिप्रयोगः । यजमानः छतनित्यक्रियः शुद्धाग्ने स-
पलोक उपविश्याचम्य प्राणानायम्य देशकालौ सकीर्त्य अस्त्राकं सप्तकुटुम्ब ।
सम गृहे पचनाग्नौ मण्डूकप्रवेशजनितसकलारिष्टशान्त्यर्थे सकलपीडापरिहा-
रार्थं शुभफलप्राप्त्यर्थमाचार्यलिङ्गद्वारा मण्डूकाद्भुतशान्तिं करिष्ये ।

End. मोक्षस्तजपः शान्तिस्तजपः द्रव्यस्तजपः ।

Colophon. इति निर्घातादिशान्तिः । इति शान्तिकल्पदीपिका समाप्ता ।

विषयः । पचनाग्नौ मण्डूकपतनजन्यशान्तिः । पक्षीशरटपतनशान्तिः । माघे बुधवारे वा

मूलनल्ले महिषी प्रसूते चेत् तच्छानिः । यावणे वडवा प्रसूते चेत् तच्छानिः ।
 सिंहस्ये स्त्र्यै शोः प्रसूते चेत् तच्छानिः । मूलाक्षेपानल्लज्जातशालकशानिः ।
 सुवर्णनाशशानिः । दम्बवल्लशानिः । बाक्पाव्यशानिः । दुःखप्रशानिः ।
 ज्वरशानिः । अतीसारादिशानिः । अकस्मात् कृशस्यूलादिभवनशानिः ।
 घूमकेतुशानिः । ग्रहणशानिः । दुष्टसङ्क्रान्तिशानिः । ग्रहयुद्धादिशानिः ।
 जनपीडामहाशानिः । विस्फोटपशुरोगादिशानिः । धान्यादिविकृतिशानिः ।
 प्रतिमास्तेदोत्यातादिवैकृतिशानिः । अकस्मात् तदभङ्गादिशानिः । एकनालो-
 त्यन्नकमलदयादिशानिः । अकालदृष्ट्यादिशानिः । उष्णोदकदृष्ट्यादिशानिः ।
 शुष्कनदीकुपादौ चटाज् जलोत्पत्तौशानिः । मोक्षीमहिष्यादिषु युष्मादिशावक-
 प्रसवशानिः । ग्राम्यारण्यग्राण्यावासविनिमयादिशानिः । गृहे वस्त्रीकोत्यन्त्रादि-
 शानिः । व्याघ्रविडालसर्पादिव्यतिरिक्ताः प्राणिनः परस्परं स्वबालकं भक्षयन्ति
 चेत् तच्छानिः । भूविदारभूकम्पादिशानिः । वाहनस्तरादिवैकृत्यशानिः ।
 चन्द्रसूर्यमण्डलदर्शननिर्घातोत्कापातादिशानिश्च ।

No. 905. अशौचनिर्णयः ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 4. Lines, 14—15 on a page. Extent 200 s'lokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1742. Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

As'aucha-nirṇaya. Impurities of the person caused by death or birth in one's family or tribe. By Tryambaka Paṇḍita.

Beginning. गणाधिपं नमस्कृत्य प्रत्यूहादिपविं कविं ।

चाम्बकेणाशुबोधाय क्रियते शौचनिर्णयः ॥ १ ॥

अथातः शब्दतत्त्वेन पौनरुक्त्यं न दृश्यति ।

स्फुटबोधाय बालानां ग्रन्थास्यं रच्यते यतः ॥ २ ॥

End.

एतच्च विराचं दशाहोर्द्धं संस्कारकरणे ज्ञेयम् । दशाहमध्ये तु शेषदिवसैरेवा-
 शौचमिदं रक्तत्वात् ।

Colophon. इति श्रीयाज्ञकशिक्षामणिचाम्बकपण्डितकृतशौचनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । जननमरणशौचव्यवस्थाकथनं ।

No. 906. नकुलेश्वरीमन्त्रविधानं ।

Substance, country paper, 12 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 14—15 on a page. Extent, 62 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nakulēś'vari-mantra-vidhāna. Mantras for the adoration of a form of the goddess Durgā named Nakulēś'vari, or the "Mistress of the ichneumon." By Tryambaka. The MS. is incomplete.

Beginning. नकुलीवागीश्वरीमन्त्रविधानप्रारम्भः । सुमुखसेत्यादि । स्पष्टार्थं (?) । नकुली-
वागीश्वरीमन्त्र(स्य) अमुकसङ्गकजपमहं करिष्ये ।

End. (खण्डितत्वाच्चेष्टवाक्यादि न लिखितं ।)

विषयः । नकुलीवागीश्वरीमन्त्रतत्पुरुषरणादिकथनं ।

No. 907. शाङ्खायनसूत्रम् ।

Substance, country paper, 9½ × 3½ inches. Folia, 70. Lines, 9—12 on a page. Extent, 1500 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sāṅkhāyana Sūtra. The Kalpa Sūtra of Sāṅkhāyana. The MS. is defective both at the beginning and at the end. Vide No. 665.

Beginning. (प्रथमपत्राभावान् द्वितीयपत्रपाठो लिख्यते)

याश्चर्चा वचनादन्वदुर्ध्वैर्यायश्चर्मे(?) वचनादुपांश्चित्यादिः ।

End. चित्राश्विनाभिकृतिभिः । अथन् ब्रह्माष्टावसागमन् ॥ २० ॥ विश्वेदेवाः । इत्यन्तः ।

विषयः । १ अध्याये, ऋगुच्चारणे मुतादिभेदकथनादि । २, अग्न्याधानकालनिरूपणादि ।
३, पौर्णमास्यादीष्टिकथनं । ४, पिण्डपिष्टयज्ञादिकथनं । ५, अग्नीषोमयाम-
कथनादि । ६, महारात्रादौ जप्यमन्त्रकथनं । ७, सवनीयेष्टिप्रष्टतिकथनादि ।
८, आदित्यपक्षेष्टादिकथनश्च । (अष्टमाध्यायारम्भावधिपञ्चपत्रात्मकः पाठोऽस्ति ।
ततः खण्डितम् ।)

No. 908. **दैवतकाण्डः ।**

Substance, country paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 92. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1400 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1664. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Daivata Kāṇḍa. The second part of Yáskás Nirukta, containing Chapters VII to XIII.

Beginning. अथातो दैवतं तद्यानि नामानि प्राधान्ययुतीनां तदैवमित्याचक्षते ।

End. सद्यते भूताय नमो यास्काय ब्रह्मशुक्लमसीय ब्रह्मशुक्लमसीय ॥ ७ ॥

Colophon. पञ्चमः पादः ।

विषयः । ऋग्वैवमन्त्रभेदनिर्णयः । (सप्तमाध्यायावधस्य प्रारम्भः अतः प्रारम्भखण्डितमिदं ।)

No. 909. **सौभाग्यतन्त्रं ।**

Substance, country paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1850. Place of deposit, Varáhanagara, 24-Parganás, Bábu S'ambhuchandra Mukhopádhyaýa. Appearance, old; the leaves are worm-eaten. Verse. Incorrect.

Saubhágya Tantra. A Tántric compilation, containing directions for formal recitation (*Páráyana*) of certain *vija mantras* under specified conditions. The word *páráyana* is employed to indicate all formal readings, whether of *vija mantras* or of particular works, within stated times, or under specified restrictions. The practice is said to have originated since the time of Parikshit, the grandson of Arjuna, who heard the Mahábhárata recited in course of seven days. He was cursed by a Bráhmaṇ to be bitten by a serpent in seven days, and, knowing the curse to be infallible, he devoted those days to hearing the mighty deeds of his ancestors as described in the great epic. Portions of the Vedas, the Purápas, and the Rámáyana, are now frequently made the subject of *páráyana*. The time extends from three days to three months. The other conditions are fasting and abstinence of various kinds. In the case of *vija mantras* the number of times they are to be

repeated within a given time, and in particular postures are the principal conditions. Contents: 1, Time meet for repeating *vija* mantras. 2, General conditions for repeating mantras. 3, Sixteen primary conditions. 4, Different kinds of *Párayana*. 5, *Párayana* of the mantras sacred to the *Vidyás* (forms of *Durgá*). 6, *Párayana* of the name of a god or goddess. 7, A form of *Párayana* called *Tattva*; 8, Ditto called *Haṁsa*. 9, Ditto called *chakra*. 10, Ditto called *Ramá*. 11, Ditto called *Amnáya*. Beginning. अस्त्र + कटसानन्दनिष्पन्दास्तविग्रहां ।

चिन्मावरूपिणीं विद्यां वन्दे खानन्दसुन्दरीं ॥

अथ वक्ष्ये विल्लरेण पारायणविधिं परं ।

यस्य विज्ञानमात्रेण साक्षात्परशिवो भवेत् ॥

End. एवं यः कुर्वते भक्त्या पारायणक्रमाब्जपः ।

मानुषे वर्तमानोऽपि साक्षात्परशिवः परः ॥

Colophon. इति श्रीमत्सौभाग्यतन्त्रे पारायणविधौ आन्नायपारायणनिरूपणं नामैकादशः पटलः ।

विषयः । १ पटले, उपकालः । २, मन्त्रपारायणलक्षणं । ३, षोडशाङ्गविधानोक्त-
वीजतत्त्वकथनादि । ४, पारायणभेदाः । ५, विद्यामन्त्रपारायणकथनादि ।
६, नामपारायणकथनं । ७, तत्त्वपारायणकथनादि । ८, हंसपारायणलक्षण-
कथनादि । ९, चक्रपारायणलक्षणकथनादि । १०, रमापारायणलक्षणकथ-
नादि । ११, आन्नायपारायणलक्षणकथनादि ।

No. 910. रससङ्केतकलिका ।

Substance, country paper, $12\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 14. Lines, 11 on a page. Extent, 357 s'lokas. Character, Nāgara. Date. ? Place of deposit, Varāhanagara, 24-Parganās, Bābu S'ambhuchandra Mukhopādhyāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Rasasaṅketa-kalikā. A treatise on the preparation of metallic medicines. By Chāmunda, a Kāyastha of the Naigeya clan. The MS. is incomplete, some unknown portion of the end being wanting. Contents: 1, Mercury, its purification and oxidation; tests of perfect oxidation, virtues of its various oxides. 2. Oxidation of iron, gold, copper, &c. 3. Medicinal preparations with poisons. 4. Medicinal preparations with mercury.

Beginning. शिवं नत्वा रसाधीशं चण्डः कायस्थकुम्भम् ।

करोति रससङ्केतकलिकामीष्टसिद्धिदाम् ॥ अथ पारदोत्पत्तिः ।

End. (खण्डितत्वात्परिभ्रमाग्निवाक्वादिकं नास्ति । ग्रन्थकर्तुर्नामद्वयं प्रारम्भवाक्योक्तं, चण्ड इति, “इति नैगमकायस्थचामुण्डकृतार्या रससङ्केतकलिकायां प्रथमोऽज्ञासः, एतद्वाक्योक्तं” चामुण्ड इति । कुत्रचित् नैगमेतिविशेषणं न दृश्यते) ।

विषयः । १ उल्लासे, पारदशोधनभस्मीकरणप्रकारः । पारदभस्मपरीक्षा । पारदभस्मगुण-
कीर्तनादि । २, लौहस्वर्णरौप्यताम्रादिधातुभस्मीकरणादिकथनं । ३, विधौप-
धकरणप्रकारादि । ४, रसौपधकरणप्रकारादि ।

No. 911. मन्त्रचन्द्रिका ।

Substance, country paper, 10½ × 4 inches. Folia, 36. Lines, 11 on a page. Extent, 1100 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1855. Place of deposit, Varāhanagara, 24-Parganās, Bābu S'ambhuchandra Mukhopādhyāya. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Mantra-chandrikā. Vīja-mantraś of various gods and goddesses and the ritual appropriate for worshipping them. The work is divided into nine chapters (*prākāśas*), and embraces the names, besides those of the leading gods and goddesses, of the planets, and the demoniac attendants of Śiva and Durgā.

Beginning. चारुक्ताभं विनेवं प्रयुज्यतः वेदहस्तान्धधानं

विधानं मौलिदेशे हिमकरशकलं दानधाराक्तकुम्भं ।

ब्रह्मेन्द्रायै समस्तैरमरपरिष्टैः सेवितं शुभदन्तं

भोगीन्द्रायै प्रसन्नं सकलशुभकरं तं भजेच्च गजास्यं ॥ १ ॥

आदौ गणपतेर्मन्त्राः शिवायान्धनन्तरम् ।

ततः कृष्णस्य सूर्यस्य शम्भोचोक्ता यथाक्रमम् ॥ २ ॥

अथ क्रमेण गणेशादीन् स्मृत्वा तेषां मन्त्रा मन्त्रभेदाश्च लिख्यन्ते ।

End. इति विन्यस्तः । ओं अग्रये हूत् । अम्बकाय शिरः । ओं विनेवाय शिखाः ।
ओं वशिष्ठाय कवचः । ओं अग्निवीर्याय नेत्रः । ओं रुद्रदेवतायास्त्राय
फट् । इति मन्त्रैः षडङ्गं विधाय ।

Colophon. इति मन्त्रचन्द्रिकायां नवमः प्रकाशः । इति शिवप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । १ प्रकाशे, गणेश-वक्रतुण्ड-वीरगणेश-लक्ष्मीगणेश-शक्तिगणेश-हरिद्रागणेश-
मन्त्रादिकथनं । २, वाग्मादिनी-हंसवागीश्वरी-बाला-भैरवी-कामेश्वरी-रा-
जमातङ्गी-मन्त्रादिकथनं । ३, भुवनेश्वरी-दुर्गा-जयदुर्गा-लक्ष्मी-अन्नपूर्णा-
मन्त्रादिकथनं । ४, अष्टारुढा-गौरी-ज्येष्ठलक्ष्मी-वज्रवासिनी-शिवदूती-
त्रिकण्टकी-वगलामुखी-मन्त्रादिकथनं । ५, उग्रतारा-दक्षिणकालिका-धूमा-
वती-भद्रकाली-सहाकाली-उच्छिष्टचाण्डालिनी-धनदयविणी-मन्त्रादिक-
थनं । ६, वासुदेव-लक्ष्मीवासुदेव-हरिहर-वामन-हयग्रीव-वराह-सुदर्श-
न-पुराणोत्तम-मन्त्रादिकथनं । ७, अवीकेश-श्रीधर-नरसिंह-राम-सीता-
लक्ष्मण-हनुमन्-मन्त्रादिकथनं । ८, गोपाल-कामदेव-कार्तवीर्यार्जुन-सूर्य-
चन्द्र-भैरव-बुध-बृहस्पति-शुक्र-शनैश्वर-राहु-केतु-वज्र-मन्त्रादिक-
थनं । ९, शिव-दक्षिणामूर्ति-सत्युज्जय-अघोर-नीलकण्ठ-क्षेवपाल-वटुक-
व्यम्बक-मन्त्रादिकथनं ।

No. 912. मयशिल्पं वा प्रतिष्ठातन्त्रं ।

Substance, English paper, 8 × 6 inches. Folia, 98. Lines, 19—20 on a page. Extent, 1900 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Bābu Rājendralāla Mitra. Appearance, new. Verse. Incorrect and corrupt.

Maya Mata, alias *Maya Silpa*, alias *Pratishṭhā Tantra*. A treatise on architecture founded on the canons of Maya, a Dānava, who is reputed to have built a palace for Yudhisṭhira. The work is written in the Tāntric style in anusṭup verses; but it is so full of lacunæ, and obscure terms and phrases that it is in many places unintelligible. The author's name is not given; and the last line and the colophon suggest the idea of the work being incomplete. But such as it is it is the most complete treatise on architecture that has yet come to hand, and I feel grateful to Mr. A. C. Burnell for having procured it for me from the Library of the Rājā of Tanjore. It is remarkable in being less devoted to religious ceremonies and astrological disquisitions than the Mānasāra. Contents; 1, Architecture defined. 2—3, Examination and purification of the ground intended to be built upon. 4, Measurement of land. 5, Ascertainment of the points of the compass. 6, Fixing of pegs to demarcate the spots for building. 7, Offerings to gods. 8, Measure of villages and the rules for

laying them out. 9, Ditto of towns. 10, Directions for laying out squares, octagons, &c. 11, Laying the foundation and the ceremonies to be observed on the occasion. 12, Plinth. 13, Base. 14, Pillars. 15, Stone-work. 16, Joining or cementation. 17, Spires or tops of houses. 18, One-storied houses. 19—20, Two-storied houses. 21, Three, four, &c.,-storied houses. 22, Gopuras or gates. 23, Maṇḍapas. 24, Out-offices, barns, treasuries, &c. 25, *Maṇḍapa sabhās*, or open courts. 26, Linear Measure—of finger-breadths, &c.

Beginning. प्रणम्य शिरसा देवं सर्वज्ञं जगदीश्वरं ।

तं शृद्धा स्नातलं युत्वा शालि शालं यथाक्रमं ॥

तैत्तिलानां मनुष्याणां वस्त्रादीनां सुखोदयम् ।

प्राज्ञो मुनिर्मयः कर्त्ता सर्वेषां वस्तुकर्मणां ॥

आदौ वास्तुप्रकारान्तु भूपरोक्षापरिग्रहम् ।

मानोपकरणं चैव शङ्कुस्थापनसार्गिकं ॥

सुपदं सुरविन्यासं बलिकर्मविधिं तथा ।

यामादीनाञ्च विन्यासं लक्षणं नगरादिषु ॥

भूलक्षस्य विधानं च गर्भविन्यासलक्षणं ।

उपपीठविधानं चाधिष्ठानानां च लक्षणं ॥

सश्रानां लक्षणं चैव प्रसरस्य च लक्षणं ।

सन्धिकर्मविधानं च शिखराणां तु लक्षणं ॥

एकभूमिविधानं च द्वितलस्य तु लक्षणं ।

त्रितलस्य विधानं च चतुर्भूम्यादिलक्षणं ॥

सशालपरिवाराणां गोपुराणां तु लक्षणं ।

मण्डपादिविधिं चैव शालानां चैव लक्षणं ॥

ग्रहविन्याससार्गं च ग्रहवेशनमेव च ।

राजवेशनविधानं च द्वारविन्यासलक्षणं ॥

यानानां शयनानां च लक्षणं लिङ्गलक्षणं ।

पीठस्य लक्षणं सम्यगनुकर्मविधिं तथा ॥

प्रतिमालक्षणं देवदेवीनां मानलक्षणं ।

चक्षुश्मूलनं चैव सङ्क्षिप्याहं यथाक्रमं ॥

अमर्त्याश्चैव मर्त्याश्च यव यव वसन्ति हि ।

तद्वत्स्मिमतज्ज्ञे(?)सङ्केदं च वदाम्यहं ॥

भूमिप्रासादजालं च शयनं च चतुर्विधं ।
 भूय सुख्यवस्तुः स्यात्तव जातानि यानि हि ॥
 प्रासादादीनि वस्तूनि वस्तुत्वादसुसंश्रयात् ।
 वस्तून्त्येव हि तान्येव प्राक्तान्यस्मिन्पुरातनैः ॥
 वर्णगन्धरसाकारा दिक्च्छब्दस्य शतैरपि ।
 परोक्ष्येव यथायोग्यं गृहीतावधिनिश्चिता ॥
 या सा भूमिरिति ख्याता वर्णानां च विशेषतः ।
 द्विविधं तत्समुद्दिष्टं गौणमङ्गीत्यनुक्तमात् ॥
 ग्रामादित्येव गौणादि भवत्यङ्गी मन्दी मता ।
 सभाशालाप्रपारङ्गमण्डपं मन्दिरं तथा ॥
 प्रासाद इति विख्यात + शिविका + कालयं ।
 स्यन्दनं चैवमानीकं यानमित्युच्यते बुधेः ॥
 पञ्चमं चण्डिकाकालपञ्जरं फलकासनं ।
 पर्यङ्कं बालपर्यङ्कं शयनं चैवमादिकं ॥
 चतुर्णामधिकाराणां भूरेवादौ प्रचक्षते ।

End.

चितालं किन्नराणां तु मत्स्यगानां तु द्वितालकं ॥
 अण्डजातं तथैकं स्यात् पिशाचानां तु विंशतिः ।
 अङ्गुल्यः सम्यगाख्याताः प्रासादलक्षणं गृणु ॥

इति सुप्रभेदे प्रतिष्ठानन्ते श्रियापादे ङ्गुलिविधानपटल एकोनविंशः ।

विषयः ।

१ अध्याये, बालुलक्षणं । २, ३, भूपरीक्षाभूमिशोधनादि । ४, भूमानप्रकारः ।
 ५, दिक्साधनादि । ६, ब्रह्मद्वारा पीठादिस्थाननिर्देशः । ७, देवताबलिः ।
 ८, ग्राममानतत्संस्थापनप्रकारः । ९, नगरमानतत्संस्थापनप्रकारः । १०, अष्टास-
 चतुरस्रतभूमिकरणप्रकारादि । ११, भूमिमध्यस्थले चतुरस्रमार्गखननजलपूर-
 णादिस्वरूपग्रभन्यासविधिकथनं । १२, उपपीठविधानं । १३, अधिष्ठानविधानं ।
 १४, लम्बपरिमाणं, तन्निर्माणद्रव्यकथनं । १५, प्रस्तरकर्मकथनं । १६, सन्धि-
 कर्मकथनं । १७, शिखरकरणादि । १८, एकभूमिगृहविधानं । १९, २०,
 द्वितलगृहविधानं । २१, चितलचतुस्तलादिविधानं । २२, गोपुरविधानं ।
 २३, मण्डपविधानोपदेशः । २४, प्रासादशालादिविधानोपदेशः । धनधान्या-
 द्यागाराणां स्थानदिङ्निर्णयपरिमाणच्छणादि च । २५, मण्डपसभाविधानादि ।
 २६, अङ्गुलिमानादिप्रकारः । (अङ्गुल्यः सम्यगाख्याताः प्रासादलक्षणं गृणु,
 इत्युक्तत्वादसम्पूर्णमिदमित्यनुमीयते ।)

No. 913. सभातरङ्गसारः ।

Substance, English paper, 11 × 5½ inches. Folia, 37. Lines, 10—11 on a page. Extent, 310 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1926. Sk, 1791. Place of deposit, Varáhanagara, 24-Parganáas, Bábu S'ambhu-chandra Mukhópádhya. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Sabhá-tarangasára. A poetical miscellany. By Jagannátha Mis'ra. Contents: 55 S'lokas in praise of greatness. 3 S. Do. grave men. 48 S. Condemnation of wicked men. 8 S. Praise of merit. 12 S. Do. liberal-mindedness. 22 S. The song of the chátaka. 11 S. The song of the Bhramora (large blackbee). 1 S. Do. silk-cotton-tree 4 S. Do. of the Parrot. 2, Do. the good tree. 8 S. Do. of the Kokila. 5 S. Do. of the crane. 5 S. Do. of the goose. 4 S. Do. of the crow. 9 S. Do. of the elephant. 8 S. Do. of the lion. 5 S. Do. of the deer. 5 S. Do. of the sandal tree. 2 S. Do. of musk. 1 S. Do. gum tree. 8 S. On trees. 7 S. Places unfit for habitation. 8 S. Song of the firefly. 9 S. Song of the moon. 1 S. Song of water. 7 S. Song of the clouds. 4 S. Do. of the lotus. 2 S. Do. of the mountain. 2 S. Disruption of friendship. 3 S. Condemnation of bad poets. 2 S. Do. of flatterers. 8 S. Desire. 2 S. Absence of pride. 2 S. Advantage of one's own place. 3 S. The kind of wife to be divorced. 2 S. Characteristics of a good woman. 4 S. Song of the River. 2 S. Pride condemned. 8 S. Praise of valorous men. 21 S. Advantage of wealth. 22 S. Miserliness condemned. 21 S. Evils of poverty. 6 S. Evils of begging.

Beginning. नत्वा शिवं प्रथमतः प्रणिपत्य चण्डो वाग्देवतां तदनु तातपदं गुरुं च ।

सङ्गृह्यते किमपि यत् सुजनानाम् देव चेतो विधातु मुदिताः कपया मयि स्युः ॥ १ ॥

जगद्वाचेन मित्रेण तेनैव क्रियते शुभा ।

नास्मा सभातरङ्गाय सङ्गृह्यः सत्सुखावहः ॥ २ ॥

End.

आज्ञातं परिलीनमुपनखरेः सुखं स्वयं चर्वितं,

चित्रं यदत नीरसलकुपितेनेति यथा माकथः ।

हे माणिक्य तवैतदेव कुशलं यद्दानरेणाग्रहा-

दन्तःसत्त्वनिरूपणाय सद्यसा चूर्णीकृतो नाम्ना ॥ ३ ॥

Colophon. इति श्रीसभातरङ्गसारः ।

वीरविक्रमशकस्य वत्सरेः सम्मितीरमदिनन्दकेवलैः । (१८२६)

शालिवाहनस्य तथैव धीमत एकनन्दगिरिकेवलैर्युते ॥ (१०८९)

हपराशिरविगे सितपद्मे सर्पस्त्रामिनि तथैव रविवारे ।

ख्यातकाशपुरे सुरमणीये लेखितं शुभपुलकमेतत् ॥

विषयः ।

५५ पदैर्महद्वाक्तिविशेषाणां प्रशंसा । विभिः पदैर्धौरजयप्रशंसा । ४८ पदै-
र्दुर्जननिन्दा । ८ पदैर्गुणप्रशंसा । १२ पदैर्बदारव्यक्तिप्रशंसा । २२ चातका-
न्योक्तिः । ११ पदैर्धैरान्योक्तिः । १ पद्येन शाल्मल्यन्योक्तिः । ४ पदैः शुक्रान्योक्तिः ।
२ पद्याभ्यां सद्गुणान्योक्तिः । ८ पदैः कोकिलान्योक्तिः । ५ पदैर्वैकान्योक्तिः ।
५ पदैर्हंसान्योक्तिः । ४ पदैः काकान्योक्तिः । ६ पदैर्गजान्योक्तिः । ८ पदै-
र्मिथ्यान्योक्तिः । ५ पदैर्मृगान्योक्तिः । ५ पदैश्चन्दनान्योक्तिः । २ पद्याभ्यां कल्युक्त्योक्तिः ।
१ पद्येन बाबुलान्योक्तिः । ८ पदैः सामान्यहृत्तान्योक्तिः । ७ पदैः परित्याज्य-
देशाद्युक्तिः । ८ पदैः खद्योतान्योक्तिः । ६ पदैश्चन्द्रान्योक्तिः । १ पद्येन जला-
न्योक्तिः । ७ पदैर्मेषान्योक्तिः । ४ पदैः कमलान्योक्तिः । २ पद्याभ्यां पर्वतान्यो-
क्तिः । २ पद्याभ्यां मैत्रीभङ्गहेतुकथनं । २ पदैः कुकविनिन्दा । २ पद्याभ्यां
सुवकनिन्दा । ८ पदैः स्तुष्ट्यावर्णनं । २ पद्याभ्यां निरङ्कुलारितावर्णनं । २ पद्याभ्यां
स्थानप्रधानाधिकतावर्णनं । २ पदैः परित्याज्यस्त्रीलक्षणनिरूपणं । २ पद्याभ्यामु-
त्तमस्त्रीलक्षणोक्तिः । ४ पदैर्नयन्योक्तिः । २ पद्याभ्यां गर्वपरिहारः । ८ पदैर्मोक्ष-
स्त्रिणां प्रतापवर्णनं । २१ पदैर्धनप्रशंसा । २२ पदैर्धनसङ्ख्यादिनिषेधः । २१ पदै-
र्दारिद्र्यनिन्दा । ६ पदैर्वाचकनिन्दा ।

No. 914. षोडशपिण्डदानप्रयोगः ।

Substance, country paper, 12½ × 3 inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 45 s'lokas. Character, Bengali, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. In- correct.

Shodas'apinda-dana-prayoga. A treatise on the offering of sixteen funeral cakes to the manes at certain times. Anonymous.

Beginning. अथ षोडशपिण्डदानप्रयोगः । तत्र संवत्सरप्रदीपे । अमावास्यानु(?)कन्याके तीर्थ-
प्राप्ते तथा खपः । आद्यं कृत्वा विधानेन दद्यात् षोडशपिण्डकमिति ।

End. मित्राणि सख्यः पशवश्च वृक्षा वृष्टा ज्योतिषाश्च कृतोपकाराः ।
जन्मान्तरे ये समसङ्गताश्च तेभ्यः स्तुधापिण्डमर्घं ददामि ॥
अचोऽनविंशतिपिण्डे षोडशपिण्डकं पारिभाषिकं पञ्चस्रवत् ।

Colophon. इति षोडशपिण्डदानं ।

विषयः । अमावास्यायां कन्यार्कं तीर्थं च कर्तव्यस्य षोडशपिण्डदानस्य विधिः ।

No. 915. जकारभेदः ।

Substance, country yellow paper, $15 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 93 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1661. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Jakārabheda. A vocabulary of words containing the letter ज, designed to point out what words have the letter ज and what the letter च having the sound of ज. By Purushottama.

Beginning. (प्रथमपञ्चाभावात् प्रारम्भवाक्यादिकं नास्ति ।)

End. जयन्ती जानकी जय्यो जिज्ञासा जनको विजः ।

पूजटीसुज + चैव तर्जन्यपि च वर्गेजः ॥

Colophon. इति पुष्पात्मकते जकारभेदः समाप्तः ।

विषयः । तालव्यसूर्जन्यदन्यसकारवतां सूर्जन्यणकारवतां धर्गीयजकारवतां च कतिपय शब्दानामव सङ्ग्रहः ।

No. 916. पार्थिवलिङ्गपूजनविधिः ।

Substance, country yellow paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Pārthivaliṅgapūjanavidhi. An extract from one of the Tantras, containing directions for worshipping Ś'iva in the form of a Lingam made of earth. Anonymous.

Beginning. कथयस्व महाबाहो लोकानां प्रीतिवर्धिकाम् ।

वृक्षजिह्मिवस्यार्चां सूचिता न प्रकाशिता ।

कथयस्वाधुना देव यदि स्नेहेस्ति मां प्रति ।

- End. सहस्रपूजनादेवि लभते वाञ्छितं फलम् ।
लक्षस्य पूजनादेवि शिवत्वं प्राप्नुयाद् भुवं ॥ समाप्तश्चेद्म् ।
विषयः । सप्तम्यपार्श्वलिङ्गपूजनविधिकथनं ।

No. 917. दुर्गास्तवविवेकः ।

Substance, country yellow paper, $15\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 15. Lines, 6—7 on a page. Extent, 340 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Durgotsava-viveka. A treatise on the propriety of worshipping Durgá, in spring and autumn, or the great national rite of the Durgapujá. By S'úlapáni Bhaṭṭáchárya. The work forms a part of the author's great compendium of modern Hinduism, called the *Viveka*.

Beginning. नत्वेशानीपदाम्नाजं धमद्भूमरशेमितं ।

• दुर्गास्तवविवेकस्तु क्रियते शूलपाणिना ॥

- End. विशेषतस्तत्र बोधनप्रक्रिया नास्ति ।
बोधिताया बोधनासम्भवादिति प्राग् विद्वत्तम् ।
शोमादिकस्तु पूर्ववजुज्ञेयमिति दिक् ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीशूलपाणिमहाचार्यविरचितो दुर्गास्तवविवेकः समाप्तः ।
विषयः । शरदि वसन्ते च देवीपूजा कथं कर्तव्येत्यादेर्विचारः ।

No. 918. व्रतकालविवेकः ।

Substance, country yellow paper, $15\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 14. Lines, 6 on a page. Extent, 260 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Vratakāla-viveka. Times meet for performing vratas or optional fasts. By S'úlapáni Bhaṭṭáchárya.

Beginning. नानासुनिमित्तदैधेयातसंशयलक्षणः ।

व्रतकालविवेकोऽयं क्रियते शूलपाणिना ॥

- End. कालविशेषानियन्त्रितमित्येतदसम्भवाच्च ।
प्रतिष्ठाविधानञ्च प्रतिष्ठाविवेकेऽनुसन्धेयम् ।
- Colophon. इति साङ्गडियानमहामहोपाध्यायश्रीशूलपाणिविरचितः व्रतकालविवेकः
समाप्तः ।
- विषयः । व्रतलक्षणकथनादि । व्रतानुष्ठानादिकथनं । व्रतानुष्ठाने विहितकालः ।
जन्माष्टमोव्रतनिर्णयः । श्रीरामनवमीव्रतनिर्णयः । एकादशीव्रतनिर्णयः । सावि-
त्रीचतुर्दशीव्रतनिर्णयः । शिवरात्रिव्रतनिर्णयः । सङ्क्रान्तिव्रतनिर्णयः । व्रतप्रति-
ष्ठाकालनिर्णयश्च ।

No. 919. सङ्क्रान्तिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper, $15\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 170 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new, but soiled. Prose. Generally correct..

Saṅkrānti-nirṇaya. Rules for ascertaining the conjunctions of months, or the time when the sun passes from one sign of the zodiac to another, the characters of those conjunctions, what should be done at such times, and what avoided. Anonymous.

Beginning. अथ सङ्क्रान्तियवस्थानिर्णयः । आदौ सञ्ज्ञां विनिर्णय्य ततो राशिस्थनिर्णयम् ।

यवस्थानिर्णयं पश्चात् करिष्यामि न संशयः ॥

End. सङ्क्रान्त्यां पक्षयोरन्ते द्वादशां निशि सन्ध्ययोः ।

तुलसीं ये विचिन्वन्ति ते ष्छिन्दन्ति हरेः शिरः ॥

Colophon. इति सङ्क्रान्तिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । नन्दादिषष्ठसङ्क्रान्तिनामकथनादि । मेषादि राशिष्वद्वादशसङ्क्रान्तिनिर्णयः ।
सङ्क्रान्तौ निषिद्धानिषिद्धकर्मकथनादि च ।

No. 920. शुद्धितत्त्वकारिका ।

Substance, country yellow paper, $15\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1767. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

S'uddhitattvakáriká. Memorial verses embodying the canons of Raghunandana's *S'uddhitattva*, or rules for the observance of mourning, and on personal impurities. By Harinárāyaṇa S'armá.

Beginning. सर्वस्वरूपं श्रीरामं प्रणम्य भक्तवत्सलं ।

कारिकां श्रुतित्तलस्य वितनोति यथामति ॥

End. किन्तु एकादश्यादौ चेत् आहं क्रियते तदा प्रेतपदोच्छेदेन ।

Colophon. इति श्रीहरिनारायणशर्मकृता श्रुतिकारिका समाप्ता ।

विषयः । जननमरणशौचनिर्णयः ।

No. 921. अशौचमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 6. Lines, 5—6 on a page. Extent, 60 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1770. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Aś'auchamañjarī. Rules regarding mourning and the duties to be attended to during the first ten days after the death of a parent, kinsman, or other person for whom mourning has to be observed. Anonymous.

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं नत्वा शम्भुं विलोचनं ।

अशौचनिर्णयं वक्ष्ये प्रेतकर्म दशदिक् ॥

End. तैलौपथ्यजि(नं)चैव पक्षापकल्पयंयचे ।

पण्डेषु चैव सर्वेषु नाशौचं स्ततस्ततके ॥

Colophon. इत्यशौचमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । मरणशौचनिर्णयः ।

No. 922. पदार्थकौमुदी ।

Substance, country yellow paper, $17 \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 199. Lines, 8 on a page. Extent, 7920 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1627. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Padārthakaumudī. A commentary on the *Nāma-liṅgānus'ās'ana* of Amara Siṅha. By Nārāyaṇa Chakravartī.

Beginning. नन्दात्मजस्य कृष्णस्य साक्षाद्भगवतो मुदा ।

पदचिन्मकरन्दाय नमः संस्तुतिशान्तये ॥

अथ तत्त्वसारनिरूपणं ।

End. किञ्च प्रमाणवादीनां मन्त्राणामपि तत्परत्वमिति श्रीमन्नत्कुमारतन्त्रे व्यक्तं, वैलो-
क्यमङ्गलकवच इति ।

Colophon. इति वस्तुतत्त्वे भगवत्तत्त्वं नाम सप्तमः परिच्छेदः ॥

ब्रह्मब्रीहं हिरण्यगर्भं परमात्मान् वासुदेवाद्वय

ज्ञानश्रीलहरे स्मरेति नियतं निर्भेदतो मे नमः ।

संसारार्णवतारणेद्वयमतिः साक्षात् परं कारणं

तस्मात्तन्मति पण्डितः प्रतिदिनं कुर्वीत यत्नं महत् ॥

कृतानि सप्ततत्त्वानि श्रीराधाकान्तशर्मणा ।

कदाचिद्यदि वर्तन्ते पण्डितानां समीपतः ॥

तदा निवेदनं वक्तुः शुणुध्वं सद्विवेकिनः ।

पूर्वापरार्थद्वैतव यदि दोषोऽपि वर्तते ॥

शोधितव्यः कृपावद्भिः चमध्वं वा दयारताः ।

लिखितं पञ्चतत्त्वं वै रामसुन्दरशर्मणा ॥

विद्यावागीशवर्धेण श्रीमता पुण्यशालिना ।

शाके सप्तयुगाद्रिचन्द्रगणिते मासे मधौ वासरे

सूर्यस्येव मङ्गेशदिव्यनगरे कृष्णे दशम्यां तिथौ ।

यन्मार्थं शुभदः शुभो वज्रमतः प्रातः समाप्तिं गतः

श्रीरामेश दयानिधान परमानन्दप्रभो पाञ्चि तम् ॥

श्रीकृष्णप्रोतिमुदिश्य रचितो ढङ्गयत्नतः ।

अतोऽव शब्ददोषोऽपि नैव दोषाय कल्पते ॥

विषयः । (अथ सप्त परिच्छेदाः । तत्र प्रथमद्वितीयपरिच्छेदौ न स्तः, अतः खण्डितमिदम्)।

१, परिच्छेदे मायामहत्तत्त्वादिपदार्थनिरूपणपूर्वकं सारतत्त्वनिरूपणं । २, पर-

मात्मातत्त्वनिरूपणं । ३, वासुदेवतत्त्वनिरूपणं । ४, निर्गुणब्रह्मतत्त्वनिरूपणं ।

५, भगवत्तत्त्वनिरूपणं ।

No. 924. তান্ত্রিকপূজাপদ্ধতি: ।

Substance, country paper, $11\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 12 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tāntrikapūjā-paddhati. Guide to daily rituals according to the Tantras. Contents: Rules for the threefold Sandhyā worship; washing of the face on such occasions for Vaishnavas; offering of Argha; certain manipulations called *nyāsa*; intellectually placing certain letters of the alphabet on fourteen different lotus-like organs of the body; *nyāsa* in connexion with different members of the body; intellectually placing certain deities on six different parts of the body; placing of those divinities on the organic and sensuous functions of the body; *Prāṇāyāma*; placing of divinities in their proper places and on their respective seats; intellectual worship; arrangement of the instruments of worship; the worship of the seats of the gods; worship of the gods.

Beginning. অথ তান্ত্রিকসম্বন্ধাপ্রয়োগঃ । স্বাচম্য জলে গন্ধে চেত্যাদিনা সূর্যমণ্ডলাদীর্শমা-
বাচ্ছ মূলেন কুশেন ভূমৌ বিবারং জলং চিপেত ।

End. সংহারমুদ্রয়া চত্বা(?) ততোজ: পুণ্যৈ: সার্ভং স্বচ্ছদয়মানয়েত । তত রেশান্যং চ-
তুজ্যোণমণ্ডলং চত্বা তত নিম্নান্বয়েণ ॐ বিশ্বক্সেনাথ নম ইতি দদ্যাৎ ।

Colophon. ইতি পূজাপদ্ধতি: সমাপ্তা ।

বিষয়: । তান্ত্রিকসম্বন্ধাবিধি: । বৈষ্ণবোপসনবিধি: । সামান্যার্ঘ্যস্থাপনাদিবিধি: ।
করাঙ্কুলীপু হৃদয়াদিষড়ঙ্গেষু চ মাটকান্যাস: । শরীরান্নস্বচতুর্দলপদ্মে বশ-
যসাচ্চতুর্বর্ণন্যাস: । সর্বাঙ্কপ্রত্যাহাদিষু মাটকাবর্ণন্যাস: । ষড়ঙ্গে কেশ-
বাদিকীর্ত্যাদিদেবতাঙ্কন্যাস: । পুনস্তব প্রাণাদি-মত্যাচিত্তন্যাস: । প্রাণা-
যম: । দেবতাপীঠন্যাস: । মানসপূজা । শব্দস্থাপনাদিপ্রকার: । পীঠপূজা ।
দেবতাপূজা ।

No. 925. প্রাণতোষিণী ।

Substance, country paper, $18\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 304. Lines, 13 on a page. Extent, 19,513 s'lokas. Character, Bengali. Date of printing Sk. 1743. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose and Verse. Correct.

Beginning. इति स्थमपि दूरस्थं सर्वमाहृत्य तिष्ठति ।

यन्महः परमं वीजं तदानन्दपदं नमः ॥

रहः शशिश्रिता समं विविधकलिमातन्वती

मुञ्जः स्मरमहोत्सवे शिवमुखाज्जुम्भार्थिनो ।

दिग्गम्बरहृताम्बरा + + + + + मौलेस्त्रित

श्रिया नतमुखी सदा चित्तधरेन्द्रकन्यावतु ॥

सङ्गलानन्दबीजानि भक्तानामतिसन्ततम् ।

गुरुणां चरणाब्जानि पुनः पुनश्चास्मदे ॥

ज्वाला शालग्रामशेषमादिविदुषामालोक्य नानामतं

चेरन्माङ्गप्रिस(रोज) युग्मममलं नत्वानिभक्ता सुधीः ।

श्रीनारायणपादपद्ममधुलिङ्गारायणः श्रीनिधि-

र्येनेनामरपञ्चिकां वितनुते सङ्क्षेपतः सत्कविः ॥

End.

इह यन्मविस्तरभयाग्नेर्ज्ञेयं श्रितानां पूर्वाचार्याणां च प्रयोगाज्ज्ञेयम् । यथा, स्त्री-
पुंसयोः । विप्रचतुष्टयो, विप्रचतुष्टयः । गोघनानि पुंस्यपि नपुंसकेपि । पोटा स्त्री-
त्याद्युदाहार्यमूल्याम् ।

Colophon.

इति पदार्थकौमुद्याममरकोषटीकायां लिङ्गादिसङ्गृह्यवर्गार्थप्रकाशः । समा-
प्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः ।

अमरकोषकाण्डत्रयार्थविवरणं ।

No. 923. वस्तुतत्त्वं ।

Substance, country paper, 11 $\frac{3}{4}$ X 6 $\frac{1}{2}$ inches. Folia, 38. Lines, 14—15 on a page. Extent, 1090 śloka. Character, Bengali. Date, Sk. 1747. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally Correct.

Vastutattva. On the philosophy of the Vaishṇava faith, so treated as to establish the divinity of Kṛiṣṇa. By Rāmasundara Vidyāvāgīś'a. The work was composed in the Ś'aka year 1727, and originally comprised seven sections, of which the MS. under notice comprehends the last five. Contents: 3. Māyā, Mahattva and other categories described. 4. The great soul defined. 5. Vāsudeva defined and described. 6. Brahma without attributes described. 7. Bhagavān described.

Prānatoshaṇī. A summary of the Tāntric cult. The work was compiled by Rāmatośhaṇa S'armā, under the patronage of Prānakriṣṇa Vis'vása, a zemindar of Khaḍadaha in the neighbourhood of Calcutta, and printed for private circulation in the S'aka year 1743. The name of the work is made up of the second word of the author's name, and the first of that of the patron. It comprises large extracts from the authentic Tantras.

Beginning. जवे कायं दात्री द्रुतमुदकविन्दो जलधितां

पयोधौ पायोणुत्वमपि न तु सवैकवशागा ।

गिरौ धूलोत्तेजस्वमचलवरत्नं रजसि वा

विचित्रेच्छास्त्रैरं जयति जयतारेत + + + ॥ इत्यादि ।

(खण्डितत्वात्मसाप्तिवाक्यादिकं नास्ति ।)

विषयः । (विषयस्तस्य सूचीपत्रे द्रष्टव्यः ।)

No. 926. लिङ्गादिसङ्ग्रहटीका ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 17. Lines, 7—11 on a page. Extent, 330 s'lokas. Character Bengali. Date, Sk. 1759. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Līṅgādīsaṅgraha-tīkā. A commentary on the Līṅgādīsaṅgraha,—a treatise on grammar. By Bharata Mallika.

Beginning. सल्लिङ्ग इत्यादि । सल्लिङ्गशास्त्रैः पाणिनिवररश्चिचन्द्रादिप्रणीतवक्ष्यमाणल्लिङ्ग-
लक्षणसूत्रसहितैः । इत्यादि ॥

End. इति प्रयोगाच्च लज्जापर्यायत्वेन स्त्रोत्रे प्राप्ते पुंस्त्वं । एवमन्यत्रापि ज्ञेयम् । समाप्ता
ल्लिङ्गसङ्ग्रहादिटीका ।

Colophon. इति श्रीभरतमल्लिककृता टीका ।

विषयः । कृतद्वितान्तादिशब्दानां लिङ्गनिर्धारणपरस्य लिङ्गादिसङ्ग्रहस्य वाक्यार्थविवरणं ।

No. 927. शब्दार्थसारमञ्जरी ।

Substance, country yellow paper, $12\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 30. Lines, 6 on a page. Extent, 525 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1761. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Sabdārthasāra-manjarī. A treatise on the syntax of the Sanskrit

language. By Jayakrishṇa S'armā.

Beginning. चेरम्बचरणद्वन्द्वं विघ्ननाशकरं परं ।

प्रथम्य अयत्न्येन क्रियते सारमञ्जरी ॥ १ ॥

तत् प्रथमतः कालनिरूपणम् ।

End. आलोक्ष्य विविधग्रन्थान् विचार्य च पुनः पुनः ।

छतेयं अयत्न्येन न शब्दार्थसारमञ्जरी ।

Colophon. इति अयत्न्येनार्थविरचितशब्दार्थसारमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । आख्यातार्थनिरूपणं । शब्दबोधप्रकारः । कारकविचारः । समासवादः । एवं-
शब्दविचारादि । सर्वनामपदशक्तिविचारः । एवशब्दविचारः । उपसर्गवि-
चारः । क्तप्रत्ययविचारः । नञर्थक्यनं । वैधर्म्यविचारः । पदशक्तिनिरू-
पणं । शक्तिप्रादुर्भावपदार्थनिरूपणं । शब्दविचारः । वाचकत्वस्य लक्षणं । वीप्सा-
विचारः । शब्दबोधप्रकारान्तरं । एकादिपराद्वयार्थान्तमुल्लेखशब्दविचारः ।

No. 928. गीतगोविन्दटीका ।

Substance, country yellow paper, 12½ × 3 inches. Folia, 34. Lines, 8—11 on a page. Extent, 134 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

*Gītagovinda Tīkā. A commentary on the Gītagovinda of Jaya-
deva. Anonymous.*

Beginning. टीका । राधासाधवयो रङ्गकेलियो जयन्ति । निश्चयतः श्रद्धा अययुक्ता भवन्तु
इत्यर्थः । कुत्र यमुनाकूले । किम्भूतयोः । इत्थं चनेन प्रकारेण पश्येत्तु-
लितयोः(?) । नन्दनिदेशमाह । हे राधे तत् तस्मान् त्वमेव इमं श्रीकृष्णं गृहं
प्रापय आनय इत्यर्थः ।

End. किम्भूतं । विरचानलदग्धपुरुषं यो सतस्य वपुर्देहोऽग्निना दह्यते दग्धस्य सतस्य
विनाशश्च पुष्टो भवति इति विनाशः ॥ ५ ॥ (ख०)

विषयः । अथदेवकविरचितगीतगोविन्दमहाकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 929. बालबोधिनाम्नो गीतगोविन्दटीका, मूलसहिता ।

Substance, country paper, 10½ × 5½ inches. Folia, 42. Lines, 14—17 on a page. Extent, 2250 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bālabodhini. A commentary on the Gītagovīnda of Jayadeva. Anonymous. Jayadeva is said in this MS. to have been the son of Vāmadeva and grandson of Bhojadeva.

Beginning. टीकाप्रा० । श्रीचैतन्यकृपासीधकणोन्मत्तेन केनचित् ।

टीका सङ्गृह्यते गीतगोविन्दस्य समासतः ॥

स्वयं बोधुमभिप्रायं जयदेवमहामतः ।

क्रमेणोपक्रमादेशा यथ्यते बालबोधिनीं ॥

मूलप्रा० । मेघसेन्दुरसम्बरं वनभुवः श्यामासुमालद्रुमे-

नङ्गं भीवरयं त्वमेतदिदं राघे गृहं प्रापय ।

इत्वं नन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं

राघामाधवयोर्ययनि यमुनाकूले रक्षःकेलयः ॥

End.

टीकास० । अतः सर्गीयं सखिजिमदाख्यसम्भोगरसानन्दितः पीताम्बरः प्रिया-
धीनत्वेन तद्वर्णवर्णवसनप्रियः श्रीकृष्णो यच्च इति ।

इति सपिण्डमाहकस्मरणपूर्वकपराशरादिमतज्ञा एवास्याधिकारिण इति तान्
प्रत्याश्रियति भोजेति । भोजदेवनामास्य पिता वामदेवीनाम्नी जननी परा-
दीनां ये प्रियाः तस्मात्तस्मात्पि ये बन्धवस्तस्मात्तस्मात्पराशराधववरहःकेलि-
ज्ञानेन बन्धुत्वं प्राप्तास्तेषामेव कण्ठे भूयणवत् सदा गीतगोविन्दाख्यं कवित्वमस्तु ।

मूलस० ।

यच्छानि यावद्भावं शृङ्गारसारस्तमिह जयदेवस्य विश्ववृक्षांसि ।

इति श्रीजयदेवकृतौ गीतगोविन्दे महाकाव्ये स्वाधीनभर्तृकावर्णने सुप्रीतपीता-
म्बरो नाम द्वादशः सर्गः ।

श्रीभोजदेवप्रभवस्य वामदेव्यात्मजश्रीजयदेवकस्य । पराशरादिप्रियवन्तुकण्ठे
श्रीगीतगोविन्दकवित्वमस्तु ॥

विषयः ।

जयदेवकविविरचितगीतगोविन्दाख्यमहाकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 930. पुराणदानमाहात्म्यं ।

Substance, country paper, $10\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 6. Lines, 10—11 on a page. Extent, 62 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Purāṇa-dāna-māhātmya. Nature, character, and extent, of the Purāṇas, and the religious merit of presenting them in MS. to Brāhmaṇas. Anonymous. The style of the work is Purāṇic, and, I suspect, it is an extract from the Matsya Purāṇa. It is narrated by Brahmā in reply to the question of a sage named Matsya.

Beginning. सत्य उवाच । पुराणं धर्मशास्त्राणां प्रथमं ब्रह्मणा स्मृतं ।

अनन्तरं च वङ्गेभ्यो वेदास्तस्य विनिर्गताः ॥

पुराणमेकमेवासीतदा कल्पान्तरेण च ।

विवर्गसाधनं पुण्यं शतकोटिप्रविवरं ॥

निर्दग्धेषु च लोकेषु वाजिरूपेण वै मया ।

अङ्गानि चतुरो वेदा पुराणन्यायविवरः ॥

मीमांसा धर्मशास्त्रं च परिगृह्णाकामातृकृतं ।

मत्सररूपेण (हि) पुनः कल्पादानुदकार्णवे ॥

अग्नेषमेतत्कथितमुदकान्मर्मतेन च ।

श्रुत्वा जगाद स मुनीन् प्रतिवेदं चतुर्मुखः ॥

प्रवृत्तिः सर्वशास्त्राणां पुराणस्याभवत्ततः ।

कालेनाग्रहणं दृष्ट्वा पुराणस्य ततो ऋषे ।

व्यासरूपमहं कृत्वा मंजरामि युगे युगे ।

चतुर्लक्षप्रमाणेन द्वापरे द्वापरे सदा ॥

तदाष्टशतधा कृत्वा भूर्लोकैस्त्रिन् विभाज्यते ।

तद् ब्रह्माण्डपुराणान् ब्रह्मणा समुदाहृतं ।

योदद्यात् यतोपाते + + + + संयुतं ।

राजसूयसहस्रस्य फलमाप्नोति मानवः ॥ १८ ॥

चतुर्लक्षमिति प्रोक्तं व्यासेनाद्भुतकर्मणा ।

मत्पितुर्मम पित्रा च मया तुभ्यं निवेदितम् ॥

End.

Colophon. इति पुराणदानमाहात्म्यम् ।

विषयः । पुराणश्लोकसङ्ग्रहा, पुराणनामव्युत्पत्तिः, पुराणदानविधिश्च ।

No. 931. काव्यकलापः ।

Substance, white and yellow country paper, 17 × 3 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 214 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Paṇḍit Purushottama Tarkālaṅkāra. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Kāvya-kalāpa. A romance in prose and verse. By Mahānanda Dhīra. The MS. is a mere fragment and very corrupt.

Beginning. नत्वा श्रीदेवदेवीं त्रिभुवनजननीं श्यामरूपां वरेष्णां

यस्याः क्रोडे निवसति सदा दिव्यरूपं सुरेशम् ।

आद्यं मेघाघनश्चिरतरं पीतवासं तद्वित्तं (?)

वक्ष्ये काव्यं कलापं कलितप्र+सवं नीलकण्ठस्य वक्त्रात् ॥

End. सा इति वाक्यं कथयित्वा राजपुरतो नयचेष्टां कृतवती ।

ततः श्रीकाव्यकलापो मृदानन्दधीरेण कथितुमारब्धः ॥

विषयः । (अतःपरमस्यष्टाक्षरत्वादुर्वोच्यम् । तत्पाठेऽयममात्रमिति लक्ष्यते ।

चम्पूकाव्यमेतत् । असम्पूर्णत्वादस्य पुस्तकस्य प्रकरणच्छेदेऽज्ञेयः ।)

No. 932. क्रमसङ्ग्रहः ।

Substance, white and yellow country paper, 19½ × 3½ inches. Folia, 23. Lines, 6 on a page. Extent, 638 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Paṇḍita Purushottama Tarkālaṅkāra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kramasaṅgraha. The law of succession according to the Bengal school. By Ś'rikṛiṣṇa Tarkālaṅkāra Bhaṭṭāchārya.

Beginning. जगदम्बापदद्वन्द्वमापदां चयसाधनम् ।

विश्वकोटिविनिर्माणस्थितिसंस्कारकारणम् ॥

निधाय हृदये दायाधिकारक्रमसङ्ग्रहः ।

क्रियत पण्डितामोदी श्रीमच्छ्रीलक्ष्मणशर्मणा ॥

अथ दायधिकारक्रमः—

End. स्वयमूढायानु दास्यां तथाविधापत्यस्य विभाव्यत्वमेवेति । स्मार्तसम्मतमप्यत-
दिति ॥

Colophon. इति श्रीश्रीलक्ष्मणतर्कालङ्कारभट्टाचार्यविरचितो दायधिकारक्रमसङ्ग्रहः समाप्तः ॥

विषयः । अथ दायधिकारक्रमादिर्वर्णितः ।

No. 933. उत्तरगीता ।

Substance, yellow country paper, 14 × 3½ inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 204 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Tarkālaṅkāra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Uttara Gītā. A sequel to the *Bhagavat Gītā*, treating of theocratic Vedānta philosophy.

Beginning. अर्जुन उवाच । यदेकं निष्कलं ब्रह्म योमातीतं निरञ्जनं ।

अप्रतर्क्यमविज्ञेयं विनाशोत्पत्तिवर्जितम् ॥ १ ॥

कैवल्यं केवलं शान्तं शुद्धमत्यन्तनिर्मलम् ।

कारणं योगनिर्मुक्तं हेतुसाधनवर्जितम् ॥ २ ॥

हृदयाम्बुजमध्यस्थज्ञानं ज्ञेयस्वरूपकम् ।

तत्क्षणदेव मुच्येत यज्ज्ञानाद् ब्रूहि केशव ॥ ३ ॥

श्रीभगवानुवाच । साधु शृष्टं महाबाहो बुद्धिमानसि पाण्डव ।

यन्मां प्रच्छसि तत्त्वार्थमशेषं तद् ददाम्यहम् ॥ ४ ॥

End. भूतबलून्यशाचिले पुनर्जन्म न विद्यते ।

Colophon. इति श्रीमदुत्तरगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवाद वैरा-
ग्योदयो नाम तृतीयोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । श्रीकृष्णार्जुनयोः कथोपकथनव्याजेन ज्ञानोपदेशोऽध्यायवयात्मकः । तत्र १ अध्याये
ब्रह्मनिरूपणम् । २, आत्मानुभवः । ३, वैराग्योदयः । (अस्मान्निमपचे हंसमन्त्रः,
तत्साधनप्रयोगादिश्च विद्यते ।)

No. 934. श्यामामन्त्राः ।

Substance, country paper, 18 × 3½ inches. Folia, 13. Lines, 9 on a page. Extent, 432 s'lokas. Character, old Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Paṇḍita Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, very old, with annotations on the margin. Prose and verse. Correct.

S'yāmāmantrāh. A collection of *Vijamantras* of the ten great Vidyās, or manifestations of the Goddess Durgā. Anonymous.

Beginning. अथ श्यामामन्त्राः । तत्र काले तत्रे कामवयं वज्रिमंस्थं रतिविन्दुमन्वितं ।

कूर्चयुग्मं तथा लज्जायुगलं तदनन्तरम् ॥

दक्षिणे कालिके चेति पूर्ववोजानि बोधरेत् ।

अन्ते वज्रिधूम्रदयाद् विद्या राज्ञी प्रकीर्तिता ॥

अस्याः पूजाप्रयोगः । प्रातःकृत्यादिकं कृत्वा स्नात्वा मन्त्राचमनं कुर्याद् ।

तद्व्या ।

End.

इति द्विजसप्ताप्रकरणम् । भैरवतन्त्रे ।

अथ वक्ष्ये महाविद्याः कालिकायाः सुदुर्लभाः ।

यासां विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तो भवेन्नरः ॥

नात्र चित्ताविश्रुतिः स्यान् न वा मित्रादिदूषणम् ।

न वा प्रयासबाहुल्यं समयासमयादिकं ॥

न वित्तव्ययबाहुल्यं कायक्लेशकरं न च ।

य एनां चिन्तयेन्मन्त्री सर्वकाममष्टिदाम् ॥

तस्य हस्ते सदैवास्ति सर्वसिद्धिर्नैऋत्यः ।

गद्यपद्यमयी वाणी सभायां तस्य जायते ॥

तस्य दर्शनमात्रेण वादिनो निष्प्रभा गताः ।

राजानोऽपि च दास्यन्ते भजन्ते किं परे जनाः ॥

बन्धेः शैत्यं जलस्रवणं गतिस्रवणं विवस्वतः ।

दिवाराचिच्यत्ययश्च वशीकर्तृत्वमो भवेत् ॥

अन्ते च लभते देया गणत्वं दुर्लभं नरः ।

Colophon.

(समाप्तिश्चकं वाक्यं न विद्यते । परं शेषपङ्क्तिस्त्रिखण्डप्रकारं श्रुत्वा योऽद्वयम-
महाविद्यायाः द्विजसप्तकायाः प्रकरणसमाप्तिपूर्वकफलश्रुतिकथनदर्शनेन शेषव-
क्तव्यस्यापरस्याभावाच्च समाप्तमेवेति गम्यते ।)

विषयः । कालीताराप्रभृतीनां षोडशानां महाविद्यानां सन्त्राः, सप्रमाणं पूजापद्धत्यादियः ।
(परिच्छेदशून्यम् ।)

No. 935. पिटपद्धतिः ।

Substance, yellow country paper, 18 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 87 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Paṇḍita Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Pitṛipaddhati. An elementary treatise on S'rāddhas, or rites meet for the dead. By Gopāla Āchārya.

Beginning. अखिलनिगमहस्तैर्द्विगीणां बह्वन्ती

स्मिन्विकसितवज्रा ज्ञानदीपप्रसव्ना ।

अनुकुलफलयुक्ता शाखिनी सेवकानां

हृदि लसतु सदा मे भारती सर्वशुक्ला ॥

ध्यात्वा नन्दीश्वरं देवं नत्वा पिटपदद्वयम् ।

गोपालो बालतोषाय विलिखेत् पिटपदतैः ॥

सांवत्सरिकं श्राद्धं सौरेणैव कर्त्तव्यमिति ३७सम्मतम् ।

End. अतो गोबन्धगोबधोर्विकल्प इति शूलपाणिः ॥ ० ॥

Colophon. इति गोपालाचार्यविरचितपिटपद्धतौ प्रमाणखण्डो नाम प्रथमपरिच्छेदः ॥

ग्रन्थोऽयं लिखितो यत्नात् हरिनारायणशर्मणा ॥

ॐ गङ्गा ॥ (अथ समाप्तिवाक्ये प्रथममितिपदयुतेरसमाप्तमिदमित्यनुमोयते) ।

विषयः । श्राद्धविषयकप्रमाणदिः ।

No. 936. तन्त्रसारः ।

Substance, red and yellow country paper, 18 × 4½ inches. Folia, 297. Lines, 8—9 on a page. Extent, 13,815 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1773. Place of deposit, Navadvīpa, Paṇḍit Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, soiled. Prose and verse. Correct. Copies have also been found at Navadvīpa in the possession of Yādavachandra Bhattachārya and Yādunātha Sārvabhauma Naiyāyika. Several copies are also available in Calcutta.

Tantrasāra A summary of the Tāntric cult, comprising mantras, diagrams and rituals for the adoration of the different Hindu divinities, both Śākta and Vaiṣṇava. By Kṛishṇānanda Bhaṭṭāchārya. The work is held in high estimation, and has been very extensively quoted as a standard authority.

Beginning. नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं ब्रह्मादिसुरवन्दितम् ।

गुरुश्च ज्ञानदातारं कृष्णानन्देन धीमता ॥

तत्तदुपन्यगताद् वाक्यान्नानार्थं प्रतिपद्य च ।

सौकर्यार्थकृतं सङ्क्षेपात् तन्त्रसारः प्रतन्यते ॥

End.

गमनागमने जाङ्गुकी सा तनुयायो फलानि कुङ्कुली ।

उदिता कुलकामधेनुरेवा भजतां काङ्क्षितकल्पवृक्षयोम् ॥

वेदार्थशास्त्रविपरीतविलोकनेन प्रायोभवद्यजनलोपमवेक्ष्य मातः ।

तद्गुदङ्कुटविग्रदीकरणेषु जानात् मातः क्षमस्व तव पादयुगेषु याचे ॥

यद् यन्मया नाथ विमूढबुद्ध्या स्पष्टीकृतं गुह्यतमन्तु तन्त्रे ।

चलन्त्यसेतत् कल्याणनिधानं क्रौधो न चार्हः खलु पामरेषु ॥

Colophon.

इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीकृष्णानन्दभट्टाचार्यविरचिते तन्त्रसारे तृतीयपरिच्छेदः ॥ समाप्तोऽयं तन्त्रसारः ॥

विषयः ।

वज्रतरतन्त्रादिभ्यः तान्त्रिकदीक्षादिविषयकप्रमाणान्युद्धृत्य यथाक्रमेणैव सङ्गृहीतः । अत्र त्रयः परिच्छेदाः सन्ति । तत्र प्रथमे, प्रथमं लक्षणचक्रादि, ततो व्यवस्था । तद् यथा—गुरुलक्षणम्, शिष्यलक्षणम्, कुलाकुलचक्रम्, राशिचक्रम्, नक्षत्रचक्रम्, अक्षयवृत्तचक्रम्, ऋषिर्धनचक्रम्, अक्षयचक्रम्, दीक्षाकालः, वारनियमः, तिथिनियमः, नक्षत्रनियमः, योगनिर्णयः, करणनिर्णयः, लग्ननिर्णयः, निषिद्धमासतिथिनियमः, सालानिर्णयः, सालायां मणिनियमः, आसनभेदाः, सालासंस्कारः, पुरश्चरणम्, भव्यादिनियमः, वर्ज्यद्रव्याणि, भूतलिपिः, स्त्रीणां शोभाधिकारः, अन्यप्रकारपुरश्चरणं, पुरश्चरणप्रयोगः, कूर्मचक्रम्, सन्तानां दशसंस्काराः, सालकायन्त्रम्, ग्रहणपुरश्चरणसङ्कल्पः, कलावतीदीक्षाप्रयोगः, चन्द्रहस्त्याग्नीनां कलानां नाम, षोडशाङ्गादिभूषः, पञ्चायतनी दीक्षा, सङ्क्षेपदीक्षा, सर्वतोभद्रमण्डलम्, नवनाभमण्डलम्, विलोकी मुद्रा चेति ।

द्वितीये प्रथमं सामान्यपूजादि, ततो मन्त्राः । तद् यथा—सामान्यपूजा, मन्त्राप्रयोगः, स्नानविधिः, गायत्री, गायत्रीध्यानम्, पूजाप्रयोगः, भुवनेश्वरी-

मन्त्राः, अन्नपूर्णा०, चिपुरा०, दुरिता०, वज्रप्रसारिणी०, दुर्गा०, सच्चिदमर्दिनी०, जयदुर्गा०, शूलिनी०, वागीश्वरी०, पारिजातसरस्वती०, गणेश०, हेरम्ब०, हरि-
द्रागणेश०, लक्ष्मी०, महालक्ष्मी०, सूर्य०, अजपा०, विष्णु०, श्रीराम०, श्रीकृष्ण०, बालगोपाल०, बासुदेव०, जयवीर०, नृसिंह०, हरिहर०, वराह०, शिव०, सत्य-
शुभ्र०, चिन्तामणि०, नीलकण्ठ०, चण्ड०, जेवपाल०, वटुक०, चिपुरभैरवी०, सम्य-
प्रदाभैरवी०, कौलेयीभैरवी०, सकलसिद्धिदाभैरवी०, चैतन्यभैरवी०, भयविध्वंसि-
नीभैरवी०, कामेश्वरीभैरवी०, यटकूटाभैरवी०, नित्यभैरवी०, वद्रभैरवी०, भर-
गेश्वरीभैरवी०, सकलेश्वरीभैरवी०, चिपुरबाला०, नवकुटबाला०, अन्नपूर्णाश्वरीभै-
रवी०, शोबिदा०, कामराज०, लोपामुद्रा०, मनूपासिता०, कुबेरोपासिता०,
चन्द्रोपासिता०, द्वितीयलोपामुद्रा०, वैष्णवीयटकूटा०, नन्दिपूजिता०, सूर्योपा-
सिता०, इन्द्रोपासिता०, शङ्करोपासिता०, दुर्वासोपासिता०, पञ्चमोविदा०,
पारिभाषिकषोडशी०, महाषोडशी०, वीजावलिषोडशी०, कमलामुन्दरी०, भुवन-
मुन्दरी०, वाक्सुन्दरी०, शक्तिमुन्दरी०, श्री०, प्रचण्डचण्डिका०, श्यामा०, गुह्य-
काली०, भद्रकाली०, श्मशानकाली०, महाकाली०, तारिणी०, एकजटा०, नील-
सरस्वती०, कुलुका०, उपतारा०, महानीलसरस्वती०, ताराषोड्या०, अष्टतारिणी-
मन्त्राः, रक्षस्यपुरश्चरणम्, वीरसाधनम्, अधिकारिलक्षणम्, चित्तलक्षणम्,
शिवसाधनम्, विद्याभेदकथनम्, चण्डायशूलपाणिमन्त्राः, मातङ्गो, उच्छिष्ट-
चाण्डालिनी०, धूमावती०, भद्रकाली०, धनदा०, श्मशानकाली०, वगलामुखी०,
कर्णपिशाचीमन्त्राः, सिद्धिलक्षणम्, मञ्जुघोषः, तारिणीकल्पः, सारस्वतकल्पः,
कात्यायनीकल्पः, दुर्गामन्त्राः, गौरी०, विशालाक्षी०, राजमुखी०, इन्द्र०, गरुड०,
माला०, विषहराग्नि०, जनुमत्कल्पः, जनुमद् वीरसाधनम्, चार्द्रपटी, श्मशान-
भैरवीमन्त्रः, ज्वालामालिनी०, महाकाली०, तत्प्रयोगः, ज्वालामालिनीप्रयोगः,
निगडसोचणम्, चिटिमन्त्रः, त्र्यम्बक०, स्तुतिसञ्जीवनी०, आकर्षणम्, विद्वेषणम्,
उच्चाटनम्, सुखप्रसवमन्त्रः, अदर्शनम्, योगिनीसाधनम्, योगिनीसाधन-
कालः, तवाधिकारिनिर्णयः, पूजाधारः, यन्त्रसंस्कारः, चक्रप्रतिष्ठाप्रयोगश्चेति ।

द्वितीये उपरोक्तप्रकारादुपदेशे यन्त्रादिलिखनप्रकारादयश्च । तद्यथा—
प्रकीर्णकम्, पूजायां विहितनिषिद्धम्, पञ्चशुद्धिः, मन्त्रसिद्धेरुपायः, मन्त्रसि-
द्धिलक्षणम्, मन्त्रोपायः, मन्त्रोपशान्तिः, होमार्थं कुण्डनिर्णयः, नवकुण्डानि,
कुण्डानां विशेषफलम्, काव्यहोमार्थं कुण्डनिर्णयः, नागशिरसादिनिर्णयः,
नवकुण्डयोगिनियमः, नमोऽन्ते नमोदद्यादित्यादिविचारः, नित्यहोमः, सङ्क्षेप-

हामः, वृद्धदुघोमः, होमद्रव्यप्रमाणम्, पटकर्मलक्षणम्, आसनम्, पथन-
विदर्भ-सम्पुट-बोधन-योग-पञ्चवर्णनम्, पटकर्ममन्त्रलिखने द्रव्यम्, शान्ति-
कादौ पाचनियमः, भूतानां मण्डलानि, भुवनेश्वर्याः स्तवकवचानि, अन्नपूर्णायाः,
त्रिपुटायाः, दुर्गायाः, सत्विषमर्दिन्याः, लक्ष्मीः, सरस्वत्याः, गणेशस्य, हरिद्रा-
गणेशस्य, सूर्यस्य, विष्णोः, श्रीरामस्य, श्रीकृष्णस्य, गोपलस्य, वृषभस्य,
शिवस्य, वटुकस्य, भैरव्याः, श्रीविद्यायाः, महात्रिपुरसुन्दर्याः, प्रचण्डचण्डि-
कायाः, काल्याः, तारायाः, वगलामुखाः, चतुषष्टोपचाराः, अष्टादशोप-
चाराः, षोडशोपचाराः, दशोपचाराः, पञ्चोपचाराः, निर्मात्यकथनम्, त्रिपुर-
सुन्दर्याः षोडशोपचाराः, शद्राक्षमाच्छात्रम्, शद्राक्षप्रतिष्ठा, शद्राक्षमंस्कारः,
परिभाषा, विष्णुप्राधनमन्त्राः, विष्णुविषये नैमित्तिकादिकर्मभङ्गप्रायश्चित्तम्,
शिवशक्तिविषये नैमित्तिकादिकर्मभङ्गप्रायश्चित्तम्, पञ्चप्रकार इत्या, वैष्णवानां
द्वादशशुद्धिः, द्वादशशुद्धिलक्षणानि, योगाङ्गमनानि, मुद्राः, घटार्गलायन्त्रम्,
त्वरिता, नवदुर्गा, लक्ष्मी, भैरवी, त्रिपुरागायत्री, त्रिपुरा, श्रीविद्या, गणेश,
श्रीराम, वृषभ, गोपाल, कृष्ण, शिव, काली, शान्तिकादौ तारायन्त्रम्,
यन्त्रलिखनद्रव्यम्, शान्त्युदकस्नानम्, सङ्क्षेपतः सर्वदेवानां नित्यपूजाविधिः,
नैमित्तिकविधिः, चरणान्वृतमाच्छात्रम्, स्त्रीनपुंसकमन्त्राणां लक्षणम्, शुभप्रबो-
धकालः, योगाङ्गमनानि, श्रीविद्यायजनम्, प्रयोगविधिः, भुवनेश्वरी, त्वरिता,
दुर्गा, सरस्वती, लक्ष्मी, गणेश, सूर्य, श्रीराम, कृष्ण, दधिवामन, हयग्रीव,
वृषभ, वराह, हस्त्युन्नय, दक्षिणमूर्ति, भैरवी, सुन्दरी, त्रिपुरा, विद्म-
मस्ता, श्रामा, काम्यतर्पणम्, निग्रहादुपायाः, वेतालसिद्धिः, बालकमंस्कारः,
शान्तिमन्त्रः, जागादिवलिः, कुलाचारः, दूतोद्योगः, यजनप्रकारः, द्रव्यशुद्धिः,
शक्तिशोधनम्, वीराणां पुरस्करणम्, मन्त्रिणां मन्त्रस्नाननिरूपणम्, सन्ध्या,
अवपूजा, पञ्चमकारयजनप्रकारः, तत्प्रक्रिया, ग्रन्थकृतस्तुतस्त्रयोपसमापण-
हेति ।

इह वज्रतरयन्त्राणि चित्रितानि सन्ति ॥

No. 937. दुर्गभञ्जनम् ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 84. Lines, 8 on a page. Extent, 4200 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Durgabhañjana. A treatise on Smṛiti rites, illucidating doubtful points, and solving many moot questions regarding proper times for performing particular ceremonies. By Chandras'ekhara S'armā, a Vārendra Brāhmaṇa of Navadvīpa. The work is divided into four chapters, (lit. forts). The first treats of the age of the moon, and the proper times when particular ceremonies ordained for specifical days of the moon, should be performed. The second treats of months, their conjunctions, and the ceremonies appertaining to them. The third is devoted to resolutions to perform ceremonies, persons qualified to perform them, and the details thereof. Prominent mention is made in this chapter of the rules for commencing the Durgā pūjā. The fourth has for its subjects, optional fasts and penances.

Beginning. भजत भजत छव्यं गोपनारीसदृशं

निखिलभवनवन्द्यं नन्दगोपाभिनयम् ।

सुकृतिहृदयवन्द्यं प्रेमभक्त्यैकगम्यं

सकलललितगेहं सच्चिदानन्दगेहम् ॥

याता माता मया किं नवदधि विष्टं भुज्यते नेति मत्वा

दृष्ट्वा तद्वत्तमाशु प्रियतमतनयाभुङ्क्ष्व वत्सेलुवाच ।

लब्ध्वा मातुः प्रसादं सपदि गतभयं स्मरेवक्तुं वदन्तं

मानदीपो न मेऽयं बलकृतमिति तं नन्दस्त्रुणुं नमामि ॥

सदानन्दमयीं कृत्वा चन्द्रशेखरशर्मणा ।

वरेन्द्रान्वयसम्भूतनवद्वीपनिवासिना ॥

श्रीलक्ष्मीप्रीतये गूढशास्त्रार्थस्य अभिसन्धितः ।

कृतीनां क्रियते दुर्गभञ्जनं बुधरञ्जनम् ॥

अथ तिथेर्दुर्गभञ्जनम् । तत्र, राशिचक्रचलत्स्वर्यावधिकं वाश्रयनिकर्षप्रयो-

जकतादृशचन्द्रक्रिया तिथिः । तथाच—

End. वियागे पारणं कुर्युर्मनयो ब्रह्मवादिन इति । वियागे उभयोर्विच्छेदे तस्योगस्य उपस्थितत्वात् स च एकतरक्षयादपि भवतीति ॥ ० ॥

Colophon. ओच्चरिनारायणशर्मणः पुस्तकमिदं स्थावरश्च इति ॥ ० ॥ यथा दृष्टमित्यदि ॥

विषयः । अत्र चत्वारि परिच्छेदाः । प्रथमं तिथिदुर्गभञ्जनम् । तत्र राशिचक्रस्य देश-
रूपता, असायादुर्गभागेनेत्यादिवचनार्थः, अष्टम्यां चतुर्दश्या इति वचन-
व्याख्या, चन्द्रकलास्वरूपः, देवतानां कलानिर्णयः, तिथिखण्डविशेषनियमचेति ।
द्वितीयं मासाद्युल्लेखदुर्गभञ्जनम् । तत्र निमित्तोल्लेखविचारः, दृष्टात्प्रादि-
विचारः, मासाद्युल्लेखविचारचेति । तदेतत् खण्डद्वयात्मकं प्रथमखण्डम् । सङ्कल्प-
भृतिदुर्गभञ्जनाख्यतृतीयपरिच्छेदारम्भे दृष्टव्यमङ्गलाचरणदर्शनात्; तथाहि—
“सदानन्दमयीं सृष्ट्वा चन्द्रशेखरशर्मणा । सङ्कल्पभृतिदुर्गानां भञ्जनं क्रियते-
ऽधुना ॥” इति । तत्र च काम्यकर्मणि सङ्कल्पः, निष्कामानां काम्येऽपि सङ्कल्पा-
भावः, सुगमसङ्कल्पः, अधिकारिलक्षणम्, विशिष्टफलं प्रति कामनाधिकारः,
काम्यकर्मणि राशिणां प्रीतिकामनायां नतु फलप्राप्त्यर्थम्, सङ्कल्पनिरूपणम्,
जन्मतिथिविहिताश्चत्वारिमादिपूजनफलं, सङ्कल्पवाक्यरचना, सङ्कल्पवाक्ये फल-
भागिन एव नामगोचाद्युल्लेखे न तु प्रतिनिधेः, सङ्कल्पकालः, सप्तम्यादिमहाष्ट-
म्यादिकल्पे षष्ठ्यां बोधनम्, विशेषवाचकाभाव एव प्रकरणाद् वाक्यस्य बलव-
त्त्वम्, दिवसाद्यन्तनाडीचतुष्टयस्य सन्ध्यालकीर्तनम्, सायंसन्ध्यायाः प्राशस्त्या-
दिकम्, उपवाससङ्कल्पकालः, गस्तान्ते पुचताभोजनान्तरम्, प्रदणनिमित्तक-
स्नानादिकार्यम्, नैमित्तिकानि काम्यानि च कर्माणि चेति । चतुर्थं व्रतदुर्ग-
भञ्जनम् । तत्र—अष्टमी, जन्माष्टम्युपवासो नित्यः, जन्माष्टम्युपवासफलम्, व्रतका-
लव्यवस्था, पारणव्यवस्थादिचेति ।

No. 938. प्रायश्चित्तव्यवस्थामङ्गलः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 6—7 on a page. Extent, 539 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1728. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Prāyaścitta-vyavasthā-saṅkṣhepa. A summary of the laws bearing on expiations. This and the following five works are evidently due to the same author, who attempted to produce a series of manuals like the *Tattvas* of Raghunandana, or the *Vivekas* of S'ūlāpaṇi, but his name does not appear in the codices under notice.

Beginning. अथ प्रायश्चित्तव्यवस्थामङ्गलेपः । तत्रादौ प्रायश्चित्तलक्षणम् । तथाच चारीतः ।

प्रयत्नलादोपचित्तमशुभं नाशयतीति प्रायश्चित्तम् ।

End. तथाच पौत्रधात्तादिना क्रियमाणा—(इतः खण्डितम्)

विषयः । प्रायश्चित्तलक्षणादिः, पातकानि, अतिपातकप्रायश्चित्तम्, महापातकप्रायश्चित्तम्, ब्रह्मवधप्रायश्चित्तम्, सुरापानप्रायश्चित्तम्, स्पर्शस्नेहप्रायश्चित्तम्, गुर्वङ्गनाशनप्रायश्चित्तम्, पतितसंसर्गप्रायश्चित्तम्, गोवधप्रायश्चित्तम्, प्रायश्चित्तपूर्वाहृत्यम्, बाह्यादिभेदेन प्रायश्चित्तभेदः, ज्ञानलतादिनिरूपणम्, ब्राह्मणस्वामिकगोवधप्रायश्चित्तम्, एकद्यायन्यादिगोवधप्रायश्चित्तं, बोधनादिनिमित्तकगोवधप्रायश्चित्तम्, अपालननिमित्तकगोवधप्रायश्चित्तम्, गोवधापवादः, चर्चियादिवधप्रायश्चित्तम्, स्त्रीवधप्रायश्चित्तम्, गर्भवधप्रायश्चित्तम्, माजारादिवधप्रायश्चित्तं, मत्स्यादिवधप्रायश्चित्तम्, मण्डपोद्यानादिदेवतङ्गादिभेदेन प्रायश्चित्तम्, अमिचारप्रायश्चित्तचेति ।

No. 939. तिथिव्यवस्थामङ्गलेपः ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 51. Lines, 6 on a page. Extent, 1836 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tithi-vyavasthā-saṅkṣhepa. A summary of the laws regarding the moon's age, with references to the ceremonies to be performed on particular lunar days.

Beginning. प्रायःसङ्कल्पानामेव कर्मणामारम्भकलादादौ स एव निरूप्यते ।

End. अवासावास्याष्टमीत्यतिरिक्ता द्वादशतिथयः शुक्ला याज्ञाः । एतासु पौर्णमास्यन्तमासो याज्ञाः ॥

Colophon. इति तिथिव्यवस्थामङ्गलेपः समाप्तः ।

विषयः । सङ्कल्पनिरूपणम्, मलमासो रविसङ्क्रान्तिशून्यः, विधिसत्तुर्विधः, अथवादः, नियेषपर्युदासौ, विकल्पः, जन्मतिथिव्यवस्था, प्रतिपदु-द्वितीया-तृतीया-चतुर्थी-पञ्चमी-षष्ठी-सप्तमी-अष्टमी, माघसप्तमी, अष्टमी, छण्डजन्माष्टमी, पारणकालः, दूर्वाष्टमी, मीमाष्टमी, अशोकाष्टमी, नवमी, श्रीरामनवमी, दशमी, दुर्गास्नानम्, भूपाः, उपचाराः, भेदज्ञापचाराः, एकादशी,

चातुर्मास्यव्रतारम्भः, चारव्यव्रतत्यागे प्रायश्चित्तं, सत्स्यादित्यागफलम्, हरिशय-
नादिव्यवस्था, द्वादशी, श्रवणद्वादशी, चयोदशी, वाक्पञ्चयोदशी, चतुर्दशी,
सावित्रीचतुर्दशी, अन्नव्रतम्, शिवचतुर्दशी, मदनचतुर्दशी, पौर्णमासी,
महाश्वेटी, कोजागरः, रविसङ्क्रान्तिराविसङ्क्रमणव्यवस्था, कार्तिकव्रतम्, ग्रह-
णम्, अमावास्या, अर्द्धादययोगः, युगाद्याः, युगाक्षरहस्त्येति ।

No. 940. उद्वाहव्यवस्थामङ्ग्लेपः ।

Substance, country yellow paper, $18 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 79 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Udvāha-vyavasthā-saṅkshēpa. A summary of the laws regarding marriage.

Beginning. अथोद्वाहव्यवस्थामङ्ग्लेपः । तत्र सापिण्ड्यं निरूप्यते ।

End. वरे स्यते कन्या देवराय प्रदातव्या । एतच्च कन्यानुमतौ । वाग्दत्ताया अपि कन्यायाः कुमारीवद् विवाहः ॥ • ॥

Colophon. इत्युद्वाहव्यवस्थामङ्ग्लेपः ॥

विषयः । सापिण्ड्यनिरूपणादिः, पित्रवान्ववादिनिर्णयश्चेति ।

No. 941. श्राद्धव्यवस्थामङ्ग्लेपः ।

Substance, country yellow paper, $18 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 37. Lines, 6 on a page. Extent 1207 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'rāddha-vyavasthā-saṅkshēpa. A summary of the laws regarding the various s'rāddhas, or offerings to the manes.

Beginning. अथ श्राद्धव्यवस्थामङ्ग्लेपः । विप्रेभ्यो दद्याद्दग्नौ जलेपि वेत्यनेन तस्यापि ब्राह्म-
णस्त्रीकारपर्यन्तं, स्त्रीक्रियते तदा पित्रे बलिदानेऽन्त्याग्निः ।

End. येन सेतुनानेकेषामुपकारः क्षेपिण्यार्धपीडा स सेतुः क्षेपिणा न निराकरणीयः ।

Colophon. इति श्राव्यवस्थामङ्गलः ॥

विषयः । श्राव्यलक्षणविचारः, देवतालक्षणम्, यागलक्षणम्, साहित्यलक्षणम्, तन्त्रतालक्षणम्, नवाम्नाश्राव्यकालः, मघात्रयोदशीश्राव्यम्, अश्वयुक्कृत्यपञ्चश्राव्यम्, मङ्गलतत्त्वतुद्गीश्राव्यम्, अष्टकाश्राव्यम्, श्राव्यवेला, मङ्गलमासे कर्तव्यम्, मङ्गलमास-
निषिद्धकर्मणि, अमावस्याश्राव्यवेला, प्रतिमासे पार्वणासमर्थस्य पार्वण्यवस्था, निमन्त्रणव्यवस्था, दर्भाः, श्राव्यशेषमङ्गले नियमविधिः, अमावस्यावस्था, जीवत्-
पिष्टकाश्राव्यम्, मासिककालः, मासिकमपिष्टीकरणयोरपकर्षः, पिष्टमिश्रीकर-
णम्, विघ्नपतितमृताहाविदितयोः श्राव्यकालः, खताद्याज्ञाने श्राव्यदिनमास-
निर्णयः, एकोद्विष्टकालनिर्णयः, अश्वयुक्तश्राव्यम्, मपिष्टीकरणम्, श्राव्यधिकारि-
निरूपणम्, दृष्टिश्राव्यवस्था, श्राव्यद्रव्यकर्मपर्यवस्यम्, दृष्टिनिर्णयः, अलतदृष्टिः,
अधिनिर्णयः, प्रतिभूः, स्वाधिकारिकः, सम्भूय समुन्मानम्, दत्ताप्रदानिकं, अतक-
विधिः, भाटकविधिश्चेति ।

No. 942. दायव्यवस्थामङ्गलः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 6 on a page. Extent, 456 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Dāya-vyavasthā-saṅkṣhepa. A summary of the laws regarding succession and inheritance.

Beginning. अथ दायव्यवस्थामङ्गलः । तत्र पिष्टुणामेकैकस्मिन् द्रव्ये एकैकस्य स्वत्वं न तु सर्वेषाम् ।

End. आकालिकं निमित्तकालमारभ्य परदिने तत्कालपर्यन्तं, सञ्जोतिः दिनमानं राविमानश्चेत्यर्थः ॥ ॐ गुरवे नमः ॥

Colophon. (समाप्तिवाक्यमिह न दृश्यते परं लेखमङ्गला समाप्तमेवेति प्रतीयते)

विषयः । पित्रादीनां स्वत्वनिर्णयः, पिष्टकृतपितामहधनविभागः, पिष्टकृतसोपार्जितधन-
विभागः, विभागानर्हाः, विभाज्यानि, स्त्रीधननिरूपणम्, दानविक्रयाधिकारः,
स्त्रीधनविभागः, अप्रजास्त्रीधनाधिकारः, विभागानन्तरं जातविभागः, पुत्रिकान-
न्तरजातौरसविभागः, अपुत्रधनविभागः, संवृष्टिविभागः, विभागकालापङ्कति-
विभागः, पिष्टधनविभागकालः, पिष्टस्वत्वनिर्णयौ धातुकृतविभागव्यवस्था, पिष्ट-
कृतपैतामहधनविभागः, समयानुदिनिर्णयश्चेति ।

No. 943. शुद्धिव्यवस्थामङ्गलेपः ।

Substance, country yellow paper, $19 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 30. Lines, 7 on a page. Extent, 1155 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Suddhi-vyavasthā-saṅkshēpa. A summary of the laws regarding mourning, and the duties appertaining to that state.

Beginning. अथ शुद्धिव्यवस्थामङ्गलेपः । तच्चादौ शुद्धिपदार्थो निरूप्यते । तत्र विहितकर्मा-
र्चनप्रयोजको धर्मविशेषः शुद्धिः ।

End. युगादावयने पुण्ये मन्वादा च विशेषतः ।

Colophon. इति शुद्धिव्यवस्था समाप्ता ।

विषयः । शुद्धिलक्षणदिः, सहसरणानुसरणयोर्व्यवस्था, अनयोरशौचशङ्करः, अतिक्रान्ता-
शौचम्, अशौचे विधिनिषेधौ, अशौचशङ्करः, गर्भवायाशौचम्, स्त्र्यशौचम्,
बालाशौचम्, विदेशस्थाशौचम्, सपिण्डाशौचम्, मातामहाशौचम्,
सत्यविशेषाशौचम्, अशौचापवादः, श्रवानुगमनाशौचम्, अस्त्रिसङ्ख्याज्ञा-
स्यर्ग्योः कालः, द्रव्यशुद्धिः, वापीकूपतडागेषु स्नते जलशुद्धिः, गृहसरणे गृहस्थ-
शुद्धिः, स्त्रतिकादिमरणे दाहव्यवस्था, पणनरदाहव्यवस्था, समुर्पूतत्यम्, प्रेत-
तर्पणव्यवस्था, पुत्रस्य वर्षकृत्यम्, पिण्डदानम्, अन्तिमदिनकृत्यम्, अशौचान्त-
द्वितीयदिनकृत्यम्, दृषोत्सर्गकालः, दृषलक्षणम्, अस्त्रैव प्रयोगविशेषः, दान-
व्यवस्था, दानभाषा, दानपरिपाटी, दानप्रयोगः, प्रेतक्रियाधिकारिणः, दत्तक-
करणपरिपाटी, स्तत्रक्रिया त्रिविधा, विपुलगृहदानम्, दृष्टदामाश्रयदानमेति ।

No. 944. उद्वाहव्यवस्था अथवा सम्बन्धव्यवस्थाविकाशः ।

Substance, country yellow paper, $19 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 437 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Udvāha-vyavasthā alias *Sambandha-vyavasthā-vikāś'a.* A treatise on marriage. Anonymous. This is different from the work noticed under No. 649.

Beginning. अथोद्वाहव्यवस्था । तत्र भार्यात्वसम्पादकप्रवर्णं विवाहः । भार्यात्वस्य विवाहजन्य-

कन्यादृष्टिसंस्कारविशेषो वरनिरूपितः, अमुकस्य भार्यात्वमिति प्रतीतेः । अयमेव
चूडादिसंस्कारवत् विवाहसंस्कारोऽपि लाघवात् ।

End. षट्सङ्ख्यासङ्केताङ्कवद् वक्ररेखया स्त्रियं लिखेत् ।

Colophon. इति सम्बन्धव्यवस्थाविकाशः ।

विषयः । विवाहलक्षणादिविचारः । ६४६ अङ्गीयग्रन्थादसौ भिन्नः ।

No. 945. अनुमानदीधितिटिप्पणीपूर्वभागः ।

Substance, country yellow paper, 20 × 5 inches. Folia, 149. In 7 parts.
Lines, 9 on a page. Extent, 7375 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk.
1721. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance,
old and decayed. Prose. Correct.

Anumāna-dīdhiti-ṭippaṇī. A gloss on the commentary of Raghunātha Siromani on the first book of Gaṅgeśa Upādhyāya's great Nyāya work the *Ohintāmaṇi*. By Jagadīśa Tarkālaṅkāra. This MS. comprises 13 out of the 25 sections of the work. Nos. 507 to 511 are portions of this work. (Ante I, p. 293).

Beginning. सक्षिताननसरोजमङ्गले रिङ्गमाणमतिशैलकुण्डलम् ।

रोचनोत्तसितभालमगु मे कैशवं मनसि शैशवं वपुः ॥

प्राथैरनुचितविविधचोदैः कलुषीकृतोऽपि अघुना ।

दीधितियुतमणिरेश श्रीजगदीशप्रकाशितः स्फुरतु ॥

परमात्मने सर्वोत्कृष्टात्मने नमः ।

End. ननु प्रकृतस्थले विशिष्टप्रत्यक्षजनकत्वमेव नास्तीत्याह विशिष्टसामयीति ।

Colophon. इति श्रीलश्रीजगदीशतर्कालङ्कारभट्टाचार्यैर्विरचिता सामान्यलक्षणा समाप्ता

श्लोके चन्द्रमेनामविधुमित आदित्यतनये

नभस्वीये सप्ताहनि च सुरनाथं हृदि वचन् ।

दशस्यां शृङ्गायां कुण्डलकमलानाथ इमकं

प्रयत्नेनालेखीभिर्जपपरिपठनायेति पुस्तम् ॥

कदा वाराणस्यामिह सुरधुनीरोधसि वसन्

वसानः कैपीने शिरसि निदधानोऽञ्जलिपुटम् ।

अये गौरीनाथ विपुलहर शम्भो विनयन

प्रसीदेत्याक्रोशन् निमिषमिव नेष्ट्यामि निवसान् ॥

विषयः । अगदीशतर्कालङ्कारकृततत्त्वचिन्तामण्यष्टिप्यन्या द्वितीयखण्डम् “अनुमान-
दीधितिटिप्पनीति” तस्यैषः पूर्वा भागो व्याप्तिकाण्डमिति प्रसिद्धम् । अत्र—१
अनुमितिः, २ व्याप्तिपञ्चकम्, ३ सिद्धव्याप्ति, ४ पूर्वपक्षः, ५ व्याधिकरणधर्माव-
च्छिन्नाभावः, ६ सिद्धान्तलक्षणम्, ७ अवच्छेदकनिरासः, ८ विशेषनिरासः
(अथवा विशेषव्याप्तिः), ९ अतएवचतुष्टयी, १० व्याप्तिप्रयोगाद्यः, ११ तर्कः, १२
व्याप्तानुगमः, १३ सामान्यलक्षणेति त्रयोदशपरिच्छेदाः सन्ति । तदत्र पुस्तके
द्वितीयादिपरिच्छेदविकं खण्डितम् । अनुमितिपरिच्छेदेऽपि सप्तमपञ्चतः पर-
न्तान् खण्डितम् ।

No. 946. कातन्त्रवृत्तिपञ्चिका, पराङ्ग ।

Substance, country paper, 14 × 2½ inches. Folia, 96. Lines, 9 on a page. Extent, 4644 s'lokas. Character, old Bengali. Date, Sk. 1400. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Kātantra-vṛtti-pāñchikā. A gloss on Durga Siṅha's commentary on the Sanskrit grammar called *Kātantra*. By Trilochana Dāsa. The MS. contains the only second half of the work. Durga Siṅha's work has been noticed under No. 510, ante I, p. 296.

Beginning. प्रारम्भपत्रस्य प्रथमोभागश्चिह्नः खण्डितः । ततश्च पङ्क्त्युपराद्धै—अथाप्यानन्तर्यार्थं
एव गृह्यते तथार्थं प्रथमः पर्यन्तयोग उच्यते ।

End. आह । अत्रापि हे इत्यनुवर्तते द्विवचनसन्निधानात् उत्तरशब्देऽयं पूर्ववत् ।

Colophon. इति चिलोचनदासकृतायां (इतः खण्डितम्) ।

विषयः । कलापचारणीयतिङ्नादिद्वितीयभागस्य व्याख्यानम् ।

No. 947. सर्वतोभद्रमण्डलम् ।

Substance, country paper, 14 × 2½ inches. Folium 1. Lines, 16. Extent, 31 s'lokas. Character, old Bengali. Date, Sk. 1400. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Sarvato-bhadra-maṇḍala. A description of a mystic diagram so called. It is held in high estimation in astrological works for casting nativities, and calculating future events in the life of man.

Beginning. चतुरस्रे चतुःकोष्ठे कर्णसूत्रसमन्विते । चतुर्विंशति च कोष्ठेषु कर्णसूत्रचतुष्टयम् ।

End. तिस्रो रेखा वद्धिः कुर्यात् सितरक्तासितैः क्रमात् । मण्डलं सर्वतोभद्रमेतत् सा-
धारणं स्मृतम् ।

विषयः । सर्वतोभद्रमण्डलप्रणयनप्रयोगः ।

No. 948. एकाक्षरकोषः ।

Substance, country paper, 12 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 34 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Verse. Correct. Copies have been found at Vikramapura, Dhākā, with Paṇḍit Kālikumār Bhaṭṭāchārya, and in Calcutta, with the Honorable Rāja Jotindramohan Tagore Bahādur, and in the Library of the late Rājā Sir Rādhākānta Deva Bahādur.

Ekākṣharakoṣha. A vocabulary of words of one syllable or one Saṅskṛit letter each. By Purushottama Deva. The work is of some repute. Professor Aufrecht in his Bodleian Catalogue gives the following account of this work. "Major numerus earum vocum, quas Purushottama hoc libello collegit, e mystica doctrina delectus videtur, Cf. supra, p. 97. n. 3. In quibusdam exemplis, ut si *ga* esse *gaṇapati* et *gandharva*, *cha* significare *chandramas* et *choara*, *ta* *taskara*, *dha* *dhana*, *ya* *yama*, *va* *vāta* et *veruṇa* esse dicuntur, facile vides lusum hunc esse, ubi nomina prima ipsorum syllaba significantur. Aliae voces radices sunt, quae in compositorum fine adjectivorum locum tenent, ut *ga* (*gita*), *cha* (*cheda*, *chedana*), *da* (*dāna*, *dātrī*). Minor pars re vera nomina vel particulae sunt, et ab optimis quibusque scriptoribus usurpantur, velut *kha*, *bha* (*nakṣatra*), *bhā* (*dipti*), *saṃ* (*kalyāṇa*), etc.

Beginning. कः प्रजापतिरद्विष्टो को वायुरिति शब्दितः ।

कश्यपात्मा समाख्यातः प्रकाशे क उदाहृतः ॥

End. क्षमिति स्यात् परं ब्रह्म अः स्याच्चैव महेश्वरः ।

Colophon. इति पुस्तोत्तमदेवव्रत एकाक्षरकोषः सम्पूर्णः ।

विषयः । एकाक्षराणां वक्रशैलीनां शब्दानां परिचयः ।

No. 949. शुद्धिविवेकः ।

Substance, country paper, $13 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 94. Lines, 6 on a page. Extent, 2456 s/lokas. Character, old Bengali. Date, SK. 1533. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'uddhi-viveka. A treatise on purification and mourning. By Aniruddha.

Beginning. प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं पूर्वाचार्य-प्रकीर्तिता ।

यावद्या मन्वादिशास्त्राणां समालोच्य विविच्यते ॥

विशुद्धिरनिरुद्धेन स्वबोधविमवावधि(?) ।

बोधार्थमन्यवदीनां प्रबुद्धानाम् तुष्टये ॥

End. अनेनाप्यविशुद्धस्य न कार्यमित्युक्तमतः कथमशुद्धस्याप्यात्मघातिनापि संवत्सरे परिक्रियते ।

Colophon. मद्योपाध्यायश्रीश्चनिरुद्धकृता विशुद्धा * * * समाप्ता ॥ श्रीः ॥ सुरापगतीर विहार * * के—कृतानिरुद्धेन—विनेवनेवद्वयशीतमानुना, शकस्य वर्य—लिलेख

विषयः । जननमरणायशौचनिर्णयः ।

No. 950. शार्ङ्गधरपद्धतिः ।

Substance, country red and yellow paper, $13 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 269. Lines, 8—9 on a page. Extent, 7263 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Verse. Correct.

S'ārngadhara Paddhati. A collection of miscellaneous poems, descriptive of various objects. A part of the work is devoted to ornithomancy, chaomancy and other forms of divination; another to bows and arrows—their merits and demerits: the bulk is made up of amatory verses. By S'ārngadhara, son of Dāmodara, and grandson of Rāghava Deva, who was the court poet of Hammira, the Chauhan king of Sambher or Harowti, who flourished in the 12th century, and is repeatedly mentioned in

Chand's history of Prīthvīrāj : he was killed in the year 1192 A. D. S'ārāṅgadhara has high reputation as a great poet, and was the author of several works, two of which (one on medicine, and the other on arms and military tactics) have been already noticed (Nos. 360 and 790). The MS. is incomplete.

Beginning. यस्मिन् बुद्धदसङ्करा इव वज्रप्रक्षालखण्डाः क्वचिद्,
 भान्ति कापि च सीकरा इव विरिच्छाद्याः स्फुरन्ति भ्रमात् ।
 चिद्रूपा लङ्घरोव विद्यजननी शक्तिः क्वचिद् द्यातते,
 खानन्दास्तनिर्भरं शिवमहापाद्येनिधिं तं नमः ॥ १ ॥
 पुराशाकम्परोदशे श्रीमान् हस्मोरभूपतिः ।
 चाङ्गवाणान्वये जातः प्लूतः शैथ्यं इवार्जुनः ॥ २ ॥
 तस्याभवत् सभ्यजनेषु सुष्ठुः परोपकारव्यसनैकनिष्ठः ।
 पुरन्दरस्थेव गुर्गरोयान् द्विजाग्रणी राघवदेवनामा ॥ ३ ॥
 गोपालदामोदरदेवदाससञ्ज्ञा बभूवुस्तनयास्तदीयाः ।
 नेत्रावतारा इव चन्द्रमौलेरपातध्वान्तगुणालयोऽपि ॥ ४ ॥
 तेषां मध्ये यत्तु दामोदरोऽभूदुत्पाद्य त्रीनात्मजान् वीतरागः ।
 भागीरथ्यां शूङ्गदेवं विहाय ज्ञानादात्मन्येव निष्ठां जगाम ॥ ५ ॥
 ज्येष्ठः शार्ङ्गधरस्तेषां लघुर्लक्ष्मीधरस्तथा ।
 कृष्णोऽनुजस्तस्तेषां त्रयस्तेताम्रितेजसः ॥ ६ ॥
 जयति शार्ङ्गधरस्त्रिपुरापदद्वयकुशेशयलुम्बसधुव्रतः ।
 सरसस्तुतिमुधौघकलानिधिः कविकरीन्द्रकदम्बस्त्रगाधिपः ॥ ७ ॥
 यद्यपि गुणौघनिलयः खलुशैलध्वंसने जिघृक्षुः ।
 तदपि विमलहृदयान्तरसज्जनलोकस्य यशोऽसौ ॥ ८ ॥
 ते सज्जनाः सुकविशाखिकविलपुष्पाष्टादाय मुष्कितवतः स्वगुणैर्ममैतत् ।
 सन्धारयन्तु कुसुमोज्ज्वलहाररूपं कण्ठे सुभाषितमपास्तसमस्तदोषम् ॥ ९ ॥
 न शार्ङ्गधरपद्धतिः खलजनस्य योग्या भवेत्
 सुभाषितरसोर्मयः सुकृतिलोकपेया यतः ।
 सुधामदितिनन्दना दिवि पिवन्ति हृष्टान्तरा-
 स्तथैव तमसः शिरो भट्टिति खण्डितं श्रूयते ॥ १० ॥
 खानन्दाय सतां भूयान् सुभाषितमिदं मम ।

प्रथक पदतिसमिधं परिच्छेदैर्मनोरमम् ॥ ११ ॥

आद्यैर्मद्विहितैः पद्यैः कियद्विरपररपि ।

युता पदतिरेषालु सज्जनानन्ददायिनी ॥ १२ ॥

End.

मन्दोऽयं मलयानिलः किमल्यं चूतद्रुमाणां वन
सायत्कोकिलकूजितं विचकिलाभेदः पुराणं मधु,

वाणानि धिनोति धरं (?) (इतः परं न लिखितम्, तत एव खण्डितम्,
लेखनाभावे च आदर्शालाभ एव हेतुरिति च गम्यते, शेषाक्षरलिपिभङ्गीदर्श-
नाच्चेद (1)-विजयमालाङ्कतलाच) ।

विषयः ।

कविना स्वप्रणीतान् पूर्वकविगणभाषितांश्च श्लोककाव्यानिह यथायथं पश्यन्नुमा-
रेण ग्रथितं, तदसानुत्कृष्टतरः काव्यसङ्ग्रहः सम्पन्नः । अत्र—१ कविवंशवर्णनम्,
२ अयुक्तमः, ३ नमस्कृतिः, ४ आशीः, ५ सुभाषितप्रशंसा, ६ काव्यप्रशंसा, ७ सा-
मान्यकविप्रशंसा, ८ विशिष्टकविप्रशंसा, ९ कुकविनिन्दा, १० पण्डितप्रशंसा, ११
कुपण्डितनिन्दा, १२ मन्त्रतां प्रशंसा, १३ धीरप्रशंसा, १४ सज्जनप्रशंसा, १५
मनस्त्रिप्रशंसा, १६ उदारप्रशंसा, १७ तेजस्त्रिप्रशंसा, १८ गुणप्रशंसा, १९ सन्तोष-
प्रशंसा, २० संसर्गप्रशंसा, २१ धनप्रशंसा, २२ दुर्जननिन्दा, २३ लपणनिन्दा,
२४ याचकनिन्दा, २५ दरिद्रनिन्दा, २६ मूर्खनिन्दा, २७ लब्धानिन्दा, २८
लोभनिन्दा, २९ दैवाख्यानम्, ३० उद्यमाख्यानम्, ३१ प्रकीर्णकाख्यानम्,
३२ समस्याख्यानं, ३३ प्रचेलिका, ३४ अपङ्गुतिः, ३५ कूटः, ३६ क्रियादि-
गुप्तिचिन्ताख्यानम्, ३७ प्रश्नोत्तराख्यानम्, ३८ जातिः, ३९ सदाचारः,
४० घर्मनिवृत्तिः, ४१ पातकनिवृत्तिः, ४२ स्वर्याभ्यासः, ४३ चन्द्रान्यासः,
४४ मेघान्यासः, ४५ वाय्वन्यासः, ४६ हंसान्यासः, ४७ मधुकरान्यासः,
४८ कोकिलान्यासः, ४९ चातकान्यासः, ५० मयूरान्यासः, ५१ शृङ्गा-
न्यासः, ५२ काकान्यासः, ५३ वकान्यासः, ५४ खद्योतान्यासः, ५५
मिथुनान्यासः, ५६ गजान्यासः, ५७ खगान्यासः, ५८ करमान्यासः, ५९ हयमा-
न्यासः, ६० सामान्यवृत्तान्यासः, ६१ कल्पवृक्षः, ६२ पर्वतान्यासः, ६३ अग-
म्यान्यासः, ६४ समुद्रान्यासः, ६५ राजान्यासः, ६६ शङ्खान्यासः, ६७
तडागान्यासः, ६८ कमलान्यासः, ६९ कूपान्यासः, ७० मरुस्थलान्यासः,
७१ दावानलान्यासः, ७२ सङ्कीर्णान्यासः, ७३ सामान्यराजप्रशंसा, ७४ विशिष्ट-
राजप्रशंसा, ७५ क्षरिपलायनम्, ७६ राजनीतिः, ७७ नीतिः, ७८ मित्रक-
नीतिः, ७९ गजप्रशंसा, ८० भद्रलक्षणम्, ८१ मन्दलक्षणं, ८२ खगलक्षणम्,

८२ मिश्रलक्षणम्, ८४ अक्षप्रशंसा, ८५ खड्गलक्षणम्, ८६ खड्गप्रशंसा, ८७ धनु-
 र्वेदः, ८८ [तत्र—(क) धनुर्दानविधिः, (ख) आचार्यलक्षणम्, (ग) चापप्रमा-
 णम्, (घ) गुणलक्षणम्, (ङ) शरलक्षणम्, (च) फलकलक्षणम्, (ज) नाराच-
 नालीकस्थानम्, (झ) मृष्ट्याकर्षणम्, (झ) गुणमुष्टिः, (ञ) अन्ध्यायाः, (ट)
 इदमेदितादिरुद्धलक्षणम्] गान्धर्वशास्त्रम्। ८९ वृक्षशास्त्रम् [तत्र—(क) उपवन-
 विनोदः, (ख) तन्महिमा, (ग) भूमिभिरूपणम्, (घ) बीजाग्निविधिः, (ङ)
 निषेवणम्, (च) द्रुमरक्षा, (ज) उपवनक्रिया, (ञ) कूपार्थं भूमिपरीक्षणम्।
 ९० शकुनज्ञानम् [तत्र—(क) भूपतिप्रश्नचेष्टा, (ख) वरकन्याप्रश्नः, (ग) वर्षाप्रश्नः,
 (घ) राज्ञो जयप्रश्नः (ङ) राज्ञः सम्मानप्रश्नः, (च) विविधप्रश्नः, (ज) रोगिप्रश्नः,
 (झ) शकुनं, (झ) शिवावतम्, (ञ) पक्षी, (ट) अङ्गस्फुरणम्, (ठ) सङ्कीर्णशकु-
 नानि, (ड) याचनियमः, (ड) शुभाशुभविचारः, (ण) उल्लूकपिङ्गले, (त)
 काकशब्दः, (थ) हंसाचारः, (द) तित्तिरिरावः, (ध) लङ्कारावः, (न) करा-
 यिकारावः, (प) टकरावः, (फ) चरिणरावः, (ब) नकुलरावः, (भ) मिश्रशकु-
 नानि, (म) लुतम्, आङ्गिकशकुनं वा, (य) दिग्मां स्वभावकथनम्, (र) सरो-
 दयः], ९१ पशूनां लक्षणचिकित्से [(क) ज्ञानानाम्, (ख) शुनकानाम् (ग)
 गवाम्, (घ) शूयरा, (ङ) पशुवशीकरणम्] स्थावरजङ्गमविषापहरणम्, ९२
 भूतविद्या, ९३ कल्पस्थानम्, ९४ केशरञ्जनम्, ९५ शृङ्गारनिर्देशः, ९६ स्त्री-
 प्रशंसा, ९७ स्त्रीपुरुषजातिभेदलक्षणानि, ९८ स्त्रीपुरुषसंयोगवृत्तिः, ९९ स्त्री-
 सेवाप्रकारः, १००। सङ्केतस्थानादिविवरणम् [तत्र—(क) सङ्केतस्थानविवरणम्,
 (ख) हावादिविवरणम्, (ग) स्त्रीपुरुषवशीकरणम्, (घ) द्रावणम्, (ङ) वीर्य-
 स्नायः, (च) कुसुमजननम्, (ज) गर्भपातरक्षा, (ञ) सुखप्रसूतिः, (झ) यौवन-
 रक्षा, (ञ) सुखवासजलवासौ, (ट) अङ्गरागः, (ठ) धूपप्रकरणम्]। १०१ वा-
 लावर्णनम्, १०२ युवतीवर्णनम्, १०३ तन्त्रीवर्णनम्, १०४, समग्रस्त्रीप्रशंसनम्
 तत्र—(क) ललाटवर्णनम्, (ख) भ्रूवर्णनम्, (ग) नासावर्णनम्, (घ) कपोल-
 वर्णनम्, (ङ) अधरवर्णनम्, (च) दन्त-वर्णनम्, (ज) श्मिन्तवर्णनम्, (ञ)
 मुखवर्णनम्, (ञ) मुखवर्णनम्, (ट) कण्ठवर्णनम्, (ठ) वाङ्मवर्णनम्, (ड) कर-
 वर्णनम्, (ड) अङ्गुलीवर्णनम्, (ण) स्तनवर्णनम्, (त) मध्यवर्णनम्, (थ) वलि-
 चयवर्णनम्, (द) नाभिवर्णनम्, (ध) अश्ववर्णनम्, (न) अङ्गुवर्णनम्, (प)
 चरणयुगलवर्णनम्, (फ) नखत्रेणिवर्णनम्, (ब) गमनवर्णनम्, (भ) कान्ति-
 वर्णनम्, (म) सामग्रीस्वरूपवर्णनम्] १०५। विप्रलम्भकशृङ्गारे—(क) प्रियप्रस्था-

नवर्णनम्, (ख) श्यामावस्थाकथनम्, १०६ (क) नायिकावचनम्, (ख) नाय-
कवचनम्, (ग) नायिका प्रति मानम्, १०७ विरहिण्यवस्थावर्णनम्, १०८
नायिकान्तिके सखीवचनम्, १०९ वियोगिनीप्रलापाः, ११० नायकं प्रति दूतो-
प्रेषणम्, १११ वियोग्यवस्थावर्णन-प्रलापाख्यानम्, ११२ नायकस्याग्रे दृत्युक्तिः,
११३ नायिकां प्रति दृत्युक्तिः, ११४ दूती-नायिकासंवादः, ११५ शृङ्गारे परस्पर-
विलोकनम्, ११६ प्रियातिथ्यादिकम्, ११७ मानिनीमानवर्णनम्, ११८ कल-
शेतादिकथनम्, ११९ मिश्रनस्योक्तयस्तथा, १२० प्रियस्य मिश्रानुनयः, १२१
परस्परं प्रसादः, १२२ स्वर्यासो चक्रदुःखम्, १२३ तमसो वर्णनम्, १२४ अभि-
सारीणां सञ्चारः, १२५ भ्रष्टाङ्गोदयवर्णनम्, १२६ पानमोठीकथनम्, १२७
(क) चातुप्रभृतिवर्णनम्, (ख) सुरतप्रशंसा, १२८ नववधूक्रीडायां सखीवाक्यम्,
१२९ सुरतकेलिकथनम्, १३० विपरीतरतिवर्णनम्, १३१ सुरतनिवृत्तिः,
१३२ मध्यरात्रिक्रीडानायिकानुनयः, १३३ प्रभातसमयोक्तयः, १३४ प्रभात-
वर्णनम्, १३५ (क) प्रभातानिलवर्णनम्, (ख) प्रभातोदयवर्णनम्, १३६ रात्रि-
संयोगचेष्टायाः प्रातः प्रकटनम्, १३७ (क) मिश्रकश्टङ्गारवर्णनम्, (ख) सती-
वर्णनम्, (ग) कुलवधूवर्णनम्, १३८ अक्षतीचरितम्, १३९ वसन्तादेर्वर्णनम्,
१४० वीष्मादेर्वर्णनम्, १४१ वर्षादेर्वर्णनम्, १४२ शरदादेर्वर्णनम्, १४३ हेम-
न्तादेर्वर्णनम्, १४४ शिशिरादेर्वर्णनम्, १४५ सन्निवाणम्, १४६ जलकेलिः,
१४७ प्रपत्तिः, १४८ दोलाकेलिः, १४९ अमरिकाक्रीडा, १५० कन्दुकक्रीडनम्,
१५१ नेत्रसमीलनम्, १५२ क्रीडा, १५३ सन्निधयोक्तयः, १५४ भयानकरसोक्तयः,
१५५ बीभत्सरसोक्तयः, १५६ रौद्ररसोक्तयः, १५७ शान्तरसे-वैराग्यस्य प्रशंसा-
नम्, १५८ अनित्यतावर्णनम्, १५९ विषयादिविदुर्गमवर्णनम्, १६० पद्यान्ता-
वर्णनम्, १६१ कालचरितवर्णनम्, १६२ विवेककथनम्, १६३ उपदेशः,
१६४ कालसङ्ख्या, १६५ आरीरम्, १६६ चतुर्विधयोगे-योगवयनिरूपणम्,
१६७ गोरक्षादिसाधितचतुष्टयवर्णनम्, १६८ मार्कण्डेयादिसाधितचतुष्टय-
प्रकरणम्, १६९ मनःस्थैर्यप्रभावः, १७० अष्टसिद्धिवर्णनम्, १७१ योगिचर्या-
कथनम्, १७२ अरिहजं ज्ञानम्, १७३ विदेहमुक्तिकथनमेति परिच्छेदाः ।
[अथ तु पुनरुक्तं वसन्तवर्णनस्य कियद्दंशं यावद् दृश्यते, ततः सार्धचतुर्लिंगत-
परिच्छेदानामभावः ।]

No. 951. प्रायश्चित्ततत्त्वादर्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 13. Lines, 8—10 on a page. Extent, 630 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājanagara, Vikrampura, Dhākā, Kālikrīṣṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Prose. Correct.

Prāyas'chittatattvādars'a. A commentary on Raghunandana's treatise on purification and expiations. By Viṣṇurāma Siddhāntavāgīś'a, son of Jayadeva Vidyāvāgīś'a, and grandson of Kavindra Bhaṭṭāchāryya.

Beginning. प्रणम्य विष्णुरामेण परमाद्मानमययं ।

प्रायश्चित्तस्य यत्तत्त्वं तस्य व्याख्या वितन्यते ॥

(तद्व्याख्या परितन्यते वा) ॥

तत्र घन्यारम्भेऽभिमतं देवं नमस्करोति प्रणम्यति ॥

तत्त्वतु विविधमुनिवाक्याद्यावलोकनपूर्वकपञ्चाङ्गाधिकरणाधीनव्यवस्थामङ्गुलः ॥

तत्र प्राधान्येन यदुक्तं तत् सकलव्याप्तं, प्रायश्चित्तस्येत्यादि ॥

End. प्रायश्चित्तान्तरन्तु प्रायश्चित्तविवेकादावनुग्रहेयमिति ॥

Colophon. इति कविचन्द्रभट्टाचार्यात्मजजयदेवविद्यावागीशसुतश्रीविष्णुरामसिद्धान्तविरचितः प्रायश्चित्ततत्त्वः समाप्तः ।

विषयः । रघुनन्दनकृतप्रायश्चित्ततत्त्वव्याख्यानं ।

No. 952. श्राद्धतत्त्वादर्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 10. Lines, 5—8 on a page. Extent, 370 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājanagara, Vikrampura, Dhākā, Kālikrīṣṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Prose. Correct.

S'rāddhatattvādars'a. A commentary on the S'rāddhatattva of Raghunandana. By Viṣṇurāma Siddhāntavāgīś'a, the author named in the last preceding notice. The MS. is incomplete.

Beginning. प्रणम्य कमलाकान्तं विष्णुरामेण धीमता ।

व्याख्यानं श्राद्धतत्त्वस्य तन्यते विदुषां मुदे ॥

तत्रादौ ग्रन्थमारभमाणोऽभिमतदेवतां नमस्करोति, प्रणम्येत्यादि ॥

तत्त्वं विविधमुनिवाक्यादि ॥

End. एतदभिप्रेत्य पूर्वस्तुतिविधिं विहायेत्युक्तं ॥ इत्यतः खण्डितः ॥

विषयः । आदितत्त्वव्याख्यानं ।

No. 953. सदाचारप्रकरणं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 6—7 on a page. Extent, 89 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājanagara, Vikramapura, Dhākā, Kālikrishṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Verse. Correct.

Sadāchāraprakaraṇa. A metrical treatise on the duties of ascetics. By S'aṅkara Āchārya. Hall's *Contributions*, p. 142.

Beginning. सच्चिदानन्दकन्दाय जगद्गुरुरहेतवे ।

सदोदिताय पूर्णाय नमोऽनन्ताय विष्णवे ॥ १ ॥

सर्ववेदान्तसिद्धान्तैर्घथितं निर्मलं शिवं ।

सदाचारं प्रवक्ष्यामि योगिनां ज्ञानसिद्धये ॥ २ ॥

End. सदाचारमिमं नित्यं योऽनुसन्दधते बुधः ।

संसारसागराच्छ्रीं मुच्यते नाव संशयः ॥ ५५ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं सदाचारप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । योगिसदाचारवर्णनं ।

No. 954. वेदान्तशास्त्रसङ्क्षिप्तप्रक्रियानिरूपणम् ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 9—10 on a page. Extent, 427 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājanagara, Vikramapura, Dhākā. Kālikrishṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Verse. Correct.

Vedānta śāstra sankshipta-prakriyā-nirupana alias *Prakriyā-nirūpaṇa*. A metrical epitome of the Vedānta doctrine. By S'aṅkara Āchārya.

Beginning. चित्सदानन्दरूपाय सर्वधीदत्तिसाक्षिणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय ब्रह्मणेऽनन्तरूपिणे ॥

यदज्ञानादिदं भाति यज्ज्ञानादिनिवर्तते ।

नमस्तस्मै चिदानन्दवपुषे परमात्मने ॥

End. यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।

तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशने महात्मनः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचितं वेदान्तशास्त्रसंक्षिप्तप्रक्रिया-
निरूपणं समाप्तम् ॥

विषयः । वेदान्तप्रक्रियाकथनं ।

No. 955. ब्रह्मोपनिषत्, अथर्ववेदीया ।

Substance, country yellow paper. Folia, 2. Lines, 6—7 on a page. Extent, 59 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place, of deposit, Mahārājanagara, Vikramapura, Dhākā, Kālikrīṣṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Brahma Upanishad. A description of Brahma. This is alleged to be an Upanishad of the Atharva Veda. It does not, however, correspond with the work of this name described under No. XXIII.

Beginning. अथास्य पुरुषस्य च चत्वारि स्थानानि भवन्ति, नाभिद्वयकण्डमूर्ध्वेति ।

तत्र चतुष्पादं ब्रह्म विभाति, जागरितं स्वप्नं सुषुप्तं तुरीयमिति ॥

End. आत्मविद्यातपोमूलं तद् ब्रह्मोपनिषत् परं ।

सर्वात्मैकलक्षणेन तद् ब्रह्मोपनिषत् परं,

तद् ब्रह्मोपनिषत् परमिति ॥ २ ॥

Colophon. इति अथर्ववेदीया ब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । ब्रह्मनिरूपणं ।

No. 956. ब्रह्मज्ञानं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 20 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājanagara, Vikramapura, Dhākā, Kālikrīṣṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Verse. Correct.

Brahmajñāna. A poem on the essence of the Vedānta doctrine. By S'aṅkara Āchārya. The title of the poem is doubtful. I believe it is generally known by another name, but what that is I cannot now ascertain.

Beginning. नाहं कर्ता न कारयिता वा न कार्यं

नाहं भोक्ता न भोजयिता न च भोज्यं ।

नाहं दुःखं दुःखयिता वा न च दुःखी

सोऽहं प्रत्यक् चित्स्वरूपोऽहमात्मा ॥

End.

का बुद्धिः कायवा ज्ञानिर्मम चात्मस्वरूपिणः ।

भजते भोगसेवाभिर्नकार्यायोपकल्पते ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचितं ब्रह्मज्ञानं समाप्तम् ॥

विषयः । ब्रह्मज्ञाननिरूपणं ।

No. 957. अद्भुतोपनिषत् ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 24 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājā-nagara, Vikramapura, Dhākā, Kālīkrishna Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Adbhuta Upanishad. An Upanishad on the duties of ascetics, treating of various forms of Yoga penance. The MS. does not say to what Veda it is affiliated. Apparently it is apocryphal.

Beginning. यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यानसमाध्याङ्गयोगः ।

End. निर्वाणपदमाप्तिव्य योगी कैवल्यमश्नुते, योगी कैवल्यमश्नुते ।

इति च एवं वेद इत्युपनिषत् ॥

Colophon. इत्यद्भुतोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । योगप्रक्रियाकथनं ।

No. 958. मनीषापञ्चदं ।

Substance, country yellow paper. Folium, 1. Lines, 10. Extent, 6 s lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājā-nagara, Vikramapura, Dhākā, Kālīkrishna Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Verse. Correct.

Manishāpañchaka. A discussion between S'aṅkara Āchārya and a Chāṇḍāla, on caste distinctions and the Vedāntic doctrine. The work is alleged in the text to have been composed by S'aṅkara himself.

Beginning. कदाचित् शङ्कराचार्यः काशीं प्रति पुरीं ययौ ।

तस्य ज्ञानपरीक्षार्थं कश्चिद् देवः समागतः ॥

चण्डालरूपिणं दृष्ट्वा शङ्क गच्छेति चात्रवीत् ।

यथोक्तवल्गमाचार्यं स देवः पुनरब्रवीत् ॥

End. यत्साम्बाम्बुधिलेश्लेश्लेश्च इमे शक्तादयो निर्दृता
यश्चित्ते नितरां प्रशान्तिकलने लब्धाम्बुधिर्निर्दृतः ।
यत्किन्नित्यसुखाम्बुधौ गणितधीर्ब्रह्मैव न ब्रह्माविद्
यः कश्चित् स सुरेन्द्रवन्दितपदान्मूनं मनीषा सम ॥ ५ ॥

Colophon. इति श्रीशङ्कराचार्यकृतं मनीषापञ्चकं समाप्तं ।
विषयः । ब्रह्मजातीयब्रह्मविद्याविषयकदेवचण्डालयोः कथोपकथनं ।

No. 959. विवेकचूडामणिः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 31. Lines, 5—7 on a page.
Extent, 868 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit,
Mahārājanagara, Vikramapurā, Dhākā, Kālikrishṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Viveka chūḍāmaṇi. A poetical exposition of the Vedānta doctrine.
By S'aṅkara A'chārya.

Beginning. सर्ववेदान्तसिद्धान्तोच्चरं तमगोच्चरं ।

गोविन्दं परमानन्दं सद्गुरुं प्रणतोऽस्म्यहम् ॥ १ ॥

जन्तूनां नरजन्म दुर्लभमतः पुंस्त्वं ततो विप्रता
तस्माद् वैदिककर्म्मसार्गपरता विद्वत्त्वमस्मात् परं ।

आत्मानात्मविवेचनं खलु भवो ब्रह्मात्मना संस्थिति-
भुक्तिर्नो भतजन्मकोटिसुकृतैः पुण्यैर्विना लभ्यते ॥ २ ॥

End. संसारध्वनितापमानुकिरणप्रादुर्भावाद्दाहव्या-
धिद्वानां जलकाण्डव्या मरुभुवि भान्धा परिधाम्यतां ।
अत्यामन्नसुखाम्बुधिं सुखकरं ब्रह्मादयं दर्शय-
न्त्येषा शङ्करभारती विजयते निर्वाणसन्धाविनी ॥ ५८९ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यश्रीशङ्कर-
भगवत्पादकृतो विवेकचूडामणिः समाप्तः ॥

विषयः । ब्रह्मज्ञानप्रशंसा ।

No. 960. शुकाष्टकम्, सटीकं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 6—10 on a page.
Extent, 330 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit,
Mahārājanagara, Vikramapura, Dhākā, Kālikrishṇa Gaṅgopādhyāya. MSS. or
this work are common enough: the codices in the Libraries of the Asiatic
Society, and of the Sanskrit College, of Calcutta are generally correct
Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'ukāshṭaka. A poem in eight stanzas in praise of the Vedānta philosophy. Attributed to S'uka Deva, son of Vyāsa. The text is explained in an elaborate commentary by Gaṅgādharendra Sarasvatī.

Beginning. (सू०) भेदाभेदौ सपदि गणितौ पुण्यपापे विधीर्ण

मायामोक्षौ चयमधिगतौ नष्टसन्देहदृष्टिः ।

शब्दातीतं विगुणरहितं प्राप्य तच्चावबोधं

निखिलेगुणे पयि विवरतः को विधिः को निषेधः ॥ १ ॥

End.

(सू०) सत्यं सत्यं परमसम्यक्तं सर्वकल्याणरूपं

मायारणे दहनमनिले शान्तिनिर्वाणदीपं ।

तेजोरूपं निगमसद्वनं व्यासपुत्राष्टकं यः

प्रातःकाले पठति मनसा याति निर्वाणमार्गं ॥ ८ ॥

विषयः ।

ब्रह्मज्ञानप्रशंसा ।

No. 961. शतरुद्रीयं, सभाष्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia 13. Line 10—11 on a page. Extent, 786 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mahārājānagara, Vikramapura, Dhākā, Kalikrishṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'atarudrīya. The S'atarudrīya hymn of the White Yajur Veda with the commentary of Śāyana A'chārya. The text is published in Dr. Weber's edition of the Veda, and a translation in Muir's Sanskrit Texts IV.

Beginning. (सू०) ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः ।

नमस्ते अस्तु धन्वने वाज्रभ्यामुत ते नमः ॥ १ ॥

या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः ।

शिवाशयव्याय ते वत या नो रुद्र स्यतप ॥ २ ॥

(भा०) यस्य निश्चितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमक्षेचरं ॥

इष्टकाचितयः सर्वास्तुयै हि समापिताः ।

रुद्राध्याये पञ्चमे तु चित्ताग्नौ होम उच्यते ॥

End.

(सू०) नमो रुद्रेभ्यो ये दिवि येषां वर्षमिषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश

प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्दशोऽग्नेभ्यो नमस्ते नो गृहयन्तु ते यं द्विभ्यो यद्यनो द्वेष्टि

ते यो अग्ने दधामि । इत्येकादशोऽनुवाकः ॥

(भा०) हे रुद्रा वो युष्माकं अग्ने विदारितास्ते दधामि स्वापयामि ।

Colophon. इति सायनाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुःसंहितायां चतुर्थकाण्डे
पञ्चमप्रपाठके एकादशोऽनुवाकः समाप्तः ।
विषयः । चन्द्रसहिता ।

No. 962. श्रुतिस्तुतिव्याख्यानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 34. Lines, 4—6 on a page.
Extent, 816 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit,
Mahārājanagara, Vikramapura, Dhākā, Kālīkrishṇa Gaṅgopādhyāya. Appearance,
old. Verse. Incorrect.

S'ruti-stuti-vyākhyāna. A gloss, by Raghunātha Chakravartī, on
S'aṅkara's commentary on the *S'ruti-stuti* or "praise of the *S'ruti*," of
S'rīdhara.

Beginning. बालानामुपकाराय श्रीधरीयश्रुतिस्तुतेः ।

व्याख्या व्याख्यायते कापि रघुनाथेन केन च ॥ १ ॥

सतामिति । सतो हेतुः सत इत्यादिना ।

End. इत्यश्वमेधसमाख्यायैत्येवोपनिषद्भिन्ना वेदभागः समाख्यायः ।

आनन्दवनयेत्यादिप्रम्यान् दृष्ट्वा श्रुतिस्तुते ।

रघुनाथः लिखन् व्याख्यां श्रुतेः शङ्करभाषणां ॥ ४२ ॥

Colophon. इति श्रीरघुनाथचक्रवर्तिविरचितं श्रुतिस्तुतिव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । श्रीधरकृतायाः श्रुतिस्तुतेः शङ्कराचार्येण यत् भाष्यं कृतं तदनुगामिनो व्याख्येयं ।

No. 963. प्रायश्चित्तनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia 30. Lines, 3—7 on a page.
Extent, 1443 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1698. Place of
deposit, Dhākā Vikramapura, Gaṅgācharaṇa Tarkaratṇa, Appearance, old.
Prose. Correct.

Prāyas'chitta nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest
of the laws relating to expiations. By Gopāla Nyāyapañohānana. It
is one of a series of digests prepared by the author under the title of
Nirṇaya. The total number of these digests is not known, but five
have been met with. (Nos. 963 to 967). The practice of writing
such digests under one general name has been common among Indian
jurists, the number of separate works under each name extending from
three to twenty-seven. The following list comprises the names of some
of those which are most frequently met with.

<i>Common title.</i>	<i>Author's name</i>
Ādars'a, ...	Āditya S'uri.
Ditto, ...	Jaydeva Paṇḍita.
Aloka, ...	Gopāla Panchānana.
Chandrikā, ...	Divākara.
Ditto, ...	Gautama.
Ditto, ...	Vedāṅga Rāya.
Chintāmaṇi, ...	Vāchaspati Mis'ra.
Ditto, ...	Gaṅges'vara.
Didhiti, ...	Ananta Deva.
Dīpikā, ...	?
Kamalākara, ...	Kamalākara Mis'ra.
Kaumudī, ...	Govindānanda.
Kaustubha, ...	Anantadeva.
Mayukha, ...	Nīlakaṇṭha.
Mimāṃsā, ...	Nanda Paṇḍita,
Nirnaya, ...	Nanda Paṇḍita.
Ditto, ...	Gopāla Nyāyapañchānana.
Ditto, ...	Bhaṭṭoji Dikshita.
Pārijāta, ...	Ananta Bhaṭṭa.
Pradīpa, ...	Nāgadeva.
Prakāś'a, ...	Mitramis'ra Paṇḍita.
Rahasya, ...	Ramānātha.
Ratna, ...	Kamalākara.
Ratnākara, ...	Chandes'vara.
Ditto, ...	Gopinātha Bhaṭṭa.
Samuchchaya, ...	?
Sangraha, ...	Dalapatirāja.
Sāra, ...	Nāgoji Bhaṭṭa.
Ditto, ...	Tryambaka.
Ditto, ...	Dalapatirāja.
Sarvasva, ...	Halāyudha.
Saukhya, ...	Anonymous.
Sindhu, ...	Kāś'nātha Upādhyāya.
Tattva, ...	Raghunandana.
Vidhi, ...	Kamalākara.
Viveka, ...	S'ūlapāṇi.
Vyavasthā-saṅkshēpa, ...	Anonymous.

Beginning. नत्वा लक्षणपदद्वन्द्वं निर्णयेत् मुनिसम्मतः ।

प्रायश्चित्तकदम्बानां गोपालेन वितन्यते ॥

अथ प्रायश्चित्तनिर्णयः । तत्र हारीतः । प्रयत्नादित्यादि ।

End. + + लक्षणप्रामाण्यापत्तिरिति सर्वं रमणीयमिति ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालन्यायपञ्चाननभट्टाचार्यविरचितः प्रायश्चित्त-
निर्णयः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रायश्चित्तलक्षणं, २ बाल्यादिभेदे प्रायश्चित्तं, ३ विद्वद्बुद्धिप्रसङ्गादीनां मुण्डन-
निषेधः, ४ नवविधपापानि, ५ धेनुमूत्रनिर्णयः, ६ प्राजापत्यव्रतनिर्णयः, ७ ब्रा-
ह्मणस्वामिकसाचादज्ञानकृतचतुर्हयन्यादिगोबधव्रतनिर्णयः, ८ क्षत्रियस्वामिक-
गोबधनिर्णयः, ९ प्रायश्चित्तपूर्वकृत्यं, १० वज्रसम्बन्धिगोबधव्रतनियमः, ११ शुद्ध-
स्वामिकगोबधव्यवस्था, १२ उत्सर्गवाक्यकथनं, १३ गर्भिण्यादिवधप्रायश्चित्तं,
१४ गवां निपातने गर्भनाशप्रायश्चित्तं, १५ यतिब्राह्मणादिवधप्रायश्चित्तं, १६
एकहायन्यादिवधप्रायश्चित्तं, १७ एकप्रयत्नकृतवज्रगोबधप्रायश्चित्तं, १८ वज्रकर्तृ-
कैकगोबधप्रायश्चित्तं, १९ तत्र सङ्क्षेपः, २० वाचनिकदक्षिणानिर्णयः, २१
पञ्चविधबोधननिर्णयः, २२ बोधनादिनिमित्तकव्रतं, २३ अस्त्रिभङ्गादिप्रायश्चित्तं,
२४ उत्सृष्टदण्डादिवधादिप्रायश्चित्तं, २५ अपालननिमित्तगोबधप्रायश्चित्तं, २६
अमुस्थाने विक्रयादिप्रायश्चित्तं ।

No. 964. तिथिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 5—7 on a page.
Extent, 877 śloka. Character, Bengali. Date, Sk. 1698. Place of deposit,
Vikrampurá, Dháká Gaṅgácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose.
Correct.

Tithi-nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the
laws relating to the ages of the moon suitable for the performance of
religious ceremonies. By Gopála Nyáyapanchánana.

Beginning. श्रीलक्ष्मणचरणभोजसङ्कृतेन सुचेतसा ।

क्रियते निर्णयस्तित्था गोपालेन सुधीमता ॥

अथ तिथिनिर्णयः । तिथेः द्वादशभिर्भागैश्चन्द्रक्रियोपलक्षितः कालविशेषः ।

यथा अर्काद् विनिःसृतः प्राचीमित्यादि ।

End. (शेषः सप्तं, जीर्णान् ।)

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालन्यायपञ्चाननभट्टाचार्यविरचितसिद्धिनिर्णयः
समाप्तः ।

विषयः । तिथितत्त्वकथनं ।

No. 965. विवादनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 20. Lines, 3—6 on a page. Extent, 420 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1698. Place of deposit, Vikramapura, Dháká, Gaṅgácharana Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Viváda-nirṇaya. A summary of Raghunandá's digest of the laws relating to Jurisprudence. By Gopála Nyáyapañchánana.

Beginning. श्रीकृष्णचरणभोजं ध्यात्वा गोपालशर्मणा ।

अष्टादश (शानां) तत्त्वानां निर्णयोऽत्र निगद्यते ॥

अथ विवादनिर्णयः । निर्णयस्तु सुदुर्लभः करणीयः ।

End. (अन्यशेषे परिसमाप्तौ च विलुप्तं ।)

विषयः । १ व्यवहारलक्षणं, २ अष्टादशविवादपदानि, ३ अज्ञादानं, ४ दासादिभ्य उद्धारादिनिषेधः, ५ अज्ञादिदानप्रकारप्रभृतयः ।

No. 966. दायनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Extent, 693 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vikramapura, Dháká, Gaṅgácharana Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Dáya-nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the laws relating to inheritance. By Gopála Nyáyapañchánana.

Beginning. श्रीकृष्णचरणभोजं ध्यात्वा गोपालशर्मणा ।

वितन्यते विवादेऽयं दायभागस्य निर्णयः ॥

अथ दायभागनिर्णयः । दायभागो यावत्सम्बन्धिष्वनविभागः । मनुना । एष स्त्रीपुंसयो राज्ञा इत्यादि ।

End. शेषे पञ्चमेकं विलुप्तं ।

विषयः । दायभागव्यवस्था ।

No. 967. शुद्धिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia 7. Lines, 6 on a page. Extent, 220 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vikramapura Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna, Appearance, old. Prose. Correct.

Suddhi-nirṇaya. A summary of Raghunandana's digest of the laws relating to purifications. By Gopála Nyáyapañchánana.

Beginning. प्रथमपत्रं विलुप्तं ।

End. शेषपत्रमपि विलुप्तं ।

विषयः । सरणशौचशुद्धिनिर्णयकथनादिः ।

No. 968. आचारनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 598 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Āchāra-nirṇaya. A short summary of the religious duties which a strict Hindu is bound to observe. By Gopála Nyáyapañchánana.

Beginning. आचारस्य त्रयःसाधनत्वमाह ॥ चारीतः—(दृश्यते)

End. आपस्तम्बः—गि—(इत्यतः लुपितः ।

विषयः । वर्षाश्रमाचारकथनादिः ।

No. 969. सङ्क्रान्तिनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Saṅkrānti-nirṇaya. A summary of the rules regarding the calculation of the passage of the sun from one sign of the zodiac to another. By Gopála Nyáyapañchánana.

Beginning. (प्रथमपत्रस्य प्रथमपङ्क्तिर्विलुप्ता ।)

End. अथ विषुवस्य पुण्यविशेषजनकत्वात् संध्यादिवति विषुवसङ्क्रान्तिपुण्यकालपरं ।

अन्यथा कालद्वयकल्पनापत्तेः ।

विषयः । सङ्गान्निगणना ।

No. 970. व्याप्तिग्रहोपायप्रसूतौनां भट्टाचार्यटीका ।

Substance, country yellow paper. Folia, 149. Lines, 5—9 on a page. Extent, 8381 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of Deposit, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Vyáptigrahopáyāṭiká. A gloss on that portion of Raghunátha's commentary on the Anumāna-chintāmaṇi of Gaṅges'a which refers to inherent presence. By Gadádharma Bhaṭṭāchārya. Vide ante I, p. 295. Beginning. उपायाभावप्रयुक्तव्याप्तिनिश्चयाभावेनानुमानप्रासाद्यं न निर्वहतीति चार्वाक-पूर्वपक्षे भूयःसाध्यसाधनसहचारदर्शनं व्याप्तिपादकमिति जरद्वैरायिकमिदं इत्यादि ।

End. अथ तस्याः प्रत्यक्षत्वाभावे युक्त्यन्तरमेव वाऽनुसन्धेयमिति ।

विषयः । निश्चयस्य उपायकथनं ।

No. 971. उपाधिवादटिप्पणी ।

Substance, country yellow paper. Folia, 21. Lines, 6—7 on a page. Extent, 716 s'lokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Upádhiváda Ṭippaṇi. Jagadís'a Tarkálañkára's notes on the Upádhiváda chapter of Raghunátha S'íromaṇi's commentary on the Chintāmaṇi of Gaṅges'a. Vide ante I p. 295.

Beginning. स्वीयहेतोर्वाच्यत्वस्यैव परकीयहेतोः सोपाधिकत्वस्यापि ज्ञापने वादिनिग्रह-सम्भवाद्भिन्नयत्नक्षैककार्यकारित्वसङ्गत्या व्याप्तिज्ञानविरोधज्ञानार्जकत्वरूप-प्रसङ्गसङ्गत्या व्याप्तिन्तरमुपाधिं निरूपयितुमाह उपाधिज्ञानादिति ।

End. क्वत एवाह एवमिति पक्षेतरत्वविशिष्टसाध्यसाधनीसत्तादिकमपि अप्रसिद्धानु-माने नोपाधित्वेन उद्भावं कथंकार्दिसम्प्रदायविरोधादिति भावः ।

Colophon. इति उपाधिवादटिप्पणी सम्पूर्णा ।

विषयः । परकीयव्याप्तिविषयकतया उद्भावनीयस्य उपाधेर्निरूपणम् ।

No. 972. प्रश्नोत्तरमाला ।

Substance, country yellow paper. Folia 2. Lines, 8 on a page. Extent 38 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1762. Place of deposit, Vikramapura, Dháká, Gangácharana Tarkaratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Prasnottaramálá. Vedantic catechism. By S'añkara Achárya.

Beginning. अकारसंसारसमुद्रमध्ये सम्यज्जतो मे शरणं किमस्मि ।

गुरोः कृपालोः कृपया वदैतद् विशेषपादाम्बुजदीर्घनौका ॥ १ ॥

ब्रह्म हि को यो विषयानुरक्तः का वा विमुक्तिः विषयाद् विरक्तिः ।

को वास्मि घोरो नरकः स्वदेहे सृष्ट्याद्यः स्वर्गपदं किमस्मि ॥ २ ॥

End. कण्ठं गता वा श्रवणं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला ।

तनोतु मोदं विदुषां सुरम्या रमेष्टुगौरीशकयेव सद्यः ॥ २२ ॥

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता प्रश्नोत्तरमाला समाप्ता ।

विषयः । प्रश्नोत्तरमुखेन वेदान्तसारवार्त्ताकथनं ।

No. 973. पाशककेरली ।

Substance, country yellow paper. Folia 8. Lines, 10 on a page. Extent, 220 s'lokas. Character Bengali. Date, Sm. 1905. Place of deposit, Vikramapura, Dháká, Gangácharana Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Pās'aka-keralí. Cleromancy or divination by the cast of the dice.

By Garga Rishi.

Beginning. भगवति कुष्माण्डे मातङ्गिनि स्वकार्यप्रसाधिनि सर्वकार्यनिमित्तप्रकाशिनि
एष्टेहि सत्वरं वद वद वरदे वरदे स्नेहि स्नेहि मातङ्गिनि सत्यं व हि स्वाहा
महादेवं नमस्तुभ्य केरलज्ञानभास्करं ।

प्रवक्ष्ये सद्गुणोद्दिष्टं ज्ञेयं धेयं शुभाशुभम् ॥ १११ ॥

पदं पदं + वीणा + पतिता शोभनं तव ॥

शुभं वा दृश्यते तव सर्वारक्षेण चिन्तितम् ।

सङ्ग्राम सर्वलाभश्च व्यवहारेण सम्पदः ॥

End. यः पुरासोज्जगदन्धो र्गो नाम महामुनिः ।

तेन स्वयं विनिर्णीता सत्या पाशककेरली ॥

Colophon. इति श्रीगर्गपिप्लिता पाशककेरली समाप्ता ।

विषयः । निखिप्रपाशकाङ्कानुसारेण प्रश्नशुभाशुभफलकथनं ।

No. 974. अनुमितिमानसवादायः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 9. Lines, 5—8 on a page. Extent, 502 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Anumiti-mánasa-vádártha. A treatise on Inference. By Gadádharma Bhaṭṭáchárya. This and the four following are parts of a series of sixty-four special treatises on the Nyáya which the author is reported to have written in addition to his larger works. Hall's Contributions, 41.

Beginning. लिङ्गपरामर्शानन्तरं विलक्षणानुमित्यात्मकप्रतीत्युद्घात् तत्करणतया तस्य विलक्षणप्रमाणान्तरता तदेषानुमानमित्यभिधीयते ।
वज्रिव्याप्यधूमवान् पर्वत इति परामर्शानन्तरं तदात्मकविशेषदर्शनमूलक-
पर्वतो वज्रिमानित्याकारकप्रत्यक्षनिर्णयादेव वज्रादिभोचरप्रत्युपपत्तेः,
इत्यादि ।

End. अतोऽनुमानं न प्रत्यक्षकरणमिति दिक् ।

Colophon. इति अनुमितिमानसस्य वादायः समाप्तः ।

विषयः । अनुमितेः प्रमाणान्तरताविरहविषयो विचारः ।

No. 975. नव्यमतवादायः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Extent, 885 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká. Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Navya-mata-vádártha. A treatise on the new school of Nyáya with reference to Inference. By Gadádharma Bhaṭṭáchárya.

Beginning. अनुमितिं प्रति पर्वतीयधूमव्यापको वज्रिरित्याकारकपरामर्श एव हेतुः । न तु वज्रिव्याप्यधूमवान् पर्वत इत्याकारकः ।

End. ज्ञानसामान्यानुवादस्यानुभवविविधत्वात् सामग्रीसम्बन्धकार्योत्पत्तेर्वा(?)कल्पना-
भावात् छतिमर्थः ।

Colophon. इति नव्यमतस्य वादायः समाप्तः ।

विषयः । नव्यमतोपरि अनुमितिकारणताविषयो विचारः ।

No. 976. रत्नकोषवादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 27. Lines, 7—8 on a page. Extent, 1290 s/lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Ratna-kosha-vádārtha. On the knowledge of the invisible through Inference. By Gadádharma Bhaṭṭáchárya.

Beginning. परोक्षज्ञानं निश्चय एवेति सिद्धान्तः । रत्नकोषकारस्तु सत्प्रतिपक्षसम्बलन-
दशायां संशयात्मिकामनुमितिं स्वीकरोति इत्यादि ।

Colophon. इति न किञ्चिदनुमितेः संशयत्वापत्तेरिति छत(मल्ल)मतिविस्तरेण इति ।
विषयः । परोक्षज्ञानस्य निश्चयरूपताप्रतिपादको विचारः ।

No 977. व्याप्त्यनुगमवादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 3—8 on a page. Extent, 270 s/lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Vyáptyanugama-vádārtha. A treatise on the perception of the major term. By Gadádharma Bhaṭṭáchárya.

Beginning. अनुमितित्वावच्छिन्नं प्रति कोटम् व्याप्तिविशिष्टपक्षधर्माज्ञानं हेतुः, इत्यादि ।
End. न च भेदेन, वक्षिमान् धूमादित्यादावव्याप्तेर्दुर्वारत्वादित्याशये दीधितिकार-
स्येति सङ्क्षेपः ।

Colophon. इति त्रीन्यायवागीशमहाचार्यविरचितो व्याप्त्यनुगमवादार्थः समाप्तः ।
विषयः । अनुमितिकारणभूतज्ञानविषयोभूतायाव्याप्तेरनुगमप्रकारविषयो विचारः ।

No. 978. कारणतावादार्थः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 8 on a page. Extent, 1342 s/lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Kāraṇatā-vādārtha. A treatise on causation. By Gadādhara Bhaṭṭācharya.

Beginning. अथ निखिलेष्वपि वैदिकेषु लौकिकेषु च कर्मसु तत्तत्फलस्य कारणत्वं निश्चय-
वन्मस्तु च भवन्तः प्रवर्तन्ते न तु तदनाकल्यताः । तच्च किं नाम कारणत्वं, न
तावत् फलाव्यवहितपूर्ववर्तित्वं, अतिप्रसङ्गात् इत्यादि ।

End. ननु संयोगजसंयोगं प्रति अवयवसंयोगस्य संयोगात्मावयवसंयोगात्मा (?)——
(इत्यतः खण्डितः ।)

विषयः । कारणाविषयो विचारः ।

No. 979. विरोधिविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 19. Lines, 7—8 on a page.
Extent, 1014 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of
deposit, Vaṭeśvara, Vikramapura, Dhākā, Gangācharaṇa Tarkaratna. Ap-
pearance, old. Prose. Correct.

Virodhi-vichāra. Fallacies or hindrances to logical sequence,—a
Nyāya dissertation. By Rāmachandra Nyāyavāgīś'a.

Beginning. स्वधर्मेतावच्छेदकविशिष्टबुद्धेः समानधर्मेतावच्छेदकप्रामाण्यभावनिययो वि-
रोधीति तदभावे हेतुः ।

End. अथ उक्त्यापकसम्बन्धेन क्लृप्तहेतुताकवज्रत्वादिमताभेदस्य सङ्कारितयैवोप-
पत्तेरिति दिक् ।

विषयः । प्रतिबध्यप्रतिषम्बकभावविषयो विचारः ।

No. 980. योग्यताविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 5. Lines, 8—9 on a page.
Extent, 196 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of
deposit, Vaṭeśvara, Vikramapura, Dhākā, Gangācharaṇa Tarkaratna. Ap-
pearance, old. Prose. Generally correct.

Yogyatāvichāra. A Nyāya treatise on the relation of words to
their meanings. By Rāmachandra Nyāyavāgīś'a.

Beginning. अयोग्यतानिर्णयदशायां शाब्दबोधानुदयाद् योग्यताज्ञानस्य शाब्दबोधहेतुता
कल्प्यते, तच्च यत्संसर्गकयदधर्मावच्छिन्नवृत्तभावप्रतियोगितानवच्छेदकत्वं यद-

स्मनिष्ठं तदस्मावच्छिन्नविशेषकतत्संसर्गकतदस्मावच्छिद्रो वा बाध(?)स्तदस्माव-
च्छिद्रस्य योग्यता इति प्राञ्चः ।

End. इत्यपि नाविरलक्रमोपपन्नानामुपस्थितानामुपद्रवस्थानासम्भवेन प्रत्यक्षासम्भवात् ।

Colophon. (परिसमाप्तिस्तत्रकवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । शब्दबोधहेतुभूतयोग्यतानिर्वचनं ।

No. 981. विधिवादविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 22. Lines, 5—8 on a page.
Extent, 1342 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of
deposit, Vāṭes'vara, Vikramapura, Dhākā, Gangācharaṇa Tarkaratana.
Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vidhi-vāda-vichāra. A Nyāya treatise on the nature of Sāstric
injunctions. By Rāmachandra Nyāyavāgīś'a.

Beginning. श्रौदनकामः पचेत्, स्वर्गकामो यजेत्, इत्यादिविधिवाक्यं पाकयागादौ प्रवर्तकं
तस्य च तथालं न साक्षात्, अत्युपपन्नानां ततोऽप्रवृत्तेः । किन्त्वर्थज्ञानद्वारेति
तस्य प्रवर्तकज्ञानजनकलोपपत्तये प्रवर्तकज्ञानविषये विधिलिङ्गः शक्तिरिति
सर्वधामेवानुसृतम् ।

End. अथ क्वचित् प्रतियोगिगोचरद्वेषेण सहकृतं स्वधर्मिककृतिसाध्यताज्ञानं स्व-
गोचरचिकीर्षाप्रवृत्तिहेतुः सप्रतियोगित्वञ्च अभावस्थापीति प्राञ्चः ।

Colophon. इति विधिवादविचारः समाप्तः ।

विषयः । स्वर्गकामो यजेतेत्यादिविधिवाक्यार्थविषयो विचारः ।

No. 982. अभिधावादविचारः ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 9—10 on a page.
Extent, 78 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of
deposit, Vāṭes'vara, Vikramapura, Dhākā, Gangācharaṇa Tarkaratna.
Appearance, old. Prose. Incorrect.

Abhidhā-vāda-vichāra. A Nyāya treatise on deviation from general
rules. By Rāmachandra Nyāyavāgīś'a.

- Beginning. लिङ्गसमवेताभिधामिधे पदार्थान्तरं लिङ्गार्थः प्रवर्तनात्वेन तज्ज्ञानस्यैव शब्दा-
धानप्रवृत्तौ हेतुः । तथाहि प्रवृत्तिसामान्येनेष्टसाधनताज्ञानस्य हेतुत्वसम्भवः ।
- End. उक्तशब्दबोधानन्तरं स्वर्गकामनावच्छं प्रति विधिधर्म(?)यागे प्रवर्तयति
इति प्रतिशब्दते (?) ततो यागे प्रवर्तत इति वदन्ति ।
- Colophon. इति अभिधावादविचारः समाप्तः ।
- विषयः । विधिलिङ्गाद्यर्थभिधाविषयो विचारः ।

No. 983. आसत्तिरहस्यं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 12. Lines, 5—9 on a page. Extent, 911 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Āsatti-rahasya. On logical relations. By Rámachandra Nyáya-vágis'a.

- Beginning. गिरिर्भूतमग्निमान् देवदत्तेन इत्यत्रानामग्निरिरग्निमत्यदात्(?)गिर्यग्निमत्यदा-
र्थेयैरित्यादि ।
- End. प्रकारतादीनां तच्चानुगमे तादृशानुमित्यादीनां बाधात् प्रतिबध्यत्वप्रसङ्गे विशे-
ष्यतया प्रकारताया एव तादृशप्रतिबध्यप्रतिबध्यकभावावच्छेदकत्वात् इति दिक् ।
- Colophon. इति आसत्तिरहस्यं समाप्तं ।
- विषयः । शब्दबोधे कारणीयभूतायाः आपत्तेर्निरूपणम् ।

No. 984. शब्दनित्यता ।

Substance, country yellow paper. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 189 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1598. Place of deposit, Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dháká, Gangácharaṇa Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Śabda-nityatá. On the eternity of sound. By Rámachandra Nyáyavágis'a.

- Beginning. वर्णात्मकः शब्दो नित्यो न वेतिविप्रतिपत्तिः । अथ सीमांसाकारा वर्णात्मक-
शब्दानामुत्पत्तिविनाशकल्पने गौरवाद्भित्त्यलसेव स्वीकुर्वन्ति इत्यादि ।

End. न च प्रतिकारस्कारादिसाधनभावबैकप्रतिपत्तकताकल्पने लाघवमिति
सङ्क्षेपः ।

Colophon. समाप्तसायं शब्दनित्यताविचारः ।

विषयः । शब्दस्य नित्यताप्रतिपादनं ।

No. 985. पथ्यविधानं ।

Substance, country yellow paper. Folia, 6. Lines, 7 on a page.
Extent, 89 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit,
Vaṭeś'vara, Vikramapura, Dhākā, Gaṅgācharaṇa Tarkaratṇa. Appearance,
old. Prose. Correct.

Pathyavidhāna. On Dietetics, pointing out the evil effects likely
to arise from certain articles of food, and their antidotes. Anonymous.

Beginning. यो रावणं रणमुखे भुवनैकभारं

हत्वा चकार जगतः परमोपकारं ।

यं ब्रह्म अभिदधिरे परतोऽपि पारं

तं नैमि मैथिलसुताहृदयैकनाथं ॥ १ ॥

नारीकेलफलेषु तण्डुलमयं क्षीरं रसाले हितं

जम्बोरोत्तरस्य घृते समुचितः सर्पिणु सोचाफले ।

गोधूमेषु च कर्कटी हिततमा मांसाग्ने कान्त्रिकं

नारङ्गे गृध्रभक्षणं प्रकलितं पिण्डालुकं कोद्रेणे ॥ २ ॥

End. कोष्यान् पित्तास्रभवे हि (इत्यतः खण्डितं) ।

विषयः । कस्मिन् द्रव्ये किं द्रव्यमुपकारकमित्याद्यव विचारार्थे ।

No. 986. कृत्यकालविनिर्णयः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 30. Lines,
8 on a page. Extent, 1155 s'lokas. Character, Bengali. Date, ?
Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old.
Prose and verse. Correct.

Kṛtyakālavinirṇaya. A disquisition on what times are most appropriate
for the performance of particular ceremonies, and a calendar of
fasts and feasts. By S'rīnātha S'armā, son of S'rīkara Āchārya.

Beginning. श्रीमोविन्दपदाभोजद्वन्द्वमद्वन्द्वसाधनम् ।

वन्दे हृन्दारकधनीमकरन्दमनोहरम् ॥

श्रीकराचार्यपुत्रेण श्रीमच्छोनायशर्म्मा ।

प्रीतये विदुषां चक्रे हृत्यकालविनिर्णयम् ॥

श्रौते विधौ कालकृतो विरोधः प्रायः सदैव प्रथितो बुधानाम् ।

अतस्तदुच्चेदकृते मुनीनां विचार्य वाचो विदधाति तत्त्वम् ॥

नानाविदेशिविदुषां मतमाकलय्य चोदचमं यदभिलिख्य समर्पयामि ।

अद्यां बुधा विषयगङ्गुलिकाप्रवाहे दूराद् विहाय कुशलादरमव गाढम् ॥

इह खलु नित्यनैमित्तिकादियावद् वैदिककर्माणि तत्तत्कालविशेषाङ्गानि
श्रूयन्ते ।

End.

वैशाखमासस्य तु या द्दतीया नवम्यसौ कार्तिकशुक्लपक्षे

नभस्वमासस्य तमिषपक्षे त्रयोदशी पक्षदशी च माघे ।

एता युगाद्याः कथिताः पुराणैरनन्तपुण्यास्त्रिष्यद्यतसः

पानीयमप्यत्र तिलैर्विमिश्रं दद्यात् पिबेभ्यः प्रयतो मनुजः ॥

आद्यं क्षतं तेन समाः सहस्रं रजस्यमेतत् पितरो वदन्ति ।

इति विष्णुपुराणीयवचने पक्षदशीत्यत्र तमिषपदानुषङ्गात्साधमासीयामावस्य—

—(अतः परं खण्डितम्)

विषयः ।

कस्य कार्यस्य कः कालो मुख्यः को वा असुखः, वत्सर-मासर्तु-तिथ्यादीनाञ्च कः
स्वरूपः, इत्यादीनां विचारपूर्वकं स्मृत्यादिभ्यः प्रमाणमुद्धृत्य व्यवस्थापनम्,
वैशाखादिषु कस्याञ्च तिथौ किं कर्तव्यमित्यादिनिरूपणञ्च । (अत्र प्रकरण-
च्छेदो नास्ति) ।

No. 987. अशौचसङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Extent, 645 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1732; Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

As'aucha-saṅkṣhepa. A summary of the laws relating to impure states of the person resulting from birth, death, and other causes. By Ma-dhusūdana Vāchaspati. The work is of considerable repute, but scarce. Contents:—Impurities resulting from menstruation; do. from miscarriage or abortion; do. from death of infants; do. among Sūdras; do. from

death of wives ; do. from the performance of Sati ; do. from the conjunction of two or more mournings ; do. from death under particular circumstances ; do. from death of Sapindas ; do. from death of persons in a foreign country. Impurity of the person defined. Impurity resulting from following the funeral procession of a stranger. Cremation of an image made of leaves in the case of a person whose corpse has not been burnt according to the rules of the S'ástra ; person who should burn such a figure ; the proper day for such a cremation ; persons not entitled to perform this ceremonial. What should be avoided as causing impurity of the person. Impurity caused by contact ; do. by hemorrhage. Especial impurities. Diet during mourning. The MS. contains several marginal notes.

Beginning. नत्वा सीतापतिं रामं कामदं कथामयम् ।

ब्रवीत्यशौचमङ्गुल्ये चट्टः श्रीमधुसूदनः ॥

तथादौ रजसललाशौचम् । यथा शङ्खः ।—

“शुद्धा भर्तुश्चतुर्थेऽङ्गि अशुद्धा देवपैत्रयोः ।

देवे कर्मणि पैत्रे च पञ्चमेऽङ्गि शङ्कति” ॥

भर्तुर्लौकिके कर्मणि व्युत्थात् परं शुद्धा, भर्तुरित्युपलक्षणम् । देवे पैत्रे कर्मणि चतुर्थदिनात् परमित्यर्थः । अथ गर्भसावाशौचम् ।

End. अन्यच्च श्रुतितत्त्वादौ अनुसन्धेयम् । पञ्चमौ रवमिया न लिखितम् ।

Colophon. इति मन्त्रमहापाध्यायश्रीयुतमधुसूदनवाचस्पतिविरचितोऽशौचमङ्गुल्येः समाप्तः ।

विषयः । रजसललाशौचम्, गर्भसावाशौचम्, बालाशौचम्, शूद्रबालाशौचम्, स्त्र-
शौचम्, सङ्गमरणाशौचम्, अशौचमङ्गुल्ये, सन्तुविशेषाशौचम्, सपिण्डा-
शौचम्, विदेशस्थाशौचम्, अङ्गासूक्ष्मनिर्णयः, परानुगमनाशौचम्, पर्ण-
नरदाहः, तत्कालनिर्णयः, तद्दिननिर्णयः, क्रियानधिकारिणः, वर्धावर्धम्,
स्यर्गाशौचम्, रक्तपाताशौचम्, अशौचविशेषः, अक्षारलक्षणम् ।

No. 988. श्राद्धकल्पः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3 inches. Folia, 23. Lines, 7 on a page. Extent, 1006 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1734. Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanátha Vidyaratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'rāddha-kalpa. A treatise on Srāddhas appropriate to followers of the Sāma Veda. By S'ridatta. Contents:—duties to be observed on the day preceding a s'rāddha; do. on the day of the s'rāddha. Explanations of the technicalities of s'rāddha. Rules for the performance of funerals. General rules for performing a s'rāddha. Optional duties. General rules for performing an ashtaka s'rāddha; ritual for do. Special rules with reference to s'rāddhas performed on other than the fixed days. Things and acts forbidden or enjoined at s'rāddhas. Srāddha on the 11th day of the moon. S'rāddha on auspicious occasions, as marriage &c. Persons enjoined to perform s'rāddhas. The MS. has a large number of marginal notes by a different author.

Beginning. स्मृतिमृच्छपुराणादिभूपमोपालसम्मतम् ।

सतां वाक्यानि चालोक्य ह्यन्धोगत्रादमुच्यते ॥

यः श्राद्धं करिष्यमाणो रजकद्वारा वासः चालयेत्, दन्तवक्त्रशिरोमलान्यपहृत्य स्नात्वा निरामिषमेकवारं भुञ्जीत ।

End. असाध्यां पत्न्यां सत्यां सोदर्यादेरेवाधिकारः, पित्रमाहसपिण्डाद्यभावे अपति-
तावाप्तस्या अप्यधिकारः, इति सर्वं समञ्जसम् ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीदीक्षविरचितः श्राद्धकल्पः समाप्तः ।

विषयः । सामवेदीनां श्राद्धव्यवस्थापकोऽयं ग्रन्थः । तथा हि तेषां—श्राद्धपूर्वदिनकृत्यम्, श्राद्धदिनकृत्यम्, श्राद्धीयसाधारणकृत्यनियमात्मिका परिभाषा, ब्राह्मणसत्कारादिप्रयोगः, सामान्यतः श्राद्धप्रयोगः, काम्यकृत्यानि । अष्टकादिश्राद्धानां सामान्यविधिः, तत्प्रयोगश्च । अपरपञ्चतिथिनिमित्तककाम्यश्राद्धव्यवस्थादिः । श्राद्धेषु निषिद्धानि, विहितनिषिद्धानि च । एकादशहोत्रैकोद्दिष्टप्रयोगः । नान्दी-मुखादिश्राद्धप्रयोगः । अधिकारिनिर्णयश्च ।

No. 989. उद्दीशतन्त्रम् ।

Substance, country yellow paper, 13½ × 3 inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent, 496 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Uddis'a Tantra. A Tantra of the Kaula class, treating of sorcery of different kinds. The subjects treated of are :—rites for bringing people

under subjection; do. making people of unsettled mind; do. benumbed; do. enamored; do. for ensuring peace; do. for fattening; do. for destroying vision; do. for destroying the mind; do. audition; do. do. reason; do. for neglect of duty; do. producing pains; do. stoppage of an undertaking; do. for stopping the course of water; do. for bringing on blindness; do. do. mutilation; do. do. contractions of the body; do. do. dumbness; do. do. deafness; do. do. devilish fevers; do. for preventing evils of any kind; do. for destroying curds and honey; do. for making horses and elephants frantic; do. for inviting serpents to the domicile of an enemy; do. for inviting men to do; do. destroying corn crops; do. leaves of trees; do. for bringing on miscarriage, &c. &c. The work is divided into eleven chapters.

Beginning. * * देवाय नमः । उद्गुप्तेन समाकीर्णे * * इन्द्रसमाकुले ।

प्रणम्य शिरसा देवी गौरी पृच्छति शङ्करम् ॥

End. एकान्तं जगत्वा यदायुक्तेन ध्यातव्या ॥०॥

Colophon. इत्युद्गुप्ते हरमेखलायामेकादशः पटलः ॥०॥ सम्पूर्णं चायं ग्रन्थः ।

विषयः । इहेकादशपटलाः सन्ति । तत्र १ पटले, वशीकरणम् । २, उच्चाटनम् । ३, लक्ष्मणम् । ४, मोहनम् । ५, भ्रान्तिकम् । ६, पौष्टिकम् । ७, चक्षुर्हानिः । ८, मनोहानिः । ९, श्रुतिहानिः । १०, ज्ञानहानिः । ११, क्रियाहानिः । १२, कीलकम् । १३, कार्यलक्षः । १४, जललक्षः । १५, जम्बीकरणम् । १६, लूनीकरणम् । १७, भावसङ्कोचनम् । १८, सूकीकरणम् । १९, वधिरुक्करणम् । २०, भूतञ्जरकरणम् । २१, भस्मशालकरणम् । २२, सर्वोपद्रुविनाशनम् । २३, दधिमधुविनाशनम् । २४, मद्यकरणम् । २५, गजवाजिप्रकोपनम् । २६, भुजङ्गानामाकर्षणम् । २७, मालवानामाकर्षणम् । २८, शस्यविनाशनम् । २९, पर्णविनाशनम् । ३०, गभंकरणम् । ३१, परशुप्रवेशनम् । ३२, निष्यन्दनम्—इत्यादीनाम् मन्त्राः, मन्त्रजपसङ्ख्यादयश्च, अनन्तरं कस्यां तिथौ कस्य कर्मणोऽनुष्ठानं कर्तव्यं किं वा कस्य मन्त्रस्य लेखन्यादिकमिति मन्त्रसिद्धिप्रकारः ।

No. 90. शत्रुविमोचनं नाम वगलामुखीकवचम् ।

Substance, country yellow paper, 14 × 5 inches. Folium, 1. Lines, 20 Extent, 28 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvipa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Written with red ink. Verse. Generally correct.

S'atravimochana alias *Vagalámukhi-kavacha*. A hymn in praise of Vagalámukhí, esteemed as a charm for ridding oneself of his enemies. An extract from the Rudra-jámala Tantra.

Beginning. अथ वगलामुखीकवचम् । देवुवाच ।

वगलामा महादेव्या या या विद्याः प्रकाशिताः ।

युतायाधिगताः सर्वाः श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतम् ॥

End. देवो श्रीवगलापाठान् सर्वाः सिद्धान्ति सिद्धयः ॥

Colophon. इति श्रीवद्रथामले उनामदेवरसंवादे वगलामुखीशुभोचनं नाम समाप्तम् ।

विषयः । वगलामुखीमन्त्रैरात्मरक्षा ।

No. 991. कामरत्नम् ।

Substance, country-made reddish yellow paper, 13 × 5 inches. Folia, 35. Lines, 12 on a page. Extent, 892 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvípa, Vrajanátha Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Káma-ratna. A treatise on sorcery and erotics, made up of extracts from the Tantras. The MS. is incomplete.

Beginning. यस्येश्वरस्य विमलं चरणारविन्दं संसेव्यते विबुधमिदमधुव्रतेन ।

निर्वाणसूचकगुणायकवर्गपूर्णं (श्री)शङ्करं सकलदुःखहरं नमामि ॥

कामरत्नमिदं चित्रं नामातन्त्रार्णवान्मया ।

वश्यादिच्छिणोमन्त्रसाधनान्तं समुद्धृतम् ॥

End. एतन्मन्त्रद्वयेन बालुकाभिः सह चेतसर्षपान् सप्तवाराभिमन्त्र्य चित्र-इत्यतः परं खण्डितम् । दशमप्रकरणवधि ।

विषयः । १ प्रथमोपदेशप्रकरणे—(क) वशीकरणादिकर्मणाम् षट्पुनर्निर्णयः, तिथिनिर्णयः, नक्षत्रनिर्णयः, अङ्गुलिनिर्णयः, साधारणप्रयोगश्च । (ख) वशीकरणप्रयोगः—तत्र सर्वजनवशीकरणम्, राजवशीकरणमित्यादि । २ द्वितीयोपदेशप्रकरणे—सर्वजनाकर्षणाद्याकर्षणप्रयोगाः । ३ तृतीयोपदेशप्रकरणे—युवजयादिव्याघ्र-निवारणप्रयोगाः । ४ चतुर्थोपदेशप्रकरणे—शत्रुमुखस्तम्भनादिशत्रुस्तम्भनपर्य-न्तानां विविधस्तम्भनकार्याणां प्रयोगाः । ५ पञ्चमोपदेशप्रकरणे—सर्वजनमोह-नादि-केशरञ्जनान्त-मोहनप्रयोगाः । ६ षष्ठोपदेशप्रकरणे—बाजीकरणप्रयोगः ।

७ सप्तमोद्देशप्रकरणे—गाढीकरण-सी-दावण-लिङ्गसूत्रीकरण-दण्डीकरण-सनव-
र्द्धनोत्थान-येनिमंस्कार-लिङ्गसंस्कार-लोमशाननादीनां प्रयोगाः । ८ अष्टमोप-
देशप्रकरणे—खण्डीकरण-साम्य-भगवन्-भगमोचन-नष्टपुष्पापुष्पकरण-गर्भसा-
वण-वज्ररक्तपातनिवारण-बन्ध्यागर्भधारण-सूतवत्साचिकिस्त्रुन-गर्भसावरचण-
शुक्लगर्भनिवारण-सुखप्रसव-पुष्परक्षण-दुर्भगाकरण-कल्लवकरणान्नानां प्रयोगाः ।
९ नवमोपदेशे—सर्वारिष्टविनाशपूर्वकरादिप्रयोगाः दशमादिप्रकरणानि तत्र
सम्भाव्यते परमस्य पुस्तकस्य खण्डितत्वाद्गोपलभ्यते तत एव तदीयविषयायेदा-
नीमज्ञेयाः ।

No. 992. यज्ञसूत्रप्रमाणम् ।

Substance, country paper, 12 × 3 inches. Folium, 1. Lines 20.
Extent, 34 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit,
Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Verse. In-
correct.

Yajñasūtra-pramāṇa. Rules regarding the length and number of
cords to be used in making sacrificial cords for the three twice-born
classes. An extract from the *Mātrikā bheda Tantra*.

Beginning. श्रीचण्डिकोवाच । यज्ञसूत्रधारणेन भूपूज्यो नात्र संशयः ।

इदानीं यज्ञसूत्रस्य विधानमपि कथ्यताम् ॥ श्रीशङ्कर उवाच ।

End. एतत् सङ्केतमज्ञात्वा यः कुर्यात् सूत्रधारणम् ।

स चण्डालसमो देवि यदि व्याससमो भवेत् ॥

Colophon. इति मातृकाभेदतन्त्रे एकादशः पटलः ।

विषयः । मातृकाभेदतन्त्रस्यैकादशतमपटलात्कान्तिदम् । अत्र हि कियत्परिमितदीर्घं
यज्ञोपवीतं धार्यं, इत्यादेरेव विधिः ।

No. 993. दुर्गानामफलम् ।

Substance, country made yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 2.
Lines, 7 on a page. Extent, 50 s/lokas. Character, Bengali. Date, ?
Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old.
Prose. Correct.

Durgānāma-phala. Merit of reciting the name of *Durgā* a great number of times.

Beginning. अथ दुर्गानामफलम् । तवर्गस्य तृतीयो वर्णः पञ्चमस्वरसंयुतः ।

कवर्गस्य तृतीयो यो रेफस्तस्योपरि प्रिये ।

द्वितीयस्वरसंयुक्तं नामेदं परिकीर्तितम् ॥

End. भवानीसन्निधौ यत्तु वाराणस्यां अपं चरेत् ।

दरिद्रोऽपि धनी भूला शिवलोके महीयते ॥

Colophon. इति दुर्गानाममाहात्म्यं समाप्तम् ।

विषयः । दुर्गेतिनामोच्चारणमाहात्म्यवर्णनम् ।

No. 994. स्वरूपाख्यस्तोत्रम् ।

Substance, country paper, 11 × 3½ inches. Folia, 7. Lines, 36 on a page. Extent, 63 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Svarūpākhyā-stotra. A hymn in praise of *Durgā* used as a charm. An extract from the *Phetkārī Tantra*.

Beginning. श्रीकण्ठाभरकेशवर्णघटितं चन्द्रार्दचूडोज्ज्वलम्,

वीजं यत्परमं गुणवयमयं कामप्रदं कर्षदम् ।

मातः शङ्करवक्त्रमे प्रतिदिनं ध्यायन्ति ये ये मुदा,

ते ते यान्ति चिदात्मकं हरिहरब्रह्मादिसाम्यं मुदा ॥ १ ॥

End. इदं स्तोत्रं मातः सुपठति दिवाराविमनिशम्,

स सर्वज्ञो योगीश्वरनिकरसन्महामनलम् ।

जडोऽपि तद्रूपं जननि यदि सखिन्य मनसा,

तदग्रे भूयोच्चैः क्षितिपतिसमानः क्षितितले ॥ २४ ॥

Colophon. इति फेत्कारिणीये व्यामसारे महातन्त्रे ताराखण्डे महाकालविरचितं स्वरूपाख्यस्तोत्रं समाप्तम् ॥

विषयः । मायावीजोद्धारपुरःसरपूजादिकथनसहिता भगवत्याः स्तुतिः ।

No. 995. बद्धयोनिमहामुद्राकथनम् ।

Substance, English (foolscap) paper, 14 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Baddhayoni-mahāmudrā-kathana. An extract from the Tōḍala Tantra, giving the ritual for performing a disgustingly obscene religious ceremony.

Beginning. श्रीदेवुवाच । देवदेव महादेव संसाराण्वतारक ।

बद्धयोनिं महामुद्रां कथयस्व महानिधे ॥

End. इत्येतत् कथितं देवि ! किमप्यच्छेत्तुमिच्छसि ॥

Colophon. इति तोडुलतन्त्रे पार्वतीश्वरसंवादे चतुर्थोऽङ्काः ।

विषयः । तोडुलतन्त्रस्य द्वितीय-चतुर्थपटलात्मकोऽयम् । इह प्रथमे तारापूजनोपयोगिन्याः बद्धयोनिनामकमुद्रायाः स्वगुदच्छिद्रे खलिकप्रवेशनरूपायाः स्वरूपोपदेशः, मन्त्रादिः, तज्जपादिप्रकारश्च । ततस्तारापूजनपद्धतिः ।

No. 996. श्मशानकालीमन्त्रः ।

Substance, foolscap paper, 14 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 119 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, fresh. Notes on the margin. Prose and verse. Correct.

S'mas'ānakālī-mantra. A manual for the worship of the goddess Kālī on a burning-ground at night.

Beginning. अथ श्मशानकालीमन्त्रः । तदुक्तं कालीतन्त्रे ।

वाणीं मायां तथा लक्ष्मीं कामवीजमतः परम् ।

कालिकं सम्युत्पन्ने चतुष्कं बीजमालिखेत् ॥

End. सुखप्रसन्नसरोरुहाम् ॥

विषयः । श्मशानकाली बीजमन्त्रः, तस्याः पूजादिपद्धतिः, अतिवह्निं वगलामखोधा-नादिकथनश्च ।

No. 997. विपरीतप्रत्यङ्गिरा ।

Substance, country yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 192 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Viparita-pratyāṅgirā. A manual for the worship of Kālī, under a peculiar form. Compiled from some of the leading Tantras, by Mahādeva Vedāntavāgīśa.

Beginning. महेश्वर उवाच । शृणु देवि महाविद्यां सर्वसिद्धिप्रदायिकाम् ।

यस्या विज्ञानमात्रेण शत्रुवर्गा लयं गताः ॥

विपरीता महाकाली सर्वभूतभयहारी ।

यस्याः प्रसङ्गमात्रेण कम्पते च जगत्त्रयम् ॥

End. तेषां मन्त्रतन्त्रयन्त्रालोकान् प्राणान् हरत् हरयत् स्वाचारमपनयत् ब्रह्मास्त्रा-
दीनि अर्थोक्तुषत् ॐ फेत् ९ ठत् फट् ९ ॐ ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीश्रीमहादेववेदान्तवागीशसङ्ग्रहीतसप्ततिलचतुरतन्त्र-
निर्दिष्टविपरीतप्रत्यङ्गिरा समाप्ता ॥

विषयः । कालिकायाः प्रलयकालीनमूर्त्त्याः ध्यानपूजापद्धत्यादिः ।

No. 998. महाशङ्खमालासंस्कारः ।

Substance, country yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 54 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose, and verse. Generally correct.

Mahāśaṅkhamālā-saṅskāra. Rules for the purification and use of a rosary of shells when engaged in the worship of one of the different forms of Śakti.

Beginning. अथ मालासंस्कारः । सनत्कुमारीये । कार्पाससम्भवं सूत्रं धर्मकामार्थमोक्षदम् ।

तच्च विप्रेन्द्रकन्याभिर्निर्मितं च सुशोभनम् ॥

शुक्लं रत्नं तथा पीतं लवणं वर्षेण च क्रमात् ।

सर्वेषामेव वर्षानां रत्नं सर्वोपेतप्रदम् ॥

- End. दक्षिणादिभिर्गुरुं परितोष्ठाच्छिद्रावधारणं कुर्यात् ।
 Colophon. इति महाशङ्खमालासंस्कारः ।
 विषयः । शक्तिपूजापकरणशङ्खमालायाः स्वरूपम्, तस्याः शोधनस्य प्रयोगः, धारणपद्ध-
 त्यादिश्च ।

No. 999. पीठनिरूपणम् ।

Substance, country yellow paper, $14 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 76 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Pīṭhanirūpaṇa. Notice of the fifty-two sacred spots where the body of Sati fell when dismembered by her lord, Śiva, at the feast of Dakṣha. Probably an extract from one of the Tantras.

Beginning. देवुवाच । शृणु वक्ष्ये प्रवक्ष्यामि दयाद्रीं भक्तवत्सलः ।

यानयान् विना न सिद्ध्यन्ति * * * * तत् क्रियाः ॥

पञ्चाशदेकपीठानि चैवं भैरवदेवताः ।

प्रधानपीठकं तत्र तथा भैरवदेवता ॥

End. साधकाय कुलीनाय सन्ती मन्त्रार्थसिद्धये ।

दद्याच्चैव महादेव चान्यथा पतनं भवेत् ॥

Colophon. इति देवदेवीसंवादे पीठनिरूपणं समाप्तम् ।

विषयः । सतीतिनाम्ना प्रसिद्धया भगवत्या कदाचित् खदचे त्यक्ते महादेवेन तमेव देहं खण्डखण्डीकृत्य विभिन्नदेशे प्रक्षिप्ताः त एव पीठानि इत्युच्यन्ते तेषामेव नि-
 रूपणं, कुत्र कुत्र किं किं नाम्नास्तीति निर्धारणम् ।

No. 1000. कृत्यमहार्णवः, अथवा कृत्यमहार्णवोद्यवर्षकृत्यतरङ्गः ।

Substance, country yellow paper, $18 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 69. Lines, 9 on a page. Extent, 2,939 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kṛityamahārṇava alias *Varshakṛityataraṅga*. A calendar of feasts and fasts on particular days of the moon from the month of Chaitra to Phālguna. By Mahārāja Harinārāyaṇa.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । ब्रह्मपुराणानुसारेण शुक्लादिचैवस्य प्राथम्यादादौ स एव
कृत्यद्वारा निकृष्यते । तत्र महाभारते ।

End. अथवा घृतकुम्भोपरिस्थगम्य घृतनवनीतपूरितशङ्खस्य ब्राह्मणाय दानं कर्तव्य-
मिति ।

मिथिलावल्लयविलोजश्रीहरिनारायणस्य कृतिरेषा ।

प्रकाशिता तु यावद् भुवने विष्णोर्विलोचने ग + णे ॥

Colophon. इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीहरिनारायणविरचिते कृत्यमहार्णवे वर्षकृत्यतरङ्गः
समाप्तः ।

विषयः । चैवादिद्वादशमासानां यत्र तिथ्यादौ यत् कार्यं यथा यत्प्रमाणान् कर्तव्यं
तस्य विशदयवस्था ।

No. 1001. हारलता ।

Substance, country yellow paper, 19½ × 3½ inches. Folia, 63. Lines, 8 on a page. Extent, 2,652 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, the first forty pages are old, the remainder new. Prose and verse. Correct.

Hāralatā. A treatise on impurity of the person resulting from a birth or death in one's family, and on duties appertaining to mourning. By Aniruddha Bhaṭṭa. This is a leading authority on the subject it treats of, and is frequently quoted; but good MSS. of it are rare.

Beginning. प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं पूर्वाचार्यप्रवर्णिता ।

यास्या मन्वादिशास्त्राणां समालोच्य विविच्यते ॥

विश्वहरिनिश्चयेन स्वबोधविभवावधि ।

बोधार्थमल्पबुद्धीनां प्रबुद्धानाञ्च तुष्टये ॥ मनुः—

End. अतः कथमविश्वदस्यैवात्मघातिनोऽपि संवत्सरोपरि क्रियते इति ।

सुरापमानोरविचारपाठके निवासिना भट्टकपार्थवेदिना ।

कृतानिश्चयेन सतामुराग्या विराजतां हारलतेयमर्पिता ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीचनिश्चदभट्टकृता हारलता समाप्ता ॥

विषयः । जननाशौचादिव्यवस्था, सपिण्डादिलक्षणम्, शोकापनोदनादिकम्, पिण्डो-
दकदानादिकम् ।

No. 1002. शुद्धिव्यवस्थासङ्क्षेपः ।

Substance, country yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 31. Lines, 7 on a page. Extent, 1681 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1729. Place of deposit, Navadvīpa. Vrajanātha Vidyaratna. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'uddhi-vyavasthā-saṅkshēpa. A digest of the laws relating to mourning, impurities, and purification, similar in many respects to the last preceding work. No. 325 (*Ante* vol. I, p. 184) of this name is a different work.

Beginning. अथ शुद्धिव्यवस्थासङ्क्षेपः । तथादौ शुद्धिपदार्थो निरूप्यते ।

End. युगादावयवे पुण्ये मन्वादौ च विमेषतः ।

Colophon. इति शुद्धिव्यवस्था समाप्ता ।

विषयः । शुद्धिविषयकव्यवस्थासङ्ग्रहः । तथा चात्र—शुद्धिपदार्थनिरूपणम्, सद्यमरण-
नुमरणयोर्व्यवस्था, अनयोरशौचसङ्ग्रहः, अतिक्रान्ताशौचम्, अशौचे विधि-
निषेधौ, अशौचसङ्ग्रहः, गर्भस्वावाशौचम्, स्त्र्यशौचम्, बालाशौचम्, विदे-
शस्थाशौचम्, सपिण्डाशौचम्, मातामहाशौचम्, सत्युविशेषाशौचम्,
अशौचापवादः, श्रवानुगमनाशौचम्, अस्त्रिमद्ययाज्ञास्मर्योः कालः ; द्रव्य-
शुद्धिः, बापीकूपतडागेषु सते जलशुद्धिः, गृहमरणे गृहस्थ शुद्धिः, स्मृति-
कादिमरणे दाहव्यवस्था, पर्जन्यदाहव्यवस्था, मुमुक्षुल्यम्, प्रेततर्पणव्यवस्था,
पुत्रकटंकवर्षल्यम्, पिण्डदानम्, अन्तिमदिनल्यम्, अशौचान्तिद्वितीयदिन-
ल्यम्, दृषोत्सर्गकालः, दण्डलक्षणम्, अस्त्रैव प्रयोगविमेषः, दानव्यवस्था,
दानाभाषाः, दानपरिपाटी, प्रेतक्रियाधिकारिणः, दत्तककरणपरिपाटी, सत-
क्रियायाः त्रिविधत्वं, विपुलगृहदानम्, दण्डदामाददानम् ।

No. 1003. अनुमितिटिप्पणी ।

Substance, country yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 75. Lines, 8 on a page. Extent, 3375 s'lokas. Character, Bengali, Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Correct. Notes on the margin.

Anumiti Tippani. A very complete and correct copy of the first part of Gadádharma's gloss on Raghunátha's commentary on the Anumána Chintámani of Gaṅges'a. (*Vide ante* vol. I, p. 286).

Beginning. अभिनन्द्य मुहुः समादरात् पदपाद्योजयुगं पुरदिषः ।

विदूषेति गदाधरः सुधीरतिदुर्बोधमिरः शिरोमणेः ॥

प्रारोम्भितग्रन्थसमाप्तिपरिपन्थिप्रत्युद्बन्धसपटोयसीं परमेश्वरप्रणतिमादौ निव-
धाति आमित्यादिसमस्तैः—

End.

प्रसङ्गेन सम्भावनायाप्रसत्तेन तदुच्यवस्थापकप्रमाणभावादिति भावः ।

Colophon.

इति गदाधरानुमितिरक्ष्यं सम्पूर्णम् ॥

विषयः ।

श्रीमन्महामहोपाध्यायगङ्गेशोपाध्यायकृत-“चिन्तामणि”-नाम-न्यायग्रन्थस्य प्रत्य-
चानुमानोपमानशब्देतिखण्डचतुष्टयात्मकस्य, रघुनाथशिरोमणिकृत-“दीधि-
ति”-नाम-टीकायाः, गदाधरभट्टाचार्यकृतं यद् व्याख्यानं तदेव टीकोपरि-
स्थितान् टिप्पणीत्युच्यते; सा तु अनुमानखण्डायाः कनविंशप्रकरणालिका, तत्र
चतुर्दशपरिच्छेदैः प्रथमो भागः । तद्यथा—१, अनुमितिः । २, व्याप्ति-
पञ्चकम् । ३, सिद्ध्याप्तिः । ४, पूर्वपक्षः । ५, अधिकरणधर्मावच्छिन्नाभावः ।
६, सिद्धान्तलक्षणम् । ७, अवच्छेदकत्वनिर्दिष्टिः । ८, सामान्याभावः । ९, विशेष-
व्याप्तिः । १०, व्याप्तिनुगमः । ११, अतएव चतुष्टयी । १२, व्याप्तिपक्षेऽपायः ।
१३, तर्कः । १४, सामान्यलक्षणेति । अथमेव भागो व्याप्तिवाद उच्यते ।
तस्यैवेदं—प्रथमप्रकरणम्, अथ च अनुमितिर्विचारः कृतो विसृतात् ॥

No. 1004. आचार्यानुमानपत्रिका ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 73 ślokaś. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Āchāryānumāna-patrikā. A gloss on the Anumāna-didhiti of Raghunātha. Anonymous.

Beginning. या स्वरूपकज्ञाननिरूपितविषयतावच्छेदकता—

End.

तादृशजनकताविशिष्टजनकताशून्यत्वमित्यादिरीत्या इति ध्येयम् ॥०॥

विषयः ।

अनुमानखण्डोपदीधितिग्रन्थस्याचार्यानुमानप्रकरणस्य, या गदाधरो, तत्र
पञ्चिकाविचारः ।

No. 1005. आचार्यानुमानटिप्पनीपत्रिका ।

Substance, country yellow paper, 18 × 3½ inches. Folium, 1. Lines, 16 on a page. Extent 40 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, Fresh. Prose. Correct.

Ācharyānumāna-tippanī-patrikā. A mere fragment of a gloss on Mathurānātha's commentary on the Anumāna Chintāmani of Gaṅgeś'a. Anonymous.

Beginning. विषयेष्वनन्तरमात्रकालीनत्वधर्मितावच्छेदकापन्नतदवच्छेदकावच्छिन्नविषयताया-
मेकविषयतानिरूपितत्वमित्यस्य —

End. ज्ञायमानतद्विशेषजन्यापयेयमित्याग्निशरीरस्वसमानकालीनत्वधर्मितावच्छेदक-
तावच्छिन्नविषयतापरमिति भावः ॥०॥

विषयः । अनुमानखण्डोद्यदीधितिप्रत्यस्याचार्यानुमानप्रकरणस्य या माशुरो, तत्र फकि-
काविचारः ।

No. 1006. अनुमानदीधितिटिप्पनी, द्वितीयो भागः ।

Substance, country made white, red and yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 329. Lines, 8—9 on a page. Extent, 15 175 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa Purushottama, Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Anumāna-didhiti Tippānī. Gloss on the Anumāna-didhiti of Raghunātha Siromani. By Gadādhara. The MS. contains only the second part of the work, which comprises fifteen chapters.

Beginning. मूले व्याप्तिपक्षधर्मतयोः सङ्गत्यप्रदर्शनमनूनां परिजिह्वोर्धूलयोरेककार्यकारित्व-
सङ्गतिं दर्शयन् व्याप्तिप्रत्ययान्तरमित्यादिमूलमवतारयति अनुमितोति ।

End. प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नवैयधिकरणनिवेशनमनर्थकं स्यादिति दिक् ॥
मिरोन्द्रदुहितुर्नमत्सुरवरावतंसीभवत्-
पदाम्बुजरजःकणाकलिततीक्ष्णधोसम्पदा ।
मदाधरविनिर्मिता कठिनदुर्गतकोटवी-
नवीनपदवीं वदन् वितनुतां सदा धीमताम् ॥

Colophon. इत्यनुमानदीधितिटिप्पनी समाप्ता ॥

विषयः । श्रीमन्महाभारतपाध्यायगङ्गेशोपाध्यायकृत-“चिन्तामणि”-नाम-न्याययन्त्रस्य प्रत्यक्ष-
चानुमानोपमानशब्देतिखण्डचतुष्टयात्मकस्य, रघुनाथशिरोमणिकृत-“दीधि-
ति”-नाम-टीकायाः, गदाधरभट्टाचार्यकृतं यद् व्याख्यानं तदेव टीकापरि-
स्थित्वात् “टिप्पनी” इत्युच्यते । अनुमानखण्डोपाध्यायस्यैवार्थं द्वितीयो भागः ।
अत्र पञ्चदशपरिच्छेदाः सन्ति ।
१, पञ्चता, २, (क) परामर्शः, ३, (ख) आचार्यानुमानम्; ४, (क) केवल-
न्यायी । ५, (ख) केवलन्यतिरेकी । ६, (ग) अन्यन्यतिरेकी; ७, अवयवः,
८, सामान्यनिवृत्तिः, ९, (क) सञ्चिन्तारः, १०, (ख) साधारणम्, ११,
(ग) अससाधारणम्, १२, (घ) अनुपसंहारी, १३, विरोधः, १४, सत्प्रति-
पक्षः, १५, बाधः । (सामान्यनिवृत्त्यादयस्तु “चेत्वाभास”-प्रकरणेऽपि व्यव-
ह्रियन्ते) । एतैः पञ्चदशभिरेतत्पूर्वभागगतैश्च प्रकरणैः अनुमानप्रमाणं वि-
चारितम् ॥

No. 1007. व्याप्तिपञ्चकटिप्पनी ।

Substance, country made red and yellow paper, 18 × 4½ inches. Folia,
10. Lines, 10 on a page. Extent, 426 s/lokas. Character, Bengali. Date,
? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Twenty to
thirty MSS. of this work are easily obtainable in Calcutta and Nuddea.
Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyāptipanchaka Tīppanī. This is the title of the first portion of
Gadādhara's gloss on the *Anumāna-dīdhiti*. The second is noticed in
the last preceding No.

Beginning. श्रीं शिवम् । सर्वमिदमनुमानप्रामाण्यवस्थापकयुक्तिप्रदर्शनं व्याप्तिनिश्चये स-
तीत्यन्वयः ।

End. हेतुतावच्छेदकसम्बन्धातिरिक्तहेतुप्रतियोगिकसम्बन्धान्यविशेषणताविशेषसम्ब-
न्धादिना दृष्टिप्रसिद्धावेव नाव्याप्तिरिति ध्येयम् । श्रीचरिः शरणम् ॥

विषयः । यत्र यत्र भूमस्तत्र तत्र बहिरस्येवेति व्याप्तेः पञ्चविधलक्षणानि ।
एषोऽनुमानदीधितिटिप्पन्याः द्वितीयपरिच्छेदः ।

No. 1008. सिंहव्याघ्रटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, some leaves red, others yellow, $18 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 85 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sīṅhavyāghra Tīppanī. This is the third portion of the work above-named.

Beginning. साध्यासामानाधिकरणानधिकरणलक्षणे यदि तदधिकरणादतिलरूपासामानाधिकरणं निवेश्यते तदा द्रव्यं सत्त्वादित्यादावतिव्याप्तिः ।

End. अन्यथा घटानधिकरणत्वं साध्याभाववददृष्टिबभूवित्यादौ । (इतः परं न लिखितम् ।)

विषयः । सिंहव्याघ्रनामकपण्डितद्वयकृतव्याप्तिद्वयलक्षणं केवलान्वयिन्यस्याग्रा दूषितम् । एषोऽनुमानदीधितिटिप्पन्यास्तृतीयः परिच्छेदः ।

No. 1009. सिद्धान्तलक्षणटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, some red, others white, others yellow, $18 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 41. Lines, 8—9 on a page. Extent 1775 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Siddhānta-lakṣhaṇa Tīppanī. This is the sixth portion of the work above-named.

Beginning. प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नं यन्न भवति इति यथायुतमूलान् यत्पदार्थे साध्य-प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नान्यत्वं प्रतीयते—

End. तादृशबुद्धेर्द्विलविभिष्टाभावज्ञानविरोधितानुप—(इतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । अनुमितिकारणीभूतज्ञानविषयीभूतव्याप्तेः सिद्धान्तं लक्षणं विचारपूर्वकं निरूपितम् । तदिदं अनुमानदीधितिटिप्पन्याः षष्ठं प्रकरणम् ।

No. 1010. तर्कटिप्पनी ।

Substance, country-made yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Extent, 1092 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Tarka Tīppanī. This is the ninth part of the work above-named.

Beginning. तर्काद् यवानुमितौपयिकव्याप्तिनिश्चयविरोधशङ्कानिष्ठनिरूपेयते तच्च—

End. शब्दादिनेति । आदिना अनुमानपरिग्रहः । यद्यपि संशयप्रतिबन्धक (इतः खण्डितम्) ।

विषयः । व्याप्तिनिश्चयप्रतिबन्धक्यभिचारसंशयनिराकरणं ।

No. 1011. व्याप्त्यनुगमटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, some red, others white, others yellow, 18 × 4½ inches. Folia, 17. Lines, 8—9 on a page. Extent 736 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyāptyanugama Tīppanī. This is the tenth portion of the work above-named.

Beginning. लाघवादित्यस्य हेतुं पूरयति प्रतियोगीति ।

End. धर्मव्यापकतावच्छेदकत्वपर्यन्तनिवेशनविरोधादिति ॥

Colophon. इति व्याप्त्यनुगमटिप्पनी समाप्ता ॥

विषयः । अनुमितिकारणतावच्छेदके कीदृशव्याप्तिप्रवेशे लाघवमिति विचारः । एष च अनुमानदीधितिटिप्पन्या दशमः परिच्छेदः ।

No. 1012. सामान्यलक्षणादीधितिटिप्पनी ।

Substance, country-made yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 186. Lines, 7—8 on a page. Extent, 9,300 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Sámānya-lakṣhṇādīdhītiānta Tīppant. This is the eleventh part of the work above-named.

Beginning. (अनमिति-आप्रिपक्षक-सिंहयात्री-पूर्वपक्षेतिपरिच्छेदचतुष्टये आदौ खण्डितम्, ततो अधिकरणधर्मावच्छिन्नाभावपरिच्छेदमारभ्याद्यन्तमस्ति, तत्प्रथमम्—)
नून्वीचरेच्छाकपस्य वाच्यत्वस्य गुणत्वादिधर्मवायित्वात् तद्वाधिकरणो धर्मा न समवायित्वमित्यत आह—वाच्यत्वमिति ।

End. स्वाश्रयस्य प्रत्यक्षेण अभिचारप्रसङ्गादिति भावः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्याय श्रीयुतजगदीशतर्कालङ्कारभट्टाचार्यकृता सामान्यलक्षणदीधित्यन्तटिप्पणी सम्पूर्णा ॥

विषयः । सामान्यलक्षणानुमानदीधितेः व्याख्यानं ।

No. 1013. शब्दालोकरहस्यम् ।

Substance, country paper, 18 × 3 inches. Folia, 162. Lines, 7—8 on a page. Extent, 9,072 s/lokas. Character, old Bengali. Date, Sk. 1608. Place of deposit, Navadvīpa, Ajita Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

S'abdāloka Rahasya. A gloss, by Mathurānātha, on Pakshadhara's commentary entitled *Āloka*, on the fourth part of the *Chintamani* of Gaṅgeś'a. The MS. is incomplete.

Beginning. कुचिताधरपुटेन पूरयन् वंशिकां प्रचलदङ्गुलीततिः ।
मोक्षयन्निखिलवामलोचनां पातु कोऽपि नवनोरदक्षविः ॥

श्रीमता मधुरानाथतर्कवागीशधीमता ।

शब्दमणिपरिच्छेदालोको व्याख्यायते स्फुटम् ॥

End. तत्र नियमस्य स्वरूपयोगत्वगर्भत्वाच्च अभिचार इति ध्येयम् ॥

Colophon. इति शब्दालोकरहस्येऽपूर्ववादरहस्यम् ॥०॥

विषयः । न्यायशालीयशब्दखण्डचिन्तामणेरालोकाख्या या टीका पक्षधरमिश्रेण कृता, तस्या एव व्याख्यानमेतत् । अत्र शब्दलक्षणादयो वक्ष्यः परिच्छेदाः । इह तु पुस्तके—शब्दलक्षणवादः, शब्दप्रामाण्यवादः, पूर्वपक्षवादः, अत्याध्याहार-पूर्वपक्षः, आसक्तिवादः, तात्पर्यवादः, शब्दानित्यतापूर्वपक्षः, शब्दानित्यतावादः, उच्छ्वन्नप्रच्छन्नवादः, विधिवाद-पूर्वपक्षः, विधिवादः, अपूर्ववादसंति विद्यमान—
(इतः खण्डितम् शक्तिवाद-मुक्तिवादप्रभृतिकं)

No. 1014. पदमञ्जरी ।

Substance, country paper, 11 × 3 inches. Folia, 26. Lines, 27 on a page. Extent, 421 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Vrajanātha Vidyāratna. Appearance, old. Verse. Correct.

Padamanjarī. Poems in praise of Krishṇa and his amours. By Krishṇa S'armā.

Beginning. मङ्गलानां प्रधानं यममयतमसां शारदं शर्वरीशं

पीयूषपाणां निधानं मुनिगणमनसामेकविश्रामधाम ।

संसाराब्धिं तिलोषास्तरणिसतिधनं नारदादेर्महर्षे-

लक्ष्मीवन्द्यारविन्दं स्मर हरिचरणद्वन्द्वमानन्दकन्दम् ॥

End.

अलङ्कारं विनाप्येतं पद्यं नन्दयते चिरं ।

चरणं हृदयसागत्य मुकुन्दचरणं यथा ॥ २४१ ॥

निर्मितं भुवि यत्नना श्रीलक्ष्मीकृष्णशर्मणा । (इतः पङ्क्त्येकं पङ्क्तिद्वयं वा खण्डितं)

विषयः ।

भक्तिरसात्मकं काव्यमेतत् । अत्रैकचत्वारिंशदधिकदिशतसहस्राकानि पद्यानि विद्यन्ते, तत्र च सर्वत्र हरिचरणाविन्दस्यैव वर्णनम् ।

No. 1015. पदाङ्कदूतः ।

Substance, country-made yellow paper, 17 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 116 s/lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1641. Place of deposit, Navadvīpa, Ajita Nyāyaratna. Appearance, old. Verse. Correct. Notes on the margin.

Padāṅkadūta. A poem in which a certain shepherdess requests the foot-prints of Krishṇa to carry to him message of her grief at his absence, written in imitation of the Meghaduta of Kālidāsa. By Ś'ṛīkrishṇa Śārvabhauma. The poem was written in the year 1641, Ś'āka. The work has been more than once printed in Calcutta.

Beginning. गोपीमर्तुर्विरहविधुरा काचिदिन्दीवराक्षी—

End.

मूखा एव क्षणिकमनिशं विश्वमाञ्जनं धीरा

+खेप्ताकं हरिविरहजः सर्वदेवास्ति क्षिणे ।

नान्यः शब्दो वचनमपि यत् तादृशं तस्य किन्
 प्रेमैवास्मत्प्रियतमकृतं तच्च गोपाङ्गनाम् ॥ ४५ ॥
 शाके नायकवेदयोऽङ्गमिति श्रीकृष्णः शर्मा स्मरन्
 आनन्दप्रदमन्दनन्दनपदद्वन्द्वारविन्दं हृदि ।
 चक्रे कृष्णपदाङ्कदुतवचनं विद्वन्मनोरञ्जनं
 श्रीलक्ष्मीशुतरामजीवनमहाराजाधिराजादितः ॥

Colophon. इति सहायसोपाध्यायनवद्वीपनिवासिश्रीकृष्णसर्वभौमविरचितः पदाङ्कदुतः
 समाप्तः ॥

विषयः । श्रीकृष्णपदचिह्नं प्रति गोप्युक्तिः ।

No. 1016. स्तव्यवस्त्रार्णवसेतुबन्धः ।

Substance, country yellow paper, $17\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 6
 on a page. Extent, 155 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place
 of deposit, Navadvīpa, Ajita Nyáyaratna. Appearance, very old. Prose
 and verse. Correct.

Śatvargavasthārnava-setubandha. A treatise on inheritance.
 By Raghunātha Śārvabhauma Bhāṭṭācārya. Contents: I, Partition;
 II, Inheritance of persons long absent from home; III, Property
 secreted by some one at the time of partition, but subsequently dis-
 covered, how to be partitioned; IV, Women's property; V, Heirs to
 women's property; VI, Heirs of childless persons.

Beginning. पित्राद्यनन्तरं तद्वने पुत्रादिसम्बन्धाधीनो विभागः ।

End. प्रागुक्तसप्तमपुरुषपर्यन्तानां विभागदानानु विभिन्नदेशादागतानामिति न वि-
 श्वमिति शिवम् ॥

Colophon. इति श्रीरघुनाथसर्वभौमभट्टाचार्यविरचितस्तव्यवस्त्रार्णवसेतुबन्धः समाप्तः ॥
 विषयः । दायानां सङ्क्षेपतोऽधिकारिनिरूपणम् । अथ षट्परिच्छेदाः सन्ति । १, वि-
 भागादिनिरूपणम् । २, चिरप्रेषितविभागव्यवस्था । ३, विभागकाले निजुता-
 वगतद्रव्यविभागव्यवस्था । ४, स्तोभननिरूपणम् । ५, स्तोभनाधिकारिणः । ६,
 अपुत्रधनाधिकारिण्येति ।

No. 1017. यथार्थमञ्जरी ।

Substance, country-made yellow paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 41. Lines, 12 on a page. Extent 1291 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct. Notes on the margin.

Yathārthamanjarī. Essays on Vaishnavite philosophy. By Rāmānanda Tīrtha. After the colophon, the author gives a list of forty-seven different works which he had compiled. These are: 1, Tantrasāra, 2, Īnāvaibhavākhyatantra, 3, Kuṇḍatattva prakāś'a, 4, Chakratīkā, 5, Vedamātrīṭīkā, 6, Mohamudgaratīkā, 7, Gītātīkā, 8, Mahimna-stotratīkā, 9, Vedāntasāratīkā, 10, S'āntis'atakatīkā, 11, Īnā-nārnavi, 12, Rāmatatvaparakāś'a, 13, Adhmyātmaparakāś'a, 14, Adaita-prakāś'a, 15, Yogāvalī, 16, Bhāgavatās'ya, 17, Adhyātmarāmāyaṇaṭīpanī, 18, Saṅgītasiddhānta, 19, Anandatīkā, 20, Adhyātmavindu, 21, Yatibhāgavata, 22, Vedānta-sutra-a-ratnākhyatīkā, 23, Sāṅkhya padārtha-gāthā, 24, Anandapūspādvaya, 25, Ātmatattva, 26, S'rīrāmakāvya, 27, Yatibhūṣaṇī, 28, S'rīs'aktivādakālikā, 29, S'āstrasāra, 30, Nṛpa-bhūṣaṇī, 31, Vālmikarāmāyanakūṭatīkā, 32, Raudrīyatīkā, 33, Sahasra-nāmamālā, 34, Gītādisāratīkā, 35, Sandhyāvidhimantrasamuhatīkā, 36, Devīsatīkā, 37, Viṣṇusuktatīkā, 38, Vichārārka Tīkā, 39, Kalāpas'astrasaṅgraha, 40, Pravodhachandrodaya-saṅgraha, 41, Śāktasarvasva-lokābhidhāna, 42, Vāsīṣṭha guḍīārtha-gadya, 43, Gītāsaya, 44, Śrīmtistuti-ṭīpanī, 45, Adaitarahasyacharamāmrata, 46, Manvarthasāra, 47, Yathārthamanjarī, 48, Sattatvavindu.

Beginning. ब्रजेशनन्दनं वन्दे ब्रजे यथा ब्रजाननाः ।

ब्रजेन्द्रतनयान् वेणुं यमुनां ब्रजकाननम् ॥

End. रसरूपः स एवात्मा स प्रभुः परमो मतः ॥

Colophon. इति श्रीरामानन्दतीर्थकृता यथार्थमञ्जरी समाप्ता ॥०॥

तन्त्रस्य सारो ज्ञानवैभवाख्यतन्त्रं, तथा कुण्डतत्त्वप्रकाशः ।

चक्रस्य टीका तथा वेदसातुर्मासमुद्गराख्यस्य गीतामणिश्लोः ॥

वेदान्तसारस्य शान्तेः शतस्य ज्ञानारण्ये रामतत्त्वप्रकाशः ।

अध्यात्मसारोऽद्वैतप्रकाशो योगावलिर्भागवताशयोऽपि ॥

अध्यात्मरामायणटिप्पणी च सङ्गीतसिद्धान्त आनन्दटीका ।

अथात्मविन्दुर्यतिभागवत्यं वेदान्तसूत्रस्य रत्नाष्टटीका ॥
 पदार्थगाथा च साङ्ख्यस्य काचिदानन्दपुण्याद्वयमात्मतत्त्वम् ।
 श्रीरामकाव्यं यतिभूषणी च श्रीशक्तिवादः कलिकेति काचित् ॥
 शास्त्रस्य सारो रूपभूषणी च वाक्कीकिरामायणकूटटीका ।
 कैश्रीयटीका च सङ्ख्यनाम-माला च गीतादिसारस्य टीका ॥
 सन्याविधेर्मेन्त्रसमूहटीका देव्यासुखा विष्णुसूक्तस्य टीके ।
 तथा विचारार्कतदीयटीके कलापशास्त्रस्य च सङ्ग्रहोऽपि ॥
 प्रबोधचन्द्रोदयसङ्ग्रहस्य सुशक्तसर्वस्वलोकाभिधाने ।
 वाशिष्ठगूढार्थगद्यः कथानां गीताशयोऽन्तर्यजनाङ्गमञ्जे ॥
 श्रुतिस्मृतेष्टिप्पनिका कथाश्चाद्वैतरहस्यं चरमास्ततश्च ।
 मन्त्रार्थसारस्य यथार्थमञ्जर्याख्यस्य सप्ततन्त्रविन्दुः छता मे ॥ ६० ॥

विषयः ।

रसतत्त्वम्, भक्तितत्त्वम्, सिद्धान्ततत्त्वम्, शैवप्रशंसा, शाक्तप्रशंसा, द्वैतज्ञान-
 प्रशंसा, ज्ञानप्रशंसा, जगन्निम्न्याकथनम्, द्वैतवेदमिथ्याकथनम्, मुक्तौ द्वैता-
 भावः, जीवत्वस्याभावः, मुक्तिप्रशंसा, मुक्तेः स्वतःसिद्धत्वम्, मुक्तिस्वरूपम्, मुक्ति-
 कारणं भक्तिः, मुक्तिस्वरूपकारणम्, अद्वैतमहिमा, तत्र शङ्कराचार्यप्रमाणम्,
 ब्रह्मनिरूपणम्, सृष्टिपूर्वरूपम्, विधेर्नित्यत्वम्, विष्णोर्नित्यत्वम्, तत्र लक्ष्मी-
 तत्त्वम्, शिवस्य नित्यत्वम्, सूर्यस्य नित्यत्वम्, अग्नेर्नित्यत्वम्, गणेशस्य नित्य-
 त्वम्, दुर्गाया नित्यत्वम्, वासुदेवस्य नित्यत्वम्, श्रीरामस्य नित्यत्वम्,
 ब्रह्मण एकत्वम्, ईश्वराणामभेदः, गुणानामभेदः, शिवस्य विशेषतत्त्वम्,
 शिवलिङ्गतत्त्वम्, भक्तप्रशंसा, दुर्गामाहात्म्यम्, शक्तीनामभेदः, तत्र
 विद्याविद्वैक्यम्, श्रीरामतत्त्वम्, सोतातत्त्वम्, सूर्यतत्त्वम्, दुर्गाया
 महाप्रशंसा, मुक्तेरादिगणना, सदागमप्रामाण्यम्, युगावताराः, माया-
 प्रामाण्यचेति ॥

No. 1018. स्वत्पाद्वैतप्रकाशः ।

Substance, country-made yellow paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1.
 Lines, 30 on a page. Extent, 56 s'lokas. Character, Bengali. Date, ?
 Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyáyaratna. Appearance, fresh.
 Prose and verse. Correct.

Scalpādvaita-prakāś'a. A commentary on the Vedānta aphorisms of Vyāsa, as explained by Mādva Āchārya and Rāmānuja Āchārya. By Tirtha Swāmī. The MS. is incomplete, containing only the first part.

Beginning. वन्देऽहं परमात्मानं गोचरागोचरात्मकम् ।

नास्तिकास्तिकभावानामभिन्नं चेतनामयम् ॥

End. सूत्रसङ्ख्या पञ्चशतं षट्पञ्चाशत्समन्वितम् ।

जीवानां भाषकत्वेन भाष्यं भारीरकं मतम् ॥

साध्वरामानुजौ भाष्यकारावपि च भास्करः ।

चतुःसूत्री च वेदान्तः प्रथमः परिकीर्तितः ॥

Colophon. इति तीर्थस्वामिहस्तसूत्रस्य द्वैतप्रकाशः समाप्तः ॥

विषयः । वेदान्तसूत्रव्याख्यानं ।

No. 1019. अद्वैतरहस्यम् ।

Substance, country-made yellow paper, 11½ × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 15 on a page. Extent, 112 s/lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Navadvīpa, Purushottama Nyāyaratna. Appearance fresh. Prose and verse. Correct.

Advaita-rahasya. A dissertation on the nondual theory of the Vedānta. By Rāmānanda Tirtha. The writer was a celebrated Vedāntist of his time, and author of several works, mostly commentaries.

Beginning. अथ कर्मणो ब्रह्मत्वम् । सन्धोपनिषदि परमात्मलक्षणे सर्वकर्मोत्पत्तिकः सदा ।

End. अष्टावक्रोये च आत्मा त्वं मुक्त एवासि किं विमृश्य करिष्यसि ॥

Colophon. इति श्रीरामानन्दतीर्थकृताद्वैतरहस्योत्तरपादः समाप्तः ॥

विषयः । अध्यात्मविषयक उपदेशः ।

CLASSIFICATION.

I.—VEDA SA'STRA.

- a. Sañhitá (hymns).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. Āraṇyaka (do. appropriate for forest life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (Sútras, rituals, phonetics, &c.)

II.—ĀITIHA'SIKA SA'STRA.

- a. Itihása (history).
- b. Purāṇa, (ancient legends).

III.—KÁVYA SA'STRA.

- a. Kávyā (poems).
- b. Nāṭaka (drama).
- c. Champú (poetico-prose compositions).
- d. Kōsha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upākshyāṇa (tales and romances).

IV.—ABHIDHA'NA SA'STRA (lexicography).

V.—VYA'KARAṆA SA'STRA (grammar).

VI.—CHHANDAS SA'STRA (versification).

VII.—ĀLANKA'RA SA'STRA (rhetoric).

VIII.—JYOTISHA SA'STRA (astronomy and astrology).

IX.—SMṚITI SA'STRA (law, civil and canonical).

X.—SANGI'TA SA'STRA (music).

XI.—SILPA SA'STRA (arts).

XII.—KÁMA SA'STRA (erotics).

XIII.—DARSA'NA SA'STRA (philosophy).

- a. Sāṅkhya (hylotheistic).
- b. Nyāya (dialectic).
- c. Vaiśeṣika (physical).
- d. Mīmāṃsā (ritualistic).
- e. Vedānta (monotheistic).
- f. Yoga (theocratic).
- g. Aparadārsanika (minor systems of philosophy).

XIV.—BHAKTI SA'STRA (faith).

XV.—TANTRA SA'STRA (mysticism).

XVI.—VAIDYAKA (medical works).

XVII.—JAINA SA'STRA (Jain religion).

XVIII.—BAUDDHA SA'STRA (Buddhist religion).

XIX.—ANIRDISHṬA (miscellaneous).

CLASSIFIED INDEX.

I.—VEDA S'A'STRA.

1.—a. *Saṅhitā*.

	No.	Page
S'ākala Saṅhitā, ...	863,	268
S'atarudriya Saṅhitā, ...	961,	348

1.—b. *Brāhmaṇa*.

Adbhūta-s'ānti, ...	903,	299
Aitareya Brāhmaṇa, ...	768,	174
Ashtādhyāyi-kāṇḍa, ...	855,	256
Ās'valāyana-panchikā, ...	768,	174
Naigeya, ...	796,	201

1.—c. *A'ranyaka*.

Āraṇya-gāna, ...	839,	240
Aranya-panchaka, ...	874,	279

1.—d. *Upanishad*.

Adbhuta Upanishad, ...	957,	346
Aitareya-bhāshya Tīkā, ...	718,	133
Ātmāśataka-bhāshya Tīkā, ...	718,	133
Brahma Upanishad, ...	955,	345
Harināma Upanishad, ...	686,	102
Kali-santarana Upanishad, ...	686,	102
Kaivalyopanishad Dīpikā, ...	848,	247
Kāṭhavalī-bhāshya-vivaraṇa, ...	721,	135
Maṇḍala-brāhmaṇa Upanishad, ...	682,	100
Muṇḍaka-bhāshya-tippaṇa, ...	725,	138
Nirālamva Upanishad, ...	675,	95
Prakīrṇa-mantra Upanishad, ...	684,	101
Puṇḍarika Upanishad, ...	670,	92
Rādhā-tāpaṇī, ...	673,	93
Vaikhāṇasīya Upanishad, ...	671,	92

1.—e. *Vaidika.*

	No.	Page
Adhāna-bidhi-prayoga, ...	825,	228
Adhānaprayoga <i>alias</i> Adhānabaudhāyana, ...	833,	235
Agnihotra-homa, ...	837,	238
Agni-prayoga, ...	775,	181
Agnishtoma-paddhati, ...	764,	171
Antyeshti-paddhati, ...	830,	233
As 'valāyana-grihya-kārikā, ...	769,	175
As 'vamedha Prayoga, ...	801,	206
Baudhāyana-chāturmāsya-sūtra, ...	865,	270
Baudhāyana-charaka-sautrāmaṇi, ...	774,	180
Baudhāyanāgnyādhāna, ...	758,	164
Bhāva-vis 'odhinī, ...	866,	271
Bhāshika Sūtra, ...	663,	87
Chāturmāsya-hotra, ...	847,	247
Chāturmāsya Prayoga, ...	802,	207
Chhandoga-mantra-pāṭha, ...	704,	115
Chhandogāpara-sūtra, ...	806,	209
Daivata-kāṇḍa, ...	908,	303
Dars 'a-pūrṇamāsa, ...	754,	160
Dars 'a-pūrṇamāsasayor-ādihvaryava Prayoga, ...	805,	209
Gārhya-karma-prayoga, ...	662,	86
Grihya Sūtra, ...	658,	84
Hotra-kalpadruma, ...	844,	244
Hotra-prayoga-vritti, ...	827,	230
Jyotir-atirātra, ...	793,	199
Kalpa Sūtra, ...	654,	81
Kalpa-sutra-bhāshya, ...	665,	88
Kalpa-sūtra-vyākhyā, ...	664,	87
Katyāyana-grihya-sūtra-bhāshya, ...	832,	234
Katyāyana-prayoga-sāra, ...	756,	162
Kātyāyana-sūtra-paddhati, ...	666, 780, 88,	185
Kundārka-marīchimālā, ...	708,	120
Mahāgni-prayoga, ...	836,	237
Padagāḍa, ...	786,	191
Pavamāna-homa-vidhī, ...	876,	282
Pitṛimedha Sūtra, ...	660,	85

	No.	Page
Prátis'ákhyā,	902,	298
Pravargya-pras'na,	661,	86
Prayogaratnīya Charaka-sautrámaṇi,	774,	180
Rigveda-saṁhitā-homavidhi,	887,	288
Rudra-japa,	843,	243
Rudrānuṣṭhāna Paddhati,	803,	207
Sāmāyāchārika Sūtra,	732,	144
Saṅgrahanyeshṭi,	829,	232
S'āṅkhāyana Sūtra,	907,	302
Sapta-pāka-yajña-s'ēsha,	710,	122
Saptasoma-saṁsthā Paddhati,	804,	208
Sarvāṅgukramanī-vyākhyā,	873,	279
S'āvitri-chayana,	834,	236
S'rādha-sūtra Paddhati,	767,	174
S'ulva-sūtra,	655,	82
S'ulva-sūtra-vivarāṇa,	753,	159
S'ulva-sūtra-dīpikā,	656,	83
Sulva-sūtra-bhāshya,	657,	83
S'rauta-sūtra,	659,	85
Upagrantha-sūtra,	777,	182
Vājapeya-paddhati,	752, 808, 159, 211	

II.—ĀITIHA'SIKA S'A'STRA.

2.—a. Itihāsa.

Gaura-ganoddes'a dīpikā,	545,	13
Gītābhushaṇa Bhāshya,	674,	94
Gitāsāra,	543,	12
Kuladīpikā,	612,	55
Mahābhārata-tātparya-dīpikā,	527,	5
Rājāvalī,	559,	23
Vaidyakula-tattva,	611,	55

2.—b. Purāṇa.

Ādi Purāṇa,	553,	18
Apāmānjana-stotra,	893,	292
Bhāgavata-prakāś'a,	681,	99

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Bhábārtha-dīpiká,	680,	98
Brahmaṇḍa Purāṇa,	854,	253
Dharmaghāṭa-vrata-kathá,	550,	16
Devīmáhātmya Tíká,	645,	15
Harilíla-vivarāṇa-saṅgraha,	794,	200
Jaimini Saṇhitá,	819,	220
Karmavípáka,	635,	66
Kukkuṭí-vrata-kathá,	628,	64
Mallári-máhātmya,	763,	170
Padatrayi-vyákhyāna,	717,	132
Parásara Upapurāṇa,	822,	225
Pátála-khaṇḍa,	707,	117
Purāṇa-dāna-máhātmya,	930,	321
Purāṇārtha-prakás'aka,	537,	9
Purushottama-mahātmya,	828,	231
Saptas'atí-vyákhyāna,	609,	54
Satyopákhyāna,	714,	129
Srímadbhágavata-skandhártha-nirupāṇa,	794,	200
S'rishtí-khaṇḍa,	520,	1
Tattva-sára,	668,	90
Vedastuti Tíká,	693,	108
Víkhyaḍa Purāṇa,	735,	148

III.—KA'VYA S'A'STRA.

3.—a. Kávyā.

Bálabodhiní,	929,	320
Darpaṇa-prakás'iká,	765,	172
Dhíraṇjiká,	751,	158
Gaṅgáshṭaka,	653,	80
Gítāgovinda Tíká,	928,	319
Kavindra chandrodaya,	815,	216
Kávyā-kámadhenu,	789,	194
Kávyā-kalápa,	931,	322
Khaṇḍa-prasasti Tíká,	798,	204
Padamañjarí,	1014,	380

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Padāñka-dūta, ...	1015,	380
Rākshasa-kāvya saṭika, ...	782,	186
Rāma-guṇākara, ...	521,	2
Rūpa-chintāmaṇi, ...	544,	12
Vānarāshṭāka, ...	857,	40
Vānaryashṭāka	593,	45
Vrindāvana-yamaka, ...	541,	11

3.—*b. Nāṭaka.*

3.—*c. Champū.*

3.—*d. Kosha.*

Amarus 'ataka, ...	641,	72
Amarus 'ataka Ṭikā, ...	557,	22
Sabhā-taraṅga-sāra, ...	913,	309
Sārṅgadhara-paddhati	950,	338

3.—*e. Upākshyāna.*

Ajāmilopākshyāna, ...	810,	212
Dhruva-charita, ...	809,	274
Govinda-līlāmr̥ita, ...	571,	31
Govarddhana-dhṛita-Krishṇa-charitra, ...	812,	213
Jānkyānanda-bodhana, ...	788,	193
Kīchaka-badha, ...	615,	57
Lakshmī-charitra, ...	586,	39
Mādhavānala-kathā, ...	724,	137
Prahlāda-charita, ...	870,	275
Satyanāthābhyaudaya, ...	807,	210
Vāmana-chitra-charitra, ...	811,	213

IV.—*ABHIDHANA S'Ā'STRA.*

Abhidhāna-tantra, ...	592,	44
Amara-kosha-ṭikā, ...	{ 852,	251
	{ 861,	266

	No.	Page
Bhúri-prayoga,	530,	6
Budha-manohará Tíká,	846,	246
Ekákshara-kosha,	948,	337
Háravali,	531,	6
Jakára-bheda,	915,	311
Lakshmi-nivásábhidhána,	723,	136
Liṅgádi-saṅgraha,	529,	6
Liṅgádi-saṅgraha Tíká,	926,	318
Liṅga-prakás 'a,	574,	32
Anekártha-dhvani-manjarí,	746,	155
Parábhidhána,	746,	155
S 'abda-málá,	532, 748,	7, 157
Sáradá-sundarí,	572,	31
Sárasvatábhidhána,	585,	39
Uṇádi-kosha,	561,	24
Vakára-bheda,	588,	40
Varṇábhidhána,	560,	23
Vyákyá-sudhá,	852,	251

V.—VYÁKARAṆA.

Akhyáta-váda Tíká,	845,	245
Dhātu-rahasya,	737,	150
Kás 'iká-vṛitti,	814,	215
Kátantra-vṛitti-panchiká,	946,	336
Kavi-rahasya,	621,	60
Laghu-s 'abdendu-s 'ekhara,	716,	132
Madhya-manoramá,	820,	224
Padártha-kaumudí,	922,	314
Prákṛita Vyákarana,	551,	16
Praudhamanoramá,	791,	198
S 'abdarthasára-manjarí,	927,	318
S 'abda-rúpa-prakás 'iká,	604,	51
Sukha-lekhana,	568,	29
Vaiyákarana-siddhánta-manjusá,	757,	163
Vaiyákarana-siddhánta-ratnákara,	705,	116
Vyákarana-saṅgraha,	547,	14

VI.—CHHANDAS.

No. Page

Chhandomañjarí,	877,	282
Vritta-ratnákara-setu,	712.	126

VII.—ALANKA'RA.

Chandrálóka,	605, 772, 177, 52
Gunálanákara-dosha,	639, 71
Kávyā-chandriká,	639, 71

VIII.—JYOTISHA.

Bhāsvatí,	785,	189
Bhuvana-dípaka,	850,	249
Bhuvana-dípaka Tika,	762,	169
Daivajña-chintāmañi,	787,	192
Jagachchandriká,	759,	165
Ketúdaya-phala,	859,	258
Kos'alágama,	771,	177
Koṭa-chakra,	534,	8
Kurma-chakra,	533,	7
Laghu-játaka,	813,	214
Lagna-chandriká,	856,	257
Mukunda-vijaya,	872,	277
Pras'na-vaishṇava,	784,	189
Pás'aka-kerakí,	973,	355
Ratna-dípaka,	713,	127
S'akunárṇava,	535,	8
Samara-sára,	799,	204
Saṅhitā-vṛitti,	590,	42
S'ántikatattvámṛita,	536,	9
Sārvati-bhadra-maṇḍala,	997,	393
S'ishyahitābhidātíká,	813,	214
Tājika-bhushaṇa,	554,	20
Udbodha-chandriká,	596,	47
Vishṇu S'iddhānta,	582,	37
Yoginī-ḍas'ā-phala,	857,	257

IX.—SMRITI S'A'STRA.

	No.	Page
Āchāra-mayūkha,	730,	141
Āchārārka,	549,	15
Āchāra-nirṇaya,	968, 599, 49,	353
Achchhāvāka Prayoga,	702,	114
As'aucha-māñjarī,	921,	314
As'aucha-nirṇaya,	905,	301
As'aucha-saṅkshēpa,	987,	362
As'aucha-kāṇḍa,	703,	114
Asthī-s'uddhi-prayoga,	883,	286
Āhnikā-prakāś'a,	824,	227
Bālabodhaka,	624,	62
Brahma-yajña,	629,	65
Brāhmaṇa-sarvaśva,	652,	78
Daita-nirṇaya-siddhāntasaṅgraha,	867,	271
Dāna-mayūkha,	761,	163
Das'akarma-dīpikā,	528,	5
Dattaka-nirṇaya,	637,	70
Dattaka-putra-vidhāna,	894,	292
Dāya-vyavasthā-saṅkshēpa,	942,	333
Dāya-nirṇaya,	966,	352
Dharma-dīpikā,	650,	77
Dharma-sindhu-sāra,	773,	178
Durgotsava-viveka,	917,	312
Durga-bhānjana,	937,	329
Dvija-nayana,	633,	66
Gaṅgā-snāna-vidhi,	888,	289
Gaṇapatyādīpūjana-paddhati,	800,	206
Gāyatrī-hṛidaya,	881,	285
Hārālatā,	1001,	372
Karma-lochana,	542,	11
Karma-vipākā,	526,	4
Krama-saṅgraha,	932,	322
Kṛitya-chandrikā,	523,	2
Kṛitya-kaumudī,	695,	109
Kṛitya-kāla-vinirṇaya,	986,	361
Kṛitya-mahārṇava,	1000,	371

	No.	Page
Kṛitya-prakāsa,	722,	136
Laghu-s'aunakī,	842,	242
Laksha-homa-paddhati,	838,	239
Mahā-s'ānti-paddhati,	855,	236
Maṇḍapa-pujā,	897,	294
Mūrkhabā,	600,	49
Paddhati-saṅgraha,	706,	116
Pitṛi-paddhati,	935,	325
Pratishṭhā-prayoga,	632,	66
Pravara-khaṇḍa,	583,	38
Pravāsa-kṛitya,	701,	113
Prāyas'chitta-nirṇaya,	963,	349
Prāyas'chitta-tattvādarsa,	951,	343
Prāyas'chitta-vyavasthā-saṅkshhepa,	938,	330
Preta-kṛityādi-nirṇaya,	646,	75
Ratha-yātrā Prayoga,	696,	110
Rigvedīya-das'akarma-paddhati,	622,	61
Rigvediyābhyudayika-s'rāddha,	619,	59
Rishi-Tarpana,	{ 817,	218
	{ 841,	241
Sadāchāra-prakarana,	953,	344
Saṅkrānti-nirṇaya,	919, 969, 313,	353
Saṅkshipta Prayoga,	816,	218
Sannyāsa-vidhi,	683,	100
S'āntikalpa-dīpikā,	904,	300
Sapiṇḍa-prayoga,	627,	64
S'aunakokta-vāstus'ānti-prayoga,	879,	283
Smārta-prāyas'chitta-prayoga,	901,	297
Smārta-vyāvasthārnava,	648,	76
Smṛiti-sāra,	647,	76
Shoḍaś'a-piṇḍadāna-prayoga,	914,	310
Srāddha-chandrikā-prakāś'a,	734,	147
S'rāddha-kalpa,	988,	363
S'rāddha-tattvādars'a,	952,	343
S'rāddha-vyavasthā-saṅkshhepa,	941,	332
S'ruti-stūti-vyākhyāna,	962,	349
S'ūdra-dharma-Tattva,	607,	52

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Suddhi-nirṇaya,	967,	353
S'uddhi-tattva-kārika,	920,	313
S'uddhi-viveka,	949,	338
S'uddhi-vyavasthā-saṅkshēpa,	943, 1002, 334,	373
Sukṛitya-prakāś'a,	722,	136
Sūryādi-pañcāyatana-pratishṭhā Paddhati,	711,	125
Svatva-vyavasthāṇava-setu-bandha,	1016,	381
Tattvārta-kaumudī,	625,	63
Tithi-nirṇaya,	964,	351
Tithi-vyavasthā-saṅkshēpa,	939,	331
Tristhālī-setu,	797,	202
Tulasī-chandrikā,	546,	13
Udvāha-vyavasthā,	649,	77
Udvāha-vyavasthā,	944,	334
Udvāha-vyavasthā-saṅkshēpa,	940,	332
Utsarga-Mayūkha,	778,	182
Varnasaṅkara-jātimālā,	548,	15
Vāstupājā-vidhi,	895,	293
Vāstū-s'ānti,	896,	294
Vaṭās'atthva-vivāha,	749,	157
Vis'vāmitra-kalpa,	885,	287
Vivāda-nirṇaya,	965,	352
Vivāhādi-paddhati,	644,	74
Vivāha-paddhati,	742,	153
Vrata-kāla-viveka,	918,	312
Vratodyāpana-vidhi,	729,	140
Vṛishotsarga-prayoga,	630,	65
Vyavahāra-dīdhiti,	556,	21
Vyavasthā-sāra-saṅgraha,	745,	155
Yajñopavita-nās'a-prāyas'chitta-prayoga,	880,	284
Yajñaprāyas'chitta-vivarāṇa,	783,	187
Yajurvedī-māsika-srāddha-prayoga,	626,	63
Yajurvedi-s'ānvatsarikaikoddishṭa-s'rāddha-prayoga,	631,	66

X.—SANGITA S'A'STRA.

Náda-dípaka,	538,	10
Sárasaṅhitá,	540,	10

XI.—S'ILPA S'A'STRA.

Mayas'ilpa,	912,	306
Vis'vakarma-prakás'a,	552,	17
Vis'vakarmiya s'ilpa,	731,	142

XII.—KA'MA S'A'STRA.

XIII.—DARS'ANA S'A'STRA.

13.—a. *Sāṅkhya*.13.—b. *Nyāya*.

Abhidhá-váda-vichára,	982,	359
Acháryānumána-patriká,	1004,	374
Acháryānumána-tippañi-patriká,	1005,	375
Adhikarāṇa-kaumudi,	634,	67
Anumāna-dīdhiti-Tippañi,	945, 1006, 335,	375
Anumāna-mañi-dīdhiti-vyākhyá,	781,	185
Anumiti Tippañi,	1003,	373
Anumiti-mānasa-vádārtha,	974,	356
Asatti-rahasya,	983,	360
Asatti-vichára,	522,	2
Kāraṇatá-vádārtha,	978,	357
Kevalānvayi-vyākhyána,	577,	34
Kusumāñjali Káriká-vyākhyá,	525,	4
Muktávali-prakás'a,	868,	273
Navya-mata-vádārtha,	975,	356
Nyāya-ratna-prakás'iká,	603,	51
Nyāya-ratnávali,	602,	50
Nyāya-sára,	727,	139
Ratna-kosha-vádārtha,	976,	357
Sāmānya-lakshana-dīdhityanta Tippañi,	1012,	378
S'abdáloka Rahasya,	1013,	379

	No.	Page
S'abda-nityatá,	984,	360
Sapta-padārthi,	875,	281
Siddhānta-chandrodaya,	851,	250
Siddhānta-lakṣhaṇā Tippani,	1009,	377
Sinhavyāghra Tippani,	1008,	377
S'iromaṇi-pūrvārdha-vākhyā,	849,	248
Tarka-Tippani,	1010,	378
Tarka-paribhāṣhā,	840,	240
Upādhivāda Tippani,	971,	354
Upamāna-khaṇḍa,	601,	50
Virodhivāda-vichāra,	981,	359
Virodhi-vichāra,	979,	458
Vidhi-svarūpa-vichāra,	623,	61
Vyāpti-grahopāya-tīkā,	970,	354
Vyāptyānugama-vādārtha,	977,	357
Vyāptyānugama Tippani,	1011,	378
Vyāpti-panchaka Tippani,	1007,	376
Yogyatā-vichāra,	980,	358

13.—c. *Vais'eshika.*13.—d. *Mimāṃsā.*

Tantra-ratna,	719,	133
Tupa Tīkā,	719,	133

13.—e. *Vedānta.*

Advaita-brahma-siddhi,	760,	167
Advaita-makarandā,	689,	105
Advaitāmṛita,	700,	112
Advaita-rahasya,	1019,	384
Ajñāna-bodhinī,	678,	97
Anubhava-sāra,	795,	200
Ātmānātma-viveka,	620,	60
Avadhūta-gītā,	669,	91
Brahma-jñāna,	956,	345
Datta-gītā,	862,	267
Jñāna-saṅkulī,	564,	26
Manishāpanchaka,	958,	346

	No.	Page
Muktá-phala,	597,	47
Pañchapádiká-vivarāṇa,	809,	211
Pañchikarāṇa-mahāvākya-rtha-bodha-prakāra,	676,	95
Paramāmṛita,	690,	106
Parmārtha-sāra,	698,	111
Pis'acha-bhāshya,	672,	93
Prasnottaramālā,	972,	255
Rāmagītā Tīkā,	555,	20
Sādhana-pañchaka,	667,	90
Samāñjasā-vṛitti,	687,	103
Sārīraka-nyā-ya-rakshāmaṇi,	720,	134
S'ārīraka-sutrārtha-saṅgraha,	697,	110
Siddhānta-sukti-manjarī,	524,	3
Svalpādvaitaparakāśa,	1018,	383
Svānubhāvādarsa,	677,	96
Sukāshṭāka Saṭīka,	960,	347
Tattva-saṅgraha,	688,	104
Tirtha-māhes'vara,	573,	32
Uttara Gītā,	933,	323
Vedānta-s'āstra-saṅkshipta-prakriyā-nirupāṇa,	954,	344
Vedānta-vijñāna-naukā,	715,	131
Vindu-sandīpana,	679,	98
Vivarāṇa-tatva-dīpana,	831,	233
Viveka-chudāmaṇi,	959,	347

13.—f. *Yoga.*

Haṭha-dīpikā,	766,	173
Sadāchāra-prakarāṇa,	953,	344
Sāra-samuchchaya,	864,	268
Yogasāra-saṅgraha,	864,	268

13.—g. *Aparādāras'anika.*

XIV.—BHAKTI SĀ'STRA.

Agni-sāṅhitā,	595,	46
Bhāgavatāmṛita-kaṇikā,	581,	37
Bhaktāgṛita,	578,	35

	No.	Page
Bhakti-rasámṛita-vindu,	579,	35
Brahma Sañhitá,	691,	106
Braja-bhakti-vilása,	610,	54
Chaitanya-kalpa,	594,	45
Hari-tattva-muktávali,	853,	252
Mana-dúta,	613,	56
Mukti-chintámañi,	584,	38
Náráyana-prabodhotsava,	728,	139
Premámṛita,	736,	149
Sára-saṅgraha,	859,	262
Ujjvala-nílamañi-kirana-les'a,	580,	36
Vaiṣṇavámṛita,	563,	25
Vastutattva,	923,	315
Yathártha-manjarí,	1017,	382

XV.—TANTRA SA'STRA.

Annanda-lahari-tattva-dípiká,	750,	158
Baddhayoni-mahámudrá-kathana,	995,	369
Bála Tantra,	818,	219
Bhuvanes'varí-sahasra-náma-stotra,	743,	154
Brahma-siddhánta,	770,	176
Dakṣhiṇa-káliká-sahasra-náma-stotra,	685,	102
Durgánáma-phala,	993,	367
Gakárádi-gaṇapati-sahasranáma-stotra,	889,	289
Gáyatrí-brahmakalpa,	900,	296
Gáyatrí-panjara,	884,	286
Gáyatrí-purus'charaṇa vidhi,	898,	295
Gáyatrí-stavarāja-stotra,	886,	288
Gáyatrí-tantra,	598,	48
Gáyatryashtottara-s'ata-divya-námámṛita-stotra,	882,	285
Guḍáarthádarsa,	826,	229
Guptasádhana Tantra,	738,	151
Jagaddhātri-pujá-vidhi,	558,	22
Jāti-málá,	739,	151
Káma-ratna,	991,	366
Kautuhala-vidyá,	614,	56

	No.	Page
Kubjiká Tantra, ...	694,	108
Kumári-pújá, ...	636,	69
Mahá-gaṇapati-sahasra-náma-stotra, ...	890,	290
Mahá-s'aṅkhamálá-saṁskára, ...	998,	370
Mahátantra-rája, ...	642,	73
Mantra-chandriká, ...	611,	305
Mantra-pradípa, ...	747,	156
Mátsya-s'ukta Tantra, ...	608,	53
Muṇḍamálá Tantra, ...	740,	152
Nakules'vari-mantra-vidhána, ...	906,	302
Nigama-latá, ...	699,	111
Pallava-dípiká, ...	692,	107
Párvathalingapújana-vídhi, ...	916,	311
Píṭha-nirupaṇa, ...	999,	371
Práṇa-toshani, ...	925,	317
Samayáchára Tantra, ...	755,	161
Saṅkshépa-gáyatrí-nyása-prayoga, ...	899,	295
Sáradá-tilaka, ...	733,	145
Sárátsára-susaṅgraha, ...	589,	41
Satruvimochana-náma Vagálámukhí-kavacha, ...	990,	365
Saubhágya Tantra, ...	909,	303
S'iva-púj'á-paddhati, ...	821,	225
S'mas'ána-káli-mantra, ...	996,	369
Sriṅgárádi-rasa, ...	606,	52
Svarupákhyá-stotra, ...	994,	368
S'yámá-mantrah, ...	934,	324
S'yámá-pújá-paddhati, ...	726,	138
S'yámá-rahasya, ...	591,	43
Tantra-sára, ...	936,	325
Tántrika-pújá-paddhati, ...	924,	317
Toshani, ...	640,	72
Tripurá-súndarí-mantra-námasahara, ...	744,	154
Uddis'a Tantra, ...	989,	364
Upáṅga-lalitá-pújana, ...	709,	121
Utt'ara-kámákhyá Tantra, ...	575,	33
Viparita-pratyāṅgirá, ...	997,	370
Yajña-sūtra-pramāṇa, ...	992,	367

	No.	Page
Yoges'i-sahasranāma-stotra,	878,	283

XVI.—VAIDYAKA SĀ'STRA.

Arka-prakās'a,	565,	27
Ayurvedagamana,	618,	59
Chikitsā-saṅgraha,	638,	70
Dhanvantari-guṇāguṇa-yogas'ata,	871,	276
Jāraṇa-māraṇādi,	569,	30
Kaṅkālī-rasahema,	776,	181
Kūṭa-mudgara-saṭika,	792,	199
Madana-vinoda-nighaṇṭu,	860,	264
Mamohaṇa-vilāsa,	779,	183
Mṛitavatsā-chikitsā,	741,	153
Nighaṇṭu,	823,	226
Paribhāṣhā,	570,	30
Pathyāpathya,	567,	28
Pathya-vidhāna,	985,	361
Rāja-nirghaṇṭa,	566,	27
Rasa-hema,	776,	181
Rasa-saṅketa-kalikā,	910,	304
S'āra-chandrikā,	617,	58
S'āraṅgadhara-saṅhitā,	790,	195
Sāra-saṅgraha,	651,	78
Savda-chandrikā,	562,	25
Tantrokta-chikitsā,	643,	73
Yoga-s'atābidhāna,	871,	276

XVII.—JAINA S'Ā'STRA.

XVIII.—BAUDHA S'Ā'STRA.

XIX.—ANIRDISHTA.

Nīti-nibandha or Nītibahājana-bhājana,	576,	33
Vārānas'i-darpaṇa-kās'ikā-prakās'ika,	765,	172

Great hope of a Med. of the Sapphoidea.
dated Janu. 14. 58. = A.D. 1401.

सिद्धिनाम

निजिनाएवकवतादुत्यत्रितिलिअपरंरुसकलंशान्चंनिर्वाधितंमयविशिः
मन्मथारतिःसमानाधिकरणंयथावर्तकंविशेषणंएकविनकुंनपदवाद्युदं
नाधिकरणंअधिकरणमवच्छेदकमुपलक्ष्यंनिबन्धनकृतंएदवायु
धिकरणंअधिकरणमवच्छेदकमुपलक्ष्यंनिबन्धनकृतंएदवायु
एतःसर्वार्थैश्चुवन्मिद्विःअविशमनायाराधराथययोःअवंधेःरुवमिद्विः
साधनानिधनात्मकंशान्चमिति।मन्मथीपाधरायावद्यावमन्मथराधराः।त।
दायायमन्मथवचुवकाशिनो॥का।इतिशिवादिनाविरचितमन्मथपादयगविशिः
मन्मथ१८॥८॥यावमासवंधिइत्यनंतरमहाभ्यागितोयुक्तं।न।इदंरुकल्यवल्लीकुं
व्यापनादशनीयाः।गोविंदस्यात्मरुनरादाभावे॥निजस्याथयनायमन्मथपट
लिनिबन्ध॥का॥

Facsimile of a MS of the Naddhavanala-katha.

Dated, Samvat 1587 = A.D. 1530.

मा ५८

१

॥।। उतमोनागवते श्रीमाधुदेवाय ॥।। गणेशाय नमः ॥।। एषा प्रपन्नयत्नसादृशं यत्र
शांभवस्वर्गीतस्याप्यसादृशसाधकतदेवामिवाशानिर्मां।। यत्र हि।। निनामय
निनासकाः सञ्जुष्टाः एवमाञ्जयभवसाधितस्य विदुषः कालज्ञानाद्वयप्रजाः।। अस्मि
स्मकलसंसारतिलकचूर्णप्रधयावनीनामलयादीनत्राज्ञागादिस्रवज्ञानागानेस्म
यज्ञीनां यमुशानागीनासां मधुञ्जयमहादेवो यमद्विषीरक्षीवर्तेति।। याः।। श्या
मसि वनस्यातिनीमवुरावकोनाप्यनागोदयाकर्ममतायानिजसमा निवज्जु
यशा न्यगतीविगा।। रथावस्तमरात्मयसागिर्मन्त्रेन कुलसनी।। विद्यावीषविदु

ग ५८

१

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

9

श्रीगामवेदायनमः॥ अथसंपन्निधिरनादेशस्तोत्रीपंचायातशतेविशेषसह्य
समन्त्राण्येप्रत्येकमर्चादिनियमोज्योतिषेमेनवतमुख्येत्रिपंचाशोदाचत्वारि०
शानिचत्वार्यतिरात्रेसवनानांतक्तिवादश्चंदस्तोत्रमन्त्रस्थानदेवतैयानिसप्तच
तुरुत्तरासातिगायत्रीजगत्येदेवहृत्पलुसिबकुनोवक्ष्यत्तत्रबुद्धमोमेवसप्तमी
येकैरुश्रुष्टंदोनिरितिषष्टिस्त्रिष्टुप्स्तोत्रासा० सिद्धिस्त्रयोवि० शतिगायत्रीशंपच
चत्वारि० शतांबुहृत्याद्यादाशककुमश्चतसृनिर्गायत्रीनिस्तांबुहृत्यस्ता० स
प्तपंचाशतंत्यष्टाक्षराणिगायत्रीस्तैस्तास्त्रिष्टुप्स्तिस्रश्चैशनेपुरोजिष्ठांदशपद्य

३१०
२
श्रीगणेशाय नमः। अथ नीलावशेनेदं जन्मस्थितिं पञ्चजेत॥ अमं देकर
संवेदेत समासहितं शिव॥ १॥ श्री नृसिंह नमस्कृत्य नमः शंभवे नमः। अथ सुलवस्पह
तिवन्निमाष्य हतपुनः सारिणी॥ २॥ श्री मातृकायाय नमः। पवदशशाखासाधारणं क
ल्पसूत्रं विरच्य तव कथिते वेद्यादिमानोपयोगितया सुलवपरिशिष्टं विकीर्णः प्रतिज्ञा
नीते॥ रुद्रसमासं वक्ष्यामः। रुद्रासमस्तसंज्ञिप्यते यः प्रदशः स रुद्रसमासः।
समासो मासस्याप्युपलक्षकः। नतुरस्य नतुरस्य निजिहीर्षे नित्यादिवक्ष्यामः।
त्वात्। रुद्रासंज्ञिप्यते विस्तार्यते यथा तत्प्रकारं कथयिष्यामः। इत्यर्थः। यद्वा रुद्रो
समासः सम्यगसन्नं ज्ञेयानुगुणतया साधारणं रुद्रसमाससंवेक्ष्यामः। प्रतिज्ञेया
शेषाश्चाहनायाज्ञानार्थं ज्ञातसंबंधो ह्येता प्रवर्तत इत्युक्तेः॥ अथ वदत २
शादौ प्राकशब्दः श्रूयते। तथा रुद्रो वसुधरंतीत्येवमादावतां प्राप्तिज्ञानार्थमाह॥

Act of the Chaitarmāsya Hōtra
Dated, Samvat 1707 = A.D. 1649.

॥०९॥ श्रीगणेशाय नमः॥ अथ वातुर्मास्यानां होत्रम्॥ अन्वाखं वलीमावेश्वानरयर्जयेति
वर्ण॥ नमः प्रवक्त्रे इत्यादि। यं वदत्रा सामिधेन्य॥ आवाहने प्रकृतं सर्वं॥ अग्निर्वै
नंरमाश्वाहा॥ यर्जन्यमावहा॥ देवा इत्यादि॥ यजामहे स्वाहा॥ ग्निर्वाहा सोमर्वा
॥१॥ हाग्निर्वैश्वानरं॥ अवाहा यर्जन्यं स्वाहा देवा इत्यादि॥ यार्जमावाह्यजागोत्रसा
वानं वैश्वानरमृतस्य ज्योतिषस्यति॥ अजस्रं धर्ममीमहो॥ ये यजामहे ग्निर्वै
श्वानरं वैश्वानरस्य सुमतो स्याम राजा हि कं बुवनानां मलिश्रीः॥ इतो ज्ञातो वि
श्वमिदं विचक्षे वैश्वानरो यतते नूर्येणावो॥ यर्जन्या यजगायतदिवं सुत्रायमी

CATALOGUED.

(296) ②

V. 8
N. C.
Cat. 24/12/75

CATALOGUED.

Archaeological Library,
Acc.No.23549

Call No. 094.4912/Mit

Author— Mitra, Rajendralala

Title—Notices of Sanskrit
MSS

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.